

Meta': Fiſo Fi

Meta New Testament

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Matiù	4
Mak	34
Luk	54
Jǎn	86
Ìfà'ì	109
Rom	138
1 Kòrèn	150
2 Kòrèn	162
Gàlesià.....	170
Efesùs	175
Filipì	180
Kòlosè.....	184
1 Tèsàlonikà	188
2 Tèsàlonikà	191
1 Timotì	193
2 Timotì	197
Taitùs	200
Filemòn	202
Mìhibrù	203
Jems	213
1 Pità.....	217
2 Pità.....	221
1 Jǎn	224
2 Jǎn	228
3 Jǎn	229
Jûd	230
Ìnû əwu rənjìm	232

Matiù

nya'a ñwa'ni

Ïnû ïmbè' àñwà'nè zô

À yia Matiù we ni nya'a wèd tom Kristo rəbɔ' bəd tom mbe wum chòb rìbe nya'a ñwa'ni àñwà'nè zô. Ìkum məd cherə ñga Ìkən chòm we ni Mak nya'a ñwa'ni bə fɔri ñga əze ni Luk nya'a ñwa'ni yia Levi. Matiù yia nya'a Jû, əne wè nya'a ñwà'nè àñwà'nè zô əmbi mɛjû.

Ìkən chòm wô ni Matiù nya'a ñwa'ni ə chwi ni Yeso yia wèd we ni Nwiè zɔ'w bə fɔri ni məd yì we ni Nwiè nya'a ka'i ni tə biri cha wè ye'e chè mbi bəd rəngə'. Wè nya'a ñwà'nè i chwi ni ñnù jìm mbe ni nya'a ghɛ əni Yeso mbi mbe ni Yeso zia nya'a ghè, yì ichi ni mbi nya'a fə be ñwà'nè ñga Fiso ə Nun.

Matiù nya'a ñwà'nè iwanj ñnù kwà' ichi ichòm. Wè nya'a kɔ ri əni ichi ni mbi nya'a gywi ə Yeso, beeni ichi ni jɔn nya'a na' minib i bɔ Satàn numbi əməd. Wè nya'a ñwà'nè ichi ni Yeso nya'a kɔ gha ñgam Nwiè, kɔ chwi ñnù bə kɔ vi bəd ə Galili. Wè nya'a ñwà'nè ichi ni Yeso nya'a nɔ' ri ə Galili wò ə Jèrusalèm, bə ñwà'nè ñnù mbe ni nya'a ghɛ ñga kàb ze ni itènè Yeso nya'a nwiè igwi isig. Ìnù mbe jìm nya'a fɔti ghè mbi kòmbi əməd əzed ə ba'ni, wè kwi, ñni nia che tad wè wiri zwemə.

Matiù nya'a fɔti ñnù nɔnɔ' mbe ni Yeso nya'a chwi əni itu ñnù kyej tăn: (1) Yeso nya'a gha ñgam Nwiè ñkan iwum (ikwiri kyej 5-7); (2) Yeso nya'a tom mbi məməññ-ñnù mbe wum chòb rìbe ni mbi wo jàn ñkən chòm (ikwiri kyej 10); (3) Ìnù migi ïmbè' ənù ifɔn rikanj (ikwiri kyej 13); (4) Ìnù ni beeni əbɔ' ə Yeso (ikwiri kyej 18); (5) Ìnù ïmbè' in-wi isig mbi ichi ni ənù ifɔn rikanj biri ye'e (ikwiri kyej 24-25).

Ìtu ñnù ñga àñwà'nè zô

Mìmbă' Yeso Kristo rəngwe 1.1-17

Ïnù ïmbè' ichi ni mbi nya'a gywi Yeso Kristo 1.18-2.23

Ïnù mbe ni jɔn we ni nya'a na' minib nya'a ghè 3.1-12

Jɔn nya'a na' minib əmbi Yeso Satàn numbi əməd 3.13-4.11

Ïnù mbe ni Yeso nya'a ghɛ ə Galili 4.12-18.35

Yeso nya'a nɔ' ri ə Galili kɔ' wò ə Jèrusalèm 19.1-20.34

Kàb ze ni nya'a si nwiè ni Yeso nya'a ə Jèrusalèm fɔri iban iban 21.1-27.66

Yeso nya'a zwemə bə chwi i ñnyod əmbi mbi məməññ-ñnù 28.1-20

Mìmbă' Yeso Kristo rəngwe

(Lk 3.23-38)

1 Wô yì iwanj tighəm ri mìmă' Yeso Kristo rəngwe. Yeso Kristo yia wan ti əni əgharj ə Dèvid we ni nya'a wan ti əni əgharj ə Abrahàm.

² Abrahàm yia nya'a mbă' Aizik.

Aizik yia nya'a mbă' Jakôb.

Jakôb yia nya'a mbă' Judà mbi ə bɔngɔb məd.

³ Judà yia nya'a mbă' Perès fɔri ə Zerà.

Ïngɔb mìmăd yia nya'a Tamà.

Perès yia nya'a mbă' Hezrɔn.

Hezrɔn yia nya'a mbă' Râm.

⁴ Râm yia nya'a mbă' Àminadàb.

Àminadàb yia nya'a mbă' Nashòn.

Nashòn yia nya'a mbă' Salmòn.

⁵ Salmòn yia nya'a mbă' Boàz.

Ïngɔb məd yia nya'a Rahàb.

Boàz yia nya'a mbă' Obèd.

Ïngɔb məd yia nya'a Ruf.

Obèd yia nya'a mbă' Jesè.

⁶ Jesè yia nya'a mbă' ifɔn Dèvid.

Ifɔn Dèvid yia nya'a mbă' Solomòn we ni ñngɔb məd nya'a kwe' nam ə Urià.

⁷ Solomòn yia nya'a mbă' Rèhobòàm.

Rèhobòàm yia nya'a mbă' Àbijà.

Àbijà yia nya'a mbă' Asà.

⁸ Asà yia nya'a mbă' Jèhosafàt.

Jèhosafàt yia nya'a mbă' Joràm.

Joràm yia nya'a mbă' Uzià.

⁹ Uzià yia nya'a mbă' Jotàm.

Jotàm yia nya'a mbă' Àhàz.

Àhàz yia nya'a mbă' Hèzekià.

¹⁰ Hèzekià yia nya'a mbă' Mànasè.

Mànasè yia nya'a mbă' Amòs.

Amòs yia nya'a mbă' Josià.

¹¹ Josià yia nya'a mbă' Jèchonià † mbi ə bɔngɔb məd əni nyùmè we ni mbi nya'a niñ mɛlzre əni ìbò'ò wò ə Babilòn.

¹² Əni mbi nya'a fə niñ mɛlzre əni ìbò'ò wò ə Babilòn, Jèchonià yia nya'a mbă' Sealtiel.

† Əne yia Jèhòiakìn.

Sealtiel yia nya'a mbä' Zèrubabèl.
 13 Zèrubabèl yia nya'a mbä' Àbiüüd.
 Àbiüüd yia nya'a mbä' Èliakim.
 Èliakim yia nya'a mbä' Azò.
 14 Azò yia nya'a mbä' Zadòk.
 Zadòk yia nya'a mbä' Achim.
 Achim yia nya'a mbä' Èliüüd.
 15 Èliüüd yia nya'a mbä' Eleazà.
 Eleazà yia nya'a mbä' Matàm.
 Matàm yia nya'a mbä' Jakòb.

16 Jakòb yia nya'a mbä' Jòsèf we ni nya'a inom Mèri we ni nya'a gywi a Yeso we ni mbiä tñj ani a Kristo.

17 Òne i kò ri ani Abrahàm wò pé ani Dèvid yì tìghàm ri bäd wum chòb rìkwè. I kò ri ani Dèvid wò pé ani mbi nya'a niñ mǝlzre ani ìbò'ò wò a Babilòn yì tìghàm ri bäd wum chòb rìkwè. I kò ri ani mbi nya'a niñ mǝlzre ani ìbò'ò wò a Babilòn wò pé ani Kristo yì tìghàm ri bäd wum chòb rìkwè.

Ènù imbè' ichi ni mbi nya'a gywi a Yeso Kristo (Lk 2.1-7)

18 Ichì ni mbi nya'a gywi a Yeso Kristo yì ani: Jòsèf nya'a nyi a Mèri we ni nya'a gywi a Yeso. Àyia bñj mbi nya'a siä namä, mbi nya'a zä ni Èzwí a Zenj a nya'a fä ghè Mèri si rìbümä. 19 Jòsèf ni nya'a inom mäd, wiä nya'a ghè inü ni ku'ni. Chäi wä nya'a káb ni na' tñid ätu ämbi Mèri äka' a bäd. Òne wä nya'a kò káb inänjè ni ton ämäd änjim änjim. 20 Òni wä nya'a kiri kondiä äne, ängirè Ènùnjisig nya'a jwì i bñj a njèm ghà i bñj ni, "Jòsèf, äwò ni ye' wan ti ani äghañ a Dèvid, tirè bñj e ni niñ a Mèri ani e iwi, imbè' ighàm ni à yì Èzwí a Zenj a ghi ni wä si rìbümä. 21 Wä biri gywi wan mbanjè, à chu ämäd ni Yeso, imbè' ighàm ni à yia mäd biri chi mbi bäd ti äton ika we ni inü rìbñj beri igwi mǝmäd."

22 Inü mbñ nya'a ghè imbè' ingam we ni Ènùnjisig nya'a che änjim i wäd ìkàn ghà, wä jwì ani räsì' ni: 23 "Zä, äyi rìkyeri mbanjè biri bñj ibum gywi wan mbanjè, mbi chü ämäd ni Imanuèl" äne yì ni, "Nwiè wi mbi na."

24 Òni Jòsèf nya'a nò' ri a ngweni, wä nya'a niñ a Mèri ani i iwi ichì ni ängirè Ènùnjisig we nya'a gha i bñj. 25 Wä nya'a niñ äne, àyia chäi wä nya'a ni mbi mäd pé ani Mèri nya'a gywi wan mbanjè we. Òni wä nya'a gywi, Jòsèf nya'a chü ämäd ni Yeso.

Bäd mbe ni nya'a kyeri ènù imbè' ritämi nya'a wò zä a Yeso

2 Mbi nya'a gywi a Yeso a Betlehem we ri a Jüdeyà. Mbi nya'a gywi ämäd ani a nyùmä we ni Heròd nya'a ifñ. Òni ägha a nya'a tñ sàärì, bäd mò'ò ni nya'a kyeri ènù imbè' ritämi nya'a nò' ri äbà ze ni nyùmä a jwì røjgu wò a Jèrusalèm. 2 Mbi nya'a pé biiri ni, "Wan we mbi gywi ni ye' ifñ mǝjü ki a yì ä? Tì kè' zä fitämi mäd äbà ze ni nyùmä a jwì røjgu, äne tì fä ye' e i wum-ni ämäd."

3 Òni ifñ Heròd nya'a zu ènù zñ, zia nya'a tñb ämäd bè tñb bäd mǝjim mbe ni nya'a a Jèrusalèm. 4 Òne wä nya'a tñj bäd kyeri mbe ri a mbàn Nwiè bè tñj mäch-

wiè rìkè, biiri ämbi mǝmäd ni, "Mbi kia wo gywi Wäd we ni Nwiè zñ'ò a yì ä?"

5 Mbi nya'a wiirì i bñj ni, "Mbi biri gywi ämäd a Betlehem we ri a Jüdeyà, ichì ni wäd ìkàn Nwiè nya'a fä njwa'ni ni:

6 'Äwò Betlehem ni ye' inga äba äbenj ze ri a Judà, ka äwò yì äwe äsi ze ni kè chè isi jim mbe ni mifñ mbe ri a Judà a tumbè, imbè' ighàm ni ètumbè-bäd mò'ò biri jwì røjgu ne ni biri tumbi mbi bäd mǝlzre."

7 Òni Heròd nya'a zu äne, wä nya'a tñj bäd mbe ni nya'a kyeri ènù imbè' ritämi änjim änjim, nwèndì nyùmä we ni fitämi fe kè' jwì. 8 Wä nya'a nwèndì äne, chä mǝmäd a Betlehem ghà ni, "Mbè wo jøjgi kàb wan we. Òni mbè zä ämäd, mbè wiri ye'e ghà i num imbè' mè bə wò wumni ämäd."

9 Òni mbi nya'a zu ènù ze ni ifñ we nya'a ghä ämbi mǝmäd, mbi nya'a nò' kò wò äwän. Mbi nya'a pé inänjè, zä fitämi fe ni mbi nya'a be zä äbà ze ni nyùmä a jwì røjgu. Fitämi fe fä nya'a wo imbi mǝmäd. Fi nya'a pé täm igwi äsi ze ni wan we nya'a ängu. 10 Òni mbi nya'a zä fitämi fe, ighä'ì nya'a swi inga fñj tì mǝmäd. 11 Mbi nya'a wò nyi inga näb ze ni fitämi fe kè' täm igun, äne zä wan we ni nya'a mbi ingòb mäd Mèri. Mbi nya'a zä äne, chindì itu inywi a si, wumni ämäd. Mbi nya'a bè zä mbè ìbàmì, chä a gòl fñj a frankinsèns mbi a myrrh nè' wan we ängu. 12 Nwiè nya'a patì mǝmäd a njèm ni tì mbi wiri chè äwän äsi Heròd. Òni mbi nya'a zu äne, mbi nya'a niñ inänjè cherä wò äwän inga a äbenj.

Jòsèf mbi Mèri nya'a niñ a Yeso mbi nòrè wò a Ijìpt

13 Òni bäd mbe ni nya'a kyeri ènù imbè' ritämi nya'a fä wò äwän, ängirè Ènùnjisig nya'a wò äsi Jòsèf a njèm pé ghà ni, "Nò'ò niñ wan wä mbi ingòb mäd mbè nòrè wò a Ijìpt. Mbè chub ängu pé ani mè ghà i näñ ni mbè wiri ye'e, imbè' ighàm ni Heròd wiä kàb zwiiri wan wä." 14 Jòsèf nya'a nò' àmei izimi we niñ wan we mbi ingòb mäd mbi wò a Ijìpt. 15 Mbi nya'a chub ängu pé ani Heròd nya'a kwì. Ingam we ni Ènùnjisig nya'a che änjim i wäd ìkàn ghà nya'a jwì ani räsì' ni, "Mä nya'a tñj mi wan ri a Ijìpt."

Mìsögyè nya'a zwiiri bñj mbanjè bñj

16 Òni Heròd nya'a zä ni bäd mbe ni nya'a kyeri ènù imbè' ritämi nya'a fä tam äwi, wä nya'a sè itäm kwä' røjgä'. Òne wä nya'a chä mbi mìsögyè a Betlehem bè fñj inga isi mbe ni nya'a iban iban ni mbi zwiiri bñj mbanjè bñj mijim mbe ni nya'a fä si ighàm iwu be fñj mbe ni chäi mbi nya'a keri pe ighàm iwu be. Wä nya'a ghà äne beeni äbò' nyùmä we ni bäd mbe ni nya'a kyeri ènù imbè' ritämi nya'a gha i bñj. 17 Òne ènù ze ni Nwiè nya'a che änjim i wäd ìkàn Jèremiä ghà, a nya'a jwì ani räsì' ni:

18 "Gè wäd mò'ò zia ghàm a Ramà.
 I wiä chwenjè misi bè diè kwä' rìkà.
 Rashèl wiä diè mbi bñj.
 Chäi wä ben ni mbi näeri äwi,

imbè' ighàm ni bòn mbe fə kwí."

Jòséf mbi Mèri nya'a bəndɛ ri ə Ijpt

¹⁹ Əni Heròd nya'a fə kwí, aŋgirè Ənùŋɛsig nya'a jwí əmbi Jòséf ə nǝm əni wɛ nya'a kirí ə Ijpt, ghà i bɔ ni, ²⁰ "Nɔ'ɔ niŋ wan wɔ mbi iŋgɔb məd mbè bəndɛ wò ə Izre, imbè' ighàm ni bəð mbe ni nya'a kəb zwiiri wan wɔ fə kwí." ²¹ Əne Jòséf nya'a n' niŋ wan we mbi iŋgɔb məd mbi bəndɛ wò ə Izre. ²² Əyia əni Jòséf nya'a zu ni Àchelùs fə jig ətən ə Heròd ni nya'a mbǎ' məd, əne siə tumbɛ ə Jùdeyà, wɛ nya'a bɔ ni wò əŋgu. Aŋgirè nya'a bə pati əməd ə nǝm, əne wɛ nya'a wò əbà əberɛ ze ri ə Galilí. ²³ Wɛ nya'a pè chub əsi ze ni mbi nya'a tɔŋ əni ə Nazàret, imbè' ənù ze ni bəð ɛkən Nwiə nya'a gha, ə jwí əni rəsí' ni, "Mbi biri siə tɔŋ əməd əni wəd ri ə Nazàret."

Inù imbè' ə Jón we ni nya'a nà' minib

(Mk 1.1-8; Lk 3.1-18; Jn 1.19-28)

3 À nya'a əni ə nyùmə we, Jón we ni nya'a nà' minib nya'a wò iŋga ibad rikwà'í we ri ə Jùdeyà. Wɛ nya'a pè kɔ gha iŋgam Nwiə ² ni, "Mbè berɛ tə fɪŋ, imbè' ighàm ni ənù ifɔn rikaŋ ə fə tiini." ³ Jón wɔ yia wəd we ni wəd ɛkən Nwiə Aizayà nya'a ghǎ imbè' əməd ni, "Wəd mɔ'ɔ wiə kyerɛ iŋga ibad rikwà'í ghàə ni, 'Mbè teki inəŋjɛ əmbi Ənùŋɛsig.

Mbè ghɛ minəŋjɛ məd mbi təm!"

⁴ Mbi nya'a teki ngywǎ ri Jón əni ə nyòŋ ri kàmel. † Wɛ nya'a kòd ɛkɔbɛ gòb əni i ikyeri. Ighijig məd yia nya'a ŋgwèmi mbi ə ju ni mbi nya'a kə' rɪŋga bǔ'. ⁵ Bəð mǎnɔnɔ' ri ə Jèrusalèm, rɪŋga Jùdeyà jɪm bə fɔrɪ rɪŋga isi jɪm mbe ni nya'a kad igyɛ Jodàn nya'a wò əsi məd. ⁶ † mbiə nya'a pè benə mbə inù ribòŋ, əne wɛ nya'a nà' minib əmbi mǎməd iŋga igyɛ Jodàn.

⁷ Əyia əni wɛ nya'a zə mǎFarisiɪ nɔnɔ' mbi mǎSadusiɪ nɔnɔ' ni nya'a ye'e ni wɛ na' minib əmbi mǎməd, wɛ nya'a ghà əmbi mǎməd ni, "Mbə yia jɔ ti ribòŋ! À kia we pati əwən ni mbè norə ti əni ə ŋgə' ze niə ye'e ə?" ⁸ Mbè ghi inù mbe ni chwia ni mbə fə bèŋ tə fɪŋ. ⁹ Ti mbè kɔndɛ əwən ni mbə fə jwí rəŋgə' àmei ichi ni mbəə ghàə mbənə mbənə ni, 'Tɛ yia bɔn ti əni əgharɛ ə Abràham!' Mə ghà i nən ni Nwiə we tɛ wɛ niŋ əti zɔ bèŋ əni ə bɔn Abràham. ¹⁰ Ka àbei rɪnɪn, Nwiə fə borɛ jam iban igharɛ ized. Əne wɛ biri wad ized jɪm mbe ni chəi mbi kɔ ritam chòm mǎ' iŋga iwid.

¹¹ "Mə wiə nà' minib i nən i chwi ni mbə fə bèŋ tə fɪŋ, əyia wəd we niə ye'e əni mi nɪm ə dabə chə əmi. Mi rika kù' əmi ni be' itabi məd. Məd biri cha Əzwí ə Zeri bə chà iwid igwi nən. ¹² Əsɔ twi rɛkwè fə si i ikye əbɔ məd ni kyerɛ ijɔd rəbɔ' kywɛ. Wɛ mi kyèŋ, wɛ biri feti ti kywɛ chà iŋga ŋgəŋ, si tən ijɔd iŋga iwid ri nìmə."

Yeso nya'a niŋ minib

(Mk 1.9-11; Lk 3.21-22)

¹³ À nya'a əni ə nyùmə we, Yeso nya'a n' ri ə Galilí wò əsi Jón əni wɛ nya'a igyɛ Jodàn. Wɛ nya'a wò ni wɛ na'

† Kàmel yia nyam kyerɛ mɔ'ɔ mbi ikun ənjim. Zɛ mei iŋga ibad rikwà'í. Bəð mbiə kɔ'ɔ bə be' ighi igun.

minib i bɔ. ¹⁴ Jón nya'a kəb ni nɪ tə bən əməd, əne wɛ nya'a ghà ni, "À yɪ àwɔ kə' beri na' minib i num. À si wiri ye'e əsi num imbè' ə ye' ə?"

¹⁵ Yeso nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Si zia ye' əne tɛnɪn, imbè' ighàm ni zia kù' ni tɛ ghi inù jɪm ichi ni Nwiə kəbi." Əni wɛ nya'a ghà əne, Jón nya'a zu benɪ, əne nà' minib i bɔ.

¹⁶ Əni Yeso nya'a fə niŋ minib, wɛ nya'a jwí rɪŋga igyɛ we. Àmei əwu əwən, ikaŋ nya'a fɪ'ə, əne wɛ nya'a zə Əzwí ə Nwiə ni nya'a swi'ə ye'e igwi ighabi təbəŋə pè naŋ igwi məd. ¹⁷ Gɛ nya'a ghàm rikaŋ ghà ni, "Wɔ yɪ mi Wan ni mə gha' i kwà' rɪŋgə', mi fɪŋ ə bɔŋ əku imbè' əməd."

Debɛrə nya'a numbi ə Yeso

(Mk 1.12-13; Lk 4.1-13)

4 Əni gɛ ze nya'a fə ghami mǎànɛ, Əzwí ə Nwiə ə nya'a ghɛ ni Yeso wò iŋga ibad rikwà'í imbè' ə Debɛrə numbi əməd əŋgu. ² Wɛ nya'a chub ri jig izi iwum kwè mbi əzimi iwum kwè. Əni ini mbe nya'a chə, nɪ ri nya'a zaŋ əməd. ³ Əne Debɛrə we nya'a wò ghà i bɔ ni, "Àwɔ mi kàn ye' Wan Nwiə, ghà əti zɔ ə berɛ əni ə ŋgəŋ."

⁴ Yeso nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Ə zɪ iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, 'Ka' wəd wiə chub i ikǎ àmei imbè' ŋgəŋ wən. I wiə chub ikǎ imbè' iŋgam jɪm we ni Nwiə ghami."

⁵ Wɛ nya'a ghà əne, Debɛrə we niŋ əməd, mbi wò əsi ə zeri. ^{††} Wɛ nya'a pè əŋgu ghɛ wɛ kɔ' təm idom mbàn Nwiə, ⁶ əne, ghà i bɔ ni, "Àwɔ mi kàn ye' Wan Nwiə, à tòm ə si, imbè' ighàm ni ə zɪ iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, 'Nwiə biri ghà əmbi mbi mbɛaŋgirə ni mbi nəŋgi əwe', bə ghà ni, 'Mbi biri nɔ əwe əni mbə ibɔ, imbè' ti à nun əwe e əwu əni iti."

⁷ Yeso nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Ə zia bə iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, 'Tirə numbi əwe Ənùŋɛsig e Nwiə."

⁸ Debɛrə we nya'a wiri yɪ niŋ əməd mbi kɔ' wò ikaŋ iwum se mɔ'ɔ. Wɛ nya'a pè chwi iberi jɪm mbe ri iŋga isig i bɔ bə chwi mbɔn jɪm ze ni ye' iŋga iberi mbe. ⁹ Əni wɛ nya'a chwi əne, wɛ nya'a ghà i bɔ ni, "Mə biri na' ighi mbɔ jɪm i ne əwù ze ni à gundɛ ə si wumni əmi."

¹⁰ Yeso nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Satàn, nɔ' əwe ri iban num! Ə zɪ iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, 'À beri wumni Ənùŋɛsig e Nwiə, bə fǎ' àmei i bɔ."

¹¹ Əni wɛ nya'a ghà əne, Debɛrə we nya'a sàŋ əməd, mbɛaŋgirə wò nəŋgi əməd.

Yeso nya'a kɔ əfǎ' i Galilí.

(Mk 1.14-15; Lk 4.14-15)

¹² Əni Yeso nya'a zu ni mbi fə gywɛ ə Jón wò zɛ ə ndəŋ, wɛ nya'a n' wò ə Galilí. ¹³ Əyia chəi wɛ nya'a pè chub ə Nazàret. Wɛ nya'a chə wò chubi ye' ə Kàpenàhom ni nya'a iban ə sà, əne yɪ iŋga iba iberi mbe ri ə Zebulùn fɔrɪ ə Naftalí. ¹⁴ Wɛ nya'a wò chub əŋgu imbè' ənù ze ni wəd ɛkən Nwiə, Aizayà nya'a ghǎ, ə jwí əni rəsí' ni:

¹⁵ "Əba əberɛ ə Zebulùn mbi əba əberɛ ə Naftalí, ni ye' inəŋjɛ we niə wò iŋga rɛbàə, ni mbi baani igyɛ Jodàn,

†† Əne yia Jèrusalèm.

Galiliî ni ye' asi ze ni båd mbe ni ka'i mäjû a chub aŋgu!

¹⁶ Båd mbe niã chub iŋga isi firi, fã zã izenji zenji kyerj.

Izenji zenji we biri te

igun a båd mbe niã chub iŋga isi mbe ni båd a siã wo kwî ni chãi mbi kyeri a Nwiã."

¹⁷ I kã ri ani a nyùmã we, Yeso nya'a kã ghã iŋgam Nwiã ni, "Mbã beŋ tã fiŋ, imbã' ighã ni anũ ifõn rikaŋ a fã tiini."

Yeso nya'a tãŋ mbi mãmããni-inũ ritu

(Mk 1.16-20;Lk 5.1-11)

¹⁸ Ani Yeso nya'a yèn iban a sã ze ri a Galiliî, wã nya'a zã bõŋgõb miãbe ni nya'a mãgywã-ãgwî. I mbiã nya'a mã'ã kã iŋga a sã ze. Ikum wã fibã yia nya'a Saimõn ni mbi nya'a bẽ tãŋ a mãd ani Pitã. Ikum aŋgõb mãd yia nya'a Andrũ. ¹⁹ Ani Yeso nya'a zã mãmãd a ne, wã nya'a ghã a mbi mãmãd ni, "Mbã beeni a bõ' num. Mã biri ghi mbã siã ghã ni båd beeni a bõ' num." ²⁰ Amei a wu a wã, mbi nya'a n' sãŋ tã kã beeni a bõ' mãd.

²¹ Wã nya'a yendã wõ imbi ripiî, pã zã bõŋgõb chera miãbe. Mbi yia nya'a Jems wan Zebediî mbi jõn ni nya'a aŋgõb mãd. Mbi nya'a baŋgiã tã kã iŋga a baŋ igyã mbi Zebediî ni nya'a mã'ã mãmãd. Yeso nya'a bẽ tãŋ mãmãd. ²² Amei a wu a wã, mbi nya'a n' sãŋ a baŋ igyã ze bẽ sãŋ a mã'ã beeni a bõ' mãd.

Yeso nya'a chwi inũ, ghãã iŋgam Nwiã bẽ vãã båd

(Lk 6.17-19)

²³ Yeso nya'a ghanã yènã iŋga Galiliî jim. Wã nya'a yènã chwi inũ iŋga nãb ti ãkãtã te riŋga isi mbe, bẽ yènã ghã ikãn chõm imbã' anũ ifõn rikaŋ. Wã nya'a bẽ yènã vãã tikwiri a wãkõn jim bẽ vãã tikwiri inõ'õ jim. ²⁴ Ichî ni wã nya'a ghã a ne, mikã mãd nya'a jãŋ iŋga Siriã jim. Æze a nya'a ghã ni båd mbe rãŋgu niŋ båd mbe ni nya'a wõnã tikwiri a wãkõn jim wõ a si mãd. Wã nya'a vã båd a wãkõn mbe mijim. Båd a wãkõn mbõ yã mbe ni isi inyod nya'a seã, mbe ni izwã ribõŋ nya'a iŋga mãmãd, mbe ni ãfiriã a nya'a gywãã fõri mbe ni nya'a bu'ra. ²⁵ Æze a nya'a ghã ni minõn båd n' ri a Galiliî, n' ri a Dãkapolis, n' ri a Jërusalãm, n' ri a Jũdeyã bẽ n' riŋga isi mbe ni nya'a injin igyã Jodãn beeni a bõ' mãd.

Yeso nya'a gha iŋgam Nwiã ikaŋ iwum

5 Ani Yeso nya'a zã minõn båd mbe, wã nya'a k' ikaŋ iwum pã chub a si. Mãmããni-inũ imãd nya'a wõ a si mãd, ² a ne wã nya'a kã chwi inũ a mbi mãmãd ghãã ni:

Anũ imbã' a bõrãbõd

(Lk 6.20-23)

³ "Nwiã zã a bõrãbõd igun a båd mbe ni saŋ mbã inũ jim iŋga tikyeri-ibã mãd,

imbã' ighã ni mbi biri jig anũ ifõn rikaŋ.

⁴ Nwiã zã a bõrãbõd igun a båd mbe niã diã,

imbã' ighã ni mãd zã biri nããri mãmãd.

⁵ Nwiã zã a bõrãbõd igun a båd mbe niã bõti inyod, imbã' ighã ni mbi biri jig ighi ri igwã a si.

⁶ Nwiã zã a bõrãbõd igun a båd mbe ni nji tãã zaŋã mãmãd, a bõ' a bẽ neã mãmãd ni ghi inũ ni ku'ni, imbã' ighã ni mãd zã biri na' ighi mbe ni mbi kãbi.

⁷ Nwiã zã a bõrãbõd igun a båd mbe niã diiri mbi chera,

imbã' ighã ni mãd zã biri diiri mãmãd.

⁸ Nwiã zã a bõrãbõd igun a båd mbe ni fiŋ ti mãmãd zenji,

imbã' ighã ni mbi biri zã a mãd.

⁹ Nwiã zã a bõrãbõd igun a båd mbe niã ghã ni båd chub ani a bõrãbõd,

imbã' ighã ni wã biri tãŋ mãmãd ani mbi bõn.

¹⁰ Nwiã zã a bõrãbõd igun a båd mbe ni båd a nwendã tikyeri-iwu mãmãd imbã' ighã ni mbiã ghã inũ ni ku'ni,

imbã' ighã ni mbi biri jig anũ ifõn rikaŋ.

¹¹ "Nwiã zã a bõrãbõd igwã nãn a wũ ze ni båd a chàb a wã, nwendã tã rikyeri-iwu bẽ ghãã tikwiri inũ ribõŋ miŋhab jim igwã nãn imbã' a mi. ¹² Mbã gha'ri bẽ gyendi a wã, imbã' ighã ni Nwiã biri na' ine'e kyeri i nãn ikaŋ. A yia bẽ ichi ni båd nya'a nwendã rikyeri-iwu båd ikãn Nwiã mbe ni nya'a imbi i nãn.

Mãmããni-inũ Yeso yã ighabi fiŋgwaŋ bã fõri ighabi izenji zenji

(Mk 9.50;Lk 14.34-35)

¹³ "Mbã yã ighabi fiŋgwaŋ a mbi a båd igwã a si. Ayiã fiŋgwaŋ mi fã tu i, mbi wiri ghã ye mbi fiwãn ni fi wiri nãm a? Chã aghi ni tã mbi wiri ghã mbi fiwãn, kiri ani mbi wa', båd yèn igun.

¹⁴ "Mbã yã ighabi izenji zenji a mbi isig. Chã ani ti mbi nãm a kãm a si ze ni ye' ikaŋ iwum. ¹⁵ Chã wãd mã'õ aŋgu ni wã mi che a nam wã nuŋ ye' a ton fikũ'ũ. Wã mi che a nam, wã biri nuŋ ye' igun a si ni mbiã te a nam, imbã' zã te a mbiã wãd jim we ni ye' iŋga nãb. ¹⁶ A yia bẽ ichi ni a izenji zenji beri te ifẽ båd, imbã' mbi zã inũ chõm mbe ni mbãã ghãã, a ne yiiri a Mbã' we ni ye' ikaŋ."

Inũ imbã' rika ri Mose

¹⁷ "Ti mbã kãndi a wãn ni mã fã ye'e imbã' nimni tikã ri Mose bẽ nimni inũ mbe ni båd ikãn Nwiã nya'a ŋwã'nã. Mi rika ye'e a mi i nimni riwãn. Mã ye'e i ghi ni inũ mbõ jim jwi ani rãsi'. ¹⁸ Mã ghã rãsi' i nãn ni, pã ani ikaŋ fõri si fã che, chã a chãb kã ighã aŋwã'nã mã' ti ani rika te biri nim, kiri ani mbi fã ghã inũ mbõ jim. ¹⁹ Mbi biri tãŋ wãd mã'õ we ni gu ikã we ni ye' wi kwa rãbõ' rika tã, bẽ ghã ni båd ghi a ne ni mãd yã wi kwa iŋga anũ ifõn rikaŋ. Ayiã mbi biri tãŋ we niã nuŋ rika tã bẽ ghã ni båd ghã a ne ni mãd yã wi kyeri iŋga anũ ifõn rikaŋ.

²⁰ Mã ghã i nãn ni kiri ani inũ chõm mbe ni mbãã ghãã mbi che mbi mãchwiã rika bẽ chã mbi mãFariisii, nji chã mbã biri nã nyã iŋga anũ ifõn rikaŋ.

Ənû imbə' isə itəm

²¹ "Mbə nya'a fə zu ni mbi nya'a ghà əmbi ə bəđ mbi rəŋwe ni, 'Tirə zwiiri e wəđ', bə zu ni 'wəđ mi zwiiri wi cherə, mbi biri sa' əməđ.' ²² Əyiə mə wiə ghà i nən ni: Wəđ mɔ'ɔ mi sə itəm əbc' wi aŋgɔb, mbi biri sa' əməđ. Wəđ mɔ'ɔ mi zɔm wi aŋgɔb, mbi biri niŋ əməđ wəđ ni məsa' əberŋ sa' əməđ. Wəđ mi ghà əmbi wi aŋgɔb ni, 'Əwəđ yi ənerŋ!' mbi biri ma' əməđ iŋga əsi ichə ni chəi iwid ə nɔ nimə. ²³ Əne à mi wəđ mbi əghi əfà ikwi iŋəŋ Nwiə, əne kəndi ni we aŋgɔb ə berŋ ənû ə mɔ'ɔ mbi ne, ²⁴ nūŋ əghi ze ifə ikwi iŋəŋ we, bə wəđ məənə tənŋ mbi we aŋgɔb, bɔŋ si wəđ nə'.

²⁵ "Zambi məənə tənŋ mbi wəđ we ni zi isa'i igwi ne əni mbəə kiri wo ə nəb isa'i, nji wə biri na' əwe əmbi əsa' mīsà'i, əsa' mīsà'i we nə' əwe əmbi purisə, purisə we si wəđ zə əwe ə ndəŋ. ²⁶ Mə ghà rəs'i i ne ni, chəi à biri jwə ri ə ndəŋ pə əni à fə wə ikab məđ jim.

Ənû ni ni əyi cherə kə mbaŋə cherə

²⁷ "Mbə nya'a fə zu ni mbi nya'a ghà ni, 'Tirə ni e əyi cherə kə mbaŋə cherə.' ²⁸ Əyiə mə wiə ghà i nən ni, wəđ we ni neŋ əyi kə mbaŋə feeni, fə ni əməđ iŋga i fiŋ. ²⁹ E ighə jigə mi ghə ni à gù ənû, chɔ' wa'. Ziə bəŋ ni à nimni əsi inyod ə mɔ', chə ichi ni Nwiə biri ma' e inyod jim iŋga əsi ichə. ³⁰ E əbc ə jigə ə mi ghə ni à gù ənû, sob wa'. Ziə bəŋ ni à nimni əsi inyod ə mɔ', chə ichi ni Nwiə biri cha e inyod jim iŋga əsi ichə.

Ənû ni saani inami

(Mt 19.9; Mk 10.11-12; Lk 16.18)

³¹ "Mbi nya'a bə ghà ni, 'Mbaŋə ze ni saani inami mbi i wi berŋ na' əŋwə'nə i bɔ ni chwəi ni mbi fə saani inami.' ³² Əyiə mə wiə ghà i nən ni, mbaŋə mɔ'ɔ mi saani inami mbi i wi, kiri əni iwi məđ we ni mbaŋə cherə, nji wə fə ghə iwi məđ we əni əyi niə niiriə mbaŋə. Mbaŋə ze ni nam əyi we ni saani inami fə ni əyi cherə.

Ənû ni kàn

³³ "Mbə nya'a fə bə zu ni mbi nya'a ghà əmbi ə bəđ mbi rəŋwe ni, 'Tirə kàn e ənû ə mɔ'ɔ bɔŋ wiri ton, əyiə à berŋ ghi ənû ze ni à kàn əmbi ənūŋisig ni tə biri ghə.' ³⁴ Əyiə mə ghà i nən ni, ti wəđ tɔ kàn i ənû ə mɔ'ɔ. Ti wəđ tɔ kàn i ənû ə mɔ'ɔ tɔŋ ikaŋ, imbə' ighəm ni ikaŋ yi ətən ifən ə Nwiə. ³⁵ Ti wəđ tɔ kàn i ənû ə mɔ'ɔ tɔŋ si, imbə' ighəm ni si yi əsi ze ni Nwiə ə teeri mbi iwu igun. Ti wəđ tɔ kàn i ənû ə mɔ'ɔ tɔŋ ə Jərusaləm, imbə' ighəm ni Jərusaləm yi əsi ifən kyeŋ. ³⁶ Ti wəđ kàn i ənû ə mɔ'ɔ tɔŋ e ətu, imbə' ighəm ni chəi wəđ mɔ'ɔ əŋgu ni tə wə ghi ni nyōŋ ətu mɔ' fin kə ni zi fu. ³⁷ Mbə gha àmei ni, 'Ee' kə ni 'Chə'. Ənû ə cherə ze ni wəđ wiri ghà yi ri əmbi wəđ rəbɔŋ.

Ənû ni wi pən

(Lk 6.29-30)

³⁸ "Mbə nya'a fə zu ni mbi nya'a ghà ni, 'Wəđ mi to' ighə wəđ cherə, mbi bə to' wi məđ, bə zu ni wəđ mi

chɔ' isɔŋ wəđ cherə, mbi bə chɔ' wi məđ.' ³⁹ Əyiə mə wiə ghà i nən ni, ti mbə nod əwən ti əni ə wəđ niə ghə inû rəbɔŋ. Wəđ mɔ'ɔ mi nɔb e inwa jigə, à bəŋ wi twenŋ chwi i bɔ. ⁴⁰ Wəđ mɔ'ɔ mi wəđ puti əwe imbə' niŋ e ngywə ma'i, saŋ wə niŋ fɔri e ngywə bəm. ⁴¹ Wəđ mɔ'ɔ mi nyən e ni à be' mbi ighi yən ə kilometə fibə, be' ighi mbe yən məkilometə mibe. ⁴² Wəđ mɔ'ɔ mi nɔn əghi ri ne, na' i bɔ. Wəđ mɔ'ɔ mi kəb chɔ' əghi ri ne, tirə ton e.

Ənû ni gha' bəđ pən

(Lk 6.27-28,32-36)

⁴³ "Mbə nya'a fə zu ni mbi nya'a ghà ni, 'Gha' we aŋgɔb, bən e wəđ pən.' ⁴⁴ Əyiə mə ghà i nən ni, mbə gha' mbə bəđ pən bə kəŋgi ə Nwiə igun ə bəđ mbe niə nwəndə tə rikyeri-iwu, ⁴⁵ imbə' mbə ye' bɔn ə Mbə' we ni ye' ikaŋ. Mbə ghi əne imbə' ighəm ni məđ wiə ghə ni nyūmə te igwi ə bəđ rəbɔŋ bə fɔri igwi ə bəđ chɔm. I wiə ghə ni mbəŋ nɔ igwi ə bəđ mbe niə ghə inû ni ku'ni bə fɔri igwi mbe ni chəi mbiə ghə inû ni ku'ni. ⁴⁶ Mbə mi ye'ə gha'ə àmei bəđ mbe niə gha' əwən, nji Nwiə kə wo chɔ' ə əfà'i ri ye ə? Imbə' əz'i yi ənû ni məfeti tagsə ə bə ghə ə? ⁴⁷ Mbə mi ye'ə chə'rə àmei mbə bɔŋgɔb, nji ənû ze ni mbəə ghə ni che əzi ə bəđ cherə ki əzi ə? Imbə' əz'i yi ənû ni bəđ mbe ni ka'i mējū ə ghə ə? ⁴⁸ Əne mbə berŋ bɔŋ məənə ichi ni ə Mbə' rikaŋ bə bəŋ məənə.

Ənû ni na' ighi əmbi ə bəđ ŋgə'

6 "Mbə we əwən ni ti mbə ghi ə inû mbe ni ku'ni ifə bəđ, àmei imbə' mbi zə əwən. Mbə mi ghi əne, nji chəi ə Mbə' we ni ye' ikaŋ biri chɔ' ə əfà'i.

² "Əne əni əwə ə nə' ighi əmbi wəđ ŋgə', tirə fə e tənŋ ichi ni ibeki bəđ ə ghə iŋga nəb ti əkətə bə ghə itu izib. I mbiə ghə əne imbə' bəđ yiiri mīməđ. Mə ghà rəs'i i nən ni mbi fə berŋ ə ichɔ' əfà'i. ³ Əyiə əni əwə ə nə' ighi əmbi wəđ ŋgə', tirə ben e ni əbc ə twenŋ ə kyeri əghi ze ni əbc ə jigə ə ghə, ⁴ imbə' àmei əwə biri kyeri. À mi ghə əne, e Mbə' we niə zə inû mbe ni əwə ə ghə ənəmə, biri chɔ' ə əfà'i.

Ənû ni kəŋgi ə Nwiə

(Lk 11.2-4)

⁵ "Əni mbəə kəŋgi ə Nwiə, ti mbə ghi ə ighabi ibeki bəđ. I mbiə gha'ə ni təm iŋga nəb ti əkətə bə fɔri iban inəŋjə bɔŋ kəŋgi ə Nwiə. I mbiə ghə əne àmei imbə' bəđ zə mīməđ. Mə ghà rəs'i i nən ni mbi fə berŋ ə ichɔ' əfà'i. ⁶ Əyiə əni à kəb kəŋgi ə Nwiə, nyi iŋga e ətu ə nəb, wəb ichū nəb, kəŋgi e Mbə' we ni ye' ənəmə. Əne, e Mbə' we niə zə inû mbe ni əwə ə ghə ənəmə, biri chɔ' e əfà'i.

⁷ "Əni əwə ə kəŋgi ə Nwiə, tirə ghà əwe inû nɔnɔ' ni chəi iwe iŋga, ichi ni bəđ mbe ni ka'i mējū ə ghə. I mbiə kəndiə ni mēŋwiə mīməđ biri zu əkəŋgi mīməđ imbə' ichi ni mbiə ghà inû nɔnɔ'. ⁸ Ti mbə ghə ə ighabi mīməđ, imbə' ighəm ni ə Mbə' ə kyeri ighi mbe ni mbə kwanŋi bɔŋ mbə siə biiriə. ⁹ Mbə kəŋgi ə Nwiə əni:

'A Mbə' ni ye' ikaŋ,
ghi ni bəđ wumni e ikum.

¹⁰ E ənû ifɔn ə ye'e, bəd ri igwi ə si ghi inû mbe ni à kəbi ichî ni mbe ni ye' ikaŋ ə ghɛə.
¹¹ Na' ighijig ni ku'ni i na rəchɔŋ.
¹² Wa' mba inû ribɔŋ, ichî ni tɛ fə wa' inû ribɔŋ bəd mbe ni gù inû i na.
¹³ Tɪrə ben e ni ənû ə mɔ'ɔ numbi əwa, àyiə chi əwa ri əni inû ribɔŋ.' † ††
¹⁴ "À mi wa' inû ribɔŋ bəd, e Mbă' we ni ye' ikaŋ biri bi wa' mbe. ¹⁵ À mi ye' ni chəi àwɔ ə wa' inû ribɔŋ bəd, nji ka e Mbă' biri bi wa' i mbe.

Ənû ni chub ri jig

¹⁶ "Əni mbə chub ri jig, ti mbə ghi ə ighabi ə bəd niə kənə, ichî ni ibeki bəd ə ghɛə. I mbiə ŋgɛndɛ tə rifə im-bə' bəd zə ni i mbiə chubə ri jig. Mə ghà rəsɪ' i nən ni mbi fə beri ə ichɔ' əfəɪ. ¹⁷ À yi əni à chub ri jig, so e ifə bə sɔd e ətu, ¹⁸ imbə' ti bəd zə ə ni à chub ri jig. Àmei e Mbă' we ni chəi bəd ə zəə biri zə. À mi ghɛ əne, e Mbă' we niə zə inû mbe ni àwɔ ə ghɛ ənəmə biri chɔ' e əfəɪ.

Mbè nuŋ ə mbɔn ikaŋ

(Lk 12.33-34)

¹⁹ "Tɪ mbə nuŋ əwən ə mbɔn igwi ə si, ni ye' əsi ze ni isə' fɔri chəb biri chəkɛ ni bə ye' əsi ni mijji biri tɔ'.
²⁰ Mbə nuŋ ə mbɔn ye' ikaŋ, ni ye' əsi ni ka isə' kɛ chəb biri chəkɛ i, bə ye' əsi ni ka mijji biri tɔ' ə. ²¹ Əne yi imbə' ighəm ni əsi ze ni e mbɔn ye' əŋgu, e fiŋ biri bi ye' əŋgu.

Ighə yi ighabi ənam əmbi nyamnyod

(Lk 11.34-36)

²² "Ighə yi ənam əmbi nyamnyod. Əne, e ighə mi ye' wi chɔm, e nyamnyod jim biri zeŋ. ²³ Àyiə e ighə mi ye' wi rɛbɔŋ, e nyamnyod jim biri fin. Əne izenji zeŋi we ni ye' iŋga ne mi bəŋ əni isi firi, nji isi mbe biri fin ri kiim!

Ənû imbə' ə Nwiə fɔri inû imbə' mbɔn

(Lk 16.13;12.22-31)

²⁴ "Chəi wəd mɔ'ɔ əŋgu ni tɛ wɛ fə' əmbi mɛmbă' əfəɪ miɛ, imbə' ighəm ni wɛ biri ban wi fibɛ gha' wi fibɛ, kɛ wɛ fə' əmbi wi fibɛ əni i fiŋ jim təəŋɛ wi fibɛ. Chəi əni tɛ à fə' əmbi ə Nwiə bə fa' ni beri mbɔn əwu əwən.

Tɪ mbə nwi' ə inyod

²⁵ "Tɪ mbə nwi' ə inyod imbə' ə itənɛ, ni mbə kiə wo jig yə kɛ ni mbə kiə wo nɔ yə. Tɪ mbə bi nwi' ə inyod imbə' ə nyamnyod, ni mbə kiə wo zi yə. Itənɛ ri wa chə i ighijig ə? Nyamnyod ri wa chə i ngywɛ ə? ²⁶ Mbə neŋ rinən. Chəi tɪə kon ighi, chəi tɪə bə kwəŋ ighi chə iŋga ŋgən. À yi ə Mbă' we ni ye' ikaŋ ə jə mɛməd. Chəi mbə wa che rinən ə? ²⁷ À kiə we rəbɔ' nən niə nwi' inyod, ni tɛ wɛ yi ə awə fibɛ igun ini mbe ni wɛ biri chub iŋga isig ə? ²⁸ Mbə kiə nwi' ə inyod imbə' ngywɛ imbə' ə yə ə?

† Ə zi iŋga iŋwə'nɛ mɔ'ɔ ni, chi əwa ringa rikyeri-ibɔ wəd ribɔŋ.
 †† Ə zi iŋga iŋwə'nɛ ənun mɔ'ɔ ni, "Əne yi imbə' ighəm ni à yi àwɔ beri ənû ifɔn fɔri ika bə beri iwumni kon. À yi əne."

Mbə neŋ ichî ni rɛkwə ə kwɪə. Chəi tɪə fə'ə, chəi tɪə bə ba'ə tə ngywi, ²⁹ àyiə mə ghà i nən ni ka àbei ifɔn Solomɔn ni nya'ə fɔɔnɛ iŋga mbɔn, chəi wɛ nya'a beri ngywɛ ni bɔŋ ighabi ikwə mɔ' rəbɔ' rɛkwə tɔ. ³⁰ Nwiə mi ye'ə zɛə ngywɛ əni ifu ni ye' ikă rəchɔŋ, isɔ mbi ma' iŋga iwɪd, nji ka məd wa biri zi i ngywɛ igwi nən chə ichî ni wɛ zi əni ifu ə? Ə ibeni ə kəŋ kə! ³¹ Əne tɪ mbə nwi' ə inyod ghà ni, 'Tɛ kiə wo jig yə?' kɛ ni, 'Tɛ kiə wo nɔ yə?' kɛ ni, 'Tɛ kiə wo zi yə?' ³² Bəd mbe ni ka' i mɛjɔ mbiə kəb ighi mbɔ jim. Ə Mbă' rikaŋ ə bə kyeri ni mbə kəb ighi mbɔ jim. ³³ Àyiə mbə be kəb ye' ənû ifɔn əməd bə ghɛ inû ni ku'ni, əne wɛ biri bi na' ighi mbɔ jim i nən.
³⁴ "Əne tɪ mbə nwi' ə inyod imbə' əni isɔ, imbə' ighəm ni əni isɔ ə beri mbi inû. Ini jim ə beri i ŋgə'.

Ənû ni sa' bəd cherə

(Lk 6.37-38,41-42)

7 "Tɪ mbə sa' e bəd cherə, imbə' tɪ Nwiə bi sa' i əwən. ² Ichî ni mbəə sa'ə bəd cherə, yiə bə ichî ni Nwiə biri sa' əwən. Nwiə biri niŋ ichî ni mbə sa' bəd cherə sa' əwən əŋgu. ³ Əton ni àwɔ ə zə əchəb əghɪ ze ni ye' iŋga ighə we əŋgɔb, àyiə chəi àwɔ ə zə əkwiri iwəŋ ze ni ye' iŋga e ighə ki imbə' ə yə ə? ⁴ Kɛ tɪ à ghà əmbi we əŋgɔb ni, 'Si mə chi əchəb əghɪ ze ni ye' iŋga e ighə', ni əkwiri iwəŋ ə ye' iŋga we ə? ⁵ Àwɔ yi əbeki ə wəd! Fə be chə əkwiri iwəŋ ze ni ye' iŋga e ighə, əne à biri zə isi ichî chɔm bɔŋ chi əchəb əghɪ ze ni ye' iŋga ighə we əŋgɔb.

⁶ "Tɪ mbə nà' ə ighi Nwiə əmbi ə bu, nji tɪ biri su əbɔ' nən nombi əwən. Tɪ mbə bi ma' ə mbə mɛpəl əmbi mɛkuŋə, nji mbi biri yen igun.

Mbə nɔn, kəb bə gongɔ

(Lk 11.9-13)

⁷ "Mbə nɔn, Nwiə biri na' i nən. Mbə kəbə, mbə biri zə. Mbə gongɔ, Nwiə biri fi' i nən. ⁸ Imbə' ighəm ni wəd jim we ni nɔni, Nwiə biri na' i bɔ, we ni kəbi biri zə, we ni gongɔ, Nwiə biri fi' i bɔ. ⁹ À kiə we rəbɔ' nən ni wan məd mi nɔn ŋgəŋ, wɛ na' ye' iti i bɔ ə? ¹⁰ Kɛ ni wɛ mi nɔn igwi, wɛ nà' ye' jɔ i bɔ ə? ¹¹ Əne mbən mbe niə ghɛ inû ribɔŋ mi kyeri ichî ni na' ighi chɔm əmbi mbə bɔn, nji ə Mbă' we ni ye' ikaŋ biri kaŋ na' ighi chɔm əmbi ə bəd mbe ni nɔni!

¹² "Əne ənû ze ni mbə kəbi ni bəd cherə ghi əni ə nən, mbə bə ghɛ əni mɛməd. Mbɔ yi ənû mbe ni ye' iŋga tikə ri Mose bə fɔri iŋga tikə te ni bəd iŋkən Nwiə nya'ə chwɪə.

Mbə nyi ichû ikam kwa

(Lk 13.24)

¹³ "Mbə nyi iŋga ənû ifɔn ə Nwiə ichû ikam kwa, imbə' ighəm ni ichû ikam kyeri wɪə wə əsi ichə, inəŋjɛ we niə wə əŋgu rika bi se i ni yen igun. Bəd mɛnɔnɔ' mbiə nyi əmei ichû ikam we. ¹⁴ Ichû ikam we niə wə əsi ze ni bəd biri jig itənɛ yi wi kwa. Inəŋjɛ we niə wə əŋgu ə kəŋ sɛ ni yen igun. Àmei bəd ripiɪ mbe ə zə inəŋjɛ we.

Ənû imbè' əzed mbi ti ritami

(Lk 6.43-44)

¹⁵ “Mbè we əwən mbi ə bəd ikən mighab. I mbiə ye'e əsi nən iŋga gòb ri njiŋg, àyiə iŋga fiŋ ti mìməð mbi yi iŋhabi ifon ni nji tiə zanə. ¹⁶ Mbè biri kyeri mìməð ti əni inû mbe ni mbiə ghè. Təŋgwin nɔŋ wia wa kə mìnamsi ə? Fəkyi fə wa kə əkwebi ə? ¹⁷ Əzed ə chòm ə zia kə ritam chòm. Əzi ribòŋ ə bə kə ritam ribòŋ. ¹⁸ Ka əzed ə chòm ə biri kə i ritam ribòŋ. Ka əzed ribòŋ ə biri bi kə i ritam chòm. ¹⁹ Mbi biri wad əzed ze ni chəi zia kə ritam chòm mə' iŋga iwid. ²⁰ Əne mbə biri kyeri mìməð ti əni inû mbe ni mbiə ghè.”

Bəd mbe ni chəi Yeso kyeri mìməð

(Lk 13.25-27)

²¹ “Ka' i wəd jim we niə tɔŋ əmi ni, 'Ənùŋisig, Ənùŋisig,' biri ni iŋga ənû ifon rikan. Àmei we niə ghè inû mbe ni mi Mbə' rikan kəbi biri ni. ²² Bəd mìnɔɔ' biri gha i num əni ze ni Nwiə ə sob misa' i ni, 'Ənùŋisig, Ənùŋisig, imbè' tì nya'a ghà ikən Nwiə əni e ikum, bə chəi izw' ribòŋ əni e ikum, bə ghè inû yiiri əni e ikum ə?' ²³ Mbi mi ghà əne, mə biri ghà əmbi mìməð ni, 'Chəi mə kwe' kyeri əwən. Mbè n' ri iban num, mbən bəd niə ghè inû ribòŋ.' ”

Bəd mibe ni nya'a bəm nəb

(Lk 6.47-49)

²⁴ “Wəd jim we ni zu inû mbɔ ni mə gha bə ghè inû rəŋgu, yi iŋhabi wəd iwe ni nya'a bəm i nəb iŋgun iwɔ. ²⁵ Mbəŋ nya'a nɔ, migy' swi gwèə, əfim ə chə nun nəb ze, àyiə chəi zə nya'a bu' ə, imbè' iŋhəm ni mbi nya'a bəm iŋgun iwɔ. ²⁶ Àyiə wəd jim we ni zu inû mbɔ ni mə ghami əne chəi wə ghè inû mbe ni mə ghə yi iŋhabi əneŋ ni nya'a bəm i nəb iŋgwi risi. ²⁷ Mbəŋ nya'a nɔ, migy' swi gwèə, əfim ə chə nun nəb ze, əne zə nya'a bu' ə si ri biim.”

²⁸ Əni Yeso nya'a fə gha inû mbɔ mənə, mìnɔn bəd mbe nya'a yiiri ichi ni wə nya'a chwi inû, ²⁹ imbè' iŋhəm ni i wiə nya'a chwiə inû əmbi mìməð iŋhabi ə wəd ni beri ika ni ghi əne, ka' i iŋhabi ichi ni məchwiə rikkə mìməð nya'a chwiə.

Yeso nya'a vè mbanə ni nya'a wən əpabi

(Mk 1.40-45; Lk 5.12-16)

8 Əni Yeso nya'a swi' rikan iwum we, mìnɔn bəd nya'a beeni əbɔ' məð. ² Mbanə mɔ' ni nya'a wən əpabi nya'a wə chində itu inywi ifə i bɔ, ghà ni, “Ənùŋisig, à mi gha', à we tì à ghè mi inyod zəŋ.” ³ Yeso nya'a səm əbɔ bètə əməð ghà ni, “Mə gha' ni ghi əne. İnyod, zəŋ!” Àmei əwu əwən, əpabi ze ə nya'a mi ri iŋgwi ə mbanə ze. ⁴ Yeso nya'a ghè əne ghà i bɔ ni, “Zə ni tì à gha əwe ənû zə əmbi wəd mɔ', àyiə ndə wo chwi e inyod əmbi wəd mbən Nwiə, nə' əghi əfà ze ni Mose nya'a sobi, imbè' bəd kyeri ni əpabi ze ə fə mi ri iŋgwi ne.”

Yeso nya'a vè wəd əfà' i ətu iŋgwi mısɔgyè

(Lk 7.1-10)

⁵ Əni Yeso nya'a wo ni ə Kəpenəhom, ətu iŋgwi mısɔgyè iki fibi nya'a wə bu' ibɔ i bɔ ⁶ ghà ni, “Masà, mi wəd əfà' i wiə wən iŋgun əbà' iŋga nəb. Wə fə bu'rə. I wiə kəŋə zəə ŋgə'.”

⁷ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, “Mə biri wo vi əməð.”

⁸ Àyiə ətu ze iŋgwi mısɔgyè nya'a ghà i bɔ ni, “Masà, mi rika kù' əmi ni à ni iŋga mi nəb. Gha àmei iŋgam, mi wəd əfà' i biri bɔti i. ⁹ Mə bə, mə wi əton mısɔgyè kyeri, mbi mısɔgyè chərə əton num. Mə mi ghà əmbi wi fibi ni, 'Wo ə', wə bə wə. Mə mi ghà əmbi wi chərə ni, 'Ye'e', wə bə ye'e. Mə mi ghà əmbi mi əbɔ' o ni, 'Fa' əfà' i zə', wə bə fà'.”

¹⁰ Əni Yeso nya'a zu ənû ze, wə nya'a yiiri, əne ghà əmbi ə bəd mbe ni nya'a beeni əbɔ' məð ni, “Mə ghà rəs' i nən ni chəi mə kwe' zə wəd mɔ' iŋga Izre ni beri ikwi ibeni wə. ¹¹ Mə ghà i nən ni bəd mìnɔɔ' biri ye'e ri əbà ze ni nyumə ə jwə rəŋgu bə ye'e ri əbà ze ni nyumə ə ni ikòb, pə chub iŋgun ə tebrə iŋga ənû ifon rikan i jig mbi Abrahəm mbi Aizik fəri ə Jakɔb. ¹² Nwiə biri chə bəd mbe ni mbi nya'a teki ənû ifon nùŋ əmbi mìməð mə' iŋga isi firi, ni ye' əsi ni bəd biri siə zə'ə kud əsɔŋ.”

¹³ Yeso nya'a si ghà əmbi ətu iŋgwi mısɔgyè ze ni, “Si wə e. E wəd əfà' i biri bɔti i ichi ni à beeni.” Wəd əfà' i ətu iŋgwi mısɔgyè ze nya'a bɔti i əwu əwən.

Yeso nya'a vè bəd mìnɔɔ'

(Mk 1.29-34; Lk 4.38-41)

¹⁴ Əni Yeso nya'a wə ni iŋga nəb Pità, wə nya'a zə nyɔ Pità ni nya'a iŋgun əbà' mbi ifə. ¹⁵ Əni wə nya'a bètə əbɔ əməð, ifə we nya'a sən əməð. Əne wə nya'a n', kəb əghijig nə' i bɔ.

¹⁶ À nya'a ikwiri kwiri əni ze, bəd nya'a niŋ bəd mìnɔɔ' ni izw' ribòŋ nya'a iŋga mìməð wə əsi Yeso. Wə nya'a chə izw' ribòŋ mbe àmei əni iŋgam. Wə nya'a bə vè bəd əwən mijim mbe ni mbi nya'a ye'e mbi mbiwən.

¹⁷ Ənû zə ə nya'a ghè əne imbè' ənû ze ni wəd ikən Nwiə Aizayə nya'a ghə, ə jwə əni rəs' i ni, “Wə nya'a chə mba inɔ' bə vè mba iwən jim.”

Ənû imbè' ə bəd mbe ni nya'a ben ni mbə biri beeni əbɔ' Yeso

(Lk 9.57-62)

¹⁸ Əni Yeso nya'a zə mìnɔn bəd mbe ni nya'a kad əməð, wə nya'a ghà əmbi mbi məməənə-inû ni mbi baani wə injin ə sà ze. ¹⁹ Əni wə nya'a gha əne, əchwiə rikkə mɔ' nya'a wə əsi məð pə gha i bɔ ni, “Əchwiə-inû, mə biri beeni əbɔ' ne isi jim mbe ni əwə ə wə əŋgu.”

²⁰ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, “Kyeri ni misenə ə beri tə ribigi, tinən bə beri tə kən, àyiə chəi Wan Wəd beri əsi ni nuŋ e ətu əŋgu.”

²¹ Əməənə-inû chərə nya'a ghà i bɔ ni, “Masà, si mə be wə twerj mi mbə'.”

²² Yeso nya'a ghà i bɔ ni, “Beeni əbɔ' num, sən i vi bəd twerj mbə ivi bəd.”

Yeso nya'a tàmni əfim
(Mk 4.35-41;Lk 8.22-25)

²³ Əni Yeso nya'a wo nyi əbanj igyɛ, məməəññi-inû iməd nya'a wò nyi əbc' məd. ²⁴ Mbi ni zə, əfim ə kǎ kǎ ə mɔ'ɔ nya'a sà' kɔ che igwi ə sà ze, əne ghè əbanj ze ə kəb nim əton minib. Əni zia nya'a ghè əne, Yeso wiə nya'a gwen i. ²⁵ Məməəññi-inû mbe nya'a wò nò əməd, ghà i bɔ ni, "Chi əwa rəŋgə', kyi Ənùŋɛsig! Tɛ yi əni ichù ivi!"

²⁶ Yeso nya'a wiirɛ əmbi mɛməd ni, "Ə ibeni ə kəŋ kə! Mbə kiə bɔə ye ə?" Wɛ nya'a ghà əne, n' ghəm əbc' əfim ze bə fɔri əbc' ə sà ze, əne isi nya'a bɔd ri gwèèd.

²⁷ Mbanjə te nya'a yiiri əne biiri ni, "À kiə kəŋ ikwi wəd wi wɔ, ni ka àbei əfim mbi minib niə n'ə swi'ə ə zuuni əməd ə?"

Yeso nya'a vɛ mbanjə rɛbe ni izwɛ ribɔŋ nya'a iŋga mɛməd
(Mk 5.1-20;Lk 8.26-39)

²⁸ Əni Yeso nya'a pe injin ə sà ze, əne yi iŋga əbà əberj ze ri ə Gədarà, mbanjə rɛbe ni izwɛ ribɔŋ nya'a iŋga mɛməd, nya'a jwɛ rɛŋga mɛsi ni mbi chəb iŋga iwɔ, wò kɔɔri əməd. Mbi nya'a tɔə kwà' rɛŋgə'. Əze ə nya'a ghè ni tɛ bəd yen ə inəñjɛ we. ²⁹ Əni izwɛ ribɔŋ mbe nya'a zə ə Yeso, mbi nya'a kyerə ghàə ni, "Àwò Wan Nwiə, à beri ənù ə ye ni ghè mbi na ə? À wa ye'e əgha i chə əwa bɔŋ nyùmə siə kù' ə?"

³⁰ Inɔŋ mɛkunjə mɔ'ɔ nya'a jɔgə iban əsi ze. ³¹ Əne izwɛ ribɔŋ mbe nya'a bu' ibɔ əmbi Yeso ni, "À mi chɛ əwa, à chà tɛ wò nyi iŋga mɛkunjə mbə."

³² Yeso nya'a ghà əmbi mɛməd ni, "Mbə wo nyi!" Əne mbi nya'a jwɛ wò nyi iŋga mɛkunjə mbe. Inɔŋ mɛkunjə we jim nya'a sù ibom bam wò feŋ iŋga ə sà ze, kwiri.

³³ Bəd mbe ni nya'a nəŋgi mɛkunjə mbe nya'a nòrə wò iŋga əsi ze, pè ghà inû jim bə ghà ənù ze ni nya'a ghi əni ə bəd mbe ni izwɛ ribɔŋ mbe nya'a iŋga mɛməd.

³⁴ Bəd mɛjim rɛŋga əsi ze nya'a zu əne, jwɛ wò kɔɔri ə Yeso. Əni mbi nya'a zə əməd, mbi nya'a bu' ibɔ i bɔ ni wɛ jwi rɛŋga ə əbà əberj.

Yeso nya'a vɛ mbanjə ni nya'a bu'rə
(Mk 2.1-12;Lk 5.17-26)

9 Yeso nya'a nyi əbanj igyɛ baani wò iŋga əsi ze ni wɛ nya'a chub əŋgu. ¹² Əni wɛ nya'a pè əŋgu, bəd mɔ'ɔ nya'a bə' mbanjə igwi ikon wò əsi məd. Mbanjə ze nya'a fə bu'rə. Əni Yeso nya'a zə ichi ni bəd mbe nya'a nuŋ fiŋ igwi ni, wɛ nya'a ghà əmbi mbanjə ze ni nya'a bu'rə ni, "Yim fiŋ kyia wan. Mə fə wa' mbe inû ribɔŋ."

³ Əni wɛ nya'a ghà əne, məchwiə rɛkə mɔ'ɔ nya'a ghà mbəə mbəə ni, "Mbanjə zɔ zia zɔm ə Nwiə!"

⁴ Yeso nya'a kyeri tɛkɔndi tɛ mɛməd, əne wɛ nya'a ghà ni, "Mbə kiə kɔndi inû ribɔŋ iŋga tə fiŋ imbə' ə ye ə? ⁵ À ki ənù zi ə zam ə? À ki i ghà ni, 'Mə fə wa' mbe inû ribɔŋ', kɛ i gha ni, 'Nɔ' rətiə yèn ə?' ⁶ Ayia mə biri ghi mbə kyeri ni Wan Wəd ə beri ika igwi ə si ni wa' inû

† Əsi ze yia Kəpənəhom.

ribɔŋ." Əni wɛ nya'a ghəm əne, wɛ nya'a ghà əmbi mbanjə ze ni nya'a bu'rə ni, "Nɔ' rətiə, be' e ikon, wò əwe inu'." ⁷ Mbanjə ze nya'a n' rətiə, wò əwi inu'. ⁸ Əni minɔŋ bəd mbe nya'a zə ənù ze, mbi nya'a bɔ, əne yiiri ə Nwiə ichi ni wɛ na' ikwi ika wɔ əmbi ə bəd.

Yeso nya'a tɔŋ ə Matiù

⁹ Yeso nya'a n' ri əsi ze. Əni wɛ nya'a yènə wòə, wɛ nya'a zə mbanjə mɔ'ɔ ni mbi nya'a tɔŋ əni Matiù. Wɛ nya'a i iŋga nəb ni mbiə feti mɛtagsɛ. Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Beeni əbc' num."

Matiù nya'a n' beeni əbc' məd.

¹⁰ Əni Yeso nya'a chub i jig iŋga nəb Matiù mbi mbi məməəññi-inû, məfeti mɛtagsɛ kɔɔ' fɔri bəd niə ghè inû ribɔŋ nya'a wò fɔti i jig mbi mɛməd. ¹¹ Əni mɛFarisiif nya'a zə ənù ze, mbi nya'a biiri əmbi məməəññi-inû iməd ni, "Əchwiə-inû wɔ i nən kiə jigə mbi məfeti mɛtagsɛ bə jigə mbi ə bəd niə ghè inû ribɔŋ imbə' ə ye ə?"

¹² Əni Yeso nya'a zu ənù ze, wɛ nya'a ghà ni, "Chəi bəd mbe ni ye' ikə ə kəbə wəd ifu'. Bəd mbe niə kəbə wəd ifu' yi mbe niə wɔnə. ¹³ Mbə wo kəb əton əni iŋgam Nwiə we ni gha ni, 'Mə kəb ye' ni bəd diiri mbi chərə, ka' ni bəd na' ighi əfà i num.' Chəi mə nya'a ye'e i tɔŋ bəd niə ghè inû ni ku'ni. Mə nya'a ye'e i tɔŋ ye' mbe niə ghè inû ribɔŋ."

Ibiiri imbə' ənù ni chub ri jig
(Mk 2.18-22;Lk 5.33-39)

¹⁴ Məməəññi-inû Jɔŋ we ni nya'a nà' minib nya'a wò əsi Yeso pè biiri i bɔ ni, "Əton ni mbə mbi mɛFarisiif ə chubə ri jig, ayia chəi mbe məməəññi-inû ə chubə ri jig ki ni ye ə?"

¹⁵ Yeso nya'a wiirɛ əmbi mɛməd ni, "Tɛ bəd mbe ni wo jig igən chub əni əkəññi əni inom igən kiri i mbi mɛməd ə? Ini mbiə ye'e ni mbi biri niŋ inom igən we rəka' mɛməd. Ini mbe mi pè, mbi ki chubi ri jig.

¹⁶ "Ka' wəd wiə banji i əghi ə ngywi ə fi igun ngywɛ ə nun, imbə' ighəm ni əghi ə ngywi ə fi ze ə biri nurə, ghè ibigi we wiri fanji. ¹⁷ Ka' wəd wiə zi ə mino' zwɛ iŋga chəŋ ənun. Wɛ mi ghè əne, chəŋ te biri kwi, mino' mbe chwɛ i, chəŋ te bə i. I mbiə zɛ mino' zwɛ ye' iŋga chəŋ fi, imbə' ki wəd sam i mino' bə sam chəŋ."

Yeso nya'a zwemni wan əyi ətu igwi mɛsɔgyɛ, bə vɛ əyi ni nya'a wɔn itu'
(Mk 5.21-43;Lk 8.40-56)

¹⁸ Əni Yeso nya'a kiri ghəmə, wəd kyerj mɛjù mɔ'ɔ nya'a wò əsi məd, pè chindɛ itu inywi ə si ifè i bɔ ghà ni, "Mi wan əyi ə chərə kwi ə. Ye'e zab e əbc igwi məd, əne wɛ biri wiri tènə."

¹⁹ Yeso mbi mbi məməəññi-inû nya'a n' beeni əbc' məd.

²⁰ Əyi mɔ'ɔ ni nya'a wɔn itu' nya'a wò ənjim ə Yeso pè bətɛ əchəŋ ə ngywɛ əməd. Wɛ nya'a fə wɔn ighəm iwu wum chòb rɛbe. ²¹ Wɛ nya'a ghà iŋga i fiŋ ni, "Mə mi bətɛ àmei ngywɛ əməd, mə biri bɔti."

²² Əni wɛ nya'a beti, Yeso nya'a bɛŋ zə əməd, ghà i bɔ ni, "Yim fɪŋ, kyi iŋgɔbə! E ibeni fə ghɛ ni à bɔti e." Əmei əwu əwən əyi we nya'a bɔti i.

²³ Əni Yeso nya'a wo əkwɛ wəd kyeŋ mɛjɔ we, wɛ nya'a zə bəd niə fə imbari bə zə inɔn bəd ni nya'a ja isi. ²⁴ Əni wɛ nya'a zə əne, wɛ nya'a ghà ni, "Mbə wo əwən! Chəi wan əyi wɔ kiri kwɛ. I wiə gwen i gweni!" Əni wɛ nya'a ghà əne, bəd mbe nya'a kɔ chə' əməd. ²⁵ Əni mbi nya'a cha inɔn bəd we isig, Yeso nya'a nyi iŋga nəb ze, yim əbɔ ə wan əyi we, wɛ nɔ' təm rətia. ²⁶ Ikən imbə' ənɔ ze nya'a jəŋ iŋga əbà əbeŋ ze ə jim.

Yeso nya'a wɛ mbanə rɛbe ni nya'a figə

²⁷ Əni Yeso nya'a nɔ'ə ri əsi ze, mbanə rɛbe ni nya'a figə nya'a beeni əbɔ' məd yènə kyeŋə rɛkə ghàə ni, "Wan Dəvid, diiri əwa!"

²⁸ Əni Yeso nya'a nyi ə nəb, mifigɛ mbe nya'a wə əsi məd. Əne Yeso nya'a biiri əmbi mɛməd ni, "Mbə ben ni mə we tɛ mə ghɛ mbə zə isi ə?"

Mbi nya'a wiiri ni, "Ee, kyiə masà."

²⁹ Yeso nya'a bətɛ əghə mɛməd, ghà ni, "Ənɔ ze ni mbə beni, ə ghɛ əni ə nən!" ³⁰ Mbi nya'a wiri kɔ zə isi. Əne Yeso nya'a jəŋgi pati mɛməd ghà ni, "Tɛ mbə tɔ ghɛ əwən ni wəd mɔ'k kyeri ənɔ zɔ!" ³¹ Ayiə mbi nya'a nɔ' yènə sa'ə mikā Yeso iŋga əbà əbeŋ ze ə jim.

Yeso nya'a wɛ mbanə ni nya'a tɛghəm

³² Əni bəd mbe nya'a wəə, bəd mɔ'k nya'a niŋ mbanə ni əzwɛ rɛbɔŋ ə nya'a ghɛ wɛ bəŋ əni rɛghəm wə əsi Yeso. ³³ Əni Yeso nya'a chi əzwɛ rɛbɔŋ ze, mbanə ze nya'a kɔ ghami. Minɔn bəd mbe nya'a yiiri, əne ghà ni, "Chəi tɛ kwe' zə ənɔ ighabi zɔ iŋga Izre."

³⁴ Ayiə mɛFarisii nya'a ghà ni, "A yi ifɔn izwɛ rɛbɔŋ na' ika i bɔ ni wɛ chi izwɛ rɛbɔŋ."

Yeso nya'a kən əni ə bəd

³⁵ Yeso nya'a ghanə yèn iŋga isi kyeŋ jim bə fɔri iŋga isi kwa jim. Wɛ nya'a yènə chwɛ inɔ iŋga nəb ti əkətɛ te ni nya'a iŋga isi mbe. Wɛ nya'a bə yènə ghà ikən chòm imbə' ənɔ ifɔn rikanə, bə yènə vɛ iwɔn jim bə yènə vɛ inɔ'k jim. ³⁶ Əni wɛ nya'a zə minɔn bəd mbe, wɛ nya'a kəŋ kən əni mɛməd, imbə' ighəm ni mbi nya'a zəə ŋgə' bə fɔri imbə' ighəm ni chəi wəd ni nya'a wèrɛ mɛməd. Mbi nya'a ighabi ə nɛŋ ni chəi wəd ə nəŋgiə. ³⁷ Wɛ nya'a zə əne ghà əmbi mbi məmənɛ-inɔ ni, "Ighɛ ni kwəŋ ə kəŋ nɔ', ayiə bəd əfà'i ə kə. ³⁸ Əne mbə kəŋgi Ənɔŋisig ni berɛ mbeŋ ni wɛ cha bəd əfà'i mbi wo kwəŋ ighɛ məd."

Yeso nya'a tom bəd tom mbe wum chòb rɛbe

(Mk 3.13-19; Lk 6.12-16)

10 Yeso nya'a tɔŋ mbi məmənɛ-inɔ mbe wum chòb rɛbe əsi ni, əne nà' ika əmbi mɛməd ni mbi chi izwɛ rɛbɔŋ, vɛ iwɔn jim bə vɛ inɔ'k jim. ² Tɔ yi rikum bəd tom mbe wum chòb rɛbe: Wi ritu yiə Saimòn ni mbi nya'a bə tɔŋ əni Pità mbi Andrù ni nya'a aŋgɔb məd; Jems wan Zebèdii mbi jɔn ni nya'a aŋgɔb məd;

³ Filip mbi Bətòlòmiù; Tomas mbi Matiù we ni nya'a əfeti mɛtagsɛ; Jems ni nya'a wan Alfaüs mbi Tadiòs; ⁴ Saimòn ni nya'a mɛtaku mbi Judàs Iskariòt we ni nya'a fen ə Yeso.

Inɔ mbe ni bəd tom mbe wum chòb rɛbe nya'a wo ghɛ

(Mk 6.7-13; Lk 9.1-6)

⁵ Yeso nya'a tom bəd mbɔ wum chòb rɛbe ghà əmbi mɛməd ni, "Tɛ mbə wo əwən əka' bəd mbe ni ka' i mɛjɔ, kɛ bə wə nyi iŋga əsi ə mɔ'k ə Sàmariyà. ⁶ Mbə wo ye' əsi mɛIzre. Mbi yi ighabi ə nɛŋ te ni nimi. ⁷ Əni mbəə wəə, mbə yènə ghà iŋgam Nwiə əmbi ə bəd ni, 'Ənɔ ifɔn rikanə ə fə tiini.' ⁸ Mbə vi bəd əwɔn, zwemni ivi bəd, vi bəd əpabi bə chɛ izwɛ rɛbɔŋ. Mə fə nà' ika wɔ i nən əko, əne mbə bə ghɛ inɔ mbɔ əko. ⁹ Tɛ mbə yim ə ikab gɔl, ikab sirivà, kɛ ikab kɔpà iŋga mbə ibàmɛ. ¹⁰ Tɛ mbə niŋ ə əbàm ighani, kɛ ngywɛ chərə, kɛ itabi, kɛ mbəŋ. Ziə kù' ni bəd jə wəd əfà'i.

¹¹ "Mbə mi nyi iŋga əsi ə kyeŋ kɛ iŋga əsi ə kwa, mbə kəb wəd mɔ'k we ni ku'ni iŋga əsi ze, chubi mbi məd pə əni mbə nɔ' rɛŋga əsi ze. ¹² Mbə mi nyi iŋga nəb ze, mbə cha'ri bəd mbe ni ye' iŋga nəb ze ni, 'Nwiə zi əbɔrəbɔd igwi nən.' ¹³ Bəd mbe rɛŋga nəb ze mi niŋ əwən, ə əbɔrəbɔd ə biri tən iŋga nəb ze. A mi ye' ni chəi mbi niŋ əwən, nɛi ə əbɔrəbɔd ə biri wiri tən i i nən. ¹⁴ A mi ye' ni chəi wəd mɔ'k niŋ əwən, kɛ bə zu ənɔ ze ni mbəə ghàə, mbə kud əgywi ri əni mbə iwu əni mbəə jwɛ rɛŋga nəb ze kɛ rɛŋga əsi ze. ¹⁵ Mə ghà rəsɪ' i nən ni, à biri si əni ze ni Nwiə ə sob mɛsa'i, wɛ biri diiri bəd mbe ri ə Sodòm bə diiri mbe ri ə Gòmora chə ichi ni wɛ biri diiri bəd mbe rɛŋga əsi ze.

Bəd biri nwendɛ tikyeri-iwu bəd tom

(Mk 13.9-13; Lk 10.4-12)

¹⁶ "Mbə zə, mə wiə chə əwən isig ighabi ə nɛŋ əka' ifɔn. Mbə we ighabi jɔ, bə bɔti ighabi mbɛrəbəŋə. ¹⁷ Mbə we əwən mbi ə bəd, imbə' ighəm ni mbi biri yim əwən wə na' əmbi məsə' əbeŋ. Mbi biri bi te əwən iŋga nəb ti əkətɛ ti mɛməd. ¹⁸ Mbi biri suŋ əwən wə ifɛ mɛŋgɔmnà bə fɔri ifɛ mifɔn də əmi. Əze ə biri ghɛ ni mbə berɛ əpan ni ghà ikən chòm əmbi mɛməd bə fɔri əmbi ə bəd mbe ni ka' i mɛjɔ. ¹⁹ Əni mbi mi yim əwən, ti mbə nwi' ə inyod imbə' ənɔ ze ni mbə biri ghà, kɛ imbə' ichi ni mbə biri ghəm. Nyùmə we mi kù' i, Nwiə biri ghi ni mbə kyeri ənɔ ni ghà, ²⁰ imbə' ighəm ka' i mbənə biri ghəm. A yi Əzwɛ ə Mbə' ə biri che əŋjim nən ghəm.

²¹ "Aŋgɔb biri fen wi aŋgɔb ni mbi zwiiri, mbə' bə fen i wan ni mbi zwiiri. Bɔn biri beŋ ətu əbɔ' mbə mɛmbə' bə beŋ əbɔ' mbə mɛniŋ əne ghɛ ni mbi zwiiri mɛməd.

²² Bəd mɛjim biri ban əwən imbə' əmi, ayiə wəd we ni nyi' wə pə əni inwi, Nwiə biri chi əməd rəŋgə'. ²³ Əni mbi nwendɛ tə rikyeri-iwu iŋga əsi ə mɔ', mbə norə wə iŋga əsi ə chərə. Mə ghà rəsɪ' i nən ni, Wan Wəd biri wiri ye'e bɔŋ mbə siə kad isi jim iŋga Izre.

²⁴ "Chəi əmənɛ-inɔ che wəd we ni chwɛ inɔ i bɔ. Chəi wan əfà'i bə chə i mbə' əfà'i. ²⁵ Ziə kù' əmbi əmənɛ-inɔ ni wɛ ye' ighabi wəd we niə chwɛ inɔ i bɔ, bə kù' ni wan əfà'i bə ye' ighabi i mbə' əfà'i. Mbi mi fə tɔŋ mbə' əkwɛ

əni ə Belzebùl, † nji mbi biri tɔŋ bə̀d riŋga nəb məd əni rikum ni bə̀ chə̀.

Wə̀d we ni ti bə̀d bɔ
(Lk 12.2-7)

²⁶ “Əne ti mbə̀ bɔ ə mɛ̀mằd. Chə̀i əghɪ ə mɔ̀w ni mbi kubri ni chə̀i mbi biri fi’, kɛ̀ əni mbi nəmi ni chə̀i bə̀d biri kyeri. ²⁷ Inu mbe ni mə̀ gha i nən iŋga isi firi, mbə̀ gha əni isi ə zəŋə̀. Inu mbe ni mə̀ ghà i nən əchùmə̀, mbə̀ təm ri idom nəb sa’. ²⁸ Tɛ̀ mbə̀ bɔ ə bə̀d mbe niə zwiiriə nyamnyod, àyia chə̀i əni tɛ̀ mbi zwiiri əzwı. Mbə̀ bɔ ye’ məd we ni tɛ̀ wɛ̀ nimni nyamnyod bə̀ nimni əzwı iŋga əsi ichə̀. ²⁹ Imbə̀’ i mbiə̀ fənə̀ tɛ̀cheri be əni akə̀ ikab ə? Àyia ə Mbə̀’ mi ri beni i, chə̀i fi mɔ̀ biri feŋ ə si. ³⁰ Ka àbei nyōŋ te ni ye’ igun mbə̀ itu, Njwiə̀ fə̀ tanŋi riŋim. ³¹ Əne ti mbə̀ bɔ ə. Mbə̀ yɪ iŋhi əka inun chə̀ tɛ̀cheri nɔ̀nɔ̀!”

Ənù ni beni kɛ̀ ni ton ə Kristo
(Lk 12.8-9)

³² “Wə̀d jim we ni ben ifě̀ bə̀d ni tə̀ kyeri əmi, mə̀ biri bi ben ifě̀ mi Mbə̀’ we ni ye’ ikaŋ ni mə̀ kyeri əmə̀d. ³³ Àyia wə̀d mɔ̀w we ni ton ifě̀ bə̀d ni chə̀i tə̀ kyeri əmi, mə̀ biri bi ton ifě̀ mi Mbə̀’ we ni ye’ ikaŋ ni chə̀i mə̀ kyeri əmə̀d.

Yeso nya’a ye’e ni bə̀d chɔb, ka’i ni bə̀d chub əni əbɔrə̀bɔd
(Lk 12.51-53;14.26-27)

³⁴ “Ti mbə̀ kɔ̀ndi əwən ni mə̀ fə̀ ye’e imbə̀’ na’ əbɔrə̀bɔd igwi ə si. Chə̀i mə̀ nya’a ye’e i na’ əbɔrə̀bɔd. Mə̀ nya’a ye’e ye’ ni bə̀d chɔb. ³⁵ Mə̀ nya’a ye’e i ghi ni wan mbanə̀ gɔŋ ətu mbi i mbə̀’, wan əyi gɔŋ ətu mbi i niŋ, fɔri ni iwi wan gɔŋ ətu mbi iŋgɔb nom.

³⁶ Bə̀d pən wə̀d biri ye’ bə̀d riŋga nəb mə̀d. ³⁷ “Wə̀d mɔ̀w we ni gha’ i mbə̀’ kɛ̀ i niŋ chə̀ əmi, rika kù’ i ni ye’ mi əmə̀ə̀nɛ̀-inu. Wə̀d mɔ̀w we ni gha’ i wan mbanə̀ kɛ̀ i wan əyi chə̀ əmi, rika kù’ i ni ye’ mi əmə̀ə̀nɛ̀-inu. ³⁸ Wə̀d mɔ̀w we ni chə̀i wɛ̀ be’ e əzed ə ba’ni beeni əbɔ’ num, rika kù’ i ni ye’ mi əmə̀ə̀nɛ̀-inu. ³⁹ Wə̀d mɔ̀w we ni kə̀b nuŋ i itənɛ̀ biri sam itənɛ̀ we. We ni sam i itənɛ̀ imbə̀’ əmi biri wiri jig itənɛ̀ we.

Ənù imbə̀’ ichɔ’ əfà’i
(Mk 9.41)

⁴⁰ “Wə̀d mɔ̀w we ni niŋ əwən, fə̀ bə̀ niŋ əmi. Wə̀d mɔ̀w we ni niŋ əmi, fə̀ bə̀ niŋ wə̀d we ni nya’a tom əmi. ⁴¹ Wə̀d mɔ̀w we ni niŋ wə̀d ikən Njwiə̀ imbə̀’ iŋhəm ni mə̀d yia wə̀d ikən Njwiə̀, biri niŋ ichɔ’ əfà’i wə̀d ikən Njwiə̀. Wə̀d mɔ̀w we ni niŋ wə̀d we niə̀ ghɛ̀ inu ni ku’ni imbə̀’ iŋhəm ni mə̀d wiə̀ ghɛ̀ inu ni ku’ni, biri niŋ ichɔ’ əfà’i wə̀d niə̀ ghɛ̀ inu ni ku’ni. ⁴² Wə̀d mɔ̀w we ni na’ ka àbei to’ minib zwiiri-zwiiri əmbi wi kwa mɔ̀w rə̀bɔ’ mbɔ̀ imbə̀’ iŋhəm ni mə̀d yɪ mi əmə̀ə̀nɛ̀-inu, nji mə̀ ghà rəsı’ i nən ni, ka wi biri nim i i ichɔ’ əfà’i.”

Jɔn we ni nya’a nà’ minib nya’a tom mbi mə̀mə̀ə̀nɛ̀-inu əsi Yeso
(Lk 7.18-35)

11 Əni Yeso nya’a maani ni gha inu mbɔ̀ əmbi mbi mə̀mə̀ə̀nɛ̀-inu mbe wum chɔ̀b rɛ̀be, wɛ̀ nya’a nɔ̀’ ri əsi ze, wə̀ kɔ̀ chwi inu bə̀ kɔ̀ ghà iŋgam Njwiə̀ iŋga isi mbe ni nya’a iban iban.

² Əni Jɔn we ni nya’a nà’ minib, ni nya’a ə nəb ndəŋ, nya’a zu inu mbe ni Kristo nya’a ghɛ̀, wɛ̀ nya’a tom mbi mə̀mə̀ə̀nɛ̀-inu əsi mə̀d, ³ ni mbi biri i bɔ ni, “Àwɔ̀ wa kɛ̀ wə̀d we ni bə̀d ikən nya’a ghàə̀ ni wɛ̀ biri ye’e, kɛ̀ rɛ̀ wa wom wi cherə̀ ə?” ⁴ Yeso nya’a wiiri əmbi mɛ̀mằd ni, “Mbə̀ wo ghà inu mbe ni mbə̀ zu bə̀ zə̀ əmbi Jɔn. ⁵ Mifiŋi mbiə̀ siə̀ zə̀ isi, bə̀d niə̀ tɛ̀ iwu mbiə̀ siə̀ yèn ichi chòm, əpabi ə mi i ri əni bə̀d mbe ni nya’a wɔ̀n əpabi, mbɛ̀riko mbiə̀ siə̀ zu inu, ivi bə̀d zwemə̀, i mbiə̀ bə̀ ghà ikən chòm əmbi bə̀d ikwan. ⁶ Njwiə̀ zi əbɔrə̀bɔd igun ə wə̀d we ni chə̀i wɛ̀ bid ənù ə mɔ̀w imbə̀’ əmi.”

⁷ Əni mə̀mə̀ə̀nɛ̀-inu Jɔn nya’a wə̀ əwən, Yeso nya’a kɔ̀ gha imbə̀’ ə Jɔn əmbi minɔ̀n bə̀d mbe ni, “Mbə̀ nya’a kaŋ jwɛ̀ wo zə̀ ye iŋga ibad rikwà’i ə? Mbə̀ wa nya’a wo zə̀ wə̀d ni ye’ iŋhabi ifu sɛ̀ ni ifə̀ ə chi’ ə? ⁸ Mbə̀ nya’a kaŋ jwɛ̀ wo zə̀ ye ə? Mbə̀ wa nya’a wo zə̀ wə̀d ni zi ngy-wɛ̀ ri chòm ə? Mbə̀ zə̀ ni bə̀d mbe niə̀ zɛ̀ ngywɛ̀ ri chòm mbiə̀ chub iŋga tɔ’. ⁹ Mbə̀ nya’a kaŋ jwɛ̀ wo zə̀ ye ə? Mbə̀ wa nya’a jwɛ̀ wo zə̀ wə̀d ikən Njwiə̀ ə? Ee, mə̀ ghà i nən ni mbə̀ nya’a zə̀ wə̀d we ni che wə̀d ikən Njwiə̀. ¹⁰ Jɔn wɔ̀ yia wə̀d we ni mbi nya’a nja’ni imbə̀’ əmə̀d ni, ‘Zə̀, mə̀ biri cha mi wə̀d tom imbi i ne.

Mə̀d biri teki inə̀nɛ̀ i ne.’

¹¹ Mə̀ ghà rəsı’ i nən ni, rə̀bɔ’ bə̀d mɛ̀jim mbe ni mə̀yi gywı, chə̀i wi mɔ̀w əŋgu ni dabə̀ chə̀ ə Jɔn we niə̀ nà’ə̀ minib. Àyia wə̀d we ni kə̀ chə̀ mbi mɛ̀jim iŋga ənù ifɔn rikaŋ ə dabə̀ chə̀ əmə̀d. ¹² I kɔ̀ ri əni ə nyùmə̀ we ni Jɔn we ni nya’a nà’ minib nya’a ghà ikən chòm ye’e pə̀ rɛ̀nɛ̀, ənù ifɔn rikaŋ fə̀ kən zə̀ ngyə̀. Bə̀d ni beri ika mbiə̀ kə̀b nyi iŋga əni ika. ¹³ Bə̀d ikən Njwiə̀ mɛ̀jim mbi inu mbe ni ye’ iŋga tikə̀ ri Mose nya’a ghà imbə̀’ ənù ifɔn rikaŋ ye’e pə̀ əni nyùmə̀ Jɔn. ¹⁴ Mbə̀ mi gha’ ni ben ənù zɔ̀, nji mbə̀ kyeri ni Jɔn yɪ Èlajà we ni bə̀d ikən nya’a ghàə̀ ni wɛ̀ biri ye’e. ¹⁵ Wə̀d we ni tɛ̀ wɛ̀ zu ənù, wɛ̀ zu!

¹⁶ “Mə̀ kɛ̀ wə̀ mig iŋhəm bə̀d wɔ̀ rɛ̀nɛ̀ əni ə ye ə? Mbi yɪ iŋhabi ə bɔn kwa ni chub ə sām miwin tɔŋə̀ mbi cherə̀ ghàə̀ ni,

¹⁷ ‘Tɛ̀ nya’a fə̀ mikyı’ i nən, àyia chə̀i mbə̀ nya’a bini. Tɛ̀ nya’a kweri mikyı’ idı, àyia chə̀i mbə̀ nya’a dı!’

¹⁸ Jɔn nya’a ye’e, chə̀i wɛ̀ nya’a jigə̀ kɛ̀ beə̀ nɔ̀ə̀ mino’, əne mbi nya’a ghà ni, ‘Əzwı rɛ̀bɔŋ ə zi iŋga mə̀d.’ ¹⁹ Wan Wə̀d nya’a ye’e, i wɛ̀ nya’a jigə̀ bə̀ nɔ̀ə̀ mino’, əne mbi nya’a ghà ni, ‘Mbə̀ zə̀, wɔ̀ yia ndarijig bə̀ fɔri ətə̀d mino’. I wiə̀ jig əsə̀’ mbi ə bə̀d mbe niə̀ feti mɛ̀tagsı fɔri mbiə̀ bə̀d niə̀ ghɛ̀ inu rɛ̀bɔŋ’. Àyia mbi biri kyeri iwe Njwiə̀ tɛ̀ əni ichi ni bə̀d ə ghɛ̀ inu ni ku’ni.”

† Belzebùl yɪ ikum Satàn cherə̀.

Isi mbe ni chài béd nya'a ben ikân chòm əŋgu

(Lk 10.13-15)

²⁰ Yeso nya'a kɔ gham əbɔ' isi mbe ni wɛ nya'a ghi inû yiiri nɔnɔ' əŋgu, imbə' ighəm ni chài béd mbe riŋga isi mbe nya'a beŋ tə fiŋ. ²¹ Wɛ nya'a ghà əmbi mɛməd ni, "Nɔgə' kyeŋ biri nyi igwi ne, àwò Kòrazin! Nɔgə' kyeŋ bə nyi igwi ne, àwò Bètsaidà! À ki ni inû yiiri mbe ni mbi nya'a ghi iŋga nən, yi mbi nya'a ghi ə Tai fɔri ə Sidòn, nji béd mbe rəŋgu nya'a fə bèn tə fiŋ rəŋwe, zɛ tikuri idì, bə fù' əburi. ²² Mə ghà i nən ni, à biri si əni ze ni Nwiə ə sob mɛsai', wɛ biri diiri béd mbe ri ə Tai mbi mbe ri ə Sidòn chə ichi ni tɛ wɛ diiri əwən! ²³ À ye' imbə' əwe, àwò Kəpenəhom, mbi wa biri nɔ əwe ikaŋ ə? Chə, mbi biri swi əwe mə' iŋga əbeŋ ivi béd, imbə' ighəm ni à ki ni inû yiiri mbe ni mbi nya'a ghi iŋga ne, yi mbi nya'a ghi ə Sodòm, nji Sodòm wiə kiri i pè rəchòŋ! ²⁴ Mə ghà rəsì' i nən ni, à biri si əni ze ni Nwiə ə sob mɛsai', wɛ biri diiri béd mbe ri ə Sodòm chə ichi ni wɛ biri diiri əwən!"

Mbè wo zwiirè əsi Yeso

(Lk 10.21-22)

²⁵ À nya'a əni ə nyùmə we, Yeso nya'a ghà ni, "Mi Mbă', Ənùŋisig ikaŋ fɔri igwi ə si, məben-əwe ni à fə nəm inû mbɔ ri əmbi ə béd iwe bə fɔri ri əmbi məkyeri-inû, si chwia ye' əmbi ə bɔn bɔd. ²⁶ Ee, kyia mi Mbă', à yi ichi ni à kəbi we.

²⁷ "Mi Mbă' fə nà' ighijim i num. Chəi wəd mɔ'c əŋgu ni jəŋgi kyeri Wan chə ri əni Mbă'. Chə bəi wəd mɔ'c əŋgu ni bə jəŋgi kyeri Mbă' chə ri əni Wan fɔri wəd mɔ'c we ni Wan dəb ni chwi əməd i bɔ.

²⁸ "Mbə ye'e əsi num, mbən mijim mbe ni fə bɔd bə bə' ighi ni niri, mə biri ghi ni mbə zwiiri ə. ²⁹ Mbə zuuni əmi, əne kwembɛ inû ri num, imbə' ighəm ni mə wiə bɔtiə ri ə fiŋ bə swiə mi inyod ə si. Mbə mi ghɛ əne, tə fiŋ biri zùtɛ, ³⁰ imbə' ighəm ni inû mbe ni mbə berɛ ni ghɛ rika se i, ikom we ni mə biri bi na' i nən ə bə zàm."

Ibiiri imbə' əni əkwɛ mɛjù

(Mk 2.23-28; Lk 6.1-5)

12 À nya'a əni ə nyùmə we, Yeso mbi mbi məməənɛ-inû mbiə nya'a che iŋga mbeŋ kywi-kò' † əni əkwɛ mɛjù. Nji ri nya'a zəŋə məməənɛ-inû mbe, əne mbi nya'a kɔ paari ritam kywɛ kurə. ² Əni mɛFarisii nya'a zə ənù ze, mbi nya'a ghà əmbi Yeso ni, "Zə, mbe məməənɛ-inû mbiə ghɛ ənù ni chəi ta rika chwi ni mbi ghi əne əni əkwɛ!"

³ Wɛ nya'a wiirè əmbi mɛməd ni, "Chəi mbə kiri fəŋ ənù ze ni ifɔn Dèvid nya'a ghɛ, əni nji ri nya'a zəŋ əməd bə zəŋə béd mbe ni nya'a mbi məd ə? ⁴ Wɛ nya'a wò nyi iŋga nəb Nwiə, əne məd mbi ə béd mbe ni nya'a mbi məd nya'a jig ŋgəŋ ze ni mbi nya'a nùŋ əni əghɛ əfà ifə Nwiə. Chəi rika nya'a chwi ni mbi jig ŋgəŋ ze. Àmei béd mbàn Nwiə nya'a beri jig ŋgəŋ ze. ⁵ Kɛ chəi mbə bə kiri fəŋ iŋga tikə ri Mose ni béd mbàn Nwiə mbiə gùə rika

† Kywi-kò' yi ikwi kywɛ mɔ'c niə kɔ əni risaŋ.

əni əkwɛ, àyiə mbi kiri chub ighabi ə béd ni chəi mbi gu ənù ə? ⁶ Mə ghà i nən ni, əghɛ ə mɔ'c zi əgha ni dabə chə mbàn Nwiə. ⁷ Mbə mi kə' kyeri əton əni iŋgam Nwiə we ni ghà ni, 'Mə kəb ye' ni béd diiri mbi chə, ka'i ni mbi na' ighi əfà i num,' nji chəi mbə zi isa'i igwi ə béd mbe ni chəi mbi gu ənù. ⁸ Əne mbə kyeri ni Wan Wəd yi Ənùŋisig fɔri igwi əni əkwɛ."

Yeso nya'a vɛ mbanə ni əbɔ əməd ə nya'a nənɛ

(Mk 3.1-6; Lk 6.6-11)

⁹ Yeso nya'a nò' ri əsi ze, wò nyi iŋga nəb əkàtɛ ze ni nya'a əsi ze. ¹⁰ Mbanə mɔ'c nya'a əŋgu ni əbɔ əməd ə nya'a nənɛ. Əne mɛFarisii nya'a biiri i bɔ ni, "Tikə ə wa chwi ni mbi vi wəd əwɔn əni əkwɛ ə?" Mbi nya'a biiri əne imbə' ighəm ni mbi nya'a kəb zi isa'i igwi məd.

¹¹ Wɛ nya'a wiirè əmbi mɛməd ni, "À kiə we rəbɔ' nən ni beri i njiŋ mɔ', ni zɛ mi fəŋ iŋga ibigi əni əkwɛ, ni chəi wɛ biri yim sùŋ chə əsaŋ ə? ¹² Wəd yi əghɛ əka inùn chə njiŋ! Əne tikə ə chwi ni mbi ghi ichòm əni əkwɛ." ¹³ Əni wɛ nya'a gham əne, wɛ nya'a ghà əmbi mbanə ze ni, "Sem e əbɔ." Wɛ nya'a sèm, əne əbɔ əməd ə nya'a wiri kà i ighabi əzɛn. ¹⁴ Əni mɛFarisii mbe nya'a zə əne, mbi nya'a jwɛ wò taŋ ichi ni mbi biri zwiiri ə Yeso.

Wəd əfà'i we ni Nwiə chɔ'c

¹⁵ Yeso nya'a kyeri ni i mbi nya'a taŋ minəŋ igwi ni, əne wɛ nya'a nò' ri əsi ze. Béd mɛnɔnɔ' nya'a beeni əbɔ' məd, əne wɛ nya'a vɛ béd əwɔn mijim mbe ni nya'a əka' mɛməd. ¹⁶ Əni wɛ nya'a vɛ əne, wɛ nya'a patɛ mɛməd ni ti mbi tɔ ghɛ ə ni béd kyeri wəd we ni tə ye' wiwən. ¹⁷ Wɛ nya'a ghà əne imbə' iŋgam we ni Nwiə nya'a che ənjim i wəd ikàn Aizayà gha, wi jwɛ əni rəsì' ni,

¹⁸ "Mbə zə, wò yi mi wəd əfà'i we ni mə fə chɔ'c.

Mə gha' əməd kwà' riŋgə'. Mi fiŋ ə bəŋ əku imbə' əməd.

Mə biri cha mi Əzwɛ iŋga məd,

əne wɛ biri ghà əmbi ibeŋ mbe ni ka'i mbi mɛjù ni mə biri sa' mɛməd ichi ni ku'ni.

¹⁹ Ka wɛ biri taŋ i, kɛ be kyeŋ rikă.

Chəi béd biri zu gɛ məd itu izib.

²⁰ Ka wɛ biri bu' i tèsani ni gumə,

kɛ be nimni ənam ze niə siə nimə,

pə əni wɛ fə ghi ni inû ni ku'ni jig isig.

²¹ Ibeŋ jim biri nuŋ tə rikəndi igwi məd."

MɛFarisii nya'a ghà ni à yiə Belzebùl na' ika əmbi Yeso

(Mk 3.20-30; Lk 11.14-23)

²² Béd mɔ'c nya'a niŋ mbanə ni əzwɛ ribòŋ ə nya'a iŋga məd wò əsi Yeso mbi məd. Mbanə ze yiə nya'a ifigi bə fɔri tighàm. Mbi nya'a wò əne, Yeso vɛ əməd, wɛ wiri kɔ gham bə kɔ zə isi. ²³ Béd mijim nya'a zə əne yiiri ghà ni, "Tɛ mbi nà' wò yiə Wan Dèvid ə?"

²⁴ Əni mɛFarisii nya'a zu ənù ze, mbi nya'a ghà ni, "Mbanə zò ziə chɛ izwɛ ribòŋ əni ika ni Belzebùl ni ye' ifɔn izwɛ ribòŋ na' i bɔ."

²⁵ Yeso nya'a kyeri tikəndi ti mɛməd, əne wɛ nya'a ghà əmbi mɛməd ni, "Əbeŋ ə mi ghàbrə əkəmi kəmi, kɔ

zɔŋɔ mbəna mbəna, əbeŋ ze ə biri beŋ əni rɪfũm. Əsi mɔ'ɔ kɪ əkwɪ mɔ'ɔ ə mi ghàbrə əkəmi kəmi kɔ zɔŋɔ, ka əsi ze kɪ əkwɪ ze ə biri təm i. ²⁶ Satàn mi ye'ə chɛ ə Satàn, nji wɛ fə ghàbrɛ i inyod. Ənũ ifɔn əməd ə kiə wo təm ri ye ə? ²⁷ Mə mi ye'ə chɛ izwɪ rɪbɔŋ əni ika ni Belzebùl na' i num, nji mbə bɔn kiə siə chɛ əni ika ni we na' əmbi mɪməd ə? Mbə kyeri ni à yi mbə bɔn biri sa' əwən. ²⁸ Ayiə mə mi ye'ə chɛ əni ika ni Əzwɪ ə Nwiə na' i num, nji ziə chwiə ni ənũ ifɔn ə Nwiə ə fə si i mbi nən. ²⁹ "Kɪ ti mbi nà' wəd mɔ'ɔ wò nyi iŋga nəb wəd ni beri ika, əne bè'rɪ ighi məd ni chəi wɛ be kod əməd ə? Wɛ beri be kod əməd bɔŋ be'rɪ ighi məd.

³⁰ "Wəd we ni chəi əməd mbi num yi mi wəd pən. We ni chəi wiə fetiə mbi num wiə jàŋə. ³¹ Əne mə ghà i nən ni Nwiə biri wa' inũ rɪbɔŋ jim bə wa' mizɔm mbe ni mbiə zɔm ə Nwiə əŋgu, àyiə ka wɛ biri wa' i inũ rɪbɔŋ bəd mbe niə zɔm Əzwɪ ə Zeŋi. ³² Nwiə biri wa' inũ rɪbɔŋ wəd mɔ'ɔ we ni gha iŋgam rɪbɔŋ imbə' ə Wan Wəd, àyiə chəi wɛ biri wa' mbi wəd we ni gha iŋgam rɪbɔŋ imbə' Əzwɪ ə Nwiə, kɪ à ki iŋga isig wɔ, kɪ iŋga isig we ni biri ye'e.

Ənũ imbə' əzed mbi ti ritami
(Lk 6.43-45)

³³ "Əzed mi bɔŋ, titam məd biri bi bɔŋ. Əzed mi bə, titam məd biri bi bə. Bəd mbiə kyeri əzed ti əni titam məd. ³⁴ Mbə yiə jɔ ti rɪbɔŋ! Mbə kiə wo gha ənũ ə chɔm ri yə ni mbə ye' bəd niə ghɛ inũ rɪbɔŋ ə? Ichũ wiə ghàə ye' inũ mbe ni ye' iŋga fɪŋ. ³⁵ Wəd chɔm wiə chɛ ighi chɔm rɪŋga ŋgəŋ chɔm ze ni ye' iŋga məd. Wəd rɪbɔŋ wiə chɛ inũ rɪbɔŋ rɪŋga ŋgəŋ rɪbɔŋ ze ni ye' iŋga məd. ³⁶ Mə ghà i nən ni əni ze ni Nwiə biri sob misa'i, bəd mɪjim biri nà' əton əni mɪŋgam əko mɔ'ɔ mbe ni mbi ghami. ³⁷ À yi əni e iŋgam ni à biri jig isa'i. À yi bə əni e iŋgam ni mbi biri zi isa'i igwi ne."

Məchwiə rikə mbi mɪFarisii nya'a ghà ni Yeso ghi ənũ ə yiiri
(Mk 8.11;Lk 11.29-32)

³⁸ Məchwiə rikə mɔ'ɔ mbi mɪFarisii mɔ'ɔ nya'a ghà əmbi Yeso ni, "Əchwiə-inũ, tɛ kəb ni à ghi ənũ ə yiiri tɛ zə." ³⁹ Wɛ nya'a wiirɛ əmbi mɪməd ni, "Ighəm bəd wɔ rɪnɪn niə ghɛ inũ rɪbɔŋ, ni chəi mbiə nũŋə fɪŋ igun ə Nwiə. I mbiə kəbə ni mə ghi ənũ ə yiiri, àyiə chəi ənũ ə yiiri ni mə biri ghɛ chə ri əni ənũ yiiri ze ni nya'a ghɛ əni wəd ikən Nwiə Jonə. ⁴⁰ Ichɪ ni Jonə nya'a chub iŋga ibum igwi kyeri izi itad mbi əzimi ətad, yiə bə ichɪ ni Wan Wəd biri chub izi itad mbi əzimi ətad iŋga si. ⁴¹ Igwi əni ze ni Nwiə ə sob misa'i, bəd mbe ri ə Ninivə biri nɔ' zi isa'i igwi ighəm bəd wɔ rɪnɪn, imbə' ighəm ni əni Jonə nya'a ghà iŋgam Nwiə, mbi nya'a bəŋ tə fɪŋ. Ayiə mbə zə ni əghi ə mɔ'ɔ zi əgha ni dabə chə ə Jonə. ⁴² Igwi əni ze ni Nwiə ə sob misa'i, ifɔn əyi we ri ə Shebà biri nɔ' zi isa'i igwi ighəm bəd wɔ rɪnɪn, imbə' ighəm ni wɛ nya'a ye'e ri inwɪ isig imbə' zu inũ iwe ri əmbi Solomòn. Ayiə mbə zə ni wəd mɔ'ɔ zi əgha ni dabə chə ə Solomòn.

Ənũ imbə' əzwɪ rɪbɔŋ ni nya'a wiri bəndɪ wò nyi iŋga wəd
(Lk 11.24-26)

⁴³ "Əzwɪ rɪbɔŋ ə mi fə jwɛ rɪŋga wəd, ziə ghanə yèn isi mbe ni chəi mɪnib əŋgu, yènə kəb əsi ni zwirɛ. Ziə mi rika zə i, ⁴⁴ ziə ghà ni, 'Mə biri wiri bəndi wo iŋga mi nəb ze ni mə kə' jwɛ rɪŋga.' Zɛ mi niə ye'e, zɛ pè zə nəb ze zi zobi, ni mbi fə zə teki ichɪ chɔm. ⁴⁵ Əne zɛ biri wò ye'e mbi izwɪ rɪbɔŋ chərə sambe ni bə chə əməd, mbi wò nyi chub iŋga nəb ze. Nɔgə' ze ni biri nyi igun ə wəd we biri bə chə ze ni wɛ nya'a beə zəə. À yi ənũ ni biri ghɛ mbi ighəm bəd wɔ rɪnɪn niə ghɛ inũ rɪbɔŋ."

Iŋgɔb Yeso mbi ə bɔŋgɔb məd
(Mk 3.31-35;Lk 8.19-21)

⁴⁶ Əni Yeso nya'a kiri ghəm əmbi mɪnɔn bəd mbe, iŋgɔb məd mbi ə bɔŋgɔb məd nya'a wò pè təm isig. Mbi nya'a kəb ghəmbɛ mbi məd. ⁴⁷ [Wəd mɔ'ɔ nya'a ghà i bɔ ni, "E niŋ mbi mbe bɔŋgɔb mbe təmbi isig kəb ghəmbi mbi ne.]"

⁴⁸ Yeso nya'a wiirɛ əmbi wəd we ni nya'a gha ənũ ze ni, "Mi niŋ kiə we? Mbi bɔŋgɔb ki bə mɪwe ə?" ⁴⁹ Wɛ nya'a ghà əne, sèm əbɔ chwi mbi məməəŋɛ-inũ, ghà ni, "À yi mi niŋ mbi mbi bɔŋgɔb mbɔ! ⁵⁰ Wəd mɔ'ɔ we niə ghɛ inũ mbe ni mi Mbə' rɪkan kəbi yi wum əŋgɔb, yi mi nɔjəbi, bə fɔri mi niŋ."

Ənũ ə migi imbə' wəd niə fà'ə mberɪ
(Mk 4.1-9;Lk 8.4-8)

13 Àmei əni ze, Yeso nya'a jwɛ ri ə nəb, wò chub iban ə sà. ² Mɪnɔn bəd nya'a wò feti kad əməd. Əze ə nya'a ghi ni wɛ wo nyi chub iŋga əban igyɛ. Mɪnɔn bəd mbe nya'a si təmbi əŋgo ə sà ze. ³ Wɛ nya'a ghà inũ nɔnɔ' əmbi mɪməd əni inũ migi ni, "Mbə zwetɪ! Mbanə mɔ'ɔ niə fà'ə mberɪ nya'a jwɛ wo kon mbi ighi. ⁴ Əni wɛ nya'a ŋwi ighi mbe, titam mɔ'ɔ nya'a feŋ igun inəŋjɛ, əne tɪnən nya'a wò kud. ⁵ Tɛ mɔ'ɔ nya'a feŋ igun iwɔ ni si nya'a àmei rɪpiɪ. Ighi mbe nya'a zəmbɛ gwed imbə' ighəm ni si nya'a mei ənambi ənambi. ⁶ Ayiə əni əchwɪ ə nya'a te kàəŋɛ, ziə nya'a zu' ighi mbe mbi nəŋə kwi, imbə' ighəm ni chəi ighəŋ ighi mbe nya'a nyi ə si. ⁷ Tɛ mɔ'ɔ nya'a feŋ iŋga jɛŋjɛ. jɛŋjɛ we nya'a kwi nib ighi mbe. ⁸ Tɛ mɔ'ɔ nya'a feŋ iŋga si chɔm. Tɛ nya'a kwi bə kɔ. Tɛ mɔ'ɔ nya'a kɔ ritam iki fibɛ, tɛ mɔ'ɔ kɔ ritam iwum rɪfuə, tɛ mɔ'ɔ kɔ ritam iwum tad. ⁹ Wəd we ni tɛ wɛ zu ənũ ə, wɛ zu!"

Əton ni Yeso nya'a niŋ inũ migi ghà inũ
(Mk 4.10-12;Lk 8.9-10)

¹⁰ Məməəŋɛ-inũ Yeso nya'a wò əsi məd pè biiri i bɔ ni, "Əton ni əwɔ ə ghəm əmbi ə bəd əni inũ migi ki ni ye ə?"

¹¹ Wɛ nya'a wiirɛ əmbi mɪməd ni, "Nwiə fə nà' iwe i nən ni mbə kyeri inũ mbe ni ye' ənəmə imbə' ənũ ifɔn rɪkan, àyiə chəi wɛ na' iwe we əmbi mɪməd. ¹² Əton ni miə ghəm əmbi mɪməd əni inũ migi yi imbə' ighəm ni wəd we ni beri ighi, mbi biri na' mbi chərə i bɔ, wɛ si

berì mbi nɔ'. Àyia we ni chài wì berì aghi, ka àbei ikà we ni wì berì mbi birì niñ ri bɔ. ¹³ Ɖton ɔni mià ghà inù miği ɔmbi mìmǎd yi ni, i mbià nènɛ, àyia chài mbià zəə. I mbià zwetià, àyia chài mbià zuə, chài itu mìmǎd bə zɛŋ. ¹⁴ Ɖne ɔnù ze ni wəd ɛkən Nwiə Aizayà nya'a gha imbə' mìmǎd ə nya'a jwè ɔni rəsì' ni, 'Mbə birì kaŋ zu, àyia chài mbə itu birì nɔ zɛŋ; mbə birì kaŋ nènɛ, àyia chài mbə birì nɔ zə, ¹⁵ imbə' ighəm ni fiŋ ti bəd mbɔ fə tu, mbi fə zindɛ mbə ɛtɔŋ bə kubri ə əghə. Nji mbi birì zə ɔni ə əghə, kɛ ɛtɔŋ mìmǎd zu ɔnù, kɛ fiŋ ti mìmǎd kyeri ɔnù, mbi wiri bəndɛ ye'e ɔsi num, mə vɛ mìmǎd.' ¹⁶ Nwiə zi əbɔrəbɔd igwɛ nən, imbə' ighəm ni ə əghə mbià zə isi, mbə ɛtɔŋ bə zu inù. ¹⁷ Mə ghà rəsì' i nən ni, bəd ɛkən Nwiə nɔnɔ' mbià bəd niə ghè inù ni ku'ni nya'a kàŋ kəb zə inù mbe ni mbən ə zəə, àyia chài mbi nya'a zə. Mbi nya'a bə kəb ni zu inù mbe ni mbən ə zuə, àyia chài mbi nya'a zu.

Ɖton ɔni ɔnù ə miği ze imbə' wəd niə fà'ə mbeŋ
(Mk 4.13-20; Lk 8.11-15)

¹⁸ "Mbə zu ɔton ɔni ɔnù ə miği ze imbə' wəd niə fà'ə mbeŋ: ¹⁹ Bəd mbe ni zu inù imbə' ɔnù ifɔn rikaŋ, àyia chài itu mìmǎd zɛŋ; yi ighabi ighi mbe ni nya'a feŋ igwɛ inəŋjɛ. Wəd ri bɔŋ nya'a wə fə inù mbe ni mbi nya'a kon iŋga fiŋ ti mìmǎd. ²⁰ Ighi mbe ni nya'a feŋ igun iwɔ yi ighabi ə bəd mbe ni zu iŋgam Nwiə, ɔne niŋ ɔni igha'i àmei əwu əwən. ²¹ Chài iŋgam we jɛŋgi nyi iŋga fiŋ ti mìmǎd. Wi chub àmei ɔni ikə nyumə. Ɖni iŋgə' ye'e kɛ ɔni mbià nwəndɛ tikyeri-iwu mìmǎd imbə' iŋgam we, mbi ton iŋgam we əwu əwən. ²² Ighi mbe ni nya'a feŋ iŋga iŋɛŋjɛ yi ighabi bəd mbe ni zu iŋgam Nwiə, ɔne ɔnù ni nwi' inyod imbə' ighi riŋga isig mbi ɔnù ni berì mbɔn, mbi fumni iŋgam we, chài wi kɔ ritam. ²³ Ighi mbe ni nya'a feŋ igwɛ ə si chòm yi ighabi ə bəd mbe ni zu iŋgam we, itu mìmǎd zɛŋ, ɔne mbi kɔ ritami, mbi mɔ'ɔ kɔ ritam iki fibi, mbi mɔ'ɔ iwum ri fuə, mbi mɔ'ɔ iwum tad."

Ɖnù ə miği imbə' ifu rəka' əbən

²⁴ Yeso nya'a yi ghà ɔnù ə miği ə cherə ɔmbi mìmǎd ni, "Ɖnù ifɔn rikaŋ yi ighabi ə wəd ni nya'a kon kywɛ chòm iŋga i mbeŋ. ²⁵ Ɖni bəd nya'a gwənə, wəd pən məd nya'a wə kon ifu əka' kywɛ te, nɔ' wə i. ²⁶ À nya'a ɔni kywɛ te fə kwi kɔ ritam, ifu we nya'a jwè ri ə si.

²⁷ "Ɖne bəd ɛfà'i wəd mbeŋ we nya'a wə ɔsi məd, pə ghà i bɔ ni, 'Masà, imbə' à nya'a kon kywɛ chòm iŋga e mbeŋ ə? Ifu si nɔ' ri ə yi ə?'

²⁸ "Wè nya'a wiirɛ ɔmbi mìmǎd ni, 'À yiə wəd pən ghi ɔnù zɛ'.

"Bəd ɛfà'i mbe nya'a biiri i bɔ ni, 'À wa kəb ni tɛ wo chɔ'ri ifu we ə?' ²⁹ Wè nya'a wiirɛ ni, 'Chə! Nji mbə mi nira chɔ'riə, mbə bə chə chɔ'ri kywɛ əbɔ'. ³⁰ Mbə saŋ ighi mbe be kwi inɔn pə ɔni mbi birì kwəŋ ighi. À si ɔni mbiə kwəŋə, mə birì ghà ɔmbi bəd mbe niə kwəŋə ni:

Mbə be chɔ'ri ifu we, kod ɔni ri bɔŋ ni mbi birì tɔn, bɔŋ si mò' kywɛ te chà iŋga mi iŋgən."

Ɖnù ə miği imbə' sām əwɔmi
(Mk 4.30-32; Lk 13.18-19)

³¹ Yeso nya'a yi ghà ɔnù ə miği ə cherə ɔmbi mìmǎd ni, "Ɖnù ifɔn rikaŋ yi ighabi ə sām əwɔmi ni wəd nya'a niŋ wə ŋwi iŋga i mbeŋ. ³² Sām əwɔmi yiə sām ni kə chə sām rijim, àyia fi mi fə kwi, əzed əməd ə faŋ chə ized jim. Tinən tiə wə korə tə kàn ɔni titəb ri məd."

Ɖnù ə miği imbə' ifu' we niə ghè ni ŋgəŋ kɔ'
(Lk 13.20-21)

³³ Yeso nya'a ghà ɔnù ə miği ə cherə ɔmbi mìmǎd ni, "Ɖnù ifɔn rikaŋ yi ighabi ifu' we niə ghè ni ŋgəŋ kɔ', ni əyi nya'a niŋ tɔpi mbi əburi ə ŋgəŋ iŋga ikaŋ kyeŋ tad pə ɔni ŋgəŋ ze nya'a kɔ'."

Ɖton ni Yeso nya'a kiə ghà inù miği
(Mk 4.33-34)

³⁴ Yeso nya'a ghà inù mbɔ jim ɔmbi minɔn bəd mbe ɔni inù miği. Chài ɔnù ə mɔ'ɔ ni wè nya'a ghà ni chài wè nya'a zi ɔnù ə miği əbɔ'. ³⁵ I wiə nya'a ghà ɔne imbə' ɔnù ze ni wəd ɛkən Nwiə nya'a ghà ə jwè ɔni rəsì' ni, "Mə birì ghàm ɔmbi mìmǎd ɔni inù miği, mə birì gha inù mbe ni ye' ɔnəmə ti ɔni Nwiə nya'a teki isig."

Ɖton ɔni ɔnù ə miği imbə' ifu rəka' əbən

³⁶ Yeso nya'a nɔ' saŋ minɔn bəd mbe, wə iŋga nəb. Məməəŋnɛ-inù iməd nya'a wə ɔsi məd pə ghà i bɔ ni, "To'ri ɔton ɔni ɔnù miği imbə' ifu we rəka' əbən i na."

³⁷ Yeso nya'a wiirɛ ni, "Wəd we ni nya'a kon kywɛ chòm yiə Wan Wəd. ³⁸ Əbən ze yi isig. Kywɛ chòm ze yiə bəd mbe ni ye' iŋga ɔnù ifɔn rikaŋ. Ifu we yiə bəd wəd ri bɔŋ. ³⁹ Wəd pən we ni nya'a kon ifu we yiə Debirə. Mbi birì kwəŋ ighi mbe ɔni isig birì nwiə. Bəd mbe ni birì kwəŋ ighi mbe yi mbiəŋgirə. ⁴⁰ Ichì ni mbi nya'a feti ifu we tɔn ɔni iwid, yiə bə ichì ni ziə birì ye' we ɔni isig ə wo nwiə. ⁴¹ Wan Wəd birì cha mbi mbiəŋgirə, mbi wə feti ighijim mbe niə ghè ni bəd ghi inù ri bɔŋ, bə feti bəd mijim mbe niə ghè inù ri bɔŋ chè riŋga ɔnù ifɔn əməd, ⁴² ɔne mə' mìmǎd iŋga iswəŋ iwid ənam, ni ye' ɔsi ni bəd birì siə zə'ə, kud əsɔŋ. ⁴³ Bəd mbe niə ghè inù ni ku'ni birì siə te ighabi ə nyumə iŋga ɔnù ifɔn ə Mbə' mìmǎd. Wəd we ni tɛ wè zu ɔnù, wè zu.

Ɖnù ə miği imbə' əghi əka inùn ni wəd mɔ'ɔ nya'a nəmɛ

⁴⁴ "Ɖnù ifɔn rikaŋ yi ighabi əghi əka inùn ni wəd mɔ'ɔ nya'a nəm iŋga mbeŋ. Wəd mɔ'ɔ nya'a wə zə əghi ze wiri kubri. Igha'i nya'a swi iŋga fiŋ məd, ɔne wè fəndɛ mbi ighijim wə zon mbeŋ ze.

Ɖnù ə miği imbə' ə pəl

⁴⁵ "Ɖnù ifɔn rikaŋ yi ighabi ə wəd-iwɛn ni nya'a ghanə kəbə mɛpəl ni bɔŋ. ⁴⁶ Ɖni wè nya'a zə pəl mɔ' ni bɔŋ chə, wè nya'a fəndɛ mbi ighijim, wə zon ə pəl we.

Ənû ə miği imbə' ə kî

⁴⁷ “Ənû ifrın rıkaŋ yî ighabi ə kî ni mbi nya'a ma' iŋga ə sà, əne gwyè tikwi əgwi jim. ⁴⁸ Əni kî ze nya'a swii, məgywè-əgwi nya'a sùŋ chà əŋgo igyè, chub ə si, tiiri əzi ə chòm zî iŋga mbə ighi, əne wa' əzi ni chəi əni tî bəd kud. ⁴⁹ À yî ichî ni zia biri ni ye' we əni isig biri nwiə. Mbəŋŋirə biri ye'e pè chî bəd mbe niə ghî inû ribòŋ rəbò' mbe niə ghî inû ni ku'ni, ⁵⁰ əne, mà' mîməð iŋga isweŋ iwid ənam, ni ye' əsi ni bəd biri siə zə'ə kud əsɔŋ.”

Ighi fi mbi mbi ənun

⁵¹ Yeso nya'a biiri ni, “Mbə fə zu inû mbî jim mbə itu zeŋ ə?”

Mbi nya'a wiirî ni, “Ee.”

⁵² Əne wî nya'a ghà əmbi mîməð ni, “Əne yî ni, əch-wiə rîkə jim we ni fə kwembi ənû imbə' ənû ifrın rıkaŋ, yî ighabi ə wəd nəb we niə chî ighi fi bə chî mbi ənun riŋga i ŋgəŋ.”

Bəd mbe ri ə Nazàret nya'a ton ə Yeso

(Mk 6.1-6; Lk 4.16-30)

⁵³ Əni Yeso nya'a maani ni gha inû miği mbe, wî nya'a nò' ri əsi ze. ⁵⁴ Əni wî nya'a pe iŋga e əberŋ, wî nya'a chwi inû əmbi ə bəd iŋga nəb əkàtî ze ni nya'a əŋgu. Bəd mbe ni nya'a zu inû mbe nya'a yiiri, əne biiri ni, “Mbaŋə zî ə niŋ ikwi iwe wî mbi ika ni ghi inû yiiri mbî ri ə yî ə? ⁵⁵ Imbə' wî yîə wan kabindà ə? Imbə' ikum iŋgəb məd yîə Mèri ə? Imbə' bəŋgəb məd yîə Jems mbi Jòsəf mbi Saimòn fəri ə Judàs ə? ⁵⁶ Imbə' njəbi ri məd riŋim ti əgha mbi na ə? Mbaŋə zî si niŋ inû mbî jim ri ə yî ə?” ⁵⁷ Mbi nya'a biiri əne ton əməð.

Àyia Yeso nya'a ghà əmbi mîməð ni, “Bəd mbiə wum-ni ə wəd ikən Nwiə isi jim, àyia chəi mbiə wumni əməð iŋga əsi əməð bə fəri iŋga inəbi məd.” ⁵⁸ Chəi wî nya'a ghî inû yiiri kəw' əŋgu imbə' ighəm ni chəi mbi nya'a beri ibeni fiŋ.

Ichî ni Jŋn we ni nya'a nà' mîniib nya'a kwi

(Mk 6.14-29; Lk 9.7-9)

14 À nya'a əni ə nyùmə we, Heròd we ni nya'a tùm-bî ə Galilîi nya'a zu mikâ Yeso. ² Wî nya'a zu əne ghà əmbi mbi bəd əfà'i ni, “Mbaŋə zî yîə Jŋn we ni nya'a nà' mîniib ni fə zwemə. À yî əton ni wî beri ika ni ghi inû yiiri.” ³ Heròd nya'a kəndi əne imbə' ighəm ni wî nya'a ghî ni mbi gwyè ə Jŋn, kod, wò zî ə ndəŋ dè ə Hèrcdiàs. Hèrcdiàs yîə nya'a iwi Filip, ni nya'a əŋgəb Heròd, àyia Heròd nya'a niŋ əməð əni i wi. ⁴ Jŋn wiə nya'a kiə ghà əmbi Heròd ni, “Chəi ta rikə chwia ni à nam ə Hèrcdiàs.” ⁵ Əne Heròd wiə nya'a kəbə ni nji tə zwiiri əməð, àyia i wiə nya'a bə bəd, imbə' ighəm ni mbi nya'a ben ni Jŋn yîə nya'a wəd ikən Nwiə.

⁶ À nya'a igwi əni ze ni mbi nya'a gwyè ə Heròd, wan əyi Hèrcdiàs nya'a bin ifè bəd mîjim mbe ni nya'a əni ənû ze. Əze ə nya'a ghî ni fiŋ Heròd bəŋ əku. ⁷ Əne wî nya'a kàn bə kà' wan əyi we ni tə biri na' əghi ze ni wî

biiri. ⁸ Iŋgəb məd nya'a nyèŋ əməð ni wî wo ghà əmbi Heròd ni, “Mə kəb ni à na' ətu ə Jŋn we niə nà'ə mîniib i num əgha tîniin iŋga əjeeni əkaŋ.” ⁹ Ifrın we nya'a kàŋ kənə, àyia ichî ni wî fə kə' kàn ifè bəd mbe ni nya'a əŋgu, wî nya'a ghà ni mbi na' ətu ze i bə. ¹⁰ Əne wî nya'a chà bəd ni mbi wo sob ətu ə Jŋn ə nəb ndəŋ, ¹¹ zî iŋga əjeeni əkaŋ wò nà' əmbi wan əyi we. Wî nya'a niŋ wò nà' əmbi i niŋ. ¹² Məməənî-inû Jŋn nya'a zu ənû ze, wò niŋ tîgum əməð wò tweni. Mbi nya'a tweni əne wò ghà əmbi Yeso.

Yeso nya'a jə mbaŋə chu' rîtan

(Mk 6.30-44; Lk 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Əni Yeso nya'a zu ənû ze ni mbi nya'a ghî əni Jŋn, wî nya'a nò' ri əsi ze iŋga əbaŋ igyè, wò rəzi' wi əsi ni chə nya'a i bəd əŋgu. Əni mîniin bəd mbe nya'a zu ni wî fə nò' ri əsi ze, mbi nya'a bə nò' riŋga mbə isi beeni əbò' məd iwu. ¹⁴ Əni wî nya'a jwi riŋga əbaŋ igyè ze wò əsaŋ, wî nya'a zə bəd kwà' mîniin. Əkən ə nya'a swi iŋga fiŋ məd imbə' bəd mbe, əne wî nya'a wî mbe ni nya'a wəndə.

¹⁵ À nya'a si ikwiri kwiri, məməənî-inû mbe nya'a wò əsi məd pè ghà i bə ni, “Nyùmə fə kən chə əku, chəi bəd ə bə chub əgha. Əne gha mîniin bəd mbî wo əwən, imbə' i mbe ti mbi wo zon ighijig iŋga isi mbe ni ye' iban iban.”

¹⁶ Yeso nya'a wiirî ni, “Chəi əton ni mbi biri wò. Mbə na' əghi ə məw' əmbi mîməð ni mbi jig!”

¹⁷ Mbi nya'a wiirî ni, “Tî beri àmei chiŋ ŋgəŋ rîtan mbi əgwi ə be.”

¹⁸ Yeso nya'a ghà ni, “Mbə niŋ ye'e na' i num əgha.” ¹⁹ Wî nya'a niŋ əne ghà əmbi mîniin bəd mbe ni mbi chub igwi ifu. Əni mbi nya'a chubi, wî nya'a niŋ chiŋ ŋgəŋ te rîtan mbi əgwi ze əbe, neŋ ikaŋ, kəŋgi ə Nwiə, bə'ri, nà' əmbi mbi məməənî-inû ni mbi na' əmbi mîniin bəd mbe. ²⁰ Mbi nya'a niŋ nà', əne mîməð mijim nya'a jig kod. Məməənî-inû mbe nya'a feti tikə te ni nya'a bu'u, ti swi mbirika' wum chòb rîbe. ²¹ Mbaŋə te ni nya'a jig yîə nya'a ighabi ə chu' rîtan, ni chəi mbi nya'a taŋ məyi fəri bəŋ.

Yeso nya'a yèn igun ə sà

(Mk 6.45-52; Jn 6.15-21)

²² Mbi nya'a mi jig ə jig mənî, Yeso nya'a ghà əmbi mbi məməənî-inû ni mbi nyi əbaŋ igyè bə baani wò im-bi i bə injin wə. Wî nya'a tən əŋjim i ghi ni mîniin bəd mbe wo əwən. ²³ Əni wî nya'a fə ghi ni mbi wò əwən, wî nya'a kə' wò ikaŋ iwum i kəŋgi ə Nwiə təzi' wi. À nya'a si ikwiri kwiri, i wiə nya'a kiri əŋgu təzi' wi, ²⁴ àyia əbaŋ ze ə nya'a fə wò əgha ə se iŋga igyè. Əfim ni nya'a ye'e əba ifè nya'a tina mîniib mbi nun əbaŋ ze.

²⁵ À niə si əŋjitu', Yeso nya'a yèn igwi ə sà ze wò əsi mbi məməənî-inû. ²⁶ Əni məməənî-inû mbe nya'a zə əməð əni wiə nya'a yèn igwi ə sà ze, mbi nya'a bindi kwà' riŋgə', əne ghà ni, “À yîə wəd əfub!” Mbi nya'a kyeŋ imbə' ighəm ni mbi nya'a bə.

²⁷ Yeso nya'a ghà əmbi mîməð àmei əwu əwən ni, “Mbə yim fiŋ! À yîə mç. Tî mbə bə ə!”

²⁸ Pità nya'a ghà i bɔ ni, "Ənùŋisig, à mi ye' àwò, ghà ni mè yen igwi ə sà ye'e əsi ne."

²⁹ Yeso nya'a ghà ni, "Ye'e!" Əne Pità nya'a jwè rɪŋga əbaŋ igyɪ, yèn igwi ə sà ze wò əsi Yeso. ³⁰ Ayiə əni wè nya'a zə əfim ze, ənum ə nya'a san əməd, wè kɔ nim əton ə sà ze. Əne, wè nya'a kyeŋ ghà ni, "Ənùŋisig, chi əmi rəŋgə'."

³¹ Amei əwu əwən, Yeso nya'a chà əbɔ, yim əməd, ghà i bɔ ni, "E ibeni ə kə imbə' ə yè ə? À bid imbə' ə yè ə?"

³² Əni mbi nya'a nyi əbaŋ igyɪ ze, əfim ze ə nya'a sobə. ³³ Bêd mbe ni nya'a iŋga əbaŋ igyɪ ze nya'a wumni əməd, ghàə ni, "À yi rəsi' ni àwò yiə kàŋ ə Wan Nwiə'."

Yeso nya'a vè bəd əwɔn ə Gènesarèt

(Mk 6.53-56)

³⁴ Əni Yeso mbi mbi məməəŋi-inù nya'a baani ə sà ze, mbi nya'a wò təm ə Gènesarèt. ³⁵ Əni bəd mbe rɪŋga əsi ze nya'a zə əməd kyeri, mbi nya'a chà iŋgam iŋga isi jim mbe ni nya'a iban iban, əne bəd nya'a niŋ mbə bəd əwɔn mijim wò əsi məd. ³⁶ Mbi nya'a bu' ibɔ i bɔ ni wè saŋ bəd əwɔn mbe beti ka' əmei əchəŋ ə ngywɛ əməd. Bəd mɔjim mbe ni nya'a beti ngywɛ məd nya'a bɔti.

Michì əbeŋ mɔmbə' rəŋwe

(Mk 7.1-13)

15 MɔFarisiŋ mbi məchwìə rɪkə nya'a nò' ri ə Jèrusalèm wò əsi Yeso pè biiri i bɔ ni, ² "Əton ni chəi mbe məməəŋi-inù ə nùŋ michì əbeŋ mbe ni mɔmbə' rəŋwe nya'a nuŋi ki imbə' ə yè ə? Chəi mɔməd ə sò ibɔ ichì ni rɪkə chwìə bɔŋ jig'."

³ Wè nya'a wìirè əmbi mɔməd ni, "Əton ni chəi mbəə nùŋ tikə ri Nwiə, mbə bən nùŋ ye' michì əbeŋ mbe ni mbə mɔmbə' nya'a nuŋi ki imbə' ə yè ə? ⁴ Nwiə ə ghà ni, 'Wumni e mbə' bə wumni e nɔŋ,' fɔri ni, 'Mbi beri zwiiri wəd we ni zɔm i mbə' kè i nɔŋ.' ⁵ Ayiə mbə mbiə ghàə ni wəd mɔ'ɔ mi ghà əmbi i mbə' kè əmbi i nɔŋ ni, 'Əwèerè ze ni mə kə' beri na' i ne, mə fə nà' əmbi ə Nwiə,' ⁶ əne chəi əton əni ti wè wiri 'wumni i mbə'.' Əzɔ ə zìə chwì ichì ni mbən ə təəŋi iŋgam Nwiə imbə' beeni əbɔ' mbə michì əbeŋ. ⁷ Mbə yi ibeki bəd! Wəd ɔkən Nwiə Aizayà nya'a ghà inù ni ku'ni imbə' əwən əni wè nya'a ghà ni,

⁸ 'Bəd mbɔ mbiə wumni əmi əni mbə michù, ayiə fɪŋ ti mɔməd ti əsa əgha.

⁹ I mbiə wumni əmi ətu əkɔ.

I mbiə chwìə tikə ri bəd iŋhabi ni à yi tum.'"

Ighì mbe niə ghè ni ti wəd zeŋ i

(Mk 7.14-23)

¹⁰ Yeso nya'a tɔŋ inɔn bəd we əsi ni, ghà əmbi mɔməd ni, "Mbə zu mbə itu zeŋ: ¹¹ ka'i əghì ze niə nyi iŋga ichù wəd ə ghèə ni ti wè zeŋ i. Əze niə ghèə ni ti wè zeŋ i yi əze niə jwè rɪŋga ichù məd."

¹² Məməəŋi-inù mbe nya'a wò əsi məd pè biiri i bɔ ni, "À kyeri ni ənù ze ni à ghà ə kə' chəkì fɪŋ ti mɔFarisiŋ ə?"

¹³ Wè nya'a wìirè ni, "Mbi biri cho'ri ighijim mbe ni chəi mi Mbə' rɪkaŋ koni. ¹⁴ Mbə saŋ mɔməd! Mbi yi mifigì niə chàə mbi chəə. Ifigi mi yim mbəŋ əmbi wè chəə, mɔməd mbe mɔbe biri feŋ iŋga ibigi'."

¹⁵ Pità nya'a ghà i bɔ ni, "To'ri ənù ə migi zɔ i na."

¹⁶ Əne wè nya'a ghà əmbi mɔməd ni, "Chəi mbə itu bə kiri zeŋ ə? ¹⁷ Chəi mbə zə ni əghì ze ni nyi iŋga ichù biri swi'i wò nyi ibum əne jwè ə? ¹⁸ Əghì ze niə jwè rɪŋga ichù yi rɪŋga fɪŋ. Ə zìə ghèə ni ti wəd zeŋ i, ¹⁹ imbə' ighəm ni tikondi rɔbɔŋ tiə jwè rɪŋga fɪŋ. Tikondi te tiə ghè ni wəd zwiiri wè chəə, ni wəd ni əyi kè inom wəd chəə, ni wəd ni məyi kè mbanə əbəŋ əbəŋ, ni wəd ji, ni wəd ben zərimbin mɔghab fɔri ni wəd chəkì rikum bəd. ²⁰ Mbɔ yi inù mbe niə ghèə ni ti wəd zeŋ i, ka'i ənù ni jig zi ri so ibɔ."

Ibeni fɪŋ əyi ni nya'a ri ə Kanàan

(Mk 7.24-30)

²¹ Yeso nya'a nò' ri ə Gènesarèt wò əbà əbeŋ ze ri ə Tai fɔri ə Sidòn. ²² Əyi mɔ'ɔ ni nya'a ri ə Kanàan, ni nya'a chub əbà əbeŋ ze nya'a wò əsi məd pè kyeŋ rɪkə ghà ni, "Masà! Wan Dèvid! Diiri əmi! Əzwì rɔbɔŋ ə fə nyi iŋga mi wan əyi. Ə zìə kàŋə chə əməd kwə' rɪŋgə'."

²³ Chəi Yeso nya'a wìiri ənù ə mɔ'ɔ i bɔ. Məməəŋi-inù iməd nya'a wò bu' ibɔ i bɔ ghà ni, "Gha əyi wò wo i, im-bə' ighəm ni i wiə yènə ja isi əŋjim na."

²⁴ Wè nya'a wìirè ni, "Nwiə nya'a tom əmi əmbi nɔŋ te ni nya'a nim rɪŋga inəbi Izre."

²⁵ Əni wè nya'a ghà əne, əyi we nya'a wò chindè itu inywi ifè i bɔ ghà ni, "Masà, kaŋ weeri əmi."

²⁶ Yeso nya'a wìirè ni, "Zì rɪka bɔŋ i ni mbi niŋ ighijig bɔn mə' əmbi ə bu."

²⁷ Əyi we nya'a bendi ni, "À yi əne, kyiə masà, ayiə ka' àbei bu tiə jigə tikə ri ighì te niə feŋ ri igun ə tebrə mɔmbə' mɔməd."

²⁸ Yeso nya'a wìirè i bɔ ni, "Əyi, e ibeni ə kà! Əne əghì ze ni à kəbi, à biri beri." Amei əwu əwən, wan əyi məd we nya'a bɔti i.

Yeso nya'a vè bəd mɔnɔnɔ'

²⁹ Yeso nya'a nò' ri əsi ze wò chə iban ə sà ze ri ə Galil-iŋ. Wè nya'a wò kɔ' ikaŋ iwum pè chub ə si. ³⁰ Minɔn bəd nya'a wò əsi məd mbi ə bəd ni nya'a tɔ' iwu, mbi mbe ni ibɔ nya'a kwì, mbi mifigì, mbi mbèrighəm fɔri mbi ə bəd əwɔn chəə nɔnɔ'. Mbi nya'a pè nùŋ mɔməd ifè i bɔ, əne wè nya'a vè mɔməd. ³¹ Bəd mbe nya'a yiiri ichì ni mbi nya'a zə ni mbèrighəm ə ghàmə, mbe ni ibɔ nya'a kwì bɔti, mbe ni nya'a tɔ' iwu yèn ichì chòm bə yiiri ichì ni mifigì ə zə isi. Əne mbi nya'a yiiri Nwiə mɔIzre.

Yeso nya'a jə mbanə chu' rɪkwè

(Mk 8.1-10)

³² Yeso nya'a tɔŋ mbi məməəŋi-inù əsi ni ghà ni, "Mə wiə kàŋə kən imbə' inɔn bəd wò, imbə' ighəm ni mbi fə chubi mbi num ini tad, əne chəi mbi wiri beri əghì mɔ'ɔ ni tɔ' mbi jig. Chəi mə kəb ni mbi nɔ' ri əgha nji, nji mbi biri gu inəŋjè nəŋə."

³³ Màmèànni-inû mbe nya'a biiri i bo ni, "Tî kiə wò zə ngəŋ ni ku' ə yi əgha iŋga ibad rikwà'i ni jə inŋn bəd wə əŋgu ə?"

³⁴ Yeso nya'a biiri əmbi mīməd ni, "Mbə berī chiŋ ngəŋ rēsə' ə?"

Mbi nya'a wiirē ni, "Tî berī chiŋ ngəŋ sambe mbi əgwi ə kwa kwa mɔ'w."

³⁵ Yeso nya'a zu əne ghà əmbi inŋn bəd we ni mbi chub ə si. ³⁶ Əni mbi nya'a chubi, wī nya'a niŋ chiŋ ngəŋ te sambe bə niŋ əgwi ze, kəŋgi ə Njwiə, bə'ri, nə' əmbi màmèànni-inû mbe ni mbi nə' əmbi minŋn bəd mbe. ³⁷ Mīməd mijim nya'a jig kod. Màmèànni-inû mbe nya'a feti tikə te ni bu'u, ti swi mbirika' sambe.

³⁸ Mbanjə te ni nya'a jig yia nya'a ighabi ə chu' rikwè, ni chəi mbi taŋ məyi fɔri bɔn. ³⁹ Əni wī nya'a fə cha minŋn bəd mbe mbi wò əwən, wī nya'a nyi əbanj igyi, wò əbà əbeŋ ze ri ə Magadàn.

MiFarisiŋ mbi miSadusiŋ nya'a ghà ni Yeso ghi ənù ə yi-iri

(Mk 8.11-13; Lk 12.54-56)

16 MiFarisiŋ mbi miSadusiŋ nya'a wò əsi Yeso kəb kwa'ni əməd. Əne mbi nya'a ghà i bo ni wī ghi ənù ə yiiri ni chwi ni à yia Njwiə na' ika i bo. ² Wī nya'a wiirē əmbi mīməd ni, "À mi si ikwiri kwiri, mbə mbia ghàə ni, 'Isi biri bəŋ, imbə' ighəm ni əton ikaŋ ə zia bəŋə.' ³ À niə si isɔɔɔ, mbə mbia ghàə ni, 'Əfim ə biri chə, imbə' ighəm ni əton ikaŋ ə zia bəŋə ndwi'nə.' Mbə kyeri ichi ni to'ri inû imbə' əton ikaŋ, əyia chəi mbə kyeri ichi ni to'ri inweeni mbɔ niə jwi rɔnɔn. ⁴ Ighəm bəd wə rɔnɔn niə ghi inû ribəŋ, ni chəi mbia nūŋə tə fiŋ igun ə Njwiə. I mbia kəbə ni mə ghi ənù ə yiiri, əyia chəi ənù ə yiiri ə mɔ'w ni mə biri ghi chə ri əni ənù ə yiiri ze ni nya'a ghi əni Jonà." Wī nya'a ghà əne, n' sàŋ mīməd wo i.

İpati dè ifu' miFarisiŋ mbi wi miSadusiŋ

(Mk 8.14-21)

⁵ Əni màmèànni-inû mbe nya'a pe injin ə sà ze, mbi nya'a zə ni mbi kə' nèb ni niŋ ngəŋ. ⁶ Yeso nya'a ghà əmbi mīməd ni, "Mbə chub ikyə'e we əwən, imbə' ifu' miFarisiŋ mbi wi miSadusiŋ we niə ghi ni ngəŋ kɔ'."

⁷ Mbi nya'a kɔ ghà mbənə mbənə ni, "I wiə ghà əne imbə' ighəm ni chəi tɔ kə' niŋ ngəŋ." ⁸ Yeso nya'a kyeri ənù ze ni mbi nya'a ghàə, əne wī nya'a ghà ni, "Ə ibeni ə kəŋ kə! Mbə kiə ghà imbə' ichi ni chəi mbə berī ngəŋ imbə' ə yə ə? ⁹ Chə wa kiri i iwe ətu i nən ə? Chəi mbə wiri kəndi chiŋ ngəŋ te rɔtān ni mə nya'a jə mbanjə chu' rɔtān əŋgu ə? Mbə nya'a feti tikə te ni nya'a bu'u, ti jwi mbirika' sə' ə? ¹⁰ Chəi mbə bə wiri kəndi chiŋ ngəŋ te sambe ni mə nya'a jə mbanjə chu' rikwè əŋgu ə? Mbə nya'a feti tikə te ni nya'a bu'u, ti jwi mbirika' sə' ə? ¹¹ À kiə ye si ghi ni chəi mbə kyeri ni ka'i imbə' ə ngəŋ ni mə kiə kə'ə ghəm ə? Mbə we əwən imbə' ifu' miFarisiŋ mbi wi miSadusiŋ we niə ghi ni ngəŋ kɔ'!" ¹² Əni wī nya'a gha əne, itu mīməd nya'a si zəŋ ni chəi wiə kə'ə ghəm i nən imbə' ifu' we niə ghi ni ngəŋ kɔ'. Wī kə'

ghàmə ye' imbə' inû mbe ni miFarisiŋ mbi miSadusiŋ ə chwiə.

Pità nya'a ghà wəd we ni Yeso ye' wiwən

(Mk 8.27-30; Lk 9.18-21)

¹³ Əni Yeso nya'a wo əbà əbeŋ ze ri ə Kàisəriyà Filipi, wī nya'a biiri əmbi mbi màmèànni-inû ni, "Bəd kiə ghàə ni Wan Wəd yia we ə?"

¹⁴ Mbi nya'a wiirē ni, "Bəd mɔ'w mbia ghàə ni àwə yia jŋn we ni nya'a nə' minib. Mbi cherə mbia ghàə ni àwə yia Əlaijə. Mbi cherə ghàə ni àwə yia Jèrèmià, kə wəd ikən Njwiə cherə."

¹⁵ Wī nya'a biiri əmbi mīməd ni, "À ye' mbənə, mbə ghà ni mɔ' yia we ə?"

¹⁶ Saimon Pità nya'a wiirē ni, "Àwə yia Wəd we ni Njwiə zɔ'w, ye' Wan Njwiə we ni ye' ikə."

¹⁷ Yeso nya'a ghà i bo ni, "Njwiə zi əbɔrəbɔd igwi ne, kyia Saimon, wan jŋn! imbə' ighəm ni ka'i wəd mɔ'wəichu chwiə ənù zɔ' i ne. À yi mi Mbə' we ni ye' ikaŋ chwi i ne. ¹⁸ Əne mə ghà i ne ni, àwə yia Pità, † mə biri bɔm mi ifeti igun iwə wə, ichi ni ka àbei ivi, ka wi biri nimni i ifeti we. ¹⁹ Mə biri na' əfi' ti əni ənù ifiŋ rikaŋ i ne. Ənù ze ni à ton igwi ə si, Njwiə biri bi ton ikaŋ. Ənù ze ni à ben igwi ə si, Njwiə biri bi ben ikaŋ." ²⁰ Əni wī nya'a gha əne, wī nya'a si jəŋgi pati màmèànni-inû mbe ni ti mbi tɔ gha əmbi wəd mɔ'w ni tə yia Wəd we ni Njwiə zɔ'w.

Yeso nya'a ghà ni tə biri zə ngə' kwi

(Mk 8.31-9.1; Lk 9.22-27)

²¹ I kɔ ri əni ə nyumə we, Yeso nya'a kɔ ghà əmbi mbi màmèànni-inû ni tə berī wò ə Jèrusaləm pə jəŋgi zə ngə' iŋga rikyeri-ibɔ bəd kyeŋ mbe riŋga əbeŋ, iŋga rikyeri-ibɔ bəd kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiə bə fɔri iŋga rikyeri-ibɔ məchwiə rikə. Mbi biri zwiiri əməd. À si igwi ini tad, Njwiə zwemni əməd.

²² Pità nya'a niŋ əməd kɔ ghàm əbɔ' əməd ghàə ni, "Chə! Ti Njwiə ben i, kyi Ənūŋisig! Ka ikwi ənù wə biri ghi i əni ə ne."

²³ Əyia wī nya'a bəŋ ghà əmbi Pità ni, "Àwə Satàn, nɔ' e ri iban num! À wiə kən inəŋjɔ i num, imbə' ighəm ni chəi à nuŋ e ikəndi igun ighi mbe ni Njwiə kəbi. À nūŋ ye' igun mbe ni bəd mɔ'wəichu kəbi."

²⁴ Yeso nya'a ghà əmbi mbi màmèànni-inû ni, "Wəd mɔ'w mi kəb ye'e əbɔ' num, wī ton inû mɔ'w mbe ni nyamnyod məd ə feeniə, bə' e əzed ə ba'ni, beeni əbɔ' num, ²⁵ imbə' ighəm ni wəd mɔ'w we niə kəb nuŋ i itənɔ biri sam itənɔ we. We ni sam i itənɔ imbə' əmi, biri wiri jig itənɔ we. ²⁶ Njim ni wəd biri jig əwə ze ni wī berī isig wə jim əne sam i itənɔ kiə yə? Kə wəd biri na' ye i kob itənɔ we əŋgu ə? ²⁷ Wan Wəd biri ye'e mbi mbi mbəŋgirə mbi ika we ni Mbə' məd na' i bo. Wī biri pə chɔ' əfà'i wəd mɔ'w ichi ni wī fà'i. ²⁸ Mə ghà rəs'i i nən ni chəi bəd mɔ'w rəbɔ' mbɔ ni təmbi əgha biri kwi ə zi ri tɔ mbi zə Wan Wəd niə ye'e ighabi ifiŋ."

† Pità yia ni 'iwə'.

Yeso nya'a bèŋ sià tea

(Mk 9.2-13; Lk 9.28-36)

17 Əni inì nya'a che rɪfuə, Yeso nya'a niŋ ə Pità mbi Jems fɔri ə Jɔn ni nya'a əŋgɔb Jems. Wɪ nya'a niŋ əne mbi kɔ' wò ikaŋ iwum se mɔ'w əsi ni àmei mɪmǎd nya'a əŋgu. ² Əni mbi nya'a pe əŋgu, inyod mǎd nya'a kwepə ifě mɪmǎd. Ifě mǎd nya'a te ighabi ə nyumə, ngywɪ ri mǎd bə fuə teeniə. ³ Mbi ni zə, Mose mbi Əlaijə nya'a jwɪ ifě mɪmǎd. Mbi nya'a jwɪ əne kɔ ghambi mbi Yeso. ⁴ Pità nya'a zə əne, ghà əmbi Yeso ni, "Ənùŋɪsig! Ziə bɔŋ ni tɪ wɪ əgha. À mi gha', mə biri kod mɪŋweni tad əgha, wɪ fibɪ i ne, wɪ fibɪ əmbi Mose, wɪ fibɪ əmbi Əlaijə."

⁵ Əni wɪ nya'a kɪri ghàmə, pà' ni nya'a fuə bə tea nya'a kubri mɪmǎd mijim. Gɪ mɔ'w rɪŋga pà' ze nya'a ghà ni, "Wɔ yɪ mi Wan ni mə gha' kwà' rɪŋgə', mi fɪŋ ə bɔŋ əku imbə' əmǎd. Mbə zu ənù ze ni wiə ghàə!"

⁶ Əni məmǎəŋɪ-inù mbe nya'a zu gɪ ze, mbi nya'a bɔ kwà' rɪŋgə' əne gù nòkɪ ə si rəkubə. ⁷ Yeso nya'a wò bətɪ mɪmǎd ghà ni, "Mbə nɔ' rətɪə. Tɪ mbə bɔ ə." ⁸ Əni mbi nya'a nɔ'wɪ ə əghə, chəi mbi nya'a wɪri zə wəd cherə chə ri əni Yeso təzɪ' wɪ.

⁹ Əni mbi nya'a swi' rikaŋ iwum we, Yeso nya'a patɪ mɪmǎd ghà ni, "Tɪ mbə tɔ gha ə tɪtaani nɪm zɪ əmbi wəd mɔ'w, pə əni Nwiə fə zwemni Wan Wəd."

¹⁰ Məməəŋɪ-inù mbe nya'a biiri i bɔ ni, "Məchwɪə rɪkə kɪə ghàə ni Əlaijə beri be ye'e imbə' ə yə ə?"

¹¹ Wɪ nya'a wɪri ni, "Əlaijə beri be ye'e imbə' wɪri teki inù jim ichi ni mbi nya'a bəi. ¹² Mə ghà i nən ni Əlaijə nya'a fə ye'e, àyiə chəi bəd nya'a kyeri əmǎd. Mbi nya'a ghɪ mbi mǎd ichi ni ziə nya'a bɔŋ əmbi mɪmǎd. À yiə bə ichi ni Wan Wəd biri zə ŋgə' iŋga tikyeri-ibɔ mɪmǎd."

¹³ Əni wɪ nya'a ghà əne, itu məməəŋɪ-inù mbe nya'a kɪ zɛŋ ni i wiə kə'ə ghàm i nən ye' imbə' ə Jɔn we ni nya'a nə' minib.

Yeso nya'a vɪ wan mbanjə ni əzwɪ rɪbɔŋ ə nya'a iŋga mǎd

(Mk 9.14-29; Lk 9.37-43a)

¹⁴ Əni mbi nya'a wɪri bəndɪ wò əsi inɔŋ bəd we, wəd mɔ'w nya'a wò əsi Yeso pə chindɪ itu inywi ifě i bɔ, ghà ni, ¹⁵ "Masà, diiri mi wan. I wiə gù əfirɪ. I wiə bə kàŋə zəə ŋgə' əku. I wiə sà'ə gù ijəŋ, bə sà'ə gù iŋga minib. ¹⁶ Mə kə' niŋ əmǎd ye'e əsi mbe məməəŋɪ-inù, àyiə chəi əni tɪ mbi vɪ əmǎd."

¹⁷ Yeso nya'a wɪri ni, "Chəi ighəm bəd wɪ rɪnɪn beri ibeni. I mbiə ghɪ inù ni chəi mbi ku'u. Mə kɪə wò chubi mbi nən əni əgha ni sa ri ye ə? Mə kɪə wò yim fɪŋ mbi nən əni əgha ni sa ri ye ə? Mbə niŋ wan mbanjə we ye'e na' i num." ¹⁸ Əni mbi nya'a niŋ wò nə' i bɔ, wɪ nya'a ghàm əbɔ' əzwɪ rɪbɔŋ ze, zə jwɪ rɪŋga wan we. Əne wan we nya'a bɔtɪ i àmei əwu əwən.

¹⁹ Məməəŋɪ-inù mbe nya'a wò əsi Yeso ənjim ənjim pə biiri i bɔ ni, "Chəi tɪ chɪ əzwɪ rɪbɔŋ zɪ imbə' ə yə ə?" ²⁰ Wɪ nya'a wɪri əmbi mɪmǎd ni, "À yiə imbə' ighəm ni mbə beri ibeni ni kə. Mə ghà rəsɪ' i nən ni, mbə mi beri ibeni ni kə ighabi sǎm əwɔmɪ, mbə biri gha əmbi iwum

wɔ ni, 'Nɔ' ri əgha wò ə yiə, wɪ bə nɔ' wò. Chəi ənù ə mɔ'w biri chə əwən." ²¹ [Ka ikwi əzwɪ rɪbɔŋ wɔ biri jwɪ i, zɪ ri tɪ mbə chub ri jig, kɔŋgɪ ə Nwiə.]

Yeso nya'a bə yɪ ghà imbə' i ivi

(Mk 9.30-32; Lk 9.43b-45)

²² Əni məməəŋɪ-inù mbe nya'a wo feti ə Galilɪ, Yeso nya'a ghà əmbi mɪmǎd ni, "Mbi biri fen Wan Wəd əmbi ə bəd. ²³ Bəd mbe biri zwiiri əmǎd, àyiə Nwiə biri zwemni əmǎd əni inì pe tad." Əni məməəŋɪ-inù mbe nya'a zu ənù, ziə nya'a tɔb mɪmǎd.

Yeso nya'a ma' tagsɪ mbàn Nwiə

²⁴ Əni Yeso mbi mbi məməəŋɪ-inù nya'a pe ə Kàpenàhom, bəd mbe ni nya'a feti mɪtagsɪ mbàn Nwiə nya'a wò əsi Pità pə biiri i bɔ ni, "Imbə' əchwɪə-inù wɔ i nən wiə mə'ə tagsɪ mbàn Nwiə ə?"

²⁵ Pità nya'a ben ni, "Ee! I wiə mə'ə."

Əni Pità nya'a wo nyi ə nəb, Yeso nya'a bə ghàm i bɔ biiri ni, "Saimòn, à kɔn ə ze ni yə ə? Mifɔn mbe ri igwi ə si kɪə niŋə ŋgòmɪ kɪ mɪtagsɪ ri əmbi mɪwe ə? Mbi kɪə niŋə ri əmbi ə bəd əben kɪ ri əmbi ə bəd rɪsɔ' ə?"

²⁶ Əni Pità nya'a gha ni, "Tɪ əmbi ə bəd rɪsɔ'," Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Əne yi ni chəi bəd əben beri ni ma' tagsɪ we. ²⁷ Àyiə imbə' tɪ fɪŋ bəd mbɔ bə i, ndə wò mə' sa' iŋga ə sà. Igwi ritu we ni à gywɪ, fi' ichù imǎd, à biri zə ikab ətəni iŋga. Chi ikab we wò nə' əmbi mɪmǎd əni e ighəm bə fɔri əni wum."

We ni ye' wɪ kyeŋ iŋga ənù ifɔn rikaŋ

(Mk 9.33-37; Lk 9.46-48)

18 À nya'a əni ə nyumə we, məməəŋɪ-inù Yeso nya'a wò əsi mǎd pə biiri ni, "We ni ye' wɪ kyeŋ iŋga ənù ifɔn rikaŋ kɪ wɪ ə?"

² Əni wɪ nya'a zu ibiiri we, wɪ nya'a tɔŋ wan kwa mɔ'w ghɪ wɪ təm ifě mɪmǎd, ³ əne ghà ni, "Mə ghà rəsɪ' i nən ni, mbə mi ri beŋ əwən si ighabi bɔn kwa, nji chəi mbə biri nɔ nyi iŋga ənù ifɔn rikaŋ. ⁴ Wəd mɔ'w we ni swi i inyod si ighabi ə wan kwa wɔ, yi wɪ kyeŋ iŋga ənù ifɔn rikaŋ. ⁵ Wəd mɔ'w we ni niŋ wan kwa mɔ'w ighabi wɔ əni mi ikum, fə bə niŋ əmi.

Inù mbe niə ghɪ ni wəd ghɪ inù rɪbɔŋ

(Mk 9.42-48; Lk 17.1-2)

⁶ "Wəd mɔ'w rəbɔ' nən mi ghɪ ni wan kwa mɔ'w rəbɔ' mbɔ ni ben əmi ghɪ ənù rɪbɔŋ, nji ziə biri bɔŋ ni mbi tinɪ itɪ ŋgəŋ kyeŋ ədɔ' i bɔ wò mə' iŋga rɪbàə we ni jɛŋgɪ sà iŋga.

⁷ "Ŋgə' biri nyi igwi isig imbə' inù mbe niə ghɪ ni bəd ghɪ ənù rɪbɔŋ! Inù mbe niə ghɪ ni bəd ghɪ inù rɪbɔŋ beri ye'e, àyiə ŋgə' biri nyi igun ə wəd we ni inù mbe niə ghɪ ni bəd ghɪ inù rɪbɔŋ che ənjim mǎd ye'e! ⁸ E əbɔ kɪ e əwu ə mi ghɪ ni à ghɪ ənù rɪbɔŋ, sob wa'. Ziə bɔŋ ni à jig itənɪ mbi əbɔ ə mɔ', kɪ mbi əwu ə mɔ', chə ichi ni à biri beri ibɔ be kɪ iwu be, mbi mə' əwe iŋga iwid ri nɪmə. ⁹ E ighə mi ghɪ ni à ghɪ ənù rɪbɔŋ, chɔ' wa'. Ziə bɔŋ ni à jig itənɪ mbi ighə mɔ', chə ichi ni à biri beri

əghə əbe, mbi mà' əwe ɪŋga əsi ɪchə ni chəi iwid ə no nìmə."

Ənû ə miği imbə' njiŋ ni nya'a nimi
(Lk 15.3-7)

¹⁰ "Mbə zə ni ti mbə təəni ə wan kwa mɔ'k rəbɔ' mbɔ' ni ben əmi. Mə ghà i nən ni, ɪkaŋ, mbəŋgɪrə mɪməd mbɪə zə ɪfə mi Mbə' we ni ye' ɪkaŋ əni mɪnyùmə jim.

¹¹ [Wan Wəd nya'a ye'e imbə' chi bəd mbe ni nya'a nim rəŋgə'.]

¹² "Mbə kɔn əzən ni yə ə? Mbaŋə mɔ'k mi beri njiŋ iki fibɛ, zi mɔ' fəbə, ka wɛ wa biri saŋ i ti chərə te iwum əbùə chɔb əbùə ɪkaŋ iwum, bə wə kəb zi mɔ' ze ni feb ə? ¹³ Mə ghà rəsɪ' i nən ni, wɛ mi niə zə, wɛ biri gha' kwà rɪŋgə' imbə' njiŋ ze mɔ', chə ɪchɪ ni tɛ wɛ gha' imbə' te iwum əbùə chɔb əbùə ni chəi ti nya'a febə. ¹⁴ Əne ka' à yɪə bəi ɪkɔndɪ mi Mbə' we ni ye' ɪkaŋ ni wan kwa mɔ'k rəbɔ' mbɔ' nim.

Angɔb ni ghi ənû rɪbɔŋ

¹⁵ "We angɔb mi ghi ənû rɪbɔŋ əni ə ne, ndə wo ghà ɪgu-ənu məd i bɔ, àmei mbən mbe mɪbe. Wɛ mi zu ənû ze ni àwə ə ghàə, əne à fə wiri niŋ əməd rəbɔ'w. ¹⁶ À mi ye' ni chəi wɛ zu ənû ze ni àwə ə ghàə, niŋ wəd chərə mɔ' kɛ bəd chərə mɪbe mbə wə ɪnɔn, imbə' mɪzərɪmbin mɪbe kɛ mɪtad təm ben ɪnû mbe ni àwə ə ghà imbə' we angɔb. ¹⁷ Wɛ mi ton zwetɪ i əmbi mɪməd, gha ənû rəŋgu əmbi ɪfeti bəd Nwiə. Wɛ mi ton zwetɪ i əmbi ɪfeti bəd Nwiə, à si ghɛ mbi məd ɪghabi ni chəi wɛ kyeri ə Nwiə kɛ ɪghabi ni məd yɪ əfetɪ mɪtagsɪ.

Ənû ni bəd beni mbi ənû ni bəd toni

¹⁸ "Mə ghà rəsɪ' i nən ni, ɪnû mbe ni mbə ben ɪgwɪ ə si, Nwiə biri bi ben ɪkaŋ, mbe ni mbə ton ɪgwɪ ə si, Nwiə biri bi ton ɪkaŋ.

¹⁹ "Mə yɪ ghà i nən ni, mbən mɪbe mi ben ənû ə mɔ'k ɪgwɪ ə si, nɔn rɪ əmbi mi Mbə', mi Mbə' ni ye' ɪkaŋ biri ghi ənû ze ni mbə nɔni, ²⁰ imbə' ɪghəm ni əsi ze ni bəd mɪbe, kɛ bəd mɪtad fetɪ əŋgu əni mi ɪkum, mə wɛ əka' mɪməd."

Ənû ə miği imbə' wəd əfà'ɪ ni chəi wɛ nya'a wa' ɪgu ənû wɛ chərə

²¹ Pità nya'a wə biiri əmbi Yeso ni, "Ənùŋɪsig, wum angɔb mi ghɛ ənû rɪbɔŋ əni ə num, mə kɪə wo wa' ɪnû rɪbɔŋ məd ɪghəm sə' ə? Mə wa wa' ɪghəm sambe ə?"

²² Yeso nya'a wɪlɪrɪ i bɔ ni, "Mi rɪka ghà əmi ni à yɪ ɪghəm sambe. Mə ghà ye' ni à yɪ ɪghəm iwum sambe ɪghəm sambe. †

²³ "Əton ni mə ghà əne yɪ imbə' ɪghəm ni ənû ɪfɔn rɪkaŋ yɪ ɪghabi ɪchɪ ni ɪfɔn mɔ'k nya'a kəb nweenɪ i ɪkab mbi mbi bəd əfà'ɪ. ²⁴ Wɛ nya'a mɪ kɔ i kɔ ni nweenɪ ɪkab we, mbi nya'a niŋ wəd əfà'ɪ mɔ'k wə əsi məd ni nya'a yim əməd mɪfran əkam wum. ²⁵ ɪchɪ ni chəi wɛ nya'a beri ɪkab ni wɪ, mbə' əfà'ɪ məd we nya'a ghà ni mbi fen

† iwum sambe ɪghəm sambe kɛ ɪghəm iwum sambe chɔb sambe.

əməd mbi iwi məd fɔrɪ bɔn bə fən ɪghɪjɪm mbe ni wɛ beri, imbə' wi njɔ ze. ²⁶ Wəd əfà'ɪ we nya'a chɪndɪ ɪtu ɪnywi ə si, bu' ɪbɔ i bɔ ghà ni, 'Masà, tɔ yim fɪŋ, mə biri wi e ɪkab jim.' ²⁷ ɪfɔn we nya'a dɪlɪrɪ əməd, sàŋɪ, əne ghà ni ti wɛ wiri wi i njɔ ze.

²⁸ "Ayɪə əni wəd əfà'ɪ we nya'a jwɪ, wɛ nya'a kɔrɪ wəd əfà'ɪ chərə ni nya'a yim əməd chu' iki fibɛ. Əne wɛ nya'a chə əməd əni ədɔ' yimi, ghà ni, 'Wi mi ɪkab we ni à yimi.' ²⁹ Wəd əfà'ɪ we nya'a nòkɪ ə si rəkubə, bu' ɪbɔ i bɔ ghà ni, 'Tɔ yim fɪŋ, mə biri wi e ɪkab.' ³⁰ Wɛ nya'a ton i, əne niŋ əməd wə zi ə ndəŋ ni wɛ chub əŋgu pə əni wɛ wɪ njɔ ze. ³¹ Əni bəd əfà'ɪ chərə nya'a zə ənû ze, zɪə nya'a tɔb mɪməd, əne mbi nya'a wə ghà ənû ze ni nya'a ghɛ əmbi ɪfɔn we. ³² ɪfɔn we nya'a tɔŋ əməd ghà i bɔ ni, 'Awə wəd əfà'ɪ wɪ yɪə kàŋ ɪzig! Mə kə' sàŋ e njɔ ze jim imbə' ɪghəm ni à kə' bu' ɪbɔ i num. ³³ Nji imbə' à bə kə' dɪlɪrɪ we angɔb ɪchɪ ni mə kə' dɪlɪrɪ əwe ə?' ³⁴ ɪfɔn we nya'a sə ɪtəm ghà mbi niŋ əməd wə zi ə ndəŋ imbə' wɛ chub əŋgu pə əni wɛ wi njɔ ze jim.

³⁵ "À yɪ ɪchɪ ni mi Mbə' rɪkaŋ biri ghɛ mbi wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' nən əwə ze ni chəi mbə wa' ɪnû rɪbɔŋ wən angɔb əni tə fɪŋ jim."

Ənû ni saani ɪnamɪ
(Mk 10.1-12)

19 Əni Yeso nya'a màənɪ ni gha ɪnû mbɔ, wɛ nya'a nɔ' rɪ ə Galilɪ, wə əbà əbeŋ ze rɪ ə Jùdeyà, ɪnjɪn ɪgyɪ Jodàn. ² Mɪnɔn bəd nya'a beeni əbɔ' məd wə əŋgu, əne wɛ nya'a vɪ mbe ni nya'a wɔnə.

³ MɪFarisɪ mɔ'k nya'a wə əsi məd imbə' kwa'ni əməd. Əne mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Tɪkə ə wa chwɪə ni mbaŋə saani ɪnamɪ mbi i ɪwi imbə' ənû ə mɔ'k ze ni wɛ ghɛ ə?"

⁴ Wɛ nya'a wɪlɪrɪ ni, "Chəi mbə kɪrɪ fɔŋ ni wəd we ni nya'a teki bəd rɪ əni ɪkɔ, nya'a teki mɪməd mbaŋə fɔrɪ əyi, ⁵ əne ghà ni, 'À yɪ əton ni mbaŋə biri saŋ i mbə' mbi i niŋ wə fɔtɪ mbi i iwi, əne mɪməd mbe mɪbe biri siə nyamnyod mɔ' ə?' ⁶ Əne ka mbi yɪə wiri əwən bəd mɪbe. Mbi yɪə siə nyamnyod mɔ'. Əne ti wəd mɔ'k saani i bəd mbe ni Nwiə fə fɔtɪ."

⁷ Mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Zɪə niə ye' əne, nji əton ni Mose nya'a si ghà ni mbaŋə beri na' əŋwà'nɪ ni chwɪ ni tə fə saani ɪnamɪ mbi i ɪwi bɔŋ siə chɪ əməd rɪ ə nəb kɪ imbə' ə yə ə?"

⁸ Yeso nya'a wɪlɪrɪ ni, "Mose nya'a ben ni mbə saani ɪnamɪ mbi mbə məyi imbə' ɪghəm ni tə fɪŋ ə kà. Ka' ɪchɪ ni zɪə nya'a we ti əni Nwiə nya'a teki ɪsig. ⁹ Əne mə ghà i nən ni mbaŋə mɔ'k mi saani ɪnamɪ mbi i ɪwi, nam əyi chərə, ni ka' ni əyi we ə ni mbaŋə chərə, nji wɛ fə ni əyi chərə."

¹⁰ Məməənnɪ-ɪnû ɪməd nya'a ghà i bɔ ni, "À mi ye' ɪchɪ ni zɪə ye' we mbi ə mbaŋə mbi i ɪwi, nji zɪə bɔŋ ni ti wəd nam i."

¹¹ Wɛ nya'a ghà əmbi mɪməd ni, "Chəi ənû zɪ ə dè bəd mɪjɪm. Zɪə dè àmei mbe ni Nwiə ghɛ ni mbi ben əne.

¹² Əton ni chəi mbaŋə rɪ mɔ'k ə namə yɪ ni: à yɪ ɪchɪ ni mbi gywɪ mbi mɔ'k, à yɪə bəd za' mbi mɔ'k, mbi mɔ'k ton ɪnamɪ imbə' ənû ɪfɔn rɪkaŋ. Wəd we ni tɛ wɛ ben ənû zɪ, wɛ beni."

Yeso nya'a zì əbɔrəbɔd igun ə bɔn kwa
(Mk 10.13-16; Lk 18.15-17)

¹³ Bêd mɔ'w mbiə nya'a niŋə bɔn kwa wò əsi Yeso im-
bè' wɛ zab mbi ibɔ bə kɔŋgɛ ə Nwiə igwi mɛmɛd.
Məməənɛ-inù iməd nya'a ghàm əbɔ' ə bêd mbe.

¹⁴ Àyia Yeso nya'a ghà ni, "Mbè saŋ bɔn kwa mbe ye'e
əsi num. Tɪ mbè kən ə mɛmɛd, imbè' ighəm ni à yia
bêd ighabi mbɔ biri jig ənù ifɔn rikaŋ." ¹⁵ Əni wɛ nya'a
ghà əne, wɛ nya'a zab mbi ibɔ igun ə bɔn mbe, nɔ' wo i.

Ənù imbè' əjɔŋ ni nya'a beri mbɔn
(Mk 10.17-31; Lk 18.18-30)

¹⁶ Mbanjè mɔ'w nya'a wò əsi Yeso pè biiri i bɔ ni, "Əch-
wiə-inù, ənù ə chòm ze ni tɛ mə ghɛ bɔŋ jig itənɛ ri mi kɪ
ə zi ə?"

¹⁷ Yeso nya'a wiirɛ i bɔ ni, "À biiri i num imbè' ənù ə
chòm imbè' ə ye ə? Wèd ni bɔŋi mei we mɔ'. Əne à mi
kəb jig itənɛ, à beri nùŋ tikə ri Nwiə."

¹⁸ Mbanjè ze nya'a biiri ni, "Tɪkə ti ə?"

Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Tɪrè zwiiri e wèd. Tɪrè ni e əyi
cherə kɛ mbanjè cherə. Tɪrè ji e. Tɪrè ben e zərɪmbin
mɛghab. ¹⁹ Wumnɪ e mbə' mbi e nɛŋ, bə gha' wèd ni
tindi iban ne ichi ni à gha' e nyamnyod."

²⁰ Əjɔŋ ze ə nya'a ghà i bɔ ni, "Mə wiə nùŋə rikə tɔ
rɛjim. À kiə ye si bu ri num ə?"

²¹ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "À mi kəb bɔŋ maaŋɛ, ndè
wo fèndɛ ighijim mbe ni à beri, wò nà' ikab we əmbi ə
bêd ikwan, əne à biri beri mbɔn ikaŋ. À mi ghɛ əne, à
ye'e beeni əbɔ' num."

²² Əni əjɔŋ ze ə nya'a zu ənù zɔ, wɛ nya'a kənə, əne nɔ'
wò i, imbè' ighəm ni wɛ nya'a kaŋ beri ighi kɔkɔ'.

²³ Yeso nya'a si ghà əmbi mbi məməənɛ-inù ni, "Mə
ghà rəsɪ' i nən ni zia biri se əmbi wèd mbɔn ni nyi iŋga
ənù ifɔn rikaŋ. ²⁴ Mə yi ghà i nən ni, zia zàm əmbi ə
kəmel ni chə ibigi sa', chə ichi ni wèd mbɔn biri nyi iŋ-
ga ənù ifɔn ə Nwiə."

²⁵ Əni məməənɛ-inù mbe nya'a zu ənù zɔ, mbi nya'a
yiiri kwà' riŋgə', əne gha ni, "Zia niə ye' əne, nji à kiə we
ni tɛ wɛ jwɛ rəŋgə' ə?"

²⁶ Yeso nya'a nèn mɛmɛd əne ghà ni, "Ənù ə zia chə
ye' bêd, àyia chəi ənù ə mɔ'w ni tɛ zia chə ə Nwiə."

²⁷ Pità nya'a ghà i bɔ ni, "Zə, tɛ fə sàŋ ighijim beeni
əbɔ' nè. Tɛ kiə wo beri ye ə?"

²⁸ Yeso nya'a ghà əmbi mɛmɛd ni, "Mə ghà rəsɪ' i nən
ni, əni Wan Wèd biri chub igun e ətən ifɔn iŋga isig fi,
mbən mbɔ niə beeni əbɔ' num biri bi chub igun itən
ifɔn wum chòb rɛbe, i sa' minəbi mɛlzre mbe wum chòb
rɛbe. ²⁹ Wèd jim we ni saŋ ti nəb, kɛ mbi bɔŋgɔb mbanjè
kɛ mbi məyi, kɛ i mbə', kɛ i niŋ, kɛ mbi bɔn, kɛ mbi isi si
imbè' beeni əbɔ' num, biri wiri beri ighi ighəm iki fibɛ,
bè jig itənɛ ri mi. ³⁰ Àyia bêd mɛnɔkɔ' mbe ni ye' mbi
rimbi, biri ye' mbe ni si nwiə. Mbe ni si nwiə si ye' mbi
rimbi."

Ənù ə migi imbè' bêd ni nya'a fà' iŋga mbenjə vain

20 Yeso nya'a ghà əmbi mbi məməənɛ-inù ni, "Ənù
ifɔn rikaŋ yi ighabi ichi ni wèd mbenjə nya'a jwɛ
isɔɔɔ i wo kəb bêd əfà' ni mbi wo fà' iŋga i mbenjə vain.
² Əni wɛ nya'a fə tekɪ mbi bêd əfà' mbe ni tə biri chwɪ
mɛmɛd ikab əfà' əni ə fibɛ, wɛ nya'a chà mɛmɛd iŋga
mbenjə ze.

³ "Wɛ nya'a bè yi jwɛ ighabi əni mɛnyùmə əbuə wò
əsam iwɪn, pè zə bêd cherə ni nya'a təmbi ə təmbi.
⁴ Əne wɛ ghà əmbi mɛmɛd ni, 'Mbè bə wò fà' iŋga mi
mbenjə vain. Mə biri na' əghi ze ni ku'ni i nən.' ⁵ Mbi
nya'a zu əne nɔ' wò.

"Wɛ nya'a bè yi jwɛ ighabi əni əzi ə ka, bè yi jwɛ ighabi
əni mɛnyùmə tad əziə bə ghɛ àmei əndəŋ əndəŋ. ⁶ À
nya'a ighabi mɛnyùmə tən əziə, wɛ nya'a yi jwɛ wò zə
bêd cherə ni nya'a təmbi ə təmbi. Əne wɛ nya'a biiri
əmbi mɛmɛd ni, 'Mbə zɪ zɪ təmbi əgha ni chəi mbiə fà'
imbè' ə ye ə?"

⁷ "Mbi nya'a wiirɛ i bɔ ni, 'À yi imbè' ighəm ni chəi wèd
mɔ'w na' əfà' i na.'

"Əni mbi nya'a wiirɛ əne, wɛ nya'a ghà əmbi mɛmɛd
ni, 'Mbè bə wò fà' iŋga mi mbenjə vain.'

⁸ "À nya'a si ikwiri kwiri, wèd mbenjə we nya'a ghà əm-
bi wèd we niə nènŋgɛ ifà' məd ni, 'Tɔŋ bêd əfà' mbe
chwɪ mɛmɛd, àyia kɔ ri əni mbe ni mə kə' nwiə niŋ wò
pè əni mbi ritu.' ⁹ Əni bêd mbe ni kə' kɔ əfà' əni
mɛnyùmə tən ikwiri kwiri nya'a wo ni mbi chwɪ mɛmɛd,
mbi nya'a nà' ikab əfà' əni ə fibɛ əmbi wèd mɔ' mɔ'
rəbɔ' mɛmɛd. ¹⁰ Əni bêd mbe ni kə' kɔ əfà' isɔɔɔ nya'a
wo ni mbi chwɪ mɛmɛd, mbi nya'a kɔn əzən ni mbə biri
niŋ ikab ni nɔ'ri, àyia mbi nya'a nà' àmei ikab əfà' əni ə
fibɛ əmbi wèd mɔ' mɔ' rəbɔ' mɛmɛd. ¹¹ Əni mbi nya'a
niŋ ikab we, mbi nya'a kɔ ghambi wèd mbenjə we
¹² ghàə ni, 'Mbanjè tɔ ni si nwiə kə' fà' àmei əni ə awà
mɔ', əne à fə chwɪ mɛmɛd əndəŋ əndəŋ mbi mba mbe
ni zɪ zɪ fà', əchwɪ ə bə zu' əwa.'

¹³ "Wɛ nya'a wiirɛ əmbi mbanjè mɔ' rəbɔ' mɛmɛd ni, 'Mi
sə! Chəi mə gu ənù ə mɔ'w i ne, imbè' tɛ kə' ben ni mə
biri chwɪ əwe ikab əfà' əni ə fibɛ ə? ¹⁴ Niŋ e ikab wò e.
Mə gha' ni chwɪ mbanjè zɔ ni si nwiə àmei inun we ni
mə chwɪ əwe. ¹⁵ Chəi mə wa beri ika ni ghi mbi mi ikab
ichi ni mə kəb ə? Kɛ à wa kiə ghɛ ədɪl imbè' ichi ni mə
wiə sàŋŋə ə?"

¹⁶ "Əne bêd mbe ni si nwiə biri ye' mbi rimbi. Mbe ni
ye' mbi rimbi si ye' mbe ni si nwiə."

Yeso nya'a ghà imbè' i iwɪ əni ighəm ni pe tad
(Mk 10.32-34; Lk 18.31-34)

¹⁷ Əni Yeso nya'a kɔ'ə wò ə Jèrusalèm, wɛ nya'a niŋ
mbi məməənɛ-inù mbe wum chòb rɛbe mbi ni. Əni mbi
nya'a inəŋjɛ, wɛ nya'a niŋ mɛmɛd mbi tindi iban iban
əne ghà əmbi mɛmɛd ni, ¹⁸ "Mbè zə, tɛ yi əni kɔ'ə wò ə
Jèrusalèm. Tɛ mi pè əŋgu, mbi biri yim Wan Wèd, nà'
əmbi ə bêd kyeŋ mbe ri ə mbàn Nwiə mbi məchwɪə
rɛkə. Bêd mbɔ biri sob isa'i ni mbi zwiiri əməd. ¹⁹ Mbi
biri ghi əne, nà' əməd əmbi ə bêd mbe ni ka'i mɛjɔ ni
mbi ba'ri əməd, te əməd əni ə ŋgwad, bə kòmbɛ əməd

azed ə ba'ni. Àyiə ini niə pè itad, Njwiè zwemni əməd."

İngəb bən Zebèdiif nya'a wo biiri ənû ə mɔ'c ri əmbi Yeso
(Mk 10.35-45)

²⁰ İngəb bən Zebèdiif nya'a wò əsi Yeso mbi mbi bən. Wı nya'a pè chindı itu inywi ifè i bɔ, əne biiri ənû ə mɔ'c i bɔ. ²¹ Yeso nya'a biiri i bɔ ni, "À kəb ni mə ghi ənû ə ye ə?"

Wı nya'a wiirı i bɔ ni, "Ben ni mbi bən mbɔ mıbe chub mbi ne inga e ənû ifın. Wı fibı chub əbà əbɔ ə jigı, wı fibı chub əbà əbɔ ə twerj."

²² Yeso nya'a wiirı ni, "Chəi mbə kyeri ənû ze ni mbəə biiriə!" Əni wı nya'a wiiri əne, wı nya'a biiri əmbi mıməd ni, "Tı mbə zə ikwi ɣgə' ze ni mə biri zə ə?"

Mbi nya'a wiirı ni, "Tı we tı rı ghı əne."

²³ Yeso nya'a ghà əmbi mıməd ni, "Mbə biri zə ikwi ɣgə' ze ni mə biri zə, àyiə ka'ı əzum rimbın ni chɔ' wəd we ni biri chub əni mi əbɔ ə jigı kə we ni biri chub əni mi əbɔ ə twerj. Mbırimbin mbɔ yi mbi bəd mbe ni mi Mbə' nya'a fə tekı nıŋ əmbi mıməd."

²⁴ Əni məməənı-inı mbə wum nya'a zu ənû ze, mbi nya'a sə itəm əbɔ' bɔɣgɔb mbe mıbe. ²⁵ Àyiə Yeso nya'a tɔɣ mıməd ghà ni, "Mbə kyeri ni bəd mbe niə tumbıə bəd mbe ni ka'ı mıjı mbıə nyəm inı nyem igwi mıməd, bəd kyer rəbɔ' mıməd bə tumbıə mıməd əni inı jim. ²⁶ Tı zıə ye'ı əne əka' nən. Àyiə wəd mɔ'c we niə kəb ye' wi kyer əka' nən berı ye' we niə fə' i nən. ²⁷ We niə kəb ye' wi rimbı əka' nən berı ye' əbò' i nən. ²⁸ Chəi Wan Wəd nya'a ye'e ni bəd fa' i bɔ. Wı nya'a ye'e imbə' fa' əmbi ə bəd. Wı nya'a bə kwı imbə' cho' itu bəd mıməd."

Yeso nya'a vı mbanə rıbe ni nya'a mifigı
(Mk 10.46-52; Lk 18.35-43)

²⁹ Əni Yeso mbi mbi məməənı-inı nya'a jwı ri ə Jerikò, inın bəd nya'a beenı əbɔ' mıməd. ³⁰ Mbanə rıbe ni nya'a mifigı nya'a chub iban inənjı. Əni mbi nya'a zu ni Yeso wiə chəə, mbi nya'a kyer kwà' rıkə ghà ni, "Wan Dəvid, diiri əwa!"

³¹ İnın bəd we nya'a ghəm əbɔ' mıməd ghà ni mbi kəm rəziə. Àyiə mbi nya'a wiri yi jengı kyer ghà ni, "Ənıŋısıg, Wan Dəvid, diiri əwa!"

³² Yeso nya'a təm tɔɣ mıməd biiri ni, "Mbə kəb ni mə ghi ənû ə ye i nən ə?"

³³ Mbi nya'a wiirı i bɔ ni, "Ənıŋısıg, tı kəb ni à ghi tı zə isi."

³⁴ Yeso nya'a kən əni mıməd, əne bətı əghə mıməd. Àmei əwu əwən, mbi nya'a wiri kɔ zə isi, əne mbi nya'a nɔ' beenı əbɔ' məd.

Yeso nya'a nyi ə Jèrusalèm ighabi ifın
(Mk 11.1-11; Lk 19.28-40; Jn 12.12-19)

21 Əni Yeso mbi mbi məməənı-inı nya'a sıə tiini iban ə Jèrusalèm, mbi nya'a pə ə Bètfaqə ni nya'a ibom İwum mıOlif. Mbi nya'a pə əŋgu əne, Yeso tom mbi məməənı-inı mıbe ni mbi beə wò imbi. ² Wı nya'a ghà əmbi mıməd ni, "Mbə wo nyi inga əsi ze ni

ye' imbi i nən. Mbə mi nyi ə nyi, mbə biri zə ə jəkəs ni mbi tıŋı, bə zə wan məd iban. Mbə za mıjəkəs mbe ye'e nà' i num. ³ Wəd mɔ'c mi ghà ənû ə mɔ'c i nən, mbə gha i bɔ ni, 'À yi Ənıŋısıg kəb mıjəkəs mbɔ.' Àmei əwu əwən, wı biri saŋ ni mbə nıŋ." ⁴ Ənı zı ə nya'a ghı, imbə' ingam we ni wəd ikən Njwiè nya'a be ghà jwı əni rəsı' ni,

⁵ "Mbə gha əmbi bəd mbe niə chub ə Zayın ni, mbə zə, ə ifın wiə ye'e i nən!

Wı fə swi i inyod, əne kɔ' ə jəkəs bə kɔ' wan jəkəs."

⁶ Məməənı-inı mbe nya'a bə wò ghı əmei ichı ni Yeso nya'a ghə əmbi mıməd. ⁷ Mbi nya'a wò mbi jəkəs we fɔri wan, pə zı tə ngywi igun mıjəkəs mbe, əne Yeso nya'a kɔ' igun. ⁸ Bəd mıməd nya'a zı tə ngywı igun inənjı. Mbi cherə nya'a sə iza ized zı igun inənjı.

⁹ Mının bəd mbe ni nya'a wò imbi mbi mbe ni nya'a beenı ri ənjım, nya'a yənə kyerə ghəə ni, "Tı yiiri ə Wan Dəvid!

Njwiè zı əbɔrəbɔd igun ə wəd we niə ye'e əni ikum Ənıŋısıg.

Tı yiiri ə Njwiè we ni ye' ikan!"

¹⁰ Əni Yeso nya'a nyi ə Jèrusalèm, əsi ze əjim ə nya'a chı', əne bəd nya'a biiri ni, "Wı kiə we ə?"

¹¹ Mının bəd mbe nya'a ghà ni, "Wı yiə Yeso we ni ye' wəd ikən Njwiè. Wı yi ri ə Nazàret ə Galilıı."

Yeso nya'a wò nyi inga mbàn Njwiè
(Mk 11.15-19; Lk 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹² Yeso nya'a wò nyi inga mbàn Njwiè, pə kəndı bəd mbe ni nya'a fəndı ighı bə kəndı mbe ni nya'a zəndıə. Wı nya'a bə' mıtebrə bəd mbe ni nya'a kobri ikab, bə bə' itən bəd mbe ni nya'a fəndı mbıəbənə kub ə sı.

¹³ Wı nya'a ghà əmbi mıməd ni, "Ə zı inga Əŋwà'nı ə Njwiè ni, 'Mbi biri sıə tɔɣə mi nəb əni nəb əkɔŋgı', àyiə mbə fə bəŋ əni əsi ni mıji ə nəmbı inga."

¹⁴ Mifigı mbi ə bəd ni nya'a tə' İwu nya'a wò əsi məd inga mbàn Njwiè, wı vı mıməd. ¹⁵ Àyiə əni bəd kyer mbe ri ə mbàn Njwiè mbi məchwıə rıkə nya'a zə inı yi-iri mbe ni wı nya'a ghıə, bə zu ichı ni bən kwa nya'a kyer inga mbàn Njwiè ghəə ni, "Tı yiiri Wan Dəvid," mbi nya'a sə itəm. ¹⁶ Əne mbi nya'a biiri i bɔ ni, "İmbə' à wiə zu inı zı ni bən kwa mbɔ ə ghà ə?"

Yeso nya'a wiirı ni, "Ee mə wiə zuə. Chəi mbə kiri fəŋ inga Əŋwà'nı ə Njwiè ni,

'À fə dändı bən kwa bə dändı bən bɔd ni mbi yiiri əwe ə?"

¹⁷ Əni wı nya'a ghà əne, wı nya'a saŋ mıməd, jwı rıŋ-ğa əsi ze wò ə Betanı, pə ni əŋgu.

Yeso nya'a fə əzed ə fig
(Mk 11.12-14,20-24)

¹⁸ À nya'a isɔɔ, əni Yeso nya'a wıə bəndıə wò ə Jèrusalèm, nı ri nya'a zaŋ əməd. ¹⁹ Wı nya'a zə əzed ə fig iban inənjı, əne wı nya'a wo nən àyiə chəi wı nya'a zə fitam ikanj. Wı nya'a zə əmei rifu' wən. Əne wı nya'a ghà əmbi əzed ze ni, "Chəi à biri wiri nɔ kɔ fitam." Àmei əwu əwən, əzed ze ə nya'a zom i.

20 Əni məməənhi-inù mbe nya'a zə əne, mbi nya'a yiiri, əne biiri ni, "Əzed ə fiğ zı ə zom əwu əwən ri ye ə?"

21 Yeso nya'a wiirə əmbi məməəd ni, "Mə ghà rəs'i i nən ni, mbə mi beri ibeni ni chəi mbəə birə, nji chəi mbə biri ghi àmei ənù zı ni mə ghi əni əzed ə fiğ. Mbə mbe tı mbə bə ghà əmbi iwum wı ni, 'Mən e wə feŋ iŋga rıbàà', wi bə ghə əne. 22 Mbə mi beri ibeni, nji Nwiə biri na' ighijim mbe ni mbə kŋgi əməd nɔn i bɔ."

İbiiri imbə' wəd we ni nya'a na' ika əmbi Yeso
(Mk 11.27-33; Lk 20.1-8)

23 Əni Yeso nya'a nyi iŋga mbàn Nwiə, bəd kyeŋ mbe ri ə mbàn Nwiə mbi ə bəd kyeŋ mbe riŋga əbeŋ nya'a wə əsi məd əni wə nya'a chwia inù, pə biiri i bɔ ni, "À kiə we na' ika i ni à ghi inù mbō ə? À kiə we na' ika wı i ne ə?"

24 Yeso nya'a wiirə əmbi məməəd ni, "Mə biri bi biiri ənù ə mɔ'ɔ i nən. Mbə mi wiirə i num, mə biri bə si ghà əsi ze ni mə niŋ ika rəŋgu bɔŋ siə ghə inù mbō. 25 À kiə Nwiə nya'a na' ika əmbi jɔn ni wə nà' minib kə i kə ə bəd ə?"

Mbi nya'a zu əne kɔ tənji mbənə mbənə ghàə ni, "Tı mi ghà ni, 'À yia Nwiə,' wə biri biiri i na ni, 'A niə ye' əne, nji chəi mbə nya'a ben əməd imbə' ə ye ə?' 26 Tı mi ghà ni, 'À yia bəd,' tı wiə bɔ inɔn bəd wı, imbə' ighəm ni məməəd mjiim ben ni jɔn yia nya'a wəd ikən Nwiə."

27 Əne mbi nya'a wiirə əmbi Yeso ni, "Chəi tı kyeri." Wə nya'a bə si ghà əmbi məməəd ni, "Chəi mə biri bi gha wəd we ni na' ika i num ni mə ghi inù mbō.

Ənù ə migi imbə' bɔn mbanə məbe

28 "Mbə kɔn əzən ni ye ə? Mbanə mɔ'ɔ nya'a beri mbi bɔn mbanə məbe. Wə nya'a wə əsi wi ritu pə ghà i bɔ ni, 'Wân, ndə wo fà' iŋga mbeŋ vain rəchɔŋ.' 29 Wə nya'a wiirə ni, 'Chəi mə biri wə', àyia əmad ə nya'a zombi, wə bəŋ i fiŋ wiri wə. 30 Mbanə ze nya'a wə əsi wan mbanə we ni beeni, pə ghà i bɔ àmei əndəŋ əndəŋ. Wə nya'a bendi ni, 'Ee, mə biri wə kyia baba', àyia chəi wə nya'a wə. 31 À ki wi rəbɔ' bɔn mbanə mbō məbe ni nya'a ghi ənù ze ni mbə' məd nya'a kəb ə?"

Mbi nya'a wiirə ni, "À yı wi ritu."

Əne Yeso nya'a ghà əmbi məməəd ni, "Mə ghà rəs'i i nən ni, məfetı mətagsı mbi ikənı biri be nyi iŋga ənù ifɔn ə Nwiə bɔŋ ə mbənə. 32 Mə ghà əne imbə' ighəm ni jɔn nya'a ye'e əsi nən i chwi inəŋjı ni ku'ni, àyia chəi mbə nya'a ben əməd. À yı məfetı mətagsı mbi ikənı nya'a ben əməd. Ka àbei əni mbə nya'a zə ənù zı, chəi mbə nya'a wiri bəŋ tə fiŋ ben əməd.

Ənù ə migi imbə' bəd ni nya'a yim mbeŋ vain
(Mk 12.1-12; Lk 20.9-19)

33 "Mbə zu ənù ə migi ə chərə. Wəd mbeŋ mɔ'ɔ nya'a kon i mbeŋ vain. Wə nya'a kod ikam ghab, tŋ ibigi ni mbi biri siə min mino' iŋga, bə bɔm nəb ikaŋ ni mbi biri siə chub iŋga imbə' nəŋgi mbeŋ ze. Wə nya'a ghə əne, nà' mbeŋ ze əmbi ə bəd mɔ'ɔ ni mbi yim fà' iŋga. Wə nya'a nà' əne, nɔ' wə iŋga əbeŋ ə chərə. 34 Nyùmə ni

mbi nya'a kab ritam vain nya'a kù', əne wə nya'a tom mbi bəd əfà'i ni mbi wo niŋ əzi ri əbà əni ritam vain te.

35 Bəd mbe ni nya'a yim mbeŋ ze nya'a gywə bəd əfà'i mbe, som wi fibi, zwiiri wi fibi, bə tumbi wi fibi əni əti.

36 Wəd mbeŋ we nya'a yı tom bəd əfà'i chərə ni nya'a nɔ' chə mbi ritu. Bəd mbe ni nya'a yim mbeŋ ze nya'a ghə àmei əndəŋ əndəŋ əni məməəd. 37 Wə nya'a si nwiə tom i wan mbanə əsi məməəd, ghà ni, 'Mbi biri wumnı mi wan.'

38 "Àyia əni bəd mbe ni nya'a yim mbeŋ ze nya'a zə wan məd, mbi nya'a ghà mbənə mbənə ni, 'À yı əjinəb məd wı. Mbə ye'e tı zwiiri əməd imbə' jig ighi məd.'

39 Mbi nya'a ghà əne gywə əməd mə' ənjim ikam mbeŋ vain ze, zwiiri."

40 Yeso nya'a si nwiə biiri ni, "Əni wəd mbeŋ we ye'e, wə kiə wo ghi ye əni bəd mbe ni nya'a yim mbeŋ ze ə?"

41 Mbi nya'a wiirə i bɔ ni, "Wə biri zwiiri mizig mbe əni inəŋjı ni bə əku, si nà' mbeŋ ze əmbi bəd chərə mbe ni biri siə nà' əbà əməd tı əni ritam te əni nyùmə we ni mbia kwəŋ ighi ku'u."

42 Yeso nya'a ghà əmbi məməəd ni, "Chəi mbə kwe' foŋ ənù ze ni ye' iŋga Əŋwà'nı ə Nwiə ə? Ziə ghà ni,

'Iti we ni məbɔmi nəb nya'a toni,

fə bəŋ əni iti ri ibu nəb.

Ənù zı yı Ənùŋisig ghı,

əne à yı ənù ə yiiri i na ni zə.'"

43 Əne mə ghà i nən ni Nwiə biri niŋ ənù ifɔn əməd ri nən, si nà' əmbi ə bəd mbe ni biri siə ghə inù mbe ni wə kəbi. 44 [Wəd we ni gu igun iti wə biri sopə tikə rikə. Iti we mi bə feŋ igun ə wəd mɔ'ɔ, wi biri wə' əməd.] †

45 Əni bəd kyeŋ mbe ri ə mbàn Nwiə mbi məFarisii nya'a zu inù migi məd mbe, mbi nya'a kyeri ni i wiə nya'a ghà inù mbe imbə' əwən. 46 Əne i mbi nya'a kəb gywı əməd, àyia i mbi nya'a bɔ inɔn bəd we, imbə' ighəm ni mbi nya'a ben ni məd yia wəd ikən Nwiə.

Ənù ə migi imbə' əchwı inami
(Lk 14.15-24)

22 Yeso nya'a bə yı ghà inù migi əmbi məməəd ni, 2 "Ənù ifɔn rikaŋ yı ighabi ichi ni ifɔn mɔ'ɔ nya'a ka' əchwı inami əmbi i wan mbanə. 3 Wə nya'a tom mbi bəd əfà'i ni mbi wo tŋ bəd mbe ni wə kə' won əni inami we. Bəd əfà'i mbe nya'a wə tŋə, àyia chəi mbi nya'a ye'e. 4 Wə nya'a yı tom bəd əfà'i chərə ghà ni, 'Mbə gha əmbi ə bəd mbe ni mə won ni nyùmə fə kù' i. Mə fə wəd iŋ'ri pɔŋ bə wəd mbirikun mbe ni mə jə mbi jəŋgi faŋ. Ighijim fə si ə si. Mbə si ye'e jig inami we.'

5 Bəd mbe nya'a zu ənù ze, àyia chəi mbi nya'a tŋ əni ənù. Mbi nya'a jwı ə. Mbi mɔ'ɔ nya'a wə əwən ə mbeŋ, mbi chərə nya'a wə əwən əni mbə əsi iwin. 6 Əbù' ə bəd ə nya'a gywə bəd əfà'i mbe som kwà' ichi ribɔŋ, zwiiri. 7 Ifɔn we nya'a sə itəm, əne wə nya'a chà mbi məsɔgyı ni mbi wə nimni bəd mbe ni nya'a zwiiri mbi bəd əfà'i mbe, bə tɔn əsi məməəd ze. 8 Wə nya'a ghà əmbi mbi bəd əfà'i ni, 'Nyùmə ni jig əchwı inami zı fə kù' i, àyia chəi bəd mbe ni mə kə' won nya'a kù' ni jig əchwı zı. 9 Mbə wo itu izib, won bəd mjiim mbe ni mbə zə,

† Chəi əsi Əŋwà'nı zı iŋga İŋwà'nı nun mɔ'ɔ.

imbà' mbi ye'e jig əchwɛ zɔ. ¹⁰ Əne bəd əfà'i mbe nya'a wò itu izib, pè feti bəd mɔjim mbe ni mbi nya'a zə, əne yi mbe ni nya'a ghè inû ni ku'ni fɔri mbe ni nya'a ghè inû rɔbɔŋ. Bəd mbe ni mbi nya'a won nya'a wò nyi iŋga ɛchàm, wi swi.

¹¹ "Əni ifɔn we nya'a wò nyi iŋga ɛchàm we i neŋ bəd mbe ni nya'a ye'e əni əchwɛ inami ze, wɛ nya'a zə mbanə mɔ'w ni chəi wɛ nya'a zi ngywɛ inami. ¹² Əne wɛ nya'a biiri i bɔ ni, 'Mi sà!' À chə ri yè nyi iŋga nəb əgha ni chəi à zɛ ngywɛ inami ə?' Chəi mbanə ze nya'a berɪ ənû ni ghà. ¹³ Əne ifɔn we nya'a ghà əmbi mbi bəd əfà'i ni, 'Mbə kod əməd, i bɔ fɔri iwu, mǎ' isig iŋga isi firi, ni ye' əsi ni bəd biri siə zə'ə kud əsɔŋ.' ¹⁴ Njwiə wia tɔŋə bəd mɔnɔw', əyia i wia chɔ' əmei mbi rɪpɪf."

Ibiiri imbà' ənû ni ma' mɔtagsɛ

(Mk 12.13-17; Lk 20.20-26)

¹⁵ MɔFarisiɪ nya'a jwɛ wò tan iŋchɪ ni mbi biri zi ətam i bɔ əni iŋgam məd. ¹⁶ Əne mbi nya'a tom mbə məməənɪ-inû mbi ə bəd mbe ni nya'a timbɛ ə Herɔd əsi məd ni mbi wo ghà i bɔ ni, "Əchwɛ-inû, tɛ kyeri ni à wia ghà rəsɪ', fɔri ni à wia chwi inû rəsɪ' imbà' iŋchɪ ni Njwiə kəbi ni bəd chubi. Chəi əwɔ ə bɔə bəd imbà' iŋhəm ni chəi əwɔ ə ghɛ iŋhə. ¹⁷ Gha i na rɛnɪn, e ikɔndi kɪ ni yè ə? Tikə ə wa chwɛ ni tɛ ma' mɔtagsɛ əmbi Kaisà, kɛ chə ə?"

¹⁸ Yeso nya'a kyeri minan mbe ni mbi nya'a tanjɪ, əne wɛ nya'a ghà ni, "Mbə yi ibeki bəd! Mbə kiə kəb kwa'ni əmi imbà' ə yè ə? ¹⁹ Mbə chwi ikab we ni bəd ə mǎ'ə tagsɛ əŋgu i num!" Mbi nya'a nǎ' ikab ətəni i bɔ. ²⁰ Əne wɛ nya'a biiri əmbi mɔməd ni, "Ifé wɔ mbi ikum wɔ ki wi we ə?" ²¹ Mbi nya'a wiirɛ ni, "À yi wi Kaisà."

Əne wɛ nya'a ghà əmbi mɔməd ni, "Mbə nǎ' iŋhi Kaisà əmbi Kaisà, bə nǎ' iŋhi Njwiə əmbi ə Njwiə." ²² Əni mbi nya'a zu ənû ze, mbi nya'a yiiri, əne sən əməd wò əwən.

Ibiiri imbà' ənû ni zwemə

(Mk 12.18-27; Lk 20.27-40)

²³ Əmei əni ze, mɔSadusiɪ, ni nya'a ghàə ni chəi bəd biri zwemə, nya'a wò əsi Yeso pè biiri i bɔ ni, ²⁴ "Əchwɛ-inû, Mose nya'a ghà ni, 'Mbanə mi kwi ni chəi wɛ berɪ bɔn, əŋgɔb məd berɪ nam iku əyi we imbà' gywi bɔn mbi məd ni biri ye' mbi əŋgɔb məd we ni nya'a kwi.' ²⁵ Tɛnɪn, bɔŋgɔb mɔ'w sambe nya'a əka' na. Wi rɪtu nya'a nam kwi ni chəi wɛ berɪ bɔn, əne əŋgɔb məd nya'a nam iku əyi we. ²⁶ À yi iŋchɪ ni zi nya'a ghi əni əŋgɔb we ni nya'a beeni, bə fɔri əni we ni nya'a pe əni mbi mitad, əne əne wò pè əni mbi sambe. ²⁷ Əyi we nya'a bə si nwiə kwi i. ²⁸ Əni bəd biri zwemə, əyi we kiə wo ye' iwi we rəbɔ' bɔŋgɔb mbɔ sambe, iŋchɪ ni mɔməd mbe mijim nya'a nam əməd ə?"

²⁹ Yeso nya'a wiirɛ əmbi mɔməd ni, "Mbə fə fəbə, im-bə' iŋhəm ni chəi mbə kyeri ənû ze ni ye' iŋga Əŋwǎ'nɪ ə Njwiə, kɛ bə kyeri ika Njwiə. ³⁰ Əni bəd biri zwemə, chəi mbi biri wiri nam, chəi mbi biri wiri na' bɔn ə nəb inami. Bəd biri si iŋhabɪ mbɛŋgɪrə mbe ni ye' ikaŋ. ³¹ À ye' imbà' ənû ni zwemə, chəi mbə kɪri fɔŋ ənû ze ni

Njwiə nya'a gha i nən ə? Wɛ nya'a ghà ni, ³² 'Mɔ' yia Njwiə Abràham, Njwiə Aizik mbi Njwiə Jakɔb.' Ka' məd yi i Njwiə ivi bəd. Məd yia Njwiə bəd mbe ni ye' ikǎ."

³³ Əni mɔnɔn bəd mbe nya'a zu ənû ze, mbi nya'a yiiri inû mbe ni wɛ nya'a chwɛ.

Ikə we ni che tikə rijim

(Mk 12.28-34; Lk 10.25-28)

³⁴ Əni mɔFarisiɪ nya'a zu ni Yeso fə kubri iŋchɪ mɔSadusiɪ, mbi nya'a feti wò əsi məd. ³⁵ Wi mɔ'w rəbɔ' mɔməd ni nya'a əchwɛ rɛkə nya'a biiri iŋgam i bɔ imbà' kwa'ni əməd. Wɛ nya'a biiri ni, ³⁶ "Əchwɛ-inû, ikə we ni che tikə rijim kɪ wi?"

³⁷ Yeso nya'a wiirɛ i bɔ ni, "À berɪ gha' ənɔŋsɪg e Njwiə əni e fɪŋ jim, əni e itənɪ jim bə fɔri əni te rɪkɔndi rijim. ³⁸ Ikə wɔ yi we ni che tikə rijim. À yia bə wi rɪtu. ³⁹ We ni beeni wɛ əndəŋ əndəŋ ni, 'À berɪ gha' wəd we ni tindi iŋban ne iŋchɪ ni à gha' e nyamnyod.' ⁴⁰ Tikə rijim mbi inû jim mbe ni bəd ikən Njwiə nya'a ŋwa'ni yi ri əni tikə tɔ rɛbe."

Ibiiri imbà' Wəd we ni Njwiə zɔ'w

(Mk 12.35-37; Lk 20.41-44)

⁴¹ Əni mɔFarisiɪ nya'a feti əsi ə fibɛ, Yeso nya'a biiri əmbi mɔməd ni, ⁴² "Mbə kɔn əzən ni ye imbà' Wəd we ni Njwiə zɔ' ə? À kiə wan ti əni əghaŋ ə we ə?"

Mbi nya'a wiirɛ ni, "À yia wan ti əni əghaŋ ə Dəvɪd."

⁴³ Yeso nya'a biiri əmbi mɔməd ni, "Ziə nya'a si chə ri ye, Əzwɪ ə Njwiə ə ŋwə ə Dəvɪd, wɛ tɔŋ əməd əni Ənɔŋsɪg ə? Dəvɪd nya'a ghà ni,

⁴⁴ 'Ənɔŋsɪg nya'a ghà əmbi mɔ' Ənɔŋsɪg ni, chub əni mɔ' əbɔ ə jigɪ,

pə əni mə nuŋ mbe bəd pən əton mbe iwu.'

⁴⁵ Dəvɪd mɔ' ye'ə tɔŋ əməd əni Ənɔŋsɪg, wɛ si wiri ye' wan ti əni əghaŋ əməd ri ye ə?"

⁴⁶ Chəi wəd ni tɛ wɛ nya'a wiirɛ ənû ze ni wɛ nya'a biiri. I kɔ ri əni ze, chəi wəd ni tɛ wɛ nya'a wiri yim fɪŋ biiri ənû ə mɔ'w i bɔ.

Yeso nya'a patɪ bəd dè məchwɛ rɛkə mbi mɔFarisiɪ

(Mk 12.38-39; Lk 11.43,46; 20.45-46)

23 Yeso nya'a ghà əmbi mɔnɔn bəd bə fɔri əmbi mbi məməənɪ-inû ni, ² "Məchwɛ rɛkə mbi mɔFarisiɪ yia bəd mbe ni niŋ timbin ə Mose ni to'ri tikə ri Njwiə. ³ Əne mbə berɪ zuuni mɔməd bə ghɛ inû jim mbe ni mbi gha i nən. Əyia ti mbə ghi ə inû mbe ni mɔməd ə ghɛ, imbà' iŋhəm ni ka i mbiə ghɛ ə inû mbe ni mbiə ghàə. ⁴ I mbiə kod iŋhi ni niri, zab ə mbə' bəd chera, əyia chəi mbi ə chə fi əbɔ i weeri ghi ni iŋhi mbe zamə. ⁵ I mbiə ghɛ inû jim imbà' bəd zə mɔməd. I mbiə tekia mbə mbɛrikub gɔb ni mbi zi iŋgam Njwiə iŋga ni mbi kaŋ faŋ. I mbiə nya'a taə tə ngywɛ ghɛ rɪtɔŋ jɛŋgi sà. ⁶ I mbiə gha' isi iwumni əni mbi ka' ichwɛ. Mbi bə gha' ənû ni chub iŋgun itən mbe ni ye' ifé iŋga nəb ti əkətɛ. ⁷ I mbiə gha'ə ni bəd cha'ri əwən iŋga mɔwɪn mbi iwumni. I mbiə bə gha'ə ni bəd tɔŋ əwən ni 'Əchwɛ-inû.' ⁸ Tɛ mbə ben ə ni bəd tɔŋ əwən ni 'Əchwɛ-inû', imbà' iŋhəm ni mbən mijim yia bɔŋgɔb, əne mbə berɪ əmei

Əchwià-inù mǝ'. ⁹ Tǝ mbə tǝŋ ə wəd mǝ'w igwi ə si ni 'mbǝ', imbə' ighəm ni mbə beri àmei Mbǝ' mǝ'. Məd wǝ ikaŋ. ¹⁰ Tǝ mbə bi ben ə ni bəd tǝŋ əwən ni 'mǝmasà', imbə' ighəm ni mbə beri àmei 'Masà' mǝ'. Məd yǝ Kris-to. ¹¹ Wəd we ni ye' wǝ kyeŋ əka' nən beri ye' we niə fà' i nən. ¹² Wəd jǝm we ni nǝ i inyod, Nwiə biri swi əməd, we ni swi i inyod, Nwiə biri nǝ əməd.

Yeso nya'a ton ichi ni məchwiə rǝkǝ mbi mǝFarisii nya'a bəgrə

(Mk 12.40;Lk 11.39-42,44,52;20.47)

¹³ "Nǝgə' kyeŋ biri nyi igwi nən, mbənə məchwiə rǝkǝ bə nyi igwi nən mbənə mǝFarisii. Mbə yǝ ibeki bəd! Zǝ biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə wub ichu ikam ənu ifɔn rikaŋ ni tǝ bəd nyi ə iŋga, àyǝ chəi mbən ə bə nyiə, kǝ bə sǝŋ ni mbe niə kəb nyi mbi nyi. ¹⁴ [Nǝgə' kyeŋ biri nyi igwi nən mbənə məchwiə rǝkǝ bə nyi igwi nən mbənə mǝFarisii. Mbə yǝ ibeki bəd! Zǝ biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə tambǝ miku əyi imbə' fe ighi mǝməd. Mbə mi niə ghǝ əne, mbə si bəgrə kǝŋgǝ ə Nwiə əni əgha ə se. Nwiə biri zi isa'i ni chə əbǝ igwi nən.]

¹⁵ "Nǝgə' kyeŋ biri nyi igwi nən mbənə məchwiə rǝkǝ bə nyi igwi nən mbənə mǝFarisii. Mbə yǝ ibeki bəd! Zǝ biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə baani rǝbǝ bə yèn ibeŋ jǝm imbə' beŋ wəd mǝ' ni wǝ ben ənu ə Nwiə. Əni wǝ benǝ, mbə ghǝ wǝ kù' ni nyi iŋga əsi ichə chə əwən ighəm be.

¹⁶ "Nǝgə' kyeŋ biri nyi igwi nən mbənə mǝfǝgǝ niə chǝə bəd. Mbə mbiə ghǝə ni, 'Wəd mi kǝn tǝŋ mbən Nwiə, ənu ze ə chə ətu əkǝ, àyǝ wǝ mi kǝn tǝŋ ə gǝl we ni ye' iŋga mbən Nwiə, əne wǝ fə ghǝ ənu ze ni wǝ kǝni.'

¹⁷ Mbə yǝ mǝfǝgǝ, bə ye' inen! Əghǝ ze ni chə əzi ə chərə ki əzi ə? À kiə gǝl kǝ à kiə mbən Nwiə ze ni ghǝ ni gǝl we si əghǝ ə Nwiə ə? ¹⁸ Mbə mbiə ghǝə ni, 'Wəd mi kǝn igun ikwi ijəŋ əfǝ, ənu ze ə chə ətu əkǝ, àyǝ wǝ mi kǝn igwi ighi mbe ni mbi nuŋ igun ikwi ijəŋ əfǝ, wǝ beri ghǝ ənu ze ni wǝ kǝni.' ¹⁹ Mbə yǝ kǝŋ mǝfǝgǝ! Əghǝ ze ni chə əzi ə chərə ki əzi ə? À ki ighi əfǝ kǝ ikwi ijəŋ əfǝ we ni ghǝ ni ighi mbe si ighi Nwiə ə? ²⁰ Mbə kyerǝ ni wəd mi kǝn igun ikwi ijəŋ əfǝ, əne wǝ fə kǝn igwi ikwi ijəŋ we bə kǝn igwi ighijǝm mbe ni ye' igun. ²¹ Mbə bə kyerǝ ni wəd mi kǝn tǝŋ mbən Nwiə, əne wǝ fə kǝn mbən ze bə kǝn wəd we niə chub iŋga. ²² Wəd mi kǝn tǝŋ ikaŋ, əne wǝ fə kǝn ətən ə Nwiə bə kǝn wəd we niə chub igun.

²³ "Nǝgə' kyeŋ biri nyi igwi nən mbənə məchwiə rǝkǝ bə nyi igwi nən mbənə mǝFarisii. Mbə yǝ ibeki bəd! Zǝ biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə ghǝpə tǝtiiri te ni mbiə tǝŋ əni ə mint fǝri ə dill bə fǝri ə kumǝn isi wum, əne nǝ' əsi ə fibǝ əmbǝ ə Nwiə. Àyǝ mbə mbiə wǝ' inu kyeŋ mbe ni ye' iŋga rǝkǝ, ighabi ənu ni ghǝ mbi ə bəd ichi ni ku'ni, ənu ni diiri bəd mbi ənu imbə' ibeni. Ziə bǝŋ ni mbə ghǝ inu mbǝ jǝm zi ri wǝ' mbi mǝ'w. ²⁴ Mbə yǝ mǝfǝgǝ niə chǝə bəd! Mbə mbiə kyèŋə fǝjǝ rǝŋga mǝnǝ', àyǝ mbə mbiə məd ə kǝmel!

²⁵ "Nǝgə' kyeŋ biri nyi igwi nən mbənə məchwiə rǝkǝ bə nyi igwi nən mbənə mǝFarisii. Mbə yǝ ibeki bəd! Zǝ biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə sǝə nǝjǝm to' bə sǝə nǝjǝm əkaŋ, àyǝ ighi mbe ni swi iŋga ighi mbǝ yǝ ighi ni

mbə fe əni ika mbi mbe ni mbə beri əni əjə. ²⁶ Mbən mǝFarisii yǝ kǝŋ mǝfǝgǝ! Mbə be sǝ to' fǝri əkaŋ əbǝ rǝŋga, əne nǝjǝm biri bə si zeŋ i.

²⁷ "Nǝgə' kyeŋ biri nyi igwi nən mbənə məchwiə rǝkǝ bə nyi igwi nən mbənə mǝFarisii. Mbə yǝ ibeki bəd! Zǝ biri nyi imbə' ighəm ni mbə yǝ ighabi itu isi ni mbi zǝ' əni ə mbǝm, mbi bǝŋ əbǝ ri ə sǝŋ, àyǝ əbǝ rǝŋga, mbi swi mbi iwu ivi bəd fǝri ibǝb ighi chərə. ²⁸ Əbǝ ri əsaŋ, mbə yǝ ighabi ə bəd niə ghǝ inu ni ku'ni, àyǝ əbǝ rǝŋga, ibeki fǝri inu rǝbǝŋ swi iŋga nən."

²⁹ "Nǝgə' kyeŋ biri nyi igwi nən mbənə məchwiə rǝkǝ bə nyi igwi nən mbənə mǝFarisii. Mbə yǝ ibeki bəd! Zǝ biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə bǝm itu isi bəd ǝkən Nwiə bə ye' itu isi bəd mbe ni inu mǝməd ku'ni. ³⁰ Mbə mi ghǝ əne mbə ghǝ ni, 'À ki ni tǝ nya'a əni ə nyumə mba mǝmbǝ', nǝi chəi tǝ nya'a fǝti əbǝ' mǝməd i zwiiri bəd ǝkən Nwiə.' ³¹ Mbə mi ye'ə ghǝ əne, nǝi mbə fə kǝŋ ben ni mbə yǝ bǝn tǝ əni əghaŋ ə bəd mbe ni nya'a zwiiri bəd ǝkən Nwiə. ³² Mbə chə imbi mǝànǝ əfǝ' ze ni mbə mǝmbǝ' rəŋwe nya'a kǝ. ³³ Mbə yǝ jǝ! Mbə yǝ kǝŋ ə jǝ ti rǝbǝŋ! Mbə kiə wo chə ri ye bǝŋ vi rǝŋga əsi ichə ə? ³⁴ Mə biri tom bəd ǝkən, tom bəd iwe bə tom məchwiə rǝkǝ əsi nən. Mbə biri zwiiri mbi mǝ'w, kǝmbǝ mbi mǝ'w əzed ə ba'ni, te mbi mǝ'w əni ə ŋgwad iŋga tə nəb əkǝtǝ, bə nwəndǝ tikyerǝ-iwu mbi mǝ'w, kǝ rǝŋga əsi ə fibǝ wǝ pè iŋga əzi ə chərə, ³⁵ imbə' ənəm ə bəd mǝjǝm mbe ni nya'ə ghǝ inu ni ku'ni igun ə si ə nyi igwi nən, kǝ ri əni ənəm ə Abəl we ni nya'ə ghǝ ənu ni ku'ni wo pè əni ənəm ə Zəkəriyǝ we ni nya'ə wan Bèrekǝ, ni mbə nya'a zwiiri əsǝn əsi iwumni mbi ikwi ijəŋ əfǝ. ³⁶ Mə ghǝ rǝsi' i nən ni, inu mbǝ jǝm biri ghǝ igwi ighəm bəd wǝ rǝnǝn.

Yeso nya'a kən igun ə Jèrusalèm

(Lk 13.34-35)

³⁷ "Wəi! Jèrusalèm, Jèrusalèm! À wǝ zwiiriə bəd ǝkən Nwiə, bə tumbǝ mbe ni mbi tom əsi ne əni əti! À ki ighəm sǝ'ə ni mə fə kwe' kəb ni nǝi mə fetǝ mbe bǝn ichi ni iŋgǝŋgub ə fetǝ mbi bǝn əton ti rǝbabǝ, àyǝ chəi à ben ni mə ghǝ əne! ³⁸ Zə, Nwiə fə sǝŋ e nəb, zi fùm ə. ³⁹ Mə ghǝ i ne ni chəi à biri wirǝ zə əmi pè əni à gha ni, 'Nwiə zi əbǝrəbǝd igun ə wəd we niə ye'e əni ikum ənǝŋisǝg.'"

Yeso nya'a ghà imbə' ichi ni mbi biri ni sà' mbən Nwiə

(Mk 13.1-2;Lk 21.5-6)

24 Yeso nya'a nǝ' ri ə mbən Nwiə kǝ wo i. Məməəñǝ-inu iməd nya'a wǝ əsi məd i chwi nəb te ri ə mbən Nwiə i bǝ. ² Wǝ nya'a wǝirǝ əmbǝ mǝməd ni, "Mbə zə ighi mbǝ jǝm ə? Mə ghǝ rǝsi' i nən ni chəi iti mǝ' biri chub igun wǝ chərə. Mbi biri kǝd əti ze əjǝm ə si."

Məməəñǝ-inu Yeso biri zə ŋgə', mbi bə nwəndǝ tikyerǝ-iwu mǝməd

(Mk 13.3-13;Lk 21.7-19)

³ Əni Yeso nya'a chub ə si ikaŋ iwum mǝOlif, məməəñǝ-inu mbe nya'a wǝ əsi məd àmei mǝmərə

mìmmərə pè biiri ni, "Gha i na, ənù zî ə kiə wo ghî əwù zi ə? Ənweeni ze ni biri chwi ni à biri wiri ye'e mbi ni isig biri nwiè ki əzi ə?"

⁴ Yeso nya'a wiirî əmbi mîmăd ni, "Mbè we əwən im-bə' ti wəd mɔ'ɔ ghî i ni mbè febə, ⁵ imbə' ighəm ni bād mînkɔ'ɔ biri ye'e, əne niŋ mi ikum yènə ghàə ni, 'Mɔ' yia Wəd we ni Nwiè zɔ'ɔ.' mbi biri gha əne fèbrî bād mînkɔ'ɔ'. ⁶ Mbə biri zu ni ibeŋ mbiə mǎ'ə bid, bə zu mîŋgam imbə' ichî ni bād ə kəb ma' bid. Ti mbè bɔ ə. İnù mbɔ jîm beri ghî, àyia ka' à yia kiri i inwî isig. ⁷ Ibeŋ biri ma' bid mbi ibeŋ cherə. Ibeŋ ni mifɔ'n ə tùmbrîə bə mǎ' bid mbi ibeŋ cherə ni mifɔ'n ə tùmbrîə. Njî kǎ kǎ biri nyî, si bə wùd isi isi. ⁸ İnù mbɔ jîm yî ighabi ichî ni əyi kɔ zu rîbu' əni wiə nombiə.

⁹ "Nyùmə we mi kù', mbə bād pən biri gywi əwən nà' ni mbi chə əwən bə zwiiri əwən. Isig jîm biri ban əwən imbə' əmi. ¹⁰ Əni ə nyùmə we, ibeni bād mînkɔ'ɔ' biri bɔd. Bād biri fendî mbə bɔŋɔb bə kɔ bən mbə bɔŋɔb. ¹¹ Bād ikən Nwiè mîghab nɔ'ɔ' biri jwè əne fèbrî bād mînkɔ'ɔ'. ¹² Ichî ni inù izig biri nɔ', chəi bād mînkɔ'ɔ' biri wiriə gha'ə mbi cherə ichî ni mbi nya'ə bəè gha'ə. ¹³ Àyia wəd we ni nyî' wò pè əni inwî, Nwiè biri chi əmăd rəŋgə'. ¹⁴ Bād biri gha ikən chòm wɔ' imbə' ənù ifɔ'n rikaŋ iŋga isig jîm, imbə' ibeŋ jîm zu. Mbi mi ghî əne, inwî isig biri si ye'e.

Əghi ze niə ghî ni bād tibri mbàn Nwiè (Mk 13.14-23;Lk 21.20-24)

¹⁵ "Əni mbə zə əghi ze niə ghî ni bād tibri mbàn Nwiè, ni Dàniël nya'a gha imbə' əzi əwən, ni zia təm iŋga əsi ə zeŋi (ətu wəd we niə foŋ ə zeŋi), ¹⁶ bād mbe ni ye' ə jùdeyà, mbi norə kɔ' ikaŋ tiwum. ¹⁷ Ti wəd we ni ye' idom nəb swi' i i wo niŋ ighi mbe ni ye' iŋga nəb məd. ¹⁸ Ti wəd we ni ye' ə mbeŋ wiri bəndi i rəbɔ' i wo niŋ i ngywǎ ma'í. ¹⁹ Ngə' biri nyî igwi məyi mbe ni ye' rîbùmə, bə nyî igwi mbe niə nyɔŋə bɔn iŋga ini mbe! ²⁰ Mbə kɔŋgi ə Nwiè ni ti əni ze ni mbə biri ghanə nòrə ə kù' i əni ə nyùmə we ni ifə ə kɔ əku, kî igwi əni əkwî mǎjù, ²¹ imbə' ighəm ni bād biri zə ŋgə' əku əni ə nyùmə we, chə ŋgə' jîm ze ni kwe' jwè kɔ ri əni Nwiè nya'a teki isig ye'e pè rîŋin. Chəi ikwi ŋgə' cherə biri wiri jwè ighabi wɔ'. ²² À mi ye' ni chəi Nwiè nya'a fə be sobri inun ini mbe, njî chəi wəd mɔ'ɔ biri jwè rəŋgə'. Wè biri wom sobri inun ini mbe imbə' ighəm bād mbe ni wè nya'a fə chɔ'ɔ'.

²³ "Əne wəd mɔ'ɔ mi ghà i nən əni ə nyùmə we ni, 'Mbè zə, wɔ' yia Wəd we ni Nwiè zɔ'ɔ!' kî ni, 'À yia məd wə!' ti mbə ben ə. ²⁴ Mə wiə ghà əne imbə' ighəm ni bād mbe ni Nwiè zɔ'ɔ' mîghab mbi ə bād ikən Nwiè mîghab biri ni jwè, əne ghî inweeni-inù ka ka bə ghî inù yiiri, imbə' ichî mi chwiə, mbi fèbrî bād mbe ni Nwiè fə chɔ'ɔ'. ²⁵ Mbè zə, mə fə ghà inù mbɔ i nən bɔŋ nyùmə siə kù'ə.

²⁶ "Əne wəd mɔ'ɔ mi ghà i nən ni, 'Mbè zə, məd wi iŋga ibad rîkwà'í,' ti mbə wo əŋgu, kî ni, 'Mbè zə, məd wi iŋga itu nəb mbe rîŋga,' ti mbə ben ə. ²⁷ Ichî ni ibi mbəŋ ə ŋwàŋ ri əbà ze ni nyùmə ə tò'ə wò pè əbà ze ni

nyùmə ə nyia, yia bə ichî ni Wan Wəd biri ye'e. ²⁸ Əsi ze ni əvi nyam ə ye' əŋgu, mizam biri wo feti əŋgu.

Wan Wəd biri wiri ye'e (Mk 13.24-27;Lk 21.25-28)

²⁹ "İni ŋgə' mbe ni mi mi i mi, nyùmə biri fin, ka' imig biri te i, titəmi biri nɔ' ri əton ikaŋ fəŋgi ə si, Nwiè biri chi izwî mbe ni ye' ikaŋ.

³⁰ "Nyùmə we mi kù', ənweeni ze ni chwiə ni Wan Wəd wiə ye'e ə biri jwè əton ikaŋ, əne minəbi jîm ri igwi isig biri di. Mbi biri zə Wan Wəd niə ye'e igwi ə pà', zə ika we ni wè beri bə zə iwumni kyeŋ we ni wè bə beri. ³¹ Tàŋ mi ghəm rîkǎ, wè tom mbi mbəŋgîrə ibə isig mbe kwè ni mbi feti mbi bād mbe ni wè chɔ'ɔ, kɔ ri əni ibu isig fibî wò pè əni wi cherə.

Ənù ni tî bād kwembî ri əni əzed ə fîg (Mk 13.28-31;Lk 21.29-33)

³² "Mbə kwembî ənù ə mɔ'ɔ ti əni əzed ə fîg. Titəb ri bɔd mi jwè siə chə'ə, mbə kyeri ni ichi fə ye'e. ³³ À yî əndəŋ əndəŋ ni mbə mi zə inù mbɔ jîm, mbə kyeri ni nyùmə we ni Wan Wəd biri ye'e fə tiini, əne wè fə si i ichû ikam. ³⁴ Mə ghà rəsî' i nən ni, ka' ighəm bād wɔ' biri che i zi ri tî inù mbɔ jîm ghè. ³⁵ İkaŋ fɔ'ri si biri chə, àyia chəi mi iŋgam biri nɔ' chə ətu əkǔ.

Chəi wəd mɔ'ɔ ni kyeri əni ze kî nyùmə we ni inù mbɔ biri ghî

(Mk 13.32-37;Lk 17.26-30,34-36)

³⁶ "Chəi wəd mɔ'ɔ kyeri əni ze kî nyùmə we ni inù mbɔ biri ghî, ka àbei mbəŋgîrə mbe ni ye' ikaŋ kî bə ə Wan. Àmei Mbǎ' rəzi' wi kyeri. ³⁷ Ənù ze ni nya'a ghi əni ə nyùmə Noà, yia bə ənù ni biri ghî əni ə nyùmə we ni Wan Wəd biri wiri ye'e. ³⁸ À nya'a əni ə nyùmə we, bɔŋ Nwiè nya'a siə ghî ni mbəŋ nɔ' minib kubri isi, bād mbiə nya'a jigə bə nɔə. I mbiə nya'a namə bə namnə mbə bɔn. I mbiə nya'a ghî əne wò pè əni ze ni Noà nya'a nyî əbaŋ igyè ze ni Nwiè nya'a gha i bɔ ni wè teki. ³⁹ Chəi bād mbe nya'a kyeri ənù ze ni nya'a wò ghî, pè əni mbəŋ ze nya'a nɔ, minib kubri isi chə zə mîmăd mijîm. À yî ichî ni zia biri ye' we əni ə nyùmə we ni Wan Wəd biri wiri ye'e. ⁴⁰ Əni ə nyùmə we, mbaŋə rîbe mi ye' ə mbeŋ, Wan Wəd niŋ wi fibî, saŋ wi fibî. ⁴¹ Məyi mibe biri ye'ə wɔ'ə kywè, Wan Wəd niŋ wi fibî, saŋ wi fibî. ⁴² Əne mbə chub ikyè'e, imbə' ighəm ni chəi mbə kyeri əni ze ni ə ənùŋisig biri wiri ye'e. ⁴³ Àyia mbə kyeri ni wəd nəb mi kə' kyeri nyùmə we ni jji ə wo ye'e izimi, njî wè biri chub ikyè'e i nəŋgi i nəb imbə' ti jji we to' i nəb ze. ⁴⁴ Əne mbən bə, mbə teki inyod, imbə' ighəm ni Wan Wəd wiə ye'e əni ə nyùmə we ni chəi mbəə wòm əməd.

Wèd niə fà' əni i fīŋ jīm mbi we ni chəi wiə fà' əni i fīŋ jīm
(Lk 12.41-48)

⁴⁵ "Wèd əfà'ī we niə fà' əni i fīŋ jīm bə beri iwe, ni mbă' əfà'ī məd nuŋ ni wə nəŋgi bəd əfà'ī iŋga i nəb, bə nà' ighijig əmbi mīməd əni ə nyùmə ni ku'u ki wi ə?
⁴⁶ Nywìè zì əbcərəbcəd igun ə wəd əfà'ī we ni əni mbă' əfà'ī məd bəndi, wə pè zə əməd əni wiə fà'ə. ⁴⁷ Mə ghà rəsī' i nən ni mbă' əfà'ī we biri nuŋ əməd ni wə siə nəŋgi mbi ighijim. ⁴⁸ Wèd əfà'ī we ni chəi wiə fà' əni i fīŋ jīm mi ghà iŋga i fīŋ ni, 'Mi mbă' əfà'ī fə tan ni ye'e,' ⁴⁹ əne kə som bəd əfà'ī chərə, bə kə jigə bə nəcə mbi itəd mīnəd'.
⁵⁰ Mbă' əfà'ī məd biri ye'e igwi əni ni chəi wiə wòm əməd, bə fəri əni ə nyùmə ni chəi wə kyeri. ⁵¹ Wə biri pə zì ichə igwi əməd, bə niŋ əməd nūŋ əbc' i bəki bəd, əsi ni bəd biri siə zə'ə kud əscŋ.

Ənū ə miŋi imbə' bcn məyi wum

25 "Əni ə nyùmə we ni Kristo biri wiri ye'e, ənū ifōn rikaŋ biri ye' ighabi ichī ni bcn məyi wum ni nya'a niŋ mbə inam jwə wo bòm inom igən. ² Mbi mitān nya'a fundə. Mbi mitān nya'a beri iwe. ³ Mbe ni nya'a fundə nya'a niŋ mbə inam, əyiə chəi mbi nya'a niŋ miwud ənām chərə. ⁴ Mbe ni nya'a beri iwe nya'a niŋ mbə inam bə yim miwud ənām chərə. ⁵ Ichī ni inom igən we nya'a tan ni ye'e, mīməd mbe mījim nya'a kə chiŋ ŋgweni əne feŋgi ə ŋgweni.

⁶ "À niə si izimi ka, wəd mɔ'ɔ nya'a kyeŋ rīkă ghà ni, 'Inom igən we fə ye'e i, mbə jwə wə bòm əməd!' ⁷ Əni bcn məyi mbe nya'a zu ənū ze, mbi nya'a n' k'ri tə ngywī ri inam. ⁸ Mbe ni nya'a fundə nya'a ghà əmbi mbe ni nya'a beri iwe ni, 'Tī bu' ibc, mbə na' miwud ənām mɔ'ɔ i na. Mba inam mbiə siə nimə.' ⁹ Əyiə mbe ni nya'a beri iwe nya'a wiirī ni, 'Ighəm ka mbi biri ku' i i na bə fəri i nən. Mbə wo zon mbən ti əmbi ə bəd mbe niə fənə.' ¹⁰ Əni mbi nya'a wo zon, inom igən we nya'a ye'e. Mbe ni nya'a fə teki ə inyod nya'a wə nyi ə nəb mbi məd i jig əchwī inami ze. Mbi nya'a nyi əne wùb ichū nəb.

¹¹ "Əni əmad ə nya'a zombi, bcn məyi mbə nya'a bə ye'e pè kə gha ni, 'Masà! Masà! Fī' nəb i na!' ¹² Wə nya'a wiirī ni, 'Mə ghà rəsī' i nən ni chəi mə kyeri əwən.'

¹³ "Əne mbə chub iky'e, imbə' ighəm ni chəi mbə kyeri əni ze kə ə nyùmə we ni Wan Wèd biri wiri ye'e.

Ənū ə miŋi imbə' bəd əfà'ī mītad
(Lk 19.11-27)

¹⁴ "Əni ə nyùmə we ni Kristo biri wiri ye'e, ənū ifōn rikaŋ biri ye' ighabi ichī ni mbanjə mɔ'ɔ ni nya'a kəb wə i ighani nya'a tŋŋ mbi bəd əfà'ī, əne zī mbi ighi iŋga tīkyeri-ibc mīməd. ¹⁵ Wə nya'a nà' ibəm ikab gól tən əmbi wi fibi, nà' ibe əmbi wi chərə, bə nà' əmɔ' mbi wi chərə. Wə nya'a nà' ibəm ikab gól mbe əmbi mīməd ig-wi ichī ni tī wəd mɔ' mɔ' rəbc' mīməd fà' mbi mbiwən. Əni wə nya'a nà' əne, wə nya'a n' wə i ighani. ¹⁶ Wèd əfà'ī we ni nya'a niŋ ibəm ikab gól tən nya'a wə ghī

iwin, jig nīm ibəm chərə tən. ¹⁷ Əne bə, we ni nya'a niŋ ibəm ikab gól be, nya'a bə jig nīm ibəm chərə be.

¹⁸ Əyiə we ni nya'a niŋ əbəm ikab gól əmɔ' nya'a wə ton ibigi, nəm ikab mbă' əfà'ī məd we iŋga.

¹⁹ "Əni əgha ə nya'a saari, mbă' əfà'ī mīməd we nya'a bəndi ri ighani, pè kə nwendi i ikab mbi mīməd. ²⁰ Wèd əfà'ī we ni nya'a niŋ ibəm ikab gól mbe tən, nya'a wə nyi mbi ibəm chərə tən, pè ghà i bɔ ni, 'Masà, à nya'a nà' ibəm ikab gól i num tən. Zə, mə fə jig nīm ibəm chərə tən.' ²¹ Mbă' əfà'ī məd we nya'a ghà i bɔ ni, 'À fə ghī ichī chòm, kyə wəd əfà'ī chòm niə fà' əni i fīŋ jīm. Ichī ni à fà' əni e fīŋ jīm mbi ighi rīpīi, mə biri nuŋ əwe igwi ighi kɔnc'. Nyi ə nəb tī ghī igha'ī!'

²² "Wèd əfà'ī we ni nya'a niŋ ibəm ikab gól mbe be nya'a wə nyi ghà i bɔ ni, 'Masà, à nya'a nà' ibəm ikab gól i num ibe. Zə, mə fə jig nīm ibəm chərə be.' ²³ Mbă' əfà'ī məd we nya'a ghà i bɔ ni, 'À fə ghī ichī chòm, kyə wəd əfà'ī chòm niə fà' əni i fīŋ jīm. Ichī ni à fà' əni e fīŋ jīm mbi ighi rīpīi, mə biri nuŋ əwe igwi ighi kɔnc'. Nyi ə nəb tī ghī igha'ī!'

²⁴ "Wèd əfà'ī we ni nya'a niŋ əbəm ikab ə gól ze əmɔ' nya'a wə nyi ghà i bɔ ni, 'Masà! Mə kə' kyeri ni e fīŋ ə kà, bə kyeri ni à wiə kwəŋ ighi ri əsi ze ni chəi à koni, bə feti ri əsi ze ni chəi à jaŋ əghī əŋgu. ²⁵ Mə nya'a bɔ ni mə biri nimni e ikab, əne mə nya'a wə nəm iŋga si. Zə, à yi e əbəm ikab ə gól ze ə z'.
²⁶ "Mbă' əfà'ī məd we nya'a wiirī i bɔ ni, 'Àwɔ yiə wəd əfà'ī rībɔŋ, bə ye' igwed! Imbə' à nya'a kàn kyeri e ni mə wiə kwəŋ ighi ri əsi ze ni chəi mə nya'a koni, bə feti ri əsi ze ni chəi mə nya'a jaŋ ighi əŋgu ə? ²⁷ Nji à kə' wə nuŋ mi ikab iŋga nəb ni mbiə nūŋ ikab, imbə' mə mi bəndi, mə niŋ ətu ikab bə niŋ nīm. ²⁸ Mbə niŋ əbəm ikab ə gól ze ri bɔ nà' əmbi wəd əfà'ī we ni beri ibəm wum, ²⁹ imbə' ighəm ni wəd jīm we ni beri ighi, mbi biri na' mbi chərə i bɔ, wə si beri mbi nɔ' chə. Əyiə we ni chəi wə beri ighi, ka àbei ikə we ni wə beri, mbi biri niŋ ri bɔ. ³⁰ À ye' imbə' wəd əfà'ī ndɔn wə, mbə ma' əməd iŋga əsi firi, ni ye' əsi ni bəd biri siə zə'ə kud əscŋ.'

Wan Wèd biri sa' isig əwu rənjim

³¹ "Əni Wan Wèd wiri ye'e ighabi ifōn mbi mbəŋgiriə mījim mbi məd, wə biri chub igun e ətən ifōn. ³² Iben jīm biri wo naani ifē məd. Əne wə biri ghabri bəd iba be, ichī ni ənəŋgī-njig ə ghàbrīə njig rəbc' ə gywi. ³³ Wə biri nuŋ njig əni e əbc ə jig, bə nūŋ gywi əni e əbc ə tweŋ. ³⁴ Əne ifōn we biri gha əmbi ə bəd mbe ni ye' əbc ə jig ni, 'Mbə ye'e, kyə mbən mbe ni mi Mbă' fə zì əbcərəbcəd igwi nən. Mbə ye'e jig ənū ifōn ze ni mi Mbă' nya'a fə teki nūŋ i nən ti əni wə nya'a teki isig. ³⁵ Mə ghà ni mbə ye'e jig ənū ifōn imbə' ighəm ni nji ri nya'a zaŋ əmi, mbə nà' əghijig i num, ədc' ə nya'a ne əmi, mbə nà' mīnib i num, mə nya'a wəd rīz'ɔ, mbə niŋ əmi iŋga tə nəb, ³⁶ mə nya'a rīz'ɔ' ikyeri, mbə zī ngywī igwi num, mə nya'a wəndə, mbə nənŋgī əmi, mə nya'a ə nəb ndəŋ, mbə ye'e neŋ əmi.'

³⁷ "Bəd mbe niə ghī inū ni ku'ni biri wiirī i bɔ ni, 'Ənūŋisig, à ki əwū zi ni tī nya'a zə e əni nji ri nya'a zaŋ əwe, tī nà' əghijig i ne, kə əni ədc' ə nya'a ne əwe, tī nà'

minib i ne ə? ³⁸ À ki əwù zi ni tì nya'a zə e ni à nya'a wəd rìs'ò, tì niη əwe iŋga ta nəb, kì ni nya'a rìs'ò ikyeri, tì zì ngywɛ iŋwi ne ə? ³⁹ À ki əwù zi ni tì nya'a zə e əni à nya'a wònə, kì əni à nya'a ə nəb ndəŋ, tì ye'e neŋ əwe ə? ⁴⁰ Ifɔn we biri wìirɛ əmbi mɛməd ni, 'Mə ghà rəs' i nən ni, ich'ì ni mbə nya'a ghè inù mbɔ əni wì kwa mɔ'w rəbɔ' bɔŋɔb mbɔ num, əne mbə nya'a ghi ye' əni ə num.'

⁴¹ "Wì biri gha əmbi ə mbe ni ye' əbɔ ə tweŋ əməd ni, 'Mbən bəd ndɔn, mbə nɔ' rì iban num wò nyi iŋga iwid rì nìmə ni mɛ Mbǎ' nya'a fə teki əmbi Debɛrə mbɛ mbɛɛŋgírə məd. ⁴² Mə wia ghà əne imbə' ighəm ni əni nji rì nya'a zaŋ əmi, chəi mbə nya'a na' əghijig i num, əni ədɔ' ə nya'a ne əmi, chəi mbə nya'a na' minib i num. ⁴³ Əni mə nya'a wəd rìs'ò, chəi mbə nya'a niη əmi iŋga tə nəb, əni mə nya'a rìs'ò ikyeri, chəi mbə nya'a na' ngywɛ i num, əni mə nya'a wònə bə fɔrɛ əni mə nya'a nyi ə ndəŋ, chəi mbə nya'a ye'e nɛŋ əmi.'

⁴⁴ "Mbi biri bi wìirɛ ni, 'Ənùŋɛsɪg, à ki əwù zi ni tì nya'a zə e əni nji rì nya'a zaŋ e, kì əni ədɔ' ə nya'a ne e, kì əni à nya'a rìs'ò ikyeri, kì əni à nya'a wònə, kì əni à nya'a ə nəb ndəŋ, ni chəi tì nya'a weeri əwe ə?' ⁴⁵ Wì biri wìiri əmbi mɛməd ni, 'Mə ghà rəs' i nən ni, ich'ì ni chəi mbə nya'a ghi inù mbɔ əni wì kwa mɔ'w rəbɔ' mbɔ, əne chəi mbə nya'a bə ghè əni ə num.' ⁴⁶ Əne mbi biri wò nyi iŋga ichə rì nɔ mɛ, àyiə bəd mbe niə ghè inù ni ku'ni biri jig itənɛ rì mɛ."

Mbi nya'a taŋ minəŋ imbə' zwiiri ə Yeso
(Mk 14.1-2; Lk 22.1-2; Jn 11.45-53)

26 Əni Yeso nya'a fə maani ni chwi inù mbe, wì nya'a ghà əmbi mbi məməənɛ-inù ni, ² "Mbə fə kyeri ə ni à sɪ b'ù' inɪ be mbi jig Əchwɛ ə Che-igun, əne mbi biri yim Wan Wəd nà' ni mbi kombi əzed ə ba'ni."

³ À nya'a əni ə nyùmə we, bəd kyeŋ mbe rì ə mbàn Nwiə mbi ə bəd kyeŋ mbe riŋga əbeŋ nya'a wò nàənɛ iŋga tɔ' Kaifàs, ni nya'a ətu iŋwi ə bəd mbàn Nwiə.

⁴ Mbi nya'a wò nàənɛ əne i taŋ ich'ì ni mbi biri yim ə Yeso ənjim ənjim, zwiiri. ⁵ Àyiə mbi nya'a ghà mbəne mbəne ni, "Chəi tì biri zwiiri əməd əni mbə jig Əchwɛ ə Che-igun, nji bəd biri bu əchɔb."

Əyi mɔ'w nya'a zɔ' ə Yeso ə Betani
(Mk 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Əni Yeso nya'a ə Betani iŋga nəb Saimòn we ni nya'a kwe' wòn əpabi, ⁷ əyi mɔ'w nya'a wò əsɪ məd mbi miwud iŋga chəŋ əlābastə. Wì nya'a pè tuŋ miwud mbe igun ətu əməd əni wì nya'a jigə. ⁸ Əni məməənɛ-inù iməd nya'a zə ənù ze, mbi nya'a sə itəm, biiri ni, "Əyi wì kiə chəkɛ miwud mbɔ imbə' ə yè ə? ⁹ Nji wì kə' fən miwud mbɔ əni ikab nɔnɔ', nà' ikab we əmbi ə bəd ikwanj."

¹⁰ Yeso nya'a kyeri inù mbe ni mbi nya'a ghàə, əne wì nya'a ghà əmbi mɛməd ni, "Mbə kiə chə əyi wì imbə' ə yè ə? Wì fə ghè ənù ə chòm əni ə num. ¹¹ Bəd ikwanj mbi əka' nən ighəm jim, àyiə chəi əmi mbi nən ighəm jim. ¹² Əyi wì fə tuŋ miwud mbɔ iŋwi num, imbə' teki mɛ nyamnyod ni mə mɛ kwi, mbi sɪ tweŋj. ¹³ Mə ghà

rəs' i nən ni, isɪ jim mbe ni mbi biri gha ikən chòm wì iŋga isig, mbi biri ghà ənù ze ni əyi wì ghɛ, əne sɪə kɔndi əməd."

Judàs nya'a ben ni tə biri fen ə Yeso
(Mk 14.10-11; Lk 22.3-6)

¹⁴ Wì mɔ'w rəbɔ' məməənɛ-inù Yeso mbe wum chòb rìbe, ni ikum məd nya'a Judàs Iskariòt, nya'a wò əsɪ bəd kyeŋ mbe rì ə mbàn Nwiə ¹⁵ pè biiri ni, "Mbə kiə wo na' ye i num əwù ze ni mə chwɛ Yeso i nən ni mbə yim əməd ə?" Mbi nya'a zu əne, taŋ ikab sirivə chu' iwum tad nà' i bɔ. ¹⁶ I kɔ rì əni ə nyùmə we, wì nya'a kɔ kəb əpan ni ghi ni mbi gywi ə Yeso.

Yeso nya'a jig Əchwɛ ə Che-igun mbi mbi məməənɛ-inù
(Mk 14.12-21; Lk 22.7-13, 21-23; Jn 13.21-30)

¹⁷ À nya'a iŋwi əni ritu ni mbi nya'a jigə ŋgəŋ ze ni chəi mbi nya'a zi ifu' we niə ghè ni ŋgəŋ kɔ' iŋga, məməənɛ-inù Yeso nya'a wò əsɪ məd, pè biiri i bɔ ni, "À kəb ni tì wo teki əsɪ i ne ə yi ni à biri jig Əchwɛ ə Che-igun ə?"

¹⁸ Wì nya'a ghà əmbi mɛməd ni, "Mbə wo əsɪ mbanjə mɔ'w iŋga əsɪ ze ni ye' imbɛ i nən pè ghà i bɔ ni, 'Əch-wiə-inù ə ghà ni, Mɛ nyùmə fə kù' i. Mə biri jig Əchwɛ ə Che-igun mbi mbi məməənɛ-inù iŋga e nəb."

¹⁹ Məməənɛ-inù mbe nya'a ghè àmei ich'ì ni Yeso nya'a gha əmbi mɛməd, əne teki rijig Əchwɛ ə Che-igun te.

²⁰ À nya'a sɪ ikwiri kwiri we, Yeso nya'a chubi i jig mbi mbi məməənɛ-inù mbe wum chòb rìbe. ²¹ Əni mbi nya'a jigə, wì nya'a ghà ni, "Mə ghà rəs' i nən ni wəd mɔ'w rəbɔ' nən biri fen əmi."

²² Məməənɛ-inù mbe nya'a kəŋ kənə. Əne mbi nya'a kɔ biiri i bɔ i mɔ'w mɔ'w ni, "Ənùŋɛsɪg, à wa kiə mɔ' ə?"

²³ Wì nya'a wìirɛ ni, "We ni fə zɪ əbɔ iŋga əkaŋ ə mɔ' mbi num biri fen əmi. ²⁴ Wan Wəd biri kwi ich'ì ni mbi nya'a fə ŋwa'ni imbə' əməd, àyiə ŋgə' biri nyi igun ə wəd we ni fen əməd. À ki əni chəi mbi nya'a kiri gywi əməd, nji zɪə bɔŋ." ²⁵ Judàs we ni nya'a fen əməd nya'a bə biiri ni, "Əchwiə-inù, à wa kiə mɔ' ə?"

Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "À fə ghà əne."

Ikɔ rì əni Itari Ənùŋɛsɪg
(Mk 14.22-26; Lk 22.14-20; 1 Kɔ 11.23-25)

²⁶ Əni Yeso mbi mbi məməənɛ-inù nya'a sɪə jigə, Yeso nya'a niη chiŋ ŋgəŋ, kɔŋgi ə Nwiə igun, bə'ri, nà' əmbi mbi məməənɛ-inù ghà ni, "Mbə niη jig, əzɔ yɪ mɛ nyamnyod."

²⁷ Wì nya'a bə niη to' mìnò', kɔŋgi ə Nwiə, nà' əmbi mɛməd ghà ni, "Mbə nɔ mbən mijim. ²⁸ Əzɔ yɪ mɛ ənəm ni Nwiə fə niη san fiso fi mbi nən. Ənəm zɔ yɪ əze ni mbi chəmni imbə' itu bəd mìnɔnɔ', imbə' Nwiə wa' inù ribɔŋ mɛməd. ²⁹ Mə ghà i nən ni chəi mə biri wiri nɔ mìnò' pè əni ze ni mə biri nɔ mbi nən əni ighəm fi iŋga ənù ifɔn mɛ Mbǎ'."

³⁰ Əni mbi nya'a fə kweri ikyí, mbi nya'a jwè wò ikanj iwum mɛ Olif.

Yeso nya'a ghà ni Pità birì ton əwi

(Mk 14.27-31; Lk 22.31-34; Jn 13.36-38)

³¹ Əni Yeso mbi mbi məməəñi-inù nya'a pè ikan ɪwum mɪOlif we, wɪ nya'a ghà əmbi mɪməð ni, "Mbə birì norə əwən sàŋ əmi ɪzimi wɔ. Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni,

'Mə birì zwiiri əñəŋgɛ-njɛg,
əne inɔn njɛg we birì jàŋə.'

³² Əyia əni Nwiə fə zwemni əmi, mə birì wo imbi i nən ə Galili.

³³ Pità nya'a ghà i bɔ ni, "Ka' məməəñi-inù mbə mɪjim bè nɔrə əwən sàŋ əwe, chəi mə birì nɔ ghì əne."

³⁴ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Mə ghà rəsì' i ne ni, àmei ɪzimi wɔ, bɔŋ inoŋgub siə tɔŋə, à birì fə ton əmi ighəm tad."

³⁵ Pità nya'a ghà i bɔ ni, "Ka à bè ye'i ni mbi birì zwiiri əwe bè zwiiri əmi, chəi mə birì nɔ ton əwe." Məməəñi-inù mbə mɪjim nya'a bè ghà àmei əne.

Yeso nya'a kɔŋgi ə Nwiə ə Gətsemani

(Mk 14.32-42; Lk 22.39-46)

³⁶ Yeso mbi mbi məməəñi-inù nya'a nɔ' wò əsì ə mɔ'ɔ zə ni mbi nya'a tɔŋ əni Gətsemani. Əni mbi nya'a pè əŋgu, wɪ nya'a ghà əmbi mɪməð ni, "Mbə chub əgha, mə tindì wò imbi kɔŋgɛ ə Nwiə." ³⁷ Əni wɪ nya'a ghà əne, wɪ nya'a niŋ ə Pità mbi ə bɔn Zebedi mbe mɪbe mbi wò inɔn. Wɪ nya'a kàŋə kənə, fɪŋ bè kɔ tɔb əməð.

³⁸ Əne wɪ nya'a ghà əmbi mɪməð ni, "Əkənɛ ə fə kàŋ swi iŋga mi fɪŋ, kəb zwiiri əmi. Mbə chub əgha, mba mɪnən chub ɪkye'e."

³⁹ Əni wɪ nya'a ghà əne, wɪ nya'a yèndɛ wò imbi rɪpi, pè kub ife ə si, kɔŋgɛ ə Nwiə ghà ni, "Mi Mbə, ɪchì mi chwia, à ghì ŋgə' zɔ chə ri igwi num. Əyia ghì ye' ənù zə ni à kəbi, ka'i əze ni mə kəbi."

⁴⁰ Wɪ nya'a bəndɛ wò əsì məməəñi-inù mbe pè zə əni mbi nya'a gwənə. Əne wɪ nya'a biiri əmbi Pità ni, "Chəi əni tɛ mbə chub ɪkye'e mbi num əni awà fibɛ ə? ⁴¹ Mbə chub ɪkye'e kɔŋgɛ ə Nwiə ni tɛ ənù ə mɔ'ɔ numbi i əwən. Fɪŋ zia kəb ni mbə ghì ənù ni ku'ni, əyia nyamnyod ə bɔd."

⁴² Əni Yeso nya'a ghà əne, wɪ nya'a yì wò kɔŋgɛ ə Nwiə əni ighəm ni pe be ghà ni, "Mi Mbə, à mi ye' ni chəi ɪchì chərə ni tɛ à ghì ni ŋgə' zɔ chə ri igwi num, nji ghì ɪchì ni à kəbi." ⁴³ Əni wɪ nya'a wiri bəndɛ, wɪ nya'a wò pè zə məməəñi-inù mbe əni mbiə gwənə. I mbiə nya'a gwən imbə' ighəm ni ŋgwənə nya'a fə kən chɪŋ mɪməð əku.

⁴⁴ Yeso nya'a bè yì sàŋ mɪməð wò kɔŋgɛ ə Nwiə əni ighəm ni pe tad. Wɪ nya'a ghà à əmei inù mbe ni wɪ kə' bè ghà. ⁴⁵ Wɪ nya'a bəndɛ wò əsì məməəñi-inù mbe pè ghà əmbi mɪməð ni, "Mbə kiə kiri gwənə bè zwiiri əwən ə? Mbə zə ni nyumə fə kù'i, əne mbi fə fən Wan Wəð əmbi ə bəð niə ghì inù ribɔŋ. ⁴⁶ Mbə nɔ' tɛ kɔ wo. Mbə zə, wəð we ni fen əmi fə si i əgha!"

İnɔn bəð nya'a gywɛ ə Yeso

(Mk 14.43-50; Lk 22.47-53; Jn 18.3-12)

⁴⁷ Əni Yeso nya'a kiri ghamə, Judàs, ni nya'a wɪ mɔ'ɔ rəbɔ' məməəñi-inù mbe wum chɔb rɪbe nya'a ye'e. I wia nya'a yènə mbi inɔn bəð ni nya'a yim rɪbi bè yim itum mbàŋ. À yia bəð kyeŋ mbe ri ə mbàn Nwiə mbi ə bəð kyeŋ mbe rɪŋga əbeŋ nya'a tom mɪməð. ⁴⁸ Wəð we ni nya'a fen ə Yeso nya'a fə nà' ənweeni əmbi mɪməð ni, "Mbanə zə ni mə sɔɔri ndə' məd yì we ni mbiə kəbə. Mbə gywɛ əməð."

⁴⁹ Judàs nya'a wò əsì Yeso əwu əwən pè ghà i bɔ ni, "Əchwia-inù, mə chà'rɛ əwe!" Wɪ nya'a chà'rɛ əne, sɔɔri ndə' məd.

⁵⁰ Yeso nya'a wiiɛ i bɔ ni, "Mi sè! Ghì ənù zə ni à ye'e ghì!"

Əni Judàs nya'a ghì əne, bəð mbe nya'a wò chə ə Yeso əni ikə, yimi. ⁵¹ Mbanə mɔ'ɔ rəbɔ' bəð mbe ni nya'a mbi Yeso nya'a chɔ' i ibi ri əba', ŋwi, wɪ chə kwa ə-tɔŋ ri ətu wəð əfà'i ətu igwi ə bəð mbàn Nwiə.

⁵² Yeso nya'a ghà əmbi wəð ibi we ni, "Sɔ e ibi əba'.

Əyia kyeri ni wəð we niə zɔŋ əni ibi birì bi kwi ɪchù ibi. ⁵³ Chəi à kyeri ni mə we tɛ mə dɪ əmbi mi Mbə, wɪ kɪ chà mɪnɔn mbəŋgɪrə ni che mɪnɔn wum chɔb rɪbe ni mbi ye'e wèrɛ əmi ə? ⁵⁴ Əyia mə mi ghì əne, nji iŋgam Nwiə we ni gha ni inù mbɔ berì ghì, kiə wo jwi əni rəsì' ri ye ə?"

⁵⁵ Yeso nya'a ghà əmbi mɪnɔn bəð mbe ni, "Mbə si ye'e i gywɛ əmi mbi mibi fɔri mbi itum mbàn ighabi ni mə yì iji ə? Mə wia nya'a chub iŋga mbàn Nwiə inì jim chwia inù, əyia chəi mbə nya'a gywɛ əmi. ⁵⁶ İnù mbɔ jim fə ghì imbə' inù mbe ni bəð ɪkən Nwiə nya'a ŋwà'nɛ mbi jwi əni rəsì'." Əni wɪ nya'a ghà əne, məməəñi-inù mbe mɪjim sàŋ əməð nɔd əwən.

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wò ife məsa' əbeŋ

(Mk 14.53-65; Lk 22.54-55,63-71; Jn 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Bəð mbe ni nya'a yim ə Yeso nya'a niŋ əməð wò ək-wi Kaifàs, əsì ni məchwia rɪkə mbi ə bəð kyeŋ mbe rɪŋga əbeŋ nya'a fə naani əŋgu. Kaifàs yia nya'a ətu igwi ə bəð mbàn Nwiə. ⁵⁸ Pità wia nya'a beeni əbɔ' məd tigharigha. Wɪ nya'a beeni əne wò pè ɪchù ikam ətu ig-wi ə bəð mbàn Nwiə we. Wɪ nya'a nyi iŋga ikam we wò chubi mbi məñəŋgɛ mbàn Nwiə imbə' zə inwɪ.

⁵⁹ Bəð kyeŋ mbe ri ə mbàn Nwiə mbi məsa' əbeŋ mbe mɪjim nya'a kɔ kəb bəð ni birì gha mighab igwi ə Yeso imbə' i mbe tɛ mbi zwiiri əməð. ⁶⁰ Mbi nya'a kəb əyia chəi mbi nya'a zə, ka à bè ye'i ni bəð mɪnɔnɔ' nya'a jwɛ wò ghà mighab igwi məd ife mɪməð. À ni pe əni in-wi, mbanə mɔ'ɔ rɪbe nya'a jwɛ wò imbi ⁶¹ ghà ni, "Mbe wɔ kə' ghà ni, 'Mə we tɛ mə sà' mbàn Nwiə wiri kod əni inì tad.'"

⁶² Əni mbi nya'a ghà əne, ətu igwi ə bəð mbàn Nwiə nya'a nɔ' rətia biiri ni, "Chəi à berì ənù ə mɔ'ɔ ni wiiɛ ə? À gha ni ye imbə' inù mbɔ ni mbi zi igwi ne ə?" ⁶³ Yeso nya'a kəm i rəziə. Əne ətu igwi ə bəð mbàn Nwiə we nya'a ghà i bɔ ni, "Gha we rəsì' əni ikum Nwiə we ni ye' ikə ni àwɔ yia Wəð we ni Nwiə zɔ'ɔ, ni ye' Wan Nwiə."

⁶⁴ Yeso nya'a wiiirì i bɔ ni, "À fə ghà әне. Àyiə mə ghà i nən ni, i kɔ rɛnɛn, mbə biri zə Wan Wəd ni chub əbà əbɔ ə jig ə Njwiə we ni berì ika jìm, bə zə әне wiə ye'e igwi ə pà."

⁶⁵ Əni wɛ nya'a ghà әне, ətu igwi ə bəd mbàn Njwiə we nya'a yim ti ngywɛ sèerì ghà ni, "Wɛ fə zòm ə Njwiə! Tɛ kìa wiriə kəb mizərɛmbin imbə' ə yè ə? Mbə fə zu ichi ni wɛ zòm ə Njwiə. ⁶⁶ Mbə sob ni yè ə?"

Mbi nya'a wiiirì ni, "Wɛ fə gù, әне zìə kù' ni mbi zwiiri əməd." ⁶⁷ Əni mbi nya'a ghà әне, mbi nya'a ched mad әне ifè mad bə som əməd. Mbi mɔ'ɔ nya'a bə nibrì əməd, ⁶⁸ ghà ni, "Àwò we ni Njwiə zɔ'ɔ, kaŋ wəd we ni nib əwe!"

Pità nya'a ton ə Yeso

(Mk 14.66-72;Lk 22.56-62;Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Pità nya'a chub isig iŋga ikye ikam, әне wan əyi mɔ'ɔ ni nya'a wəd əfà'i Kaifàs nya'a wò əsi məd pè ghà i bɔ ni, "Àwò bə wiə kə' mbi Yeso we ri ə Galili." ⁷⁰ Wɛ nya'a ton ənù ze ifè bəd mɛjìm ghà ni, "Chəi mə kyeri ənù ze ni àwò ə ghàə." ⁷¹ Əni wɛ nya'a ghà әне, wɛ nya'a jwɛ wò ichi ikam. Wan əyi əfà'i cherə zə nya'a əməd, әне ghà əmbi ə bəd mbe ni nya'a təmbi iban iban ni, "Mbanə zɛ wiə kə' mbi Yeso we ri ə Nazàret."

⁷² Pità nya'a bə yi ton ənù ze, әне kàn ni, "Chəi mə kyeri mbanə ze ni àwò ə ghàə!" ⁷³ Əni əmad ə nya'a yi zòmbi, mbanə te ni nya'a təmbi iban iban nya'a wò ghà əmbi Pità ni, "À yi kaŋ rəsì' ni àwò yi wi mɔ'ɔ rəbɔ' mɛməd, imbə' ighəm ni ichi ni àwò ə ghàm ə chwi ni àwò yi ri ə Galili."

⁷⁴ Əne Pità nya'a kɔ zòm i inyod kàn ni, "Əni ikum Njwiə, chəi mə kyeri mbanə ze ni mbiə ghàə." ⁷⁵ Əne Pità nya'a kɔndi iŋgam we ni Yeso nya'a gha i bɔ ni, "Bɔŋ inoŋgub siə tɔŋə, à biri fə ton əmi ighəm tad." Əni wɛ nya'a kɔndi әне, wɛ nya'a jwɛ wò isig chwenj misi kwà' riŋgə'.

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wò ifè Pailèt

(Mk 15.1;Lk 23.1-2;Jn 18.28-32)

27 À nya'a isɔɔ, bəd kyerj mbe ri ə mbàn Njwiə mbi ə bəd kyerj mbe riŋga əberj nya'a yim ifeti әне taŋ ichi ni mbi biri zwiiri ə Yeso. ² Mbi nya'a taŋ әне, kod əməd, niŋ wò nà' əmbi Pailèt ni nya'a gɔmnà.

Judàs nya'a swen ə

(İfà'i 1.18-19)

³ Əni Judàs we ni nya'a fen ə Yeso, nya'a zə ni mbi fə sob ni mbi zwiiri əməd, wɛ nya'a berj i fiŋ wiri wò wi ikab mɛsirivà mbe iwum tad əmbi ə bəd kyerj mbe ri ə mbàn Njwiə mbi ə bəd kyerj mbe riŋga əberj. ⁴ Wɛ nya'a nà' әне ghà ni, "Mə fə ghè ənù ribɔŋ ichi ni mə fen wəd ni chəi wɛ gu ənù."

Mbi nya'a wiiirì ni, "Əze ə berì ənù ə ye ni ghè mbi nà ə? À yi e isa'!"

⁵ Judàs nya'a zu әне, mà' ikab we iŋga mbàn Njwiə, jwɛ wò swen ə.

⁶ Bəd kyerj mbe ri ə mbàn Njwiə nya'a gwe ikab we ghà ni, "Wɔ yi ikab ənəm, әне chəi ta tikə chwia ni tɛ zi ikab wɔ əbɔ' ikab we ri ə mbàn Njwiə." ⁷ Mbi nya'a ghà әне, yim ifeti, әне niŋ ikab we wò zon si ze ni mbi nya'a tɔŋ әне Si əbɔm rikyiŋ, ni mbi biri siə twenə bəd rɛsɔ'ɔ əŋgu. ⁸ À yi əton ni i pè rəchɔŋ, bəd mbiə kiri tɔŋ əsi ə si ze әне Si Ənəm. ⁹ Əne ənù ze ni Jèrèmià, ni nya'a wəd ikən, nya'a ŋwa'ni ə nya'a jwɛ әне rəsì' ni, "Mbi nya'a niŋ ikab mɛsirivà iwum tad, ni ye' inun ikab we ni mɛzre nya'a ben ni mbə biri nà' igwi ətu əməd, ¹⁰ wò zon Si əbɔm rikyiŋ, ichi ni Njwiə nya'a gha i num."

Pailèt nya'a nwèndi ə Yeso

(Mk 15.2-5;Lk 23.3-5;Jn 18.33-38)

¹¹ Yeso nya'a təm ifè gɔmnà, әне gɔmnà we nya'a biri i bɔ ni, "Àwò ki ifiŋ mɛjìu ə?"

Yeso nya'a wiiirì ni, "À fə ghà әне." ¹² Àyiə әне bəd kyerj mbe ri ə mbàn Njwiə mbi ə bəd kyerj mbe riŋga əberj nya'a zi inù igwi məd, chəi wɛ nya'a wiiiri. ¹³ Əne Pailèt nya'a biiri i bɔ ni, "Chəi à zu inù mbɔ jìm ni mbi zi igwi ne ə?" ¹⁴ Àyiə chəi Yeso nya'a wiiiri, ka àbei ni wiiiri ənù ə mɔ'ɔ ə mɔ'. Əne ənù ze ə nya'a chə ə gɔmnà we.

Pailèt nya'a sob ni mbi zwiiri ə Yeso

(Mk 15.6-15;Lk 23.13-25;Jn 18.39-19.16)

¹⁵ Iŋga ighəm iwu jìm, әне yi igwi ini mbe ni mɛjìu nya'a jig Əchwɛ ə Che-igun, gɔmnà nya'a kìa chɛə wəd ndəŋ fibɛ sàŋə, ye' we ni inɔn bəd dəbɛ. ¹⁶ À nya'a әне ə nyùmə we, mbanə mɔ'ɔ nya'a nəb ndəŋ ni inɔn bəd we nya'a kyeri əməd imbə' inù ribɔŋ mbe ni wɛ nya'a ghèə. İkum məd yiə nya'a Barabas. ¹⁷ Əni inɔn bəd we nya'a feti, Pailèt nya'a biiri əmbi mɛməd ni, "Wəd we ni mbə kəb ni mə chiə sàŋ i nən ki wi ə? À kìa Barabas kɛ Yeso we ni mbiə tɔŋ әне Wəd we ni Njwiə zɔ' ə?" ¹⁸ Wɛ nya'a biiri әне imbə' ighəm ni wɛ nya'a kyeri ni mɛjìu nya'a yim ə Yeso ye'e nà' i ni imbə' ədii.

¹⁹ Əni wɛ nya'a chub igun ətən ze ni wɛ nya'a chub igun sobə misa'i, iwɛ məd nya'a chə ikən i bɔ ni: "Tirə berì e ənù ə mɔ'ɔ ni ghè mbi mbanə zɛ, imbə' ighəm ni chəi wɛ gu ənù ə mɔ'ɔ. Mə wiə ghà әне imbə' ighəm ni mə kàŋ zə ŋgə' əku ə njəm izimi wɔ imbə' əməd."

²⁰ Bəd kyerj mbe ri ə mbàn Njwiə mbi ə bəd kyerj mbe riŋga əberj nya'a no bəd mbe ni mbi gha Pailèt chi ə Barabas sàŋə, әне zwiiri ə Yeso. ²¹ Pailèt nya'a yi biiri əmbi mɛməd ni, "Tɛ əbɔ' mbanə tɛ rɛbe, we ni mbə kəb ni mə chi ə sàŋ i nən ki wi ə?"

Mbi nya'a wiiirì ni, "Chi ə Barabas."

²² Pailèt nya'a biiri əmbi mɛməd ni, "Mə si ghè ənù ə ye mbi Yeso we ni mbiə tɔŋ әне Wəd we ni Njwiə zɔ' ə?" Mɛməd mijim nya'a wiiirì ni, "Kombi əməd əzed ə ba'ni."

²³ Pailèt nya'a biiri ni, "Wɛ ə gu ənù ə ye ə?"

Mbi nya'a määnɛ yi kyerj rɛkə ghà ni, "Kombi əməd əzed ə ba'ni!"

²⁴ Əni Pailèt nya'a zə ni chəi ənù ə mɔ'ɔ ni tɛ rə nya'a wiri ghè, əmei ni tə mi wò imbi, əchɔb ə biri gù, wɛ nya'a niŋ minib sò mbi ibɔ ifè inɔn bəd we ghà ni, "Chəi mə berì əbɔ әне ivi mbanə zɛ! İsa'i yi wən!"

²⁵ Bâd mbe mîjim nya'a wîlîrî ni, "Ndôn imbè' ichî ni mbi zwiiri amad nyi igwi na bè nyi igwi mba bôn!"

²⁶ Òne Pailèt nya'a chî ò Barabas sàñ ambi mîmäd. Òni wî nya'a fə gha mbi te ò Yeso òni ò ngwad, wî nya'a nà' amad ni mbi wò kòmbì əzed ò ba'ni.

Mîsɔgyî nya'a ba'ri ò Yeso

(Mk 15.16-20; Jn 19.2-3)

²⁷ Mîsɔgyî Pailèt ni nya'a gɔmnà nya'a niñ ò Yeso mbi wò iŋga t' gɔmnà. Mbi nya'a pè feti mîsɔgyî jîm, mbi kad amad. ²⁸ Mbi nya'a chî ngywî ri mäd, əne niñ ngy-wî ifɔn zî igwi mäd. ²⁹ Mbi nya'a ghî əne, niñ jîñjî kad iğhabi idəm ifɔn zî ətu i bɔ. Mbi nya'a bè zî fized iŋga əbɔ ə jig amad, əne chîndî itu inywi ifè i bɔ kɔ ba'ri amad ghàə ni, "Mbèè! Ngəə! Tî chà'rî əwe, kyî ifɔn mîjû!" ³⁰ Mbi nya'a ched mad əni mäd bè niñ fized fe ri bɔ bu' ətu amad əŋgu. ³¹ Òni mbi nya'a fə ba'ri amad määni, mbi nya'a chî ngywî ifɔn ze, wîri zî ngywî ri mäd ibòm i bɔ. Mbi nya'a ghî əne, niñ amad i wò kom-bi əzed ò ba'ni.

Mîsɔgyî nya'a kòmbì ò Yeso əzed ò ba'ni

(Mk 15.21-32; Lk 23.26-43; Jn 19.17-27)

³² Òni Yeso mbi mîsɔgyî mbe nya'a jwî rîŋga Jêrusalèm yènə wòə, mbi nya'a pè inəñjî bòmni mbanə mɔ'ɔ ni nya'a ri ò Sirin ni ikum mäd nya'a Saimòn. Mîsɔ-gyî mbe nya'a nyèn amad ni wî niñ əzed ò ba'ni ze ri əmbi Yeso bè'. ³³ Mbi nya'a yèn wò pè əsi ze ni mbi nya'a tɔŋ əni Golgotà. (Golgotà yi ni "Timbin İwɔ'-ətu"). ³⁴ Òni mbi nya'a pè əŋgu, mbi nya'a nà' mîno' ni mbi nya'a nyami mbi ənywî-ənywî ni wî nɔ. Əyia əni wî nya'a zwe'ri, wî nya'a ton ni nɔ.

³⁵ Òni mbi nya'a fə kòmbì amad əzed ò ba'ni, mbi nya'a sɔŋ mbanə ghàpî ngywî ri mäd əka' mîmäd. ³⁶ Òni mbi nya'a ghî əne, mbi nya'a chub ə si əsi ze imbè' nəŋgi amad. ³⁷ Mbi nya'a ŋwà'nî isa'i we ni mbi nya'a zi igwi mäd kòmbì əzed ò ba'ni ze igwi ətu amad. Mbi nya'a ŋwà'nî ni: "Wî yia Yeso, ifɔn mîjû." ³⁸ Mbi nya'a bè kòmbì miji be mbi Yeso, wî fibî əbà əbɔ ə jigî, wî fibî əbà əbɔ ə twerj.

³⁹ Bâd mbe ni nya'a chè iban əsi ze mbiə nya'a ba'ri amad bè mə'ə mbə itu ⁴⁰ ghàə ni, "Ăwò we ni biri sa' mbàn Nwiə wîri niñ ini tad kod, kan jwî e rəŋgə! Ăwò mi kəŋ ye' Wan Nwiə, swi' e ti əzed ò ba'ni ze." ⁴¹ Ə yia bè əndəŋ əndəŋ ni bəd kyeŋ mbe ri ò mbàn Nwiə mbi məchwîə rîkă fɔri bəd kyeŋ mbe rîŋga əberj nya'a bə ba'ri amad ghàə ni, ⁴² "I wiə nya'a chîə bəd cherə rəŋgə', əyia chəi əni tî mäd zia jwî rəŋgə! Məd yi ifɔn mîlzre! Wî swi' ri əzed ò ba'ni ze, əne tî biri ben ni mäd yi ifɔn! ⁴³ Wî nya'a nuŋ i fîŋ igun ò Nwiə, əne Nwiə si chî amad rəŋgə' tîni əwù ze ni wî kəb amad, imbè' iğhəm ni i wiə nya'a ghà ni, 'Mî yia Wan Nwiə.'" ⁴⁴ Miji mbe ni mbi nya'a bè kòmbì mbi mäd nya'a bè zîm amad əmei əndəŋ əndəŋ.

Ichî ni Yeso nya'a kwi

(Mk 15.33-41; Lk 23.44-49; Jn 19.28-30)

⁴⁵ I kɔ ri əni mînyùmə wum chòb rîbe əzia, isi nya'a fin əberj ə jîm. Mbi nya'a fin əne wò pè əni mînyùmə tad. ⁴⁶ Ə nya'a iğhabi mînyùmə tad, Yeso nya'a kyeŋ rîkă ghà ni, "Ēli Ēli!, lama sabaktani?" əne yi ni, "Mî Nwiə, mi Nwiə, à wa' əmi imbè' ə yè ə?"

⁴⁷ Bâd mɔ'ɔ rəbɔ' mbe ni nya'a təmbi iban iban nya'a zu əne ghà ni, "Mbanə zî zia tɔŋə Ēlajî ni wî ye'e wèèrî əwi." ⁴⁸ Əmei əwu əwən, wî mɔ'ɔ rəbɔ' mîmäd nya'a nòrə wò niñ jû', chub iŋga twàn tî mîno', fàm ətu fized, wò nà' i bɔ ni wî sɔkri.

⁴⁹ Əyia mbi cherə nya'a ghà ni, "Be wòm tî zə ni Ēlajî wa biri ye'e i chî amad rəŋgə' ə."

⁵⁰ Yeso nya'a yi kyeŋ rîkă, si mèndî.

⁵¹ Əmei əwu əwən, ngywî ze ni mbi nya'a tam iŋga mbàn Nwiə nya'a san iba be kɔ ri ətu wò pè əton. Si nya'a wùd, tikòb bè nùmə. ⁵² Misi nya'a fi'ə, əne Nwiə nya'a zwemni bəd mäd mbe ni nya'a fə kwi. ⁵³ Òni Yeso nya'a zwemə, mbi nya'a jwi rîŋga mîsi mbe wò nyi iŋga əsi ə zeri (əne yia Jêrusalèm). Bâd mîno' nya'a zə mîmäd əŋgu.

⁵⁴ Òni ətu igwi mîsɔgyî mbi mîsɔgyî mbe ni nya'a nəŋgi ò Yeso, nya'a zə ichî ni si nya'a wûri bè zə inû jîm mbe ni nya'a ghî, mbi nya'a bɔ kwà' rîŋgə', əne ghà ni, "Ă yi rəsi' ni mbanə zî yi kə' ə Wan Nwiə!"

⁵⁵ Məyi mîno' nya'a əŋgu. Mbi nya'a təm ri əsà əgha i nəŋ. Mbi nya'a beeni əbɔ' ə Yeso nò' tî ri ò Galilî yènə wèèrî amad. ⁵⁶ Mbi mɔ'ɔ ri əbɔ' mîmäd yia nya'a Mèri Məgdàlen, Mèri iŋgɔb Jems mbi Jòsəf, mbi iŋgɔb bɔn Zebèdîf.

Ichî ni mbi nya'a twerj ò Yeso

(Mk 15.42-47; Lk 23.50-56; Jn 19.38-42)

⁵⁷ Ə nya'a ikwiri kwiri, wəd mbɔn mɔ'ɔ ri ò Ārimatəə nya'a ye'e. İkum mäd yia nya'a Jòsəf. Wî yia nya'a bè wî mɔ'ɔ rəbɔ' məməñ-inû Yeso. ⁵⁸ Wî nya'a ye'e əne wò əsi Pailèt, pè ghà i bɔ ni wî nà' əvi ò Yeso i ni. Pailèt nya'a ghà ni mbi nà' əvi ze i bɔ. ⁵⁹ Jòsəf nya'a niñ əvi ze, nib iŋga ngywî rîfi ni nya'a zi fi, ⁶⁰ əne wò boŋ iŋga isi mäd ni nya'a wî fi, ni wî nya'a chəb iŋga iwɔ. Wî nya'a boŋ əne, biŋ iti kyeŋ kubri ichû isi we əŋgu, nɔ' wò i. ⁶¹ Mèri Məgdàlen mbi Mèri cherə wə nya'a əŋgu. Mbi nya'a chub ə si siə nəŋ isi we.

Mbi nya'a nùŋ mîsɔgyî ni mbi nəŋgi isi Yeso

⁶² Ə nya'a əni ze ni beeni, ni nya'a əni ni mîjû nya'a teki inyod imbè' jig əni əkwî, bəd kyeŋ mbe ri ò mbàn Nwiə mbi mîFarisiî nya'a feti wò əsi Pailèt. ⁶³ Mbi nya'a pè ghà i bɔ ni, "Masà, tî fə wîri kəndi ənû ze ni wəd mîghab we nya'a ghà əni wî nya'a kiri i ikă. Wî nya'a ghà ni, 'Ini mi chè itad, mə biri wîri zwemə.'" ⁶⁴ Əne sob ni mbi jengi nəŋgi isi we wò pè əni ini mbe tad. Ə mi ton ghi e əne, nji məməñ-inû imäd biri wo jî əvi amad, si ghà əmbi ò bəd ni, 'Wî fə zwemə.' Mîghab mbɔ ni si nwiə biri bə chə mîghab ritu."

⁶⁵ Pailèt nya'a ghà əmbi m̄mǎd ni, "Mbè niŋ m̄sɔgyɛ mbi wò nəŋgi isi we ichî ni mbè kəbi." ⁶⁶ Əne mbi nya'a wò zɛ ənweeni igwi iti we ni mbi nya'a kubri ichû ɛsi we əŋgu, bə nùŋ m̄sɔgyɛ ni mbi nəŋgi isi we.

Yeso fə zwemə

(Mk 16.1-10; Lk 24.1-12; Jn 20.1-10)

28 Əni əni əkwɪ m̄jû nya'a ye'e chè, əni itu' nya'a chig əni ə Sɔndè, Mèri Màngdàlen mbi Mèri chera wə nya'a wo neŋ ɛsi we. ² Mbi ni zə, si nya'a sà' wùd kwà' r̄kǎ. Zɛ nya'a wùd imbè' ighəm ni aŋgirè Ənùŋɛsig nya'a swi' rikəŋ pè biŋ iti we ri ichû ɛsi we, chub igun. ³ Inyod məd nya'a teə ichî ni ibi mbəŋ ə ŋwàŋə. Ngywǎ ri məd nya'a bə fuə ri saəŋ. ⁴ M̄sɔgyɛ mbe ni nya'a nəŋgi isi we nya'a zə əməd, bə kwà' r̄ŋgə', əne bindi. Mbi nya'a si ye' ighabi ivi bəd.

⁵ Ayiə aŋgirè we nya'a ghà əmbi məyi mbe ni, "Ti mbè bə ə. Mə kyeri ni mbə mbiə kəb ə Yeso we ni mbi nya'a kombi əzed ə ba'ni. ⁶ Chəi məd əgha. Wɛ fə zwemə àmei ichî ni wɛ nya'a gha i nən. Mbè ye'e zə əsi ze ni mbi kə' boŋ əməd əŋgu. ⁷ Əne mbè zambi wò ghà əmbi m̄mǎd-ɛn̄-in̄ iməd ni: 'Wɛ fə zwemə, əne i wiə wò imbi i nən ə Galili. Mbə biri zə əməd əŋgu.' Ti mbè neb ə ən̄ zɛ ni m̄ ghà i nən."

⁸ Məyi mbe nya'a ki zambɛ n̄' ri ichû ɛsi we. Mbi nya'a yènə bəə, ayiə igha'i nya'a swi iŋga f̄iŋ ti m̄mǎd. Mbi nya'a n̄rè imbè' i wò ghà ən̄ ze əmbi m̄mǎd-ɛn̄-in̄ iməd. ⁹ Əni mbi nya'a n̄rè wò əne, mbi ni zə Yeso sà' kumn̄i m̄mǎd, əne ghà ni, "Mə chà'r̄i əwən!" Əni wɛ nya'a ghà əne, mbi nya'a wò əsi məd, pè yim iwu iməd bə wumn̄i əməd. ¹⁰ Yeso nya'a ghà əmbi m̄mǎd ni, "Ti

mbè bə ə. Mbè wo ghà əmbi mbi bəŋgəb ni mbi wo ə Galili. Mbi biri zə əmi əŋgu."

M̄sɔgyɛ nya'a ghà ən̄ ze ni nya'a ghɛ

¹¹ Əni məyi mbe nya'a wòə, m̄sɔgyɛ m̄'ɔ nya'a wò iŋga əsi ze, pè ghà in̄ j̄im mbe ni nya'a ghɛ əmbi ə bəd kyey mbe ri ə mbàn Nwiè. ¹² Əni bəd kyey mbe ri ə mbàn Nwiè mbi ə bəd kyey mbe r̄ŋga əbeŋ nya'a feti, mbi nya'a taŋ ən̄ ni mbi biri ghɛ. Mbi nya'a taŋ əne, nà' ikab n̄n̄' əmbi m̄sɔgyɛ mbe, ¹³ ghà ni, "Mbə ghà əmbi ə bəd ni, 'M̄mǎd-ɛn̄-in̄ iməd kə' ye'e ji əvi əməd izimi əni t̄ə kə'ə gwənə.' ¹⁴ Ka' ḡomnà bə zu i, t̄ə biri kyeri ən̄ ni gha i bə, əne ch̄i əwən r̄əŋgə'." ¹⁵ M̄sɔgyɛ mbe nya'a niŋ ikab we wò ghɛ àmei ichî ni mbi nya'a ghà əmbi m̄mǎd. Əzɛ yi ən̄ ze ni fə jaŋ əka' m̄jû ye'e pè r̄əch̄əŋ.

Yeso nya'a nà' əf̄a' i ə kyey əmbi mbi m̄mǎd-ɛn̄-in̄

(Mk 16.14-18; Lk 24.36-49; Jn 20.19-23; if̄a' i 1.6-8)

¹⁶ M̄mǎd-ɛn̄-in̄ Yeso mbe wum ch̄əb m̄' nya'a wò ə Galili ikaŋ iwum we ni Yeso nya'a fə m̄ əmbi m̄mǎd. ¹⁷ Əni mbi nya'a zə əməd, mbi nya'a wumn̄i əməd, ayiə mbi m̄'ɔ nya'a bid ni à kiə kəŋ ə Yeso ə. ¹⁸ Yeso nya'a wò əsi m̄mǎd pè ghà ni, "Nwiè fə nà' ika j̄im i num ni m̄ tumbi ikaŋ f̄ri si. ¹⁹ Əne mbè wo əmbi ə bəd m̄j̄im iŋga ibeŋ j̄im, ghɛ ni mbi ye' mbi m̄mǎd-ɛn̄-in̄. Mbè nà' minib əmbi m̄mǎd əni ikum Mbǎ', əni wi Wan bə f̄ri əni wi Əzw̄i ə Zer̄i. ²⁰ Mbè chwi əmbi m̄mǎd ni mbi nuŋ rikə r̄ij̄im te ni m̄ fə na' i nən. Mbè kyeri ni mə wi mbi nən ighəm j̄im wò pè əni isig biri nwiè."

Mak

nya'a ηwa'ni

Inû imbè' àηwà'nè zî

À yia Jñn Mak nya'a ηwa'ni àηwà'nè zî. Tî nya'a bè zu imbè' àmæd ichî ni ηηgɔb mæd nya'a beri næb ə Jèrusalèm ni ifeti béd Kristo nya'a nyi ηnga (îfà'î 12.12). Mæd wiə nya'a fà' inôn mbi Pità. Ka mæd yia nya'a i àmèèni-inû Yeso rəbɔ' mèmèèni-inû mbe wum chòb rìbe. Wì nya'a zu inû mbe ni wì nya'a ηwa'ni imbè' ə Yeso ri əmbi Pità. I wiə nya'a beeni əbɔ' ə Pôl mbi Banabàs yènè wèèrì mîmæd əni mbi nya'a wò əni ighani əfà'î ritu (îfà'î 15.36-39). İkân chòm wô ə chwi ni Yeso ə beri ika ni ghà inû bè ghè. Tî zə ika mæd ichî ni wì nya'a chwi inû, ichî ni wì nya'a vèè béd, ichî ni wì nya'a chè izwî rìbòη rìnga béd mbi ichî ni wì nya'a wa' inû rìbòη béd. Yeso ə tɔη i inyod ηnga àηwà'nè zî ni tə yia Wan Wèd ni nya'a ye'e i kwi imbè' Njwiè wa' inû rìbòη béd. İkum wô ə chwi ni Yeso yia Wan Njwiè, yia Wèd we ni Njwiè zɔ'ɔ, yi we ni Njwiè nya'a ka' ni wì birì zwemni béd.

Mak nya'a ηwà'nè imbè' ə Yeso ni béd ηengɔ zə ye' inû mbe ni wì nya'a ghè, chè mbe ni wì nya'a chwia. İkwiri kyeη mbe ni si nwiè mbi ghà imbè' inû mbe ni nya'a ghè ηnga kàb Yeso ze ni nya'a si nwi igwi ə si. Inû mbe ni ηengɔ kààni imbè' kàb ze yi ichî ni mbi nya'a kombi Yeso əzed ə ba'ni mbi ichî ni wì nya'a zwemə.

- İtu inû ηnga àηwà'nè zî
- İkɔ ri əni ikân chòm 1.1-13
- Inû mbe ni Yeso nya'a ghè ə Galilîi 1.14-9.50
- Yeso nya'a nɔ' ri ə Galilîi wò ə Jèrusalèm 10.1-52
- İkab ze ni nya'a si nwiè əmbi Yeso ηnga fɔri iban ə Jèrusalèm 11.1-15.47
- Yeso fə zwemə 16.1-8
- Yeso nya'a jwi ifè béd bè wo ikaη 16.9-20

Inû imbè' ə Jñn we ni nya'a nà' minib (Mt 3.1-12; Lk 3.1-18; Jn 1.19-28)

1 İkɔ ri əni ikân chòm imbè' ə Yeso Kristo we ni ye' Wan Njwiè. ² Wèd İkân Njwiè Aizayà nya'a ηwà'nè ni,
 "Zə, mə wiə chà mi wèd tom imbi i ne.
 Mæd birì teki inênjî i ne.
³ Mæd yi we niə kyeη ηnga ibad rikwà'i ghàè ni,
 'Mbè teki inênjî əmbi Ənùηsig.
 Mbè teki minênjî mæd mbi təm!'"

⁴ Jñn we ni nya'a nà' minib nya'a wò ηnga ibad rikwà'i pè kɔ nà' minib bè kɔ gha ηngam Njwiè ghàè ni béd beη tə fîη niη minib imbè' Njwiè wa' inû rìbòη mîmæd. ⁵ Béd mbe rìnga əbà əbeη ze ri ə Jùdeyà fɔri béd mîjim mbe ri ə Jèrusalèm nya'a jwè wò kumni əmæd, ben mbə inû rìbòη, əne wì nya'a nà' minib əmbi mîmæd ηnga igyè Jodàn.

⁶ Jñn nya'a zìè ngywè ni mbi nya'a teki əni ə nyòη ri kàmel. Wì nya'a bè kod İkòbè gòb əni i İkyeri. Wì nya'a kurə ηgwèmi bè nerə jü ni mbi kə' rìnga bŭ'. ⁷ Wì nya'a ghàè ni, "Wèd we niə ye'e əni mi nîim ə dabə chè əmi. Mî rika kù' əmi ni tî mə gundi ə si zà minì' itabi mæd.
⁸ Mə wiə nà' minib i nən, àyiə mæd birì cha Əzwí ə Zeri igwi nən."

Yeso nya'a niη minib, Satàn numbi əmæd (Mt 3.13-4.11; Lk 3.21-22; 4.1-13)

⁹ À nya'a əni ə nyùmə we, Yeso nya'a nɔ' ri ə Nazàret ə Galilîi wò əsi Jñn, əne Jñn nya'a nà' minib i bɔ ηnga igyè Jodàn. ¹⁰ Əni Yeso nya'a jwè rìnga igyè we, wì nya'a zə ikaη ni nya'a əfi'a, bè zə Əzwí ə Njwiè ni nya'a swi'a ye'e igwi mæd ighabi təbèηə. ¹¹ Gè mɔ'ɔ nya'a ghàm rikaη ghà ni, "Àwò yi mi Wan ni mè gha'i kwà' rìngə'. Mî fîη ə bòη əku imbè' əwe."

¹² Àmei əwu əwəη, Əzwí ə Njwiè ə nya'a niη əmæd mbi wò ηnga ibad rikwà'i. ¹³ Wì nya'a chub ηnga ibad rikwà'i we ini iwum kwè. Satàn nya'a numbi əmæd əni ə nyùmə we. Wì nya'a mbi ə nyam tɔtɔ te rìnga ibad rikwà'i. Mbèηgiriə nya'a nà' ighi mbe ni wì kəbi.

Yeso nya'a tɔη mbanè rikwè ni nya'a məgywè-əgwi (Mt 4.12-22; Lk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Əni mbi nya'a yim ə Jñn wò zì ə ndəη, Yeso nya'a wò ə Galilîi pè kɔ gha ikân chòm imbè' ənù ifñn ə Njwiè. ¹⁵ Wì nya'a ghàè ni, "Nyùmə fə kù'i. Ənù ifñn ə Njwiè ə fə tiini. Mbè beη tə fîη, ben ikân chòm wô."
¹⁶ Əni Yeso nya'a che iban ə sà ze ri ə Galilîi, wì nya'a zə mbanè rìbe ni nya'a məgywè-əgwi. I mbiə nya'a m'à'è kè ηnga ə sà ze. Mbi yia nya'a Saimòn mbi Andrù ni nya'a aηgɔb mæd. ¹⁷ Yeso nya'a zə əne ghà əmbi mîmæd ni, "Mbè beeni əbɔ' num. Mə birì ghi mbè siə

ghìè ni bâd beeni əbɔ' num." 18 Àmei əwu əwən, mbi nya'a nɔ' sàŋ tə kɛ beeni əbɔ' məd.

19 Wɛ nya'a tindi wò imbi rɪpɪi, zə ə Jems mbi jɔn ni nya'a bɔn Zebèdii. Mbi nya'a iŋga əbaŋ igyɛ baŋgiə tə kɛ. 20 Əni wɛ nya'a zə mɪməd, wɛ nya'a tɔŋə. Mbi nya'a nɔ' sàŋ ə mbə' ni nya'a Zebèdii iŋga əbaŋ igyɛ ze mbi ə bəd mbe ni wɛ nya'a niŋ əni əfà'i. Mbi nya'a sàŋ əne beeni əbɔ' məd.

Yeso nya'a chɛ əzwɪ ribɔŋ rɪŋga mbaŋə mɔ'ɔ
(Lk 4.31-37)

21 Yeso mbi mbi məməəni-inu nya'a wò nyi ə Kàpenàhom. À nya'a əni əkwɪ mɪjɪ zə ni nya'a beeni, wɛ nya'a wo nyi kɔ chwi inu iŋga nəb əkàtɛ ze ni nya'a əsi ze. 22 Bəd mbe ni nya'a zu inu mbe nya'a yiiri ichi ni wɛ nya'a chwi inu, imbə' ighəm ni i wiə nya'a chwi inu əmbi mɪməd ighabi ə wəd ni beri ika ni ghi əne, ka'i ighabi ichi ni məchwiə rɪkə nya'a chwɪə.

23 Àmei əni ə nyumə we, mbaŋə mɔ'ɔ ni əzwɪ ribɔŋ ə nya'a iŋga məd nya'a ye'e iŋga nəb əkàtɛ ze. 24 Wɛ nya'a kɔ kyerɛ rɪkə ghəə ni, "Yeso ri ə Nazàret! À beri ənu ə ye ni ghɛ mbi nə ə? À wa ye'e imbə' nimni əwa ə? Mə kyeri wəd we ni à ye' wiwən. Àwə yiə Wəd Zeri we ni Nwiə tomi."

25 Yeso nya'a ghəm əbɔ' əzwɪ ribɔŋ ze ghà ni, "Kəm rəziə, jwɛ rɪŋga məd!"

26 Əzwɪ ribɔŋ ze ə nya'a kyerɛ rikə, chi' mbaŋə ze, jwɛ rɪŋga məd. 27 Bəd mɪjim mbe ni nya'a əŋgu nya'a yiiri, əne mbi nya'a siə biiriə mbənə mbənə ni, "Əzɔ ə ki ə ye ə? À ki ikwi ichi fi ni chwi ənu ə? Mbaŋə zɔ ə beri ika ni gham ni ka əbei əbɔ' izwɪ ribɔŋ, mbi zuuni əməd."

28 Àmei əwu əwən, mikā məd nya'a kɔ jaŋ iŋga isi jim mbe ni nya'a kad ə Galilii.

Yeso nya'a vɛ bəd mɪnɔnɔ'
(Mt 8.14-17;Lk 4.38-41)

29 Əni Yeso mbi mbi məməəni-inu nya'a jwɛ rɪŋga nəb əkàtɛ ze, mbi nya'a wò nyi iŋga nəb ze ni Saimòn mbi Andrù nya'a chub iŋga. Jems mbi jɔn nya'a bə wò mbi mɪməd. 30 Nyɔ Saimòn wiə nya'a igun əba' mbi ifə. Əni Yeso nya'a nyi iŋga nəb ze, mbi nya'a ghà i bɔ ni i wiə wɔnə. 31 Yeso nya'a wò iban məd, pə yim əbɔ əməd nɔ, wɛ nɔ' chubi. Ifə we nya'a saŋ əməd, wɛ nɔ' nə' ighijig əmbi mɪməd.

32 À nya'a ikwiri ikwiri we, əni ə nyumə nya'a siə wo nyi ikòb, mbi nya'a niŋ bəd əwɔn mɪjim bə niŋ mbe ni izwɪ ribɔŋ nya'a iŋga mɪməd, wò əsi Yeso. 33 Bəd mɪjim rɪŋga əsi ze nya'a wò feti ifə nəb ze. 34 Yeso nya'a vɛ bəd mɪnɔnɔ' ni nya'a wɔnə tikwiri iwɔn nɔnɔ'. Wɛ nya'a bə chɛ izwɪ ribɔŋ nɔnɔ' rɪŋga bəd. Chəi wɛ nya'a ben ni izwɪ ribɔŋ mbe ghəmə, imbə' ighəm ni mbi nya'a kyeri wəd we ni wɛ ye' wiwən.

Yeso nya'a ghà iŋgam Nwiə ə Galilii
(Lk 4.42-44)

35 À nya'a isɔsɔ əni chəi itu' nya'a kiri jenggi chig, Yeso nya'a jwɛ wò əsi ni chə nya'a i bəd əŋgu. Wɛ nya'a wò kɔŋgi ə Nwiə təzi' wi. 36 Saimòn mbi ə bəd mbe ni nya'a

mbi məd nya'a jwɛ i wo kəb əməd. 37 Əni mbi nya'a zə əməd, mbi nya'a ghà i bɔ ni, "Wəd jim wiə kəb əwe."

38 Wɛ nya'a ghà əmbi mɪməd ni, "Tɛ wo iŋga isi mbe ni ye' iban iban, imbə' mə bə ghà iŋgam Nwiə əŋgu. Əzɔ yi' əton ni mə nya'a ye'e."

39 Wɛ nya'a yèn iŋga Galilii jim, yènə ghà iŋgam Nwiə iŋga nəb ri əkàtɛ te ni nya'a iŋga isi mbe, bə yènə chɛ izwɪ ribɔŋ rɪŋga bəd.

Yeso nya'a vɛ mbaŋə ni nya'a wɔn əpabi
(Mt 8.1-4;Lk 5.12-16)

40 Mbaŋə mɔ'ɔ ni nya'a wɔnə əpabi nya'a wò əsi Yeso, pə chindɛ itu inywi ə si bu' ibɔ i bɔ ghà ni, "À mi gha', à ghɛ mi inyod zeri."

41 Yeso nya'a nèn əməd kənə, əne wɛ nya'a sèm e əbɔ bətɛ əməd ghà i bɔ ni, "Mə gha' ni ghi əne. Inyod, zeri!"

42 Àmei əwu əwən, əpabi ze ə nya'a mi i, inyod məd zeri. 43 Yeso nya'a jenggi pati əməd, əne ghà i bɔ wɛ si wò i. 44 Yeso nya'a ghɛ əne ghà i bɔ ni, "Zə ni ti à ghà e ənu ə mɔ'ɔ əmbi ə wəd, àyiə ndə chwi e inyod əmbi wəd mbàn Nwiə, nə' ighi əfə ze ni Mose nya'a sobi, imbə' bəd kyeri ni əpabi ze ə fə mi ri igwi ne."

45 Àyiə mbaŋə ze nya'a jwɛ kɔ yènə sa' ənu ze isi jim. Əze ə nya'a ghɛ ni ti Yeso wiri nyi i iŋga əsi ə chərə əsaŋ əsaŋ. Wɛ nya'a si wò chubi ye' iban əsi ze. Bəd mbiə nya'a nɔ' ri isi mbe jim wò kɔɔri ə məd əŋgu.

Yeso nya'a vɛ mbaŋə ni nya'a bu'rə
(Mt 9.1-8;Lk 5.17-26)

2 Əni ini mɔ'ɔ nya'a che, Yeso nya'a bəndɛ wo ə Kàpenàhom. Ikən nya'a jàŋ ni wɛ fə si i inu'. 2 Bəd mɪnɔnɔ' nya'a wò feti iŋga nəb ze ni wɛ nya'a chubə, əne nəb ze nya'a swi ni chə nya'a wiri i əpan iŋga nəb kɛ ifə nəb ni tɛ bəd nya'a təmbi əŋgu. Yeso nya'a zə əne kɔ gha iŋgam Nwiə əmbi mɪməd. 3 Mbaŋə rikwə nya'a bə' mbaŋə mɔ'ɔ ni nya'a bu'rə wò əsi məd mbi wiwən. 4 Əni chəi əni tɛ mbaŋə te nya'a tindi iban məd imbə' inɔn bəd we, mbi nya'a tò' idom nəb igwi əsi ze ni wɛ nya'a əŋgu. Əni mbi nya'a to' ibigi, mbi nya'a swi mbaŋə ze ni nya'a bu'rə igun ə matə we ni mbi kə' bə' əməd igun. 5 Əni Yeso nya'a zə ichi ni bəd mbe nya'a nuŋ fiŋ igwi ni, wɛ nya'a ghà əmbi ə mbaŋə ze ni nya'a bu'rə ni, "Mi wan, mə fə wa' mbe inu ribɔŋ."

6 Məchwiə rɪkə mɔ'ɔ ni nya'a chub əŋgu, nya'a biiri iŋga tə fiŋ ni, 7 "Mbaŋə zɔ kiə ghəm əni imbə' ə ye ə? I wiə zɔm ə Nwiə! À kiə we ni tɛ wɛ wa' inu ribɔŋ chə ri əni ə Nwiə təzi' wi ə?"

8 Yeso nya'a kyeri tikɔndi ti mɪməd àmei əwu əwən, əne wɛ nya'a ghà əmbi mɪməd ni, "Mbə kiə kɔndiə tikwiri inu tɔ iŋga tə fiŋ imbə' ə ye ə? 9 À ki ənu zi ə zam ə? À ki i ghà əmbi ə mbaŋə zɔ ni bu'rə ni, 'Mə fə wa' mbe inu ribɔŋ,' ki i ghà ni, 'Nɔ' rətiə, niŋ e matə yèn ə?"

10 Àyiə mə biri ghi mbə kyeri ni Wan Wəd ə beri ika igwi ə si ni wa' inu ribɔŋ." Əni wɛ nya'a ghà əne, wɛ nya'a ghà əmbi ə mbaŋə ze ni nya'a bu'rə ni, 11 "Mə ghà i ne ni nɔ' rətiə, niŋ e matə, wò əwe inu'."

12 Mbaŋə ze nya'a nɔ' əwu əwən, niŋ i matə, jwɛ wò i ifə mɪməd mɪjim. Ənu ze ə nya'a chə bəd mbe mɪjim,

əne mbi nya'a yiiri ə Njwiə ghàə ni, "Chəi t̄i kwe' zə ənū ighabi ə z̄i!"

Yeso nya'a t̄əŋ ə Levi
(Mt 9.9-13; Lk 5.27-32)

¹³ Yeso nya'a wiri bənd̄i wò ɪban ə sà ze ri ə Galilī. ɪn̄ɔn bənd̄ nya'a wò kad əməd, əne w̄i nya'a chwi inū əmbi m̄iməd. ¹⁴ Əni w̄i nya'a ch̄eə, w̄i nya'a zə ə Levi, ni nya'a wan Alfaus. W̄i nya'a chub ɪŋga nəb ze ni w̄i nya'a feti m̄itags̄. Əni Yeso nya'a zə əməd əne, w̄i nya'a ghà ɪ bɔ ni, "Beeni əbɔ' num." Levi nya'a n̄' beeni əbɔ' məd.

¹⁵ Əni Yeso nya'a chub ɪ jig ɪŋga nəb Levi, məfeti m̄itags̄ ni kɔnɔ', bənd̄ niə gh̄i inū r̄ib̄ɔŋ mbi məm̄əñ̄i-inū ɪməd nya'a b̄ə wò chubi mbi məd. Bənd̄ m̄in̄kɔn' nya'a k̄əŋ beeni əbɔ' məd. ¹⁶ Məchwiə r̄ik̄ə mɔ'ɔ ni nya'a bə m̄iFaris̄i nya'a zə əni Yeso nya'a jigə mbi ə bənd̄ niə gh̄i inū r̄ib̄ɔŋ b̄ə jigə mbi məfeti m̄itags̄, əne mbi nya'a biiri əmbi məm̄əñ̄i-inū ɪməd ni, "Əton ni Yeso ə jigə mbi məfeti m̄itags̄ f̄ɔri mbi ə bənd̄ niə gh̄i inū r̄ib̄ɔŋ k̄i ɪmb̄ə' ə ȳə ə?"

¹⁷ Əni Yeso nya'a zu ənū z̄i, w̄i nya'a ghà əmbi m̄iməd ni, "Chəi bənd̄ ni ye' ɪk̄ə ə k̄əb̄ə wəd ɪfu'. Bənd̄ niə k̄əb̄ə wəd ɪfu' ȳi mbe niə w̄ɔnə. Chəi mə nya'a ye'e ɪ t̄əŋ bənd̄ mbe niə gh̄i inū ni ku'ni ni. Mə nya'a ye'e ɪ t̄əŋ ye' mbe niə gh̄i inū r̄ib̄ɔŋ."

ɪbiiri ɪmb̄ə' ənū ni chub ri jig
(Mt 9.14-17; Lk 5.33-39)

¹⁸ Məməñ̄i-inū J̄ɔn mbi m̄iFaris̄i nya'a chubə ri jig. Əne bənd̄ mɔ'ɔ nya'a wò biiri əmbi Yeso ni, "Əton ni məməñ̄i-inū J̄ɔn f̄ɔri mbi m̄iFaris̄i ə chubə ri jig, əȳiə chəi mbe ə chubə ri jig k̄i ɪmb̄ə' ə ȳə ə?"

¹⁹ Yeso nya'a w̄iir̄i əmbi m̄iməd ni, "T̄i bənd̄ mbe ni wo jig ɪgən chub ri jig əni ɪnom ɪgən k̄iri i mbi m̄iməd ə? ɪnom ɪgən m̄i k̄iri i mbi m̄iməd, n̄ji chəi mbi biiri chub ri jig. ²⁰ ɪni mbiə ye'e ni mbi biiri niŋ ɪnom ɪgən we r̄ək̄a' m̄iməd. ɪni mbe m̄i p̄ə, mbi k̄i chubi ri jig.

²¹ "Ka wəd w̄iə b̄əŋḡi ɪ əgh̄i ə ngyw̄i ə fi ɪgun ə ngyw̄i ənun. W̄i m̄i gh̄i əne, əgh̄i ə ngyw̄i ə fi ze ə biiri nurə, gh̄i ɪbiḡi we wiri f̄əŋḡi. ²² Ka wəd w̄iə z̄i i mino' zw̄i ɪŋga chəŋ ənun. W̄i m̄i gh̄i əne, mino' mbe biiri zwi chəŋ te, mino' mbe chwi i, chəŋ te b̄ə b̄ə i. ɪ mbiə z̄i mino' zw̄i ye' ɪŋga chəŋ ri fi."

ɪbiiri ɪmb̄ə' əni əkw̄i m̄j̄ū
(Mt 12.1-8; Lk 6.1-5)

²³ À nya'a əni əkw̄i m̄j̄ū ə mɔ'ɔ, Yeso mbi mbi məməñ̄i-inū nya'a che ɪŋga mber̄ə kywi-k̄ɔ'. Əni mbi nya'a ȳənə wòə, məməñ̄i-inū ɪməd nya'a kɔ pari kyw̄i ri mɔ'ɔ.

²⁴ M̄iFaris̄i nya'a biiri ɪ bɔ ni, "Zə, mbe məməñ̄i-inū k̄iə gh̄i inū ni chəi ta r̄ik̄ə chwi ni mbi gh̄i əne əni əkw̄i ɪmb̄ə' ə ȳə ə?"

²⁵ Yeso nya'a w̄iir̄i əmbi m̄iməd ni, "Chəi mb̄ə kwe' fəŋ ənū ze ni ɪf̄ɔn D̄əvid nya'a gh̄i əni w̄i nya'a kwar̄ ɪgh̄i b̄ə f̄ɔri əni n̄ji ri nya'a zaŋ əməd b̄ə zaŋə bənd̄ mbe ni nya'a mbi məd ə? ²⁶ Əni ə nȳumə we ni Ābiat̄ə nya'a

ətu ɪgwi ə bənd̄ mb̄an Njwiə, w̄i nya'a wò nyi ɪŋga nəb Njwiə, əne jig ɪgəŋ ze ni mbi nya'a nuŋ əni əgh̄i əf̄ə ɪf̄ə Njwiə, b̄ə n̄' z̄i mɔ'ɔ əmbi bənd̄ mbe ni nya'a mbi məd, ni ta r̄ik̄ə chwi ni əmei bənd̄ mb̄an Njwiə mbe t̄i mbi nya'a jig ɪgəŋ ze."

²⁷ W̄i nya'a gh̄i əne, ghà əmbi m̄iməd ni, "Njwiə nya'a nuŋ əni əkw̄i ɪmb̄ə' ə bənd̄. Chəi w̄i nya'a nuŋ bənd̄ ɪmb̄ə' əni əkw̄i. ²⁸ Əne Wan Wəd ȳiə Ən̄n̄j̄isig ka àbei ɪgwi əni əkw̄i."

Yeso nya'a w̄i mbar̄ə ni əbɔ əməd ə nya'a n̄əŋi
(Mt 12.9-14; Lk 6.6-11)

3 Yeso nya'a ȳi wò nyi ɪŋga nəb ək̄at̄i. Mbar̄ə mɔ'ɔ nya'a əŋgu ni əbɔ əməd ə nya'a n̄əŋi. ² Bənd̄ mɔ'ɔ mbi nya'a b̄ə əŋgu ni nya'a n̄əŋ ə Yeso ɪ zə ni w̄i wa biiri vi mbar̄ə ze əni əkw̄i ə. Mbi nya'a n̄əŋ əne ɪmb̄ə' ɪ z̄i isa'i ɪgwi məd. ³ Yeso nya'a ghà əmbi ə mbar̄ə ze ni əbɔ əməd ə nya'a n̄əŋi ni, "Ye'e ɪf̄ə əgh̄a." ⁴ Əni w̄i nya'a ghà əne, w̄i nya'a biiri əmbi ə bənd̄ mbe ni, "T̄ik̄ə ə wa chwiə ni t̄i gh̄i ɪch̄ɔm əni əkw̄i k̄i ni t̄i gh̄i ɪb̄ə ə? T̄i wa chwiə ni t̄i zwemni wəd k̄i ni t̄i zwiiri wəd ə?" Bənd̄ mbe nya'a k̄əm r̄əziə. ⁵ W̄i nya'a n̄əŋ m̄iməd kad n̄àñ̄i, s̄ə ɪtəm b̄ə wiri k̄ən ɪmb̄ə' ɪgh̄əm ni f̄iŋ ti m̄iməd nya'a tu. W̄i nya'a gh̄i əne ghà əmbi ə mbar̄ə ze ni, "Sem e əbɔ." W̄i nya'a s̄əm, əne əbɔ əməd ə nya'a wiri k̄à i. ⁶ M̄iFaris̄i mbe ni nya'a əŋgu nya'a jw̄i əwu əwən wò yim ɪfeti mbi ə bənd̄ mbe ni nya'a t̄imb̄i ə Her̄ɔd, əne taŋ ɪch̄i ni mbi biiri zwiiri ə Yeso.

ɪn̄ɔn bənd̄ nya'a beeni əbɔ' ə Yeso

⁷ Yeso mbi mbi məməñ̄i-inū nya'a jw̄i wò ɪban ə sà ze ri ə Galilī. ɪn̄ɔn bənd̄ ni nya'a kw̄a' w̄i kyer̄ə nya'a beeni əbɔ' məd. Bənd̄ nya'a b̄ə n̄' ri ə J̄udeyà, ⁸ ri ə J̄erusal̄əm, ri ə Id̄umeyà, ri isi mbe ni nya'a ɪn̄j̄in ɪgȳi Jodàn b̄ə f̄ɔri r̄iŋga isi mbe ni nya'a kad ə Tai f̄ɔri ə Sidòn. ɪn̄ɔn bənd̄ we ni nya'a kw̄a' w̄i kyer̄ə nya'a zu inū mbe ni w̄i nya'a gh̄iə, əne mbi nya'a wò əsi məd. ⁹ ɪch̄i ni ɪn̄ɔn bənd̄ we nya'a k̄əŋ nɔ' əku, Yeso nya'a ghà əmbi mbi məməñ̄i-inū ni mbi tek̄i əb̄əŋ ɪgȳi nuŋ ɪ ni, n̄ji bənd̄ mbe biiri nyem əwi. ¹⁰ W̄i nya'a f̄ə vi bənd̄ m̄in̄kɔn', əne əze ə nya'a gh̄i ni bənd̄ m̄j̄im mbe ni nya'a beri ɪwɔn zɔŋ ni beti əməd. ¹¹ Əni bənd̄ mbe ni ɪzw̄i r̄ib̄ɔŋ nya'a ɪŋga m̄iməd nya'a zə əməd, mbi nya'a gū ə si ɪf̄ə ɪ bɔ, kyer̄ə r̄ik̄ə ghà ni, "Àw̄ɔ ȳiə Wan Njwiə!"

¹² Yeso nya'a j̄əŋḡi pat̄i ɪzw̄i r̄ib̄ɔŋ mbe ni t̄i mbi t̄ə gh̄i ə ni bənd̄ kyer̄i wəd we ni t̄ə ye' w̄iwən.

Yeso nya'a chɔ' bənd̄ tom wum ch̄ɔb̄ r̄ibe
(Mt 10.1-4; Lk 6.12-16)

¹³ Yeso nya'a kɔ' ɪk̄əŋ ɪwum p̄ə t̄əŋ mbar̄ə te ni w̄i nya'a k̄əbi. W̄i nya'a t̄əŋ əne, mbi wò əsi məd. ¹⁴ W̄i nya'a chɔ' mbar̄ə wum ch̄ɔb̄ r̄ibe, ni w̄i nya'a t̄əŋ əni ə bənd̄ tom. W̄i nya'a chɔ' m̄iməd ni mbi chubi mbi ni b̄ə f̄ɔri ni w̄i biiri tom m̄iməd ni mbi yenə ghà ɪŋgam Njwiə. ¹⁵ W̄i nya'a b̄ə n̄' ɪk̄ə əmbi m̄iməd ni mbi ch̄i ɪzw̄i r̄ib̄ɔŋ r̄iŋga bənd̄.

¹⁶ Mbanjè te ni wê nya'a cho'w yia: Saimòn, ni wê nya'a chu aməd ni Pità; ¹⁷ Jems mbi Jōn ni nya'a anjɔɔb məd. Mbi yia nya'a bɔn Zebēdi, ni wê nya'a chu mīməd ni Boanejès, əne yia ni, Bɔn niə ghām ighabi ə mbəŋ niə kùmə. ¹⁸ Mbi cherə yia Andrù, Filip, Bātòlòmü, Matiü, Tomas, Jems ni nya'a wan Alfaüs, Tadiös, Saimòn ni mbi nya'a tɔŋ əni ə mītaku ¹⁹ mbi Judàs Iskàriöt ni nya'a fen aməd.

Məchwiə rɪkə nya'a ghà ni à yia Belzebùl na' ika əmbi Yeso

(Mt 12.22-32; Lk 11.14-23; 12.10)

²⁰ Yeso nya'a bəndɪ wò əwi inu'. Əni wê nya'a pè əŋgu, bəd mɪnɔnɔ' nya'a yi wò nàənɪ, əne ghɪ ni chəi əni tɪ məd mbi mbi məməənɪ-inu' beri nyumə ni jig. ²¹ Əni inəbi məd nya'a zu əne, mbi nya'a jwɪ wò niŋ aməd im-bə' ighəm ni bəd mbiə nya'a ghàə ni, "Ətu aməd rika ku' i."

²² Məchwiə rɪkə mɔ'w ni nya'a nɔ' ri ə Jèrusaləm swi'i nya'a ghà ni, "Belzebùl wi inŋa məd. À yi Belzebùl, ni ye' ifɔn izwɪ rɪbɔŋ, na' ika i bɔ ni wê chi izwɪ rɪbɔŋ."

²³ Əni mbi nya'a ghà əne, wê nya'a tɔŋ mīməd əsi ni, ghà əmbi mīməd əni inu' migi ni, "Satàn kiə wiriə chɪ i inyod rɪŋga bəd ri ye ə? ²⁴ Əbeŋ ni ifɔn ə tumbɪə mɪ saani əkəmi kəmi, ka əbeŋ ifɔn ze ə biri təm i. ²⁵ Nəb mɪ saani əkəmi kəmi, ka nəb ze biri bi təm i. ²⁶ Satàn mɪ nɔ' kɔ zɔŋ i zia zia, ghàbrɪ i inyod iba iba, ka wê biri təm i. Əne inwɪ məd fə ye'e.

²⁷ "Əndəŋ əndəŋ, chəi wəd mɔ'w əŋgu ni tɪ wê nyi inŋa nəb əka wəd, be'ri ighi məd, ni chəi wê be kod əka wəd ze. Wê beri be kod aməd, bɔŋ be'ri ighi məd.

²⁸ "Mə ghà rəsɪ' i nən ni, Nywiə biri wa' inu' rɪbɔŋ jim bə wa' mizɔm jim mbe ni bəd ə zɔm aməd, ²⁹ əyia ka wê biri nɔ' wa' i inu' rɪbɔŋ wəd mɔ'w we ni zɔm Əzwɪ ə Zeri. Ka wê biri nɔ' wa' i imbə' ighəm ni wê fə ghɪ ənù rɪbɔŋ ze ni ten i koŋ." ³⁰ Wê nya'a ghà əne imbə' ighəm ni mbi nya'a ghàə ni, "Əzwɪ rɪbɔŋ ə zi inŋa məd."

Injɔɔb Yeso mbi ə bɔŋɔɔb məd

(Mt 12.46-50; Lk 8.19-21)

³¹ Injɔɔb Yeso mbi ə bɔŋɔɔb məd nya'a wò pè təm isig, əne tom bəd ni mbi tɔŋ aməd. ³² Bəd mɪnɔnɔ' nya'a chub kad aməd. Əne bəd mɔ'w nya'a ghà i bɔ ni, "E niŋ mbi mbe bɔŋɔɔb mbi isig kəb əwe."

³³ Yeso nya'a wiirɪ ni, "Mɪ niŋ mbi mbi bɔŋɔɔb ki mɪwe ə?" ³⁴ Əni wê nya'a ghà əne, wê nya'a neŋ bəd mbe ni nya'a chub kad aməd, əne ghà ni, "Mbə zə, mbɔ yia mɪ niŋ mbi mbi bɔŋɔɔb! ³⁵ Wəd mɔ'w we niə ghɪ ənù ze ni Nywiə kəbi yi wum anjɔɔb, yi mɪ njàbi bə fɔri mɪ nɪŋ."

Ənù ə migi imbə' wəd niə fà'ə mberj

(Mt 13.1-9; Lk 8.4-8)

4 Yeso nya'a yi kɔ chwi inu' iban ə sà ze ri ə Galili. Inɔn bəd ni nya'a kwà' wi kyeri nya'a wò feti kad aməd. Əze ə nya'a ghɪ ni wê nyi chub inŋa əbanj igyɪ igun ə sà ze. Inɔn bəd we jim nya'a si chub əŋgo ə sà ze. ² Wê nya'a kɔ chwi inu' nɔnɔ' əmbi mīməd əni inu' migi. Wê nya'a ghà ni,

³ "Mbə zweti! Mbanjè mɔ'w niə fà'ə mberj nya'a wò kon mbi ighi ŋgwəd. ⁴ Əni wê nya'a ŋwi ighi mbe, titam mɔ'w nya'a feŋ igun inəŋjɪ, əne tɪnən nya'a wò kud. ⁵ Tɪ mɔ'w nya'a feŋ igun iwɔ' ni si nya'a əmei rɪpii. Titam te nya'a zambi gwed ichi ni si nya'a meɪ ənambi ənambɪ. ⁶ Əni əchwɪ ə nya'a te kàənɪ, zia nya'a zu' ighi mbe mbi nəŋə kwi, imbə' ighəm ni chəi ighaŋ ighi mbe nya'a nyi ə si. ⁷ Tɪ mɔ'w nya'a feŋ inŋa jɪəŋjɪ. Jɪəŋjɪ we nya'a kwi nib ighi mbe, chəi tɪ nya'a kɔ ritam. ⁸ Tɪ mɔ'w nya'a feŋ inŋa si chòm. Tɪ nya'a kwi bə kɔ ritam nɔnɔ'. Tɪ mɔ'w nya'a kɔ ritam iwum itad, tɪ mɔ'w kɔ iwum rɪfuə, tɪ mɔ'w kɔ iki fibi."

⁹ Yeso nya'a si nwiə ghà ni, "Wəd we ni tɪ wê zu ənù, wê zu!"

Əton ni Yeso nya'a niŋ inu' migi ghà inu'

(Mt 13.10-17; Lk 8.9-10)

¹⁰ Əni Yeso nya'a i təzi' wi, bəd mbe ni nya'a kad aməd mbi məməənɪ-inu' mbe wum chɔb rɪbe nya'a biiri inŋam i bɔ imbə' inu' migi mbe. ¹¹ Wê nya'a wiirɪ əmbi mīməd ni, "Nywiə fə nà' iwe i nən ni mbə kyeri inu' mbe ni ye' ənəmə imbə' ənù ifɔn aməd. Ayia mbi biri ghà inu' jim əmbi ə bəd mbe ni chəi əka' nən əni inu' migi, ¹² imbə' ə,

'Mbi biri kaŋ nəŋ,

əyia chəi mbi biri zə.

Mbi biri kaŋ zweti,

əyia chəi mbi biri kyeri;

nji mbi biri beŋ tə fiŋ,

Nywiə wa' inu' rɪbɔŋ mīməd."

Əton əni ənù ə migi ze imbə' wəd niə fà'ə mberj

(Mt 13.18-23; Lk 8.11-15)

¹³ Yeso nya'a biiri əmbi mīməd ni, "Chəi mbə kyeri əton əni ənù ə migi zɪ ə? Mbə kiə wo chə ri ye bɔŋ ky-eri əton əni inu' migi jim ə? ¹⁴ Wəd niə fà'ə mberj we wiə kon inŋam Nywiə. ¹⁵ Bəd mɔ'w yi ighabi ighi ŋgwəd mbe ni nya'a feŋ igun inəŋjɪ. Mbi mɪ zu inŋam Nywiə, Satàn wò chɪ inŋam we ni mbi kon inŋa mīməd kwà' əmei əwu əwən. ¹⁶ Bəd mɔ'w yi ighabi ighi mbe ni nya'a feŋ igun iwɔ'. Mbi mɪ zu inŋam we niŋ əni igha'i əwu əwən. ¹⁷ Ayia chəi inŋam we jenŋi nyi inŋa fiŋ tɪ mīməd. Wi chub əmei əni ikə nyumə. Əni ŋgə' ye'e kɪ əni mbiə nwəndɪ tikyeri-iwu mīməd imbə' inŋam we, mbi ton inŋam we əmei əwu əwən. ¹⁸ Bəd cherə yi ighabi ighi mbe ni nya'a feŋ inŋa jɪəŋjɪ. Mbɔ yi mbe ni mbi mɪ zu inŋam we, ¹⁹ ənù ni nwi' inyod imbə' ighi rɪŋga isig, ənù ni beri mbɔn, fɔri ənù ni feeni ighi nɔnɔ', mbi fumni inŋam we, chəi wi kɔ ritam. ²⁰ Bəd mɔ'w yi ighabi ighi ŋgwəd mbe ni mbi nya'a ŋwi igun ə si chòm. Mbi zu inŋam we, beni əne kɔ ritam. Mbi mɔ'w kɔ ritam iwum itad, mbi mɔ'w iwum rɪfuə, mbi mɔ'w iki fibi."

Ənù ə migi imbə' ənam

(Lk 8.16-18)

²¹ Yeso nya'a biiri əmbi ə bəd mbe ni, "I mbiə wa niŋ ənam nyi ə nəb imbə' kubri əton fiku'ù kɪ imbə' chə

aton əbà' ə? İmbə' i mbiə nùñə ye' igun əsi ni mbiə te ənam ə? ²² Chəi ənù ə mɔ'w ənəmə ni chəi mbi biri to' əsaŋ. Chəi bəi isə mɔ'w ni chəi zia biri jwi əsaŋ. ²³ Wəd we ni tɛ wɛ zu ənù, wɛ zu!"

²⁴ Wɛ nya'a bə yì ghà əmbi mɛməd ni, "Mbə zi ətu əni inù mbe ni mbə zu. Ichî ni mbəə sa'ə bəd cherə yia bə ichî ni mbi biri sa' əwən. Àyia mbi biri sa' əwən chə ichî ni mbi biri sa' bəd cherə. ²⁵ Wəd we ni berî ighi, mbi biri na' mbi cherə i bɔ, wɛ si berî mbi nɔ'. Àyia we ni chəi wɛ berî əghi, ka àbei ikə we ni wɛ berî, mbi biri niŋ ri bɔ."

Ənù ə miŋi imbə' ighi ŋgwəd niə kwia

²⁶ Yeso nya'a wò imbi ghà ni, "Ənù ifɔn ə Nwiə ə zi ighabi ichî ni wəd niŋ ighi ŋgwəd i wò ŋwi əka' mbi ibən. ²⁷ İzimi mbi əziə, kɛ wɛ kiə gwenə kɛ i wɛ rətiə, ighi mbe biri gwed, kwi, àyia chəi wɛ kyeri ichî ni ighi mbe chə bɔŋ siə kwia. ²⁸ Si zia ghè ni ighi mbe kwi zia. İghi mbe biri be zi rifu', beeni fo bɔŋ siə kɔ ritam. ²⁹ Àyia ighi mbe niə tənə, mbanə ze biri niŋ fi ibi mberj wò kwəŋ ighi mbe, imbə' ighəm ni nyùmə ni kwəŋ ighi fə kù'."

Ənù ə miŋi imbə' sām əwòmı

(Mt 13.31-32;Lk 13.18-19)

³⁰ Yeso nya'a biiri ni, "Tɛ kiə wo miŋ ənù ifɔn ə Nwiə əni ə ye ə? Ənù ə miŋi ni tɛ rɛ niŋ to'ri əngu ki əzi ə? ³¹ Ənù ifɔn ə Nwiə yì ighabi ə sām əwòmı. Wəd mɔ'w nya'a niŋ sām ze wò kon ə si. Sām əwòmı ə kə chə sām rijim igwi ə si. ³² Àyia əni mbi konı, zɛ biri kwi faŋ chə ized jim. Zɛ biri zi ritəb kyerj ni tinən biri kod tə kàn iŋ-ga."

³³ Yeso nya'a ghà iŋgam Nwiə əmbi ə bəd əni inù miŋi nɔnɔ' ighabi mbđ. Wɛ nya'a ghà əni inəñjɛ ni tɛ bəd zu kyeri. ³⁴ Chəi wɛ nya'a gha ənù ə mɔ'w əmbi ə bəd ni chəi wɛ zi ənù ə miŋi əbɔ'. Àyia əni wɛ nya'a chub i təzi' wi mbi mbi məməñnɛ-inù, wɛ nya'a tò'rɛ inù jim əmbi mɛməd.

Yeso nya'a təmni əfim

(Mt 8.23-27;Lk 8.22-25)

³⁵ À nya'a ikwiri kwiri əni ze, Yeso nya'a ghà əmbi mbi məməñnɛ-inù ni, "Tɛ baani wò injin wə." ³⁶ Məməñnɛ-inù mbe nya'a n' sàŋ bəd mɛnɔnɔ' mbe, əne niŋ əməd mbi wò iŋga əbaŋ ze ni wɛ kiə kə' iŋga. İbaŋ igyɛ cherə nya'a bə əŋgu. ³⁷ Əfim ə kə kə ə nya'a sà' kɔ chə. Minib niə n'ə swi'ə nya'a nyi iŋga əbaŋ ze, əne ghè minib kəb swi iŋga əbaŋ ze. ³⁸ Yeso wia nya'a gwen i igun ə pirə ənjim əbaŋ ze. Mbi nya'a n' əməd ghà i bɔ ni, "Əchwiə-inù, chəi à zə ni tɛ yì əni ichù ivi ə?"

³⁹ Wɛ nya'a n', ghəm əbɔ' əfim ze əne ghà əmbi minib mbe ni nya'a n'ə swi'ə ni, "Kəm rəziə! Tırə bə jù' e!" Əni wɛ nya'a ghà əne, əfim ze ə nya'a sobə, isi bɔd ri gwèəd. ⁴⁰ Yeso nya'a si ghà əmbi məməñnɛ-inù mbe ni, "Mbə kiə bɔ imbə' ə ye ə? Chəi mbə kiri berî ibeni ə?"

⁴¹ İfenj nya'a yim mɛməd, əne mbi ghà mbənə mbənə ni, "Wɛ kiə kaŋ əwe, ni ka àbei əfim mbi minib niə n'ə swi'ə ə zuuni əməd ə?"

Yeso nya'a wɛ mbanə ni izwı ribɔŋ nya'a iŋga məd

(Mt 8.28-34;Lk 8.26-39)

5 Yeso mbi mbi məməñnɛ-inù nya'a wò pè injin ə sà ze ri ə Galilî, əne yì iŋga əbà əberj ze ri ə Gèrasenès. ² Əni Yeso nya'a jwi rıŋga əbaŋ igyɛ ze, mbanə mɔ'w ni əzwı ribɔŋ nya'a iŋga məd nya'a jwɛ rıŋga itu isı ni mbi nya'a chəb iŋga iwɔ wò kumni əməd. ³ Mbanə ze nya'a chub iŋga mɛsi mbe. Chəi wəd mɔ'w ni tɛ wɛ nya'a kod əməd, ka àbei əni mɛkərə, ⁴ imbə' ighəm ni mbi nya'a mɛə kod əməd əni ə ndəŋ bə fɔri əni mɛkərə, àyia wɛ nya'a tənə mɛkərə mbe bə təndiə ndəŋ te tıkə rikə. Chəi wəd mɔ'w ni nya'a berî ika ni ghè ni wɛ nye' chubi. ⁵ İ wia nya'a kiə yèn əka' mɛsi mbe bə yèn igwi riwum. İ wia nya'a ghè əne izimi mbi izia. İ wia nya'a yènə kyerjə rikə bə pòndı i inyod əni əti.

⁶ Əni wɛ nya'a zə ə Yeso ri əsa əgha, wɛ nya'a nòrə wò chındı itu inywi ifə i bɔ, ⁷ kyerj əni ə gı ni kə ghà ni, "Yeso, Wan Nwiə Əchə-isig, à berî ənù ə ye ni ghè mbi num ə? Mə bu' ibɔ i ne əni ikum Nwiə ni tırə chə e əmi!" ⁸ Wɛ nya'a ghà əne imbə' ighəm ni Yeso nya'a be gha i bɔ ni, "Awò əzwı ribɔŋ, jwi e rıŋga mbanə zı!"

⁹ Yeso nya'a biiri i bɔ ni, "E ikum kiə we?"

Mbanə ze nya'a wiirɛ ni, "Mi ikum yì İndn, imbə' ighəm ni tɛ ə kəŋ nɔ'." ¹⁰ İzwı ribɔŋ mbe nya'a jəŋgi bu' ibɔ əmbi Yeso yì bu' ni tɛ wɛ chi i əwən rıŋga əbà əberj ze.

¹¹ İndn mɛkuŋə ni nya'a kwə' wɛ kyerj nya'a jig ibom iwum əsi ze. ¹² İzwı ribɔŋ mbe nya'a bu' ibɔ i bɔ ghà ni, "Cha əwa iŋga mɛkuŋə mbə." ¹³ Wɛ nya'a benı. Əne izwı ribɔŋ mbe nya'a jwɛ wò nyi iŋga mɛkuŋə mbe. İndn mɛkuŋə we, ni nya'a ighabi ə chu' rıbe, nya'a sù ibom bam wò feŋ iŋga ə sà ze, koŋ.

¹⁴ Bəd mbe ni nya'a nəŋgi mɛkuŋə mbe nya'a nòrə wò ghà ənù ze əmbi ə bəd mbe rıŋga əsi ze bə ghà əmbi mbe ni nya'a iban əsi ze. Bəd nya'a jwɛ rıŋga isi mbe wò zə ənù ze ni nya'a ghı. ¹⁵ Mbi nya'a wò əsi Yeso pè zə mbanə ze ni inyɔrɛ izwı ribɔŋ mbe nya'a iŋga məd. Mbanə ze nya'a chub i əŋgu mbi ə ngywi ibom. Ətu əməd ə nya'a fə zəŋ i. Mbi nya'a zə əne bɔ. ¹⁶ Bəd mbe ni nya'a zə ənù ze nya'a ghà ənù ni nya'a ghı əni ə mbanə ze bə fɔri əni mɛkuŋə mbe əmbi mbe ni nya'a ye'e.

¹⁷ Əni bəd mbe nya'a zu əne, mbi nya'a bu' ibɔ əmbi Yeso ni wɛ saŋ ə əbà əberj.

¹⁸ Əni Yeso nya'a nyi iŋga əbaŋ igyɛ, mbanə ze ni izwı ribɔŋ mbe nya'a iŋga məd nya'a bu' ibɔ i bɔ ni wɛ benı tə beeni əbɔ' məd.

¹⁹ Chəi Yeso nya'a benı, àyia wɛ nya'a ghà i bɔ ni, "Wo əwe inu' əsi mbe bəd, pè ghà ənù ə kyerj ze ni Ənùñisig ghı əni ə ne, bə ghà ichî ni wɛ diiri əwe."

²⁰ Mbanə ze nya'a n' wò iŋga əbà əberj ze ni mbi nya'a tŋ əni Dèkapolis. † Wɛ nya'a pè əŋgu kɔ sa' ənù ə

† Dèkapolis yì ni, "isi wum."

kyeŋ ze ni Yeso ghǝ ʔni mʌd. Bʌd mɔ̀jɪm mbe ni nya'a zu ʔnũ ze nya'a yiiri kwà' riŋgə'.

Yeso nya'a zwemni wan ʔyi Jairùs, bə vɛ ʔyi ni nya'a wɔ̀n itu'
(Mt 9.18-26;Lk 8.40-56)

²¹ ʔni Yeso nya'a wiri yi baani ʔ sà ze iŋga ʔbaŋ igyɛ, iŋɔ̀n bəd kwà' wi kyeŋ nya'a wò feti kad ʔmʌd ʔni wɛ nya'a kiri i ʔŋgo ʔ sà ze. ²² Wəð kyeŋ mɔ̀w ri ʔbɔ' mbe ni nya'a chà nəb ʔkàtɛ, ni ikum mʌd nya'a ʔ Jairùs, nya'a zə ʔmʌd wò gù ʔ si iŋban iwu mʌd, ²³ bu' iŋɔ̀ i bɔ ʔni i fiŋ jɪm ghà ni, "Mi wan ʔyi kwa wiə wɔ̀nə. I wiə siə wo kwɪ. Mə bu' iŋɔ̀ ni à ye'e zab mbe iŋɔ̀ igwi mʌd, imbə' wɛ bɔti wiri chub ikǎ."

²⁴ ʔni Yeso nya'a zu ʔne, wɛ nya'a nò' kɔ wo mbi mʌd. Iŋɔ̀n bəd kwà' wi kyeŋ nya'a beeni ʔbɔ' mʌd. Mbi nya'a yènə fati ʔmʌd.

²⁵ ʔyi mɔ̀w nya'a ʔbɔ' mɔ̀mʌd ni nya'a wɔ̀n itu'. Wɛ nya'a fə wɔ̀n ighəm iwu wum chɔ̀b riɓe. ²⁶ Wɛ nya'a fə kàŋ zə ŋgə' iŋga tɪkyeri-iŋɔ̀ bəd ifu' nɔ̀wɔ̀. Wɛ nya'a bə chəki i ikab jɪm, àyiə chəi wɛ nya'a bɔti. ʔwɔ̀n ʔmʌd ze ʔ nya'a rəbə wò i wo imbi. ²⁷ Wɛ nya'a fə zu iŋgam im-bə' ʔ Yeso. ʔne wɛ nya'a wò ʔŋjɪm mʌd ʔni wɛ nya'a ʔka' ʔ bəd mɔ̀wɔ̀w mbe, ʔne bətɛ ngywɛ mʌd. ²⁸ Wɛ nya'a ghà iŋga i fiŋ ni, "Mə mi bətɛ ka àbei ngywɛ mʌd, mi ʔwɔ̀n ʔ biri bɔti."

²⁹ ʔni wɛ nya'a beti, itu' we nya'a sob àmei ʔwu ʔwəŋ. Wɛ nya'a zu iŋga i nyamnyod ni tə fə bɔti ri ʔni ʔwɔ̀n ze ni nya'a chə ʔwi. ³⁰ Yeso nya'a kyeri iŋga i nyamnyod àmei ʔwu ʔwəŋ ni ika fə jwɛ ri ʔni ʔ ni. ʔne wɛ nya'a bəŋ ʔka' ʔ bəd mɔ̀wɔ̀w mbe biiri ni, "À kiə we beti mi ngywɛ ʔ?"

³¹ Məməəni-inũ imʌd nya'a ghà i bɔ ni, "À zə ichi ni bəd mɔ̀wɔ̀w mbɔ ʔ nyəŋ inyod ʔni ʔ ne, ʔne à kiri wiri biiri ni, 'À kiə we beti ʔmi ʔ?'"

³² Yeso nya'a nəŋ isi ghab imbə' zə wəð we ni beti ʔmʌd. ³³ ʔyi we nya'a kyeri ʔni ze ni nya'a ghǝ ʔni mʌd, ʔne wɛ nya'a wò mbi iŋɔ̀w yènə bindiə, pə chindɛ itu inywi ifə Yeso, ghà rəsɪ' jɪm i bɔ. ³⁴ Yeso nya'a zu ʔne ghà i bɔ ni, "Wàn, e ibeni fə ghǝ ni à bɔti e. Ndə ʔwe ʔni ʔwɔ̀rəbɔd, e ʔwɔ̀n ʔ fə mi i."

³⁵ ʔni wɛ nya'a kiri ghàmə, bəd mɔ̀w riŋga nəb wəð kyeŋ we ni nya'a chà nəb ʔkàtɛ nya'a wò pə ghà ni, "E wan ʔyi we fə kwɪ i. À kiə wiriə chə ʔchwɪə-inũ imbə' ʔ yə ʔ?"

³⁶ Yeso nya'a zu ʔnũ ze, àyiə chəi wɛ nya'a tɔŋ ʔni ʔnũ. Wɛ nya'a ghà ʔmbi wəð kyeŋ we ni nya'a chà nəb ʔkàtɛ ni, "Tirə bɔ e. ʔnũ àmei ni à beni." ³⁷ Chəi Yeso nya'a ben ni wəð cherə beeni ʔbɔ' ni chə ri ʔni Pità mbi Jems fɔ̀ri ʔ jɔ̀n ni nya'a ʔŋɔ̀w Jems. ³⁸ ʔni mbi nya'a wo pə ʔkwɪ wəð kyeŋ we ni nya'a chà nəb ʔkàtɛ, Yeso nya'a zə bəd bə zu ichi ni bəd nya'a jù'ə, diə bə tɔ̀ndɛ ʔwob.

³⁹ ʔni wɛ nya'a nyi ʔ nəb, wɛ nya'a ghà ʔmbi ʔ bəd mbe ni nya'a ʔŋgu ni, "Mbə kiə jù'ə bə di imbə' ʔ yə ʔ? Chəi wan wɔ̀ kiri kwɪ. I wiə gwen i gweni."

⁴⁰ ʔni wɛ nya'a ghà ʔne, bəd mbe nya'a kɔ chə' ʔmʌd. Àyiə wɛ nya'a chà bəd mbe mɔ̀jɪm isig, niŋ mbə' wan we mbi iŋɔ̀w mʌd bə niŋ məməəni-inũ mbe ni nya'a mbi

mʌd, mbi wò nyi iŋga ʔtu ʔ nəb ze ni wan we nya'a iŋga. ⁴¹ ʔni mbi nya'a nyi, wɛ nya'a yim ʔbɔ ʔ wan ʔyi we ghà i bɔ ni, "Talità kumi" ʔne yi ni, "Wan ʔyi kwa, mə ghà i ne ni nɔ' rətiə!"

⁴² Àmei ʔwu ʔwəŋ, wan ʔyi we, ni nya'a ighəm iwu wum chɔ̀b riɓe, nya'a nò' kɔ yenɪ. Bəd mbe ni nya'a ʔŋgu nya'a zə ʔnũ ze, yiiri kwà' riŋgə'. ⁴³ Yeso nya'a si jəŋgi patɪ mɔ̀mʌd ni ti mbi tɔ gha ʔwəŋ ʔnũ ze ʔmbi wəð mɔ̀w. Wɛ nya'a bə yi ghà ʔmbi mɔ̀mʌd ni mbi na' ʔghɪ ʔ mɔ̀w ʔmbi wan ʔyi we ni wɛ jɪg.

Bəd mbe ri ʔ Nazàret nya'a ton ʔ Yeso
(Mt 13.53-58;Lk 4.16-30)

6 Yeso nya'a nò' ri ʔsi ze, wò iŋga e ʔberŋ. Məməəni-inũ imʌd nya'a bə wò mbi mʌd. ² À si ʔni ʔkwɪ mɔ̀jũ, wɛ nya'a kɔ chwi inũ iŋga nəb ʔkàtɛ. Bəd mɔ̀wɔ̀w mbe ni nya'a ʔŋgu nya'a zu inũ mbe yiiri, ʔne biiri ni, "Mbanə zɔ ʔ niŋ inũ mbɔ jɪm ri ʔyi ʔ? Wɛ ʔ niŋ ikwi iwe wɔ̀ ri ʔyi ʔ? Mbə zə inũ yiiri mbe ni wiə ghǝ! ³ Imbə' wɔ̀ yiə kabindà we ni ye' wan Məri ʔ? Imbə' bɔŋɔ̀w mʌd yiə Jems mbi Josès mbi Judàs fɔ̀ri ʔ Saimòn ʔ? Chə wa i nɔ̀jəbɪ ri mʌd ʔgha mbi na ʔ?" Mbi nya'a biiri ʔne ton ʔmʌd.

⁴ Yeso nya'a ghà ʔmbi mɔ̀mʌd ni, "Bəd mbiə wumni ʔ wəð ikən Nwiə isi jɪm, àyiə chəi mbiə wumni ʔmʌd iŋga ʔberŋ ʔmʌd, ʔka' inəbɪ mʌd bə fɔ̀ri iŋga nəb mʌd."

⁵ Chəi wɛ nya'a ghǝ ʔnũ ʔ yiiri ʔ mɔ̀w ʔŋgu, chə ri ʔni ichi ni wɛ nya'a zab mbi iŋɔ̀w ʔgun ʔ bəd ʔwɔ̀n mɔ̀w rɪpiɪ, vɛ mɔ̀mʌd. ⁶ Ziə nya'a chə ʔmʌd ichi ni chəi mbi nya'a beri ibeni fiŋ.

Yeso nya'a tom mbi məməəni-inũ mbe wum chɔ̀b riɓe
(Mt 10.5-15;Lk 9.1-6)

Yeso nya'a ghanə yènə chwi inũ iŋga isi mbe ni nya'a iŋban iŋban. ⁷ ʔni wɛ nya'a ghǝ ʔne, wɛ nya'a tɔŋ mbi məməəni-inũ mbe wum chɔ̀b riɓe ʔsi ni kɔ tom mɔ̀mʌd isig miɓe miɓe. Wɛ nya'a bə nà' ika ʔmbi mɔ̀mʌd ni mbi chɪ izwɪ ribɔŋ riŋga bəd. ⁸ Wɛ nya'a ghà ʔmbi mɔ̀mʌd ni ti mbi niŋ ʔ ʔghɪ mɔ̀w ʔni mbiə wəð, chə ri ʔni ʔ mbəŋ. Wɛ nya'a bə ghà ni ti mbi niŋ ʔ ŋgəŋ, kɛ ʔbàmi, kɛ ikab. ⁹ Wɛ nya'a ghà ni mbi zi itabi, àyiə ti mbi zi ʔ ngywɛ riɓe. ¹⁰ Wɛ nya'a bə ghà ʔmbi mɔ̀mʌd ni, "Mbə mi nyi iŋga nəb ʔsi ʔ mɔ̀w, mbə chub ʔŋgu pə ʔni mbə nɔ' ri ʔsi ze. ¹¹ À mi ye' ni chəi mbi niŋ ʔwəŋ ʔsi ʔ mɔ̀w kɛ ni chəi mbi zu ʔnũ ze ni mbəə ghàə, mbə kud ʔgywi ri ʔni mbə iwu † ʔni mbəə nɔ'ə. ʔze ʔ biri ye' ʔnweeni ʔmbi mɔ̀mʌd ni mbi fə ton ikən chɔ̀m. [Mə ghà rəsɪ' i nən ni, à biri si ʔni ze ni Nwiə ʔ sob mɪsə'i, wɛ biri diiri bəd mbe ri ʔ Sodòm bə diiri mbe ri ʔ Gòmora chə ichi ni wɛ biri diiri bəd mbe riŋga ʔsi ze.]" ††

¹² ʔni wɛ nya'a tom mɔ̀mʌd ʔne, mbi nya'a jwɛ wò ghà ni bəd mɔ̀jɪm berŋ tə fiŋ. ¹³ Mbi nya'a chɛ izwɪ ribɔŋ nɔ̀w riŋga bəd bə zɔ' bəd ʔwɔ̀n nɔ̀w ʔni miwud, vɛ mɔ̀mʌd.

† Mɔ̀jũ nya'a mi yen iŋga iŋban cherə mbe ni ka'i iŋban mɔ̀mʌd, mbi nya'a beri kud ʔgywi ri ʔni mbə itabi bə kùd ri ʔni tə ngywɛ, im-bə' ighəm ni mbi nya'a nəŋə ni chəi iŋban mbe zenɪ. †† Chəi ʔsi ʔŋwà'nɛ zɔ iŋga ʔŋwà'nɛ fiŋo fi mɔ̀w.

Ichî ni Jñn we ni nya'a nà' minib nya'a kwi
(Mt 14.1-12; Lk 9.7-9)

¹⁴ Ifñn Heròd nya'a zu inû mbô jîm, imbè' ighàm ni ikum Yeso nya'a fə jàn isi jîm. Bêd mow' mbiə nya'a ghàè ni, "Jñn we ni nya'a nà' minib fə zwemə. À yi əton ni wè beri ika ni ghi inû yiiri mbô."

¹⁵ Mbi mow' mbiə nya'a ghàè ni, "Məd yi Èlajjà." Mbi cherə mbiə nya'a ghàè ni, "Məd yiə wəd ìkən Nwiè ighabi wi mow' ri əbɔ' mbi rəŋwe."

¹⁶ Àyiə əni Heròd nya'a zu ənû ze, wè nya'a ghà ni, "Jñn we ni mē nya'a sob ətu əməd fə zwemə!" ¹⁷ Heròd zia wiə nya'a kɔndi əne imbè' ighàm ni wè nya'a chà mɔsɔ-gyè mbi wò gywè ə Jñn, kod, wò zi ə nəb ndəŋ dè ə Hèrcdiàs. Hèrcdiàs yiə nya'a iwi Filip ni nya'a aŋgɔb Heròd, àyiə Heròd nya'a nam əməd. ¹⁸ Jñn wiə nya'a miə ghà əmbi Heròd ni, "Chəi ta tikə ben ni à nam iwi we aŋgɔb."

¹⁹ Əze ə nya'a ghè ni Hèrcdiàs yim əməd iŋga i fñ. Əne wè nya'a kəb ni nji tə zwiiri əməd, àyiə chəi əni tē wè nya'a ghè əne ²⁰ imbè' ighàm ni Heròd wiə nya'a bɔ ə Jñn. Wè nya'a kyeri ni Jñn yiə wəd zəŋi fɔri ni i wiə nya'a ghè inû ni ku'ni. Əne i wiə nya'a nəŋgi əməd ni tē ənû ə mow' ə ghi i əni məd. I wiə nya'a kəŋə gha'a ni zu inû mbe ni Jñn nya'a ghàè, àyiə wè nya'a mi zu, fñ tɔb əməd kwà' riŋgə'.

²¹ Əpan ə nya'a jwè əmbi Hèrcdiàs əni ze ni ə Heròd nya'a ka' i əni əgywi, əne tɔŋ mbi mɔkum fñ, tɔŋ itu kyeri igwi mɔsɔgyè bə tɔŋ bəd kyeri mbe ni nya'a ə Galil-i. ²² Əni mbi nya'a jigə, wan Hèrcdiàs, wi əyi, nya'a nyi bin əbin. Əze ə nya'a ghè fñ Heròd mbi tē bəd mbe ni wè nya'a woni tē bɔŋə. Əne wè nya'a ghà əmbi wan əyi we ni, "Biiri əghi ze ni à kəbi, mə biri na' i ne." ²³ Wè nya'a kə' wan əyi we kən ni, "Əghi ze ni à biiri ri num, mə biri na' i ne, ka àbèi əbà ə fibi tē əni mi ŋgòŋ."

²⁴ Əni wè nya'a gha əne, wan əyi we nya'a jwè wò biiri əmbi i niŋ ni, "Mə biiri əghi zi ə?"

Wè nya'a wiiri ni, "Biiri ətu ə Jñn we niə nà' minib."

²⁵ Wan əyi we nya'a nòd əwə əwən wò ghà əmbi ifñn we ni, "Mə kəb ni à na' ətu ə Jñn we niə nà' minib i num tñn iŋga əjeeni əkaŋ."

²⁶ Ifñn we nya'a kəŋ kənə kwà' riŋgə'. Àyiə ichî ni wè nya'a fə ka' kən bə fɔri ichî ni bəd mbe ni wè nya'a won nya'a əŋgu, chəi ichî ni tē wè nya'a wiri ton. ²⁷ Àmei əwə əwən, ifñn we nya'a chà ə sɔgyi rəbɔ' mbe ni nya'a nəŋgi əməd ni wè wo sob ətu ə Jñn ye'e mbi əzi əwən. Sɔgyi we nya'a wò sob ətu ə Jñn ə nəb ndəŋ. ²⁸ Wè nya'a ye'e mbi əzi əwən iŋga əjeeni əkaŋ, pè nà' əmbi ə wan əyi we. Wan əyi we nya'a niŋ wò nà' əmbi i niŋ. ²⁹ Əni məməən-i-inû Jñn nya'a zu ənû ze, mbi nya'a wò niŋ tɔgum əməd wò bɔŋ iŋga ìsì ni mbi chəb iŋga iwɔ.

Yeso nya'a jə mbanə chu' rītān
(Mt 14.14-21; Lk 9.10-17; Jn 6.1-14)

³⁰ Bəd tom Yeso nya'a bəndi ri isi mbe ni wè nya'a tom mɔməd əŋgu. Mbi nya'a bəndi əne wò feti iban məd əne ghà inû jîm mbe ni mbi nya'a ghè bə ghà mbe ni mbi nya'a chwia. ³¹ Wè nya'a ghà əmbi mɔməd ni,

"Mbè ye'e tē wo chub əsi ə mow' àmei mbə mbə, zwiiri riiri." Wè nya'a ghà əne imbè' ighàm ni bəd mɔnɔnɔ' mbiə nya'a ye'e wiriə wòd, əne chə nya'a i əpan əmbi mɔməd ni zwiiri kə əpan ni be jig. ³² Əne mbi nya'a nyi əbaŋ igyi wò əsi ni chəi bəd nya'a chub əŋgu. Mbi nya'a pè chub əŋgu àmei mɔməd mɔməd.

³³ Bəd mɔnɔnɔ' nya'a zə əni mbi nya'a wòd, əne mbi nya'a kyeri bəd mbe ni mbi nya'a mbiwən. Əne mbi nya'a nòd riŋga isi mbe jîm bə pè əsi ze ni Yeso mbi mbi məməən-i-inû nya'a wò əŋgu bɔŋ mbi nya'a siə ye'e. ³⁴ Əni Yeso nya'a jwi riŋga əbaŋ igyi ze wò əsaŋ, wè nya'a zə bəd kwà' inñn kyeri. Əkən ə nya'a swi iŋga fñ məd imbè' bəd mbe, imbè' ighàm ni mbi nya'a ighabi ə niŋ ni chəi ənəŋgi-niŋgi əbɔ' mɔməd. Wè nya'a ghè əne kɔ chwi inû nɔnɔ' əmbi mɔməd. ³⁵ Əni əfub ə nya'a siə bɔgə, məməən-i-inû iməd nya'a wò əsi məd pè ghà i bɔ ni, "Chəi bəd ə chub əgha, nyumə fə bə kən chə əku, ³⁶ əne ghà əmbi ə bəd mbô ni mbi wo əwən, imbè' mbi wo iŋga mberɔ fɔri iŋga isi mbe ni ye' iban iban zon ighi mow' jig."

³⁷ Əni mbi nya'a ghà əne, Yeso nya'a wiiri əmbi mɔməd ni, "Mbè na' əghi ə mow' əmbi mɔməd ni mbi jig."

Mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Tē wa wo zon ŋgəŋ əni mɔfrəŋ chu' əki əbe ye'e nà' əmbi mɔməd ə?"

³⁸ Wè nya'a biiri əmbi mɔməd ni, "Mbè beri chiy ŋgəŋ rɔsə' ə? Mbè wo nəŋ."

Əni mbi nya'a kəbi zə, mbi nya'a wò ghà i bɔ ni, "Tē fə zə chiy ŋgəŋ rɔtān mbi əgwi əbe."

³⁹ Yeso nya'a ghà əmbi mbi məməən-i-inû ni mbi ghi ni bəd mbe chub igwi ifu zwə əkəmi kəmi. ⁴⁰ Mbi nya'a chub əkəmi kəmi. Mbi nya'a chub iŋga ikɔbi mow' iki fibi iki fibi, bə chub iŋga mbi cherə iwum tñn iwum tñn. ⁴¹ Əni mbi nya'a chub əne, Yeso nya'a niŋ chiy ŋgəŋ te rɔtān mbi əgwi ze əbe, nəŋ ikaŋ, kòŋgi ə Nwiè, bə'ri nà' əmbi mbi məməən-i-inû ni mbi te ife bəd mbe mɔjîm. Wè nya'a bə ghəpə əgwi ze əbe əmbi mɔməd mɔjîm. ⁴² Mɔməd mbe mɔjîm nya'a jig kod. ⁴³ Məməən-i-inû mbe nya'a feti tikə te ni nya'a bu'u tē əni ə ŋgəŋ bə fɔri tē əni əgwi, tē swi mbirika' wum chɔb rɔbe. ⁴⁴ À yiə mbanə chu' rɔtān nya'a jig chiy ŋgəŋ te.

Yeso nya'a yèn igun ə sà
(Mt 14.22-33; Jn 6.15-21)

⁴⁵ Mbi nya'a mi jig ə jigə məən, Yeso nya'a ghà əmbi mbi məməən-i-inû ni mbi nyi əbaŋ igyi bə baani wò im-bi i bɔ ə Bètsaidà ni nya'a injin wə. Wè nya'a tən ənjim i ghi ni bəd mɔnɔnɔ' mbe wo əwən. ⁴⁶ Əni wè nya'a fə ndà'ni mbi mɔməd, wè nya'a kɔ' wò ikaŋ iwum i kɔŋgi ə Nwiè. ⁴⁷ À nya'a si ikwiri kwiri, əbaŋ ze ə zia nya'a kiri i iŋga migharə ə sà ze. Yeso nya'a i əsaŋ təzì' wi. ⁴⁸ Wè nya'a zə ni məməən-i-inû mbe mbiə nya'a zə ŋgə' bɔŋ tin əbaŋ ze imbè' ighàm ni əfim ə zia nya'a ye'e əbà ri ife. À si ənjitu', wè nya'a yèn igun ə sà ze wò əsi mɔməd. Wè nya'a kɔndi ni tə biri chə i iban mɔməd. ⁴⁹ Àyiə əni mbi nya'a zə əməd əni wè nya'a yèn igun ə sà ze, mbi nya'a kɔndi ni à yiə wəd əfub. Mbi nya'a zə əne kyeri rɔkə ⁵⁰ imbè' ighàm ni mɔməd mɔjîm nya'a zə əməd,

əne bɔ kwà' rɪŋgə'. Àyia wɪ nya'a ghà əmbi mɪmǎd əwu əwən ni, "Mbà yim fɪŋ! À yia mǎ. Tɪ mbà bɔ ə!" ⁵¹ Wɪ nya'a ghà əne, nyi əbaŋ ɪgyɪ ze əbɔ' mɪmǎd. Əni wɪ nya'a ghɪ əne, əfim ze ə nya'a sobə. Əze ə nya'a ghɪ ni mǎmǎnɪ-inù mbe yiiri kwà' rɪŋgə'. ⁵² Mbi nya'a yiiri im-bə' ɪghəm ni chəi itu mɪmǎd nya'a kiri zeŋ imbə' ichi ni Yeso nya'a jə bəd əni ə chiŋ ŋgəŋ rɪtān. Chəi mbi nya'a zeŋ imbə' ɪghəm ni fɪŋ ti mɪmǎd nya'a tu.

Yeso nya'a vɪ bəd əwən ə Gènesarèt
(Mt 14.34-36)

⁵³ Əni Yeso mbi mbi mǎmǎnɪ-inù nya'a baani ə sà ze, mbi nya'a wò təm ə Gènesarèt, əne tiŋ əbaŋ ze əŋgu. ⁵⁴ Əni mbi nya'a jwi rɪŋga əbaŋ ze, bəd nya'a zə ə Yeso kyeri. ⁵⁵ Əne mbi nya'a nòrə kad əbà əbeŋ ze ə jɪm, əne niŋ bəd əwən ɪgun mɪmatə mɪmǎd wò əsi Yeso isi mbe ni mbi nya'a zu ni i wi əŋgu. ⁵⁶ Isi jɪm mbe ni wɪ nya'a wo əŋgu, əne yi ɪŋga isi kwa bə fɔri ɪŋga isi kyerɪ, kɪ ɪŋga isi mbe ni nya'a iban iban, bəd nya'a wò nùŋə mbə bəd əwən isam miwin əne bu' ibɔ i bɔ ni wɪ saŋ bəd əwən mbe beti ka' əmei əchəŋ ə ŋgywɛ əməd. Bəd mɪjɪm mbe ni nya'a beti ŋgywɛ məd nya'a bɔti.

Michì əbeŋ mɪmbǎ' rəŋwe
(Mt 15.1-9)

7 MɪFarisiŋ mbi mǎchwiə rɪkǎ mɔ'w ni nya'a nɔ' ri ə Jèrusalèm, nya'a wò nàanɪ kad ə Yeso. ² Mbi nya'a zə ni mǎmǎnɪ-inù iməd mɔ'w mbiə nya'a jɪgə ni chəi mbi so ibɔ, əne yi ni sò ichi ni zia ye' ɪŋga rikə ti mɪjù. ³ (Chəi mɪFarisiŋ mbi mɪjù mɪjɪm nya'a jɪgə kiri əni mbi fə sò mbə ibɔ beeni əbɔ' michi mbe ni mɪmbǎ' mɪmǎd rəŋwe nya'a nuŋi. ⁴ Əni mbi nya'a bəndɪ ri iwɪn, chəi mbi nya'a jɪgə kiri əni mbi fə ghɪ ə inyod zeŋ ichi ni zia ye' ɪŋga rɪkǎ. Michi əbeŋ nɔ'w mbiə nya'a əŋgu ni mɪmǎd nya'a beeni əbɔ', ɪghabi ənù ni so to' mbi rikyiŋ fɔri ənù ni so ɪghɪ mbe ni mbiə zi ɪghɪ ɪŋga ni mbi teki əni ə brɔnz.) ⁵ MɪFarisiŋ mbe mbi mǎchwiə rɪkǎ mbe nya'a biiri i bɔ ni, "Əton ni chəi mbe mǎmǎnɪ-inù ə nùŋ michi əbeŋ mbe ni mba mɪmbǎ' rəŋwe nya'a nuŋi kɪ imbə' ə yə ə? Mbi kɪə jɪgə mbi ibɔ ni chəi mbi zeŋ ichi ni zia ye' ɪŋga rɪkǎ imbə' ə yə ə?" ⁶ Wɪ nya'a wiiri əmbi mɪmǎd ni, "Wəd ɪkən Nwiə Aiza-yà nya'a ghà ənù ni ku'ni imbə' əwən, mbən ibeki bəd. Wɪ nya'a ŋwa'ni ni, 'Bəd mbɔ mbiə wumnɪ əmi əmei əni mbə michù, àyia fɪŋ ti mɪmǎd ti əsa əgha. ⁷ I mbiə chwi tikə ri bəd ɪghabi ni à yi tum.' ⁸ "Mbə fə sàŋ tikə ri Nwiə, si jəŋgi yim ye' michi bəd." ⁹ Wɪ nya'a yi ghà əmbi mɪmǎd ni, "Mbə beri ichi chòm ni ton tikə ri Nwiə imbə' nuŋ ye' mbə michi əbeŋ! ¹⁰ Mose nya'a ghà ni, 'Wumnɪ e mbǎ' mbi e nɪŋ' fɔri ni, 'Wəd we ni zɔm i mbǎ' kɪ i nɪŋ beri kwɪ.' ¹¹ Àyia mbə mbiə ghàə ni, 'Wəd mi ghà əmbi i mbǎ' kɪ əmbi i niŋ ni əghɪ ze ni mə nɪrə wèèrɪ əwe əŋgu yia Kobàn' (əne yi ni, mə fə nà' əmbi ə Nwiə) ¹² əne chəi mbə wiri ben ni wɪ ghɪ ənù ə mɔ'w əmbi i mbǎ' kɪ əmbi i niŋ. ¹³ Əni ɪkwɪ

ichi wɔ, mbə mbiə nimni ɪŋgam Nwiə əŋjɪm mbə michi əbeŋ mbe ni mbəə chwi əmbi ə bəd. Mbə mbiə bə ghɪ inù chərə nɔ'w ɪghabi mbɔ."

ɪghɪ mbe niə ghɪ ni ti wəd zeŋ i
(Mt 15.10-20)

¹⁴ Yeso nya'a yi tɔŋ inɔn bəd we əsi ni, ghà əmbi mɪmǎd ni, "Mbən mɪjɪm zu ənù zɔ ni miə ghàə, mbə itu zeŋ. ¹⁵ Chəi əghɪ ə mɔ'w əsaŋ ni wəd mi jɪg kɪ ni wɪ mi nɔ, ni tɪ zia ghɪ ni ti wɪ zeŋ i. À yi əghɪ ze niə jwɛ rɪŋga wəd ə ghɪ ni ti wɪ zeŋ i." ¹⁶ ["Wəd we ni tɪ wɪ zu ənù, wɪ zu."] ¹⁷ Əni wɪ nya'a saŋ bəd mbe wò nyi ə nəb, mǎmǎnɪ-inù iməd nya'a biiri əton əni ənù ə migi ze. ¹⁸ Wɪ nya'a ghà əmbi mɪmǎd ni, "Chəi mbə bə kyeri ə? Mbə rika zə əwən ni chəi əghɪ ə mɔ'w ze ni wəd ə jɪgə kɪ əni wiə nɔə ni tɪ zia ghɪ ni ti wɪ zeŋ i ə? ¹⁹ Əne yi imbə' ɪghəm ni ka' ə zia nyi i ɪŋga fɪŋ. Ə zia nyia ye' ɪŋga fɪbum, əne chəə jwɪə." (Ichi ni wɪ nya'a ghà ənù zɔ, əne wɪ fə sob ni ɪghijig jɪm ə kù' ni tɪ bəd jɪg.) ²⁰ Wɪ nya'a bə yi ghà ni, "Əghɪ ze niə jwɛ rɪŋga wəd, ə zia ghɪ ni ti wɪ zeŋ i. ²¹ Əne yi imbə' ɪghəm ni tikɔndi ribɔŋ i tiə jwɛ rɪŋga wəd bə jwɛ rɪŋga fɪŋ wəd. Tikɔndi te tiə ghɪ ni wəd ni məyi kɪ mbaŋə əbəŋ əbəŋ, ni wəd jɪ, ni wəd zwiiri wi chərə, ni wəd ni iwi kɪ inom wəd chərə, ²² ni wəd feeni ɪghɪ bəd, ni wəd ghɪ inù izig, ni wəd tam bəd, ni wəd ghɪ inyamni-inù, ni wəd ghɪ ədli, ni wəd chəki rikum bəd, ni wəd nɔ inyod fɔri ni wəd fundi. ²³ Inù ribɔŋ mbɔ jɪm i mbiə jwɛ rɪŋga wəd, əne i mbiə ghɪ ni ti wɪ zeŋ i"

ɪbeni fɪŋ əyi ni nya'a ri ə Sàiròfònisià
(Mt 15.21-28)

²⁴ Yeso nya'a nɔ' ri ə Gènesarèt wò əbà əbeŋ ze ri ə Tai fɔri ə Sidòn. Wɪ nya'a pè nyi ɪŋga nəb mɔ'w. Chəi wɪ nya'a kəb ni wəd mɔ'w kyeri ni tə wi ɪŋga nəb ze, àyia chəi ichi əni tɪ wɪ nya'a nəmbɪ. ²⁵ Əmei əwu əwən, əyi mɔ'w ni əzwɪ ribɔŋ ə nya'a ɪŋga wan məd, wi əyi, nya'a zu ənù imbə' ə Yeso. Əne wɪ nya'a wò chindɪ itu inywi ifə i bɔ. ²⁶ Əyi we yia nya'a ri ə Gris, àyia mbi nya'a gywi əməd ə Sàiròfònisià. Wɪ nya'a wò chindɪ itu inywi mbe əne, bu' ibɔ əmbi Yeso ni wɪ chɪ əzwɪ ribɔŋ ze rɪŋga i wan. ²⁷ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Be sàŋ ni mbi jə bɔn, im-bə' ɪghəm ni zi rika bɔŋ i ni mbi niŋ ɪghijig bɔn mǎ' əmbi ə bu." ²⁸ Àyia əyi we nya'a wiiri i bɔ ni, "À yi əne, kyia masà, àyia ka àbei bu te ri əton ə tebrə, i tiə jɪgə tikə ri ɪghɪ te niə feŋ ri əmbi ə bɔn." ²⁹ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Ichi ni à gha əne, nɔ' wò e. Əzwɪ ribɔŋ ze ə fə sàŋ e wan." ³⁰ Əyi we nya'a nɔ' wò inu'. Wɪ nya'a pè zə wan we ni noki ɪgun əbà'. Əzwɪ ribɔŋ ze ə nya'a fə jwɛ rɪŋga wan we.

Yeso nya'a vɪ riko ni nya'a bə rɪghəm

³¹ Yeso nya'a bəndɪ ri əbà əbeŋ ze ri ə Tai. Wɪ nya'a chə ə Sidòn bə chə ɪŋga əbà əbeŋ ze ri ə Dèkapolis ni

nya'a siə wò ə sà ze ri ə Galilî. ³² Əni wî nya'a che iŋga Dèkapolis, bêd mɔ'ɔ nya'a niŋ riko ni nya'a bə kəb ichî ni ghàm wò nà' i bɔ. Mbi nya'a nà' əne, bu' ibɔ ni wî zab mbi i bɔ igwi məd. ³³ Yeso nya'a niŋ mbanjə ze rəka' inɔn bəd we, mbi wò əsi ə cherə. Wî nya'a pè əŋgu, zî ti twi ri əbɔ iŋga itɔŋ məd, bə chəd mad bətɛ inemi məd əŋgu. ³⁴ Wî nya'a neŋ ikaŋ, sɔ ichû, ghà i bɔ ni, "Efata," əne yî ni "Fi'ə!"

³⁵ Amei əwu əwən, itɔŋ məd nya'a tò'ə, inemi məd za, wî kɔ gham ichî chòm. ³⁶ Yeso nya'a ghè əne, patî bəd mbe ni ti mbi tɔ ghà ənù zɔ əmbi wəd mɔ'ɔ. Ayiə ichî ni wî nya'a patî mɛməd ni ti mbi ghà ə, yiə bə ichi ni mbi nya'a yènə sà' ənù ze kwà' əni ika. ³⁷ Bəd mbe nya'a yiiri kwà' rɛŋgə', əne ghà ni, "Wî fə ghi inù jim ichî chòm. Wî fə ghè ni mbiriko zu inù bə ghè ni mbirighàm ghamə."

Yeso nya'a jə bəd chu' rɛkwè

(Mt 15.32-39)

8 À nya'a əni ə nyùmə we, inɔn bəd ni nya'a kwà' wî kyerŋ nya'a feti. Ichî ni chəi mbi nya'a wiri beri əghi ə mɔ'ɔ ni ti mbi jig, Yeso nya'a tɔŋ mbi məmənɛ-inù əsi ni, ghà əmbi mɛməd ni, ² "Mə wiə kəŋə kən imbə' inɔn bəd wɔ, imbə' ighəm ni mbi fə chubi mbi num ini tad, əne chəi mbi wiri beri əghi ə mɔ'ɔ ni ti mbi jig. ³ Mə mi chə mɛməd inù' nji, nji mbi biri gù inənjɛ nəŋə, imbə' ighəm ni mbi mɔ'ɔ rəbɔ' mɛməd kəŋ nɔ' ri əsa əgha."

⁴ Məmənɛ-inù iməd nya'a biiri i bɔ ni, "Wəd kiə wo niŋ ŋgəŋ ri ə yi əgha iŋga ibad rɛkwə' i ni biri kù' ni ti mbi jə bəd mbɔ mɛjim əŋgu ə?"

⁵ Wî nya'a biiri əmbi mɛməd ni, "Mbə beri chij ŋgəŋ risə' ə?"

Mbi nya'a wiirɛ ni, "Tɛ beri chij ŋgəŋ sambe."

⁶ Yeso nya'a zu əne ghà əmbi inɔn bəd we ni mbi chub ə si. Əni mbi nya'a chubi, wî nya'a niŋ chij ŋgəŋ te sambe, kɔŋgɛ ə Nwiə, bə'ri, nà' əmbi mbi məmənɛ-inù ni mbi gharə. Mbi nya'a niŋ ghəpɛ əmbi inɔn bəd we. ⁷ Mbi nya'a bə beri əgwi ə kwa kwa mɔ'ɔ rɛpɛ. Əni wî nya'a zɔ əbɔrəbɔd igun əgwi ze, wî nya'a bə ghà ni mbi gharə. ⁸ Mbi nya'a bə ghəpɛ, əne wəd jim nya'a jig kod. Məmənɛ-inù mbe nya'a feti tikə te ni nya'a bu'u, ti swi mbirika' sambe. ⁹ À yiə nya'a ighabi ə bəd chu' rɛkwè ni nya'a əŋgu. Əni mbi nya'a fə jigɛ mənɛ, wî nya'a ghà ni mbi si wò əwən. ¹⁰ Amei əwu əwən, wî nya'a nɔ' wò nyi əbanj igyi mbi mbi məmənɛ-inù mbi wò əbà əbeŋ ze ri ə Dəlmanutà.

MɛFariisii nya'a ghà ni Yeso ghi ənù ə yiiri

(Mt 12.38-42;16.1-4)

¹¹ MɛFariisii mɔ'ɔ nya'a wò kɔ tənɛ mbi Yeso. Mbi nya'a kəb ni kwà'nɛ əməd, əne mbi nya'a ghà i bɔ ni wî ghi ənù ə yiiri ni chwi ni à yiə Nwiə na' ika i bɔ. ¹² Ənù ze ə nya'a bətɛ fɛŋ məd, wî zwi ri fùùm əne ghà ni, "Ighəm bəd wɔ kiə kəb ənù ə yiiri imbə' ə yè ə? Mə ghà rəsɛ' i nən ni chəi mbi biri chwi ənù ə yiiri ə mɔ'ɔ əmbi mɛməd."

¹³ Əni wî nya'a ghà əne, wî nya'a sàŋ mɛməd yi wò nyi əbanj igyi ze baani wò injin wə.

ɪpati dè ifu' mɛFariisii mbi wi Herɔd

(Mt 16.5-12)

¹⁴ Məmənɛ-inù Yeso nya'a neb ni niŋ ŋgəŋ. Mbi nya'a beri àmei chij ŋgəŋ mɔ' iŋga əbanj ze. ¹⁵ Əne Yeso nya'a patî mɛməd ghà ni, "Mbə chub ikyè'e we əwən imbə' ifu' mɛFariisii mbi wi Herɔd we niə ghè ni ŋgəŋ kɔ'."

¹⁶ Mbi nya'a kɔ ghà mbənə mbənə ni, "ɪ wiə ghà əne imbə' ighəm ni chəi tɛ beri ŋgəŋ."

¹⁷ Yeso nya'a kyeri ənù ze ni mbi nya'a ghà, əne wî nya'a ghà əmbi mɛməd ni, "Mbə kiə ghà ənù imbə' ichi ni chəi mbə beri ŋgəŋ imbə' ə yè ə? Chə wa kiri i iwe ətu nən ə? Chəi mbə itu bə kiri zeŋ ə? Tə fɛŋ wa fə bə tu ə? ¹⁸ Mbə beri əghə, ayiə chəi əni tɛ mbə zə isi ə? Mbə beri itɔŋ, ayiə chəi əni tɛ mbə zu inù ə? Chəi mbə wiri kɔndi ə? ¹⁹ Əni mə nya'a bə'ri chij ŋgəŋ te rɛtən əmbi ə bəd chu' rɛtən, mbə nya'a feti tikə te ni nya'a bu'u, ti swi mbirika' sə' ə?"

Mbi nya'a ghà i bɔ ni, "Tɛ nya'a feti mbirika' wum chɔb rɛbe."

²⁰ Wî nya'a bə yi biiri ni, "Əni mə nya'a bə'ri chij ŋgəŋ te sambe əmbi ə bəd chu' rɛkwè, mbə nya'a feti tikə te ni nya'a bu'u, ti swi mbirika' sə' ə?"

Mbi nya'a ghà i bɔ ni, "Tɛ nya'a feti mbirika' sambe."

²¹ Wî nya'a si biiri əmbi mɛməd ni, "Əne chəi mbə itu kiri zeŋ ə?"

Yeso nya'a vi mbanjə ni fɛŋ ə Bətsaidà

²² Yeso mbi mbi məmənɛ-inù nya'a wò ə Bətsaidà. Əni mbi nya'a əŋgu, bəd mɔ'ɔ nya'a wò əsi məd mbi ə mbanjə ni nya'a fɛgə. Mbi nya'a pè bu' ibɔ i bɔ ni wî beti mbanjə ze. ²³ Yeso nya'a yim əbɔ ifigi we, mbi jwɛ rɛŋga əsi ze. Əni wî nya'a fə fam mad iŋga əghə əməd bə zab mbi ibɔ igwi məd, wî nya'a biiri i bɔ ni, "À wiə zə əghi ə mɔ'ɔ ə?"

²⁴ Mbanjə ze nya'a nɔrɛ e ətu ghà ni, "Mə wiə zə bəd niə yènə, ayiə i mbi ighabi ized." ²⁵ Yeso nya'a wiri yi bətɛ əghə ə mbanjə ze. Əni wî nya'a bətɛ əne, mbanjə ze nya'a sɔŋgɛ əghə neŋ isi, əne əghə əməd ə nya'a zeŋ, wî zə ighjim kwà' ichi chòm.

²⁶ Yeso nya'a ghà i bɔ ni wî wo əkwɛ ni. Wî nya'a ghè əne wiri ghà i bɔ ni, "Tirə tɔ wiri nyi e ə Bətsaidà."

Pità nya'a ghà wəd we ni Yeso ye' wiwən

(Mt 16.13-20;Lk 9.18-21)

²⁷ Yeso mbi mbi məmənɛ-inù nya'a nɔ' wò iŋga isi mbe ri ə Kàisariya Filipi. Əni mbi nya'a si inənjɛ, wî nya'a biiri əmbi mɛməd ni, "Bəd kiə ghà ni mɔ' yiə we ə?"

²⁸ Mbi nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Bəd mɔ'ɔ mbiə ghà ni àwò yiə jɔn we ni nya'a nà' minib. Mbi cherə mbiə ghà ni àwò yiə Èlaijə. Mbi cherə ghà ni àwò yi wî mɔ'ɔ rəbɔ' bəd ikən Nwiə."

²⁹ Wî nya'a biiri əmbi mɛməd ni, "À ye' mbənə, mbə ghà ni mɔ' yiə we ə?"

Pità nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Àwò yiə Wəd we ni Nwiə zɔ'ɔ'."

30 Əni Pità nya'a gha əne, wì nya'a si jengji pati mìməð ni tì mbi tɔ ghà əwən ənù imbə' əwi əmbi ə wəð mɔ'w.

Yeso nya'a ghà ni tə biri zə ɣgə' kwì
(Mt 16.21-28;Lk 9.22-27)

31 Yeso nya'a kɔ chwi inù əmbi mbi məməəñnì-inù ni Wan Wəð beri jengji zə ɣgə', bəð kyeɣ mbe riŋga əberɣ mbi ə bəð kyeɣ mbe ri ə mbàn Nwiə mbi məchwiə rìkə biri ton əməð. Mbi biri zwiiri əməð. İni niə che tad wì wiri zwemə. 32 Wì nya'a ghà əzɔ əsar əsar. Əne Pità nya'a niŋ əməð mbi tindì wò iban iban, pè kɔ gham əbɔ' məd. 33 Yeso nya'a bəɣ zə mbi məməəñnì-inù əne ghàm əbɔ' ə Pità ghà ni, "Əwə Satàn, nɔ' e ri iban num! Chəi à nuŋ e ikɔndi igun ighi mbe ni Nwiə kəbi. À nuŋ ye' igun ighi mbe ni bəð mɔ'wɔɣichù kəbi."

34 Əni wì nya'a ghà əne, wì nya'a tɔɣ inɔn bəð we bə tɔɣ mbi məməəñnì-inù əsi ni, ghà əmbi mìməð ni, "Wəð mɔ'w mi kəb ye'e əbɔ' num, wì ton inù mɔ'w mbe ni nyamnyod məd ə feeniə, bə' e əzed ə ba'ni beeni əbɔ' num, 35 imbə' ighəm ni wəð mɔ'w we niə kəb nuŋ i ɣtənɣ biri sam ɣtənɣ we. We ni sam i ɣtənɣ imbə' ikən chòm biri wiri jig ɣtənɣ we. 36 Njim ze ni wəð biri jig kiə ye əwù ze ni wì beri isig wì jim əne sam i ɣtənɣ ə? 37 Əghi ni tì wəð nə' imbə' wiri beri i ɣtənɣ kiə ye ə? 38 Ətu ə wəð mɔ'w mi ye'e nìd imbə' əmi fɔri imbə' mi iŋgam iŋga ighəm bəð wì ni chəi wiə wumnì ə Nwiə, ni wiə bə ghì ye' inù ribɔŋ, nji ətu ə Wan Wəð ə biri bi nìd imbə' əməð əni ə nyùmə we ni wì wiri ye'e mbi mbi mbəiŋgiriə zeri mbi ika we ni Mbə' na' i bɔ ni wì tumbi isig."

9 Yeso nya'a yi ghà əmbi mìməð ni, "Mə ghà rəsì' i nən ni chəi bəð mɔ'w rəbɔ' mbɔ ni təmbi əgha biri kwì zi ri tì mbi zə ichi ni Nwiə ə tumbiə mbi bəð ichi ni kaani."

Yeso nya'a bəɣ siə teə
(Mt 17.1-13;Lk 9.28-39)

2 Əni ini nya'a chə rɣfuə, Yeso nya'a niŋ ə Pità mbi Jems fɔri ə Jɔn mbi kɔ' wò ikaŋ iwum se mɔ'w, əsi ni àmei mìməð nya'a əŋgu. Əni mbi nya'a pè əŋgu, inyod məd nya'a kwepə ifə mìməð. 3 Ngywı ri məd nya'a siə fuə teeniə, ni chəi əni tì wəð mɔ'w ri igwi ə si sò ti fu əne. 4 Əlaijə mbi Mose nya'a jwı ifə mìməð. Mbi nya'a jwı əne kɔ ghambì mbi Yeso. 5 Əni Pità nya'a zə əne, wì nya'a ghà əmbi Yeso ni, "Əchwiə-inù, ziə bɔɣ ni tì wì əgha. Tì biri kod miŋweni tad, wì fibi i ne, wì fibi əmbi Mose, wì fibi əmbi Əlaijə." 6 Chəi wì nya'a kyeri ənù ni ghà. Əyiə wì nya'a ghà əne imbə' ighəm ni məd mbi məməəñnì-inù mbə miɣe mbə nya'e bɔə kwà' riŋgə'.

7 Pə' mɔ'w nya'a kubri mìməð, əne gı mɔ'w riŋga pə' ze nya'a ghà ni, "Wɔ yiə mi Wan ni mə gha'i kwà' riŋgə', mbə zu ənù ze ni wiə ghə!" 8 Əni mbi nya'a zu gı ze, mbi nya'a ki bəɣ nən, əyiə chəi mbi nya'a wiri zə wəð mɔ'w, chə ri əni Yeso rəzi' wi.

9 Əni mbi nya'a swi'a rikaŋ iwum we, wì nya'a pati mìməð ni tì mbi tɔ ghà ə ənù ze ni mbi zə əmbi wəð mɔ'w, pè əni Wan Wəð fə zwemə.

10 Ənù ze ə nya'a tən àmei mbi mìməð, əyiə mbi nya'a biiriə mbəne mbəne imbə' əton ni zwemə. 11 Mbi nya'a biiri əmbi Yeso ni, "Əton ni məchwiə rìkə ə ghəə ni Əlaijə beri be ye'e ki imbə' ə ye ə?"

12 Wì nya'a wiiri əmbi mìməð ni, "Əlaijə beri be ye'e imbə' wiri teki inù jim ichi ni mbi nya'a bəi. Əton ni mbi ɣwa'ni imbə' Wan Wəð ni wì biri zə ɣgə' ni che əbɔ, mbi bə ton əməð, ki ni ye ə? 13 Mə ghà i nən ni Əlaijə fə ye'e, əyiə bəð mɔ'w nya'a ghì mbi məd ichi ni ziə nya'a bɔɣ əmbi mìməð. Mbi nya'a ghì əne àmei ichi ni mbi nya'a ɣwa'ni imbə' əməð."

Yeso nya'a wì wan mbanjə ni əzwı ribɔŋ ə nya'a iŋga məd
(Mt 17.14-21;Lk 9.37-43a)

14 Əni Yeso mbi məməəñnì-inù mbe ni nya'a mbi məd nya'a swi'i wò kɔcri məməəñnì-inù mbə, mbi nya'a zə inɔn bəð ni nya'a kwà' wì kyeɣ ni nya'a kad mìməð. Mbi nya'a bə zə məchwiə rìkə ni nya'a tənə mbi mìməð.

15 Əni inɔn bəð we jim nya'a zə ə Yeso, mbi nya'a yiiri kwà' riŋgə', əne nòrə wò əsi məd, pè chə'ri əməð. 16 Wì nya'a biiri əmbi məməəñnì-inù mbe ni, "Mbə kiə tənə mbi ə bəð mbɔ imbə' ə ye ə?"

17 Mbanjə mɔ'w riŋga inɔn bəð we nya'a wiiri i bɔ ni, "Əchwiə-inù, mə kə' ye'e əsi ne mbi mi wan ni əzwı ribɔŋ ə ghì ni tì wì gham i. 18 Əni mɣnyùmə jim mbe ni əzwı ribɔŋ ze ə yim əməð, ə ziə mə' əməð ə si, tijo jwı ri ichi iməd, wì kud e əɔɔɣ, inyod məd jim kə. Əne mə kə' ghà əmbi mbe məməəñnì-inù ni mbi chə əzwı ze, əyiə chəi əni tì mbi chə."

19 Yeso nya'a ghà əmbi mìməð ni, "Chəi ighəm bəð wì beri ibeni! Mə kiə wò chubi mbi nən əni əgha ni sa ri ye ə? Mə kiə wò yim fiŋ mbi nən əni əgha ni sa ri ye ə? Mbə niŋ əməð ye'e nə' i num!" 20 Mbi nya'a niŋ wan mbanjə we wò nə' i bɔ. Əni əzwı ribɔŋ ze ə nya'a zə ə Yeso, ziə nya'a chı' wan we əwu əwən, wì gù ə si, biŋgə, tijo kə jwı ri ichi. 21 Yeso nya'a biiri əmbi ə mbə' wan mbanjə we ni, "Əgha ə fə sà ri ye ni əwɔn zı ə ye' igun ə wan wì ə?"

Wì nya'a wiiri i bɔ ni, "Ziə nya'a kɔ əni wì nya'a kiri wan bɔd. 22 Ə ziə kiə mə' əməð iŋga iwid bə fɔri iŋga minib, imbə' zwiiri əməð. À mi ye' ni tì à ghì ənù ə mɔ'w, nji kaŋ diiri əwa bə wèrɣ əwa."

23 Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "À ghà ni, 'A mi ye' ni tì à ghì ənù ə mɔ'w!' Kyeri ni chəi ənù ə mɔ'w ni tì ziə chə wəð we ni beeni."

24 Àmei əwu əwən, mbə' wan we nya'a kyeɣ rìkə ghà ni, "Mə beeni, əyiə mi ibeni ə bɔd. Weeri əmi ghì ni wì kaanə!"

25 Əni Yeso nya'a zə əni inɔn bəð nya'a nòrə ye'e fetiə, wì nya'a ghàm əbɔ' əzwı ribɔŋ ze ni, "Əwə əzwı ze niə ghì ni tì wəð gham i bə ghìə ni tì wì zu i ənù, mə ghà i ne ni à jwı e riŋga wan mbanjə wɔ. Tiri tɔ wiri nyi e iŋga məd."

26 Əni wì nya'a ghà əne, əzwı ze ə nya'a kyeɣ, chı' wan mbanjə we kwà' rìkə, jwı riŋga məd. Wan we nya'a si ighabi əvi ə wəð. Əze ə nya'a ghì bəð mɣnɔw' ghà ni,

“Wì fə kwì!” ²⁷ Àyia Yeso nya’a yim əbɔ əməd, nɔ əməd, wì nɔ’ təm rətia.

²⁸ Əni Yeso nya’a wò nyi iŋga nəb, məmàə̀nɛ̀-ɪnù iməd nya’a biiri i bɔ ənjim ənjim ni, “Əton ni chəi tɪ kə’ chɛ əzwɪ ze ə ki ɪmbə’ ə yè ə?”

²⁹ Wì nya’a wìirɛ əmbi mɪməd ni, “Chəi əni tɪ mbə chɛ ɪkwɪ əzwɪ wɔ əni əghi ə chərə chè rɪ əni əkòŋgɪ.”

Yeso nya’a bə̀ yì ghà ɪmbə’ i ɪwi
(Mt 17.22-23; Lk 9.43b-45)

³⁰ Yeso mbi mbi məmàə̀nɛ̀-ɪnù nya’a nɔ’ rɪ əsi ze wò chə ə Galilii. Chəi wì nya’a kəb ni wəd mɔ’k kyeri əsi ze ni wì nya’a əŋgu. ³¹ Wì nya’a ghɛ əne ɪmbə’ ɪghəm ni wì nya’a chwi ɪnù əmbi mbi məmàə̀nɛ̀-ɪnù ni, “Mbi biiri fen Wan Wəd əmbi ə bəd, mbi zwìiri əməd, àyia ɪni niə chə itad, wì wiri zwemə.” ³² Chəi itu mɪməd nya’a zəŋ ɪmbə’ ənù ze ni wì nya’a ghàə, àyia mbi nya’a bɔ ni biiri i bɔ.

We ni ye’ wì kyeri iŋga ənù ɪfɔn rikanɔ
(Mt 18.1-5; Lk 9.46-48)

³³ Yeso mbi mbi məmàə̀nɛ̀-ɪnù nya’a wò ə Kàpenàhom. Əni mbi nya’a fə si iŋga nəb, wì nya’a biiri əmbi mɪməd ni, “Mbə kɪə kə’ə̀ tən ənù ə ye ɪnə̀ŋjɛ ə?”

³⁴ Mbi nya’a kəm rəziə, ɪmbə’ ɪghəm ni i mbi nya’a yènə̀ tən ɪmbə’ we ni ye’ wì kyeri. ³⁵ Wì nya’a chub ə si, tən məmàə̀nɛ̀-ɪnù mbe wum chɔ̀b rɪbe, ghà əmbi mɪməd ni, “Wəd mɔ’k mi kəb ye’ wì rɪmbi, wì berɪ be ye’ we ni si nwiə, bə ye’ we niə fà’ əmbi mbi mɪjɪm.” ³⁶ Wì nya’a ghà əne, niŋ wan kwa mɔ’k nùŋ wì təm iŋga mɪgharə mɪməd. Wì nya’a yim wan we, ghà əmbi mɪməd ni, ³⁷ “Wəd mɔ’k we ni niŋ wan kwa mɔ’k ɪghabi wɔ əni mi ɪkum, fə bə̀ niŋ əmi. Wəd mɔ’k we ni niŋ əmi, ka’ i wì niŋ əmi, wì niŋ ye’ wəd we ni nya’a tom əmi.”

Wəd we ni chəi wì ton əwa wì i mbi na
(Lk 9.49-50)

³⁸ Jɔn nya’a ghà əmbi Yeso ni, “Əchwiə-ɪnù, tɪ kə’ zə wəd mɔ’k niə chɛ ɪzwɪ rɪbɔŋ əni e ɪkum, əne tɪ kə’ kəb ni təmni əməd, ɪmbə’ ɪghəm ni ka’ məd yɪ i wì mɔ’k rəbɔ’ na.”

³⁹ Yeso nya’a ghà ni, “Tɪ mbə̀ təmni ə məd, ɪmbə’ ɪghəm ni chəi wəd we niə ghɛ ɪnù yiri əni mi ɪkum, ni əməd ə biiri zombi, wì bèn ghà ye’ ɪnù rɪbɔŋ ɪmbə’ əmi.

⁴⁰ Wəd we ni chəi wì ton əwa wì i mbi na. ⁴¹ Mə ghà rəsɪ’ i nən ni chəi wəd mɔ’k we ni na’ to’ mɪnib i nən ni mbə̀ nɔ ɪmbə’ ɪghəm ni mbə̀ ben ɪkum Kristo biiri nim i ɪchɔ’ əfà’i.

ɪnù mbe niə ghɛ ni wəd ghɪ ɪnù rɪbɔŋ
(Mt 18.6-9; Lk 17.1-2)

⁴² “Wəd mɔ’k rəbɔ’ nən mi ghɛ ni wan kwa mɔ’k rəbɔ’ mbɔ̀ ni ben əmi ghɪ ənù rɪbɔŋ, nɔ zɪə biiri bɔŋ ni mbi tinɪ ɪti ŋgəŋ kyeri ədɔ’ i bɔ wò mɔ’ iŋga rɪbàə. ⁴³ E əbɔ ə mi ghɛ ni à ghɪ ənù rɪbɔŋ, sob. Zɪə bɔŋ ni à jɪg ɪtənɛ̀ mbi əbɔ ə mɔ’, chə ɪchɪ ni à biiri berɪ ɪbɔ be Nwiə mɔ’ əwe iŋga ɪwid rɪ nɪmə ni ye’ əsi ɪchə. [⁴⁴ Əŋgu, chəi tɪgwɪd te niə kurə nyamnyod bəd ə nɔ kwɪə, chə bəi ɪwid we niə tɔn mɪməd ə nɔ nɪmə.] ⁴⁵ E əwù ə mi ghɛ ni à ghɪ ənù

rɪbɔŋ, sob. Zɪə bɔŋ ni à jɪg ɪtənɛ̀ mbi əwù ə mɔ’, chə ɪchɪ ni à biiri berɪ ɪwu be Nwiə mɔ’ əwe iŋga əsi ɪchə. [

⁴⁶ Əŋgu, chəi tɪgwɪd te niə kurə nyamnyod bəd ə nɔ kwɪə, chə bəi ɪwid we niə tɔn mɪməd ə nɔ nɪmə.] ⁴⁷ E ɪghə mi ghɛ ni à ghɪ ənù rɪbɔŋ, chɔ’. Zɪə bɔŋ ni à nyi iŋga ənù ɪfɔn ə Nwiə mbi ɪghə mɔ’, chə ɪchɪ ni à biiri berɪ əghə əbe Nwiə mɔ’ əwe iŋga əsi ɪchə. ⁴⁸ Əŋgu, chəi tɪgwɪd te niə kurə nyamnyod bəd ə nɔ kwɪə, chə bəi ɪwid we niə tɔn mɪməd ə nɔ nɪmə.

⁴⁹ “Mbi biiri zəŋni wəd jɪm əni ɪwid, [ɪchɪ ni mbɪə zəŋni ɪghɪ əfà jɪm əni fɪŋgwanɔ.]

⁵⁰ “Fɪŋgwanɔ ə bɔŋ, àyia fɪ mi ton wiri nəm i, à wiri teki rɪ ye ni fɪ wiri nəm ə? Mbə ye’ ɪghabi fɪŋgwanɔ, əne mbə chub əni əbɔrəbɔd mbi mbə bɔŋgɔb.”

Ənù ni saani ɪnamɪ
(Mt 19.1-12; Lk 16.18)

10 Yeso nya’a nɔ’ rɪ əsi ze wò əbà əbenɔ ze rɪ ə Jùdeyà bə̀ fɔrɪ ɪnjɪn ɪgyɪ Jodàn. Mɪnɔn bəd nya’a yì wò fetɪ ɪban ɪməd. Əne wì nya’a kɔ chwi ɪnù əmbi mɪməd ɪchɪ ni wì nya’a mɛ̀ ghɛ.

² MɪFarisii mɔ’k nya’a wò əsi məd ɪmbə’ kwa’ni əməd. Əne mbi nya’a biiri i bɔ ni, “Tɪkə ə wa chwiə ni mbanɔ saani ɪnamɪ mbi i ɪwi ə?”

³ Wì nya’a wìirɛ əmbi mɪməd ni, “Mose nya’a ghà i nən ni ye ə?”

⁴ Mbi nya’a ghà ni, “Mose nya’a ben ni mbanɔ na’ əŋwà’ni ni chwi ni tə fə saani ɪnamɪ mbi i ɪwi bɔŋ chɪ əməd rɪ ə nəb.”

⁵ Àyia Yeso nya’a ghà əmbi mɪməd ni, “Mose nya’a ŋwà’ni ɪkə wɔ i nən ɪmbə’ ɪghəm ni tə fɪŋ ə tu. ⁶ Àyia tɪ əni ɪsig nya’a kɔ, ‘Nwiə nya’a teki bəd mbanɔ mbi əyi. ⁷ À yì əton ni mbanɔ biiri saŋ i mbə’ mbi i niŋ wò fɔtɪ mbi i ɪwi, ⁸ əne mɪməd mbe mɪbe biiri siə nyamnyod mɔ’.’ Əne ka mbi yia wiri əwən bəd mɪbe. Mbi yia siə nyamnyod mɔ’.’ ⁹ Əne tɪ wəd mɔ’k saani i bəd mbe ni Nwiə fə fɔtɪ.”

¹⁰ Əni mbi nya’a bəndi wò nyi ə nəb, məmàə̀nɛ̀-ɪnù mbe nya’a yì biiri ənù zɪ i bɔ. ¹¹ Wì nya’a ghà əmbi mɪməd ni, “Mbanɔ mɔ’k ze ni saani ɪnamɪ mbi i ɪwi, nam əyi chərə, nɔ wì fə ni əyi chərə. ¹² Əyi mi bə̀ saani ɪnamɪ mbi i inom, nam wì chərə, əne wì fə ni mbanɔ chərə.”

Yeso nya’a zɪ əbɔrəbɔd ɪgun ə bɔn kwa
(Mt 19.13-15; Lk 18.15-17)

¹³ Bəd mɔ’k mbɪə nya’a niŋə bɔn kwa wò əsi Yeso ɪmbə’ wì betɪ mɪməd. Məmə̀nɛ̀-ɪnù iməd nya’a ghəm əbɔ’ ə bəd mbe. ¹⁴ Àyia əni Yeso nya’a zə ənù ze, wì nya’a sə ɪtəm, əne ghà əmbi mbi məmàə̀nɛ̀-ɪnù ni, “Mbə saŋ bɔn kwa mbe ye’ əsi num. Tɪ mbə̀ kən ə mɪməd, ɪmbə’ ɪghəm ni à yia bəd ɪghabi mbɔ̀ biiri jɪg ənù ɪfɔn ə Nwiə. ¹⁵ Mə ghà rəsɪ’ i nən ni, ka wəd mɔ’k we ni chəi wì ben ənù ɪfɔn ə Nwiə ɪghabi ə wan kwa biiri nɔ nyi i iŋga ənù ɪfɔn ze.” ¹⁶ Əni wì nya’a ghà əne, wì nya’a niŋ bɔn kwa mbe kyia, zab mbi ɪbɔ ɪgun mɪməd, bə̀ zɪ əbɔrəbɔd ɪgwi mɪməd.

Ənû imbə' mbanə ni nya'a beri mbôn
(Mt 19.16-30;Lk 18.18-30)

¹⁷ Əni Yeso nya'a jwîè wò i ighani, mbanə m'w' nya'a nòrè wò pè chîndî itu inywi ifè i b'w, biiri i b'w ni, "Əch-wiè-inû chòm, mà kiə wo ghi ənû ə yè b'w jig itènî ri mi ə?"

¹⁸ Yeso nya'a ghà i b'w ni, "À t'w əmi əni ə wəd chòm imbə' ə yè ə? Chəi wəd m'w' əngw ni b'w chə ri əni ə N'wiè rəzi' wi. ¹⁹ À kàŋ kyeri e tikə ri N'wiè. Tî ghà ni, 'Tîrè zwiiri e wəd. Tîrè ni e əyi ki mbanə cherə. Tîrə jî e. Tîrə ben e zərîmbin mîghab. Tîrə fig e wəd. Wumnî e mbă' mbi e nîŋ."

²⁰ Mbanə ze nya'a ghà i b'w ni, "Əchwiè-inû, mə nya'a fə k'w n'w' tikə tî rijim ti əni mə nya'a wan kwa."

²¹ Yeso nya'a nèŋ əməd gha', əne ghà i b'w ni, "À kwan əghi ə m'w'. Ndə wò fèndî ighi mbe ni à beri, wò nà' ikab we əmbi ə bəd ikwan, əne à biri beri mbôn ikan. À mi ghî əne, à ye'e beeni əb'w' num." ²² Əni mbanə ze nya'a zu ənû zî, inyod iməd b'w, əne wî nya'a n'w' wò i yènə kənə, imbə' ighəm ni wî nya'a kan beri ighi k'w'.

²³ Yeso nya'a nèŋ isi kad, əne ghà əmbi mbi məməəni-inû ni, "Ziə biri ni se əmbi ə bəd mbôn ni nyi iŋga ənû if'w ə N'wiè!"

²⁴ Məməəni-inû mbe nya'a zu iŋgam we, yiiri kwà' riŋgə'. Əyiə Yeso nya'a yi ghà əmbi mîməd ni, "B'w, ziə kàŋ seə ni nyi iŋga ənû if'w ə N'wiè! ²⁵ Ziə zàm əmbi ə kàmel ni che ibigi sa', chə ichî ni wəd mbôn biri nyi iŋga ənû if'w ə N'wiè."

²⁶ Məməəni-inû mbe nya'a yiiri kwà' riŋgə', əne ghà mbənə mbənə ni, "Ziə niə ye' əne, nji à kiə we ni tî wî jwî rəŋgə' ə?"

²⁷ Yeso nya'a neŋ mîməd əne ghà ni, "Ənû ə ziə chə ye' bəd, ka'î N'wiè, imbə' ighəm ni chəi ənû ə m'w' ni tî ziə chə ə N'wiè."

²⁸ Pitə nya'a k'w ghà i b'w ni, "Zə, tî fə sàŋ ighijim beeni əb'w' ne."

²⁹ Yeso nya'a ghà əmbi mîməd ni, "Mə ghà rəsî' i nən ni, chəi wəd m'w' we ni saŋ i nəb, kî mbi b'w'w'w, kî ti n'jəbi, kî i nîŋ, kî i mbă', kî mbi b'w, kî mbi isi si imbə' əmi f'ri imbə' ikən chòm, ³⁰ ni chəi wî biri wîri niŋ ighi mbôn tîni əni ə nyùmə wî ighəm iki fibî. Wî biri niŋ nəb, niŋ b'w'w'w mbi ə n'jəbi, niŋ mîniŋ, niŋ b'w bə niŋ isi si, mbi bə nwèndî tikyeri-iwu iməd. Wî biri jig itènî ri mî əni ə nyùmə we niə ye'e. ³¹ Əyiə bəd mînk'w' mbe ni ye' mbi rîmbî, biri ye' mbe ni si nwîè. Mbe ni si nwîè si ye' mbi rîmbî."

Yeso nya'a ghà ənû imbə' i ivi əni ighəm ni pe tad
(Mt 20.17-19;Lk 18.31-34)

³² Əni Yeso mbi mbi məməəni-inû nya'a k'w ə wò ə Jërusaləm, Yeso wîə nya'a yèn imbi. Ənû ze ə nya'a chə məməəni-inû mbe. Bəd mbe ni nya'a beeniə ri ənjim nya'a b'w. Wî nya'a bə yi niŋ məməəni-inû mbe wum ch'w rîbe iban iban k'w ghà ənû ze ni biri ghi əni ni əmbi mîməd. ³³ Wî nya'a ghà əmbi mîməd ni, "Mbə zə, tî yi əni k'w ə wò ə Jërusaləm. Tî mî pè əngw, mbi biri yim Wan Wəd nà' əmbi bəd kyeri mbe ri ə mbən N'wiè mbi

məchwîè rîkə. Bəd mbôn biri sob isa'î ni mbi zwiiri əməd. Mbi biri ghi əne, nà' əməd əmbi ə bəd mbe ni ka'î mîjû. ³⁴ Bəd mbe ni ka'î mîjû biri ba'ri əməd, chəd mad əni məd, te əməd əni ə ŋgwad bə zwiiri əməd. İni niə che itad, wî zwemə."

Jems mbi j'w nya'a biiri ənû ə m'w' ri əmbi Yeso
(Mt 20.20-28)

³⁵ Jems mbi j'w ni nya'a b'w Zebèdi' nya'a wò əsi Yeso pè ghà i b'w ni, "Əchwiè-inû, tî kəb ni à ghi ənû ə m'w' ze ni tî biiri i ne."

³⁶ Wî nya'a biiri əmbi mîməd ni, "Mbə kiə kəbə ni mə ghi ənû ə ye i nən ə?"

³⁷ Mbi nya'a ghà i b'w ni, "Əni à chub iŋga e ənû if'w, ben ni wəd fibî rəb'w' na chub əni e əbà əb'w ə jigî, wî fibî bə chub əni e əbà əb'w ə twenŋ."

³⁸ Yeso nya'a ghà əmbi mîməd ni, "Chəi mbə kyeri ənû ze ni mbəə biiriə." Əni wî nya'a wiiri əne, wî nya'a biiri əmbi mîməd ni, "Tî mbə zə ikwi ŋgə' ze ni mə biri zə, kî tî mbə niŋ minib ichî ni mə biri niŋ ə?"

³⁹ Mbi nya'a wiiri i b'w ni, "Tî we tî rî ghî əne."

Yeso nya'a si ghà əmbi mîməd ni, "Mbə biri zə ŋgə' ze ni miə zəə, bə niŋ minib ichî ni mə biri niŋ; ⁴⁰ əyiə ka'î əzum rîmbin ni ch'w wəd we ni biri chub əni mî əb'w ə jigî kî we ni chub əni mî əb'w ə twenŋ. Mbəriŋbin mbôn yi mbi bəd mbe ni N'wiè nya'a fə teki n'w' əmbi mîməd."

⁴¹ Əni məməəni-inû mbə wum nya'a zu ənû ze, mbi nya'a k'w sə itəm əb'w' ə Jems mbi j'w. ⁴² Əne Yeso nya'a t'w məməəni-inû mbe mîjim, ghà əmbi mîməd ni, "Mbə kyeri ni bəd mbe niə t'wmbîè bəd mbe ni ka'î mîjû mbiə nyèm inû nyemi igwi mîməd. Mbə bə kyeri ni bəd kyeri rəb'w' mîməd ə beri ika ni tumbi mîməd əni inû jim. ⁴³ Əyiə ka'î əne əka' nən. Əyiə wəd m'w' we niə kəb ye' wî kyeri əka' nən beri ye' we niə fà' i nən. ⁴⁴ We niə kəb ye' wî rîmbi əka' nən beri ye' əb'w' əmbi mbən mîjim. ⁴⁵ Mə wîə ghà əne imbə' ighəm ni chəi Wan Wəd nya'a ye'e ni bəd fa' i b'w. Wî nya'a ye'e i fà' əmbi ə bəd, bə kwî imbə' cho' itu bəd mînk'w'."

Yeso nya'a vî ə Batimeòs ni nya'a ifigi
(Mt 20.29-34;Lk 18.35-43)

⁴⁶ Yeso mbi mbi məməəni-inû nya'a wò ə Jerikò. Əni mîməd mbi in'w bəd ni nya'a kwà' wî kyeri nya'a jwî ri ə Jerikò, Batimeòs ni nya'a ifigi, bə ye' wan Timeòs, nya'a chub iban inəniŋ i k'w ighi. ⁴⁷ Əni wî nya'a zu ni à yiə Yeso ri ə Nazàret nya'a chəd, wî nya'a k'w kyeri ghà ni, "Yeso, Wan Dèvid, diiri əmi!"

⁴⁸ Əni wî nya'a ghà əne, bəd mînk'w' nya'a ghəm əb'w' məd ni wî kəm rəziə. Əyiə wî nya'a wîri yi jəŋgi kyeri ghà ni, "Wan Dèvid ə, diiri əmi!"

⁴⁹ Yeso nya'a təm əne ghà ni, "Mbə t'w əməd." Əni mbi nya'a t'w ə mbanə ze, mbi nya'a ghà i b'w ni, "B'w e fiŋ! N'w' rətiə, i wî t'w e."

⁵⁰ Wî nya'a zu əne, chi i ngywî ma'î m'w' ə yiə, n'w' tòm, wò əsi Yeso.

⁵¹ Yeso nya'a biiri i b'w ni, "À kəb ni mə ghi ənû ə ye i ne ə?"

Mbanjè ze nya'a ghà i bɔ ni, "Masà, mæ kàb ni à ghi mæ zə isi."

⁵² Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Sì wò e. E ibeni fə ghì ni à bɔti e."

Àmei əwu əwən, mbanjè ze nya'a wiri kɔ zə isi, əne wɛ nya'a nɔ' beeni əbɔ' ə Yeso wò əsi ze ni wɛ nya'a wòð.

Yeso nya'a nyi ə Jèrusalèm ighabi ifɔn

(Mt 21.1-11; Lk 19.28-40; Jn 12.12-19)

11 Əni Yeso mbi mbi màmə̀ə̀nɛ̀-inù nya'a siə tiini iban ə Jèrusalèm, mbi nya'a pè ə Bètəfagè mbi ə Betani ni nya'a ibom İwum mɛ̀Olif. Əni mbi nya'a pè ənggu, Yeso nya'a tom mbi màmə̀ə̀nɛ̀-inù mibe. ² Wɛ nya'a ghà əmbi mɛ̀məd ni, "Mbə wo nyi iŋga əsi ze ni ye' imbi i nən. Mbə mi nyi ə nyi, mbə biri zə wan jəkəs ni mbi tiŋi, ni chəi wəd mɔ'k kwe' kiri kɔ' igun. Mbə za niŋ ye'e. ³ Wəd mɔ'k mi biri i nən ni, 'Mbə kiə zàə wan jəkəs we imbə' ə ye' ə?' mbə ghà ni, 'À yi Ənùŋisig kəb ə jəkəs wɔ. Wɛ biri wiri cha rəbɔ' əmei əwu əwən.'"

⁴ Mbi nya'a wò pè zə wan jəkəs ni mbi nya'a tiŋ ifè nəb iban inənjɛ. Əni mbi nya'a zàə, ⁵ bəd mbe ni nya'a təmbi iban iban nya'a biri əmbi mɛ̀məd ni, "Mbə kiə əni ghì ə ye' ə? Mbə kiə zàə wan jəkəs we imbə' ə ye' ə?"

⁶ Mbi nya'a ghà ənù ze ni Yeso kə' ghà əmbi mɛ̀məd. Bəd mbe nya'a zu əne sàŋ ni mbi wò mbi wiwən. ⁷ Mbi nya'a wò mbi wan jəkəs we pè nà' əmbi Yeso. Mbi nya'a nà' əne, zì tə ngywi igun ə wan jəkəs we. Yeso nya'a kɔ' chub igun. ⁸ Bəd mɛ̀nɔ'k nya'a zì tə ngywi igun inənjɛ. Mbi cherə nya'a sè iza ized riŋga bú' bə wò zì igun inənjɛ. ⁹ Bəd mbe ni nya'a wò imbi mbi mbe ni nya'a beeniə nya'a kyeŋə ghàə ni, "Tɛ yiiri ə Nwiə!"

Nwiə zì əbɔrəbɔd igun ə wəd we niə ye'e əni ikum Ənùŋisig!

¹⁰ Nwiə zì əbɔrəbɔd igun ənù ifɔn ze niə ye'e, ni ye' əzi a mbə' Dəvid.

Tɛ yiiri ə Nwiə we ni ye' ikaŋ!"

¹¹ Yeso nya'a wò nyi ə Jèrusalèm chə wò iŋga mbàn Nwiə. Wɛ nya'a pè nəŋ ighijim kad. Àyiə ichi ni nyùmə nya'a fə kən chə əku, wɛ nya'a jwɛ wò ə Betani mbi màmə̀ə̀nɛ̀-inù mbe wum chəb riəbe.

Yeso nya'a fə əzed ə fig

(Mt 21.18-19)

¹² À nya'a əni ze ni beeni, əni Yeso mbi mbi màmə̀ə̀nɛ̀-inù nya'a bəndɛ ri ə Betani, nji ri nya'a zaŋ əməd. ¹³ Wɛ nya'a təm zə əzed ə fig əsa əgha ni nya'a mbi rifu' ikaŋ. Wɛ nya'a zə əne tindi wò iban i zə ni tə wa biri zə əgha ə mɔ'k ikaŋ ə. Əni wɛ nya'a pè əton əzed ze, wɛ nya'a zə əmei rifu', imbə' ighəm ni ka nyùmə we yiə nya'a i nyùmə ni mɛ̀fig ə kɔə. ¹⁴ Əne Yeso nya'a ghà əmbi əzed ə fig ze ni, "Chəi wəd mɔ'k biri nɔ wiri kud fitam ni à kɔ!" Əni wɛ nya'a ghà əne, màmə̀ə̀nɛ̀-inù iməd nya'a zu.

Yeso nya'a wò nyi iŋga mbàn Nwiə

(Mt 21.12-17; Lk 19.45-48; Jn 2.13-22)

¹⁵ Əni Yeso mbi mbi màmə̀ə̀nɛ̀-inù nya'a wò pè ə Jèrusalèm, wɛ nya'a wò nyi iŋga mbàn Nwiə pè kɔ

kəndi bəd mbe ni nya'a fəndɛ ighi bə kəndi mbe ni nya'a zəndiə. Wɛ nya'a kub mɛ̀tebrə bəd mbe ni nya'a kobri ikab bə kub itən bəd mbe ni nya'a fəndɛ mbɛ̀rəbəŋə. ¹⁶ Chəi wɛ nya'a ben ni wəd be' əgha mɔ'k che iŋga mbàn Nwiə. ¹⁷ Wɛ nya'a chwi inù əmbi mɛ̀məd ghàə ni, "Chəi mbi wa ŋwa'ni ni, 'Mbi biri siə tɔŋə mi nəb əni ə nəb əkɔŋgɛ əmbi ibeŋ jim ə'? Àyiə mbə fə bəŋ əni əsi ni miji ə nəmbɛ iŋga."

¹⁸ Bəd kyeŋ mbe ri ə mbàn Nwiə mbi məchwiə rikə nya'a zu ənù ze ni wɛ nya'a ghàə əne mbi nya'a kəb inənjɛ ni zwiiri əməd. Àyiə i mbi nya'a bɔ əməd imbə' ighəm ni inɔn bəd we jim wiə nya'a yiiri inù mbe ni wɛ nya'a chwiə.

¹⁹ À nya'a si ikwiri kwiri, Yeso mbi mbi màmə̀ə̀nɛ̀-inù nya'a jwɛ ri ə Jèrusalèm wò əwən.

Ənù ni kwembi ri əni əzed ə fig ze

(Mt 21.20-22)

²⁰ À nya'a isɔɔ we ni beeni, əni Yeso mbi mbi màmə̀ə̀nɛ̀-inù nya'a chəə, mbi nya'a zə əzed ə fig ze. Ziə nya'a fə kwi wò pè əni ighaŋ. ²¹ Pitə nya'a zə əne, kəndi ənù ze ni Yeso kə' ghà, əne ghà i bɔ ni, "Masà, nəŋə! Əzed ə fig ze ni à kə' fə kwi!"

²² Yeso nya'a wiiri əmbi mɛ̀məd ni, "Mbə zì tə fiŋ igun ə Nwiə. ²³ Mə ghà rəsì' i nən ni, wəd mɔ'k we ni gha əmbi iwum wɔ ni, 'Mən e, wò feŋ iŋga riəbàə, zìə biri bi ghì əmei ichi ni wɛ ghə. Ənù ze ni ye' ənggu yi ni ti wɛ bid i iŋga i fiŋ, àyiə wɛ ben ni ənù ze ni tə gha ə biri ghì əmei ichi we. ²⁴ Əne mə ghà i nən ni, inù jim mbe ni mbə kɔŋgɛ ə Nwiə nɔnə i bɔ, mbə ben ni mbə fə beri, əne mbi biri ye' mbən. ²⁵ Əni mbə təm i kɔŋgɛ ə Nwiə, mbə wa' inù mbe ni mbə bɔŋgɔb ghì əni ə nən, imbə' ə Mbə' we ni ye' ikaŋ bə wa' mbə inù riəbɔŋ. [²⁶ Mbə mi ton wa' ə inù riəbɔŋ bəd cherə, nji ka ə Mbə' we ni ye' ikaŋ biri bi wa' i mbə inù riəbɔŋ.]"

İbiiri imbə' wəd we ni na' ika əmbi Yeso

(Mt 21.23-27; Lk 20.1-8)

²⁷ Yeso mbi mbi màmə̀ə̀nɛ̀-inù nya'a wiri bəndɛ wò ə Jèrusalèm. Əni wɛ nya'a yèn iŋga mbàn Nwiə, bəd kyeŋ mbe ri ə mbàn Nwiə mbi məchwiə rikə fɔri bəd kyeŋ mbe riŋga əbeŋ nya'a wò əsi məd, ²⁸ pè biri i bɔ ni, "À ki əni ika we ni à ghi inù mbɔ' ə? À kiə we na' ika wɔ i ne ə?"

²⁹ Yeso nya'a ghà əmbi mɛ̀məd ni, "Mə biri bi biri ənù ə mɔ'k i nən. Mbə wiiri i num, əne mə biri bə si ghà əsi ze ni mə niŋ ika rəŋgu bɔŋ siə ghì inù mbɔ. ³⁰ À kiə Nwiə nya'a na' ika əmbi jɔn ni wɛ nà' minib kɛ à kɛ ə bəd ə? Mbə wiiri i num."

³¹ Mbi nya'a kɔ tənji mbənə mbənə ghàə ni, "Tɛ mi ghà ni, 'À yiə Nwiə', wɛ biri biri i na ni, 'À niə ye' əne, nji chəi mbə nya'a ben əməd imbə' ə ye' ə?' ³² Tɛ wa ghà ni, 'À yiə bəd'...' I mbiə nya'a bɔə bəd mbe imbə' ighəm ni mbi nya'a ben ni jɔn yiə nya'a wəd ikən Nwiə rəsì'. ³³ Əne mbi nya'a wiiri əmbi Yeso ni, "Chəi tɛ kyeri."

Yeso nya'a bə ghà əmbi mɛ̀məd ni, "Chəi mə biri bi ghà wəd we ni na' ika i num ni mə ghì inù mbɔ."

Ənû ə miği imbə' bəđ ni nya'a yim mbeŋ vaın
(Mt 21.33-46;Lk 20.9-19)

12 Yeso nya'a kɔ gha inû miği əmbi ə bəđ mbe ni nya'a teki inû iŋga əbeŋ mɔjû ni, "Mbaŋə mɔ'ɔ nya'a kon mbeŋ vaın, kod ikam ghab, toŋ ibiği ni mbi biri siə mìn mìnɔ' iŋga, bə bɔm nəb ikaŋ ni wəđ biri chub iŋga nəŋgi mbeŋ ze. Wɔ nya'a ghɛ əne əne nə' mbeŋ ze əmbi ə bəđ mɔ'ɔ ni mbi fa' iŋga. Wɔ nya'a nə' əne, nə' wə iŋga əbeŋ ə chera. ² Əni nyùmə nya'a ku'u ni mbi biri kab titam ri vaın te, wɔ nya'a cha i wəđ əfâ'i əmbi ə bəđ mbe ni nya'a yim mbeŋ ze ni wɔ wo niŋ əbə əməd ti əni ritam vaın te. ³ Bəđ mbe nya'a yim wəđ əfâ'i we, som əməd, əne chə əməd rəbɔ' ibɔ-ibɔ. ⁴ Wɔ nya'a yi chə wəđ əfâ'i chera əmbi mɔməd. Mbi nya'a som we to' ətu, bə bəə ghɛə mbi məđ ichi ni chəi mbi kə' beri ghɛ. ⁵ Wɔ nya'a yi chə wəđ əfâ'i chera. Mbi nya'a zwiiri we. Wɔ nya'a bə chə bəđ əfâ'i chera nɔnɔ'. Mbi nya'a som mbi mɔ'ɔ bə zwiiri mbi mɔ'ɔ. ⁶ Mbaŋə ze nya'a kiri beri wəđ chera mɔ', ni nya'a wan məđ ni wɔ nya'a gha'i kwə' riŋgə'. Wɔ nya'a si nwiə chə we əmbi mɔməd, ghəə ni, 'Mbi biri wumnɔ mi wan.' ⁷ Ayiə bəđ mbe ni nya'a yim mbeŋ ze nya'a ghə mbənə mbənə ni, 'À yi əjinəb məđ wɔ. Mbə ye'e tɛ zwiiri əməd, imbə' ighi mbɔ si ye' mba.' ⁸ Mbi nya'a ghə əne yim wan we zwiiri, mə' əməd ənjim ikam mbeŋ vaın ze.

⁹ "Mbaŋə ze ni nya'a beri mbeŋ vaın ze kiə wo ghi ye ə? Wɔ biri wo zwiiri bəđ mbe ni nya'a yim mbeŋ ze, si nə' mbeŋ ze əmbi ə bəđ chera. ¹⁰ Chəi mbə kiri foŋ ənû zɔ iŋga Əŋwə'nɛ ə Nwiə ni, 'Iti we ni məbɔmi nəb nya'a toni, fə bəŋ əni iti ri ibu nəb.

¹¹ Ənû zɔ yi Ənùŋisig ghɛ. 'À yi ənû ə yiiri i na ni zə!'"

¹² Bəđ mbe ni nya'a teki inû iŋga əbeŋ mɔjû nya'a zu əne, kəb gywi əməd imbə' ighəm ni mbi nya'a kyeri ni i wiə nya'a ghə ənû ə miği ze imbə' əwən. Ayiə mbi nya'a bɔ bəđ mɔnɔnɔ' mbe. Əne mbi nya'a sàŋ əməd nə' wə əwən.

Ibiiri imbə' ənû ni ma' mɔtagsɛ
(Mt 22.15-22;Lk 20.20-26)

¹³ Bəđ mbe ni nya'a teki inû iŋga əbeŋ mɔjû nya'a tom mɔFarisiɔ mɔ'ɔ fɔri bəđ mbe ni nya'a tɔmbɛ ə Herɔd ni mbi wo əsi Yeso imbə' zi ətam i bɔ əni iŋgam məđ.

¹⁴ Mbi nya'a wə pə ghə i bɔ ni, "Əchwiə-inû, tɛ kyeri ni à wiə ghə rəs'i, fɔri ni chəi əwə ə bɔə bəđ, imbə' ighəm ni chəi əwə ə ghɛ ighə. Ayiə à wiə chwiə rəs'i imbə' ichi ni Nwiə kəb ni bəđ chubi. Tikə ə wa chwiə ni tɛ ma' mɔtagsɛ əmbi Kaisà, kɛ chə ə? ¹⁵ Tɛ ma'a kɛ tɛ ri ma' əwa ə?"

Yeso nya'a kyeri ibeki inû mɔməd, əne wɔ nya'a ghə əmbi mɔməd ni, "Mbi kə kəb kwa'ni əmi imbə' ə ye ə? Mbə ye'e mbi ikab ətəni mɔ'ɔ mə zə."

¹⁶ Mbi nya'a wə nə' wi mɔ'ɔ i bɔ. Əne wɔ nya'a biiri əmbi mɔməd ni, "Ifə wɔ mbi ikum wɔ ki wi we ə?"

Mbi nya'a wiiri i bɔ ni, "À yi wi Kaisà."

¹⁷ Yeso nya'a ghə əmbi mɔməd ni, "Mbə nə' ighi Kaisà əmbi Kaisà, bə nə' ighi Nwiə əmbi ə Nwiə."

Mbi nya'a kàŋ yiiri ichi ni wɔ nya'a wiiri iŋgam we.

Ibiiri imbə' ənû ni zwemə
(Mt 22.23-33;Lk 20.27-40)

¹⁸ MɔSadusiɔ mbiə nya'a ghəə ni chəi bəđ biri zwemə. Əne mbi mɔ'ɔ rəbɔ' mɔməd nya'a wə əsi Yeso pə biiri i bɔ ni, ¹⁹ "Əchwiə-inû, Mose nya'a ŋwə'nɛ i na ni aŋgɔb mbaŋə mɔ'ɔ mi kwɔ nùŋ i iwi ni chəi wan, mbaŋə ze beri niŋ iku əyi we gywi bɔn mbi məđ, ni biri ye' bɔn aŋgɔb məđ we ni nya'a kwɔ. ²⁰ Bɔŋgɔb mɔ'ɔ sambe nya'a əŋgu, wi ritu nya'a nam i iwi, kwɔ ni chəi wɔ beri bɔn. ²¹ We ni beeni nya'a niŋ iku əyi we, bə kwɔ ni chəi wɔ beri bɔn. Ziə nya'a ghɛ àmei əndəŋ əndəŋ mbi we ni nya'a pə əni mbi tad. ²² Ziə nya'a chə ni bɔŋgɔb mbe sambe nya'a kwɔ ni chəi mbi beri bɔn. Əyi we nya'a bə si nwiə kwɔ i. ²³ Əni bəđ biri zwemə, iku əyi we kiə wo ye' iwi we, ichi ni bɔŋgɔb mbe sambe nya'a nam əməd ə?"

²⁴ Yeso nya'a wiiri əmbi mɔməd ni, "Əton ni mbə febə yi ni chəi mbə kyeri Əŋwə'nɛ ə Nwiə kɛ bə kyeri ika Nwiə. ²⁵ Əni bəđ biri zwemə, chəi mbi biri wiri nam, chəi mbi biri wiri na' bɔn ə nəb inami. Bəđ biri si ighabi mɔŋgɔrə mbe ni ye' ikaŋ. ²⁶ À ye' imbə' ənû ni iwi bəđ biri zwemə, chəi mbə kiri foŋ iŋga əŋwə'nɛ ze ni Mose nya'a ŋwə'nɛ, iŋga əsi ze niə ghə imbə' ətud ni nya'a fiə, ichi ni Nwiə nya'a gha i bɔ ni, 'Mɔ yiə Nwiə Abrahəm, Nwiə Aizik, mbi Nwiə Jakɔb ə'? ²⁷ Kə' məđ yi i Nwiə iwi bəđ. Məđ yiə Nwiə bəđ mbe ni ye' ikə. Mbə fə kàŋ febə."

Ikə we ni che tikə rijim
(Mt 22.34-40;Lk 10.25-28)

²⁸ Əchwiə rɛkə mɔ'ɔ nya'a zu ichi ni Yeso mbi mɔSadusiɔ mbe nya'a ghəmə, bə zə ichi ni Yeso nya'a wiiri iŋgam əmbi mɔməd ichi chòm, əne wɔ nya'a biiri i bɔ ni, "Ikə we ni che tikə rijim ki wi ə?"

²⁹ Yeso nya'a wiiri i bɔ ni, "Ikə we ni che tikə rijim yi ni, 'Mbə zu, kyiə mɔIzre! Ənùŋisig a Nwiə, Ənùŋisig mei we mɔ'. ³⁰ À beri gha' Ənùŋisig e Nwiə əni e fiŋ jim, əni e itənɛ jim, əni te rikɔndi rijim bə fɔri əni e ika jim.'

³¹ We ni beeni yi ni, 'À beri gha' wəđ ni tindi iban ne ichi ni à gha' e nyamnyod.' Chəi ikə chera ni che tɔ rɛbe."

³² Əchwiə rɛkə we nya'a ghə i bɔ ni, "Əchwiə-inû, à fə ghə ənû ni ku'ni. À fə ghə rəs'i ni Nwiə mei we mɔ', fɔri ni chəi wi chera. ³³ Ənû ni gha' əməd əni ə fiŋ jim, əni iwe jim, əni ika jim bə fɔri ni gha' wəđ ni tindi iban ne ichi ni à gha' e nyamnyod ə chə nyam rijim te ni mbiə tɔn əmbi ə Nwiə bə chə ighi əfə jim."

³⁴ Əni Yeso nya'a zə ni wɔ fə wiiri əni iwe, wɔ nya'a ghə i bɔ ni, "À fə tiini iban ənû ifɔn ə Nwiə."

I kɔ ri əni ə nyùmə we, chəi wəđ mɔ'ɔ nya'a wiri yim fiŋ biiri ənû mɔ'ɔ i bɔ.

Ibiiri imbə' Wəđ we ni Nwiə zɔ'ɔ
(Mt 22.41-46;Lk 20.41-44)

³⁵ Əni Yeso nya'a chwi inû iŋga mbàn Nwiə, wɔ nya'a biiri ni, "Məchwiə rɛkə kiə ghəə ni Wəđ we ni Nwiə zɔ'ɔ

yiə wan ti əni əghaŋ ə Dèvid ri ye ə? ³⁶ Əzwî ə Zenji ə nya'a fe ə Dèvid wî ghà zia ni,
'Ənùŋisig nya'a ghà əmbi mi Ənùŋisig ni,
Chub əni mi əbɔ ə jigi,
pè əni mə nuŋ mbe bəd pən əton mbe iwu.'
³⁷ Dèvid zia wiə tɔŋ əməd əni Ənùŋisig. Zia si wiri chè ri ye ni məd yiə wan ti əni əghaŋ əməd ə?"
Inŋn bəd we nya'a gha' ni zu ənù ze ni wî nya'a ghàə.

Yeso nya'a pati bəd dè məchwiə rîkə
(Mt 23.1-36;Lk 20.45-47)

³⁸ Əni Yeso nya'a chwi inù, wî nya'a ghà ni, "Mbè we əwən imbə' məchwiə rîkə. Mbi gha' ni zi ngywî ri se ghanə yènə mbi riwən. Mbi bə gha' ni bəd cha'ri əwən mbi iwumni iŋga mîwîn. ³⁹ Mbi gha' ni chub igun itən mbe ni ye' ifè iŋga nəb ti əkàtî. Mbi bə gha' isi iwumni əni bəd ka' ichwî. ⁴⁰ I mbiə tambia miku əyi imbə' fe ighi mîməd. Mbi mi niə ghè əne, mbi si bəgrî kɔŋgi ə Nwiə əni əgha ə se. Nwiə biri zi isa'i ni che əbɔ igwi mîməd."

Əghi ni iku əyi nya'a chəmni ə Nwiə əŋgu
(Lk 21.1-4)

⁴¹ Yeso nya'a chub iban rikub ze ni mbi nya'a zî ichəmni Nwiə iŋga. Wî nya'a neŋ ichî ni bəd nya'a zî ikab iŋga rikub ze. Bəd ikab mîŋkɔŋ' nya'a zî ikab ni nɔ'ɔ. ⁴² İku əyi kwan mɔ'ɔ nya'a pè zî ikab itəni mîkɔpə be ni inun nya'a ighabi mîfran wum. ⁴³ Yeso nya'a zə əne tɔŋ mbi məməənî-inù əsi ni ghà əmbi mîməd ni, "Mə ghà rəsî' i nən ni iku əyi kwan wî fə zî ikab ni nɔ'ɔ chè wî bəd mîjim mbe niə zî ikab iŋga rikub ze, ⁴⁴ imbə' ighəm ni mîməd mîjim mbiə nə'ə wən ti əni ikab kɔŋ', əyiə məd we ni ye' əyi kwan fə kùtî əbəm zî ikab jim we ni wî berî."

Yeso nya'a ghà imbə' ichî ni mbi biri ni sà' mbàn Nwiə
(Mt 24.1-2;Lk 21.5-6)

13 Əni Yeso nya'a jwî riŋga mbàn Nwiə, əməənî-inù məd mɔ'ɔ nya'a ghà i bɔ ni, "Əchwiə-inù, zə mbîris' əti bə zə mbîris' nəb!" ² Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "À zə nəb ri kyeŋ tɔ ə? Chəi iti mɔ' biri chub igun wi cherə. Mbi biri kɔd əti ze əjim ə si."

Məməənî-inù Yeso biri zə ŋgə', mbi bə nwəndî tikyeri-iwu mîməd
(Mt 24.3-14;Lk 21.7-19)

³ Əni Yeso nya'a chub ə si ikaŋ İwum mîOlif, əne yi əbà ze ni nya'a nèŋ ə mbàn Nwiə, Pitə mbi Jems mbi Jŋn fɔri ə Andrù nya'a biiri i bɔ àmei mîmərə mîmərə ni, ⁴ "Gha i na, ənù zî ə kiə wo ghè əwù zi ə? Ənweeni ze ni biri chwia ni nyùmə fə kù' ni ənù zî ə biri ghè ki əzi ə?"

⁵ Yeso nya'a ghà əmbi mîməd ni, "Mbè we əwən im-bə' ti wəd mɔ'ɔ ghè i ni mbə febə. ⁶ Bəd mîŋkɔŋ' biri ye'e niŋ mi ikum yènə ghàə ni, 'Mš yiə wəd we ni Nwiə zɔ'ɔ!' Mbi biri gha əne fèbrî bəd mîŋkɔŋ'. ⁷ Əni mbə zu ni ibeŋ mbiə mə'ə bid, bə zu mîŋgam imbə' ichî ni bəd ə kəb ma' bid, ti mbə bɔ ə. Inù mbđ berî ghè, əyiə ka əyiə

kiri i inwî isig we. ⁸ İbeŋ biri ma' bid mbi ibeŋ cherə. İbeŋ ni mifŋn ə tùmbeə bə ma' bid mbi mbi cherə ni mifŋn ə tùmbeə. Si biri wüd isi isi, nji kă kă bə nyi. Inù mbđ yi ighabi ichî ni əyi kɔ zu ribu' əni wiə nombiə.

⁹ "Əyiə mbə we əwən. Mbi biri gywi əwən nə' əmbi məsa' ibeŋ. Mbi biri som əwən iŋga nəb ri əkàtî. Mbə biri təm ifè mîgɔmnə bə təm ifè mifŋn əni mi ikum im-bə' ghà ikən chòm əmbi mîməd. ¹⁰ Mbə kyeri ni mbi biri be gha ikən chòm iŋga ibeŋ jim bɔŋ inwî siə ye'e. ¹¹ Əni mbi gywi əwən wə ifè məsa' ibeŋ, ti mbə nwl' ə inyod imbə' ənù ze ni mbə biri ghà. Mbə ghà àmei ənù ze ni Nwiə gha i nən əni ə nyùmə we, imbə' ighəm ni ə yi Əzwî ə Zenji ə ghàmə, ka'i mbənə. ¹² Əŋgɔb biri fen wi əŋgɔb ni mbi zwiiri, mbə' bə fən i wan ni mbi zwiiri. Bɔn biri beŋ ətu əbɔ' mbə mîmbə' bə beŋ əbɔ' mbə mîŋŋ, əne ghè ni mbi zwiiri mîməd. ¹³ Bəd mîjim biri ban əwən imbə' əmi, əyiə wəd we ni nyi' wə pè əni in-wi, Nwiə biri chi əməd rəŋgə'."

Əghi ze niə ghè ni bəd tibri mbàn Nwiə
(Mt 24.15-28;Lk 21.20-24)

¹⁴ Yeso nya'a ghà ni, "Əni mbə zə əghi ze niə ghè ni bəd tibri mbàn Nwiə, ni mbi nuŋ əsi ze ni chəi mbi kə' berî nuŋ əŋgu (ətu ə wəd we niə foŋ ə zeŋ), əne bəd mbe ni ye' ə Jüdeyà mbi norə kɔ' ikaŋ tiwum. ¹⁵ Ti wəd we ni ye' idom nəb swi' i, kə be nyi iŋga i nəb imbə' niŋ əghi ə mɔ'ɔ. ¹⁶ Ti wəd we ni ye' ə mbeŋ wiri bəndi i rəbɔ' i wo niŋ i ngywî ma'i. ¹⁷ Ŋgə' biri nyi igwi məyi mbe ni ye' rîbümə, bə nyi igwi mbe niə nyɔŋə bɔn iŋga ini mbe! ¹⁸ Mbə kɔŋgi ə Nwiə ni ti ənù ze ə ghi i əni ə nyùmə we ni ifə ə kɔ əku, ¹⁹ imbə' ighəm ni ŋgə' ze ni biri jwî iŋga ini mbe biri chə ŋgə' jim ze ni kwe' jwî kɔ ri əni ə Nwiə nya'a teki isig ye'e pè rîŋŋ. Chəi ikwi ŋgə' cherə biri wiri kɔ jwî ighabi zđ. ²⁰ À kə ni chəi Ənùŋisig nya'a fə sobri inun ini mbe, nji chəi wəd mɔ'ɔ biri jwî rəŋgə'. Wî nya'a sobri imbə' bəd məd mbe ni wî nya'a fə chɔ'ɔ.

²¹ "Wəd mɔ'ɔ mi ghà i nən əni ə nyùmə we ni, 'Mbə zə, wđ yiə Wəd we ni Nwiə zɔ'ɔ!' kə ni, 'Mbə zə, à yiə məd wəl' ti mbə ben ə. ²² Bəd mbe ni Nwiə zɔ'ɔ mighab, mbi ə bəd ikən Nwiə mighab biri jwî, əne ghè inweeni-inù bə ghè inù yiiri, imbə' ichî mi chwia, mbi fèbrî bəd mbe ni Nwiə chɔ'ɔ. ²³ Əne mbə we ə. Mə fə ghà inù jim i nən bɔŋ nyùmə siə kù'ə."

Wan Wəd biri wiri ye'e
(Mt 24.29-31;Lk 21.25-28)

²⁴ Yeso yi ghà əmbi mbi məməənî-inù ni, "İŋga ini mbe, əni ə ŋgə' ze fə che i, nyùmə biri fin, ka' imig biri bi te i, ²⁵ tîtamî biri nɔ' ri əton ikaŋ feŋgi ə si. Nwiə bə chi izwî jim mbe ni ye' ikaŋ.

²⁶ "Əni ə nyùmə we, bəd biri zə Wan Wəd niə ye'e iŋ-ga pà', zə ika kyeŋ we ni wî berî bə zə iwumni we ni wî bə berî. ²⁷ Wî biri tom mbi mbîaŋgirə ni mbi feti bəd məd mbe ni wî chɔ'ɔ ri əni ribu isig te rîkwè. Mbi biri kɔ feti ri əni inwî si wə pè inwî ikaŋ.

Ənû ni tî bêd kwembi ri ʔni ʔzed ʔ fig

(Mt 24.32-35; Lk 21.29-33)

²⁸ “Mbè kwembi ʔnû ʔ mɔʔ tî ʔni ʔzed ʔ fig. Tîtab ri bɔd mi jwî siə chʔə, mbè kyeri ni ichi fə tiini. ²⁹ ʔ yî ʔndəŋ ʔndəŋ ni mbə mi zə ʔni inû mbɔ ʔ ghîə, mbè kyeri ni nyùmə we ni Wan wəd biri wiri ye'e fə tiini, ʔne wî fə sî i ichû ikam. ³⁰ Mə ghà rəsî' i nən ni, ka' ighəm bêd wɔ biri che i zi ri tî inû mbɔ jîm ghî. ³¹ İkaŋ fɔri si biri chə, ʔyia chəi mi iŋgam biri nɔ che ʔtu ʔkɔ.

Chəi wəd mɔʔ kyeri ʔni ze kî nyùmə we ni inû mbɔ biri ghî

(Mt 24.36-44)

³² “Chəi wəd mɔʔ kyeri ʔni ze kî nyùmə we ni inû mbɔ biri ghî, ka ʔbei mbəŋgîrə mbe ni ye' ikaŋ kî bə ʔ Wan. ʔmei Mbə' rəzi' wi kyeri. ³³ ʔne mbə we ʔwən, chub ikye'e imbə' ighəm ni chəi mbə kyeri nyùmə we ni Wan Wəd biri wiri ye'e. ³⁴ ʔ zi ighabi ichî ni wəd ʔ wɔ ighani. Bɔŋ wî siə jwî ri ʔ nəb, wî biri fə nà' ʔfà' ʔmbi mbi bêd ʔfà', wəd mɔʔ mbi e ʔfà', wî chera mbi ʔzi. Wî biri bi ghà ʔmbi wəd we niə nəŋgi ichû nəb ni wî chub ikye'e. ³⁵ ʔne mbə chub ikye'e imbə' ighəm ni chəi mbə kyeri nyùmə we ni wəd nəb biri ye'e. İ we tî wî ye'e ikwiri kwiri, kî izimi ka, kî ʔni ʔnoŋgub ʔ tɔŋə, kî isɔɔ. ³⁶ Tî wî sa' ye'e i pè zə ʔwən ʔni mbəə gwenə. ³⁷ ʔne ʔnû ze ni mə ghà i nən, yî mə fə bə ghà ʔmbi ʔ bêd mîjîm. ʔnû ze yî ni mbə chub ikye'e!”

Mbi nya'a taŋ minarj imbə' zwiiri ʔ Yeso

(Mt 26.1-5; Lk 22.1-2; Jn 11.45-53)

14 ʔ nya'a si bû' ini be bɔŋ mîjîm nya'a siə jig ʔchwî ʔ Che-igun mbi ʔchwî ʔ Ngəŋ ni chəi ifu' we niə ghî ni ngəŋ k' iŋga. ʔne bêd kyeri mbe ri ʔ mbàn Nwiə mbi məchwîə rîkə nya'a kɔ kəb inəŋjî ni yim ʔ Yeso ʔnjîm ʔnjîm imbə' zwiiri. ² Mbi nya'a ghà ni, “ʔyia chəi tî biri ghî ʔne ʔni mbəə jig ʔchwî, nji ʔchɔb ʔ biri gù.”

ʔyi mɔʔ nya'a z' ʔ Yeso ʔ Betani

(Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Yeso wiə nya'a ʔ Betani iŋga nəb Saimòn we ni nya'a kwe' wɔn ʔpabi. ʔni wî nya'a jigə, ʔyi mɔʔ nya'a wɔ mbi miwud ʔka inûn iŋga chəŋ ʔlābastà. Miwud mbe nya'a beri ifɔ chòm. Mbi nya'a teki miwud mbe ʔmei ʔni ʔ naəd. [†] Wî nya'a pè sob ʔtu ʔ chəŋ ze, tuŋ miwud mbe igun ʔtu ʔ Yeso. ⁴ Bêd mɔʔ rəbɔ' mbe ni nya'a ʔŋgu nya'a sə itəm ghà mbənə mbənə ni, “Wî kiə chəkî miwud mbɔ ikwi ichî wɔ imbə' ʔ ye ʔ? ⁵ Nji wi kə' fən miwud mbɔ ʔni ikab ni che mîfraŋ chu' ʔki ʔtad, ʔne nà' ikab we ʔmbi ʔ bêd ikwaŋ.” Mbi nya'a ghî ʔne gham ʔbɔ' ʔyi we.

⁶ ʔyia Yeso nya'a ghà ni, “Mbə saŋ ʔməd! Mbə kiə chə ʔməd imbə' ʔ ye? Wî fə ghî ʔnû ʔ chòm ʔni ʔ num.

⁷ Bêd ikwaŋ mbi ʔka' nən ighəm jîm, ʔne mbə mbe tî

mbə ghî ʔchòm ʔni mîməd ʔni ʔ nyùmə we ni mbə ghà'i, ʔyia chəi ʔmi mbi nən ighəm jîm. ⁸ ʔyi wɔ fə ghî ʔnû ze ni tî wî ghî. Wî fə z' mi inyod imbə' mə mi kwi, mbi si twenj. ⁹ Mə ghà rəsî' i nən ni isi jîm mbe ni mbi biri ghà ikən chòm wɔ iŋga isig, mbi biri ghà ʔnû ze ni ʔyi wɔ ghî, ʔne siə kondi ʔməd.”

Judàs nya'a ben ni tə biri fen ʔ Yeso

(Mt 26.14-16; Lk 22.3-6)

¹⁰ Judàs Iskariət, ni nya'a wi mɔʔ rəbɔ' məməəŋnî-inû Yeso mbe wum chɔb rîbe, nya'a wɔ ʔsi bêd kyeri mbe ri ʔ mbàn Nwiə imbə' fen ʔ Yeso ʔmbi mîməd. ¹¹ ʔni mbi nya'a zu ʔnû ze, mbi nya'a ghà, ʔne kà' ni mbə biri nà' ikab i bɔ. İ kɔ ri ʔni ʔ nyùmə we, wî nya'a kɔ kəb ʔpan ni ghî ni mbi gywi ʔ Yeso.

Yeso nya'a jig ʔchwî ʔ Che-igun mbi mbi məməəŋnî-inû

(Mt 26.17-25; Lk 22.7-14, 21-23; Jn 13.21-30)

¹² ʔ nya'a igwi ʔni ritu ze ni mbi nya'a jigə ngəŋ ni chəi mbi zi ifu' we niə ghî ni ngəŋ k' iŋga, ʔni yî ʔni ze ni mbi nya'a kyemə wan njîg ʔchwî ʔ Che-igun, məməəŋnî-inû Yeso nya'a ghà i bɔ ni, “ʔ kəb ni tî wo teki ʔsi i ne ʔ yi ni ʔ biri jig ʔchwî ʔ Che-igun ʔ?”

¹³ ʔni mbi nya'a biiri ʔne, wî nya'a tom mbi məməəŋnî-inû mîbe, ghà ʔmbi mîməd ni, “Mbə wo iŋga ʔsi ze ni ye' imbi i nən, mbaŋə mɔʔ ni be' fikyiŋ mîniib biri kɔɔri ʔwən. Mbə beeni ʔbɔ' məd. ¹⁴ Mbə nyi iŋga nəb ze ni wî nyi, ghà ʔmbi wəd nəb ni, ‘ʔchwîə-inû ʔ biiri ni, ʔtu ʔ nəb ʔ bêd rîsɔ' ni mə biri jig ʔchwî ʔ Che-igun iŋga mbi mbi məməəŋnî-inû ʔ zi ʔ?’ ¹⁵ Wî biri chwi ʔtu ʔ nəb ʔ kyeri ʔ mɔʔ i nən ikaŋ ni mbi fə zi ighi ri ʔ nəb iŋga bə teki. Mbə teki ighijîm i na ʔŋgu.”

¹⁶ Məməəŋnî-inû mbe nya'a wɔ iŋga ʔsi ze, pè zə ighijîm ʔmei ichî ni Yeso kə' ghà ʔmbi mîməd. ʔne mbi nya'a teki tijig te ʔŋgu.

¹⁷ ʔ nya'a si ikwiri kwiri, Yeso nya'a wɔ iŋga ʔsi ze mbi mbi məməəŋnî-inû mbe wum chɔb rîbe. ¹⁸ ʔni mbi nya'a jigə, Yeso nya'a ghà ni, “Mə ghà rəsî' i nən ni wəd mɔʔ rəbɔ' nən biri fen ʔmi. Təŋgəŋ yî we niə jigə mbi num.”

¹⁹ Mbi nya'a zu ʔne kənə, ʔne kɔ biri i bɔ i mɔʔ mɔʔ ni, “ʔ wa kiə mɔ ʔ?”

²⁰ Wî nya'a ghà ʔmbi mîməd ni, “ʔ yia wəd mɔʔ rəbɔ' mbən mbɔ wum chɔb rîbe. Təŋgəŋ wiə chubə ngəŋ iŋga ʔkaŋ ʔ mɔʔ mbi num. ²¹ Wan Wəd biri kwi ichî ni mbi nya'a fə ŋwa'ni imbə' ʔməd, ʔyia ngə' biri nyi igun ʔ wəd we ni fen ʔməd! ʔ ki ni chəi mbi nya'a kiri gywi ʔməd, nji ziə bɔŋ.”

İkɔ ri ʔni İtari ʔnûŋisig

(Mt 26.26-30; Lk 22.14-20; 1 Kɔ 11.23-25)

²² ʔni Yeso mbi mbi məməəŋnî-inû nya'a siə jigə, wî nya'a niŋ chiŋ ngəŋ, kɔŋgi ʔ Nwiə, bə'ri nà' ʔmbi məməəŋnî-inû mbe ghà ni, “Mbə niŋ, ʔzî yî mi nyamnyod.”

²³ Wî nya'a bə niŋ to' mînò', kɔŋgi ʔ Nwiə, nà' ʔmbi mîməd. Mîməd mîjîm nya'a niŋ nɔ. ²⁴ Wî nya'a ghà ʔmbi mîməd ni, “ʔzî yî mi ʔnəm ni Nwiə fə niŋ san fiŋso fi

[†] Mbi nya'a niŋə miwud mbe ri ʔni ʔzed ʔ naəd. ʔzed ʔ naəd ʔ zia nya'a kwi ʔbà ze ri ʔ İndià.

mbi nən. Ənəm zı yî əze ni mə chəmni imbə' itu ə bəd m̄n̄n̄w'.²⁵ Mə ghà rəsî' i nən ni, chəi mə birî wirî n̄w' m̄no' p̄e əni ze ni mə birî ni n̄w' əni ighəm fi iŋga ənû if̄n̄ ə N̄wiə."

²⁶ Əni mbi nya'a fə kwerî ikyî, mbi nya'a jwî wò ikaŋ İwum m̄Olif.

Yeso nya'a ghà ni Pità birî ton əwi

(Mt 26.31-35; Lk 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁷ Əni Yeso mbi mbi m̄m̄əñ̄n̄-in̄u nya'a pe ikaŋ İwum m̄Olif we, w̄i nya'a ghà əmbi m̄m̄əd̄ ni, "Mbən m̄j̄im birî norə əwən s̄əŋ əmi. Ə zî iŋga Əŋwà'n̄i ə N̄wiə ni,

'Mə birî zwiiri ən̄əŋḡi-n̄j̄ḡ,
əne n̄j̄ḡ te birî j̄əŋə.'

²⁸ Əyia əni N̄wiə fə zwemni əmi, mə birî wo imbi i nən ə Galilî."

²⁹ Pità nya'a ghà i b̄w' ni, "Ka' m̄m̄əñ̄n̄-in̄u mbə m̄j̄im b̄e n̄d̄ əwən s̄əŋ əwe, chəi mə birî n̄w' ghî əne."

³⁰ Yeso nya'a ghà i b̄w' ni, "Mə ghà rəsî' i ne ni, àmei iz-imi w̄, b̄w' inoŋgub siə t̄əŋ ighəm be, à birî fə ton əmi ighəm tad."

³¹ Əyia Pità nya'a ghà kwà' r̄ik̄ā ni, "Ka' à b̄e ye' i ənû ni mbi birî zwiiri əwe b̄e zwiiri əmi, chəi mə birî n̄w' ton əwe."

M̄m̄əñ̄n̄-in̄u mbe m̄j̄im nya'a b̄e ghà àmei əne.

Yeso nya'a k̄əŋḡi ə N̄wiə ə Ḡetsemani

(Mt 26.36-46; Lk 22.39-46)

³² Yeso mbi mbi m̄m̄əñ̄n̄-in̄u nya'a wò əsi ə m̄w' ze ni mbi nya'a t̄əŋ əni ə Ḡetsemani. Əni mbi nya'a p̄e əŋgu, w̄i nya'a ghà əmbi mbi m̄m̄əñ̄n̄-in̄u ni, "Mbə chub əgha, mə wo k̄əŋḡi ə N̄wiə."³³ W̄i nya'a ghà əne, niŋ ə Pità mbi Jems f̄r̄i ə J̄n̄ mbi wò in̄n̄. İnyod m̄əd̄ nya'a k̄w' b̄ə, f̄iŋ b̄ə k̄w' t̄əb̄ əm̄əd̄.³⁴ Əne w̄i nya'a ghà əmbi m̄m̄əd̄ ni, "Ək̄əñ̄ ə k̄əŋ w̄i iŋga mi f̄iŋ, k̄əb̄ zwiiri əmi. Mbə chub əgha, n̄əŋḡi is̄i."

³⁵ W̄i nya'a ghà əne, ȳənd̄i wò imbi r̄ip̄iî, p̄e kub if̄ə ə si, k̄w' k̄əŋḡi ə N̄wiə ghà ni, ich̄i m̄i chw̄iə, w̄i gh̄i ni nȳum̄ə ŋḡə' we che r̄i igwi ni.³⁶ W̄i nya'a gh̄i əne ghà ni, "Əbà † mi Mb̄ā! Chəi ən̄u ni t̄i z̄iə ch̄e əwe. Ch̄i ŋḡə' z̄i r̄i igwi num, əyia gh̄i ye' ən̄u ze ni à k̄əbi, ka' i əze ni mə k̄əbi."

³⁷ W̄i nya'a b̄ənd̄i wò p̄e zə m̄m̄əñ̄n̄-in̄u mbe əni mbi nya'a gwenə. Əne w̄i nya'a biiri əmbi Pità ni, "Saim̄on, mbə kiə gwen əwən ə? Chəi əni t̄i mbə chub ikye'e əni awà f̄ibi ə?³⁸ Mbə chub ikye'e k̄əŋḡi ə N̄wiə, imb̄ə' t̄i əgh̄i ə m̄w' ə numbi i əwən. F̄iŋ z̄iə k̄əŋə k̄əb̄ə ni mbə gh̄i ən̄u ni ku'n̄i, əyia nyamnyod ə b̄w'."

³⁹ W̄i nya'a ghà əne, yî wò k̄əŋḡi ə N̄wiə, ghàə àmei in̄u mbe ni w̄i k̄ə' b̄e ghà.⁴⁰ W̄i nya'a b̄e yî b̄ənd̄i wò p̄e zə m̄m̄əd̄ əni mbi nya'a gwenə. İ mbi nya'a gwen im- b̄ə' ighəm ni ŋgweni nya'a fə k̄ən ch̄iŋ m̄m̄əd̄ əku. Əne chəi mbi nya'a kyeri ən̄u ni wiiri i b̄w'.

⁴¹ W̄i nya'a b̄e yî wò əni ighəm ni pe tad, p̄e ghà əmbi m̄m̄əd̄ ni, "Mbə kiə k̄iri gwenə b̄e zwiiri əwən ə? Z̄iə ku' əne. Nȳum̄ə fə k̄u' i. Mbi fə f̄en Wan W̄əd̄ əmbi ə

b̄əd̄ niə gh̄i in̄u rib̄n̄.⁴² Mbə n̄w' t̄i k̄w' wo. Mbə zə, w̄əd̄ we ni fen əmi fə si i əgha."

İn̄n̄ b̄əd̄ nya'a gyw̄i ə Yeso

(Mt 26.47-56; Lk 22.47-53; Jn 18.3-12)

⁴³ Əni Yeso nya'a k̄iri gh̄əm̄ə, Judàs ni nya'a wi m̄w' r̄əb̄w' m̄m̄əñ̄n̄-in̄u mbe wum ch̄əb̄ r̄ibe nya'a ye'e. İ wiə nya'a ȳənd̄ə mbi in̄n̄ b̄əd̄ ni nya'a yim r̄ibi b̄e yim itum mb̄əŋ. À ȳiə b̄əd̄ kyeŋ mbe r̄i ə mb̄ən N̄wiə mbi m̄əchw̄iə r̄ik̄ə f̄r̄i b̄əd̄ kyeŋ mbe r̄iŋga əbeŋ nya'a tom m̄m̄əd̄.⁴⁴ W̄əd̄ we ni nya'a fen ə Yeso nya'a fə n̄ə' ən-weeni əmbi m̄m̄əd̄ ni, "Mbaŋə ze ni mə s̄w̄r̄i nd̄ə' m̄əd̄ yî we ni mbiə k̄əb̄ə. Mbə gyw̄i əm̄əd̄ niŋ wò j̄əŋḡi n̄əŋḡi."

⁴⁵ Əni Judàs nya'a ye'e, w̄i nya'a ch̄e wò əsi Yeso əwu əwən p̄e ghà ni, "Əchw̄iə-in̄u!" W̄i nya'a ghà əne s̄w̄r̄i nd̄ə' m̄əd̄.⁴⁶ B̄əd̄ mbe ni nya'a mbi m̄əd̄ nya'a gyw̄i ə Yeso.⁴⁷ W̄i m̄w' r̄əb̄w' mbe ni nya'a t̄əmbi i b̄ən i b̄ən nya'a ch̄w' fi i b̄i r̄i ə b̄a', ŋw̄i, wi ch̄e kwa ət̄əŋ r̄i ətu w̄əd̄ əf̄ā' ətu igwi ə b̄əd̄ mb̄ən N̄wiə.⁴⁸ Yeso nya'a ghà əmbi m̄m̄əd̄ ni, "Mbə si ye'e i gyw̄i əmi mbi m̄ibi f̄r̄i itum mb̄əŋ ighabi ni mə yî iji bagi ə?⁴⁹ Mə wiə nya'a mbi nən chwi in̄u iŋga mb̄ən N̄wiə in̄i j̄im, əne chəi mbə nya'a gyw̄i əmi. Əyia ən̄u ze ni mbi nya'a ŋw̄a'n̄i iŋga Əŋwà'n̄i ə N̄wiə ə ber̄i j̄w̄i əni r̄əs̄i'."⁵⁰ Əni w̄i nya'a ghà əne, m̄m̄əñ̄n̄-in̄u mbe m̄j̄im nya'a s̄əŋ əm̄əd̄ n̄d̄ əwən.

⁵¹ Əj̄k̄əŋ ə m̄w' ə z̄iə nya'a beeni əb̄w' əm̄əd̄. W̄i nya'a nib̄ àmei əb̄w' ə ngyw̄i ə linen əbumi. Mbi nya'a b̄e gyw̄i əm̄əd̄,⁵² əyia w̄i nya'a s̄əŋ əb̄w' ə ngyw̄i ze, n̄d̄ i t̄is̄w' ikyeri.

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wò if̄ə m̄əs̄a' əbeŋ

(Mt 26.57-68; Lk 22.54-55,63-71; Jn 18.13-14,19-24)

⁵³ Mbi nya'a niŋ ə Yeso wò əkw̄i ətu igwi ə b̄əd̄ mb̄ən N̄wiə. B̄əd̄ kyeŋ mbe r̄i ə mb̄ən N̄wiə m̄j̄im mbi ə b̄əd̄ kyeŋ mbe r̄iŋga əbeŋ f̄r̄i m̄əchw̄iə r̄ik̄ə nya'a fə fet̄i əŋgu.⁵⁴ Pità wiə nya'a beeni əb̄w' m̄əd̄ t̄ighar̄igha. W̄i nya'a p̄e nyi ikye ikam ətu igwi ə b̄əd̄ mb̄ən N̄wiə we əne chubi mbi M̄ən̄əŋḡi mb̄ən N̄wiə i z̄iə iw̄id̄.⁵⁵ B̄əd̄ kyeŋ mbe r̄i ə mb̄ən N̄wiə mbi m̄əs̄a' əbeŋ m̄j̄im nya'a k̄w' k̄əb̄ b̄əd̄ ni bir̄i z̄i in̄u igwi Yeso imb̄ə' mbi zwiiri əm̄əd̄. Mbi nya'a k̄əb̄ əyia chəi mbi nya'a zə w̄əd̄ m̄w'.

⁵⁶ B̄əd̄ m̄n̄k̄w' nya'a ghà m̄iŋhab igwi m̄əd̄, əyia chəi in̄u mbe ni mbi nya'a gh̄ə nya'a b̄əmm̄ni.⁵⁷ Mbi m̄w' nya'a n̄w' t̄əm̄ r̄ətiə əne ghà m̄iŋhab igwi m̄əd̄ ni,⁵⁸ "T̄i nya'a zu w̄i ghà ni, 'Mə bir̄i sa' mb̄ən N̄wiə z̄i ni mbi b̄w̄m̄ əni i b̄w', wir̄i niŋ in̄i tad w̄i z̄i ch̄erə ni chəi mbi b̄w̄m̄ əni i b̄w'."⁵⁹ Ka à b̄e ye' əne, chəi in̄u mbe ni mbi nya'a gh̄ə nya'a b̄əmm̄ni.

⁶⁰ Əni ətu igwi ə b̄əd̄ mb̄ən N̄wiə nya'a zu in̄u mbe, w̄i nya'a n̄w' r̄ətiə əka' m̄m̄əd̄, biiri əmbi Yeso ni, "Chəi à ber̄i ən̄u ə m̄w' ni wiiri ə? İn̄u mb̄i ni mbi z̄i igwi ne wa ki in̄u r̄əs̄i' ə?"

⁶¹ Yeso nya'a k̄əm̄ r̄əziə. Chəi w̄i nya'a gha ən̄u ə m̄w'. Əne ətu igwi ə b̄əd̄ mb̄ən N̄wiə nya'a yî biiri i b̄w' ni, "Àw̄ə wa kiə W̄əd̄ we ni N̄wiə z̄w'w', ni b̄e ye' Wan N̄wiə we ni b̄əd̄ ə wumniə ə?"

† Əbà yî iŋgam Aramaik ni gha ni "Mb̄ā".

⁶² Yeso nya'a wiiirɛ ni, "Mə yi wiwəŋ. Əne mbə biri zə Wan Wəð ni chub əbà əbɔ ə jig ə Njwiè we ni beri ika jim, bə zə əni wia swi' iŋga pà'."

⁶³ Əni wɛ nya'a ghà əne, ətu igwi ə bəð mbàn Njwiè we nya'a yim ti ngywɛ sèèrɛ ghà ni, "Tɛ kiə wiriə kəb mɛzərimbin imbə' ə yè ə?" ⁶⁴ Mbə fə zu ichi ni wɛ zom ə Njwiè. Mbə sob ni ye ə?"

Miməð mijim nya'a ghà ni zia kù' ni mbi zwiiri əməð. ⁶⁵ Bəð mɔ'ɔ nya'a kɔ ched mad igwi məð. Mbi nya'a bə kod əghə əməð, som əməð, ghà i bɔ ni, "Kaŋ wəð we ni som e!" Mənəŋgɛ mbàn Njwiè nya'a bə niŋ əməð som.

Pità nya'a ton ə Yeso

(Mt 26.69-75;Lk 22.56-62;Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Pità nya'a chub ikye ikam we əbà ze ri əton, əne wan əyi mɔ'ɔ rəbɔ' bəð əfà'i ətu igwi ə bəð mbàn Njwiè nya'a wə əsi ze ni wɛ nya'a əŋgu. ⁶⁷ Əni wɛ nya'a zə ə Pità əni wɛ nya'a zɔ iwid, wɛ nya'a toŋ əghə igwi məð, ghà ni, "Àwɔ bə, à wia kə' mbi Yeso we ri ə Nazàret."

⁶⁸ Àyiə wɛ nya'a ton i ghà ni, "Chəi mə kyeri əməð. Chəi mi ətu ə bə kiri zeŋ imbə' ənu ze ni àwɔ ə ghàə." Əni wɛ nya'a ghà əne, wɛ nya'a nɔ' wə ichi ikam. [Àmei əwu əwəŋ, inoŋgub nya'a tŋə.]

⁶⁹ Wan əyi əfà'i we nya'a zə əməð əŋgu, əne yi kɔ gha əmbi ə bəð mbe ni nya'a təmbi iban iban ni, "Mbanə zə yi wi mɔ'ɔ rəbɔ' məməəni-ini Yeso!" ⁷⁰ Wɛ nya'a bə yi ton i.

Əmad ə niə zombi, bəð mbe ni nya'a təmbi iban iban nya'a ghà əmbi Pità ni, "À yi rəsi' ni àwɔ yi wi mɔ'ɔ rəbɔ' məməəni-ini mbe, imbə' ighəm ni àwɔ yi ri ə Galilii."

⁷¹ Pità nya'a zu əne kɔ zom i inyod bə kɔ kani ghàə ni, "Chəi mə kyeri mbanə ze ni mbiə ghà imbə' əməð."

⁷² Àmei əwu əwəŋ, inoŋgub nya'a yi tŋə əni ighəm ni pe be. Əne Pità nya'a kɔndi ichi ni Yeso nya'a gha i bɔ ni, "Bɔŋ inoŋgub siə tŋə ighəm be, à biri fə ton əmi ighəm tad." Wɛ nya'a kɔndi əne, inyod iməð nəŋə, wɛ chwenj misi.

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wə ifə Pailèt

(Mt 27.1-2,11-14;Lk 23.1-5;Jn 18.28-38)

15 Itu' nya'a mi chig i chigi, bəð kyeri mbe ri ə mbàn Njwiè mbi ə bəð kyeri mbe riŋga əbeŋ mbi məchwiə rikə bə fɔri məsa' əbeŋ mijim nya'a yim ifeti əne taŋ ənu ni mbi biri ghə mbi Yeso. Mbi nya'a taŋ əne, kod əməð, niŋ wə nà' əmbi Pailèt. ² Pailèt nya'a bi-iri i bɔ ni, "Àwɔ ki ifiŋ mɛjù ə?"

Wɛ nya'a wiiirɛ i bɔ ni, "À yi ichi ni à ghà."

³ Bəð kyeri mbe ri ə mbàn Njwiè nya'a zə inu kɔkɔ' ig-wi məð. ⁴ Əne Pailèt nya'a bə yi biiri i bɔ ni, "Chəi à beri əwiiirɛ əni inu mbɔ ə? Zə ichi ni mbi fə zi inu kɔkɔ' igwi ne."

⁵ Chəi Yeso nya'a wiri wiiirɛ ənu ə mɔ'ɔ. Ənu ze ə nya'a chə ə Pailèt.

Pailèt nya'a sob ni mbi zwiiri ə Yeso

(Mt 27.15-26;Lk 23.13-25;Jn 18.39-19.16)

⁶ À nya'a igwi ini Əchwɛ ə Che-igun jim, Pailèt wia nya'a chie wəð ndəŋ fibi sàŋə, ni ye' we ni mɛjù nya'a biiri ni wɛ chie nà' əmbi mɛməð. ⁷ Mbanə mɔ'ɔ ni ikum məð nya'a Barabas nya'a ə nəb ndəŋ mbi ə bəð mbe ni məð mbi mɛməð nya'a ghə əchɔb ə gu mbi zwiiri wəð. ⁸ Iniŋ bəð we nya'a wə ghà əmbi Pailèt ni wɛ ghi ichi ni wɛ kiə miə ghie. ⁹ Wɛ nya'a biiri əmbi mɛməð ni, "Mbə wa kəb ni mə chi ifiŋ mɛjù nà' i nən ə?" ¹⁰ Wɛ nya'a kəŋ kyeri ni à yi imbə' ədii ni bəð kyeri mbe ri ə mbàn Njwiè nya'a gywi əməð ye'e nà' i ni.

¹¹ Àyiə bəð kyeri mbe ri ə mbàn Njwiè nya'a no iniŋ bəð we ni mbi ghə i bɔ ni wɛ chi ye' ə Barabas nà' i nən.

¹² Pailèt nya'a yi biiri əmbi iniŋ bəð we ni, "Mə si ghi ənu ye mbi ə mbanə zɔ ni mbəə tŋə əni ifiŋ mɛjù ə?"

¹³ Mbi nya'a yi kyeri rikə ghà ni, "Kombi əməð əzed ə ba'ni!"

¹⁴ Pailèt nya'a biiri əmbi mɛməð ni, "Əton ki ni ye ə? Wɛ gu ənu ə ye ə?"

Əni wɛ nya'a biiri əne, mbi nya'a məənə yi kyeri rikə ghà ni, "Kombi əməð əzed ə ba'ni!"

¹⁵ Pailèt nya'a kəb ni iniŋ bəð we gha'ri, əne wɛ nya'a chə ə Barabas nà' əmbi mɛməð. Əni wɛ nya'a fə ghə ni mbi te ə Yeso əni ə ŋgwad, wɛ nya'a nà' əməð ni mbi wo kòmbɛ əzed ə ba'ni.

Misɔgyi nya'a ba'ri ə Yeso

(Mt 27.27-31;Jn 19.2-3)

¹⁶ Misɔgyi nya'a niŋ ə Yeso wə iŋga tɔ'. Tɔ' ze yiə nya'a tisiŋ gɔmnà. Mbi nya'a pə tŋə misɔgyi mijim mbi wə feti. ¹⁷ Mbi nya'a chə ngywɛ ri məð, əne zə ngywɛ ifiŋ ibòm i bɔ. Mbi nya'a bə niŋ iŋŋɛ kad ighabi idəm ifiŋ zə ətu i bɔ. ¹⁸ Mbi nya'a kɔ cha'ri əməð ghàə ni, "Mbèè! Nğəè! Tɛ wia chə'rɛ əwe, kyi ifiŋ mɛjù!" ¹⁹ Mbi nya'a bu' ətu əməð əni ə mbàn, chəð mad əni məð bə chindɛ itu inywi ə si wumni əməð. ²⁰ Əni mbi nya'a fə ba'ri əməð, mbi nya'a chi ngywɛ ifiŋ ze wiri zi ri məð ibòm i bɔ. Mbi nya'a ghə əne niŋ əməð i wo kòmbɛ əzed ə ba'ni.

Misɔgyi nya'a kòmbɛ ə Yeso əzed ə ba'ni

(Mt 27.32-44;Lk 23.26-43;Jn 19.17-27)

²¹ Misɔgyi mbe nya'a pə inəŋɛ zə mbanə mɔ'ɔ ni nya'a ri ə Sirin ni ikum məð nya'a Saimòn. wɛ nya'a che i che. Wɛ nya'a nɔ' ri ə mberj siə wə ə Jèrusalèm. Əne mbi nya'a nyəŋ əməð ni wɛ niŋ əzed ə ba'ni ze ri əmbi ə Yeso bə'. Saimòn yiə nya'a mbə' Àlèzandà mbi Rufus.

²² Misɔgyi mbe nya'a niŋ ə Yeso wə əsi ze ni mbi nya'a tŋə əni ə Golgotà, (əne yi mbi ghà ni Timbin İwə'ətu).

²³ Mbi nya'a nà' mino' i bɔ ni mbi nya'a nyami mbi ə myrrh, àyiə chəi wɛ nya'a kɔ. ²⁴ Mbi nya'a kòmbɛ əməð əzed ə ba'ni, əne sŋə mbanə imbə' zə əbà ə ngywɛ ze ni wəð mɔ' mɔ' biri niŋ. Mbi nya'a ghə əne ghəpɛ ngywɛ ri məð əka' mɛməð mijim.

²⁵ Mbi nya'a kòmbɛ əməð əni mɛnyumə əbuə isɔɔ.

²⁶ Ənu ni mbi nya'a ŋwà'nɛ kòmbɛ igwi ətu əməð i chwiə ənu ze ni wɛ nya'a gu yi ni, "Wɔ yi ifiŋ mɛjù."

27 Mbi nya'a bà kòmbè miji be mbi mäd, wi fibi èbà èbò à jigi, wi fibi èbà èbò à twenj. [28 Ènù zì à nya'a jwì bòmni mbi ingam Nwiè we ni ghà ni, "Mbi nya'a fcti amäd èbò' bäd nià ghì inù ribònj."] 29 Bäd mbe ni nya'a chè iban èsi ze mbià nya'a bà'ri amäd, bà m'è' mbè itu ghàè ni, "Zwe'e! Àwò we ni biri sa' mbàn Nwiè wiri niñ ini tad kod, 30 kañ jwi e rəngə', swi'i ri əzed ə ba'ni ze!" 31 À yia bè èndəñ èndəñ ni bäd kyeñ mbe ri ə mbàn Nwiè mbi mächwiè rikä nya'a bà bà'ri amäd ghàè mbənə mbənə ni, "I wiə nya'a chie bäd cherə rəngə', àyia chəi əni ti mäd zia jwi rəngə'! 32 Wäd we ni Nwiè z'w', ni ye' ifñ mizre, swi'i ri əzed ə ba'ni ze tñin imbè' tē zə beni!" Mbanjə te ni mbi nya'a kombi mbi mäd nya'a bà zòm amäd.

Ichî ni Yeso nya'a kwi

(Mt 27.45-56; Lk 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Əni əzi ə nya'a kă, isi nya'a fin əbeñ əjim. Mbi nya'a fin əne wò pè əni mñnyùmə tad. 34 Əni mñnyùmə tad nya'a ku'u, Yeso nya'a kyeñ rikä ghà ni, "Èloi, Èloi, lama sabaktani?" əne yi ni, "Mi Nwiè, mi Nwiè, à wa' əmi im-bè' ə yè ə?"

35 Bäd m'w' rəb'w' mbe ni nya'a təmbi iban iban nya'a zu, əne ghà ni, "Mbè zweti, i wiə tɔŋ ə Èlajjə † ni wè ye'e wèèrì əwi." 36 Mbanjə m'w' rəb'w' m'ämäd nya'a nòrə wò niñ jù', chùb inga twəñ ti m'ino', fàm ətu fized nà' i bɔ ni wè zɔɔri. Əni wè nya'a ghèè əne i wiə nya'a ghàè ni, "Mbè kəm tē zə ni Èlajjə wa biri ye'e i swi amäd ə si ə?"

37 Yeso nya'a kyeñ rikä si mēndi.

38 Ngywē ze ni mbi nya'a tam inga mbàn Nwiè nya'a san iba be, kɔ ri ətu wò pè əton. 39 Əni ətu igwi m'isɔgyi mbe, ni nya'a təm i neñ amäd, nya'a zə ni wè fə mēndi, wè nya'a ghà ni, "À yì rəsì' ni mbanjə zì yia kə' ə Wan Nwiè!"

40 Məyi m'w' nya'a bà əngju ni nya'a nēñə ri əsa əgha. Mbi m'w' rəb'w' m'ämäd yia nya'a Mèri Məgdälən, Mèri ingəb Jems bɔd mbi Josès fɔri ə Sàlomè. 41 Məyi mbɔ nya'a beeni əb'w' ə Yeso yènə wèèrì amäd kɔ ri əni wè nya'a kiri ə Galilii. Məyi m'ñkɔn' cherə nya'a bà əngju ni nya'a k' wò ə Jèrusalèm mbi mäd.

Ichî ni mbi nya'a twenj ə Yeso

(Mt 27.57-61; Lk 23.50-56; Jn 19.38-42)

42 À nya'a si ikwiri ikwiri, ichî ni à nya'a əni ni mbi nya'a teki inyod, əne yi əni bɔŋ əni əkwì m'jù, 43 Jòséf ri ə Àrimàtiyà nya'a yim fñj wò əsi Pailèt, pè ghà i bɔ ni wè na' əvi ə Yeso i ni tə wò twenj. Məd yia wäd ni mbi nya'a wumniə rəb'w' m'əsa' əbeñ. I wiə nya'a bà wòm ənù ifñ ə Nwiè. 44 Pailèt nya'a yiiri əku i zu ni Yeso fə kwi. Əne wè nya'a tɔŋ ətu igwi m'isɔgyi biiri i bɔ ni, "Yeso wa fə kwi ə?" 45 Əni ətu igwi m'isɔgyi nya'a ghà i bɔ ni wè fə kwi, wè nya'a ben ni Jòséf wə swi əvi ze niñ wò twenj. 46 Jòséf nya'a wò zon ngywē linen, wò swi əvi ə Yeso, nib inga ngywē linen ze, wò boñ inga isi ni mbi nya'a chəb inga iw'w'. Wè nya'a boñ əne, biñ iti kubri ichù isi we əngju. 47 Mèri Məgdälən mbi Mèri ingəb Jòséf nya'a zə əsi ze ni mbi nya'a boñ əvi ze əngju.

† Əni ingam Hibru' 'Mi Nwiè' yi ighabi ni 'Èlajjə'.

Yeso fə zwemə

(Mt 28.1-8; Lk 24.1-12; Jn 20.1-10)

16 Əni əni əkwì ə m'jù ə nya'a fə che i, Mèri Məgdälən mbi Mèri ingəb Jems fɔri ə Sàlomè nya'a zon titiiri, imbè' i wò z'w' əvi ə Yeso əngju. 2 À nya'a isɔɔ əni ə Sɔndè, əni ə nyùmə nya'a fə to'ə, mbi nya'a wò ətu isi ze. 3 Mbi nya'a yènə ghàè mbənə mbənə ni, "À kiə we biri biñ iti we ri ichù isi we ə?" 4 Əni mbi nya'a tiini iban iban, mbi nya'a nēñ, zə ni mbi fə biñ iti we. Iti we nya'a kàñ fañ əku. 5 Əni mbi nya'a nyi inga isi we, mbi nya'a zə əjɔŋ ə m'w' ni nya'a chub əbà èbò ə jigi. Wè nya'a zè ngywē r'f'i. Mbi nya'a zə əne, ənù ze ə chè m'ämäd.

6 Əjɔŋ ze ə nya'a ghà əmbi m'ämäd ni, "Ti mbè yiiri əwən ənù zì. Mbə mbiə kəb ə Yeso we ri ə Nazàret, ni mbi nya'a kombi əzed ə ba'ni. Chəi mäd əgha! Wè fə zwemə! Mbè zə əsi ze ni mbi nya'a boñ amäd əngju.

7 Àyia mbè wò ghà əmbi m'äməñi-inù imäd bà ghà əmbi Pità ni i wiə wò imbi i nən ə Galilii. Mbə biri zə amäd əngju ichî ni wè nya'a fə gha i nən."

8 Məyi mbe mbiə nya'a bindiə bà bidə, əne mbi nya'a jwè r'inga isi we nòrə. Chəi mbi nya'a ghà ənù ə m'w' əmbi ə wäd, imbè' ighəm ni mbi nya'a bɔə.

Yeso nya'a chwi i inyod əmbi Mèri Məgdälən

(Mt 28.9-10; Jn 20.11-18)

9 Əni Yeso nya'a zwemə isɔɔ əni ə Sɔndè, wè nya'a bè chwi i inyod əmbi Mèri Məgdälən we ni wè nya'a ch' izwì ribònj sambe r'inga mäd. 10 Mèri nya'a zə amäd əne, n'w' wò ghà əmbi bäd mbe ni nya'a mbi Yeso əni mbi nya'a kənə bà diə. 11 Àyia əni mbi nya'a zu ni Yeso wi ika, bà zu ni Mèri fə zə amäd, chəi mbi nya'a beni.

Yeso nya'a chwi i inyod əmbi mbi m'äməñi-inù mibe

(Lk 24.13-35)

12 Əni ə nyùmə m'w' nya'a chè, Yeso nya'a chwi i inyod əmbi mbi m'äməñi-inù mibe əni ikwi inəñjə cherə, əni mbi nya'a wò ə mbeñ. 13 Əni mbi nya'a zə ni à yia mäd, mbi nya'a wiri bəndi wò ghà əmbi m'äməñi-inù mbə, àyia chəi mbi nya'a ben ənù ze ni mbi nya'a ghàè.

Yeso nya'a chwi i inyod əmbi m'äməñi-inù mbe wum ch'əb m'w'

(Mt 28.16-20; Lk 24.36-49; Jn 20.19-23; f'f' 1.6-8)

14 Yeso nya'a nwiè chwi i inyod əmbi m'äməñi-inù mbe wum ch'əb m'w' əni mbi nya'a jigə. Wè nya'a ghàm əb'w' m'ämäd imbè' ichî ni chəi mbi nya'a beri ibeni bà fɔri imbè' ichî ni fñj ti m'ämäd nya'a tu. Wè nya'a ghè əne imbè' ighəm ni chəi mbi nya'a ben inù mbe ni bäd mbe ni nya'a zə amäd əni wè nya'a fə zwemə, nya'a ghàè.

15 Wè nya'a ghà əmbi m'ämäd ni, "Mbè wo inga isig jim, wò ghà ikən ch'əm əmbi ə bäd m'jim. 16 We ni beni, niñ minib, biri jwè rəngə'. Àyia Nwiè biri zi isa'i igwi we ni chəi wè beni. 17 Bäd mbe ni beni biri ghi inweeni-inù mbɔ: mbi biri chi izwì ribònj r'inga bäd əni mi ikum; mbi biri gham m'ingam ris'ɔ; 18 mbi biri yim jɔ əni mbə ibɔ;

mbi mi nɔ iní'í, ka wè biri ghi i ənû ə mɔ'ɔ ənɪ mɪmǎd;
mbi biri zab mbə ɪbɔ igun ə bəd əwɔn, mbi bɔti.”

Nwiè nya'a niŋ ə Yeso ikaŋ
(Lk 24.50-53; ifa'í 1.9-11)

¹⁹ Əni Ənùŋisig Yeso nya'a fə ghàm əmbi mèmèèni-
inû mbe, Nwiè nya'a niŋ əməd ikaŋ, wè pè chub əbà

əbɔ ə jigi ə Nwiè. ²⁰ Mèmèèni-inû mbe nya'a jwè wò
ghà ikân chòm we isi jìm. Ənùŋisig nya'ə fà'ə mbi
mɪmǎd. Wè nya'a bə ben ni inû mbe ni mbi nya'ə ghàə
yi inû rəsí' ichí ni mbi nya'ə ghi inû yiiri. À yi əne.

Luk

nya'a ηwa'ni

Inû imbè' àηwà'nè zô

À yia Luk nya'a ηwa'ni àηwà'nè zô. Wê nya'a kyeri àηwà'nè kwà' ichî chòm. Məd yia nya'a bè ə wəd ifu'. I wiə nya'a yènə mbi Pôl mbi wò isi nɔɔɔ' (İfà'î 16.10-17; 20.5-15; 21.1-18; 27.1-28.16). Ənû ə mɔ'ɔ' imbè' ə Luk yi ni ka məd yia nya'a i wəd ri ə Izre kî be wi mɔ'ɔ' rəbɔ' məməənɔ-inû Yeso mbe wum chòb rîbe.

Wê nya'a ηwà'nè àηwà'nè zô əmbi wəd kyeri mɔ'ɔ' ni ikum məd nya'a Tiofilùs. Wê nya'a ηwà'nè ni Tiofilùs kyeri rəsì' imbè' inû mɔ'ɔ' mbe ni wê nya'a fə zu, bè kyeri ichî ni inû mbe nya'a kɔ. Təsì' we ni wê nya'a ηwa'ni i bɔ yi ikân chòm imbè' ə Yeso Kristo.

À yia Luk nya'a bè ηwa'ni İfà'î Bêd Tom Kristo. Wê nya'a bè ηwà'nè àmei əmbi Tiofilùs. Wê nya'a ηwa'ni imbè' ichî ni ifeti bêd Kristo nya'a kɔ kwi bè kɔ jaŋ iŋga isig kɔ ri əni Yeso nya'a wo ikaŋ.

Inû mɔ'ɔ' mbi iŋga àηwà'nè zô ni chəi iŋga àηwà'nè cherə. Inû mbe yi ighabi ichî ni mbəŋgirə nya'a kweri ikyî (2.8-14), ichî ni mənəŋgè-njig nya'a wo mò ə Yeso əni mbi nya'a gywi əməd (2.15-20), ichî ni mbi nya'a niŋ ə Yeso əni wê nya'a wi kwa wò ə mbàn Njwiè (2.41-50), inû migi imbè' wəd məSàməriyà ni nya'a beri ibɔŋ fîŋ (10.25-37) mbi ənû imbè' wan ni nya'a nimi (15.11-32). Luk bè ηwà'nè imbè' Əzwí ə Njwiè fɔri imbè' ichî ni Njwiè ə wa' inû rìbɔŋ bêd.

İtu inû iŋga àηwà'nè zô:

İkɔ inû 1.1-4

Ənû imbè' ichî ni mbi nya'a gywi ə Jŋn we ni nya'a nà' minib bè gywi ə Yeso 1.5-2.52

Inû mbe ni Jŋn we ni nya'a nà' minib nya'a ghèè 3.1-29

Jŋn nya'a nà' minib əmbi Yeso, Satàn numbi əməd 3.21-4.13

Inû mbe ni Yeso nya'a ghè ə Galilî 4.14-9.50

Yeso nya'a nɔ' ri ə Galilî wò ə Jèrusalèm 9.51-19.27

Kàb ze ni nya'a si nwì əmbi Yeso iŋga bè fɔri iban ə Jèrusalèm 19.28-23.56

Ənùŋisig fə zwemə, chwi i inyod əmbi mbi məməənɔ-inû bè wò ikaŋ 24.1-53

İkɔ ənû

1 Wəd kyeri Tiofilùs, bêd mìnɔɔɔ' fə ghè ika ni ηwa'ni inû mbe ni nya'a ghè əka' na. ² Mbi nya'a ηwà'nè àmei ichî ni bêd mbe ni nya'a zə inû mbe ti əni mbi nya'a kɔ nya'a gha i na. Bêd mbô yi mbe ni nya'a ghà ikân chòm. ³ Wəd kyeri Tiofilùs, ichî ni mə fə bè niŋ ə nyumə jengji nwèndi inû mbô ti əni mbi nya'a kɔ, mə kɔndi ni ziə bɔŋ ni mə bə ηwa'ni ichî ni inû mbe nya'a yeni, nà' i ne. ⁴ Mə wiə ηwa'ni inû mbô imbè' à kyeri rəsì' we ni ye' iŋga inû jim mbe ni mbi nya'a ghà i ne.

Inû imbè' ichî ni mbi nya'a gywi ə Jŋn we ni nya'a nà' minib

⁵ Əni Heròd nya'a ifɔn ə Jùdeyà, wəd mbàn Njwiè mɔ'ɔ' wiə nya'a əŋgu rəbɔ' mbe ni nya'a fà' iŋga iwan əfà'î Àbijà. İkum məd yia nya'a Zèkəriyà. İkum iwi məd yia nya'a Èlisabèt. Wê yia nya'a rîŋga inəbi Eròn. ⁶ Mîməd mbô mibe mbiə nya'a ghè inû ni ku'ni ifè Njwiè. I mbiə nya'a nùŋə rîkə ri Njwiè. I mbi nya'a bè ghè inû jim mbe ni wê nya'a ghà. Chəi mbi nya'a gu ənû ə mɔ'ɔ'. ⁷ Ayiə chəi mbi nya'a beri bɔn, imbè' ighəm ni Èlisabèt yia nya'a kòm əyi. Mîməd mbô mibe nya'a fə nùnə.

⁸ À nya'a əni ə mɔ'ɔ' əni Zèkəriyà, ni nya'a wəd mbàn Njwiè, nya'a fà' ifè Njwiè əni ə bêd rîŋga iwan əfà'î we ni məd nya'a iŋga nya'a fà'ə, ⁹ Ichî ni tikə ri bêd mbàn Njwiè nya'a chwia, mbi nya'a sɔŋ mban chɔ' əməd ni à yia məd biri nyi iŋga mbàn Ənùŋisig imbè' tɔn inen. ¹⁰ Əni wê nya'a tɔn inen we, inɔn bêd jim we ni nya'a əŋgu, wiə nya'a kòŋgè ə Njwiè isig.

¹¹ Əni wê nya'a tɔn əne, əŋgirə Ənùŋisig nya'a jwè ifè i bɔ, təm əbà əbɔ ə jigɔ ikwi ijəŋ we ni mbi nya'a tɔn inen igun. ¹² Əni Zèkəriyà nya'a zə əŋgirə we, ənum ə nya'a san əməd, wê bɔ. ¹³ Ayiə əŋgirə we nya'a ghà i bɔ ni, "Tirə bɔ e, kyia Zèkəriyà, imbè' ighəm ni Njwiè fə zu e əkòŋgè. E iwi Èlisabèt biri gywi wan mbanə, à biri chu ikum məd ni Jŋn. ¹⁴ Məd biri ghi igha'i swi iŋga e fîŋ, bè ghè e inyod bɔŋ. Bêd mìnɔɔɔ' biri gha' imbè' ighəm ni mbi gywi əməd. ¹⁵ Wê biri ye' ədabi ə wəd ifè Ənùŋisig. Ka' wê biri nɔ i mino' əgɔ kî mino' kă kă. Əzwí ə Zenji ə biri swi iŋga məd kɔ ri əni mbi gywi əməd. ¹⁶ Wê biri ghi ni mîIzre nɔɔ' wiri bəŋ ben Ənùŋisig Njwiè mîməd. ¹⁷ Wê biri wo imbi Ənùŋisig mbi ikwi əzwí fɔri mbi ikwi ika we ni Èlajà nya'a beri. Wê biri beŋ fîŋ ti mîmbă' ni mbi wiri gha' mbə bɔn. Wê biri beŋ fîŋ ri bêd mbe niə

ghè rîzuè ni mbi beri iwe ichî ni mbe niè ghè inû ni ku'ni beri. Wê biri bi ghi ni bâd teki inyod wòm ènùñisig."

¹⁸ Zèkàriyà nya'a biiri èmbi anjirè we ni, "Mè kîa wo kyeri ènù zî ri ye? Mè fè nùnè. Mî iwi fè bè nùn i."

¹⁹ Anjirè we nya'a wîlîrî i bô ni, "Mô yîa Gebre we niè tàm ifè Njwiè. À yîa Njwiè tom èmi ni mà ye'e ghàm i ne bè ghà ikân chòm wô i ne. ²⁰ Zè ni, à biri kàm raziè bè kèb ichî ni ghàm pè èni ze ni inû mbô biri ghè, imbè' ighàm ni chài à ben mî ingam. Ingam we biri jwi èni rasi' èni nyùmè mäd ku'u."

²¹ Èni mbi nya'a ghàmbè ène, bâd mbiè nya'a isig wòm è Zèkàriyà. Mbi nya'a bid imbè' ichî ni wê nya'a tan inga mbàn Njwiè. ²² Èni wê nya'a jwi isig, chài èni tî wê nya'a ghàm èmbi mîmäd. Ène mbi nya'a kyeri ni wê fè zè tîtaani njèm inga mbàn Njwiè. Mbi nya'a kyeri tî èni ichî ni wê nya'a chwi inweeni èmbi mîmäd èni mbi ibô. I wiè nya'a chwi ène imbè' ighàm ni chài èni tî wê nya'a ghàm.

²³ Èni nyùm èfà'î mäd nya'a fè mî i, wê nya'a wò èwi inu'. ²⁴ Èni ini mow nya'a chë, Èlisabèt ni nya'a iwi mäd, nya'a bõnj ibum. Wê nya'a nèni i inyod inga nèb èmig ètân. ²⁵ Wê nya'a ghà ni "À yî ènùñisig ghè ènù zî èni è num. Wê fè ghè ìchòm èni è num ichî ni wê chi tînid ètu ri igwi num èka' è bâd."

Anjirè nya'a ghà ni Mèri biri gywi è Yeso

²⁶ Èni Èlisabèt nya'a fè si rîbùmè èmig rîfuè, Njwiè nya'a tom anjirè we ni mbiè tøj èni Gebre ni wê wo è Nazàret ni nya'a èbà èberj ze ri è Galiliî. ²⁷ Wê nya'a tom èmäd èsi wan èyi rikyeri mbanjè mow ni mbi nya'a nyi èmbi mbanjè mow ni ikum mäd nya'a Jòsèf. Jòsèf yîa nya'a ri èni èghañ Ifôn Dèvid. Ikum wan èyi we yîa nya'a Mèri. ²⁸ Anjirè we nya'a wò èsi mäd pè ghà i bô ni, "Mè wiè chà'rî èwe! Ènùñisig wî mbi ne, ène wê fè ghè ìchòm èni è ne!"

²⁹ Èni Mèri nya'a zu ènù ze, zîa nya'a tób èmäd kwà' rîngè'. Ène wê nya'a kòndi inga i fîj ni ikwi èchà'rî wô kî wi è? ³⁰ Anjirè we nya'a ghà i bô ni, "Tîrè bô e, kyîa Mèri, Njwiè fè ghè ìchòm èni è ne. ³¹ Zè, à biri bõnj ibum, gywè wan mbanjè, chu èmäd ni Yeso. ³² Wê biri ye' èdabi è wäd. Mbi biri tøj èmäd èni Wan èchè-isig. Ènùñisig Njwiè biri nuj èmäd èni ifôn ichî ni wê nya'a nuj è Dèvid ni nya'a mbä' mäd røjwe. ³³ Wê biri tumbi bõnj tî èni èghañ è Jakób koj. Ka' ènù ifôn èmäd è biri nò mî i."

³⁴ Mèri nya'a biiri èmbi anjirè we ni, "Èzî è kî wo ye' ri ye, ni chài mà kîri kyeri mbanjè è?" ³⁵ Anjirè we nya'a wîlîrî i bô ni, "Èzwî è Zènjî biri ye'e igwi ne, ène ika èchè-isig biri kubri èwe. Mbi biri tøj wan zènjî we ni à biri gywi ni mäd yîa Wan Njwiè. ³⁶ Zè, Èlisabèt we ni ye' è èfuri fè bõnj wan mbanjè ènun. Mbi nya'a ghà ni mäd yî kòm èyi. Tînin wê fè si rîbùmè èmig rîfuè. ³⁷ Kyeri ni chài ènù è mow ni tî zîa chè è Njwiè."

³⁸ Mèri nya'a ghà ni, "Mô yîa wäd èfà'î ènùñisig. Zîa ghi èni è num ichî ni à ghä." Èni wê nya'a gha ène, Anjirè we nya'a sànj èmäd wò i.

Mèri nya'a wò mò è Èlisabèt

³⁹ Chài ègha è nya'a saari, Mèri nya'a teki inyod kî nò' wò inga èsi è mow ikanj iwum we ri è Jùdeyà. ⁴⁰ Wê nya'a wò pè nyi inga nèb Zèkàriyà, chà'rî è Èlisabèt. ⁴¹ Èni Èlisabèt nya'a zu èchà'rî è Mèri, wan we nya'a gätz inga ìbùm mäd. Èzwî è Zènjî nya'a swi inga mäd, ⁴² ène wê nya'a ghà rîkã ni, "Njwiè fè zî èbwrèbwd igwi ne èka' mæyi, bè zî èbwrèbwd igun è wan we ni à biri gywi! ⁴³ Ènù è kyerj zî è ghi èni è num imbè' è ye, ni ingwòb mî ènùñisig ye'e èsi num è? ⁴⁴ Èni mà mî kè' zu e èchà'rî, wan wô ni ye' inga fum ibum kè' gha' ène gätz. ⁴⁵ Njwiè zî èbwrèbwd igwi ne ichî ni à ben ni ènù ze ni ènùñisig gha i ne è biri jwi èni rasi'."

Mèri nya'a kweri ikýî yiiri è Njwiè

⁴⁶ Mèri nya'a ghà ni,

"Mî fîj zîa yiiri ènùñisig;

⁴⁷ mî fîj zîa gha' è imbè' ichî ni Njwiè chi èmi røjgè',

⁴⁸ imbè' ighàm ni wê fè kòndi èmi ni mà ye' ènati wäd èfà'î mäd.

I kò rînin tîghàm bâd rîjim biri siè tøj èmi èni èyi èbwrèbwd,

⁴⁹ imbè' ighàm ni Njwiè ni chè ighijim fè ghè inû kyerj mbô èni è num.

Mäd yî we ni zènjî màànzî.

⁵⁰ Mäd wiè diirî è bâd mbe niè wumnî èmäd,

kò ri èni ighàm bâd fibè wò pè èni wî chera.

⁵¹ Wê fè ghè inû yiiri èni mbi ibô.

Wê fè jànjè bâd mbe niè nò inyod imbè' tikòndi te ni ye' inga fîj tî mîmäd.

⁵² Wê fè swi mifôn kyerj tî igun itàn ifôn mîmäd.

Wê fè bè nòrî inati bâd.

⁵³ Wê fè jè bâd nji èni ighi chòm, ène fid bâd mbôn, mbi wò ibô zobî.

⁵⁴ Wê fè wèèrî wäd èfà'î mäd, Izre, ichî ni wê nya'a ka' ni tè biri diiri bâd.

⁵⁵ Wê nya'a kà' ni tè biri diiri è Abrahàm bè diirî bõnj èni èghañ èmäd koj

ichî ni wê nya'a ghä èmbi mba mîmbä' røjwe."

⁵⁶ Mèri nya'a chubi mbi Èlisabèt ighabi èmig ètad. Wê nya'a chub ène wiri bændzî wò i inu'.

Mbi nya'a gywè è Jón we ni nya'a nà' minib

⁵⁷ Èni nyùmè nya'a kù' èmbi Èlisabèt ni gywi, wê nya'a gywi wan mbanjè. ⁵⁸ Bâd ri iban èkwi mbi ifuri mäd nya'a zu ni ènùñisig fè diirî èmäd kwà' rîngè', ène mbi nya'a gha'ri mbi mäd.

⁵⁹ Èni wan we nya'a pe ini fami, mbi nya'a ye'e i ne èmäd. Nji mbi nya'a chù èmäd ni Zèkàriyà, ni ye' ikum mbä' mäd, ⁶⁰ àyîa ingwòb mäd nya'a ghà ni, "Ka' ène! Mbi biri tøj èmäd ni Jón." ⁶¹ Mbi nya'a ghà i bô ni, "Chài è èfuri è mow beri ikum wô." ⁶² Mbi nya'a ghè inweeni èmbi mbä' mäd biiri ni mbi na' ikum wi èmbi wan we è? ⁶³ Wê nya'a ghè ènweeni biiri èba èghi. Èni mbi nya'a na' i bô, wê nya'a njwà'nè igun ni, "Ikum mäd yîa Jón." Bâd mîjim mbe ni nya'a ènggu nya'a yiiri. ⁶⁴ Àmei èwu

əwən, ichû mäd nya'a fi'ə, inemi mäd zà, wë kɔ gha inû yiiri ə Njwiə. ⁶⁵ Bâd mijim ri iban əkwî mîmäd nya'a bɔ. Mbi nya'a ghà imbà' inû mbô jim iŋga isi jim mbe ni nya'a ikaŋ iwum we ri ə Jùdeyà. ⁶⁶ Bâd mijim mbe ni nya'a zu ənù zî, nya'a kɔndi inû rəŋgu iŋga tə fiŋ biiri ni, "Wan wô kiə wo ye' ikwî wan wi ə?" Ziə zeŋ ni əbɔ ə Njwiə ə zi igwi mäd.

Zèkàriyà nya'a kweri ikyî yiiri ə Njwiə

⁶⁷ Əzwî ə Zeŋi nya'a swi iŋga Zèkàriyà, mbă' jŋn, əne wë nya'a ghà ikən Njwiə ni,

⁶⁸ "Tî yiiri Ənùŋisig ni ye' Njwiə mîIzre imbà' ighəm ni wë fə ye'e imbà' weeri mbi bäd, bə cho' itu mîmäd.

⁶⁹ Wë fə nà' wəd ika ni biri chi əwa rəŋgə'. Məd yi ri əni əghaŋ ə Dèvid ni nya'a wəd əfà' mäd.

⁷⁰ Wë nya'a fə kà' rəŋwe əŋjim mbi bäd ikən zeŋi ni tə biri chi əwa rŋga rikyeri-ibɔ mba bäd pən, bə fɔri rŋga rikyeri-ibɔ bäd mijim mbe niə bän əwa.

⁷² Wë nya'a ghà ni tə biri diiri mba mîmbă' rəŋwe, bə kɔndi fiso zeŋi fe ni wë nya'a sanî,

⁷³ ichî ni wë nya'a ka' əmbi Abràham, a mbă' rəŋwe ni tə biri chi əwa rŋga rikyeri-ibɔ mba bäd pən,

⁷⁴ imbà' tî fa' i bɔ ni chəi ibɔɔ, ⁷⁵ imbà' tî chub izeri zeŋi bə chub ichî ni ku'ni ifě mäd ini jim mbe ni tî biri chub ika.

⁷⁶ Awò wan, mbi biri tɔŋ əwe ni awò yiə wəd ikən Əchə-isig,

imbà' ighəm ni à biri chə imbì əmbi Ənùŋisig imbà' tekî inəŋjî i bɔ,

⁷⁷ imbà' bi ghà əmbi ə bäd ni Njwiə biri chi mbi bäd rəŋgə'

ichî ni wë biri wa' inû ribòŋ mîmäd.

⁷⁸ A Njwiə wiə diiri əwa kwà' rŋgə'.

Wë biri ghè ni nyùmə to' rikaŋ te igwi na,

⁷⁹ imbà' nà' izeri zeŋi əmbi ə bäd mbe ni ye' iŋga isi firi fɔri əmbi mbe niə bɔ ivi,

bə nəŋgi əwa imbà' tî chub əni əbɔrəbɔd."

⁸⁰ Wan we nya'a kwi, Əzwî ə Njwiə ə swi iŋga mäd. Wë nya'a chub iŋga ibad rikwà' pè əni ze ni wë nya'a chwi i inyod əmbi mîIzre.

Ənù imbà' ichî ni mbi nya'a gywi ə Yeso

(Mt 1.18-25)

2 À nya'a əni ə nyùmə we, Kaisà Ogcstùs † nya'a sob ni mbi taŋ bäd mijim mbe ni nya'a iŋga ibeŋ mbe ni məRom nya'a tumbiə. ² Wô yi ighəm ritu ni mbi nya'a taŋ bäd. À yiə Kwiriniùs nya'a gɔmnà we ni nya'a tumbiə ə Sirià əni ə nyùmə we. ³ Bäd mijim nya'a wò ŋwa'ni tə rikum iŋga isi mbe ni mbi nya'a gywi mîmäd əŋgu. ⁴ Jòsəf nya'a nò' ri ə Nazàret ni nya'a iŋga əbà əbeŋ ze ri ə Galilî, kɔ' wò əbà əbeŋ ze ri ə Jùdeyà. Wë nya'a wò ə Betlehem ni ye' əsi ze ni mbi nya'a gywi ifɔn Dèvid. Wë nya'a wò əŋgu imbà' ighəm ni mäd yiə nya'a tî əni əghaŋ ə Dèvid. ⁵ Wë nya'a wò ni mbi ŋwa'ni i ikum mbi wi Mèri ni nya'a əyi kwiri mäd. Mèri wiə nya'a

† Kaisà yiə nya'a ikum ifɔn kyey məRom.

rìbùmə. ⁶ Əni mbi nya'a əŋgu, nyùmə nya'a kù' əmbi Mèri ni gywi i wan. ⁷ Wë nya'a gywi i wan mbaŋə ritu, nib iŋga tìbabi ngywë, əne nùŋ iŋga fikù'ù ni mbiə jə ə nyam, imbà' ighəm ni chə nya'a i rimbini əmbi mîmäd iŋga nəb ze ni bäd ighani nya'a pè niə chwi ikab.

Mənəŋgì-njìg nya'a wò zə wan

⁸ À nya'a izimi we, mənəŋgì-njìg mɔ'ɔ mbiə nya'a ikaŋ iwum əbà əbeŋ ze nəŋgiə tə njìg. ⁹ Aŋgirə Ənùŋisig nya'a jwè ifě mîmäd, izeri zeŋi Ənùŋisig bə te kad mîmäd, əne mbi nya'a bɔ kwà' rŋgə'. ¹⁰ Ayiə aŋgirə we nya'a ghà əmbi mîmäd ni, "Tî mbə bɔ ə. Mbə zə, mə fə ye'e mbi ikən chòm i nən. Ikən we biri ghi ni igha' swi iŋga fiŋ bäd mijim. ¹¹ Təchòŋ wò, mbi fə gywi Wəd niə chîə bäd rəŋgə' iŋga əsi ze ni mbi nya'a gywi ifɔn Dèvid. Məd yiə Kristo † Ənùŋisig. ¹² Ənweeni ze ni mbə biri zə yi ni: Mbə biri zə wan bɔd ni mbi nib iŋga tìbabi ngywë nùŋ iŋga fikù'ù ni mbiə jəə nyam."

¹³ Àmei əwu əwən, inɔn mbəŋgirə ni nya'a kwà' wi kyey, nya'a swi' rikaŋ wò fɔti mbi wi ritu we, mbi kɔ kweri ikyî yiiri ə Njwiə ghàə ni,

¹⁴ "Tî wumnî ə Njwiə we ni ye' ikaŋ,

əbɔrəbɔd ə nyi igwi ə bäd mbe ni wë gha' igwi ə si!"

¹⁵ Əni mbəŋgirə mbe nya'a saŋ mîmäd wiri wo ikaŋ, mənəŋgì-njìg mbe nya'a ghà mbənə mbənə ni, "Tî wo ə Betlehem, wo zə ənù zî ni jwi, ni Ənùŋisig fə ghi ni tî kyey." ¹⁶ Mbi nya'a nò' wò əmad əmad, pè zə ə Mèri mbi Jòsəf fɔri wan bɔd we ni mbi nya'a nuŋ iŋga fikù'ù fe ni mbiə jəə nyam. ¹⁷ Əni mənəŋgì-njìg mbe nya'a zə wan we, mbi nya'a ghà inû mbe ni mbəŋgirə mbe kə' ghà əmbi mîmäd imbà' wan we. ¹⁸ Bäd mijim mbe ni nya'a zu, nya'a yiiri ənù ze ni mənəŋgì-njìg mbe nya'a gha əmbi mîmäd. ¹⁹ Ayiə Mèri nya'a yim inû mbe jim iŋga i fiŋ, siə kɔndiə. ²⁰ Mənəŋgì-njìg mbe nya'a bəndi wò yènə kweryə mikyî yiiri ə Njwiə imbà' inû jim mbe ni mbi nya'a zu bə zə. Inû mbe nya'a àmei ichî ni mbəŋgirə mbe nya'a ghà əmbi mîmäd.

Mbi nya'a chù wan

²¹ Əni ini nya'a pe fami, mbi nya'a ne wan we, əne chù əməd ni Yeso, ni nya'a ikum we ni aŋgirə we nya'a chu əməd bɔŋ Mèri nya'a siə bɔŋ ibum mäd.

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wò ə mbàn Njwiə

²² Əni nyùmə nya'a ku'u ni Jòsəf mbi Mèri nya'a beri zeŋi ə inyod ichî ni tikə ri Mose nya'a chwia, mbi nya'a niŋ ə Yeso kɔ' wò ə Jèrusalèm imbà' swen əməd əmbi Ənùŋisig. ²³ Mbi nya'a ghè əne ichî ni mbi nya'a ŋwa'ni iŋga rikə Ənùŋisig ni, "Mbi beri swen wan fəd jim we ni ye' wi mbaŋə əmbi Ənùŋisig." ²⁴ Mbi nya'a wò nà' əghi əfà ichî ni mbi ŋwa'ni iŋga rikə Ənùŋisig ni, "Mbi beri na' mbəŋbəŋə əgyey ibe kî bɔn mbəŋbəŋə mbi ri nu' ibe."

²⁵ Mbaŋə mɔ'ɔ ziə nya'a ə Jèrusalèm ni ikum mäd nya'a Simiòn. I wiə nya'a ghè inû ni ku'ni. I wiə nya'a

†† "Kristo" yi iŋgam Griik. "Wəd we ni Njwiə zɔ'ɔ" yi iŋgam Hibru. Tikum tî rìbe yi ənù ə mɔ'.

nùŋ i fiŋ igun ə Njwiè. I wiə nya'a bə wòmə nyùmə we ni Njwiè biri chi mǝlzre rəŋgə'. Əzwǝ ə Zeŋj ə nya'a igwi məd. ²⁶ Əzwǝ ə Zeŋj ə nya'a fə chwi i bɔ ni ka wǝ biri kwi i ni chəi wǝ zə Wəd we ni Ənùŋzsig zɔ'ɔ. ²⁷ Əzwǝ ə Zeŋj ə nya'a ŋwè əməd, wǝ wò nyi iŋga mbàn Njwiè. Əni mbǝ' Yeso mbi iŋgɔb məd nya'a wo mbi Yeso imbə' mbi ghi mbi məd ichi ni michi imbə' rikə nya'a chwǝ, ²⁸ Simiòn nya'a niŋ əməd iŋga mbi ibɔ, yiiri ə Njwiè ghà ni, ²⁹ "Ənùŋzsig, tɛnɛn si sàŋ ni e wəd əfà'i kwi əni əbɔrəbɔd,

ichi ni à nya'a fə ka'i;

³⁰ Mi əghə ə fə zə ichi ni à biri chi mbe bəd rəŋgə',

³¹ ichi ni à nya'a fə teki ifə bəd mǝjim.

³² Məd yiə izeŋj zeŋj we ni biri ghi ni bəd mbe ni ka'i mǝjɔ kyeri ə Njwiè.

Wǝ biri ghi ni bəd wumni mǝlzre ni ye' mbe bəd."

³³ Mbǝ' wan we mbi iŋgɔb məd nya'a yiiri ənù ze ni Simiòn nya'a ghǝ imbə' əməd. ³⁴ Simiòn nya'a zǝ əbɔrəbɔd igwi mǝməd əne ghà əmbi Mèri, iŋgɔb wan we ni, "Wan wǝ biri ghi ni bəd mǝnɔɔ' gu ə. Wǝ biri bi nɔɔri bəd mǝnɔɔ' iŋga Izre. Məd biri ye' ənweeni ni Njwiè na'a ni chəi bəd biri benǝ. ³⁵ Wǝ biri du inù nɔɔ' mbe ni bəd ə kɔndǝ iŋga tə fiŋ. Əkənǝ ə biri zum e fiŋ iŋhabǝ ni à yi ibi bid."

³⁶ Wəd ikən Njwiè mɔ'ɔ ni nya'a əyi nya'a bə əŋgu. Ikum məd yiə nya'a Ana. Wǝ yiə nya'a wan Fanuèl riŋga inəbi Ashà. Wǝ nya'a fə nùn i. Wǝ nya'a nam chubi mbi i inom iŋhəm iwu sambe, inom məd kwi i. ³⁷ Wǝ nya'a chub əni iku əyi pè əni wǝ nya'a si iŋhəm iwu iwum fami chɔb rikwè. Chəi wǝ nya'a jwǝ riŋga mbàn Njwiè. I wiə nya'a wumni ə Njwiè, chubə zi ri jɔg bə kɔŋgi ə Njwiè əziə mbi izimi. ³⁸ Wǝ nya'a wò əwu əwən, pè nǝ' məben-əwe əmbi ə Njwiè, bə ghà inù imbə' wan we əmbi ə bəd mǝjim mbe ni nya'a wòmə ni Njwiè cho' itu bəd mbe ri ə Jèrusalèm.

Jòséf mbi Mèri nya'a bəndǝ wò ə Nazàret

³⁹ Əni Jòséf mbi Mèri nya'a ghi inù jim mbe ni nya'a iŋga rikə Ənùŋzsig, mbi nya'a bəndǝ wò ə Nazàret ni ye' əsi ze ni mbi nya'a chub əŋgu. Nazàret wiə nya'a iŋga əba əbeŋ ze ri ə Galiliǝ. ⁴⁰ Wan we nya'a kwi, kàànǝ. Iwe nya'a swi ətu i bɔ. Njwiè nya'a bə ghǝ ìchòm əni məd.

Yeso nya'a wo nyi iŋga mbàn Njwiè əni adèn

⁴¹ Mbǝ' Yeso mbi iŋgɔb məd nya'a wò ə Jèrusalèm iŋhəm iwu jim imbə' wò jɔg əchwǝ ə Che-igun. ⁴² Əni Yeso nya'a pe iŋhəm iwu wum chɔb riibe, mbi nya'a kɔ' wò ə Jèrusalèm ichi ni mbi nya'a mǝ ghǝ. ⁴³ Əni mbi nya'a fə jɔg əchwǝ ze mǝànǝ, si kɔ wiriə bəndǝ wò əwən, Yeso ni nya'a kiri adèn, nya'a tèn əwi rəbɔ' ə Jèrusalèm. Àyiə chəi mbǝ' məd mbi iŋgɔb məd nya'a kyeri. ⁴⁴ Mbi nya'a kɔndǝ əzən ni i wiə nya'a əbɔ' inɔn bəd we ni nya'a yènə wò. Əni mbi nya'a zi yèn əni ə fibǝ, chəi mbi nya'a zə əməd, mbi nya'a kɔ kəb əməd əka' ifuri bə fɔri əka' bəd mbe ni mbi nya'a kyeri. ⁴⁵ Əni chəi mbi nya'a zə əməd, mbi nya'a bəndǝ wo ə Jèrusalèm yènə kəb əməd. ⁴⁶ Əni ini nya'a chə tad, mbi

nya'a zə əməd iŋga mbàn Njwiè ni wǝ nya'a chub əka' məchwǝ-inù. I wiə nya'a zwetǝ inù mbe ni mbi nya'a ghà, bə biiri inù ri əmbi mǝməd. ⁴⁷ Bəd mǝjim mbe ni nya'a zu inù mbe ni wǝ nya'a ghà, nya'a yiiri ichi ni wǝ kyeri inù bə yiiri ichi ni wǝ nya'a wǝiri inù. ⁴⁸ Əni Jòséf mbi Mèri nya'a zə əməd, mbi nya'a yiiri, əne iŋgɔb məd nya'a ghà i bɔ ni, "Wan, à ghi əni əni ə nà imbə' ə ye ə? Zə ichi ni mǝ mbi e mbǝ' fə zə ŋgə' yènə kəb əwe."

⁴⁹ Wǝ nya'a wǝiri əmbi mǝməd ni, "Mbə kiə kəb əni ni ye ə? Chəi mbə kyeri ni mə beri chub iŋga nəb mi mbǝ' ə?" ⁵⁰ Chəi mbi nya'a kyeri əton əni iŋgam we ni wǝ nya'a gha əmbi mǝməd.

⁵¹ Wǝ nya'a ghi əne, swi'ri mbi mǝməd mbi wò ə Nazàret. Wǝ nya'a pè zuuni mǝməd. Iŋgɔb məd nya'a yim inù mbɔ jim iŋga i fiŋ. ⁵² Iwe Yeso mbi nyamnyod məd mbiə nya'a kwǝ wò imbǝ. Njwiè nya'a gha' əməd, bəd bə gha' əməd.

Inù imbə' Jǝn we ni nya'a nǝ' minib

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Jn 1.19-28)

3 À nya'a iŋga iŋhəm iwu wum chɔb ritàn ni Tiberi- ius nya'a Kaisà, Pontiùs Pailèt yiə nya'a gɔmnà ə Jùdeyà, Heròd wiə nya'a tumbǝ ə Galiliǝ, aŋgɔb məd Fil- ip wiə nya'a tumbǝ ibə ibeŋ mbe ri ə Iturià fɔri ə Trakonotis, Lisaniàs wiə nya'a tumbǝ ə Àbilènè. ² Anas mbi Kaifàs yiə nya'a itu igwi ə bəd mbàn Njwiè, Njwiè nya'a chə ikən əmbi Jǝn we ni nya'a wan Zəkəriyà əni wǝ nya'a iŋga ibad rikwà'i. ³ Wǝ nya'a wò iŋga ibeŋ jim mbe ni nya'a iban igyǝ Jodàn, yènə ghà iŋgam Njwiè ni bəd beŋ tə fiŋ niŋ minib imbə' Njwiè wa' inù riɔbɔ mǝməd.

⁴ Ənù ze ə nya'a ghǝ àmei ichi ni wəd ikən Njwiè Aizayà nya'a ŋwa'ni ni,

"Wəd mɔ'ɔ wiə kyeŋ iŋga ibad rikwà'i ghà ni,

'Mbə teki inəŋjǝ əmbi Ənùŋzsig.

Mbə teki minəŋjǝ məd mbi təm!

⁵ Mbi beri swe ime' jim,

swi tiwum kyeŋ mbi tiwum kwa jim,

ghǝ ni minəŋjǝ mbe ni ŋgɔndə, mbi təm,

swe tibigi jim bə nàmnǝ minəŋjǝ.

⁶ Bəd mǝjim biri zə ichi ni Njwiè ə chiə bəd rəŋgə'!"

⁷ Jǝn wiə nya'a ghà əmbi minɔn bəd mbe ni nya'a wò ni wǝ nǝ' minib əmbi mǝməd ni, "Mbə yiə jɔ ti riɔbɔ! À kiə we pati əwən ni mbə nora ti əni ə ŋgə' ze niə ye'e ə? ⁸ Mbə ghǝ inù mbe ni chwǝ ni mbə fə bəŋ tə fiŋ. Ti mbə kɔ ghà ə mbənə mbənə ni, 'Tǝ yiə bɔn ti əni əghaŋ ə Abràham'. Mə ghà i nən ni, Njwiè we tǝ wǝ niŋ əti zɔ bəŋ əni ə bɔn Abràham. ⁹ Ka àbei riŋn, Njwiè fə bɔŋ jam iban iŋhaŋ ized. Əne wǝ biri wad ized jim mbe ni chəi mbi kɔ ritam chòm mǝ' iŋga iwid."

¹⁰ Minɔn bəd mbe nya'a biiri i bɔ ni, "Əne tǝ kiə wò ghin ye ə?"

¹¹ Wǝ nya'a wǝiri əmbi mǝməd ni, "Wəd we ni beri ngy- wǝ riibe na' zi fibǝ əmbi we ni chəi wǝ beri. We ni beri iŋhijig bə ghǝ əndəŋ əndəŋ."

¹² Məfeti mǝtagsǝ nya'a bə wò əsi məd ni wǝ nǝ' minib əmbi mǝməd. Mbi nya'a pè biiri i bɔ ni, "Əchwǝ-inù, tǝ ghi ye ə?"

¹³ Wê nya'a gha' ambî mîmăd ni, "Ti mbə niŋ ə ikab ni chə we ni mbi sob ni mbə niŋ."

¹⁴ Mîsɔgyɛ mɔ'ɔ nya'a bə biiri i bɔ ni, "À ye' mbă, tɛ ki wò ghi ye ə?"

Wê nya'a gha' ambî mîmăd ni, "Ti mbə fə ə ikab ri əm-bi wəd mɔ'ɔ əni ikă, ki əni mighab. Mbə gha' inun ikab we ni mbiə chwi əwən əŋgu."

¹⁵ Ichî ni bəd mîjim nya'a wòmə ni Wəd we ni Nwiə zɔ'ɔ biri ye'e, mbi nya'a kɔndi iŋga tə fŋ ni ighəm Jŋn yia Wəd we ni Nwiə zɔ'ɔ. ¹⁶ Jŋn nya'a wiirɛ ambî mîmăd mîjim ni, "Mə wiə nà' minib i nən, àyia wəd we niə ye'e əni mi njim ə dabə chə əmi. Mi rika kù' əmi ni za minì' itabi məd. Məd biri cha Əzwì ə Zenj fɔri iwid igwi nən.

¹⁷ Əsɔ twi rɛkwè fə si ikye əbɔ məd ni kyeŋ ijɔd rəbɔ' ky-wɛ. Wê mi kyeŋ, wê biri feti ti kywɛ chà iŋga ŋgəŋ, si tən ijɔd iŋga iwid ri nîmə."

¹⁸ Jŋn wiə nya'a chwi inù ambî ə bəd əni tikwiri inəŋjɛ nɔ'ɔ. I wiə nya'a bə gha ikən chòm ambî mîmăd. ¹⁹ Wê nya'a ghəm əbɔ' Herɔd ni nya'a gɔmnà, imbə' ighəm ni wê nya'a nam ə Hèrcɔdiàs ni nya'a iwi aŋgɔb məd. Wê nya'a bə ghəm əbɔ' məd, imbə' ighəm ni i wiə nya'a ghɛ inù rîbɔŋ nɔ'ɔ. ²⁰ Herɔd nya'a yi inù rîbɔŋ mbe ichî ni wê nya'a gywɛ ə Jŋn zɛ ə ndəŋ.

Yeso nya'a niŋ minib

(Mt 3.13-17; Mk 1.9-11)

²¹ Əni Jŋn nya'a fə na' minib ambî ə bəd mbe mîjim, wê nya'a bə na' ambî Yeso. Əni Yeso nya'a kɔŋgi ə Nwiə, ikaŋ nya'a fi'ə, ²² əne Əzwì ə Zenj ə nya'a swi'i ye'e igwi məd ighabi təbəŋə. Gɛ mɔ'ɔ nya'a ghəm rikaŋ gha' ni, "Àwò yi mi wan ni mə gha'i kwə' rîŋgə'. Mi fŋ ə bəŋ əku imbə' əwe."

Mîmbă' Yeso rəŋwe

(Mt 1.1-17)

²³ Yeso nya'a kɔ e əfà'i əni wê nya'a ighabi ighəm iwu iwum tad. Bəd mbiə nya'a kɔndiə ni məd yia nya'a wan Jòsɛf,

ni nya'a wan Heli,

²⁴ ni nya'a wan Matăt,

ni nya'a wan Levi,

ni nya'a wan Melki,

ni nya'a wan Janai,

ni nya'a wan Jòsɛf,

²⁵ ni nya'a wan Matatiàs,

ni nya'a wan Amòs,

ni nya'a wan Nahùm,

ni nya'a wan Esli,

ni nya'a wan Nagai,

²⁶ ni nya'a wan Măt,

ni nya'a wan Matatiàs,

ni nya'a wan Semein,

ni nya'a wan Josèk,

ni nya'a wan Jodà,

²⁷ ni nya'a wan Jòanàn,

ni nya'a wan Resà,

ni nya'a wan Zèrubabèl,

ni nya'a wan Sheatièl,

ni nya'a wan Neri,

²⁸ ni nya'a wan Melki,

ni nya'a wan Adì,

ni nya'a wan Kosàm,

ni nya'a wan Elmadàm,

ni nya'a wan Er,

²⁹ ni nya'a wan Jòsuà,

ni nya'a wan Èliezà,

ni nya'a wan Jorim,

ni nya'a wan Matăt,

ni nya'a wan Levi,

³⁰ ni nya'a wan Simiòn,

ni nya'a wan Judàs,

ni nya'a wan Jòsɛf,

ni nya'a wan Jonàm,

ni nya'a wan Èliakim,

³¹ ni nya'a wan Meleà,

ni nya'a wan Menà,

ni nya'a wan Matatà,

ni nya'a wan Natàn,

ni nya'a wan Dèvid,

³² ni nya'a wan Jesè,

ni nya'a wan Obèd,

ni nya'a wan Boàz,

ni nya'a wan Salmɔn,

ni nya'a wan Nashɔn,

³³ ni nya'a wan Àminadàb,

ni nya'a wan Admîn,

ni nya'a wan Arnî,

ni nya'a wan Hezrɔn,

ni nya'a wan Perès,

ni nya'a wan Judàs,

³⁴ ni nya'a wan Jakɔb,

ni nya'a wan Aizik,

ni nya'a wan Abràham,

ni nya'a wan Terà,

ni nya'a wan Nahò,

³⁵ ni nya'a wan Serùg,

ni nya'a wan Reù,

ni nya'a wan Pelèg,

ni nya'a wan Ebà,

ni nya'a wan Shelà,

³⁶ ni nya'a wan Kainàn,

ni nya'a wan Afazad,

ni nya'a wan Shêm,

ni nya'a wan Noà,

ni nya'a wan Lamèk,

³⁷ ni nya'a wan Mètuselà,

ni nya'a wan Enɔk,

ni nya'a wan Jarèd,

ni nya'a wan Mahalalil,

ni nya'a wan Kenàn,

³⁸ ni nya'a wan Enos,

ni nya'a wan Sèt,

ni nya'a wan Adàm,

ni nya'a Wan Nwiə.

Debêrê nya'a numbi a Yeso

(Mt 4.1-11; Mk 1.12-13)

4 Əzwî a Zenjî a nya'a swi iŋga Yeso, aŋe wê nya'a bəndî ri igyî Jodàn. Əzwî ze a nya'a niŋ əməd ² mbi wò iŋga ibad rikwà'î əsi ni Debêrê nya'a numbi əməd ini iwum kwè. Chəi wê nya'a jig əghi a mɔ'ɔ iŋga ini mbe. Əni ini mbe nya'a mi i, nji ri nya'a zaŋ əməd.

³ Debêrê we nya'a ghà i bɔ ni, "Àwò mi kàŋ ye' Wan Nwiè, ghà əmbi iti wî ni wê beŋ əni a ŋgəŋ."

⁴ Yeso nya'a wiirî i bɔ ni, "Ə zi iŋga Əŋwà'nî a Nwiè ni, 'Ka wəd wiə chub i ikă àmei imbə' ŋgəŋ."

⁵ Debêrê we nya'a niŋ əməd mbi kɔ' wò ikaŋ əsi a mɔ'ɔ. Wê nya'a pè niŋ akə nyùmə chwi ibeŋ jim igwi isig i bɔ, ⁶ ghà i bɔ ni, "Mə biri na' ika i ne ni à tumbi ibeŋ mbɔ jim bə jig ighi chòm jim mbe ni ye' iŋga. Nwiè fə na' ika jim i num, əne mə we tî mə nà' ika we əmbi wəd we ni mə gha'î. ⁷ Əne à mi wumni əmi, mə biri na' ighi mbɔ jim i ne."

⁸ Yeso nya'a wiirî i bɔ ni, "Ə zi iŋga Əŋwà'nî a Nwiè ni, 'À beri wumni Ənùŋisig e Nwiè, bə fà' àmei i bɔ."

⁹ Debêrê we nya'a niŋ əməd mbi wò a Jèrusalèm. Wê nya'a pè ghî wê kɔ' təm idom mbàn Nwiè, əne gha i bɔ ni, "Àwò mi kàŋ ye' Wan Nwiè, à təm əgha tòm a si. ¹⁰ Ə zi iŋga Əŋwà'nî a Nwiè ni,

'Nwiè biri gha əmbi mbi mbəŋgirè ni mbi nəŋgi əwe,' ¹¹ fɔri ni, 'Mbi biri yim əwe əni mbə ibɔ, imbə' tî à nun əwe mbe iwu əni iti."

¹² Yeso nya'a wiirî i bɔ ni, "Ə zi iŋga Əŋwà'nî a Nwiè ni, 'Tirə numbi e Ənùŋisig e Nwiè.'" ¹³ Əni Debêrê we nya'a maani ni numbi a Yeso, wê nya'a sàŋ əməd nɔ' wò i. Wê nya'a wo chubi pè əni wê biri wiri beri əpan a chera.

Yeso nya'a kɔ əfà'î a Galiliî

(Mt 4.12-17; Mk 1.14-15)

¹⁴ Yeso nya'a bəndî wò a Galiliî. Əzwî a Nwiè a nya'a fə nà' ika i bɔ i swi. Inù imbə' əməd nya'a jàn iŋga əba əbeŋ ze əjim. ¹⁵ Wê nya'a chwi inù iŋga nəb tî əkàtî te ni nya'a iŋga isi mbe. Wəd jim we ni nya'a zu inù mbe nya'a yiiri əməd.

Bêd mbe ri a Nazàret nya'a ton a Yeso

(Mt 13.53-58; Mk 6.1-6)

¹⁶ Yeso nya'a wò a Nazàret, ni ye' əsi ze ni wê nya'a kwi əŋgu. À nya'a igwi əni əkwi mɔjû, wê nya'a wò iŋga nəb əkàtî ze ri əsi ze, ichî ni wê nya'a miè ghî. Wê nya'a nɔ' təm rətiə i fəŋ iŋgam Nwiè, ¹⁷ əne mbi nya'a niŋ əŋwà'nî a kari ze ni wəd ikən Nwiè Aizayà nya'a ŋwa'nî nà' i bɔ. Wê nya'a zà əŋwà'nî ze, zə əsi ze ni mbi ŋwa'nî əŋgu ni,

¹⁸ "Əzwî Ənùŋisig a zi igwi num, imbə' ighəm ni Ənùŋisig fə zɔ' əmi ni mə gha ikən chòm əmbi a bêd ikwaŋ.

Wê fə tom əmi ni mə sa' ni Nwiè biri chi bêd ndəŋ sàŋjî,

fɔri ni mifigî biri zə isi

bə fɔri ni mbi biri saŋ bêd mbe ni mbiə nyèm mîməd, ¹⁹ bə sa' ni nyùmə fə kù'î ni Ənùŋisig biri ghi ìchòm əni a bêd."

²⁰ Əni wê nya'a fəŋ əne, wê nya'a wiri kad əŋwà'nî ze, nà' əmbi wəd əfà'î nəb əkàtî ze, wò chub a si. Bêd mijim mbe ni nya'a iŋga nəb əkàtî ze nya'a toŋ əghə igwi məd. ²¹ Wê nya'a kɔ gha əmbi mîməd ni, "Təchòŋ, əsi əŋwà'nî zɔ a fə jwî əni rəsî', mbə zu."

²² Mîməd mijim nya'a ghà iŋgam chòm imbə' əməd, əne yiiri iŋgam əbɔrəbɔd we ni nya'a jwî ri ichù məd. Mbi nya'a yiiri əne ghà ni, "İmbə' wɔ yîə wan Jòséf ə?"

²³ Wê nya'a ghà əmbi mîməd ni, "Mə kyeri ni mbə biri gha iŋgam ma'î wî i num ni, 'Wəd ifu', vi e inyod!' Bə ghî inù mbe ni tî zu ni à nya'a ghî a Kàpenàhom iŋga əsi zɔ ni mbi gywi əwe." ²⁴ Wê nya'a yî ghà ni, "Mə ghà rəsî' i nən ni, chəi bêd a beŋə wəd ikən iŋga əsi ze ni mbi gywi əməd. ²⁵ Mə ghà rəsî' i nən ni miku əyi kɔŋ' nya'a iŋga Izre əni a nyùmə Èlaijə, əwu ze ni Nwiè nya'a wub ikaŋ ighəm iwu tad mbi əmiŋ rîfuə, əne nji kă kă nya'a nyi iŋga əbeŋ əjim. ²⁶ Chəi Nwiè nya'a tom Èlaijə əsi wi mɔ'ɔ rəbɔ' mîməd, chə ri əni iku əyi we ni nya'a a Zarefàt iŋga əba əbeŋ ze ri a Sidòn. ²⁷ Bêd mîŋkɔŋ' ni nya'a wɔŋ əpabi nya'a iŋga Izre əni a nyùmə Èlaisə, àyîə chəi əpabi a nya'a mi ri əni wê mɔ'ɔ, chə ri əni a Namàn ni nya'a wəd ri a Sirià."

²⁸ Əni mbi nya'a zu ənù zɔ, bêd mijim mbe ni nya'a iŋga nəb əkàtî ze nya'a sə itəm. ²⁹ Əne mbi nya'a nɔ' rətiə tin əməd chî rîŋga əsi ze. Mbi nya'a niŋ əməd wò pè ibom bam igun iwum we ni mbi nya'a kod əsi mîməd ze. Mbi nya'a kɔndi ni mbi biri tin əməd rətuŋə. ³⁰ Àyîə wê nya'a nye' chə iŋga mîgharə mîməd wò i.

Yeso nya'a chî əzwî ribòŋ rîŋga mbanjə mɔ'ɔ

(Mk 1.21-28)

³¹ Yeso nya'a swi'î wò a Kàpenàhom, ni nya'a əsi a mɔ'ɔ əba əbeŋ ze ri a Galiliî. Wê nya'a pè chwi inù əmbi a bêd mbe rəŋgu əni əkwi mɔjû. ³² Bêd mbe ni nya'a zu inù mbe nya'a yiiri ichî ni wê nya'a chwîə, imbə' ighəm ni i wiə nya'a gham ighabi a wəd ni beri ika ni ghi əne.

³³ Mbanjə mɔ'ɔ nya'a iŋga nəb əkàtî ze ni əzwî ribòŋ a nya'a iŋga məd. Wê nya'a kɔ kyeŋ rîkă ghà ni, ³⁴ "Aa! Yeso ri a Nazàret! À beri ənù a ye ni ghî mbi na a? À wa fə ye'e imbə' nimni əwa a? Mə kyeri wəd we ni àwɔ ye' wîwən. Àwɔ yîə Wəd Zenjî we ni Nwiè tomi."

³⁵ Yeso nya'a gham əbɔ' əzwî ribòŋ ze ghà ni, "Kəm rəziə, jwî rîŋga məd!" Əni əzwî ribòŋ ze a nya'a fə tum mbanjə ze a si əka' mîməd, ziə nya'a jwî, ni chəi ziə ghi əghəm əni məd.

³⁶ Bêd mijim mbe ni nya'a əŋgu nya'a yiiri, əne ghà mbəna mbəna ni, "À ki ikwi iŋgam ye wɔ a? Wê beri ika ni gham əbɔ' izwî ribòŋ mbi jwî rîŋga wəd!" ³⁷ Inù imbə' əməd nya'a jàn iŋga isi jim mbe ni nya'a iban iban.

Yeso nya'a vî bêd mîŋkɔŋ'

(Mt 8.14-17; Mk 1.29-34)

³⁸ Yeso nya'a nɔ' sàŋ nəb əkàtî ze, wò nyi iŋga nəb Saimòn we ni nya'a əməənî-inù məd. Nyɔ Saimòn wiə nya'a wɔnə mbi ifə ka ka, əne mbi nya'a bu' ibɔ əmbi

Yeso ni wê vi əməd. ³⁹ Wê nya'a wò təm iban əbà' ze, ghàm əbɔ' ifə we. Ifə we nya'a sàŋ əməd. Àmei əwu əwən wê nya'a nò' nà' əghijig əmbi mìməð.

⁴⁰ Əni nyùmə nya'a siə wo nyi ikòb, bəð mɔ̀jim mbe ni nya'a beri bəð ni nya'a wònə tikwiri əwɔn jim, nya'a niŋ bəð əwɔn mbe wò əsi məð. Wê nya'a zab mbi ibɔ igun mìməð, vi mìməð. ⁴¹ Izwî ribɔŋ nya'a bə jwê riŋga bəð mɔ̀nɔnɔ'. Mbi nya'a kyeŋə ghàə ni, "Àwɔ yia Wan Nwiə!" Àyia wê nya'a ghàm əbɔ' mìməð. Chəi wê nya'a ben ni mbi ghàmə, imbə' ighəm ni mbi nya'a kyeri ni məð yia Wəð we ni Nwiə zɔ'ɔ.

Yeso nya'a ghà iŋgam Nwiə iŋga nəb ri əkàtɔ̀
(Mk 1.35-39)

⁴² Əni itu' ni nya'a chigi, wê nya'a nò' rəzi' wi wò əsi ni chəi nya'a bəð əŋgu. Bəð mbe mbiə nya'a kəb əməd. Əni mbi nya'a zə əməd, mbi nya'a wò kɔɔri. Əne chəi mbi nya'a ben ni wê wiri sàŋ əwən. ⁴³ Àyia, wê nya'a ghà əmbi mìməð ni, "Mə beri bi gha ikən chòm imbə' ənù ifɔn ə Nwiə iŋga isi cherə, imbə' ighəm ni à yi imbə' ənù ifɔn zɔ̀ ni Nwiə nya'a tom əmi."

⁴⁴ Əne wê nya'a wò kɔ ghanə ghà iŋgam Nwiə iŋga nəb əkàtɔ̀ te ri ə Jùdeyà.

Yeso nya'a tɔŋ mbi məməəni-inù ritu
(Mt 4.18-22;Mk 1.16-20)

5 À nya'a əni ə mɔ'ɔ ni Yeso nya'a təm əŋgo ə sà ze ri ə Gənesarət, bəð nya'a jəŋgi tindɔ̀ iban məð imbə' zu iŋgam Nwiə. ² Wê nya'a zə iban igyɔ̀ be iban ə sà ze. Məgywɔ̀-əgwi mbe ni nya'a iŋga iban mbe nya'a fə jwê siə sò tə kɔ̀. ³ Wê nya'a nyi iŋga əban ə mɔ'ɔ, ni nya'a əzi ə Saimòn. Wê nya'a nyi əne ghà əmbi Saimòn ni wê tin əban ze nò' ri əŋgo ə sà wò iŋga rɔpi. Wê nya'a chub iŋga kɔ chwi inù əmbi ə bəð.

⁴ Əni wê nya'a fə ghami määnɔ̀, wê nya'a ghà əmbi Saimòn ni, "Tin əban zɔ̀ wò əsi ze ni sa iŋga, mə' te kɔ̀, à biri gywi əgwi."

⁵ Saimòn nya'a wiiɔ̀ i bɔ ni, "Masà, tɔ̀ fà' kwà' rɔkə iz-imi wɔ̀ jim, àyia chəi tɔ̀ gywi əghi ə mɔ'ɔ. Àyia ichi ni à ghà əne, mə biri mə'."

⁶ Əni mbi nya'a mə' kɔ̀ te, mbi nya'a gywɔ̀ əgwi ə nɔnɔ'. Ichi ni kɔ̀ te nya'a kəb sandə, ⁷ mbi nya'a nepi mbə bɔŋgɔb əfà' i iŋga əban ə cherə ni mbi ye'e wèèrɔ̀ əwən. Mbi nya'a wò fɔtɔ̀ chɔ̀ əgwi ze zia swi iban mbe be. Zia nya'a ghə iban mbe siə kəb nim əton igyɔ̀. ⁸ Əni Saimon Pità nya'a zə əne, wê nya'a gù ə si ifə Yeso ghà ni, "Nɔ' e ri iban num, kyi ənùŋisig, imbə' ighəm ni mɔ̀ yia wəð niə ghə inù ribɔŋ."

⁹ Saimon Pità mbi ə bəð mbe ni nya'a mbi məð nya'a yiiri inun əgwi ze ni mbi nya'a gywɔ̀. ¹⁰ À yia nya'a bə ənù ə yiiri əmbi Jems mbi jɔn ni nya'a bɔn Zebədi. Mbi yia nya'a bɔŋgɔb əfà' i Saimòn. Yeso nya'a ghà əmbi Saimòn ni, "Tirə bɔ e, àyia kyeri ni nò' ti rəchɔŋ à biri siə gywɔ̀ bəð."

¹¹ Əni mbi nya'a chi iban igyɔ̀ mbe əsan, mbi nya'a sàŋ ighijim beeni əbɔ' Yeso.

Yeso nya'a wê mbanə ni nya'a wòn əpabi
(Mt 8.1-4;Mk 1.40-45)

¹² Əni Yeso nya'a iŋga əsi ə mɔ'ɔ, wəð mɔ'ɔ ni əpabi ə nya'a swi inyod məð nya'a ye'e. Əni wê nya'a zə ə Yeso, wê nya'a gù ifə i bɔ, bu' ibɔ i bɔ ghà ni, "Masà, à mi gha', à ghə mi inyod zəŋ." ¹³ Yeso nya'a sem əbɔ, beti əməd, ghà ni, "Mə gha' ni ghə əne. Inyod, zəŋ!" Àmei əwu əwən, əpabi ze ə nya'a mi i. ¹⁴ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Tirə tɔ ghà e ənù zɔ̀ əmbi wəð mɔ'ɔ, àyia ndə chwi e inyod əmbi wəð mbàn Nwiə, əne nà' ighi əfà' ichi ni Mose nya'a ŋwa'ni, imbə' bəð kyeri ni əpabi ze ə fə mi ri igwi ne."

¹⁵ Àyia inù imbə' ə Yeso nya'a yi jəŋgi jàn. Mɔ̀nɔn bəð ni nya'a kwà' wi kyeŋ nya'a wò imbə' zu inù mbe ni wê nya'a ghàə. Wê nya'a bə wò imbə' wê vi inɔ'ɔ mìməð.

¹⁶ Yeso nya'a kiə wò iŋga ibad rɔkwà' i imbə' kɔŋgi ə Nwiə.

Yeso nya'a wê mbanə ni nya'a bu'rə
(Mt 9.1-8;Mk 2.1-12)

¹⁷ À nya'a əni ə mɔ'ɔ, əni Yeso nya'a chwi inù, mɔ̀Farisii mɔ'ɔ mbi məchwia rɔkə mɔ'ɔ nya'a bə chub əŋgu. Mbi nya'a ye'e riŋga isi jim mbe ri ə Galili, ye'e ri ə Jùdeyà bə ye'e ri ə Jèrusaləm. Ika ənùŋisig nya'a igwi məð ni vi bəð əwɔn. ¹⁸ Àmei əwu əwən, bəð mɔ'ɔ nya'a bə' mbanə mɔ'ɔ igun əbà' ye'e mbi wiwən. Mbanə ze nya'a bu'rə. Mbi nya'a kəb ni ni mbə nyi nùŋ əməd ifə Yeso. ¹⁹ Àyia ichi ni chəi mbi nya'a beri inəŋji ni nyi iŋga nəb ze mbi məð, imbə' inɔn bəð we ni nya'a əŋgu, mbi nya'a kɔ' idom nəb, tɔ' ibigi, swi əməd igun əbà' əməd iŋga migharə inɔn bəð we ifə Yeso. ²⁰ Əni Yeso nya'a zə ichi ni bəð mbe nya'a nuŋ fiŋ igwi ni, wê nya'a ghà əmbi ə mbanə ze ni, "Mi sə', mə fə wa' mbe inù ribɔŋ."

²¹ Məchwia rɔkə mbi mɔ̀Farisii nya'a zu əne kɔ biiri mbənə mbənə ni, "Mbanə zɔ̀ niə zɔm ə Nwiə kiə we ə? À kiə we ni tɔ̀ wê wa' inù ribɔŋ bəð chə ri əni ə Nwiə rəzi' wi ə?"

²² Yeso nya'a kyeri ənù ze ni mbi nya'a biiriə, əne wê nya'a wiiɔ̀ əmbi mìməð ni, "Mbə kiə biiri inù mbɔ iŋga tə fiŋ imbə' ə ye ə? ²³ À ki ənù zi ə zam ə? À ki i gha ni, 'Mə fə wa' mbe inù ribɔŋ', kɔ̀ i gha ni, 'Nɔ' rətiə yèn ə'?"

²⁴ Àyia mə biri ghi mbə kyeri ni Wan Wəð ə beri ika igwi ə si ni wa' inù ribɔŋ." Əni wê nya'a ghà əne, wê nya'a ghà əmbi ə mbanə ze ni nya'a bu'rə ni, "Nɔ' rətiə, bə' e ikon, wò əwe inu'."

²⁵ Àmei əwu əwən, mbanə ze nya'a nò' rətiə ifə mìməð mijim, bə' ikon we ni wê kə' nòkɔ̀ igun, wò əwi inu', yènə yiiri ə Nwiə. ²⁶ Ənù ze ə nya'a chə mìməð mijim. Əne mbi nya'a bɔ yiiri ə Nwiə ghà ni, "Tɔ̀ fə zə rɔsɔ' inù rəchɔŋ."

Yeso nya'a tɔŋ ə Levi
(Mt 9.9-13;Mk 2.13-17)

²⁷ Əni ənù ze ə nya'a chə, Yeso nya'a jwɔ̀, əne zə əfeti mɔ̀tagsɔ̀ mɔ'ɔ ni ikum məð nya'a Levi. Wê nya'a chub iŋga nəb ze ni wê nya'a feti mɔ̀tagsɔ̀ iŋga. Əne Yeso nya'a

ghà i bo ni, "Beeni əbo' num." 28 Levi nya'a nò' sàŋ ighijim beeni əbo' məd.

29 Levi nya'a kà' əchwɛ ə kyeŋ əmbi Yeso iŋga i nəb. Məfeti mɪtagsɪ ƚɔɔ' nya'a əŋgu mbiə bəd cherə ni nya'a chub i jig mbi mɪməd. 30 MɪFariisii mɔɔ' mbi məch-wiə ɾikə ni nya'a iŋga ifɔti mɪməd nya'a ghəmbɛ ə Yeso əmbi məməənɪ-inu iməd ghà ni, "Mbə kiə jigə bə nɔə mbi məfeti mɪtagsɪ ƚɔɔ' mbi ə bəd mbe niə ghɛ inu ribɔŋ imbə' ə ye ə?"

31 Yeso nya'a wiirɪ əmbi mɪməd ni, "Chəi bəd mbe ni ye' ikă ə kəbə wəd ifu'. Bəd mbe niə kəbə wəd ifu' yi mbe niə wɔnə. 32 Chəi mə ye'e i tɔŋ bəd mbe niə ghɛ inu ni ku'ni ni mbi beŋ tə fiŋ. Mə ye'e i tɔŋ ye' mbe niə ghɛ inu ribɔŋ ni mbi beŋ tə fiŋ."

Ibiiri imbə' ənu ni chub ri jig
(Mt 9.14-17; Mk 2.18-22)

33 Bəd mɔɔ' nya'a ghà əmbi Yeso ni, "Məməənɪ-inu jɔn mbiə kiə chubə ri jig bə kɔŋgɛ ə Nwiə, mbi mɪFariisii mbiə bə ghɛ əmei əndəŋ əndəŋ, əyiə mbe mbiə jigə bə nɔə."

34 Yeso nya'a ghà əmbi mɪməd ni, "Tɛ mbə ghɛ ni bəd mbe ni ye'e i jig igən chub ri jig əni nom igən kiri i mbi mɪməd ə? 35 Ini mbiə ye'e ni mbi biri niŋ inom igən we rəka' mɪməd. Ini ze ə mi pè, mbi ki chubi ri jig."

36 "Ka wəd wiə seeri i əghi ə ngywɛ ə fi imbə' banŋi ngywɛ ə nun əŋgu. Wɛ mi ghɛ əne, wɛ biri seeri zi fi ze. Əne ka' əghi ə ngywɛ ə fi ze ə biri namni i mbi əzi ə nun. 37 Ka wəd wiə zɛ i mino' zwɛ iŋga chəŋ ənun. Wɛ mi ghɛ əne, mino' zwɛ mbe biri zwi chəŋ te, mino' mbe chwɛ i, chəŋ te bə bə i. 38 Mbi beri zi mino' zwɛ ye' iŋga chəŋ ri fi. 39 Chəi wəd mɔɔ' əŋgu ni wɛ mi nɔ mino' ni kă, ni biri wiri kəb mbi zwɛ, imbə' ighəm ni wɛ biri gha ni, 'Mino' ni kă ə bɔŋ chə mbi zwɛ."

Ibiiri imbə' əni əkwɛ mɪjɔ
(Mt 12.1-8; Mk 2.23-28)

6 À nya'a əni əkwɛ mɪjɔ ə mɔɔ', Yeso mbi mbi məməənɪ-inu mbiə nya'a che iŋga mbeŋ kywi-kò', † məməənɪ-inu iməd mbiə nya'a yènə pàarɪə ritam ky-wɛ mɔɔ', fiiriə iŋga tə rikyeri-ibɔ, kurə. 2 Àyiə mɪFariisii mɔɔ' nya'a ghà ni, "Mbə kiə ghɛ inu ni chəi ta rikə chwi ni mbi ghɛ əne əni əkwɛ imbə' ə ye ə?" 3 Yeso nya'a wiirɪ ni, "Chəi mbə kiri foŋ ənu ze ni ifɔn Dəvid nya'a ghɛ, əni nji ri nya'a zaŋ əməd bə zaŋə bəd mbe ni nya'a mbi məd ə? 4 Wɛ nya'a wò nyi iŋga nəb Nwiə, †† niŋ ŋgəŋ ze ni mbi nya'a nuŋ əni əghi əfà ifě Nwiə jig, bə nà' zi mɔɔ' əmbi bəd mbe ni nya'a mbi məd, ni chəi ta rikə chwi ni wəd mɔɔ' jig ŋgəŋ ze, chə ri əni ə bəd mbàn Nwiə ə?" 5 Wɛ nya'a yi ghà əmbi mɪməd ni, "Wan Wəd yi ənùŋisig ƚɔɔ' igwi əni əkwɛ."

† Kywi-kò' yi ikwi kywi mɔɔ' niə kɔ əni risaŋ ighabi əkon ə mikara. †† Nəb Nwiə yi mbiə tɔŋ ə iŋweni Nwiə imbə' ighəm ni chəi mbi nya'a kiri kod mbàn Nwiə əni nyumə we.

Yeso nya'a wɛ mbanə ni əbo əməd ə nya'a nəŋi
(Mt 12.9-14; Mk 3.1-6)

6 À nya'a əni əkwɛ mɪjɔ ə cherə, Yeso nya'a wò nyi iŋ-ga nəb əkàtɛ kɔ chwi inu. Mbanə mɔɔ' nya'a əŋgu ni əbo ə jig əməd ə nya'a nəŋi. 7 Məchwiə ɾikə mɔɔ' mbi mɪFariisii mɔɔ' mbiə nya'a əŋgu. I mbiə nya'a nəŋ əməd i zə ni wɛ wa biri vi bəd əni əkwɛ ə. I mbiə nya'a nəŋ əne imbə' mbi zə ichi ni tɛ mbi zɛ isa'i igwi məd, 8 əyiə Yeso nya'a kyeri tikɔndi mɪməd. Əne wɛ nya'a ghà əmbi ə mbanə ze ni əbo əməd ə nya'a nəŋi ni, "Nɔ' rətia ye'e təm əgha." Mbanə ze nya'a nò' wò təm ifě mɪməd. 9 Əne Yeso nya'a ghà əmbi mɪməd ni, "Mə wiə biiri i nən ni tikə ə wa chwɛ ni tɛ ghɛ ɛchɔm əni əkwɛ, kɛ ni tɛ ghɛ ibə ə? Ti wa chwɛ ni tɛ chi wəd rəŋgə', kɛ ni tɛ nimni wəd ə?" 10 Wɛ nya'a ghɛ əne, nəŋ mɪməd mijim kad, si ghà əmbi mbanə ze ni əbo əməd ə nya'a nəŋi ni, "Sem e əbo." Wɛ nya'a sèm, əne əbo əməd ə nya'a wiri kà i.

11 Àyiə məchwiə ɾikə mbe mbi mɪFariisii mbe nya'a sə itəm kwà' riŋgə', əne mbi nya'a kɔ ghambɛ mbəna mbəna imbə' inu ni tɛ mbi ghɛ mbi Yeso.

Yeso nya'a chɔ' bəd tom wum chɔb rɪbe
(Mt 10.1-4; Mk 3.13-19)

12 À nya'a əni ə mɔɔ', Yeso nya'a wò ikaŋ iwum i kɔŋgi ə Nwiə. Wɛ nya'a kɔŋgi ə Nwiə izimi we jim. 13 Əni itu' nya'a chigi, wɛ nya'a tɔŋ mbi məməənɪ-inu, chɔ' mbi wum chɔb rɪbe rəka' mɪməd. Wɛ nya'a tɔŋ mbe əni ə bəd tom. Mbe ni wɛ nya'a chɔ' yia: 14 Saimòn, ni wɛ nya'a chu əməd ni Pità mbi əŋgɔb məd ni nya'a Andrù. Wɛ nya'a bə chɔ' ə Jems, jɔn, Filip, Bətòlòmü, 15 Matiü, Tomas, Jems we ni nya'a wan Alfaüs, Saimòn ni mbi nya'a tɔŋ əni Mɪtaku, 16 Judàs we ni nya'a wan Jems, mbi Judàs Iskariət we ni nya'a fen əməd.

Yeso wiə nya'a chwi inu bə wɛ bəd
(Mt 4.23-25)

17 Yeso nya'a swi' rikaŋ iwum we mbi ə bəd tom mbe pè təm əsi ibad mbi inɔn məməənɪ-inu iməd ƚɔɔ' mbi inɔn bəd ni nya'a kwà' wi kyeŋ ni nya'a nɔ' riŋga isi jim mbe ri ə Jùdeya ƚɔɔ' ə Jèrusalèm ƚɔɔ' iban rɪbàà we ri ə Tai mbi ə Sidòn. 18 Mbi nya'a wò zu inu mbe ni Yeso nya'a ghàə. Mbi nya'a bə wò ni wɛ vi iwɔn mɪməd. Wɛ nya'a bə chɛ izwi ribɔŋ riŋga bəd mbe ni izwi ribɔŋ nya'a chəə mɪməd. 19 Inɔn bəd we jim nya'a wiə kəb beti əməd, imbə' ighəm ni ika wiə nya'a jwɛ ri əni məd vɛə mɪməd mijim.

Ənu imbə' igha' ƚɔɔ' ənu imbə' əkənɪ
(Mt 5.1-12)

20 Yeso nya'a nòrɪ əghə nəŋ mbi məməənɪ-inu ghà ni, "Nwiə zi əbɔrəbɔd igwi nən, mbən bəd ikwan, imbə' ighəm ni à yia mbəna biri jig ənu ifɔn ə Nwiə. 21 Nwiə zi əbɔrəbɔd igwi mbən mbe ni nji ə zaŋə rɛnɪn, imbə' ighəm ni mbə biri jig kod. Nwiə zi əbɔrəbɔd igwi mbən mbe niə chweŋ misi rɛnɪn,

imbè' ighàm ni mbè birì chə'ri.

22 "Njwiè zì əbcɔrəbɔd igwi nən, əwù ze ni bəd ə bən əwən, chɛ̀ əwən rəka' mɛ̀məd, zòm əwən, bə ghàə ni mbə yìə bəd mbe niə ghɛ̀ inù rìbɔ̀ŋ, imbè' ighàm ni mbə ben Wan Wəd! 23 Mbè gha' əwən əni ze ni ənù ze ə birì ghɛ̀. Igha'i we ghi ni mbə siə tòmbə, imbè' ighàm ni ichɔ' əfà'i kyeŋ wi i nən ikaŋ. À yìə bə ichi ni mɛ̀mbə' mɛ̀məd rəŋwe nya'a ghɛ̀ əni ə bəd ɛ̀kən Njwiè.

24 "Ayìə ŋgə' kyeŋ birì nyi igwi nən, mbèn mbe ni berì mbɔ̀n, imbè' ighàm ni mbə fə berì ighi mbe niə ghɛ̀ə ni mbə chub iŋga chòm.

25 Ngə' kyeŋ birì nyi igwi nən, mbèn mbe ni fə jig kod rìnìn,

imbè' ighàm ni nji rì birì kirì zaŋ əwən.

Ngə' kyeŋ birì nyi igwi nən, mbèn mbe niə chə'ə rìnìn,

imbè' ighàm ni mbə birì kənə bə dì.

26 "Ngə' kyeŋ birì nyi igwi nən, əwù ze ni bəd mɛ̀jim ə ghà inù chòm imbè' əwən, imbè' ighàm ni à yì əndəŋ əndəŋ ni mɛ̀mbə' mɛ̀məd rəŋwe nya'a ghɛ̀ əni ə bəd ɛ̀kən miɣhab.

Ənù ni gha' bəd pən

(Mt 5.38-48;7.12a)

27 "Ayìə mə ghà i nən, mbèn mbe niə zwetiə ənù ze ni miə ghàə ni: Mbè gha' mbə bəd pən bə ghɛ̀ ɛ̀chòm əni ə bəd mbe niə bən əwən. 28 Mbè zì əbcɔrəbɔd igun ə bəd mbe niə zìə ndòn igwi nən, bə kɔ̀ŋgɛ̀ ə Njwiè igwi mbe niə zòm əwən. 29 Wəd mɔ'w mi nìb e inwa, à bèn əba zìə chwi i bɔ. Wəd mɔ'w mi niŋ e ngywɛ ma'i, bə sàŋ e ngywɛ bòm i bɔ. 30 Wəd mɔ'w mi nɔn əghi rì ne, na' i bɔ. Wəd mɔ'w mi niŋ mbe ighi, tirə wiri biiri e ighi mbe. 31 Ənù ze mbə kəb ni bəd cherə ghɛ̀ əni ə nən, mbə bə ghɛ̀ əni mɛ̀məd.

32 "À mi ye'ə gha'ə àmei bəd mbe niə gha' əwe, əze ə kiə wò weeri əwe əni ə ye ə? Ka àbei bəd mbe niə ghɛ̀ inù rìbɔ̀ŋ, i mbiə gha'ə bəd mbe niə bə gha'ə mɛ̀məd.

33 "À mi ye'ə ghɛ̀ ɛ̀chòm àmei əni ə bəd mbe niə ghɛ̀ ɛ̀chòm əni ə ne, əze ə kiə wò weeri əwe əni ə ye ə? Ka àbei bəd mbe niə ghɛ̀ inù rìbɔ̀ŋ, i mbiə bə ghɛ̀ àmei əne. 34 "À mi ye'ə chɔ' ikab nà' əmbi ə bəd mbe ni birì wi i ne, əze ə kiə wò weeri əwe əni ə ye ə? Ka àbei bəd mbe niə ghɛ̀ inù rìbɔ̀ŋ, i mbiə chɔ' ikab bə nà' əmbi ə bəd mbe niə ghɛ̀ inù rìbɔ̀ŋ. I mbiə wiriə niŋ inun we ni mbi kə' nà'. 35 "Ayìə mbə gha' mbə bəd pən bə ghɛ̀ ɛ̀chòm əni mɛ̀məd. Mbə bə chɔ' ikab nà' əmbi bəd mbe ni chəi mbiə wòmə ni mbi birì wi i nən. Mbə mi ghɛ̀ əne, mbə birì berì ichɔ' əfà'i kyeŋ bə ye' bɔn əchə-isig, imbè' ighàm ni məd wiə ghɛ̀ ɛ̀chòm əni ə bəd mbe ni chəi mbiə nà' məben-əwe i bɔ. I wiə bə ghɛ̀ ɛ̀chòm əni mbe niə ghɛ̀ izig. 36 Mbè diiri bəd àmei ichi ni ə Mbə' ə diiri bəd.

Ənù ni sa' bəd cherə

(Mt 7.1-5)

37 "Tì mbə sa' ə bəd cherə, imbè' tì Njwiè bi sa' i əwən. Tì mbə chəkɛ̀ ə rikum bəd, imbè' tì Njwiè bi chəki i tən. Mbə wa' inù rìbɔ̀ŋ bəd, imbè' Njwiè bə wa' mbən.

38 Mbə na' ighi əmbi ə bəd, əne Njwiè birì bi na' i nən. Njwiè birì nà' i nən chə ichi ni mbə kə' nà'. Mbi birì nyem ighi mbe ə si, fɔti chɛ̀rɛ̀, mbi swi siə gwè iŋga əghi ə ngywi ze ni ye' iŋga te rita'i, imbè' ighàm ni ighi ze ni mbə mig nà' əmbi ə wəd cherə yìə bə àmei əzi əwən ze ni mbi berì bi mig nà' i nən."

39 "Wì nya'a bə yì ghà ənù ə migi zì əmbi mɛ̀məd ni, "Tì ifigi yim mbəŋ əmbi wi cherə ə? Imbè' mɛ̀məd mijim birì feŋ iŋga ibigi ə? 40 Chəi əmənɛ̀-inù chə wəd we ni chwi inù i bɔ, àyìə wəd jim we ni mbi jengi chwi inù i bɔ birì ye' ighabi we ni chwi inù i bɔ.

41 "Əton ni əwə ə zə əchəb əghi ze ni ye' iŋga ighə we aŋgɔb, àyìə chəi əwə zə əkwiri iwəŋ ze ni ye' iŋga e ighə ki imbè' ə ye ə? 42 Kɛ̀ tɛ̀ à ghà əmbi we aŋgɔb ni, 'Aŋgɔb, si mə chɛ̀ əchəb əghi ze ni ye' iŋga e ighə,' ni chəi əwə ə zə əkwiri iwəŋ ze ni ye' iŋga we ə? Əwə yì əbeki ə wəd! Fə be chɛ̀ əkwiri iwəŋ ze ni ye' iŋga e ighə, əne à birì zə isi ichi chòm bɔŋ chɛ̀ əchəb əghi ze ni ye' iŋga ighə we aŋgɔb.

Ənù imbè' əzed mbi ti ritami

(Mt 7.16-20;12.33-35)

43 "Chəi əzed ə chòm ə kɔ ritam rìbɔ̀ŋ. Chəi əzed rìbɔ̀ŋ ə bə kɔ ritam chòm. 44 I mbiə kyeri əzed tì əni ritam məd. Chəi təŋgwin nɔŋ ə kɔ əkwəbi. Chəi fəkyi ə bə kɔ mɛ̀namsɛ̀. 45 Wəd chòm wiə dū inù chòm tì iŋga i fiŋ ze ni swi mbi inù chòm. Wəd rìbɔ̀ŋ wiə bə dū inù rìbɔ̀ŋ tì iŋga i fiŋ ze ni swi mbi inù rìbɔ̀ŋ, imbè' ighàm ni ichi wiə ghà ye' inù mbe ni swi iŋga fiŋ.

Bəd mɛ̀be ni nya'a bɔm nəb

(Mt 7.24-27)

46 "Mbə kiə tɔŋ əmi ni, 'Ənùŋisig, Ənùŋisig', àyìə chəi mbəə ghɛ̀ inù mbe ni miə gha i nən imbè' ə ye ə? 47 Mə birì chwi ichi ni wəd jim we ni ye'ə əsi num, zu mi iŋgam, bə ghɛ̀ inù mbe ni miə ghàə, ye' i nən. 48 Wì yì ighabi ə mbaŋə niə bɔmə nəb. Wì nya'a tɔŋ əchi zìə nyi ə si, əne bɔm əchi ze igun iwɔ. Igyɛ nya'a swi gwèə, chə nun nəb ze, àyìə chəi nəb ze nya'a wuri, imbè' ighàm ni mbi nya'a bɔm ichi chòm. 49 Wəd we niə zuə, àyìə chəi wiə ghɛ̀ inù mbe yì ighabi ə mbaŋə ze ni nya'a bɔm nəb igun ə si ni chəi wì nya'a zì əchi. Igyɛ nya'a swi gwèə, chə nun nəb ze, zì bu' əwu əwən. Igyɛ we nya'ə bəə chəkɛ̀ nəb ze."

Yeso nya'a vè wəd əfà'i ətu igwi mɛ̀sɔgyɛ

(Mt 8.5-13)

7 Əni Yeso nya'a fə maani ni gha inù mbɔ əmbi ə bəd mbe, wì nya'a wò əsi ze ni mbi nya'a tɔŋ əni Kàpenəhom. 2 Ətu igwi mɛ̀sɔgyɛ iki fibɛ̀ nya'a berì i wəd əfà'i ni nya'ə wònə siə wo kwì. Wì nya'a gha' wəd əfà'i we kwà' rìŋgə'. 3 Əni wì nya'a zu imbè' ə Yeso, wì nya'a tom bəd kyeŋ mɛ̀jù mɔ'w əsi məd ni mbi bu' ibɔ i bɔ ni wì ye'e vè i wəd əfà'i we. 4 Əni mbi nya'a wo əsi Yeso, mbi nya'a pè bu' ibɔ i bɔ kwà' rìkə ghàə ni, "Mbaŋə zì ə kàŋ kù' ni à weeri əməd, 5 imbè' ighàm ni məd ə gha' əberɛ̀ zì i na. Wì fə bə vè nəb əkàtɛ̀ i na."

⁶ Əni Yeso nya'a zu əne, wɛ nya'a nɔ' kɔ wɔ mbi mɛmɛd. Əni wɛ nya'a siə tindi iban ə nəb ze, ətu igwi mɛsɔgyɛ we nya'a chà mbi mɛsə' ni mbi gha i bɔ ni, "Masà, tirə chə e e nyamnyod imbə' ighəm ni mi rika kù' əmi ni à nyi iŋga mi nəb. ⁷ Mə bə zə ni mi rika kù' əmi ni ye'e əsi ne mɔ' mɔ'. Əne gha àmei iŋgam, mi wəd əfà'ì biri bɔti i. ⁸ Mɔ' yia mbanə əton mɛsɔgyɛ kyeŋ. Mə bə beri mɛsɔgyɛ əton num. Mə mi ghà əmbi wi mɔ'ɔ' ni, 'Wo ə!', wɛ bə wɔ. Mə mi bə ghà əmbi wi cherə ni, 'Ye'e!', wi bə ye'e. Mə mi ghà əmbi mi wəd əfà'ì ni, 'Fa' əfà'ì zì!', wɛ bə fà'."

⁹ Əni Yeso nya'a zu ənù ze, wɛ nya'a yiiri imbə' əməd, əne bəŋ ghà əmbi inɔn bəd we ni nya'a beeni əbɔ' məd ni, "Mə ghà i nən ni ka àbei iŋga Izre, chəi mə kwe' zə wəd mɔ'ɔ' ni beri ikwi ibeni wɔ'."

¹⁰ Əni bəd mbe ni mbi nya'a tom əsi Yeso nya'a wiri bəndɛ wɔ ə nəb, mbi nya'a pə zə ni wəd əfà'ì we fə bɔti i.

Yeso nya'a zwemni wan iku əyi

¹¹ Chəi əgha ə nya'a saari, Yeso nya'a wɔ iŋga əsi ze ni mbiə tɔŋ əni Nain. Məməənhɛ-inù iməd mbi inɔn bəd ni nya'a kwà' wi kyeŋ nya'a wɔ mbi məd. ¹² Əni wɛ nya'a siə wɔ pe iban ichù ikam we niə nyi iŋga əsi ze, wɛ nya'a zə əni mbi nya'a bə' əvi ə wəd mɔ'ɔ' jwɛə mbi əzi əwən. Mbanə ze ni nya'a kwi yia nya'a àmei wan we mɔ' əmbi i niŋ, ni nya'a iku əyi. Inɔn bəd ni nya'a kwà' wi kyeŋ nya'a beeni əbɔ' iku əyi we. ¹³ Əni Ənùŋisig nya'a zə əməd, wɛ nya'a kən əni məd ghà i bɔ ni, "Tirə dɛ e." ¹⁴ Əni wɛ nya'a ghà əne, wɛ nya'a wɔ bətɛ ikon we ni mbi nya'a bə' əvi ə wəd ze igun. Bəd mbe ni nya'a bə' ikon we nya'a təm. Əne wɛ nya'a ghà ni, "Əjɔŋ, mə ghà i ne ni nɔ' rətia!" ¹⁵ Mbanə ze ni nya'a kwi nya'a nɔ' chubi kɔ ghami. Yeso nya'a nà' əməd əmbi iŋgɔb məd.

¹⁶ İbɔɔ nya'a swi iŋga bəd mbe mijim, əne i mbiə nya'a yiiri ə Nwiə ghàə ni, "Wəd ikən Nwiə ni dabə fə jwɛ əka' na!" fɔri ni, "Nwiə fə ye'e i weeri mbi bəd!"

¹⁷ İkən wɔ imbə' ə Yeso nya'a jàn iŋga əba əbeŋ ze ri ə Jùdeyà jim bə jàn iŋga iben jim mbe ni nya'a iban iban.

Jɔn we ni nya'a nà' minib nya'a tom mbi məməənhɛ-inù əsi Yeso
(Mt 11.2-19)

¹⁸ Məməənhɛ-inù Jɔn we ni nya'a nà' minib nya'a ghà inù mbɔ jim i bɔ. ¹⁹ Əne wɛ nya'a tɔŋ mɛmɛd mibe, tom mɛmɛd əsi Ənùŋisig ni mbi biiri i bɔ ni, "Àwɔ wa kiə wəd we ni bəd ikən Nwiə nya'a ghàə ni wɛ biri ye'e, kɛ rɛ wa wom wi cherə ə?"

²⁰ Əni bəd mbe nya'a wo əsi Yeso, mbi nya'a ghà ni, "Jɔn we niə nà' minib fə chà əwa əsi ne ni tɛ biiri ni, 'Àwɔ wa kiə wəd we ni bəd ikən nya'a ghàə ni wɛ biri ye'e, kɛ tɛ wom wi cherə ə?"

²¹ Àmei əni ə nyùmə we, Yeso nya'a vɛ bəd mɛnɔnɔ' ni nya'a wɔn tɛkwiri iwɔn nɔnɔ', wɛ nya'a chɛ izwɛ ribɔŋ bə ghɛ ni mifigɛ nɔnɔ' zə isi. ²² Əni wɛ nya'a ghi əne, wɛ nya'a wiirɛ əmbi mɛmɛd ni, "Mbə wɔ ghà inù mbe ni mbə fə zə bə zə əmbi Jɔn. Mifigɛ mbiə siə zə isi, bəd ni

nya'a tɛ' iwu mbiə siə yèn ichi chòm, əpabi ə mi ri əni bəd mbe ni nya'a wɔn əpabi, mbɛriko mbiə siə zu ənù, ivi bəd zwemə, i mbiə bə ghà ikən chòm əmbi ə bəd ik-wan. ²³ Nwiə zi əbɔrəbɔd igun ə wəd we ni chəi wɛ bid ənù ə mɔ'ɔ' imbə' əmi!"

²⁴ Əni bəd mbe ni Jɔn nya'a tom nya'a wo əwən, Yeso nya'a kɔ ghà imbə' ə Jɔn əmbi minɔn bəd mbe ni, "Mbə nya'a kaŋ jwɛ wo zə ye iŋga ibad rikwà' i ə? Mbə wa nya'a wɔ zə wəd ni ye' ighabi ifu sɛ ni ifə ə chɛ' ə?"

²⁵ Mbə nya'a kaŋ jwɛ wo zə ye ə? Mbə wa nya'a wo zə wəd ni zi ngywɛ ri chòm ə? Mbə zə ni bəd mbe niə zìə ngywɛ ri chòm bə fɔɔnɛ iŋga mbɔn mbiə chub iŋga tɔ'.

²⁶ Mbə nya'a kaŋ jwɛ wo zə ye ə? Mbə wa nya'a wo zə wəd ikən Nwiə ə? Ee, mə ghà i nən ni mbə nya'a zə wəd we ni che wəd ikən Nwiə. ²⁷ Jɔn wɔ yia wəd we ni mbi nya'a ŋwa'ni imbə' əməd ni,

'Zə, mə biri cha mi wəd tom imbi i ne.
Məd biri teki inəŋjɛ i ne.'

²⁸ Mə ghà i nən ni, rəbɔ' bəd mijim mbe ni məyi gywi, chəi wi mɔ'ɔ' əŋgu ni dabə chə ə Jɔn. Ayia we ni kə chə mbi mijim iŋga ənù ifɔn ə Nwiə ə dabə chə əməd."

²⁹ Əni bəd mbe mijim, məənhɛ məfeti mɛtagsɛ, nya'a zu ənù zì, mbi nya'a ben ni Nwiə nya'a ghɛ inù ni ku'ni, imbə' ighəm ni à yia Jɔn nya'a na' minib əmbi mɛmɛd.

³⁰ Ayia mɛFarisii mbe mbi məchwia rɛkə mbe nya'a ton ənù ze ni Nwiə nya'a fə taŋ nùŋ imbə' mɛmɛd, imbə' ighəm ni chəi mbi nya'a ben ni Jɔn na' minib əmbi mɛmɛd.

³¹ Yeso nya'a wɔ imbi ghà ni "Mə kiə wɔ mig ighəm bəd wɔ rɛnɛn əni ə ye ə? Mbi ki ighabi ə ye ə? ³² Mbi yi ighabi ə bɔn kwa ni chub ə sām iwɛn tɔŋə mbi cherə ghàə ni,

'Tɛ nya'a fə mikiyɛ i nən,
əyia chəi mbə nya'a bini.
Tɛ nya'a kweri mikiyɛ idi,
əyia chəi mbə nya'a chweŋ misi.'

³³ Jɔn we ni nya'a nà' minib nya'a ye'e, chəi wɛ nya'a jigə ŋgəŋ, chəi wɛ nya'a bə nɔə mino', əne mbə nya'a ghà ni, 'Əzwɛ ribɔŋ ə zi iŋga məd.' ³⁴ Wan Wəd nya'a ye'e. Wɛ nya'a jigə bə nɔə mino', əne mbə ghà ni, 'Mbə zə mbanə zì! Məd yia ndarijig fɔri ətəd mino'. I wiə jig əsə' mbi məfeti mɛtagsɛ fɔri bəd niə ghɛ inù ribɔŋ.'

³⁵ Ayia bəd mbe ni ben inù mbe ni Nwiə ə ghàə mbiə chwia ni iwe Nwiə ə kù'."

Yeso nya'a wɔ əkwi Saimon ni nya'a Farisii

³⁶ Farisii mɔ'ɔ' nya'a tɔŋ ə Yeso ni wɛ ye'e jig mbi ni. Əne wɛ nya'a wɔ nyi iŋga nəb ze, chubi jig. ³⁷ Əyi mɔ'ɔ' nya'a iŋga əsi ze ni nya'a ghɛ inù ribɔŋ. Əni wɛ nya'a zu ni Yeso wiə jig iŋga nəb Farisii we, wɛ nya'a wɔ mbi miwud ni nya'a nyù'ri ifɔ chòm. Miwud mbe nya'a iŋga chəŋ ələbastà. ³⁸ Wɛ nya'a pə təm ənjim ə Yeso iban iwu iməd, kɔ chweŋ misi zù iwu məd əŋgu bə fu əni ti nyòŋ ri ətu. Wɛ nya'a sɔɔri iwu mbe bə zɔ' əni miwud mbe. ³⁹ Əni Farisii we ni nya'a tɔŋ ə Yeso nya'a zə ənù ze, wɛ nya'a ghà iŋga i fɛŋ ni, "Mbanə zì mi kàn kə' ye' wəd ikən Nwiə, ni wɛ kyeri əyi wɔ niə bətɛ əməd bə ky-eri ikwi əyi we ni wɛ ye' wiwən, imbə' ighəm ni əyi wɔ

wiə ghè inû ribòŋ.”⁴⁰ Yeso nya'a wùirè i bɔ ni, “Saimòn, mæ berì ɛnû ɛ mɔ'ɔ ni gha i ne.”

Saimòn nya'a biiri ni, “À kɪ ɛnû ɛ ye ɛ, ɛchwià-inû ɛ?”

⁴¹ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, “Mbanɛ̀ mɔ'ɔ ri be nya'a yim ikab ɛmbi ɛ wèd ni nya'a chɔ' ikab. Wè fibè nya'a yim ɛmæd chu' ɛki ɛtân, wɪ cherə nya'a yim ɛmæd chu' iwum tân. ⁴² Ɖni chæi ɛni tɛ mbi nya'a wɪ ikab we, wè nya'a saŋ ikab we ɛmbi mɪmæd mbe mibe. Ɖne à kɪ wɪ rəɔ' mɪmæd mbɔ mibe biri jɛŋgi gha' ɛmæd ɛ?”

⁴³ Saimòn nya'a wùirè ni, “Mæ kɔndi ni à yɪ we ni wè saŋ ikab kɔkɔ' i bɔ.”

Yeso nya'a ghà ni, “À fə wùirè ichi chòm.”⁴⁴ Ɖni wè nya'a ghà ɛne, wè nya'a beŋ nèŋ ɛyi we, ghà ɛmbi Saimòn ni, “À zə ɛyi wɔ ɛ? Mæ nyi iŋga e nɛb chæi à na' minib ni mæ so mbi iwu ɛŋgu, àyia ɛyi wɔ fə zù mbi iwu ɛni mbi mɪsi bə fu ɛni ti nyòŋ ri ɛtu. ⁴⁵ Chæi à sɔɔri mi ndə', àyia tɛ ɛni mæ nyi iŋga e nɛb, chæi wè kiri sob ni sɔɔri mbi iwu. ⁴⁶ Chæi à zɔ' mi ɛtu ɛni miwud, àyia wè fə zɔ' mbi iwu ɛni miwud niə nyù'ri ifɔ chòm. ⁴⁷ Ɖne mæ wiə ghà i ne ni, mbi fə wa' inû ribòŋ mæd mbe ni nya'a kaŋ kɔ', imbè' ighəm ni wè bə chwi igha' i kɔkɔ'. Àyia wèd we ni mbi wa' inû ribòŋ mæd ripi' biri bi chwi ɛmei igha' ripi'.”

⁴⁸ Wè nya'a ghè ɛne, ghà ɛmbi ɛyi we ni, “Mæ fə wa' mbe inû ribòŋ.”

⁴⁹ Bêd mbe ni nya'a chubi jig mbi mæd nya'a kɔ ghà mbənə mbənə ni, “Wɔ kɪə we niə wa' inû ribòŋ bêd ɛ?”

⁵⁰ Yeso nya'a ghà ɛmbi ɛyi we ni, “E ibeni fə chɛ ɛwe ri ɛŋgə'. Si wò e ɛni ɛbɔrəbɔd.”

Məyi mbe ni nya'a yènə mbi Yeso

8 Chæi ɛgha ɛ nya'a saari, Yeso nya'a wò chɛ iŋga isi kɔkɔ'. Wè nya'a yènə ghà ikən chòm imbè' ɛnû ifɔn ɛ Nwiə. Məmèənɛ-inû imæd mbe wum chɔb rɛbe nya'a mbi mæd, ² mbi məyi mɔ'ɔ mbe ni wè nya'a chi izwɪ ribòŋ rɪŋga mɪmæd mbi mbi mɔ'ɔ mbe ni wè nya'a vɪ iŋ'ɔ ni nya'a igwi mɪmæd. Məyi mbe yia nya'a Mèri, ni mbi nya'a bə tɔŋ ɛni Məgdälən, ni Yeso nya'a chi izwɪ ribòŋ sambe rɪŋga mæd, ³ Jòanà ni nya'a iwi Chuzà we ni nya'a wèd ɛfà'í Herɔd mbi Sùsanà mbi məyi cherə kɔkɔ'. Məyi mbɔ mbiə nya'a wèèrɛ ɛ Yeso bə wèèrɛ məmèənɛ-inû imæd rɪŋga mbə ìbàmɪ.

Ɖnû ɛ migi imbè' wèd niə fà'è mbeŋ

(Mt 13.1-9; Mk 4.1-9)

⁴ Ɖni inɔn bêd ni nya'a kwà' wɪ kyeŋ mbi ɛ bêd ni nya'a kɔ' ri isi isi wò ɛsi mæd nya'a feti, wè nya'a ghà ɛmbi mɪmæd ɛni ɛnû ɛ migi ni, ⁵ “Wèd mɔ'ɔ niə fà'è mbeŋ nya'a jwè wo kon mbi ighi. Ɖni wè nya'a ɛŋwi ighi mbe, tɛ mɔ'ɔ nya'a feŋ igwi inənjɛ, bêd chɛè t'èrɛ, tɪnən ye'e fə. ⁶ Tɛ mɔ'ɔ nya'a feŋ igun iwɔ. Ɖni tɛ nya'a kɔ ni kwi, tɛ nya'a nəŋə kwi, imbè' ighəm ni chæi si nya'a beri minib. ⁷ Tɛ mɔ'ɔ nya'a feŋ iŋga ìjəŋɛ. ìjəŋɛ we nya'a kwi nib ighi mbe. ⁸ Tɛ mɔ'ɔ nya'a feŋ iŋga si chòm, ɛne kwi kɔ ighəm iki fibè chɛ te ni wè nya'a be ɛwɪ.”

Ɖni Yeso nya'a gha ɛnû zɔ mænɛ, wè nya'a bə yɪ ghà ni, “Wèd we ni tɛ wè zu ɛnû, wè zu!”

Ɖton ni Yeso nya'a niŋ inû migi ghà inû

(Mt 13.10-17; Mk 4.10-12)

⁹ Ɖni məmèənɛ-inû Yeso nya'a biiri ɛton ɛni ɛnû ɛ migi zɔ i bɔ, ¹⁰ wè nya'a wùirè ni, “Nwiə fə nà' iwe i nən ni mbè kyeri inû mbe ni ye' ɛnəmæ imbè' ɛnû ifɔn ɛ Nwiə. Àyia i mbiə ghà ɛmbi ɛ bêd cherə ye' ɛni inû migi, imbè'”

'mbi mi nèŋ chæi mbi biri zə,
mbi mi bə zu chæi mbi biri kyeri.'

Ɖton ɛni ɛnû ɛ migi ze imbè' wèd niə fà'è mbeŋ

(Mt 13.18-23; Mk 4.13-20)

¹¹ “Ɖton ɛni ɛnû ɛ migi ze yɪ ni: ighi mbe ni mbi kon yɪ iŋgam Nwiə. ¹² Ighi mbe ni nya'a feŋ igwi inənjɛ yia bêd mbe ni fə zu iŋgam we, àyia ɛzwɪ ribòŋ ɛ ye'e chɛ iŋgam we rɪŋga fɪŋ tɛ mɪmæd, imbè' tɛ mbi ben ɛwən, jwè rəŋgə'. ¹³ Ighi mbe ni nya'a feŋ igun iwɔ yia bêd mbe ni ɛni mbi fə zu iŋgam we, mbi niŋ ɛni igha'í. Àyia chæi wɪ nyi iŋga fɪŋ tɛ mɪmæd. I mbiə ben iŋgam we ɛni ikə nyùmə, àyia ɛnumbɪ ɛ mi ye'e, mbi chɛ tɛ fɪŋ tɛ ɛni ɛnû ze ni mbi beni. ¹⁴ Ighi mbe ni nya'a feŋ iŋga ìjəŋɛ yia bêd mbe ni fə zu iŋgam we, àyia ichi ni mbiə yènə wòè, inû imbè' ighi rɪŋga isig, ɛnû ni zɪ fɪŋ ɛni ikab mbi inû ni ghi inû mbe ni nyamnyod ɛ feeniə, mbi ye'e nib ighi mbe, ghè chæi ibeni mɪmæd kaanə. ¹⁵ Ighi mbe ni nya'a feŋ iŋga si chòm, yia bêd mbe ni ɛni mbi zu iŋgam we, mbi yim wɪ kàni iŋga tə fɪŋ te ni zeŋi bə bɔŋ, ɛne yim fɪŋ pè ɛni mbi ghi inû mbe ni Nwiə kəbi.

Ɖnû ɛ migi imbè' ɛnam

(Mk 4.21-25)

¹⁶ “Chæi wèd mɔ'ɔ ɛŋgu ni wè mi che ɛnam, wè niŋ fik'ù kubri igun, kɛ wɪ nùŋ ɛton ɛbà'. Wè biri nuŋ ye' igun ɛsi ni mbiə te ɛnam, imbè' bêd mbe ni nyi ɛ nɛb mbe tɛ mbi zə isi.

¹⁷ “Chæi ɛnû ɛ mɔ'ɔ ɛnəmæ ni chæi bêd biri to' ɛsaŋ. Chæi bæi isə mɔ'ɔ ni chæi bêd biri kyeri, kɛ ni chæi bêd biri du ɛsaŋ.

¹⁸ “Ɖne mbè we ɛwən ichi ni mbèə zu inû, imbè' ighəm ni wèd we ni beri ighi, mbi biri na' mbi cherə i bɔ, wè si beri mbi kɔ'. Àyia we ni chæi wè beri ɛghɪ, ka àbei ikə we ni wè kɔndi ni tə beri, mbi biri niŋ ri bɔ.”

Iŋgɔb Yeso mbi ɛ bɔŋgɔb mæd

(Mt 12.46-50; Mk 3.31-35)

¹⁹ Iŋgɔb Yeso mbi ɛ bɔŋgɔb mæd nya'a wò ɛsi mæd, àyia chæi ɛni tɛ mbi nya'a tindi iban mæd, imbè' ighəm ni inɔn bêd nya'a kad ɛmæd. ²⁰ Wèd mɔ'ɔ nya'a ghà i bɔ ni, “E niŋ mbi mbe bɔŋgɔb mbe tɛmbi isig. I mbiə kəb zə ɛwe.” ²¹ Àyia wè nya'a ghà ɛmbi mɪmæd ni, “Mi niŋ mbi mbi bɔŋgɔb yia bêd mbe niə zu iŋgam Nwiə bə ghè.”

Yeso nya'a tæmni æfim

(Mt 8.23-27; Mk 4.35-41)

²² À nya'a æni æ mɔ'w, Yeso nya'a wò nyi æbaŋ igyɛ mbi mbi mæmæðni-inû. Wɛ nya'a nyi æne ghà æmbi mæmæð ni, "Tɛ baani æ sà wò injin wæ." Mbi nya'a zu æne kɔ wò. ²³ Əni mbi nya'a baaniæ, wɛ nya'a feŋ æ ngweni. Əfim æ ka æ ka æ nya'a sà' kɔ che igun æ sà ze. Əze æ nya'a ghɛ ni mbi nyi ngə' kyeŋ imbə' ighəm ni minib nya'a kɔ nyi iŋga æbaŋ ze. ²⁴ Mæmæðni-inû mbe nya'a wo nò æmæð, ghàè ni, "Masà, Masà, tɛ yi æni ichù ivi!"

Wɛ nya'a nò', ghàm æbɔ' æfim ze fɔri æbɔ' minib mbe ni nya'a nò'è swi'æ. Mbi nya'a sob, æne isi nya'a bɔd ri gwèèd. ²⁵ Əni mbi nya'a bɔd æne, wɛ nya'a ghà æmbi mæmæð ni, "Ə ibeni ki yi æ?" Mbi nya'a bɔ bə yiiri, æne ghà mbænə mbænə ni, "Wɔ kiæ kaŋ æwe, ni wɛ mi ghàm ka àbei æfim mbi minib niæ nò'è swi'æ æ zuuni æmæð æ?"

Yeso nya'a vɛ mbaŋə ni izwɛ ribòŋ nya'a iŋga mæð

(Mt 8.28-34; Mk 5.1-20)

²⁶ Yeso mbi mbi mæmæðni-inû nya'a wò pè æba æbeŋ ze riæ Gèrasenès ni nya'a injin æ sà ze ri æ Galilií. ²⁷ Əni wɛ nya'a jwi riŋga æbaŋ ze te æwu æ si, mbaŋə mɔ'w riŋga æsi ze ni izwɛ ribòŋ nya'a iŋga mæð nya'a wò kumni æmæð. Əgha æ nya'a fə sà ni chæi mbaŋə ze nya'a zi ngywi. Chæi wɛ nya'a chub iŋga nəb. I wiæ nya'a chubə ye' iŋga mɛsi ni mbi chəb iŋga iwɔ. ²⁸ Əni wɛ nya'a zə æ Yeso, wɛ nya'a kyeŋ kwà' rikă, gù ifɛ i bɔ, kyeŋ æni æ gɛ kă kă ghà ni, "Yeso, Wan Njwiè Əchè-isi! À beri ænù æ ye ni ghɛ mbi num æ? Mə bu' ibɔ i ne ni tirè chə e æmi!" ²⁹ Wɛ nya'a ghà æne imbə' ighəm ni Yeso nya'a ghà æmbi æzwɛ ribòŋ ze ni zia jwi riŋga mbaŋə ze. Əzwɛ ribòŋ ze æ nya'a yimə mbaŋə ze tum æ si ighəm nɔnɔ'. Ka à bə ye'i ni i mbi nya'a nəŋgiæ æmæð, bə kod ibɔ mæð mbi iwu mæð æni mɛkàrə, àyiæ wɛ nya'a tændi ighi mbe. Əzwɛ ribòŋ ze zia nya'a fid æmæð wɛ norə wò iŋga ibad rik-wà'i.

³⁰ Yeso nya'a biiri i bɔ ni, "E ikum kiæ we?"

Wɛ nya'a wiiri ni, "Mi ikum yi 'Inɔn'." Wɛ nya'a ghà æne imbə' ighəm ni izwɛ ribòŋ nɔnɔ' nya'a fə nyi iŋga mæð.

³¹ Izwɛ ribòŋ mbe nya'a bu' ibɔ æmbi Yeso ni wɛ mi fid æwə, ti wɛ chà i iŋga ibigi ri chə inwɛ.

³² Inɔn mɛkuŋə ni nya'a kwà' wi kyeŋ, wiæ nya'a jig ibom iwum æsi ze. Əne izwɛ ribòŋ mbe nya'a bu' ibɔ æmbi Yeso ni wɛ saŋ æwə mbə wo nyi iŋga mɛkuŋə mbe. Wɛ nya'a bení. ³³ Əne izwɛ ribòŋ mbe nya'a jwi riŋga mbaŋə ze wo nyi iŋga mɛkuŋə mbe. Inɔn mɛkuŋə we jim nya'a sù ibom bam æni æ bid wo feŋ iŋga æ sà ze, koŋ.

³⁴ Əni bəð mbe ni nya'a nəŋgi mɛkuŋə mbe nya'a zə ænù ze ni nya'a ghɛ, mbi nya'a nòrə wò ghà ænù ze iŋga æsi ze bə ghà iŋga isi mbe ni nya'a iban iban. ³⁵ Bəð nya'a jwi i wo zə ænù ze ni nya'a ghɛ. Əni mbi nya'a wò pè æsi Yeso, mbi nya'a zə mbaŋə ze ni izwɛ ribòŋ mbe nya'a jwi riŋga mæð. Wɛ nya'a chub iban iwu Yeso mbi æ ngywɛ bòm. Ətu æmæð æ nya'a fə zeŋ i. Əne mæmæð mɛjim nya'a bɔ. ³⁶ Bəð mbe ni nya'a zə ænù ze, nya'a ghà ichí ni Yeso kə' vɛ mbaŋə ze. ³⁷ Bəð mɛjim riŋga isi

mbe ni nya'a kad æ Gèrasenès nya'a ghà æmbi Yeso ni wɛ nɔ'w wò i, imbə' ighəm ni ifeŋ nya'a yim mæmæð. Əne wɛ nya'a nyi æbaŋ igyɛ bændi wò i. ³⁸ Bɔŋ wɛ nya'a siə wòè, mbaŋə ze ni izwɛ ribòŋ mbe nya'a jwi riŋga mæð nya'a bu' ibɔ ni tə beeni æbɔ' mæð. Àyiæ wɛ nya'a ton i, ghà ni, ³⁹ "Bændi wò æwe ækwí ne, pè gha ænù æ kyeŋ ze ni Njwiè ghɛ æni æ ne."

Mbaŋə ze nya'a wò iŋga æsi ze æ jim, yènə sa' ænù æ kyeŋ ze ni Yeso ghɛ æni mæð.

Yeso nya'a zwemni wan əyi Jairùs, bə vɛ əyi ni nya'a wòn itu'

(Mt 9.18-26; Mk 5.21-43)

⁴⁰ Əni Yeso nya'a bændi, inɔn bəð nya'a wò bòm æmæð, imbə' ighəm ni mæmæð mɛjim mbiæ nya'a wòm æmæð. ⁴¹ Mbaŋə mɔ'w ni ikum mæð nya'a Jairùs, ni nya'a wi mɔ'w rəbɔ' mbaŋə te ni nya'a chà nəb ækàtɛ nya'a wò gù æni iwu imæð, bu' ibɔ ni wɛ wo iŋga i nəb, ⁴² imbə' ighəm ni wan əyi mæð, ni nya'a àmei we mɔ', nya'a si ichù ivi. Wan əyi we wiæ nya'a ighabi ighəm iwu wum chòb riə.

Əni Yeso nya'a yènə wòè, bəð nya'a fati æmæð kad.

⁴³ Əyi mɔ'w nya'a æbɔ' mæmæð ni nya'a wòn itu'. Wɛ nya'a fə wòn ighəm iwu wum chòb riə. Chæi wəð mɔ'w ni tɛ wɛ nya'a vɛ æmæð. ⁴⁴ Wɛ nya'a ye'e ti ænjim Yeso, pè bətɛ æchəŋ æ ngywɛ æmæð. Itu' we nya'a sob àmei æwu æwə. ⁴⁵ Yeso nya'a biiri ni, "À kiæ we beti æmi æ?"

Əni wəð jim nya'a ton i ni ka'i zia, Pità nya'a ghà ni, "Masà, minɔn bəð mbɔ kad æwe, bə fati æwe!"

⁴⁶ Àyiæ Yeso nya'a ghà ni, "Wəð mɔ'w fə bətɛ æmi, imbə' ighəm ni mæ kyeri ni ika fə jwi riŋga num." ⁴⁷ Əni əyi we nya'a zə ni chæi ichí ni tɛ rə nəmbɛ, wɛ nya'a wò yènə bindiə, pè gù ifɛ Yeso, ghà æton ze ni wɛ kə' bətɛ æmæð æmbi æ bəð mbe mɛjim, bə ghà ichí ni wɛ nya'a bɔti i æwu æwə. ⁴⁸ Yeso nya'a zu æne ghà i bɔ ni, "Wàn, e ibeni fə ghɛ ni à bɔti e. Ndə æwe æni æbɔrəbɔd."

⁴⁹ Əni wɛ nya'a kiri ghàmə, mbaŋə mɔ'w riŋga nəb wəð kyeŋ we ni nya'a chà nəb ækàtɛ nya'a wò pè ghà ni, "E wan əyi we fə kwi i. Tirè wiri chə e Əchwíə-inû."

⁵⁰ Əni Yeso nya'a zu ænù zɔ, wɛ nya'a wiiri æmbi Jairùs ni, "Tirè bɔ e. À mi bení, wɛ biri bɔti i." ⁵¹ Əni wɛ nya'a pè iŋga nəb Jairùs, chæi wɛ nya'a ben ni wəð mɔ'w nyi iŋga nəb mbi ni, chə ri æni æ Pità mbi Jems mbi Jɔn mbi mbă' wan əyi we mbi iŋgɔb mæð. ⁵² Bəð mɛjim mbe ni nya'a əŋgu mbiæ nya'a zə'è, diè wan we. Àyiæ Yeso nya'a ghà æmbi mæmæð ni, "Tɛ mbə zə' æ imbə' ighəm ni chæi wɛ kiri kwi. I wiæ gweni i gweni."

⁵³ Əni wɛ nya'a ghà æne, bəð mbe nya'a kɔ chə' æmæð imbə' ighəm ni mbi nya'a kyeri ni wɛ fə kwi.

⁵⁴ Àyiæ wɛ nya'a yim æbɔ æ wan əyi we, ghàm rikă ghà ni, "Wàn, nɔ' rətia!"

⁵⁵ Əzwɛ æ wan əyi we æ nya'a wiri bændi ye'e, æne wɛ nya'a nò' rətia àmei æwu æwə. Yeso nya'a si ghà ni mbi kəb əghí æ mɔ'w nà' i bɔ ni wɛ jig.

⁵⁶ Mbă' wan əyi we mbi iŋgɔb mæð nya'a yiiri, àyiæ Yeso nya'a patí mæmæð ni tɛ mbi tɔ gha æ ænù ze niæ ghi æmbi wəð mɔ'w.

Yeso nya'a tom màmàèñi-inû mbe wum chòb rìbe
(Mt 10.5-15; Mk 6.7-13)

9 Yeso nya'a toŋ màmàèñi-inû mbe wum chòb rìbe, nà' ika əmbi màməd ni mbi chi izwī rìbòŋ jīm bə vi iƵwɔn. ² Wɛ nya'a tom màməd ni mbi wo yènə ghà imbə' ənū ifɔn ə Njwiə, bə yènə vɛə bəd əwɔn. ³ Wɛ nya'a ghà əmbi màməd ni, "Əni mbia wòə, tɛ mbə niŋ ə əghɪ ə mɔ'ɔ, kɛ à ki ə mbàŋ, kɛ əbàmɛ, kɛ ŋgəŋ, ki ikab. Tɛ mbə bi niŋ ə ŋgywɛ rìbe. ⁴ Mbə mi pè nyi iŋga nəb mɔ'ɔ, mbə chub àmei iŋga nəb ze pè əni ze ni mbəə n'ə. ⁵ À mi ye' ni chəi mbi niŋ əwəŋ əsi ə mɔ'ɔ, mbə kud əgywi tɛ əni mbə iwu əni mbəə jwɛə, imbə' əze ə biri ye' ənweeni əmbi màməd ni mbi fə ton ikən chòm."

⁶ Màmàèñi-inû mbe nya'a jwɛ wò chə iŋga isi nɔɔ, yènə ghà ikən chòm bə yènə vɛə bəd isi jīm.

Ətu ə Heròd ə nya'a bùürɪ
(Mt 14.1-12; Mk 6.14-29)

⁷ Əni Heròd we ni nya'a tùmɔbɛ ə Galilii nya'a zu inû jīm mbe ni nya'a ghɛ, ətu əməd ə nya'a bùürɪ imbə' ighəm ni bəd mɔ'ɔ mbia nya'a ghàə ni jɔn we ni nya'a nà' mɪnib fə zwemə. ⁸ Mbi mɔ'ɔ mbia nya'a ghà ni Əlaijə fə wiri ye'e i. Mbi cherə mbia nya'a ghàə ni wəd ikən Njwiə mɔ'ɔ rəbɔ' mbi rəŋwe fə wiri zwemə. ⁹ Heròd nya'a ghà ni, "Mə nya'a sob ətu ə jɔn, əne mbanə zɔ ni miə zu inû mbɔ imbə' əməd kiə we ə?" I wiə nya'a kəbə ni nji tə zə ə Yeso.

Yeso nya'a jə mbanə chu' rɪtān
(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Əni bəd tom mbe nya'a bəndi, mbi nya'a ghà inû mbe ni mbi nya'a ghɛ əmbi Yeso. Əne wɛ nya'a niŋ màməd mbi wo àmei màməd màməd iŋga əsi ə mɔ'ɔ ni mbi nya'a toŋ əni Bətsaidə. ¹¹ Əni mɪnɔn bəd mbe nya'a zu ni i wi əŋgu, mbi nya'a beeni əbɔ' məd. Wɛ nya'a niŋ màməd, ghà imbə' ənū ifɔn ə Njwiə əmbi màməd bə vɛə bəd mbe ni nya'a wo ni wɛ vi màməd.

¹² Əni əfub ə nya'a siə bɛgə, màmàèñi-inû mbe wum chòb rìbe nya'a wò gha i bɔ ni, "Gha inɔn bəd wɔ wo iŋga isi mbe ni ye' iban iban, bə wò iŋga mbenj imbə' mbi kəb ighi mɔ'ɔ jig bə kəb isi ni ni əŋgu, imbə' ighəm ni tɛ wi əgha əsi ni chəi bəd əŋgu."

¹³ Wɛ nya'a ghà əmbi màməd ni, "Mbə na' əghɪ ə mɔ'ɔ əmbi màməd ni mbi jig."

Mbi nya'a wiirɪ i bɔ ni, "Tɛ berɪ àmei chiŋ ŋgəŋ rɪtān mbi əgwi ə be, kɪri ni tɛ wò zon ighijig əmbi inɔn bəd wɔ jīm." ¹⁴ Mbanə te ni nya'a əŋgu nya'a ighabi chu' rɪtān.

Yeso nya'a ghà əmbi mbi màmàèñi-inû ni, "Mbə ghɛ mbi chub ə si ikəm ikəm ighabi iwum tān iŋga əkəm ə fibɛ."

¹⁵ Mbi nya'a ghɛ əne. Əne bəd mbe mɛjim nya'a chub ə si. ¹⁶ Əni mbi nya'a chubi, Yeso nya'a niŋ chiŋ ŋgəŋ te rɪtān mbi əgwi ze əbe, nən ikaŋ, kòŋgɛ ə Njwiə, bə'ri, nà' əmbi màmàèñi-inû mbe ni mbi te ifɛ inɔn bəd we.

¹⁷ Mbi nya'a niŋ te, əne màməd mbe mɛjim nya'a jig

kod. Màmàèñi-inû mbe nya'a feti tikə te ni nya'a bu'u, tɛ swi mbɪrika' wum chòb rìbe.

Pità nya'a ghà wəd we ni Yeso ye' wiwəŋ
(Mt 16.13-19; Mk 8.27-29)

¹⁸ À nya'a əni ə mɔ'ɔ ni Yeso nya'a kòŋgɛ ə Njwiə rəzi' wi, màmàèñi-inû iməd nya'a chub iban məd. Əne wɛ nya'a biiri əmbi màməd ni, "Bəd kiə ghàə ni mɔ' yia we ə?"

¹⁹ Mbi nya'a wiirɪ ni, "Bəd mɔ'ɔ mbia ghàə ni àwò yia jɔn we ni nya'a nà' mɪnib. Mbi cherə mbia ghàə ni àwò yia Əlaijə. Mbi cherə ghàə ni àwò yia wəd ikən Njwiə mɔ'ɔ rəbɔ' mbi rəŋwe ni fə wiri zwemə."

²⁰ Əni mbi nya'a ghà əne, wɛ nya'a biiri əmbi màməd ni, "À ye' mbəŋə, mbə ghà ni mɔ' yia we?"

Pità nya'a wiirɪ ni, "Àwò yia Wəd we ni Njwiə zɔ'ɔ."

Yeso nya'a gha ni tə biri zə ŋgə' kwi
(Mt 16.20-28; Mk 8.30-9.1)

²¹ Yeso nya'a si jengɪ patɪ màməd ni tɛ mbi tɔ gha ə ənū zɔ əmbi wəd mɔ'ɔ. ²² Wɛ nya'a ghà ni, "Wan Wəd berɪ jengɪ zə ŋgə', bəd kyerŋ mbe rɪŋga əberŋ, bəd kyerŋ mbe ri ə mbàn Njwiə mbi məchwɛə rɪkə biri ton əməd. Mbi biri zwiiri əməd. À si igwi ini tad, Njwiə zwemni əməd."

²³ Wɛ nya'a ghà əmbi màməd mijim ni, "Wəd mɔ'ɔ mi kəb ye'e əbɔ' num, wɛ ton inû mɔ'ɔ mbe ni nyamnyod məd ə feeniə, bə' i əzed ə ba'ni ini jīm beeni əbɔ' num, ²⁴ imbə' ighəm ni wəd mɔ'ɔ we niə kəb nuŋ i itənɛ biri sam itənɛ we. We ni sam i itənɛ imbə' əmi biri wiri jig itənɛ we. ²⁵ Njim ze ni wəd biri jig kiə ye, əwu ze ni wɛ berɪ isig wɔ jīm, əne nim kɛ sam i itənɛ ə? ²⁶ Ətu ə mi nid wəd mɔ'ɔ imbə' əmi fɔri imbə' mi iŋgam, ətu ə Wan Wəd ə biri bi nid imbə' əməd əni wɛ ye'e ighabi ifɔn mbi ika we ni Mbə' na' i bɔ bə fɔri mbi iwumni we ni mbɛŋgɪrə zənɪ bə nà' i bɔ. ²⁷ Mə ghà rəsɪ' i nən ni chəi bəd mɔ'ɔ rəbɔ' mbɔ ni təmbi əgha biri kwi pè əni mbi fə zə ənū ifɔn ə Njwiə."

Yeso nya'a bənɪ siə teə
(Mt 17.1-8; Mk 9.2-8)

²⁸ À nya'a ighabi ə kàb fibɛ ni Yeso nya'a gha inû mbɔ, wɛ nya'a niŋ ə Pità mbi jɔn fɔri ə Jems, mbi kɔ' wò ikaŋ iwum i wò kòŋgɛ ə Njwiə. ²⁹ Əni wɛ nya'a kòŋgɛ, ifɛ məd nya'a kwepə, ŋgywɛ ri məd nya'a siə fuə teeniə. ³⁰ Mbi ni zə, mbanə rìbe nya'a sà' jwɛ kɔ ghambi mbi Yeso. Mbanə te yia nya'a Mose mbi Əlaijə. ³¹ I mbia nya'a te ighabi mbɛŋgɪrə. Mbi nya'a pè ghà imbə' ichi ni Yeso biri kwi ə Jérusaləm, ichi ni Njwiə nya'a fə tekɪ nuŋ.

³² Pità mbi ə bəd mbe ni nya'a mbi məd nya'a feŋ əŋgweni, àyia əni mbi nya'a nɔ'ɔ, mbi nya'a zə ichi ni Yeso nya'a teə bə zə mbanə te rìbe ni nya'a təmbi mbi məd.

³³ Əni mbanə te nya'a sàŋ ə Yeso, Pità nya'a ghà əmbi Yeso ni, "Masà, zia bòŋ ni tɛ wi əgha. Tɛ biri kod miŋweni tad, wi fibɛ i ne, wi fibɛ əmbi Mose, wi fibɛ əmbi Əlaijə." Wɛ nya'a ghà əne, àyia chəi wɛ nya'a kyeri ənū ze ni wɛ nya'a ghàə.

³⁴ Əni wə nya'a kiri ghàmə, pà' mɔ'ɔ nya'a kubri mɔ'məd. Məməənɩ-inu mbe nya'a bɔ imbə' ichi ni pà' ze nya'a kubri mɔ'məd. ³⁵ Gɩ mɔ'ɔ nya'a jwɩ rɩŋga pà' ze ghà ni, "Wɔ yi mi Wan ni mə chɔ'ɔ, mbə zu ənu ze ni wiə ghàə!" ³⁶ Əni gɩ ze nya'a fə ghami määnɩ, mbi nya'a si zə àmei Yeso rəzi' wi. Mbi nya'a kəm rəziə imbə' inu mbɔ. Chəi mbi nya'a gha inu mɔ'ɔ rəbɔ' mbe ni mbi nya'a zə əni ə nyumə we.

Yeso nya'a vɩ wan mbanə ni əzwɩ ribɔŋ ə nya'a iŋga məd
(Mt 17.14-18; Mk 9.14-27)

³⁷ À nya'a əni ze ni beeni, əni mbi nya'a swi'i rikanj iwum we, inɔn bəd ni nya'a kwà' wi kyeŋ nya'a wò kumni əməd. ³⁸ Mbi ni zə, mbanə mɔ'ɔ rɩŋga inɔn bəd we nya'a kyeŋ ghà ni, "Əchwɩə-inu, mə bu' ibɔ i ne ni à neŋ mi wan mbanə, imbə' ighəm ni mə beri àmei məd wɔ mɔ'. ³⁹ Əzwɩ ribɔŋ ə ziə yim əməd wɩ sà'ə kyeŋə rɩkə. Ə ziə gywɩ əməd tum ə si, bə ghɩ rijo jwɩ rɩ ichu məd. Əzwɩ ze ə ziə chə əməd kwà' rɩŋgə'. Chəi ziə gha' ni kiə sàŋ əməd! ⁴⁰ Mə kə' bu' ibɔ əmbi mbe məməənɩ-inu ni mbi chi əzwɩ ze, àyiə chəi əni tɩ mbi chɩ."

⁴¹ Yeso nya'a wiirɩ ni, "Chəi ighəm bəd wɩ tɩnɩn beri ibeni. I mbiə ghɩ inu ni chəi mbi ku'ni. Mə kiə wo chubi mbi nən, kɩ bə yim fɩŋ mbi nən əni əgha ni sa rɩ ye ə?" Əni wə nya'a ghɩ əne, wə nya'a ghà əmbi mbanə ze ni, "Niŋ e wan ye'e əgha."

⁴² Əni wan we nya'a yènə ye'e, əzwɩ ribɔŋ ze nya'a yim əməd tum ə si, kɔ chi' əməd. Àyiə Yeso nya'a gham əbɔ' əzwɩ ribɔŋ ze, vɩ wan we, wiri na' əmbi mbə' məd.

⁴³ Bəd mbe mijim nya'a yiiri ichi ni mbi nya'a zə ika Nwiə.

Yeso nya'a bə yi ghà imbə' i ivi
(Mt 17.22-23; Mk 9.30-32)

Əni bəd mbe nya'a kiri yiiri inu jim mbe ni Yeso nya'a ghɩ, wə nya'a ghà əmbi mbi məməənɩ-inu ni, ⁴⁴ "Mbə zu iŋgam wɩ wɩ jengɩ nyi iŋga mbə itu. Iŋgam rəŋgu yi ni mbi biri fen Wan Wəd əmbi ə bəd." ⁴⁵ Mbi nya'a zu iŋgam rəŋgu, àyiə chəi itu mɔ'məd nya'a kiri zeŋ. Nwiə nya'a fə nəm iŋgam we rɩ əmbi mɔ'məd imbə' tɩ mbi kyeri əwən. Mbi nya'a bə bɔ ni biiri iŋgam we rɩ əmbi Yeso.

We ni ye' wi kyeŋ iŋga ənu ifɔn rikanj
(Mt 18.1-5; Mk 9.33-37)

⁴⁶ Məməənɩ-inu Yeso nya'a sà' kɔ taŋ imbə' we ni ye' wi kyeŋ əka' mɔ'məd. ⁴⁷ Yeso nya'a kyeri ənu ze ni mbi nya'a kɔndi iŋga tə fɩŋ, əne wə nya'a niŋ wan kwa nuŋ iban ni, ⁴⁸ ghà əmbi məməənɩ-inu mbe ni, "Wəd mɔ'ɔ we ni niŋ wan kwa ighabi wɔ əni mi ikum, fə bə niŋ əmi. We ni niŋ əmi fə bə niŋ wəd we ni nya'a tom əmi. Əne we ni ye' wi kwa əka' mbən mbɩ mijim, yi we ni ye' wi kyeŋ."

Wəd we ni chəi wɩ ton əwən wi i mbi nən
(Mk 9.38-40)

⁴⁹ Jɔn nya'a ghà ni, "Masà, tɩ kə' zə wəd mɔ'ɔ niə chɩ izwɩ ribɔŋ əni e ikum, əne tɩ kə' kəb ni təmni əməd imbə' ighəm ni ka məd yi i wi mɔ'ɔ rəbɔ' na." ⁵⁰ Yeso nya'a gha i bɔ ni, "Tɩ mbə təmni ə məd, imbə' ighəm ni wəd we ni chəi wɩ ton əwən, wi i mbi nən."

Bəd iŋga əsi ə mɔ'ɔ ə Sàməriyà nya'a ton ni niŋ ə Yeso

⁵¹ Əni ini nya'a siə tiinə ni Nwiə nya'a wo niŋ ə Yeso ikanj, wə nya'a nuŋ iŋga i fɩŋ ni tə beri wo ə Jèrusaləm. ⁵² Əne wə nya'a cha bəd ikən imbi i bɔ ni mbi wo nyi əsi ə mɔ'ɔ ə Sàməriyà imbə' teki ighijim bɔŋ wɩ siə ye'e. ⁵³ Àyiə chəi bəd mbe rɩ əsi ze nya'a niŋ əməd, imbə' ighəm ni ziə nya'a fə zeŋ ni i wiə wò ye' ə Jèrusaləm. ⁵⁴ Əni məməənɩ-inu iməd nya'a zə ənu ze, mbi nya'a biiri ni, "Ənùŋisig, à wa kəb ni tɩ gha Nwiə cha iwid rikanj ni wɩ ye'e ton mɔ'məd ə?" ⁵⁵ Mbi nya'a ghà əne, Yeso beŋ ghàm əbɔ' mɔ'məd. ⁵⁶ Əne mbi nya'a chə wò iŋga əsi ə cherə.

Ənu imbə' bəd mbe ni nya'a ben ni mbə biri beeni əbɔ' ə Yeso
(Mt 8.19-22)

⁵⁷ Əni Yeso mbi mbi məməənɩ-inu nya'a yèn igwi inəŋjɩ, wəd mɔ'ɔ nya'a ghà i bɔ ni, "Mə biri beeni əbɔ' ne isɩ jim mbe ni əwɔ ə wò əŋgu."

⁵⁸ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Kyeri ni mɩsenə ə beri tə ribigɩ, tɩnən bə beri tə kàn, àyiə chəi Wan Wəd beri əsi ni nuŋ e ətu əŋgu."

⁵⁹ Wə nya'a ghà əmbi wɩ cherə ni, "Beeni əbɔ' num." Àyiə we nya'a ghà ni, "Masà, si mə be wò tweŋ mi mbə'."

⁶⁰ Yeso nya'a wiirɩ i bɔ ni, "Saŋ ivi bəd tweŋ mbə ivi bəd. À ye' imbə' əwe, ndə wo sa' ni ənu ifɔn ə Nwiə ə ziə ye'e."

⁶¹ Wə cherə nya'a ghà ni, "Mə biri beeni əbɔ' ne, kyi Ənùŋisig, àyiə si mə be wò ndà'nɩ mbi ə bəd mbe ni ye' əkwɩ num."

⁶² Yeso nya'a wiirɩ i bɔ ni, "Chəi wəd we ni yim əsɔ kɔ fa'i, wiri bəŋ nəŋ rəbɔ'ɔ, kù' ni nyi iŋga ənu ifɔn ə Nwiə."

Yeso nya'a tom bəd iwum sambe chòb rɩbe

10 Əni mbi nya'a maani rɩ əwɔ, Ənùŋisig nya'a chɔ' bəd iwum sambe chòb rɩbe, əne tom mɔ'məd miɔbe miɔbe ni mbi wo imbi i bɔ iŋga isɩ jim mbe ni məd ziə nya'a beri wo əŋgu. ² Wə nya'a ghà əmbi mɔ'məd ni, "Ighɩ ni kwəŋ ə nɔ', àyiə bəd əfà' ə kə. Əne mbə kɔŋgɩ Ənùŋisig ni beri mbeŋ ni wɩ cha bəd əfà' mbi wo kwəŋ ighɩ məd. ³ Mbə wo ə, àyiə mbə zə ni, mə wiə chə əwən isig ighabi ə bɔn nɩŋg əka' ifɔn. ⁴ Tɩ mbə be' ə fɩtəgɩ, kɩ

† Mbi ŋwa'ni iŋga iŋwà'nɩ ənun mɔ'ɔ ni 'ichi ni Èlajà nya'a ghɩ.
†† Mbi ŋwa'ni iŋga iŋwà'nɩ ənun mɔ'ɔ ni, 'əne ghà ni, "Chəi mbə kyeri ikwi əzwɩ we ni mbə beri. Chəi Wan Wəd nya'a ye'e i nimni itənɩ bəd. Wə nya'a ye'e i chi bəd rəŋgə'." † Mbi ŋwa'ni iŋga iŋwà'nɩ ənun mɔ'ɔ ni Yeso nya'a tom mbanə iwum sambe.

əbāmɪ, kɪ itabi. Tɪ mbə cha'ri ə wəd mɔ'ɔ inənjɪ. ⁵ Mbə mɪ nyi ɪŋga nəb mɔ'ɔ, mbə be ghà ni, 'Nwiə zɪ əbɔrəbɔd ɪgun ə wəd jɪm we ni ye' ɪŋga nəb zɪ!' ⁶ Wəd niə kəb əbɔrəbɔd mɪ ye' ɪŋga nəb ze, əbɔrəbɔd ze ni mbə ghà ə birɪ ten i mbi məd; àyiə à mɪ ye' ni chəi wəd niə kəb əbɔrəbɔd ɪŋga nəb ze, əbɔrəbɔd ze ni mbə ghà ə birɪ wirɪ bəndi ye'e i nən. ⁷ Mbə chub àmei ɪŋga nəb ze ni mbə be pè nyi ɪŋga. Mbə jig bə nɔ àmei ighi mbe ni mbi na' i nən, imbə' ighəm ni zɪə kù' ni mbi chwi wəd əfà'ɪ. Tɪ mbə nyirə nəb. ⁸ Mbə mɪ nyi ɪŋga əsi ə mɔ'ɔ mbi niŋ əwən, mbə jig ighi mbe ni mbi na' i nən. ⁹ Mbə vi bəd əwɔn ɪŋga əsi ze, bə ghà əmbi ə bəd mbe riŋga əsi ze ni, 'Ənù ifɪn ə Nwiə ə fə tiini!' ¹⁰ Mbə mɪ nyi ɪŋga əsi ə mɔ'ɔ, àyiə chəi mbi niŋ əwən, mbə wo igwi minənjɪ mbe ɪŋga əsi ze ghà ni, ¹¹ 'Ka àbei əgywi riŋga əsi zɪ i nən ni tɪ be' əni mba iwu, tɪ fə kud əbɔ' nən. Əzɪ yi ənweeni ni mbə fə ton ikən chòm. Àyiə mbə kyeri ənù zɪ ə mɔ' ni ənù ifɪn ə Nwiə fə tiini.' ¹² Mə ghà i nən ni, à birɪ si əni ze ni Nwiə ə sob misa'i, wɪ birɪ diiri bəd mbe ri ə Sodòm chə ichi ni tɪ wɪ diiri bəd mbe riŋga əsi ze!"

Isi mbe ni chəi bəd nya'a ben ikən chòm əŋgu
(Mt 11.20-24)

¹³ "Nɔgə' kyeri birɪ nyi igwi ne, àwò Kòrazin! Nɔgə' kyeri birɪ nyi igwi ne, àwò Bètsaidà. Imbə' ighəm ni à kɪ ni inù yiiri mbe ni mbi nya'a ghi ɪŋga nən, yi mbi nya'a ghi ə Tai fɔri ə Sidòn, nji bəd mbe rəŋgu nya'a fə bəŋ tə fɪŋ rəŋwe, zɪ tikuri idi, bə fù' əburi. ¹⁴ Àyiə à birɪ si əni ze ni Nwiə ə sob misa'i, wɪ birɪ diiri bəd mbe ri ə Tai mbi mbe ri ə Sidòn chə ichi ni tɪ wɪ diiri əwən. ¹⁵ Əne, àwò Kàpenàhom! À wa kɔndi ni mbi birɪ nɔ əwe chà ikaŋ ə? Chə, mbi birɪ swi əwe mà' ɪŋga əbeŋ ivi bəd.

¹⁶ "Wəd mɔ'ɔ we ni zu ənù ze ni mbə gha, fə bə zu əze ni mə gha. We ni ton əwən, fə bə ton əmi. We ni ton əmi, fə bə ton wəd we ni nya'a tom əmi."

Bəd mbe iwum sambe chòb riɓe nya'a bəndi ye'e

¹⁷ Bəd mbe iwum sambe chòb riɓe nya'a bəndi ye'e mbi ə ŋga'. Mbi nya'a pè ghà ni, "Ənùnjɪsig, ka àbei izwi ribòŋ, i mbiə nya'a zuuni əwa əni tɪ nya'a ghəm əmbi mɪməd əni e ikum!"

¹⁸ Yeso nya'a wiiri əmbi mɪməd ni, "Mə kə' zə ə Satàn ni feŋ rikaŋ ichi ni ibi mbəŋ ə ŋwàŋə. ¹⁹ Mbə zə, mə fə nà' ika i nən ni mbə yen igwi ə jɔ, yèn ɪgun mbɪrikafu-ikon. Mə fə bə nà' ika i nən ni mbə baŋ ika jɪm we ni wəd pən beri. Chəi əghi ə mɔ'ɔ birɪ kundi əwən. ²⁰ Àyiə tɪ mbə gha' àmei ni izwi ribòŋ mbiə zuuni əwən, àyiə mbə gha' ye' imbə' ighəm ni Nwiə fə ŋwa'ni tə rikum ikaŋ."

Fɪŋ Yeso nya'a swi mbi igha'i
(Mt 11.25-27;13.16-17)

²¹ À nya'a əni ə nyùmə we, Əzwɪ ə Zerɪ ə nya'a ghi igha'i swi ɪŋga fɪŋ Yeso. Əne wɪ nya'a ghà ni, "Mɪ Mbə', Ənùnjɪsig rikaŋ fɔri igwi ə si, məben-əwe ni à fə nəm inù mbɔ ri əmbi ə bəd iwe bə fɔri ri əmbi məkyeri inù,

si chwiə ye' əmbi ə bɔn bɔd. Ee, kyɪ mɪ Mbə', à yi ichi ni à kəbi we.

²² "Mɪ Mbə' fə na' ighijim i num. Chəi wəd mɔ'ɔ əŋgu ni jəŋgi kyeri Wan chə ri əni Mbə'. Chəi bəi wəd mɔ'ɔ əŋgu ni bə jəŋgi kyeri Mbə' chə ri əni ə Wan fɔri wəd we ni Wan dəb ni chwi əməd i bɔ."

²³ Əni wɪ nya'a ghà əne, wɪ nya'a bəŋ ghà əmbi məməðnɪ-inù mbe ənjim ənjim ni, "Nwiə zɪ əbɔrəbɔd ɪgun əghə ze niə zə ighi mbe ni mbəŋ ə zəə! ²⁴ Mə ghà i nən ni bəd ɪkən kɔkɔ' mbi mifɪn kɔkɔ' nya'a kəb zə ighi mbe ni mbəŋ zəə, àyiə chəi mbi nya'a zə. Mbi nya'a bə kəb zu inù mbe ni mbəŋ zuə, àyiə chəi mbi nya'a zu."

Ənù ə migi imbə' wəd məSàməriyà ni nya'a beri ibɔŋ fɪŋ

²⁵ À nya'a əni ə mɔ'ɔ, əchwiə rɪkə mɔ'ɔ nya'a wò əsi Yeso imbə' kwa'ni əməd. Əne wɪ nya'a biiri i bɔ ni, "Əchwiə-inù, mə kiə wo ghi yə bɔŋ jig ɪtənɪ ri mɪ ə?"

²⁶ Yeso nya'a biiri i bɔ ni, "Ziə ki ɪŋga tikə ri Mose ni yə ə? À fɔŋ ziə ghà ni ye ə?"

²⁷ Əchwiə rɪkə we nya'a wiiri ni, "À beri gha' Ənùnjɪsig e Nwiə əni e fɪŋ jɪm, əni e ɪtənɪ jɪm, əni e ika jɪm bə fɔri əni te rikɔndi rijim. À beri bi gha' wəd ni tindi iban ne ichi ni à gha' e nyamnyod."

²⁸ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "À fə wiiri ichi chòm. Siə ghi əne, à birɪ tənə."

²⁹ Àyiə ichi ni mbaŋə ze nya'a kəb chwiə ni ənù ze ni tə gha ə kù', wɪ nya'a wirɪ yi biiri əmbi Yeso ni, "Wəd ni tindi iban num kiə we?"

³⁰ Yeso nya'a wiiri i bɔ ni, "Mbaŋə mɔ'ɔ ziə nya'a swi'i ri ə Jèrusalèm wò ə Jerikò. Wɪ nya'a pè feŋ ɪŋga tikyeri-ibɔ mijɪ. Mijɪ mbe nya'a fe ighi məd jɪm bə som əməd wɪ siə wo kwi. Əne mbi nya'a saŋ əməd nòd əwən.

³¹ Ziə nya'a chə ni wəd mbàn Nwiə mɔ'ɔ nya'a swi' igwi inənjɪ we. Əni wɪ nya'a zə mbaŋə ze, wɪ nya'a bə'rɪ chə əba inənjɪ zə. ³² Əne bə, mbaŋə mɔ'ɔ ni nya'a riŋga inəbi Levi nya'a bə wò pè əsi ze, zə əməd, bə bə'rɪ chə əba inənjɪ zə. ³³ Àyiə mbaŋə mɔ'ɔ ni nya'a ri ə

Sàməriyà, ni nya'a yèn i, nya'a wò pè əsi ze ni mbaŋə ze nya'a əŋgu. Əni wɪ nya'a zə əməd, əkənɪ ə nya'a swi ɪŋga fɪŋ məd. ³⁴ Əne wɪ nya'a wò əsi mbaŋə ze, sò ina məd əni mino', zɔ' əni miwud, kod. Wɪ nya'a ghi əne, niŋ əməd nuŋ ɪgun i jàkas, niŋ wò ɪŋga nəb ni bəd ighani ə pè ni əŋgu, nəŋgi əməd. ³⁵ À nya'a əni ze ni beeni, wɪ nya'a chə ikab chu' riɓe, nà' əmbi wəd nəb we, ghà ni, 'Nəŋgi əməd, əni mə wirɪ bəndi, mə birɪ wi ikab chə we ni à chəki igwi məd.'"

³⁶ Yeso nya'a si nwiə biiri i bɔ ni, "Əni e ikɔndi, à ki wi rəbɔ' bəd mbɔ mɪtad nya'a chwi ni tə tindi iban ə mbaŋə ze ni nya'a feŋ ɪŋga tikyeri-ibɔ mijɪ ə?"

³⁷ Əchwiə rɪkə we nya'a wiiri ni, "À yi we ni nya'a diiri əməd."

Yeso nya'a si ghà i bɔ ni, "Ndə wò ghi əndəŋ əndəŋ."

Yeso nya'a wò mò ə Màta mbi Mèri

³⁸ Əni Yeso mbi mbi mèmə̀ən̄i-in̄u nya'a yènè wòè, w̄i nya'a wò pè iŋga əsi ə m̄w̄. Əyi m̄w̄ ni ikum məd nya'a M̄ata, nya'a niŋ Yeso iŋga i n̄əb. ³⁹ M̄ata we nya'a beri wi aŋgɔb m̄w̄ ni ikum məd nya'a M̄eri. M̄eri we nya'a chub iban iwu Ən̄n̄isig zwet̄i ən̄u mbe ni w̄i nya'a chw̄iə, ⁴⁰ àyiə M̄ata wiə nya'a nw̄i' inyod t̄əz̄i' wi imb̄ə' teki ighi əmbi m̄im̄əd. Əne w̄i nya'a wò ghà əmbi Yeso ni, "Ən̄n̄isig, à ri wa zə e ni wum aŋgɔb fə s̄an̄ əmi ni m̄ə teki ighi mb̄t̄ t̄əz̄i' ə? Gha i bɔ ni w̄i ye'e w̄èèr̄i əmi."

⁴¹ Àyiə Ən̄n̄isig nya'a w̄iir̄i i bɔ ni, "M̄ata, M̄ata! À wiə nw̄i' inyod əku b̄è zəə ŋgə' imb̄ə' in̄u n̄k̄n̄'. ⁴² Əghi ni mb̄iə k̄əb̄ə mei ze ə m̄w̄. M̄eri fə ch̄i əba ə ch̄òm ni ch̄əi mbi biri niŋ ri bɔ."

Yeso nya'a chwi ich̄i ni k̄ŋgi ə N̄wiə

(Mt 6.9-13;7.7-11)

11 Yeso wiə nya'a k̄ŋgi ə N̄wiə əsi ə m̄w̄. Əni w̄i nya'a m̄àni, əm̄ə̀ən̄i-in̄u məd m̄w̄ nya'a ghà i bɔ ni, "Ən̄n̄isig, chwi ich̄i ni mb̄iə k̄ŋgi ə N̄wiə i na, àmei ich̄i ni J̄n̄ nya'a chwi əmbi mbi mèmə̀ən̄i-in̄u."

² Əne w̄i nya'a ghà əmbi m̄im̄əd ni, "Əni mb̄əə k̄ŋgi ə N̄wiə, mb̄ə gha ni:

'A Mb̄ə',

Ghi ni b̄əd wumni e ikum,

E ən̄u if̄ɔn ə ye'e.

³ Na' ighijig ni ku'ni na ini jim.

⁴ Wa' mba in̄u rib̄ɔŋ,

imb̄ə' ighəm ni t̄ə wiə wa' in̄u rib̄ɔŋ wəd jim we ni gu ən̄u i na.

T̄ir̄ə ben e ni ən̄u ə m̄w̄ ə numbi əwa."†

⁵ Yeso nya'a yi ghà əmbi mbi mèmə̀ən̄i-in̄u ni, "À mi ye' ni wəd m̄w̄ r̄əbɔ' n̄ən beri i s̄ə' ni w̄i wo əsi məd iz-imi ka, pè gha i bɔ ni, 'Mi s̄ə', chɔ' chiŋ ŋgəŋ ritad na' i num, ⁶ imb̄ə' ighəm ni mi s̄ə' m̄w̄ fə n̄ə' ri əsa əgha ye'e əkw̄i num, əne ch̄əi m̄ə beri əghi ni na' i bɔ ni w̄i jig.' ⁷ E s̄ə' mi w̄iir̄i riŋga n̄əb ni, 'T̄ir̄ə ch̄ə e əmi! Mə fə f̄ən mi n̄əb. M̄s̄ mbi mbi bɔn fə n̄òk̄i a. Ch̄əi m̄ə biri nɔ' na' əghi ə m̄w̄ i ne.' ⁸ Mə ghà i n̄ən ni, ka à b̄è ye' ni ch̄əi w̄i biri nɔ' na' əghi ə m̄w̄ i bɔ ni imb̄ə' ighəm ni məd yiə s̄ə' məd, àyiə w̄i biri nɔ' na' əghi ze ni w̄i k̄əbi imb̄ə' ighəm ni w̄i yim fiŋ r̄əb̄ə biiri i biiri.

⁹ "Əne m̄ə ghà i n̄ən ni, mb̄ə n̄k̄n, N̄wiə biri na' i n̄ən. Mb̄ə k̄əb̄ə, N̄wiə biri gh̄i ni mb̄ə zə. Mb̄ə gonḡi, N̄wiə biri fi' i n̄ən. ¹⁰ Imb̄ə' ighəm ni wəd jim we ni n̄k̄ni, N̄wiə biri na' i bɔ, we ni k̄əbi, N̄wiə biri gh̄i ni w̄i zə, we ni gonḡi, N̄wiə biri fi' i bɔ. ¹¹ À k̄iə mb̄ə' wi r̄əbɔ' n̄ən ni wan məd mi n̄k̄n igwi i bɔ, ch̄əi w̄i na' igwi, w̄i n̄ə' ye' jɔ ə? ¹² K̄i ni w̄i mi n̄k̄n ibom ŋgub, w̄i n̄ə' ye' rikafu'-ikon i bɔ ə? ¹³ Əne mb̄ən mbe niə gh̄i in̄u rib̄ɔŋ mi kyeri ich̄i ni na' ighi ch̄òm əmbi mb̄ə bɔn, n̄ji ə Mb̄ə' ni ye' ikaŋ biri kaŋ na' Əzw̄i ə Zeri əmbi ə b̄əd mbe ni n̄k̄n i bɔ!"

B̄əd m̄w̄ nya'a ghà ni à yiə Belzeb̄ul na' ika əmbi Yeso

(Mt 12.22-30; Mk 3.20-27)

¹⁴ Yeso nya'a ch̄i əzw̄i rib̄ɔŋ riŋga wəd m̄w̄ ni nya'a t̄igh̄əm. Əni əzw̄i rib̄ɔŋ ze ə nya'a jw̄i, t̄igh̄əm we nya'a gh̄əm, əne in̄n̄ b̄əd we ni nya'a əŋgu nya'a yiiri. ¹⁵ Àyiə mbi m̄w̄ nya'a ghà ni, "À yiə Belzeb̄ul ni ye' if̄ɔn izw̄i rib̄ɔŋ na' ika i bɔ ni w̄i ch̄i izw̄i rib̄ɔŋ."

¹⁶ Mbi m̄w̄ nya'a k̄əb ni n̄ji mb̄ə kw̄à'n̄i əməd, əne mbi nya'a ghà ni w̄i ghi ən̄u ə yiiri ni chwi ni à yiə N̄wiə na' ika i bɔ. ¹⁷ W̄i nya'a kyeri tik̄ɔndi t̄i m̄im̄əd, əne w̄i nya'a ghà əmbi m̄im̄əd ni, "Əber̄i if̄ɔn ə m̄w̄ ə mi saani ək̄əmi k̄əmi, kɔ zɔŋ mb̄ənə mb̄ənə, əber̄i ze ə biri ber̄i əni r̄if̄um. B̄əd riŋga n̄əb mi saani, n̄ji n̄əb ze biri j̄əŋə. ¹⁸ Ən̄u if̄ɔn ə Sat̄ən ə mi b̄ə saani ək̄əmi k̄əmi, n̄ji ən̄u if̄ɔn ze ə k̄iə wo t̄əm ri ye ə? Mb̄ə ghà ni à yiə Belzeb̄ul na' ika i num ni m̄ə ch̄i izw̄i rib̄ɔŋ. ¹⁹ Mə mi ye'e ch̄i izw̄i rib̄ɔŋ əni ika ni Belzeb̄ul na' i num, n̄ji mb̄ə bɔn k̄iə ch̄i əni ika ni we na' əmbi m̄im̄əd ə? Mb̄ə kyeri ni à yi mb̄ə bɔn biri sa' əw̄ən. ²⁰ Àyiə m̄ə mi ye'e ch̄i əni ika we ni N̄wiə na' i num, n̄ji z̄iə chwi ni ən̄u if̄ɔn ə N̄wiə ə fə si i mbi n̄ən.

²¹ "Mban̄ə ze ni beri ika mi yim ighi bid n̄əŋgi i n̄əb, ch̄əi wəd biri bet̄i ighi məd. ²² Àyiə mban̄ə ch̄erə ni beri ika ch̄ə əməd mi z̄ŋ mbi məd ban̄ə əməd, w̄i biri niŋ ighi bid məd mbe jim ni w̄i k̄ə' nuŋ i fiŋ igun, əne gh̄əp̄i ighi mbe ni w̄i be'ri. ²³ Wəd we ni ch̄əi əməd mbi num yi mi wəd p̄ən. We ni ch̄əi wiə fet̄iə mbi num wiə j̄əŋə.

Ən̄u imb̄ə' əzw̄i rib̄ɔŋ ni nya'a w̄iri b̄ənd̄i wò nyi iŋga wəd

(Mt 12.43-45)

²⁴ "Əzw̄i rib̄ɔŋ ə mi fə jw̄i riŋga wəd, z̄iə ghanə yèn isi mbe ni ch̄əi m̄inib əŋgu, yènə k̄əb̄ə əsi ni zw̄iir̄i. Z̄iə mi r̄ika zə i, z̄iə ghà ni, 'Mə biri b̄ənd̄i wo iŋga n̄əb ze ni m̄ə jw̄i riŋga.' ²⁵ Z̄iə mi niə ye'e, z̄iə pe zə n̄əb ze ni mbi fə z̄ə teki ich̄i ch̄òm. ²⁶ Əne z̄iə biri wò niŋ izw̄i rib̄ɔŋ ch̄erə sambe ni b̄ə ch̄ə əməd ye'e mbi mb̄iw̄ən, mbi wò nyi chub iŋga n̄əb ze. Ŋgə' ze ni biri nyi igun ə wəd we biri b̄ə ch̄ə ze ni w̄i nya'a beə zəə."

Əb̄ərəb̄ɔd r̄əs̄i'

²⁷ Əni Yeso nya'a ghà in̄u mb̄ə, əyi m̄w̄ riŋga in̄n̄ b̄əd we nya'a gham r̄ik̄ă, ghà i bɔ ni, "N̄wiə z̄i əb̄ərəb̄ɔd igun əyi we ni nya'a gywi əwe b̄ə ni əwe!"

²⁸ Àyiə Yeso nya'a w̄iir̄i ni, "N̄wiə biri z̄i əb̄ərəb̄ɔd ye' igun ə b̄əd mbe niə zu iŋgam məd b̄ə gh̄i in̄u mbe ni wiə gh̄àè!"

B̄əd m̄w̄ nya'a ghà ni Yeso ghi ən̄u ə yiiri

(Mt 12.38-42)

²⁹ Əni m̄in̄n̄ b̄əd mbe nya'a siə n̄r̄iə wò imb̄i, Yeso nya'a kɔ gh̄ă ni, "Ighəm b̄əd w̄i r̄in̄in̄ wiə gh̄i in̄u rib̄ɔŋ. I wiə k̄əb̄ə ni m̄ə ghi ən̄u ə yiiri, àyiə ch̄əi ən̄u ə yiiri ni m̄ə biri gh̄i ch̄ə ri əni ən̄u ə yiiri ze ni nya'a ghi əni ə Jon̄ə. ³⁰ Ich̄i ni Jon̄ə yiə nya'a ən̄ween̄i-ən̄u əmbi b̄əd

† Ə z̄i iŋw̄à'n̄i ənun m̄w̄ ni, Ch̄i əwa riŋga rikyeri-ibɔ wəd rib̄ɔŋ.

mbe ri ə Ninivè, yiə bə ichî ni Wan Wəd biri bi ye' ən-weeni-ənû əmbi ighəm bəd wî rîñîñ. ³¹ Igwi əni ze ni Njwiè ə sob misa'i, ifîñ əyi we ri ə Shebà biri nɔ' zi isa'i igwi ighəm bəd wî rîñîñ, imbə' ighəm ni wî nya'a ye'e ri inwî isig imbə' zu inû iwe ri əmbi Solomòn. Àyiə mbə zə ni wəd mɔ'w wî əgha ni dabə chə ə Solomòn. ³² Igwi əni ze ni Njwiè ə sob misa'i, bəd mbe ri ə Ninivè biri nɔ' zi isa'i igwi ighəm bəd wî rîñîñ, imbə' ighəm ni əni Jonà nya'ə ghà ñngam Njwiè, mbi nya'a bèn tə fîñ. Àyiə mbə zə ni wəd mɔ'w wî əgha ni dabə chə ə Jonà."

Ighə yi ənam əmbi nyamnyod

(Mt 5.15;6.22-23)

³³ "Chəi wəd mɔ'w ənggu ni wî mi che ənam wî nəm kè wî kubri əton fikyiñ. Wî mi chə ənam, wî biri te ye' igun əsi ni mbiə te ənam imbə' bəd mbe ni nyi ə nəb zə isi. ³⁴ E ighə yi ənam əmbi e nyamnyod. E ighə mi ye' wî chòm, e ñnyod jîm biri zenj. Àyiə e ighə mi ye' wî ribòñ, e ñnyod jîm biri fin. ³⁵ Əne mbə we ə ni ti izerñ zenj we ni ye' ñnga nən beñ əni isi firî. ³⁶ Əne e ñnyod jîm mi zenj, ni chəi əba ə mɔ'w ə finə, ñji e ñnyod jîm biri te ichî ni ənam ə teə nà' izerñ zenj i ne."

Yeso nya'a zè isa'i igwi mîFarisii mbi məchwiiè rîkə

(Mt 23.1-36;Mk 12.38-40)

³⁷ Əni Yeso nya'ə kiri ghàmə, Farisii mɔ'w nya'a tɔñ əməd ni wî ye'e jig mbi ni. Əne wî nya'a wò nyi ə nəb chubi i jig. ³⁸ Ziə nya'a chə ə Farisii we ni zə ni chəi Yeso nya'a so ibɔ ichî ni michî mîməd chwiiə bɔñ jig. ³⁹ Əne Ənùñsîg nya'a ghà i bɔ ni, "Tîñîñ mbənə mîFarisii mbiə sòə ñjîm to' bə sòə ñjîm əkanj, àyiə tə fîñ ə swi mbi əjə fɔri inû izig. ⁴⁰ Mbə yi inen! Ka' à wa kî i wəd we ni nya'a tekî əba ñnga nya'a bə tekî əba rəsəñ ə? ⁴¹ Àyiə mbə na' ighi mbe ni ye' ñnga to' bə nà' mbe ni ye' ñnga ikanj əmbi ə bəd ikwanj, əne ighijim biri zenj i nən.

⁴² "Njgə' kyeñ biri nyi igwi nən mbənə mîFarisii! Zè biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə ghàpə tîtiiri te ni mbiə tɔñ əni mint bə ghapi ə rue mbi tikwiri mbòb jîm isi wum, əne nà' əsi ə fibè əmbi ə Njwiè, àyiə mbə mbiə wa' ənû ni ghi inû ni ku'ni mbi ənû ni gha' ə Njwiè. Nji mbə ghi inû mbô jîm ni chəi mbə wa' mbi mɔ'w. ⁴³ Njgə' kyeñ biri nyi igwi nən mbənə mîFarisii! Zè biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə gha' itən chòm ñnga nəb ti əkàtè, bə gha'ə ni bəd cha'ri əwən ñnga mîwîñ. ⁴⁴ Njgə' kyeñ biri nyi igwi nən! Zè biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbi ighabi misî ni chəi bəd ə zəə, əne bəd mbiə yèn igun ni chəi mbi kyeri."

⁴⁵ Əchwiiè rîkə mɔ'w nya'a wîrî i bɔ ni, "Əchwiiè-inû, à mi ghà əne, à fə bə zòm əwa!"

⁴⁶ Yeso nya'a ghà ni, "Njgə' kyeñ biri bi nyi igwi nən, mbənə məchwiiè rîkə! Zè biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə zè ighi ni nid igwi itu bəd ni chəi ni tî mbi bə', àyiə chəi mbəə bətè ighi mbe ka àbei əni tə fi əbɔ. ⁴⁷ Njgə' kyeñ biri nyi igwi nən! Zè biri nyi imbə' ighəm ni mbə mbiə bɔm itu isi bəd ikən Njwiè mbe ni mbə mîmbə' rəñwe nya'a zwiiri. ⁴⁸ Əne mbə yi mîzərimbin fɔri bəd ni ben inû mbe ni mbə mîmbə' rəñwe nya'a ghè. Mbi nya'a zwiiri bəd ikən mbe, mbə si bɔm itu isi mîməd.

⁴⁹ Njwiè nya'a fə we i əne ghà imbə' ənû zî ni, 'Mə biri cha bəd ikən bə chə bəd tom əsi mîməd. Mbi biri zwiiri mbi mɔ'w bə nwèndè tikyeri-iwu mbi cherə.' ⁵⁰ Əne mbi biri biiri ənəm ə bəd ikən Njwiè mîjîm mbe ni mbi nya'a zwiiri ti əni isig nya'a kɔ ti əmbi ighəm bəd wî rîñîñ.

⁵¹ Mbi biri kɔ ri əni ənəm ə Ebèl wò pè əni ənəm ə Zəkariya we ni mbi nya'a zwiiri əsən ikwi ijèñ Njwiè mbi əsi iwumni. Ee, mə ghà i nən ni mbi biri biiri ənəm ze ri əmbi ighəm bəd wî rîñîñ.

⁵² "Njgə' kyeñ biri nyi igwi nən, mbənə məchwiiè rîkə! Zè biri nyi imbə' ighəm ni mbə fə niñ əfî' ti əni əsi ni tî bəd niñ iwe. Chəi mbə nyi ñnga əsi ze, àyiə mbə mbiə kənə bəd mbe niə kəb nyi ni tî mbi nyi ə."

⁵³ Əni Yeso nya'a nɔ' ri əsi ze, məchwiiè rîkə mbi mî-Farisii nya'a kɔ ghambi əməd kwà' rîkə. mbi nya'a bə kɔ biiri mîngam i bɔ imbə' inû nɔnɔ'. ⁵⁴ I mbiə nya'ə kəbè ni wî gha ənû ə mɔ'w ze ni bə, imbə' mbi gywi əməd.

Ipati imbə' ibeki inû

(Mt 10.26-27)

12 À nya'a əni ə nyùmə we, inñn bəd chu' mbi ə chu' nya'a wò feti. Mbi nya'a feti əne, mbi mɔ'w siə tərîè mbi cherə. Yeso nya'a bə kɔ ghà əmbi mbi məməəñ-inû ni, "Mbə we əwən imbə' ifu' mîFarisii we niə ghè ni ngəñ kɔ'. Əne yi mə gha ni mbə we imbə' ibeki inû mîməd. ² Chəi əghi ə mɔ'w ni mbi kubri ni chəi mbi biri fi', kè əni mbi nəmi ni chəi bəd biri kyeri. ³ Əne inû mɔ'w mbe ni mbə nya'a gha əni isi ə finə, bəd biri zu əni isi ə zenjə. Mbe ni mbə nya'a chùmbè ñnga itu nəb əfənə, bəd biri təm sa' ti idom ri nəb."

Wəd we ni ti bəd bɔ

(Mt 10.28-31)

⁴ "Mə wîə ghà i nən, mbən mbi mîsə' ni, ti mbə bɔ ə bəd mbe niə zwiiriə nyamnyod, àyiə chəi ənû ə cherə ni tî mbi wîrî ghè. ⁵ Àyiə mə biri pati əwən imbə' wəd we ni tî mbə bɔ. Mbə bɔ ye' Njwiè, imbə' ighəm ni əni wî zwiiri bəd, wî kiri beri ika ni ma' mîməd ñnga əsi ichə. Ee, mə ghà i nən ni mbə bɔ əməd!

⁶ "Imbə' i mbiə fènə ticheri rîtān əni akə ikab ə? Àyiə chəi Njwiè neb fi mɔ'. ⁷ Ka àbei nyòñ te ni ye' igun mbə itu, Njwiè fə tanjî rijim. Tî mbə bɔ ə. Mbə yi ighi əka inùn chə ticheri nɔnɔ'."

Ənû ni beni kè ni ton ə Kristo

(Mt 10.32-33;12.32;10.19-20)

⁸ "Mə ghà i nən ni, wəd jîm we ni ben ifè bəd ni tə kyeri əmi, Wan Wəd biri bi ben ifè mbiəngirə Njwiè ni tə kyeri əməd. ⁹ Àyiə wəd mɔ'w we ni ton ifè bəd ni chəi tə kyeri əmi, Wan Wəd biri bi ton ifè mbiəngirə Njwiè ni chəi tə kyeri əməd. ¹⁰ Njwiè biri wa' inû ribòñ wəd jîm we ni gha ñngam ribòñ imbə' Wan Wəd, àyiə ka wî biri wa' i mbi wəd we ni zòm Əzwî ə Zenjî.

¹¹ "Əni mbi niñ əwən wò ñnga nəb ti əkàtè, kè ifè mətùmbè əbenj kè ifè mîmbə' əbenj, ti mbə nwî' ə ñnyod imbə' ichî ni tî mbə biri chi inû ri igwi nən, kè imbə' ənû ze ni mbə biri ghà, ¹² imbə' ighəm ni Əzwî ə Zenjî ə biri

ghi mbè kyeri ənû ze ni mbə beri ghà əni ə nyùmə we.”

Ənû ə miği imbə' wəd mbôn ni nya'a fundə

¹³ Mbanə mɔ'c rɪŋga inɔn bəd we nya'a ghà əmbi Yeso ni, “Əchwɪə-inû, gha əmbi wum aŋɔɔb ni wɛ ghapi ighi mbe ni a mbă' nya'a kwi nùŋ i na.”

¹⁴ Yeso nya'a wɪlɪɪ i bɔ ni, “Mi sà', a kiə we nuŋ əmi əni əsa' bəd, kɪ əni wəd niə ghàpɪ ighi i nən ə?” ¹⁵ Əni wɛ nya'a ghà əne, wɛ nya'a ghà əmbi ə bəd mbe ni, “Mbə chub ikyè'e, we əwən imbə' ənû ni feeni ighi, imbə' ighəm ni ka itənɪ wəd yi i imbə' ichi ni wɛ beri ighi nɔnɔ'.”

¹⁶ Wɛ nya'a si ghà ənû ə miği əmbi mɪməd ni, “Wəd mbôn mɔ'c nya'a beri si ni nya'a nà'ə rijig ni kan nɔ'.

¹⁷ Əne wɛ nya'a kɔndi iŋga i fiŋ ni, 'Mə kiə wo ghi ye ə? Chəi mə beri əsi ni nuŋ tijig tɔ əŋgu!' ¹⁸ Wɛ nya'a ghà iŋga i fiŋ ni, 'Mə kyeri ənû ze ni mə biri ghɛ. Mə biri sa' ti ŋgən, bɔm te ni faŋgi, əne nùŋ tum rijig mbi mbi ighijim iŋga. ¹⁹ Mə mi ghɛ əne, mə biri ghà əmbi mi nyamnyod ni, nyamnyod, à beri ighi ni nɔ'c, ni biri niŋ əwe ighəm iwu nɔnɔ'. Bɔti e, jig e, nɔ e bə gha' e.' ²⁰ Əyɪə Nwɪə nya'a ghà i bɔ ni, 'Awɔ yi əneŋ! Mə biri niŋ e itənɪ izimi wɔ. Əne à kiə we biri beri ighijim mbe ni à teki nùŋ ə?'

²¹ “Ə yi ichi ni ziə biri ye' we mbi wəd we niə feti ighi nùŋ əmbi i nyamnyod, ni ka məd yi i wəd mbôn ifə Nwɪə.”

Ənû ni nuŋ fiŋ igun ə Nwɪə

(Mt 6.25-34)

²² Yeso nya'a ghà əmbi mbi məməənɪ-inû ni, “Mə ghà i nən ni ti mbə nwɪ' ə inyod imbə' ə itənɪ, ni mbə kiə wo jig ye, kɪ imbə' ə nyamnyod, ni mbə kiə wo zi ye, ²³ imbə' ighəm ni itənɪ ə chə ighijig, nyamnyod ə bə chə ngywɛ. ²⁴ Mbə neŋ mbɪməsaŋə, chəi tiə kon ighi, chəi tiə kwəŋ ighi, chəi ti beri neb ni nuŋ ighi iŋga, chəi ti beri ŋgən, əyɪə Nwɪə wɪə jəə mɪməd. Mbə yi ighi əka inùn chə rɪnən! ²⁵ Ə kiə we rəbɔ' nən niə nwɪ' inyod ni tɛ wɛ yi ə awà fibi igun ini mbe ni wɛ biri chub iŋga isig ə? ²⁶ Ə mi ye' ni chəi əni tɛ mbə ghɛ ənû ə kwa ighabi əze, nji əton ni mbəə nwɪ' ə inyod imbə' inû chərə ki ni yə ə? ²⁷ Mbə neŋ ichi ni tɛkwə ə kwɪə. Chəi tiə fà'ə, chəi tiə bə ba'ə tə ngywɛ. Əyɪə mə ghà i nən ni, ka àbei ifɔn Solomòn ni nya'a fɔnɪ iŋga mbôn, chəi wɛ nya'a beri ngywɛ ni bɔŋ ighabi ikwə mɔ' rəbɔ' rɛkwə tɔ. ²⁸ Əyɪə Nwɪə mi ye'ə zɛə ngywɛ əni ifu ni ye' ikə rəchɔŋ, isɔ mbi mɔ' iŋga iwɪd, nji ka məd wa biri zi i ngywɛ igwi nən chə ichi ni wɛ zi əni ifu ə? Ə ibeni ə kəŋ kə! ²⁹ Ti mbə kəb ə ighi mbe ni mbə biri jig mbi mbe ni mbə biri nɔ. Ti mbə bi nwɪ' ə inyod. ³⁰ Ə yi ibeŋ mbe rɪŋga isig ni chəi mbi kyeri ə Nwɪə mbe ə kəb ighi mbɔ. Ə Mbă' ə kyeri ni mbə kəb ighi mbɔ. ³¹ Əyɪə mbə kəb ye' ənû ifɔn əməd, əne wɛ biri bi na' ighi mbɔ jim i nən.”

Mbə nuŋ ə mbôn ikan

(Mt 6.19-21)

³² “Ti mbə bɔ ə, kyɪə bɔn njiŋ, imbə' ighəm ni ə Mbă' ə gha' ni na' ənû ifɔn i nən. ³³ Mbə fendi mbə ighi, nà' ikab we əmbi ə bəd ikwan. Mbə beri titagi ni ka ti biri nun i. Mbə bə nùŋ ə mbôn ikan əsi ze ni chəi zɛ biri mɪ, ni chəi əni tɛ iji tindi iban bə fɔri əni chəi əni tɛ isə'f chəkɪ. ³⁴ Əne yi imbə' ighəm ni, əsi ni e mbôn ye' əŋgu, e fiŋ biri bi ye' əŋgu.”

Bəd əfà' ni chub ikyè'e

³⁵ “Mbə kod ə ikɔbɪ bə che mbə inam, ³⁶ əne chub ighabi ə bəd niə wòmə ni ə mbă' əfà' ye'e ti əni əchwɪ inami, imbə' wɛ mi pə gɔŋgi ichû nəb, mbə fi' i bɔ əwu əwən. ³⁷ Nwɪə zi əbɔrəbɔd igun ə bəd əfà' mbe ni əni mbă' əfà' mɪməd ye'e, wɛ pə zə mɪməd ikyè'e. Mə ghà rəsɪ' i nən ni wɛ biri zi i ngywɛ əfà', ghà ni mbi chub ə si, əne nà' ighijig əmbi mɪməd. ³⁸ Nwɪə zi əbɔrəbɔd igun ə bəd əfà' mbe ni chub ikyè'e əni ə nyùmə we ni mbă' əfà' mɪməd ye'e. Kɪ wɛ ye'e izimi ka ki əni izimi fə ka chə. ³⁹ Əyɪə mbə kyeri ni, à ki ni wəd nəb kə' kyeri ə nyùmə we ni iji ə wo ye'e, nji chəi wɛ saŋ i nəb ni iji we tɔ'ə nyi iŋga. ⁴⁰ Əne mbən bə, mbə teki inyod imbə' ighəm ni Wan Wəd wɪə ye'e əni ə nyùmə we ni chəi mbəə wòm əməd.”

Wəd niə fà' əni i fiŋ jim mbi we ni chəi wɪə fà' əni i fiŋ

jim

(Mt 24.45-51)

⁴¹ Pitə nya'a biiri əmbi Yeso ni, “Ənùŋisig, à wa kiə ghà ənû ə miği zɔ i na, kɪ à kiə ghà əmbi wəd jim ə?”

⁴² Ənùŋisig nya'a wɪlɪɪ ni, “Wəd əfà' we niə fà' əni i fiŋ jim bə beri iwe, ni mbă' əfà' məd nuŋ ni wɛ nəŋgi mbi bəd əfà', bə nà' ighijig əmbi mɪməd əni ə nyùmə ku'u ki wi ə? ⁴³ Nwɪə zi əbɔrəbɔd igun ə wəd əfà' we ni əni mbă' əfà' məd bəndi, wɛ pə zə əməd əni wɪə fà'ə. ⁴⁴ Mə ghà rəsɪ' i nən ni mbă' əfà' we biri nuŋ əməd ni wɛ siə nəŋgi mbi ighijim. ⁴⁵ Əyɪə wəd əfà' we mi ghà iŋga i fiŋ ni, 'Mi mbă' əfà' fə tan ni ye'e.' Wɛ niə ghà əne, wɛ kɔ som bəd əfà' mbanə mbi mbi məyi, bə kɔ ghanə jigə, bə nɔə be i. ⁴⁶ Mbă' əfà' məd biri ye'e igwi əni ni chəi wɪə wòm əməd bə fɔri əni ə nyùmə ni chəi wɛ kyeri. Wɛ biri pe zi ichə igwi məd, bə nùŋ əməd əbɔ' bəd əfà' mbe ni chəi mbɪə fà' əni tə fiŋ rijim.

⁴⁷ “Mbi biri som wəd əfà' we ichi rɪbɔŋ, imbə' ighəm ni wɛ nya'a kyeri ənû ze ni mbă' əfà' məd nya'a kəbi, əyɪə chəi wɛ nya'a teki i inyod i ghi ənû rəŋgu. ⁴⁸ Əyɪə mbi biri som wəd əfà' we ni chəi wɛ kyeri ənû ze ni mbă' əfà' məd kəbə àmei ikə rɪpiɪ, imbə' ighəm ni wɛ ghɛ ənû ze ni nji mbi kə' som əməd. Wəd jim we ni mbi na' ighi nɔnɔ' i bɔ, mbi biri bi kəb ighi nɔnɔ' rɪ bɔ. Mbi biri bi kəb ighi ni nɔ' chə rɪ əmbi wəd we ni mbi bə na' ighi ni nɔ' chə i bɔ.”

Èghàbrè ze ni biri nyi aka' béd imbè' ə Yeso

(Mt 10.34-36)

⁴⁹ "Mə nya'a ye'e i chu' iwid igwi ə si, əne mə kàn kə' kəb ni nji i wiə siə beria! ⁵⁰ Mə biri niŋ minib mɔ'w, əne chəi mi fiŋ biri chub əni əbɔrəbɔd pè əni mə fə maani!
⁵¹ Mbə wa kəndi ni mə fə ye'e imbè' na' əbɔrəbɔd igwi ə si ə? Mə gha i nən ni chə. Mə fə ye'e ye' mbi èghàbrè.
⁵² I kə rɛnɛn, èghàbrè ə beri jwi iŋga nəb ze ni béd mɛtɛn ye' iŋga. Mbi mɛtad biri goŋ ətu mbi mbi mibe, mbi mibe bə goŋ ətu mbi mbi mɛtad. ⁵³ Mbi biri ghàbrè. Əne mbə' biri goŋ ətu mbi i wan mbanjə, wan mbanjə bə goŋ ətu mbi i mbə'; iŋgɔb biri goŋ ətu mbi i wan əyi, wan əyi bə goŋ ətu mbi i niŋ, iŋgɔb inom biri goŋ ətu mbi i iwi wan, iwi wan bə goŋ ətu mbi wi iŋgɔb inom."

Ənū ni kyeri mɛnyùmə

(Mt 16.2-3)

⁵⁴ Yeso nya'a bə yi ghà əmbi mɛnɔn béd mbe ni, "Əni mbə zə əni pə' ə n' ri əba ze ni nyùmə ə nyi ikòb, mbə mbə ghà əwu əwən ni, 'Mbəŋ zia wo nɔ.' Zè bə nɔ.
⁵⁵ Əni mbə zə ni əfim ə chə ri əba ze ri əton, mbə ghà ni, 'Isi biri nòm əndan.' Isi bə nòm. ⁵⁶ Mbə yi ibeki béd! Mbə kyeri ichi ni to'ri inū imbè' si fɔri əton ikaŋ, àyiə chəi mbə kyeri ichi ni to'ri inū imbè' nyùmə wɔ rɛnɛn imbè' ə ye ə?"

Ənū ni maani isa'i mbi ə béd mbe ni mbə beri isa'i mbi mɛməd

(Mt 5.25-26)

⁵⁷ "Əton ni mbə kyeri ənū ni ku'ni, àyiə chəi mbəə ghè ki imbè' ə ye? ⁵⁸ Əni àwɔ ə wɔ ə nəb isa'i mbi wəd we ni zi isa'i igwi ne, kywi ənywi ni maani isa'i we mbi məd inəŋjɛ, nji wɛ biri suŋ əwe wɔ nà' əmbi əsa' mɛsà'i, əsa' mɛsà'i we nà' əwe əmbi mɛpùrisɛ, mɛpùrisɛ si niŋ əwe wɔ zè ə ndəŋ. ⁵⁹ Mə ghà i ne ni, ka' à biri jwɛ e pè əni ze ni à fə chwi ikab məd jim."

Mbə beŋ tə fiŋ nji mbə biri kwi

13 Béd mɔ'w mbə nya'a əŋgu əni Yeso nya'a ghàmə. Mbi nya'a gha i bɔ imbè' məGalilɛ mbe ni Pailèt nya'a zwiiri əni mbi nya'a nà' ighi əfà əmbi ə Nwiə. ² Wɛ nya'a wiirɛ əmbi mɛməd ni, "Mbə wa kəndi ni məGalilɛ mbe wa nya'a ghè ənū ni nya'a kaŋ bə əku chə məGalilɛ mijim, ichi ni mbi nya'a zwiiri mɛməd ə? ³ Mə ghà i nən ni, Chə! Mbi mi ton beŋ ə tə fiŋ, nji mbən mijim biri bi kwi. ⁴ Mbə bə kɔn ni ye imbè' béd mbe wum chɔb fami ni nəb ikaŋ ze ri ə Silòam nya'a su igwi mɛməd zwiiri ə? Mbi wa nya'a gu ənū ni bə chə mbi béd mijim mbe ni nya'a chub ə Jèrusalèm ə? ⁵ Mə ghà i nən ni, Chə! Mbi mi ton beŋ ə tə fiŋ, nji mbən mijim biri bi kwi."

Ənū ə migi imbè' əzed ə maŋgòrə ni chəi zia nya'a kɔə

⁶ Yeso nya'a ghà ənū ə migi zɔ ni, "Mbanjə mɔ'w nya'a kon əzed ə maŋgòrə iŋga i mbeŋ vain. Wɛ nya'a wɔ

nəŋə ni nji tə zə titam ikaŋ, àyiə chəi wɛ nya'a zə ka àbei fi mɔ'. ⁷ Əne wɛ nya'a ghà əmbi ə mbanjə ze ni nya'a nəŋgiə mbeŋ vain ze ni, 'Zə, tɛnɛn yi iŋhəm iwu tad ni miə ye'e kəbə ritam ikaŋ əzed ə maŋgòrə zɔ, àyiə chəi mə zə ka àbei fitam mɔ'. Wad ə si. Zè kiə jigə si zɔ ətu əkò imbè' ə ye ə?' ⁸ Mbanjə ze nya'a wiirɛ i bɔ ni, 'Masà, saŋ zia chub əghəm əwu zɔ ə fibɛ. Mə biri toŋ ghab, zè inyɔri əton. ⁹ Zi mi kɔ ritam əghəm əwu, zia bɔŋ. Zia mi ton kɔ i, à si wəd ə si.'"

Yeso nya'a vi əyi ni nya'a gumə

¹⁰ Yeso wiə nya'a chwi inū iŋga nəb əkàtɛ mɔ'w əni əkwɛ. ¹¹ Əyi mɔ'w wiə nya'a əŋgu ni əzwɛ rɛbɔŋ ə nya'a iŋga məd. Əzwɛ ze ə nya'a ghè ni wɛ wɔn iŋhəm iwu wum chɔb fami. Wɛ nya'a gumə, əne chəi əni tɛ wɛ nya'a sem i inyod. ¹² Əni Yeso nya'a zə əməd, wɛ nya'a tɔŋ əməd ghà i bɔ ni, "Əyi, Nwiə fə chɛ əwɔn zɔ ri igwi ne." ¹³ Wɛ nya'a ghà əne, zab mbi ibɔ igwi məd. Àmei əwu əwən, inyod əyi we nya'a sèmə, wɛ yiiri ə Nwiə.

¹⁴ Mbanjə ze ni nya'a chə nəb əkàtɛ ze nya'a sə itəm imbè' iŋhəm ni Yeso nya'a vɛ wəd əni əkwɛ. Əne wɛ nya'a ghà əmbi ə béd mbe ni, "Ini mbi əŋgu rɛfuə ni tɛ mbə fà'. Mbə ye'e igwi inɛ mbe mbi vi əwən, ka' i igwi əni ikwi." ¹⁵ Ənùŋisig nya'a wiirɛ i bɔ ni "Mbə yi ibeki béd! Imbè' wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' nən wiə zà əzi rikun kɛ i jàkas rɛŋga ikam əni əkwɛ, wɔ chə ni zè nɔ minib ə? ¹⁶ Əne mbə kəb ni tɛ mbi za ə əyi wɔ əni əkwɛ ə? Məd yiə wan tɛ əni əghaŋ ə Abràham ni Satàn nya'a kod əni iŋhəm iwu wum chɔb fami." ¹⁷ Əni wɛ nya'a wiiri əne, ətu ə nya'a nɛd béd pən məd mijim. Əne béd mbe mijim nya'a gha' imbè' inū yiiri jim mbe ni wɛ nya'a ghɛ.

Ənū ə migi imbè' sām əwɔmɛ

(Mt 13.31-32; Mk 4.30-32)

¹⁸ Yeso nya'a biiri ni, "Ənū ifɔn ə Nwiə ə ki iŋhabi ə ye ə? Mə kiə wo mig əni ə ye ə? ¹⁹ Ə zi iŋhabi ə sām əwɔmɛ ni mbanjə mɔ'w nya'a niŋ wɔ ŋwi iŋga i mbeŋ. Zia nya'a kwi jwɛ əni əzed. Tɛnən nya'a kod tə kàn iŋga titəb ri məd."

Ənū ə migi imbè' ifu' we niə ghè ni ŋgəŋ kɔ'

(Mt 13.33)

²⁰ Yeso nya'a yi biiri ni, "Mə kiə wo mig ənū ifɔn ə Nwiə əni ə ye ə? ²¹ Ə zi iŋhabi ifu' we niə ghè ni ŋgəŋ kɔ', ni əyi nya'a niŋ tɔpɛ mbi əburɛ ə ŋgəŋ iŋga ikaŋ kyen itad, pè əni zi kɔ' ijim."

Mbə nyi ichū nəb ni fandə

(Mt 7.13-14,21-23)

²² Əni Yeso nya'a wɔ ə Jèrusalèm, wɛ nya'a chə iŋga isi kyen bə chə iŋga mbi kwa. Wɛ nya'a yènə chwi inū. ²³ Wəd mɔ'w nya'a biiri i bɔ ni, "Masà, à wa ki àmei béd rɛpɛ biri jwi rəŋgə ə?"

Yeso nya'a wiirɛ əmbi mɛməd ni, ²⁴ "Mbə kywi ənywi nyi ichū nəb we ni fandə, imbè' iŋhəm ni béd mɛnɔnɔ' biri kəb nyi, àyiə chəi əni tɛ mbi nyi. ²⁵ Əni wəd nəb fə nɔ' fən i nəb, mbə biri təmbi isig kɔ goŋgi ichū nəb

ghàè ni, 'Masà, fi' nàb i na.' Wì birì wiirì i nàb ni, 'Chài mà kyeri àsi ze ni mbè nɔ' rəŋgu!' ²⁶ Əne mbə birì kɔ gha ni, 'Tì wiə nya'ə jigə bə nɔə mbi ne. À wiə nya'ə bə chwi inū itu izib isi mbe ni tì nya'ə chub əŋgu.' ²⁷ Àyiə wì birì gha ni, 'Mə ghà i nàb ni chài mà kyeri àsi ze ni mbè nɔ' rəŋgu. Əne mbè nɔ' ə ri iban num, mbən bəd niə ghì inū ribòŋ!' ²⁸ Mbə birì siə zə'ə kud əsɔŋ əni mbè zə ə Abràham, Aizik mbi Jakɔb mbi ə bəd ikən Nwiə mijim iŋga ənū ifɔn ə Nwiə, àyiə mbi tin əwən isig. ²⁹ Bəd birì ye'e ri əbà ze ni nyùmə ə jwìè mbi ri əbà ze ni nyùmə nyi ikòb, mbi birì ye'e ri əbà isig ze ri ətu mbi ri əbà isig ze ri əton, pè jig əchwì iŋga ənū ifɔn ə Nwiə. ³⁰ Əne mbè zə ni, mbi mɔ'ɔ mbe ni si nwiè birì ye' mbi rimbi, mbe ni ye' mbi rimbi si ye' mbe ni si nwiè."

Yeso nya'a kən igun ə Jèrusalèm (Mt 23.37-39)

³¹ À nya'a əni ə nyùmə we, mifarisii mɔ'ɔ nya'a wò əsi Yeso pè ghà i bɔ ni, "Nɔ' əwe ri əgha wò əsi ə cherə, imbè' ighəm ni Heròd wiə kəb zwiirì əwe."

³² Wì nya'a ghà əmbi mīməd ni, "Mbè wo ghà əmbi sənji we ni, 'Zə, mə birì wo imbi chè izwì ribòŋ bə vè bəd rəchòŋ fɔri isɔ, ini niə pe tad, mə määnì mi əfà'i.' ³³ Àyiə mə berì kɔ wo rəchòŋ fɔri isɔ fɔri əni ze ni beeni, imbè' ighəm ni zi rika bòŋ i ni wəd ikən Nwiè kwi əsi ə cherə ze ni ka'i Jèrusalèm.

³⁴ "Wəi! Jèrusalèm, Jèrusalèm! À wiə zwiirìə bəd ikən Nwiè bə tumbiə mbe ni Nwiè tom əsi nən əni əti! À ki ighəm sə'ə ni mə fə kwe' kəb ni nji mə feti mbe bɔn ichi ni iŋgɔŋgub ə feti mbi bɔn əton ti ribabì, àyiə chài à ben ni mə ghì əne! ³⁵ Zə, mbi fə wə' e nàb. Mə ghà i ne ni chài à birì wirì zə əmì pè əni ze à gha ni, 'Nwiè zi əbɔrəbɔd igun ə wəd we niə ye'e əni ikum ənūŋisig!'"

Yeso nya'a vè mbanjə ni nya'ə wònə əmòrì

14 À nya'a əni əkwi mijū ə mɔ'ɔ, Yeso nya'a wò jig iŋga nàb wəd kyeri mifarisii mɔ'ɔ. Əni wì nya'a chub əŋgu, bəd mbiə nya'a nènə ni wì wa birì ghì ənū ə mɔ'ɔ ə. ² Mbanjə mɔ'ɔ ziə nya'a ifè i bɔ ni ibɔ məd mbi iwu məd nya'a mòrì. ³ Yeso nya'a zə mbanjə ze, əne biiri əmbi məchwìè rìkə mbi mifarisii mbe ni, "Tikə ə wa chwiə ni mbi vè wəd əni əkwi kè chə ə?"

⁴ Mbi nya'a kəm rəziə. Əne wì nya'a niŋ mbanjə ze vè əməd, əne ghà i bɔ ni wì wò i. ⁵ Əni wì nya'a ghè əne, wì nya'a ghà əmbi mīməd ni, "À kiə we rəbɔ' nən ni wan məd kè ni tikun əməd ə mi fəŋ iŋga ibigì minib əni əkwi ni chài wì birì chì əwu əwən ə?"

⁶ Chài mbi nya'a berì əwiirì əni ibiirì wì.

Ənū ni swi inyod mbi ənū ni niŋ bəd

⁷ Əni Yeso nya'a zə ichi ni bəd nya'a kəb chub əsi ze ni mbi nuŋ əmbi ə bəd kyeri, wì nya'a ghà ənū ə migi zì əmbi ə bəd mbe ni mbi nya'a won mīməd ni, ⁸ "Wəd mɔ'ɔ mi tɔŋ əwe əchwì inami, tirə chub e əsi ze ni mbi nuŋ əmbi ə bəd kyeri, ighəm wì kə' bə tɔŋ wəd cherə ni chə əwe. ⁹ Əne wəd we ni kə' won mbən mbe mibe birì ye'e pè ghà i ne ni, 'Na' rimbin əmbi wəd wì.' Ətu ə birì

nid i ne, əne à nɔ' wò chub igun ətən ə kwa. ¹⁰ Àyiə əni mbi tɔŋ əwe əsi ə mɔ'ɔ, ndə wo chub igun ətən ə kwa, imbè' əni wəd we ni tɔŋ əwe ye'e, wì birì pe gha i ne ni, 'Mi sà', nɔ' wò ikaŋ ə yiə.' Ənū zì ə birì na' iwumni i ne ifè bəd mijim mbe ni wì woni, ¹¹ imbè' ighəm ni wəd jim we ni nɔ i inyod, Nwiè birì swi əməd, we ni swi i inyod, Nwiè birì nɔ əməd."

¹² Yeso nya'a bə ghà əmbi wəd we ni kə' tɔŋ əməd ni, "Əni à teki ighijig i jə bəd əziə kè izimi, tirə won e mbe mīsə', kè mbe bɔŋgɔb, kè e inəbi, kè bəd mbɔn. À mi won tikwiri bəd tì, mbi birì bi tɔŋ əwe, əne wì ənū ze ni à ghì. ¹³ Àyiə əni à ka' əchwì, won bəd ikwan, won mbe ni ibɔ nənji, won mbe niə tè' iwu, bə won mifigì. ¹⁴ À mi ghè əne, Nwiè birì zi əbɔrəbɔd igwi ne, imbè' ighəm ni chài əni tì mbi wì ənū ze ni à ghì. Nwiè birì wì ənū ze ni à ghì əni ə nyùmə we ni bəd mbe niə ghè inū ni ku'ni birì zwemə."

Ənū ə migi imbè' əchwì ə kyeri (Mt 22.1-10)

¹⁵ Əni mbanjə mɔ'ɔ rəbɔ' mbe ni nya'a chubi jig mbi məd, nya'a zu ənū zì, wì nya'a ghà i bɔ ni, "Nwiè zi əbɔrəbɔd igun ə wəd we ni birì jig əchwì ze iŋga ənū ifɔn əməd!"

¹⁶ Əni wì nya'a gha əne, Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Wəd mɔ'ɔ nya'a kə' əchwì ə kyeri ə mɔ'ɔ, won bəd mìnɔnɔ'. ¹⁷ Nyùmə ni jig əchwì ze ə nya'a kù', əne wì nya'a tom i wəd əfà'i ni wì wo ghà əmbi ə bəd mbe ni wì nya'a won ni, 'Mbè ye'e, ighijim fə si i ə si.' ¹⁸ Àyiə mīməd mbe mijim nya'a kɔ na' iŋgam imbè' əton ni chài mbi birì wò. Wì ritu nya'a ghà i bɔ ni, 'Mə fə zon mbenji fi, əne mə berì wo zə mbenji ze. Mə bu' ibɔ i ne ni chài mə birì ye'e.' ¹⁹ Wì cherə nya'a ghà ni, 'Mə fə zon mbirikun wum. Mə yi əni wo zwe'ri. Mə bu' ibɔ i ne ni chài mə birì ye'e.' ²⁰ Wì cherə nya'a ghà ni, 'Mə cherə namə, əne chài ichi əni tì mə ye'e.'

²¹ "Wəd əfà'i we nya'a wò ghà inū jim əmbi i mbă' əfà'i. Mbă' əfà'i we nya'a zu əne, sə itəm, əne ghà əmbi i wəd əfà'i we ni, 'Zambi jwì wò itu izib bə wò igun minəŋjì mbe riŋga əbenji, tɔŋ bəd ikwan, tɔŋ bəd mbe ni ibɔ nənji, tɔŋ mifigì bə tɔŋ bəd mbe niə tè' iwu.'

²² Wəd əfà'i we nya'a ghè ənū ze, əne wò ghà i bɔ ni, 'Masà, ənū ze ni à ghà, mə fə ghè, àyiə timbin ə ziə kirì i.' ²³ Mbă' əfà'i we nya'a ghà i bɔ ni, 'Jwìə wò igun minəŋjì kyeri bə wò igun mbe niə wò ə mbenji, əne nyèŋ bəd ni mbi ye'e imbè' mi nàb swi ə. ²⁴ Mə ghà i ne ni, chài wəd mɔ'ɔ rəbɔ' mbe ni mə kə' won birì zwe'ri ighijig mbe ni mə teki!"

Ziə se ni ye' əmèənì-inū Yeso (Mt 10.37-38)

²⁵ À nya'a əni ə nyùmə mɔ'ɔ, minɔn bəd ni nya'a kwà' mbi kyeri mbiə nya'ə beeni əbɔ' Yeso. Əne wì nya'a bèn ghà əmbi mīməd ni, ²⁶ "Wəd mɔ'ɔ we ni ye'e əsi num ni chài wì gha' əmì chè i mbă' mbi i niŋ, chè i iwi mbi mbi bɔn, chè mbi bɔŋgɔb mbi ti njəbi, bə chè ka àbei i itènì, rika kù'i ni ye' mi əmèənì-inū. ²⁷ Wəd mɔ'ɔ we ni chài wì

be' e əzed ə ba'ni beeni əbc' num, rika kù'i ni ye' mi əmàəni-inù.

²⁸ "À kiə we rəbc' nən niə kəb bəm nəb ikaŋ, ni chəi wə be chub ə si kwà'nè inun ikab we ni wə beri, i zə ni ikab we ə kù' ni maani nəb ze əŋgu ə? ²⁹ Nji əni wə fə bəm əchi, chəi əni ni tē wə maani nəb ze. Əne bəd mbe ni zə biri siə ba'ri əməd, ³⁰ ghàə ni, 'Mbanjə zī nya'ə kə bəm nəb, əne chəi əni ni tē wə maani.' ³¹ Kē à ki ifɔn wi niə wò ma' bid mbi ifɔn cherə, ni chəi wə be chub ə si kwà'nè ni tə we tē rə niŋ mīsɔgyi chu' wum baŋ we ni beri mīsɔgyi chu' iwum be ə? ³² À mi ye' ni wə zə ni chəi əni tē rə baŋ əməd, wə biri tom bəd əni wi kiri i əsa əgha ni mbə maani ənù ze, chub əni əbc'rəbc'd. ³³ Əne bē, wəd mɔ'c we rəbc' nən ni chəi wə ton ighijim mbe ni wə beri, rika kù'i ni ye' mi əmàəni-inù."

Fɛŋgwanj fe ni fə tu

(Mt 5.13; Mk 9.50)

³⁴ "Fɛŋgwanj ə bɔŋ, àyiə fi mi fə tu i, mbi wiri ghi ye mbi fiwən ni fi wiri nəm ə? ³⁵ Chəi fi wiri bɔŋ ni tē mbi zī ə si, kē əni ni tē mbi bəŋ əni inyc'ri. Fi bɔŋ àmei ni mbi wa'. Wəd we ni tē wə zu ənù, wə zu!"

Ənù ə miŋi imbə' njig ni nya'a nimi

(Mt 18.12-14)

15 À nya'a əni ə mɔ'c, məfeti mɛtagsɛ nɔnc' mbi ə bəd niə ghè inù ribɔŋ nya'a wò feti iban ə Yeso imbə' zweti ənù ze ni wə nya'ə ghàə. ² Mifarisii mbi məchwìə rìkə nya'a zə əne kə zu'nì ghàə ni, "Wəd wə wiə niŋə bəd mbe niə ghè inù ribɔŋ bə jigə mbi mɛməd."

³ Əni Yeso nya'a zu əne, wə nya'a ghà ənù ə miŋi zī əmbi mɛməd ni: ⁴ "Wəd mɔ'c rəbc' nən mi beri njig iki fibi, zi fibi nim, ka wə wa biri saŋ i tē iwum əbùə chɔb əbùə iŋga ibad rìkwà'i wò kəb zi fibi ze ni nimi, pè əni wə zə ə? ⁵ Wə niə zə, wə biri gywi boŋ əmbə', yènə gha'ə. ⁶ Əni wə pe ə nəb, wə biri tɔŋ mbi mɛsə' mbi ə bəd ri iban əkwì, ghà əmbi mɛməd ni, 'Mbə ye'e tē gha' ichi ni mə fə zə mi njig ze ni kə' nim.' ⁷ Mə ghà i nən ni, à yi əndəŋ əndəŋ ni igha'i biri nɔ' ikaŋ əni wəd inù ribɔŋ fibi beŋ i fiŋ chə ichi ni wə biri nɔ' igwi ə bəd iwum əbùə chɔb əbùə niə ghè inù ni ku'ni ni chəi mbi beri ni beŋ tə fiŋ.

Ənù ə miŋi imbə' ikab ni nya'a nimi

⁸ "Kē à ki əyi wi ni beri ikab chu' wum, † ni wə fibi nim i, ni chəi wə biri che ənam, zə nəb jenggi kəb pè əni wə zə ə? ⁹ Əni wə zə, wə biri tɔŋ mbi mɛsə' mbi ə bəd ri iban əkwì ghà ni, 'Mbə ye'e tē gha' ichi ni mə fə zə ikab we ni kə' nim.' ¹⁰ Mə ghà i nən ni, à yi əndəŋ əndəŋ ni mbəŋgirə mbìə gha' əni wəd fibi tē əbc' mbe niə ghè inù ribɔŋ beŋ i fiŋ."

Ənù ə miŋi imbə' wan mbanjə ni nya'a nimi

¹¹ Yeso nya'a wò imbi ghà ni, "Mbanjə mɔ'c ziə nya'a əŋgu ni beri mbi bɔn mbanjə mibe. ¹² Wə kwa rəbc' mɛməd nya'a ghà əmbi i mbə' ni, 'Mi mbə', ghaŋi mbe ighi na' mi əba.' Mbə' mɛməd nya'a ghaŋi mbi ighi əmbi ə bɔn məd mbe mibe. ¹³ Əni ini mɔ'c nya'a chə, wan mbanjə kwa we nya'a fəndi ighijim mbe ni mbə' məd nya'a na' i bɔ, niŋ ikab we wò iŋga əbeŋ ə mɔ'c əsa əgha. Əni wə nya'a pè əŋgu, wə nya'a chəki ikab we ichi ribɔŋ. ¹⁴ Əni ikab we nya'a mi i, nji kə kə nya'a nyi iŋga əbeŋ ze, əne wə nya'a kə zə ŋgə'. ¹⁵ Əne wə nya'a wo nyi əfà'i əton wəd mɔ'c iŋga əbeŋ ze. Wəd we nya'a chə əməd iŋga i mbeŋ ni wə wo jə mɛkuŋə. ¹⁶ Wə nya'a kəŋ kəb ni nji tə jig tijig mɛkuŋə mbe, àyiə chəi wəd nya'a na' əgha i bɔ ni wə jig. ¹⁷ Əni iwe məd nya'a wiri bəndi ye'e, wə nya'a ghà iŋga i fiŋ ni, 'Bəd əfà'i mijim mbe ni mi mbə' niŋi mbìə jigə korə əbù' ə bù', àyiə mɔ' wə əgha kwìə nji! ¹⁸ Mə biri nɔ' wo əsi mi mbə' pè ghà i bɔ ni, Mi mbə', mə fə ghè ənù ribɔŋ əmbi ə Nywiə bə ghè i ne. ¹⁹ Chəi mə wiri kù' ni à tɔŋ əmi ni mə yi e wan. Si niŋ əmi ighabi wəd əfà'i mɔ'c rəbc' mbe ni à niŋi.' ²⁰ Wə nya'a kəndi əne, nɔ' kə wo əsi i mbə'.

"Əni wə nya'a kiri əsa əgha, mbə' məd nya'a zə əməd, kənə, əne nòrə wò gywì əməd yimi, sɔc'ri ndə' ri məd. ²¹ Wan mbanjə we nya'a ghà i bɔ ni, 'Mi mbə', mə fə ghi ənù ribɔŋ əmbi ə Nywiə bə ghè i ne. Chəi mə wiri kù' ni à tɔŋ əmi ni mə yi e wan.' ²² Wə nya'a ghà əne, àyiə mbə' məd nya'a ghà əmbi mbi bəd əfà'i ni, 'Mbə zambi wò niŋ ngywì ze ni bɔŋ chə tē rijim, ye'e zī ibom i bɔ, zi ə karə ə fi əbc məd bə zī itabi əni iwu məd. ²³ Mbə niŋ rikun ze ni mbi jə zī jenggi faŋ ye'e zwiiri, tē kud ghè igha'i; ²⁴ imbə' ighəm ni mi wan wò nya'a kwì, àyiə tɛnɛn i wi ikə, wə nya'a nim, àyiə tɛnɛn mə fə zə əməd.' Mbi nya'a ghè əne kə jigə gha'ə.

²⁵ "Əni mbi nya'ə ghè əne, wan mbanjə kyeŋ we wiə nya'a ə mbeŋ. Əni wə nya'ə ye'e siə tindi iban ə nəb, wə nya'a zu əni mbìə kwerə miyì binə. ²⁶ Əne wə nya'a tɔŋ wəd əfà'i mɔ'c rəbc' bəd əfà'i mbe biiri i bɔ ni, 'À kə ənù ə ye ə? ²⁷ Wəd əfà'i we nya'a wiiri i bɔ ni, 'We əŋgɔb fə ye'e. Əne e mbə' fə zwiiri rikun ze ni mbi jə zī jenggi faŋ imbə' ighəm ni wə bəndi ye'e ichi chòm.' ²⁸ Əŋgɔb kyeŋ we nya'a sə itəm, əne ton ni chəi tə biri nyi ə nəb. Mbə' məd nya'a jwè wò bu' ibɔ i bɔ, ²⁹ àyiə wə nya'a wiiri əmbi i mbə' ni, 'Zə, ighəm iwu mbɔ jim mə fə fà' i ne, chəi mə kwe' ghè rizuə i ne, àyiə chəi à kwe' nà' wan gywi mɔ'c i num ni mə ghi igha'i mbi mbi mɛsə'. ³⁰ Àyiə əni wan wò i ne ye'e, ni fə kud mbe ighi mbi ikùnè, à zwiiri rikun ze ni mbi jə zī jenggi faŋ i bɔ!' ³¹ Mbə' məd nya'a wiiri ni, 'Wàn, àwò wə e mbi num ighəm jim. Ighijim mbe ni mə beri yi mbe. ³² Àyiə ziə nya'a kù' ni tē ghi igha'i, imbə' ighəm ni we əŋgɔb wò nya'a kwì, àyiə tɛnɛn i wi ikə, wə nya'a nim, àyiə tɛnɛn mə fə zə əməd.'"

Ənù ə miŋi imbə' wəd iwe ni nya'ə nəŋgi ighi

16 Yeso nya'a bə yi ghà əmbi mbi məmàəni-inù ni, "Wəd mbɔn mɔ'c wiə nya'ə əŋgu ni nya'a beri

† Iŋga Əŋwà'nè ə Nywiə à yi ni "ikab ətəni mɛsirivə wum." Ikab ətəni mɔ' yi inun ni mbi nya'ə chwi ə wəd əfà'i əni ə fibi.

wèd niə nənḡi ighi mæd. Bêd mɔ'ɔ nya'a wò ghà əmbi wèd mbôn we ni wèd we wiə chək̄i ighi mæd. ² Wèd mbôn we nya'a zu əne, tɔŋ əmæd biiri i bɔ ni, 'À ki ənû ə ye ni miə zu imbə' əwe ə? Niŋ mbe ɪŋwà'nɛ ye'e chwi ichi ni àwò ə nənḡi mbi ighi, imbə' ighəm ni chəi à biri wiri nənḡi mbi ighi.' ³ Wèd we ni nya'a nənḡi ighi mbe nya'a ghà ɪŋga i fiŋ ni, 'Mə kiə wò ghi ye ichi ni mi mbă' əfâ'i ə wo niŋ əfâ'i zî ri num ə? Chəi mə beri ika ni tɔŋ ribigi, mi ətu ə ziə bə nîd ni nɔn ighi. ⁴ Tɛnîn mə kyeri ənû ze ni mə biri ghɛ imbə' bêd niŋ əmi ɪŋga tə nəb əni mbi chi əmi ri əfâ'i.' ⁵ Wɛ nya'a kɔndi əne, tɔŋ bêd mijim mbe ni nya'a yimə mbă' əfâ'i mæd i mɔ' mɔ'. Wɛ nya'a bi-iri əmbi wi ritu ni, 'À yim ye əmbi mi mbă' əfâ'i ə?' ⁶ Wɛ nya'a wiirɛ ni, 'Mə yim kà' ti miwud iki fibɛ.' Wèd we nya'a ghà i bɔ ni, 'Niŋ e əŋwà'nɛ chub ə si əmad əmad ɪwà'nɛ ni à yi iwum tăn.' ⁷ Wɛ nya'a biiri əmbi wi cherə ni, 'À yim ye ə?' We nya'a wiirɛ ni, 'Mə yim kà' kywɛ iki fibɛ.' Əne wɛ nya'a ghà i bɔ ni, 'Niŋ e əŋwà'nɛ ɪwà'nɛ ni à yi iwum fami.'

⁸ "Mbă' əfâ'i we nya'a yiiri wèd kòb we ni nya'a nənḡi ighi mæd. Wɛ nya'a yiiri əmæd imbə' ichi ni wɛ nya'a beri iwe, imbə' ighəm ni bêd riŋga isig wɔ ə beri iwe əku ni fà' mbi ə bêd mbe ni ye' ighabi mɛmæd chə mbe ni ye' ɪŋga ɪzeŋi zenji."

⁹ Yeso nya'a wò imbì ghà ni, "Mə ghà i nən ni mbə niŋ mbôn ze ni mbə beri ichi ribɔŋ ghɛ mbə mɛsə' əŋgu, imbə' əni mbôn ze mi i, mbi niŋ əwən ɪŋga ikwi mbe ni tən i kɔŋ. ¹⁰ Wèd we niə fà' əni i fiŋ jim mbi ighi mbe ni kə, ə kyeri ichi ni fà' əni i fiŋ jim mbi mbe ni nɔ'ɔ. Ka we ni chəi wiə fà' əni i fiŋ jim mbi ighi mbe ni kə biri bi fa'i əni i fiŋ jim mbi mbe ni nɔ'ɔ. ¹¹ À mi ye' ni chəi mbəə fà' əni tə fiŋ rijim ni yim mbôn riŋga isig, nji à kiə we biri na' mbôn rəs'i i nən ə? ¹² À mi ye' ni chəi mbəə fà' əni tə fiŋ rijim mbi ighi mbe ni ye' mbi wèd cherə, nji à kiə we biri na' mbe ni ye' mbən i nən ə?

¹³ "Chəi wèd əfâ'i mɔ'ɔ ni tɛ wɛ fà' əmbi mɛmbă' əfâ'i mɛbe, imbə' ighəm ni wɛ biri ban wi fibɛ gha' wi cherə, ki wɛ fà' əni i fiŋ jim əmbi wi fibɛ tɛəni wi cherə. Chəi əni tɛ à fà' əmbi ə Nwiə bə fà' ni beri mbôn əwu əwən."

Miŋgam Yeso mɔ'ɔ

(Mt 11.12-13; 5.31-32; Mk 10.11-12)

¹⁴ Əni mɛFarisiŋ nya'a zu inû mbô jim, mbi nya'a chə' əmæd imbə' ighəm ni mbi nya'a gha' ikab əku. ¹⁵ Àyiə Yeso nya'a ghà əmbi mɛmæd ni, "Mbə yiə bêd mbe niə chwi ifɛ bêd ni mbə mbiə ghɛ inû ni ku'ni, àyiə Nwiə ə kyeri tə fiŋ. Mbə zə rəŋgu ni inû mbe ni Nwiə ə bənə yi mbe ni bêd ə kɔndiə ni mbi yi inû kyeri.

¹⁶ "Tikə ri Mose mbi inû mbe ni bêd ɛkən Nwiə nya'a ɪwà'nɛ mbiə nya'a sa'ə bêd wò pè əni ə nyùmə Jŋn we ni nya'a nà' minib. I kɔ ri əni ə nyùmə we, i mbiə ghà ɛkən chòm imbə' ənû ifɔn ə Nwiə, əne wèd jim wiə kəb nyi ə ɪŋga ənû ifɔn ze əni ika. ¹⁷ Ziə zàm əmbi ikaŋ fɔri əmbi si ni chə, chə ichi ni tɛ ighə əŋwà'nɛ mɔ' riŋga tika ri Nwiə biri nim.

¹⁸ "Mbanə mɔ'ɔ mi saani inami mbi i iwi, nam əyi cherə, nji wɛ fə ni əyi cherə. Mbanə mɔ'ɔ ze ni nam əyi ni saani inami mbi i nom, fə bə ni əyi cherə."

Wèd mbôn mbi Lazaròs

¹⁹ "Wèd mbôn mɔ'ɔ wiə nya'a əŋgu, ni nya'a zìə ngywɛ əka inùn bə fɔlɔnɛ ɪŋga mbôn ini jim. ²⁰ Wèd ikwan mɔ'ɔ wiə nya'a bə əŋgu ni ikum mæd nya'a Lazaròs. Michɔ'ɔ nya'a swi igwi inyod mæd. I wiə nya'a kiə wo chub ichu ikam wèd mbôn we. ²¹ I wiə nya'a kəbè ni nji tə jig ighi mbe niə fəŋgi ri igun ə tebrə wèd mbôn we. Bu ri nya'a wò nerə michɔ'ɔ mæd mbe. ²² Wèd ikwan we nya'a kwi, əne mɛɪŋŋirə nya'a be' əmæd wò nùn ɪban ə Abràham. Wèd mbôn we nya'a bə kwi mbi twenji. ²³ Əni wɛ nya'a əbenji ivi bêd, wɛ nya'a nɔlɔri əghə zə ə Abràham əsa əgha mbi Lazaròs ɪban mæd. ²⁴ Wɛ nya'a zə əne tɔŋ əmæd ni, 'Mi mbă' Abràham, diiri əmi chə ə Lazaròs ni wɛ chub ətu ə fi ɪŋga minib zùtɛ mi inemi, imbə' ighəm ni mə wiə kànə zəə ɪŋgə' ɪŋga iwid wɔ.' ²⁵ Àyiə Abràham nya'a ghà ni, 'Wàn, kɔndi ni əni à nya'a ikă, à nya'a beri ighi chòm, àyiə Lazaròs nya'a beri ighi ribɔŋ. Tɛnîn mæd wi ɪŋga chòm əgha, àyiə àwò wi əŋgə'. ²⁶ Ka'i inû jim mbe. Əkən ə kyeri ə ghabri əwa mbi nən, imbə' ti bêd n' ə ri əgha baani ye'e əsi nən, fɔri ni ti wèd mɔ'ɔ baani i ri əwɔ ye'e əsi na.' ²⁷ Wèd mbôn we nya'a zu əne ghà ni, 'A niə ye' əne, nji mə bu' ɪbɔ i ne ni à tom ə Lazaròs əkwi mi mbă', ²⁸ imbə' ighəm ni mə beri bɔŋgɔb mɛtân. Wɛ wo pati mɛmæd, nji mbi biri bi ye'e ɪŋga əsi ə ɪŋgə' zî.' ²⁹ Àyiə Abràham nya'a ghà ni, 'Mose mbi ə bêd ɛkən Nwiə cherə mbi əŋgu. Mbi zu inû mbe ni mbiə ghàə.' ³⁰ Wèd mbôn we nya'a ghà ni, 'Chə, kyiə Abràham mi mbă', àyiə wèd mɔ'ɔ mi n' ri əbɔ' bêd mbe ni fə kwi wò əsi mɛmæd, mbi biri beŋ tə fiŋ.' ³¹ Abràham nya'a ghà i bɔ ni, 'À mi ye' ni chəi mbi zu inû mbe ni Mose mbi ə bêd ɛkən Nwiə ə ghàə, nji ka wèd mɔ'ɔ bə zwemə wò ghàm əmbi mɛmæd, chəi mbi biri beni.'"

Ənû ni wa' inû ribɔŋ

(Mt 18.6-7, 21-22; Mk 9.42)

17 Yeso nya'a ghà əmbi mbi mɛməəni-inû ni, "Inû mbe niə ghɛ ni bêd ghɛ inû ribɔŋ beri ye'e, àyiə ɪŋgə' biri nyi igun ə wèd we ni inû mbe chə ənjim mæd ye'e! ² Ziə biri bɔŋ ni mbi tiŋ iti ɪŋgə' ədɔ' i bɔ wò mǎ' əmæd ɪŋga rɛbàə, chə ichi ni ti mbi sàŋ ni wɛ ghɛ wan kwa mɔ'ɔ rəbɔ' mbô ghɛ ənû ribɔŋ. ³ Mbə we əwən!

"We ɔŋgɔb mi ghɛ ənû ribɔŋ, à ghàm əbɔ' mæd. Wɛ mi bèn i fiŋ, à wa' inû ribɔŋ mæd. ⁴ Wɛ mi ghɛ ənû ribɔŋ əni ə ne ighəm sambe igwi əni, bə ye'e ghà i ne ighəm sambe ni, 'Mə fə beŋ mi fiŋ, wa' mbi inû ribɔŋ,' à beri wa' inû ribɔŋ mæd."

Ənû imbə' ɪbeni

⁵ Bêd tom Ənùŋisig nya'a ghà i bɔ ni, "Ghi ni à ɪbeni kaanə!"

⁶ Ənùŋisig nya'a wiirɛ əmbi mɛmæd ni, "Mbə mi kə' beri ɪbeni ni kə ighabi sām əwɔmi, nji mbə mbe ti mbə ghà əmbi əzed ə sikamò zî ni, 'Chɔ' ri ə si wò kon e ɪŋga rɛbàə,' əne ziə biri zuuni əwən."

Ətu əfà'i wəd əfà'i

7 "Tì wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən, ni beri i wəd əfà'i niə ni' ibən k̄i niə nəŋḡi ə n̄j̄g, ni biri gha i bɔ əni wi bənd̄i ri ə mbeŋ ni, 'Zambi ye'e jig ə'? 8 Ka w̄i wa biri ghà i i bɔ ye' ni, 'Teki mbi ighijig ri ikwiri, bə teki e inyod ye'e nà' ighijig mbe i num pè əni mə fə jig bə nɔ. Mə niə fə jig bə nɔ, à si bə wò jig e bə nɔ e ə?' 9 I wiə wa nà'ə məben-əwe əmbi wəd əfà'i we imbə' ighəm ni w̄i ghi ənū ze ni w̄i gha i bɔ ə? 10 À yi əndəŋ əndəŋ mbi nən. Əni mbə fə gh̄i inū j̄im mbe ni mbi gha i nən, mbə gha ni, 'T̄i yi àmei bəd əfà'i. Əne t̄i fə gh̄i ye' inū mbe ni t̄i beri ni gh̄i.'"

Yeso nya'a v̄i mban̄ə wum ni nya'a w̄n əpabi

11 Əni Yeso nya'a wò ə J̄erusalēm, w̄i nya'a ch̄e iŋga miŋharə Sāmariyà mbi Galilī. 12 Əni w̄i nya'a wò nyi iŋga əsi ə mɔ'ɔ, mban̄ə wum ni nya'a w̄n əpabi nya'a wò kumni əməd. Mbi nya'a təm əsa əgha 13 kyeŋ r̄ik̄ā ghà ni, "Yeso, masà, diiri əwa."

14 Əni Yeso nya'a zə m̄iməd, w̄i nya'a ghà əmbi m̄iməd ni, "Mbə wo chwi ə inyod əmbi ə bəd mbàn N̄wiə."

Əni mbi nya'a wòə, əpabi ze ni nya'a igun m̄iməd ə nya'a mi. 15 Əni w̄i fib̄i rəbɔ' m̄iməd nya'a zə ni i inyod fə zeŋ i, w̄i nya'a bənd̄i wò rəbɔ', yènə yiiri ə N̄wiə əni ḡi ni k̄ā 16 pè gù iban iwu Yeso, nà' məben-əwe i bɔ. Mban̄ə ze yiə nya'a wəd ri ə Sāmariyà. 17 Yeso nya'a bi-iri ni, "İmbə' à yiə mban̄ə wum ni mə kə' gh̄i əpabi ə mi ri igwi m̄iməd ə? Mbi əbuə mbi ə? 18 Chəi wi mɔ'ɔ ni bənd̄i ye'e yiiri ə N̄wiə ch̄e ri əni wəd r̄isɔ'ɔ w̄i ə?" 19 W̄i nya'a gh̄i əne ghà əmbi ə mban̄ə ze ni, "Nɔ' rət̄iə, wò e. E ibeni fə gh̄i ni à bɔti e."

Ənū if̄n ə N̄wiə ə fə si i əka' ə bəd

(Mt 24.23-28,37-41)

20 M̄iFarisiī mɔ'ɔ nya'a biiri ə Yeso imbə' ə nyùmə we ni ənū if̄n ə N̄wiə ə biri ye'e. W̄i nya'a wiir̄i əmbi m̄iməd ni, "Chəi ənū if̄n ə N̄wiə ə biri ye'e mbi inweeni ni bəd biri zə. 21 Chəi wəd mɔ'ɔ biri gha ni, 'Zə, əz̄i əgha!' k̄i ni, 'Ə zi ə yiə!' imbə' ighəm ni ənū if̄n ə N̄wiə ə fə si i əka' nən."

22 Yeso nya'a yi ghà əmbi mbi məməən̄i-inū ni, "Nyùmə wiə ye'e ni mbə biri kəb chub ka àbei əni ə mɔ' mbi Wan Wəd, àyiə chəi mbə biri zə əmi əni ə nyùmə we. 23 Bəd biri ye'e pè ghà i nən ni, 'Mbə neŋ ə yiə!' ki ni, 'Mbə neŋ əgha!' T̄i mbə wò ə. T̄i mbə bi beeni ə əbɔ' m̄iməd. 24 Ich̄i ni ibi mbəŋ ə ŋwàŋə teə ri əba ikaŋ ə fib̄i wò pè əni əzi ch̄erə, yi bə ich̄i ni Wan Wəd biri wiri ye'e. 25 Àyiə w̄i biri be zə ŋgə' əni inū kɔnɔ', ighəm bəd w̄i ton əməd.

26 "Ich̄i ni ziə nya'a əni ə nyùmə Noà, yiə bə ich̄i ni ziə biri ye' əni Wan Wəd biri wiri ye'e. 27 Wəd j̄im wiə nya'a jigə bə nɔə. I mbiə nya'a namə bə namnə mbə bɔn. I mbiə nya'a gh̄i əne wò pè əni ze ni Noà nya'a nyi iŋga əban̄ igȳi ze ni N̄wiə nya'a gha i bɔ ni w̄i teki. Minib nya'a kubri isi, zwiiri m̄iməd mij̄im.

28 "Àyiə bə ich̄i ni ziə nya'a əni ə nyùmə L̄t. I mbiə nya'a jigə bə nɔə. I mbiə nya'a zon ighi bə fend̄i ighi. I mbiə nya'a kon ighi bə bɔm ə nəb, 29 àyiə igwi əni ze ni L̄t nya'a jwi ri ə Sodòm, iwid mbi sc̄alfò nya'a nɔ' rikaŋ zwiiri m̄iməd mij̄im. 30 Àyiə bə ich̄i ni inū biri gh̄i əni ze ni Wan Wəd wiri ye'e.

31 "Əni ze, ti wəd we ni ye' idom nəb swi'i i wo niŋ ighi mbe ni ye' iŋga nəb məd. Əne bə, ti wəd we ni ye' ə mbeŋ wiri bənd̄i i rəbɔ'ɔ. 32 Mbə kɔndi ənū ze ni nya'a gh̄i əni iwi L̄t! 33 Wəd mɔ'ɔ we niə kəb nuŋ i it̄en̄i, biri sam it̄en̄i we, àyiə we ni sam i it̄en̄i biri wiri jig it̄en̄i we. 34 Mə ghà i nən ni izimi we, bəd mibe biri ye' igun əbà' ə mɔ', mbi niŋ wi fib̄i sàŋ wi fib̄i. 35 Məyi mibe biri ye'ə w̄i ə ŋgəŋ in̄n, mbi niŋ wi fib̄i sàŋ wi fib̄i. [

36 Mban̄ə r̄ibe biri ye' ə mbeŋ, mbi niŋ wi fib̄i sàŋ wi fib̄i.]

37 Məməən̄i-inū mbe nya'a biiri i bɔ ni, "Ənūŋisig, ənū z̄i ə ki wo ghi ə yi ə?"

W̄i nya'a wiir̄i əmbi m̄iməd ni, "Əsi ze ni əvi ə nyam ə ye' əŋgu, mizam biri wo feti əŋgu."

Ənū ə migi imbə' iku əyi mbi əsob m̄isà'i

18 Yeso nya'a ghà ənū ə migi əmbi mbi məməən̄i-inū i chwi ni mbi beri kiə k̄ŋḡi ə N̄wiə zi ri bɔd.

2 W̄i nya'a ghà ni, "Əsob m̄isà'i mɔ'ɔ wiə nya'a əsi ə mɔ'ɔ ni chəi w̄i nya'a bɔə N̄wiə k̄i bəə tɔŋə wəd əni ənū. 3 İku əyi mɔ'ɔ wiə nya'a bə əsi ze. I wiə nya'a kiə wò əsi məd pèə ghàə ni, 'Kaŋ weeri əmi ni mə jig isa'i we ni mə beri mbi mi wəd pən.' 4 Əsob m̄isà'i we nya'a bə ton ni weeri əyi we əni əkɔb ə nyumə. Àyiə w̄i nya'a nwiə ghà iŋga i fiŋ ni, 'Ka à bə ye'i ni chəi miə bɔə ə N̄wiə k̄i bəə tɔŋə wəd əni ənū, 5 àyiə mə biri weeri iku əyi w̄i imbə' ighəm ni i wiə chə əmi, nji chəi mə biri beri əzwiir̄i ich̄i ni wiə jw̄iə ye'e.'"

6 Ənūŋisig nya'a ghà ni, "Mbə zu ənū ze ni əsob m̄isà'i rib̄ŋ we ə ghàə. 7 Əsob m̄isà'i rib̄ŋ we mi ye'ə gh̄i əne, nji ka N̄wiə wa biri weeri i bəd iməd mbe ni w̄i chɔ'ɔ, ich̄i ni mbiə zə' i bɔ əziə mbi izimi ə? W̄i wa biri t̄and̄i bɔŋ weeri m̄iməd ə? 8 Mə ghà i nən ni w̄i biri zambi weeri m̄iməd. Àyiə əni Wan Wəd wiri ye'e, w̄i wa biri zə ich̄i ni bəd riŋga isig nuŋ fiŋ igwi məd ə?"

Ənū ə migi imbə' Farisiī mbi wəd ni nya'a fetiə m̄tags̄i

9 Yeso nya'a bə yi ghà ənū ə migi z̄i əmbi ə bəd mɔ'ɔ mbe ni nya'a ghàə ni mbə mbiə gh̄i inū ni ku'ni, əne siə t̄əən̄iə bəd ch̄erə. 10 W̄i nya'a ghà ni, "Mban̄ə mɔ'ɔ r̄ibe nya'a kɔ' wò iŋga mbàn N̄wiə i wo k̄ŋḡi ə N̄wiə. Wi fib̄i yiə nya'a Farisiī, wi ch̄erə yiə nya'a əfeti m̄tags̄i.

11 Əni mbi nya'a wò əne, Farisiī we nya'a nɔ' təm k̄ŋḡi ə N̄wiə imbə' i inyod ghà ni, 'N̄wiə, məben-əwe ni chəi əmi ighabi ə bəd ch̄erə mbe niə fè ighi bəd əni ika, k̄i ighabi mbe ni chəi mbiə gh̄i inū ni ku'ni, k̄i ighabi mbe niə ni məyi bəd ch̄erə, k̄i be ighabi əfeti m̄tags̄i w̄i.

12 Mə wiə chubə rijig ighəm be iŋga k̄əb. Mə wiə ghàp̄i ighij̄im mbe ni mə beri isi wum, nà' əsi ə fib̄i i ne.'

13 "Àyiə əfeti m̄tags̄i we nya'a təm əsa əgha. Chəi w̄i nya'a bə n̄n̄r̄i ə ətu ikaŋ, àyiə w̄i nya'a nuŋ mbi ibɔ

igun i fñj ghà ni, 'Njwiè, kən əni ə num. Mə yia wəd inû rîbòŋ!' ¹⁴ Mə ghà i nən ni, əni əfeti mîtagsî we nya'a wò inu', wè nya'a ghè ənû ni ku'nî ifè Njwiè chè Farisîi we. Mbè kyeri ni wəd jim we ni nɔ i inyod, Njwiè birî swi əməd, àyia wəd jim we ni swi i inyod, Njwiè birî nɔ əməd."

Yeso nya'a zì əbɔrəbɔd igun ə bɔn kwa
(Mt 19.13-15; Mk 10.13-16)

¹⁵ Bêd mɔ'k mbiə nya'a niŋə ka àbei mbə bɔn kwa wò əsi Yeso ni wè beti mîməd. Əni məmèəñi-inû iməd nya'a zə əne, mbi nya'a ghàm əbɔ' ə bêd mbe. ¹⁶ Àyia Yeso nya'a tɔŋ bɔn mbe əsi ni, ghà əmbi mbi məmèəñi-inû ni, "Mbè saŋ bɔn kwa mbe ye'e əsi num. Tî mbè kən ə mîməd, imbè' ighəm ni à yia bêd ighabi mbɔ birî jîg ənû ifɔn ə Njwiè. ¹⁷ Mə ghà rəsî' i nən ni, ka wəd mɔ'k we ni chəi wè ben ənû ifɔn ə Njwiè ighabi wan kwa birî nɔ nyi i iŋga ənû ifɔn ze."

Ənû imbè' mbanjə ni nya'a beri mbɔn
(Mt 19.16-30; Mk 10.17-31)

¹⁸ Mbanjə mɔ'k rəbɔ' mbe ni nya'a teki inû iŋga əberj mɔ'k nya'a biiri əmbi Yeso ni, "Əchwîè-inû chòm, mə kiə wo ghi ye bɔŋ jîg itənè ri mi ə?"

¹⁹ Yeso nya'a wîirî i bɔ ni, "À tɔŋ əmi əni wəd chòm im-bə' ə ye ə? Chəi wəd mɔ'k ni bɔŋ chè ri əni ə Njwiè rəzi' wi. ²⁰ À kyeri tikə te ni, 'Tirè ni e iwi wəd chera. Tirè zwi-iri e ə wəd. Tirè jî e. Tirè ben e zərimbin mîghab. Wum-ni e mbə' mbi e nîŋ."

²¹ Mbanjə ze nya'a ghà ni, "Mə fə kɔ nùŋ tikə tî rijim ti əni mə nya'a wan kwa."

²² Əni Yeso nya'a zu ənû zɔ, wè nya'a ghà i bɔ ni, "À kiri kwaŋ əghî ə mɔ'k. Ndə wo fèndî ighijim mbe ni à beri, ghàpî ikab we əmbi ə bêd ikwaŋ, əne à birî beri mbɔn ikaŋ. À mi ghè əne, à ye'e beeni əbɔ' num." ²³ Əni mbanjə ze nya'a zu ənû zɔ, wè nya'a kənə kwà' rîŋgə', imbè' ighəm ni wè nya'a wom beri mbɔn.

²⁴ Yeso nya'a neŋ əməd ghà ni, "Ziə birî kaŋ se əmbi ə bêd mbɔn ni nyi iŋga ənû ifɔn ə Njwiè! ²⁵ À yî rəsî' ni ziə zàm əmbi ə kàmel ni chè ibigi sa', chè ichî ni wəd mbɔn birî nyi iŋga ənû ifɔn ə Njwiè."

²⁶ Bêd mbe ni nya'a zu ənû ze, nya'a biiri ni, "Ziə niə ye' əne, nji à kiə we ni tî wè jwî rəŋgə' ə?"

²⁷ Yeso nya'a wîirî ni, "Ənû ə ziə chè ye' bêd, chəi ziə chè ə Njwiè."

²⁸ Pitə nya'a ghà ni, "Zə, tî fə sàŋ mba ikwi beeni əbɔ' ne."

²⁹ Yeso nya'a ghà əmbi mîməd ni, "Mə ghà rəsî' i nən ni, chəi wəd mɔ'k we ni saŋ i nəb, kî i iwi, kî mbi bɔŋgɔb, kî i mbə' mbi i niŋ, kî mbi bɔn imbè' ənû ifɔn ə Njwiè, ³⁰ ni chəi wè birî beri ighi kɔkɔ' əni ə nyùmə wɔ, bə jîg itənè ri mi əni ə nyùmə we ni birî ye'e."

Yeso nya'a ghà imbè' i iwi əni ighəm ni pe tad
(Mt 20.17-19; Mk 10.32-34)

³¹ Yeso nya'a niŋ məmèəñi-inû mbe wum chòb rîbe mbi tindi iban iban. Əne wè nya'a ghà əmbi mîməd ni, "Mbè zə, tî yî əni kɔ'ə wò ə Jèrusalèm, əne inû jim mbe

ni bêd ikən Njwiè nya'a ŋwa'ni imbè' Wan Wəd birî jwi əni rəsî'. ³² Mbi birî yim əməd nə' əmbi bêd mbe ni ka' i mɔ'k. Bêd ni ka' i mɔ'k birî ba'ri əməd, nə' tîndi ətu i bɔ bə chəd mad əni məd. ³³ Mbi birî te əməd əni ə ŋgwad, zwiiri əməd. Inî niə pe tad, wè wiri zwemə."

³⁴ Məmèəñi-inû mbe nya'a zu inû mbe, àyia chəi itu mîməd nya'a zeŋi. Njwiè nya'a nəm əton əni iŋgam wɔ ri əmbi mîməd. Chəi mbi nya'a bə kyeri ənû ze ni wè nya'a ghàə.

Yeso nya'a wè ifigi ni nya'a kɔndi ighi
(Mt 20.29-34; Mk 10.46-52)

³⁵ Əni Yeso mbi mbi məmèəñi-inû nya'a siə tindi iban ə Jerikò, ifigi mɔ'k ni nya'a mbanjə nya'a chub iban inən-jî, kɔndi ighi. ³⁶ Əni wè nya'a zu əni inɔn bêd nya'a chəè, wè nya'a biiri ni, "À ki ənû ə ye ə?"

³⁷ Mbi nya'a ghà i bɔ ni, "Yeso riə Nazàret wiə chəè."

³⁸ Ifigi we nya'a zu əne, kyeri rîkə ghà ni, "Yeso, wan Dèvid, diiri əmi!"

³⁹ Bêd mbe ni nya'a imbi nya'a ghàm əbɔ' məd ghà ni wè kəm rəziə, àyia wè nya'a jeŋgi yî kyeri ghà ni, "Wan Dèvid, diiri əmi!"

⁴⁰ Yeso nya'a təm əne ghà ni mbi niŋ əməd ye'e nə' i ni. Əni wè nya'a fə tiini iban iban, Yeso nya'a biiri i bɔ ni, ⁴¹ "À kəb ni mə ghi ənû ə ye i ne ə?"

Wè nya'a wîirî ni, "Ənùŋisig, ghi ni mə zə isi."

⁴² Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Si kɔ zə isi! E ibeni fə ghè ni à bɔti e."

⁴³ Àmei əwu əwən, wè nya'a wiri kɔ zə isi, əne wè nya'a nɔ' beeni əbɔ' ə Yeso, yènə yîiri ə Njwiè. Bêd mijim mbe ni nya'a zə ənû ze nya'a bə yîiri ə Njwiè.

Yeso mbi Sàkiò

19 Yeso nya'a nyi ə Jerikò chè i che. ² Mbanjə mɔ'k nya'a əŋgu ni ikum məd nya'a Sàkiò. Wè yia nya'a ətu igwi məfeti mîtagsî. Wè yia nya'a bə ə wəd mbɔn.

³ I wiə nya'a kəb zə ə Yeso, àyia chəi əni tî wè nya'a zə əməd imbè' inɔn bêd we ni nya'a beeni əbɔ' ə Yeso fɔri imbè' ighəm ni wè nya'a tumnə. ⁴ Əne wè nya'a nòrə wò imbi kɔ' əzed ə sikamò imbè' zə əməd, imbè' ighəm ni wè nya'a beri che əbà ze. ⁵ Əni Yeso nya'a pè əsi ze, wè nya'a neŋ ikaŋ zə əməd ghà i bɔ ni, "Sàkiò, zambi swi'i imbè' ighəm ni mə beri ni iŋga e nəb rəchòŋ."

⁶ Sàkiò nya'a zàmbi swi'i wò niŋ əməd mbi igha'i.

⁷ Bêd mijim mbe ni nya'a zə ənû ze, nya'a kɔ dumbi ghàə ni, "Wè fə wò mò wəd niə ghè inû rîbòŋ!"

⁸ Sàkiò nya'a nɔ' təm rətiə ghà əmbi Ənùŋisig ni, "Masà, zə, mə birî na' əba ri əni mbi ighi əmbi ə bêd ik-waŋ. Mə mi fə fîg wəd mɔ'k, mə birî wi ighəm kwè."

⁹ Yeso nya'a ghà ni, "Təchòŋ, ənû ni jwi rəŋgə' fə ye'e iŋga nəb zɔ, imbè' ighəm ni mbanjə zɔ yia bə ə wan ti əni əghaŋ ə Abràham. ¹⁰ Wan Wəd nya'a ye'e i kəb bêd mbe ni nya'a nimi imbè' chi mîməd rəŋgə'."

Ənû ə miği imbè' ikab gôl

(Mt 25.14-30)

¹¹ Əni bəð mbe nya'a zweti ənû ze, Yeso nya'a wò im-bi ghà ənû ə miği əmbi mîmăd, imbè' ighəm ni mbi nya'a fə siə tiini iban ə Jèrusalèm. Wî nya'a bə ghà im-bè' ighəm ni bəð m'w' mbiə nya'a kəndiə ni ənû ifñn ə Nwiə biri ye'e əwə əwən. ¹² Wî nya'a ghà ni, "Kûm kyer m'w' nya'a wò inga əberə ə m'w' əsa əgha ni mbi z' əmăd əni ifñn b'w' wî wiri bəndi. ¹³ B'w' wî nya'a siə n'ə, wî nya'a t'w' mbi bəð əf'î wum, ghəp'î ikab gôl † wum əmbi mîmăd i m'w' m'w'. Wî nya'a ghè əne ghà əm-bi mîmăd ni, 'Mbè ghi iwin əni ikab w' pè əni mə bəndi. ¹⁴ Əyia bəð əberə məd nya'a bən əmăd. Əne mbi nya'a chà bəð əb'w' məd ni mbi ghà ni, 'Chəi t'î kəb ni mbanə z' ye' ifñn igwi na.'

¹⁵ "Əni mbi nya'a fə z' əmăd əni ifñn, wî nya'a bəndi wò pè ghà ni mbi t'w' bəð əf'î mbe ni wî nya'a n'ə ikab we əmbi mîmăd. Wî nya'a t'w' əne imbè' kyeri njim ze ni mbi ghi iwin beri. ¹⁶ Wî ritu nya'a wò pè ghà i b'w' ni, 'Masà, mə fə jig njim mîgôl cherə wum.' ¹⁷ Ifñn we nya'a ghà i b'w' ni, 'A fə ghi ənû ə chòm, kyia wəð əf'î chòm! Ichî ni à f'ə' əni e f'ij jim mbi akə ikab, mə biri ghi ni à tumbi isi wum.' ¹⁸ We ni beeni nya'a wò pè gha i b'w' ni, 'Masà, mə fə jig njim mîgôl cherə t'ân.' ¹⁹ Wî nya'a ghà i b'w' ni, 'A biri tumbi isi t'ân.' ²⁰ Wəð əf'î cherə nya'a wò pè ghà ni, 'Masà, à yi e ikab gôl we w'w'. Mə kə' kod inga əghi ə gywi wò n'w'. ²¹ Mə wiə nya'a b'w' əwe imbè' ighəm ni mbe mîchî ə kà. À wiə niğ ighi mbe ni ka' i əw'w' n'w'. À wiə bə kwəğ ighi mbe ni ka' i əw'w' koni.' ²² Ifñn we nya'a ghà i b'w' ni, 'Mə biri niğ ingam we ni jw'w' riğga e ichû, sa' əwe əngw, əw'w' wəð əf'î rib'w'. Imbè' à nya'a kəğ kyeri e ni mə wiə niğ ighi mbe ni chəi mə n'w', f'w'ri ni mə wiə kwəğ ighi mbe ni chəi mə koni ə? ²³ Əne əton ni chəi à kə' n'w' m'w' ikab inga nəb ni mbiə n'w' ikab imbè' əni mə bəndi, mə niğ ikab mbi ə njim, k' i im-bè' ə ye ə? ²⁴ Wî nya'a ghè əne, ghà əmbi ə bəð mbe ni nya'a təmbi iban iban ni, 'Mbè niğ ikab we ri b'w' n'ə' əm-bi we ni beri mîgôl wum.' ²⁵ Mbi nya'a ghà i b'w' ni, 'Masà, wî fə beri mîgôl wum!' ²⁶ Wî nya'a wiir'î ni, 'Mə ghà i nən ni wəð jim we ni beri ighi, mbi biri na' mbi cherə i b'w' wî si beri mbi n'w', əyia we ni chəi wî beri əghi, ka àbei ikə we ni wî beri, mbi biri niğ ri b'w'. ²⁷ À ye' imbè' mbi bəð pən mb'w' ni chəi mbi nya'a kəb ni mə tumbi mîmăd, mbə niğ mîmăd ye'e əgha, zwiiri mîmăd əni mi if'ē.'"

Yeso nya'a nyi ə Jèrusalèm ighabi ifñn

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Jn 12.12-19)

²⁸ Yeso nya'a ghà əne, chə imbi k'w' ə wò ə Jèrusalèm. ²⁹ Əni wî nya'a pè iban ə Bətfagə mbi Betani ni nya'a ikağ Iwum m'Olif, wî nya'a tom mbi məməəñn- inû mibe ³⁰ ghà ni, "Mbè wo nyi inga əsi ze ni ye' imbi i nən. Mbə mi nyi ə nyi, mbə biri zə wan jəkas ni mbi tiği, ni chəi wəð m'w' kwe' kiri k'w' igun. Mbè za ye'e əgha mbi ziwən. ³¹ Wəð m'w' m'w' biiri i nən ni, 'Mbè kiə

zàə jəkas we imbè' ə ye ə?' Mbè gha ni, 'À yi ən'w'isig kəb ə jəkas w'w'."

³² Bəð mbe ni wî nya'a tom nya'a wò pè zə inû mbe əmei ichî ni wî kə' ghà əmbi mîmăd. ³³ Əni mbi nya'a zàə wan jəkas we, bəð mbe ni nya'a beri nya'a biiri əm-bi mîmăd ni, "Mbə kiə zàə wan jəkas we imbè' ə ye ə?"

³⁴ Mbi nya'a wiir'î ni, "À yi ən'w'isig kəbi." ³⁵ Mbi nya'a ghà əne, niğ wan jəkas we wò n'ə' əmbi Yeso. Əni mbi nya'a fə ma'ri tə ngyw' igun ə wan jəkas we, mbi nya'a weeri ə Yeso ghè ni wî k'w' igun. ³⁶ Əni wî nya'a wòə, mbi nya'a z' tə ngyw' igwi inəñj'. ³⁷ Əni wî nya'a siə tiini iban ə Jèrusalèm, əsi ze ni mbi nya'a swi'ə Iwum m'Olif, in'w' məməəñn- inû we ijim nya'a k'w' yiiri ə Nwiə əni ə g'î k'ā k'ā imbè' inû yiiri jim mbe ni mbi nya'a zə. ³⁸ Mbi nya'a yiiriə ghəə ni,

"Nwiə z' əb'w'əb'w' igun ifñn we

niə ye'e əni ikum ən'w'isig!

Əb'w'əb'w' ə z' ikağ,

bəð bə wumni ə Nwiə we ni ye' ikağ!"

³⁹ M'Farisi' m'w' ni nya'a inga in'w' bəð we nya'a ghà i b'w' ni, "Əchw'ə- inû, gham əb'w' mbe məməəñn- inû."

⁴⁰ Wî nya'a wiir'î ni, "Mə ghà i nən ni, bəð mb'w' m'w' kəmə rəziə, əti z' ə biri k'w' kyeri yiiri ə Nwiə."

Yeso nya'a chweğ misi imbè' ə Jèrusalèm

⁴¹ Əni wî nya'a pe iban ə Jèrusalèm, wî nya'a zə əsi ze, əne chweğ misi imbè' əzi əwən, ⁴² ghəə ni, "Nji rəch'w' ə fə kə' kyeri əghi ze niə ghèə ni bəð chub əni əb'w'əb'w'. Əyia t'w'ni mbi fə nəm ri ne! ⁴³ İni biri ye'e ni mbe bəð pən biri b'w' əğ'w' kad əwe, əne nyəm əwe inga iba jim. ⁴⁴ Mbi biri tum əwe ə si, əw'w' mbi mbe b'w' mbe ni ye' inga e ikam, əne zwiiri əwən. Chəi mbi biri sağ iti igwi w'w' cherə, imbè' ighəm ni chəi à nya'a kyeri ny'w'mə we ni Nwiə nya'a ye'e imbè' weeri əwe."

Yeso nya'a wò nyi inga mbàn Nwiə.

(Mt 21.12-17; Mk 11.15-19; Jn 2.13-22)

⁴⁵ Yeso nya'a wò nyi inga mbàn Nwiə pè k'w' kəndi bəð mbe ni nya'a fəndi ighi. ⁴⁶ Wî nya'a ghà əmbi mîmăd ni, "Ə z' inga əğw'ə'n'ə Nwiə ni, 'M'w' nəb biri ye' nəb ək'w'g'.' Əyia mbə fə bəğ əni əsi ni miji ə nəmb'ə əngw'."

⁴⁷ İ wiə nya'a chwi inû inga mbàn Nwiə in'w' jim, əyia bəð kyer mbe ri ə mbàn Nwiə mbi məchw'ə r'ik'ə f'w'ri bəð mbe ni nya'a chà m'j'w' nya'a kəb ni nji mbə zwiiri əmăd, ⁴⁸ əyia chəi mbi nya'a zə inəñj' ni zwiiri əmăd imbè' ighəm ni bəð m'j'w' mbiə nya'a kəb zu inû jim mbe ni wî nya'a ghəə.

İbiiri imbè' wəð we ni na' ika əmbi Yeso

(Mt 21.23-27; Mk 11.27-33)

20 À nya'a əni ə m'w' əni Yeso nya'a chwi inû inga mbàn Nwiə bə ghà ikən chòm, bəð kyer mbe ri ə mbàn Nwiə mbi məchw'ə r'ik'ə f'w'ri bəð kyer mbe riğga əberə nya'a wò ² ghà i b'w' ni, "Gha i na. À kiə we na' ika i ne ni à ghi inû mb'w' ə? À kiə we na' ika w'w' i ne ə?"

† Gôl m'w' yi ikab ni t'î mbi chwi wəð əf'î əm'ig ə tad.

³ Wê nya'a wîirî ɛmbi mîmăd ni, "Mə biri bi biiri ɛnû mɔ'ɔ i nən. Mbə gha i num. ⁴ Ā kiə Njwiə nya'a na' ika ɛmbi Jŋn ni wê nà' minib kî à kî ɛ bəd ɛ?"

⁵ Mbi nya'a zu ɛne, kɔ ghambi mbənə mbənə ghàə ni, "Tî mi ghà ni, 'Ā yia Njwiə,' wê biri biiri i na ni, 'Ā niə ye' ɛne, nji chəi mbə nya'a ben ɛmăd imbə' ɛ ye ɛ?" ⁶ Tî mi bə ghà ni, 'Ā yia bəd,' bəd mbî mijim biri tumbi ɛwa ɛni ɛti, imbə' ighəm ni mbi ben ni Jŋn yia nya'a wəd ikən Njwiə."

⁷ Ɖne mbi nya'a wîirî ni, "Chəi tî kyeri ɛsi ze ni wê nya'a niŋ ika rəŋgu."

⁸ Yeso nya'a bə si ghà ɛmbi mîmăd ni, "Chəi mə biri bi gha wəd we ni na' ika i num ni mə ghi inû mbî."

Ɖnû ɛ miŋi imbə' bəd ni nya'a yim mbeŋ vain

(Mt 21.33-46; Mk 12.1-12)

⁹ Yeso nya'a kɔ gha ɛnû ɛ miŋi zî ɛmbi ɛ bəd mbe ni, "Wəd mɔ'ɔ nya'a kon i mbeŋ vain, nà' mbeŋ ze ɛmbi ɛ bəd mɔ'ɔ ni mbi yim fà' iŋga. Wê nya'a nà' ɛne, nɔ' wo iŋga ɛbeŋ ɛ chərə pə chub ɛŋgu ɛni ɛgha ɛ se. ¹⁰ Ɖni nyùmə nya'a ku'u ni kwəŋ rítam vain te, wê nya'a chà i wəd ɛfà'i ɛmbi ɛ bəd mbe ni nya'a yim mbeŋ ze ni mbi na' titam mɔ'ɔ i ni. Āyia bəd mbe ni nya'a yim mbeŋ ze nya'a som wəd ɛfà'i we, chà ɛmăd rəbɔ' ibɔ-ibɔ. ¹¹ Wəd we ni nya'a beri mbeŋ ze nya'a yi chà wəd ɛfà'i chərə, àyia mbi nya'a bə som ɛmăd, na' tînid ɛtu i bɔ, chà ɛmăd rəbɔ' ibɔ-ibɔ. ¹² Wê nya'a yi chà we ni nya'a pe ɛni mbi tad. Mbi nya'a tò' ɛtu ɛmbi we, chə ɛmăd riŋga mbeŋ ze mǎ' isig. ¹³ Wəd we ni nya'a beri mbeŋ ze nya'a ghà ni, 'Mə kiə wo ghî ye ɛ? Mə biri tom mi wan ni mə gha'i kwà' riŋgə', ighəm mbi biri wumni ɛmăd.' ¹⁴ Āyia ɛni bəd mbe ni nya'a yim mbeŋ ze nya'a zə wan we, mbi nya'a ghà mbənə mbənə ni, 'Ā yi ɛjinəb məd wî. Tî zwiiri ɛmăd imbə' ighi məd si ye' mba.' ¹⁵ Mbi nya'a ghà ɛne chə ɛmăd riŋga mbeŋ ze mǎ' isig zwiiri.

"Mbə kɔn ɛzən ni wəd we ni beri mbeŋ ze kiə wo ghi ye mbi mîmăd ɛ? ¹⁶ Wê biri wo zwiiri bəd mbe ni nya'a yim mbeŋ ze, si nà' mbeŋ ze ɛmbi ɛ bəd chərə."

Ɖni bəd mbe nya'a zu ɛnû zî, mbi nya'a ghà ni, "Tî Njwiə ben i!"

¹⁷ Āyia Yeso nya'a nèŋ mîmăd ghà ni, "Ɖton ɛni iŋgam Njwiə wî ki ni ye ɛ?"

'Iti we ni məbɔmi nəb nya'a toni,

fə bəŋ ɛni iti ri ibu nəb.'

¹⁸ Wəd jim we ni gu igwi iti wî biri sopə tikə rikə. Iti we mi bə feŋ igun ɛ wəd mɔ'ɔ, wî wî' ɛmăd."

Ibiiri imbə' ɛnû ni ma' mîtagsî

(Mt 22.15-22; Mk 12.13-17)

¹⁹ Məchwiə rîkə mbi ɛ bəd kyeri mbe ri ɛ mbàn Njwiə mbiə nya'a kəb ni nji mbə gywî ɛ Yeso ɛni nyùmə we, àyia i mbi nya'a bɔə ni bəd biri bu ɛchɔb. I mbiə nya'a kəb gywî ɛmăd imbə' ighəm ni mbi nya'a kyeri ni i wiə nya'a ghà ɛnû ɛ miŋi ze imbə' ɛwən. ²⁰ Mbi nya'a kɔ kəb ɛpan ni gywî ɛmăd. Ɖne mbi nya'a chà mî-ànəŋgɔŋ, ni nya'a begri ighabi ni mbə yia bəd rəsî', ni mbi wo zî ɛtam gywî ɛmăd ɛni iŋgam məd. Mbi nya'a ghî ɛne imbə' mbi gywî ɛmăd wə nà' ɛmbi gɔmnà ni

wê sa' ɛmăd imbə' ighəm ni à yia gɔmnà nya'a beri ika igwi mîmăd mijim. ²¹ Mî-ànəŋgɔŋ mbe nya'a pə biri i bɔ ni, "Ɖchwiə-inû, tî ɛ kyeri ni à wiə ghà inû bə chwi inû ichî ni ku'ni. Chəi àwɔ ɛ ghî ighə, àyia à wiə chwi rəsî' imbə' ichî ni Njwiə kəbi ni bəd chubi. ²² Tikə ɛ wa chwiə ni tî ma' mîtagsî ɛmbi Kaisà, kî chə ɛ?"

²³ Yeso nya'a kyeri ɛbeki mîmăd, ɛne wê nya'a ghà ɛmbi mîmăd ni, ²⁴ "Mbə chwi ikab ɛtəni mɔ'ɔ i num." Mbi nya'a chwi i bɔ. Ɖne wê nya'a biiri ɛmbi mîmăd ni, "Ifě wî mbi ikum wî ki wê we?"

Mbi nya'a wîirî ni, "Ā yi wî Kaisà."

²⁵ Wê nya'a ghà ɛmbi mîmăd ni, "Ɖne mbə na' ighi Kaisà ɛmbi Kaisà, bə nà' mbi Njwiə ɛmbi ɛ Njwiə."

²⁶ Chəi ichî ni tî mbi nya'a yim ɛmăd ifě bəd imbə' iŋgam we ni wê nya'a ghami, àyia mbi nya'a yiiri ichî ni wê nya'a wiiri iŋgam we, ɛne chəi mbi nya'a wiri beri ɛnû ni ghà.

Ibiiri imbə' ɛnû ni zwemə

(Mt 22.23-33; Mk 12.18-27)

²⁷ MîSadusiî mbiə nya'a ghàə ni chəi bəd biri zwemə. Ɖne mbi mɔ'ɔ rəbɔ' mîmăd nya'a wə ɛsi Yeso ²⁸ pə biri i bɔ ni, "Ɖchwiə-inû, Mose nya'a ŋwà'nî i na ni aŋgɔb mbaŋə mɔ'ɔ ni beri ɛyi mi kwi ni chəi bɔn, mbaŋə ze beri niŋ iku ɛyi we gywi bɔn mbi məd, ni biri ye' bɔn aŋgɔb məd we ni nya'a kwi. ²⁹ Tîniŋ, bɔŋgɔb mbaŋə mɔ'ɔ sambe nya'a ɛŋgu. Wê ritu nya'a nam ɛyi kwi ni chəi bɔn. ³⁰ We ni nya'a beeni ³¹ mbi we ni nya'a pe ɛni mbi tad nya'a nam iku ɛyi we. Ā yi ɛndəŋ ɛndəŋ ni mîmăd mbe sambe nya'a kwi ni chəi mbi gywi bɔn. ³² Ɖyi we nya'a bə si nwiə kwi. ³³ Ɖni bəd biri zwemə, ɛyi we kiə wo ye' iwi we ichî ni mîmăd mbe sambe nya'a nam ɛmăd ɛ?"

³⁴ Yeso nya'a wîirî ɛmbi mîmăd ni, "Ighəm bəd wî rîniŋ wiə namə, mbi bə nà'ə mbə bɔn ɛ nəb inami. ³⁵ Āyia chəi bəd mbe ni ku' ni zwemə, ɛne chub ɛni ɛ nyùmə we ni biri ye'e, biri nam kî bə nà' bɔn ɛ nəb inami. ³⁶ Chəi mbi biri wiri kwi imbə' ighəm ni mbi yi ɛndəŋ ɛndəŋ mbi mbəŋgirè. Mbi yia bə ɛ bɔn Njwiə ichî ni mbi zwemə. ³⁷ Mose nya'a chwi ni bəd mbiə zwemə iŋga ɛsi ɛŋwà'nî ze ni gha imbə' ichî ni ɛtud ɛ nya'a fiə, ɛni wê nya'a tŋ ɛnūŋisig ni məd yia Njwiə Abràham, Njwiə Aizik mbi Njwiə Jakɔb. ³⁸ Ɖne yi ni, ka məd yi i Njwiə iwi bəd. Məd yia Njwiə bəd mbe ni ye' ikă. Bəd mijim mbi ikă imbə' ɛmăd."

³⁹ Məchwiə rîkə mɔ'ɔ nya'a zu ɛne ghà ni, "Ɖchwiə-inû, à fə ghàm ichî chòm!" ⁴⁰ Chəi wəd mɔ'ɔ ni tî wê nya'a wiri yim fiŋ biiri ɛnû ɛ mɔ'ɔ i bɔ.

Ibiiri imbə' Wəd we ni Njwiə zɔ'

(Mt 22.41-46; Mk 12.35-37)

⁴¹ Yeso nya'a biiri ɛmbi mîmăd ni, "Mbi kiə ghàə ni Wəd we ni Njwiə zɔ' yia wan tî ɛni ɛghaŋ ɛ Dèvid ri ye ɛ? ⁴² Dèvid zia nya'a ŋwà'nî iŋga ɛŋwà'nî ɛ mîSâm ni, 'Ɖnūŋisig nya'a ghà ɛmbi mi ɛnūŋisig ni,

Chub ɛni mi ɛbɔ ɛ jigi,

⁴³ pə ɛni mə nuŋ mbe bəd pən

ɛni ighi ni à biri teeri mbe iwu igun.'

44 Dèvid mi ye'ə tɔŋ əməd ni Ənùŋisig, wì si wiri ye' wan ti əni əghaŋ əməd ri ye ə?"

Yeso nya'a pati bād dè mächwiè rìkǎ

45 Yeso nya'a ghà əmbi mbi mèmə̀ə̀nì-inù əni bād mijim nya'a zuə ni, 46 "Mbè we əwən imbè' mächwiè rìkǎ. I mbiə gha'a ni zi ngywǎ ri se ghanə yènə mbi riwən. I mbiə bə gha'a ni bād cha'ri əwən mbi iwumni iŋga mǎwǎn. Mbi gha' ni chub igun itən mbe ni ye' ifè iŋga nəb ti əkàtǎ, bə gha' isi iwumni əni bād ka' ichwǎ. 47 I mbiə tambia miku əyi imbè' fe ighi mǎmǎd. Mbi mi niə ghǎ əne, mbi si bəgrǎ kòŋgǎ ə Nwiə əni əgha ə se. Nwiə biri zi isa'i ni che əbɔ igwi mǎmǎd."

Əghì ni iku əyi nya'a chəmni ə Nwiə əŋgu

(Mk 12.41-44)

21 Yeso wiə nya'a iŋga mbàn Nwiə, əne wì nya'a nǔ̀rǎ ətu zə ichì ni bād mbɔn nya'a zǎ ikab iŋga rikub ze ni mbiə ziə ichəmni Nwiə iŋga. 2 Wì nya'a bə zə iku əyi kwan mɔ'ɔ ni nya'a zi mǎfran tǎn mǎbe † iŋga rikub ze. 3 Wì nya'a zə əne ghà ni, "Mə ghà rǎsǎ i nən ni iku əyi kwan wǎ fə zǎ ikab iŋga rikub ze chə bād mbə mijim. 4 Bād mbə mijim fə nà' ikab tǎ əni wǎ nɔnɔ', əyia mǎd we ni ye' əyi kwan fə kùtǎ əbàmi zǎ ikab jim we ni wǎ berǎ."

Yeso nya'a ghà imbè' ichì ni mbi biri ni sa' mbàn Nwiə

(Mt 24.1-2; Mk 13.1-2)

5 Bād mɔ'ɔ nya'a ghà imbè' mbàn Nwiə, ichì ni mbi bɔm ye' əni əti əka inùn fɔri əni ighi mbe ni mbiə chəmni ə Nwiə əŋgu. Yeso nya'a ghà ni, 6 "Ichì ni mbəə zə ighi mbɔ, ini mɔ'ɔ biri ye'e ni chəi iti mɔ' biri chub igun wǎ cherə. Mbi biri kɔd əti ze əjim ə si."

Məmə̀ə̀nì-inù Yeso biri zə ŋgə', mbi bə nwèndǎ tikyeri-iwu mǎmǎd

(Mt 24.3-14; Mk 13.3-13)

7 Məmə̀ə̀nì-inù Yeso nya'a biiri i bɔ ni, "Əchwǎ-inù, ənù zǎ ə kiə wò ghǎ əwù zi ə? Ənweeni ze ni biri chwi ni nyùmə fə kù' ni ənù zǎ ə biri ghǎ kiə zi ə?"

8 Wǎ nya'a wiirǎ ni, "Mbə we əwən imbè' ti wəd mɔ'ɔ ghi i ni mbə febə, imbè' ighəm ni bād mǎnɔnɔ' biri ye'e niŋ mi ikum yènə ghàə ni, 'Mə yǎ wiwən!' fɔri ni, 'Nyùmə fə tiini!' Tǎ mbə beeni ə əbɔ' mǎmǎd. 9 Əni mbə zu ni iŋgə mbiə mǎ'ə bid, bə zu ni bād iŋga iŋgə mbiə chɔbə, tǎ mbə bɔ ə, imbè' ighəm ni inù mbɔ berǎ be ghǎ, əyia chəi isig biri kiri nwi əni ə nyùmə we."

10 Yeso nya'a yǎ ghà əmbi mǎmǎd ni, "Iŋgə biri ma' bid mbi iŋgə cherə. Iŋgə ni mǎfɔn ə tùmɔiə bə mǎ' bid mbi iŋgə cherə ni mǎfɔn ə tùmɔiə. 11 Si biri wùd kwà' rǎkǎ, nǎ kǎ kǎ mbi iwɔn rǎbɔn biri jwǎ isi isi, ənù ni bād biri neŋ bɔ mbi inweeni inù yiiri biri jwǎ rikan. 12 Əyia bɔŋ inù mbɔ jim siə ghǎ, mbi biri gywi əwən, nwèndǎ tǎ rikyeri-iwu, nà' əwən ni mbi sa' iŋga nəb ri əkàtǎ, zǎ əwən ə ndəŋ bə niŋ əwən wò ifè mǎfɔn mbi ifè mǎgɔm-

† Iŋga 'Əŋwǎ'nǎ ə Nwiə à yǎ ni "mǎkɔpà be." Kɔpà yǎ ikab ni nya'a kə chə ikab jim iŋga Izre.

nà imbè' əmi. 13 Əzǎ ə biri ye' əpan i nən ni gha ikən chɔm. 14 Mbə fə nùŋ iŋga tǎ fiŋ ni chəi mbə biri nwǎ' inyod imbè' ichì ni mbə biri chǎ inù ri igwi nən, 15 imbè' ighəm ni mə biri na' iŋgam fɔri iwe i nən ni chəi wəd mɔ'ɔ rəbɔ' mbə bād pən we tǎ wǎ təm mbi nən kǎ bə ton iŋgam we. 16 Mbə mǎmbǎ' mbi mbə mǎnǎŋ, mbə bɔŋgɔb, ə inəbi mbi mbə mǎsə' biri fen əwən, mətùmɔiə bād bə zwiiri mbi mɔ'ɔ rəbɔ' nən. 17 Bād mijim biri ban əwən imbè' əmi. 18 Əyia chəi nyòŋ ətu mɔ' ri igwi mbə itu biri nim. 19 Mbə mi nyǎ', mbə biri jig itənǎ rǎsǎ'.

Yeso nya'a ghà imbè' ichì ni mbi biri chəki ə Jèrusalèm

(Mt 24.15-21; Mk 13.14-19)

20 "Əni mbə zə ni mǎnɔn mǎsɔgyǎ fə kad ə Jèrusalèm, mbə kyerǎ ni nyùmə we ni mbi biri chəki ə Jèrusalèm fə tiini. 21 Əne bād mbe ni ye' ə Jùdeyà berǎ nod wò ikan riwum, mbe ni ye' iŋga əberǎ berǎ jwǎ. Tǎ mbe ni ye' iban iban nyǎ ə iŋga əberǎ, 22 imbè' ighəm ni iŋga ini mbe, Nwiə biri sə itəm, əne zǎ ichə igwi ə bād imbè' inù rǎbɔn mǎmǎd. Əne yǎ imbè' inù jim mbe ni mbi nya'a ŋwǎ'ni jwǎ əni rǎsǎ'. 23 ŋgə' biri nyǎ igwi mǎyǎ mbe ni ye' rǎbùmə, bə nyǎ igwi mbe niə nyɔŋə bɔn iŋga ini mbe! ŋgə' rǎbɔn biri ye'e igwi ə si, Nwiə bə sə itəm əbɔ' mǎjù. 24 Bād mɔ'ɔ biri kwǎ ichù ibi. Mbi biri niŋ mbi mɔ'ɔ əni ibò'ò wò iŋga iŋgə jim. Bād mbe ni ka' mǎjù biri ban ə Jèrusalèm, tùmɔiə mǎmǎd bə nyèm mǎmǎd pə əni ini mbe ni Nwiə nya'a nuŋ ni inù mbɔ biri ghi fə ye'e mi i."

Wan Wəd biri wiri ye'e

(Mt 24.29-31; Mk 13.24-27)

25 "Inweeni biri jwǎ əni imig bə fɔri əni ritəmi. ŋgə' biri nyǎ iŋga iŋgə jim igwi ə si, itu bād biri bùrǎ ighabi ichì ni rǎbàə mbi minib niə nǔ'ə swǎ ə jù'ə. 26 Bād biri gu nəŋ imbè' ibɔɔ fɔri imbè' ikɔndi imbè' inù mbe ni biri ye'e igwi isig, imbè' ighəm ni Nwiə biri chǎ izwǎ mbe ni ye' ikan. 27 Ə yǎ əni ə nyùmə we ni mbi biri zə Wan Wəd niə ye'e iŋga pǎ', zə ika we ni wǎ berǎ bə zə iwumni kyeŋ we ni wǎ bə berǎ. 28 Inù mbɔ mi kɔ ghǎ, mbə nɔ mbə itu neŋ ikan, imbè' ighəm ni nyùmə we ni mbi biri cho' mbə itu fə tiini."

Ənù ni tǎ bād kwembǎ ri əni əzed ə fiŋ

(Mt 24.32-35; Mk 13.28-31)

29 Yeso nya'a ghà ənù ə mǎgi zǎ əmbi mǎmǎd ni, "Mbə neŋ əzed ə fiŋ bə nəŋ ized jim. 30 Mbə mi zə əni rifu' fi ə siə jwǎ, mbə kyerǎ ni ichǎ fə tiini. 31 Əne bə, mbə mi zə əni inù mbɔ ə ghǎ, mbə kyerǎ ni ənù ifɔn ə Nwiə ə fə tiini.

32 "Mə ghà rǎsǎ' i nən ni ka' ighəm bād wǎ biri che i, zi ri tǎ inù mbɔ jim fə ghi. 33 Ikan fɔri si biri chə, əyia ka mi iŋgam biri nɔ che ətu əkǎ."

Ziə bɔŋ ni chub ikye'e

34 "Mbə we ə ni tǎ mbə zi ə tǎ fiŋ əni ənù ni jig əku, əni ənù ni nɔ be bə fɔri əni ənù imbè' ighi rǎŋga isig, niŋ əni zə ə biri sa' ye'e igwi nən ichì ni ətam ə gywǎ ə nyam, 35 imbè' ighəm ni əni zə ə biri ye'e igwi ə bād

mɔ̀jɔ̀m mbe ni ye' igwi ə si. ³⁶ Mbə chub ikye'e əni mɔ̀nyumə jɔ̀m, kɔ̀ŋgi ə Nwiə ni mbə beri ika ni nod inu jɔ̀m mbe ni biri ghɛ. Mbə bə kɔ̀ŋgi ni mbə mbe tɛ mbə təm ifə Wan Wəd."

³⁷ Yeso wiə nya'a chwi inu ɔ̀ŋga mbən Nwiə ini jɔ̀m. A si ikwiri kwiri, i wiə nya'a jwɛ wə ni ikaŋ ɪwum mɔ̀Olif. ³⁸ A si isɔɔ, bəd mɔ̀jɔ̀m mbiə nya'a wə əsi məd ɔ̀ŋga mbən Nwiə imbə' zu inu mbe ni wɛ nya'a ghə.

Mbi nya'a taŋ minan ɔ̀mbə' zwiiri ə Yeso
(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2; Jn 11.45-53)

22 Əni Əchwɛ ə Che-igun ə nya'a fə tiini, ni mbiə tɔ̀ŋ əni əchwɛ ni mbiə jigə ɔ̀ŋgəŋ ni chəi ifu' we niə ghɛ ni ɔ̀ŋgəŋ k' ɔ̀ŋga, ² bəd kyeŋ mbe ri ə mbən Nwiə mbi məchwɛ rɛkə nya'a kə kəb inəŋjɛ ni zwiiri ə Yeso ənjɔ̀m ənjɔ̀m. Mbi nya'a kəb zwiiri əməd ənjɔ̀m ənjɔ̀m imbə' ɔ̀ghəm ni i mbiə nya'a bɔə ni bəd biri bu əchɔb.

Judəs nya'a ben ni tə biri fen ə Yeso
(Mt 26.14-16; Mk 14.10-11)

³ Satən nya'a nyi ɔ̀ŋga fɔ̀ŋ Judəs we ni mbi nya'a tɔ̀ŋ əni Iskariət, ni nya'a wi mɔ'ɔ' rəbɔ' məməəni-inu Yeso mbe wum chəb rɛbe. ⁴ Əne wɛ nya'a wə kumni bəd kyeŋ mbe ri ə mbən Nwiə mbi itu kyeŋ mbe niə nəŋgiə mbən Nwiə i taŋ ichi ni tə biri fen ə Yeso əmbi mɔ̀məd. ⁵ Əni mbi nya'a zu ənu ze, mbi nya'a kəŋ gha', əne ben ni mbi biri na' ikab i bɔ. ⁶ Wɛ nya'a ben ni niŋ ikab we. Əne wɛ nya'a kəb əpan ni ghi ni mbi gywi ə Yeso ni chəi inən bəd əŋgu.

Yeso nya'a teki inyod ni jig Əchwɛ ə Che-igun mbi mbi məməəni-inu
(Mt 26.17-25; Mk 14.12-21; Jn 13.21-30)

⁷ Əni ze ni mbi nya'a jig Əchwɛ ə Nɔ̀gəŋ ze ni chəi ifu' we niə ghɛ ni ɔ̀ŋgəŋ k' ɔ̀ŋga ə nya'a ye'e kù', ni ye' əni ze ni mbi nya'a kyemə wan niŋ Əchwɛ ə Che-igun. ⁸ Yeso nya'a tom ə Pitə mbi Jɔ̀n ghə ni, "Mbə wo teki tijig Əchwɛ ə Che-igun imbə' tɛ jig."

⁹ Mbi nya'a biiri i bɔ ni, "A kəbi ni tɛ wo teki ɔ̀ghi mbe ə yi ə?"

¹⁰ Wɛ nya'a wiiri əmbi mɔ̀məd ni, "Mbə zə, mbə mi nyi ɔ̀ŋga əsi ze, mbaŋə mɔ'ɔ' ni be' fikyiŋ minib biri kɔɔri əwən. Mbə beeni əbɔ' məd wə nyi ɔ̀ŋga nəb ze ni wɛ nyi. ¹¹ Mbə gha əmbi wəd nəb ni, 'Əchwɛ-inu ə biiri ni, ətu ə nəb bəd rɛsɔ'ɔ' ni mə biri jig Əchwɛ ə Che-igun ɔ̀ŋga mbi mbi məməəni-inu ə zi ə?' ¹² Wɛ biri chwi ətu ə nəb ə kyeŋ ə mɔ'ɔ' i nən ikaŋ, ni mbi fə zi ɔ̀ghi rɔ̀ŋga nəb jɔ̀m. Mbə teki ɔ̀ghijim i na əŋgu."

¹³ Mbi nya'a wə pə zə inu mbe əmei ichi ni Yeso kə' gha əmbi mɔ̀məd. Əne mbi nya'a teki tijig tə əŋgu.

Ikə ri əni ɪtari Ənuŋisig
(Mt 26.26-30; Mk 14.22-26; 1 Kɔ 11.23-25)

¹⁴ Nyumə we ni mbi nya'a jig Əchwɛ ə Che-igun ə nya'a ye'e kù', əne Yeso nya'a chub i jig mbi mbi bəd tom. ¹⁵ Wɛ nya'a ghə əmbi mɔ̀məd ni, "Mə nya'a kəŋ kəb ni jig Əchwɛ ə Che-igun zɔ mbi nən bɔŋ mə siə zəə

ɔ̀ŋgə'. ¹⁶ Əne mə ghə i nən ni chəi mə biri wiri jig tijig Əchwɛ ə Che-igun pə əni əton əni rijiŋ tɔ jwi əni rəsi' əni ə nyumə we ni ənu ifɔn ə Nwiə ə ye'e."

¹⁷ Əni wɛ nya'a ghə əne, wɛ nya'a niŋ to' mɔ̀nɔ' nə' məben-əwe əmbi ə Nwiə ghə ni, "Mbə niŋ mino' mbɔ nɔə wəə. ¹⁸ Mə ghə i nən ni i kə rɛnɔn chəi mə biri wiri nɔ mino' pə əni ənu ifɔn ə Nwiə ə fə ye'e."

¹⁹ Əni wɛ nya'a ghə əne, wɛ nya'a niŋ chiŋ ɔ̀ŋgəŋ, nə' məben-əwe əmbi ə Nwiə, bə'ri ɔ̀ŋgəŋ ze nə' əmbi mɔ̀məd ghə ni, "Əzɔ yi mi nyamnyod ni mə na' imbə' əwən. Mbə siə ghɛ əne kɔndi əmi." ²⁰ Əni mbi nya'a fə jig məənɛ, wɛ nya'a bə niŋ to' mɔ̀nɔ' ghə ni, "To' zɔ yi fi so fi fe ni Nwiə san əni mi ənəm ze ni mbi chəmni im-bə' əwən. ²¹ Ayiə mbə zə, wəd we ni fen əmi wi əgha ɔ̀gun ə tebrə jigə mbi num. ²² Wan Wəd biri kwi ichi ni Nwiə nya'a fə nuŋi, ayiə ɔ̀ŋgə' biri nyi ɔ̀gun ə wəd we ni fen əməd!"

²³ Mbi nya'a kə biiri mbənə mbənə ni, à kiə we rəka' nən ni biri kaŋ ghi ikwi ənu zɔ ə?

Məməəni-inu Yeso nya'a kə taŋ imbə' we ni ye' wi kyeŋ

²⁴ Məməəni-inu Yeso nya'a kə taŋ imbə' we ni ye' wi kyeŋ əka' mɔ̀məd. ²⁵ Yeso nya'a zu əne ghə əmbi mɔ̀məd ni, "Mifɔn bəd ni ka' mɔ̀jɔ mbiə nyem inu nyemi igwi mbə bəd, mbe niə tumbɛ mɔ̀məd mbiə kəbə ni mbi tɔŋ əwən ni mbə yiə bəd niə ghɛ inu chɔm." ²⁶ Ayiə tɛ ziə ye'i əne mbi nən. Ziə bɔŋ ni we ni ye' wi kyeŋ əka' nən beri ye' ɔ̀ghabi wi kwa. We niə chə əwən bə ye' ɔ̀ghabi wəd əfə'i. ²⁷ We ni ye' wi kyeŋ ki wi ə? A ki we ni chubi jig ə? Mə wi əka' nən ɔ̀ghabi ə wəd əfə'i.

²⁸ "Mbə mbiə nya'a mbi num əni mɔ̀nyumə jɔ̀m mbe ni mbi nya'a kwə'nɛ əmi. ²⁹ Ichɛ ni mi mbə' fə na' ənu ifɔn i num, mə biri bi na' i nən, ³⁰ imbə' mbə jig bə nɔ ɔ̀gun mi tebrə ɔ̀ŋga əmi ənu ifɔn. Mbə biri bi chub ɔ̀gun itən ifɔn i sa' minəbi mɔ̀Izre mbe wum chəb rɛbe."

Yeso nya'a ghə ni Pitə biri ton əwi
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Jn 13.36-38)

³¹ "Saimon, Saimon!, Zə, Satən fə biiri əmbi ə Nwiə ni wɛ na' ika i bɔ wɛ zwe'ri əwən, əne kùtɛ əwən ichi ni mbiə kùtɛ ɔ̀ŋgəŋ. ³² Ayiə mə fə kɔŋgi ə Nwiə igwi ne ni tɛ e ibeni bɔd i. Əni à wiri bəŋ e fɔŋ ben əmi, à ghɛ ni fɔŋ tɛ mbe bɔŋgɔb wiri kəənɛ."

³³ Pitə nya'a wiiri i bɔ ni, "Mə fə teki mi inyod ni mə biri nyi ndəŋ mbi ne, bə kwi mbi ne."

³⁴ Yeso nya'a wiiri i bɔ ni, "Mə ghə i ne, àwə Pitə ni, chəi inɔŋgub biri tɔŋ rəchɔŋ pə əni à fə gha ɔ̀ghəm tad ni chəi à kyeri əmi."

Ənu ni məməəni-inu biri ghɛ əni ə nyumə ɔ̀ŋgə'

³⁵ Yeso nya'a biiri əmbi mbi məməəni-inu ni, "Əni mə nya'a tom əwən ghə ni tɛ mbə niŋ ə fitəgi, kɛ əbəmɛ, kɛ ibi, kɛ itabi, mbə wa nya'a kwaŋ əghi ə mɔ'ɔ' ə?"

Mbi nya'a wiiri ni, "Chə."

³⁶ Wɛ nya'a ghə əmbi mɔ̀məd ni, "Ayiə tɛnɔn, wəd we ni beri fitəgi, niŋ, we ni beri əbəmɛ, niŋ. We ni chəi wɛ

beri ibi, fen i ngywɛ ma'i zon wi mɔ'ɔ. ³⁷ Mə ghà i nən ni ɪŋgam Nwiə we ni gha ni, 'Mbi nya'a fɔti əməd əbɔ' bəd mbe niə ghɛ inû rɪbɔŋ, 'ə beri jwi əni rəsɪ', ɪghəm ni inû jɪm mbe ni mbi nya'a ŋwa'ni imbə' əmi beri jwi əni rəsɪ'."

³⁸ Mbi nya'a ghà i bɔ ni, "Ənùŋɪsɪg, à yɪ tibi rɪbe tɔ." Wɛ nya'a wɪirɪ ni, "Tɪ ə kù' əne."

Yeso nya'a kòŋgɛ ə Nwiə ikaŋ ɪwum mɪOlif

(Mt 26.36-46; Mk 14.32-42)

³⁹ Yeso nya'a jwɛ wò ikaŋ ɪwum mɪOlif, ɪchɪ ni wɛ nya'a miə ghɛ. Məməəŋɪ-inû ɪməd nya'a beeni əbɔ' məd.

⁴⁰ Wɛ nya'a pè əŋgu ghà əmbi mɪməd ni, "Mbə kòŋgɛ ə Nwiə ni tɪ əkwà'nɛ ə nyɪ i ɪgwi nən."

⁴¹ Əni wɛ nya'a ghà əne, wɛ nya'a wò ɪmbi rɪpɪi, ɪghabi ɪchɪ ni wəd ma' itɪ, pè chɪndɪ itu ɪnywɛ ə si, kòŋgɛ ə Nwiə ghà ni, ⁴² "Mɪ Mbə, à mɪ gha, tɪrə ben e ni mɛ zə ŋgə' zɔ, àyɪə ghɪ ye' ənù ze ni à kəbi, kà i əze ni mɛ kəbi." [⁴³ Anŋgɪrə nya'a jwɛ rɪkaŋ ye'e na' ika i bɔ. ⁴⁴ ɪchɪ ni wɛ nya'a ɪŋga ŋgə' kyerɪ, wɛ nya'a jɛŋgɪ kòŋgɛ ə Nwiə əni i fɪŋ jɪm. Mɪnimə məd mbiə nya'a chəmbi ə si ɪghabi ənəm.] †

⁴⁵ Əni wɛ nya'a nɔ' rɪ kòŋgɛ ə Nwiə, wɛ nya'a wò əsɪ mbi məməəŋɪ-inû pè zə mɪməd əni mbi nya'a gwenə. ɪ mbiə nya'a gwen ɪmbə' əkənɛ ze ni nya'a swi ɪŋga fɪŋ tɪ mɪməd. ⁴⁶ Wɛ nya'a zə əne, ghà əmbi mɪməd ni, "Mbə kɪə gwen ɪmbə' ə ye ə? Mbə nɔ' kòŋgɛ ə Nwiə ni tɪ əkwà'nɛ ə nyɪ i ɪgwi nən."

ɪnɔn bəd nya'a gwyɛ ə Yeso

(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Jn 18.3-11)

⁴⁷ Əni Yeso nya'a kɪrɪ ghəm, ɪnɔn bəd nya'a ye'e. À yɪə Judàs, ni nya'a wɛ mɔ'ɔ rəbɔ' məməəŋɪ-inû mbe wum chɔb rɪbe, nya'a chə ɪmbi. Wɛ nya'a chə wò ɪban ə Yeso ɪmbə' sɔwɪ ndə' məd. ⁴⁸ Àyɪə Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Judàs, à wa bɪrɪ niŋ ənù ni sɔwɪ ndə' fən Wan Wəd ə?"

⁴⁹ Əni məməəŋɪ-inû mbe ni nya'a mbi məd nya'a zə ənù ze ni nya'a wo ghɛ, mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Ənùŋɪsɪg, tɪ wa zɔŋ mɪməd əni ta rɪbi ə?" ⁵⁰ Əni mbi nya'a ghà əne, wɛ mɔ'ɔ rəbɔ' mɪməd nya'a ŋwɪ ibi kwa ətɔŋ rɪ əbà əbɔ ə jɪgɪ wəd əfà'i ətu ɪgwi ə bəd mbàn Nwiə.

⁵¹ Àyɪə Yeso nya'a ghà ni, "Zɪə kù' əne." Əni wɛ nya'a ghà əne, wɛ nya'a bətɪ ətɔŋ ə mbanə zə, vɛ əməd.

⁵² Yeso nya'a ghà əmbi ə bəd kyerɪ mbe rɪ ə mbàn Nwiə, əmbi mbe ni nya'a nəŋgɪə mbàn Nwiə fɔrɪ əmbi ə bəd kyerɪ mbe rɪŋga əberɪ ni nya'a wo gwyɛ əməd ni, "Mbə sɪ ye'e gwyɛ əmi mbi mɪbi fɔrɪ itum mbàn ɪghabi ni mə yɪ ɪjɪ ə? ⁵³ Mə wɛ nya'a mbi nən inɪ jɪm ɪŋga mbàn Nwiə. Chəi mbə nya'a gwyɛ əmi. Àyɪə ə nyùmə fə ku'i, ni wəd we niə tumbɪ isɪ fɪrɪ fə na' ika i nən."

Pità nya'a ton ə Yeso

(Mt 26.57-58,69-75; Mk 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Mbi nya'a gwyɛ ə Yeso wò mbi məd ɪŋga nəb ətu ɪg-wɪ ə bəd mbàn Nwiə. Pità wɛ nya'a beeni əbɔ' tɪgharɪgha. ⁵⁵ Əni mbi nya'a nepɪ ɪwid ɪŋga ɪkye ɪkam we, chub ə si ɪnɔn, Pità nya'a wò chub əbɔ' mɪməd.

⁵⁶ Wan əyɪ əfà'i mɔ'ɔ nya'a zə əməd ɪchɪ ni wɛ nya'a chub əsɪ ze ni ɪwid nya'a berɪə. Wɛ nya'a tɔŋ əghə ɪgwi məd ghà ni, "Mbanə zɔ bə wɛ kə' mbi Yeso."

⁵⁷ Àyɪə Pità nya'a ton i ghà ni, "Əyɪ wɔ, chəi mɛ kyerɪ əməd." ⁵⁸ Əmad ə niə zombi, mbanə mɔ'ɔ nya'a zə Pità ghà ni, "Àwɔ bə yɪ wɛ mɔ'ɔ rəbɔ' mɪməd."

Àyɪə Pità nya'a wɪirɪ ni, "Mbanə, ka mɔ' yɪ əmi wɛ mɔ'ɔ rɪ əbɔ' mɪməd!"

⁵⁹ Əni əkwə ə nyùmə ə nya'a chə ɪghabi ə awà fibɛ, mbanə chərə nya'a rəbə nyenɪ i nyenɪ ghà rɪkə ni, "À yɪ rəsɪ' ni mbanə zɔ zɪə bə kə' mbi Yeso, ɪmbə' ɪghəm ni məd yɪ rɪ ə Galilɪi."

⁶⁰ Àyɪə Pità nya'a wɪirɪ ni, "Mbanə, chəi mə kyerɪ ənù ze ni àwɔ ə ghàə."

Əni wɛ nya'a kɪrɪ ghəm, ɪnɔŋgub nya'a tɔŋə.

⁶¹ Ənùŋɪsɪg nya'a bənɪ nɛŋ ə Pità əwu əwən. Əne Pità nya'a kondɪ ɪŋgam Ənùŋɪsɪg, ɪchɪ ni wɛ nya'a gha i bɔ ni, "Bɔŋ ɪnɔŋgub sɪə tɔŋə, rəchɔŋ à bɪrɪ fə ton əmi ɪghəm tad." ⁶² Wɛ nya'a kondɪ əne, jwɛ wò ɪsɪg chwenɪ misɪ kwà' rɪkə.

Mbi nya'a ba'ri ə Yeso bə som əməd

(Mt 26.67-68; Mk 14.65)

⁶³ Bəd mbe ni nya'a nəŋgɪ ə Yeso, nya'a ba'ri əməd bə som əməd. ⁶⁴ Mbi nya'a kod əghə əməd biiri i bɔ ni, "Kaŋ wəd we ni ku e!" ⁶⁵ Mbi nya'a ghà tɪkwɪrɪ ɪŋgam nɔnɔ' ɪmbə' əməd, zɔm əməd.

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wò ɪfə mɛsa' əberɪ

(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Jn 18.19-24)

⁶⁶ Əni itu' nya'a chɪgɪ, bəd kyerɪ mbe rɪŋga əberɪ, bəd kyerɪ mbe rɪ ə mbàn Nwiə mbi məchwɪə rɪkə nya'a wò nàənɪ, əne niŋ Yeso wò ɪfə mɛsa' əberɪ pè ghà ni, ⁶⁷ "Àwɔ mɪ ye' Wəd we ni Nwiə zɔ'ɔ, ghà i na."

Wɛ nya'a wɪirɪ əmbi mɪməd ni, "Mə mɪ gha i nən, chəi mbə bɪrɪ beɪ. ⁶⁸ Mə mɪ bə biiri ənù mɔ'ɔ i nən, chəi mbə bɪrɪ wɪirɪ. ⁶⁹ Àyɪə i kɔ rɪnɪn wò ɪmbi, Wan Wəd bɪrɪ chub əbà əbɔ ə jɪg ə Nwiə we ni beri ika jɪm."

⁷⁰ Mɪməd mɪjɪm nya'a biiri i bɔ ni, "Əne àwɔ yɪə Wan Nwiə ə?"

Wɛ nya'a wɪirɪ əmbi mɪməd ni, "Mbə fə ghà ni mə yɪ wɪwən."

⁷¹ Mbi nya'a ghà ni, "Tɪ kɪə wɪrɪə kəb mɪzərɪmbɪn ye ə? Tɪ fə zu inû mbe ni jwɪ rɪ ɪchɪ məd mbə mbə."

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wò ɪfə Pailèt

(Mt 27.1-2,11-14; Mk 15.1-5; Jn 18.28-38)

23 ɪnɔn bəd we jɪm nya'a niŋ ə Yeso mbi wò ɪfə Pailèt. ² Mbi nya'a pè əŋgu kɔ zɪ ɪsà'i ɪgwi məd ghàə ni, "Tɪ kə' zə mbanə zɔ əni wɛ bùurɪ ə əberɪ ghàə

† Chəi 22.43-44 ɪŋga ɪŋwà'nɛ ənun mɔ'ɔ.

ni ti bēd ma' ə mītagsi əmbi Kaisà. I wiə nya'ə bē ghàè ni tə yiə Wəð we ni Njwiè z'w, ni ye' ifɔn."

³ Pailèt nya'a zu əne biiri i bɔ ni, "Àwɔ ki ifɔn mɔjù ə?"

Wɔ nya'a wiiri i bɔ ni, "À fə ghà əne." ⁴ Pailèt nya'a bèn ghà əmbi ə bēd kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiè fɔri əmbi mɔnɔn bēd mbe ni, "Chəi mə zə ənù ribɔŋ ə mɔ'w ze ni mbanjə zɔ ghɔ."

⁵ Àyiə mbi nya'a rəbə nyèŋ ə nyenji ghà rikă ni, "Məd wiə noə bēd iŋga Jùdeyà jim mbi inù mbe ni wiə chwia. Wɔ nya'a kɔ ə Galilii. Tɔnɔn wɔ fə ye'e pè əgha."

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wò ifě Herɔd

⁶ Əni Pailèt nya'a zu ənù zɔ, wɔ nya'a biiri ni, "Mbanjə zɔ wa ki ri ə Galilii ə?" ⁷ Əni wɔ nya'a zu ni Yeso yiə nya'a ri əba əberj ze ni Herɔd nya'a tumbɔ, wɔ nya'a chà əməd əmbi Herɔd ni nya'a ə Jèrusalèm əni ə nyumə we. ⁸ Əni Herɔd nya'a zə ə Yeso, wɔ nya'a gha' kwà' riŋgə', imbə' ighəm ni əgha ə nya'a fə sà ni wɔ nya'a kəb zə əməd. Wɔ nya'a fə zu inù nɔnɔ' imbə' əməd, əne i wiə nya'a kəbè ni wɔ ghɔ ənù ə yiiri ə mɔ'w tə zə.

⁹ Herɔd nya'a biiri inù nɔnɔ' i bɔ, àyiə chəi wɔ nya'a wiiri ka' àbei əzi ə mɔ'w. ¹⁰ Bēd kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiè mbi məchwia rikă nya'a təmbi iban iban kàŋə zɔ isa'i igwi məd kwà' əni rikă. ¹¹ Herɔd mbi mbi mɔsɔgyi nya'a tibri əməd bə ba'ri əməd. Mbi nya'a bə zɔ ngywɔ ni kan bɔŋ igwi məd, wiri chà əməd əmbi Pailèt. ¹² Àmei əni ze Herɔd mbi Pailèt nya'a wiri kɔ jig əsə', imbə' ighəm ni i mbiə nya'a be əni ə pən.

Pailèt nya'a sob ni mbi zwiiri ə Yeso

(Mt 27.15-26; Mk 15.6-15; Jn 18.39-19.16)

¹³ Pailèt nya'a tɔŋ bēd kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiè, tɔŋ mətumbɔ əberj bə tɔŋ bēd mijim, ¹⁴ əne ghà əmbi mɔməd ni, "Mbə kə' niŋ mbanjə zɔ ye'e əsi num ghà ni i wiə bùurɔ ə bēd. Mə fə nwèndɔ əməd əni ə ifě, əne zə ni chəi wɔ gu ənù ə mɔ'w rəbɔ' mbe ni mbə zɔ igwi məd. ¹⁵ Chəi Herɔd bə zə ənù ə mɔ'w ze ni wɔ gɔ, imbə' ighəm ni wɔ fə wiri chà əməd i na. Əne chəi mbanjə zɔ gu ənù ə mɔ'w ni tɔ mbi zwiiri əməd. ¹⁶ Mə biri som əməd, saŋ wɔ wò i." [¹⁷ Əni mbi nya'a jigə əchwɔ ə Che-igun ighəm iwu jim, Pailèt nya'a beri chi wəð ndəŋ fibɔ saŋi.] †

¹⁸ Mɔməd mijim nya'a kyeŋ rikă ghà ni, "Zwiiri mbanjə zɔ, chɔ ə Barabas nà' i na." ¹⁹ (Mbi nya'a zi ə Barabas ə ndəŋ imbə' ighəm ni wɔ nya'a bu əchɔb, wəð kwɔ.)

²⁰ Pailèt nya'a kəb ni nji tə saŋ ə Yeso, əne wɔ nya'a yi ghà əmbi ə bēd mbe ni chəi wɔ gu ənù ə mɔ'w. ²¹ Àyiə mbi nya'a kyeŋ rikă ghà ni, "Kombi əməd əzed ə ba'ni! Kombi əməd əzed ə ba'ni!"

²² Pailèt nya'a ghà əmbi mɔməd əni ighəm ni pe tad ni, "Mə kombi əməd əzed ə ba'ni imbə' ə ye ə? Wɔ gu ənù ə ye ə? Chəi mə zə ənù ə mɔ'w ze ni wɔ gɔ ni tɔ mbi zwiiri əməd. Mə biri som əməd sàŋ wɔ wò i."

²³ Mbi nya'a rəbə nyen ə nyenji kyeŋə rikă ghà ni Pailèt kombi Yeso əzed ə ba'ni. Mbi nya'a kyeŋ əne pè əni mbi nya'a berj fiŋ Pailèt. ²⁴ Əne Pailèt nya'a ghà ni

mbi ghi ichi ni mbi kəbi. ²⁵ Wɔ nya'a chɔ mbanjə ze ni mbi nya'a kəbi sàŋɔ, ni ye' we ni nya'a bu əchɔb, wəð kwɔ. Wɔ nya'a si nà' ə Yeso əmbi mɔməd ni mbi ghi mbi məd ichi ni mbi kəbi.

Mɔsɔgyi nya'a kòmbɔ ə Yeso əzed ə ba'ni

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Əni mɔsɔgyi mbe nya'a niŋ əməd mbi yènə wəð, mbi nya'a bòmni mbi Saimòn ni nya'a ri ə Sirin. I wiə nya'a bəndɔ ri ə mberj. Əne mbi nya'a yim əməd, bɔŋ əzed ə ba'ni ze igwi məd ni wɔ be'e beeni ənjim ə Yeso.

²⁷ Inɔn bēd ni nya'a kwà' wi kyeŋ wiə nya'a beeni əbɔ' məd mbi məyi ni nya'a diə bə chweŋ misi imbə' əməd. ²⁸ Àyiə Yeso nya'a bèn nèn mɔməd ghà ni, "Bɔn məyi ri ə Jèrusalèm, ti mbə chweŋ ə misi imbə' əmi, mbə chweŋ misi ye' imbə' ə inyod fɔri imbə' mbə bɔn.

²⁹ Mbə zə, ini mbiə ye'e ni mbi biri ghà ni, 'Njwiè zɔ əbɔrəbɔd igun mɔkòm əyi, igun məyi mbe ni chəi mbi kwe' gywɔ bə zɔ igwi mbe ni chəi mbi kwe' nyɔŋ bɔn!' ³⁰ Əne mbi biri kɔ ghà əmbi riwum kyeŋ ni, 'Mbə su ig-wi na,' bə ghà əmbi riwum kwa ni, 'Mbə kubri əwa.'

³¹ Bēd mi ye'ə ghɔ əni əni wəð ni chəi wɔ ghi ənù ribɔŋ, zɔ kɔ wo ye' ri ye əni we ni gu ənù ə?"

³² Mbi nya'a bə niŋ mbanjə chəi ribe ni nya'a gu ənù ni mbi biri zwiiri mɔməd əbɔ' ə Yeso. ³³ Əni mbi nya'a wò pè əsi ze ni mbi nya'a tɔŋ əni İwɔ'-ətu, mbi nya'a kòmbɔ əməd mbi ə mbanjə te ni nya'a gu ənù. Mbi nya'a kòmbɔ wɔ fibɔ əba əbɔ ə jigɔ, bə kòmbɔ wi fibɔ əba əbɔ ə tweŋ. ³⁴ Yeso nya'a ghà ni, "Mi Mbă', wa' inù ribɔŋ mɔməd, imbə' ighəm ni chəi mbi kyeri ənù ze ni mbiə ghɔ."

Mɔsɔgyi mbe nya'a sɔŋ mbanjə imbə' ghəpɔ ngywɔ ri məd. ³⁵ Bēd nya'a təmbi iban iban i neŋ, àyiə bēd mbe ni nya'a teki inù iŋga əberj mɔjù mbiə nya'a ba'ri əməd ghà ni, "I wiə nya'a chɔ bēd chəi rəŋgə', wɔ bə jwɔ i rəŋgə' əwɔ ze ni wɔ ye' Wəð we ni Njwiè z'w, mbi we ni Njwiè chɔ'w!"

³⁶ Mɔsɔgyi mbe nya'a bə ba'ri əməd. Mbi nya'a nà' twàŋ ti mino' i bɔ, ³⁷ ghà ni, "Àwɔ mi ye' ifɔn mɔjù, jwɔ e rəŋgə'!"

³⁸ Mbi nya'a ŋwà'nɔ əghɔ ə mɔ'w kòmbɔ əzed ə ba'ni ze igwi ətu əməd ni, "Wɔ yi ifɔn mɔjù." †³⁹ Mbanjə mɔ'w rəbɔ' te ni mbi nya'a kombi nya'a bə zɔm əməd ghà ni, "İmbə' àwɔ yiə Wəð we ni Njwiè z'w ə? Jwɔ e rəŋgə' bə chɔ əwa!"

⁴⁰ Àyiə awɔn nya'a ghəm əbɔ' məd ghà ni, "İmbə' à wiə bɔ ə Njwiè ə? À kɔ ghà əne imbə' ighəm ni mbi sob isa'i igwi məd əndəŋ əndəŋ mbi na ə? ⁴¹ Mbi nya'a sob isa'i igwi na wi kù' imbə' ighəm ni tɔ yi əni niŋə ich-wi ri əni inù mbe ni tɔ ghɔ. Àyiə chəi mbanjə zɔ gu ənù ə mɔ'w." ⁴² Wɔ nya'a ghɔ əne ghà ni, "Yeso kɔndɔ əmi əni à wiri ye'e ighabi ifɔn."

⁴³ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Mə ghà rəsɔ' i ne ni təchɔŋ ə biri chubi mbi num ə Paradais. ‡"

† † Ə zi iŋga iŋwà'nɔ ənun mɔ'w ni, mbi nya'a ŋwà'nɔ ənù zɔ əni iŋgam Grik, əni iŋgam Latin bə fɔri əni iŋgam Hibrù. ‡ Paradais yi əsi igha'i ze ni bēd mbe niə ghɔ inù ni ku'ni ə wo əŋgu əni mbi fə kwɔ.

† Chəi 23.17 iŋga iŋwà'nɔ ənun mɔ'w.

Yeso nya'a kwi

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ À nya'a si ighabi mìnnyùmè wum chòb rìbe əziə, isi nya'a fin iŋga əbeŋ ze ə jìm. Mbi nya'a fin əne wò pè əni mìnnyùmè tad. ⁴⁵ Chəi əchwí ə nya'a teə. Ngywí ze ni mbi nya'a tam iŋga mbàn Njwiè nya'a san iba be. ⁴⁶ Yeso nya'a kyeri ríkă ghà ni, "Mí Mbắ, mə fə sàŋ mi Əzwí iŋga te rikyeri-ibw!" Əni wí nya'a ghà əne, wí nya'a mèndí.

⁴⁷ Ətu igwí m̀sɔgyɛ nya'a zə ənù ze ni nya'a ghɛ, əne wí nya'a yiiri ə Njwiè ghà ni, "À yi rəsí' ni chəi mbanə zɔ kaŋ gù ənù ə mɔ'w."

⁴⁸ Əni m̀nɔn bəd mbe ni nya'a feti, nya'a zə inù mbe ni nya'a ghɛ, mbi nya'a bəndɛ wò inu' mbi ibɔ əmbə'.

⁴⁹ Bəd mijim mbe ni nya'a kyeri Yeso mbi məyi mbe ni nya'a beeni əbɔ' məd nɔ' ti ri ə Galilií nya'a təm əsa əgha i neŋ inù mbe.

Mbi nya'a twen ə Yeso

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Jn 19.38-42)

⁵⁰ Mbanə mɔ'w zia nya'a əŋgu ni ikum məd nya'a Jòsəf. Wí yia nya'a rɪŋga əsi ə mɔ'w iŋga Izre ni mbi nya'a tɔŋ əni Arimatiyà. Məd yia nya'a wí mɔ'w rəbɔ' bəd mbe ni nya'a sa' əbeŋ ə Izre. Wí yia nya'a wəd chòm ni nya'a bə ghɛ inù ni ku'ni. ⁵¹ Chəi wí nya'a ben ənù ze ni mbi nya'a taŋi bə ghɛ. I wia nya'a wòm ə nyùmə we ni Njwiè birɪ tumbi isig. ⁵² Wí nya'a wò əsi Pailèt pè nɔn əvi ə Yeso. ⁵³ Pailèt nya'a beni, əne wí nya'a wò swi əvi ə Yeso, nib iŋga ngywí rɪfi, wò boŋ iŋga ɛsi ni mbi chəb iŋga iwɔ, ni chəi mbi kwe' boŋ wəd mɔ'w iŋga. ⁵⁴ Əni ze yia nya'a əni ni mbi nya'a teki inyod imbə' jig Əchwí ə Che-igun, imbə' ighəm ni əni əkwí m̀jù ə nya'a siə wo kɔ.

⁵⁵ Məyi mbe ni nya'a ye'e mbi məd ti ə Galilií, nya'a beeni əbɔ' məd. Mbi nya'a pè zə isi we bə zə ichí ni mbi nya'a boŋ əvi əməd. ⁵⁶ Mbi nya'a zə əne, bəndɛ wò teki tɪtiiri mbi miwud ni mbi birɪ zɔ' əvi əməd əŋgu.

À nya'a si əni əkwí, mbi nya'a zwiri ichí ni ríkă nya'a chwia.

Yeso fə zwemə

(Mt 28.1-10; Mk 16.1-8; Jn 20.1-10)

24 À nya'a igwí əni ritu iŋga kàb, kwà' isɔɔ əni itu' ə chigə, məyi mbe nya'a niŋ tɪtiiri te ni mbi nya'a teki wò ətu isi ze. ² Mbi nya'a pè zə ni mbi fə birɪ iti we ni mbi nya'a kən ichú isi we əŋgu. ³ Àyiə əni mbi nya'a nyi iŋga, chəi mbi nya'a zə əvi ə Yeso. ⁴ Əni itu m̀məd nya'a kirɪ buuri imbə' ənù zɔ, mbanə mɔ'w rìbe ni nya'a zi ngywí ni nya'a fuə teeniə, nya'a sà' təm iban m̀məd. ⁵ Ifeŋ nya'a yim məyi mbe, mbi bindi əne chəŋ mbə itu ə si. Mbanə te nya'a biiri əmbi m̀məd ni, "Mbə kia kəbə wəd we ni ye' ikă əka' ivi bəd imbə' ə ye ə?" ⁶ Chəi əməd əgha. Wí fə zwemə. Mbə kɔndi ənù ze ni wí nya'a gha i nən əni wí nya'a kirɪ ə Galilií. Wí nya'a ghà ni, ⁷ 'Mbi beri yim Wan Wəd nà' əmbi ə bəd mbe niə ghɛ inù rìbɔŋ. Bəd mbe birɪ kombi əməd əzed ə ba'ni, àyiə ini niə pè itad, wí zwemə.'"

⁸ Əni məyi mbe nya'a zu ənù ze, mbi nya'a kɔndi iŋgam we ni Yeso nya'a gha əmbi m̀məd. ⁹ Əni mbi nya'a bəndɛ ri ətu isi ze, mbi nya'a ghà inù mbe jìm əmbi m̀məəni-inù mbe wum chòb mɔ', bə ghà əmbi əbù' ə bəd mbə mijim. ¹⁰ Məyi mbe ni nya'a gha ənù ze əmbi ə bəd tom Kristo mbe yia nya'a Mèri Məgdàlen, Jòanà, Mèri iŋgɔb Jems mbi məyi chəə mbe ni nya'a mbi m̀məd. ¹¹ Bəd tom mbe nya'a zu inù mbe ni məyi mbe nya'a ghà, àyiə zia nya'a chub əmbi m̀məd ighabi ni à yi ənù əko. Əne chəi mbi nya'a beni. [¹² Àyiə Pità nya'a norə wo ətu isi ze, pè gundi ə si neŋ iŋga. Wí nya'a nəŋ əne zə əmei ngywí rɪfi te ni mbi nya'a twen əməd mbi riwən. Wí nya'a zə əne wiri bəndɛ wò inu', yənə bid imbə' inù mbe ni ghi.] †

Məməəni-inù Yeso mibe nya'a zə əməd əni mbi nya'a wò ə Emaòs (Mk 16.12-13)

¹³ Àmei əni ze, məməəni-inù Yeso mɔ'w mibe nya'a wò əsi ə mɔ'w ni mbi nya'a tɔŋ əni ə Emaòs. Emaòs yia nya'a ighabi m̀kilometà wum chòb mɔ' ri ə Jèrusalèm. ^{††14} I mbiə nya'a yənə tumə ŋgan imbə' inù jìm mbe ni nya'a ghɛ. ¹⁵ Əni mbi nya'a yənə tum əne, Yeso zia nya'a wò kɔkri m̀məd. Əne mbi nya'a kɔ yənə wò inɔn. ¹⁶ Məməəni-inù mbe nya'a zə ə Yeso, àyiə əghɛ ə mɔ'w ə nya'a kən ni ti mbi kyeri ə ni à yia məd. ¹⁷ Wí nya'a biiri əmbi m̀məd ni, "Mbə kia yənə tumə ŋgan ghàə ni ye ə?"

Mbi nya'a təm ri kɪd, tifə ti m̀məd chwia ni əkənə ə nya'a swi iŋga fɪŋ ti m̀məd. ¹⁸ Wí mɔ'w rəbɔ' m̀məd ni ikum məd nya'a Kliopàs nya'a biiri i bɔ ni, "À wa kia mei àwɔ ni ye' wəd rɪsɔ' ə Jèrusalèm ni chəi à kyeri inù mbe ni ghi əŋgu iŋga ini mbɔ ə?"

¹⁹ Wí nya'a biiri əmbi m̀məd ni, "À ki inù mbi ə?"

Mbi nya'a wiiri i bɔ ni, "À yi inù imbə' ə Yeso we ri ə Nazàret, ni nya'a wəd ɛkən Njwiè. I wia nya'a ghɛ inù yi-iri ni che əbɔ bə ghà inù ni dabə ifə Njwiè fɔri ifə bəd mijim. ²⁰ Mba bəd kyeri mbe ri ə mbàn Njwiè mbi mətumbi əbeŋ nya'a gywí əməd, nà' əmbi gɔmnà ni wí sob ni mbi zwiri əməd. Əne mbi nya'a kòmbi əməd əzed ə ba'ni. ²¹ Tɪ nya'a nùŋ ta rikɔndi igwí məd ni à yia məd birɪ cho' ətu m̀Izre. Təchɔŋ yí ini tad ni inù mbɔ fə ghi. ²² I wò imbɪ, məyi mɔ'w rəbɔ' na nya'a ghɛ tɪ yiiri. Mbi nya'a wò ətu isi ze ənjitu' ²³ àyiə chəi mbi nya'a zə əvi əməd. Əne mbi nya'a bəndɛ ye'e pè ghà i na ni mbə kə' zə tɪtaani nɔm ni mbəŋgɪrə gha i nən ni i wí ikă. ²⁴ Bəd mɔ'w rəbɔ' mbe ni nya'a mbi na nya'a wò ətu isi ze pè zə inù mbe əmei ichí ni məyi mbe nya'a ghà, àyiə chəi mbi nya'a zə əməd."

²⁵ Yeso nya'a zu əne ghà əmbi m̀məd ni, "Mbə yi inəŋ, mbə mbiə jɪŋgɛə ni ben inù jìm mbe ni bəd ɛkən Njwiè nya'a fə ghà! ²⁶ Zi ri wa nya'a ku' ni Wəd we ni Njwiè zɔ' zə ŋgə' əni inù mbɔ bɔŋ nyi iŋga ənù ifɔn əməd ə?" ²⁷ Əni wí nya'a ghà əne, wí nya'a to'ri inù mbe ni iŋwà'nɛ Njwiè jìm gha imbə' əməd zia. Wí nya'a

† Chəi 24.12 iŋga iŋwà'nɛ ənun mɔ'w. †† Əne yi ighabi m̀mail sambe.

ko ri ɛni ɛŋwà'nɛ mbe ni Mose nya'a ŋwà'ni wò pè ɛni mbe ni bɛd ɛkɛn Nwià mijim nya'a bə ŋwà'nɛ.

²⁸ Ɖni mbi nya'a si iban ɛsi ze ni mbi nya'a wò ɛŋgu, wɛ nya'a ghɛ ighabi ni i wiə chɛè wò imbi. ²⁹ Àyiə mbi nya'a yim ɛmɛd rəbɔ'ɔ ghà ni, "Ni mbi na, imbə' ighəm ni isi mbiə siə finə, nyùmə fə bə chɛ i." Wɛ nya'a bə wò ni tɛ birɪ ni mbi mɛmɛd. ³⁰ Ɖni wɛ nya'a chubi i jig mbi mɛmɛd, wɛ nya'a niŋ chiŋ ŋgəŋ, kɔŋgi ə Nwiə, bə'ri, nà' ɛmbi mɛmɛd. ³¹ Ɖni wɛ nya'a ghi ɛne, ɛghə ə mɛmɛd ə nya'a fi'ə, ɛne mbi nya'a kyeri ɛmɛd, àyiə wɛ nya'a nim i ri ifɛ mɛmɛd. ³² Mbi nya'a ghà mbənə mbənə ni, "ɛmbə' ɛnum ə nya'a san əwa ɛni wɛ nya'a ghəm i na inəŋjɛ, bə fɔri ɛni wɛ nya'a to'ri Ɖŋwà'nɛ ə Nwiə i na ə?"

³³ Mbi nya'a nɔ' àmei əwu əwən bəndɛ wò ə Jèrusalèm. Mbi nya'a pè zə məmɛəŋɛ-inù mbe wum chɔb mɔ' ni nya'a fɔti ɛsi ə mɔ' mbi ə bɛd mbe ni nya'a mbi mɛmɛd. ³⁴ Mbi nya'a ghà ɛmbi ə mbanə te rɛbe ni, "À yi rəsi' ni Ɖnùŋɛsig fə zwemə! Wɛ fə chwi i inyod ɛmbi Saimòn!"

³⁵ Mbanə te rɛbe nya'a ghà ɛnù ze ni nya'a ghɛ inəŋjɛ, bə ghà ichi ni mbi nya'a kyeri ɛmɛd ɛni ə nyùmə we ni wɛ nya'a bə'ri ŋgəŋ nà' ɛmbi mɛmɛd.

Yeso nya'a jwɛ ifɛ mbi məmɛəŋɛ-inù

(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Jn 20.19-23; ɛfà' 1.6-8)

³⁶ Ɖni mbi nya'a ghà ɛnù zɔ ɛne, Yeso ziə nya'a təm ɛka' mɛmɛd, ghà ɛmbi mɛmɛd ni, "Ɖbɔrəbɔd i nən mo." ³⁷ Mbi nya'a təm mbəŋnə, ifeŋ yim mɛmɛd ɛne mbi nya'a kɔndi ni à yiə wəd əfub. ³⁸ Wɛ nya'a biiri ɛmbi mɛmɛd ni, "Ɖnù zɔ ə tɔb əwən imbə' ə ye ə? Tɛbiiri ə nɔ' iŋga tɛ fiŋ imbə' ə ye ə?" ³⁹ Mbə neŋ mbi ibɔ mbi mbi iwu zə ni à yiə kaŋ ə mɔ. Mbə beti ɛmi zə ni à yiə kàŋ ə mɔ, imbə' ighəm ni chəi wəd əfub berɪ nyamnyod mbi iwu ichi ni mbə zə ni mə berɪ."

† Chəi ɛsi zɔ ni 'ɛne ghà ɛmbi mɛmɛd ni, "Ɖbɔrəbɔd i nən mo" iŋga ɛŋwà'nɛ mɔ'ɔ.

⁴⁰ Ɖni wɛ nya'a ghà ɛne, wɛ nya'a chwi mbi ibɔ mbi mbi iwu ɛmbi mɛmɛd. ⁴¹ Ɖni chəi mbi nya'a kiri ben ɛnù zɔ imbə' igha' i fɔri imbə' ichi ni mbi nya'a kiri bid ə, wɛ nya'a ghà ɛmbi mɛmɛd ni, "Mbə wa berɪ ɛghɛ ə mɔ'ɔ ɛgha ni jig ə?" ⁴² Mbi nya'a nà' ɛkwiri ɛgwi ni mbi tiə i bɔ. ⁴³ Wɛ nya'a niŋ kud ifɛ mɛmɛd.

⁴⁴ Wɛ nya'a ghɛ ɛne ghà ɛmbi mɛmɛd ni, "Mbɔ yi inù mbe ni mə nya'a ghà i nən ɛni mə nya'a kiri mbi nən. Mə nya'a ghà ni inù jim mbe ni mbi ŋwà'nɛ imbə' ɛmi iŋga tikə ri Mose, iŋga ɛŋwà'nɛ mbe ni bɛd ɛkɛn Nwiə nya'a ŋwà'ni bə fɔri iŋga mɛSəm berɪ jwi ɛni rəsi'."

⁴⁵ Ɖni wɛ nya'a ghà ɛne, wɛ nya'a fi' fiŋ ti mɛmɛd ni mbi kyeri Ɖŋwà'nɛ ə Nwiə, itu mɛmɛd zeŋ. ⁴⁶ Wɛ nya'a ghà ɛmbi mɛmɛd ni, "Ɖ zi iŋga Ɖŋwà'nɛ ə Nwiə ni, Wəd we ni Nwiə zɔ'ɔ berɪ zə ŋgə', àyiə ɛni ini niə pe tad, wɛ wiri zwemə, ⁴⁷ fɔri ni, bɛd wo yènə ghà iŋgam Nwiə ɛni ikum mɛd, kɔ ri ə Jèrusalèm wò pè iŋga ibeŋ jim, imbə' bɛd beŋ tɛ fiŋ, Nwiə wa' inù rɛbɔŋ mɛmɛd. ⁴⁸ Mbə yi mɛzərimbin ɛni inù mbɔ, ɛne mbə birɪ bə siə ghà ɛmbi ə bɛd cherə. ⁴⁹ Mbə zə, mə birɪ cha ɛghɛ ze ni mi Mbə' ka' i nən. Àyiə mbə chub ə Jèrusalèm pè ɛni Nwiə na' ika nən."

Nwiə nya'a niŋ ə Yeso ikaŋ

(Mk 16.19-20; ɛfà' 1.9-11)

⁵⁰ Yeso nya'a niŋ mbi məmɛəŋɛ-inù mbi jwɛ wò ə Be-tani. Wɛ nya'a pè ɛŋgu nɔ mbi ibɔ zɛ ɛbɔrəbɔd igwi mɛmɛd. ⁵¹ Ɖni wɛ nya'a zi ɛbɔrəbɔd ze ɛne, wɛ nya'a sàŋ mɛmɛd, Nwiə niŋ ɛmɛd ikaŋ. ⁵² Mbi nya'a wumni ɛmɛd, wiri bəndɛ wò ə Jèrusalèm. Igha' i nya'a swi iŋga fiŋ ti mɛmɛd. ⁵³ I mbiə nya'a wò yiiri ə Nwiə ini jim iŋga mbàn Nwiə.

†† Chəi 24.40 iŋga ɛŋwà'nɛ ɛnun mɔ'ɔ.

Jŋn

nya'a ŋwa'ni

Inŋu imbà' àŋwà'nè zŋ

À yia Jŋn we ni nya'a àmàèñi-inŋu Yeso rəbɔ' màmàèñi-inŋu mbe wum chòb rìbe nya'a ŋwa'ni ikân chòm wô. Wɛ nya'a ŋwà'nè əmbi ə bəd Kristo mijim. Ikân chòm wô wiə chwia ni Yeso yi ŋngam Njwiə we ni ten i koŋ, ni nya'a "beŋ əni ə wəd mɔ̀sɔŋichù əne chub əka' na" (1.14). Jŋn zia ə ghà ni tə ŋwà'nè àŋwà'nè zŋ imbà' bəd mbe tɛ mbi foŋ ben ni Yeso yia Wəd we ni Njwiə zɔ'c bə ben ni məd yia Wan Njwiə fori ni ənjim ichi ni mbi beni, mbi biri jig itèni (20.31).

Əba ritu yi imbà' inŋu yiiri mbe ni Yeso nya'a ghɛ i chwi ni tə yia Wəd we ni Njwiə zɔ'c, bə fori ni chwia ni tə yia Wan Njwiə. Ikwiri kyeŋ 13-17 mbi ghà imbà' ichi ni izimi we ni mbi nya'a gywi ə Yeso, wɛ nya'a chubi mbi mbi màmàèñi-inŋu i chwi inŋu kɔɔc' əmbi mɔ̀məd bə fori ni kòŋgɛ ə Njwiə igwi mɔ̀məd. I mbiə ghà imbà' ichi ni wɛ nya'a teki fiŋ ti mɔ̀məd ni tə biri saŋ mɔ̀məd. ŋga əkwiri ə kyeŋ 17, Jŋn nya'a ŋwà'nè imbà' əkòŋgɛ ə kyeŋ ze ni Yeso nya'a kòŋgɛ ə Mbǎ' igwi e ətu bə fori igwi ətu mbi màmàèñi-inŋu. Ikwiri kyeŋ mbe ni si nwiə, mbi ghà imbà' ichi ni bəd mbe ni nya'a teki inŋu ŋga əbeŋ mɔ̀jɔ nya'a gywi ə Yeso, kwa'ni əməd, kombi əməd əzed ə ba'ni, wɛ zwemə bə jwɛ ifɛ mbi màmàèñi-inŋu.

Itu inŋu ŋga àŋwà'nè zŋ

ŋngam we niə ghɛ ni bəd jig itèni 1.1-18

Ənŋu imbà' Jŋn we ni nya'a nə' minib mbi ənŋu imbà' màmàèñi-inŋu Yeso ritu 1.19-51

Inŋu mbe ni Yeso nya'a ghɛ əka' ə bəd 2.1-12.50

Ini Yeso mbe ni nya'a si nwiə ə Jèrusalèm mbi ichi ni wɛ nya'a kwi 13.1-19.42

Yeso nya'a zwemə chwi i inyod əmbi mbi màmàèñi-inŋu 20.1-31

Ənŋu ni si nwiə: Ichi ni Yeso nya'a jwɛ ifɛ mbi màmàèñi-inŋu ighəm cherə ə Galili 21.1-25

ŋngam we niə ghɛ ni bəd jig itèni

1 Bɔŋ Njwiə nya'a siə teki isig, məd we ni mbiə tɔŋ əni ŋngam nya'a fə si i əŋgu. ŋngam we wiə nya'a mbi ə Njwiə. ŋngam we yia nya'a Njwiə. 2 Məd wiə nya'a mbi ə Njwiə bɔŋ Njwiə nya'a siə teki isig. 3 Njwiə nya'a chə ənjim məd teki ighijim. Chəi əghi ə mɔ'c ə mɔ' ni Njwiə nya'a teki ni chəi wɛ nya'a chə ənjim məd bɔŋ teki. 4 Itèni yi ri əni ŋngam. Itèni wô yia nya'a izenji zenji əmbi ə bəd. 5 Izenji zenji we wiə te ŋga isi firi, əne chəi əni tɛ isi firi nimni † izenji zenji we.

6 Njwiə nya'a tom wəd mɔ'c ni ikum məd nya'a Jŋn. 7 Jŋn nya'a ye'e ighabi zərimbin i gha inŋu imbà' izenji zenji we. I wiə nya'a ghà əne imbà' bəd mijim mbe tɛ mbi zu beni. 8 Ka' məd zia yia nya'a i izenji zenji, àyia wɛ nya'a ye'e i gha inŋu imbà' izenji zenji we. 9 Izenji zenji we yia nya'a izenji zenji rəsɔ' we ni nya'a ye'e ŋga isig, bə te igun bəd mijim.

10 ŋngam we wiə nya'a i ŋga isig, əne Njwiə nya'a chə ənjim məd teki isig, àyia chəi bəd riŋga isig nya'a kyeri wəd we ni məd nya'a wiwən. 11 Wɛ nya'a wò ŋga e əbeŋ, àyia chəi bəd məd nya'a niŋ əməd. 12 Àyia mbi mɔ'c nya'a niŋ əməd bə ben inŋu mbe ni wɛ nya'a ghàə, əne wɛ nya'a nə' ika əmbi mɔ̀məd mijim ni mbi ye' bɔn Njwiə. 13 Chəi mbi nya'a ye' bɔn Njwiə ichi ni wəd

mɔ̀sɔŋichù nya'a gywi mɔ̀məd, kɛ ichi ni wəd mɔ̀sɔŋichù nya'a taŋ nùŋɛ, kɛ ichi ni wəd mɔ̀sɔŋichù nya'a kəbi. Àyia Njwiə zia nya'a ghɛ ni mbi ye' mbi bɔn.

14 ŋngam we nya'a bəŋ əni ə wəd mɔ̀sɔŋichù, chub əka' na. Tɛ nya'a zə iwumni məd ni ye' iwumni we ni wɛ nya'a beri ichi ni wɛ mei Wan we mɔ' ni Mbǎ' beri.

Ichòm mbi rəsɔ' nya'a swi ŋga məd. 15 Jŋn we ni nya'a nə' minib nya'a gha inŋu imbà' əməd. I wiə nya'a ghàə rɛkǎ imbà' əməd ni, "Wô yia we ni mə nya'a gha imbà' əməd ni, 'Wəd we niə ye'e əni mi njim ə chə əmi, imbà' ighəm ni məd wiə nya'a be i əŋgu bɔŋ mbi nya'a siə gywi əmi.'" 16 Ichòm ə swi igwi məd, əne i wiə ghɛ ni tɛ jig ichòm we. I wɛ rəbə na' i əbɔrəbɔd na' i na ighəm jim.

17 Njwiə nya'a na' tikə ənjim ə Mose, àyia ichòm mbi rəsɔ' nya'a ye'e ənjim ə Yeso Kristo. 18 Chəi wəd mɔ'c kwe' zə ə Njwiə. Àmei Wan we mɔ', ni ye' iban ə fiŋ Njwiə, ni fə ghɛ ni bəd kyeri əməd.

Jŋn we ni nya'a nə' minib nya'a tò'rɛ i inyod.

(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Lk 3.1-18)

19 Bəd mbe ni nya'a teki inŋu ŋga əbeŋ mɔ̀jɔ nya'a chə bəd mbàn Njwiə mbi ə bəd mɔ'c riŋga inəbi Levi ni nya'a ri ə Jèrusalèm ni mbi biiri əmbi Jŋn ni, "Àwò kia we ə?" 20 Chəi wɛ nya'a ton ni wiirɛ, əne wɛ nya'a ben əsaŋ əsaŋ ni, "Ka mɔ' yi əmi Wəd we ni Njwiə zɔ'c."

† Ki kyeri.

21 Mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Əne, àwò kiə we ə? Àwò wa ki Èlaijə ə?"

Wɛ nya'a wiirɛ ni, "Chə, ka mɔ̄ yi əmi Èlaijə."

Mbi nya'a biiri ni, "Àwò wa kiə wəd ɛkən we ni Njwiə nya'a kà'i ni tə biri tom ə?"

Wɛ nya'a wiirɛ ni, "Chə."

22 Mbi nya'a gha i bɔ ni, "Əne, àwò kiə we ə? Na' əwiirɛ i na tɛ wò ghà əmbi ə bəd mbe ni tom əwa. À ghà ni tə yia we ə?"

23 Wɛ nya'a niŋ iŋgam wəd ɛkən Njwiə Aizayə wiirɛ əmbi mɛməd ni,

"Mɔ̄ yia we niə kyen iŋga ibad rikwà'i ghàè ni,

'Mbə teki inənjɛ əmbi Ənùŋɛisig."

24 À yi mɛFarisi'i nya'a tom bəd mbe ni nya'a biiri iŋgam we əmbi Jŏn. 25 Mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Əton ni àwò ə nà' minib ni kà' àwò yi e Wəd we ni Njwiə zɔɔ kɛ Èlaijə ki wəd ɛkən we ni Njwiə nya'a kà'i, ki ni yè ə?"

26 Jŏn nya'a wiirɛ əmbi mɛməd ni, "Mə wiə nà' minib, àyia wəd mɔ̄ ə təm əka' nən ni chəi mbə kyeri əməd.

27 Məd wiə ye'e əni mɛ njim, àyia chəi mə ku' ni tɛ mə zə mini' itabi məd."

28 Ənù zɔ ə nya'a ghɛ ə Betani, injin igyɛ Jodàn, əsi ze ni Jŏn nya'a nà' minib.

Yeso yia Wan njɛg Njwiə

29 À nya'a əni ze ni beeni, Jŏn we ni nya'a nà' minib nya'a zə ə Yeso əni nya'a ye'e əsi məd. Əne wɛ nya'a ghà ni, "Mbə zə, wɔ̄ yia Wan njɛg Njwiə. Məd wiə ghɛ ni Njwiə wa' inù ribɔn bəd mbe riŋga isig! 30 Wɔ̄ yia we ni mə nya'a ghà imbə' əməd ni, 'Wəd we niə ye'e əni mɛ njim ə chə əmi, imbə' ighəm ni məd nya'a be i əŋgu bɔɔ mbi nya'a siə gywi əmi.' 31 Mɔ̄, əni mɛ ighəm, chəi mə nya'a kyeri wəd we ni wɛ ye' wiwən, àyia mə nya'a ye'e i na' minib imbə' mɛIzre kyeri əməd."

32 Jŏn nya'a ghà inù mbe ni wɛ nya'a zə imbə' əməd ni, "Mə nya'a zə Əzwɛ əni zia nya'a swi'i rikaŋ ighabi ə təbəŋə, pè chub igwi məd. 33 Mɔ̄, əni mɛ ighəm, chəi mə nya'a kyeri ni à yia məd, àyia Njwiə we ni nya'a cha əmi ni mə nà' minib nya'a ghà i num ni, 'Wəd we ni Əzwɛ ə swi'i chub igwi məd yi we ni biri na' ye' əni Əzwɛ ə Zeŋi əmbi ə bəd.' 34 Mə fə zə, əne mə wiə bə ghà əmbi ə bəd ni məd yia Wan Njwiə."

Məməəni-inù Yeso ritu

35 À nya'a əni ze ni beeni, Jŏn nya'a yi təm mbi mbe məməəni-inù mibe. 36 Wɛ nya'a zə ə Yeso əni wɛ nya'a yèn i, əne wɛ nya'a ghà ni, "Mbə zə, wɔ̄ yia Wan njɛg Njwiə!"

37 Məməəni-inù mbe mibe nya'a zu ənù ze, əne mbi nya'a beeni əbɔ' ə Yeso. 38 Yeso nya'a bəŋ zə ichi ni mbi nya'a beeni əbɔ' ni, əne wɛ nya'a biiri əmbi mɛməd ni, "Mbə kiə kəbə ye ə?"

Mbi nya'a wiirɛ ni, "Rabà!" (əne yi ni Əchwiə-inù), "à kiə chub ə yi ə?"

39 Wɛ nya'a ghà ni, "Mbə ye'e zə." Mbi nya'a wò zə əsi ze ni wɛ nya'a chub əŋgu. Mbi nya'a chubi mbi məd əni ze, imbə' ighəm ni à nya'a si ighabi mɛnyùmə kwè əzia.

40 Wɛ mɔ̄' rəbɔ' məməəni-inù mbe mibe ni nya'a zu ənù ze ni Jŏn nya'a ghə əne beeni əbɔ' ə Yeso yia nya'a Andrù ni nya'a əŋgɔb Saimon Pità. 41 Ənù ni Andrù nya'a ghɛ yi ni wɛ nya'a bə wò zə wi əŋgɔb ghà i bɔ ni, "Tɛ fə zə Wəd we ni Njwiə zɔɔ." (ɛkum wɔ̄ əni iŋgam Griik yi ni Kristo). 42 Wɛ nya'a ghà əne niŋ ə Saimòn mbi wò əsi Yeso.

Yeso nya'a nəŋ ə Saimòn ghà ni, "Àwò yia Saimòn wan Jŏn. Bəd biri siə tɔŋ əwe ni Sefàs." ɛkum wɔ̄ əni iŋgam Griik yi ni Pità. †

Yeso nya'a tɔŋ ə Filip mbi Natanaèl

43 À nya'a əni ze ni beeni, Yeso nya'a teki iŋga i fiŋ ni tə biri wo ə Galili'i. Wɛ nya'a wò zə ə Filip ghà i bɔ ni, "Beeni əbɔ' num." 44 Filip yia nya'a ri ə Bètsaidà ni nya'a əsi ni Andrù mbi Pità nya'a bə nò' rəŋgu. 45 Filip nya'a wò zə ə Natanaèl ghà i bɔ ni, "Tɛ fə zə wəd we ni Mose mbi ə bəd ɛkən nya'a ŋwà'nɛ imbə' əməd. Məd yia Yeso wan Jòsèf. Wɛ yi ri ə Nazàret."

46 Natanaèl nya'a biiri i bɔ ni, "Ti ənù ə chòm ə mɔ̄ ə jwɛ ri ə Nazàret ə?"

Filip nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Ye'e, zə."

47 Yeso nya'a zə ə Natanaèl ni nya'a ye'e əsi məd, əne wɛ nya'a ghà imbə' əməd ni, "Mbə zə wɔ̄ yi wəd Izre rəs'i'. Chəi əbegri-əni iŋga məd!"

48 Natanaèl nya'a biiri i bɔ ni, "À che ri ye kyeri əmi ə?"

Yeso nya'a wiirɛ ni, "Mə kə' zə əwe əni à kə' chub əton əzed ə fiŋ, bɔɔ Filip nya'a siə tɔŋ əwe."

49 Natanaèl nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Əchwiə-inù, àwò yia Wan Njwiə! Àwò yi ifɔn mɛIzre!"

50 Yeso nya'a wiiri i bɔ ni, "À beni imbə' ighəm ni mə gha i ne ni mə kə' zə əwe əton əzed ə fiŋ ə? À biri zə inù kyen ni che mbɔ!" 51 Yeso nya'a ghəm əne ghà əmbi mɛməd ni, "Mə ghà rəs'i' i nən ni mbə biri zə ikaŋ əfi'ə mbi mbɛŋŋirə niə kɔ'ə bə swi'ə igun ə Wan Wəd."

Yeso nya'a bəŋ minib əni mɛnɔ'

2 Əni ini nya'a che ibe, mbi nya'a kà' inami mɔ̄ ə Kanà əbà əbeŋ ze ri ə Galili'i. Iŋgɔb Yeso wiə nya'a əŋgu. 2 Mbi nya'a bə won ə Yeso mbi məməəni-inù iməd əni inami we. 3 Əni mino' nya'a mɛ i, iŋgɔb Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Minɔ' mɛməd fə mɛ i."

4 Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Əyi, à beri ənù ə ye ni ghɛ mbi num ə? Chəi mɛ nyùmə kiri ku' ni ghi ənù ə mɔ̄'ə."

5 Əni wɛ nya'a ghà əne iŋgɔb məd nya'a ghà əmbi ə bəd mbe ni nya'a chə inami we ni, "Mbə ghi ənù ze ni wɛ gha i nən."

6 Mɛjù mbiə nya'a nùŋə tikyiŋ minib ni mbi nya'a chəb əni əti ifə nəb ti mɛməd. Tikwiri ikyiŋ tɔ nya'a əŋgu rɛ-fuə. Fikiŋ fibɛ nya'a yim minib ighabi mɛlitə iwum fami wò pè əni iki fibɛ mbi iwum be. Tikyiŋ te nya'a əŋgu im-bə' ighəm ni ə zia nya'a iŋga rikə ti mɛjù ni mbi mɛ kəb wumni ə Njwiə ichi ni ku'ni, mbi beri so inyod bə sò ighi bɔɔ siə jigə. 7 Yeso nya'a ghà əmbi ə bəd mbe ni, "Mbə swe rikyiŋ te." Mbi nya'a swe minib kɔ' pè ichù. 8 Əne

† Sefàs yi əni iŋgam Aramaik, Pità yi əni iŋgam Griik. Əton əni ikum wɔ̄ əni miŋgam mbɔ yi ni "fɔz".

mbi nya'a ghi әне, wɛ nya'a ghà әне mbi mɛmæd ni, "Mbè kom mbi mɔ'w wò nà' әне mbi wèd kyeŋ we niè chà æchwɛ zɔ̄." Mbi nya'a kòm wò nà'.⁹ Əni wɛ nya'a zwe'ri minib mbe ni nya'a fə beŋ әне mɛnɔ', chà wɛ nya'a kyeri əsi ze ni mino' mbe nya'a nɔ' rəŋgu (əmei bəð ɛfà'i mbe ni nya'a kom minib mbe nya'a kyeri). Əne wɛ nya'a tɔŋ inom igəŋ¹⁰ ghà i bɔ ni, "Wèd jɛm wiə bèè nà'è mino' chòm әне mbi ə bəð. Əni mbi fə nɔ əku, wɛ si nà' mbe ni chà mbi jeŋgi bəŋ. À fə nùŋ mino' chòm si nà' əmei tɛnɛn!"

¹¹ Yeso nya'a ghɛ ənù ə yiiri ritu zɔ̄ ə Kanà əbà əbeŋ ze ri ə Galilɛ. Wɛ nya'a chwi iwumni we ni wɛ beri, әне məmèəŋɛ-inù iməd nya'a ben əməd.

¹² Əze ə niə cheə, Yeso, iŋgɔb məd, bɔŋgɔb məd mbi məmèəŋɛ-inù iməd nya'a swi'i wò ə Kəpenəhom, pə chub əŋgu ini mɔ'w.

Yeso nya'a fid bəð iwɛn riŋga mbàn Njwiè
(Mt 21.12-13; Mk 11.15-17; Lk 19.45-46)

¹³ Nyùmè nya'a siə wò kù' әне mɛjù nya'a beri jig Əch-wɛ ə Che-igun, әне Yeso nya'a kɔ' wò ə Jèrusalèm.¹⁴ Wɛ nya'a pə ikye ikam mbàn Njwiè zə bəð ni nya'a fènə mbɛrikun, fènə nɛjig bè fènə mbɛrəbəŋə. Wɛ nya'a bè zə bəð niə kobri ikab[†] ni nya'a chub igun mbə mɛtebrə.

¹⁵ Əne wɛ nya'a niŋ mini' teki ŋgwad əŋgu kɔ fid nɛjig te mbi mbɛrikun mbe riŋga ikye ikam mbàn Njwiè. Wɛ nya'a bəŋ mɛtebrə bəð mbe ni nya'a kobri ikab әне jəŋ ikab mɛmæd.¹⁶ Wɛ nya'a ghà әне mbi ə bəð mbe ni nya'a fènə mbɛrəbəŋə ni, "Mbə niŋ mbɛrəbəŋə mbɔ̄ jwɛ ri əgha. Tɛ mbə beŋ ə nəb mi Mbə' әне ə nəb iwɛn."

¹⁷ Məmèəŋɛ-inù iməd nya'a kɔndi ni ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Njwiè ni, "Ichɛ ni mə zi ətu әне e nəb, kyia Njwiè, ə biri ghi ni bəð zwiiri əmi."

¹⁸ Əni wɛ nya'a ghɛ әне, bəð mbe ni nya'a teki inù iŋga əbeŋ mɛjù nya'a biiri i bɔ ni, "Ənù ə yiiri ze ni tɛ à ghɛ i chwi i na ni à beri ika ni ghi ənù zɔ̄ ki əzi ə?"

¹⁹ Yeso nya'a wiiri әне mbi mɛmæd ni, "Mbə mi sà' mbàn Njwiè zɔ̄, mə biri niŋ ini tad wiri kod."

²⁰ Bəð mbe ni nya'a teki inù iŋga əbeŋ mɛjù nya'a biiri i bɔ ni, "Mbi nya'a niŋ iŋhəm iwu iwum kwè chɔb rɛfuə bɔŋ maani mbàn Njwiè zɔ̄, әне à biri niŋ ini tad kod ə?"

²¹ Ayia mbàn Njwiè ze ni wɛ nya'a ghàə yia nyamnyod məd.²² Əni Njwiè nya'a zwemni əməd, məmèəŋɛ-inù iməd nya'a wiri kɔndi ni wɛ nya'a ghà ənù zɔ̄, әне mbi nya'a ben ənù ze ni ye' iŋga Əŋwà'nɛ ə Njwiè bè ben iŋgam we ni Yeso nya'a bè ghà.

²³ Əni Yeso nya'a ə Jèrusalèm әне nyùmè we mbi nya'a jig Əchwɛ ə Che-igun, bəð mɛnɔ'w nya'a ben əməd imbə' iŋhəm ni mbi nya'a zə inù yiiri mbe ni wɛ nya'a ghɛ.²⁴ Ayia chà Yeso nya'a zi fiŋ igun mɛmæd, imbə' iŋhəm ni wɛ nya'a kyeri tikwiri bəð ni bəð mɛsɔŋichù ye' mbiwən.²⁵ Chə nya'a i əton ni tɛ wèd mɔ'w nya'a wiri ghà inù i bɔ imbə' ə bəð, imbə' iŋhəm ni məd zia nya'a kyeri inù mbe ni nya'a iŋga fiŋ tɛ mɛmæd.

[†] Məkòbrɛ ikab mbe nya'a əŋgu imbə' kobri ikab məRom әне wi mɛjù, imbə' iŋhəm ni chà mbi nya'a nà' ikab məRom iŋga mbàn Njwiè.

Yeso mbi Nikodemus

3 Mbanə mɔ'w zia nya'a əŋgu ni nya'a Farisɛ rəbɔ' ə mbe ni nya'a teki inù iŋga əbeŋ mɛjù. Ikum məd yia nya'a Nikodemus.² Mbanə zɔ̄ nya'a wò əsi Yeso izimi pə ghà i bɔ ni, "Əchwiè-inù, tɛ ə kyeri ni àwɔ yɛ əchwiè-inù we ni Njwiè tom. Chə wèd mɔ'w əŋgu ni tɛ wɛ ghɛ inù yiiri mbɔ̄ ni àwɔ ə ghɛ, kiri әне Njwiè wɛ mbi məd."

³ Yeso nya'a wiiri i bɔ ni, "Mə ghà rəsɛ' i ne ni chà wèd mɔ'w əŋgu ni tɛ wɛ nyi iŋga ənù ifɔn ə Njwiè, kiri әне mbi wiri gywi əməd iŋhəm chera."

⁴ Nikodemus nya'a biiri i bɔ ni, "Mbi kia wo gywi wèd iŋhəm chera ri ye əwù ze ni wɛ fə nun əwi ə? I we tɛ wɛ wiri nyi iŋga ibum iŋgɔb məd әне iŋhəm ni pe be, iŋgɔb wiri gywi əməd iŋhəm chera ə?"

⁵ Yeso nya'a wiiri ni, "Mə ghà rəsɛ' i ne ni chà wèd ni tɛ wɛ nyi iŋga ənù ifɔn ə Njwiè, kiri әне mbi wiri gywi əməd iŋhəm chera әне minib bè fɔri әне Əzwɛ ə Njwiè.

⁶ Wèd we ni bəð mɛsɔŋichù gywi əməd yia wèd mɛsɔŋichù, ayia Əzwɛ ə Njwiè ə zia gywi əzwɛ ze ni ye' iŋga bəð.⁷ Tɛrə bid e ichɛ ni mə gha i ne ni, 'Mbi beri wiri gywi bəð iŋhəm chera.'⁸ Ifə wiə chəè wò əbà ze ni wɛ kəbi, әне àwɔ wiə zu ichɛ ni wiə kùmə, ayia chà à kyeri əsi ze ni wiə ye'e rəŋgu kɛ əsi ze ni wiə wò əŋgu. À yɛ ichɛ ni zia ye' mbi wèd we ni Əzwɛ ə Njwiè ə ye' iŋga məd."

⁹ Nikodemus nya'a biiri ni, "Ənù zɔ̄ ə kia wo che ri ye?"

¹⁰ Yeso nya'a wiiri i bɔ ni, "Àwɔ yia wèd niə chwi inù әне mbi mɛizre, әне chà à kyeri inù mbɔ̄ ə?¹¹ Mə wiə ghà rəsɛ' i ne ni tɛ wiə ghà inù mbe ni tɛ kyeri, bè ghàə mbe ni tɛ fə zə, ayia chà mbə ben inù mbe ni tɛ ghàə.¹² Mə fə ghəm i nən imbə' inù mbe niə ghɛ igwi ə si, ayia chà mbə beni. Mbə kia wo ben ri ye, əwù ze ni mə gham i nən imbə' inù mbe niə ghɛ ikaŋ ə?¹³ Chə wèd mɔ'w ni kiri wo ikaŋ, chə ri әне Wan Wèd ni nya'a swi' rikaŋ.¹⁴ Ichɛ ni Mose nya'a nɔ jɔ brɔnz ikaŋ əzed iŋga ibad rikwà'i, yia bè ichɛ ni mbi beri nɔ Wan Wèd,¹⁵ imbə' wèd jɛm we ni ben əməd we tɛ wɛ jig itənɛ ri mɛ.

¹⁶ "Njwiè nya'a kàŋ gha' isig, әне wɛ nya'a chà i Wan we mɔ', imbə' tɛ wèd mɔ'w we ni ben əməd nim i, ayia wɛ jig itənɛ ri mɛ.¹⁷ Njwiè nya'a tom i Wan iŋga isig, ka'i ni wɛ zi isa'i igwi ə bəð riŋga isig, ayia ni bəð riŋga isig mbe tɛ mbi chə əŋjɛm məd jwɛ rəŋgə'.¹⁸ Chə Njwiè ə zɛ isa'i igwi ə bəð mbe ni ben əməd. Wɛ fə zɛ ye' igwi mbe ni chà mbi ben əməd, imbə' iŋhəm ni chà mbi ben Wan Njwiè we mɔ'.¹⁹ İsa'i we ni ye' igun ə bəð yɛ ni izeŋi zeŋi fə ye'e iŋga isig, ayia bəð fə chwi ni mbə gha' ye' isi firi chə izeŋi zeŋi, imbə' iŋhəm ni i mbia kiri ghɛ inù ribɔŋ.²⁰ Wèd jɛm we niə ghɛ inù ribɔŋ wiə bən izeŋi zeŋi. Chə wiə ye'e iŋga izeŋi zeŋi imbə' tɛ bəð zə ə inù ribɔŋ məd.²¹ Ayia bəð mbe niə ghɛ inù ni ku'ni mbia wò iŋga izeŋi zeŋi imbə' bəð zə ni à yia Njwiè ə nà' ika ni mbi ghi inù mbe ni mbia ghɛ."

Jñn we ni nya'a nà' minib nya'a ghà imbè' ə Yeso

²² Əni Yeso nya'a fə gha inû mbî, wî nya'a nò' mbi mbi mèmèənî-inû mbi wò ə Jùdeyà. Wî nya'a pè chub ənggu mbi mîmăd bə nà' minib əmbi ə bēd. ²³ Jñn wiə nya'a bə nà' minib əmbi ə bēd ə Aenòn iban ə Salim. I wiə nya'a nà' minib ənggu imbè' ighəm ni minib nya'a nò' ənggu. Bēd nya'a wò əsi məd, wî nà' minib əmbi mîmăd. ²⁴ Ənû zî ə nya'a ghî bɔŋ mbi nya'a siə zi ə Jñn ə ndəŋ.

²⁵ Mèmèənî-inû Jñn mbi ə Jû mɔ'ɔ nya'a kɔ tanj imbè' ənû ni so inyod bə sò ighi bɔŋ wumnî ə Nwiə.

²⁶ Mèmèənî-inû Jñn nya'a wò əsi məd pè ghà i bɔ ni, "Əchwiə-inû, mbanjə ze ni nya'a mbi ne injin igyɛ Jodàn, ni à nya'a gha imbè' əməd, wî əgha nà'ə minib. Bēd mîjim mbiə wò əsi məd!"

²⁷ Jñn nya'a wîrî ni, "Chəi əni tî wəd berî əghi ə mɔ'ɔ kiri ni à yiə Nwiə na' i bɔ. ²⁸ Mbə yi mbi mîzərîmbin ni mə nya'a fə ghà ni, 'Ka mɔ' yi əmî Wəd we ni Nwiə zɔ'ɔ, àyiə Nwiə nya'a chà əmî imbi i bɔ.' ²⁹ Wəd we ni berî igən yi inom igən. Isə' inom igən mi təm iban zu əni wiə ghàmə, wî birî kan gha' kwà' rîŋgə' imbè' ighəm ni wî zu gî inom igən we. Əne igha' i kàn swi iŋga mi fîŋ. ³⁰ Inû məd berî siə wò imbi, mbi mɔ' siə wò rəbɔ'ɔ.

³¹ "Wəd we ni ye'e rikanj ə chə bēd mîjim. We ni ye'e ri igwi ə si yiə wəd ri igwi ə si. Məd wiə ghà àmei inû ri igwi ə si. Wəd we ni ye'e rikanj ə chə bēd mîjim. ³² Məd wiə ghàə inû mbe ni wî fə zə bə zu, àyiə chəi wəd ni ben ənû ze ni wiə ghàə. ³³ Wəd we ni ben ənû ze ni wî ghă fə bə ben ni ənû ze ni Nwiə ghă yi rəsî'. ³⁴ Iŋgam we ni wəd we ni Nwiə tom ə ghàə yi ri əmbi ə Nwiə, imbè' ighəm ni Əzwî ə Nwiə ə zi igwi məd ni chəi əni tî mbi mîg. ³⁵ Mbă' ə gha' i Wan əne wî fə sàŋ inû jim iŋ-ga tikyeri-ibɔ məd. ³⁶ Wəd we ni ben Wan Nwiə fə jig itənî ri mi. Ka wəd we ni chəi wiə zuuni ə Wan Nwiə birî jig i itənî, àyiə Nwiə birî sə itəm əbɔ' məd."

Yeso mbi əyi ni nya'a ri ə Sàmàriyà

4 MîFarisîf nya'a zu ni bēd mînɔnɔ' mbiə nya'a beeni əbɔ' ə Yeso. Mbi nya'a bə zu ni i wiə nya'a nà'ə minib əmbi ə bēd mînɔnɔ' chə ə Jñn, ² (ka à bə ye' ni chəi Yeso ziə nya'a nà' minib. Àmei mèmèənî-inû iməd nya'a nà'ə). ³ Əni wî nya'a zu inû mbe ni mbi nya'a ghàə, wî nya'a nò' ri ə Jùdeyà bəndî wò ə Galilîf.

⁴ Əni wî nya'a wòə, wî nya'a berî chə ə Sàmàriyà. ⁵ Wî nya'a wò pè əsi ə mɔ'ɔ ə Sàmàriyà ni mbi nya'a tɔŋ əni ə Sikà. Sikà wiə nya'a iban əsi ə si ze ni Jakɔb nya'a na' əmbi Jòsəf ni nya'a wan məd. ⁶ Ibigi minib we ni Jakɔb nya'a tɔŋ wiə nya'a əsi ze. À nya'a ighabi mînyùmə wum chòb rîbə əziə, Yeso, ni nya'a fə yènî bɔd, nya'a pè chub iban ibigi minib we.

⁷ Əyi məSàmàriyà mɔ'ɔ nya'a wò ənggu i to' minib. Yeso nya'a gha i bɔ ni, "Na' minib i num mə nɔ."

⁸ (Mèmèənî-inû Yeso nya'a fə wò iŋga əsi ze wo zon ighijig). ⁹ Əyi məSàmàriyà we nya'a ghà i bɔ ni, "Àwò yiə Jû, mɔ' yi əyi Sàmàriyà. À kiə ghàə ni mə na' minib i ne

imbè' ə ye' ə?" (Wî nya'a ghà əne imbè' ighəm ni chəi mîjû nya'a fɔti ighi mbi məSàmàriyà.)

¹⁰ Yeso nya'a wîrî i bɔ ni, "À mi kə' kyeri əghi ze ni Nwiə ə nà'ə, bə kyeri wəd we niə biiri minib ri ne, nji à kə' ghà ni wî na' minib mbe niə nà' itənî i ne."

¹¹ Əyi we nya'a ghà i bɔ ni, "Masà, chəi à berî ənùŋga, ibigi minib wɔ ə bə sa iŋga, əne à kiə wo niŋ minib mbe niə nà' itənî ri ə yi ə? ¹² À wa chə ə Jakɔb ni nya'a mbă' mba mîmbă' rəŋwe, ni nya'a na' ibigi minib wɔ i na ə, ni məd ziə mbi mbi bɔn, mbi ti njig bə fɔri mbi mbi rîkun nya'a nɔ rîŋga ə?"

¹³ Yeso nya'a wîrî i bɔ ni, "Ədɔ' ə minib ə birî wiri ne wəd jim we ni nɔ minib mbɔ, ¹⁴ àyiə chəi ədɔ' ə minib ə birî nɔ wiri ne wəd we ni nɔ minib mbe ni mə birî na' i bɔ. Minib mbe ni mə birî na' i bɔ birî ye' jwî-əmbonj niə koŋ iŋga məd bə nà' itənî ri mi i bɔ."

¹⁵ Əyi we nya'a gha i bɔ ni, "Masà, na' minib mbɔ i num, imbè' ti ədɔ' ə minib ə nɔ wiri ne i əmi, ti mə bə wiri ye'e əmi əgha i to' minib."

¹⁶ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Ndə wo tɔŋ e inom, wiri bəndî ye'e əgha."

¹⁷ Əyi we nya'a wîrî ni, "Chəi mə berî inom."

Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "À kàn kù' ni gha ni chəi à berî inom, ¹⁸ imbè' ighəm ni à nya'a fə nam minom mîtàn, əne ka mbanjə ze ni àwɔ ə chubə mbi məd tîrîn yi i e nom. Ənû ze ni à ghă yiə kan rəsî'." ¹⁹ Əyi we nya'a ghà i bɔ ni, "Masà, mə zə ni àwɔ yiə wəd itən Nwiə. ²⁰ Mîm-bă' məSàmàriyà rəŋwe mbiə nya'a wumnî ə Nwiə igun iwum wɔ, àyiə mbənə mîjû mbiə ghàə ni Jèrusaləm yi əsi ze ni tî berî wumnî ə Nwiə ənggu."

²¹ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Əyi, ben ənû ze ni mə gha i ne. Nyùmə wiə ye'e ni chəi mbə birî wumnî ə Mbă' igun iwum wɔ ki ə Jèrusaləm. ²² Chəi mbən bəd ri ə Sàmàriyà jəŋgi kyeri wəd we ni mbəə wumnîə. Àyiə mbă, mîjû, ti ə kyeri wəd we ni tî ə wumnîə, imbè' ighəm ni ənû ni jwî rəŋgə' yi ri əmbi mîjû. ²³ Nyùmə wiə ye'e, əne wî fə ye'e i, ni bəd birî wumnî ə Mbă' ichî ni Əzwî ə chwîə. Ziə birî ye' ni mbi wumnî əməd ichî ni wî ye' ə. Bēd mbe niə ghî əne mbiə wumnî ə Mbă' ichî ni wî kəbi ni mbi wumnî əməd. ²⁴ Nwiə yi Əzwî, əne bēd mbe niə wumnî əməd berî wumnî əni ika we ni Əzwî ə nà'ə, bə wumnî əni rəsî'."

²⁵ Əyi we nya'a ghà i bɔ ni, "Mə kyeri ni Wəd we ni Nwiə zɔ'ɔ wiə ye'e, ni ye' we ni mbiə tɔŋə ni Kristo. Əni wî ye'e, wî birî to'ri inû jim i na." ²⁶ Yeso nya'a wîrî i bɔ ni, "Mɔ' wɔ niə ghəm i ne yi wîwən."

Bəd mbe ri ə Sàmàriyà nya'a ben ə Yeso

²⁷ Àmei əwu əwən, mèmèənî-inû Yeso nya'a wiri bəndî ye'e. Mbi nya'a bîd imbè' ichî ni i wiə nya'a ghàmbîə mbi əyi, àyiə chəi wi mɔ'ɔ rəbɔ' mîmăd nya'a biiri ni, "À kiə kəb ənû ə ye ri əmbi əyi wɔ ə?" ki ni, "À kiə ghàmbîə mbi məd imbè' ə ye' ə?"

²⁸ Əne əyi we nya'a zu iŋgam Yeso, wî nya'a nò' sàŋ fikyiŋ fi minib fe ənggu, wò iŋga əsi ze pè ghà əmbi ə bəd ni, ²⁹ "Mbə ye'e zə mbanjə mɔ'ɔ ni fə gha inû jim mbe ni mə nya'a kwe' ghî. Tî wɔ wa ye' Wəd we ni Nwiə

zɔ' ə?" ³⁰ Bâd mbe nya'a zu əne, jwɛ rɪŋga əsi ze wò əsi Yeso.

³¹ Əni əyi we nya'a wò ɪŋga əsi ze, məm̀ə̀ə̀nɪ-inũ Yeso nya'a bu' ɪbɔ i bɔ ghà ni, "Əchwɪə-inũ, jɪg əghɪ ə mɔ'ɔ."

³² Əyɪə wɛ nya'a wɪɪrɪ əmbɪ mɪm̀ə̀d ni, "Mə berɪ tɪjɪg nɪ chəɪ mbə kyerɪ ənũ ə mɔ'ɔ ɪmbə' rɪwən."

³³ Əni wɛ nya'a ghà əne, məm̀ə̀ə̀nɪ-inũ mbe nya'a kɔ biirɪ mbənə mbənə ni, "Wə̀d mɔ'ɔ wa fə nà' ɪghɪjɪg i bɔ ə?"

³⁴ Əyɪə Yeso nya'a ghà əmbɪ mɪm̀ə̀d ni, "Mɪ əghɪjɪg yɪ nɪ ghɪ inũ mbe nɪ wə̀d we nɪ tom əmɪ kə̀bɪ, bə̀ fɔrɪ nɪ maani inũ mbe nɪ wɛ nya'a na' i num. ³⁵ ɪmbə' mbə berɪ ɪŋgam mɔ'ɔ nɪə ghàə ni, 'A sɪ bũ' əmɪg ə kwè mbi kwə̀ŋ ɪghɪjɪg ə?' Əyɪə mə ghà i nən nɪ mbə jɛŋgɪ nə̀ŋ mberɪ ɪchɪ chòd zə ɪchɪ nɪ ɪghɪjɪg fə tənɪ kũ' nɪ tɛ mbi kwə̀ŋ. ³⁶ ɪ mbiə chwɪə wə̀d we nɪə kwə̀ŋ ɪghɪ. Mə̀d wɪə fetɪ ɪghɪ mbe ɪmbə' mbi jɪg ɪtənɪ rɪ mɪ. Əne wə̀d we nɪ konɪ mbi we nɪ kwə̀ŋɪ bɪrɪ gha'ri inɔn. ³⁷ ɪŋgam wɔ yɪ wɪ rəsɪ' nɪ, 'Wə̀d fɪbɪ bɪrɪ kon, wɪ cherə kwə̀ŋ.' ³⁸ Mə̀ fə tom əwən nɪ mbə kwə̀ŋ ɪghɪ rəka' ɪbən nɪ chəɪ mbə nya'a fa' ɪŋga. Bâd cherə nya'a fə, əne mbə fə jɪg nɪm tɪ əni əfə'ɪ ze nɪ mɪm̀ə̀d fə'ɪ."

³⁹ Mə̀Səm̀ariyà nɔnɔ' ɪŋga əsi ze nya'a ben ə Yeso ɪmbə' ɪghəm nɪ əyi we nya'a ghà əmbɪ mɪm̀ə̀d ni, "Wɛ fə gha inũ jɪm mbe nɪ mə nya'a kwe' ghɛ." ⁴⁰ Əni mə̀Səm̀ariyà mbe nya'a wò kumnɪ əməd, mbi nya'a bu' i bɔ nɪ wɛ chubɪ mbi nən. Əne wɛ nya'a chub əŋgu ɪni be. ⁴¹ Bâd mɪnɔnɔ' cherə nya'a ben ɪmbə' inũ mbe nɪ wɛ nya'a ghàə.

⁴² Mbi nya'a ghà əmbɪ əyi we ni, "Tɛ fə benɪ tənɪn, ka'ɪ ɪmbə' ənũ ze nɪ à kə' gha i na. Tɛ fə ben ɪmbə' ɪghəm nɪ tɛ fə zu ənũ ze nɪ mə̀d ghə, əne tɛ kyerɪ nɪ mə̀d yɪə kanə̀ Wə̀d we nɪ bɪrɪ chɪ ɪsɪg jɪm rəŋgə'."

Yeso nya'a vɛ wan mbanjə̀ wə̀d kyerɪ gɔmen

⁴³ Əni ɪni mbe be nya'a fə che i, Yeso nya'a nɔ' rɪ əsi ze wò ə Galilɪɪ. ⁴⁴ Wɛ nya'a wò əŋgu ɪmbə' ɪghəm nɪ mə̀d zɪə nya'a ghà ni, "Chəɪ bə̀d ə wumnɪ ə wə̀d ɪkən ɪŋga əberɪ əməd." ⁴⁵ Əni wɛ nya'a pè ə Galilɪɪ, bə̀d mbe rəŋgu nya'a nɪŋ əməd, ɪmbə' ɪghəm nɪ əni mbi nya'a wo əni Əchwɪə ə Che-ɪgun ə Jèrusalèm, mbi nya'a pè zə inũ jɪm mbe nɪ wɛ nya'a ghɪ əŋgu.

⁴⁶ Yeso nya'a nɔ' rəŋgu bə̀ndɪ wò ə Kanà, əsi nɪ wɛ nya'a berɪ mɪnɪb əni mɪnɔ'. Wə̀d kyerɪ gɔmen mɔ'ɔ wɪə nya'a əŋgu nɪ wan mə̀d nya'a wɔn ə Kə̀penàhom. ⁴⁷ Əni wɛ nya'a zu nɪ Yeso fə nɔ' rɪ ə Jùdeyà ye'e ə Galilɪɪ, wɛ nya'a wò bu' ɪbɔ i bɔ nɪ wɛ swɪ'ɪ wò vɛ i wan mbanjə̀ nɪ nya'a sɪ ɪchũ ɪvɪ. ⁴⁸ Yeso nya'a gha i bɔ ni, "Chəɪ wə̀d mɔ'ɔ rəbɔ' nən bɪrɪ nɔ benɪ, kɪrɪ əni mbə zə inweenɪ-inũ fɔrɪ inũ yɪirɪ."

⁴⁹ Wə̀d kyerɪ we nya'a ghà i bɔ ni, "Masà, mə̀ bu' ɪbɔ, tɛ swɪ'ɪ wò bɔŋ mɪ wan sɪə kwɪə."

⁵⁰ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Sɪ wo e, e wan bɪrɪ ten i."

Wə̀d kyerɪ we nya'a ben ənũ ze nɪ Yeso nya'a gha i bɔ, əne wɛ nya'a nɔ' wò i. ⁵¹ Əni wɛ nya'a swɪ'ə wə̀d, bə̀d əfə'ɪ ɪmə̀d nya'a bòm̀nɛ mbi mə̀d ghà i bɔ ni, "E wan wɪ i ɪkə."

⁵² Əni wɛ nya'a zu əne, wɛ nya'a biirɪ nyùmə̀ we nɪ wan we kə' kɔ bɔtɪ. Mbi nya'a ghà i bɔ ni, "À yɪə nya'a ɪghabɪ əni ə nyùmə̀ mɔ' əzɪə rɪwɔ nɪ ɪfə we kə' sàŋ əməd."

⁵³ Mbə' wan we nya'a zu əne, kyerɪ nɪ à yɪə nya'a əni ə nyùmə̀ we nɪ Yeso kə' ghà ni, "E wan bɪrɪ ten i." Əze ə nya'a ghɛ mə̀d mbi i ɪnəbɪ jɪm ben ə Yeso.

⁵⁴ Əzɔ yɪ ənũ ə yɪirɪ ze nɪ pè əni mbi be nɪ Yeso nya'a ghɛ əni wɛ nya'a nɔ' rɪ ə Jùdeyà wò ə Galilɪɪ.

Yeso nya'a vɛ mbanjə̀ nɪ nya'a bu'rə̀

5 Əni nyùmə̀ mɔ'ɔ nya'a chə, Yeso nya'a kɔ' wò ə Jèrusalèm ɪmbə' jɪg əchwɪə ə mɪjũ ə mɔ'ɔ. ² Ətunɔ ə mɔ'ɔ nɪ mbi nya'a tɔŋ əni ɪŋgam mɪHibrũ nɪ Betzatà nya'a ə Jèrusalèm. Wɪ nya'a ɪban ɪchũ ɪkam we nɪ mbi nya'a tɔŋ əni ɪchũ ɪkam Njɪg. ɪchũ ɪkam we nya'a berɪ ɪtəŋ tən. ³ Bâd əwɔn, ɪnɔn kyerɪ nya'a kɪə nòkɪ ɪŋga ɪtəŋ mbe. Bâd əwɔn mbe yɪə nya'a mɪfɪgɪ, bə̀d nɪə tɛ' ɪwu mbi ə bə̀d nɪ nya'a bu'rə̀. [Mbi nya'a chub əŋgu i wòm nɪ əŋgɪrə̀ nɔm mɪnɪb, ⁴ ɪmbə' ɪghəm nɪ əŋgɪrə̀ ənũnɪsɪg nya'a kɪə swɪ'ə wò ɪŋga ətunɔ ze pè nɔm mɪnɪb. Zɪə nya'a chwɪ nɪ wə̀d əwɔn we nɪ nya'a be nyɪ ɪŋga ətunɔ ze, əni əŋgɪrə̀ we nya'a nɔm mɪnɪb mbe, nya'a bɔtɪ rɪ əni əwɔn ze nɪ wɛ nya'a wɔnə̀.] ⁵ Mbanjə̀ mɔ'ɔ nya'a əŋgu nɪ nya'a fə wɔn ɪghəm ɪwu ɪwum tad chòb famɪ. ⁶ Əni Yeso nya'a zə əməd, wɛ nya'a kyerɪ nɪ wɛ nya'a fə nɔkɪ əŋgu əgha ə se. Əne wɛ nya'a biirɪ i bɔ ni, "À wa kə̀b bɔtɪ ə?"

⁷ Mbanjə̀ ze nɪ nya'a wɔnə̀ nya'a wɪɪrɪ i bɔ ni, "Masà, chəɪ mə̀ berɪ wə̀d mɔ'ɔ nɪ zɪ əmɪ ɪŋga ətunɔ zɔ əni əŋgɪrə̀ nɔm mɪnɪb. Bɔŋ mə̀ sɪə nyɪ ɪŋga, wə̀d cherə fə bə̀ nyɪ."

⁸ Yeso nya'a gha i bɔ ni, "Nɔ' rətɪə, nɪŋ e matə, yèn wò e." ⁹ Àmeɪ əwu əwən, mbanjə̀ ze nya'a bɔtɪ, əne wɛ nya'a nɔ' nɪŋ i matə yèn wò i.

Əni ze yɪə nya'a əni əkwɪ mɪjũ. ¹⁰ Əne bə̀d mbe nɪ nya'a tekɪ inũ ɪŋga əberɪ mɪjũ nya'a biirɪ əmbɪ ə mbanjə̀ ze nɪ Yeso nya'a vɪ əməd ni, "Tə̀chɔŋ yɪ əni əkwɪ, əne chəɪ ta rɪkə chwɪ nɪ à be' e matə ɪgwɪ əni zɔ." ¹¹ Wɛ nya'a wɪɪrɪ əmbɪ mɪm̀ə̀d ni, "Mbanjə̀ ze nɪ vɪ əmɪ kə' ghà i num nɪ, 'Nɪŋ e matə, yèn wò e.'"

¹² Mbi nya'a biirɪ i bɔ ni, "Mbanjə̀ zɔ nɪ kə' gha i ne nɪ à nɪŋ e matə, yèn wò e kɪə we?"

¹³ Chəɪ mbanjə̀ ze nɪ nya'a bɔtɪ nya'a kyerɪ wə̀d we nɪ vɪ əməd, ɪmbə' ɪghəm nɪ Yeso nya'a fə sunɔŋ rɪ əsi ze fɔrɪ nɪ ɪnɔn bə̀d nya'a fə fetɪ əŋgu.

¹⁴ Əni əmad ə nya'a zombɪ, Yeso nya'a zə mbanjə̀ ze nɪ wɛ kə' vɛ əməd ɪŋga mbàn Njwɪə, əne wɛ nya'a ghà i bɔ ni, "Zə, à fə bɔtɪ e! Tɪrə̀ wɪrɪ ghɪ e ənũ rɪbɔŋ, ɪmbə' tɪ ənũ nɪ bə̀ chə̀ əzɔ ə nyɪ i ɪgwɪ ne."

¹⁵ Mbanjə̀ ze nya'a nɔ' wò i, pè ghà əmbɪ ə bə̀d mbe nɪ nya'a tekɪ inũ ɪŋga əberɪ mɪjũ nɪ à yɪə Yeso kə' vɪ əwɪ.

¹⁶ Mbi nya'a zu əne kɔ nwendɪ tɪkyerɪ-ɪwu Yeso, ɪmbə' ɪghəm nɪ wɛ nya'a vɪ wə̀d əni əkwɪ. ¹⁷ Əyɪə Yeso nya'a wɪɪrɪ əmbɪ mɪm̀ə̀d ni, "Mɪ Mbə' wɪə kɪrɪ fa'ə ye'e pè rə̀chɔŋ, əne mɔ' bə̀, mə̀ wɪə bə̀ kɪrɪ fa'ə." ¹⁸ ɪŋgam wɔ nɪ Yeso nya'a ghamɪ nya'a ghɛ nɪ bə̀d mbe nɪ nya'a tekɪ inũ ɪŋga əberɪ mɪjũ kɔ kə̀b ɪnəŋjɛ nɪ zwɪirɪ əməd. Chəɪ mbi nya'a kə̀b zwɪirɪ əməd àmeɪ ɪmbə' ɪchɪ nɪ wɛ nya'a gu ɪkə əni əkwɪ, mbi nya'a bə̀ kə̀b zwɪirɪ əməd ɪmbə'

† Chəɪ əsi əŋwə̀nɪ 3b-4 ɪŋga ɪŋwə̀nɪ ənun mɔ'ɔ.

igham ni i wiə nya'a gha ni Nwiə yi i Mbă', əne wə nya'a kəb chwi ni tə wi əndəŋ əndəŋ mbi ə Nwiə.

À yia Nwiə na' ika əmbi ə Wan

¹⁹ Yeso nya'a ghà əmbi ə bəđ mbe ni nya'a teki inū iŋga əbeŋ mǝjŭ ni, "Mə ghà rəs'i' i nən ni, chəi əni tǝ Wan ghə ənū ə mɔ'ɔ əni i ighəm. Məd wiə ghə àmei inū mbe ni wə zə əni Mbă' ə ghə. Ənū ze ni Mbă' ə ghə, Wan biri bi ghə. ²⁰ Wǝ biri ghə imbə' ighəm ni Mbă' ə gha' i Wan, əne i wiə chwi inū jim mbe ni wiə ghə i bɔ. Wǝ biri chwi inū kyerŋ i bɔ ni che mbɔ, əne mbə biri yiiri. ²¹ Ich'i ni Mbă' ə zwemni ə bəđ bə nà' itənǝ əmbi mǝməd yia bə ich'i ni Wan ə nà' itənǝ əmbi wəd we ni wə gha'i. ²² Chəi Mbă' ə sa'a wəd mɔ'ɔ. Wǝ fə na' ika jim əmbi ə Wan ni wə sa' bəđ. ²³ Wǝ fə ghə əne imbə' bəđ mijim wumni Wan ich'i ni mbiə wumni ə Mbă'. Ka' wəd we ni chəi wiə wumni ə Wan, wiə bə wumni i Mbă' we ni nya'a tom Wan.

²⁴ "Mə ghà rəs'i' i nən ni wəd we ni zu mi iŋgam, əne ben wəd we ni nya'a tom əmi, fə jig itənǝ ri mǝ. Chəi mbi biri sa' əməd, àyia wǝ fə jwǝ ri ich'ū ivi, jig itənǝ. ²⁵ Mə ghà rəs'i' i nən ni nyùmə wiə ye'e, əne nyùmə rəŋgu fə ye'e i, ni ivi bəđ biri zu gǝ Wan Nwiə. Mbe ni zu biri wiri tənə. ²⁶ Ich'i ni itənǝ ye' iŋga Mbă' zia, məd wiə nà' itənǝ əmbi ə bəđ, əne wǝ fə bə ghə ni Wan nà' itənǝ əmbi ə bəđ. ²⁷ Mbă' fə bə nà' ika i bɔ ni wə sa' bəđ, imbə' ighəm ni məd yia Wan Wəd. ²⁸ Tǝ əzǝ ə ye'i ənū ə yiiri i nən. Nyùmə wiə ye'e ni bəđ mijim mbe ni ye' iŋga mǝsi biri zu gǝ məd ²⁹ əne jwǝ rŋga mbə mǝsi. Bəđ mbe ni nya'a ghə inū chòm biri zwemə jig itənǝ, àyia mbe ni nya'a ghə inū ribdŋ biri zwemə Nwiə zǝ isa'i igwi mǝməd. ³⁰ Chəi ənū ə mɔ'ɔ ni tǝ mə ghə əni mi ika. Mə wiə sa'a bəđ àmei ich'i ni Nwiə ghà i num, əne mə wiə sa'a mǝməd ich'i ni ku'ni, imbə' ighəm ni chəi miə ghə ənū ze ni mə kəbi. Mə wiə ghə ye' əze ni wəd we ni tom əmi kəbi."

Bəđ ni gha rəs'i' imbə' ə Yeso

³¹ Yeso nya'a yǝ ghà əmbi ə bəđ mbe ni nya'a teki inū iŋga əbeŋ mǝjŭ ni, "Mə mi ye'a ghà inū imbə' mi ighəm, nji chəi bəđ biri ben inū mbe. ³² Àyia wəd mɔ'ɔ wi əŋgu niə ghà inū imbə' əmi. Mə kyeri ni inū mbe ni məd ə ghàə yǝ inū rəs'i'. ³³ Mbə nya'a tom bəđ əsi Jŏn, əne wǝ nya'a ghà rəs'i' imbə' əmi i nən. ³⁴ Ka'i ni bəđ beri gha inū imbə' əmi, àyia mə wiə ghà mbe ni Jŏn nya'a ghə imbə' mbə jwi rəŋgə'. ³⁵ Jŏn yia nya'a ighabi ənam ni nya'a teə ghə isi zəŋə. Mbə nya'a gha' ni chub iŋga izəŋi zəŋi we ni məd nya'a ghə ni wǝ te. Əne mbə nya'a chub àmei əni ikə nyumə. ³⁶ Inū mbɔ ni miə ghàə yǝ mǝzərɪmbin i num. Mbi chə mbe ni Jŏn nya'a ghà imbə' əmi. Inū mbe ni Mbă' zi iŋga tum rikyeri-ibɔ ni mə maanə, əne yǝ mbe ni miə ghə, i mbiə chwia ni à yia Mbă' nya'a tom əmi. ³⁷ Mbă' we ni nya'a tom əmi yia bə ə zərɪmbin i num. Chəi mbə kwe' zu gǝ məd kǝ bə zə ifə məd. ³⁸ Chəi iŋgam məd iŋga tə fŋ, imbə' ighəm ni chəi mbə ben əməd we ni wǝ nya'a tomi. ³⁹ Mbə mbiə kàŋə jəŋgiə kwembi Əŋwà'nǝ ə Nwiə imbə' ighəm ni

mbə kəndi ni mbə biri zə ich'i ni jig itənǝ ri mǝ iŋga əŋwà'nǝ ze. Mbə kyeri ni əŋwà'nǝ ze əjim ə zia ghà im-bə' əmi, ⁴⁰ àyia chəi mbə ben ni ye'e əsi num imbə' jig itənǝ.

⁴¹ "Chəi mə be kəb ni bəđ yiiri əmi. ⁴² Àyia mə kyeri əwən kwà' ich'i chòm. Mə kyeri ni chəi mbə gha' ə Nwiə rŋga tə fŋ. ⁴³ Mə fə ye'e əni ikum mi Mbă', əne chəi mbə niŋ əmi, àyia wəd mɔ'ɔ mi ye'e əni i ighəm, mbə biri niŋ əməd. ⁴⁴ Mbə kiə wo ben ri ye, əni mbəə wumni àmei mbə bɔŋgɔb, ni chəi mbə kəb ni Nwiə, ni mei we mɔ' wumni əwən ə? ⁴⁵ Tǝ mbə kəndi ə ni mə biri zi isa'i igwi nən ifə Mbă'. À yia Mose we ni mbə nuŋ tə rikəndi igwi məd biri zi isa'i igwi nən. ⁴⁶ Mbə mi nya'a ben ə Mose, nji mbə biri bi ben əmi, imbə' ighəm ni Mose nya'a ŋwà'nǝ imbə' əmi. ⁴⁷ Àyia ich'i ni chəi mbə nya'a ben inū mbe ni wǝ nya'a ŋwà'ni, mbə kiə wo ben mbe ni mə gha i nən ri ye ə?"

Yeso nya'a jə mbanə chu' rǝtān
(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Lk 9.10-17)

6 Əni ə nyùmə mɔ'ɔ nya'a chə, Yeso mbi mbi məməəni-inū nya'a wə injin ə sà ze ri ə Galili, ni mbi nya'a bə tŋ əni ə sà ze ri ə Tiberiàs. ² Inŋn bəđ ni nya'a kwà' wi kyerŋ wiə nya'a beeni əbɔ' məd, imbə' ighəm ni mbi nya'a zə inū yiiri mbe ni wǝ nya'a ghə iŋgun ə bəđ mbe ni nya'a wə nə. ³ Əni mbi nya'a pe əŋgu, Yeso mbi mbi məməəni-inū nya'a kɔ' ikaŋ iwum pe chub ə si. ⁴ Əni ni mǝjŭ nya'a beri jigi Əchwǝ ə Che-iŋgun nya'a fə tiini. ⁵ Yeso nya'a nəŋ əne zə inŋn bəđ ni nya'a kwà' wi kyerŋ ni nya'a ye'e əsi məd. Wǝ nya'a zə əne, bi-iri əmbi Filip ni, "Tǝ kiə wo zon ŋgəŋ ri ə yǝ, imbə' jə bəđ mbɔ əŋgu ə?" ⁶ Wǝ nya'a ghà ənū zǝ imbə' zwe'ri ə Filip, imbə' ighəm ni məd zia nya'a kyeri ənū ze ni wǝ biri ghə.

⁷ Filip nya'a wiiri i bɔ ni, "Ka mǝfran chu' əki əbe † biri ku' i ni zon ŋgəŋ ni tǝ wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' bəđ mbɔ jig ka àbei ikə rǝpǝl."

⁸ Əməəni-inū chərə ni mbi nya'a tŋ əni ə Andrù, ni nya'a əŋgɔb Saimon Pità, nya'a ghà ni, ⁹ "Wan mbanə mɔ'ɔ wi əgha ni beri chiŋ ŋgəŋ rǝtān ni mbi teki əni ə balɪ mbi əgwi ə be. Àyia əzǝ kiə yə əka' bəđ mbɔ mijim ə?"

¹⁰ Yeso nya'a ghà əmbi mbi məməəni-inū ni, "Mbə gha əmbi ə bəđ mbɔ ni mbi chub ə si." Ifu nya'a kàŋ nɔ' əsi ze. Əne bəđ mbe mijim nya'a chub ə si. Mbanə rŋwən nya'a ighabi ə chu' rǝtān. ¹¹ Əni mbi nya'a chubi, Yeso nya'a niŋ chiŋ ŋgəŋ te, nà' məben-əwe əmbi ə Nwiə, ghàpǝ əmbi ə bəđ mbe ni nya'a əŋgu. Wǝ nya'a bə ghə əndəŋ əndəŋ mbi əgwi ze. Wəd jim nya'a beri ich'i ni wǝ nya'a kəbi. ¹² Əni wəd jim nya'a fə jig kod, wǝ nya'a ghà əmbi mbi məməəni-inū ni, "Mbə feti tikə te ni bu'u, imbə' ti ikə mɔ'ɔ nim i." ¹³ Əni bəđ mbe nya'a fə jig, mbi nya'a feti tikə te ni nya'a bu'u ti əni ə chiŋ ŋgəŋ balɪ te, ti swi mbǝrika' wum chəb rǝbe.

¹⁴ Əni bəđ mbe nya'a zə ənū ə yiiri ze ni Yeso nya'a ghə, mbi nya'a ghà ni, "Wǝ yia kàŋ ə wəd ikəŋ we ni

† Iŋga Əŋwà'nǝ ə Nwiə à yǝ ni 'mǝdenariùs əki əbe'. Denariùs mɔ' yǝ ikab əfà'i əni ə fibǝ.

nya'a wo ye'e iŋga isig!" ¹⁵ Yeso nya'a kyeri ni bĕd mbe mbiĕ nya'a kĕb ye'e gywi ōwi ōni ika imbĕ' z' ōni ifŏn, ōne wĕ nya'a wiri n' wo ikaŋ iwum tĕzi' wi.

Yeso nya'a yĕn igun ō sà
(Mt 14.22-23; Mk 6.45-52)

¹⁶ Ā nya'a si ikwiri kwiri, mĕmĕnĕ-inŭ Yeso nya'a swi'i wo ōŋgo ō sà ze ri ō Galili'i. ¹⁷ Isi nya'a fĕ fin, àyiĕ chĕi Yeso nya'a kiri wo kumni mĕmĕd, ōne mbi nya'a nyi ōbaŋ igyi k' baani w' ō Kāpenāhom. ¹⁸ Ōfim ō nya'a k' che, ōne ghĕ minib k' n' ō swi'ĕ kwā' rĕkĕ. ¹⁹ Ōni mbi nya'a fĕ tin ōbaŋ ze ighabi mĕkilometā mĕtān ki ighabi mĕkilometā rĕfuā, mbi nya'a zĕ ō Yeso ni nya'a yĕnĕ ye'e igun ō sà ze. I wiĕ nya'a yĕn iban ōbaŋ ze. Ōni mbi nya'a zĕ ōmĕd, mbi nya'a b' kwā' rĕŋgĕ'. ²⁰ Āyiĕ Yeso nya'a ghā ōmbi mĕmĕd ni, "Tĕ mbĕ b' ō, à yiĕ mĕ!" ²¹ Mbi nya'a kāŋ gha' ni nji mbĕ nya'a niŋ ōmĕd iŋga ōbaŋ igyi ze, àyiĕ ōbaŋ ze ō nya'a pĕ ōsi ze ni mbi nya'a w' ōŋgu àmei ōwu ōwĕn.

Inĕn bĕd we ni Yeso nya'a jĕ nya'a kĕb ōmĕd

²² Ā nya'a ōni ze ni beeni, bĕd mbe ni nya'a tĕn injin ō sà ze nya'a zĕ ni àmei ōbaŋ ō m' ō nya'a ōŋgu. Mbi nya'a bĕ kyeri ni chĕi Yeso nya'a nyi ōbaŋ ze mbi mbi mĕmĕnĕ-inŭ. Mbi nya'a zĕ ni mĕmĕnĕ-inŭ mbe nya'a wo mbĕnĕ mbĕnĕ ni chĕ nya'a i Yeso ōb' mĕmĕd. ²³ Ibaŋ igyi m' rĕ ō Tiberiās nya'a wo tĕm iban ōsi ze ni Yeso nya'a niŋ ŋgĕŋ, k'ŋgi ō Nwiĕ, nā' ōmbi inĕn bĕd we ni wĕ jig. ²⁴ Ōni bĕd mbe nya'a zĕ ni chĕi Yeso k' mĕmĕnĕ-inŭ imĕd ōŋgu, mbi nya'a nyi iŋga iban igyi mbe i wo kĕb ōmĕd ō Kāpenāhom.

Yeso yiĕ ŋgĕŋ ze niĕ nā' itĕnĕ

²⁵ Ōni bĕd mbe ni nya'a kĕb ō Yeso nya'a zĕ ōmĕd in-jin ō sà ze, mbi nya'a biiri i b' ni, "Ōchwiĕ-inŭ, à ye'e ōgha ōw' zi ō?"

²⁶ Yeso nya'a wiiri ōmbi mĕmĕd ni, "Mĕ gha rĕsi' i nĕn ni mbĕ mbiĕ kĕb ōmi imbĕ' ichĕi ni mbĕ nya'a jig ŋgĕŋ kod, k'ā' ōnŭ ō yiiri ze ni mĕ nya'a ghĕ. ²⁷ Tĕ mbĕ fa' ō àmei ni berĕ ighijig mbe ni biri bĕ, àyiĕ mbĕ fa' imbĕ' berĕ mbe ni biri tĕnĕ. Ighĕ mbe biri ghĕ mbĕ jig itĕnĕ ri mĕ. Ōzĕ yi ōghijig ze ni Wan Wĕd biri nā' i nĕn. Nwiĕ Mbĕ' fĕ nā' ika i b' ni wĕ ghĕ ōne."

²⁸ Mbi nya'a biiri i b' ni, "Tĕ kiĕ wo ghĕ ye imbĕ' ghĕ ōnŭ ze ni Nwiĕ kĕb ō?"

²⁹ Yeso nya'a wiiri ōmbi mĕmĕd ni, "Ōnŭ ze ni Nwiĕ kĕbi yi ni: mbĕ ben wĕd we ni wĕ nya'a tomi."

³⁰ Ōni wĕ nya'a gha ōne, mbi nya'a biiri i b' ni, "Ā ki ōnŭ ō yiiri zi ni tĕ à ghĕ imbĕ' tĕ zĕ ben ōnŭ ze ni àw' ō ghā ō? Ā ki ōnŭ zi ni à biri ghĕ ō? ³¹ Mba mĕmbĕ' rĕŋwe nya'a jig ō manā iŋga ibad rikwā'i. Ō zi iŋga Ōŋwā'nĕ ō Nwiĕ ni, 'Nwiĕ nya'a nā' ŋgĕŋ ni n' rikaŋ ōmbi mĕmĕd ni mbi jig."

³² Yeso nya'a si ghā ōmbi mĕmĕd ni, "Mĕ ghā rĕsi' i nĕn ni, k'ā' Mose nya'a nā' ŋgĕŋ ze ni nya'a n' rikaŋ i nĕn. Ā yi mi Mbĕ' ō nā' ŋgĕŋ ze ni ye' zi rĕsi' ze ni n' rikaŋ. ³³ ŋgĕŋ ze ni Nwiĕ ō nā' yiĕ mĕd we ni swi'i

rikaŋ. Ā yiĕ mĕd we ni swi' rikaŋ ō nā' itĕnĕ ōmbi ō bĕd iŋga isig."

³⁴ Mbi nya'a ghā i b' ni, "Masā, kiĕ nā' ō ŋgĕŋ zĕ i na."

³⁵ Yeso nya'a ghā ōmbi mĕmĕd ni, "M' yiĕ ŋgĕŋ ze niĕ nā' itĕnĕ. Kā' nji biri n' wiri zĕŋ i wĕd we ni ye'e ōsi num. Kā' ōd' ō minib ō biri wiri n' ne i wĕd we ni ben ōnŭ ze ni miĕ ghā. ³⁶ Kā à bĕ ye'i ōne, mĕ nya'a fĕ ghā i nĕn ni mbĕ fĕ zĕ ōmi, àyiĕ chĕi mbĕ kiri benĕ. ³⁷ Bĕd mijim mbe ni mi Mbĕ' nā' i num biri ye'e ōsi num. Ōne chĕi mĕ biri n' fid wĕd m' we ni ye'e ōsi num, ³⁸ im-bĕ' ighĕm ni mĕ nya'a swi'i rikaŋ ye'e. Chĕi mĕ nya'a swi'i ye'e imbĕ' ghĕ inŭ mbe ni mĕ kĕbi. Mĕ nya'a swi'i ye'e imbĕ' ghĕ mbe ni wĕd we ni nya'a tom ōmi kĕbi. ³⁹ Ōnŭ ze ni wĕd we ni nya'a tom ōmi kĕbi yi ni tĕ mĕ nimni ōmi wĕd m' rĕb' bĕd mijim mbe ni wĕ nā' i num. Wĕ kĕb ye' ni mĕ zwemni mĕmĕd ōni ze ni si nwiĕ. ⁴⁰ Ōnŭ ze ni mi Mbĕ' kĕbi yi ni bĕd mijim mbe ni zĕ Wan, ben ōmĕd, biri jig itĕnĕ ri mĕ. Mĕ biri zwemni mĕmĕd ōni ze ni si nwiĕ."

⁴¹ Ōni Yeso nya'a gha ōne, mijŭ mbe nya'a k' dumbi imbĕ' ōmĕd, imbĕ' ighĕm ni wĕ nya'a gha ni, "M' yiĕ ŋgĕŋ ze ni nya'a swi'i rikaŋ."

⁴² Mbi nya'a ghā ni, "Imbĕ' mbaŋĕ zĕ yiĕ Yeso, wan Jōsĕf ō? Imbĕ' tĕ kyeri mbĕ' mĕd mbi iŋg' mĕd ō? Wĕ si chĕ ri ye ghā tĕnĕ ni tĕ nya'a swi'i rikaŋ ō?"

⁴³ Yeso nya'a wiiri ōmbi mĕmĕd ni, "Tĕ mbĕ dumbi ō. ⁴⁴ Chĕi wĕd m' ni tĕ wĕ ye'e ōsi num kiri ōni à yiĕ Mbĕ' we ni nya'a tom ōmi suŋ ōmĕd ni wĕ ye'e ōsi num. Mĕ biri zwemni ōmĕd ōni ze ni si nwiĕ. ⁴⁵ Bĕd ikĕn Nwiĕ nya'a ŋwā'nĕ ni, 'Nwiĕ biri chwi inŭ ōmbi mĕmĕd mijim.' Wĕd jim we ni zu ōnŭ ze ni Nwiĕ ghā bĕ kwembi ōnŭ ri b' biri ye'e ōsi num. ⁴⁶ Chĕi wĕd m' kwe' zĕ Nwiĕ Mbĕ' chĕ ri ōni ō mĕd we ni n' rĕ ōmbi ō Nwiĕ. Āmei mĕd we fĕ zĕ Nwiĕ Mbĕ'. ⁴⁷ Mĕ ghā rĕsi' i nĕn ni, wĕd we ni ben ōnŭ ze ni mĕ gha biri jig itĕnĕ ri mĕ. ⁴⁸ M' yiĕ ŋgĕŋ ze niĕ nā' itĕnĕ. ⁴⁹ Mbĕ mĕmbĕ' rĕŋwe nya'a jig ō manā iŋga ibad rikwā'i, àyiĕ mbi nya'a kiri kwĕ. ⁵⁰ ŋgĕŋ zĕ ni n' rikaŋ yi ze ni ka wĕd m' we ni jig biri n' kwĕ i. ⁵¹ M' yiĕ ŋgĕŋ ze niĕ nā' itĕnĕ ni nya'a swi'i rikaŋ. Wĕd m' we ni jig ŋgĕŋ zĕ biri ten i k'ŋ. ŋgĕŋ ze ni mĕ biri nā' ni isig jig tĕnĕ yi mi nyamnyod."

⁵² Ōni mijŭ mbe nya'a zu ōnŭ zĕ, mbi nya'a k' taŋ mbĕnĕ mbĕnĕ ghā ni, "Mbaŋĕ zĕ kiĕ wo che ri ye nā' i nyamnyod i na ni tĕ kud ō?"

⁵³ Ōni Yeso nya'a zu ōne, wĕ nya'a ghā ōmbi mĕmĕd ni, "Mĕ ghā rĕsi' i nĕn ni, à mi ye' ni chĕi mbĕ kud nyamnyod Wan Wĕd bĕ n' ōnĕm ōmĕd, chĕi mbĕ biri jig itĕnĕ. ⁵⁴ Wĕd jim we ni kud mi nyamnyod bĕ n' mi ōnĕm biri jig itĕnĕ ri mĕ. Mĕ biri zwemni ōmĕd ōni ze ni si nwiĕ, ⁵⁵ imbĕ' ighĕm ni mi nyamnyod yi tijig rĕsi', mi ōnĕm yiĕ bĕ mino' rĕsi'. ⁵⁶ Wĕd jim we ni kud mi nyamnyod bĕ n' mi ōnĕm wi ōni ōnŭ ō m' mbi num, mĕ wiĕ bĕ ōni ōnŭ ō m' mbi mĕd. ⁵⁷ Ichĕi ni Mbĕ' we ni ye' ikā nya'a tom ōmi, ōne mĕ wi ikā imbĕ' ōmĕd. Ōzĕ ō chwi ni wĕd we ni kud mi nyamnyod biri bi ye' ikā imbĕ' ōmi. ⁵⁸ Zĕ yiĕ ŋgĕŋ ze ni nya'a swi'i rikaŋ. Kā ŋgĕŋ zĕ yi i ighabi ze ni mbĕ mĕmbĕ' rĕŋwe nya'a jig àyiĕ mbi nya'a bĕ kiri kwĕ. Wĕd we ni jig ŋgĕŋ zĕ biri ten i k'ŋ."

⁵⁹ Yeso nya'a gha'  n  z   ni w  nya'a chwi in  iŋga n b  k t  m j  ze ri   K pen hom.

M m  n -in  Yeso n w' nya'a n ' saŋ  m d

⁶⁰  ni m m  n -in  Yeso n w' nya'a zu  n  z , mbi nya'a gha' ni, "Iŋgam w    kaŋ k .   ki  we ni t  w  ben  ?"

⁶¹ Ch i w d nya'a gha'  n    m w' i b ,  yi  w  nya'a kyeri iŋga i fŋ ni m m  n -in  im d mbi  nya'a d m-bi .  ne w  nya'a gha'  mbi m m d ni, "Iŋgam w    wa gh  mb  s  it m  ?" ⁶² Mb  ki  wo gh  ye  ni mb  z  Wan W d  ni wi  w  ikaŋ  si ni w  nya'a b   ŋgu  ?

⁶³   yi  zw    Nwi    n ' it n . Ch i  ni t  w d m s ŋich  n ' it n . Miŋgam mbe ni m  f  gha' i n n yi ri  mbi  zw    Nwi . I mbi  b  n ' it n . ⁶⁴  yi  ch i b d m w' r b ' n n kiri beni." Yeso nya'a gha'  ne imb ' igh m ni w  nya'a f  b  kyeri b d mbe ni ch i mbi biri beni. W  nya'a f  b  kyeri w d we ni biri fen  m d.

⁶⁵  ne w  nya'a gha' ni, " z  yi  ton ni m  nya'a gha' i n n ni ch i w d m w' ni t  w  ye'e  si num kiri  ni   yi  Mb ' ben ni w  ye'e."

⁶⁶ I k  ri  ni   ny m  we, m m  n -in  im d n w' nya'a s ŋg  r b ' . Ch i mbi nya'a wiri  beeni  b ' m d. ⁶⁷ Yeso nya'a si biri  mbi m m  n -in  mbe wum ch b r be ni, "Mb  wa b  k b wo  w n  ?"

⁶⁸ Saimon Pit  nya'a wiiri i b  ni, " n ŋisig, t  ki  wi w   si we  ?  mei  w  beri iŋgam we ni  n ' it n  ri m . ⁶⁹ T  f  beni b  kyeri ni  w  yi  W d Zeŋi we ni Nwi  tomi."

⁷⁰ Yeso nya'a wiiri  mbi m m d ni, "Imb ' m  nya'a ch '  w n mb n mb  wum ch b r be  ?  yi  wi fib  r b ' n n yi  deb r ." ⁷¹ I wi  nya'a gha' imb '   Jud s we ni nya'a wan Saim n Isk ri t. Jud s yi  nya'a wi m w' r b ' m m  n -in  mbe wum ch b r be.   yi  m d nya'a wo fen   Yeso.

Ch i b ŋg b Yeso nya'a ben  m d

7  ni  n  ze   nya'a f  che i, Yeso nya'a ghan  y n iŋga isi mbe ri   Galil . Ch i w  nya'a gha' ni y n iŋga isi mbe ri   J dey  imb ' igh m ni b d mbe ni nya'a teki in  iŋga  beŋ m j  nya'a k b zwiiri  m d. ²  chw  ze ni m j  nya'a jig  k ndi miŋweni [†] nya'a f  ti-ini, ³  ne b ŋg b Yeso nya'a gh  i b  ni, "N ' ri  gha w    J dey  imb ' mbe m m  n -in  z  in  mbe ni  w    gh , ⁴ imb ' igh m ni ch i w d m w'   gh  in   n m   w  ze ni w  k bi ni b d kyeri  m d.  ne ich  ni  w    gh  in  mb , z  b ŋ ni isig jim kyeri  we!" ⁵ (B ŋg b m d mbi  nya'a gha'  ne imb ' igh m ni ch i mbi nya'a b  ben  m d.)

⁶ Yeso nya'a gha'  mbi m m d ni, "Ch i mi ny m  kiri ku',  yi  ny m  jim   k ' i n n. ⁷ Ch i b d riŋga isig beri  ton ni ban  w n,  yi  mbi beri b n  mi imb '

[†]  chw  ze ni m j  nya'a jig  k ndi miŋweni yi  chw    m ' r b ' mbi tad ni nya'a kaŋ k  n  r b ' ichw  m j .  ni mbi nya'a jig   chw  ze, mbi nya'a kab  m nams  b  kab  ritam ti m olif. I mbi  nya'a gh   ne chub  ton miŋweni mbe ni mbi nya'a teki  ni rit b  zed imb ' k ndi ich  ni mb  m mb ' r ŋwe nya'a y n  b  chub iŋga ibad rikw ' igh m iwu iwum kw .

igh m ni m  wi  ki  gh   ni in  mbe ni mbi  gh   yi in  rib ŋ. ⁸ Mb  wo  ni  chw  ze. Ch i m  biri kiri wo imb ' igh m ni ch i mi ny m  kiri ku'." ⁹ W  nya'a gha'  ne, t n  wi   Galil .

Yeso nya'a wo  ni  chw  ze ni mbi nya'a jig  k ndi miŋweni

¹⁰  ni b ŋg b Yeso nya'a f  wo  ni  chw  ze, m d z  nya'a b  w . Ch i w  nya'a wo  saŋ  saŋ. W  nya'a n mb  b ŋ w . ¹¹ B d mbe ni nya'a teki in  iŋga  beŋ m j  nya'a ghan  k b  m d  ni  chw  ze,  ne i mbi  nya'a biri   mbi   b d ni, "Mb  wa z    Yeso  gha  ?"

¹² B d m n w' riŋga in n b d we wi  nya'a ch mb  imb '   Yeso. Mbi m w' mbi  nya'a gh   ni, "M d yi  w d ch m,"  yi  mbi cher  mbi  nya'a gh   ni, "Ch , m d wi  febr    b d." ¹³  yi  ch i w d m w' nya'a gha' in  imb '  m d  saŋ  saŋ, imb ' igh m ni mbi  nya'a b b b d mbe ni nya'a teki in  iŋga  beŋ m j .

¹⁴  ni mbi nya'a f  jig  chw  ze n  n , Yeso nya'a k ' w  iŋga mb n Nwi , p  k  chwi in . ¹⁵  n  ze   nya'a ch  b d mbe ni nya'a teki in  iŋga  beŋ m j ,  ne mbi nya'a biri ni, "Mban  z    ch  ri ye kyeri in   ni, ni ch i w  kwe' kwembi  ŋw 'n   ?"

¹⁶ Yeso nya'a wiiri  mbi m m d ni, "Ka' in  mb  ni mi  chw  yi i ri num. Mbi yi ri  mbi w d we ni nya'a tom  mi. ¹⁷ W d m w' mi k b gh  in  mbe ni Nwi  k bi, w  biri kyeri ni in  mbe ni mi  chw  yi ri  mbi   Nwi , k  ni m  wi  gh   ye'  ni mi ika. ¹⁸ W d we ni  gh  in   ni i ika wi  k b  ni b d wumni  m d.  yi  we ni  k b  ni b d wumni w d we ni tom  m d wi  gh   r si'. Ka' m d yi i w d miŋhab. ¹⁹ Imb ' Mose nya'a n ' tik  i n n  ?  yi  ch i w d m w' r b ' n n   n ŋ rik  te. Mb  ki  k b zwiiri  mi imb '   ye  ?"

²⁰ In n b d we nya'a wiiri ni, " zw  rib ŋ   zi iŋga ne!   ki  we   k b zwiiri  we  ?"

²¹ Yeso nya'a wiiri  mbi m m d ni, "M  f  gh   mei  n    m ',  ne mb n miŋim mbi  yiiri  n  ze. ²² Mose nya'a gha' ni mb  ne mb  b n mban . (Ka'i Mose nya'a gha'  n  z .   yi mb  m mb ' in bi nya'a gha' ni mb  gh   ne.)  ne mb  mbi  n   b n mban   ni  kwi, ni ka'i  ni ni b d beri ni f '. ²³ Mb  mi ye'  n   mb  b n mban   ni  kwi, imb ' ti mb  gu   tik  ri Mose, nji mb  ki  s  it m mbi num imb ' ich  ni m  gh  mban  m w' b ti ich  ch m  ni  kwi imb '   ye  ? ²⁴ Ti mb  sa'   w d beeni  b ' in  mbe ni mb   z  . Mb  sa' beeni ye'  b ' ich  ni ku'ni."

Yeso yi  W d we ni Nwi  z '

²⁵ B d m w' ri   J rusal m nya'a gha' ni, "Imb ' mban  z  yi we ni b d mbe ni  teki in  iŋga a  beŋ   k b zwiiri  ? ²⁶ M d w   gha, gh m  saŋ  saŋ,  yi  ch i mbi gh   n    m w' i b . T  z  wa chwi ni b d ni  teki mba in    kaŋ kyeri ni m d yi  W d we ni Nwi  z '  ? ²⁷  n  ni ye'  ŋgu mei ni  ni W d we ni Nwi  z ' ye'e, ch i w d biri kyeri  si ze ni w  n ' r ŋgu.  yi  t  kyeri  si ze ni mban  z  n ' r ŋgu."

²⁸ Əni Yeso nya'a chwi inu inga mban Nwiə, wə nya'a gham rikă ghà ni, "Mbə kəŋ kyeri əmi bə kyeri əsi ze ni mə n' rəŋgu. Chəi mə nya'a ye'e inga isig wə əni mi ighəm. Əyiə wəd we ni nya'a tom əmi wiə ghàə rəsí'. Chəi mbə kyeri əməd, ²⁹ əyiə mə kyeri əməd imbə' ighəm ni mə n' ri əsi məd. Əne à yiə məd nya'a tom əmi." ³⁰ Əni wə nya'a gha əne, mbi nya'a kəb gywi əməd, əyiə chəi wəd m'w' nya'a yim əməd, imbə' ighəm ni chəi nyumə ni mbi nya'a beri gywi əməd nya'a kiri ku'. ³¹ Əyiə bəd mənəw' nya'a ben ənu ze ni wə nya'a ghàə. Mbi nya'a gha ni, "Əni Wəd we ni Nwiə z'w' ye'e, wə wa biri ghi inu yiiri ni n'w' chə mbe ni mbanə z' fə ghi ə?"

Mbi nya'a tom Mənəŋgə mbàn Nwiə ni mbi wo gywə ə Yeso

³² Mifarisii nya'a zu ichi ni inən bəd we nya'a chumbi inu imbə' ə Yeso, əne mīməd mbi ə bəd kyeri mbe ri ə mban Nwiə nya'a tom Mənəŋgə mbàn Nwiə ni mbi wo gywə əməd. ³³ Yeso nya'a ghà əmbi mīməd ni, "Mə biri kiri chubi mbi nən ikə nyumə. Əni ə nyumə we fə che, mə biri bəndi wə əsi məd we ni nya'a tom əmi. ³⁴ Mbə biri kəb əmi, əyiə chəi mbə biri zə əmi. Chəi əni tē mbə ye'e əsi ze ni mə ye' əŋgu."

³⁵ Bəd mbe ni nya'a teki inu inga əberə mājū nya'a ghà mbənə mbənə ni, "Mbanə z' kiə kəb wo ə yi ni chəi əni tē ri wiri zə əməd ə? Wə wa kəb wo əsi mba bəd mbe ni jaŋ inga iberə cherə imbə' chwi inu əmbi mīməd ə? ³⁶ Wə kiə ghàə ni ye əni wə gha ni, 'Mbə biri kəb əmi, əyiə chəi mbə biri zə əmi ə?' f'ri ni, 'Chəi əni tē mbə ye'e əsi ze ni mə ye' əŋgu ə?'"

Yeso nya'a kà' minib mbe niə nà' itənə

³⁷ À nya'a əni ze ni si nwiə, ni nya'a əni ə kyeri əni mbi nya'a jig əchwə ze, Yeso nya'a n'w' təm rətia ghəm rikă ni, "Əd'w' ə mi ne wəd m'w', wə ye'e əsi num mə na' minib i b'w' wə n'w'. ³⁸ Wəd m'w' we ni ben ənu ze ni miə ghàə, wə ye'e niŋ n'w'. Ziə biri ye' i b'w' ichi ni mbi ŋwa'ni inga Əŋwà'nə ə Nwiə ni, 'Migyf niə nà' itənə biri koŋ riŋga fiŋ məd.'" ³⁹ Yeso nya'a ghà ənu z' bə ghà imbə' Əzwí ə Nwiə ze ni nya'a beri nyi igun ə bəd mbe ni nya'a ben əməd. I pe əni ə nyumə we, chəi Nwiə nya'a kiri cha e Əzwí igwi ə bəd, imbə' ighəm ni chəi wə nya'a kiri na' iwumni we ni ye' wi Yeso i b'w'.

Bəd mbe nya'a ghàbrə imbə' ə Yeso

⁴⁰ Əni inən bəd we nya'a zu ingam wə, mbi m'w' rəb'w' mīməd nya'a ghà ni, "Mbanə z' yiə kanə wəd ikən we ni Nwiə nya'a ka'í ni tə biri tom."

⁴¹ Mbi cherə nya'a ghà ni, "Məd yiə Wəd we ni Nwiə z'w'!"

Əyiə mbi m'w' nya'a ghà ni, "Wəd we ni Nwiə z'w' wa biri ye'e ri ə Galilií ə? ⁴² Imbə' ə zi inga Əŋwà'nə ə Nwiə ni Wəd we ni Nwiə z'w' yiə wan ti əni əgharə ə ifən Dèvid, f'ri ni məd yi ri ə Betlehem, ni ye' əsi ze ni ifən Dèvid nya'a chub əŋgu ə?" ⁴³ Əne inən bəd we nya'a

ghàbrə imbə' ə Yeso. ⁴⁴ Mbi m'w' rəb'w' mīməd nya'a kəb gywə əməd, əyiə chəi wəd nya'a yim əməd.

Chəi bəd mbe ni nya'a teki inu inga əberə mājū nya'a ben ə Yeso

⁴⁵ Mənəŋgə mbàn Nwiə mbe ni bəd kyeri mbe ri ə mban Nwiə mbi mifarisii nya'a tomi, nya'a wiri bəndi wə əsi mīməd. Əni mbi nya'a pè, mbi nya'a biiri əmbi mīməd ni, "Chəi mbə ye'e mbi məd imbə' ə ye ə?"

⁴⁶ Mənəŋgə mbàn Nwiə mbe nya'a wiirə ni, "Chəi wəd m'w' kwe' ghəm ighabi ə mbanə z'!"

⁴⁷ Mifarisii mbe nya'a biiri əmbi mīməd ni, "Wə fə fəbrə əwən bə ə? ⁴⁸ Wəd m'w' rəb'w' mbe niə teki inu inga əberə kə wi m'w' rəb'w' mifarisii wa fə ben əməd ə? ⁴⁹ Əyiə Nwiə biri zi ndən igun inən bəd wə imbə' ighəm ni chəi mbi kyeri tikə ri Mose!"

⁵⁰ Nikodemus, ni nya'a wə m'w' rəb'w' mifarisii mbe, ni nya'a kwe' wo əsi Yeso, nya'a ghà əmbi mīməd ni, ⁵¹ "Ə ziə wa inga ta rikə ni tē sob isa'í igun ə wəd ni chəi tē be zu ri b'w' kē be kyeri ənu ze ni wə ghə ə?" ⁵² Mbi nya'a wiirə i b'w' ni, "Àwə wa ki ri ə Galilií bə ə? Jenggi nerə inga Əŋwà'nə ə Nwiə, əne à biri zə ni chəi wəd ikən Nwiə m'w' biri jw' ri ə Galilií." ⁵³ † Wəd jim nya'a si n'w' wə i əkw' ni.

Mbi nya'a gywə əyi ni nya'a ni mbanə niŋ wə əsi Yeso

8 Əni bəd mbe mijim nya'a fə wo əwən, Yeso nya'a k'w' wə ikan ŋwum mifarisii. ² À nya'a is'w'w' əni ze ni beeni, wə nya'a wiri bəndi wə inga mban Nwiə. Bəd mijim nya'a wə əsi məd, əne wə nya'a chub ə si k'w' chwi inu əmbi mīməd. ³ Məchwə rikă mbi mifarisii nya'a gywə əyi m'w' əni wə nya'a niə mbanə. Mbi nya'a niŋ əməd pè n'w' ni wə təm ifə mīməd mijim. ⁴ Mbi nya'a n'w' əne ghà əmbi Yeso ni, "Əchwə-inu, tē kə' gywə əyi wə əni wiə niə mbanə. ⁵ Mose nya'a ŋwà'nə inga ta rikə ni tē tumbi ikwi əyi wə əni əti. À ghà əze ni yə ə?" ⁶ Mbi nya'a ghà ənu z' i kwa'ni əməd imbə' mbi beri ənu m'w' ni zi igwi məd. Əni mbi nya'a biiri əne, Yeso nya'a gundi ŋwà'nə əghi ə m'w' ə si əni fi fi-əb'w'.

⁷ Əni mbi nya'a wə imbi rəb'w' biiri ə biiri, wə nya'a n'w' təm ghà əmbi mīməd ni, "Wəd m'w' we ni ye' əka' nən ni chəi wə kwe' gū ənu be gwe iti tum əməd." ⁸ Əni wə nya'a ghà əne, wə nya'a yi gundi ŋwà'nə əghi ə m'w' ə si əni fi fi-əb'w'. ⁹ Əni mbi nya'a zu ənu z', mbi nya'a k'w' wo əwən i m'w' m'w', k'w' ri əni mbi kyeri wə nwi əni mbi kwa. Mbi nya'a sən ə Yeso təzi' wi mbi əyi we ni nya'a kiri təm ifə məd. ¹⁰ Yeso nya'a n'w' təm rətia ghà əmbi əyi we ni, "Əyi, mbanə te ti ə? Chəi wə m'w' bu'u ni zi isa'í igwi ne ə?"

¹¹ Əyi we nya'a wiirə ni, "Chəi wə m'w', kyə Masà."

Əni wə nya'a wiirə əne, Yeso nya'a ghà i b'w' ni, "Chəi mə bə zi isa'í igwi ne. Si wo e, əyiə tirə wiri ghi e ənu rib'w'."

† Chəi əsi Əŋwà'nə 7.53-8.11 inga ŋwà'nə ənun m'w'.

Yeso yi izerŋi zeri ɛmbi isig

¹² Yeso nya'a yi ghà ɛmbi mɛFariŋi ni, "Mŏ yi izerŋi zeri ɛmbi isig. Mə biri nà' izerŋi zeri we niə nà' itènɛ ɛmbi wəd mɔ'c we ni beeni əbɔ' num, əne ka məd biri nɔ yen i iŋga isi firɪ."

¹³ MɛFariŋi mbe nya'a ghà i bɔ ni, "À wiə ghà inŋ im-bə' e inyod əwɔ' əwɔ, əne ka ənŋ ze ni əwɔ ə ghàə yi i ənŋ rəsɪ'."

¹⁴ Yeso nya'a wiirɪ ni, "Ka' mə bè ye'ə ghà əmi imbè' mi inyod mŏ mŏ, ənŋ ze ni mə ghàə yi ənŋ rəsɪ', imbè' ighəm ni mə kyeri əsi ze ni mə nɔ' rəŋgu bə kyeri əze ni miə wɔ əŋgu, àyiə chəi mbè kyeri əsi ze ni mə nɔ' rəŋgu kɛ əze ni miə wɔ əŋgu. ¹⁵ Mbə mbiə sa'ə wəd ichi ni bəd mɛsɔŋichu ə sa'ə bəd. Àyiə chəi mŏ ə sa'ə wəd mɔ'c. ¹⁶ Ka mə be ye'ə sa'ə bəd, mə wiə sa' ichi ni kù'nɛ, imbè' ighəm ni ka' i mŏ rəzɪ' ə sa'ə. Mə wiə sa'ə mbi Mbă' we ni nya'a tom əmi. ¹⁷ Ə zi iŋga tə rikə ni mɛzəri mbin mibe mi ghà ənŋ, ənŋ ze ni mbi gha yi ənŋ rəsɪ'. ¹⁸ Mə wiə ghà inŋ imbè' mi inyod. Mi Mbă' we ni nya'a tom əmi wiə bə ghà inŋ imbè' əmi."

¹⁹ Əni wɛ nya'a gha əne, mbi nya'a biiri i bɔ ni, "E mbă' ki ə yi ə?"

Yeso nya'a wiirɪ ni, "Chəi mbè kyeri əmi kɛ mi Mbă'. Mbə mi kə' kyeri əmi, nji mbə bə kə' kyeri mi Mbă'."

²⁰ Yeso nya'a ghà ənŋ zɔ' əni wɛ nya'ə chwi inŋ iŋga mbàn Nwiə, əsi ze ni mbi nya'ə mə' ikab. Chəi wəd mɔ'c nya'a gywi əməd, imbè' ighəm ni chəi nyùmə we ni nji mbi nya'a gywɛ əməd nya'a kiri ku'.

Yeso nya'a pati mɛjŋ mbe ni chəi mbi nya'a ben əməd

²¹ Yeso nya'a yi ghà ɛmbi mɛFariŋi mbe ni, "Mə biri wo. Mbə biri kəb əmi təkan, àyiə mbə inŋ ribɔŋ biri zwiiri əwən. Chəi əni tɛ mbə ye'e əsi ze ni miə wɔ əŋgu."

²² Bəd mbe ni nya'ə teki inŋ iŋga əbenj mɛjŋ nya'a ghà ni, "Wɛ wa biri zwiiri i inyod ichi ni wɛ gha ni, 'Chəi əni tɛ mbə ye'e əsi ze ni miə wɔ əŋgu ə?'"

²³ Wɛ nya'a wiirɪ ɛmbi mɛməd ni, "Mbə yi ri igwi ə si, mə yi rikanj. Mbə yi rŋga isig wɔ, ka mŏ yi əmi rŋga isig wɔ. ²⁴ À yi əton ni mə ghà i nən ni mbə inŋ ribɔŋ biri zwiiri əwən. Mbə inŋ ribɔŋ biri zwiiri əwən, kiri əni mbè ben ni mŏ yiə wəd we ni mə gha ni mə yi wiwən."

²⁵ Mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Àwɔ kiə we ə?"

Yeso nya'a wiirɪ ɛmbi mɛməd ni, "Mŏ yiə wəd we ni mə fə gha i nən ti əni ikɔ. ²⁶ Mə beri inŋ nɔ'c ni gha imbè' əwən. Mə bə beri inŋ nɔ'c ni zi isa' i igwi nən. Wəd we ni nya'a tom əmi wiə ghà rəsɪ', əne inŋ mbe ni mə zu ri bɔ, yi mbiwən mbe ni miə ghà ɛmbi isig."

²⁷ Chəi itu mɛməd nya'a zeri ni i wiə nya'ə ghà i nən imbè' i Mbă'. ²⁸ Əne wɛ nya'a ghà ɛmbi mɛməd ni, "Əni mbè fə nɔ Wan Wəd əzed ə ba'ni, mbə biri si kyeri ni mŏ yiə wəd we ni mə gha ni mə yi wiwən, bə kyeri ni chəi miə ghè ənŋ ə mɔ'c əni mi ighəm. Mə wiə ghà àmei ənŋ ze ni Mbă' gha i num. ²⁹ Məd we ni nya'a tom əmi wi i mbi num. Chəi wɛ sanj əmi rəzɪ', imbè' ighəm ni mə wiə ghè àmei inŋ mbe ni bɔŋ i bɔ."

³⁰ Əni wɛ nya'a gha ənŋ zɔ, bəd mɛnɔ'c nya'a ben əməd.

İbò'ò mbi ə bəd ni ye' əni ə ighəm

³¹ Yeso nya'a ghà ɛmbi mɛjŋ mbe ni nya'a ben əməd ni, "Mbə mi yim mi iŋgam, əne mbə yiə kàn mbi məməñɛ-inŋ rəsɪ'. ³² Mbə biri kyeri rəsɪ', əne rəsɪ' we biri ghi ni mbè ye' əni ə ighəm."

³³ Mbi nya'a wiirɪ i bɔ ni, "Tɛ yiə bɔn ti əni əghan ə Abrəham, əne chəi tɛ kwe' ben İbò'ò ɛmbi wəd mɔ'c. Ziə niə ye' əne, nji əton ni à ghà ni, 'Tɛ biri chub əni ə ighəm' ki ni yə ə?"

³⁴ Yeso nya'a wiirɪ ɛmbi mɛməd ni, "Mə ghà rəsɪ' i nən ni wəd jim we niə ghè ənŋ ribɔŋ yi əbò'ò ɛmbi ənŋ ribɔŋ. ³⁵ Chəi əbò'ò ə tən iŋga nəb korj. À yiə wan mbanjə ə tən iŋga nəb korj. ³⁶ Wan Nwiə mi fə chɛ əwən ti əni əbò'ò, əne wɛ fə chɛ əwən korj. ³⁷ Mə kyeri ni mbè yiə bɔn ti əni əghan ə Abrəham, àyiə mbə mbiə kəb zwiiri əmi imbè' ighəm ni chəi inŋ mbe ni miə ghàə kiri nyi iŋga mbə itu. ³⁸ Mə wiə ghà inŋ mbe ni mə nya'a zə əni mə nya'a mbi mi Mbă', àyiə mbè mbiə ghèə ye' mbe ni mbè nya'a zu ri ɛmbi mbə mɛmbă'."

³⁹ Mbi nya'a wiirɪ i bɔ ni, "Abrəham yi a mbă'."

Yeso nya'a ghà ɛmbi mɛməd ni, "Mbə mi kàn ye' bɔn Abrəham, nji mbə biri ghi inŋ mbe ni Abrəham nya'ə ghèə. ⁴⁰ Mə fə ghà rəsɪ' we ni mə nya'a zu ri ɛmbi ə Nwiə, àyiə mbə mbiə kəb zwiiri əmi. Chəi Abrəham nya'a ghi ənŋ ighabi ə zɔ! ⁴¹ Mbə mbiə ghè àmei inŋ mbe ni ə mbă' ə ghèə."

Mbi nya'a wiirɪ ni, "Ka' tɛ yi a bɔn ni mbi gywi əba ə nəb. A mbă' yiə Nwiə ziə."

⁴² Yeso nya'a ghà ɛmbi mɛməd ni, "Nwiə mi kə' ye' ə Mbă', nji mbə gha' əmi, imbè' ighəm ni mə yi ri əsi ə Nwiə. Chəi mə nya'a ye'e əni mi ighəm. À yiə məd nya'a tom əmi. ⁴³ Chəi mbə itu kiri zeri imbè' inŋ mbe ni miə ghà imbè' ə yə ə? À yi imbè' ighəm ni chəi inŋ mbe kiri nyi iŋga mbə itu. ⁴⁴ Mbə yiə bɔn Debɛrə we ni ye' ə mbă'. Mbə mbiə kəb ghi àmei inŋ mbe ni ə mbă' kəbi. Məd yiə nya'ə əzwiirɛ-bəd ti əni isig nya'a kɔ. Chəi wɛ beri ənŋ ə mɔ'c ni ghè mbi rəsɪ', imbè' ighəm ni chəi məd ə ghà rəsɪ'. Əni wɛ gha mighab, i wiə ghè àmei ənŋ ze ni ye' iŋga fŋ məd, imbè' ighəm ni məd yiə wəd mighab fɔri mbă' mighab. ⁴⁵ Àyiə chəi mbə ben ənŋ ze ni miə ghàə imbè' ighəm ni mə wiə ghà rəsɪ'! ⁴⁶ À kiə we rəbɔ' nən ni tɛ wɛ chwi ənŋ ribɔŋ ə mɔ'c ze ni mə ghi ə? Mə mi ye'ə ghà rəsɪ', nji əton ni chəi mbè ben ənŋ ze ni miə ghàə ki imbè' ə yə ə? ⁴⁷ Wəd we ni ye' wəd Nwiə wiə zu ənŋ ze ni Nwiə ə ghàə. Əton ni chəi mbəə zuə yi imbè' ighəm ni ka mbə yi ə bəd Nwiə."

Yeso nya'a be i əŋgu bɔŋ mbi nya'a siə gywi ə Abrəham

⁴⁸ Bəd mbe nya'a biiri ɛmbi Yeso ni, "Tɛ ri wa kù' a ni gha ni əwɔ yi ri ə Sàməriyà fɔri ni əzwɪ ribɔŋ ə zi iŋga nə ə?" ⁴⁹ Yeso nya'a wiirɪ ni, "Chəi əzwɪ ribɔŋ iŋga num. Mə wiə wumnɪ mi Mbă', àyiə mbə mbiə tibrɛ əmi.

⁵⁰ Chəi mə kəb ni bəd wumnɪ əmi. Àyiə wəd mɔ'c wɛ əŋgu niə kəb ghi ni bəd wumnɪ əmi. À yiə məd biri sob

mi isa'i. ⁵¹ Mə ghà rəs'i' i nən ni, wəd mɔ'w mi ye'a ghè inû mbe ni miə ghàə, nji ka wè bir'i nɔ kwi i."

⁵² Bêd mbe nya'a ghà i bɔ ni, "Tɛ fə kàŋ kyeri tɛnɛn ni əzw'i rɛbɔŋ ə zi iŋga ne. Abràham nya'a kwi, bêd ìkən Njwiə nya'a bə kwi, àyia à wiə ghàə ni, ka wəd we niə ghè inû mbe ni àwɔ ə ghàə bir'i nɔ kwi i. ⁵³ À wa chè a mbă' Abràham ni nya'a kwi ə? Bêd ìkən Njwiə nya'a bə kwi. Əne à kiə kəb gha ni tə yia we ə?"

⁵⁴ Yeso nya'a wiirɛ ni, "Mə mi kəb wumn'i mi inyod, nji iwumn'i y'i əghi əko. À y'i mi Mbă' we ni mbən ə ghàə ni mäd y'i ə Njwiə ə ghè ni bêd wumn'i əmi. ⁵⁵ Chəi mbə be kyeri əmäd, àyia mə kyeri əmäd. Mə mi ghà ni chəi mə kyeri əmäd əne mɔ' yia wəd mɛghab ighabi ə mbənə. Mə kàŋ kyeri əmäd, əne mə wiə ghè inû mbe ni mäd ə ghàə. ⁵⁶ Ə mbă' Abràham nya'a gha' ni zə nyùmə we ni mə bir'i ye'e. Wɛ nya'a bə zə, əne wɛ nya'a gha' kwă' rɛŋgə'."

⁵⁷ Bêd mbe nya'a ghà i bɔ ni, "Chəi à kiri pe ighəm iwu iwum tăn, əne à fə zə ə Abràham ə?"

⁵⁸ Yeso nya'a ghà əmbi mɛmäd ni, "Mə ghà rəs'i' i nən ni bɔŋ mbi nya'a siə gywi ə Abràham, mə nya'a fə si əmi əŋgul?"

⁵⁹ Əni wɛ nya'a gha əne, mbi nya'a gwe əti ni mbə bir'i tumbi əmäd əŋgu, àyia wɛ nya'a nəmbɛ i, əne jwɛ i rɛŋga mbən Njwiə.

Yeso nya'a vɛ mbanjə mɔ'w ni mbi nya'a gywi əfigə

9 Əni Yeso nya'a yènə chəə, wɛ nya'a zə mbanjə mɔ'w ni mbi nya'a gywi əfigə. ² Məməənɛ-inû imäd nya'a biiri i bɔ ni, "Əchwia-inû, à ki inû rɛbɔŋ we ghi ni mbi gywi mbanjə zɔ əfigə ə? À ki mbi mäd, kɛ mbi mbă' mäd, kɛ mbi iŋgɔb mäd ə?"

³ Yeso nya'a wiirɛ ni, "Ka'i ni à yia mbanjə zɔ nya'a ghi ənû rɛbɔŋ kɛ mbă' mäd kɛ iŋgɔb mäd. Mäd ə fɛg imbə' bêd zə ichi ni Njwiə ə fà'ə. ⁴ Tɛ beri fa' əfà' ze ni wəd we ni nya'a tom əmi na' i na. Àyia tɛ beri fà' əni isi ə kiri zəŋə. İzimi wiə ye'e ni chəi əni tɛ bêd wiri fà'. ⁵ Mbə kyeri ni əni mə kiri iŋga isig, mɔ' y'i izenɛ zəŋə əmbi isig."

⁶ Əni wɛ nya'a gha inû mbɔ, wɛ nya'a chəd mad ə si, tɔpi, niŋ ticha' ze zɔ' əghə ə mbanjə ze əŋgu, ⁷ ghà i bɔ ni, "Ndə wo sò e ifè iŋga ətuŋ ze ri ə Silòàm." (Əton əni ikum wɔ y'i ni "Tom"). Mbanjə ze nya'a wò sò i ifè wiri bəndɛ ye'e əni wɛ nya'a siə zə isi.

⁸ Bêd ri iban əkw'i mbi mbe ni nya'a kwe' zə əmäd əni wiə nɔndi ighi nya'a biiri ni, "İmbə' mbanjə zɔ y'i ze ni nya'a chub ə si, nɔndi ighi ə?" ⁹ Bêd mɔ'w nya'a ghà ni, "À y'i wiwən", mbi cherə nya'a gha ni, "Chə, ka'i wiwən. À y'i wəd cherə ni ye' ighabi ə mäd."

Mbanjə ze zia nya'a ghà ni, "Mə yia mbanjə ze ni nya'a nɔndi ighi."

¹⁰ Mbi nya'a biiri i bɔ ni, "À si che ri ye kɔ zə isi ə?"

¹¹ Wɛ nya'a wiirɛ ni, "Mbanjə ze ni mbə tɔŋ əni Yeso kə' tɔpi si, zɔ' mi əghə əŋgu, ghà i num ni, 'Ndə wò sò e ifè ə Silòàm.' Mə kə' wò sò, əne mə wiə siə zə isi."

¹² Mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Mbanjə rəŋgu zi ə?"

Wɛ nya'a wiirɛ ni, "Chəi mə kyeri əsi ze ni wɛ ye' əŋgu."

Ich'i ni mɛFarisii nya'a nwendɛ ifigi we

¹³ Bêd mbe ni nya'a ghàmbɛ mbi ə mbanjə ze ni nya'a kwe' figə nya'a niŋ əmäd mbi wò əsi mɛFarisii.

¹⁴ Əni ze ni Yeso nya'a tɔpi si vɛ ifigi we əŋgu yia nya'a əni əkw'i mɛjû. ¹⁵ MɛFarisii mbe nya'a bə biiri i bɔ ni, "À che ri ye bɔŋ siə zə isi ə?" Wɛ nya'a wiirɛ əmbi mɛmäd ni, "Wɛ kə' tɔpi si zɔ' mi əghə əŋgu, mə wò sò, əne tɛnɛn mə wiə siə zə isi."

¹⁶ MɛFarisii mɔ'w nya'a ghà ni, "Ka'i Njwiə tom mbanjə ze ni ghi ənû zɔ, imbə' ighəm ni chəi mäd ə nùŋ əni əkw'i."

Àyia mbi mɔ'w nya'a ghà ni, "Tɛ mbanjə ze niə ghè inû rɛbɔŋ ghè inû yiiri ighabi mbɔ ə?" Əni mbi nya'a ghà əne, əghàbrɛ ə nya'a jwɛ əka' mɛmäd.

¹⁷ MɛFarisii mbe nya'a wiri y'i biiri əmbi ə mbanjə ze ni, "Wɛ fə ghi à siə zə isi. À ghà ni ye imbə' əmäd ə?"

Mbanjə ze nya'a wiirɛ ni, "Mə kyeri ni mäd yia kàŋ ə wəd ìkən Njwiə."

¹⁸ Chəi bêd mbe ni nya'a tek'i inû iŋga əberŋ mɛjû nya'a ben ni mbanjə ze nya'a fɛgə, əne i wiə siə zə isi, pə əni mbi nya'a tɔŋ mbă' mäd mbi iŋgɔb mäd. ¹⁹ Əni mbi nya'a ye'e, mbi nya'a biiri əmbi mɛmäd ni, "Wɔ ki ə wan ni mbə gha ni mbə nya'a gywi əmäd əfigə ə? Wɛ che ri ye siə zə isi ə?" ²⁰ Mbă' mäd mbi iŋgɔb mäd nya'a wiirɛ ni, "Tɛ kyeri ni mbanjə zɔ y'i a wan. Tɛ bə kyeri ni tɛ nya'a gywi əmäd əfigə. ²¹ Àyia chəi tɛ kyeri ichi ni zia ye' ni i wiə siə zə isi rɛnɛn, kɛ bə kyeri wəd we ni ghè ni wɛ kɔ zə isi. Mbə biiri i bɔ. Wɛ fə si i mbanjə, wɛ bir'i wiiri i iŋgam zia." ²² Mbă' mbi iŋgɔb mbanjə ze nya'a ghà əne imbə' ighəm ni mbi nya'a bə bêd mbe ni nya'a tek'i inû iŋga əberŋ mɛjû, imbə' ighəm ni mbi nya'a fə nùŋ ni mbə bir'i fid wəd mɔ'w we ni ben ni Yeso yia Wəd we ni Njwiə zɔ'w rɛŋga nəb əkàtɛ. ²³ À y'i əton ni mbă' mbanjə ze mbi iŋgɔb mäd nya'a gha ni, "Wɛ fə si i mbanjə, mbə biiri i bɔ."

²⁴ Mbi nya'a tɔŋ mbanjə ze ni mbi nya'a gywi əfigə əni ighəm ni pe be ghà i bɔ ni, "Gha we rəs'i' ifè Njwiə! Tɛ kyeri ni mbanjə zɔ ni vɛ əwe yia wəd niə ghè inû rɛbɔŋ."

²⁵ Mbanjə ze nya'a wiirɛ ni, "Kɛ à ki ə wəd ni ghè inû rɛbɔŋ kɛ chə, chəi mə kyeri. Ənû ni mə kyeri y'i ni mbi nya'a gywi əmi əfigə, əne tɛnɛn mə wiə siə zə isi!"

²⁶ Mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Wɛ kə' ghè ənû ə ye əni ə ne ə? Wɛ kə' chə ri ye bɔŋ fi' e əghə ə?"

²⁷ Wɛ nya'a wiirɛ əmbi mɛmäd ni, "Mə fə kə' gha i nən, àyia chəi mbə gha' ni zweti. Mbə kiə wiriə kəb zu ighəm cherə imbə' ə yə ə? Mbə wa bə kəb ni ye' məməənɛ-inû imäd ə?"

²⁸ Mbi nya'a zòm əmäd ghà ni, "Àwɔ y'i əməənɛ-inû mäd. À ye' imbə' əwa, tɛ y'i məməənɛ-inû Mose. ²⁹ Tɛ kyeri ni Njwiə nya'a ghəm əmbi Mose, à ye' imbə' mbanjə zɔ, chəi tɛ kyeri əsi ze ni wɛ nɔ' rəŋgu."

³⁰ Mbanjə ze nya'a wiirɛ ni, "Əzɔ yia kàŋ ənû ə yiiri! Chəi mbə kyeri əsi ze ni wɛ nɔ' rəŋgu, àyia wɛ fə fi' mi əghə. ³¹ Tɛ kyeri ni chəi Njwiə ə zweti inû mbe ni bêd niə ghè inû rɛbɔŋ ə ghàə, àyia mäd wiə zweti ri əmbi ə bêd mbe niə wumn'i əmäd bə ghè inû mbe ni wɛ kəbi. ³² Tɛ əni Njwiə nya'a tek'i isig, chəi bêd kwe' zu ni wəd

mw'c fə fi' əghə ə wəd ni mbi nya'a gywi əfigə. ³³ Ā mi ye' ni ka'i Nwiə kə' tom mbanjə z'ō, nji chəi əni tē wē ghē ənū ə mw'c."

³⁴ Mbi nya'a wīlri i b'c ni, "Mbi nya'a gywi əwe à kwi iŋ-ga inū rib'ōŋ əne à wa biri chwi inū i na ə?" Mbi nya'a ghà əne, fid əməd ti iŋga nəb əkàtē ze.

Bêd mbe niə ghà ni ka mbə yiə mifigē

³⁵ Əni Yeso nya'a zu ni mbi fə fid mbanjə ze riŋga nəb əkàtē, wē nya'a wo kəb əməd zə, biiri i b'c ni, "À ben Wan Wəd † ə?"

³⁶ Mbanjə ze nya'a wīlri ni, "Masà, məd kiə we, imbə' mə ben əməd ə?"

³⁷ Yeso nya'a gha i b'c ni, "À fə zə əməd. À yiə məd wō ə ghàm i ne."

³⁸ Mbanjə ze nya'a ghà ni, "Ənūŋisig, mə beni." Əni wē nya'a ghà əne, wē nya'a chindē itu inywi ifē Yeso.

³⁹ Yeso nya'a ghà ni, "Mə nya'a ye'e i sa' isig wō imbə' mifigē zə isi, mbe niə zə isi beŋ əni mifigē."

⁴⁰ Mifarisīw mw'c ni nya'a əŋgu mbi məd nya'a zu ənū ze ni wē nya'a ghàə, əne mbi nya'a biiri i b'c ni, "À wa kəb gha ni tē yiə bə mifigē ə?"

⁴¹ Yeso nya'a wīlri əmbi mīməd ni, "À mi ye' ni mbə yi mifigē, nji chəi igu-ənu igwi nən. Àyiə ichi ni mbə gha ni mbə mbiə zə isi, igu-ənu we kiri tən igwi nən."

Ənū ə migi imbə' ənəŋgē-njēg

10 Yeso nya'a ghà ni, "Mə ghà rəsī' i nən ni wəd we ni chəi wē che ichū ikam nyi iŋga əkad ə njēg, àyiə wē kw' nyi inənjē chera yi iji f'ri əbàgi. ² We ni che ichū ikam nyi iŋga əkad ə njēg yi we niə nəŋgiə njēg te. ³ We niə nəŋgi ichū ikam wiə fi' ichū ikam we i b'c. Njēg te tiə zuə gē məd. Məd ziə wiə tŋə ti njēg əni rikum ti mīməd. Məd wiə bə niŋə njēg te ni ti jwē wō kud ifu. ⁴ Əni wē fə chi ti njēg riŋim əsaŋ, i wiə chē imbī, njēg te siə beeni əbc' məd. I tiə beeni imbə' ighəm ni ti kyeri gē məd. ⁵ Chəi ti biri beeni əbc' wəd rīs'ō. Ti biri nod wəd rīs'ō imbə' ighəm ni chəi ti kyeri gē bēd rīs'ō."

⁶ Yeso nya'a ghà ənū ə migi z'ō əmbi mīməd, àyiə chəi itu mīməd nya'a zeŋ imbə' ənū ze ni wē nya'a ghàə.

Yeso yi ənəŋgē-njēg chōm

⁷ Yeso nya'a yi ghà ni, "Mə ghà rəsī' i nən ni, m'c yi ichū ikam əmbi ə njēg. ⁸ Bēd mīŋim mbe ni nya'a be ye'e b'c mə nya'a siə ye'e yi miji f'ri əbàgi. Àyiə chəi njēg te nya'a zweti inū mbe ni mbi nya'a ghàə. ⁹ M'c yi ichū ikam. Əne wəd mw'c we ni che əni ə num nyi iŋga ikam biri jwī rəŋgə'. Wē biri nyi iŋga ikam bə jwē wō zə ifu chōm ni kud. ¹⁰ Iji wiə ye'e àmei ni ji, ni zwiiri bə f'ri ni nimni njēg te. Mə nya'a ye'e ni njēg te jig itənē, əne jig i swi.

¹¹ "M'c yi ənəŋgē-njēg chōm. Ənəŋgē-njēg chōm wiə benə ni kwi imbə' ti njēg. ¹² Ka wəd we ni mbi niŋ əni əfā'i yi i ənəŋgē-njēg we ni beri njēg te. Wē mi zə əni əf'c ə ye'e, wē biri saŋ njēg te nōd i. Wē niə norə, əf'c ze ə biri ye'e gywē njēg ri mw'c, jəŋ əb'ū. ¹³ Wəd we ni

mbi niŋ əni əfā'i biri nod imbə' ighəm ni mbi niŋ əməd niŋ əne chəi wē zi ətu ni nəŋgi njēg te.

¹⁴ "M'c yi ənəŋgē-njēg chōm. Mə kyeri ti njēg, ti njēg bə kyeri əmi. ¹⁵ Ziə mei ichi ni Mbā' kyeri əmi, mə bə kyeri ə Mbā'. Mə fə ben ni kwi imbə' ti njēg. ¹⁶ Mə beri njēg ri chera ni chəi iŋga əkad ə njēg z'ō. Mə beri bi niŋ njēg te ye'e mbi riwən. Ti biri zu mi gē, əne njēg te riŋim biri f'ci iŋga əkad ə mw'. Əne ənəŋgē-njēg mw' biri nəŋgi mīməd. ¹⁷ Əton ni Mbā' gha' əmi yi ni, mə fə ben ni kwi imbə' wiri chub ikā. ¹⁸ Chəi wəd mw'c biri niŋ mi itənē ri num. À yiə m'c kaŋ ben ni mə biri kwi. Mə beri ika ni kwi, bə beri ika ni wiri chub ika. À yi mi Mbā' gha ni mə ghē əne."

¹⁹ Əghabrē ə nya'a yi jwē əka' mējū mbe imbə' inū mbō ni Yeso nya'a ghā. ²⁰ Mīməd mīn'c' nya'a ghà ni, "Əzwī rib'ōŋ ə zi iŋga məd! I wiə beə! Mbə kiə zweti ənū ze ni wiə ghà imbə' ə yē ə?"

²¹ Mbi mw'c nya'a ghà ni, "Ka iŋgam wō yi i wi wəd ni əzwī rib'ōŋ ə ye' iŋga məd. Ti əzwī rib'ōŋ ə fi' əghə ə wəd ni fig ə?"

Mējū nya'a ton ə Yeso

²² Nyūmə nya'a k' ni mējū nya'a wo jig əchwē imbə' k'ndi ichi ni mbi nya'a wiri swerŋ mbàn Nwiə ze ri ə Jèrusalèm. À yiə nyūmə ni ifə nya'a k' əku. ²³ Yeso wiə nya'a yèn iŋga mbàn Nwiə iŋga ətāŋ ze ni mbi nya'a tŋə əni ətāŋ ə Solomōn. ²⁴ Mējū nya'a wō feti kad əməd biiri i b'c ni, "À kiə wo nuŋ əwa əni əbiri əni əgha ni sa ri ye ə? Àwō mi ye' Wəd we ni Nwiə z'ō, kaŋ ghà i na əsaŋ əsaŋ."

²⁵ Yeso nya'a wīlri əmbi mīməd ni, "Mə nya'a fə ghà i nən àyiə chəi mbə beni. Inū mbe ni miə ghē əni ikum mi Mbā', i mbiə ghē ni bēd kyeri wəd we ni mə ye' wiwən. ²⁶ Chəi mbə ben imbə' ighəm ni ka mbə yi ə ti njēg. ²⁷ Ti njēg tiə zu ənū ze ni miə ghàə. Mə kyeri ti njēg. I tiə beeni əbc' num. ²⁸ Mə wiə nà' itənē ri mi əmbi ti njēg. Chəi ti biri n'c kwi. Chəi wəd ni ti wē fe mīməd ri num. ²⁹ Mi Mbā' we ni nà' njēg t' i num ə chē wəd jim. Chəi wəd ni ti wē fe mīməd ri əmbi mi Mbā'. ³⁰ M'c mbi mi Mbā' wi əni ənū ə mw'."

³¹ Mējū nya'a wiri gwe əti imbə' tumbi əməd. ³² Yeso nya'a wīlri əmbi mīməd ni, "Mi Mbā' fə ghē ni mə ghē inū chōm n'c' əka' nən. À kiə zi rəbc' inū mbō ni mbiə kəb tumbi əmi imbə' əzi əwən ə?"

³³ Mbi nya'a wīlri i b'c ni, "Ka'i imbə' ənū ə chōm ə mw'c ze à ghē ni tē kəb tumbi əwe. Tē wiə kəb tumbi əwe im-bə' ichi ni à z'c ə Nwiə, imbə' ighəm ni àwō wəd mīn'c'ichū wiə ghàə ni tə yiə Nwiə."

³⁴ Yeso nya'a wīlri əmbi mīməd ni, "Chəi mbi wa ŋwà'ni iŋga tə rikə ni, Nwiə nya'a ghà ni, 'Mbə yi mēŋwiə ə'? ³⁵ Nwiə nya'a tŋə bēd mbe ni nya'a zu iŋgam məd ni mbi yi mēŋwiə. Əne mbə kyeri ni Əŋwà'nē ə Nwiə ə ziə ghà rəsī'. ³⁶ Mbə mbiə ghà imbə' m'c we ni Mbā' nya'a z'ō chā iŋga isig ni mə wiə z'ōm ə Nwiə imbə' ichi ni mē gha ni, 'Mə yiə Wan Nwiə ə'? ³⁷ Ā mi ye' ni chəi miə ghē inū mbe ni mi Mbā' ghà i num, ti mbə ben ə inū mbe ni miə ghàə. ³⁸ Mə mi ye'a ghē inū mbe, ka à be ye'i ni chəi mbə ben ənū mbe ni miə

† Ə zi iŋga iŋwà'nē ənun mw'c ni 'Wan Nwiə'.

ghàè, àyia mbə ben imbə' mbə itu zeŋ ni mi Mbă' wi əni ənū ə mɔ' mbi num fɔri ni mə wi əni ənū ə mɔ' mbi mi Mbă'."

³⁹ Mbi nya'a wiri kəb ni gywi əməd, àyia wɛ nya'a vi riŋga tikyeri-ibɔ mɛməd.

⁴⁰ Yeso nya'a ghɛ əne yi baani igyɛ Jodan ighəm chera wo əsi ze ni Jŏn nya'a bəè nà' minib. Wɛ nya'a pè chubi əŋgu. ⁴¹ Bəð mɛnɔnɔ' nya'a wò əsi məd. Mbi nya'a ghàè mbənə mbənə ni, "Chəi Jŏn nya'a ghi inū yiiri mɔ'w, àyia inū jim mbe ni wɛ nya'a ghă imbə' mbanə zɔ yi inū rəsɪ'." ⁴² Bəð mɛnɔnɔ' nya'a ben ə Yeso əsi ze.

Yeso nya'a zwemni ə Lazarɔs

11 Mbanə mɔ'w ni ikum məd nya'a Lazarɔs nya'a wɔnə. Wɛ nya'a chub ə Betani mbi ti njəbi ni tikum ti mɛməd nya'a Mèri mbi Məta. ² Mèri we ni nobi məd ni nya'a Lazarɔs nya'a wɔnə yi we ni nya'a zɔ' Ənùŋɛsɪg əni miwud bə fu iwu məd əni ti nyôŋ ri ətu.

³ Məyi mbɔ mibe ni nya'a bɔŋgɔb nya'a tom ikən əmbi Yeso ni, "Ənùŋɛsɪg, e sə' we ni à kaŋ gha' wiə wɔnə."

⁴ Əni Yeso nya'a zu ənū zɔ, wɛ nya'a ghà ni, "Ka' Lazarɔs biri kwi i imbə' əwɔn zɔ. Àyia zia biri ghi ni bəð wumnɪ ə Njwiə bə wumnɪ Wan Njwiə."

⁵ Yeso nya'a gha' ə Məta, gha' aŋgɔb məd bə gha' ə Lazarɔs. ⁶ Àyia əni wɛ nya'a zu ni Lazarɔs wiə wɔnə, wɛ nya'a wiri chub ini be əsi ze ni wɛ nya'a əŋgu. ⁷ Əni ini mbɔ be nya'a fə che i, wɛ nya'a ghà əmbi mbi məməənɪ-inū ni, "Ti wiri bəndɛ wò ə Jùdeyà."

⁸ Məməənɪ-inū mbe nya'a gha i bɔ ni, "Əchwiə-inū, chəi əgha ə kiri sa ni mɛjū nya'a kəb tumbi əwe əni əti, əne à wiə kiri kəb wo əŋgu ə?"

⁹ Yeso nya'a wiirɪ ni, "Imbə' mɛawə wum chòb rɛbe mbi iŋga əni ə mɔ' ə? À mi ye' ni wəd ə yèn əziə, chəi əni tɛ wɛ te əwu əni əghi ə mɔ'w, imbə' ighəm ni i wiə zə izeŋi zeŋi we niə te iŋga isig. ¹⁰ Àyia wəd mɔ'w mi yèn izimi, wɛ biri te iwu əni ighi ə mɔ'w imbə' ighəm ni chəi isi ə zeŋə." ¹¹ Wɛ nya'a ghi əne, ghà əmbi mɛməd ni, "A sə' we ni mbiə tɔŋ əni ə Lazarɔs fə feŋ əŋgweni, àyia mə biri wò nɔ əməd."

¹² Məməənɪ-inū mbe nya'a wiirɪ i bɔ ni, "Ənùŋɛsɪg, wɛ mi fə feŋ əŋgweni nji wɛ biri bɔti i." ¹³ Yeso wiə nya'a ghà imbə' ivi məd, àyia mbi nya'a kɔndiə ni i wiə gwənə. ¹⁴ Əne Yeso nya'a si ghà əmbi mɛməd əsaŋ əsaŋ ni, "Lazarɔs fə kwi, ¹⁵ àyia imbə' ə ighəm, mə gha' ichi ni chə nya'a i əmi əŋgu, imbə' mbə che əŋjim ənū zɔ benɪ. Tɛ wo əsi məd." ¹⁶ Tomas, ni mbi nya'a bə tɔŋ əni ə Didimùs, əne yi ni, wan njwiə, nya'a ghà əmbi məməənɪ-inū mbə ni, "Tɛ bə wò mbi Ənùŋɛsɪg, imbə' à mi ye' ənū ni wɛ biri kwi, tɛ bə kwi mbi məd!"

Yeso yia wəd we niə zwemniə bəð bə nà' itənɛ

¹⁷ Əni Yeso nya'a pe əŋgu, wɛ nya'a zə ni Lazarɔs nya'a fə si iŋga si ini kwè. ¹⁸ I nɔ' ri ə Betani wò ə Jèrusalèm yia nya'a ighabi mɛkilometà mɛtad. ¹⁹ Mɛjū nɔnɔ' nya'a nɔ' ri ə Jèrusalèm wò əsi Məta mbi Mèri i

† Mbə zə Jn 12.3; Lk 7.38; Mk 14.3. †† Əne yi ighabi mɛmail mibe.

nəəri mɛməd imbə' ichi ni nobi mɛməd nya'a kwi. ²⁰ Əni Məta nya'a zu ni Yeso wiə ye'e, wɛ nya'a jwɛ wò bòm əməd, àyia Mèri nya'a chub iŋga nəb. ²¹ Məta nya'a ghà əmbi Yeso ni, "Ənùŋɛsɪg, à kiə kə' əgha nji chəi mi nobi kwi. ²² Àyia mə kyeri ni ka à bei tɛnɪn, ənū ə mɔ'w ze ni à biiri əmbi ə Njwiə, wɛ biri ghi i ne."

²³ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "E nobi biri wiri zwemə."

²⁴ Məta nya'a wiirɪ i bɔ ni, "Mə kyeri ni wɛ biri wiri zwemə əni ze ni si nwiə."

²⁵ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Mɔ' yia wəd we niə zwemniə bəð bə ye' we niə nà' itənɛ. Wəd we ni ben əmi biri wiri chub ikă, ka wɛ bə kwi i. ²⁶ Ka' wəd mɔ'w we ni ye' i ikă ni ben əmi biri nɔ kwi i. À ben ənū zɔ ə?" ²⁷ Məta nya'a wiirɪ i bɔ ni, "Ee, kyi Ənùŋɛsɪg, mə ben ni əwɔ yia Wəd we ni Njwiə zɔ'w, bə ben ni əwɔ yia Wan Njwiə we ni nya'a wo ye'e iŋga isig."

Yeso nya'a chwenj misi

²⁸ Əni Məta nya'a gha ənū zɔ, wɛ nya'a wò tɔŋ ə Mèri, aŋgɔb məd, nye' chumbɛ i bɔ ni, "Əchwiə-inū wi əgha. I wiə tɔŋ əwe." ²⁹ Əni Mèri nya'a zu əne, wɛ nya'a gəd əwu əwən nɔ' wò əsi məd. ³⁰ Chəi Yeso nya'a kiri nyi iŋga əsi ze. I wiə nya'a kiri əsi ze ni Məta nya'a bòm əməd. ³¹ Əni mɛjū mbe ni nya'a iŋga nəb mbi Mèri, nəəri əməd, nya'a zə ichi ni wɛ nya'a gad əwu əwən nɔ' rətia jwɛ isig, mbi nya'a beeni əbɔ' məd. Mbi nya'a kɔndi ni i wiə wò di ətu isi.

³² Əni Mèri nya'a wò əsi ze ni Yeso nya'a əŋgu, pè zə əməd, wɛ nya'a gù iban iwu məd ghà ni, "Ənùŋɛsɪg, à kiə kə' əgha nji chəi mi nobi kwi."

³³ Əni Yeso nya'a zə ichi ni wɛ nya'a diə, bə zə ichi ni mɛjū mbe ni nya'a mbi məd nya'a bə diə, ənū ze ə nya'a beti əməd bə tɔb əməd kwà' riŋgə'. ³⁴ Əne wɛ nya'a biiri ni, "Mbə nuŋ əvi əməd iŋga si wi ə?"

Mbi nya'a wiirɪ ni, "Ənùŋɛsɪg, ye'e zə."

³⁵ Yeso nya'a chwenj misi.

³⁶ Mɛjū mbe nya'a zə əne ghà ni, "Mbə zə ichi ni wɛ nya'a kaŋ gha' əməd!"

³⁷ Àyia mbi mɔ'w rəbɔ' mɛməd nya'a ghà ni, "Wɛ nya'a ghɛ ni mbanə ze ni nya'a figə wiri kɔ zə isi, əne chəi əni tɛ wɛ kə' ghɛ ni ti Lazarɔs kwi i ə?"

Yeso nya'a zwemni ə Lazarɔs

³⁸ Ənū ze ə nya'a yi bətɛ ə Yeso, əne wɛ nya'a wò ətu isi ze. Isɪ we yia nya'a isum. Mbi nya'a kubri ichi isum we əni iti. ³⁹ Əni Yeso nya'a pè əŋgu, wɛ nya'a ghà ni, "Mbə chi iti wɔ!"

Məta ni nya'a njəbi mbanə ze ni nya'a kwi, nya'a ghà i bɔ ni, "Ənùŋɛsɪg, mə kyeri ni ifɔ wiə siə jwɛ, imbə' ighəm ni rəchɔŋ yi ini kwè ni wɛ fə kwi."

⁴⁰ Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Imbə' mə kə' gha i ne ni à mi benɪ, à biri zə ika Njwiə ə?" ⁴¹ Mbi nya'a chɛ iti we. Əne Yeso nya'a neŋ ikaŋ ghà ni, "Mi Mbă', məben-əwe ichi ni à fə zu ənū ze ni mə gha i ne. ⁴² Mə kyeri ni à wiə zu inū mbe ni miə ghà i ne ighəm jim, àyia mə kə' ghà əzɔ imbə' bəð mbɔ ni təmbi iban num, imbə' mbi ben ni à yi əwɔ nya'a tom əmi." ⁴³ Əni wɛ nya'a gha ənū zɔ,

wɛ nya'a kyeŋ rɪkǎ ghà ni, "Lazaròs, jwiə ye'e!" ⁴⁴ Lazaròs nya'a jwɛ, kirɪ mbi tɪbabi ngywɛ te ni mbi nya'a nib iwu mæd mbi ɪbɔ mæd fɔrɪ mbi ze ni mbi nya'a nib ifɛ mæd əŋgu. Əni wɛ nya'a jwɛ əne, Yeso nya'a ghà əmbi bɛd mbe ni nya'a əŋgu ni, "Mbè za tɪbabi ngywi te, sàŋ ni wɛ wò i."

Mbi nya'a taŋ mɪnaŋ ɪmbè' zwiiri ə Yeso
(Mt 26.1-5; Mk 14.1-2; Lk 22.1-2)

⁴⁵ Mɛjù nɔɔɔ' rəbɔ' mbe ni nya'a wo chwi ifɛ əmbi Mèri nya'a zə ənù ze ni Yeso nya'a ghɛ, əne mbi nya'a ben əmæd. ⁴⁶ Ayiə mbi mɔ'ɔ' rəbɔ' mɛmæd nya'a wò əsi mɛFarisiɪ, pè ghà ənù ze ni Yeso fə ghɛ. ⁴⁷ Əne bɛd kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiè mbi mɛFarisiɪ nya'a tɔŋ ifeti mɛsa' əbeŋ ghà ni, "Tɪ kiə kaŋ wo ghi ye ə? Mbanjè zɪ zɪə ghɛ ɪnù yiiri nɔɔɔ"! ⁴⁸ Tɪ mi sàŋ ni wɛ wo ɪmbi əni əkwɪ ɪchɪ wɔ, nji wèd jɪm birɪ ben əmæd, əne mæRom birɪ ye'e nimni a mbàn Njwiè bə nimni a əbeŋ."

⁴⁹ Əni mbi nya'a ghà əne, wɛ mɔ'ɔ' rəbɔ' mɛmæd, ni ɪkum mæd nya'a Kaifàs, ni nya'a ətu igwi ə bɛd mbàn Njwiè əghəm əwù ze, nya'a ghà əmbi mɛmæd ni, "Mbè yiə kàŋ ɪneŋ! ⁵⁰ Chəi mbè kyeri ni zɪə bɔŋ ni wèd mɔ' kwi igwi ətu ə bɛd chə ɪchɪ ni əbeŋ əjim ə birɪ nim ə?"

⁵¹ Chəi wɛ nya'a ghà ənù zɪ əni i ɪghəm, ayiə ɪchɪ ni wɛ yiə nya'a ətu igwi ə bɛd mbàn Njwiè əghəm əwù ze, wɛ nya'a gham ɪghabi ə wèd ɪkən Njwiè ni Yeso birɪ kwi igwi ətu əbeŋ mɛjù. ⁵² Chəi wɛ birɪ kwi àmei igwi ətu mɛmæd, wɛ berɪ bi kwi ɪmbè' fɔtɪ bɔn Njwiè mɛjim mbe ni jaŋ ɪŋga isig.

⁵³ I kɔ ri əni ze, mbi nya'a kɔ taŋ mɪnaŋ ɪmbè' zwiiri ə Yeso. ⁵⁴ Əne chəi Yeso nya'a wiriə yèn əsaŋ əsaŋ əka' mɛjù. Wɛ nya'a nɔ' wo əsi ze ni mbi nya'a tɔŋ əni ə Efrèm, ni nya'a ɪban ɪbad rɪkwà'i. Wɛ nya'a pè chub əŋgu mbi mbi mɛmæd-ɪnù.

⁵⁵ Nyùmə Əchwɛ ə Che-igun nya'a fə tiini, əne bɛd mɛnɔɔɔ' nya'a nɔ' rɪŋga isɪ mbe ni nya'a ɪban ɪban wò ə Jèrusalèm ɪmbè' zeŋni ə ɪnyod, bɔŋ mbi siə jig əchwɛ ze. ⁵⁶ Mbi nya'a kəb ə Yeso, əne mbi nya'a ghàə mbənə mbənə əni mbi nya'a feti ɪŋga mbàn Njwiè ni, "Mbə kɔn əzən ni ye ə? Ni ka wɛ birɪ ye'e i əni əchwɛ zɪ ə?" ⁵⁷ Bɛd kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiè mbi mɛFarisiɪ nya'a fə ghà ni wèd mɔ'ɔ' mi kyeri əsi ze ni Yeso ye' əŋgu, wɛ ghi mbè kyeri, ɪmbè' mbè gywi əmæd.

Əyi mɔ'ɔ' nya'a zɔ' ə Yeso ə Betani
(Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)

12 Əni ɪni nya'a bu' rɪfuə bɔŋ mɛjù nya'a siə jig Əchwɛ ə Che-igun, Yeso nya'a wò ə Betani, ni ye' əsi ze ni Lazaròs we ni wɛ nya'a zwemni nya'a chub əŋgu. ² Bɛd mɔ'ɔ' rɪŋga əsi ze nya'a teki ɪghijig i bɔ əŋgu. A yiə Màta nya'a nà' ɪghijig mbe əmbi ə bɛd. Lazaròs yi wɛ mɔ'ɔ' rəbɔ' bɛd mbe ni nya'a chubi i jig mbi mæd. ³ Əni mbi nya'a jigə, Mèri nya'a niŋ əkwiri ə chəŋ miwud əka ɪnùn ni mbi nya'a teki àmei əni ə naəd, zɔ' iwu Yeso əŋgu, bə fu əni ti nyòŋ ri ətu. Ifɔ ri əni miwud mbe nya'a ghɛ ni nəb ze jɪm siə nyu'riə. ⁴ Əni wɛ nya'a zɔ' əne, Judàs Iskàrɪdɪt ni nya'a wɛ mɔ'ɔ' rəbɔ' mɛmæd-ɪnù Yeso, ni à yiə mæd nya'a wo fen ə Yeso, nya'a ghà ni,

⁵ "Əton ni chəi mbi kə' fèn miwud mbɔ əni mɛfraŋ chu' əki ətad † nà' ɪkab we əmbi ə bɛd ɪkwaŋ ki ɪmbè' ə ye ə?" ⁶ Wɛ nya'a ghà ənù zɪ ka' ɪmbè' ɪghəm ni wɛ nya'a zɪ ətu ni nəŋgi bɛd ɪkwaŋ. Wɛ nya'a ghà ɪmbè' ɪghəm ni mæd yiə nya'a ɪji, fɔrɪ ni ɪchɪ ni əbàm ɪkab ə nya'a i bɔ, wɛ nya'a mɛz chɛ ɪkab rəbɔ' we ni mbi nya'a zɪ ɪŋga əbàm ze ghɛ mbi ɪnù əŋgu.

⁷ Əni Yeso nya'a zu ənù ze, wɛ nya'a ghà ni, "Tɪrè chə e əyi wɔ! Wɛ kə' nùŋ miwud mbɔ ɪmbè' mbi zɔ' əmi əŋgu əni ze ni mbi birɪ tweŋ əmi. ⁸ Bɛd ɪkwaŋ mbi əka' nəŋ ɪghəm jɪm, ayiə chəi mbè birɪ zə əmi əka' nəŋ ɪghəm jɪm."

Bɛd kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiè nya'a taŋ ni mbə birɪ zwiiri ə Lazaròs

⁹ À nya'a əni ə nyùmə we, ɪnɔn mɛjù we ni nya'a wo əni əchwɛ ze nya'a zu ni Yeso wɛ ə Betani, əne mbi nya'a wò əŋgu. Chəi mbi nya'a wo əŋgu àmei ni zə ə Yeso. Mbi nya'a bə wò ɪmbè' zə ə Lazaròs we ni Yeso nya'a zwemni. ¹⁰ Əne bɛd kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiè nya'a taŋ ni mbə birɪ bi zwiiri ə Lazaròs, ¹¹ ɪmbè' ɪghəm ni ənù ze ni nya'a ghɛ əni ə Lazaròs ə nya'a ghɛ ni mɛjù nɔɔɔ' saŋ mɛmæd ben ə Yeso.

Yeso nya'a nyi ə Jèrusalèm ɪghabi ifɔn
(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Lk 19.28-40)

¹² À nya'a əni ze ni beeni, ɪnɔn bɛd ni nya'a kwà' wi kyeŋ, ni nya'a wo əni əchwɛ ze, nya'a zu ni Yeso wiə ye'e ə Jèrusalèm. ¹³ Əne mbi nya'a niŋ ɪzaŋ ɪghəb jwɛ wo bòm əmæd. Mbi nya'a kyeŋə rɪkǎ ghàə ni, "Tɪ yiiri ə Njwiè!

Njwiè zɪ əbɔrəbɔd igun ə wèd we niə ye'e əni ɪkum mæd.

Njwiè zɪ əbɔrəbɔd igun ifɔn mɛIzre!"

¹⁴ Yeso nya'a niŋ wan jàkas kɔ' igun, ɪchɪ ni mbi nya'a ŋwa'nɪ ni,

¹⁵ "Bɛd mbi ri ə Jèrusalèm, tɪ mbè bɔ ə!

Mbè zə, ə ifɔn wiə ye'e,

wɛ kɔ' wan jàkas."

¹⁶ Chəi ɪtu mɛmæd-ɪnù ɪmæd nya'a kirɪ zeŋ ɪmbè' ənù zɪ əni ə nyùmə we. Ayiə əni Njwiè nya'a zwemni əmæd na' iwumni i bɔ, mɛmæd-ɪnù mbe nya'a si kɔndɪ ni mbi nya'a ŋwà'nɪ ənù zɪ ɪmbè' əmæd ɪŋga Əŋwà'nɪ ə Njwiè. Mbi nya'a bə kɔndɪ ni mbi fə ghi ənù rəŋgu əni mæd.

¹⁷ ɪnɔn bɛd we ni nya'a mbi mæd əni wɛ nya'a tɔŋ ə Lazaròs rɪŋga isɪ zwemni əmæd nya'a ghà ənù ze ni nya'a ghɛ əmbi ə bɛd chə. ¹⁸ Əton ni ɪnɔn bɛd we nya'a wo bòm əmæd yi ni mbi nya'a zu ni wɛ nya'a ghɛ ənù ə yiiri zɪ. ¹⁹ Əne mɛFarisiɪ nya'a ghà mbənə mbənə ni, "Mbè zə, chəi əni tɪ ri ghɛ ənù ə mɔ'ɔ'. Isig jɪm fə siə beeni əbɔ' mæd!"

† ɪŋga Əŋwà'nɪ ə Njwiè à yi ni 'mɛdenariùs əki ətad'. Denariùs mɔ' yi ɪkab əfà' ɪni ə fibɛ.

Bêd mɔ'w ni ka'i mɔjŭ nya'a kəb zə ə Yeso

²⁰ Bêd mɔ'w ni ka'i mɔjŭ nya'a əbɔ' ə bêd mbe ni nya'a wo wumni ə Njwiə əni mbi nya'a jig əchwɛ ə Che-igun ze. ²¹ Mbi nya'a wò əsi Filip, ni nya'a ri ə Bètsaidà ə Galilii, pè ghà i bɔ ni, "Masà, tɛ kəb zə ə Yeso." ²² Filip nya'a wò ghà ənŭ ze əmbi Andrù. Əne mɔmăd mbe miɓe nya'a wò ghà əmbi Yeso.

²³ Yeso nya'a wiirɛ əmbi mɔmăd ni, "Nyùmə fə kù'i ni Njwiə biri ghi ni mbi wumni Wan Wəd. ²⁴ Mə ghà rəs'i i nən ni fitam kywɛ mi ri nyi i iŋga si, kwi, fi biri ten tətzi' wi. Fi mi kwi, fi biri kɔ ritam nɔnɔ'. ²⁵ Wəd we ni gha' i itənɛ biri sam itənɛ we. We ni ban i itənɛ iŋga isig wɔ biri wiri jig itənɛ we imbə' ten i koŋ. ²⁶ Wəd mɔ'w mi kəb fà' i num, wɛ berɛ beeni əbɔ' num, imbə' əsi ze ni mə ye' əŋgu, mi wəd əfà'i biri bi ye' əŋgu. Mi Mbă' biri wumni wəd mɔ'w we niə fa' i num."

Yeso nya'a ghà imbə' i ivi

²⁷ Yeso nya'a ghà ni, "Tɛnɛn mi fiŋ ziə tɔb əmi. Mə kiə wo gha ni ye ə? Tɛ mə ghà ni, mi Mbă', tirə ben e ni nyùmə wɔ ye'e igwi num ə? Chə, mə nya'a ye'e imbə' nyùmə wɔ. ²⁸ Mi Mbă', ghi ni bêd wumni əwe!"

Əni wɛ nya'a ghà əne, gɛ mɔ'w nya'a ghəm rikaŋ ghà ni, "Mə fə ghɛ ni bêd wumni əmi. Mə biri wiri ghi əne ighəm cherə."

²⁹ Inɔn bêd we ni nya'a təmɓi iban iban nya'a zu gɛ ze. Mbi mɔ'w nya'a zu ghà ni mbəŋ fə kùm, àyiə mbi cherə nya'a ghà ni, "Aŋgirə fə ghəm i bɔ."

³⁰ Yeso nya'a ghà əmbi mɔmăd ni, "Gɛ zɔ ə ghəm ye' imbə' əwən, ka'i imbə' əmi. ³¹ Nyùmə fə kù'i ni Njwiə biri sa' isig wɔ. Wɛ biri fid məd we niə tùmɓi isig wɔ. ³² Əne mɔ, əni mbi fə nɔ əmi ikaŋ, mə biri suŋ bêd mijim əni ə num." ³³ Wɛ nya'a ghà ənŭ zɔ imbə' chwi ikwi ichi ni wɛ biri kwi.

³⁴ Inɔn bêd we nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Ə zi iŋga tikə ri Mose ni Wəd we ni Njwiə zɔ'w biri ten i koŋ. A si chə ri ye ghà ni mbi berɛ nɔ Wan Wəd ikaŋ ə? Wan Wəd wɔ kiə be əwe ə?" ³⁵ Yeso nya'a ghà əmbi mɔmăd ni, "Izeŋi zeŋi wiə kiri əka' nən əni ikə nyumə. Mbə yen əni isi ə kiri zeŋə, imbə' ti əfub ə kən i əwən. Chə wəd we niə yèn əka' əfub kyeri əsi ze ni wiə wò əŋgu. ³⁶ Əni isi ə kiri zeŋə, mbə nuŋ fiŋ igun izeŋi zeŋi we, imbə' mbə chub iŋga izeŋi zeŋi."

Əni Yeso nya'a fə gha inŭ mbɔ, wɛ nya'a nò' rəka' mɔmăd wò nəmbɛ i.

Chəi bêd mbe nya'a ben ə Yeso

³⁷ Ka à bè ye'i ni Yeso wiə nya'a ghɛ inŭ yiiri nɔnɔ' əka' bêd mbe, chəi mbi nya'a ben əməd, ³⁸ imbə' iŋgam we ni wəd ikən Njwiə Aizayà nya'a ŋwa'ni wi jwi əni rəs'i ni, "Ənŋŋisig, à kiə we nya'a ben ikən we ni tɛ nya'a ghà ə?"

À ki əmbi we ni Njwiə nya'a chwi i ika ə?"

³⁹ Əne chəi əni tɛ mbi nya'a beni. Aizayà nya'a bè yi ghà ni,

⁴⁰ "Njwiə fə ghi əghə mɔmăd ə fiŋə,

bə ghɛ fiŋ ti mɔmăd tu, imbə' ti əghə mɔmăd zə i isi, ti fiŋ ti mɔmăd bi kyeri i inŭ, nji mbi biri beŋ ye'e əsi num imbə' mə vi mɔmăd."

⁴¹ Aizayà nya'a ghà ənŭ zɔ imbə' ighəm ni wɛ nya'a fə zə ichi ni bêd biri wumni ə Yeso, əne wɛ nya'a ghà imbə' əməd.

⁴² Ka à bè ye'i əne, bêd mɔnɔnɔ' rəbɔ' mbe ni nya'a teki inŭ iŋga əbeŋ mɔjŭ nya'a ben ə Yeso, àyiə chəi mbi nya'a gha əsaŋ əsaŋ imbə' ighəm ni i mbiə nya'a bɔə mɛFariisii. MɛFariisii nya'a mi kyeri, nji mbi biri fid mɔmăd tɛ iŋga nəb əkətɛ. ⁴³ MɛFariisii nya'a gha' ni bêd wumni mɔmăd chə ichi ni tɛ Njwiə wumni mɔmăd.

⁴⁴ Yeso nya'a ghəm rɛkă ghà ni, "Wəd mɔ'w we ni ben əmi, ka'i wɛ ben əmei əmi. Wɛ fə bè ben ye' məd we ni nya'a tom əmi. ⁴⁵ Wəd mɔ'w we ni zə əmi wiə bè zə əməd we ni nya'a tom əmi. ⁴⁶ Mə fə ye'e iŋga isig ighabi izeŋi zeŋi, imbə' ti wəd mɔ'w we ni ben əmi wiri chub i iŋga isi firɛ. ⁴⁷ Chəi mə biri sa' wəd mɔ'w we ni zu inŭ mbɔ ni miə ghàə àyiə chəi wɛ ghɛ, imbə' ighəm ni chəi mə nya'a ye'e iŋga isig imbə' sa' bêd. Mə nya'a ye'e imbə' chɛ bêd rəŋgə'. ⁴⁸ Wəd we ni ton əmi, ni chəi wiə zu inŭ mbe ni miə ghàə, berɛ wəd ni biri sa' əməd. ⁴⁹ Chəi mə gha inŭ mbɔ əni mi ighəm. Mi Mbă' ziə we ni nya'a tom əmi fə nà' ikə i num imbə' ənŭ ze ni mə berɛ ni ghà bè ghəm. ⁵⁰ Mə kyeri ni ikə məd wiə nà' itənɛ ri mi. Əne ənŭ ze ni mə gha yi ənŭ ze ni mi Mbă' fə gha ni mə gha ə."

Yeso nya'a sò iwu mbi məməənɛ-inŭ

13 À nya'a əni ze ni nya'a nà' əmbi əni əchwɛ ə Che-igun, Yeso nya'a kyeri ni nyùmə nya'a fə kù' i bɔ ni saŋ isig wɔ wò əsi i Mbă'. Ichi ni wɛ nya'a gha' bêd mbe rɛŋga isig wɔ ni nya'a mbi, wɛ nya'a gha' əne wò pè əni inwi.

² Əni Yeso mbi mbi məməənɛ-inŭ nya'a jigə tijig ri ik-wiri, Debɛrə nya'a fə zɛ ikɔndi iŋga fiŋ Judàs Iskariɔt, ni ye' wan Saimon, ni wɛ fen ə Yeso. ³ Yeso nya'a kyeri ni i Mbă' nya'a fə zɛ inŭ jim iŋga ti rikyeri-ibɔ. Wɛ nya'a bè kyeri ni à yiə Njwiə nya'a tom əwi fɔri ni tə wiə wiriə wò əsi ə Njwiə. ⁴ Əne wɛ nya'a nò' ri əni wɛ nya'a jigə, chɛ i ngywɛ ma'i nuŋ, əne niŋ ə tawòrə kod əni i ikyeri. ⁵ Wɛ nya'a ghɛ əne, zɛ minib iŋga əkaŋ ə kyeri kɔ so iwu məməənɛ-inŭ mbe bè fu əni ə tawòrə we ni wɛ nya'a kod əni i ikyeri. ⁶ Wɛ nya'a sò əne wò pè əni Saimon Pità, àyiə Pità nya'a biiri i bɔ ni, "Ənŋŋisig, à kiə kəŋ kəb so mbi iwu ə?"

⁷ Yeso nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Chəi e ətu ə kiri zeŋi imbə' ənŭ zɔ ni miə ghɛ rɛnɛn, àyiə əni əgha ə biri ni sàarɛ, ziə ki zeŋi."

⁸ Pità nya'a ghà i bɔ ni, "Chəi à biri nɔ so mbi iwu!"

Yeso nya'a wiirɛ i bɔ ni, "À mi ye' ni chəi mə so mbe iwu, nji kyeri ni chəi à berɛ ənŭ ə mɔ'w ni ghi mbi num."

⁹ Saimon Pità nya'a ghà i bɔ ni, "Ənŋŋisig, tirə so e àmei mbi iwu, bè sò fɔri mbi ibɔ mbi mi ətu!"

¹⁰ Yeso nya'a wŕirŕi i bɔ ni, "Chai wad we ni fa so i inyod jim beri wiri so inyod kiri ani wi si so amei mbi iwu, imbè' igham ni inyod mad jim fa zeŕi i. Mbè zeŕi, àyiè ka'i mbèn mijim zeŕi." ¹¹ Wŕi nya'a ghà ène imbè' igham ni wŕi nya'a kyeri wad we ni nya'a biri fen amad. À yi eton ni wŕi nya'a gha ni, "Chai mbèn mijim zeŕi."

¹² Èni wŕi nya'a fa so iwu mŕmäd, wŕi nya'a wiri niŕi i ngywŕi ma'i zŕi, wiri wò chub ani èzi rimbin. Wŕi nya'a chub ène biiri ambì mŕmäd ni, "Mbè itu è zeŕi imbè' ènù zŕi ni mè ghi ani nèn è? ¹³ Mbè mbiè tŕŕi èmi ni 'Èchwŕiè-inù' bè tŕŕi ni 'Ènùŕŕisig.' Ènù ni mbè gha è kù', imbè' igham ni à yiè kaŕŕi wad we ni mè ye' wiwèn.

¹⁴ Tŕnŕn ni mŕ, ni ye' wèn Ènùŕŕisig bè fŕri wèn Èchwŕiè-inù fa so mbè iwu, mbè bè sò iwu mbè bŕŕŕŕŕ. ¹⁵ Mè fa chwi ènweeni i nèn imbè' mbè siè ghŕi àmei ichŕi ni mè fa ghi èni è nèn. ¹⁶ Mè ghà rasi' i nèn ni chai wad èfà'i mŕwò ni dabè chè i mbä' èfà'i, kŕi wad tom ni dabè chè wad we ni tom amad. ¹⁷ Tŕnŕn ni mbè fa kyeri inù mbŕ, Njwiè zi èbŕŕŕŕŕŕŕ igwi nèn ani mbè ghi mbiwèn!

¹⁸ "Chai miè ghà inù mbŕ imbè' mbèn mijim. Mè kyeri bäd mbe ni mè fa chŕwà. Àyiè ènù ze ni ye' iŕŕŕŕŕ èŕŕwà'nŕi è Njwiè è beri jwi èni rasi' ni, 'Wad we ni nya'a jigi mbi num fa bèŕi èni mi wad pèn'. ¹⁹ Mè wiè ghà ènù zŕi i nèn rŕnŕn bŕŕi zŕi siè ghŕi, imbè' èni zŕi ghi, mbè biri ben ni mŕ yiè wad we ni mè ye' wiwèn. ²⁰ Mè ghà rasi' i nèn ni wad mŕwò we ni niŕi wad we ni mè tom fa bè niŕi èmi. We ni niŕi èmi, fa bè niŕi wad we ni nya'a tom èmi."

Yeso nya'a ghà ni mbi biri fen awi
(Mt 26.20-25; Mk 14.17-21; Lk 22.21-23)

²¹ Èni Yeso nya'a fa gha inù mbŕ, fŕiŕ mad nya'a kŕ tŕb amad ène wŕi nya'a gha èsaŕi èsaŕi ni, "Mè ghà rasi' i nèn ni wad mŕwò ræbŕ' nèn biri fen èmi."

²² Mè mæèŕŕŕ-inù mbe nya'a neriŕi inyod, siè bid è wad we ni wŕi gha ènù zŕi imbè' amad. ²³ È mæèŕŕŕ-inù Yeso mŕwò, ni ye' we ni wŕi nya'a gha'i, nya'a chub iban mad.

²⁴ Ène Saimon Pità nya'a mè i bŕ èni ibŕ ni wŕi biiri ambì Yeso ni, "Wad we ni àwò è ghà imbè' amad kiè we è, gha i na."

²⁵ Ène è mæèŕŕŕ-inù we ni nya'a tindi iban è Yeso nya'a biiri i bŕ ni, "Ènùŕŕisig, à kiè we è?"

²⁶ Yeso nya'a wŕirŕi ni, "À yiè wad we ni mè biri chub ŕŕŕŕŕ iŕŕŕa ime nà' i bŕ." Èni wŕi nya'a chub ŕŕŕŕŕ ze iŕŕŕa ime, wŕi nya'a nà' ambì Judàs we ni nya'a wan Saimon Iskarièt. ²⁷ Èni Judàs nya'a niŕi ŕŕŕŕŕ ze, Satàn nya'a bèŕi fŕiŕ mad. Ène Yeso nya'a ghà i bŕ ni, "Zambi ghŕi ènù ze ni à kèbi ghŕi." ²⁸ Chai wad mŕwò ræbŕ' bäd mbe ni nya'a jigè mbi Yeso nya'a kyeri eton ni Yeso nya'a gha i bŕ ène. ²⁹ Mbi mŕwò nya'a kŕndi ni ichŕi ni à yiè Judàs nya'a yim èbàm ikab, Yeso wiè nya'a ghà i bŕ ye' ni wŕi zon ighi mbe ni mbi biri jig èchwŕi ze èŕŕŕŕŕ, kŕi ni wŕi na' èghŕi è mŕwò ambì è bäd ikwaŕ. ³⁰ Èni Judàs nya'a fa niŕi ŕŕŕŕŕ ze, wŕi nya'a jwŕi wò isig èwu èwèn. Isi nya'a fa fin i.

Yeso nya'a na' ikè fi ambì mbi mæmæèŕŕŕ-inù

³¹ Èni Judàs nya'a fa jwi i, Yeso nya'a ghà ni, "Nyùmè kù'i ni mbi biri wumni Wan Wad, bè wumni è Njwiè

èŕŕŕŕŕ mad. ³² Mbi mi fa wumni è Njwiè èŕŕŕŕŕ mad, ène yi ni Njwiè biri bi wumni amad èŕŕŕŕŕ inù mbe ni wiè ghŕi. Wŕi biri ghi ène kwà' àmei rŕnŕn. ³³ Mbi bŕn, mè biri kiri chubi mbi nèn èni ikè nyùmè. I kŕ' rŕ èwò, mbè biri kèb èmi rækan. Ènù ze ni mè nya'a gha ambì è bäd mbe niè teki inù iŕŕŕa èberŕi mŕŕŕŕŕ, mè yi èni ghà i nèn ni, 'Chai èni tŕi mbè ye'e èsi ze ni miè wò èŕŕŕŕŕ.' ³⁴ Mè yi èni nà' ikè fi i nèn ni: mbè gha' mbè bŕŕŕŕŕ. Ichŕi ni mè nya'a gha' èwèn, ène mbè beri bi gha' mbè bŕŕŕŕŕ. ³⁵ Mbè mi gha' mbè bŕŕŕŕŕ, nŕi bäd mijim biri kyeri ni mbè yi mbi mæmæèŕŕŕ-inù."

Yeso nya'a ghà ni Pità biri ton awi
(Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)

³⁶ Saimon Pità nya'a biiri ambì Yeso ni, "Ènùŕŕisig, à kiè wò è yi è?"

Yeso nya'a wŕirŕi i bŕ ni, "Mè wiè wò èsi ni chai èni tŕi à beeni èbŕ' num tŕnŕn. Àyiè à biri beeni èni ègha è tŕ sààŕi."

³⁷ Pità nya'a biiri i bŕ ni, "Ènùŕŕisig, eton ni chai èni tŕi mæ beeni èbŕ' ne tŕnŕn ki ni ye è? Mè fa teki mi inyod ni kwi imbè' èwe!"

³⁸ Yeso nya'a wŕirŕi ni, "À biri kaŕ kwi imbè' èmi è? Mè ghà rasi' i ne ni bŕŕi inŕŕŕŕŕ siè tŕŕŕŕ, à biri fa ton èmi igham tad."

Yeso yi inèŕŕŕ ni wo èsi Mbä'

14 Yeso nya'a ghà ambì mbi mæmæèŕŕŕ-inù ni, "Tŕi ta fŕiŕ tŕb i èwèn. Mbè ben è Njwiè bè ben èmi. ² Itu næb kŕnŕ' mbi iŕŕŕa næb mi Mbä'. À mi ye' ni ka' à yiè kè' i ène, nŕi mè wa ghà i nèn ni mè wiè wo teki èsi i nèn è? ³ Èni mè wo teki èsi i nèn, mè biri wiri ye'e pè niŕi èwèn ni mbè ye'e mbi num, imbè' èsi ze ni mè ye' èŕŕŕŕŕ, mbè biri bi ye' èŕŕŕŕŕ. ⁴ Mbè kyeri inèŕŕŕ we ni wò èsi ze ni miè wò èŕŕŕŕŕ."

⁵ Tomas nya'a ghà i bŕ ni, "Ènùŕŕisig, chai tŕi kyeri èsi ze ni àwò è wò èŕŕŕŕŕ. Tŕi kiè wo kyeri inèŕŕŕ we ri ye è?"

⁶ Yeso nya'a wŕirŕi i bŕ ni, "Mŕ yiè inèŕŕŕ fŕri rasi' bè fŕri itènŕ. Chai wad mŕwò ni tŕi wŕi wò èsi mi Mbä' kiri èni wŕi che èni mi niŕi. ⁷ Mbè mi kè' kyeri wad we ni mè ye' wiwèn, nŕi mbè bè kè' kyeri wad we ni mi Mbä' ye' wiwèn. I kŕ rŕnŕn mbè fa kyeri amad, ène mbè fa bè zè amad."

⁸ Filip nya'a ghà i bŕ ni, "Ènùŕŕisig, chwŕiè Mbä' i na. À yi ènù ni tŕi kèb è ze."

⁹ Yeso nya'a wŕirŕi ni, "Imbè' mè fa chubi mbi nèn ègha è se, àyiè chai àwò, Filip, kaŕ kiri kyeri èmi è? Wad jim we ni zè èmi fa bè zè è Mbä'. Àwò wiri che ri ye ghà i num ni, 'Chwŕiè Mbä' i na è?' ¹⁰ Chai à ben ni mè wi èni ènù è mŕ' mbi è Mbä' fŕri ni Mbä' wi èni ènù è mŕ' mbi num è? Iŕŕŕŕŕ we ni mè gha i nèn, chai mè ghà èmi èni mi igham. À yiè Mbä' we ni ye' èni ènù è mŕ' mbi num we è ghŕi inù mbe ni wŕi kèbi. ¹¹ Mbè ben ni mè wi èni ènù è mŕ' mbi Mbä' mbi ni Mbä' wi èni ènù è mŕ' mbi num. Mbè mi ton ben è, nŕi mbè ben ye' imbè' ichŕi ni mbè zè inù mbe èni miè ghŕi. ¹² Mè ghà rasi' i nèn ni wad we ni ben inù mbe ni miè ghàè biri bi ghi inù mbe ni miè ghŕi. Mad biri ghi inù ni che mbŕ,

imbə' ighəm ni mə wiə wò əsi Mbă'. ¹³ Mə biri ghi ənū ə mɔ'w ze ni mbə biiri əni mi ikum, imbə' ə bəd wumnī ə Mbă' ənĵim ə Wan. ¹⁴ Mbə mi biiri ənū ə mɔ'w əni mi ikum, mə biri ghi ənū ze."

Yeso nya'a kà' ni i Mbă' biri cha Əzwī ə Zeŋj

¹⁵ Yeso nya'a bə yi ghà əmbi mbi məməəñi-inū ni, "Mbə mi gha' əmi, mbə biri nuŋ tum rikə. ¹⁶ Mbə mi ghi əne, mə biri biiri əmbi Mbă', əne wī biri na' Əwèèrī-bəd cherə i nən ni biri chubi mbi nən koŋ. ¹⁷ Məd yi Əzwī ə Zeŋj ze ni biri ghi ni bəd kyeri rəsī'. Chəi əni ti isig niŋ əməd imbə' ighəm ni chəi əni ti wī zə əməd kī bə kyeri əməd. Mbə biri kyeri əməd, imbə' ighəm ni məd wī i mbi nən, bə kyeri ni məd wī i iŋga nən.

¹⁸ "Chəi mə biri saŋ əwən ighabi ni mbə yi mi chi, àyiə mə biri wiri ye'e əsi nən. ¹⁹ À si bŭ' ikə nyumə, chəi isig biri wiri zə əmi, àyiə mbə biri zə əmi. Ichī ni mə ye' ikă, əne bə mbə biri bi ye' ikă. ²⁰ Əni əni ze ə pe, mbə biri kyeri ni mə wī əni ənū ə mɔ'w mbi mi Mbă', kyeri ni mbə mbi əni ənū ə mɔ'w mbi num bə kyeri ni mə wī əni ənū ə mɔ'w mbi nən.

²¹ "Wəd we ni gha' əmi yi we niə zuə tum rikə bə nŭŋə. Mi Mbă' biri gha' wəd we niə gha'ə əmi, mə biri bi gha' əməd bə chwi mi inyod i bɔ'."

²² Judàs mɔ'w we ni ka' Judàs Iskàrīt, nya'a ghà i bɔ ni, "Ənŭŋisig, à kiə wo chwi e inyod i na ni chəi à chwi əmbi isig ri ye?"

²³ Yeso nya'a wīlri i bɔ ni, "Wəd mɔ'w mi gha' əmi, wī biri zu mi iŋgam bə nŭŋ. Mi Mbă' biri gha' əməd, əne mɔ'w mbi mi Mbă' biri wo əsi məd pè chubi mbi məd.

²⁴ Ka wəd we ni chəi wī gha' əmi biri zu i mi iŋgam bə nŭŋ. Inū mbe ni mbə fə zu ka' mbum, mbi yi ri əmbi Mbă' we ni nya'a tom əmi.

²⁵ "Mə fə ghà inū mbŭ i nən əni mə kiri mbi nən.

²⁶ Mbă' biri cha Əwèèrī-bəd we əni mi ikum. Məd yi Əzwī ə Zeŋj ze ni biri chwi inū ĵim i nən bə ghi ni mbə kɔndi inū ĵim mbe ni mə fə gha i nən.

²⁷ "Mə saŋ əbɔrəbɔd i nən. Mə bə nà' mi əbɔrəbɔd i nən. Chəi mə na' ichī ni isig ə nà'ə. Ti tə fiŋ tɔb i əwən. Ti mbə bɔ ə. ²⁸ Mbə fə zu əni mə ghà i nən ni, 'Mə wiə wòə, àyiə mə biri wiri ye'e əsi nən.' À ki əni mbə nya'a kaŋ gha' əmi, ni mbə biri gha' ni mə wiə wò əsi Mbă', imbə' ighəm ni Mbă' ə chə əmi. ²⁹ Mə fə ghà ənū zŭ i nən tənŋin bɔŋ ziə siə ghè, imbə' əni ziə ghi, mbə biri beni. ³⁰ Chəi mə wiri beri nyumə kɔkɔ' ni ghambi mbi nən, imbə' ighəm ni wəd we niə tŭmbi isig wŭ wiə ye'e. Chəi wī beri ika igwi num, ³¹ àyiə mə wiə ghè àmei ichī ni Mbă' gha i num, imbə' isig kyeri ni mə gha' ə Mbă'. Mbə nɔ' tŭ kɔ wo a."

Yeso yi əzed ə vain rəsī'

15 Yeso nya'a ghà əmbi mbi məməəñi-inū ni, "Mŭ yi əzed ə vain rəsī'. Mi Mbă' yiə wəd we niə nənŋiə mbeŋ vain. ² Məd wiə sopə ritəb ĵim te ni ye' əni ə num, ni ye' te ni chəi tiə kɔ ritam. Məd wiə bə kwəŋgŋ ritəb ĵim te niə kɔ ritam imbə' ti kɔ nɔ'ri. ³ Iŋgam we ni mə fə gha i nən fə ghi mbə zeŋ. ⁴ Mbə

chub əni ənū ə mɔ'w mbi num, ichī ni mə bə chub əni ənū ə mɔ'w mbi nən. Ichī ni chəi əni ti fitəb kɔ ritam əni i ighəm kiri əni fi ye' əni əzed ə vain, əne bə chəi əni ti mbə kɔ ritam kiri əni mbə ye' əni ənū ə mɔ'w mbi num.

⁵ "Mŭ yi əzed ə vain. Mbə yi ritəb vain. Wəd we ni chub əni ənū ə mɔ'w mbi num, mə biri bi chub əni ənū ə mɔ'w mbi məd, əne məd biri kɔ ritam kɔkɔ'. Chəi əni tŭ mbə ghi ənū ə mɔ'w əni ə ighəm ni chəi əmi əŋgu.

⁶ Wəd mɔ'w we ni chəi wī chub əni ənū ə mɔ'w mbi num, mbi sob əməd wa' ichī ni mbiə wa' fitəb zobi. Bəd biri feti ritəb zobi te mə' iŋga iwid tɔn. ⁷ Mbə mi chub əni ənū ə mɔ'w mbi num, mi iŋgam bə chub iŋga nən, mbə biri biiri ənū ə mɔ'w ze ni mbə kəbi, əne mi Mbă' biri ghi ənū ze i nən. ⁸ Ənū ze ni biri nà' iwumnī əmbi mi Mbă' yi ni mbə kɔ ritam kɔkɔ'. Əze ə biri chwi ni mbə yi mbi məməəñi-inū. ⁹ Mə gha' əwən ichī ni mi Mbă' gha' əmi, əne mbə chub əni ənū ə mɔ'w mbi num imbə' mə gha' əwən. ¹⁰ Mbə mi nŭŋ tum rikə, mə biri gha' əwən, ichī ni mə fə bə nŭŋ tikə ti mi Mbă', əne məd ə bə gha' əmi. ¹¹ Mə fə gha inū mbŭ i nən imbə' igha' i we ni ye' iŋga mi fiŋ bə ye' iŋga tən fɔri ni igha' i swi iŋga tə fiŋ.

¹² "Mi ikə we ni mə nà' i nən yi ni, mbə gha' mbə bɔŋgɔb ichī ni mə bə gha' əwən. ¹³ Chəi igha' i mɔ'w əŋgu ni tŭ wī chə wŭ ni: wəd nya'a kwi igwi ətu mbi mŭsə'. ¹⁴ Mbə yi mbi mŭsə' əni mbə ghi ənū ze ni mə gha i nən. ¹⁵ Chəi miə wiriə tɔŋ əwən əni bəd əfà'i, im-bə' ighəm ni chəi wəd əfà'i kyeri əghi ze ni mbă' əfà'i məd ə ghè. Àyiə mə wiə tɔŋ əwən əni mŭsə', imbə' ighəm ni inū ĵim mbe ni mə zu ri əmbi mi Mbă', mə fə ghà i nən. ¹⁶ Ka' mbənə nya'a chɔ' əmi. À yiə mɔ'w nya'a chɔ' əwən tom ni mbə wo kɔ ritam, ni ye' ritam te ni biri ten i koŋ. Mbə mi ghi əne, Mbă' biri na' əghi ə mɔ'w ze ni mbə biiri i bɔ əni mi ikum. ¹⁷ Ikə we ni mə na' i nən yi ni: mbə gha' mbə bɔŋgɔb."

Isig ə bàn məməəñi-inū Yeso

¹⁸ Yeso nya'a wo imbi ghà əmbi mbi məməəñi-inū ni, "Isig mi bàn əwən, əne mbə kyeri ni wī nya'a fə bə bàn əmi bɔŋ wī siə bàn əwən. ¹⁹ À ki ni mbə nya'a bəd riŋga isig, ni isig nya'a gha' əwən ichī ni wī gha' mbi bəd. Àyiə mə nya'a chɔ' əwən riŋga isig imbə' ighəm ni ka mbə yi ə bəd riŋga isig. Əzŭ yi əton ni isig ə bàn əwən. ²⁰ Mbə kɔndi iŋgam we ni mə nya'a gha i nən ni, 'Chəi wəd əfà'i dabə chə i mbă' əfà'i.' À mi ye' ni mbi nya'a nwendi tum rikyeri-iwu, ni mbi biri bi nwendi tən. À mi ye' ni mbi nya'a zu mi iŋgam, ni mbi biri bi zu wən. ²¹ Bəd riŋga isig biri ghi inū mbŭ ĵim əni ə nən imbə' ighəm ni mbə ye' mbi bəd, imbə' ighəm ni chəi mbi kyeri məd we ni nya'a tom əmi. ²² À mi ye' ni chəi mə nya'a ye'e iŋga isig pè gham əmbi mŭməd, ni chəi mbi nya'a ghi inū ribòŋ. Àyiə tənŋin, chəi mbi beri ənū ni ghà imbə' ichī ni i mbiə kiri ghi inū ribòŋ. ²³ Wəd we ni ban əmi ə bə bàn mi Mbă'. ²⁴ À ki ni chəi mə nya'a ghi inū əka' mŭməd ni chəi wəd cherə kwe' ghi, ni chəi mbi nya'a ghi inū ribòŋ. Àyiə tənŋin mbi fə zə inū mbe ni mə nya'a ghi, əne i mbiə bàn əmi bə bànə mi Mbă'. ²⁵ Ənū zŭ ə ghi imbə' iŋgam we ni mbi nya'a ŋwa'ni iŋga tikə ti mŭməd ĵwi əni rəsī' ni, 'Mbi nya'a bàn əmi ətu əkò.'

²⁶ “Əni Əwèèrì-bêd we ni mə biri tom i nən ti əmbi ə Mbắ ye'e, wì biri gha inû imbə́' əmi. Məd yi Əzwí ze ni Mbắ chá. Məd biri du rəsí' əsarj. ²⁷ Mbən bê biri bi gha inû imbə́' əmi, imbə́' ighəm ni mbə mbiə nya'a mbi num ti əni mə nya'a kɔ chwi inû.

16 “Mə fə ghà inû mbɔ́ i nən imbə́' ti ə ibeni bɔd i. ² Bêd biri fid əwən riŋga nəb ti əkàtì. À yi rəsí' ni nyùmə wiə ye'e ni wəd mɔ'ɔ we ni zwiiri əwən biri kɔndi ni tə wiə ghìè ye' ənù ze ni Nwiè gha i bɔ. ³ Mbi biri ghi inû mbɔ́ əni ə nən imbə́' ighəm ni chəi mbi kyeri ə Mbắ ki bə kyeri əmi. ⁴ Àyiə mə fə ghà inû mbɔ́ i nən imbə́' nyùmə we mi kù', mbə biri fə kyeri ni mə nya'a fə patì əwən.”

Ənù ze ni Əzwí ə Zeŋi ə biri ghì

Yeso nya'a wo imbi gha ni, “Chəi mə nya'a gha inû mbɔ́ i nən əni mə nya'a kɔ chwi inû imbə́' ighəm ni mə wiə nya'a kiri mbi nən. ⁵ Tɛnɛn mə wiə wò əsi wəd we ni nya'a tom əmi, àyiə chəi wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən biiri i num ni, 'À kiə wò ə yi ə?' ⁶ Àyiə ichi ni mə fə gha inû mbɔ́ i nən, əkənɛ ə fə swi iŋga tə fɛŋ. ⁷ Mə ghà rəsí' i nən ni ziə kəŋ bəŋ ni mə wo ə, imbə́' ighəm ni mə mi rika wo əmi, nji chəi Əwèèrì-bêd we biri ye'e i nən. Mə mi wò, mə biri cha əməd i nən. ⁸ Əni wì ye'e, wì biri ghi ni bêd mbe riŋga isig kyeri ni tikɔndi ti mɛməd imbə́' inû ribɔŋ, imbə́' ənù ni ghi inû ni ku'ni fɔri imbə́' ichi ni Nwiè biri sa' isig rika ku'i. ⁹ Tikɔndi ti mɛməd rika ku'i imbə́' inû ribɔŋ, imbə́' ighəm ni chəi mbi nuŋ fɛŋ igwi num. ¹⁰ Tikɔndi ti mɛməd rika ku'i imbə́' ənù ni ghi inû ni ku'ni, imbə́' ighəm ni mə wiə wò əsi mi Mbắ, əne chəi mbə biri wiri nɔ zə əmi. ¹¹ Tikɔndi ti mɛməd rika ku'i imbə́' ichi ni Nwiè biri sa' isig, imbə́' ighəm ni Nwiè fə sa' wəd we niə tùmɔ́ isig wɔ́.

¹² “Mə kiri beri inû nɔnɔ' ni gha i nən, àyiə inû mbe ə nɔ' chə ichi ni tɛ mbə zu rɛnɛn yim ijim. ¹³ Əni Əzwí ze niə ghì ni bêd kyeri rəsí' ə ye'e, wì biri chwi rəsí' jim i nən. Ka wì biri gham i əni i ighəm. Wì biri ghà ye' ənù ze ni wì zù. Wì biri zeŋni mbə itu imbə́' inû mbe ni ye' imbi. ¹⁴ Wì biri wumnɛ əmi imbə́' ighəm ni wì biri niŋ inû mbe ni mə gha i bɔ ghà i nən. ¹⁵ Ighijim mbe ni mi Mbắ beri yi mbum. À yi əton ni mə gha ni Əzwí ə biri niŋ inû mbe ni mə gha i bɔ ghà i nən.”

Əkənɛ ə biri beŋ əni igha'i

¹⁶ Yeso nya'a wo imbi gha əmbi mɛməd ni, “Chəi mbə biri wiri zə əmi əni ikə nyùmə. À si əni ikə nyùmə cherə, mbə biri wiri zə əmi.”

¹⁷ Məmèəñɛ-inû iməd mɔ'ɔ nya'a biiri mbənə mbənə ni, “Əton ki ni ye əni iŋgam wɔ́ ni wì gha i na ni, 'Chəi mbə biri wiri zə əmi əni ikə nyùmə. À si əni ikə nyùmə cherə, mbə biri wiri zə əmi,' mbi ni, 'À yi imbə́' ighəm ni miə wò əsi Mbắ' ə?’” ¹⁸ Mbi nya'a bə biiri ni, “Əton əni 'ikə nyùmə' ki ni ye ə? Chəi mba itu kiri zeŋ imbə́' ənù zɔ́ ni wiə ghàè.”

¹⁹ Yeso nya'a kyeri ni mbi nya'a kəb biiri iŋgam we i ni. Əne wì nya'a ghà əmbi mɛməd ni, “Mə kə' ghà ni, 'Chəi mbə biri wiri zə əmi əni ikə nyùmə. À si əni ikə

nyùmə cherə, mbə biri wiri zə əmi.' Imbə́' wɔ́ yi iŋgam we ni mbəə biiriə mbənə mbənə ə? ²⁰ Mə ghà rəsí' i nən ni mbə biri chweŋ misi, bə di, àyiə isig biri gha' i. Mbə biri kənə, àyiə əkənɛ ze ə biri bəŋ si igha'i. ²¹ Əni əyi ə nombiə, i wiə kən imbə́' ichi ni wiə zuə ribu'. Àyiə əni wì fə gywi, wì biri neb ribu' te. Wì biri gha' imbə́' ichi ni wì fə gywi. ²² Mbə mbiə kənə tɛnɛn, àyiə mə biri wiri zə əwən. Əni mə wiri zə əwən, igha'i biri swi iŋga tə fɛŋ. Chəi wəd mɔ'ɔ əŋgu ni biri nò chə igha'i we riŋga tə fɛŋ. ²³ À si əni ze, chəi mbə biri wiri biiri ənù ə mɔ'ɔ i num. Mə ghà rəsí' i nən ni mbə mi biiri ənù ə mɔ'ɔ ti əmbi mi Mbắ' əni mi ikum, wì biri ghi ənù ze i nən. ²⁴ İ pè rɛnɛn, chəi mbə kiri biiri ənù ə mɔ'ɔ ti əmbi mi Mbắ' əni mi ikum. Mbə biiri, wì biri na' i nən, imbə́' igha'i swi iŋga tə fɛŋ.”

Kristo fə baŋ isig

²⁵ Yeso nya'a wo imbi gha əmbi mɛməd ni, “Mə fə ghà inû mbɔ́ i nən əni iŋgam ma'i. Mbə kyeri ni nyùmə wiə ye'e ni chəi mə biri wiri ghəm i nən əni iŋgam ma'i. Mə biri gham i nən əsarj əsarj imbə́' ə Mbắ'. ²⁶ À si əni ze, mbə biri biiri inû ri əmbi mi Mbắ' əni mi ikum. Chəi mə beri əton ni biiri ənù ə mɔ'ɔ i bɔ əni wən ri ighəm, ²⁷ im-bə' ighəm ni Mbắ' ziə ə gha' əwən. Wì gha' əwən imbə́' ighəm ni mbə gha' əmi bə ben ni à yiə məd nya'a tom əmi. ²⁸ Mə nya'a n' ri əsi Mbắ' bɔŋ ye'e iŋga isig. Tɛnɛn mə wiə sàŋ isig wiriə wò əsi Mbắ'.”

²⁹ Məmèəñɛ-inû iməd nya'a ghà i bɔ ni, “Tɛnɛn à wiə siə ghəm əsarj əsarj, ka'i əni iŋgam ma'i! ³⁰ Tɛ fə kyeri tɛnɛn ni à kyeri inû jim, əne chəi əton ni tɛ wəd mɔ'ɔ wiri biiri ənù i ne. Əzɔ́ ə fə ghì tɛ ben ni à yiə Nwiè nya'a tom əwe.”

³¹ Yeso nya'a wiiri əmbi mɛməd ni, “Mbə fə beni tɛnɛn ə? ³² Nyùmə wiə ye'e, təsí' yi ni nyùmə we fə ye'e i ni mbə biri jəŋə. Wəd mɔ' mɔ' biri wo əkwí ni, əne mbən mijim biri saŋ əmi rəzì'. Àyiə chəi əmi rəzì', imbə́' ighəm ni Mbắ' wi i mbi num. ³³ Mə fə ghà inû mbɔ́ i nən imbə́' mbə chub əni əbɔrəbɔd ichi ni mbə ye' əni ənù ə mɔ' mbi num. Mbə biri zə ŋgə' iŋga isig wɔ́, àyiə mbə yim fɛŋ, mə fə baŋ isig!”

Yeso nya'a kəŋgi ə Nwiè igwi mbi məmèəñɛ-inû bə kəŋgi igwi ni

17 Əni Yeso nya'a fə gha inû mbɔ́, wì nya'a nèn ikaŋ ghà ni, “Mi Mbắ, nyùmə fə ku'i. Wumnɛ e Wan, imbə́' e Wan bə wumnɛ əwe. ² À fə nà' ika i bɔ ni wì tumbi bêd mijim riŋga isig, imbə́' wì na' itənɛ ri mi əmbi ə bêd mbe ni à na' i bɔ. ³ Itənɛ ri mi yi ni bêd kyeri əwe, àwò we ni ye' mei we mɔ' ni ye' Nwiè rəsí'. Itənɛ ri mi yiə bə ni bêd kyeri ə Yeso Kristo we ni à nya'a tomi. ⁴ Mə fə wumnɛ əwe igwi ə si ichi ni mə fə maani əfà' ze ni à nya'a na' i num. ⁵ Əne tɛnɛn, kyə Mbắ, wumnɛ əmi əsi ze ni à ye' əŋgu. Wumnɛ əmi ichi ni à nya'a wumnɛ bɔŋ à nya'a siə teki isig.

⁶ “Mə fə ghì ni bêd mbe ni à nya'a chi riŋga isig nà' i num kyeri əwe. À yiə nya'a mbe bêd, əne à nya'a fə nà' mɛməd i num. Mbi fə ghì ənù ze ni à nya'a ghà əmbi

m̄m̄d. ⁷ T̄n̄n̄ mbi f̄a kyeri ni à yi àwò nya'a na' ighijim i num. ⁸ M̄a f̄a ghà ik̄an we ni à nya'a ghà i num ni m̄a gha əmbi m̄m̄d. Mbi f̄a zu b̄a kyeri əni r̄asi' ni à yi àwò nya'a tom əmi. Mbi f̄a b̄a ben ni à yi àwò nya'a tom əmi.

⁹ "M̄a wiə k̄nḡi əwe imb̄ə' m̄m̄d. Ch̄ai miə k̄nḡi əwe imb̄ə' isig. M̄a wiə k̄nḡi əwe ye' imb̄ə' b̄ad mbe ni à nya'a na' i num imb̄ə' igh̄am ni à yi mbe b̄ad. ¹⁰ B̄ad m̄j̄im mbe ni m̄a beri yi mbe. B̄ad m̄j̄im mbe ni à beri yi mbum. B̄ad f̄a ch̄e ənj̄im m̄m̄d wumni əmi. ¹¹ T̄n̄n̄ m̄a wiə s̄aŋ isig siə ye'e əsi ne. Ayiə m̄m̄d mbiə kiri iŋga isig. Mi Mb̄ă' ni Zen̄i m̄aən̄i, n̄nḡi m̄m̄d əni ika we ni ye' əni e ikum, ni ye' ikum we ni à nya'a na' i num. N̄nḡi m̄m̄d imb̄ə' mbi ye' əni ən̄u ə m̄w', ich̄i ni m̄w' mbi ne t̄i b̄a ye' əni ən̄u ə m̄w'. ¹² Əni m̄a nya'a mbi m̄m̄d, m̄a wiə nya'a n̄nḡi m̄m̄d ni t̄i əghi ə m̄w' ə ghi i m̄m̄d. M̄a wiə nya'a gh̄i əne əni ika we ni nya'a ye' əni e ikum, ni ye' ikum we ni à nya'a na' i num. M̄a wiə nya'a n̄nḡi m̄m̄d, əne ch̄ai wi m̄w' r̄əb̄w' m̄m̄d nya'a nimi kiri əni we ni nya'a beri nim. W̄i nya'a nim imb̄ə' ən̄u ze ni mbi nya'a ŋwa'ni iŋga əŋw̄a'n̄i ə N̄wiə ə jwi əni r̄asi'.

¹³ "T̄n̄n̄ m̄a wiə ye'e əsi ne. M̄a wiə ghà in̄u mb̄i əni m̄a kiri iŋga isig imb̄ə' igh̄a' swi iŋga fiŋ t̄i m̄m̄d, ich̄i ni wi b̄a swi iŋga mi fiŋ. ¹⁴ M̄a f̄a gha e iŋgam əmbi m̄m̄d. Isig wiə b̄an m̄m̄d imb̄ə' igh̄am ni ka mbi yi ə b̄ad riŋga isig, ich̄i ni ka m̄w' yi b̄a əmi w̄əd riŋga isig. ¹⁵ Ch̄ai m̄a ghà ni à ch̄i m̄m̄d riŋga isig. M̄a ghà ye' ni à k̄an m̄m̄d t̄i əmbi ə w̄əd r̄ib̄ɔŋ. ¹⁶ Ka mbi yi ə b̄ad riŋga isig, ich̄i ni ka m̄w' yi b̄a əmi w̄əd riŋga isig. ¹⁷ Ghi mbi swen̄ ə inyod i ne ənj̄im ich̄i ni mbi kyeri r̄asi'. W̄əd mi kyeri e iŋgam əne yi ni w̄i f̄a kyeri r̄asi'. ¹⁸ Ich̄i ni à nya'a tom əmi iŋga isig, m̄a f̄a b̄a tom m̄m̄d iŋga isig. ¹⁹ M̄a f̄a swen̄ mi inyod i ne imb̄ə' igh̄am m̄m̄d, imb̄ə' mbi b̄a k̄an swen̄ ə inyod i ne ənj̄im e iŋgam we ni ye' iŋgam r̄asi'.

²⁰ "M̄a wiə k̄nḡi əwe ka' àmei imb̄ə' m̄m̄d mb̄i. M̄a wiə b̄a k̄nḡi əwe imb̄ə' b̄ad mbe ni ben əmi ənj̄im iŋgam we ni mbi m̄m̄d-in̄u gha əmbi m̄m̄d. ²¹ M̄a wiə k̄nḡi əwe ni m̄m̄d m̄j̄im ye' əni ən̄u ə m̄w'. Mi Mb̄ă', m̄a k̄b̄ mbi ye' əni ən̄u ə m̄w' mbi na ich̄i i ni à ye' əni ən̄u ə m̄w' mbi num, m̄a b̄a ye' əni ən̄u ə m̄w' mbi ne. Ziə ye' əne imb̄ə' isig we t̄i wi ben ni à yi àwò nya'a tom əmi. ²² M̄a f̄a b̄a wumni m̄m̄d ich̄i à nya'a wumni əmi, imb̄ə' mbi ye' əni ən̄u ə m̄w', ich̄i ni m̄w' mbi ne t̄i b̄a ye' əni ən̄u ə m̄w': ²³ m̄a ye' əni ən̄u ə m̄w' mbi m̄m̄d, àwò b̄a ye' əni ən̄u ə m̄w' mbi num, imb̄ə' m̄m̄d m̄j̄im b̄a ye' əni ən̄u ə m̄w'. Mbi mi ghi əne, isig we t̄i wi kyeri ni à yi àwò nya'a tom əmi f̄ari ni à gha' m̄m̄d ich̄i ni à gha' əmi.

²⁴ "Mi Mb̄ă', m̄a k̄b̄ ni m̄m̄d mbe ni à nya'a na' i num ye' mbi num əsi ze ni m̄a ye' ənḡu, imb̄ə' mbi z̄ə ich̄i ni à nya'a wumni əmi, imb̄ə' igh̄am ni à nya'a gha' əmi b̄oŋ à nya'a siə teki isig. ²⁵ Mb̄ă' niə gh̄i in̄u ich̄i ni ku'ni, ch̄ai isig kyeri əwe, ayiə m̄a kyeri əwe. B̄ad mb̄i ni à nya'a na' i num kyeri ni à yi àwò nya'a tom əmi. ²⁶ M̄a nya'a gh̄i ni mbi kyeri əwe. M̄a biri kiri wo imbi

gh̄i ni mbi j̄en̄gi kyeri əwe, imb̄ə' ich̄i ni à gha' əmi b̄a ye' əka' m̄m̄d, f̄ari ni m̄w' b̄a m̄a b̄a ye' əka' m̄m̄d."

Mbi nya'a fen ə Yeso mbi b̄a gyw̄i əm̄əd
(Mt 26.47-56; Mk 14.43-50; Lk 22.47-53)

18 Əni Yeso nya'a f̄a k̄nḡi ə N̄wiə m̄aən̄i, w̄i nya'a n̄w' mbi mbi m̄m̄d-in̄u mbi wò baani ime' we ni mbi nya'a t̄oŋ əni ə Kidr̄on wo in̄jin. Mben̄ m̄olif m̄w' nya'a əsi ze. Mbi nya'a wò nyi iŋga mben̄ ze. ² Judàs we ni nya'a fen ə Yeso nya'a kyeri əsi ze, imb̄ə' igh̄am ni Yeso wiə nya'a kiə wò ənḡu mbi mbi m̄m̄d-in̄u. ³ Judàs nya'a kyeri əne, wò ənḡu mbi in̄n̄ m̄s̄ogȳi f̄ari mbi ə b̄ad mbe ni nya'a n̄nḡiə mb̄an N̄wiə. À yiə b̄ad kyeri mbe ri ə mb̄an N̄wiə mbi m̄i-Faris̄i nya'a tom m̄m̄d. Mbi nya'a wò ənḡu mbi inam, mbi əka' f̄ari mbi igh̄i bid. ⁴ Yeso nya'a kyeri in̄u j̄im mbe ni biri gh̄i əni ə ni, əne w̄i nya'a wò imbi p̄e biiri əmbi m̄m̄d ni, "Mb̄a kiə k̄b̄ əwe ə?"

⁵ Mbi nya'a wiir̄i i b̄o ni, "T̄i wiə k̄b̄ ə Yeso we ri ə Naz̄aret."

Yeso nya'a ghà əmbi m̄m̄d ni, "À yiə m̄w' w̄i."

Judàs we ni nya'a fen əm̄əd nya'a b̄a t̄əm ənḡu mbi m̄m̄d. ⁶ Əni Yeso nya'a gha əmbi m̄m̄d ni, "À yiə m̄w' w̄i," mbi nya'a wò r̄əb̄w' r̄əb̄w' ḡùr̄i ə si. ⁷ Yeso nya'a yi biiri əmbi m̄m̄d ni, "Mb̄a kiə k̄b̄ əwe ə?"

Mbi nya'a wiir̄i ni, "T̄i wiə k̄b̄ ə Yeso we ri ə Naz̄aret."

⁸ Yeso nya'a ghà əmbi m̄m̄d ni, "M̄a f̄a ghà i n̄an ni à yiə m̄w' w̄i. Mb̄a mi ye' ə k̄b̄ əmi, mb̄e s̄aŋ ni mbi m̄m̄d-in̄u mb̄i wò əw̄ən." ⁹ W̄i nya'a ghà əne imb̄ə' iŋgam we ni w̄i nya'a be ghà wi jwi əni r̄asi' ni, "Mi Mb̄ă', ch̄ai m̄a nimni w̄əd m̄w' r̄əb̄w' mbe ni à nya'a na' i num." †

¹⁰ Saimon Pità ni nya'a yim ibi bid, nya'a s̄un̄ ibi we ri ə ba', kwa ət̄oŋ ri əb̄a əb̄o ə jigi əb̄o'ə ətu igwi ə b̄ad mb̄an N̄wiə. Ikum əb̄o'ə ze yiə nya'a Malk̄us. ¹¹ Yeso nya'a ghà əmbi Pità ni, "Wiri z̄i e ibi ə ba'. Ka' à wa ki i əzum r̄imbin ni n̄o riŋga to' ze ni mi Mb̄ă' na' i num ə?"

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wo if̄e Anas ††

¹² M̄s̄ogȳi mbe mbi ətu mbe ni nya'a igwi m̄m̄d f̄ari b̄ad mbe ni nya'a n̄nḡi ə mb̄an N̄wiə nya'a gyw̄i ə Yeso kod. ¹³ Mbi nya'a b̄e niŋ əm̄əd wò əsi Anas. Anas yiə nya'a ichi Kaifàs ni nya'a ətu igwi ə b̄ad mb̄an N̄wiə əgh̄am əw̄u ze. ¹⁴ À yiə Kaifàs nya'a k̄əri b̄ad mbe ni nya'a teki in̄u iŋga əber̄i m̄j̄u ni ziə biri kaŋ b̄oŋ əku əni w̄əd m̄w' kwi igwi ətu ə b̄ad m̄j̄im.

Pità nya'a ton ə Yeso
(Mt 26.69-70; Mk 14.66-68; Lk 22.55-57)

¹⁵ Saimon Pità mbi əm̄d-in̄u cherə nya'a beeni əb̄w' ə Yeso. Ich̄i ni ətu igwi ə b̄ad mb̄an N̄wiə nya'a kyeri əm̄d-in̄u cherə we, w̄i nya'a beeni əb̄w' ə Yeso b̄e wò nyi iŋga ikye ikam ətu igwi ə b̄ad mb̄an N̄wiə, ¹⁶ ayiə

† Z̄ə 6.36. †† À nya'a iŋga igh̄am iwu r̄if̄uə əni mbi nya'a gywi ə Yeso, ḡw̄mn̄a nya'a ch̄w' ə Anas əni ətu igwi ə b̄ad mb̄an N̄wiə. À si iŋga əgh̄am iwu wum ch̄əb̄ rit̄an, mbi nya'a ch̄i əm̄əd. Ichi m̄əd ni nya'a Kaifàs, nya'a niŋ r̄imbin əm̄əd. Ayiə Anas nya'a kiri beri ika əka' m̄j̄u.

Pità nya'a tām isig aŋjim inu' ikam we. Əməəñi-inu' cherə we, ni ətu igwi ə bəđ mbàn Njwiə nya'a kyeri əməd, nya'a bəndi wò isig, pè ghəmbə mbi wan əyi əfà'i we ni nya'a nəŋgi ichū ikam. Wə nya'a ghə əne niŋ ə Pità mbi nyi iŋga ikam we. ¹⁷ Wan əyi əfà'i we ni nya'a nəŋgi ichū ikam we nya'a biiri əmbi Pità ni, "İmbə' əwò yia bə wi mɔ'w rəbɔ' məməəñi-inu' mbaŋə zɔ ə?"

Pità nya'a wiiri ni, "Chə, ka mə yi əmi wi mɔ'w rəbɔ' mīməd."

¹⁸ İfə wiə nya'a kɔə, əne bəđ əfà'i ətu igwi ə bəđ mbàn Njwiə mbi ə bəđ mbe ni nya'a nəŋgiə mbàn Njwiə, nya'a nepi iwidi kyi. Mbi nya'a nepi əne, təmbi iban i zɔ ə. Pità nya'a bə tām əbɔ' mīməd i zɔ i.

Anas nya'a biiri inu' əmbi Yeso
(Mt 26.59-66; Mk 14.55-64; Lk 22.66-71)

¹⁹ Ətu ze igwi ə bəđ mbàn Njwiə nya'a biiri inu' əmbi Yeso imbə' məməəñi-inu' iməd bə biiri imbə' inu' mbe ni wə nya'a chwi. ²⁰ Yeso nya'a wiiri i bɔ ni, "Mə wiə nya'a kiə ghəmə əsaŋ əsaŋ əmbi wəd jim. Mə wiə nya'a chwi inu' iŋga nəb ti əkətə bə chwi iŋga mbàn Njwiə əni mənɔmə jim. Mbɔ yi isi mbe ni mɔ'w mɔ'w ə fetiə. Chə mə nya'a ghə ənū ə mɔ'w ənəmə. ²¹ Əton ni à biiri iŋgam i num ki imbə' ə yə ə? Biiri əmbi ə bəđ mbe ni nya'a zu inu' mbe ni mə nya'a ghəə. Biiri əmbi mīməd ni mə kiə nya'a ghəə ni yə ə? Mbi kyeri ənū ze ni mə nya'a ghəə."

²² Əni wə nya'a gha ənū zɔ, wəd mɔ'w rəbɔ' mbe ni nya'a nəŋgi ə mbàn Njwiə, ni nya'a tām iban iban, nya'a zwi əbɔ ifə i bɔ biiri ni, "À ki ichi ni à beri wiiri iŋgam əmbi ətu igwi ə bəđ mbàn Njwiə ə?"

²³ Yeso nya'a wiiri i bɔ ni, "À mi ye' ni mə kə' ghə ənū ribəŋ ə mɔ'w, ghə ənū rəŋgu əmbi wəd jim. À niə ye' ni mə kə' ghəmə ichi chəm, ni à nib əmi imbə' ə yə ə?"

²⁴ Anas nya'a ghə əne kod əməd chə əsi Kaifàs ni nya'a ətu igwi ə bəđ mbàn Njwiə.

Pità nya'a yi ton ə Yeso
(Mt 26.71-75; Mk 14.69-72; Lk 22.58-62)

²⁵ Pità nya'a kiri tām əsi ze i zɔ i. Əne bəđ mɔ'w rəbɔ' mbe ni nya'a əŋgu mbi məd nya'a biiri i bɔ ni, "İmbə' əwò yia bə əməəñi-inu' mɔ'w rəbɔ' məməəñi-inu' mbaŋə zɔ ə?"

Pità nya'a ton i ghə ni, "Chə, ka mə yi əmi wi mɔ'w rəbɔ' mīməd."

²⁶ Wəd əfà'i ətu igwi ə bəđ mbàn Njwiə mɔ'w, ni nya'a əfur i mbaŋə ze ni Pità kə' sob ətəŋ ə məd, nya'a biiri ni, "İmbə' mə kə' zə əwe mbi məd iŋga mberj mɔ'w ə?"

²⁷ Pità nya'a yi ton i. Əmei əwu əwən, inəŋgub nya'a təŋə.

Mbi nya'a niŋ ə Yeso wò ifə Pailət
(Mt 27.1-2,11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)

²⁸ İtu' nya'a mi chig i chig i, bəđ mbe ni nya'a teki inu' iŋga əberj mɔ'w nya'a niŋ ə Yeso ri əkw i Kaifàs wò mbi məd ə t' gɔmnə. Chə mbi nya'a nyi iŋga t' ze, imbə' iŋhəm ni mbi nya'a kəb chub izenji zenji imbə' jig əchwə ə Che-igun. ²⁹ Əne Pailət nya'a jwə wò kumni mīməd

isig, biiri əmbi mīməd ni, "İsa'i we ni mbə zi igun ə mbaŋə zɔ ki ni ye ə?"

³⁰ Mbi nya'a wiiri i bɔ ni, "À mi ye' ni chəi wə kə' gū ənū, ni chəi tə niŋ əməd ye'e na' i ne." ³¹ Pailət nya'a ghə əmbi mīməd ni, "Mbə niŋ əməd mbənə mbənə wò sa' əməd ichi ni tə rikə chwia."

Bəđ mbe ni nya'a teki inu' iŋga əberj mɔ'w nya'a wiiri i bɔ ni, "Chəi ta rikə chwia ni tə zwiiri wəd." ³² Ənū zɔ ə nya'a ghə imbə' ənū ze ni Yeso nya'a ghə de ichi ni wə ber i chə bəŋ kwi ə jwi əni rəsi'.

³³ Pailət nya'a wiri wò nyi iŋga t' ze, əne ghə ni mbi niŋ ə Yeso ye'e na' i ni. Əni mbi nya'a niŋ ye'e, wə nya'a biiri i bɔ ni, "Əwò ki ifən mɔ'w ə?"

³⁴ Yeso nya'a wiiri ni, "İbiiri wə kiə kaŋ we, kə à kiə bəđ cherə gha inu' i ne imbə' əmi ə?"

³⁵ Pailət nya'a wiiri ni, "Mɔ'w wa kiə jū ə? À yi mbe bəđ mbi ə bəđ kyerj mbe ri ə mbàn Njwiə na' əwe i num. À gu ənū ə ye ə?"

³⁶ Yeso nya'a wiiri ni, "Kə' mi ənū ifən yi i riŋga isig wə. À ki ni mi ənū ifən yia kə' riŋga isig wə, ni bəđ mbe niə beeni əbɔ' num biri zəŋ imbə' ti mɔ'w gywi ə əmi. Əyia ka mi ənū ifən yi i riŋga isig wə."

³⁷ Pailət nya'a biiri i bɔ ni, "Əne, əwò yi ifən ə?"

Yeso nya'a wiiri ni, "À fə ghə ni mɔ'w yi ifən. Mbi nya'a gywi əmi, mə ye'e iŋga isig imbə' ənū zɔ ə mɔ'w. Ənū ze yi ni ghi ni bəđ kyeri rəsi'. Wəd mɔ'w we ni ben rəsi' wiə zu ənū ze ni miə ghəə."

³⁸ Pailət nya'a biiri i bɔ ni, "Təs' ki ə ye ə?"

Pailət nya'a sob ni mbi zwiiri ə Yeso
(Mt 27.15-31; Mk 15.6-20; Lk 23.13-25)

Əni Pailət nya'a biiri əne, wə nya'a yi jwə wò əsi ə bəđ mbe ni nya'a teki inu' iŋga əberj mɔ'w, pè ghə əmbi mīməd ni, "Chəi mə zə ənū ə mɔ'w ze ni wə gū. ³⁹ Əyia mbə ber i mbə michi əberj mɔ'w ni chwi ni mbə mi biiri, mə biri chi wəd ndəŋ fibə saŋ əni ə nyūmə we ni mbə jigə əchwə ə Che-igun. Əne mbə wa kəb ni mə chi ifən mɔ'w saŋ ə?" ⁴⁰ Mbi nya'a kyerj rikə ghə ni, "Chə, ka' mbaŋə zɔ! Tə kəb ye' ə Barabas." Barabas yia nya'a iji baŋi.

Bəđ kyerj mɔ'w nya'a ghə ni mbi zwiiri ə Yeso

19 Pailət nya'a ghə əne, niŋ ə Yeso, ghə mɔ'w te əməd əni ŋgwad. ² Mɔ'w mbe nya'a niŋ iŋəŋ kad iŋhabi idəm ifən zi ətu i bɔ. Mbi nya'a bə zi ngywə ifən igwi məd. ³ Mbi nya'a wò əsi məd pè nibri əməd ghəə ni, "Mbə! Nğə! Tə ə chə'rə əwe, ky i ifən mɔ'w!"

⁴ Pailət nya'a wiri jwə wò isig pè ghə əmbi ə bəđ mbe ni nya'a teki inu' iŋga əberj mɔ'w ni, "Mbə zə, mə yi əni niŋ əməd ye'e isig əsi nən imbə' mbə kyeri ni chəi mə zə ənū ə mɔ'w ze ni wə gū." ⁵ Əne Yeso nya'a jwə isig mbi idəm we ni mbi nya'a niŋ iŋəŋ kad iŋhabi idəm ifən zi ətu i bɔ fəri mbi ə ngywə ifən ze. Pailət nya'a ghə əmbi mīməd ni, "Mbə zə, à yia mbaŋə ze zɔ!"

⁶ Əni bəđ kyerj mbe ri ə mbàn Njwiə mbi ə bəđ mbe ni nya'a nəŋgi ə mbàn Njwiə nya'a zə əməd, mbi nya'a kyerj rikə ghə ni, "Kombi əməd əzed ə ba'ni! Kombi əməd əzed ə ba'ni!"

Pailèt nya'a ghà əmbi m̄məd̄ ni, "Mbə niŋ əməd̄ mbənə mbənə wo kombi, imbè' ighəm ni chəi mə zə ənū ə mɔ'ɔ zə ni w̄i gũ."

⁷ Bəd̄ mbe ni nya'ə teki inū iŋga əbeŋ m̄jū nya'a ghà i bɔ ni, "T̄i ber̄i ikə ni chwi ni w̄i ber̄i kwi, imbè' ighəm ni i wiə ghàə ni tə yiə Wan Njwiə." ⁸ Əni Pailèt nya'a zu iŋgam w̄ɔ, w̄i nya'a bɔ kwà' r̄iŋgə'. ⁹ Əne w̄i nya'a wiri wò nyi iŋga tɔ' mbi Yeso, pè biiri i bɔ ni, "À ki ri ə yi?"

Chəi Yeso nya'a wiiri. ¹⁰ Əne Pailèt nya'a biiri i bɔ ni, "Ka' à biri gham əwe i num ə? Chəi à kyeri ni mə ber̄i ika ni chi əwe san̄j bə ber̄i ika ni kombi əwe əzed ə ba'ni ə?"

¹¹ Yeso nya'a wiiri i bɔ ni, "À ber̄i ika igwi num àmei imbè' ighəm ni à yiə Njwiə na' ika we i ne. Əne wəd̄ we ni na' əmi i ne fə gh̄i ənū r̄ibɔŋ zə ni bə chə." ¹² Əni Pailèt nya'a zu ənū z̄ɔ, w̄i nya'a kəb ni n̄ji tə ch̄i əməd̄ s̄əŋj̄, àyiə bəd̄ mbe ni nya'ə teki inū iŋga əbeŋ m̄jū nya'a kyeŋ r̄ikă ghà ni, "À mi tɔ ch̄i mban̄j̄ z̄ɔ s̄əŋj̄, ka' əwɔ yi e sə' Kaisà! Wəd̄ we niə niŋ i inyod ni tə yi if̄ɔŋ yiə wəd̄ pən Kaisà."

¹³ Əni Pailèt nya'a zu iŋgam we, w̄i nya'a niŋ ə Yeso jw̄i isig pè chub igun ətən zə ni wiə chubə sa'ə misa'i. Ətən zə nya'a əsi zə ni mbi nya'ə tɔŋ əni İkye ikam əti. Mbi nya'ə tɔŋ əsi zə əni iŋgam Hibrù ni Gəbatà. ¹⁴ À nya'a ighabi əzi ə ka əni zə ni mbi nya'ə teki inyod bɔŋ jig Əchw̄i ə Che-igun, Pailèt nya'a ghà əmbi ə bəd̄ mbe ni nya'ə teki inū iŋga əbeŋ m̄jū ni, "Mbè zə, à yi ə if̄ɔŋ w̄ɔ!"

¹⁵ Mbi nya'a kyeŋ r̄ikă ghà ni, "Zwiiri əməd̄! Zwiiri əməd̄! Kombi əməd̄ əzed ə ba'ni!"

W̄i nya'a biiri əmbi m̄məd̄ ni, "Mbə wa kəb ni mə kombi ə if̄ɔŋ əzed ə ba'ni ə?"

Bəd̄ kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiə nya'a wiiri ni, "Chəi t̄i ber̄i if̄ɔŋ cherə chə ri əni Kaisà." ¹⁶ Pailèt nya'a gh̄i əne nà' ə Yeso əmbi m̄məd̄ ni mbi wo kòmb̄i əzed ə ba'ni.

M̄sɔgȳi nya'a kòmb̄i ə Yeso əzed ə ba'ni
(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.26-43)

Əne m̄sɔgȳi nya'a niŋ ə Yeso wò mbi wiwən. ¹⁷ Yeso nya'a bè' e əzed ə ba'ni zia. Əne mbi nya'a jw̄i wò əsi zə ni mbi nya'ə tɔŋ əni Timbin İwɔ'-ətu. I mbiə nya'ə tɔŋ əsi zə əni iŋgam Hibrù ni Golgotà. ¹⁸ Mbi nya'a kòmb̄i əməd̄ əŋgu, bə kòmb̄i mban̄j̄ cherə r̄ibe əbɔ' əməd̄. Mbi nya'a kòmb̄i w̄i fib̄i əbà əbɔ ə jiḡi, bə kòmb̄i w̄i fib̄i əbà əbɔ ə tweŋ. Yeso nya'a iŋga m̄gharə m̄məd̄.

¹⁹ Pailèt nya'a ŋwà'n̄i əŋwà'n̄i ə mɔ'ɔ ni mbi nya'a kombi ətu əzed ə ba'ni zə. W̄i nya'a ŋwà'n̄i ni, "Yeso ri ə Nazàret, İf̄ɔŋ m̄jū." ²⁰ Bəd̄ m̄nɔnɔ' nya'a fəŋ əŋwà'n̄i zə imbè' ighəm ni əsi zə ni mbi nya'a kombi Yeso yiə nya'a iban ə Jèrusalèm. Pailèt nya'a ŋwà'n̄i əŋwà'n̄i zə əni iŋgam Hibrù, əni iŋgam Latìn bə f̄r̄i əni iŋgam Grik. ²¹ Bəd̄ kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiə nya'a ghà i bɔ ni, "Tirə ŋwà'n̄i e ni, 'İf̄ɔŋ m̄jū'. Njwà'n̄i ye' ni, 'Mban̄j̄ z̄ɔ ə ghà ni tə yi İf̄ɔŋ m̄jū."

²² Pailèt nya'a wiiri ni, "Ənū zə ni mə ŋwà'n̄i, mə fə ŋwà'n̄i."

²³ Əni m̄sɔgȳi mbe nya'a fə kombi ə Yeso, mbi nya'a niŋ ngyw̄i ri məd̄ ghàp̄i iba kwè. Sɔgȳi fib̄i nya'a niŋ

əbà ə fib̄i. Mbi nya'a bə niŋ ngyw̄i məd̄ zə r̄iŋga, ni nya'a zi sè, ni mbi nya'a ba' ri ətu wò pè əton ni chəi inaani. ²⁴ Mbi nya'a niŋ əne ghà mbənə mbənə ni, "T̄i ri seeri a ngyw̄i z̄ɔ, àyiə t̄i sɔŋ mban̄j̄ zə wəd̄ we ni biri jig. Ənū z̄ɔ ə nya'a gh̄i imbè' iŋgam Njwiə we ni mbi nya'a ŋwà'n̄i jw̄i əni rəs̄i' ni,

Mbi nya'a ghàp̄i t̄i ngyw̄i əka' m̄məd̄, bə s̄ɔŋ mban̄j̄ imbè' jig mi ngyw̄i zə r̄iŋga."

À yi ənū ni m̄sɔgȳi mbe nya'a gh̄i.

²⁵ Bəd̄ mɔ'ɔ rəbɔ' mbe ni nya'a təmbi iban əzed ə ba'ni zə ni mbi nya'a kòmb̄i ə Yeso yi iŋgɔb məd̄, aŋgɔb iŋgɔb məd̄, Mèri iwi Klopàs mbi Mèri Məgdàlen. ²⁶ Əni Yeso nya'a zə iŋgɔb məd̄ bə zə əməəni-inū we ni w̄i nya'a gha'i ni mbi nya'a təm əŋgu, w̄i nya'a ghà əmbi iŋgɔb məd̄ ni, "Əȳi, zə, w̄ɔ yi e wan!" ²⁷ W̄i nya'a bə ghà əmbi əməəni-inū we ni, "Zə, w̄ɔ yi e niŋ!" I kɔ ri əni ə nyùmə we, əməəni-inū we nya'a niŋ iŋgɔb Yeso wò ək-wi ni mbi məd̄.

İch̄i ni Yeso nya'a kwi
(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Lk 23.44-49)

²⁸ Yeso nya'a kyeri ni inū jim fə m̄i i, əne i gh̄i ni ənū zə ni mbi nya'a ŋwà'n̄i iŋga Əŋwà'n̄i ə Njwiə ə jw̄i əni rəs̄i', w̄i nya'a ghà ni, "Ədɔ' ə zia ne əmi." ²⁹ Ənjan̄ ə mɔ'ɔ ə nya'a əŋgu mbi twəŋ t̄i m̄ino' iŋga i swi. Əne wəd̄ mɔ'ɔ nya'a niŋ jū', chùb iŋga m̄ino' mbe, faani ətu itɔŋ inañ, z̄i ich̄i i bɔ ni w̄i sɔkri. ³⁰ Əni Yeso nya'a sɔkri m̄ino' mbe, w̄i nya'a ghà ni, "Zia fə m̄i i!"

W̄i nya'a ghà əne, tuŋ ətu ə si, Njwiə niŋ əzw̄i əməd̄.

Sɔgȳi nya'a zum iban ibeŋ Yeso

³¹ Əni zə yiə nya'ə əni ni m̄jū nya'ə teki inyod imbè' jig əni əkw̄i. Əne chəi bəd̄ mbe ni nya'ə teki inū iŋga əbeŋ m̄jū nya'a kəb ni ivi mbe tən igun ized ba'ni mbe əni əkw̄i, m̄àən̄i imbè' ich̄i ni əni əkw̄i zə yiə nya'ə əni əkw̄i ə kyeŋ əmbi m̄məd̄. Əne mbi nya'a wò biiri əmbi Pailèt ni w̄i ben mbə bu'ri iwu bəd̄ mbe imbè' mbi zam-bi kwi, mbi swi ivi m̄məd̄. ³² Əne m̄sɔgȳi mbe nya'a wò bu'ri iwu wəd̄ r̄itu f̄r̄i mbi w̄i cherə we ni mbi nya'a kombi mbi məd̄. ³³ Àyiə əni mbi nya'a pè əni Yeso, mbi nya'a zə ni w̄i fə kwi i, əne chəi mbi nya'a bu'ri iwu məd̄. ³⁴ Àyiə sɔgȳi fib̄i nya'a zum iban ibeŋ məd̄ əni i iwɔŋ. Àmei əwu əwən, ənəm mbi minib nya'a jw̄i rəŋgu. ³⁵ Wəd̄ we ni nya'a zə ənū z̄ɔ fə ghà imbè' əzi əwən, imbè' mbən bə bə beni. Məd̄ zia ə kyeri ni ənū zə ni w̄i gh̄i yi ənū rəs̄i'. ³⁶ İnū mb̄ɔ nya'a gh̄i imbè' ənū zə ni mbi nya'a ŋwà'n̄i iŋga Əŋwà'n̄i ə Njwiə ə jw̄i əni rəs̄i' ni, "Chəi mbi biri bu'ri əwu əməd̄ ə mɔ'ɔ." ³⁷ Mbi ŋwà'n̄i iŋga əsi Əŋwà'n̄i ə Njwiə ə cherə ni, "Mbi biri neŋ əməd̄ we ni mbi nya'a zum əni iwɔŋ."

İch̄i ni mbi nya'a tweŋ ə Yeso
(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Lk 23.50-56)

³⁸ Əni ənū zə ə nya'a ch̄e, Jòsəf̄ ri ə Àrimàtiya nya'a wò biiri əmbi Pailèt ni w̄i san̄j i tə wò swi əvi ə Yeso niŋ wò. Pailèt nya'a beni. Əne w̄i nya'a wò swi əvi zə niŋ wò. (Jòsəf̄ yi nya'ə əməəni-inū Yeso ənjim ənjim imbè')

ighàm ni i wê nya'a bɔə bəð mbe ni nya'a teki inû iŋga əbeŋ mɔ̀jũ.)³⁹ Nikodemùs, ni nya'a kwe' wò əsi Yeso izimi, nya'a bə wò mbi məd. Wê nya'a niŋ ə myrrh ni mbi nya'a nyami mbi mɔ̀-aloe, † ni nya'a ighabi mikirə iwum tad wò mbi wiwən.⁴⁰ Mbanə tɔ̀ rɔ̀be nya'a swi əvi ə Yeso, nib iŋga tɔ̀babi ngywɔ̀ linen əka inun. Mbi nya'a fə zɔ̀ ngywɔ̀ ze əni titiiri te ichi ni tikə ti mɔ̀jũ ni twen wəð nya'a chwɔ̀.⁴¹ Mbeŋ mɔ̀w nya'a iban əsi ze ni mbi nya'a kombi ə Yeso əŋgu. Isi ni mbi nya'a chəb iŋga iwɔ̀ wiə nya'a iŋga mbeŋ ze. Chəi mbi nya'a kwe' boŋ əvi ə wəð iŋga isi we.⁴² Ichi ni mɔ̀jũ nya'a teki inyod imbə' jig əni əkwɔ̀, chəi mbi nya'a beri be' ighi wò əsa əgha, bə fɔ̀ri ichi ni isi we nya'a iban iban, mbi nya'a wò boŋ əvi ə Yeso iŋga isi we.

Yeso fə zwemə

(Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

20 À nya'a kwà' izimi zimi əni ə Sɔ̀ndə, Mèri Məgdàlen nya'a wò ətu isi ze ni mbi nya'a chəb iŋga iwɔ̀, pə zə ni mbi nya'a fə chə ite we ri ichu isi we.² Əne wê nya'a nòrə wò əsi Saimon Pità mbi əməəni-inu chera we ni Yeso nya'a gha'i, pə ghə əmbi mɔ̀məd ni, "Mbi fə chə ənùŋisig iŋga isi we. Chəi tɔ̀ kyeri əsi ze ni mbi nuŋ əməd əŋgu!"³ Pità mbi əməəni-inu chera we nya'a zu əne, nòrə wò ətu isi ze.⁴ Mɔ̀məd mbe mibe nya'a nòrə, àyiə əməəni-inu chera we nya'a nòrə chə ə Pità, bə pə əwɔ̀ ətu isi.⁵ Wê nya'a pə gundi nən iŋga isi we, zə tɔ̀babi ngywɔ̀ linen te, àyiə chəi wê nya'a nyi iŋga.⁶ Saimon Pità nya'a ye'e rəŋjim chə wò nyi iŋga isi we. Wê nya'a zə tɔ̀babi ngywɔ̀ linen te əŋgu⁷ bə zə ngywɔ̀ ze ni mbi nya'a nib ətu ə Yeso əŋgu. Chə nya'a i ngywɔ̀ ze əbɔ̀ tɔ̀babi ngywɔ̀ linen te, àyiə zi nya'a kad əni i ighəm chub i əsi əfibɔ̀.⁸ Əməəni-inu chera we nya'a bə wò nyi iŋga isi we pə zə, əne ben ni Yeso fə zwemə.⁹ Chəi itu mɔ̀məd nya'a kiri zen imbə' iŋgam Nwiə we ni gha ni wê beri zwemə.¹⁰ Məməəni-inu mbe nya'a zə inu mbe əne, bəndi wò əsi ze ni mbi nya'a chubə.

Yeso nya'a jwi ifə Mèri Məgdàlen

(Mt 28.9-10; Mk 16.9-11)

¹¹ Məməəni-inu mbe nya'a wò əne, àyiə Mèri nya'a təm ichu isi we i zə'. Əni wê nya'a zə' əne, wê nya'a gundi ə si nən iŋga isi we¹² zə mbɔ̀ŋgirə mibe ni nya'a zɔ̀ ngywɔ̀ ti rɔ̀fi. Mbɔ̀ŋgirə mbe nya'a chub əsi ze ni əvi ə Yeso ə nya'a əŋgu. Wê fibi nya'a chub əsi ze ni ətu əməd ə nya'a əŋgu, wê fibi bə chub əsi ze ni iwu məd nya'a əŋgu.¹³ Mbi nya'a biiri i bɔ̀ ni, "Əyi, à kiə zə' ə ye ə?"

Wê nya'a wiirə əmbi mɔ̀məd ni, "Mbi fə chə mi ənùŋisig, əne chəi mə kyeri əsi ze ni mbi nuŋ əməd əŋgu."

¹⁴ Wê nya'a ghə əne, bən zə ə Yeso ni nya'a təm əŋgu, àyiə chəi wê nya'a kyeri ni à yiə Yeso.¹⁵ Yeso nya'a biiri i bɔ̀ ni, "Əyi, à kiə zə' ə ye ə? À kiə bə kəbə we ə?"

† I mbiə nya'a niŋə myrrh mbi mɔ̀-aloe teki ivi bəð əŋgu bɔ̀ŋ tweni. Ighi mbɔ̀ nya'a beri ifə chəm.

Mèri nya'a kɔ̀ndi əzi ni à yiə wəð we ni beri mbeŋ ze, əne wê nya'a ghə i bɔ̀ ni, "Masə, à mi ye' ni à yi əwɔ̀ be' əməd wò, gha əsi ze ni à nuŋ əməd əŋgu imbə' mə wò niŋ əməd."

¹⁶ Yeso nya'a tɔ̀ŋ əməd ni, "Mèri!"

Mèri nya'a bən nən əməd ghə əni iŋgam Hibrù ni, "Rəboni," əne yi ni "Əchwɔ̀-inu".

¹⁷ Yeso nya'a ghə i bɔ̀ ni, "Tirə yim e əmi, imbə' ighəm ni chəi mə kiri wò ikaŋ əsi mi Mbə'. Àyiə ndə əsi mbi bɔ̀ŋgɔ̀b pə ghə əmbi mɔ̀məd ni mə yi əni wò ikaŋ əsi mi Mbə' ni bə ye' ə Mbə', bə wò əsi mi Nwiə ni bə ye' ə Nwiə."

¹⁸ Mèri Məgdàlen nya'a wò pə zə məməəni-inu mbe, ghə əmbi mɔ̀məd ni, "Mə fə zə ənùŋisig." Wê nya'a bə ghə inu mbe ni Yeso nya'a gha i bɔ̀.

Yeso nya'a jwi ifə mbi məməəni-inu

(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Lk 24.36-49)

¹⁹ À nya'a ikwiri kwiri əni ə Sɔ̀ndə ze, məməəni-inu mbe nya'a feti iŋga nəb mɔ̀w. Mbi nya'a fə fən mɔ̀chù nəb imbə' ighəm ni i mbiə nya'a bɔ̀ə bəð mbe ni nya'a teki inu iŋga əbeŋ mɔ̀jũ. Mbi ni zə, Yeso sà' jwi təm əkə' mɔ̀məd ghə əmbi mɔ̀məd ni, "Mbə chub əni əbɔ̀rəbɔ̀d."

²⁰ Əni wê nya'a ghə ənu zɔ̀, wê nya'a chwi mbi ibɔ̀ bə chwi i iban iben əmbi mɔ̀məd. Əni məməəni-inu mbe nya'a zə əməd, igha'i nya'a swi iŋga fiŋ ti mɔ̀məd.

²¹ Yeso nya'a yi ghə əmbi mɔ̀məd ni, "Mbə chub əni əbɔ̀rəbɔ̀d. Ichi ni mi Mbə' nya'a tom əmi, mə fə bə tom əwən."²² Əni wê nya'a fə gha ənu zɔ̀, wê nya'a zwi igwi mɔ̀məd, ghə əmbi mɔ̀məd ni, "Əzwɔ̀ ə Zeni ə ye'e igwi nən.²³ Mbə mi wa' inu ribɔ̀ŋ bəð, Nwiə biri bi wa'. Mbə mi ton wa' ə, ka Nwiə biri bi wa'."

Yeso nya'a jwi ifə Tomas

²⁴ Chə nya'a i Tomas əbɔ̀ məməəni-inu mbe əni Yeso nya'a chwi i inyod əmbi mɔ̀məd. Məd yiə nya'a bə wi mɔ̀w rəbɔ̀ məməəni-inu mbe wum chɔ̀b rɔ̀be. I mbiə nya'a bə tɔ̀ŋ əməd əni Didimùs, əne yi ni, wan ŋwiə.

²⁵ Məməəni-inu mbə nya'a ghə i bɔ̀ ni, "Tɔ̀ fə zə ənùŋisig!"

Àyiə wê nya'a ghə əmbi mɔ̀məd ni, "Mə mi rika zə əmi iduri ina mbe ni mban nya'a ghɔ̀ iŋga tikyeri-ibɔ̀ məd, zɔ̀ fi fi əbɔ̀ igun iduri mbe, bə zɔ̀ mi əbɔ̀ iŋga iben iməd, chəi mə biri beni."

²⁶ Kəb nya'a chə ifibi. Məməəni-inu Yeso nya'a yi wò feti iŋga nəb. Tomas wiə nya'a əbɔ̀ mɔ̀məd. Mbi nya'a fən mɔ̀chù nəb, àyiə Yeso nya'a jwi təm ifə mɔ̀məd ghə ni, "Mbə chub əni əbɔ̀rəbɔ̀d."²⁷ Əni wê nya'a ghə əne, wê nya'a ghə əmbi Tomas ni, "Zi fe fi əbɔ̀ əgha bə zə mbi ibɔ̀. Sem e əbɔ̀ zi iŋga fum iben. Tirə bə bid e, beni!"

²⁸ Tomas nya'a gha i bɔ̀ ni, "Mi ənùŋisig mbi mi Nwiə!"²⁹ Yeso nya'a ghə i bɔ̀ ni, "À fə ben imbə' ighəm ni à zə əmi ə? Nwiə zɔ̀ əbɔ̀rəbɔ̀d igun ə bəð mbe ni ben ni chəi mbi zə!"

Œton ni Jŕn ņwa'ni àņwà'nè zŕ

³⁰ Yeso nya'a ghè inû yiiri nɔɔw' aka' mbi màmàèñi-inû ni chài mbi ņwa'ni iņga àņwà'nè zŕ. ³¹ Àyià mbi ņwa'ni inû yiiri mbŕ imbè' mbè ben ni Yeso yià Wèd we ni Njwiè zɔɔ, ye' Wan Njwiè bè fɔri ni mbà mi beni, mbè biri jig itènè.

Yeso nya'a chwi i inyod àmbi màmàèñi-inû sambe

21 Əni inû mbŕ nya'a fə che i, Yeso nya'a yi chwi i inyod àmbi mbi màmàèñi-inû iban ə sà ze ri ə Tiberiàs. Wè nya'a chwi əni inəñjè wŕ: ² Saimon Pità mbi Tomas, ni mbi nya'ə bè tɔņ əni ə Didimùs, əne yi ni wan ņwiè, mbi Natanaèl, ni nya'a ri ə Kanà ə Galilií, mbi ə bɔn Zebèdií mbi màmàèñi-inû Yeso cherə be nya'a əsi ə mɔ'. ³ Saimon Pità nya'a ghà àmbi mìməð ni, "Mə wiə wo gywi əgwi."

Mbi nya'a ghà i bɔ ni, "Tè biri wò mbi ne." Əne mìməð mijim nya'a jwè wò nyi əbaņ igyi kɔ mà' tə kè, àyiə chài mbi nya'a gywi əghi ə mɔɔ izimi we.

⁴ Əni itu' nya'ə siə chigə, Yeso nya'a təm əņgo ə sà ze, àyiə chài màmàèñi-inû mbe nya'a kyeri ni à yiə Yeso.

⁵ Wè nya'a ghà àmbi mìməð ni, "Mbi bɔn, mbə wa fə gywè əgwi ə mɔɔ ə?"

Mbi nya'a wiirè ni, "Chə."

⁶ Wè nya'a ghà àmbi mìməð ni, "Mbə ma' tə kè əbà əbɔ ə jigí, mbə biri gywi əzi ə mɔɔ." Mbi nya'a mà' kè te gywè əgwi ə nɔɔw'. Chài ichí ni tɔ mbi nya'a sun kè te chà iņga əbaņ imbè' ighəm ni əgwi ze ə nya'a kàn nɔ' əku.

⁷ Əmàèñi-inû we ni Yeso nya'a gha'i nya'a ghà àmbi Pità ni, "À yi Ənùņisig!" Əni Saimon Pità nya'a zu ni à yi Ənùņisig, wè nya'a wiri zì ti ngywè, tòm igyi wò əsi Yeso. Wè nya'a bè chè ti ngywi imbè' ighəm ni wè nya'a wo fà'. ⁸ Màmàèñi-inû mbə nya'a beeni iņga əbaņ igyi. Mbi nya'ə yènə sùņə kè ze ni əgwi ə nya'a swi iņga, im-bè' ighəm ni chài ņgò ə sà ze nya'a sa ri əsi ze ni mbi nya'ə əņgu. Əgha ə nya'a àmei ighabi mìmətə iki fibè.

⁹ Əni mbi nya'a jwi əsaņ, mbi nya'a zə iwid kyi əņgu mbi əgwi igun iwid we. Mbi nya'a bè zə ņgəņ.

¹⁰ Yeso nya'a ghà àmbi mìməð ni, "Mbè ye'e mbi əgwi ə mɔɔ ze ni mbè cherə gywè."

¹¹ Saimon Pità nya'a wò nyi əbaņ igyi ze, sùņ kè ze chà əņgo ə sà ze. Əgwi ə kyeņ ə nya'a swi iņga kè ze. Əgwi ze yiə nya'ə iki fibè mbi iwum tân chŕb ritad. Ka à bè ye'i ni əgwi ze ə nya'a nɔ' əku, chài kè ze nya'a sandə. ¹² Yeso nya'a ghà àmbi mìməð ni, "Mbè ye'e sobri ənəð." Chài wèd mɔɔ rəbɔ' màmàèñi-inû mbe ni tɔ wè nya'a yim fņi biiri i bɔ ni, "Àwò kiə we?" imbè' ighəm ni mìməð mijim nya'a kyeri ni à yi Ənùņisig.

¹³ Yeso nya'a wò niņ ņgəņ ze mbi əgwi ze nà' əmbi mìməð.

¹⁴ Ighəm wŕ yi ighəm ni pe tad ni Yeso nya'a jwi ifè màmàèñi-inû mbe əni Njwiè nya'a fə zwemni əməd.

Yeso nya'a biiri iņgam àmbi Pità

¹⁵ Əni mbi nya'a fə sobri ənəð, Yeso nya'a biiri əmbi Pità ni, "Saimòn, àwò wan Jŕn, à gha' əmi chè bəð mbŕ ə?"

Pità nya'a wiirè i bɔ ni, "Ee, kyi Ənùņisig, à kyeri ni mə gha' əwe."

Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Jə mbi bɔn nņig." ¹⁶ Yeso nya'a yi biiri i bɔ əni ighəm ni pe be ni, "Saimòn, àwò wan Jŕn, à gha' əmi ə?"

Pità nya'a wiirè i bɔ ni, "Ee, kyi Ənùņisig, à kyeri ni mə gha' əwe."

Yeso nya'a gha i bɔ ni, "Nəņgi tɔ nņig." ¹⁷ Yeso nya'a yi biiri i bɔ əni ighəm ni pè tad ni, "Saimòn, àwò wan Jŕn, à gha' əmi ə?"

Pità nya'a kən imbè' ichí ni Yeso nya'a biiri i bɔ əni ighəm ni pè tad ni, "À gha' əmi ə?" Əne wè nya'a wiirè əmbi Yeso ni, "Ənùņisig, à kyeri inû jim. À kyeri ni mə gha' əwe!"

Yeso nya'a ghà i bɔ ni, "Jə tɔ nņig. ¹⁸ Mə ghà rəsí' i ne ni əni à nya'ə ņgwà' wèd, à wiə nya'ə zè te ngywè wò əsi ze ni à nya'a gha' ni wò əņgu. Àyiə əni à biri fə nùn e, à biri sem mbe ibɔ, wèd cherə zì ngywè igwi ne, kod əwe niņ wò əsi ze ni chài à kəb ni wò." ¹⁹ Yeso nya'a ghà ənù zŕ i chwi ikwi ivi we ni Pità biri kwi imbè' wumni ə Njwiè. Əni Yeso nya'a ghəm əne, wè ghà i bɔ ni, "Beeni əbɔ' num!"

²⁰ Pità nya'a bèņ zə əmàèñi-inû we ni Yeso nya'a gha'i, ni nya'ə beeni əbɔ' mìməð. Əmàèñi-inû wŕ yi we ni nya'a tiini iban ə Yeso əni mbi nya'ə jigə əne biiri i bɔ ni, "Ənùņisig, à kiə we ni biri fen əwe ə?" ²¹ Əni Pità nya'a zə əməd, wè nya'a biiri əmbi Yeso ni, "Ənùņisig, à ye' imbè' mbaņə zŕ ə?"

²² Yeso nya'a wiirè i bɔ ni, "Mə mi kəb ni wè chub ika pè əni mə wiri ye'e, əze ə kiə ye i ne ə? Beeni əbɔ' num!" ²³ Iņgam we ni wè nya'a ghə nya'a jàņ əka' bəð mbe ni nya'ə beeni əbɔ' Yeso ni chài əmàèñi-inû wŕ biri nɔ kwi. Àyiə chài Yeso nya'a ghà ni chài wè biri nɔ kwi. Wè nya'a ghà ye' ni, "Mə mi kəb ni wè chub ikə pè əni mə wiri ye'e, əze ə kiə ye i ne ə?"

²⁴ Əmàèñi-inû wŕ yi we niə ghà inû mbŕ. Məd yi we ni bè ņwà'nè ə si. Tè kyeri ni ənù ze ni wè ghə yi ənù rəsí'.

²⁵ Inû nɔɔw' cherə mbi əņgu ni Yeso nya'a ghè. À ki ni mbi nya'a ņwa'ni inû mbe jim, nņi mə kɔndi ni chài isig wŕ jim ku' ni tɔ mbi nùņ iņwà'nè mbe iņga.

İfà'î

İnû imbè' àḡwà'nè zî

Əḡwà'nè zî ə kə rî əsî ze nî İkân çòm ichî nî Luk nya'a ḡwà'nè nya'a nwi əḡḡu. Əne yi nî à yîə Luk nya'a ḡwà'nè iḡwà'nè mbî be. Wî nya'a ḡwà'nè əmbî Wəd kyeḡ mɔ'ɔ nî ikum məd nya'a Tiofilùs. İḡḡɔb ənû imbè' àḡwà'nè zî yi nî gha ichî nî Əzwî ə Zeri ə nya'a ḡḡ nî bəd ritu mbe nî nya'a beeni əbɔ' ə Yeso jàḡ İkân çòm imbè' əməd "İḡḡa Jèrusalèm, İḡḡa isî jîm mbe rî ə Jùdeyà, bə fɔrî İḡḡa isî jîm mbe rî ə Sàmàriyà əne əne wò pè inwî isig" (1.8). İfà'î bəd tom Kristo yi inû mbe nî bəd Kristo nya'a ḡḡ kə rî əni Kristo nya'a wo İkaḡ (1.12) wò pè əni P'İl nya'a ḡḡ İkân Çòm ə Rom (28.30).

Əḡwà'nè zî yi imbè' ichî nî ənû imbè' ifeti bəd Kristo nya'a kə əka' mɔ'ɔ, sî bəḡ ye' ənû nî bəd mijim isî jîm nuḡ tə fîḡ İḡḡun (8.4-38; 10.1-48). İ mbiə nya'a nwèndî tikyeri-iwu bəd Kristo mɔ'ɔ əni ə nyùmə we. Əne Luk nya'a ḡwà'nè imbè' bəd kyeri nî ka bəd Kristo yi ə bəd mbe niə kəb zḡḡ mbi məRom, bə kyeri nî ibeni bəd Kristo yi rî əni ənû ə Nwiə mɔ'ɔ.

İ mbe tî mbi ḡḡəpî əḡwà'nè zî İba kyeḡ tad: (1) Ichî nî ifeti bəd Kristo nya'a kə ə Jèrusalèm əni Yeso nya'a wo İkaḡ, (2) ichî nî ifeti we nya'a siə jàḡə wò İḡḡa İba cherə mbe rî ə Palestain mbi (3) ichî nî wi nya'a jàḡə wò İḡḡa İberḡ mbe rîḡḡa Rîbàà Mèditèrenià bə fɔrî İḡḡa mbe nî nya'a İban İban əne əne wò pè ə Rom.

İtu inû İḡḡa əḡwà'nè zî

Bəd tom Kristo nya'a taḡ ichî nî jaḡ İkân çòm 1.1-26

Yeso nya'a nwiə nà' ikə bə ka' mbi məməəni-inû 1.1-14

Wəd we nî nya'a jîḡ ətən ə Judàs 1.15-26

Bəd tom nya'a ḡḡ İkân çòm ə Jèrusalèm 2.1-8.3

Bəd tom nya'a ḡḡ İkân çòm ə Jùdeyà fɔrî ə Sàmàriyà 8.4-12.25

İnû mbe nî P'İl nya'a ḡḡ 13.1-28.31

İḡḡani ritu 13.1-14.28

Bəd tom Kristo nya'a yim ifeti kyeḡ ə Jèrusalèm 15.1-35

İḡḡani we nî nya'a pe əni wi be 15.36-18.22

İḡḡani we nî nya'a pe əni wi tad 18.23-21.16

P'İl yîə nya'a wəd ndəḡ ə Jèrusalèm, ə Kàisàriyà fɔrî ə Rom 21.17-28.31

1 Wəd kyeḡ Tiofilùs, İḡḡa əḡwà'nè ritu ze nî mə nya'a ḡwà'nè, mə nya'a ḡwà'nè inû jîm mbe nî Yeso nya'a ḡḡə fɔrî mbe nî wî nya'a chwîə kə rî əni wî nya'a kə e əfà'î ² wò pè əni ze nî Nwiə nya'a niḡ əməd İkaḡ. Bɔḡ wî nya'a siə wò İkaḡ, wî nya'a chə əḡjîm Əzwî ə Zeri nà' rikə əmbî ə bəd tom mbe nî wî nya'a fə çɔ'ɔ. ³ Əni wî nya'a fə zə ḡḡə', kwi, wîri zwemə, wî nya'a chwî i İnyod əmbî məməd əni inweeni kɔ'ɔ imbè' mbi kyeri nî tə wi ikə. İ wiə nya'a jwî ifè məməd İḡḡa İni İwum kwè. Wî nya'a mi jwî, wî ḡḡ əmbî məməd imbè' ənû ifɔn ə Nwiə. ⁴ Əni wî nya'a kîri i mbi məməd, wî nya'a patî məməd ni, "Tî mbə nɔ' ə rî ə Jèrusalèm, àyîə mbə chubî wòm İne'e we nî mə nya'a gha i nən, əne yi İne'e we nî mi Mbă' nya'a ka' nî tə birî nà' i nən. ⁵ J'n wiə nya'a nà'ə mîrib, àyîə bɔḡ İni kɔ'ɔ siə ye'e, Nwiə birî nà' Əzwî ə Zeri i nən."

Yeso nya'a wo İkaḡ

(Mk 16.19-20; Lk 24.50-53)

⁶ Əni Yeso mbi mbi bəd tom nya'a wò feti əsî ə mɔ', mbi nya'a biiri i bɔ ni, "Ənùḡisig, à wa birî baḡ məRom sî wîri nà' ənû ifɔn əmbî məİzre tînin ə?"

⁷ Wî nya'a wîirî əmbî məməd ni, "Ka'İ əzən rîmbin nî kyeri mənyùmə kî İni mbe nî Mbă' fə nuḡ əni i İka.

⁸ Àyîə mbə birî beri İka əni Əzwî ə Zeri ə fə nyî İḡwi nən. Əne mbə birî sî ye' bəd niə ḡḡ inû imbè' əmî İḡḡa Jèrusalèm, İḡḡa isî jîm mbe rî ə Jùdeyà, bə fɔrî İḡḡa isî jîm mbe rî ə Sàmàriyà, əne əne wò pè inwî isig." ⁹ Əni wî nya'a fə gha əne, əni bəd tom mbe nya'a kîri nənḡ, Nwiə nya'a niḡ əməd İkaḡ. Pà' nya'a kən məməd ni tî mbi zə əməd.

¹⁰ Əni mbi nya'a toḡ əḡḡə nən ichî nî wiə wò İkaḡ, mbi nya'a sa' zə mbaḡə rîbe nî nya'a zî ḡḡwî tî rîfî. Tî nya'a təm İban məməd. ¹¹ Mbaḡə te nya'a ḡḡ ni, "Mbaḡə tî rî ə Galilî, mbə təm əḡḡa i nən İkaḡ imbè' ə ye' ə? Yeso wî, nî Nwiə fə niḡ rəka' nən İkaḡ, birî bəndî ye'e àmei ichî nî mbə zə əni wiə wò İkaḡ."

Mbi nya'a chɔ' ə Mātiàs ni wɛ niŋ rimbin ə Judàs

¹² Bêd tom mbe nya'a nɔ' rikanŋ İwum mɛOlif, bəndɛ wò ə Jèrusalèm. Əgha ni wo pe əŋgu yia nya'a ighabi kilometà mɔ'. ¹³ Əni mbi nya'a nyi ə Jèrusalèm, mbi nya'a kɔ' wò nyi iŋga ətu ə nəb ze rikanŋ, ni ye' əsi ze ni mbi nya'a chub əŋgu. Mbi yia nya'a: Pità, Jɔn, Jems, Andrù, Filip, Tomas, Bətòlòmü, Matiù, Jems ni nya'a wan Alfaüs, Saimòn ni nya'a mɛtaku mbi Judàs ni nya'a wan Jems. ¹⁴ Mɛmăd mbɔ mɛjɛm mbiə nya'a bòmniə kòŋgɛ ə Nwiə əni ə fɛŋ mɔ'. İ mbiə nya'a bòmniə mbi məyi, mbi Mèri iŋgɔb Yeso fɔri mbi ə bɔŋgɔb məd.

¹⁵ À nya'a əni ə nyùmə we, Pità nya'a nɔ' təm əka' bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo, ni nya'a fɔti əsi ə mɔ' ighabi iki fibè mbi iwum be. Wɛ nya'a təm əne ghà ni, ¹⁶ "Mbi bɔŋgɔb, iŋgam Nwiə we ni Əzwı ə Zenŋ ə nya'a fə be ghè ifɔn Dèvid ghà, ə beri jwɛ əni rəsi' de ə Judàs we ni nya'a chwi inəŋjɛ əmbi ə bəd mbe ni nya'a gywi ə Yeso. ¹⁷ Judàs yia nya'a wı mɔ'w rəbɔ' na. Yeso nya'a chɔ' əməd ni wɛ fa' əfà'ı zı ni tiə fà'ə.

¹⁸ "(Judàs nya'a wò zon əsi ə si əni ichɔ' əfà'ı ti əni inü ribɔŋ məd. Wɛ nya'a gù əsi si ze rətuŋə, ibum məd to' iŋga miŋharə, mitɔ məd mɛjɛm jwɛ əsarŋ. ¹⁹ Bəd mɛjɛm mbe ni nya'a chub ə Jèrusalèm nya'a kyeri ənù zı. Əne i mbiə nya'a siə tɔŋ əsi ə si ze əni iŋgam əberŋ mɛmăd ni Àkeldamà, əne yi ni, Əsi ə Si Ənəm.)

²⁰ "Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə mɛSâm ni,
'Nəb məd chubi zi zobi,
ti wəd mɔ'w chub i iŋga,'

mbi ni,

'Wəd cherə niŋ timbin əfà'ı əməd.'

²¹ "Əne tɛ chɔ' mbanə mɔ' rəbɔ' te ni nya'a mbi na əni mɛnyùmə jɛm mbe ni Ənùŋisig Yeso nya'a yèn əka' na, ²² kɔ ri əni Jɔn we ni nya'a nà' minib wò pè əni ze ni Nwiə nya'a niŋ ə Yeso rəka' na. Mbanə mɔ' rəbɔ' tı beri fɔti əbɔ' na yènə ghà inü imbə' ichi ni Ənùŋisig nya'a zwemə."

²³ Mbi nya'a nà' rikum mbanə rıbe. Wı ritu yia nya'a Jòséf ni mbi nya'a bə tɔŋ əni ə Bəsabàs, ni ikum məd deeni yia nya'a Justüs. We ni nya'a beeni yia nya'a Mātiàs. ²⁴ Mbi nya'a ghè əne, kɔŋgi ə Nwiə ghà ni, "Ənùŋisig, əwɔ ni kyeri fɛŋ ri bəd mɛjɛm, chwi mbanə mɔ' rəbɔ' mbanə tı rıbe ni à fə chɔ'w ²⁵ ni wɛ fa' əfà'ı zı ighabi ə wəd tom, ichi ni Judàs nya'a sarŋ əfà'ı rəŋgu wò əni əzi rimbin." ²⁶ Mbi nya'a kòŋgɛ əne, sɔŋ mbanə wı feŋ iŋgun ə Mātiàs. Əne mbi nya'a yi əməd əbɔ' bəd tom mbe wum chòb mɔ'.

Əzwı ə Zenŋ ə nya'a ye'e igwi ə bəd Kristo

2 Əni əni ə Pentekɔs ^{††} ə nya'a ye'e kù', bəd mɛjɛm mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a feti əsi ə mɔ'.

² Əghi ə mɔ'w ə nya'a sà' kùm rikanŋ ighabi əfim ə niə chèə. Ziə nya'a wò swi nəb jım ze ni mbi nya'a chub iŋga. ³ Mbi nya'a zə ighi mɔ'w ni nya'a ighabi tinemi iwıd ni nya'a wo ghàpɛ chub iŋgun ə wəd mɔ' mɔ' rəbɔ'

† Əne yi ighabi əkwiri ə mail. †† Pentekɔs yi əni ni mɛjɛm nya'a jig əchwɛ əni mbi nya'a kwəŋ ighi ri ə mberŋ. À yia nya'a ini iwum tən əni mbi nya'a jig əchwɛ ə Che-iŋgun.

mɛmăd. ⁴ Əzwı ə Zenŋ ə nya'a swi iŋga mɛmăd mɛjɛm, əne mbi nya'a kɔ gham mɛŋgam iberŋ cherə, ichi ni Əzwı ze ə nya'a nà' ika əmbi mɛmăd.

⁵ À nya'a əni ə nyùmə we, mɛjɛm mbe ni nya'a nùŋ fɛŋ iŋgun ə Nwiə mbiə nya'a ə Jèrusalèm. Mbi yia nya'a rıŋga iberŋ jım mbe ni ye' iŋga isig. ⁶ Əni mbi nya'a zu əghi ze ni nya'a kumi, inɔn bəd we nya'a wò feti. Mbi nya'a yiiri imbə' ighəm ni wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' mɛmăd nya'a zu ichi ni bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a ghà inü əni i iŋgam əberŋ. ⁷ Ənù ze ə nya'a chə mɛmăd, əne mbi nya'a yiiri biiri ni, "İmbə' bəd mbɔ mɛjɛm niə ghàmə yi məGalilı ə? ⁸ Ziə si chə ri yè ni wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' na wiə zu əni mbiə ghəm əni i iŋgam əberŋ ə? ⁹ Tı yi ri ə Patıà, ri ə Medıà bə fɔri ri ə Eləm; tı yi ri ə Məsòpòtemıà, ri ə Jùdeyà bə fɔri ri ə Kàpàdosıà; tı yi ri ə Pontüs bə fɔri ri ə Esıà; ¹⁰ tı yi ri ə Frigıà bə fɔri ri ə Pamfilià, ri ə İjıpt bə fɔri rıŋga ibə iberŋ mbe ri ə Libıà iban ə Sirin. Mba mımɔ'w yi ri ə Rom. ¹¹ Tı yi mɛjɛm mbi ə bəd mbe ni fə berŋ tə fɛŋ ben ənù ə Nwiə mɛjɛm. Tı yi ri ə Kret bə fɔri ri ə Àrebià. Àyia mba mɛjɛm mbiə zu əni mbiə ghà inü kyerŋ mbe ni Nwiə ghè. İ mbiə ghəə ye' əni mba mɛŋgam əberŋ." ¹² Ənù ze ə nya'a chə mɛmăd mɛjɛm, itu mɛmăd bə bùürı, əne mbi nya'a kɔ biiri mbənə mbənə ni, "Əton əni ənù zı ki ni yè ə?"

¹³ Mbi nya'a biiri əne, àyia mbi mɔ'w nya'a kɔ ba'ri mɛmăd ghà ni, "Mbi fə nɔ be."

Pitə nya'a gham əmbi inɔn bəd we

¹⁴ Pitə nya'a nɔ' təm rətıə mbi ə bəd tom mbe wum chòb mɔ', əne ghà əmbi ə bəd mbe əni ə gı kă kă ni, "Bəd ri ə Jùdeyà mbi ə bəd mɛjɛm mbe niə chub ə Jèrusalèm, mbə zu mə to'ri əton əni ənù zı i nən.

¹⁵ Chəi mbanə tı kiri be mıno' ichi ni mbəə kɔndıə, imbə' ighəm ni tıŋnı yia kiri i mɛnyùmə əbuə isɔɔɔ. ¹⁶ Àyia wəd İkən Nwiə, Juél nya'a ghà imbə' ənù zı ni:

¹⁷ Nwiə ə ghà ni, iŋga ini mbe ni si nwiə,
mə biri cha mi Əzwı iŋgun ə bəd mɛjɛm.

Mbə bɔn mbanə mbi mbə bɔn məyi biri gha mi ikən.
Mbə ijɔŋ biri zə tıtaani nɛm.

Njəm biri chə tə mbanə te ni fə nunə.

¹⁸ Ee, iŋga ini mbe, mə biri cha mi Əzwı iŋgun mbi bəd əfà'ı mbanə mbi mbi məyi, əne mbi biri gha mi ikən.

¹⁹ Mə biri ghi inü yiiri ikanŋ
bə ghè inweeni-inü igwi ə si.

Mbə biri zə ənəm, bə zə iwıd mbi ə ndı'.

²⁰ Nyùmə biri berŋ siə finə,

imig bə berŋ siə bəŋ ighabi ənəm,

bɔŋ əni ze ni Ənùŋisig biri wiri ye'e, ni ye' əni ə kyerŋ ze ni che ini jım.

²¹ Igwi əni ze, wəd mɔ'w we ni tɔŋ ikum Ənùŋisig biri jwɛ rəŋgə'.

²² "Mıİzre, mbə zu iŋgam wɔ: Yeso we ri ə Nazàret yia wəd we ni Nwiə nya'a chɔ'w. Nwiə nya'a chə ənjım məd ghè inü kyerŋ kyerŋ, ghè inü yiiri bə ghè inweeni-inü əka' nən, ichi ni mbə kanŋ kyeri. ²³ Nwiə nya'a fə bə kyeri i, əne wɛ nya'a nùŋ ni mbi biri gywi ə Yeso wɔ nà' i nən, mbə ghè ni bəd niə ghè inü ribɔŋ kòmbɛ əməd əzed ə

ba'ni, zwiiri. ²⁴ Àyià Njwiè nya'a zwemni əməd ichî ni wè nya'a ghi ni ti ivi beri i ika igwi məd, imbə' ighəm ni chəi ivi nya'a beri ika ni yim əməd. ²⁵ İfɔn Dəvid nya'a ghà imbə' əməd ni,

Mə wiə nya'a zə Ənùnjisig əni mi ifě ighəm jim.

İ wi əni mi əbc ə jigɪ imbə' ti ənù ə mɔ'w na' i ŋgə' i num.

²⁶ Əne igha'i nya'a swi iŋga mi fiŋ,

mə bə ghəm mbi igha'i.

Mi nyamnyod biri wom ighi chòm mbe ni Njwiè nya'a kà'i,

²⁷ imbə' ighəm ni ka à biri wa' e əmi iŋga isi

kɪ bə sàŋ ni e Wəd Zeri bɔb.

²⁸ À fə ghɪ mə kyeri minənjɪ itənɪ.

À biri ghɪ ni mi fiŋ swi mbi igha'i əwù ze ni à chubi mbi num.

²⁹ "Mbi bɔŋgɔb, mə we tɪ mə ghà i nən ni mə kyeri ni à yi rəs'i ni à mbə' inəbi, Dəvid, nya'a kwi mbi twenj əməd. Ətu isi əməd ə zi mbi na ye'e pə rəchɔŋ. ³⁰ Ichî ni Dəvid yiə nya'a wəd ikən Njwiè, wɪ nya'a kyeri ni Njwiè nya'a fə kà' bə kàn ni tə biri nuŋ wan ti əni əghaŋ əməd ni wɪ jig ətən ifɔn əməd. ³¹ Wɪ nya'a fə zə, əne wɪ nya'a ghà imbə' ichî ni Wəd we ni Njwiè zɔ'w nya'a beri zwemə. Wɪ nya'a bə ghà ni chəi Njwiè biri wa' əməd iŋga isi fɔri ni ka nyamnyod məd biri nɔ bɔb i. ³² Njwiè nya'a zwemni ə Yeso wɔ. Mba mijim yi mɪzərɪmbin əni ənù rəŋgu. ³³ Njwiè fə nɔ əməd ikaŋ, wɪ chub əbc ə jigɪ əməd. Wɪ fə bə niŋ Əzwɪ ə Zeri ze ni Mbə' məd nya'a ka'i ni tə biri na' i nən. Əghɪ zɔ' ni mbəə zəə bə zue yi Əzwɪ ə Zeri ze ni wɪ cha igwi na. ³⁴ Chəi Dəvid nya'a wo ikaŋ, àyiə wɪ nya'a ghà ni,

Ənùnjisig ə ghà əmbi mi Ənùnjisig ni

chub əni mi əbc ə jigɪ

³⁵ pə əni mə fə baŋ mbe bəd pən ghɪ mbi ye' ighi ni à biri teeri mbe iwu igun.

³⁶ "Əne mɪzre mijim kyeri ni à yiə kwə' rəs'i ni Njwiè nya'a fə nùŋ ə Yeso wɔ ni mbə nya'a kombi əzed ə ba'ni əni Ənùnjisig bə fɔri əni Wəd we ni wɪ zɔ'w."

³⁷ Əni bəd mbe nya'a zu ənù zɔ, ziə nya'a zum fiŋ ti mɪməd, əne mbi nya'a biiri əmbi Pità mbi ə bəd tom mbə ni, "Bɔŋgɔb, tɪ ghin ye ə?"

³⁸ Pità nya'a wiirɪ əmbi mɪməd ni, "Wəd mɔ' mɔ' rəbc' nən beŋ i fiŋ, niŋ minib əni ikum Yeso Kristo, imbə' Njwiè wa' mbə inù ribɔŋ. Mbə mi ghɪ əne, mbə biri beri ine'e ni ye' Əzwɪ ə Zeri. ³⁹ Ənù zɔ' ni Njwiè nya'a ka'i yi i nən, yi əmbi mbə bɔn bə fɔri əmbi ə bəd mijim mbe ni ye' əsa əgha, əne yiə wəd jim we ni Njwiè a Ənùnjisig tɔŋ ni wɪ ye'e əsi ni."

⁴⁰ Pità nya'a ghà mɪŋgam chərə nɔnɔ' əmbi mɪməd, kəəri mɪməd ghà ni, "Mbə jwi ri iŋga ŋgə' ze ni biri nyi igwi ighəm bəd wɔ niə ghɪ inù ribɔŋ." ⁴¹ Bəd mbe ni nya'a zu iŋgam məd beni, nya'a niŋ minib. Bəd mbe ni nya'a yi əbc' bəd Kristo əni ze yiə nya'a ighabi ə chu' ri-tad. ⁴² Mbi nya'a zi ətu əni inù mbe ni bəd tom Kristo nya'a chwia. İ mbiə nya'a əni ifɔti, əne i mbiə nya'a bə'riə ŋgəŋ jig inɔn bə kɔŋgi ə Njwiè inɔn.

Ichî ni bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a chubə

⁴³ Njwiè nya'a ghɪ inù yiiri bə ghɪ inweeni-inù nɔnɔ' əŋjim bəd tom Kristo mbe. Əze ə nya'a ghɪ ni ibɔw nyi igwi ə wəd jim. ⁴⁴ Bəd mijim mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a chub əni ənù ə mɔ'. Mbi nya'a bə beri mbə ighi əni mbi mɔ'. ⁴⁵ İ mbiə nya'a fəndɪ mbə isi si bə fəndɪ ighi mbe ni mbi nya'a beri wə ghəpɪ ikab we əmbi ə wəd jim ichî ni wəd mɔ' mɔ' nya'a kəbi. ⁴⁶ İ mbiə nya'a fɔtiə wə ə mbàn Njwiè ini jim inɔn. İ mbiə nya'a bə'riə ŋgəŋ iŋga mbə ikwi bə fɔtiə jigə mbi igha'i fɔri mbi ə fiŋ chòm. ⁴⁷ İ mbiə nya'a bə yiiri ə Njwiè inɔn. Bəd mijim nya'a bə gha' mɪməd. Ənùnjisig wiə nya'a yiə bəd mbe ni nya'a jwɪ rəŋgə' əbc' inun mɪməd ini jim.

Pità mbi jɔn nya'a vɪ mbaŋə mɔ'w ni nya'a bu'rə

3 À nya'a əni ə mɔ'w, Pità mbi jɔn mbiə nya'a kɔ'ə wə ə mbàn Njwiè əni mɪnyùmə tad əziə, ni nya'a nyùm əkɔŋgɪ. ² Əni mbi nya'a siə tiini əŋgu, bəd mɔ'w nya'a be' mbaŋə mɔ'w ni nya'a bu'rə ti əni iŋgɔb məd nya'a gywi əməd. İ mbiə nya'a be' əməd ini jim wə nùŋ ichù ikam mbàn Njwiè we ni mbiə tɔŋ əni Ichù İkam ni Təmi, imbə' wɪ nɔn ikab ri əmbi ə bəd mbe ni nya'a nyi iŋga mbàn Njwiè. ³ Əni wɪ nya'a zə ə Pità mbi jɔn ni nya'a nira nyi iŋga mbàn Njwiè, wɪ nya'a bu' ibɔ əmbi mɪməd ni mbi na' ikab i ni. ⁴ Pità mbi jɔn nya'a tɔŋ əghə igwi məd. Əne Pità nya'a ghà i bɔ ni, "Nerə əwa!" ⁵ Wɪ nya'a tɔŋ ighə igwi mɪməd, kɔndiə ni mbi biri na' ikab i ni. ⁶ Àyiə Pità nya'a ghà ni, "Chəi mə beri ə sirivə kɪ ə gól, àyiə əghɪ ze ni mə beri mə biri na' i ne: Əni ikum Yeso Kristo we ri ə Nazəret, nɔ'w yènɪ." ⁷ Əni wɪ nya'a ghà əne, wɪ nya'a yim əbc ə jig əməd, nɔ wɪ təm rətiə. Amei əwu əwən, iwu məd mbi ŋgwəd iwu məd nya'a kàənɪ. ⁸ Wɪ nya'a nɔ' tom, təm rətiə kɔ yènə wo nyi iŋga mbàn Njwiè mbi mɪməd. İ wiə nya'a yènə tòm-bə bə yiiri ə Njwiè. ⁹ Bəd mijim nya'a zə əməd əni wɪ nya'a yènə əne mbi nya'a yiiri ə Njwiè. ¹⁰ Əni mbi nya'a kyeri ni à yiə mbaŋə ze ni nya'a chub i nɔn ikab Ichù İkam we ni Təmi, ənù ze ə nya'a chə mɪməd, əne mbi nya'a yiiri imbə' ənù ze ni nya'a ghi əni məd.

Pità nya'a ghəm iŋga mbàn Njwiè

¹¹ Ichî ni mbaŋə ze nya'a bed əni Pità mbi jɔn, ənù ze ə nya'a chə mɪməd, əne mbi nya'a nòrə wə feti iban mɪməd iŋga əsi ze ni mbi nya'a tɔŋ əni Ətāŋ ə Solomòn. ¹² Əni Pità nya'a zə əne, wɪ nya'a ghà əmbi ə bəd mbe ni, "Mɪzre, mbə kiə yiiri ənù zɔ' imbə' ə ye ə? Mbə kiə tɔŋ ighə igwi na ighabi ni à yi əni a ika kɪ əni ichî ni tiə wumnɪ ə Njwiè ə ghi ni mbaŋə zɔ' yen ə?" ¹³ Njwiè Abràham, Njwiè Aizik mbi Njwiè Jakɔb, Njwiè mba mɪmbə' rəŋwe nya'a wumnɪ i wəd əfà'ı Yeso we ni mbə nya'a yimi nà' ni mbi zwiiri. Mbə nya'a bə ton əməd ifě Pailèt əni wɪ nya'a fə nuŋ iŋga i fiŋ ni tə biri saŋ əməd wɪ wə i. ¹⁴ Mbə nya'a ton Wəd Zeri ni Təm Kù'nɪ, si ghà ye' ni mbi na' mbaŋə ze ni nya'a zwiiri wəd i nən. ¹⁵ Mbə nya'a zwiiri wəd we niə nà' itənɪ, àyiə Njwiè nya'a zwemni əməd. Tɪ yi mɪzərɪmbin əni ənù zɔ.

¹⁶ À yi ibeni ani Yeso ghi ni mbanjè zî ni mbèà zèè bə kàŋ kyeri təm kààni. À yi ibeni we ni tî beri ənjim ə Yeso we ghi ni mbanjè zî bəti i ifě nən mbən mijim.

¹⁷ “Mbi bəŋgəb, mə kyeri ni chəi mbənə mbi ə bəd mbe niə teki inū iŋga əbeŋ mɔjū nya'a kyeri ənū ze ni mbə nya'a ghèè. ¹⁸ Àyiə ənū ze ni Nwiè nya'a che ənjim mbi bəd ikən mijim ghà rəŋwe ni Wəd məd we ni wɔ z'ə beri zə ŋgə', wɔ fə ghè zia jwɔ ani rəsi'. ¹⁹ Əne mbə beŋ tə fɪŋ, wə əsi ə Nwiè imbə' wɔ wa' mbə inū ribəŋ. ²⁰ Mbə mi ghè əne, Ənūŋisig biri zùtə tə fɪŋ. Wɔ biri bi chə ə Yeso ni ye' Wəd we ni wɔ ch'ə bə z', əsi nən. ²¹ Yeso beri chub ikaŋ pə ani Nwiè teki inū jim mbi ku' ichi ni wɔ nya'a fə ghè bəd ikən zenj ghà rəŋwe. ²² Mose nya'a ghà ni, 'Ənūŋisig Nwiè biri ghi ni wəd ikən jwi rəka' mbə bəd ichi ni wɔ nya'a ghè mə jwɔ. Mbə beri ghi inū jim mbe ni wɔ gha i nən. ²³ Mbi biri chi wəd jim we ni chəi wə zuuni ə wəd ikən Nwiè we rəka' bəd, nimni.' ²⁴ Bəd ikən Nwiè mijim, kə ri ani ə Samwəl wə pə ani mbe ni nya'a ye'e rənjim, nya'a fə ghà imbə' ini mbɔ. ²⁵ Mbə yiə bəŋ bəd ikən mbe. Mbə yiə bə ə bəŋ tɔ ani fi-so fe ni Nwiè nya'a sani mbi mbə mɔmbə' rəŋwe, ichi ni wɔ nya'a gha əmbi Abrahām ni, 'Mə biri zə əbərəbəd ig-wi minəbi jim mbe ni ye' igwɔ ə si ənjim ə bəŋ tɔ ani ə əghaŋ.' ²⁶ Nwiè nya'a ch'ə i wəd əfà'i, bə chə əməd i nən ni wɔ zə əbərəbəd igwɔ nən ichi ni wə ghè ni wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' nən wa' inū izig.”

Mbi nya'a niŋ ə Pità mbi Jɔn wə ifě məsa' əbeŋ

4 Əni Pità mbi Jɔn nya'a kiri ghəm əmbi ə bəd mbe, bəd mbən Nwiè, wəd kyeri məsɔgyɔ mbe ni nya'a nəŋgi ə mbən Nwiè mbi məSadusi' nya'a wə jwɔ igwɔ mɔmbəd. ² Mbi nya'a sə itəm imbə' ighəm ni Pità mbi Jɔn mbiə nya'a chwi inū bə sa'a ni bəd biri chə ənjim ə Yeso bəŋ zwemə. ³ Əne mbi nya'a gywi ə Pità mbi Jɔn wə wub ə ndəŋ imbə' mbi chub əŋgu pə ani ze ni beeni, imbə' ighəm ni əfub ə zia nya'a siə bəŋgə. ⁴ Àyiə bəd mɔkɔw' rəbɔ' mbe ni nya'a zu iŋgam Nwiè we, nya'a ben ə Kristo. Inun mbanjè nya'a pə ighabi ə chu' ritān.

⁵ Əni itu' nya'a chigi, bəd mbe ni nya'a teki inū iŋga əbeŋ mɔjū, bəd kyeri mbe riŋga əbeŋ mbi məchwiə rɔkə nya'a wə feti ə Jèrusalèm. ⁶ Mbi nya'a feti əne mbi Anas ni nya'a ətu igwɔ ə bəd mbən Nwiè. Kaifàs, mbi Jɔn, mbi Àlèzandà, mbi ə mbanjè rijim te ni nya'a riŋga inəbi ətu igwɔ ə bəd mbən Nwiè mbiə nya'a bə əŋgu. ⁷ Əni mbi nya'a niŋ ə Pità mbi Jɔn mbi wə təm ifě mɔmbəd, mbi nya'a biri əmbi mɔmbəd ni, “À ki ani ika wi, kə à ki ani ikum we ni mbə ghè ənū zə ə?”

⁸ Əzwɔ ə Zenj ə nya'a swi iŋga Pità, əne wɔ nya'a wiiɔ əmbi mɔmbəd ni, “Bəd niə teki inū mbi ə bəd kyeri riŋga əbeŋ! ⁹ Mbə mi ye'a nwəndi əwa rəchəŋ dè ənū ə chəm ni tɔ ghè ani ə mbanjè zî ni nya'a bu'rə, mbə mi bə kəb kyeri ichi ni tɔ che ghè ni mbanjè zî bəti i, ¹⁰ nji mbən mijim mbi mɔlzre mijim kyeri ni mbanjè zî ə təm ifě nən, bəti i kwə' ichi chəm ənjim ika we ni ye' ani ikum Yeso Kristo we ri ə Nazàret ni mbə nya'a kòmbi əzed ə ba'ni, àyiə Nwiè nya'a zwemni əməd. ¹¹ Yeso wə yi ighabi,

'İti we ni mbənə məbɔmi nəb nya'a toni, ni fə bəŋ ani iti ri ibu nəb.'

¹² Chəi wəd chərə ni tɔ wɔ chə bəd rəŋgə', imbə' ighəm ni chəi wəd chərə igwɔ ə si ni Nwiè nya'a nuŋ ni wɔ chə bəd rəŋgə'.”

¹³ Əni bəd mbe niə teki inū mbi ə bəd kyeri mbe riŋga əbeŋ nya'a zə ichi ni Pità mbi Jɔn nya'a ghəmə mbi ə fɪŋ ni kə, bə kyeri ni chəi mbi nya'a kyeri əŋwə'nɔ mbi ni mbi yi inati bəd, mbi nya'a yiiri. Mbi nya'a bə kyeri ni i mbiə nya'a yènə mbi Yeso. ¹⁴ Àyiə ichi ni mbi nya'a zə mbanjè ze ni Pità mbi Jɔn nya'a vɔ, ni nya'a təm iban mɔmbəd, chəi ənū ə chərə ni tɔ mbi nya'a wiri ghà.

¹⁵ Əne mbi nya'a ghà əmbi Pità mbi Jɔn ni mbi jwɔ riŋga nəb isa'i ze wo isig. Əni mbi nya'a jwɔ wə, mbi nya'a ghà mbənə mbənə ¹⁶ ni, “Tɔ kiə wə ghè ye mbi ə mbanjè tɔ ə? Wəd jim ə Jèrusalèm fə kyeri ni mbi fə ghè ənū ə yiiri ə kyeri, ni chəi ani tɔ rɔ ton. ¹⁷ Àyiə i ghi ni tɔ ənū zə ə wiri jaŋ i wə imbi əka' bəd, tɔ pati mɔmbəd ni tɔ mbi tɔ wiri ghà ə ənū ə mɔ'wə ani ikum wɔ.”

¹⁸ Əni mbi nya'a ghà əne, mbi nya'a wiri təŋ ə Pità mbi Jɔn, pati mɔmbəd ni tɔ mbi tɔ gha ə ənū ə mɔ'wə kɔ bə chwi ənū ə mɔ'wə ani ikum Yeso. ¹⁹ Àyiə Pità mbi Jɔn nya'a wiiɔ əmbi mɔmbəd ni, “Mbə sob mbənə mbənə ni zia wa kù' ifě Nwiè i zuuni əwən kɔ i zuuni ə Nwiè ə?”

²⁰ Chəi tɔ biri sob ni gha inū mbe ni tɔ fə zə bə zu.”

²¹ Əni mbi nya'a ghà əne, məsa' əbeŋ mbe nya'a yi pati mɔmbəd kwə' rɔkə, sàŋ ni mbi wo ə. Chəi mbi nya'a zə inəŋi ni chə mɔmbəd, imbə' ighəm ni bəd mijim mbiə nya'a yiiri ə Nwiè imbə' ənū ze ni nya'a ghè.

²² Mbanjè ze ni mbi nya'a ghè ənū ə yiiri zî ani məd vɔ əməd nya'a fə chə ighəm iwu iwum kwè.

Bəd Kristo nya'a kəŋgə' ə Nwiè ni wɔ na' fɪŋ ni kə i nən

²³ Əni mbi nya'a saŋ ə Pità mbi Jɔn, mbi nya'a nə' wə əsi mbə bəd pə ghà inū mbe ni bəd kyeri mbe ri ə mbən Nwiè mbi ə bəd kyeri mbe riŋga əbeŋ nya'a ghà əmbi mɔmbəd. ²⁴ Əni mbi nya'a zu inū mbe, mbi nya'a fcti kəŋgə' ə Nwiè ghà ni, “Ətumbɔ isig, à yi àwə nya'a teki ikaŋ, teki si, teki rɔbàə bə teki ighijim mbe ni ye' iŋga ighi mbɔ. ²⁵ À nya'a chə ənjim Əzwɔ ə Zenj ghè a mbə' kyeri ifɔn Dèvid, e wəd əfà'i, ghəm ghà ni, 'Bəd mbe ni ka'i mɔjū nya'a sə itəm imbə' ə yə ə?”

Bəd kiə kəndi inū əko imbə' ə yə ə?
²⁶ Mifɔn ri igwɔ ə si nya'a fə teki ə inyod, mətumbɔ bəd nya'a bə feti

ye'e ni mbə zəŋ Ənūŋisig mbi Wəd məd we ni wɔ z'ə'.

²⁷ À yi rəsi' ni Herɔd mbi Pailèt nya'a fcti mbi ə bəd mbe ni ka'i mɔjū bə fcti mbi mɔlzre iŋga əsi zî, əne taŋ minəŋ igwɔ ə Yeso, e wəd əfà'i we ni zenj, ni à nya'a z'ə,

²⁸ imbə' ghi inū jim mbe ni à nya'a nuŋ ani e ika bə fcti ani e ikəndi ni mbi biri ghè. ²⁹ Əne tɔnɔn Ənūŋisig, zə ichi ni mbiə fəŋ əwa. Ghi ni mbə, mbe bəd əfà'i, gha e iŋgam mbi ə fɪŋ ni kə. ³⁰ Tɔ miə ghè əne, à sem e əbɔ ghi ni tɔ vɔ bəd əwəŋ bə ghè inweeni-inū fcti inū yiiri ani ikum Yeso, e wəd əfà'i ni zenj.”

³¹ Əni mbi nya'a kəŋgi ə Nwiə məànı, əsi ze ni mbi nya'a feti əŋgu ə nya'a wùd. Əzwı ə Zenji ə nya'a swi iŋga mıməđ mijim, mbi gha iŋgam Nwiə mbi fiŋ ni kă.

Bêd Kristo nya'a fcti mbə ighi əni mbi mɔ'

³² Bêd mijim mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a mbi ə fiŋ mɔ' fci mbi əzwı ə mɔ'. Chəi wəđ mɔ' nya'a gha ni ighi mbe ni tə beri yi mbi. Mbi nya'a beri ighijim əni mbi mɔ'. ³³ Bêd tom Kristo mbe mbiə nya'a ghà imbə' ichi ni Ənùŋisig Yeso nya'a zwemə. I mbiə nya'a ghà əne əni inənjı ni kaani. İchòm Nwiə wiə nya'a igwi mıməđ mijim. ³⁴ Chəi wi mɔ' rəbɔ' mıməđ nya'a kwan əghi, imbə' ighəm ni bêd mijim mbe ni nya'a beri isi si kə nəb nya'a fəndi ighi mbe, niŋ ikab we ni mbi fəndi əŋgu ³⁵ wə nuj ifə bêd tom mbe. Mbi nya'a si niŋ ighi mbe ghəpə ichi ni wəđ mɔ' mɔ' nya'a kəbi.

³⁶ Ziə nya'a chə ni Jòsəf, ni bêd tom nya'a chu əməđ əni ə Banabàs (əton əni ikum we yi ni, Wan mbanə niə tımbə ə bêd), ni nya'a riŋga inəbi Levi, mbi gywi əməđ ə Saiprüs, ³⁷ nya'a fen i mber, wə mbi ikab we pə nuj ifə bêd tom mbe.

Ənù imbə' Ananiàs mbi Səfirà

5 Mbanə mɔ' ni ikum məđ nya'a Ananiàs mbi i iwi ni ikum məđ nya'a Səfirà, nya'a fən əsi ə si ni nya'a əzi mıməđ. ² Mbi nya'a fen əne, Ananiàs teki mbi i iwi, nuj əbà ri əni ikab we. Wı nya'a wə mbi əbù' ikab pə nuj ifə bêd tom mbe.

³ Əni wı nya'a nuj əne, Pità nya'a biiri i bɔ ni, "Ananiàs, əton ni à saŋ ni Satàn nyi iŋga e fiŋ ghı ni à ghà miŋhab əmbi Əzwı ə Zenji, əne nuj əba ri əni ikab we ni à fen əsi ə si ze, ki imbə' ə yə ə? ⁴ Əni chəi à nya'a kiri fen əsi ze, imbə' à yiə nya'a əze ə? Əni à nya'a feni, imbə' ikab we yiə nya'a kiri we ə? Əton ni à kəndi ikwi ənù zı ki imbə' ə yə ə? Chəi à gha miŋhab mbı əmbi ə bêd, à ghà ye' əmbi ə Nwiə."

⁵ Əni Ananiàs nya'a zu ənù zı, wı nya'a gu ə si, kwi. Bêd mijim mbe ni nya'a zu ənù zı nya'a bɔ kwà' riŋgə'. ⁶ Nğwà' bêd nya'a n' nib əvi əməđ, bə' wə twenji.

⁷ Əni mıawà nya'a che ighabi mitad, iwi məđ nya'a wə nyi. Chəi wı nya'a kyeri ənù ze ni nya'a ghı. ⁸ Pità nya'a biiri i bɔ ni, "Gha i num, à kə inun ikab we ni mbə nya'a fen əsi ə si ze əŋgu wı ə?"

Wı nya'a wiirı ni, "Ee, à yi iwı."

⁹ Pità nya'a ghà i bɔ ni, "À kiə ye ə ghi ni mbə fcti ben ni mbə kwà'ni Əzwı Ənùŋisig ə? Zə, bêd mbe ni twenj e nom mbi ichı nəb tıŋın. Mbi biri bi be' əwe wə isig.

¹⁰ Àmei əwu əwən, wı nya'a gù iban iwu Pità, kwi. Əni nğwà' bêd ze nya'a wiri ye'e nyi, mbi nya'a zə ni wı fə kwi, əne mbi nya'a bə be' əməđ wə twenj iban inom məđ. ¹¹ Ifeti bêd Kristo mbi ə bêd mijim mbe ni nya'a zu inù mbı nya'a bɔ kwà' riŋgə'."

Bêd tom nya'a ghı inù yiiri mbi inweeni-inù

¹² Bêd tom Kristo nya'a ghı inweeni-inù mbi inù yiiri. Bêd mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a feti ichı ətəŋ ze ni mbi nya'a tɔŋ əni Ətəŋ ə Solomòn. ¹³ Chəi wəđ mɔ' ri

isig ni tı wı nya'a yim fiŋ fcti əbɔ' mıməđ, əyiə i mbiə nya'a wumni mıməđ kwà' riŋgə'. ¹⁴ Mıŋn mbanə mbi məyi mbiə nya'a fcti əbɔ' bêd mbe ni nya'a ben Ənùŋisig, əne inən mıməđ wiə nya'a siə nɔ'riə wə imbi. ¹⁵ İnù yiiri mbe ni bêd tom Kristo nya'a ghı, nya'a ghı ni bêd be' mbə bêd əwɔn wə nuj igun mikon fci igun mimatə iban inənjı, imbə' əni Pità ə chəə, əziŋ əməđ ə ze tı ziə chə igwi mbi mɔ', vı mıməđ. ¹⁶ Bêd mıŋnɔ' nya'a bə n' riŋga isi mbe ni nya'a kad ə Jèrusalèm wə mbi mbə bêd əwɔn fci mbiə bêd mbe ni izwi ribŋ nya'a iŋga mıməđ. Bêd tom mbe nya'a vı mıməđ mijim.

Bêd nya'a nwəndı tikyeri-iwu bêd tom mbe

¹⁷ Ədıl ə nya'a swi iŋga fiŋ ətu igwi ə bêd mbàn Nwiə bə swi iŋga fiŋ bêd mijim mbe ni nya'a mbi məđ, əne yiə bêd riŋga ifcti mıSadusiı. ¹⁸ Mbi nya'a gywı bêd tom mbe wə zı ə nəb ndəŋ əberj. ¹⁹ À nya'a izimi we, əŋgirə Ənùŋisig nya'a wə fi' mıchı nəb ndəŋ ze, chı mıməđ chə əsaŋ, ghà əmbi mıməđ ni, ²⁰ "Mbə wo təm iŋga mbàn Nwiə ghà inù jim imbə' ichi ni tı bêd jig itənı fi wı." ²¹ Əni itu' nya'a chigi, mbi nya'a wə nyi iŋga mbàn Nwiə, kɔ chwi inù ichi ni əŋgirə we kə' ghà əmbi mıməđ.

Ətu igwi ə bêd mbàn Nwiə mbi ə bêd mbe ni nya'a mbi məđ, nya'a wə tɔŋ məsa' əberj mijim mbi ə bêd kyerj mıjıl mijim ni mbi wo feti iŋga ichəm mıməđ. Əni mbi nya'a wə feti, mbi nya'a chə bêd ni mbi wo niŋ bêd tom mbe ri ə nəb ndəŋ ye'e mbi mıməđ. ²² Əyiə əni mısɔgyı mbe nya'a wo ə nəb ndəŋ, chəi mbi nya'a zə bêd tom mbe iŋga nəb ndəŋ ze, əne mbi nya'a bəndı wə ghà ni, ²³ "Tı kə' pə zə nəb ndəŋ ze ni mbi fən kwà' ichi chòm, bə zə mısɔgyı mbe niə nəŋgi isi ni təmbi iban mıchı nəb. Əyiə əni tı si fi' nəb ndəŋ ze, chəi tı zə wəđ mɔ' iŋga." ²⁴ Əni ətu igwi mısɔgyı mbe niə nəŋgi ə mbàn Nwiə mbi ə bêd kyerj mbe ri ə mbàn Nwiə nya'a zu ənù zı, ziə nya'a chə mıməđ, əne mbi nya'a bid əwən imbə' ənù ze ni biri jwı ri əni ənù zı. ²⁵ Əni mbi nya'a bid əne, wəđ mɔ' nya'a wə ghà əmbi mıməđ ni, "Mbə zə! Mbanə te ni mbə kə' zı ə ndəŋ i te təmbi iŋga mbàn Nwiə, chwi inù!" ²⁶ Əni mbi nya'a zu əne, ətu igwi mısɔgyı nya'a wə mbi mbi mısɔgyı, pə niŋ mıməđ wə mbi mbiwən. Chəi mbi nya'a niŋ mıməđ əni ika, imbə' ighəm ni i mbiə nya'a bɔə ni bêd mbe biri tumbi əwən əni əti.

²⁷ Əni mbi nya'a niŋ mıməđ wə əne, mbi nya'a pə nuj mıməđ ni mbi təm ifə məsa' əberj mbe. Ətu igwi ə bêd mbàn Nwiə nya'a biiri əmbi mıməđ ni, ²⁸ "Tı nya'a fə jəŋgi pati əwən ni tı mbə chwi ə ənù ə mɔ' əni ikum wı, əyiə inù mbe ni mbəə chwıə fə jaŋ iŋga Jèrusalèm jim. Mbə mbiə bə kəb ghı ni ndən imbə' ichi ni mbi zwiiri əməđ nyi igwi na."

²⁹ Əyiə Pità mbi ə bêd tom Kristo mbə nya'a wiiri ni, "Tı beri zuuni ə Nwiə, ka'ı bêd. ³⁰ Nwiə mba mımbə' rəŋwe nya'a zwemni ə Yeso we ni mbə nya'a kombi əzed ə ba'ni, zwiiri. ³¹ Nwiə nya'a nɔ əməđ nuj əni e əbà əbɔ ə jigi ni wı chub əni Əchə bêd fci əni Wəđ niə chıə bêd rəŋgə', imbə' wı ghi ni mıIzre berj tə fiŋ, Nwiə

wa' inû ribòŋ mîmăd. ³² Mbă mbi Əzwî ə Zenji ze ni Njwiè na' əmbi ə bəđ mbe niə zuuni əməd yiə mîzərimbin əni inû mbđ."

³³ Əni məsa' əbeŋ mbe nya'a zu ənû zđ, mbi nya'a sə itəm kwà' rîŋgə'. Əne mbi nya'a kəb ni nji mbə zwiiri mîmăd. ³⁴ Əyiə Farisiî məw' ni ikum məd nya'a Gəmalieł wiə nya'a əbɔ' məsa' əbeŋ mbe. Məd yiə nya'a əchwiə rîkə. Bəđ mîjim mbiə nya'a bə wumni əməd. Wî nya'a n' təm ghà ni mbi cha bəđ tom mbe isig əni ikə nyumə. ³⁵ Əni mbi nya'a cha mîmăd isig, wî nya'a ghà əmbi məsa' əbeŋ mbə ni, "Mîizre, mbə we ə mbi ənû ze ni mbəə kəb ghî mbi ə mbanjə tđ. ³⁶ Ə nya'a əni ə nyùmə məw', mbanjə məw' ze ni mbi nya'a təŋ əni ə Tiodàs nya'a n' ghà ni tə yi ədabi ə wəđ. Bəđ ighabi əki əkwə nya'a fcti əbɔ' məd. Əyiə mbi nya'a zwiiri əməd, əne bəđ mbe ni nya'a beeni əbɔ' məd nya'a jəŋə. Ənû əməd ze ə nya'a nim. ³⁷ Əze ə niə cheə, wəđ məw' ri ə Galiliî ni mbi nya'a təŋ əni Judàs nya'a bə n' iŋga ini mbe ni mbi nya'a təŋə bəđ, əne sũŋ bəđ məw' əbɔ' ni. Wî nya'a bə kwî, əne bəđ mîjim mbe ni nya'a beeni əbɔ' məd nya'a bə jəŋə. ³⁸ Əne imbə' isa'î wđ ni ye' əni a ifě, mə ghà i nən ni mbə chi mbə ibɔ rîŋga inû mbanjə tđ! Mbə saŋ mîmăd! Ə mi ye' ni ənû ze ni mbie kəb ghî, kî əfà'î zđ ni mbie kəb fà' yi ri əmbi ə bəđ mîzəŋichù, ziə biri nwiè. ³⁹ Əyiə ənû zđ ə mi n' ri əmbi ə Njwiè, nji chəi mbə biri beri ika ni banj mîmăd. İghəm mbə biri zə ni mbə mbie zəŋə mbi ə Njwiè."

⁴⁰ Məsa' əbeŋ mbe nya'a zu ikə Gəmalieł. Əni mbi nya'a wiri təŋ bəđ tom mbe, mbi nya'a te mîmăd əni ə ŋgwad, pati mîmăd ghà ni ti mbi tɔ gha ə ənû ə məw' əni ikum Yeso. Mbi nya'a ghî əne sàŋ mîmăd mbi wə əwən. ⁴¹ Bəđ tom mbe nya'a sàŋ məsa' əbeŋ mbe yènə gha'ə ni Njwiè fə zə əwən ni mbə ku' ni zə ŋgə' bə beri tənid ətu imbə' ə Yeso. ⁴² Mbi nya'a wə imbi ini jim ni chwi inû bə fəri ni ghà ikəŋ chòm iŋga mbàn Njwiè bə fəri iŋga tə nəb ni Yeso yiə Wəđ we ni Njwiè zəw'.

Mbi nya'a chɔ' mbanjə sambe ni ti weeri bəđ tom

6 Ə nya'a iŋga ini mbe, əni inun bəđ mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a siə nɔ'riə wə imbi, mîjû mbe ni nya'a ghəm ə Griik mbiə nya'a ghəmbi mbe ni nya'a ghəm ə Hibrù, imbə' ighəm ni i mbiə nya'a mē'nî miku əyi mîmăd ini jim əni mbi nya'a ghəpə ighijig. ² Bəđ tom mbe wum chđb rîbe nya'a feti bəđ mîjim mbe ni nya'a ben ə Kristo ghà ni, "Zi rika bəŋ i ni tî saŋ ənû ni gha iŋgam Njwiè imbə' ghaŋi rijig. ³ Əne kyə bəŋgəb, mbə chɔ' mbanjə sambe rəka' nən ni bəđ ə ghà inû chòm imbə' mîmăd, ni Əzwî ə Zenji ə swi iŋga mîmăd, mbi bə beri iwe, imbə' tî na' ənû ni ghaŋi rijig əmbi mîmăd. ⁴ Əne mbə əni wa righəm, tî biri ten ni kəŋgi ə Njwiè bə ten ni ghà iŋgam Njwiè."

⁵ Ənû ze ni mbi nya'a ghə ə nya'a bəŋ əmbi inđn bəđ we ijim. Əne mbi nya'a chɔ' ə Stifin ni ibeni məd nya'a kaani, Əzwî ə Zenji ə bə swi iŋga məd. Mbi nya'a bə chɔ' ə Filip mbi Prokorüs mbi Nìkano mbi Timòn mbi Pəmenàs mbi Nikolaüs ni nya'a ri ə Antičk, ni nya'a fə beŋ i fiŋ ben ənû ə Njwiè mîjû. ⁶ Mbi nya'a nuŋ mbanjə tđ

sambe ifě bəđ tom mbe, əne mbi nya'a kəŋgi ə Njwiè bə zab mbə ibɔ igwi mîmăd.

⁷ İŋgam Njwiè wiə nya'a jəŋə wə imbi. Inun bəđ mbe ni nya'a ben ə Kristo ə Jèrusalèm wiə nya'a bə nɔ'riə wə imbi əni ə bid. Bəđ mbàn Njwiè kəŋɔ' nya'a bə ben ə Kristo.

Bəđ mbe ni nya'a teki inû iŋga əbeŋ mîjû nya'a gywî ə Stifin

⁸ Njwiè nya'a ghî ichtòm əni ə Stifin bə na' ika i bɔ. Əne wî nya'a kɔ ghî inû yiiri bə kɔ ghî inweeni-inû ka ka əka' ə bəđ. ⁹ Bəđ məw' ni nya'a rîŋga nəb əkàtî mîjû mbe ni nya'a jwi ri əni əbò'ò, ichî ni mbi nya'a təŋə nəb əkàtî ze, nya'a kɔ təŋi mbi Stifin. Bəđ mbe yiə nya'a mîjû ni nya'a ri ə Sirin, ri ə Àlèzandrià, ri ə Selisià bə fəri ri ə Es-ià. ¹⁰ Əzwî ə Zenji ə nya'a na' iwe əmbi Stifin ni wî mi ghəm, chəi əni ti bəđ wiiri. ¹¹ Əne mbi nya'a no bəđ məw' əŋjim əŋjim ni mbi gha ni, "Tî kə' zu əni wiə zòm ə Mose bə zòm ə Njwiè." ¹² Əni mbi nya'a ghà əne, mbi nya'a nɔm fiŋ ri bəđ mbe ni nya'a əŋgu, nɔm fiŋ ri bəđ kyəŋ mbe rîŋga əbeŋ bə nɔm ti məchwiə rîkə. Əne mbi nya'a gywî əməd niŋ wo ifě məsa' əbeŋ. ¹³ Əni mbi nya'a pə əŋgu, mbi nya'a zî mîzərimbin mighab ni nya'a gha ni, "Mbanjə zđ ziə ghà mîŋgam ribòŋ imbə' mbàn Njwiè bə fəri imbə' tikə ri Mose. ¹⁴ Tî nya'a zu əni wî nya'a gha ni Yeso we ri ə Nazàret biri sa' mbàn Njwiè, bə kwepi michî əbeŋ mbe ni Mose nya'a na' i na." ¹⁵ Bəđ mîjim mbe ni nya'a chub iŋga ichtəm we nya'a təŋ əghə igwi məd zə ni ifě məd wiə nya'a ighabi wî əŋgirə.

İŋgam Stifin əmbi məsa' əbeŋ

7 Ətu igwi ə bəđ mbàn Njwiè nya'a biiri əmbi Stifin ni, "İnû mbđ ni mbi gha wa ki inû rəs' ə?" ² Stifin nya'a wiiri ni, "Mbi bəŋgəb mbi mbi mîmbă', mbə zwet! Njwiè we ni tiə wumniə nya'a jwi ifě a mbă' Abràham əni wî nya'a kiri ə Mèsòpòtemià, əne yiə bəŋ wî nya'a siə wə chub ə Haràn. ³ Wî nya'a jwi ghà i bɔ ni, 'Nɔ' saŋ e əbeŋ bə sàŋ e inəbi wə iŋga əbeŋ ze ni mə biri chwi i ne.' ⁴ Əne wî nya'a n' rîŋga əbeŋ ə Chaldià wə chub ə Haràn. Əni mbă' məd nya'a kwî, Njwiè nya'a chî əməd rîŋga əbeŋ ze chà iŋga əbeŋ zđ ni mbən ə chub iŋga rîŋin. ⁵ Chəi Njwiè nya'a wəđ əməd əni ə si, ka àbei əni itam əwu ə fibi. Əyiə wî nya'a kà' əməd ni əbeŋ zđ ə biri ye' əzi əməd mbi əzi ə bɔn ti əni əghaŋ əməd. Wî nya'a kà' əne əni chəi Abràham nya'a kiri beri wan. ⁶ Njwiè nya'a ghà əmbi Abràham ni, 'Bɔn ti əni e əghaŋ biri chub əni inđ'ç iŋga əbeŋ ə cherə. Bəđ mbe rîŋga əbeŋ ze biri niŋ mîmăd əni ibò'ò, chə mîmăd ighəm iwu əki əkwə. ⁷ Əyiə mə biri zi isa'î igwi əbeŋ ze ni mîmăd ə fà' əbò'ò iŋga. Əze ə niə cheə, mbi biri jwi rîŋga əbeŋ ze ye'e wumni əmi iŋga əsi zđ.' ⁸ Njwiè nya'a ghà əne san fiso mbi Abràham ni wî ne bɔn mbanjə. Abràham nya'a gywi ə Aizik, ne əməd igwi ini fami. Aizik nya'a gywi ə Jakđb, Jakđb nya'a si gywi mîmbă' inəbi mîizre mbe wum chđb rîbe.

9 "Mìmbă' inəbi mbe nya'a ghì àdii əni ə Jòsəf, əne fən əməd əmbi ə bəd ni nya'a niŋ əməd wò ə İjìpt. Àyia Njwiè wiə nya'a i mbi məd, 10 əne wì nya'a chì əməd riŋga ŋgə' jìm ze ni wì nya'a zəə. Njwiè nya'a nà' iwe i bə bə ghì ni Ferò ni nya'a ifɔn mɪİjìpt, ghì ɪchòm əni məd. Ferò nya'a nùŋ əməd əni ə gɔmnà igwi ə İjìpt bə fɔri igwi i inəbi jìm. 11 Nji kă kă nya'a nyi iŋga İjìpt jìm bə nyi iŋga əbà əberŋ ze ri ə Kanàan. Nji kă kă ze nya'a ghì ni ŋgə' kyeŋ nyi igwi ə bəd. Chəi mba mɪmbă' rəŋwe mbe tɪ mbi nya'a beri ighijig. 12 Àyia əni Jakɔb nya'a zu ni ighijig mbi ə İjìpt, wì nya'a tom mba mɪmbă' rəŋwe əŋgu əni ighəm ritu. 13 Əni mbi nya'a wo əni ighəm we ni pe be, Jòsəf nya'a ghì bɔŋgɔb məd kyeri əməd. Ferò nya'a bə kyeri inəbi Jòsəf. 14 Jòsəf nya'a chà mbi tɔŋ ə Jakɔb, mbă' məd, bə tɔŋ i inəbi jìm. Inun bəd we ni nya'a wo əŋgu yia nya'a iwum sambe chòb ritàn. 15 Əne Jakɔb nya'a swi'í wò ə İjìpt, əsi ni məd mbi mba mɪmbă' rəŋwe nya'a kwi əŋgu. 16 Mbi nya'a be' ivi mɪməd wò ə Sechəm, pè bɔŋ iŋga isi we ni Abràham nya'a zon əni inun ikab mɔ'ɔ ri əmbi ə bɔn Hamò we ri ə Sechəm.

17 "Əni ə nyùmə nya'a fə siə tiinə ni Njwiè nya'a beri ghi ənù ze ni wì nya'a ka' əmbi Abràham, inun mba bəd mbe ni nya'a ə İjìpt wiə nya'a nɔ'riə wò imbi, 18 pè əni ifɔn cherə, ni chəi wì nya'a kyeri ə Jòsəf, nya'a kɔ tumbi ə İjìpt. 19 Wì nya'a taŋ mɪnaŋ igwi mba bəd, ghì izig əni mɪməd ichi ni wì nya'a nyen mɪməd ni mbi wa' mbə bɔn bɔd isig, imbə' mbi kwiri. 20 À yì əni ə nyùmə wɔ ni mbi nya'a gywi ə Mose. Wì nya'a bɔŋ əku ifè Njwiè. Mbi nya'a ni əməd iŋga nəb mbă' məd əmīg ətad. 21 Əni mbi nya'a chi əməd riŋga əkwì, wan əyi Ferò nya'a niŋ əməd ni ighabi i wan. 22 Wì nya'a kwembi iwe jìm we ni bəd mbe ri ə İjìpt nya'a beri, əne wì nya'a dabə əni iŋgam bə fɔri əni inù mbe ni wì nya'a ghìə.

23 "Əni wì nya'a fə si ighəm iwu iwum kwè, zia nya'a nyi iŋga fɪŋ məd ni wì wo mò mbi bɔŋgɔb mɪIzre. 24 Wì nya'a pè zə ichi ni wəd İjìpt mɔ'ɔ nya'a somə wəd Izre, əne wì nya'a wò wèèrì wəd Izre we wì əna əməd ichi ni wì nya'a kù wəd İjìpt we zwiiri. 25 Wì nya'a kɔndi ni mbi bɔŋgɔb nya'a beri kyeri ni Njwiè biri chə əni i njim chì mɪməd rəŋgə', àyia chəi mbi nya'a kyeri. 26 À nya'a əni ze ni beeni, wì nya'a zə mɪIzre mibe ni nya'a zɔŋə. Wì nya'a kəb ni nji tə määnì taŋ mɪməd, əne wì nya'a ghà əmbi mɪməd ni, 'Mbaŋə, mbə yia bɔŋgɔb. Mbə kiə zɔŋ imbə' ə ye ə?' 27 Àyia mbaŋə ze ni nya'a somə wi cherə, nya'a tin ə Mose, biiri i bɔ ni, 'À kiə we nuŋ əwe əni ə wəd niə tùmɔzi əwa bə sa' əwa ə?' 28 À wa kəb zwiiri əmi ichi ni à kə' zwiiri wəd İjìpt we riwɔ ə?' 29 Əni Mose nya'a zu ənù ze, wì nya'a nòrə wò chub əni ɪnɔ'ɔ ə Midian. Wì nya'a chub əŋgu, nam, gywi bɔn mbaŋə mibe.

30 "Əni Mose nya'a fə chub əŋgu ighəm iwu iwum kwè, əŋgirə nya'a jwì ifè i bɔ iŋga ətud. Wì nya'a jwì iŋga inemi iwid. Ənù zɔ ə nya'a ghì iŋga ibad rikwà'i we ri iwum Sinai. 31 Əni Mose nya'a zə əne, zia nya'a chə əməd. Əni wì nya'a tindi i wò jengì neŋ, wì nya'a zu gɪ ənùŋisig ni nya'a gha i bɔ ni, 32 'Mɔ yia Njwiè mbe mɪmbă' rəŋwe, Njwiè Abràham, wì Aizik mbi wì Jakɔb.' Mose

nya'a bindi, əne chəi wì nya'a wiri yim fɪŋ nèn inemi iwid we. 33 Əne ənùŋisig nya'a gha i bɔ ni, 'Chi mbe itabi, imbə' ighəm ni əsi ze ni à təm əŋgu yì əsi iwumni. 34 Mə fə zə ichi ni mbiə chəə mbi bəd mbe ni ye' ə İjìpt. Mə fə zu ichi ni mɪməd ə chwəmə, əne mə fə swi'í ye'e i chi mɪməd rəŋgə'. Tɪnɪn ye'e, mə biri tom əwe ə İjìpt.'

35 "À yia Mose wɔ ni mbi nya'a ton əməd ghà ni, 'À kiə we nuŋ əwe əni ə wəd niə tùmɔzi əwa bə sa' əwa ə?' Njwiè nya'a tom əməd ni wì tumbi mɪIzre, mbi ni wì chi mɪməd rəŋgə' ənjim əŋgirə we ni nya'a jwì ifè i bɔ iŋga ətud. 36 Wì nya'a chì mɪməd ri ə İjìpt əni wì fə nya'a ghi inù yiri bə ghì inweeni-inù ə İjìpt, iŋga Rìbàà Bəgi, bə fɔri iŋga ibad rikwà'i ighəm iwu iwum kwè. 37 À yia Mose wɔ ni nya'a gha əmbi mɪIzre ni, 'Njwiè biri chɔ' wəd ɪkən nəka' mbə bəd ichi ni wì nya'a chɔ' əmi.'

38 Mose wiə nya'a mbi mɪIzre iŋga ibad rikwà'i. I wiə nya'a mbi əŋgirə we ni nya'a gham i bɔ ikaŋ iwum Sinai. I wiə nya'a bə mbi mba mɪmbă' rəŋwe. Wì nya'a niŋ mikən mbe niə ghì ni bəd jig ɪtənì ye'e na' i na.

39 "Àyia mba mɪmbă' rəŋwe nya'a ton ni zuuni əməd. Mbi nya'a tin əməd chà iban, kəb ye' ni mbə wiri bəndi wò ə İjìpt. 40 Əne mbi nya'a ghà əmbi Eròn ni, 'Teki mɪŋwiè i na ni biri chə imbi i na chà əwa. À ye' imbə' Mose we ni kə' chə əwa ri ə İjìpt, chəi tɪ kyeri ənù ze ni fə ghi əni məd.' 41 À yì əni ə nyùmə we ni mbi nya'a kywi anəŋ ni nya'a ighabi ə wan rikun, əne nà' ighi əfà i bɔ. Əni mbi nya'a ghi əne, mbi nya'a kɔ gha' imbə' əfà'i ze ni mbi nya'a fa' əni mbə ibɔ. 42 Àyia Njwiè nya'a fid i njim əni mɪməd. Wì nya'a ghì ni mbi kɔ wumni titəmi te ri əton ikaŋ ichi ni mbi nya'a ŋwa'ni iŋga əŋwà'nì bəd ɪkən ni:

MɪIzre, mbə wa nya'a nà' nyam te ni mbi kyemi bə nà' ighi əfà i num

əni mbə nya'a ighəm iwu iwum kwè iŋga ibad rikwà'i ə?

43 Mbə mbiə nya'a bè' ye' iŋweni ŋwiè we ni mbiə tɔŋ əni Molòk

bə bè' fitəmi ŋwiè we ni mbiə tɔŋ əni Refàn, ni ye' mbəanəŋ mbe ni mbə nya'a teki imbə' wumni. Əne mə biri cha əwən əni ɪnɔ'ɔ əni mbi chə ə Babilòn wò.

44 "Mba mɪmbă' rəŋwe nya'a bè' iŋweni we ni nya'a chwi ni Njwiè wì mbi mɪməd əni mbi nya'a iŋga ibad rikwà'i. Mbi nya'a kod iŋweni we ichi ni Njwiè nya'a chwi əmbi Mose ni wì kod. Mbi nya'a kod beeni əbɔ' əmīg ze ni Njwiè nya'a chwi əmbi Mose. 45 Əni əgha ə nya'a saari, mba mɪmbă' rəŋwe, ni nya'a mbi Jòsuà, nya'a bè' iŋweni we ye'e nyi iŋga əberŋ zɔ əni mbi nya'a fə niŋ iberŋ mbe ni Njwiè nya'a fə fid bəd riŋga. Iŋweni we nya'a chub iŋga əberŋ zɔ pè əni Dèvid nya'a ifɔn. 46 Njwiè nya'a zə ni Dèvid ə bɔŋ. Əne Dèvid nya'a ghà i bɔ ni wì saŋ i tə bɔm əsi ə chub əmbi məd we ni ye' Njwiè Jakɔb. 47 À yì ifɔn Solomòn nya'a bɔm nəb ze i bɔ.

48 "Àyia chəi əchə-isig ə chub iŋga nəb ni bəd bɔmi. Wəd ɪkən Njwiè ə ghà ni,

49 'Ənùŋisig ə ghà ni, ikaŋ yì mi ətən ifɔn, si yì əsi ni miə teeri mbi iwu igun.

À ki ikwi nàb wi ni à biri bóm i num ə?
 Kì à ki əsi zi ni mə biri zwiiri əᅅgu ə?
⁵⁰ Ka à wa ki i mbi ibo nya'a teki ighi mbō jìm ə?
⁵¹ "Mbə yiə m̄-əkà itu! Tə fìᅅ mbi mbə ìtōᅅ yi ighabi tì bəð mbe ni ka'í m̄jù! Chəi mbəə zuuni Əzwí ə Zeri!
 Mbə yi ighabi mbə m̄mbă' rəᅅwe. Mbə mbiə ghè àmei inû mbe ni m̄măd nya'a ghè. ⁵² À kiə wəð ìkən Nwiè wi ni chəi mbə m̄mbă' rəᅅwe nya'a nwendì tikyeri-iwu məd ə? Mbi nya'a zwiiri bəð mbe ni nya'a be ghà ni Wəð we niə ghè inû ni kù'n̄i biri ye'e. T̄n̄in mbə fə fèn əməd mbi zwiiri. ⁵³ Mbə nya'a niᅅ tikə te ni m̄biəᅅgiriə nya'a na'a, àyiə chəi mbəə n̄ᅅᅅ."

Məsa' əberᅅ nya'a tumbi ə Stifin əni əti

⁵⁴ Əni məsa' əberᅅ mbe nya'a zu inû mbe ni Stifin nya'a ghəə, mbi nya'a sə itəm kwà' riᅅgə'. Mbi nya'a sə əne, kud əsɔᅅ əbɔ' məd. ⁵⁵ Àyiə Stifin, ni Əzwí ə Zeri ə nya'a swi iᅅga məd, nya'a neᅅ ikaᅅ zə izeri zeri Nwiè bə zə ə Yeso ni nya'a təm əbà əbɔ ə jigi ə Nwiè. ⁵⁶ W̄i nya'a zə əne ghà ni, "Mbə zə! Mə wiə zə ikaᅅ əf'ə. Mə wiə bə zə ə Wan Wəð ni təm əbà əbɔ ə jigi ə Nwiè."
⁵⁷ Məsa' əberᅅ mbe nya'a zu əne, kyerᅅ r̄kă, kubri mbə ìtōᅅ əni mbə ibo, f̄ti suə wò feti igwi məd, ⁵⁸ niᅅ əməd wò mə' əᅅjim əsi ze, tumbi əni əti. Bəð mbe ni nya'a tumbi əməd nya'a n̄ᅅ tə ngyw̄i iban iwu əᅅᅅ ə mɔ'c ni ikum məd nya'a S̄l. ⁵⁹ Əni mbi nya'a tumbi ə Stifin əne, w̄i nya'a k̄ᅅᅅᅅ ə Nwiè ghà ni, "Ən̄ᅅᅅᅅ Yeso, niᅅ m̄i əzwí!" ⁶⁰ Əni w̄i nya'a ghà əne, w̄i nya'a ch̄nd̄i itu inywi ə si, kyerᅅ r̄kă ghà ni, "Ən̄ᅅᅅᅅ, t̄rə yim e m̄măd iᅅga f̄iᅅ imbə' ən̄ᅅ r̄bɔᅅ z̄i ni mbi ghi." Əni w̄i nya'a ghà əne, w̄i nya'a m̄nd̄i.

8 S̄l nya'a ben ni mbi zwiiri ə Stifin.

S̄l wiə nya'a nwend̄i tikyeri-iwu bəð Kristo

Àmei əni ze ni mbi nya'a zwiiri ə Stifin, mbi nya'a ko nwend̄i tikyeri-iwu bəð Kristo ə J̄rusaləm kwà' əni ikă. Bəð Kristo mbe m̄jìᅅ nya'a j̄n̄ wò iᅅga iba iberᅅ mbe ri ə J̄udeyà f̄ri ə Sàmariyà. Àmei bəð tom nya'a ten ə J̄rusaləm. ² Bəð ni nya'a n̄ᅅ f̄iᅅ iᅅᅅ ə Nwiè nya'a niᅅ əvi ə Stifin w̄i twenᅅ. Mbi nya'a d̄i əməd kwà' riᅅgə'.
³ S̄l nya'a kəb ni niᅅ tə nimni bəð Kristo. Əne w̄i nya'a ko ghanə nyirə nəb, yènə s̄ᅅᅅ bəð mbe ni nya'a ben ə Kristo, mbanᅅ mbi məyi, wò z̄i ə ndəᅅ.

Filip † nya'a gha ikən chòm ə Sàmariyà

⁴ Bəð Kristo mbe ni nya'a janᅅ, mbiə nya'a yènə ghà iᅅᅅᅅ Nwiè isi jìᅅ. ⁵ Filip nya'a swi'í wò iᅅga əsi ə mɔ'c əbà əberᅅ ze ri ə Sàmariyà. W̄i nya'a pè ko ghà ən̄ᅅ im-bə' Wəð we ni Nwiè zɔ'c əmbi ə bəð mbe ni nya'a əsi ze. ⁶ Əni m̄n̄ᅅᅅ bəð nya'a zu bə zə inû yiiri mbe ni Filip nya'a ghè, mbi nya'a z̄i ətu ni zweti inû mbe ni w̄i nya'a ghəə. ⁷ İzwí r̄bɔᅅ nya'a jw̄i riᅅga bəð m̄n̄kɔ'c'. Mbi nya'a jw̄i kyerə r̄kă. İbu'ri bəð kɔ'c' mbi ə bəð ni nya'a t̄' iwu nya'a bɔti. ⁸ Əze ə nya'a ghè ni igha'í swi iᅅga f̄iᅅ bəð mbe riᅅga əsi ze.

† Filip yi wi mɔ'c rəbɔ' bəð mbe sambe ni mbi nya'a chɔ'c ni mbi weeri bəð tom Kristo. İfà'î 6.5.

Ən̄ᅅ imbə' ə Saimòn we ni nya'a wəð m̄sà

⁹ Mbanᅅ mɔ'c ziə nya'a ə Sàmariyà ni ikum məd nya'a Saimòn. Saimòn we wiə nya'a ghè m̄sà. Bəð m̄jìᅅ mbe ri ə Sàmariyà mbiə nya'a yiiri inû mbe ni w̄i nya'a ghè. Məd ziə wiə nya'a ghəə ni t̄e yi ədabi ə wəð.
¹⁰ Bəð m̄jìᅅ, ko ri əni mbi kwa wò pè əni mbi kyerᅅ nya'a z̄i ətu əni inû mbe ni w̄i nya'a ghəə, əne mbi nya'a ghəə ni, "Nwiè fə na' ika əmbi ə mbanᅅ z̄i, ni ye' ika ni ghi inû ni dabə." ¹¹ Bəð mbe nya'a z̄i ətu əni inû mbe ni w̄i nya'a ghəə imbə' iᅅᅅᅅ ni w̄i nya'a fə ghè m̄sà əni əgha ə se, mbi zəə yiiriə. ¹² Àyiə əni mbi nya'a ben ən̄ᅅ ze ni Filip nya'a ghəə, ni nya'a ikən chòm imbə' ən̄ᅅ if̄ᅅᅅ ə Nwiè bə f̄ri imbə' ə Yeso Kristo, mbi nya'a niᅅ minib, mbanᅅ mbi məyi. ¹³ Saimòn ziə nya'a ben ə Kristo. Əni mbi nya'a fə na' minib i bɔ, w̄i nya'a ko beeni əbɔ' Filip. W̄i nya'a zə inweeni-inû mbi inû yiiri kyerᅅ mbe ni Filip nya'a ghè, mbi chə əməd.
¹⁴ Əni bəð tom mbe ri ə J̄rusaləm nya'a zu ni bəð mbe ri ə Sàmariyà fə ben iᅅᅅᅅ Nwiè, mbi nya'a tom ə Pità mbi J̄n̄ əsi m̄măd. ¹⁵ Əni mbi nya'a pè əᅅᅅ, mbi nya'a k̄ᅅᅅᅅ ə Nwiè igwi m̄măd imbə' Əzwí ə Zeri ə ye'e igwi m̄măd. ¹⁶ Chəi Əzwí ə Zeri ə nya'a kiri ye'e iᅅᅅ ə wəð mɔ'c rəbɔ' m̄măd. Mbi nya'a kiri niᅅ àmei minib əni ikum Ən̄ᅅᅅᅅ Yeso. ¹⁷ Əni Pità mbi J̄n̄ nya'a zab mbə ibo igwi m̄măd, Əzwí ə Zeri ə nya'a ye'e igwi m̄măd.

¹⁸ Əni Saimòn nya'a zə ni Əzwí ə Zeri ziə nya'a ye'e ig-wi ə bəð ich̄i ni bəð tom mbe nya'a zab mbə ibo igwi m̄măd, w̄i nya'a na' ikab əmbi Pità mbi J̄n̄, ¹⁹ ghà ni, "Mbə bə na' ika w̄i i num imbə' mə mi zab mbi ibo iᅅᅅ ə wəð mɔ'c, Əzwí ə Zeri ə ye'e igwi məd."

²⁰ Àyiə Pità nya'a wiiri i bɔ ni, "Àwò nim mbi e ikab, imbə' iᅅᅅᅅ ni à k̄nd̄i ni à we t̄i à zon əgh̄i ze ni Nwiè ne' bəð əᅅᅅ əni ikab! ²¹ Chəi à ber̄i əba k̄i r̄mbin iᅅga əf̄a'í z̄i, imbə' iᅅᅅᅅ ni chəi e f̄iᅅ ku' if̄e Nwiè. ²² Əne berᅅ e f̄iᅅ t̄i əni ən̄ᅅ r̄bɔᅅ z̄i, k̄ᅅᅅᅅ Ən̄ᅅᅅᅅᅅ ni, iᅅᅅᅅᅅ i we t̄i w̄i wa' inû r̄bɔᅅ mbe ni àwò ə k̄nd̄i iᅅga e f̄iᅅ. ²³ Mə zə ni əd̄iᅅ ə fə swi iᅅga e f̄iᅅ. Mə fə bə zə ni àwò yiə wəð ndəᅅ əmbi inû r̄bɔᅅ."

²⁴ Saimòn nya'a wiiri ni, "Mbə k̄ᅅᅅᅅ Ən̄ᅅᅅᅅᅅ igwi num, imbə' t̄i ən̄ᅅ ə mɔ'c rəbɔ' mbō ni mbə gha ə ghi əni ə num."

²⁵ Əni Pità mbi J̄n̄ nya'a fə gha inû mbe ni mbi nya'a kyeri, bə ghà iᅅᅅᅅ Nwiè, mbi nya'a bənd̄i wò ə J̄rusaləm, yènə ghà ikən chòm iᅅga isi kɔ'c' ə Sàmariyà.

Filip mbi wəð kyerᅅ we ri ə İtiopià

²⁶ Anᅅᅅᅅᅅ Ən̄ᅅᅅᅅᅅ nya'a ghà əmbi Filip ni, "Teki inyod n̄' wò əbà ri əton, in̄ᅅᅅᅅ we niə swi' ri ə J̄rusaləm wò ə Gazà." W̄i yi in̄ᅅᅅᅅ we niə che iᅅga ibad r̄kwà'í. ²⁷ Filip nya'a zu əne, n̄' wò pè zə mbanᅅ mɔ'c ri ə İtiopià. Mbi nya'a fə za' mbanᅅ ze. Mbanᅅ ze yiə nya'a wəð kyerᅅ niə n̄ᅅ ikab Kandès ni nya'a if̄ᅅᅅ əyi we ri ə İtiopià. Mbanᅅ ze nya'a wò wumni ə Nwiè ə J̄rusaləm. ²⁸ Filip nya'a zə əməd əni w̄i nya'a bənd̄i ri ə J̄rusaləm

İngga İkarî nî ngÿî tîə sùñə. İ wîə nya'ə fəñ əñwà'nî ze nî wəd İkən Nwîə Aizayà nya'a ğwà'nî. ²⁹ Əzwî ə Zəñî ə nya'a ğhà əmbi Filip nî, "Ndə wo yèn İban İkarî we."

³⁰ Əne Filip nya'a nòrə wò İban İkarî we, pè zu İchî nî mbanə ze nya'ə fəñ əñwà'nî ze nî wəd İkən Nwîə Aizayà nya'a ğwà'nî. Wî nya'a zu əne biiri nî, "À fəñ İngam we e ətu ə zəñ ə?"

³¹ Wəd kyeñ we nya'a wîirî nî, "Mî ətu ə kîə wò zəñ rî ye, nî chəi wəd mɔ'ɔ to'ri İngam rəngü i num ə?" Ənî wî nya'a biiri əne, wî nya'a ğhà əmbi Filip nî wî kɔ' nyi chub İngga İkarî we mbi nî. ³² Əsî Əñwà'nî ə Nwîə ze nî wî nya'ə fəñə yî nî:

"Məd yî İghabi nĵĵ nî mbi niñ i wo kyemi,
bə fɔri İghabi ə wan nĵĵ nî kəm rəziə əni mbiə serə nyōñ rî məd,

əne chəi wî nya'a fî' i İchû.

³³ Mbi nya'a na' tînid ətu i bɔ. Chəi mbi nya'a sa' isa'İ məd İchî nî ku'nî.

À kîə we nî tî wî ğhà ənû İmbə' bəd tî əni əghañ əməd ə?

İtənî məd İgwi ə si fə mî i."

³⁴ Wəd kyeñ we nya'a fəñ əne, biiri əmbi Filip nî, "Mə bu' İbɔ i ne, ğhà i num, wəd İkən wɔ ğhà ənû zî İmbə' ə we ə? À kî İmbə' məd zîə kî İmbə' wəd chərə ə?" ³⁵ Filip nya'a kɔ mbi əsî əñwà'nî zî, ğhà İkən chòm İmbə' ə Yeso i bɔ. ³⁶ Ənî mbi nya'ə yènə wò İgwi İnəñjî we, mbi nya'a pè əsî nî ətuñ ə nya'a əngü, əne wəd kyeñ we nya'a ğhà nî, "Zə, à yî minib mbô! À kîə ye nî tî zîə kən nî tî mə niñ əmî minib ə?" [³⁷ Filip nya'a ğhà nî, "À mî ben ə Yeso Kristo əni e fîñ jîm, mə we tî mə nà' minib i ne."

Wəd kyeñ we nya'a wîirî nî, "Mə ben nî Yeso Kristo yîə Wan Nwîə."†

³⁸ Wəd kyeñ we nya'a ğhà mbi təmni İkarî we. Mîməd mbe mibe nya'a swî'İ wò nyi İngga ətuñ ze. Filip nya'a nà' minib i bɔ əngü. ³⁹ Ənî mbi nya'a kɔ' jwî rİngga ətuñ ze, Əzwî Ənùñsİg ə nya'a niñ ə Filip wo mbi məd. Chəi wəd kyeñ we nya'a wîrî zə əməd. Əne wî nya'a kɔ wo i yènə ğhà'ə. ⁴⁰ Ayiə mbi nya'a zə ə Filip ə Azotüs. İ wîə nya'ə yènə ğhà İkən chòm İngga İsî jîm. İ wîə nya'ə yènə ğhà əne wò pè ə Kàisəriyà.

Yeso nya'a beñ fîñ Sîl
(İfà'î 22.6-16;26.12-18)

9 À nya'a əni ə nyùmə we, Sîl nya'a wò İmbi kà'ə nî tə birî zwiiri məməənî-İnû Ənùñsİg. Əne wî nya'a wò əsî ətu İgwi ə bəd mbàn Nwîə, ² pè ğhà i bɔ nî wî ğwà'nî İñwà'nî nî to'ri əwi əmbi ə bəd mbe rİngga nəb tî əkàtî ze rî ə Dàmaskòs, İmbə' tə mî zə bəd mɔ'ɔ əngü niə beeni əbɔ' İnəñjî we nî Yeso nya'ə chwîə, kî à kî ə mbanə kî à kî məyi, tə we tî rə gywî mîməd kod niñ ye'e ə Jèrusalèm.

³ Ənî wî nya'ə wòə siə tiini İban ə Dàmaskòs, İzenjî zəñjî mɔ'ɔ rİkañ nya'a sà' te kad əməd. ⁴ Wî nya'a fəñ ə si, əne zu ğî nî nya'a ğhà i bɔ nî, "Sîl! Sîl! À kîə nwèndî tum rİkyeri-İwu İmbə' ə ye ə?"

⁵ Sîl nya'a biiri nî, "Àwò kîə we, Ənùñsİg ə?"

† Chəi əsî əñwà'nî zî İngga İñwà'nî ənun mɔ'ɔ.

Ğî ze nya'a wîirî nî, "À yîə mɔ' Yeso we nî àwò ə nwèndî rİkyeri-İwu məd. ⁶ Ayiə nɔ' wò nyi ə Dàmaskòs. À mî pè əngü, wəd mɔ'ɔ birî ğhà ənû ze nî à berî ğhè."

⁷ Mbanə te nî nya'ə yènə mbi Sîl nya'a təm mbəñnə. Mbi nya'a zu ğî ze, ayiə chəi mbi nya'a zə wəd. ⁸ Sîl nya'a nò' rî ə si, ayiə əni wî nya'a fî' e əghə, chəi wî nya'a zə İsî. Əne mbi nya'a yim əbɔ əməd mbi wò nyi ə Dàmaskòs. ⁹ Wî nya'a chub İni tad nî chəi wî zə İsî. Chəi wî nya'a bə jİg kî bə nɔ.

¹⁰ À nya'a əni ə nyùmə we, mbanə mɔ'ɔ nî nya'a ben ə Kristo, nî İkum məd nya'ə Ànàniàs, wîə nya'ə chub ə Dàmaskòs. Tîtaani nĵəm nya'a chə əməd, wî zu nî Ənùñsİg təñ əməd nî, "Ànàniàs!"

Wî nya'a wîirî nî, "Ənùñsİg, à yîə mɔ' wɔ."

¹¹ Ənùñsİg nya'a ğhà i bɔ nî, "Teki İnyod wò əkwî Judàs we niə chub İnəñjî we nî Təmi. À mî pè əngü, à biiri mbanə mɔ'ɔ ze rî ə Tasüs nî İkum məd ye' ə Sîl. İ wîə kŔngĵi ə Nwîə. ¹² Tîtaani nĵəm fə chə əməd wî zə mbanə mɔ'ɔ nî İkum məd ye' ə Ànàniàs nî ye'e nyi zab mbi İbɔ İgwi məd İmbə' wî wîrî zə İsî."

¹³ Ànàniàs nya'a wîirî nî, "Ənùñsİg, bəd mİnɔnɔ' fə ğhà i num İmbə' mbanə zî. Mbi fə ğhà İmbə' İchî nî wî fə zî ğgə' nɔnɔ' İgwi mbe bəd ə Jèrusalèm. ¹⁴ Wî fə niñ İka rî əmbi ə bəd kyeñ mbe rî ə mbàn Nwîə, əne wî fə ye'e əgha İmbə' gywî bəd mİjİm mbe niə wumnî əwe."

¹⁵ Ayiə Ənùñsİg nya'a ğhà i bɔ nî, "Ndə, İmbə' İghəm nî mə fə chɔ' əməd nî wî fa' i num. Wî birî jañ ənû İmbə' əmî əmbi bəd mbe nî ka'İ mĵĵ, əmbi mİfɔn bə fɔri əmbi mİzre. ¹⁶ Mə birî chwi ğgə' jİm ze nî wî berî zə İmbə' əmî i bɔ."

¹⁷ Əne Ànàniàs nya'a wò nyi İngga nəb ze, pè zab mbi İbɔ İgwi məd, ğhà nî, "Añgɔb Sîl, Ənùñsİg Yeso we nî kə' jwî əni e İfə əni a kə' ye'e əgha, fə chə əmî əsî ne İmbə' à wîrî zə İsî, Əzwî ə Zəñî ə swi İngga ne." ¹⁸ Amei əwu əwən, əghî ə mɔ'ɔ İghabi əkəb əgwi nya'a fəñ tî əni əghə əməd, əne wî nya'a wîrî kɔ zə İsî. Wî nya'a nò' niñ minib. ¹⁹ Ənî wî nya'a fə jİgî, İnyod məd nya'a wîrî kàànî.

Sîl nya'a ğhà İngam Nwîə ə Dàmaskòs

Sîl nya'a chub İni nɔnɔ' ə Dàmaskòs. İ wîə nya'ə chubə mbi ə bəd mbe nî nya'a ben ə Kristo. ²⁰ Wî nya'a nò' əwu əwən wò nyi İngga nəb əkàtî ze rî əsî ze kɔ ğhà İngam Nwîə İmbə' ə Yeso. İ wîə nya'ə ğhàə nî, "Yeso yîə Wan Nwîə."

²¹ Bəd mİjİm mbe nî nya'a zu İnû mbe nî wî nya'ə ğhàə, nya'a yiri əne biiri nî, "Ka wɔ wa kî i mbanə ze niə kə'ə nà'ə ğgə' əmbi ə bəd mbe niə təñ İkum wɔ ə? Wî rî wa ye'e i əgha İmbə' gywî bəd mbe niə wumnîə mbanə ze nî mbiə təñ əni Yeso, kod mİməd niñ wò əsî bəd kyeñ mbe rî ə mbàn Nwîə ə?"

²² Ayiə Sîl wîə nya'ə ğhà İngam Nwîə əni İka. Wî nya'a bə kubri mİchŪ mĵĵ mbe nî nya'ə chub ə Dàmaskòs İchî nî wî nya'a chwi nî Yeso yîə Wəd we nî Nwîə zɔ'ɔ.

²³ Ənî İni nɔnɔ' nya'a chə, mĵĵ nya'a tañ mİnañ nî mbi zwiiri əməd, ²⁴ ayiə mbi nya'a jə İsə İmbə' mİnañ mbe əmbi Sîl. Mĵĵ mbe mbiə nya'ə wòm əməd əni mİchŪ İkam mbe rî əsî ze əziə mbi İzimi İmbə' zwiiri məd.

²⁵ Àyia béd mbe ni nya'a beeni əbɔ' Sîl nya'a niŋ əməd izimi, swi əməd iŋga rika' əni ibigi ni nya'a əgù' ikam we ni nya'a kad əsi ze, imbə' wɛ nod i.

Sîl nya'a wò ə Jèrusalèm

²⁶ Əni Sîl nya'a wo ə Jèrusalèm, wɛ nya'a kəb ni fɔti əbɔ' béd mbe ni nya'a ben ə Kristo, àyia mɛməd mijim mbiə nya'a bɔ əməd imbə' ighəm ni chəi mbi nya'a ben ni məd yi wɛ mɔ'w rəbɔ' béd mbe ni ben ə Kristo. ²⁷ Ban-abàs nya'a niŋ ə Sîl mbi wo əsi béd tom mbe, pè tɔ'rɛ ichî ni Sîl nya'a zə Ənùŋɛsig inəŋjɛ, Ənùŋɛsig gham i bɔ. Wɛ nya'a bə tɔ'rɛ ichî ni Sîl nya'a ghà iŋgam Nwiə ə Dà-maskòs əni ikum Yeso əni fiŋ ni kǎ. ²⁸ Sîl nya'a chubi mbi mɛməd ə Jèrusalèm, yènə ghà iŋgam Nwiə əni ikum Ənùŋɛsig əni fiŋ ni kǎ. ²⁹ I wia nya'a ghàmə bə tənə mbi mɛjù mbe ni nya'a ghàm iŋgam Grik, àyia mbi nya'a kəb zwiiri əməd. ³⁰ Əni bɔŋgɔb mbe nya'a ky-eri ənù zɔ, mbi nya'a niŋ əməd swi' wò ə Kàisàriyà, əne chà əməd ə Tasùs.

³¹ À nya'a əni ə nyùmə we, tɛfeti béd Kristo rijim te ni nya'a Jùdeyà mbi te ni nya'a Galilî fɔri te ni nya'a Sàmàriyà nya'a chub əni əbɔrəbɔd. Béd mbe ni nya'a ben i mbiə nya'a wumnɛ Ənùŋɛsig. Əzwí ə Zenj ə nya'a wèèrɛ béd mbe ni nya'a ben ə Kristo. Inun mɛməd wia nya'a bə nɔ'riə wò imbi.

Pità nya'a ghɛ inù yiiri ə Lidà fɔri ə Jopà

³² Ichî ni Pità nya'a yèn iŋga isi mbe jim, wɛ nya'a bə swi' wò ghandi béd Nwiə mbe ni nya'a chub ə Lidà. ³³ Əni wɛ nya'a pè əŋgu, wɛ nya'a zə mbanjə mɔ'w ni ikum məd nya'a Eniàs. Mbanjə ze nya'a bu'rə. Chəi wɛ nya'a nɔ' ri igun əbà' ighəm iwu fami. ³⁴ Pità nya'a ghà i bɔ ni, "Eniàs, Yeso Kristo fə vi əwe. Nɔ' rətiə teki e ba'." Eniàs nya'a nɔ' àmei əwu əwən. ³⁵ Béd mijim mbe ni nya'a chub ə Lidà fɔri ə Sharòn nya'a zə əməd, əne ben Ənùŋɛsig.

³⁶ À nya'a əni ə nyùmə we, əyi mɔ'w ni nya'a ben ə Kristo wia nya'a chub ə Jopà. İkum məd yia nya'a Tabità. İkum məd əni iŋgam Grik yia Dokàs. I wia nya'a ghɛ inù chòm. I wia nya'a bə wèèrɛ béd ikwan.

³⁷ Tabità nya'a gù əwɔn, kwí. Mbi nya'a sò əvi əməd wò nùŋ iŋga ətu ə nəb ə mɔ'w ikaŋ. ³⁸ Lidà wia nya'a iban ə Jopà. Əni béd mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a zu ni Pità wɛ ə Lidà, mbi nya'a tom mbanjə rɛbe əsi məd ni mbi pe bu' ibɔ i bɔ ghà ni, "Aŋgɔb, zambi ye'e əsi na ə Jopà."

³⁹ Pità nya'a nɔ' wò mbi mɛməd. Əni wɛ nya'a pe əŋgu, mbi nya'a niŋ əməd kɔ' wò iŋga ətu ə nəb ze rikaŋ. Miku əyi mijim nya'a təmbi iban məd, chwenə misí, chwia ngywɛ ri ma'í bə chwia ngywɛ ri chera te ni Dokàs nya'a teki əni wɛ nya'a kiri ikǎ. ⁴⁰ Pità nya'a chà mɛməd mijim isig, chindɛ itu inywi ə si, kòŋgɛ ə Nwiə, bèn nèn əvi ze ghà ni, "Tabità, nɔ' rətiə!" Wɛ nya'a fi' e əghə. Əni wɛ nya'a zə ə Pità, wɛ nya'a nɔ' chubi. ⁴¹ Pità nya'a yim əbɔ əməd, wèèrɛ əməd ni wɛ təm rətiə. Əni wɛ nya'a ghi əne, wɛ nya'a tɔŋ béd mbe ni nya'a ben ə Kristo mbi miku əyi mbe, chwia Tabità ni ye' ikǎ əmbi mɛməd. ⁴² Ənù zɔ ə nya'a jàn iŋga Jopà jim, əne béd

mɛnɔwɔ' nya'a ben Ənùŋɛsig. ⁴³ Pità nya'a chub ə Jopà əni ikə nyùmə mbi Saimòn we ni nya'a tekiə gòb fènə.

Kɔneliùs nya'a tom béd ni mbi wo tɔŋ ə Pità

10 Mbanjə mɔ'w zia nya'a Kàisàriyà ni ikum məd nya'a Kɔneliùs. Wɛ yia nya'a ətu igwi mɛsɔgyɛ iki fibi rəbɔ' mɛsɔgyɛ mbe ni nya'a ri ə Itali. ² Wɛ nya'a nùŋ fiŋ igun ə Nwiə. I wia nya'a bə wumnɛ əməd mbi i inəbi jim. I wia nya'a nà' ighi əmbi ə béd ikwan əbu əbu. I wia nya'a bə kɔŋgɛ ə Nwiə ighəm jim. ³ À nya'a ighabi mɛnyùmə mɛtad əziə əni ə mɔ'w, tɛtaani njəm nya'a chə əməd, wɛ zə aŋgírə Nwiə ni nya'a wò kààrɛ əməd ni, "Kɔneliùs!"

⁴ Kɔneliùs nya'a tɔŋ əghə igwi aŋgírə we, bɔ, əne biiri ni, "À ki ənù ə ye, masà ə?"

Aŋgírə we nya'a wiirɛ i bɔ ni, "Fíŋ Nwiə ə bòn əku im-bə' əkòŋgɛ ze ni àwɔ ə kòŋgɛ fɔri imbə' ikab we ni àwɔ ə wèèrɛ béd ikwan əŋgu. Əne wɛ biri wiiri e əkòŋgɛ.

⁵ Àmei rɛnîn, tom béd ə Jopà ni mbi wo niŋ mbanjə mɔ'w ni ikum məd ye'ə Saimòn ni mbiə bə tɔŋ əni Pità. ⁶ I wia chubə mbi Saimòn we niə tekiə gòb. Nəb məd zi əŋgo rɛbàà." ⁷ Əni aŋgírə we ni nya'a gham i bɔ nya'a fə wò i, wɛ nya'a tɔŋ mbi béd əfà' mibe bə tɔŋ ə sɔgyɛ mɔ' rəbɔ' mɛsɔgyɛ mbe ni nya'a fà' əton məd. Sɔgyɛ we nya'a bə nùŋ fiŋ igun ə Nwiə. ⁸ Wɛ nya'a ghà inù jim mbe ni nya'a ghɛ əmbi mɛməd, əne tom mɛməd ə Jopà ni mbi wo niŋ ə Pità ye'e mbi məd.

⁹ À nya'a əni ze ni beeni, əni mbanjə te ritad nya'a siə wò pe ə Jopà, Pità nya'a kɔ' wò idom nəb † i kɔŋgɛ ə Nwiə. À yia nya'a ighabi mɛnyùmə wum chòb rɛbe əziə.

¹⁰ Nji ri nya'a zaŋ əməd, əne wɛ nya'a kəb əghi ə mɔ'w ni jig. Ayia əni mbi nya'a kiri teki ighijig mbe, tɛtaani njəm nya'a chə əməd. ¹¹ Wɛ nya'a zə ikaŋ əfi'ə, bə zə əghi ə mɔ'w ni nya'a swi'ə rikaŋ ighabi əbapɛ ə ngywɛ ə kyeŋ. Mbi nya'a swi ə si əni rɛbu rɛkwè. ¹² Tikwiri nyam jim tiə nya'a iŋga əbapɛ ə ngywɛ ze. Əne yia nyam te niə yèn igwi iwu kwè, te niə kɔ ibum ə si mbi rɛnən. ¹³ Gɛ mɔ'w nya'a ghà i bɔ ni, "Pità, nɔ'w zwiiri kud."

¹⁴ Àyia Pità nya'a wiirɛ ni, "İndè' əmi, kyi Ənùŋɛsig. Chəi mə kwe' kud əghi ə mɔ'w ze ni rika zenj i, kɛ əze ni chəi béd ə kurə." ¹⁵ Gɛ ze nya'a wiri ghà i bɔ əni ighəm ni pè be ni, "Tirə tɔŋ e əghi ze ni Nwiə fə zenj ni à yi əghi ni rika zenj i." ¹⁶ Ənù zɔ ə nya'a ghɛ ighəm tad, əne mbi nya'a wiri sa' sùn əbapɛ ə ngywɛ ze ikaŋ.

¹⁷ Əni Pità nya'a kiri kɔndi e ətu imbə' əton əni tɛtaani njəm ze, mbanjə te ni Kɔneliùs nya'a tomɛ nya'a zə nəb Saimòn, əne təm ichù ikam. ¹⁸ Mbi nya'a tɔŋ rɛkǎ biiri ni, "Saimòn we ni mbiə tɔŋ əni Pità wia wa chub iŋga nəb əwɔ ə?"

¹⁹ Əni Pità nya'a kiri kɔndi e ətu imbə' əton əni tɛtaani njəm ze, Əzwí ə Zenj ə nya'a ghà i bɔ ni, "Zə, béd mɛtad mbiə kəb əwe. ²⁰ Əne nɔ' rətiə swi' wò ə si. Tirə nyi'ni e inyod ni wo mbi mɛməd, imbə' ighəm ni à yia mɔ' tom mɛməd."

²¹ Pità nya'a zu əne, swi' wo əsi mbanjə te, pè ghà əmbi mɛməd ni, "Mə yia wəd we ni mbəə kəbə. Mbə ye'e əgha imbə' ə ye ə?"

† Nəb ti mɛjù nya'a beri idom ni nya'a əpa'ri əpa'ri.

²² Mbanjè te nya'a wìirì ni, "Kɔneliùs, ni ye' atu igwi m̃sɔgyɛ̀ ìkì fibì, fə tom əwa əsɪ ne. Məd wɪə ghɪ inû ni ku'ni. Məd wɪə wumnɪ ə Njwiə. M̃jû m̃jɪm mbiə ghà inû chòm imbə' əməd. Anjgirə Zeŋi kə' ghà i bɔ ni wɪ tom bəd əsɪ ne ni à wo əkwɪ məd, imbə' wɪ zu ənû ze ni à berɪ ni gha i bɔ." ²³ Pità nya'a zu əne, tɔŋ mbanjè te ni mbi ye'e ni mbi ni.

À nya'a əni ze ni beeni, Pità nya'a nɔ' wò mbi m̃məd. Bəd mɔ'ɔ mbe ni nya'a ben ə Kristo ə Jopà nya'a bə wò mbi məd. ²⁴ Mbi nya'a wò nyi ə Kàisàriyà əni ze ni beeni. Kɔneliùs wɪə nya'a wòmə m̃məd. Wɪ nya'a tɔŋ i inəbi bə tɔŋ mbi m̃sə' mbi wò feti iŋga nəb məd. ²⁵ Əni Pità nya'a siə wo nyi ə nəb, Kɔneliùs nya'a wò bòm əməd, ch̀ndɛ̀ it̃u inywi ifē i bɔ, wumnɪ əməd. ²⁶ Ayiə Pità nya'a nɔ' əməd ghà ni, "Təm rət̃iə, m̃ yɪə wəd m̃sɔŋch̀ñu ighabi əwɔ." ²⁷ Əni Pità nya'a kirɪ ghambɪə mbi Kɔneliùs, wɪ nya'a wò nyi ə nəb pə zə bəd m̃nɔ'ni ni nya'a feti əŋgu. ²⁸ Wɪ nya'a ghà əmbi m̃məd ni, "Mbə kàŋ kyeri ə ni chəi ta rikə chwi ni Jû jignɪ k̃i bə wəd əbeŋ ə chərə. Ayiə Njwiə fə chwi i num ni t̃i mə tɔŋ əmi wəd mɔ'ɔ əni wəd ni rika zeŋ i, k̃i əni ə wəd ni chəi əni t̃i mbi jignɪ mbi məd. ²⁹ Əne əni à kə' tom bəd əsɪ num, chəi mə ton ni ye'e. Mə si biiri ni, à kə' chà bəd ni mbi tɔŋ əmi ni ye ə?"

³⁰ Kɔneliùs nya'a ghà ni, "À nya'a ighabi ə nyùmə w̃, əni inɪ fə ch̀e ikwè, mə wɪə nya'a k̀ŋg̃i ə Njwiə iŋga m̃ nəb əni m̃nyùmə m̃tad əziə. Mə ni zə, mbanjè mɔ'ɔ ni nya'a zi ngyw̃i niə teeniə nya'a sà' təm əni mi ifē. ³¹ Wɪ nya'a təm ghà ni, 'Kɔneliùs! Njwiə fə zu e ək̀ŋg̃i. Wɪ fə bə zə ikab we ni əwò ə nà' əmbi ə bəd ikwan. ³² Əne tom bəd ə Jopà ni mbi kəb ə Saimòn we ni mbiə bə tɔŋ əni Pità. Məd wɪə chub iŋga nəb Saimòn we niə tek̃iə gòb. Nəb məd zi əŋgo r̃bàà.' ³³ Əni mə nya'a zu əne, mə nya'a tom bəd əsɪ ne əwu əwən ni mbi tɔŋ əwe. À fə kàŋ gh̃i ənû ə chòm ich̃i ni à ye'e. T̃iñiñ t̃i wɪ əgha mbà m̃jɪm ifē Njwiə i zu inû mbe ni əññj̃s̃ig gha i ne ni à gha i na."

Bəd ni ka'ı m̃jû nya'a zu ikən chòm

³⁴ Pità nya'a kɔ ghami ghà ni, "T̃iñiñ mə kàŋ kyeri əni rəs̃i' ni chəi Njwiə ə gh̃i ighə. ³⁵ Məd wɪə niŋə bəd r̃iŋga ibeŋ j̃im, əne yɪ mbe niə wumnɪ əməd bə gh̃i inû ni kù'ñi. ³⁶ Mbə kyeri iŋgam we ni wɪ nya'a tom əmbi m̃Izre. Iŋgam we wɪə ghà ikən chòm imbə' əbɔrəbɔd ze ni t̃i ch̀e əŋj̃im ə Yeso Kristo berɪ mbi ə Njwiə. Yeso Kristo yɪ əññj̃s̃ig igwi ə bəd m̃j̃im. ³⁷ Mbə kyeri ənû ə kyeŋ ze ni nya'a gh̃i iŋga Izre j̃im. Ənû ze ə nya'a kɔ ə Galil̃i əni J̃ñ nya'a gha ni bəd beŋ tə f̃iŋ, niŋ minib. ³⁸ Mbə kyeri ich̃i ni Njwiə nya'a na' Əzwı ə Zeŋi bə nà' ika əmbi Yeso we ri ə Nazàret. Mbə kyeri ich̃i ni Yeso nya'a ghanə yèn is̃i j̃im, yènə gh̃i ichòm əni bəd bə ṽiə bəd m̃j̃im mbe ni Deb̃rə nya'a t̃umb̃iə m̃məd. I wɪə nya'a gh̃i əne imbə' ighəm ni Njwiə wɪə nya'a mbi məd. ³⁹ T̃i yɪ m̃zər̃imbin əni inû j̃im mbe ni wɪ nya'a gh̃i iŋga Izre f̃ri iŋga J̃rusaləm. Mbi nya'a kòm̃b̃i əməd əzed ə ba'ni, zwiiri. ⁴⁰ Ayiə əni əni nya'a pe itad, Njwiə nya'a zwemni əməd, gh̃i wɪ jw̃i bəd zə əməd. ⁴¹ Ka'ı bəd m̃j̃im nya'a zə əməd. Wɪ nya'a jw̃i i na, mba mbe ni

Njwiə nya'a chɔ' ni t̃i ye' m̃zər̃imbin əni inû iməd. T̃i wɪə nya'a j̃igə bə nɔə mbi məd əni wɪ nya'a zwemə. ⁴² Wɪ nya'a gha i na ni t̃i gha iŋgam Njwiə əmbi ə bəd. Wɪ nya'a bə gh̃i ni bəd kyeri ni məd yɪə wəd we ni Njwiə chɔ'ɔ ññu ni wɪ sa' bəd mbe ni ye' ik̃ə mbi mbe ni fə kw̃i. ⁴³ Bəd ikən Njwiə m̃j̃im mbiə nya'a ghà inû imbə' əməd ni Njwiə bir̃i ch̀e əŋj̃im məd, wa' inû r̃ib̃ɔŋ wəd j̃im we ni nuñ f̃iŋ igwi məd."

Əzwı ə Zeŋi ə nya'a nyi igun ə bəd mbe ni ka'ı m̃jû

⁴⁴ Əni Pità nya'a kirɪ ghàmə, Əzwı ə Zeŋi ə nya'a ye'e igwi ə bəd m̃j̃im mbe ni nya'a zweti iŋgam we. ⁴⁵ Ənû ze ə nya'a ch̀e m̃j̃u mbe ni nya'a ben ə Kristo, əne yɪ mbe ni nya'a nɔ' ri ə Jopà beeni əbɔ' Pità. Mbi nya'a yiiri imbə' ighəm ni mbi nya'a zə ni Njwiə fə bə nà' i ine'e we ni ye' Əzwı ə Zeŋi əmbi ə bəd mbe ni ka'ı m̃j̃u, ⁴⁶ imbə' ighəm ni mbi nya'a zu əni mbi nya'a ghàm m̃iŋgam ibeŋ chərə, bə f̃ri əni mbi nya'a yiiriə ə Njwiə. Pità nya'a ghà ni, ⁴⁷ "T̃i wəd mɔ'ɔ ton ni t̃i r̃i na' a minib əmbi ə bəd mb̃ɔ ni Əzwı ə Zeŋi ə fə nyi igwi m̃məd ich̃i ni ziə nya'a nyi igwi na ə?" ⁴⁸ Əni wɪ nya'a gh̃i əne, wɪ nya'a ghà ni mbi na' minib əmbi m̃məd əni ikum Yeso Kristo. Əni mbi nya'a niŋ minib mbe, mbi nya'a ghà i bɔ ni wɪ chubi mbi nən inɪ mɔ'ɔ bɔŋ nɔ'.

Pità nya'a tò'r̃i ənû ə Kɔneliùs

11 Bəd tom Kristo mbi ə bəd mbe ri ə Jùdeyà ni nya'a ben ə Kristo nya'a zu ni bəd mbe ni ka'ı m̃j̃u fə bə ben iŋgam Njwiə. ² Əne əni Pità nya'a kɔ' wò ə J̃rusaləm, m̃j̃u mbe ni nya'a kəbə ni mbi ne bəd mbe ni ka'ı m̃j̃u nya'a chu' əməd ³ ghà ni, "À kə' wò əkw̃i bəd mbe ni ka'ı m̃j̃u bə j̃ig mbi m̃məd imbə' ə ye ə?" ⁴ Pità nya'a si kɔ tò'r̃i inû mbe ni nya'a che əmbi m̃məd ich̃i ni mbi nya'a kɔ.

⁵ Wɪ nya'a ghà ni, "Əni mə nya'a k̀ŋg̃i ə Njwiə ə Jopà, t̃i taani njəm mɔ'ɔ nya'a ch̀e əmi. Iŋga t̃i taani njəm ze, mə nya'a zə əgh̃i ə mɔ'ɔ ni nya'a swi'ə r̃ikaŋ ighabi əbap̃i ə ngyw̃i ə kyeŋ. I mbiə nya'a swi əgh̃i ze r̃ikaŋ əni r̃ibu rikwè. Ziə nya'a swi'ı ye'e iban num. ⁶ Mə nya'a ñeŋ iŋga kwà' ich̃i chòm, əne zə nyam te ni bəd ə z̃iə, zə te r̃i əgyeŋ, zə te niə kɔ ibum ə si bə zə r̃inən. ⁷ Əne mə nya'a zu g̃i mɔ'ɔ ni nya'a gha i num ni, 'Pità, nɔ'ɔ zwiiri kud.' ⁸ Ayiə mə nya'a wìir̃i ni, 'Indè' əmi, kỹi əññj̃s̃ig. Chəi əgh̃i ə mɔ'ɔ ze ni rika zeŋ i, k̃i əze ni chəi bəd ə kurə, ə kwe' nyi iŋga mi ich̃u.' ⁹ G̃i ze nya'a ghàm r̃ikaŋ əni ighəm ni pe be ni, 'T̃ir̃ə tɔŋ e əgh̃i ze ni Njwiə fə zeŋni ni à yɪ əgh̃i ni rika zeŋ i.' ¹⁰ Ənû z̃i ə nya'a gh̃i ighəm tad, əne mbi nya'a w̃ri s̃uñ əgh̃i ze əj̃im ikaŋ. ¹¹ Àmei əwu əwən, bəd m̃tad ni mbi nya'a tom əsɪ num ri ə Kàisàriyà, nya'a ye'e nyi iŋga nəb ze ni mə nya'a chubə. ¹² Əzwı ə Zeŋi ə nya'a ghà i num ni mə wo mbi m̃məd, zi ri nyi'ni inyod. Mbi bɔŋgɔb mb̃ɔ r̃ifua nya'a bə wò mbi num, əne t̃i nya'a wò nyi iŋga nəb mbanjè ze. ¹³ Mbanjè ze nya'a ghà ich̃i ni wɪ kə' zə anjgirə ni təm iŋga nəb məd ghà i bɔ ni, 'Tom bəd ə Jopà ni mbi wo niŋ ə Saimòn we ni mbiə bə tɔŋ əni Pità ye'e mbi məd. ¹⁴ Məd bir̃i gha ikən mɔ'ɔ i ne ni bir̃i gh̃i

ni àwò mbi ə bâd mijim mbe ni ye' iŋga e nəb jwi rəŋgə'.¹⁵ Əni mə nya'a kɔ ghami, Əzwî ə Zeŋi ə nya'a ye'e igwi mɔməd àmei ichî ni zia nya'a ye'e igwi na əni ikɔ.¹⁶ Əne mə nya'a kɔndi iŋgam Ənùŋisig, ichî ni wɛ nya'a gha ni, 'Jɔn wiə nya'a nà'ə minib, àyiə Nwiə biri na' Əzwî ə Zeŋi i nən.'¹⁷ Əne ichî ni Nwiə fə na' ine'e əmbi mɔməd àmei ichî ni wɛ nya'a na' i na əni ə nyùmə we ni tɛ nya'a ben Ənùŋisig Yeso Kristo, nji mɔ kiə we ni tɛ mə ton ni ti Nwiə ghi i ənù ze ni wɛ kəbi ə?"

¹⁸ Əni mbi nya'a zu ənù zɔ, chəi mbi nya'a wiri beri ənù ə cherə ni ghà. Əne mbi yiiri ə Nwiə, ghà ni, "Nwiə fə bə nà' əpan əmbi bəd mbe ni ka'i mɔjù ni mbi beŋ tə fiŋ jig itənɛ."

İchî ni ifeti bəd Kristo we ri ə Antiðk nya'a kwia

¹⁹ Məsa' əbeŋ nya'a zwiiri ə Stifin, əne kɔ nwendi tikyeri-iwu bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo. Bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a jəŋ wò ə Fonesià, wò ə Saiprùs bə wò ə Antiðk. Əni mbi nya'a wòə, i mbiə nya'a yènə ghà iŋgam Nwiə àmei əmbi mɔjù.²⁰ Àyiə bəd cherə ni nya'a ri ə Saiprùs bə fəri ri ə Sirin, nya'a wò ə Antiðk kɔ ghà ikən chòm imbə' Ənùŋisig Yeso əmbi ə bəd mbe ni ka'i mɔjù.²¹ İka Ənùŋisig wiə nya'a igwi mɔməd, əne wɛ nya'a ghè ni inɔn bəd, kwà' wi kyeŋ, ben inù mbe ni mbi nya'a ghàə, əne zɛ tə fiŋ igwi Ənùŋisig.

²² İfeti bəd Kristo we ri ə Jèrusalèm nya'a zu ənù ze, əne mbi nya'a tom ə Banabàs ə Antiðk.²³ Əni wɛ nya'a wò pə zə ichî ni Nwiə nya'a ghi ɛchòm əni ə bəd mbe, wɛ nya'a gha', əne timbɛ mɔməd mijim ni mbi təm kàənɛ iŋga ənù ə Nwiə, bə fà' əmbi Ənùŋisig əni tə fiŋ rijim.²⁴ Banabàs yiə nya'a wəd chòm. Əzwî ə Zeŋi ə nya'a swi iŋga məd. Wɛ nya'a bə beri ibeni ni kaani. İchî ni wɛ nya'a ghà iŋgam Nwiə nya'a ghè ni bəd mɔnɔnɔ' beŋ tə fiŋ ben Ənùŋisig.

²⁵ Əne Banabàs nya'a wò kəb ə Sɔl ə Tasùs.²⁶ Əni wɛ nya'a zə əməd, wɛ nya'a niŋ əməd mbi wò ə Antiðk. İ mbiə nya'a bòmniə mbi ə bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo. İ mbiə nya'a bòmniə əne əni əghəm əwu ə fibɛ. Mbi nya'a bòmniə chwi inù imbə' ə Yeso əmbi ə bəd mɔnɔnɔ'. À yi ə Antiðk ni mbi nya'a be kɔ tɔŋ bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo əni ə Bəd Kristo.

²⁷ À nya'a əni ə nyùmə we, bəd ɛkən Nwiə mɔ'ɔ nya'a nɔ' ri ə Jèrusalèm swi'ri wò ə Antiðk.²⁸ Əzwî ə Zeŋi ə nya'a ghè ni wi mɔ'ɔ rəbɔ' mɔməd, ni ikum məd nya'a Agabùs, nɔ' təm rətiə ghà ni nji kă kă biri nyi iŋga isig jim. (Ənù zɔ ə nya'a ghè əni ə nyùmə we ni Klodiùs nya'a tumbɛ ibeŋ jim mbe ni məRom nya'a ma' bid baŋ ə).²⁹ Əne bəd Kristo mbe ri ə Antiðk nya'a ben ni wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' nən cha əghi ze ni tɛ wɛ chà, imbə' weeri bɔŋgɔb mbe ni nya'a chub ə Jèrusalèm.³⁰ Mbi nya'a ghè ənù ze, əne tom ə Banabàs mbi Sɔl mbi ikab we ni mbi nya'a feti ni mbi wo nà' əmbi ə bəd mbe ni nya'a chà ifeti bəd Kristo we ri ə Jèrusalèm.

Mətumbɛ əbeŋ nya'a wiri jeŋgi yi nwèndɛ tikyeri-iwu bəd Kristo

12 À nya'a əni ə nyùmə we, ifin Heròd nya'a kɔ nwendi tikyeri-iwu bəd mɔ'ɔ mbe ni nya'a iŋga ifeti bəd Kristo.² Wɛ nya'a ghè mbi zwiiri ə Jems, aŋgɔb Jɔn, əni ibi bid.³ Əni wɛ nya'a zə ni ənù ze ə nya'a bəŋ mɔjù, wɛ nya'a wò imbɛ gywɛ ə Pità. Wɛ nya'a ghè ənù zɔ əni mbi nya'a jigə ŋgəŋ ze ni chəi ifu' we niə ghè ni ŋgəŋ kɔ' iŋga.⁴ Əni Heròd nya'a fə gywi ə Pità, wɛ nya'a zɛ əməd ə ndəŋ, əne nà' əməd əmbi iwan mɔsɔgyɛ kwè, mbi mɔsɔgyɛ mɛkwè iŋga iwan fibɛ, ni mbi nəŋgi əməd. Heròd nya'a nùŋ əməd siə kɔndiə ni mbi mi jig Əchwɛ ə Che-iŋgun məənɛ, tə biri niŋ əməd wò ni mbi sa' əməd əsaŋ əsaŋ.⁵ Əne mbi nya'a nuŋ ə Pità ə nəb ndəŋ. Àyiə ifeti bəd Kristo wiə nya'a kòŋgi ə Nwiə igwi məd əni tə fiŋ rijim.

Aŋgirə nya'a chɛ ə Pità ri ə nəb ndəŋ

⁶ À nya'a izimi we ni itu' biri chig Heròd chɛ ə Pità nà' ni mbi sa' əməd əsaŋ əsaŋ, Pità wiə nya'a gwen iŋga migharə mɔsɔgyɛ mɛbe. Mbi nya'a kod məd əni mɛkàrə mɛbe. Mɔsɔgyɛ nya'a bə chub ichù ikam i nəŋgi ə nəb ndəŋ ze.⁷ Aŋgirə Ənùŋisig nya'a sa' jwɛ, izenji zeŋi tə iŋga nəb ndəŋ ze. Wɛ nya'a nipɛ ə Pità iban ibeŋ nɔ əməd ghà i bɔ ni, "Zambi nɔ'." Əni wɛ nya'a ghà əne, mɛkàrə mbe nya'a feŋgi ri əni ibɔ Pità.⁸ Aŋgirə we nya'a ghà i bɔ ni, "Zi tə ngywɛ bə zɛ mbe itabi." Pità nya'a ghè àmei ichî we. Aŋgirə we nya'a ghà i bɔ ni, "Niŋ e ngywɛ ma'i nib e inyod əŋgu beeni əbɔ' num."⁹ Pità nya'a beeni əbɔ' məd mbi jwɛ riŋga nəb ndəŋ ze. Chəi wɛ nya'a kyeri ni ənù ze ni aŋgirə we nya'a ghè yi ənù rəsɪ'. Wɛ nya'a kɔndi ye' ni tə wiə zəə ritaani njəm.¹⁰ Əni mbi nya'a fə che iwan mɔsɔgyɛ ritu bə chə we ni pe be, mbi nya'a pə ichù ikam ətəni we niə neŋ iŋga əbeŋ ze. İchù ikam we nya'a fi' əmbi mɔməd təzɪ' wi. Mbi nya'a jwɛ wò isig. Əni mbi nya'a chə inəni kyeŋ mɔ', aŋgirə we nya'a sà' sàŋ əməd.

¹¹ Əni Pità nya'a kyeri ənù ze ni nya'a ghi əni məd, wɛ nya'a ghà ni, "Tɛnin mə fə kyeri əni rəsɪ' ni Ənùŋisig fə tom wi aŋgirə ni wɛ ye'e chɛ əmi riŋga tikyeri-ibɔ Heròd, bə chɛ əmi ri əni inù jim mbe ni mɔjù ə kə'ə wòmə ni mbə biri ghi əni ə num."

¹² Əni wɛ nya'a kyeri əne, wɛ nya'a wò əkwɛ Mèri, iŋgɔb Jɔn, ni ikum məd cherə nya'a Mak. Bəd mɔnɔnɔ' nya'a fə feti əŋgu. Əne i mbiə nya'a kòŋgi ə Nwiə.

¹³ Əni wɛ nya'a gɔŋgi ichù ikam, wan əyi əfà'î mɔ'ɔ ni ikum məd nya'a Rodà nya'a wò biiri wəd we niə gɔŋgiə.¹⁴ Əni wɛ nya'a zu gɛ Pità kyeri, wɛ nya'a gha' kwà' riŋgə', əne nòrə wò nyi ə nəb ghà əmbi ə bəd mbe ni Pità wi ichù ikam. Àyiə chəi wɛ nya'a fi' ichù ikam i bɔ.

¹⁵ Mbi nya'a ghà i bɔ ni, "À wiə beə!" Àyiə wɛ nya'a nyèŋ ni à yi rəsɪ'. Əne mbi nya'a ghà ni, "À yi aŋgirə məd!"

¹⁶ Àyiə Pità nya'a wò imbɛ rəbə gɔŋgi i ichù ikam we gɔŋgi. Əni mbi nya'a fi' ikam we, mbi nya'a zə əməd, yi-

iri. ¹⁷ Pità nya'a mà әне e əbɔ ni mbi kəm rəziə. Əni mbi nya'a kəmi, wɛ nya'a tɔ'rɪ ichi ni Ənùŋisig kə' chi əməd ri ə ndəŋ. Wɛ nya'a ghɛ әне ghà ni, "Mbè gha ənù zɔ əmbi Jems fɔrɪ əmbi ə bɔŋgɔb mbə." Əni wɛ nya'a ghà әне, wɛ nya'a nɔ' wò əsi ə chərə.

¹⁸ Əni itu' nya'a chigi, əbùürɪ ə kyeŋ ə nya'a jwɛ əka' mɛsɔgyɛ mbe. Chəi mbi nya'a kyeri ənù ze ni ghi əni Pità. ¹⁹ Herɔd nya'a chà bəd ni mbi kəb ə Pità, àyiə chəi mbi nya'a zə əməd. Wɛ nya'a nwèndɛ mɛsɔgyɛ mbe, әне ghà ni mbi zwiiri mɛməd.

Əni mbi nya'a ghɛ әне, wɛ nya'a nɔ' ri ə Jùdeyà swi'i wò ə Kàisəriyà pè chub əŋgu əni ikə nyumə.

İchî ni Herɔd nya'a kwi

²⁰ Herɔd nya'a sə itəm əbɔ' bəd mbe ri ə Tai fɔrɪ ə Sidòn. Əne mbi nya'a fɔtɪ wò əsi məd əni inòn. Mbi nya'a pè zə ə Blasiùs ni nya'a nəŋgiə tɔ' Herɔd, әне mbi nya'a fi ətu əməd ni wɛ weeri əwən. Mbi nya'a ghɛ әне, wò əsi Herɔd pè ghà i bɔ ni wɛ ghi mbə chub əni əbɔrəbɔd, imbə' ighəm ni tijiŋ ti mɛməd tiə nya'a nɔ' riŋga əbeŋ ə Herɔd.

²¹ À nya'a igwi əni ze ni mbi nya'a nuŋi, Herɔd nya'a zɪ ti ngywɛ rɪfɪn wò chub igun e ətən ifɪn, ghəm əmbi ə bəd mbe. ²² Əni wɛ nya'a ghəm әне, bəd mbe nya'a wumnɪ əməd, ghà rɪkà ni, "Zɔ yiə gɛ ŋwiə, ka'i gɛ wəd!" ²³ Àmei əwu əwən, əŋgɪrə Ənùŋisig nya'a zɪ əwɔn ə ka ka igwi məd, imbə' ighəm ni chəi wɛ nya'a na' iwumnɪ we ye' əmbi ə Nwiə. Tɪgwɪd nya'a nyi iŋga inyod məd, kud əməd, wɛ kwi.

²⁴ İŋgam Nwiə wiə nya'a jànə wò imbi. Bəd mɛnɔnɔ' nya'a zu benɪ.

²⁵ Əni Banabàs mbi Sɔl nya'a maani əfà'i ze ni mbi nya'a wo fa' ə Jèrusalèm, mbi nya'a bəndɛ wò ə Antiɔk. Əni mbi nya'a bəndɛ, mbi nya'a niŋ ə Jɔn we ni ikum məd chərə nya'a Mak wò mbi məd.

Bəd Kristo nya'a chɔ' ə Banabàs mbi Sɔl, tom mɛməd

13 Bəd ikən Nwiə mbi məchwɪə-inù nya'a iŋga ifeti bəd Kristo we ri ə Antiɔk. Mbi yiə nya'a Banabàs, mbi Simiòn ni mbi nya'a bə tɔŋ əni Naijə, mbi Lusiùs ni nya'a ri ə Sɪrin, mbi Maniàn ni nya'a kwi mbi Herɔd ni nya'a gɔmnà, mbi Sɔl. ² Əni mbi nya'a wumnɪ ə Ənùŋisig bə chubə ri jig, Əzwɪ ə Zeŋi ə nya'a ghà əmbi mɛməd ni, "Mbè sweŋ ə Banabàs mbi Sɔl i num imbə' mbi fa' əfà'i ze ni mə chɔ' mɛməd ni mbi fa'a." ³ Əni mbi nya'a fə chub ri jig bə kɔŋgɛ ə Nwiə määnɪ, mbi nya'a zab mbə ibɔ igwi mɛməd, chà mɛməd ni mbi wò ə.

Banabàs mbi Sɔl nya'a fà' ə Saiprùs

⁴ Əzwɪ ə Zeŋi ə nya'a tom ə Banabàs mbi Sɔl, әне mbi nya'a swi'i wò ə Selusià. Mbi nya'a nɔ' rəŋgu nyi əbanŋ igyɛ baani wò əkəm əsi ze riŋga igyɛ ni mbi nya'a tɔŋ əni Saiprùs. ⁵ Əni mbi nya'a pe ə Salamis, mbi nya'a ghà iŋgam Nwiə iŋga nəb ti əkàtɛ ti mɛjù. I mbiə nya'a əŋgu mbi Jɔn Mak ni nya'a wèèrɪə mɛməd.

⁶ Əni mbi nya'a fə yen iŋga əkəm əsi ze əjim, mbi nya'a wò pè ə Pafɔs. Mbi nya'a pè əŋgu jwɛ igwi ə wəd

mɛsà mɔ'ɔ ni nya'a bə ə wəd ikən mighab. I mbiə nya'a bə tɔŋ əməd əni Ba-Yeso. ⁷ Ba-Yeso we yiə nya'a sə' gɔmnà we ni mbi nya'a tɔŋ əni Sejiùs Paulùs. Gɔmnà we yiə ni nya'a wəd iwe. Wɛ nya'a tɔŋ ə Banabàs mbi Sɔl ni mbi ye'e əsi ni imbə' ighəm ni i wɛ nya'a kəbə ni mbi gha iŋgam Nwiə i ni. ⁸ Àyiə wəd mɛsà we, ni ikum məd nya'a Elimàs, (à yi ikum məd we əni iŋgam Gris), nya'a ton i. I wiə nya'a kəbə ni ti gɔmnà we ben i iŋgam Nwiə. ⁹ Əzwɪ ə Zeŋi ə nya'a swi iŋga Sɔl we ni mbi nya'a bə tɔŋ əni Pɔl. Əne wɛ nya'a tɔŋ əghə igwi Elimàs ghà ni, ¹⁰ "Àwò, wan Debɪrə! À bàn inù jim mbe ni kù'nɪ. À berɪ mɪnəŋjɛ jim ni tambɪ bəd. İnù ribɔŋ bə swi iŋga e fiŋ. Ka à wa birɪ sob e ni beŋ inù chòm mbe ni Ənùŋisig ə ghɛə ə? ¹¹ Tɛnɪn zə, Ənùŋisig birɪ zɪ ŋgə' igwi ne. À birɪ fig ə. Ka à birɪ zə e isi əni ikə nyumə."

Àmei əwu əwən, əghə əməd ə nya'a fin, әне wɛ nya'a kɔ kəb bəd ni mbi yim əbɔ chà əməd. ¹² Əni gɔmnà we nya'a zə ənù ze ni nya'a ghɛ, wɛ nya'a ben iŋgam Nwiə, imbə' ighəm ni inù mbe ni mbi nya'a chwi imbə' Ənùŋisig nya'a chə əməd.

Banabàs mbi Pɔl nya'a fà' ə Antiɔk we ri əba əbeŋ ze ri ə Pisiðià

¹³ Pɔl mbi ə bəd mbe ni nya'a mbi məd nya'a nyi əbanŋ igyɛ, nɔ' ri ə Pafɔs wò ə Pegà ni nya'a iŋga əbà əbeŋ ze ri ə Pamfilià. Əni mbi nya'a pè əŋgu, Jɔn nya'a sàŋ mɛməd bəndɛ wò ə Jèrusalèm. ¹⁴ Mbi nya'a nɔ' ri ə Pegà wò ə Antiɔk we ni nya'a iŋga əbà əbeŋ ze ri ə Pisiðià. À nya'a si əni əkwi mɛjù, mbi nya'a wò nyi iŋga nəb əkàtɛ mɛjù pè chub ə si. ¹⁵ Əni bəd mbe rəŋgu nya'a fə foŋ iŋgam Nwiə riŋga əŋwà'nɪ ə tikə ri Mose, bə foŋ riŋga əŋwà'nɪ ə bəd ikən Nwiə, bəd mbe ni nya'a chà nəb əkàtɛ ze nya'a cha ikən əmbi Pɔl mbi Banabàs ni, "Bɔŋgɔb, mbə mi berɪ iŋgam mɔ'ɔ ni timbi əwa, mbə gha i na."

¹⁶ Pɔl nya'a zu әне nɔ' təm, mà әне e əbɔ ni mbi kəm rəziə. Əni mbi nya'a kəmi, wɛ nya'a ghà ni:

"Mbi bɔŋgɔb, mɛɪzre fɔrɪ mbən mbe niə wumnɪ ə Nwiə, mbə zu. ¹⁷ Nwiə mɛɪzre nya'a chɔ' mba mɛmbə' rəŋwe, әне ghɛ mɛməd əni əbeŋ ə kyeŋ əni ə nyùmə we ni mbi nya'a chub ə İjɪpt. Wɛ nya'a niŋ ika kyeŋ chə mɛməd riŋga əbeŋ ze. ¹⁸ Wɛ nya'a nyi' † mbi mɛməd iŋga ibad rɪkwà'i ighəm iwu iwum kwè. ¹⁹ Wɛ nya'a nimni ibeŋ sambe ə Kanàan, әне wəd mɛɪzre əni ə si ti mɛməd. ²⁰ İnù mbɔ jim nya'a niŋ ighabi ighəm iwu əki əkwè mbi iwum tən.

"Wɛ nya'a nɔ' ri əwɔ nà' bəd niə sa' əbeŋ əmbi mɛməd wò pè əni ə wəd ikən Nwiə, Samwèl. ²¹ À nya'a əni ə nyùmə we, mbi nya'a ghà əmbi ə Nwiə ni wɛ na' ifɪn i nən. Əne Nwiə nya'a nà' ə Sɔl əmbi mɛməd. Sɔl yiə nya'a wan Kish, ni nya'a riŋga inəbi Benjamìn. Sɔl nya'a tumbɪ mɛməd ighəm iwu iwum kwè. ²² Əni Nwiə nya'a swi əməd ri igwi ətən, wɛ nya'a nùŋ Dèvid əni ifɪn. Wɛ nya'a ghà imbə' ə Dèvid ni, 'Mə fə zə ni Dèvid, wan Jesè, yi ikwi wəd we ni mə gha'i. Wɛ birɪ ghi inù jim mbe ni mə kəbi.' ²³ Tɪ əbɔ' ə bɔn ti əni əghaŋ ə Dèvid, Nwiə fə chɔ' ə Yeso əni wəd ni birɪ chi mɛɪzre rəŋgə', ichi ni

† ə zɪ iŋga iŋwà'nɪ ənun mɔ'ɔ ni wɛ nya'a nəŋgi mɛməd.

wî nya'a fâ ka'î. ²⁴ Bcŋ Yeso nya'a siâ ye'e, Jŋn we ni nya'a nâ' minib, wiâ nya'a ghâ ambî mîlzre mîjim ni mbî beŋ tã fîŋ niŋ minib. ²⁵ Əni Jŋn nya'a siâ wô maani əfâ'i ze ni Nwiâ nya'a cha əmäd ni wî ye'e fâ', wî nya'a ghâ ni, 'Mbä kçn əzən ni mŋ yîä we ə? Ka mŋ yî əmî wäd we ni mbəə wômə. Chə, äyîä mbə zə ni wäd mŋ'ç wiä ye'e əni mî njîm, ni chəi mə ku' ni chî itabi tî əni iwu imäd.'

²⁶ "Mbî bcŋgçb, ni ye' bçn tî əni əghaŋ ə Abrâham, mbî mbən mbe ni ka'î mîjû niä wumnî ə Nwiä, ikân we ni Nwiä fə chî əwa rəŋgə' fə ye'e i na. ²⁷ Bäd mbe niä chub ə Jërusalèm mbî mbe niä tûmbîzə mîmäd nya'a ghî ni inû mbŋ jwî əni rəsî' ichî ni mbî nya'a sob ni mbî zwiiri əmäd. Mbî nya'a ghî əne, imbə' ighəm ni chəi mbî nya'a kyerî ni Yeso yîä wäd we ni Nwiä z'ç, kî be kyerî mîŋgam bäd İkən Nwiä mbe ni mbîə foŋ inî ikwi mîjû jîm. ²⁸ Ka à bə ye'î ni chəi mbî nya'a zə əton ni tî mbî zwiiri əmäd, äyîä mbî nya'a ghâ ambî Pailèt ni wî ghî mîzçgyî zwiiri əmäd. ²⁹ Əni mbî nya'a ghî ni inû jîm mbe ni bäd İkən Nwiä nya'a ŋwà'nî imbə' əmäd jwî əni rəsî', mbî nya'a swî əmäd ri əzed ə ba'nî, wô boŋ iŋga İsi. ³⁰ Äyîä Nwiä nya'a zwemni əmäd. ³¹ I wiä nya'a jwî inî nçnç' ifě bäd mbe ni nya'a yènə mbî mäd kç ri ə Galilîi wô pè ə Jërusalèm. Bäd mbe ni wî nya'a jwî ifě mîmäd yî mîzçrimbin mbe niä siä ghâ inû imbə' əmäd əmbî mîlzre tîñn. ³² Əne tî fə ye'e mbî ikân chòm i nən ni ənû ze ni Nwiä nya'a ka' əmbî mba mîmbä' rəŋwe, ³³ wî fə ghî zîä jwî əni rəsî' i na mbà mbe ni ye' bçn tî əni əghaŋ mîmäd. Wî fə ghî əne ichî ni wî nya'a zwemni ə Yeso. Ə zîä bə iŋga mîSâm mbe ni pe be ni,

'Äwô yî mî Wan,
təchòŋ mə fə si e Mbä'.'

³⁴ Nwiä nya'a ghâ imbə' ichî ni wî nya'a zwemni əmäd, ni ka wî biri nç bçb i ni:

'Mə biri zî əbçrəbçd zeŋi ze ni mə nya'a ka' əmbî Dèvid igwi ne.'

³⁵ Ə zîä bə iŋga əŋwà'nî ə mîSâm ə cherə ni,

'Ka à biri saŋ e ni e Wäd Zeŋi bçb.'

³⁶ Əni Dèvid nya'a kiri ikä, wî nya'a ghî inû mbe ni Nwiä nya'a kəbi ni wî ghî ə. Wî nya'a kwi mbî tweŋ əbç' mîmbä' mäd rəŋwe, əne wî nya'a bçb. ³⁷ Äyîä chəi mäd we ni Nwiä nya'a zwemni nya'a bçbi. ³⁸ Əne kyîä bcŋgçb, mbə kyerî ni tî wiä chə əŋjîm wäd wô ghâ inû i nən imbə' ichî ni Nwiä ə wa' inû ribçŋ bäd. ³⁹ Əne Nwiä fə wa' inû ribçŋ wäd mç' mç' we ni ben ə Kristo, ni chəi tikə ri Mose te tî ri nya'a wa'. ⁴⁰ Əne mbə we ə, nji ənû ze ni bäd İkən Nwiä nya'a ghä ə biri ghî əni ə nən. Ənû ze yî ni,

⁴¹ 'Mbən mbe niä chə'ni iŋgam Nwiä, mbə neŋ ənû ze ni Nwiä ə ghîzə yiiri, kwi, imbə' ighəm ni mə biri ghî ənû ə mç'ç iŋga inî mbe ni mbə ye' ikä, ni wäd mç'ç mî gha i nən, chəi mbə biri nç benî.'"

⁴² Əni Pŋl mbî Banabàs nya'a jwî rîŋga nəb əkätz ze, bäd mbe nya'a bu' ibç əmbî mîmäd ni mbî wirî bändî ye'e əni əkwi ze ni beeni, imbə' ghâ inû cherə ighabi

mbŋ əmbî mîmäd. ⁴³ Əni mbî nya'a jaŋ rîŋga nəb əkätz ze, mîjû nçnç' mbî ə bäd cherə mbe ni nya'a beŋ tã fîŋ ben ənû ə Nwiä mîjû nya'a beeni əbç' Pŋl mbî Banabàs. Əne Pŋl mbî Banabàs nya'a ghâm bə timbî mîmäd ni mbî wo imbi nuŋ fîŋ igun ə Nwiä we niä ghî İchòm əni mîmäd.

⁴⁴ Ä nya'a əni əkwi ze ni beeni, bäd mînçnç' rîŋga əsi ze nya'a wô feti iŋga nəb əkätz i zu iŋgam Nwiä. ⁴⁵ Äyîä əni mîjû nya'a zə minçn bäd mbe, ədii ə nya'a swi iŋga fîŋ tî mîmäd, əne mbî nya'a kç zçm ə Pŋl ghâə ni ənû ze ni wiä ghâə yî mîghab. ⁴⁶ Əni mbî nya'a gha əne, Pŋl mbî Banabàs nya'a ghâ mbî ə fîŋ ni kă ni, "Zîä nya'a kû' ni tî be ghâ iŋgam Nwiä i nən. Äyîä ichî ni mbə ton iŋgam we, əne zə ni chəi mbə ku' ni jig İtənî ri mî, tî fə sàŋ əwən wô əbç' bäd mbe ni ka'î mîjû, ⁴⁷ imbə' ighəm ni Ənûŋisig nya'a fə ghâ i na ni,

'Mə fə nuŋ e ni à ye' izenŋi zeŋi əmbî bäd mbe ni ka'î mîjû,

imbə' bäd mijim ri ibu isig jîm jwî rəŋgə'."

⁴⁸ Əni bäd mbe ni ka'î mîjû nya'a zu ənû zŋ, mbî nya'a ghä' əne yiiri ə Nwiä imbə' iŋgam mäd we ni wî ghamî dè əwən. Bäd mijim mbe ni Nwiä nya'a fə chç'ç ni mbî biri jig İtənî ri mî nya'a ben ənû ze ni mbî nya'a ghâ imbə' ə Kristo.

⁴⁹ Iŋgam Ənûŋisig nya'a jàŋ iŋga əbà əbeŋ ze əjîm. ⁵⁰ Äyîä mîjû mbe nya'a no məyi kyer kyer mbe ni nya'a nuŋ fîŋ igun ə Nwiä bə no bäd kyer mbe rîŋga əsi ze. Əne mbî nya'a kç nwendî tikyeri-iwu Pŋl mbî Banabàs, əne fid mîmäd rîŋga əbà əbeŋ ze. ⁵¹ Äyîä Pŋl mbî Banabàs nya'a kùd əgywi tî əni mbə iwu imbə' pati mîmäd ni mbî beŋ tã fîŋ. Əni mbî nya'a ghî əne, mbî nya'a nç' wô ə Ikoniùm. ⁵² İgha'î mbî Əzwî ə Zeŋi nya'a swi iŋga bäd mbe ni nya'a ben ə Kristo ə Antiçk.

Pŋl mbî Banabàs nya'a zə ŋgə' ə Ikoniùm

14 Pŋl mbî Banabàs nya'a wô ə Ikoniùm chə wô nyî iŋga nəb əkätz mîjû ze ni nya'a əŋgu. Mbî nya'a ghâ iŋgam Nwiä iŋga nəb əkätz ze əni inəŋŋi ni mîjû nçnç' mbî ə bäd mînçnç' mbe ni ka mbî yîä nya'a mîjû nya'a ben iŋgam we. ² Äyîä mîjû mbe ni chəi mbî nya'a ben Kristo nya'a no bäd mbe ni ka'î mîjû, chəkî fîŋ tî mîmäd ni mbî kç ban bäd mbe ni nya'a ben ə Kristo. ³ Pŋl mbî Banabàs nya'a chub ə Ikoniùm əgha ə se. I mbîə nya'a ghâ iŋgam Nwiä əŋgu imbə' Ənûŋisig mbî ə fîŋ ni kă. Ənûŋisig nya'a chwi ni iŋgam we ni mbî nya'a ghâ imbə' İchòm mäd yî ənû rəsî' ichî ni wî nya'a ghî ni mbî ghî inû yiiri bə ghî inweeni-inû. ⁴ Bäd mbe rîŋga əsi ze nya'a ghäbrə. Mbî mç'ç nya'a ben inû mbe ni mîjû nya'a ghâə, mbî cherə nya'a ben mbe ni bäd tom mbe nya'a ghâə.

⁵ Bäd mbe ni ka'î mîjû mbî mîjû fçri bäd mbe nya'a teki inû iŋga əbeŋ mîjû nya'a kəb ni nji mbə chə bäd tom mbe bə tumbî mîmäd əni əti. ⁶ Əni bäd tom mbe nya'a zu ənû ze, mbî nya'a norə wô ə Listrä fçri ə Däbe, ni nya'a İsi iŋga əbà əbeŋ ze ri ə Laikoniä. Mbî nya'a bə wô fçri iŋga İsi mbe ni nya'a İban İban. ⁷ Mbî nya'a pè əŋgu ghâ ikən chòm imbə' Ənûŋisig Yeso.

† Kî 'isi ni mbî chəb iŋga iwŋ'.

Ənû ze ni bəð mbe ri ə Listrà mbi mbe ri ə Dəbe nya'a għ

⁸ Mbanjə mɔ'ɔ zia nya'a Listrà ni nya'a bu'rə. Tı əni mbi nya'a gywi əməd, çəi wı nya'a kwe' yənı. ⁹ Mbanjə ze nya'a chub i zweti ənû ze ni Pəl nya'a ghəə. Pəl nya'a toŋ əghə igwi məd, əne zə ni wı nya'a beri ibeni ni tı mbi ghı wı bɔti. ¹⁰ Əne Pəl nya'a ghə i bɔ əni ə gı ni kə ni, "Nɔ'ɔ təm!" Mbanjə ze nya'a n' təm kɔ yənı. ¹¹ Əni minɔn bəð mbe nya'a zə ənû ze ni Pəl nya'a għı, mbi nya'a kɔ kyeŋ rıkə əni iŋgam əbenı Likaoniə ghəə ni, "Mıŋwiə fə bəŋ əni ə bəð, swi'i ye'e əsi na!" ¹² Mbi nya'a kɔ tɔŋ ə Banabəs əni ə Zeòs, † bə kɔ tɔŋ ə Pəl əni ə Hemès, †† imbə' ighəm ni à yia məd nya'a ghəmə. ¹³ Wəð mbàn Zeòs, ni mbàn ŋwiə məd nya'a àmei ichû ikam ife əsi ze, nya'a wò niŋ minom mbirikun bə niŋ tıkwə wò mbi riwən ichû mikam mbe. Wı nya'a ghı əne imbə' ighəm ni məd mbi inɔn bəð we nya'a kəb na' ighı əfə əmbi ə bəð tom mbe.

¹⁴ Ayia əni bəð tom mbe, Banabəs mbi Pəl, nya'a zu ənû ze, mbi nya'a səèrə tə ngywı imbə' ighəm ni çəi mbi nya'a gha' ənû ze. Əne mbi nya'a nòrə wò əka' inɔn bəð we, yənə kyeŋə ghəə ni, ¹⁵ "Mba mısə', mbə kiə ghı ənû zı imbə' ə ye ə? Tı yia bəð mısɔŋichû ighabi ə mbənə. Tı fə ye'e mbi ikən çòm i nən ni mbə saŋ ighı əko mbɔ beeni əbɔ' Nwiə we ni ye' ikə. À yia məd nya'a teki ikan, teki si, teki rıbàə bə teki ighijim mbe ni ye' iŋga ighı mbɔ. ¹⁶ À nya'a iŋga tıghəm ri bəð te ni nya'a fə çə, Nwiə nya'a sən bəð iŋga ibenı jim ni mbi chub ichı ni mbi gha'i. ¹⁷ Ayia məd zia fə çwi inweeni ni tə wı əŋgu ichı ni wiə ghı çhòm əni ə bəð. I wiə ghı ni mbəŋ nɔ. I wiə bə ghı ni mbə beri tijig əni ə nyùmə we ni mbəə kwəŋ ighı. I wiə nə' ighijig i nən. I wiə bə ghı ni igha'i swi iŋga tə fiŋ." ¹⁸ Mbi nya'a ghə iŋgam wɔ, ayia zia nya'a kən se əku ni təmni bəð mbe ni tı mbi faari ə əghı ə mɔ'ɔ əmbi mıməð.

¹⁹ Mjı mɔ'ɔ nya'a n' ri ə Antiðk bə n' ri ə Ikoniùm wò ə Listrà. Mbi nya'a pə fi itu minɔn bəð mbe ni mbi beeni əbɔ' nən. Əne mbi nya'a tumbi ə Pəl əni əti. Mbi nya'a kɔndi ni wı fə kwı, əne mbi nya'a sùŋ əməd riŋga Listrà çà isig. ²⁰ Ayia əni bəð mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a wò kad əməd, wı nya'a n' bəndı wò nyi iŋga Listrà. À nya'a əni ze ni beeni, wı nya'a n' mbi Banabəs mbi wò ə Dəbe.

Pəl mbi Banabəs nya'a bəndı wò ə Antiðk we ri əbə əbenı ze ri ə Siriə

²¹ Əni Pəl mbi Banabəs nya'a ghə ikən çòm we ə Dəbe, mbi nya'a beŋ bəð mınɔnɔ' əni ə bəð niə beeni əbɔ' ə Kristo. Mbi nya'a ghı əne, bəndı wò ə Listrə fɔri ə Ikoniùm bə fɔri ə Antiðk. ²² I mbiə nya'a yənə timbı ə bəð mbe ni nya'a ben ə Kristo, bə yənə ghəə ni mbi yim ibeni wı kaanə wo imbı. Mbi nya'a bə ghə əmbi mıməð ni, "Tı beri zə ŋgə' nɔnɔ' bɔŋ nyi iŋga ənû ifɔn ə Nwiə." ²³ Əni mbi nya'a fə çɔ' bəð mbe niə çà tifeti

† Zeòs yia nya'a ŋwiə kyeŋ rəbɔ' mıŋwiə mbe ni bəð mbe ri ə Gris nya'a wumnıə. †† Hemès yia nya'a wan Zeòs, bə ye' wəð ikən mıŋwiə mbe.

bəð Kristo te i mɔ' mɔ', mbi nya'a kɔŋgi ə Nwiə, chub ri jig, zı mıməð iŋga tıkyeri-ıbɔ Ənünısig we ni mbi nuŋ tə fiŋ igwi məd.

²⁴ Mbi nya'a n' rəŋgu çə ə Pisidiə wò ə Pamfiliə.

²⁵ Əni mbi nya'a ghə iŋgam Nwiə ə Pegə, mbi nya'a n' rəŋgu swi'i wò ə Ataliə. ²⁶ Mbi nya'a n' rəŋgu wò nyi əbanı igyi baani bəndı wò ə Antiðk. Antiðk yi əsi ze ni mbi nya'a kɔŋgi ə Nwiə igwi mıməð ni wı ghı çhòm mbi wò fa' əfə'i ze ni mbi çerə nɔ' ri mənı.

²⁷ Əni mbi nya'a pə ə Antiðk, mbi nya'a feti bəð Kristo mijim, əne ghə inû jim mbe ni Nwiə nya'a ghı əni ə nən bə ghə ichı ni wı nya'a fi' inəŋı əmbi ə bəð mbe ni ka'i mjı ni mbi ben ə Kristo. ²⁸ Mbi nya'a chub əŋgu əgha ə se mbi ə bəð mbe ni nya'a ben ə Kristo.

Bəð tom Kristo nya'a yim ifeti ə Jərusaləm

15 Bəð mɔ'ɔ nya'a swi'i ri ə Judeyə wò ə Antiðk. Mbi nya'a pə kɔ çwi inû əmbi ə bəð Kristo mbe rəŋgu ghəə ni, "Çəi mbə biri jwi rəŋgə' əwù ze ni çəi mbi ne əwən ichı ni zia ye' iŋga tıkə ri Mose." ² Pəl mbi Banabəs nya'a beri tən kə kə mbi ə bəð mbe imbə' ənû ze. Əne mbi nya'a çɔ' ə Pəl mbi Banabəs mbi ə bəð Kristo çerə, tom mıməð ni mbi kɔ' wò ə Jərusaləm wò nweeni ənû ze mbi ə bəð tom fɔri mbi ə bəð mbe ni nya'a çà ifeti bəð Kristo.

³ Əni ifeti bəð Kristo nya'a tom mıməð əne, mbi nya'a wò çə ə Fonesiə fɔri ə Səməriyə yənə ghə inû imbə' ichı ni bəð mbe ni ka'i mjı fə ben ə Kristo. Əze ə nya'a ghı ni igha'i swi iŋga fiŋ bəð Kristo mijim. ⁴ Əni mbi nya'a wo pə ə Jərusaləm, ifeti bəð Kristo, bəð tom Kristo mbi ə bəð mbe ni nya'a çà ifeti bəð Kristo nya'a niŋ mıməð kwə' ichı çòm. Pəl mbi Banabəs nya'a ghə inû jim mbe ni Nwiə nya'a çə əŋjim mıməð ghı. ⁵ Ayia bəð mɔ'ɔ mbe ni nya'a ben ə Kristo, ni nya'a riŋga ifɔti mı-Farisi, nya'a təm rətiə ghə ni, "Zia kú' ni mbi ne bəð mbe ni ka'i mjı bə ghə əmbi mıməð ni mbi nuŋ tıkə ri Mose."

⁶ Bəð tom Kristo mbe mbi ə bəð mbe ni nya'a çà ifeti nya'a bòmni imbə' nweeni ənû zı. ⁷ Əni mbi nya'a fə gham əni əgha ə se, Pitə nya'a n' təm rətiə ghə əmbi mıməð ni, "Mbi bɔŋgɔb, mbə kyeri ni à nya'a iŋga ini mbe ni inû mbɔ nya'a kɔ, Nwiə nya'a çɔ' əmi rəka' nən ni mə gha ikən çòm əmbi bəð mbe ni ka'i mjı, imbə' mbi zu benı. ⁸ Əne Nwiə we ni kyeri fiŋ ri bəð mijim nya'a çwi ni tə fə çɔ' mıməð ichı ni wı nya'a na' Əzwı ə Zeŋı əmbi mıməð əmei ichı ni wı nya'a bə na' i na.

⁹ Çəi wı nya'a ghı ni ikwepi jwi əka' na mbi mıməð. Ichı ni mbi nya'a ben ə Kristo, wı nya'a bə wa' inû ribəŋ mıməð. ¹⁰ Əne tınin mbə kiə kəb zwe'ri ə Nwiə ichı ni mbiə zı ikom ni niri igun ə bəð mbe ni ben ə Kristo, ni çəi mba mimbə' rəŋwe ki mbə mbe tı ri bə', ki imbə' ə ye ə? ¹¹ Ayia tı beeni ni tı biri jwi rəŋgə' əŋjim çhòm Ənünısig Yeso, əmei ichı ni mıməð biri bi jwı."

¹² Bəð mijim mbe ni nya'a iŋga feti we nya'a kəm rəz-ia ichı ni mbi nya'a zwetiə inû mbe ni Banabəs mbi Pəl nya'a ghə imbə' ichı ni Nwiə nya'a çə əŋjim mıməð ghı inweeni-inû bə ghı inû yiiri əka' bəð mbe ni ka'i mjı. ¹³ Əni mbi nya'a fə ghami mənı, Jems nya'a ghə

ni, “Bɔŋɔɔb, mbə zwetɪ mə ghamə. ¹⁴ Saimòn fə tò'rɪ ichî ni Nwiə nya'a be chwi ni tə wiə nəŋgiə bəd mbe ni ka'i mɔjû. Wɪ nya'a ghɪ əne ichî ni wɪ nya'a chɔ' bəd mɔ'v rəka' mɪməd əni mbi. ¹⁵ Mɪŋgam mbe ni bəd ɪkən Nwiə nya'a ŋwa'ni ə bòmni mbi inû mbɔ ni mə gha i nən. Mbi nya'a ŋwà'nɪ ni,

¹⁶ 'Ənû zɔ ə mi chə, mə birɪ wirɪ ye'e,
əne nɔɔrɪ ənû ifɔn ə Dəvɪd ze ni nya'a bu'a.
Mə birɪ wirɪ nɔɔrɪ tɪfum te,
əne ghɪ ənû ifɔn ze ə təm kàànɪ.

¹⁷ Mə birɪ ghɪ əne, imbə' əbù' ə bəd mɔjɪm wirɪ kəb Ənùŋisig.

Bəd mɔjɪm mbe ni ka'i mɔjû ni mbiə tɔŋ əni mbi bəd birɪ bi kəb əmi.

¹⁸ Əzɔ yɪ ənû ni Ənùŋisig we ni nya'a ghɪ ni mbi kyeri inû mbɔ nɔ' tɪ rəŋwe, ghă.'

¹⁹ "Əne ənû ni mə kɔndɪ yɪ ni, tɪ rɪ chə a bəd mbe ni ka'i mɔjû niə beeni əbɔ' ə Nwiə. ²⁰ Ayiə tɪ ŋwa'ni əmbi mɪməd ni tɪ mbi jig ə tijig te ni mbi na' əni əghɪ əfə əmbi mbɪanən, ni tɪ mbi ghɪ ə ifabri-inû, ni tɪ mbi kud ə nyam te ni mbi sweeni mbi ni tɪ mbi jig ə ənəm. ²¹ Mbi nya'a fə kɔ gha inû imbə' rɪkə rɪ Mose iŋga isi jim nɔ' tɪ rəŋwe. Bəd mbiə bə fɔŋ iŋgam we iŋga nəb tɪ əkàtɪ ini ikwi mɔjû jim."

Bəd tom Kristo nya'a ŋwà'nɪ əmbi ə bəd mbe ni ka'i mɔjû

²² Bəd tom Kristo mbi ə bəd mbe ni nya'a chà ifeti we ri ə Jèrusalèm mbi ə bəd Kristo mɔjɪm nya'a chɔ'v mbanə rɪbe rəka' mɪməd, əne tom ni mbi wo ə Antiðk mbi Pɔl fɔri ə Banabàs. Mbi nya'a tom ə Judàs we ni mbi nya'a bə tɔŋ əni Bəsabàs mbi Sailàs. Mbi yɪə nya'a bəd kyery əka' bəd Kristo mbe ə Jèrusalèm. ²³ Mbi nya'a tom mɪməd mbi əŋwà'nɪ ni nya'a gha ni:

"À yɪə mbà mbə bɔŋɔɔb bəd tom Kristo mbi ə bəd mbe niə chà ifeti we ri ə Jèrusalèm ŋwa'ni əŋwà'nɪ zɔ. Tɪ wiə ŋwà'nɪ i nən, mbən mba bɔŋɔɔb mbe ni ka'i mɔjû ni ye' ə Antiðk, ə Sirià bə fɔri ə Selisià. Tɪ wiə chà'rɪ əwən. ²⁴ Tɪ fə zu ni bəd mɔ'v fə nɔ' rəka' na ye'e əwɔ ghanə chə əwən mbi mɪŋgam bə tɔbə tə fɪŋ, ni chəi tɪ nya'a gha ni mbi ghɪ əne. ²⁵ Tɪ fə bòmni, zɪ mba itu əni mbi mɔ', zə ni zɪə bɔŋ ni tɪ chɔ' bəd mɔ'v tom əsi nən mbi Banabàs mbi Pɔl. Mbi yɪ mba bɔŋɔɔb ni tɪ gha'i kwà' rɪŋgə'. ²⁶ Mbi fə swer ə itənɪ imbə' gham əmbi ə bəd imbə' a Ənùŋisig Yeso Kristo. ²⁷ Əne tɪ fə tom ə Judàs mbi Sailàs əsi nən. Mbi birɪ ghà inû mbe ni tɪ ŋwa'ni i nən mbənə mbənə. ²⁸ Ziə bɔŋ əmbi Əzwɪ ə Zeri bə bɔŋ i na ni tɪ rɪ nyer a inû cherə igwi nən chə ri əni mbɔ ni mbə berɪ ni ghɪ. ²⁹ Inû mbe yɪ ni tɪ mbə jig ə tijig te ni mbi na' əni ighɪ əfə əmbi mbɪanən, tɪ mbə jig ə ənəm, tɪ mbə kud ə nyam te ni mbi sweeni, mbi ni tɪ mbə ghɪ ə ifabri-inû. Mbə birɪ ghɪ ənû ə chòm əwù ze ni chəi mbə ghɪ inû mbɔ. Mbə chub ichî chòm."

³⁰ Mbi nya'a tom bəd mbe, mbi swi' wə ə Antiðk. Mbi nya'a pə əŋgu feti bəd Kristo mɔjɪm əsi ə mɔ', nə' əŋwà'nɪ ze əmbi mɪməd. ³¹ Əni mbi nya'a fɔŋ əŋwà'nɪ ze, mbi nya'a gha' kwà' rɪŋgə', imbə' ighəm ni ənû ze ni nya'a jwi rɪŋga əŋwà'nɪ ze ə nya'a tɪmbɪ mɪməd. ³² Əne

Judàs mbi Sailàs ni nya'a bəd ɪkən Nwiə mbənə mbənə nya'a ghà inû nɔɔv' tɪmbɪ bɔŋɔɔb mbe bə ghɪ ni ibeni mɪməd kaanə. ³³ Əni mbi nya'a fə chub əŋgu əni əkɔb ə nyumə, bɔŋɔɔb mbe nya'a wirɪ chà mɪməd əni əbɔrəbɔd əmbi mbe ni nya'a tom mɪməd. ³⁴ [Ayiə Sailàs nya'a chub əŋgu.] †

³⁵ Pɔl mbi Banabàs nya'a tən ə Antiðk. Mɪməd mbi ə bəd mɪnɔɔv' cherə nya'a chwi inû bə ghà iŋgam imbə' Ənùŋisig.

Pɔl mbi Banabàs nya'a ghabri

³⁶ Əni ini mɔ'v nya'a chə, Pɔl nya'a ghà əmbi Banabàs ni, "Ye'e tɪ wirɪ bəndɪ wə mɔ bɔŋɔɔb mbe rɪŋga isi jim mbe ni tɪ nya'a gha iŋgam Nwiə əŋgu, bə zə ichî ni mbi ye' ə." ³⁷ Banabàs nya'a kəb ni ŋjɪ mbə niŋ ə Jɔn Mak wə mbi məd. ³⁸ Ayiə Pɔl nya'a kɔndɪ əzi ye' ni zɪ rɪka bɔŋ i ni mbə niŋ əməd, imbə' ighəm ni wɪ nya'a wa' əwən ə Pamfilià bəndɪ wə i. Chəi wɪ nya'a wo imbi mbi nən əni əfà' ze ni mbə nya'a berɪ wo fà'. ³⁹ Ənû ze ə nya'a ghɪ mbi tən kwà' rɪŋgə'. Əze ə nya'a ghɪ mbi ghəbrə. Banabàs nya'a niŋ ə Mak mbi ni mbi nyi əban igyɪ wə ə Saiprùs. ⁴⁰ Ayiə Pɔl nya'a chɔ' ə Sailàs mbi wə inɔn. Bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a kòŋgɪ ə Nwiə igwi mɪməd ni Ənùŋisig ghɪ ɪchòm əni mɪməd. ⁴¹ Pɔl nya'a wə chə ə Sirià fɔri Selisià, yènə tɪmbɪ ə bəd Kristo rɪŋga tɪfeti te ni nya'a isi mbe.

Timoti nya'a fɔri əbɔ' ə Pɔl mbi Sailàs

16 Pɔl mbi Sailàs nya'a wə pə ə Dəbe fɔri ə Listrà. Mbanə mɔ'v ni nya'a ben ə Kristo wiə nya'a əŋgu ni ikum məd nya'a Timoti. Iŋgɔb məd yɪə nya'a əyi Jû ni nya'a ben ə Kristo, ayiə mbə' məd yɪə nya'a wəd ri ə Gris. ² Bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo ə Listrà fɔri ə Ikoniùm mbiə nya'a ghà inû chòm imbə' ə Timoti. ³ Pɔl nya'a kəb ni ŋjɪ tə niŋ ə Timoti mbə wə inɔn. Əne wɪ nya'a ne əməd imbə' ighəm ni mɔjû mɔjɪm mbe ni nya'a iŋga isi mbe nya'a kyeri ni mbə' məd yɪ ri ə Gris. ⁴ Ichî ni mbi nya'a yèn isi isi, mbi nya'a yènə ghàə tikə te ni bəd tom mbi ə bəd mbe ni nya'a chà ifeti we ri ə Jèrusalèm nya'a ben ni mbi nuŋ ə. Mbi nya'a ghà əmbi mɪməd ni mbi nuŋ tikə te rɪjim. ⁵ Əze ə nya'a ghɪ ni bəd rɪŋga tɪfeti bəd Kristo berɪ ibeni ni kaanɪ. Inun bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo wiə nya'a nɔ'riə wə imbi ini jim.

Tɪtaani nɔjəm nya'a chə ə Pɔl ə Troàs

⁶ Pɔl mbi Sailàs fɔri ə Timoti nya'a wə chə ə Friglà ni nya'a iŋga əbə əberɪ ze ri ə Gàlesià. Chəi Əzwɪ ə Zeri ə nya'a ben ni mbi ghà iŋgam Nwiə ə Esià. ⁷ Əni mbi nya'a siə wə pe ə Misià, mbi nya'a kəb ni ŋjɪ mbə wo nyi ə Bitinià, ayiə chəi Əzwɪ ə Yeso ə nya'a ben ni mbi wo nyi iŋga əbə əberɪ ze. ⁸ Əne mbi nya'a wə chə ə Mis-ià, swi' wə ə Troàs. ⁹ À nya'a izimi we, tɪtaani nɔjəm nya'a chə ə Pɔl, wɪ zə mbanə mɔ'v ri ə Məsèdonià ni nya'a təm bu' ibɔ i bɔ ghà ni, "Baani ye'e weeri əwa ə Məsèdonià." ¹⁰ Əni Pɔl nya'a zə tɪtaani nɔjəm ze, tɪ nya'a teki inyod əwu əwən i wo ə Məsèdonià, imbə' ighəm ni

† Chəi əsi əŋwà'nɪ zɔ iŋga iŋwà'nɪ ənun mɔ'v.

tî nya'a kyeri ni Njwiè fə tɔŋ əwa ni tî wo ghà ikân chòm əmbi ə bə̀d mbe rəŋgu.

Lidià we ri ə Filipi nya'a beŋ i fɪŋ ben ə Kristo

¹¹ Tî nya'a nyi əbanj igyɛ ə Troàs, baani zi ri bɛ̀gè, wò pè ə Samotràs ni nya'a əsi iŋga miŋharə ə sà. A nya'a əni ze ni beeni, tî nya'a nyi əbanj igyɛ baani wò ə Niapolis. ¹² Tî nya'a nò' rəŋgu wò ə Filipi, ni nya'a əsi ə kyerj əbà əbeŋ ze ri ə Məsèdonià. À yi məRom nya'a tùmɓɛ əsi ze. Tî nya'a chub ini mɔ'ɔ iŋga əsi ze. ¹³ À nya'a əni əkwɪ mɔ̀jù, tî nya'a jwɛ iŋga ikam wò iban igyɛ, ni nya'a əsi ze ni tî nya'a kɔndi ni mɔ̀jù mbiə nya'a wò feti əŋgu i kòŋgɛ ə Njwiè. Tî nya'a pè chub ə si kɔ ghambi mbi məyi mbe ni nya'a ye'e feti. ¹⁴ Əyi mɔ'ɔ rəbɔ' mbe ni nya'a zu inù mbe ni tî nya'a ghàə yiə Lidià. Wɛ yiə nya'a ri ə Tiতির. I wiə nya'a fènə ngywɛ əka inun. I wiə nya'a bə wumnɪ ə Njwiè. Ənùŋɛsɪg nya'a fi' fɪŋ məd ni wɛ zɪ ətu əni ənù ze ni Pɔl nya'a ghàə. ¹⁵ Əni mbi nya'a na' minib i bɔ fɔri əmbi inəbi məd jɪm, wɛ nya'a bu' ibɔ i na ghà ni, "Mbə mi zə ni mə fə nùŋ mi fɪŋ igun Ənùŋɛsɪg, mbə ye'e chub iŋga mi nəb." Wɛ nya'a ghà əne, fi mba itu, tî wò chubi mbi məd.

Bə̀d kyerj mbe ri ə Filipi nya'a zi ə Pɔl mbi Sailàs ə ndəŋ

¹⁶ À nya'a əni ə mɔ'ɔ ni tî nya'a wò əsi ze ni mbi nya'a kɔŋgɛ ə Njwiè, wan əyi mɔ'ɔ ni nya'a əbò'ò nya'a ye'e kumnɪ əwa. Əzwɪ riɓɔŋ ə ziə nya'a iŋga məd. Əzwɪ ze ziə nya'a ghɛə ni wɛ gha ikwab. Əze ə nya'a ghɛə ni bə̀d mbe ni berɪ əbò'ò ze berɪ ikab. ¹⁷ I wiə nya'a beeni əbɔ' Pɔl mbi na, yènə kyerjə ghàə ni, "Bə̀d mbɔ yiə bə̀d əfà'î Njwiè əchə-isig. Mɛməd mbiə ghà inù imbə' inəŋjɛ we ni tî bə̀d chə əŋgu jwɛ rəŋgə'." ¹⁸ I wiə nya'a ghɛə ənù zɔ inɪ kɔkɔ'. Əne Pɔl nya'a sə itəm, bəŋ ghà əmbi əzwɪ riɓɔŋ ze ni, "Mə ghà i ne əni ikum Yeso Kristo ni à jwɛ iŋga wan əyi wɔ." Əzwɪ riɓɔŋ ze ə nya'a jwɛ əmei əwu əwən.

¹⁹ Əni bə̀d mbe ni nya'a berɪ əbò'ò ze nya'a zə ni chəi əni tî wan əyi we wirɪ ghɛə mbə berɪ ikab, mbi nya'a gy-wɛ ə Pɔl mbi Sailàs, sùŋ mɛməd wò əsam iwɪn, wò nùŋ mɛməd ifɛ bə̀d mbe ni nya'a tùmɓɛ əsi ze. ²⁰ Mbi nya'a niŋ mɛməd wò ifɛ məsa' mɛsà'i pè ghà ni, "Bə̀d mbɔ yi mɔ̀jù. I mbiə bùurɛ əsi zɔ na. ²¹ I mbiə chwɪ mɛchɪ mɔ'ɔ mbe ni chəi ta rikə, mbə məRom beɪ. Chəi əni tî ri bə beeni əbɔ' mɛchɪ mbe." ²² Inɔn bə̀d we nya'a fɔti əbɔ' bə̀d mbe ni nya'a berɪ əbò'ò ze, zɛ isa'i igun ə Pɔl mbi Sailàs. Məsa' mɛsà'i mbe nya'a sèerɛ ngywɛ ri Pɔl mbi Sailàs, əne ghà əmbi mɛsɔgyɛ ni mbi bu' mɛməd əni ə mbəŋ. ²³ Əni mbi nya'a som mɛməd kwà' ichɪ riɓɔŋ, mbi nya'a wò zɛ mɛməd ə ndəŋ. Mbi nya'a ghà əmbi wəd we niə nəŋgiə nəb ndəŋ ze ni wɛ jəŋgɛ nəŋgɛ mɛməd. ²⁴ Mbanjə ze nya'a zu ənù zɔ, wò zɛ mɛməd iŋga ətu ə nəb ze riŋga, bə zɛ ika' əni iwu mɛməd.

²⁵ À nya'a si ighabi izimi ka, Pɔl mbi Sailàs mbiə nya'a kòŋgɛ ə Njwiè, bə kweri mɪkyɪ yiiri ə Njwiè. Bə̀d ndəŋ mbe ni nya'a əŋgu mbiə nya'a zwetɪə. ²⁶ Mbi ni zə, si nya'a sa' wùd, əne chɪ' əchi ə nəb ndəŋ ze. Əmei əwu əwən, mɛchɪ nəb mijim nya'a fi' ə. Mɛkàrə mbe ni mbi

nya'a kod mɛməd əŋgu bə zà. ²⁷ Əni mbanjə ze ni nya'a nəŋgɛ ə nəb ndəŋ ze nya'a nò' ri əŋgwenɪ, wɛ nya'a zə mɛchɪ nəb ndəŋ mbe əfi'ə. Wɛ nya'a zə əne, chɔ' fi ibi bid ri ə ba', kəb zwiiiri i inyod, imbə' ighəm ni wɛ nya'a kɔndi ni bə̀d ndəŋ mbe fə jwɛ nòd əwən. ²⁸ Əyiə Pɔl nya'a kyerj rikə ghà ni, "Tirə ghɛə e əghəm əni e nyam-nyod! Tɛ wi əgha mbə mijim."

²⁹ İbɔɔ nya'a ghɛə mbanjə ze ni nya'a nəŋgɛ ə nəb ndəŋ ze bindi. Əne wɛ nya'a ghà ni mbi ye'e mbi ika'i. Wɛ nya'a niŋ ika'i we nòrə wò nyi iŋga nəb ndəŋ ze pè gù ifɛ Pɔl mbi Sailàs. ³⁰ Wɛ nya'a ghɛə əne, niŋ mɛməd mbi jwɛ isig pè biiri ni, "Mbi mɛmbə', mə kiə wo ghɛə ye bɔŋ jwɛ rəŋgə' ə?"

³¹ Mbi nya'a wiirɛ ni, "Nuŋ e fɪŋ igun ə Ənùŋɛsɪg Yeso, əne à birɪ jwɛ rəŋgə', əne yi əwɔ mbi ə bə̀d mijim mbe ni ye' iŋga ə nəb." ³² Mbi nya'a ghà əne, ghà iŋgam Ənùŋɛsɪg i bɔ fɔri əmbi ə bə̀d mijim mbe ni nya'a iŋga nəb məd. ³³ Wɛ nya'a niŋ mɛməd əmei izimi we wò sò ina mɛməd. Mbi nya'a nà' minib i bɔ əwu əwən bə nà' əmbi inəbi məd ijim. ³⁴ Wɛ nya'a ghɛə əne, niŋ mɛməd mbi wò iŋga i nəb pè nà' ighijig əmbi mɛməd. Məd mbi ə bə̀d mijim mbe ni nya'a iŋga nəb nya'a kàŋ gha' ni mbə fə ben ə Njwiè.

³⁵ Əni itu' nya'a chigi, bə̀d mbe ni nya'a tùmɓɛ əsi ze nya'a tom mɛpùrisɪ əsi ə mbanjə ze nya'a nəŋgɛ ə nəb ndəŋ ze. Mbi nya'a ghà i bɔ ni "Saŋ mbanjə te wo əwən." ³⁶ Mbanjə ze ni nya'a nəŋgɛ ə nəb ndəŋ ze nya'a ghà ənù ze əmbi Pɔl ni, "Məsa' mɛsà'i fə cha ikân ni mə sàŋ əwən mbə si wo ə. Əne mbə si jwɛ wò əwən əni əbɔrəbɔd."

³⁷ Əyiə Pɔl nya'a ghà əmbi mɛpùrisɪ mbe ni, "Tɛ yi məRom. Mbi fə som əwa ifɛ bə̀d bə zɛ əwa ə ndəŋ ni chəi tɛ gu ənù ə mɔ'ɔ. Tɛnɪn i mbi kiə kəb chɛ əwa əŋjim əŋjim ə? Chə! mbi ye'e chɛ əwa mbənə mbənə."

³⁸ Mɛpùrisɪ mbe nya'a wò ghà inù mbe əmbi məsa' mɛsà'i mbe, əne mbi nya'a bɔ əni mbi nya'a zu ni mbi yi məRom. ³⁹ Əne mbi nya'a wò bu' ibɔ əmbi mɛməd, niŋ mɛməd mbi jwɛ ri ə nəb ndəŋ ze. Mbi nya'a si ghà əmbi mɛməd ni mbi saŋ əsi ze. ⁴⁰ Əni Pɔl mbi Sailàs nya'a jwɛ ri ə nəb ndəŋ ze, mbi nya'a wò əkwɪ Lidià. Əni mbi nya'a zə mbə bɔŋgɔb, mbi nya'a tɪmbɛ mɛməd, nò' wò əwən.

Mɔ̀jù mbe ri ə Tèsàlonikà nya'a nwendi tikyeri-iwu Pɔl mbi tɪ bɔŋgɔb chera

17 Pɔl mbi Sailàs nya'a chə ə Amfipolis fɔri ə Àpolonià wò pè ə Tèsàlonikà, ni ye' əsi ni nəb əkàtɛ mɔ̀jù nya'a əŋgu. ² Pɔl nya'a wò nyi iŋga nəb əkàtɛ ze, ichɪ ni wɛ nya'a mɛə ghɛə. I wiə nya'a tàŋ iŋgam Njwiè ini ikwi tad mbi mɔ̀jù mbe ni nya'a əŋgu. ³ I wiə nya'a bə tò'ri iŋgam Njwiè bə chwɪ riŋga Əŋwà'nɛ ə Njwiè ni Wəd we ni Njwiè zɔ'ɔ nya'a berɪ zə ŋgə', kwɪ bə wirɪ zwemə. I wiə nya'a ghàə ni, "Yeso wò ni mɛə ghà imbə' əməd i nəŋ yiə Wəd we ni Njwiè zɔ'ɔ." ⁴ Bə̀d mɔ'ɔ rəbɔ' mɔ̀jù mbe ni nya'a zu iŋgam we nya'a beɪ, əne fɔti əbɔ' Pɔl mbi Sailàs. MəGris mɛkɔkɔ' ni nya'a nùŋjə fɪŋ igun ə Njwiè mbi məyi kyerj kyerj kɔkɔ' nya'a bə fɔti əbɔ' mɛməd.

⁵ Ἄγιά ἄνι μῆῖῦ μῶῑ nya'a zə əne, mbi nya'a kə ghè àdìì. Mbi nya'a wò feti mbiritan ri itu izib ἄνι inḡn. Mbiritan mbe nya'a wò bù əchəb iŋga əsi ze, nòrə wò əkwɪ Jasɪn, ni nya'a əsi ze ni P̄l mbi Sailàs nya'a chub əŋgu. I mbiə nya'a kəb ə P̄l mbi Sailàs imbə' mbə mi zə mīməd, mbə chi chà isig əmbi ə bəd. ⁶ Ἄγιά ἄνι chəi mbi nya'a zə ə P̄l mbi Sailàs, mbi nya'a sùŋ ə Jasɪn mbi ə bəd μῶῑ mbe ni nya'a ben ə Kristo wò ifé bəd mbe ni nya'a tumbi əsi ze. Mbi nya'a pè kyeŋ rikă ghà ni, "Bəd mbḡ ni fə beŋ isig rətuŋə fə bə ye'e əgha. ⁷ Jasɪn fə niŋ mīməd nuŋ iŋga i nəb. Chəi mīməd mijim ə nuŋ rikə Kaisà. I mbiə ghàə ni ifḡn chera wi əŋgu ni mbiə tŋŋ ἄνι Yeso." ⁸ Ἐνι bəd mbe riŋga əsi ze mbi ə bəd mbe ni nya'a tumbi əsi ze nya'a zu ənḡ zḡ, ziə nya'a tɔb mīməd. ⁹ Ἐne mbi nya'a ghè ni Jasɪn mbi ə bəd chera mbe ni nya'a ben ə Kristo nə' ikab we ni bəd ə nə'ə bɔŋ mbi chi mīməd ri ə ndəŋ. Ἐνι mbi nya'a nə' ikab we, mbi nya'a sàŋ mīməd ni mbi wò əwən.

Bəd mḡnɔw' ə Berià nya'a ben ənḡ ze ni P̄l nya'a ghàə

¹⁰ Ἄ nya'a si izimi, bəd mbe ri ə Tèsàlonikà ni nya'a ben ə Kristo nya'a chà ə P̄l mbi Sailàs ə Berià. Ἐνι mbi nya'a pè əŋgu, mbi nya'a wò nyi iŋga nəb əkàtḡ mḡῖῦ. ¹¹ Mḡῖῦ mbe ri ə Berià nya'a beri fŋ chòm chə mbe ri ə Tèsàlonikà, imbə' ighəm ni mbi nya'a niŋ iŋgam Nwiə ἄνι tə fŋ rijim. I mbiə nya'a foŋ iŋgam Nwiə ini jim i zə ni inḡ mbe ni P̄l nya'a ghàə ki inḡ rəsì' ə? ¹² Mīməd nɔw' nya'a ben ə Kristo. Məyi Gris kyeŋ kyeŋ mbi ə mbaŋə Gris nɔw' nya'a bə ben ə Kristo. ¹³ Ἄγιά ἄνι μῆῖῦ mbe ri ə Tèsàlonikà nya'a zu ni P̄l wiə ghà iŋgam Nwiə ə Berià, mbi nya'a bə wò əŋgu pè kə no bəd bə tɔbə fŋ ti mīməd. ¹⁴ Ἄmei əwu əwən, bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo ə Berià nya'a tom bəd ni mbi niŋ ə P̄l wò chà əŋgo rḡbàə. Ἄγιά Sailàs mbi Timoti nya'a tèn ə Berià. ¹⁵ Mbaŋə te ni nya'a wo niŋ ə P̄l nya'a wò mbi məd əne əne wò pè ə Atəns. Ἐνι mbi nya'a wiriə bəndḡ, P̄l nya'a tom mīməd əsi Sailàs mbi Timoti ni mbi zambi ye'e kumni əwi.

P̄l nya'a gha iŋgam Nwiə ə Atəns

¹⁶ Ἐνι P̄l nya'a wòm ə Sailàs mbi Timoti ə Atəns, fŋ məd nya'a tɔb əməd imbə' ichi ni wḡ nya'a zə ni mbianəŋ nya'a swi iŋga əsi ze. ¹⁷ Ἐne wḡ nya'a wò kə taŋ iŋga nəb əkàtḡ ze mbi mḡῖῦ fɔri mbi ə bəd mbe ni ka' i mḡῖῦ ni nya'a nuŋ fŋ iŋgun ə Nwiə. Wḡ nya'a bə tàŋ əsam iwin ini jim mbi ə bəd mbe ni nya'a wò əŋgu. ¹⁸ Bəd iwe μῶῑ ni mbi nya'a tŋŋ ἄνι mḡEpikurià mbi mbi μῶῑ mbe ni mbi nya'a tŋŋ ἄνι mḡStoik nya'a wò kumni əməd kə tàŋi mbi məd. Mbi μῶῑ rəbɔ' mīməd nya'a gha ni, "Əkywi-ichḡ wḡ kiə kəb gha əzi ni ye ə?" Mbi chera nya'a ghà ni, "Ziə chub ighabi ni i wiə ghà inḡ imbə' mḡŋwiə rḡsḡḡ." Mbi nya'a ghà əne imbə' ighəm ni P̄l wiə nya'a ghà iŋgam Nwiə imbə' ə Yeso, bə ghà imbə' ichi ni bəd biri zwemə. ¹⁹ Ἐne mbi nya'a niŋ əməd wò iŋga ifeti bəd mbe ni nya'a tumbi əsi ze, ni mbi nya'a tŋŋ ἄνι ə Àriopagḡs. Mbi nya'a pè ghà ni, "Tḡ wiə kəb kyeri ənḡ ə fi zḡ ni àwḡ ə chwi. ²⁰ Ἄ wiə ghà

inḡ rḡsḡḡ μῶῑ ni chəi tḡ kwe' kiri zu, əne tḡ wiə kəb kyeri əton ti ἄνι inḡ mbḡ." ²¹ MəAtəns mijim mbi ə bəd rḡsḡḡ mbe ni nya'a əŋgu, mbiə nya'a chəkiə nyùmə jim ni gha inḡ, kḡ ni zu inḡ fi mbe ni nya'a jwḡə.

²² Ἐne P̄l nya'a təm iŋga migharə ifeti Àriopagḡs we ghà ni, "Mbaŋə te ri ə Atəns, mə kàŋ zə ni mbə mbiə wumni ə mḡŋwiə ἄνι minəŋjḡ jim, ²³ imbə' ighəm ni ἄνι mə nya'a chə iŋga əsi zḡ i nən, mə wiə nya'a yènə nəŋ ighi mbe ni mbəə wumniə. Ἐne mə nya'a zə ikwi iŋŋ əfààrḡ μῶῑ ni mbi ŋwa'ni iŋgun ni, 'Əmbi ŋwiə we ni chəi tḡ kyeri.' Ἐne Nwiə we ni mbəə wumniə ni chəi mbə kyeri, yi wiwən we ni mə ye'e i gha inḡ imbə' əməd i nən. ²⁴ Ka Nwiə we ni nya'a teki isig bə teki ighijim mbe ni ye' iŋga, ni ye' Ənḡŋisig ikaŋ fɔri igwi ə si wiə chub i iŋga mbàn te ni bəd mḡsɔŋichḡ korì, ²⁵ kḡ ni à yiə bəd mḡsɔŋichḡ ə nə' ighi i bɔ, ighabi ni məd ə kwaŋ əghì ə μῶῑ. Ἄγιά məd ziə ə nə' itənḡ bə nə' əzwḡ bə nə' ighijim əmbi ə bəd mijim. ²⁶ Wḡ nya'a teki bəd iŋga iben jim mbe ni ye' iŋga isig wḡ ti ἄνι ə wəd μῶῑ. Wḡ nya'a nuŋ ə nyùmə we ni bəd biri chub igwi ə si bə nuŋ mḡnəŋḡ əbeŋ mbe ni mbi biri chub iŋga. ²⁷ Wḡ nya'a ghì əne imbə' bəd kəb əməd, nuŋ ikɔndi wòm ni ighəm mbə mbe tḡ mbə bətḡ isì zə əməd. Ἄγιά chəi Nwiə ə sa əgha ti ἄνι ə wəd μῶῑ μῶῑ rəbɔ' na. ²⁸ Wəd iwe μῶῑ nya'a ghà ni,

'Tḡ wi ikă, bə yènə, bə beri a itənḡ ἄνι ika ni nɔ' ri bɔ.' Mbə bəd niə ŋwà'nḡ inḡ nya'a bə ghà ni, 'À yi rəsì' ni ti yiə bə ə bɔn məd.'

²⁹ 'Ichḡ ni tḡ ye' bɔn Nwiə, ti ri kɔndi a ni Nwiə wi ighabi anəŋ ni mbi teki ἄνι ə gôl, ki ἄνι sirivà, ki ἄνι iti. Ka məd yi əghì ni wəd nya'a kɔndi iŋga e ətu teki ἄνι ibɔ. ³⁰ Chəi Nwiə nya'a zi ətu ἄνι inḡ mbe ni bəd nya'a ghḡ ni chəi mbi kyeri, àγiə tḡnḡn i wiə ghà əmbi ə bəd mijim isì jim ni mbi beŋ tə fŋ. ³¹ Wḡ nya'a fə nuŋ ἄνι ni wḡ biri chə ənjim ə Wəd we ni wḡ nya'a chɔῑ, sa' wəd jim iŋga isig wḡ ichi ni ku'ni. Wḡ fə chwi ənweeni əmbi ə bəd mijim ni ənḡ zḡ yi ənḡ rəsì'. Wḡ nya'a ghè əne ichi ni wḡ nya'a zwemni wəd we."

³² Ἐνι mbi nya'a zu ἄνι P̄l nya'a gha imbə' ənḡ ni zwemə, mbi μῶῑ nya'a ba'ri əməd, àγiə mbi chera nya'a ghà ni, "Tḡ biri wiri zu ənḡ zḡ ighəm chera." ³³ Ἐνι mbi nya'a gha əne, P̄l nya'a nḡ' jwḡ riŋga ifeti we.

³⁴ Ἄγιά bəd μῶῑ nya'a fɔti əbɔ' məd ben ə Kristo. Wḡ μῶῑ rəbɔ' mīməd yiə nya'a Dionisiḡs, ni nya'a mbaŋə rəbɔ' te ni nya'a iŋga ifeti Àriopagḡs. Əyi μῶῑ ni mbi nya'a bə tŋŋ ἄνι Damaris mbi ə bəd chera nya'a bə fɔti əbɔ' məd ben ə Kristo.

P̄l nya'a gha iŋgam Nwiə ə Kɔrèn

18 Ἐνι P̄l nya'a fə gham əmbi ifeti Àriopagḡs we, wḡ nya'a nḡ' ri ə Atəns wò ə Kɔrèn. ² Wḡ nya'a pè əŋgu, zə wəd Jḡ μῶῑ ni ikum məd nya'a Àkwilà. Wḡ yiə nya'a ri ə Pontḡs. Ikum iwi məd yiə nya'a Prisilà. Mbi nya'a chera ye'e ri ə Itali. Mbi nya'a nḡ' ri ə Itali imbə' ighəm ni ifḡn Klodiḡs nya'a sob ni mḡῖῦ mijim jwi ri ə Rom. P̄l nya'a wò zə mīməd, ³ pè chubi mbi mīməd imbə' ighəm ni mbi nya'a beri əbɔ əfà' i ə μῶῑ. Wḡ nya'a chubi bə fà'ə mbi mīməd. Əbɔ əfà' i mīməd yiə nya'a ni

teki gôb te ni mbi nya'a kod miŋweni aŋgu. ⁴ I wiə nya'a tənə mbi mɔ̀jũ iŋga nəb əkàtɛ ini ikwi jim. Əne wɛ nya'a fi itu mɔ̀jũ bə fi itu bəd mbe ni ka'ı mɔ̀jũ imbə' mbi ben ə Kristo.

⁵ Əni Sailàs mbi Timotì nya'a ye'e ri ə Məsèdonià, Pɔ̀l nya'a zı ətu àmei ni gha iŋgam Nwiə bə fɔ̀ri ni to'ri əm-bi mɔ̀jũ ni Yeso yiə Wəd we ni Nwiə z'w. ⁶ Əni mbi nya'a ton iŋgam we ni wɛ nya'a ghàə bə kɔ zɔm əməd, wɛ nya'a kùd mbi itɔŋ, ghà əmbi mɔ̀məd ni, "Ndɔn birı nyı àmei igwi nən! Mbi ibɔ ə zɛŋ. I kɔ rɛnɛn mə birı wo əsı bəd mbe ni ka'ı mɔ̀jũ." ⁷ Əni wɛ nya'a ghà əne, wɛ nya'a sàŋ mɔ̀məd wo iŋga nəb mbanjə mɔ'w ni ikum məd nya'a Taitùs Justùs. Məd wiə nya'a bə wumnı ə Nwiə. Nəb məd zıə nya'a iban nəb əkàtɛ mɔ̀jũ. ⁸ Krispùs bə, ni nya'a ətu iŋga nəb əkàtɛ ze mbi ə bəd mijim mbe ni nya'a iŋga nəb məd, nya'a ben Ənùŋisig. Bəd mɔ̀nɔw' ə Kɔrən nya'a zu ənù ze ni Pɔ̀l nya'a ghàə, əne mbi nya'a bə ben Ənùŋisig. Əni mbi nya'a beni, mbi nya'a niŋ minib.

⁹ À nya'a izimi mɔ'w, Ənùŋisig nya'a ghà əmbi Pɔ̀l iŋga rıtaani njəm ni, "Tırə bɔ e! Ndə imbi ghəm əmbi ə bəd! Tırə tɔ kəm e rəziə! ¹⁰ Mə wı mbi ne, əne chəi wəd mɔ'w ni tɛ wı kɔ əwe əni ə ndən, kɛ ni tɛ wı ghə əghəm əni ə ne, imbə' ighəm mbi bəd ə nɔ' iŋga əsı z'." ¹¹ Pɔ̀l nya'a zu əne, chub əŋgu əghəm əwu ə fibı mbi əmıg rıfuə. Wɛ nya'a chub əne bə sıə ghà iŋgam Nwiə əmbi ə bəd mbe rəŋgu.

¹² Əni Galiò nya'a gɔmnà əbà əbeŋ ze ri ə Àkàiyà, mɔ̀jũ mɔ'w ri əsı ze nya'a fɔtı wò gywı ə Pɔ̀l niŋ wò ə nəb isa'ı. ¹³ Mbi nya'a pè əŋgu ghà ni, "Mbanjə zı zıə fi itu bəd ni mbi wumnı ə Nwiə əni minənjı ni chəi iŋga ta rikə."

¹⁴ Əni Pɔ̀l nya'a nırə ghàmə, Galiò nya'a ghà əmbi mɔ̀jũ mbe ni, "Mɔ̀jũ, mbə zwetı! À mi ye' ni mbə kə' zı isa'ı igwi ə mbanjə zı ni wiə gù ənù ə mɔ'w, kɛ ni wiə ghı ənù rıbɔŋ ə kyerə ə mɔ'w, nji mə berı əton ni zwetı ənù ze ni mbəə ghàə. ¹⁵ Àyiə ichı ni mbəə tən imbə' mıŋgam bə tən imbə' rıku m bə tən imbə' tə rikə, mbə neŋ ənù rəŋgu mbənə mbənə. Ka mə birı ben əmi ni sa' inù ighabi mbɔ!" ¹⁶ Əni wɛ nya'a ghà əne, wɛ nya'a fid mɔ̀məd rıŋga nəb isa'ı ze. ¹⁷ Mɔ̀jũ mbe mijim nya'a gywı ə Sòstenès, ni nya'a ətu iŋga nəb əkàtɛ ze, som əməd ifě nəb isa'ı ze. Àyiə chəi Galiò nya'a niŋ əze əni ənù ə mɔ'w.

Pɔ̀l nya'a bəndı wò ə Antiðk

¹⁸ Pɔ̀l nya'a wirı chub ə Kɔrən ini nɔw'. Əni wɛ nya'a maani rəŋgu, wɛ nya'a sàŋ bɔŋgɔb mbe, niŋ ə Prısilà mbi Àkwilà mbi nyı əban igyı baani wò ə Sirià. Bɔŋ mbi nya'a sıə nɔ' riə Senkrià, wɛ nya'a seri e ətu ichı ni wɛ nya'a fə ka' əmbi ə Nwiə. ¹⁹ Əni mbi nya'a pe ə Efesùs, wɛ nya'a sàŋ ə Prısilà mbi Àkwilà əŋgu. Məd zıə nya'a wò nyı iŋga nəb əkàtɛ kɔ tanjı mbi mɔ̀jũ. ²⁰ Əni mbi nya'a gha i bɔ ni wɛ chub əni əgha ni tɔ yi sààrı, wɛ nya'a ton i. ²¹ Àyiə əni wɛ nya'a sıə wo ə, wɛ nya'a kə' mɔ̀məd ni, "Nwiə mi beni, mə birı wirı ye'e əsı nən." Əni wɛ nya'a ghà əne, wɛ nya'a nyı əban igyı nɔ' ri ə Efesùs.

²² Əni wɛ nya'a pe ə Kàisəriyà, wɛ nya'a jwi rıŋga əban igyı ze, k' wò chà'rı bəd rıŋga ifeti we ri ə Jèrusalèm. Wɛ nya'a ghı əne, swı'ı wò ə Antiðk. ²³ Əni wɛ nya'a chub əŋgu əni ə nyùmə mɔ'w, wɛ nya'a n' ghanə yèn isi isi iŋga əba əbeŋ ze ri ə Gàlesià fɔri ə Frigià. Wɛ nya'a yènə timbı ə bəd mijim mbe ni nya'a ben ə Kristo.

Àpolòs nya'a gha iŋgam Nwiə ə Efesùs fɔri ə Kɔrən

²⁴ À nya'a əni ə nyùmə we, Jù mɔ'w ni ikum məd nya'a Àpolòs nya'a wò ə Efesùs. Mbi nya'a gywı əməd ə Àlèzandrià. Wɛ nya'a berı iŋgam ichù bə kyeri inù mbe ni ye' iŋga Əŋwà'nı ə Nwiə kwà' ichı chòm. ²⁵ Wɛ nya'a fə kwembı inù imbə' İnənjı we ni Ənùŋisig nya'a chwıə. I wiə nya'a ghà iŋgam Nwiə bə chwı inù imbə' ə Yeso ichı ni ku'nı, ka à be ye' ni wɛ nya'a kyeri àmei ənù im-bə' ichı ni Jɔn nya'a nà' minib. ²⁶ Wɛ nya'a kɔ gha iŋgam Nwiə iŋga nəb əkàtɛ əni ə fıŋ ni kə. Àyiə əni Prısilà mbi Àkwilà nya'a zu əni wɛ nya'a ghàə, mbi nya'a niŋ əməd wò jɛŋgi to'ri İnənjı we ni Nwiə nya'a chwıə. ²⁷ Əni wɛ nya'a kəb baani wo ə Àkàiyà, bəd Kristo mbe ri ə Àkàiyà ni mbi niŋ əməd. Əni wɛ nya'a pe əŋgu, wɛ nya'a nà' əwèèrı ə kyerə əmbi ə bəd mbe ni Nwiə nya'a ghı ıchòm əni mɔ̀məd mbi ben ə Kristo. ²⁸ Wɛ nya'a ton inù mbe ni mɔ̀jũ nya'a ghà ifě bəd, əne ban mɔ̀məd ichı ni wɛ nya'a chwı rıŋga Əŋwà'nı ə Nwiə ni Yeso yiə Wəd we ni Nwiə z'w.

Pɔ̀l nya'a gha iŋgam Nwiə ə Efesùs

19 Əni Àpolòs nya'a Kɔrən, Pɔ̀l nya'a chə ətu ətu iŋ-ga isi mbe rıŋga əbà əbeŋ ze wò ə Efesùs. Wɛ nya'a pè zə bəd mɔ'w ni nya'a ben ə Kristo. ² Əne wɛ nya'a biiri əmbi mɔ̀məd ni, "Əzwı ə Zɛŋi ə wa nya'a ye'e igwi nən əni mbə nya'a ben ə Kristo ə?"

Mbi nya'a wiirı ni, "Chə, chəi tɛ be kwe' zu ni Əzwı ə Zɛŋi ə zı əŋgu."

³ Wɛ nya'a biiri ni, "Mbə nya'a niŋ minib mbi ə?"

Mbi nya'a wiirı ni, "À yi mbe ni Jɔn nya'a ghà imbə' mbiwən."

⁴ Pɔ̀l nya'a ghà ni, "Jɔn wiə nya'a nà' minib ghàə ni bəd beŋ tə fıŋ niŋ minib. I wiə nya'a bə ghà əmbi ə bəd ni mbi ben wəd we ni birı ye'e əni i njim, əne yi wɛ nya'a ghà ə Yeso."

⁵ Əni mbi nya'a zu ənù zı, mbi nya'a niŋ minib əni ikum Ənùŋisig Yeso. ⁶ Əni Pɔ̀l nya'a zab mbi ibɔ igwi mɔ̀məd, Əzwı ə Zɛŋi ə nya'a ye'e igwi mɔ̀məd, mbi kɔ gham mıŋgam rıs'ɔ, bə kɔ ghà ikən Nwiə. ⁷ Mbanjə rıjim te ni nya'a əŋgu tıə nya'a ighabi ə wum chɔb rıbe.

⁸ Pɔ̀l nya'a wò nyı iŋga nəb əkàtɛ. I wiə nya'a ghàmə əŋgu əmıg ətad əni ə fıŋ ni kə. I wiə nya'a bə tənə mbi ə bəd mbe ni nya'a əŋgu. I wiə nya'a bə kəbə ni mbi kyeri ni ənù ifɔn ə Nwiə yi ənù rəsı'. ⁹ Àyiə mbi mɔ'w nya'a koorı mbə itɔŋ. Chəi mbi nya'a ben ənù ze ni Pɔ̀l nya'a ghàə. Mbi nya'a kɔ ghà inù rıbɔŋ imbə' İnənjı we ni Ənùŋisig nya'a chwıə. Əne Pɔ̀l nya'a jwı i rəka' mɔ̀məd. Wɛ nya'a niŋ bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo mbi ni, mbi kɔ tanjı ni jim iŋga ıchəm we ni Tiranùs

nya'a chwi inu inga. ¹⁰ I wiə nya'a tən mbi mīmăd ighəm iwu be. Əne bəd mɔjim mbe ni nya'a chub ə Esi-ia, əne yi mɔjū mbi mbe ni ka'i mɔjū, nya'a zu ingam Ənūŋisig.

Bɔn mbanə Skevə nya'a kəb chi əzwī ribɔŋ

¹¹ Nwiə nya'a chə əŋjim ə Pɔl ghi inu yiiri ka ka ni chəi bəd kwe' zə. ¹² Əne bəd mbiə nya'a niŋ ighi ngywɔ mbe ni mbiə fuə minimə bə niŋə ikubi ngywɔ te ni bəd ə tiŋə fə'ə mbi riwən, ni nya'a kwe' beti inyod Pɔl, wə əsi bəd əwɔn mbi riwən. İwɔn mīmăd nya'a bɔti. İzwī ribɔŋ nya'a bə jwɔ riŋga bəd mbe ni izwī ribɔŋ nya'a inga mīmăd. ¹³ Mɔjū mɔ'ɔ mbe ni nya'a yənə chɔ izwī ribɔŋ nya'a bə kəb ni tɔŋ ikum Ənūŋisig Yeso igwi ə bəd mbe ni izwī ribɔŋ nya'a inga mīmăd. I mbiə nya'a ghə əmbi izwī ribɔŋ mbe ni, "Mə ghə i nən əni ikum Yeso we ni Pɔl ə ghə ingam Nwiə imbə' əməd ni mbə jwɔ ə." ¹⁴ Bɔn mbanə sambe ni nya'a bɔn ətu igwi ə bəd mbən Nwiə, ni ikum məd nya'a Skevə, mbiə nya'a ghɔ ənū zɔ.

¹⁵ Ayiə əzwī ribɔŋ ze ə nya'a ghə əmbi mīmăd ni, "Mə kyeri ə Yeso bə kyeri ə Pɔl, ayiə mbə ki mɔwe ə?"

¹⁶ Mbanə ze ni əzwī ribɔŋ ze ə nya'a inga məd nya'a feŋ igwi mīmăd, som, əne baŋ mīmăd miŋim. Əze ə nya'a ghɔ mbi jwɔ riŋga nəb ze nərə tɔs' ikyeri, mbi ina ə inyod. ¹⁷ Mɔjū mɔjim mbi ə bəd mɔjim mbe ni ka'i mɔjū ni nya'a chub ə Efesūs nya'a zu ənū zɔ. Mbi nya'a zu əne bɔ kwə' riŋgə'. Əne mbi nya'a nə' iwumni kyeŋ əmbi Ənūŋisig Yeso. ¹⁸ Bəd mɔnɔɔ' rəbɔ' mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a wə ben tə riŋguri-inu ifə bəd Kristo bə ghə inu ribɔŋ mbe ni mbi nya'a ghɔ. ¹⁹ Bəd mɔ'ɔ rəbɔ' mbe ni nya'a ghɔ mɔsə nya'a feti mbə iŋwə'nɔ mɔsə tən ifə bəd mɔjim. Mbi nya'a taŋ inun ikab ti əni iŋwə'nɔ mbe jim, wi jwɔ əkam chu' iwum tən. ²⁰ Əne ingam Ənūŋisig wiə nya'a jəŋə wə imbɔ. I wiə nya'a bə bətɔə fiŋ ri bəd mɔnɔɔ'. Bəd mbe ni nya'a zu nya'a beni.

Bəd mbe ri ə Efesūs nya'a bu əchɔb

²¹ Əni inu mbɔ nya'a fə che i, Əzwī ə Nwiə ə nya'a ghɔ Pɔl nūŋ inga i fiŋ ni tə biri chə ə Məsədoniə bə chə ə Ākaiyā bɔŋ wə ə Jərusaləm. Wɔ nya'a ghə ni, "Mə mi fə wə pə əŋgu, mə beri bi wo ə Rom." ²² Əne wɔ nya'a tom mbanə ri bə rəbɔ' te ni nya'a wəerɔ əməd, əne yiə Timo-ti mbi Erastūs, ni mbi wo ə Məsədoniə. Məd ziə nya'a chub ə Esiə əni əkɔb ə nyumə.

²³ Ā nya'a əni ə nyumə we, əchɔb ə ka ka ə nya'a jwɔ ə Efesūs imbə' İŋəŋjɔ we ni Ənūŋisig nya'a chwiə.

²⁴ Mbanə mɔ'ɔ ni ikum nya'a Dəmetriūs, ni nya'a kywi ighi əni ə sirivə, nya'a kywi ri feeni mbən ri ŋwiə-əyi we ni mbi nya'a tɔŋ əni Atemis. I wiə nya'a kywiə fənə. Əne bəd əfə'i məd nya'a beri ikab nɔɔ'. ²⁵ Wɔ nya'a feti mbi bəd əfə'i bə feti bəd əfə'i cherə mbe ni nya'a fə' ikwi əfə'i mɔ' mbi məd, ghə əmbi mīmăd ni, "Mbi bɔŋgɔb, mbə kyeri ni a mbɔŋ yi ri əni əfə'i zɔ. ²⁶ Mbə mbiə zəə bə zuə ni Pɔl wə fə fi tu bəd bə beŋ fiŋ ri bəd mɔnɔɔ'.

† İŋga Əŋwə'nɔ ə Nwiə à yi ni mɔsirivə chu' iwum tən. Sirivə mɔ' yiə nya'a ikab əfə'i əni ə fibi.

ichı ni wiə ghəə ni ka mɔŋwıə mbe ni mbi teki əni ibɔ yi i mɔŋwıə mɔ'ɔ. I wiə ghə ənū zɔ ə Efesūs bə ghə inga isi jim mbe ni ye' əbə əbeŋ ze ri ə Esiə. ²⁷ Ənū ni tɔ beri ni bɔ yi ni əfə'i zɔ i na ə biri beri ikum ribɔŋ, mbən ŋwiə-əyi Atemis, wi kyeŋ, bə chə ətu əkɔ. I mbe ti mbi swi əməd ti əni ikyən məd. Məd yi ŋwiə-əyi we ni bəd mɔjim mbe ri ə Esiə mbi mbe riŋga isiŋ jim ə wumniə."

²⁸ Əni bəd mbe nya'a zu ənū zɔ, mbi nya'a sə itəm kwə' riŋgə', kyeŋ rikə ghə ni, "Atemis we ri əmbi məE-fesūs ə kəŋ dabə!" ²⁹ Əbūürɔ ə nya'a swi inga əsi ze əjim. Əne bəd mɔ'ɔ nya'a gywɔ ə Gayūs mbi Āristakūs ni nya'a ri ə Məsədoniə. I mbiə nya'a bə yənə mbi Pɔl. Mbi nya'a gywɔ əne sūŋ mīmăd niŋ wə ə sām əferi.

³⁰ Pɔl ziə nya'a kəb ni nji tə wə ifə inɔŋ bəd we, ayiə chəi bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo nya'a saŋ əməd ni wɔ wo əŋgu. ³¹ Bəd kyeŋ mɔ'ɔ riŋga əbə əbeŋ ze, ni nya'a bə mɔsə' məd, nya'a chə ikən i bɔ bu' ibɔ i bɔ ni tɔ wɔ i inga sām ze. ³² Əbūürɔ ə nya'a jwɔ inga ifeti we. Mbi mɔ'ɔ mbiə nya'a kyeŋə ghə ənū ə mɔ', mbi mɔ'ɔ kyeŋə ghə ənū ə cherə. Chəi bəd mɔnɔɔ' nya'a kyeri əton ni mbi nya'a wo feti. ³³ Mɔjū nya'a tin mbanə mɔ'ɔ ni ikum məd nya'a Ālèzandə chə ifə ni wɔ to'ri əton ni bəd nya'a wo feti. Wɔ nya'a ghɔ ənweeni əni əbɔ ni mbi kəm rəziə tə to'ri ənū ze əmbi mīmăd. ³⁴ Əni mbi nya'a zə ni məd yiə Jū, mīmăd miŋim nya'a fɔti kyeŋ rikə ighabi əni mɔawə mibe ghəə ni, "Atemis we ri əmbi məEfesūs ə dabə!"

³⁵ Əni wəd we ni nya'a ŋwə'nɔ əŋwə'nɔ inga əsi ze nya'a ghɔ inɔŋ bəd we kəm rəziə, wɔ nya'a ghə ni, "MəEfesūs, wəd mɔ'ɔ wiə wa əŋgu ni chəi wɔ kyeri ni à yi məEfesūs ə nūŋə mbən Atemis we ni dabə, fɔri ni à yi mīmăd bə nūŋə anəŋ məd we ni nya'a feŋ rikanə ə?"

³⁶ Chəi wəd ni tɔ wɔ ton ənū zɔ, əne mbə bɔɔni inyod. Ti mbə ghɔ ə ənū ə mɔ'ɔ zi ri kɔndi. ³⁷ Mbə fə niŋ bəd mbɔ ye'e əgha ni chəi mbi ji riŋga mbən mɔŋwıə mɔ'ɔ, ni chəi mbi bə zɔm a ŋwiə-əyi. ³⁸ Əne à mɔ ye' ni Dəmetriūs mbi mbi bəd əfə'i beri isa'i mbi wəd mɔ'ɔ, nəb ri isa'i ti əŋgu, bəd niə sa' mɔsa'i mbi ə bə əŋgu. Mbi wo puti mbə mɔsə'i əŋgu. ³⁹ Mbə mi wiri kəb ənū ə cherə, mbi biri nweeni əze əni mbi biri yim ifeti. ⁴⁰ Ənū ni tɔ beri ni bɔ yi ni mbi biri zi isa'i igwi na ni tɔ fə bu əchɔb rəchɔŋ. Chəi əni ti ri tɔ'rɔ əton ni tɔ jū'ə." ⁴¹ Əni wɔ nya'a gha əne, wɔ nya'a ghə əmbi ə bəd mbe ni nya'a feti ni mbi si wo əwən.

Pɔl nya'a wiri bəndɔ wə ə Məsədoniə bə wə ə Gris

20 Əni əchɔb ze ə nya'a fə mi i, Pɔl nya'a chə bəd ni mbi tɔŋ bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo. Əni wɔ nya'a fə timbi mīmăd bə ndə'nɔ mbi mīmăd, wɔ nya'a nɔ' wə ə Məsədoniə. ² Əni wɔ nya'a chə inga iba ibeŋ mbe, wɔ nya'a yənə timbɔ ə bəd riŋga isi mbe əni miŋgam nɔɔ'. I wiə nya'a ghɔ əne wə pə ə Gris. ³ Wɔ nya'a chub əŋgu əmıg ətad. Əni wɔ nya'a teki inyod ni baani wo ə Siriə, wɔ nya'a zu ni mɔjū mɔ'ɔ mbiə nya'a taŋ miŋanə imbə' zwiiri əwi, əne wɔ nya'a nuŋ inga i fiŋ ni tə biri bəndi wo che ə Məsədoniə bɔŋ siə wə ə Siriə.

⁴ Sopatə ni nya'a wan Pirūs ti ə Beriə nya'a wə mbi məd. Bəd mɔ'ɔ mbe ri ə Təsəlɔnikə ni nya'a wo mbi

məd yia nya'ə Aristakùs mbi Sèkundùs. Gayùs ri ə Dêbe nya'a bə wò mbi məd. Timotì nya'a bə wo mbi məd fòri ə Taikikùs mbi Trofimùs ni nya'a ri ə Esià. ⁵ Mbanə tì nya'a wò imbi pè wòm əwa ə Troàs. ⁶ Əni əchwî ze ni mbi nya'ə jigə ngəñ ni chəi ifu' we niə ghè ni ngəñ k' nya'a fə che i, tì nya'a nyi əbanj igyè ri ə Filipi niñ ini tân wò kumni mîmăd ə Troàs. Tì nya'a chub ənggu ini sambe.

Pîl nya'a zwemni əjɔŋ ə mɔ'ɔ

⁷ À nya'a igwi əni ritu iŋga kàb, tì nya'a wò feti i jig İtari Ənùŋisig. İchî ni Pîl nya'a kəbi ni tə biri nɔ' əni ze ni beeni, i wiə nya'ə ghàmbè mbi ə bəd mbe wò pè izimi ka. ⁸ İnam † kɔɔ' mbiə nya'ə berə iŋga ətu ə nəb ze rikanj ni tì nya'a feti ənggu. ⁹ Əjɔŋ ə mɔ'ɔ ni ikum məd nya'ə Yutikùs nya'a chub ichù windò. İchî ni Pîl nya'a rəbə gham i ghami, wè nya'a feŋ əngweni kă kă. Əne wè nya'a feŋ tì əni ə nəb ikaŋ ze ni pe əni iwanj tad. Mbi nya'a wò yim əməd nò əni wè fə kwi i. ¹⁰ Pîl nya'a swi'i wò ə si pè gundi igwi məd, niŋ əməd yim əni i igô ghà ni, "Tì mbè bɔ ə. İ wiə kiri i ikă!" ¹¹ Əni Pîl nya'a bəndè wò iŋga ətu ə nəb ze rikanj, wè nya'a jig İtari Ənùŋisig bə jig əghijig mbi ə bəd mbe. Wè nya'a ghàmbè mbi mîmăd wò pè əni itu' nya'a chigi. Əni itu' nya'a chigi, wè nya'a n' wo i. ¹² Mbi nya'a niŋ əjɔŋ ze wò mbi məd iŋga nəb ikă. İgha'i nya'a swi iŋga fîŋ ri bəd mbe.

Pîl nya'a n' ri ə Troàs wò ə Miletùs

¹³ Tì nya'a wò imbi nyi əbanj igyè baani wò ə Asòs, ni nya'a əsi ze ni tì nya'a beri pe niŋ ə Pîl ənggu. Pîl nya'a teki ni tì nyi əbanj igyè imbə' ighəm ni məd zia wiə nya'a kəb yen ə si. ¹⁴ Əni wè nya'a kumni əwa ə Asòs, tì nya'a niŋ əməd iŋga əbanj igyè, baani wò ə Mitilenè. ¹⁵ À nya'a əni ze ni beeni, tì nya'a nyi əbanj igyè, n' ri ə Mitilenè baani wò iban ə Kìòs. À nya'a əni ze ni beeni, tì nya'a baani wò ə Samòs. À si əni ze ni nya'a yi beeni, tì nya'a wò ə Miletùs. ¹⁶ İ ghi ni tì wè chəki i nyùmə ə Esià, wè nya'a fə nuŋ iŋga i fîŋ ni tə biri chə iban ə Efesùs. Wè nya'a kía zàmbè wò imbə' ichî mi chwia, wè pè ə Jèrusalèm bɔŋ əni ə Pentekòs ə siə kù'ə.

Pîl nya'a ndà'nè mbi ə bəd mbe ni nya'ə chà ifeti we ri ə Efesùs

¹⁷ Pîl nya'a pè ə Miletùs chà mbi tɔŋ bəd mbe ni nya'ə chà ifeti bəd Kristo we ri ə Efesùs ni mbi ye'e kumni əwi. ¹⁸ Əni mbi nya'a wo əsi məd, wè nya'a ghà əmbi mîmăd ni, "Mbə kàŋ kyeri ichî ni mə nya'ə chub əka' nən əni mînyùmə jim mbe ni mə nya'a mbi nən, kɔ ri əni ritu ze ni mə nya'a pe ə Esià. ¹⁹ Mə nya'a kàŋ swi inyod, fà' əmbi Ənùŋisig mbi misi əghə, ka à bə ye'i ni mə wiə nya'ə zə ngə' ichî ni mîjû mɔ'ɔ nya'a taŋ minəŋ imbə' zwiiri əmi. ²⁰ Mbə kàŋ kyeri ni chəi mə nya'a nyi'ni inyod ni gha ənù ə mɔ'ɔ ze ni tì zia nya'a wèèrè əwən. Mə wiə nya'ə chwi inù i nən ifè bəd bə chwi ənəb ənəb. ²¹ Mə wiə nya'ə ghà əmbi mîjû bə ghà əmbi

† İnam mbe nya'ə berə, ghè nəb ze nòm, ndi' bə swi iŋga nəb ze.

ə bəd mbe ni ka'i mîjû ni mbi beŋ tə fîŋ wumni ə Nwiə, bə nùŋ fîŋ igun a Ənùŋisig Yeso.

²² "Əne tîŋin, Əzwî ə Nwiə ə fə tom əmi ni mə wò ə Jèrusalèm. Chəi mə kyeri ənù ze ni biri ghi əni ə num ənggu. ²³ Ənù ni mə kyeri yi ni Əzwî ə Zenj ə zia ghà i num isi jim ni ndəŋ fòri ngə' mbiə wòm əmi. ²⁴ Ayiə chəi mə niŋ mi itənè ni à yi əghi ə mɔ'ɔ i num. Mə wiə kəb əmei ni mə maani əfà'i ze ni Ənùŋisig Yeso zi iŋga tum rikyeri-ibɔ. Əfà'i ze yi ni mə gha ikən chòm imbə' ichòm we ni Nwiə ə ghè.

²⁵ "Əne tîŋin mə kyeri ni chəi wəd mɔ'ɔ rəka' mbən mbe ni nya'ə yènə ghà iŋgam imbə' ənù ifŋn ə Nwiə biri wiri zə əmi. ²⁶ Əne mə wiə ghà i nən rəchɔŋ ni wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən mi sam itənè, ka' əze yia wiri i mi isa'i, ²⁷ imbə' ighəm ni chəi mə nya'a nuŋ ənù ə mɔ'ɔ ze ni Nwiə nya'a taŋ nùŋ imbə' əwən ni chəi mə gha i nən. ²⁸ Əne mbə nəŋgi ə inyod mbəna mbəna, bə nəŋgi bəd Kristo mbi jim mbe ni Əzwî ə Zenj ə fə nuŋ əwən ni mbə nəŋgi. Mbə nəŋgi ifeti bəd Nwiə we ni wè fə ghè əni wi ənjim ənəm ze ni Wan məd nya'a chəmni. ²⁹ Mə kyeri ni mə mi n', bəd ni ye' ighabi ifŋn tɔtɔ biri ye'e əka' nən, kəb nimni ifeti bəd Nwiə. ³⁰ Bəd biri jwi rəka' nən ni biri gha miŋhab imbə' suŋ bəd mbe ni ben ə Kristo ni mbi beeni əbɔ' mîmăd. ³¹ Əne mbə we əwən kəndiə ni əni ighəm iwu itad, chəi mə nya'a wa' ni pati wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' nən izimi mbi əziə mbi misi əghə.

³² "Tîŋin mə fə zè əwən iŋga rikyeri-ibɔ Nwiə bə zè iŋga iŋgam məd we niə ghè ni wè ghè ichòm əni nən. İkən chòm we tì wi ghè mbə kwi kàànè bə ghè mbə jig ighi mbe ni Nwiə nuŋ əmbi ə bəd mîjim mbe ni wè zeŋni. ³³ Chəi mə kwe' feeni ə gòl, kè ə sirivà, kè ə ngywè wəd mɔ'ɔ. ³⁴ Mbə kàŋ kyeri ə ni ibɔ mbɔ mbiə nya'ə fà'ə bə nà' ighi mbe ni m' mbi ə bəd mbe ni nya'a mbi num nya'a kwanj. ³⁵ Əni inù jim, mə fə chwi i nən ni zia bɔŋ ni tì fa' rikă imbə' weeri bəd mbe ni kwanj ighi. Mbə kəndi iŋgam Ənùŋisig Yeso ichî ni wè nya'a gha ni, "Wəd we niə nà'ə, wiə beri əbɔrəbɔd chə we niə niŋə."

³⁶ Əni wè nya'a fə gha inù mbɔ, mîmăd mîjim nya'a chindè itu inywi ə si kəŋgi ə Nwiə. ³⁷ Mîmăd mîjim nya'a chweŋ misi, bomni igô mbi Pîl bə sɔɔri ndə' ri məd.

³⁸ Mbi nya'a kàŋ kən əku imbə' iŋgam we ni wè nya'a ghà əmbi mîmăd ni chəi mbi biri nɔ wiri zə əwi. Mbi nya'a ghi əne, niŋ əməd wò chà iŋga əbanj igyè.

Pîl nya'a wo ə Jèrusalèm

21 Əni tì nya'a fə saŋ mîmăd, tì nya'a nyi əbanj igyè, baani zi ri bîgə wò ə Kòs. À nya'a əni ze ni beeni, tì nya'a wò ə Rodès. Tì nya'a n' rəŋgu wò ə Patarà. ² Tì nya'a pè zə əbanj igyè ni nya'ə baaniə wò ə Fonesià, əne tì nya'a nyi əbanj igyè ze kɔ wò. ³ Əni tì nya'a zə ə Saiprùs, tì nya'a chə əton əton baani wò ə Sirià, pè təm ə Tai. Mbi nya'a beri chi ighi mbe ni əbanj ze ə nya'a be'e nùŋ ənggu. ⁴ Tì nya'a pè kəb bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo chub mbi mîmăd ini sambe. Əzwî ə Zenj ə nya'a ghè ni bəd mbe ghà əmbi Pîl ni tì wè wo əwi ə Jèrusalèm. ⁵ Əni ini mbe ni tì nya'a beri chub ənggu nya'a fə mi i, tì nya'a sàŋ mîmăd, n' wò əwa. Bəd mîjim mbe ni nya'a ben ə Kristo mbi məyi mîmăd fòri

bɔn nya'a niŋ əwa wò chà. Mbi nya'a chubi mbi na pè əni tì nya'a jwî riŋga əsi ze. Tì nya'a pè əŋgo rîbàà, chindî itu inywi ə si kòŋgî ə Njwià. ⁶ Əni tì nya'a maani, tì nya'a ndà'nî mbi mîmăd, si nò' wò nyi əbarj. Mbi nya'a bəndî wò əwən inu'.

⁷ Tì nya'a wò imbî mbi ighani we kɔ ri ə Tai wò pè ə Tolemais. Tì nya'a pè chà'rî bɔŋgɔb mbe ni nya'a əŋgu, àyiə tì nya'a chubi mbi mîmăd àmei əni ə fibî. ⁸ À nya'a əni ze ni beeni, tì nya'a nò' rəŋgu wò ə Kàisàriyà. Tì nya'a pè chubi mbi Filip we ni nya'a ghà İkân chòm. Məd yiə nya'a rəbɔ' mbanjə te sambe ni Əzwî ə Zeŋj ə nya'a chɔ' ni mbi gharî ighijig. ⁹ Wî nya'a beri bɔn məyi mîkwè ni chəi mbi nya'a kirî nam. Bɔn məyi mbe mbiə nya'a ghà İkân Njwià.

¹⁰ Əni tì nya'a fə chub əŋgu ini mɔ'ɔ, wəd İkân Njwià mɔ'ɔ ni ikum məd nya'a Agabûs, nya'a swî'î ri ə Jùdeyà ye'e ə Kàisàriyà. ¹¹ Wî nya'a ye'e əsi na, pè niŋ İkòbî Pîl kod mbi iwu bə kod mbi İbɔ ghà ni, "Əzwî ə Zeŋj ə ghà ni, 'À yi İchî ni mîjû mbe ri ə Jèrusalèm biri kod mbanjə ze ni beri İkòbî wî, əne zî əməd İŋga tikyeri-İbɔ bəd ni ka'î mîjû."

¹² Əni tì nya'a zu ənû zî, mbă mbi ə bəd mbe ni nya'a əŋgu nya'a bu' İbɔ əmbi Pîl ni tì wî wò əwi ə Jèrusalèm. ¹³ Àyiə Pîl nya'a wîirî ni, "Mbə kî əni ghîə ye ə? Mbə kîə chwenjə misî bə wò'rî mbi iwu ə? Mə fə tekî mî inyod ni nyi ə ndəŋ bə fɔrî ni kwî ə Jèrusalèm İmbə' ənùnɔisig Yeso." ¹⁴ İchî ni chəi əni tì rî nya'a kwepî ənû ze ni nya'a İŋga fîŋ məd, tì nya'a sàŋ, əne ghà ni, "Ənùnɔisig ghî ənû ze ni wî kəbi."

¹⁵ Əni tì nya'a chub əŋgu ini mɔ'ɔ, tì nya'a feti mba ighi kɔ' wò ə Jèrusalèm. ¹⁶ Bəd mɔ'ɔ rəbɔ' mbe ni nya'a ben ə Kristo ni nya'a ri ə Kàisàriyà nya'a wò mbi na. Mbi nya'a niŋ əwa tì wò chub əkwî Mnasîn. Mnasîn yiə nya'a ri ə Saiprûs. Məd yiə nya'a wî mɔ'ɔ rəbɔ' bəd rîtu mbe ni nya'a ben ə Kristo.

Pîl nya'a wò kumni bəd mbe ni nya'a chà İfeti bəd Kristo ə Jèrusalèm

¹⁷ Əni tì nya'a wò pè ə Jèrusalèm, bɔŋgɔb mbe rəŋgu nya'a niŋ əwa kwà' İchî chòm. ¹⁸ À nya'a əni ze ni beeni, mbă mbi Pîl nya'a wò zə ə Jems. Bəd mîjim mbe ni nya'a chà İfeti bəd Kristo mbiə nya'a bə əŋgu. ¹⁹ Pîl nya'a chà'rî mîmăd, əne ghà İnû jîm mbe ni Njwià nya'a chə əŋjîm əfâ'î əməd ghî əka' bəd mbe ni ka'î mîjû.

²⁰ Əni mbi nya'a zu ənû zî, mbi nya'a yiiri ə Njwià, ghà əmbi Pîl ni, "Aŋgɔb, zə İchî ni mîjû, chu' mbi ə chu' fə ben ə Kristo. Mîmăd mîjim fə zî ətu ni nuŋ tikə ri Mose.

²¹ Bəd fə ghà əmbi mîmăd İmbə' əwe, ni à wiə ghà əmbi mîjû mbe ni ye' əka' bəd mbe ni ka'î mîjû ni tì mbi nuŋ ə tikə ri Mose, ni tì mbi ne ə mbə bɔn mbanjə fɔrî ni tì mbi beeni ə əbɔ' mîchî əberj mîjû. ²² Tì kîə wò ghî ye ə? Mbi biri kaŋ zu ni à fə ye'e. ²³ Əne ghî ənû ze ni tì gha İ ne. Mbanjə rikwè tì mbi na ni fə ka' kàn əmbi ə Njwià. ²⁴ Niŋ mbanjə tî wò zeŋni e İnyod bə zeŋni mîmăd, əne nà' ighi əfà mbe ni mbi beri ni nà'. À mî ghî əne, mbi biri seri mbə İtu. Əne bəd mîjim biri kyeri ni chəi rəsî' əni İnû mbe ni mbi zu İmbə' əwe. Mbi biri kyeri ni à wiə nùnə tikə ri Mose. ²⁵ À ye' İmbə' bəd mbe

ni ka'î mîjû ni fə ben ə Kristo, tì fə cha əŋwà'nî əmbi mîmăd ni gha ni tì fə sob ni tì mbi jig ə əghî ə mɔ'ɔ ze ni mbi na' əni əghî əfà əmbi mbîanəŋ, ni tì mbi jig ə ənəm, ni tì mbi kud ə nyam ni mbi sweeni fɔrî ni tì mbi ghî ə İfabri-İnû."

²⁶ Pîl nya'a niŋ mbanjə te. À nya'a əni ze ni beeni, wî nya'a zeŋni İ İnyod bə zeŋni mîmăd mbi wò İŋga mbàn Njwià, əne nà' İnun İni mbe ni mbi biri chubi bɔŋ İni ni zeŋni İnyod mi ə. Mbi nya'a bə nà' əni ni na' ighi əfà İg-wi ətu ə wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' mîmăd.

Mîjû nya'a gywî ə Pîl İŋga mbàn Njwià

²⁷ Əni İni mbe sambe nya'a siə wò mî, mîjû mɔ'ɔ ni nya'a ye'e ri ə Esià, nya'a zə ə Pîl İŋga mbàn Njwià, əne mbi nya'a no İnɔn bəd we jîm. Mbi nya'a gywî ə Pîl, ²⁸ kyerj rikă ghà ni, "Mîİzre, mbə weeri əwa! Mbanjə zî zîə chwîə İŋga İsi jîm ni bəd ban mîİzre, ban tikə ri Mose bə ban əsi zî. Tîŋîn wî fə niŋ mbanjə ni ka'î mîjû ye'e mbi riwən İŋga mbàn Njwià. Əne mbi fə tibrî əsi ə zeŋj zî." ²⁹ İ mbiə nya'a ghà əne İmbə' ighəm ni mbi nya'a zə ə Trofimûs mbi Pîl ə Jèrusalèm. Trofimûs yiə nya'a ri ə Efesûs. Əne mbi nya'a kɔndi ni Pîl fə niŋ əməd mbi wò nyi İŋga mbàn Njwià.

³⁰ Əbùurî ə nya'a jwî əka' ə bəd mîjim ə Jèrusalèm, əne mbi nya'a norə wò feti, gywî ə Pîl, sùŋ əməd chî riŋga mbàn Njwià. Mbi nya'a bə wùrî mîchû İkam mbe ri ə mbàn Njwià àmei əwu əwən. ³¹ Əni mbi nya'a kəb zwiiri ə Pîl, İŋgam nya'a wò pè əmbi ətu ə kyerj İgwi mîsɔgyî məRom ni əchɔb ə fə gù İŋga Jèrusalèm jîm.

³² Əni wî nya'a zu ənû ze, wî nya'a niŋ İtu İgwi mîsɔgyî İki fibî bə niŋ mîsɔgyî àmei əwu əwən, mbi nòrə swî'î wò əsi İnɔn bəd we. Əni İnɔn bəd we nya'a zə ətu ə kyerj İgwi mîsɔgyî məRom bə zə mîsɔgyî mbe, mbi nya'a sob ni som ə Pîl. ³³ Ətu ə kyerj İgwi mîsɔgyî nya'a wò gywî ə Pîl, ghà mbi kod əməd əni mîkàrə mîbe. Wî nya'a biiri wəd we ni Pîl ye' wiwən bə biiri ənû ze ni wî ghî. ³⁴ Bəd mɔ'ɔ riŋga İnɔn bəd we mbiə nya'a kyerjə rîkă ghà ənû ə fibî, mbi mɔ'ɔ kyerjə ghà ənû ə cherə. İchî ni bəd nya'a rəbə jù' ə ju'u, chəi əni tì ətu İgwi mîsɔgyî nya'a kyeri rəsî' İmbə' ənû ze, əne wî nya'a ghà ni mbi niŋ ə Pîl wò İŋga İkam mîsɔgyî.

³⁵ Əni wî nya'a pè əni mîstep, mîsɔgyî mbe nya'a si bə' əməd İmbə' ighəm ni İnɔn bəd we wiə nya'a kəb som əməd zwiiri. ³⁶ Bəd mbe mîjim ni nya'a beeni əbɔ' məd mbiə nya'a yènə kyerjə rîkă ghàə ni, "Mbə zwiiri əməd!"

Pîl nya'a ghàm İmbə' chî ənû ri İgwi ni

³⁷ Əni mbi nya'a siə wò nyi İŋga İkam mîsɔgyî mbi Pîl, wî nya'a biiri əmbi ətu ə kyerj İgwi mîsɔgyî ni, "Mə gha ənû ə mɔ'ɔ İ ne ə?"

Ətu ə kyerj ze ə nya'a biiri İ bɔ ni, "À wiə ghàm ə Grik ə? ³⁸ Əne ka àwə yi e wəd İjîpt we ni nya'a cherə bû əchɔb, niŋ məzwiirî-bəd chu' rikwè wò mbi mbiwən İŋga İbad rikwà'İ ə?"

³⁹ Pîl nya'a wîirî ni, "Mş yiə Jû. Mə yi ri ə Tasûs ə Selisià. Mə yi riŋga əsi ə kyerj. Mə bu' İbɔ İ ne ni à sarj əmî mə gham əmbi ə bəd mbɔ." ⁴⁰ Əni ətu İgwi mîsɔgyî

nya'a sanj əməd ni wî ghàmə, Pôl nya'a təm igun mîstep, ghî ənweeni əni mbi ibc ni mbi kəm rəziə. Əni mbi nya'a kəmi, wî nya'a ghà əmbi mîməd əni iŋgam Hibrù ni,

22 "Mbi bəŋgəb mbi mbi mîmbă', mbə zwetî ənû ze ni mə birî gha ifě nən imbə' chi inû ri igwi num."

² Əni mbi nya'a zu əni wî nya'a ghàm əmbi mîməd əni iŋgam Hibrù, mbi nya'a wirî yi jəŋgi kəm rəziə. Əne wî nya'a ghà ni,

³ "Mô yîə Jû. Mbi nya'a gywi əmi ə Tasùs ə Selisià. Mə nya'a kwi əgha ə Jërusalèm bə kwembi əŋwà'nî əton ə Gàmaliél. Mə nya'a kwembi rikə te ni mbi nya'a na' əmbi mba mîmbă' rəŋwe. Mə wiə nya'a bə zî ətu əni əfâ'î ə Nwiə ichî ni mbən mijim ə zî rəchəŋ. ⁴ Mə wiə nya'a nwəndî rikyeri-iwu bəd mbe ni nya'a beeni əbɔ' İnəŋjî wô ni Kristo nya'a chwîə. Mə wiə nya'a zwiiriə mbi mɔ'ɔ. Mə wiə nya'a gywiə mbanjə mbi məyi korə wə nə'ə ni mbi zi ə ndəŋ. ⁵ Ətu igwi ə bəd mbən Nwiə mbi məsə' əbeŋ mijim mbe ti mbi ben ni ənû zî ni miə ghà i nən yi ənû rəsî'. Mə nya'a niŋ iŋwà'nî ri əmbi mîməd i wə nə' əmbi mîjû mbe ni nya'a ə Dàmaskòs. Əne mə nya'a wə əŋgu imbə' gywi bəd Kristo, kod niŋ ye'e ə Jërusalèm imbə' mbi chə mîməd.

Pôl ghà ichî ni Kristo nya'a beŋ əwi
(İfâ'î 9.1-19;26.12-18)

⁶ "À nya'a ighabi əzi ə ka, əni mə nya'a siə tiini ə Dà-maskòs, izenji zenji kyeŋ ni nya'a rikanj nya'a sà' te kad əmi. ⁷ Mə nya'a feŋ ə si, əne zu gî ni nya'a biiri i num ni, 'Sôl, Sôl, à kiə nwəndî tum rikyeri-iwu imbə' ə ye ə?' ⁸ Mə nya'a biiri ni, 'Àwò kiə we Ənùŋisig ə?' Wî nya'a wiirî i num ni, 'Mô yîə Yeso we ri ə Nazàret, ni àwò ə nwəndî rikyeri-iwu məd.' ⁹ Mbanjə te ni nya'a mbi num, nya'a zə izenji zenji we, àyiə chəi mbi nya'a zu gî ze ni nya'a gham i num. ¹⁰ Mə nya'a biiri ni, 'Mə ghi ye Ənùŋisig ə?' Ənùŋisig nya'a ghà i num ni, 'Nɔ' rətiə, wə nyi ə Dàmaskòs. À mi pə əŋgu, wəd mɔ'ɔ birî gha ənû ze ni Nwiə chɔ' əwe ni à fa' i bɔ.' ¹¹ Chəi əni tî mə nya'a zə isi imbə' izenji zenji we, əne mbanjə te ni nya'a yènə mbi num nya'a yim mi əbɔ tî wə nyi ə Dàmaskòs.

¹² "Mbanjə mɔ'ɔ zîə nya'a əŋgu ni ikum məd nya'a Ànàniàs. I wiə nya'a nùŋ i fiŋ igun ə Nwiə. I wiə nya'a bə nùŋə tîkə ri Mose. Mîjû mijim mbiə nya'a ghà inû chòm imbə' əməd. ¹³ Wî nya'a ye'e əsi num, pə təm iban num, ghà ni, 'Aŋgəb Sôl, wirî kɔ zə isi.' Amei əwu əwən, mə nya'a wirî kɔ zə isi, əne mə nya'a zə əməd.

¹⁴ Wî nya'a ghà ni, 'Nwiə mba mîmbă' rəŋwe fə chɔ' əwe ni à kyeri inû mbe ni wî kəbi, ni à zə Wəd məd we niə ghî inû ni kù'nî mbi ni à zu iŋgam ri ichû məd,

¹⁵ imbə' ighəm ni à birî gha inû jim mbe ni à fə zə bə zu imbə' əməd əmbi ə bəd mijim. ¹⁶ Əne tîniŋ à kiə wòm ə ye ə? Nɔ' rətiə, niŋ minib, kəŋgî Ənùŋisig imbə' wî so mbe inû ribəŋ.'

¹⁷ "Mə nya'a bəndî wo ə Jërusalèm. Əni mə nya'a kəŋgî ə Nwiə iŋga mbən Nwiə, tîtaani njəm nya'a chə əmi ¹⁸ mə zə Ənùŋisig ni nya'a gha i num ni, 'Zambi ghî, nɔ' ri ə Jërusalèm əmad əmad, imbə' ighəm ni chəi bəd mbe rəŋgu birî ben inû mbe ni àwò ə ghà imbə'

əmi.' ¹⁹ Mə nya'a wiirî ni, 'Ənùŋisig, mbi kəŋ kyeri ni mə wiə nya'a wə iŋga nəb ti əkətî rijim imbə' gywi bəd zi ə ndəŋ bə som mbe ni ben əwe. ²⁰ Əni mbi nya'a zwiiri ə Stifin we ni nya'a ghà inû imbə' əwe, mə nya'a təm iban ben ni mbi zwiiri əməd. Mə wiə nya'a nəŋgiə ngy-wî ri bəd mbe ni nya'a zwiiri əməd.' ²¹ Ənùŋisig nya'a ghà i num ni, 'Ndə, imbə' ighəm ni mə birî cha əwe əsa əgha əsi ə bəd mbe ni ka' i mîjû.'"

²² Bəd mbe mbiə nya'a zwetî iŋgam Pôl ye'e pə əni wî nya'a gha iŋgam wô. Əne mbi nya'a kɔ kyeŋ rîkă ghà ni, "Mbə nimni mbanjə zî riŋga isig! Wî rika ku' i ni wiri chub ikă!" ²³ Əni mbi nya'a kyeŋ əne, ŋwiə tə ngywî bə sab əgywi iŋga ifə, ²⁴ ətu ə kyeŋ igwi mîsɔgyî nya'a ghà ni mîsɔgyî niŋ əməd wə iŋga ikam mîməd, pə te əməd əni ə ŋgwad imbə' jəŋgi nwəndî əton ni bəd mbe nya'a kyeŋ igwi ətu əməd. ²⁵ Ayiə əni mbi nya'a kod əməd əni minî', wî nya'a ghà əmbi ətu igwi mîsɔgyî iki fibî ni nya'a təm iban ni, "Tikə ə wa chwîə ni mbə te wəd Rom əni ə ŋgwad ni chəi mbi sob isa' i ni wî fə gù ə?"

²⁶ Əni ətu igwi mîsɔgyî iki fibî we nya'a zu ənû ze, wî nya'a wə əsi ətu ə kyeŋ igwi mîsɔgyî pə biiri i bɔ ni, "À kiə kəb ghi ye ə? Kyeri ni mbanjə zî yîə wəd Rom."

²⁷ Əne ətu ə kyeŋ igwi mîsɔgyî nya'a wə biiri əmbi Pôl ni, "Gha i num, àwò kiə wəd Rom ə?"

Pôl nya'a wiirî ni, "Ee." ²⁸ Ətu ə kyeŋ igwi mîsɔgyî nya'a ghà ni, "Mə nya'a zon ənû ni ye' wəd Rom əni ikab nɔ'ɔ'."

Pôl nya'a wiirî i bɔ ni, "Mô yîə wan top si Rom."

²⁹ Əne mbanjə te ni nya'a kəb nwəndî ə Pôl nya'a wiri sùŋgî rəbɔ'ɔ əwu əwən. Ətu ə kyeŋ igwi mîsɔgyî nya'a bə bɔ, imbə' ighəm ni wî nya'a zə ni tə fə kod ə Pôl ni ye' wəd Rom.

Pôl nya'a təm ifě məsə' əbeŋ

³⁰ Ətu ə kyeŋ igwi mîsɔgyî nya'a kəb kyeri əton ni mîjû mbe nya'a zi isa' i igwi ə Pôl. Əne à nya'a əni ze ni beeni, wî nya'a ghà mbi zə ə Pôl, ghà əmbi ə bəd kyeŋ mbe ri ə mbən Nwiə bə ghà əmbi məsə' əbeŋ mijim ni mbi ye'e bəmnî. Əne wî nya'a niŋ ə Pôl nùŋ ifě mîməd.

23 Pôl nya'a toŋ əghə igwi məsə' əbeŋ mbe ghà ni, "Mbi bəŋgəb, i pe rəchəŋ, mə fə chub ifě Nwiə mbi ə fiŋ ni zenji kwà' ichî chòm." ² Ətu igwi ə bəd mbən Nwiə ni nya'a Ànàniàs, nya'a ghà əmbi ə bəd mbe ni nya'a təm iban ə Pôl ni mbi nib ichû məd. ³ Pôl nya'a ghà i bɔ ni, "Nwiə birî nib əwe, àwò əbeki ə wəd. À chub əwɔ i sa' əmi ichî ni zîə ye' iŋga rîkă, àyiə à wiri ghà ni mbi nib əmi ni chəi iŋga rîkă əne ə?"

⁴ Mbanjə te ni nya'a təmibi iban ə Pôl nya'a biiri i bɔ ni, "À kiə zòm ətu igwi ə bəd mbən Nwiə ə?"

⁵ Pôl nya'a wiirî ni, "Mbi bəŋgəb, chəi mə kə' kyeri ni məd yi ətu igwi ə bəd mbən Nwiə, imbə' ighəm ni ə zi iŋga Əŋwà'nî ə Nwiə ni, 'Tîrə ghà e ənû ribəŋ igun ə wəd we niə tumbî mbe bəd.'"

⁶ Əni Pôl nya'a zə ni əbà ə fibî ti əni mbanjə te yîə nya'a mîSadusiî bə zə ni əbà ə chərə yi nya'a mîFarisiî, wî nya'a kyeŋ rîkă əka' məsə' əbeŋ mbe ghà ni, "Mbi bəŋgəb, mô yîə Farisiî, bə ye' wan Farisiî. Mbə mbiə sa' əmi əgha imbə' ighəm ni mə wiə nùŋ ikəndi wòmə ni

bêd birî zwemê." ⁷ Əni wî nya'a ghà əne, mîFarisîi mbi mîSadusiî nya'a kə tənî, əne ifeti we nya'a ghàbrè. ⁸ MîSadusiî mbiə nya'a ghàə ni ka bêd birî zwemî ə fçri ni chəi mbîəngîrè kî izwî ənggu. Àyiə mîFarisîi nya'a ben inû mbî jîm. ⁹ Mbanjè te nya'a wirî kə kyeŋ rikă, əne mächwiè rikă maw' rîŋga ifçti mîFarisîi nya'a n' təm rətîə ghà ni, "Chəi mbanjè zî ghi ənû ribòŋ ə maw'." İghəm əzwî kî əngîrè fə ghàm i bə."

¹⁰ Əni tən ze nya'a beŋ əni əchəb ni ka, ətu igwi mîsəgyî nya'a bə ni mbanjè te birî tənđi ə Pđl tikə rikə. Əne wî nya'a ghà əmbi mîsəgyî mbe ni mbi swî'i wò niŋ ə Pđl əni ikă, wò iŋga ikam mîməd.

¹¹ À nya'a izimi we, Ənùŋisig nya'a təm iban ə Pđl ghà ni, "Yim fiŋ! İchî ni à fə gha ənû imbə' əmi ə Jërusalèm, à berî bi gha ə Rom."

Mîjû maw' nya'a taŋ mînaŋ imbə' zwiiri ə Pđl

¹² À nya'a isəw əni ze ni beeni, mîjû maw' nya'a bòmni taŋ mînaŋ, kà' ni chəi mbè birî jig kî bə nə pè əni mbè fə zwiiri ə Pđl. ¹³ İnun mbanjè te ni nya'a taŋ ənû zî nya'a chè ri əni iwum kwè. ¹⁴ Mbi nya'a taŋ əne, wò əsi bêd kyeŋ mbe ri ə mbàn Njwiè mbi ə bêd kyeŋ mbe rîŋga əbeŋ mîjû, pè ghà ni, "Tî fə kà' kàn ni chəi tî birî jig əghi ə maw' pè əni tî fə zwiiri ə Pđl. ¹⁵ Əne mbənə mbi məsə' əbeŋ tom ikən tənîn əmbi ətu igwi mîsəgyî ni wî cha ə Pđl i nən. Mbè ghi ighabi ni mbə mbiə kəb jengî nwendî isa'i məd kwà' ichî chòm. Tî fə tekî inyod ni zwiiri əməd bəŋ wî siə pe əgha."

¹⁶ Àyiə wan njàbi Pđl, wî mbanjè, nya'a zu ichî ni mbi nya'a taŋ mînaŋ mbe, əne wî nya'a wò nyi iŋga ikam mîsəgyî ghà ənû ze əmbi Pđl. ¹⁷ Pđl nya'a zu əne təŋ ətu ə maw' igwi mîsəgyî iki fibî ghà i bə ni, "Niŋ əjəŋ zî wò mbi məd əsi ətu igwi mîsəgyî. Wî berî ənû ə maw' ni gha i bə." ¹⁸ Əne ətu igwi mîsəgyî iki fibî we nya'a niŋ əjəŋ ze mbi wò əsi ətu ə kyeŋ igwi mîsəgyî. Wî nya'a pè gha i bə ni, "Pđl, wəd ndəŋ we, kə' təŋ əmi ghà ni mə niŋ əjəŋ zî ye'e əsi ne. Wî berî ənû ə maw' ni gha i ne."

¹⁹ Ətu ə kyeŋ igwi mîsəgyî nya'a yim əbə əjəŋ ze mbi tindi iban iban, biiri i bə ni, "À berî ənû ə ye ni gha i num ə?"

²⁰ Əjəŋ ze ə nya'a wiiri ni, "Mîjû maw' fə ben ni mbi birî gha i ne ni à niŋ ə Pđl swî'i wò mbi məd iŋga ičhəm mîməd isə. İ mbiə ghè ighabi ni mbi kəb jengî nwendî ənû imbə' əməd kwà' ichî chòm. ²¹ Tîrè ben e ənû ze ni mbi gha i ne, imbə' ighəm ni mîməd maw' ni chè ri əni iwum kwè fə nəmbî əsi ə maw' i wom əməd. Mbi fə kà' kàn ni chəi mbi birî jig kî bə nə pè əni mbə fə zwiiri ə Pđl. Tənîn mbi fə tekî ə inyod siə wòmə ye' ni à ben ənû ze ni mbi gha i ne." ²² Əne ətu ə kyeŋ igwi mîsəgyî nya'a patî əjəŋ ze ni, "Tîrè tə ghà e əmbi wəd maw' ni à fə gha ənû zî i num." Wî nya'a ghi əne, gha i bə ni wî wò i.

Ətu ə kyeŋ igwi mîsəgyî nya'a cha ə Pđl əsi gəmnà Feliz

²³ Ətu ə kyeŋ igwi mîsəgyî nya'a təŋ itu be igwi mîsəgyî iki fibî, ghà əmbi mîməd ni, "Mbè niŋ mîsəgyî əki ə be, niŋ mbe niə kə'ə ngyi iwum sambe, bə niŋ mbe niə

bè' iwəŋ əki ə be. Mbè birî n' izimi əni mînyùmə əbuə wò ə Kàisəriyə. ²⁴ Mbè bə tekî ngyi ri maw' ni Pđl birî kə' igun. Mbè nəŋgi əməd kwà' ichî chòm wò nà' əmbi gəmnà Feliz." ²⁵ Ətu ə kyeŋ igwi mîsəgyî nya'a ŋwa'ni imbə' ənû zî ni:

²⁶ "À yiə mî Klodiüs Lisiàs ŋwa'ni əŋwà'nî zî. Mə wiə ŋwa'ni i ne àwò Wəd kyeŋ, gəmnà Feliz. Mə chà'rî əwe. ²⁷ Mîjû nya'a gywî mbanjè zî, kəb zwiiri əməd. Əni mî mbi mbi mîsəgyî nya'a wə jwî igwi məd, mə nya'a zu ni à yiə wəd Rom, əne mə nya'a chè əməd rîŋga rikyeri-ibə mîməd. ²⁸ Mə nya'a kəb kyeri isa'i we ni mbi zi igwi məd, əne mə nya'a niŋ əməd wò iŋga ičhəm mîməd. ²⁹ Mə nya'a pè zə ni mbi nya'a zî isa'i igwi məd imbə' inû maw' mbe ni de tikə tî mîməd, àyiə chəi ənû ə maw' ni wî nya'a ghî ni tî mbi zwiiri əməd kî ni tî mbi zî əməd ə ndəŋ. ³⁰ Əni mbi nya'a gha i num ni mbi fə taŋ mînaŋ ni mbi birî zwiiri əməd, mə nya'a chà əməd i ne əwu əwən. Mə fə bə ghà əmbi ə bêd mbe ni zî isa'i igwi məd ni mbi ye'e ghà ənû ze ni mbi berî mbi məd i ne."

³¹ Mîsəgyî mbe nya'a ghè əmei ichî ni ətu ə kyeŋ ze ə nya'a gha əmbi mîməd. Əne mbi nya'a niŋ ə Pđl izimi wò ə Antipatris. ³² À nya'a əni ze ni beeni, mîsəgyî mbe ni nya'a yèn iwu, nya'a wirî bəndî wò ikam mîsəgyî. À yi mbe ni nya'a kə' ngyi nya'a wò mbi Pđl. ³³ Əni mbi nya'a pè ə Kàisəriyə, mbi nya'a nà' əŋwà'nî ze əmbi gəmnà we, bə nà' ə Pđl i bə. ³⁴ Əni gəmnà we nya'a foŋ əŋwà'nî ze, wî nya'a biiri əbə əbeŋ ze ni Pđl nə' rəŋgu. Əni wî nya'a zu ni Pđl yi ri ə Selisià, ³⁵ wî nya'a ghà ni, "Mə birî zu ənû imbə' e isa'i əni bêd mbe ni zi isa'i igwi ne fə ye'e." Əni wî nya'a ghà əne, wî nya'a ghà ni mbi niŋ əməd wò nùŋ iŋga tə' Heròd, nəŋgi əməd.

Gəmnà Feliz nya'a sa' ə Pđl

24 Əni ini nya'a chè itân, ətu igwi ə bêd mbàn Njwiè ni nya'a Ananiàs mbi ə bêd kyeŋ maw' rîŋga əbeŋ mîjû mbi wəd maw' ni nya'a kyeri tikə, ni ikum məd nya'a Tètulüs, nya'a swî'i wə ə Kàisəriyə. Mbi nya'a wò pè ghà isa'i we ni mbi berî mbi Pđl əmbi gəmnà Feliz. ² Əni mbi nya'a təŋ ə Pđl wî ye'e, Tètulüs nya'a kə isa'i igwi məd ghà ni:

"Wəd kyeŋ, Feliz, tî fə chub əni əbçrəbçd əton ne əgha ə sê. İwe we ni à berî fə ghè ni inû nçwç' kwepi iŋga əbeŋ zî. ³ Tî ben inû jîm mbe ni à ghè əni inəŋjî jîm bə fçri iŋga isi jîm. Tî wiə nà'ə məben-əwe i ne əni ta fiŋ rîjîm. ⁴ Chəi mə kəb ni chəki e nyùmə, àyiə mə wiə bu' ibə i ne ni à niŋ fiŋ chòm zweti ənû ze ni tî berî ni gha i ne əni əkwiri iŋgam. ⁵ Tî fə zə ni mbanjè zî yiə wəd niə kəb isa'i. İ wiə bə bə əchəb əka' mîjû mîjîm iŋga isig. Məd yi ətu igwi ifçti we ni mbiə təŋ əni ifçti Nazarîn. ¹⁶ Wî nya'a kəb ni nji tə tibrî mbàn Njwiè, àyiə tî nya'a gywî əməd. [Tî nya'a kəb sa' əməd ichî ni ta rikə chwîə. ⁷ Àyiə Lisiàs ni ye' ətu ə kyeŋ igwi mîsəgyî nya'a ye'e niŋ əməd rîŋga ta rikyeri-ibə əni ikă. ⁸ Wî nya'a ghà ni mbanjè te ni zi isa'i igwi məd ye'e əni e ifè.] ^{††} À mî nwendî əməd àwò àwò, à birî kwembi inû ri bə imbə' inû jîm mbe ni tî zi igwi məd."

† ifçti Nazarîn yiə bêd Kristo. †† Chəi əsi əŋwà'nî zî iŋga iŋwà'nî ənun maw'.

⁹ Mijû mbe nya'a bə fcti əbc' Tètulùs zè isa'î igwi ə Pôl ghà ni inû jîm mbe ni wè ghà yî inû rəsî'.

Pôl nya'a chî inû ri igwi ni ifě gcmnà Feliz

¹⁰ Əni gcmnà we nya'a ghi ənweeni əni mbi ibc ni Pôl ghàmə, wè nya'a ghà ni:

"Mə kyeri ni à fə sa' əbenj zî ighəm iwu ncnw', əne mə kàn gha' ni təm əni e ifě imbə' chî inû mbe ni mbanjə tî zi igwi num. ¹¹ Nwendî ichî chòm, à biri zə ni chəi ini kîri chə wum chòb rîbe ni mə nya'a k'w wò ə Jèrusalèm im-bə' wumnî ə Nwiə. ¹² Chəi mə nya'a tanj mbi wəd m'w, kî bə no inçn bəd iŋga mbàn Nwiə, kî iŋga nəb ti əkàtî kî iŋga Jèrusalèm. ¹³ Chəi əni tî mbi chwi i ne ni inû mbe ni mbi zi igwi num yî inû rəsî'. ¹⁴ Ayiə mə ben i ne ni mə wiə wumnî ə Nwiə mba mîmbă' rəŋwe ichî ni miə beeni əbc' İnənjî we ni Kristo nya'a chwiə, ni mîmăd ə tçŋə ni à yî ifcti miğhab. Mə bə ben inû jîm mbe ni Mose nya'a ŋwà'nî iŋga əŋwà'nî ə rikə bə ben mbe ni bəd îkən Nwiə nya'a ŋwà'nî. ¹⁵ Mə wiə nùŋ ikçndî wòmə wəd we ni Nwiə nya'a ka'î, ichî ni mîmăd ə bə wòmə. İkçndî we yî ni bəd mbe ni inû mîmăd ku'ni mbi mbe ni chəi inû mîmăd kù'nî biri zwemə. ¹⁶ Əne mə wiə kywi ənywi i zə ni mi fîŋ zəŋ ifě Nwiə bə zəŋ ifě bəd.

¹⁷ "Əni ighəm iwu nya'a fə chə ncnw', mə nya'a wiri wò ə Jèrusalèm imbə' na' ikab əmbi ə bəd ikwəŋ mbe ni ye' iŋga mi əbenj bə nà' ighi əfà əmbi ə Nwiə. ¹⁸ Əni mə nya'a ghè ənû zî, mbi nya'a zə əmi iŋga mbàn Nwiə əni mə nya'a fə zəŋni mi inyod. Chə nya'a i inçn bəd əbc' num, chəi əchçb ə nya'a bə gù. ¹⁹ Amei mijû m'w ni nya'a ri ə Esià nya'a əŋgu. Mbi mi berî ənû ə m'w mbi num, mbi ye'e zi isa'î igwi num əni e ifě. ²⁰ Ichî ni chəi mîmăd əgha, bəd mbđ si ghà ənû ze ni mə nya'a gù əni mə nya'a ifě məsa' əbenj, ²¹ kîri əni à yî ənû zî ə m'w ni mə nya'a təm əka' mîmăd kyeri rikă ghà ni, 'Mbə mbîə sa' əmi rəchçŋ imbə' ighəm ni mə ben ni bəd biri zwemə."

²² Feliz ni nya'a jəŋgi kyeri İnənjî we ni Yeso nya'a chwiə, nya'a chə isa'î we imbi, ghàə ni, "Əni Lisiàs ni ye' ətu ə kyeri igwi mîsçgyî swi'î ye'e, mə biri sob isa'î wđ."

²³ Əni wè nya'a gha əne, wè nya'a ghà əmbi ətu igwi mîsçgyî iki fibî ni wè niŋ ə Pôl wò nəŋgi əməd, ayiə wè na' əpan i bç ni wè ghi inû mbe ni wè gha'î, fçri ni wè saŋə ni mîsə' məd ye'e nà' ighi mbe ni wè kwəŋi.

Pôl nya'a gham əmbi Feliz mbi Drüsilà

²⁴ Əni ini m'w nya'a chě, Feliz nya'a ye'e mbi i iwi ni ikum məd nya'a Drüsilà. İwi məd yiə nya'a Jû. Wè nya'a ye'e əne, chə mbi tçŋ ə Pôl, əne zu inû mbe ni wè nya'a ghà imbə' ichî ni tî wəd nùŋ fîŋ iŋun ə Kristo Yeso.

²⁵ Ayiə əni Pôl nya'a kç gha imbə' inû ni ku'ni, imbə' ənû ni yimbi inyod bə fçri imbə' ənû ni Nwiə biri sa' wəd jîm, Feliz nya'a bç ghà ni, "À we tî à si wò e rîŋin. Əni mə wiri berî əpan ə cherə, mə biri tçŋ e." ²⁶ İ wiə nya'a bə kçndiə ni Pôl biri na' ikab i ni. Əze ə nya'a ghè ni wè kîə chàə bəd ni mbi tçŋ ə Pôl ni wè ye'e mbə ghambə.

²⁷ Əni ighəm iwu nya'a che ibe, Posiòs Festùs, nya'a jig ətən ə Feliz ighabi ə gcmnà. Ichî ni Feliz nya'a kəbə ni mijû gha' əməd, wè nya'a sàŋ ə Pôl ə nəb ndəŋ.

Pôl nya'a kəb ni Kaisà sa' əwi

²⁵ Əni ini nya'a chə itad ni Festùs nya'a pè iŋga əbà əbenj ze ni wè nya'a wo tùmbi, wè nya'a nò' ri ə Kàisàriyà kç' wò ə Jèrusalèm. ² Bəd kyeri mbe ri ə mbàn Nwiə mbi ə bəd mbe ni nya'a tekî inû iŋga əbenj mijû nya'a wò ghà inû i bç imbə' ə Pôl. Mbi nya'a ghà əne, bu' ibç i bç ni, ³ wè ghi iŋçm əni ə nən chə ə Pôl ə Jèrusalèm. Mbi nya'a ghà əne imbə' ighəm ni mbi nya'a fə tanj ni mbə biri nəmbi inənjî, wòm əməd zwiiri. ⁴ Festùs nya'a wiirî ni Pôl wi ə nəb ndəŋ ə Kàisàriyà fçri ni əməd ze, məd ziə biri wo əŋgu. ⁵ Wè nya'a wò imbi ghà ni, "Mbə saŋ bəd kyeri m'w rəbc' mbe niə tekî inû iŋga əbenj mijû swi'î wò mbi num. Wè mi gù ənû ə m'w, mbi si zè isa'î igwi məd."

⁶ Əni wè nya'a fə chubi mbi mîmăd ini fami kî ini wum, wè nya'a swi'î wò ə Kàisàriyà. À nya'a əni ze ni beeni, wè nya'a wò chub iŋga nəb isa'î, ghà ni mbi niŋ ə Pôl ye'e mbi məd. ⁷ Əni Pôl nya'a ye'e, mijû mbe ni nya'a swi'î ri ə Jèrusalèm nya'a təm kad əməd kç zi inû ka ka ncnw' igwi məd ni chəi əni tî mbi chwi ni inû mbe yî inû rəsî'. ⁸ İ chi ənû ri igwi ni, Pôl nya'a ghà ni, "Chəi mə kwe' ghà ənû rîbçŋ dè rikə mijû, dè mbàn Nwiə kî dè ə Kaisà."

⁹ Ayiə Festùs nya'a kəb ghi ni mijû gha' əməd, əne wè nya'a ghà əmbi Pôl ni, "À wa kəb kç' wo ə Jèrusalèm im-bə' mə sa' əwe əŋgu dè inû mbđ ni mbi zi igwi ne ə?"

¹⁰ Pôl nya'a wiirî ni, "Mə yî əni iŋga nəb isa'î Kaisà, ni ye' əsi ni tî à sa' əmi əŋgu. Chəi mə gu ənû ə m'w əmbi mijû ichî ni à kàn kyeri. ¹¹ Əne mə mi fə ghè inû rîbçŋ, kî mə fə gù ənû ə m'w ni tî mbi zwiiri əmi, chəi mə ton ni kwî. Ayiə ichî ni chəi rəsî' iŋga inû mbđ ni mbi zi igwi num, chəi wəd m'w ni tî wè nà' əmi əmbi mîmăd. Mə kəb ni Kaisà sa' isa'î wđ."

¹² Əni Festùs nya'a fə ghambi mbi ə mbanjə te ni nya'a kəəri əməd, wè nya'a wiirî ni, "À fə ghà ni Kaisà sa' isa'î wđ, əne à biri wò əsi Kaisà!"

Pôl nya'a təm ifě Agripà mbi Benis

¹³ Əni ini m'w nya'a chě, ifçn Agripà mbi Benis † nya'a wo cha'ri ə Festùs ə Kàisàriyà. ¹⁴ Ichî ni mbi nya'a chub əŋgu ini ncnw', Festùs nya'a ghà ənû imbə' isa'î Pôl əmbi ifçn Agripà ni, "Mbanjə m'w zi əgha ni Feliz nya'a saŋ ə nəb ndəŋ. ¹⁵ Əni mə nya'a wo ə Jèrusalèm, bəd kyeri mbe ri ə mbàn Nwiə mbi ə bəd kyeri iŋga əbenj mijû nya'a ghà inû imbə' isa'î məd i num. Mbi nya'a kəb ni mə sob isa'î ni mbi zwiiri əməd. ¹⁶ Mə nya'a wiirî əmbi mîmăd ni ka'î ichî əbenj məRom ni yim wəd nà' əmbi ə bəd mbe ni zi isa'î igwi məd, bçŋ wè siə bòmniə mbi mîmăd. Mbi berî nà' əpan i bç ni wè chi inû ri igwi ni. ¹⁷ Əni mbi nya'a ye'e feti əgha, chəi mə nya'a chəki ə nyùmə. Amei igwi əni ze ni beeni, mə nya'a wò chub iŋga nəb isa'î ghà ni mbi ye'e mbi ə mbanjə ze. ¹⁸ Əni

† Benis yiə nya'a njàbi ifçn Agripà.

bêd mbe ni nya'a zi isa'i igwi mäd nya'a nç' rätia, çhai mbi nya'a zi tikwiri inû ribçnj igwi mäd ighabi te ni mäh nya'a kändia. ¹⁹ İ mbiä nya'a tänjäh mbi mäd imbäh' inû ni däh änu ä njwiäh mähmäd fçri imbäh' mbanjäh mçw' ni ikum mäd nya'a Yeso, ni nya'a fäh kwi, äyia Pçl wiäh ghäh ni i wi ikäh. ²⁰ Çhai mäh nya'a kyeri ichi ni nwendi tikwiri inû tç, äne mäh nya'a biiri ämbi Pçl ni tç wi wöh ä Jërusalëm imbäh' mäh sa' ämäd ängü däh inû mbç ni mbi zi igwi mäd ä? ²¹ Äyia äni wi nya'a gha ni mbi nuj äwi ä näh ndäj päh äni Kaisäh sa' isa'i we, mäh nya'a ghäh ni mbi nuj ämäd päh äni mäh biri çha ämäd äsi Kaisäh."

²² Agripäh nya'a ghäh ämbi Festüs ni, "Mäh biri gha' ni zu ri ämbi ä mbanjäh ze mç mç."

Festüs nya'a wiiräh i bç ni, "Ä biri zu ri i bç isç."

²³ Ä nya'a äni ze ni beeni, Agripäh mbi Benis nya'a yän ighabi mifçn wöh nyi inja ichäm. Wi nya'a wöh nyi mbi itu kyeri igwi mähçgyi fçri mbi ä bäd kyeri kyeri ringa isi ze. Äni mbi nya'a nyi äne, Festüs nya'a ghäh ni mbi niñ ä Pçl ye'e mbi mäd. ²⁴ Festüs nya'a ghäh ni, "İfçn Agripäh mbi ä bäd mijim mbe ni ye' ägha mbi na, mbäh ze mbanjäh zç ni mçjü mçjim mbe ri ä Jërusalëm mbi mbe ri ägha nya'a zi isa'i igwi mäd, kyerjäh ghäh ni wi rika kü' i ni wiri çhub ikäh. ²⁵ Mäh nya'a zäh ni çhai wi ghi änu ä mçw' ni tç mbi zwiiri ämäd, äyia ichi ni mäd zia gha ni Kaisäh sa' isa'i we, mäh nya'a ben ni mäh biri çha ämäd ä Rom. ²⁶ Çhai mäh kanj beri änu ä mçw' ni tç mäh njwäh'näh ämbi ifçn kyeri imbäh' ämäd. Äne mäh fäh niñ ämäd ye'e ifäh nän, mähän ifäh ne äwöh ifçn Agripäh, imbäh' tç mi fäh nwändi isa'i mäd, mäh we tç mäh beri änu ni njwäh'näh. ²⁷ Ä biri kanj ye' änu ä neñ ni mäh çha wäd ndäj äsi ifçn kyeri ni çhai mäh njwäh'näh isa'i we ni mbi zi igwi mäd."

Pçl nya'a ghäm imbäh' çhi inû ri igwi ni ifäh Agripäh

26 Agripäh nya'a ghäh ämbi Pçl ni, "Niñ äpan zäh ghäh änu ze ni ä beri ni ghäh." Äni wi nya'a gha äne, Pçl nya'a nç äbç, kç gham imbäh' çhi inû ri igwi ni. Wi nya'a ghäh ni:

² "İfçn Agripäh, mäh zäh ni mi ätu ä kanj bñj rächñj ni ä yi äni e ifäh ni mäh biri ghäm imbäh' çhi inû jim mbe ni mçjü zi igwi num, ³ imbäh' ighäm ni mäh kyeri ni ä kånj jengj kyeri michi mçjü mçjim bäh kyeri inû mbe ni mbiä täñ ri igun. Äne mäh wiä bu' i bç i ne ni ä yim fiñ zweti änu ze ni mäh biri ghäh.

⁴ "Mçjü mçjim kånj kyeri ichi ni mäh nya'a çhub inja mi äbeñ bäh fçri ä Jërusalëm ti äni mäh nya'a wan kwa. ⁵ Ä mi ye' ni mbi gha' ni gha räs', nji mbi fäh kyeri ä nç' ti räjwe ni mäh yäh Farisi'i. Mäh Farisi'i yi ifçti we ni jengj kähänj inja a änu ä njwiäh. ⁶ Mäh täm ägha ränin ni mbi sa' ämi imbäh' ighäm ni mäh nuj ikçndi wöm änu ze ni Njwiäh nya'a ka' ämbi mba mähmäh' räjwe. ⁷ Mba inäbi mbe wum çöh rähbe tiä wöm änu ze ni Njwiäh nya'a ka'i. İ mbiä ghäh äne ichi ni mbiä wumni ämäd äni täh fiñ rijim äziä mbi izimi. Ä yi imbäh' änu zäh ni mçjü zi isa'i igwi num, kyi ifçni! ⁸ Zia kiah kånjäh çhäh wäd mç' mç' rähb' nän ni ben ni Njwiäh wiä zwemni ivi bäd imbäh' ä ye ä?

⁹ "Mäh nya'a kånj kçndi ni mäh we tç mäh ghäh inû nçwç' ni çhäki ikum Yeso we ri ä Nazäret. ¹⁰ Mäh wiä nya'a ghäh äne ä Jërusalëm. Bäd kyeri mbe ri ä mbän Njwiäh nya'a

näh' ika i num ni mäh wupi bäd Kristo nçwç' ä näh ndäj. Äni mbi nya'a sob ni mbi zwiiri mähmäd, mäh nya'a bäh beni. ¹¹ Mäh wiä nya'a çhäh mähmäd ighäm nçwç' inja näh äkätäh rijim. Mäh wiä nya'a käh ghäh ni mbi zçm ä Yeso. Mäh nya'a kånj jengj säh itäm äbç' mähmäd, äne mäh nya'a wöh inja isi risç'w' imbäh' nwendi tikyeri-iwu mähmäd.

Pçl ghäh ichi ni Kristo nya'a beñ äwi
(İfâî 9.1-19;22.6-16)

¹² "Ä yi imbäh' änu zäh ni bäd kyeri mbe ri ä mbän Njwiäh nya'a näh' ika i num bäh tom ämi ä Dämaskçs. ¹³ Ä nya'a äzi ä ka äni ze ni mäh nya'a wöh, kyi ifçn, mäh nya'a zäh izenj zenj ni nya'a rikanj ni nya'a te çhäh ä nyumäh. İzenj zenj we nya'a te kad ämi bäh kad mbanjäh te ni nya'a mbi num. ¹⁴ Täh nya'a feñgj ä si mba mijim. Äne mäh nya'a zu gç ni nya'a gham i num äni injgam Hibrü ni, 'Sçl, Sçl, ä kiah nwändi tum rikyeri-iwu imbäh' ä ye ä? Zia biri tç e ichi ni zia tç rikun ze ni te mbän mbäh' mäd.' ¹⁵ Mäh nya'a biiri ni, 'Äwöh kiah we, Änühçisig ä?' Änühçisig nya'a ghäh ni, 'Mç yäh Yeso we ni äwöh ä nwändi tikyeri-iwu mäd. ¹⁶ Nçw' täm, mäh fäh jwäh äni e ifäh, imbäh' çhç' äwe ni ä fa' i num, ghäh inû mbe ni ä zäh imbäh' ämi bäh ghäh mbe ni mäh biri çwi i ne. ¹⁷ Mäh biri çhi äwe ringa rikyeri-iwu mbe bäd bäh çhäh ringa rikyeri-iwu bäd mbe ni ka'i mçjü, ni ye' bäd mbe ni miä tom äwe äsi mähmäd ¹⁸ ni ä fi' äghäh mähmäd imbäh' mbi jwi ringa isi firi wöh inja izenj zenj, bäh jwäh ri äsi ze ni Satän ä tumbäh wo äsi ä Njwiäh. Mbi mi ghäh äne, Njwiäh biri wa' inû ribçnj mähmäd bäh nüh mähmäd äka' bäd mbe ni wi fäh zenjni imbäh' ichi ni mbi nuj täh fiñ igwi num.'

¹⁹ "Äne kyi İfçn Agripäh, çhai mäh nya'a ton ni ghi änu ze ni Änühçisig nya'a gha i num inja ritaani njäm. ²⁰ Mäh nya'a bäh kç gha injgam Njwiäh ä Dämaskçs, beeni ä Jërusalëm, beeni inja isi jim mbe ri ä Jüdeyäh bäh fçri äka' bäd ni ka'i mçjü. Mäh wiä nya'a ghäh ni mbi beñ täh fiñ beeni äbç' ä Njwiäh, Mäh wiä nya'a bäh ghäh ni mbi ghi inû mbe ni çwi ni mbi fäh bäh täh fiñ. ²¹ Ä yi imbäh' änu zäh ni mçjü nya'a gywi ämi inja mbän Njwiäh käh zwiiri. ²² İ päh rächñj, Njwiäh fäh wähäh ämi. Äne mäh täm ägha i gha imbäh' ä Kristo ämbi ä bäd mijim, äne yi ämbi mbi kwa bäh fçri ämbi mbi kyeri. Mäh wiä ghäh ämei inû mbe ni bäd ikän Njwiäh mbi Mose nya'a gha ni mbi biri ni ghäh. ²³ Mbi nya'a ghäh ni Wäd we ni Njwiäh zçw' beri zäh njgäh. Mbi nya'a bäh ghäh ni ichi ni mäd yi wi ritu ni zwemäh, wi biri gha inû imbäh' izenj zenj ämbi mçjü bäh ghäh ämbi bäd ni ka'i mçjü."

²⁴ İchi ni Pçl nya'a ghämäh imbäh' çhi inû ri igwi ni, Festüs nya'a ghäh äni ä gç ni käh ni, "Pçl, ä wiä beäh! Änjwäh'näh ze ni ä kwembi äku fäh ghäh ä siä beäh!"

²⁵ Äyia Pçl nya'a wiiräh ni, "Çhai mäh beäh, kyia wäd kyeri Festüs. Mäh wiä ghäh ye' inû räs'". ²⁶ Äton ni miä ghäh inû mbç i ne ni çhai miä bçä, kyi ifçn, yi ni ä fäh kyeri e inû mbç jim, imbäh' ighäm ni çhai mbi nya'a ghäh inû räjgu ibu äsi ä mçw'. ²⁷ İfçn Agripäh, ä ben inû mbe ni bäd ikän Njwiäh nya'a njwäh'näh ä? Mäh kyeri ni ä beni!"

²⁸ Agripäh nya'a biiri ämbi Pçl ni, "Ä kçndi ni ä we tç ä niñ ämei ikäh nyumäh bäh ämi äni wäd Kristo ä?"

29 PÛl nya'a wîirî ni, "Mi âkõngî æmbi æ Njwiè yi ni àwò mbi æ bêd mbô niæ zu inû mbô ni miæ ghà ræchõng mbi ye' ighabi æ mð, kî à ki æni ikæ nyumè kî æni æ nyumè se. Àyiæ ti mbi ye' æ bêd ndænj ighabi æ mð."

30 Əni wî nya'a gha æne, ifõn, gõmnà, Benis mbi æ bêd mijim mbe ni nya'a chubi mbi mîmæd nya'a nð' rætîe.

31 Əni mbi nya'a jwîè, mbi nya'a ghà mbænæ mbænæ ni, "Chæi mbanjè zî ghi ænû æ mç'c ni tî mbi zwiiri æmæd, kî ni tî mbi zî æmæd æ ndænj." 32 Agripà nya'a ghà æmbi Festùs ni, "Àbu ichî ni mbanjè zî fæ chà i isa'î æmbi Kaisà, nji à kè' chî æmæd sanjî."

PÛl nya'a nyi æbanj igyî i wò æ Rom

27 Əni Festùs nya'a ben ni tî nyi æbanj igyî wò æ Itali, wî nya'a nà' æ PÛl mbi æ bêd ndænj cheræ æm-bi æ mbanjè mç'c ni ikum mæd nya'a Juliùs. Juliùs we yiæ nya'a ætu igwi mîsçgyî iki fibî rînga İnõn Mîsçgyî Kaisà. 2 Tî nya'a nyi æbanj igyî ni nya'a ye'e ri æ Àdràmitiùm, ni nya'a siæ wo nð' yènè tæmbi isi mbe ni ibanj igyî æ tæmbi æ Esià. Mbanjè mç'c ni ikum mæd nya'a Àristakùs, ni nya'a ri æ Tèsalonikà æ Màsèdonià nya'a mbi na. 3 À nya'a æni ze ni beeni, tî nya'a pè æ Sidòn. Juliùs nya'a ghî ìchõm æni æ PÛl, sànj æmæd ni wî wo æsi mbi mîsè' imbè' mbi na' ighi mbe ni wî nya'a kæbi. 4 Tî nya'a nð' ri æwç kç wo, àyiæ ichî ni ifæ nya'a tin æwa ri æbà ri ifè, tî nya'a bèn wò chè æbà æ Saiprùs ze ni si nya'a kæn ni tî æfim che i ænggu. 5 Əni tî nya'a fæ baani rîbàà we ni nya'a iban æ Selisià mbi Pamfilià, tî nya'a wò pè æ Mirà æ Lisià. 6 Əni tî nya'a pè ænggu, ætu igwi mîsçgyî iki fibî we nya'a zæ æbanj igyî ni nya'a ri æ Àlèzandrià siæ wò æ Itali. Wî nya'a zî æwa iŋga æbanj ze.

7 Tî nya'a nye'a yèn æton æ nggæ' kã kã ini nç'nç'. Tî nya'a yèn æne wò pè iban æ Nidùs. Chæi æfim nya'a ben ni tî wo imbi. Əne tî nya'a chè iban æ Salmonè ni nya'a æbà ri æ Kret ze ni chæi æfim æ nya'a che ænggu. 8 Tî nya'a yèn iban mbonj æton æ nggæ' kã kã wò pè æsi æ mç'c ni mbi nya'a tçnj æni Əsi æ chõm ni İbanj æ Tæm ænggu. Əsi ze zîæ nya'a iban æ Laseà.

9 Tî nya'a fæ chæki nyùmè nç'nç', æne zi ri nya'a wiri bçnj i ni yen iŋga rîbàà imbè' æfim. Əni ze ni mîjû nya'a chubæ rijig nya'a fæ bè chei, æne PÛl nya'a kæari mîmæd ghà ni, 10 "Bçngçb, mæ zæ ni nggæ' mbi inimi nç'nç' biri jwî æni ighani wð. Ka àmei æbanj mbi ighi mbe ni æbanj æ be'e biri nim, mbà bð biri kwi." 11 Àyiæ chæi ætu igwi mîsçgyî we nya'a zî ætu æni ænû ze ni PÛl nya'a ghàè. İ wiæ nya'a zwetîæ ye' æze ni ætu æ kyeŋ iŋga æbanj mbi æ mbanjè ze ni nya'a beri æbanj ze nya'a ghàè. 12 Ichî ni chæi æsi ze ni mbi nya'a pè tæm nya'a ku' ni tî mbi chub ænggu æni æ nyùmè we ni ifæ æ kç æku, bêd mînç'nç' nya'a ghà ni mbi wo imbi, ighàm mbæ pè æ Foniz. Foniz yiæ nya'a æsi æ kyeŋ æ Kret. Ə zîæ nya'a neŋ æbà ze ni nyùmè æ jwîè. Tî nya'a chub ænggu pè æni nyùmè ifæ we nya'a chë.

Əfim æ nya'a che igwi rîbàà

13 Əni æfim ze ri æbà ri æton æ nya'a kç chë tîpiî rîpiî, mbanjè te nya'a kõndi ni tî fæ beri ænû ze ni tî nya'a

kèbè. Əne ti nya'a sùnj ætæni ze niæ ghî æbanj æ tæm iŋga igyî, chî. Tî nya'a ghi æne, kç yen iban æ Kret, kwà' iban mbonj. 14 Chæi ægha æ nya'a saari, æfim ze ni mbi nya'a tçnj æni "Əfim ri æbà ze ni nyùmè æ jwîè," æ nya'a kç chè iŋga Kret swi'a ye'e. 15 Əni æfim ze nya'a pè tin æbanj ze, tî nya'a sànj zîæ kç nænj, imbè' ighàm ni chæi tî nya'a ky-eri ichî ni tin wo imbi. 16 Tî wiæ nya'a yen æbà ze ni chæi æfim nya'a chè ænggu. Tî nya'a yèn æne wò pè ækæm æsi æ si æ kwa ni minib kari ni mbi nya'a tçnj æni æ Kaudà. Tî nya'a pè ænggu zæ nggæ' bçnj teki æ kànú. 17 Mbi nya'a suŋ æ kànú' we zî iŋga æbanj ze, kod æbanj ze æni minî' imbè' ti zîæ janj i. Mbi nya'a bç ni mbi biri wo nyi iŋga risi ze ni nya'a ænggo rîbàà æ Libià, æne mbi nya'a swi ngywî te ni ifæ æ tinæ ghî æbanj æ yènè, sànj ni æfim ze æ tin æbanj ze. 18 Əfim ze zîæ nya'a kàè wò imbi, æne igwi æni ze ni nya'a beeni, mbi nya'a kç chi ighi rînga æbanj ze mà'rî igyî. 19 Əni ini nya'a pè tad, mbi nya'a chî ighi ri æni æbanj ze æni mbæ ibç mà'rî igyî. 20 Əni chæi nyùmè kî rîtæmi nya'a jwî æton ikaŋ ini nç'nç', mbi ichî ni æfim ze æ nya'a kã kã wò imbi, tî nya'a wa' tikõndi rijim ni tî we tî rî jwî rængæ'.

21 Ichî ni mbi nya'a chub æni ægha æ se zi ri jig, PÛl nya'a nð' tæm æka' mîmæd ghà ni, "Mæmbe, nji mbè nya'a zu ænû ze ni mæ nya'a gha i næn, chub æ Kret. À kî ni mbè nya'a zu, nji chæi æfim zî æ chæki æbanj zî, nji chæi tî bæ nimni ighi mbô. 22 Àyiæ tînîn mæ ghà i næn ni mbè yim fiŋ. Chæi wèd mç' ræbç' næn biri kwi, àmei æbanj zî æ biri nim, 23 imbè' ighàm ni à kiæ kæ' izimi wð, aŋgîrè Njwiè we ni mæ ye' wèd mæd, ni ye' Njwiè we ni miæ wumnîæ, kæ' ye'e tæm iban num, 24 ghà ni, 'Tîrè bç e, kyîæ PÛl, imbè' ighàm ni à beri wo tæm ifè Kaisà. Zæ ni Njwiè fæ ghî ìchõm æni æ ne. Wî fæ ghî ni bêd mijim mbe niæ yènè mbi ne tæn æwæn.' 25 Əne mbè yim fiŋ, kyî mæmbe. Mæ wiæ nùnj mî fiŋ igun æ Njwiè ni inû mbe biri ghî àmei ichî ni wî gha i num. 26 Àyiæ tî beri wo jwî æni ækæm æsi æ si ni minib kari."

27 À nya'a ighabi izimi ka izimi we ni nya'a pe wum chõb rikwè ni æfim ze æ nya'a tin æwa igwi rîbàà Adri-atik, mbanjè te ni nya'a tin æbanj ze nya'a kõndi ni mbæ fæ siæ tiini iban æ si. 28 Əne mbi nya'a niŋ ini' chuŋ æghî æ mç'c ænggu mæ' iŋga rîbàà we. Mbi nya'a ghî æne zæ ni rîbàà we nya'a sà iŋga ighabi mîmetà iwum kwè. Mbi nya'a yi wo imbi rîpiî, mæ' ini' we zæ ni rîbàà we nya'a sà iŋga ighabi mîmetà iwum tad. 29 Mbi nya'a bç ni æbanj ze æ biri wo nun iwð, æne mbi nya'a swi itæni kwè ræn-jim æbanj ze. † Mbi nya'a bè kèb ni itu' zambi chig.

30 Mbanjè te ni nya'a tin æbanj ze nya'a kèb nod æwæn rînga æbanj ze. Əne mbi nya'a swi æ kànú' we chà iŋga igyî. İ mbiæ nya'a ghî ighabi ni mbæ mbiæ kæb swi itæni mbe ri ifè æbanj ze. 31 PÛl nya'a ghà æmbi ætu igwi mîsçgyî iki fibî bð ghà æmbi mîsçgyî mbe ni, "Mbanjè tð mî ton chub æ iŋga æbanj zî, chæi æni tî mbæ jwî rængæ'."

32 Əne mîsçgyî mbe nya'a sopi minî' mbe ni mbi nya'a kod æ kànú' we ænggu, sànj wî koŋj.

33 Əni itu' nya'a siæ wo chig, PÛl nya'a bu' ibç æmbi bêd mbe ni mbi jig. Wî nya'a ghà ni, "Tèchõnj yi ini wum

† Kànú' yi æbanj æ kwa iŋga æbanj æ kyeŋ ni nggæ' mî jwî, bêd wò nyi iŋga. †† İtæni mbe mbiæ yim æbanj iŋga igyî.

chòb rìkwè ni mbàà wòmà ni əfim zî ə sobə, chəi mbə bə kırı jig ini mbô wum chòb rìkwè. ³⁴ Əne mə wiə bu' ibo i nən ni mbə jig əghi ə mɔ'w. Tijig te biri na' ika i nən, imbə' ighəm ni chəi nyôŋ ətu mɔ' biri nim ri igwi ətu ə wəd mɔ'w rəbɔ' nən." ³⁵ Əni wə nya'a ghà əne, wə nya'a niŋ ŋgəŋ, nə' məben-əwe əmbi ə Nywiə ifě mîmăd mijim, bə' kɔ jig. ³⁶ Mbanə te rijim nya'a zə əne yim fiŋ bə jig əghi ə mɔ'w. ³⁷ Mba mijim mbe ni nya'a iŋga əban ze nya'a ighabi əki ə be mbi iwum sambe chòb rîfuə. ³⁸ Əni wəd jim nya'a fə jig kod, mbi nya'a chə kywə te ni nya'a iŋga əban ze mə'rî iŋga rîbàà. Əze ə nya'a ghə əban ze ə zam.

Minib ni nya'a nò'ə swi'a nya'a sandi əban ze

³⁹ Əni itu' nya'a chigi, chəi mbanə te ni nya'a tin əban ze nya'a kyeri əsi ə si ze ni mbi nya'a əŋgu. Ayiə mbi nya'a zə əsi ə mɔ'w ni risi nya'a əŋgu. Mbi nya'a zə əne kəb ni nji mbə tin əban ze wə təm əsi ze. ⁴⁰ Mbi nya'a sopi mini' ti əni itəni mbe niə yim iŋga iŋga igy. Mbi nya'a bə zà mini' mbe ni nya'a yim ighi mbe ni mbiə tin ə əban əŋgu. Mbi nya'a ghə əne, nɔ ngywə əban ze ni nya'a ifě. Əni mbi nya'a ghə əne, əban ze ə nya'a wə əŋgo rîbàà. ⁴¹ Ayiə əban ze ə nya'a wə nun idum risi, əne nyi tən iŋga risi ze. Əbà ze ri ifě nya'a nyi iŋga risi ze, ghə chəi əni ti əban ze ə wiri yən. Minib niə nò'ə swi'a nya'a nun njim əban ze, sandi tikə rikə.

⁴² Mîsɔgyi mbe nya'a tan ni mbə biri zwiiri bəd ndəŋ mbe mijim, imbə' ti wi mɔ'w zɔ' i rîbàà we norə. ⁴³ Ayiə ətu igwi mîsɔgyi we nya'a kəb ni nji tə chi ə Pôl rəŋgə', əne wə nya'a sob ni ti mbi zwiiri ə bəd ndəŋ mbe. Wə nya'a ghà əmbi ə mbanə te ni nya'a kyeri ichi ni zɔ' igy ni mbi be tòm iŋga rîbàà we zɔ' wo jwə əsan. ⁴⁴ Wə nya'a si ghà əmbi əbù' ə bəd ni mbi beeni igun miplan firi igun tikə ri ighi te ni nya'a sandi ri əni əban ze. Wô yi inəŋjə ni mbə mijim nya'a jwi əsan ni chəi mbanə mɔ'w nyi ə ŋgə'.

Ənû ni nya'a jwi ə Maltà

28 Əni tî nya'a pe əsan ni chəi mbanə mɔ'w nya'a nyi ŋgə', mbi nya'a ghà i na ni ikum əkəm əsi ə si ze yiə Maltà. ² Bəd əben ze nya'a ghə ikwi chòm mɔ'w əni ə na ni chəi tî kwe' zə. Mbi nya'a niŋ mbà mijim kwà' ichi chòm. Mbi nya'a bə nepi iwid i na imbə' ighəm ni mbəŋ ziə nya'a nɔə, ifə bə kɔə. ³ Pôl nya'a feti ibiŋ rika' mɔ'w zî ijəŋ. Əne wə nya'a zi əne, tindum nya'a jwə rŋga tika' te imbə' ighəm ni iwid we wiə nya'a nòmə. Zî nya'a jwə əne nom əbɔ əməd tən əŋgu. ⁴ Əni bəd əben mbe nya'a zə rindum ze ni nya'a nəŋ əni əbɔ ə Pôl, mbi nya'a ghà mbənə mbənə ni, "Mbanə zô berî ye' wəd niə zwiiri ə bəd! Ka à bə ye'i ni wə fə nod ivi iŋga rîbàà, chəi ŋwiə-əyi we niə sa'a bəd biri ben i ni wə chub ikă." ⁵ Ayiə Pôl nya'a ŋwi rindum ze iŋga iwid. Chəi əghi ə mɔ'w ə nya'a ghə əməd. ⁶ Bəd mbe nya'a wòm i zə ni wə biri mòd kə ni wə biri sa' gu ə si kwî. Ayiə əni mbi nya'a wom əgha ə se, mbi nya'a zə ni chəi ənû ə mɔ'w ə nya'a ghə əməd, mbi nya'a bəŋ tə fiŋ ghà ni məd yiə ŋwiə mɔ'w.

⁷ Mbanə ze ni nya'a tumbi əkəm əsi ze, ni ikum məd nya'a Poblîus, nya'a berî mben iŋga əsi ze. Wə nya'a niŋ əwa əkwî ni nəŋgi əwa ini tad. ⁸ Mbă' Poblîus wiə nya'a igun əbà' mbi ifə firi nu. Pôl nya'a wə nəŋgi əməd, pə kŋŋi ə Nywiə, zab mbi ibo igwi məd, vî əməd. ⁹ Əni wə nya'a ghə əne, əbù' ə bəd əwɔn mbe rŋga əkəm əsi ze nya'a wə əsi Pôl, wə vî mîmăd. ¹⁰ Mbi nya'a nə' ighi nɔnɔ' i na. Əni tî nya'a kəb wo a, mbi nya'a zî ighi mbe ni tî nya'a kəbi iŋga əban.

Pôl nya'a nò' ri ə Maltà wə ə Rom

¹¹ Əni əmig ə nya'a che ətad, tî nya'a wə nyi əban ni nya'a əkəm əsi ze əni ə nyùmə we ni ifə nya'a kɔ əku. Əban ze ziə nya'a ri ə Àlèzandrià. Mbi nya'a tɔ bɔn mîŋwiə ifě əban ze. ¹² Tî nya'a pə təm ə Sirakus, chubi əŋgu ini tad. ¹³ Tî nya'a nò' rəŋgu wə ə Regiùm. À nya'a əni ze ni beeni, əfim ri əbà ze ri əton ə nya'a kɔ chə. À si igwi əni ze ni nya'a pe be, tî nya'a wə ə Pùtiolî. ¹⁴ Tî nya'a pə əŋgu, zə bəd ni nya'a ben ə Kristo. Mbi nya'a tɔŋ əwa ni tî chubi mbi mîmăd ini sambe. Əne yi ichi tî nya'a wə pə ə Rom. ¹⁵ Əni bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo ə Rom nya'a zu imbə' əwa, mbi nya'a nò' ri İben İwin Apius † bə nò' ri ə Nəb Ni Ritad †† ye'e kumni əwa. Əni Pôl nya'a zə mîmăd, wə nya'a nə' məben-əwe əmbi ə Nywiə, əne fiŋ məd nya'a wiri kàən.

¹⁶ Əni tî nya'a pə ə Rom, mbi nya'a sàŋ ə Pôl ni wə chub əni i ighəm. İ wiə nya'a chubə mbi sɔgyi we ni nya'a nəŋgi əməd.

Pôl nya'a ghà iŋgam Nywiə ə Rom

¹⁷ Əni ini nya'a che itad, Pôl nya'a tɔŋ bəd mbe ni nya'a chàə mîjû. Əni mbi nya'a feti, wə nya'a ghà əmbi mîmăd ni, "Mbi bɔŋgɔb, ka à bə ye'i ni chəi mə nya'a ghə ənû ə mɔ'w əni mba bəd, kə bə ghà ənû ə mɔ'w im-bə' michi mba mîmbă' rəŋwe, mbi nya'a gywə əmi ə Jèrusalèm zî iŋga tikyeri-ibɔ məRom. ¹⁸ Əni mbi nya'a nwendî əmi, mbi nya'a kəb saŋ əmi imbə' ighəm ni mbi nya'a zə ni chəi mə nya'a gu ənû ə mɔ'w ni tî mbi zwiiri əmi. ¹⁹ Ayiə əni mîjû nya'a ton ni zu ənû ze ni məRom nya'a ghàə, mə nya'a berî ghà ni mbi cha isa'i we əmbi Kaisà, ka à bə ye'i ni chəi mə berî isa'i ni zî igwi mbi bəd. ²⁰ À yi əton ni mə ghà ni mbə ye'e mə zə əwən, bə ghəmbi mbi nən, imbə' ighəm ni à yi imbə' Wəd we ni mîlzre nuŋ tikɔndi wòm, ni ghə ni mbi kod əmi əni mîkərə mbô."

²¹ Mbi nya'a wiirî ni, "Chəi tî zə iŋwà'nî ri ə Jùdeyà im-bə' əwe. Chəi mba bɔŋgɔb mbe ni ye'e rəŋgu bə puti ənû ə mɔ'w i na imbə' əwe, kə bə ghà ənû rîbɔŋ ə mɔ'w imbə' əwe. ²² Ayiə tî biri gha' ni zu te rikɔndi, imbə' ighəm ni tî ə kyeri ni bəd mbiə ton ifɔti fi wô isi jim."

²³ Mbi nya'a nuŋ əni ni mbi biri wiri wo zə ə Pôl. Əni əni ze ə nya'a ye'e kù', mbi nya'a jwə kwà' mînɔnɔ' wə əsi ze ni Pôl nya'a chubə. Wə nya'a kɔ to'ri ənû imbə' ənû ifɔn ə Nywiə kɔ isɔɔ wə pə ikwiri. Wə nya'a bə niŋ mîŋgam rŋga əŋwà'nî tikə ri Mose bə niŋ rŋga

† İben İwin Apius yiə nya'a ighabi mîkilometà iwum sambe tiə Rom. †† Nəb Ni Ritad yiə nya'a ighabi mîkilometà iwum tân chòb sambe tiə Rom.

ἄηωά'νή mbe ni bēd ἱκῆν Νωιῶ νυά'α ἠωά'νι ḡḡ mbi ky-
eri ni inû mbe ni tiā ḡhà ἱmbè' ἄ Yeso yi inû rāsì'. ²⁴ Bēd
mā'c nuyā'a ben ἄnû ze ni wē nuyā'ḗ ḡhàḗ, àyiḗ chḗi mbi
mā'c nuyā'a beni. ²⁵ Ichî ni chḗ nuyā'a i mīmḗd ἄni ichû
ἄnû zî ἄ mā' ni, "Ḙzwî ἄ Zēḡi ἄ nuyā'a kû' ichî ni zīḗ nuyā'a
chḗ ἄḡjīm wḗd ἱκῆν Νωιῶ Aizayà ḡhà ἄmbi mbḗ mīm-
bā' rḗḡwe ni,

²⁶ 'Ndḗ ἄsi ἄ bēd mbî, ḡhà ἄmbi mīmḗd ni;
Mbḗ biri kaḡ zweti yi zweti, àyiḗ chḗi mbḗ itu biri zēḡ.
Mbḗ biri kaḡ nēḡ yi nēḡ, àyiḗ chḗi mbḗ biri zḗ kyeri,
²⁷ ἱmbè' ἱḡḡm ni fīḡ ri bēd mbî fḗ tu,
chḗi ἱtḗḡ mīmḗd ἄ wiriḗ jēḡḡi zu inû,
mbi fḗ bḗ kubri ἄ ἄḡhḗ;
ḡji mbi biri zḗ isi ἄni ἄ ἄḡhḗ,
bḗ zu ἄnû ἄni mbḗ ἱtḗḡ,

bḗ kyeri inû mbi zēḡ ἱḡḡa tḗ fīḡ,
ἄne bēḡ ye'e ἄsi num ἱmbè' mā vi mīmḗd.'

²⁸ "Ḙne mā wiḗ kḗbḗ ni mbḗ kyeri ni Νωιῶ fḗ cha ἱkḗn
ἱmbè' ichî ni wiḗ chḗḗ bēd rḗḡḡḗ' ἄmbi ἄ bēd mbe ni
ka'í mḡjû. Mbi biri zweti." [²⁹ Ḙni Pḡl nuyā'a fḗ ḡhà inû
mbî, mḡjû mbe nuyā'a jwī yēnḗ tḗḡḗ mbḗnḗ mbḗnḗ
kwà' rīkḗ.] †

³⁰ Pḡl nuyā'a chub ἄḡḡu ἱḡḡm iwu be i swi. I wiḗ nuyā'ḗ
chub ἱḡḡa nḗb ni wē nuyā'ḗ chwīḗ. I wiḗ nuyā'ḗ niḡḗ bēd
mijīm mbe ni nuyā'ḗ wḗ ἄsi mḗd. ³¹ I wiḗ nuyā'ḗ ḡhà ἱmbè'
ἄnû ἱfḗn ἄ Νωιῶ, bḗ chwi inû ἱmbè' Ḙnûḡisig Yeso Kris-
to ἄsaḡ ἄsaḡ mbi ἄ fīḡ ni kḗ. Chḗi wḗd mā'c nuyā'a kḗn
ἄmḗd.

† Chḗi ἄsi ἄηωά'νή zî ἱḡḡa ἱḡḡa'ñi ἄnun mā'c.

nun fɪŋ igun ə Kristo. Ə zi ɪŋga Əŋwà'nɛ̀ ə Njwiè ni, "Wèd we ni inû mæd kù'nɛ̀ biri ten ənjim ibeni."

Igu ənû bəd mɪsɔŋɪchù

¹⁸ Njwiè we ni ye' ikanj wiə chwi ni tə wiə sə itəm əbɔ' ə bəd mbe ni chəi mbiə wumnɪ əmæd. I wiə bə sə əbɔ' mbe niə ghɛ izig, imbə' ighəm ni izig mɪmæd wiə kənə ni tɪ bəd kyeri ə rəsɪ' imbə' əmæd. ¹⁹ Ənû ze ni tɪ bəd kyeri imbə' ə Njwiè ə zɛŋ əmbi mɪmæd, imbə' ighəm ni à yia Njwiè zia fə ghi ni zia zɛŋ əmbi mɪmæd. ²⁰ Tɪ əni Njwiè nya'a teki isig, michi mæd mbe ni chəi əni tɪ bəd zə, əne yɪ ika mæd we ni ten i koŋ mbi ichi ni mæd ye' ə Njwiè, fə jwɛ zɛŋ ichi ni bəd ə zə ighi mbe ni wɛ teki. Əne chəi əni tɪ mbi ghà ni chəi mbi kyeri. ²¹ Ka à bə ye' i ni mbi nya'a kyeri ə Njwiè, àyia chəi mbi nya'a nà' iwumnɪ we i bɔ ni mæd yia Njwiè, kɛ bə nà' mæben-əwe i bɔ. I mbiə nya'a kɔndi ye' inû əko. Əne ichi ni tikɔndi tɪ mɪmæd nya'a tɪ əko, chəi mbi nya'a wiriə kɔndi ənû ə chòm ə mɔ'ɔ. ²² Mbi nya'a ghà ni mbə beri iwe, àyia mbi nya'a bəŋ əni inɛŋ. ²³ Əmbi mɪmæd ni wumnɪ ə Njwiè we ni chəi wɛ biri nɔ kwɪ, mbi nya'a bəŋ siə wumnɪə ye' mbɛanɛŋ mbe ni fu wəd mɪsɔŋɪchù niə kwɪə. Mbi nya'a bə siə wumnɪ rinən mbi ə nyam iwu kwè fɔri nyam te niə kɔ ibum ə si.

²⁴ Ichi ni mbi nya'a ghi əne, Njwiè nya'a nà' mɪmæd əmbi tifeeni te ni nya'a ɪŋga fɪŋ tɪ mɪmæd, ni nya'a tifeeni ni ghi ɪnyɔkɔni-inû, tifeeni ni ghi ifabri-inû mbi tifeeni ni ghi inû mbe niə bəɛnɛ ɪnyod mɪmæd. ²⁵ Mbi nya'a kwɛpɪ rəsɪ' imbə' ə Njwiè, siə benə ye' mɪghab. I mbiə nya'a wumnɪə bə fà'ə ye' əmbi əghi ze ni Njwiè teki. Chəi mbi nya'a ghɛ əne əni ə Njwiè we ni nya'a teki əghi ze. Mæd yia Njwiè we ni mbiə yiiriə koŋ! À yɪ əne.

²⁶ À yɪ əton ni Njwiè nya'a nà' mɪmæd əmbi rifeeni te niə bəɛnɛ ɪnyod mɪmæd. Məyi mɪmæd nya'a sàŋ mbanjə siə niə məyi chɛrə. ²⁷ À yia bə əndəŋ əndəŋ ni mbanjə ri nya'a sàŋə məyi bən beeni əbɔ' mbanjə ri chɛrə. Mbanjə tɪə nya'a ghɛ inû tɪnid ətu mbi ə mbanjə ri chɛrə. Mbi nya'a fə beri ichə ni ku'ni mbi inû ribɔŋ mbe ni mbi nya'a ghɛ.

²⁸ Ichi ni chəi mbi nya'a zə ni zia kù' ni kyeri ə Njwiè, Njwiè nya'a ghɛ ni mbi beri tikɔndi ribɔŋ, imbə' siə ghɛ inû mbe ni chəi mbi nya'a beri ni ghɛ. ²⁹ Tikwiri izig jim, tikwiri inû ribɔŋ jim, tikwiri ichi jim ni feeni ighi bə fɔri tikwiri ibə jim fə swi ɪŋga fɪŋ tɪ mɪmæd. Ənû ni ghi ədli, ənû ni zwiiri bəd, ənû ni chɔb, ənû ni tambɪ bəd fɔri ənû ni taŋ minanə fə bə swi ɪŋga fɪŋ tɪ mɪmæd. I mbiə ghɛ minia, ³⁰ i mbiə chəkɛ rikum bəd, i mbiə bən ə Njwiè, i mbiə təɛnɛ bəd, i mbiə seenia, i mbiə nɔ ɪnyod, i mbiə teki minəŋji fi ni ghi inû ribɔŋ, i mbiə bə ghɛ rizuə əmbi mbə mɪmbə' bə fɔri əmbi mbə mɪnɪŋ. ³¹ I mbiə ghɛ ənɛŋ. Chəi mbiə ghɛ inû mbe ni mbi ka'i. Chəi mbiə kən əni ə wəd. Chəi mbiə bə diiriə wəd. ³² Ka à bə ye' i ni mbi kyeri tikə ri Njwiè ni bəd mbe niə ghɛ tikwiri ənû tɪ beri kwɪ, àyia i mbiə kiri wə imbi rəbə ghɛ inû mbe ghi. I mbiə bə timbɪ ə bəd mbe niə ghɛ inû rəŋgu.

Njwiè wiə sob misa'i ichi ni ku'ni

2 Kɛ àwɔ kɪə we, tirə ghà e ni, "Chəi mə kə' kyeri" əni àwɔ ə sob misa'i bəd chɛrə. Àyia kyeri ni əni àwɔ ə sob isa'i wəd chɛrə, à wiə zɪ isa'i igwi ne, imbə' ighəm ni àwɔ we niə sob mɪsə'i wiə ghɛ əmei inû mbe ni mæd ə bə ghɛ. ² Tɪ kyeri ni Njwiè wiə sa'ə bəd mbe niə ghɛ tikwiri ənû tɪ ichi ni ku'ni. ³ Kɛ àwɔ kɪə we, à wa kɔndi ni əni àwɔ ə sob misa'i igwi ə bəd mbe niə ghɛ tikwiri ənû tɪ, əne à wiə bə kiri ghɛ inû rəŋgu, ni à we tɪ à nɔrə tɪ əni ichi ni Njwiè biri sa' əwe ə? ⁴ À wiə wa təɛnɛ ɪchòm nɔnɔ' we ni Njwiè ə ghɛ əni ə ne, ichi ni wi sàŋ ni à ghi inû mbe ni chəi mbi ku'u, bə fɔri ichi ni wiə yimə fɪŋ ə? Chəi à kyeri ni ɪchòm Njwiè yɪ ni ghi ni à bɛŋ e fɪŋ ə? ⁵ Àyia ichi ni à beri fɪŋ ni kə, ni chəi əni tɪ mbi bəŋ, əne kyeri ni Njwiè wi rəbə sə i itəm sə əbɔ' ne. Əne wɛ biri zɪ ichə ni ka igwi ne əni ze ni wiə sob misa'i ichi ni ku'ni. ⁶ Njwiè biri chwi wəd mɔ' mɔ' ichi ni wɛ fa'i. ⁷ Wɛ biri na' ɪtənɛ ri mi əmbi ə bəd mbe niə yimə fɪŋ ghɛ ɪchòm, niə kəb izeri zɛŋi mbi iwumnɪ fɔri ənû ni chəi bəd biri nɔ kwɪ. ⁸ Njwiè biri sə itəm bə chə mbe niə kəb ighi əmei əmbi tə nyamnyod, ni mbiə bə ton inû mbe ni ye' mbi rəsɪ' imbə' siə ghɛ ye' inû izig. ⁹ Ngə' ni chə əbɔ biri nyi igun ə wəd jim we niə ghɛ inû ribɔŋ. Zɪ biri be nyi igun mɪjɪ, beeni nyi igun ə bəd mbe ni ka'i mɪjɪ. ¹⁰ Àyia Njwiè biri na' izeri zɛŋi mbi iwumnɪ fɔri əbɔrəbɔd əmbi ə bəd mbe niə ghɛ inû chòm. Wɛ biri be na' əmbi mɪjɪ, beeni nà' əmbi ə bəd mbe ni ka'i mɪjɪ, ¹¹ imbə' ighəm ni chəi Njwiè ə ghɛ ighə.

¹² Bəd mɪjim mbe niə ghɛ inû ribɔŋ, ni chəi mbi kyeri tikə ri Mose, biri nim ighabi bəd ni chəi mbi kyeri tikə te. Àyia Njwiè biri niŋ tikə ri Mose sa' bəd mɪjim mbe ni kyeri rikə, àyia i mbiə kiri ghi inû ribɔŋ, ¹³ imbə' ighəm ni ka'i bəd mbe niə zu rikə mbe ə ghɛ inû ni ku'ni. À yɪ mbe niə ghɛ inû mbe ni tikə ə ghàə ni Njwiè biri ben ni inû mɪmæd ə kù'nɛ. ¹⁴ Əni bəd mbe ni ka'i mɪjɪ, ni chəi mbi kyeri tikə ri Mose, ghi inû mbe ni ye' ɪŋga rikə ichi ni zia nɔ' rɪŋga fɪŋ tɪ mɪmæd, əne mbi fə chwi ni tikə te tɪ ɪŋga fɪŋ tɪ mɪmæd, ka à be ye' i ni chəi mbi kyeri tikə ri Mose. ¹⁵ I mbiə chwiə ni mbi fə ŋwà'nɛ inû ze ni ye' ɪŋga rikə ɪŋga fɪŋ tɪ mɪmæd. Fɪŋ ze niə sa'ə mɪmæd ə bə chwiə ni à yɪ rəsɪ'. Tikɔndi tɪ mɪmæd biri siə sa'ə mɪmæd imbə' inû ni ku'ni fɔri imbə' mbe ni chəi mbi ku'ni. ¹⁶ ɪkən chòm we ni miə ghàə ə chwi ni əni ze ni Njwiè biri sa' isig ənjim ə Yeso Kristo, wɛ biri bi sa' tikɔndi te ni ye' ənəmə.

Ənû ni tikə ri Mose gha imbə' mɪjɪ

¹⁷ À ye' àwɔ? À wiə ghàə ni tə yia Jù. À wiə nun e fɪŋ ye' igwi rikə ri Mose. À wiə bə goŋ igɔ imbə' ichi ni à kyeri ə Njwiè. ¹⁸ À kyeri ənû ze ni wiə kəb ni à ghi ə. À fə kwembɪ rikə kyeri ənû ni ku'ni. ¹⁹ À kəŋ kyeri e ni tə wiə yimə mbəŋ əmbi ifigi. À bə kəŋ kyeri e ni tə yɪ izeri zɛŋi əmbi ə bəd mbe ni ye' ɪŋga isi firi. ²⁰ À wiə ghàə ni tə wiə kəəri inɛŋ. À wiə bə ghàə ni tə wiə chwi inû əmbi ə bɔn kwa. À wiə ghà əne imbə' ichi ni à kyeri ni iwe jim mbi rəsɪ' jim wi ɪŋga rikə. ²¹ À mi ye'ə chwi inû əmbi

ə bəð cherə, chəi əni tì à bə chwi əmbi e inyod ə? À mi ye'ə ghàè ni tì bəð jì ə, à wiə wa bə jì ə? ²² Àwò we niə ghàè ni tì wəð ni i wi kè inom wəð cherə, à wiə wa bə ni iwi kè inom wəð cherə ə? Àwò we niə bənə mbə̀anə̀, à wiə wa jì rìŋga mbàn tì mɛ̀ŋwiə ə? ²³ Àwò we niə goŋ igɔ̀ ni tə kyeri tikə, à wiə wa tibrɛ̀ə̀ Njwiə ichi ni àwò ə gù rikə te ə? ²⁴ Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ̀ ə Njwiə ni, "À yi mbən ə ghè ni bəð mbe ni ka'í mɛ̀jù zòm ə Njwiə."

²⁵ Ənù ni ne mbanə̀ yi ənù ə chòm əwù ze ni à nùŋ rikə. À mi ye'ə gùə̀ rikə, əne à fə si ighabi ni chəi mbi kiri ne əwe. ²⁶ Mbanə̀ ze ni chəi mbi kiri ne əməd mi ye'ə ghè inù mbe ni ye' iŋga rɛ̀kə̀, nji chəi mbi wa biri niŋ ni mbi fə nē əməd ə? ²⁷ Mbanə̀ ze ni chəi mbi kiri ne məd, àyiə i wiə nùŋ rikə, biri zi isa'í igwi ne, àwò we ni kyeri rikə mbi bə̀ nē əwe, àyiə chəi àwò ə nùŋ rikə te. ²⁸ Ka wəð yi i Jù rəsì' àmei imbə̀' ichi ni à yiə Jù gywi əməd. Chəi ənù ni mbi ne mbanə̀ ə chwi ni məd yiə siə Jù. ²⁹ Wəð yiə Jù rəsì' iŋga fìŋ. Ənù ni ne mbanə̀ yi ənù rìŋga fìŋ. À yiə bə̀ ye' ənù ni Əzwì Njwiə ə ghèə̀. Ka Jù rəsì' yi i ichi ni mbi ŋwa'ni iŋga əŋwà'nɛ̀. Ka'í bəð ə wumnì ə Jù rəsì'. À yiə Njwiə ə wumnì əməd.

Njwiə wiə ghè inù mbe ni wè ka'í

3 Mɛ̀jù ə chə̀ bəð mbe ni ka'í mɛ̀jù əni ə ye ə? Njìm ze ni wəð biri jìg ichi ni mbi ne əməd kiə ye ə? ² Wè biri jìg njìm kɔ̀kɔ̀' əni mìnə̀ŋjì jìm. Ənù ritu yi ni, Njwiə nya'a bə̀ zì i iŋgam iŋga tikyeri-ibɔ̀ mɛ̀jù. ³ Zìə kiə wò ye' rì ye ichi ni chəi mbi mɔ̀'ɔ̀ nya'a ben iŋgam we ə? Ichi ni chəi mbi nya'a beni wa nya'a nimni ichi ni Njwiə ə ghè inù mbe ni wè ka'í ə? ⁴ Chə! Mbə̀ kyeri ni Njwiə wiə ghə̀ rəsì', ka à bə̀ ye' ni wəð jìm yiə wəð mighab. Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ̀ ə Njwiə ni,

"Mbi beri chwia ni iŋgam we ni àwò ə ghàè yi iŋgam ni ku'ni,

əne à biri jìg isa'í əwù ze ni mbi sa' əwe."

⁵ Mba inù rìbɔ̀ŋ mi ye'ə chwia ni Njwiə wiə ghè inù ni ku'ni, nji tì kiə wò ghə̀ ni ye ə? Ni chəi Njwiə ə ghè inù ni ku'ni əwù ze ni wè sə̀ itəm chə̀ əwa ə? (Mə̀ wiə ghəm ichi ni bəð mɛ̀sɔ̀ŋichù ə ghəmə̀.) ⁶ Chə! À mi ye' ni chəi Njwiə ə ghè inù ni ku'ni, nji wè kiə wò sa' isig rì ye ə?

⁷ Mighab mbe ni miə ghàè mi ye'ə ghè ni bəð kyeri rəsì' imbə̀' ə Njwiə mbi ni mbi nà' iwumnì i bɔ̀, nji əton ni mbiə̀ kiri zi isa'í igwi num ni mə̀ wiə ghè inù rìbɔ̀ŋ kì imbə̀' ə ye ə? ⁸ Nji mbə̀ ghə̀ ni, "Tì ghi ibə̀ imbə̀' ìchòm ye'e," ichi ni bəð mɔ̀'ɔ̀ ə chə̀kɛ̀ əwa ni iŋgam wì yi rì na ə? Njwiə biri zi isa'í igwi mɛ̀məd ichi ni ku'ni.

Chəi wəð mɔ̀'ɔ̀ əŋgu niə ghè inù ni ku'ni

⁹ Əne ki ni ye ə? Mbə̀ mɛ̀jù ə wa bɔ̀ŋ chə̀ bəð cherə ə? Chə! Ka àbei rìpì! Tì fə chwi ni inù rìbɔ̀ŋ mbiə̀ tùmɔ̀bɛ̀ bəð mijim, əne yi mɛ̀jù mbi ə bəð ni ka'í mɛ̀jù. ¹⁰ Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ̀ ə Njwiə ni:

"Chəi wəð mɔ̀'ɔ̀ əŋgu niə ghè inù ni ku'ni, ka àbei mɔ̀'ɔ̀;

¹¹ chəi ətu wəð mɔ̀'ɔ̀ ə kiri zəŋ imbə̀' ə Njwiə,

chəi wəð niə̀ kə̀b kyeri ə Njwiə.

¹² Bəð mijim fə̀ fid njìm əni ə Njwiə.

Chəi mbiə̀ ghè inù mbe ni Njwiə nya'a teki mɛ̀məd ni mbi ghi ə.

Chəi wəð mɔ̀'ɔ̀ əŋgu niə ghè ìchòm, ka àbei mɔ̀'ɔ̀."

¹³ "Tìfìg ədɔ̀' tì mɛ̀məd yi ighabi misì ni ye' əjə.

I mbiə̀ niŋə̀ mbə̀ michù tambia bəð."

"Iŋgam we niə̀ jwè rìŋga ichù mɛ̀məd yi ighabi mitig jɔ̀."

¹⁴ "Mizòm mbi mɛ̀ŋgam niə̀ tɔ̀bə̀ fìŋ mbiə̀ jwè rìŋga ichù mɛ̀məd."

¹⁵ "Iwu mɛ̀məd mbiə̀ zàmə̀ ni wo zwiiri bəð.

¹⁶ Isì jìm mbe ni mbiə̀ wòə̀, i mbiə̀ yènə̀ chə̀kɛ̀ ighi bə̀ yènə̀ zìə̀ ŋgə̀' igwi ə bəð.

¹⁷ Chəi mbi kyeri ichi ni tì mbi chub əni əbrə̀bɔ̀d."

¹⁸ "Chəi mbi kyeri ni tì mbi wumnì ə Njwiə."

¹⁹ Tìŋn tì fə̀ kyeri ni inù mbe ni tìkə̀ ə ghàè, i tiə̀ ghàè ye' əmbi ə bəð mbe ni ye' əton rikə̀, imbə̀' tì mbi beri ə ənù ni wiri ghə̀. Əne Njwiə biri sa' bəð mɛ̀jìm mbe ni ye' iŋga isig. ²⁰ Chəi wəð mɔ̀'ɔ̀ əŋgu ni təm kù'nɛ̀ ifě̀ Njwiə ichi ni wiə ghè inù mbe ni ye' iŋga rɛ̀kə̀. Tikə̀ tiə̀ ghèə̀ ni bəð kyeri ni i mbiə̀ ghè inù rìbɔ̀ŋ.

Njwiə wiə ghè ni bəð təm kù'nɛ̀ ifě̀ məd

²¹ Tìŋn, Njwiə fə̀ chwi ichi ni tì bəð təm kù'nɛ̀ ifě̀ məd.

Chəi ənù ni təm kù'nɛ̀ ifě̀ məd beri ənù ni ghi mbi rikə̀, ka à be ye' ni tikə̀ rì Mose mbi ə bəð ìkən Njwiə nya'a fə̀ ghə̀ əne. ²² Njwiə fə̀ ghè ni bəð mɛ̀jìm mbe ni beni təm kù'nɛ̀ ifě̀ məd ənjìm ichi ni mbi ben ə Yeso Kristo. Chəi ikwepi əka' bəð, ²³ imbə̀' ighəm ni bəð mɛ̀jìm fə̀ ghè inù rìbɔ̀ŋ əne chəi wiri i izenj zəŋj Njwiə iŋga mɛ̀məd. ²⁴ Njwiə fə̀ ghè ni mbi təm kù'nɛ̀ ichi ni wè ghi ìchòm əni mɛ̀məd. Ichi we yi ine'e ni wè na' əmbi mɛ̀məd ənjìm ə Kristo Yeso ni nya'a cho' itu mɛ̀məd.

²⁵ Njwiə nya'a chə̀ əməd əni əghi əfà imbə̀' ənəm əməd ə so mba inù rìbɔ̀ŋ ənjìm ichi ni tì nuŋ fìŋ igwi məd. Njwiə nya'a chwi ənjìm inyi' fìŋ ni tə̀ wiə ghè inù ni ku'ni ichi ni chəi wè nya'a chə̀ bəð mbe ni nya'a be ghè inù rìbɔ̀ŋ. ²⁶ Wè nya'a ghè əne imbə̀' chwi tìŋn ni məd zìə̀ wiə ghè inù ni ku'ni mbi ni məd zìə̀ wiə ghè ni bəð mbe ni nuŋ fìŋ igun ə Yeso təm kù'nɛ̀.

²⁷ Əne tì kiə̀ wiriə̀ goŋ igɔ̀ imbə̀' ə ye ə? Chə̀ wiri i ənù ə mɔ̀'ɔ̀ ni tì rì goŋ igɔ̀ imbə̀' əzi əwən. Əton ə kì ni ye ə? À kì imbə̀' ighəm ni tiə̀ nùŋ rikə̀ ə? Chə! À yi imbə̀' ighəm ni tì beni. ²⁸ Tì beni ni wəð ə təm kù'nɛ̀ ənjìm ibeni, ka'í imbə̀' ichi ni wiə ghè inù mbe ni ye' iŋga rɛ̀kə̀. ²⁹ Njwiə wa kiə̀ mei wì mɛ̀jù ə? Ka məd wa kiə̀ bə̀ i Njwiə bəð mbe ni ka'í mɛ̀jù ə? Ee, məd yiə̀ bə̀ ə Njwiə bəð mbe ni ka'í mɛ̀jù, ³⁰ ichi ni məd mei we mɔ̀'ɔ̀. Wè biri ghi ni bəð mbe ni mbi ne mɛ̀məd təm kù'nɛ̀ ənjìm ibeni. Wè biri bi ghi ni bəð mbe ni chəi mbi ne mɛ̀məd bə̀ təm kù'nɛ̀ ənjìm ibeni. ³¹ Əne tì wa wa' rikə̀ imbə̀' ibeni wì ə? Chə! Ayiə̀ tì wiə̀ yim rikə̀ kwà' ichi chòm.

Ibeni Abrahàm yi əmigi

4 À kiə̀ ye ni tì rì ghə̀ ni Abrahàm, a mbə̀' rəŋwe, nya'a beri ichi ni wè nya'a nuŋ fìŋ igun ə Njwiə ə? ² À mi ye' ni Njwiə nya'a ben ni Abrahàm nya'a təm

kù'nè ìmbè' inû mbe ni wê nya'ə ghè, nji wê beri ənû ə mɔ'ɔ ni goŋ igɔ ìmbè' əzi əwən, àyiə ka'í ifè Nwiè. ³ Ziə kí ìŋga Əŋwà'nè ə Nwiè ni yè ə? Ə zi ìŋga ni, "Abràham nya'a nùŋ i fìŋ igun ə Nwiè, əne Nwiè nya'a ben ni məd ə təm kù'nè." ⁴ Ka ichwi wəd əfà'í yi ine'e. Ichwi məd yi əghì ze ni wê beri niŋ ìmbè' əfà'í ze ni wê fa'í. ⁵ Nwiè wiə niŋ ə wəd we ni chài wiə fà' i bɔ ighabi ni wê fə təm kù'nè, ìmbè' ighəm ni wəd we ə nuŋ i fìŋ igun ə Nwiè we niə niŋə ni bəd mbe ni chài mbiə wumni əməd fə təm kù'nè. ⁶ Dèvid nya'a bə ghà ìmbè' ichí ni Nwiè biri zì əbɔrəbɔd igun ə wəd we ni təm kù'nè. Chài Nwiè biri ghè əne ìmbè' ighəm ni wəd we ghì ənû ə mɔ'ɔ. Dèvid nya'a ŋwà'nè ni:

⁷ "Nwiè zi əbɔrəbɔd igun ə bəd mbe ni wê fə wa' tìgurì-inû mìməd,

ni wê fə bə nimni inû rìbɔŋ mìməd.

⁸ Nwiè zi əbɔrəbɔd igun ə wəd we ni chài wê wiri ŋwà'nè inû rìbɔŋ mbe ni wê ghè əni ikum məd."

⁹ Nwiè wa nya'a zi əbɔrəbɔd zì àmei igun ə bəd mbe ni mbi nya'a ne mìməd, kè wê wa nya'a bə zì fɔrì igun mbe ni chài mbi nya'a ne mìməd ə? Tì wiə ghàə ni, Nwiè nya'a ben ni Abràham nya'a təm kù'nè ìmbè' ibeni məd. ¹⁰ Nwiè nya'a ben ni məd ə təm kù'nè əwù zì ə? À kí bɔŋ mbi nya'a siə ne əməd kè əni mbi nya'a fə ne əməd ə? Nwiè nya'a bə ben əməd bɔŋ mbi nya'a siə ne əməd. ¹¹ Abràham nya'a niŋ ənû ni mbi nya'a ne əməd ighabi ənweeni ni wê nya'a fə bə təm kù'nè. Wê nya'a ghè əne ənjim ichí ni wê nya'a beni ni chài mbi nya'a kírì ne əməd. À yi əton ni Abràham yiə mbǎ' kyerŋ əmbi ə bəd mbe ni nuŋ fìŋ igun ə Nwiè àyiə chài mbi kírì ne mìməd. Nwiè fə ghè ni mbi təm kù'nè ənjim ibeni.

¹² Abràham yiə bə ə mbǎ' kyerŋ əmbi ə bəd mbe ni mbi ne mìməd. Ka àmei ni mbi fə ne mìməd, à yiə bə ni i mbiə beeni əbɔ' ibeni we ni a mbǎ' kyerŋ Abràham nya'a beri bɔŋ mbi nya'a siə ne əməd.

Bəd biri beri inû mbe ni Nwiè kà'í ənjim ibeni

¹³ Chài ənû ze ni Nwiè nya'a kà'í əmbi Abràham fɔrì əmbi ə bəd tì əni əghaŋ əməd ni mbi biri ni jig isig nya'a ye'e ənjim rìkə. Ziə nya'a ye'e ənjim ibeni we ni nya'a ghì ni wê təm kù'nè. ¹⁴ À mi ye' ni à yiə bəd mbe niə nùŋ rìkə biri jig isig, nji ibeni yi ətu əkɔ, inû mbe ni Nwiè ka'í bə chə ətu əkɔ, ¹⁵ ìmbè' ighəm ni tìkə tiə ghè ni Nwiè sə itəm. Mbə kyerì ə ni əsì ze ni chài rìkə əŋgu, chə bə i igu-ənû əŋgu.

¹⁶ Nwiè nya'a kà' ighì ənjim ibeni, ìmbè' ənjim ìchòm məd, bɔn mijim tì əni əghaŋ ə Abràham mbe tì mbi jig ighì mbe ni wê nya'a kà'í. Ka ighì mbe ni wê nya'a kà'í nya'a àmei əmbi ə bəd mbe niə nùŋə rìkə, i mbiə nya'a bə əmbi mbe ni nya'a beni ichí ni Abràham nya'a bə beni. Abràham yiə mbǎ' igwi mbà mijim. ¹⁷ Ə zi ìŋga Əŋwà'nè ə Nwiè ni Nwiè nya'a ghà əmbi Abràham ni, "Mə fə ghè e əni ə mbǎ' igwi ibenŋ nɔnɔ'." Abràham yi a mbǎ' ifè Nwiè we ni wê nya'a nuŋ fìŋ igwi məd. Məd yiə Nwiè we niə nà' itənè əmbi ivi bəd. Məd wiə bə ghàə ni ighì mbe ni chə nya'a i mbi ye' əŋgu. ¹⁸ Abràham nya'a ben əne nùŋ ikɔndi wòm, ka à be ye' ni chài wê nya'a beri əton ni nuŋ ikɔndi ni tə biri ye' ə "Mbǎ' igwi ibenŋ

nɔnɔ'." Nwiè nya'a ka' əməd ni, "Bɔn tì əni e əghaŋ biri kaŋ nɔ'." ¹⁹ Chài ibeni məd nya'a bɔd əni wê nya'a neŋ ni i nyamnyod nya'a fə si i ighabi əvi əghì. Wê nya'a fə si i ighabi ighəm iwu iki fibè əni ə nyùmə we. Chài ibeni məd nya'a bə bɔd ichí ni wê nya'a nènə ni chài i wi, Sèra, nya'a kírì gywi. ²⁰ Chài ənû ə mɔ'ɔ ni tì ziə nya'a kwepi ibeni məd, əne chài wê bid ənû ze ni Nwiè nya'a ka'í. Ibeni fìŋ məd nya'a kàànè, əne wê nya'a yiiri ə Nwiè. ²¹ Wê nya'a kàŋ ben ìŋga i fìŋ ni Nwiè we tì wê ghè ənû ze ni wê nya'a ka'í. ²² À yi ìmbè' ibeni məd ni, "Nwiè nya'a ben ni məd ə təm kù'nè." ²³ Chài mbi nya'a ŋwà'nè ìŋgam we ni, "Nwiè nya'a ben ni məd ə təm kù'nè," àmei ìmbè' ighəm məd rəzi'. ²⁴ Mbi nya'a bə ŋwà'nè ìmbè' a ighəm. Nwiè biri ben ni tì fə təm kù'nè ənjim ichí ni tì ben əməd we ni nya'a zwemni ə Yeso a Ənùŋisig. ²⁵ Nwiè nya'a nà' əməd ni mbi zwiiri ìmbè' mba inû rìbɔŋ. Wê nya'a bə zwemni əməd ìmbè' tì təm kù'nè.

Ənû ni təm kù'nè ifè Nwiè

5 Ichí ni Nwiè ben ni tì fə təm kù'nè ənjim a ibeni, əne tì wê əni əbɔrəbɔd mbi ə Nwiè ənjim a Ənùŋisig Yeso Kristo. ² Ənjim ichí ni tì ben əməd, tì fə bə nyi ìŋga ìchòm we ni tì ye' ìŋga tìnín. Əne tì goŋ igɔ nùŋ ta rìkɔndi wòm ni tì biri chubi mbi ə Nwiè ìŋga iwumni məd. ³ Ka àmei əne, tì biri bi goŋ igɔ ìmbè' ichí ni tiə zəə ŋgə', ìmbè' ighəm ni tì kyerì ni izə-ŋgə' wiə ghè ni bəd nyi' fìŋ, ⁴ inyí' fìŋ wiə ghè ni bəd beri michí chòm, michí chòm mbiə ghè ni bəd beri ikɔndi ni Nwiè biri ghè ənû ze ni wê ka'í. ⁵ Ka ichí ni tì nuŋ ikɔndi wiə tam i əwa, ìmbè' ighəm ni Nwiè fə chwi ni tə gha' əwa, əne wê fə zì igha'í ìŋga ta fìŋ ənjim Əzwí ə Zəŋi ze ni wê na' i na.

⁶ Əni tì nya'a kírì bɔd, nyùmə nya'a kù' əne Kristo nya'a kwi igwi itu bəd mbe ni chài mbi nya'a wumni ə Nwiè. ⁷ Təsí' yi ni ziə kàŋ se əmbi ə wəd ni wê kwi igwi ətu wəd ni təm kù'nè, ka à be ye' ni wəd mɔ'ɔ we tì wê yim fìŋ kwi igwi ətu ə wəd chòm. ⁸ Nwiè nya'a chwi ni tə gha' əwa əni: Əni tì nya'a kírì ghè inû rìbɔŋ, Kristo nya'a kwi igwi mba itu. ⁹ Tìnín ni tì fə təm kù'nè ənjim ənəm ze ni Kristo nya'a chəmni, wê biri kaŋ ghì ni tì Nwiè wiri sə i itəm mbi na, ¹⁰ ìmbè' ighəm ni əni tì nya'a kírì bəd pən Nwiè, wê nya'a määnè taŋ mbi na ənjim ivi Wan məd. Tìnín ni tì fə maani taŋ, itənè Kristo biri ghè ni tì jwi rəŋgə'. ¹¹ Ka'í əjim əze, tì wiə bə goŋ igɔ ìmbè' ə Nwiè ənjim a Ənùŋisig Yeso Kristo. Məd fə määnè a taŋ mbi ə Nwiè.

Ikwepi ri əni Adəm mbi Kristo

¹² Ichí ni inû rìbɔŋ nya'a ye'e ìŋga isig ənjim wəd mɔ', ivi bə ye'e ənjim inû rìbɔŋ, əne ivi nya'a ye'e əmbi ə bəd mijim ìmbè' ighəm ni bəd mijim nya'a ghì inû rìbɔŋ.

¹³ Inû rìbɔŋ nya'a fə si i ìŋga isig bɔŋ Nwiè nya'a siə nà' rìkə. Chài mbiə taŋgi inû rìbɔŋ əni chài rìkə əŋgu.

¹⁴ Àyiə ivi wiə nya'a tùmɔ' isig kɔ rì əni ə nyùmə Adəm wò pè əni ə nyùmə Mose. I wiə nya'a tùmɔ' əne wò pè igwi ə bəd mbe ni chài mbi nya'a ghì inû rìbɔŋ ighabi ə

Tikə tiə ghè ni bêd ghi inû ribòŋ

⁷ Tî kiə wo gha ni yè ə? Ni tikə yî ənû ribòŋ ə? Chê! À ki ni chə nya'a i rikə, nji chəi mə nya'a kyeri ənû ribòŋ. Nji chəi mə nya'a kyeri ənû ni feeni ighi wəd cherə əni chəi nya'a i ɪŋga rikə ni, "Tirə feeni e ighi wəd cherə."
⁸ Àyia ənû ribòŋ ə nya'a zə əpan chə ənjim ikə we ni gha ni ti wəd feeni i ighi wəd cherə, əne ghè ni mə beri tikwiri ichî jim ni feeni ighi bəd. À mi ye' ni chəi rikə, nji inû ribòŋ fə bə kwi. ⁹ Mə nya'a kwe' chub ikă əni chəi nya'a i rikə. Àyia əni rikə nya'a ye'e, inû ribòŋ nya'a wiri nɔ', ¹⁰ əne mə nya'a kwi. Ikə we ni nya'a ka' itənɪ, nya'a chwi i num ni tə yî ivi, ¹¹ imbə' ighəm ni inû ribòŋ nya'a zə əpan chə ənjim ikə we, tambî əmi bə zwiiri əmi.
¹² Əne tikə ə zeŋ, ənû ze ni Nwiə nya'a sob ə bə zeŋ. Zia təm kù'nɪ bə bòŋ. ¹³ Əghi ze ni nya'a bɔŋ ə wa nya'a ye'e imbə' zwiiri əmi ə? Chê! À yî inû ribòŋ nya'a ghi ni mə che ənjim inû mbe ni nya'a bɔŋi ghè mbe ni tî mbi zwiiri əmi. Əne tî we tî rî zə ni inû ribòŋ yî inû ribòŋ, bə zə ni ənjim rikə, inû ribòŋ wiri bə chə əbɔ.

İbid we niə mə' ɪŋga wəd

¹⁴ Tî kyeri ni tikə yî ri əmbi Əzwî, àyia chəi əzwî ɪŋga num. Mbi fə fen əmi əni əbò'ò əmbi inû ribòŋ. ¹⁵ Chəi mi ətu ə kiri zeŋ imbə' inû mbe ni miə ghè, imbə' ighəm ni chəi miə ghè inû mbe ni mə kəbi. Mə wiə ghè ye' mbe ni mə bani. ¹⁶ Mə mi ye'ə ghè inû mbe ni chəi mə kəbi ni ghè, nji mə fə ben ni tikə ə bòŋ. ¹⁷ Ichî ni zia ye' əne, ka' mɔ' ə wiriə ghè inû mbɔ. À yî inû ribòŋ mbe ni ye' ɪŋga num ə ghè. ¹⁸ Mə kyeri ni chəi ənû ə chòm ə mɔ'ɔ ɪŋga num, əne yî ɪŋga mi inyod. Mə wiə kəŋə kəb ni ghi ichòm, àyia chəi əni tî mə ghè. ¹⁹ Chəi miə ghè ichòm we ni mə kəb ni ghè, àyia ibə we ni chəi mə kəb ni ghè yî wəwən we ni miə ghè. ²⁰ Mə mi ye'ə ghè inû mbe ni chəi mə kəb ni ghè, əne yî ni ka' mɔ' ə wiriə ghè. À yî inû ribòŋ mbe ni ye' ɪŋga num ə ghè.
²¹ Əne mə fə zə ni ikə mɔ'ɔ wi əŋgu ni mə mi kəb ghi ichòm, à yî ibə ə ye'e. ²² Mə kəŋ gha' tikə ri Nwiə əni mi fiŋ jim, ²³ àyia mə zə ikə cherə ɪŋga mbi isi inyod niə mə'ə bid mbi ikə we ni ye' ɪŋga mi fiŋ. Ikə we wiə ghè ni mə ben əbò'ò əmbi inû ribòŋ mbe ni ye' ɪŋga mbi isi inyod. ²⁴ Mə yia kəŋə wəd ŋgə! À kiə we biri fe əmi ri əni ə nyamnyod zɔ niə ghè ni mə kwi ə? ²⁵ Mə wiə nə'ə məben-əwe əmbi ə Nwiə ənjim ə Yeso Kristo a ənùŋisig!

ɪŋga mi fiŋ, mɔ' yî əbò'ò əmbi tikə ri Nwiə, àyia əmbi mi nyamnyod, mɔ' yia əbò'ò əmbi rikə te niə ghè ni wəd ghi inû ribòŋ.

Ənû ni chub ikă ənjim ika we ni Əzwî ə Nwiə ə nə'ə

8 Tînin chəi wəd mɔ'ɔ ni tî wè zè isa'i igwi ə bəd mbe ni ye' əni ifɔti mbi Kristo Yeso, ² imbə' ighəm ni ikə Əzwî we niə ghè ni bəd jig itənɪ ichî ni mbi ye' əni ifɔti mbi Kristo Yeso fə chə əmi riŋga tikə te niə ghè wəd ghè inû ribòŋ əne kwi. ³ Ənû ze ni chəi rikə nya'a ghè imbə' ichî ni nyamnyod ə feeniə isig, Nwiə fə ghè. Wè nya'a ghè əne ichî ni wè nya'a cha i Wan wè ye'e ighabi ə wəd

inû ribòŋ imbə' nimni inû ribòŋ. Əne wè nya'a nimni inû ribòŋ ichî ni wè nya'a na' i inyod əni əghi əfə. ⁴ Nwiə nya'a ghè əne imbə' inû mbe ni ku'ni ichî ni zia ye' ɪŋga rikə mbi jwi əni rəsî' ɪŋga mba mbe niə chub ichî ni Əzwî ə kəbi, ka' ichî ni nyamnyod kəbi. ⁵ Bəd mbe niə chub ichî ni nyamnyod kəbi, mbiə nùŋ tə fiŋ ye' igun ighi mbe ni nyamnyod ə feeniə. Àyia mbe niə chub ichî ni Əzwî ə kəbi, mbiə nùŋ tə fiŋ ye' igun ighi mbe ni Əzwî ə nə'ə. ⁶ Wəd mi nùŋ fiŋ igwi ighi mbe ni nyamnyod ə feeniə, wè biri kwi, àyia wè mi nùŋ fiŋ ye' igwi ighi mbe ni Əzwî ə nə'ə, wè biri jig itənɪ bə chub əni əbɔrəbɔd. ⁷ Fiŋ ze niə feeni ighi mbe ni nyamnyod ə kəbə zia ghè inû mbe ni chəi Nwiə kəbi. Chəi zia nùŋ tikə ri Nwiə. À yî rəsî' ni chəi zi biri nɔ nùŋ. ⁸ Chəi bəd mbe niə ghè inû mbe ni nyamnyod kəbi mbe tî mbi ghè ni fiŋ Nwiə bɔŋ ə.

⁹ Àyia chəi mbən ə ghè inû mbe ni nyamnyod ə feeniə. Mbə mbiə ghè ye' mbe ni Əzwî ə ghə i nən, əne yî əwù ze ni Əzwî ə Nwiə ə kəŋ ye' ɪŋga nən. Ka wəd we ni chəi Əzwî ə Kristo ɪŋga məd yî i wəd Kristo. ¹⁰ Kristo mi ye' əni ifɔti mbi nən, ka à bə ye' ni tə nyamnyod fə kwi imbə' inû ribòŋ, ə əzwî ə zi ikă imbə' ighəm ni mbə fə təm kù'nɪ. ¹¹ À mi ye' ni Əzwî ə wəd we ni nya'a zwemni ə Yeso ə ye' ɪŋga nən, nji məd we ni nya'a zwemni ə Kristo biri bi na' itənɪ əmbi tə nyamnyod te niə kwia. Wè biri ghi əne ənjim Əzwî əməd ze ni ye' ɪŋga nən.

¹² Əne, kyia bɔŋgɔb, tî yia bəd nɔ, àyia ka' əmbi ə nyamnyod, imbə' chub ichî ni nyamnyod kəbi. ¹³ Mbə mi chub ichî ni nyamnyod kəbi, mbə biri kwi, àyia mbə mi che ənjim Əzwî zwiiri inû ribòŋ mbe ni nyamnyod ə ghè, mbə biri tənə. ¹⁴ Bəd mijim mbe ni Əzwî ə Nwiə ə tùmɔzə yia bɔn Nwiə. ¹⁵ Chəi Əzwî ze ni Nwiə fə na' i nən ə ghè ni mbə ben əbò'ò, əne wiri kɔ bɔ, àyia mbə fə beri Əzwî ze ni ghi əwən əni ə bɔn Nwiə. À yî Əzwî ə ghi ni tî kyeri ni, "Mbă! mi Mbă!" ¹⁶ Əzwî zia fə fɔti mbi mba izwî ghə ni tî yia bɔn Nwiə. ¹⁷ Tî mi ye' bɔn, əne yî ni tî yî məjinəb Nwiə ni fɔti ənû əjinəb mbi Kristo. Əne yî əni tî zə ŋgə' mbi məd imbə' bi beri iwumni we ni Nwiə biri na' i bɔ.

İzeŋi zeŋi we ni biri ye'e əwu rənjim

¹⁸ Mə kyeri ni chəi ŋgə' ze ni tiə zəə rînin kù' əni izeŋi zeŋi we ni Nwiə biri chwi i na. ¹⁹ Ighijim mbe ni Nwiə teki mbiə kəŋə wòmə ni wè chwi bɔn mbe ni ye' mbi məd, ²⁰ imbə' ighəm ni ighijim mbe ni wè nya'a teki nya'a beri chə ətu əkō. Chəi mbi nya'a beri che ətu əko əni ə ighəm. Mbi nya'a beri chə ichî ni wəd we ni nya'a teki ighi mbe nya'a kəbi, bə nùŋ ikɔndi wòm ²¹ ni wè biri chî ighi mbe ni wè nya'a teki imbə' ti mbi bɔb ə. Wè biri ghè mbi chub əni ə ighəm ɪŋga izeŋi zeŋi, imbə' ighəm ni mbi yia bɔn Nwiə. ²² Tî kyeri ni i pe rînin, ighijim mbe ni Nwiə nya'a teki mbiə kiri chwem ighabi əyi niə zu ribu' əni wiə nombiə. ²³ Ka àmei ighi mbe ni Nwiə nya'a teki mbe ə chwemə. Mba bə ni Əzwî ə Nwiə ə ye' ɪŋga na, ni Əzwî ze ə ye' ine'e ritu we ni Nwiə na' i na, wiə bə chwem ɪŋga ta fiŋ ichî ni tiə wòmə ni Nwiə niŋ əwa əni mbi bɔn, imbə' cho' ta nyamnyod ti əni ŋgə'

jim. ²⁴ Ichî ni tî nuŋ rikondi ichî wô, Njwiè fə chi əwa rəŋgə'. Ighî ze ni tiə zəə əne nùŋ rikondi wòm, ka'í inû ni tî rî nùŋ rikondi wòm. À kiə we niə nùŋ rikondi wòm əghî ze ni wiə zə ə? ²⁵ À mi ye' ni tiə nùŋ rikondi wòm əghî ze ni chəi tiə zəə, nji tî birî wòm mbi iyim fîŋ.

²⁶ À yia bə əndəŋ əndəŋ ni Əzwî ə zia wèèrî əwa ichî ni tî bəri, imbə' ighəm ni chəi tî kyeri ichî ni kəŋgi ə Njwiè ichî ni tî berî ni kəŋgi. Àyia əni chəi tî berî iŋgam ni ghəm, Əzwî zia ə zia kəŋgi ə Njwiè əni a ighəm.

²⁷ Əne Njwiè we niə kyè'rîə fîŋ ə kyeri rikondi we ni Əzwî ə berî, imbə' ighəm ni Əzwî ə zia kəŋgi ə Njwiè igwi ə bəð Njwiè ichî ni Njwiè kəbi.

²⁸ Tî kyeri ni əni inû jim, Njwiè wiə fà'ə ni bəð mbe ni gha' əməd zə ìchòm, əne yia bəð mbe ni wî nya'a tŋŋ ni mbi ye' mbi bəð ichî ni wî nya'a fə nuŋi. ²⁹ Bəð mbe ni Njwiè nya'a be kyeri, wî nya'a fə bə ch'w' nùŋ ni mbi birî ye' ighabi i Wan, imbə' Wan we ye' wan fəð iŋga inəbi kyeri. ³⁰ Bəð mbe ni wî nya'a ch'w', wî nya'a bə tŋŋ əni mbi; mbe ni wî nya'a tŋŋə, wî nya'a bə ghî mbi təm kù'nî; mbe ni wî nya'a ghi mbi təm kù'nî, wî nya'a bə ghî mbi berî iwumni.

Njwiè ə gha' əwa ichî ni tî ye' əni ifcti mbi Kristo Yeso

³¹ Tî kiə wò gha ni ye imbə' ənû zî ə? Njwiè mi ye' i mbi na, à kiə we ni tî wî baŋ əwa ə? ³² Məd we ni chəi wî nya'a yim i Wan rəb'w', àyia wî nya'a nà' əməd əni əghî əfà igwi mba itu mbà mijim, ka məd mbi i Wan wa birî na' i ighijim i na ə? ³³ À kiə we ni birî zi isa' i gun ə bəð mbe ni Njwiè ch'w' ə? À yia Njwiè beni ni mbi fə təm kù'nî. ³⁴ À kiə we ni birî gha ni mbi fə gù isa' i ə? À wa kiə † Kristo Yeso ni nya'a kwi, ee, ni Njwiè nya'a zwemni, ni chub əbà əb'w' ə jig' ə Njwiè, kəŋgi əməd igwi mba itu ə? ³⁵ À kiə we birî ghabri əwa ti əni ichî ni Kristo gha' əwa ə? À kiə ŋgə', kî à ki inû ka ka, kî à ki ənû ni nwendî tikyeri-iwu, kî à ki ə nji kă kă, kî à ki ənû ni yen tîs' ikyeri, kî à ki ənû ni nim, kî à ki ənû ni kwi ichû ibi ə?

³⁶ Ə zi iŋga Əŋwà'nî ə Njwiè ni,

“Imbə' əwe, bəð mbiə zwiiri əwa ini jim.

I mbiə niŋ əwa ighabi ni tî yia njiŋ ni mbiə wo kyemi.”

³⁷ Chə, iŋga inû mb'w' jim, tî chə bəð mbe ni che bid ən-jim əməd we ni gha' əwa. ³⁸ Mə kəŋ kyeri ni ka àbei ivi, kî ìtənî, kî mbəŋgírə, kî izwî mbe ni ye' əton ikaŋ, kî ighî mbe ni ye' rîŋnî, kî mbe ni birî ye'e, ³⁹ kî ighî mbe ni ye' ikaŋ, kî mbe ni ye' iŋga si, kî əghî ə m'w' ə chera rəb'w' ighî mbe ni Njwiè teki, mbe tî mbi ghabri əwa ti əni ichî ni Njwiè gha' əwa ichî ni tî ye' əni ifcti mbi Kristo Yeso, a Ənùŋisig.

Bəð mbe ni Njwiè ch'w'

9 Mə wiə ghà rəs' ichî ni mə ye' əni ifcti mbi Kristo. Chəi miə ghàə miŋhab. Əzwî ə Zeŋi ze ni ye' iŋga mi fîŋ ə fə ghè mə kyeri ni chəi miə ghàə miŋhab.

² Əkənî mbi ə ŋgə' ni chəi inwî fə swi iŋga mi fîŋ. ³ Mə nya'a kəŋ kəb ni nji Njwiè zi ndòn igwi num, sob əmi ti

əni ifcti we ni mə berî mbi Kristo imbə' ətu mbi bəŋg'w' mbe ni tî fcti inəbi. ⁴ Mbi yi mîlzre. Njwiè nya'a fə niŋ mîməd əni mbi b'w', əne ghè mbi zə izerŋi zeŋi. Wî nya'a san tiso mbi mîməd, nà' rikə əmbi mîməd, ghè mbi wumni əməd bə kà' inû n'w' əmbi mîməd. ⁵ Mbi yia b'w' ti əni əghaŋ mîmbə' inəbi mîlzre. Wəd we ni Njwiè z'w' ə jwè rîŋga inəbi we. Məd yia Njwiè we niə tumbè ighijim. Tî yiiri ə Njwiè koŋ. ^{††} À yia əne.

⁶ Ka'í ighabi ni iŋgam Njwiè nya'a chə ətu ək'ò. Əne mbə kyeri ni ka mîlzre mijim yi ə bəð Njwiè. ⁷ Ka b'w' mijim ti əni əghaŋ ə Abrəham yi ə b'w' Njwiè. Njwiè nya'a ghà əmbi Abrəham ni, “À yi əŋjim ə Aizik ni à birî berî b'w' mbe ni mə ka' i ne.” ⁸ Əz'w' ə chwi ni ka'í b'w' mijim ti əni əghaŋ ə Abrəham ni ye' b'w' Njwiè. À yia b'w' mbe ni Njwiè ka' ənû əmbi mîməd ye' b'w' ti əni əghaŋ ə Abrəham. ⁹ Ənû ze ni Njwiè nya'a ka'í yi ni, “Ən' ə nyùmə w' əghəm əwu, mə birî wiri ye'e, əne Səra birî gywi wan mbaŋə.” ¹⁰ Ka'í əjim əze. Ənû ighabi əz'w' ə nya'a bə ghè əni ə Rəbekə əni wî nya'a b'w' ibum gywi mîŋwiè mbi inom m'w'. Inom we yia Aizik ni ye' a mbə' kyeri rəŋwe. ¹¹ Àyia b'w' Rəbekə nya'a siə gywi mîməd, kî b'w' b'w' mbe nya'a siə ghè ənû ə ch'w' kî ənû rîb'w', (əne yi imbə' ənû ze ni Njwiè ə ch'w' mbi bəð ə wo imbi ¹² ka'í imbə' inû m'w' mbe ni mbi nya'a ghî, à yi imbə' ichî ni Njwiè nya'a tŋŋ mîməd), Njwiè nya'a ghà i b'w' ni, “Wî kyeri birî fà' əmbi wî kwa.” ¹³ Ə zi iŋga Əŋwà'nî ə Njwiè ni, “Mə nya'a gha' ə Jak'w', àyia mə nya'a b'w' ə Esa'ò.”

¹⁴ Əne tî kiə wo gha ni ye ə? Ni Njwiè wiə ghè inû ni chəi mbi kù'nî ə? Chə! ¹⁵ Wî nya'a ghà əmbi Mose ni, “Mə birî diiri wəd we ni mə gha' ni diiri,

bə kən əni we ni mə gha' ni kən əni məd.”

¹⁶ Əne yi ni, ka Njwiè wiə diiri i bəð ichî ni bəð mîs'w'ich'w' kəbi, kî imbə' inû m'w' mbe ni mbiə ghè. Njwiè wiə diiri bəð ichî ni wî gha' i. ¹⁷ Ə zi iŋga Əŋwà'nî ə Njwiè ni Njwiè nya'a ghà əmbi Fer'ò ni, “Mə nya'a nùŋ əwe əni if'w' imbə' niŋ əwe chwi mi ika. Əze ə birî ghî ni bəð gha ənû imbə' əmi iŋga isig jim.” ¹⁸ Əne məd wiə diiri wəd we ni wî kəb ni diiri. I wiə bə tuuriə fîŋ wəd we ni wî kəb ni tuuri fîŋ məd.

Njwiè wiə sə itəm bə diiri bəð

¹⁹ Mbə birî biiri i num ni, “Njwiè kiə kiri zi əzi ə bəð im-bə' ə ye ə? À kiə we ni tî wî ton ənû ze ni Njwiè kəb ə?”

²⁰ Àw' wəd mîs'w'ich'w' kiə kaŋ əwe ni birî wiiri iŋgam əmbi ə Njwiè ə? Tî əghî ze ni mbi b'w' mbi wiri ghà əmbi ə wəd we ni b'w' əməd ni, “À b'w' əmi əni imbə' ə ye ə?”

²¹ Chəi əb'w' rikyiŋ wa berî ika igun əb'w' ə, i niŋ mbə' əb'w' mbi fib'w' b'w' tikyiŋ ribe əŋgu, fi fib'w' əni əni ənû, fi fib'w' i zi ighi iŋga əb'w' əb'w' ə?

²² Njwiè nya'a kəb chwi i isə itəm bə ghè ni bəð kyeri ika məd. Àyia wî nya'a kaŋ yim fîŋ mbi ə bəð mbe ni nya'a ghi ni wî sə itəm. Bəð mbe ni nya'a ghi ni wî sə itəm yi mbe ni nya'a berî kwi. ²³ Wî nya'a bə kəb chwi i mb'w' ze ni chəi z'w' birî n'w' mî, ni ye' mb'w' ze ni wî chwi igwi ə bəð mbe ni wiə diiri. Bəð mbe ni wiə diiri ə yi

† Iŋga iŋwà'nî m'w' mbi iŋwà'nî ni, “À yia Kristo Yeso... mba itu.”

†† Mbi iŋwà'nî iŋga iŋwà'nî ənun m'w' ni, “Njwiè wiə tumbè ighijim. Tî yiiri əməd koŋ.”

mbe ni wê nya'a fə tekî ni mbi chub iŋga iwumni mäd. 24 Tî yia bäd mbe ni wê nya'a tɔŋ əni mbi. Chəi wê nya'a tɔŋ əwa àmei rəka' mɔjû. Wê nya'a bə tɔŋ rəka' bäd mbe ni ka'i mɔjû.

25 Wê nya'a fə ghà iŋga Əŋwà'nɛ ze ni wəd ɛkən Hosia nya'a ŋwa'ni ni,

"Bäd mbe ni ka mɔmäd yia nya'a ə mbi bäd, mə biri tɔŋ əni 'Mbi bäd.'

Mbe ni chəi mə nya'a gha'i, mə biri tɔŋ əni 'Bäd ni mə gha'i kwà' rɛŋgə'.

26 Iŋga əsi ze ni mbi nya'a gha əmbi mɔmäd ni, 'Ka mbə yi ə mbi bäd,'

mbi biri tɔŋ mɔmäd əni ə 'Bɔn Nwiə we ni ye' ikä."

27 Aizayə nya'a zə' imbə' ə Izre ghà ni, "Ka à bə ye'i ni inun mɔIzre yi ighabi risi əŋgo rɛbàà, àmei mbe ni bu'u biri jwɛ rəŋgə', 28 imbə' ighəm ni Ənùŋɛsig biri zambi sob mɔsa'i bäd ri igwi ə si fən ighəm mɔ'. 29 Aizayə nya'a bə ghà ni,

À mi ye' ni chəi Ənùŋɛsig

nya'a nuŋ bɔn i na,

ŋji wê nya'a fə nimni əwa mààni,

ichî ni wê nya'a nimni ə Sodòm mbi Gòmora'."

Pɔl nya'a kɔŋgi ə Nwiə igwi mɔIzre

30 Tî kiə wo gha ni yè? Tî biri gha ni bäd mbe ni ka'i mɔjû, ni chəi mbi nya'a kəb ənù ni təm kù'nɛ, fə təm kù'nɛ əŋjim ibeni. 31 Ayiə chəi mɔIzre ni nya'a kəbə ni mbə təm kù'nɛ əŋjim rikə nya'a təm kù'nɛ, imbə' ighəm ni chəi mbi nya'a nùŋə rikə te. 32 Əton ki ni yè ə? À yi imbə' ighəm ni chəi mbi nya'a kəb ənù ni təm kù'nɛ əŋjim ibeni. Mbi nya'a ghɛ ighabi ni ənù ni təm kù'nɛ yi əŋjim inù mbe ni mbi nya'a ghɛ. Mbi fə tɛgrɛ igun "iti we ni bäd ə tɛgrɛ igun." 33 Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, "Zə, mə fə nùŋ itɛ ə Zayɔn ni biri ghɛ ni bäd tɛgrə, iwɔ ni biri ghɛ ni mbi gu ə.

Chəi Nwiə biri na' tɛnid ətu əmbi wəd we ni nuŋ fɛŋ ig-wi mäd."

10 Mbi bɔŋgɔb, əghɛ ze ni mi fɛŋ ə kəbə, ni miə bə kɔŋgɛ ə Nwiə imbə' əzi əwən yi ni wê chi mɔIzre rəŋgə'. 2 Mə we tɛ mə ben ni i mbiə zɛ ətu ni fa' əmbi ə Nwiə, ayiə chəi mbi zi ətu ye' igun ənù ze ni mbi kyeri imbə' ə Nwiə. 3 Chəi mbi kyeri ichî ni Nwiə ə ghɛ ni bäd təm kù'nɛ. I mbiə kəbə ye' mbə mɔnəŋjɛ ni ghɛ ni mbə təm kù'nɛ. Chəi mbi nya'a gundi ə si imbə' Nwiə ghɛ ni mbi təm kù'nɛ. 4 Tikə ri Mose fə nwɛ əni ə Kristo, imbə' wəd jim we ni nuŋ fɛŋ igun ə Kristo təm kù'nɛ.

Ənù ni jwi rəŋgə' yi əmbi ə wəd jim

5 Mose nya'a ŋwà'nɛ imbə' inù ni təm kù'nɛ ichî ni zia ye' rikə ni, "Wəd we niə ghɛ inù mbe ni ye' iŋga rikə biri chub ikä imbə' riwən." 6 Ayiə ənù ni təm kù'nɛ ichî ni wəd nuŋ fɛŋ igun ə Kristo ə ghà ni, "Tirə ghà e iŋga e fɛŋ ni, 'À kiə we ni biri wo nyi ikaŋ ə?'" (Əne yi imbə' swi ə Kristo ə si). 7 "Kɛ 'À kiə we ni biri swi' iŋga əbenj ivi bäd ə?'" (Əne yi imbə' zwemni ə Kristo niŋ əmäd kɔ'). 8 Əŋwà'nɛ ə Nwiə kiə ghàə ni yè ə? Ə zia ghàə ni, "Iŋgam we wi iban ne, i wi iŋga e ichû bə fɔri iŋga e

fɛŋ" (əne yi iŋgam imbə' ibeni we ni tiə ghà imbə' wiwən). 9 À mi ghà əni e ichû ni Yeso yi Ənùŋɛsig bə ben iŋga e fɛŋ ni Nwiə nya'a zwemni əmäd, à biri jwi rəŋgə'. 10 À yi imbə' ichî ni wəd ben ni ghɛ ni wê təm kù'nɛ. À yia bə imbə' ichî ni wəd ə ghəm əni i ichû ni ghɛ ni wê jwi rəŋgə'. 11 Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, "Ka Nwiə biri na' i tɛnid ətu əmbi wəd we ni nuŋ fɛŋ igwi mäd," 12 imbə' ighəm ni chəi ikwepi əka' mɔjû mbi ə bäd mbe ni ka'i mɔjû. Àmei Ənùŋɛsig we mɔ' ni ye' Ənùŋɛsig igwi ə bäd mijim. Àmei mäd ə bə zɛ əbɔrəbɔd əbu əbu igwi ə bäd mijim mbe niə kɔŋgɛ əmäd. 13 Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, "Wəd jim we niə kɔŋgɛ ə Nwiə əni ikum Ənùŋɛsig biri jwi rəŋgə'."

14 Ayiə bäd kiə wo kɔŋgɛ əmäd ri yè ni chəi mbi nuŋ tə fɛŋ igwi mäd ə? Mbi kiə wo nuŋ tə fɛŋ igwi mäd ri yè ni chəi mbi kwe' zu ənù imbə' əmäd ə? Mbi kiə wo zu ənù imbə' əmäd ri yè ni chəi wəd ghà iŋgam Nwiə əmbi mɔmäd ə? 15 Mbi kiə wo gha iŋgam Nwiə imbə' əmäd ri yè ni chəi mbi tom mɔmäd ə? Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, "À yia kəŋ ənù ə chòm ni bäd mbe niə ghà ikən chòm mbiə ye'e!" 16 Ayiə ka'i bäd mijim kiri ben ikən chòm we. Wəd ɛkən Nwiə Aizayə nya'a ghà ni, "Ənùŋɛsig, à kiə we fə ben ikən we ni tiə ghà ə?" 17 Əne ibeni wiə ye'e ti əni inù mbe ni bäd ə zuə, inù mbe ni bäd ə zuə mbiə ye'e əŋjim inù mbe ni mbi ghà imbə' ə Kristo.

18 Ayiə mə wiə biiriə ni: chəi mbi kiri zu ə? Təsɪ' yi ni mbi fə zu. Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, "Ikən we ni mbiə ghàə fə jàŋ si jim, mɔŋgam mɔmäd fə wə pə inwi isig."

19 Mə yi biiri ni, chəi mɔIzre nya'a zu itu mɔmäd zɛŋ ə? Titu, Mose nya'a ghà ni, "Mə biri ghɛ ni mbə ghɛ ədii igwi ə bäd mbe ni chəi mbi ku' əni tɛ mbi tɔŋ əni əbenj. Mə biri niŋ əbenj ni bäd mäd ye' ənenj ənenj, ghɛ mbə sə itəm."

20 Aizayə nya'a beri fɛŋ ni kə ichî ni wê nya'a gha ni, "Bäd mbe ni chəi mbi nya'a kəb əmi fə zə əmi. Mə fə chwi mi inyod əmbi ə bäd mbe ni chəi mbi nya'a biiri əmi."

21 À ye' imbə' ə Izre, wê nya'a ghà ni, "Mə zɪ zi sèm mbi ibɔ imbə' niŋ bäd niə ghɛ rɛzuə bə kə ətu."

Nwiə nya'a diiri mɔIzre

11 Mə wiə biiriə ni Nwiə wa fə ton mbi bäd ə? Chə! Mə yia wəd Izre. Mə yia wan ti əni əghaŋ ə Abrahām. Mə yi iŋga inəbi Benjamin. 2 Chəi Nwiə kiri ton mbi bäd mbe ni wê nya'a be chɔ'. Chəi mbə kyeri ənù ze ni Əŋwà'nɛ ə Nwiə ə gha imbə' Əlaijə, ichî ni wê nya'a gha əmbi ə Nwiə imbə' ənù ze ni mɔIzre nya'a ghɛ ə? 3 Wê nya'a ghà ni, "Ənùŋɛsig, mbi fə zwiiri mbe bäd ɛkən bə sà' te rikwi ijəŋ əfààrɛ. Àmei mɔ' mɔ' si bə'. I mbiə bə kəb zwiiri əmi." 4 Nwiə nya'a wiiri i bɔ ni yè ə? Wê nya'a ghà i bɔ ni, "Mə fə nùŋ bäd chu' sambe əni mbum, ni chəi mbi kiri wumni ŋwiə əko we ni mbiə tɔŋ əni ə Bal." 5 Əne bə, əni ə nyùmə wɔ rɛŋin, əbù' ə bäd ə zi əŋgu ni Nwiə chɔ' əŋjim ɛchòm mäd. 6 Wê nya'a chɔ'

bâd mbe ən̄jim ìchòm mād, ka'í imbè' inû mbe ni mbi nya'a ghî. À ki ni wê nya'a chɔ' m̄m̄m̄əd ən̄jim inû mbe ni mbi nya'a ghî, n̄ji ka ìchòm N̄wiə yia wiri i ìchòm N̄wiə.

⁷ Əne ki ni yè ə? Chəi m̄ɪzre nya'a beri əghi ze ni mbi nya'a kəbə. Bâd mbe ni N̄wiə nya'a chɔ'w nya'a beri əzi əwən, àyia əbù' ə bād nya'a ghî tə f̄iŋ tu. ⁸ Ə zi iŋga Əŋwà'n̄i ə N̄wiə ni,

“N̄wiə nya'a nà' əzw̄i ze niə ghî ni bād fundi əmbi m̄m̄m̄əd,

bə nà' əghə imbè' ti mbi zə ə isi

bə nà' it̄ɔŋ imbè' ti mbi zu ə inû.

Mbi nya'a chub əne ye'e pè rəch̄ɔŋ.”

⁹ F̄ɔn Dèvid nya'a bə ghà ni,

“Əsi ze ni mbiə jig əŋgu yí ətam ni mbi biri gywi m̄m̄m̄əd iŋga.

À yia bə əgum ze ni mbi biri gu igun, bə ye' əsi ni mbi biri chə m̄m̄m̄əd əŋgu.

¹⁰ Əghə m̄m̄m̄əd ə fə fin imbè' ti mbi zə ə isi.

N̄jim ti m̄m̄m̄əd fə bə gumə koŋ.”

¹¹ Əne mə wiə biir̄iə ni mbi kə' tigr̄i imbè' wiri gu ə? Chə! À yí imbè' ich̄i ni mbi nya'a gu ənû ni bād mbe ni ka'í m̄j̄ŋ nya'a jwi rəŋgə'. Mbi nya'a jw̄i imbè' m̄j̄ŋ gh̄i əd̄i. ¹² À mi ye' ni igu-ənu m̄j̄ŋ nya'a gh̄i ni bād r̄iŋga isig jig ìchòm, bə gh̄i ni ich̄i ni mbi nya'a ton ə N̄wiə ə nya'a gh̄i ni bād mbe ni ka'í m̄j̄ŋ jig ìchòm, n̄ji à yí ənû ni bɔŋi ni m̄ɪzre m̄j̄ŋ fə f̄ɔti əbɔ' m̄m̄m̄əd!

Bād mbe ni ka'í m̄j̄ŋ biri jwi rəŋgə'

¹³ Mə yí əni ghām i nən, mbən mbe ni ka'í m̄j̄ŋ. Ich̄i ni mə ye' wəd tom əmbi ə bād mbe ni ka'í m̄j̄ŋ, mə wiə z̄i ətu əni əf̄a' ze ni N̄wiə chɔ' əmi ni mə fa' ə ¹⁴ imbè' mbi bɔŋgɔb m̄j̄ŋ gh̄i əd̄i əne gh̄i mə ch̄i mbi mɔ'w rəŋgə'. ¹⁵ Ich̄i ni N̄wiə nya'a ton m̄m̄m̄əd nya'a mi chwi ni w̄i fə maani taŋ mbi ə bād r̄iŋga isig, n̄ji ka' ich̄i ni w̄i wiri ben m̄m̄m̄əd ri wa chwi i ni mbi fə kwi wiri zwemə ə?

¹⁶ Mbi mi ye'ə nà'ə ŋgəŋ r̄itu əni əghi əf̄a' əmbi ə N̄wiə, n̄ji ŋgəŋ ze j̄im yí z̄i mād. Mbi mi ye'ə nà' əghaŋ əzed əni əghi əf̄a' əmbi ə N̄wiə, n̄ji ritəb r̄ij̄im yia bə ri mād. ¹⁷ Mbi nya'a sopi ritəb mɔ'w ri əni əzed olif chòm, əne niŋ ighə ri əni əzed ə olif b̄ŋ' wò ban əni əzed ə olif chòm ze, imbè' w̄i sɔ m̄inib ri əni əghaŋ əzed ə olif chòm. Mbən bād ni ka'í m̄j̄ŋ yí ighabi ighə ri əni əzed ə olif b̄ŋ' ni mbi niŋ ban əni əzed ə olif chòm. ¹⁸ Əne ti mbə goŋ ə iḡɔ imbè' ighəm ni mbə fə niŋ r̄imbin ritəb te ni mbi sopi. Mbə mi ye'ə goŋ iḡɔ, n̄ji mbə kyeri ni ka'í mbən ə jə əghaŋ ze, à yí əghaŋ ze ə jə əwən.

¹⁹ Wəd mɔ'w rəbɔ' nən biri ghà ni, “Mbi nya'a sopi ritəb te imbè' mbi ban əni əni r̄imbin m̄m̄m̄əd.” ²⁰ Əze yí rəs̄i'. Mbi nya'a sopi ritəb te, əne yí m̄j̄ŋ, imbè' ighəm ni chəi mbi nya'a beni, àyia mbən ə təm kààn̄i əmei imbè' ich̄i ni mbə beni. Əne ti mbə nɔ ə inyod, àyia mbə we əwən imbè' ənû ze ni t̄i zia gh̄i. ²¹ À mi ye' ni chəi N̄wiə nya'a saŋ ritəb chòm te ni ti chubi, n̄ji chəi w̄i biri bi saŋ əwən. ²² Mbə zə ich̄i ni N̄wiə ə gh̄i ìchòm bə tɔə. I wiə tɔ əmbi ə bād mbe niə gù ənû, àyia i wiə gh̄i ìchòm əni ə nən, əne mbə chub əmei iŋga ìchòm mād. Mbə mi ton gh̄i ə əne, w̄i biri bi sob əwən wa'. ²³ Ka

əbei m̄j̄ŋ, mbi mi wa' ich̄i ni chəi mbi beni, N̄wiə biri wiri ban m̄m̄m̄əd, imbè' ighəm ni mād ə beri ika ni wiri ban m̄m̄m̄əd əni əzed ə chòm ze ighəm chərə. ²⁴ À mi ye' ni mbi fə sob əwən ti əni əzed ə olif b̄ŋ', əne ban əni əzed ə olif koni, ni ka'í ich̄i ni zia beri ye' we, n̄ji zia zàm ni mbi biri wiri ban ritəb te əni əzed m̄m̄m̄əd.

N̄wiə wiə diir̄iə bād m̄j̄ŋim

²⁵ Mbi bɔŋgɔb, mə kəb ni mbə kyeri ənû ze ni ye' ənəmə, imbè' ti mbə kɔndi ə ni mbə we əku. Ənû ze yí ni: N̄wiə fə gh̄i ni f̄iŋ ti m̄ɪzre tu. Ti biri tu wò pè əni inun bād mbe ni ka'í m̄j̄ŋ ni beri ye'e əmbi ə N̄wiə fə ku'u. ²⁶ Nyùmə we mi kù', m̄ɪzre m̄j̄ŋim biri jwi rəŋgə'. Ə zi iŋga Əŋwà'n̄i ə N̄wiə ni,

“Wəd we ni biri ch̄i bād rəŋgə' biri ye'e ri ə Zayɔn.

W̄i biri nimni ənû ze ni chəi bād ə wumni ə N̄wiə ti əni ə bɔn Jakɔb.

²⁷ F̄ɔ yia fiso fe ni mə san mbi m̄m̄m̄əd

əni mə wa' inû rib̄ɔŋ m̄m̄m̄əd.”

²⁸ À ye' imbè' ikān chòm, m̄j̄ŋ yia bād pən N̄wiə imbè' əwən. À ye' imbè' ich̄i ni N̄wiə chɔ' m̄m̄m̄əd, N̄wiə ə gha' m̄m̄m̄əd kwà' r̄iŋgə' imbè' m̄m̄m̄əd m̄m̄m̄əd rəŋwe.

²⁹ N̄wiə mi fə nà' in'e'e əmbi ə bād bə tɔŋ m̄m̄m̄əd əni mbi, chəi w̄i biri wiri kwepi i f̄iŋ. ³⁰ Ich̄i ni mbə nya'a kwe' gh̄i r̄izuə əmbi ə N̄wiə, əne t̄in̄in w̄i fə diir̄iə əwən imbè' ighəm ni m̄j̄ŋ nya'a bə gh̄i r̄izuə. ³¹ Əne m̄m̄m̄əd mbiə gh̄i r̄izuə r̄in̄in imbè' N̄wiə diiri m̄m̄m̄əd ich̄i ni w̄i fə diiri əwən. ³² N̄wiə fə z̄i bād m̄j̄ŋim ə ndəŋ imbè' ich̄i ni mbi nya'a gh̄i r̄izuə. W̄i nya'a gh̄i əne imbè' wiri diiri m̄m̄m̄əd m̄j̄ŋim.

P̄ɔl yiiri ə N̄wiə

³³ Wə! Mbə zə ich̄i ni N̄wiə ə gh̄i ìchòm əni ə bād m̄j̄ŋim. Mbə zə ich̄i ni w̄i beri iwe bə kyeri inû j̄im! Chəi əni t̄i wəd kyeri tikɔndi mād! Chəi əni t̄i wəd kyeri m̄ich̄i mād! ³⁴ Ə zi iŋga Əŋwà'n̄i ə N̄wiə ni,

“À kiə we ni kyeri ikɔndi Ən̄ŋ̄isig ə?

K̄i à kiə we niə kəəri əməd ə?

³⁵ À kiə we ni kwe' na' igh̄i i bɔ,

imbè' w̄i wiri wi ə?”

³⁶ À yia mād nya'a teki igh̄ij̄im, igh̄ij̄im mbi əŋgu ən̄jim mād, igh̄ij̄im yia bə mbi mād. T̄i wumni əməd koŋ. À yí əne.

Bād mbe ni ben ə Kristo biri jig it̄en̄i fi

12 Mbi bɔŋgɔb, mə wiə bu' ibɔ i nən ni ich̄i ni N̄wiə ə diir̄iə əwa, mbə na' ə inyod əmbi ə N̄wiə ighabi əghi əf̄a' ze ni ye' ikā, ni zen̄i, ni N̄wiə bə gha'. Əz̄ɔ yí ich̄i ni ku'ni ni t̄i mbə wumni ə N̄wiə. ² T̄i mbə beeni ə əbɔ' inû mbe ni bād iŋga isig w̄ɔ ə gh̄iə, àyia mbə saŋə ni N̄wiə beŋ əwən ich̄i ni wiə nà' rikɔndi fi i nən, imbè' mbə kyeri ənû ze ni w̄i kəbi. Əne yí ni mbə kyeri inû mbe ni ye' mbi chòm, kyeri mbe ni w̄i gha' bə kyeri mbe ni ku'ni.

³ Ich̄i ni N̄wiə fə gh̄i ìchòm əni ə num, mə wiə ghà əmbi wəd j̄im əka' nən ni t̄i w̄i kɔndi i ni tə ch̄e ich̄i ni tə ye' ə, àyia wəd j̄im kɔndi ənû imbè' i inyod ich̄i ni ku'ni.

Wèd mɔ' mɔ' kɔndi beeni əbɔ' ichi ni Nwiè na' ibeni i bɔ. ⁴ Mbè kyeri ə ni nyamnyod ə beri isi inyod nɔkɔ', àyiə chài isi inyod jim beri ikwi əfà'i mɔ'. ⁵ Əne mba mbɔ ni nɔ'w, tɛ yiə nyamnyod mɔ' ichi ni tɛ ye' əni ifɔti mbi Kristo. Wèd mɔ' mɔ' fə si iba ri əni ə nyamnyod wèd jim.

⁶ Tɛ beri mine'e ni kwepə beeni əbɔ' ichi ni Nwiè ghi ìchòm əni ə na. Ine'e wèd mɔ'w mi ye' ni wɛ zu ikân Nwiè ghà, wɛ gha ichi ni ibeni mæd chwia. ⁷ Ine'e wèd mɔ'w mi ye' ni wɛ fa'a, wɛ bə fà'. Ine'e wèd mɔ'w mi ye' ni wɛ chwɛ ənù, wɛ bə chwia. ⁸ Ine'e wèd mɔ'w mi ye' ni wɛ timbi bəd, wɛ bə timbi. Ine'e wèd mɔ'w mi ye' ni wɛ na' ighi əmbi ə bəd, wɛ saŋni. Ine'e wèd mɔ'w mi ye' ni wɛ tumbi bəd, wɛ tumbi əni i fɛŋ jim. Ine'e wèd mɔ'w mi ye' ni wɛ ghi ìchòm əni ə bəd ŋgə', wɛ ghè əne mbi igha'i.

⁹ Mbè gha' bəd əni tə fɛŋ rɛjim. Mbè ban inù ribòŋ, yim inù ni ghi ìchòm kwi igun. ¹⁰ Mbè gha' mbə bɔŋgɔb ichi ni bɔŋgɔb beri gha'ri ə inyod. Mbè bə wumni mbə bɔŋgɔb ché ichi ni mbəə wumni ə inyod. ¹¹ Tɛ mbè tɔ ghè ə igwed əni mbəə fà' əmbi ə Nwiè. Mbè saŋ əzwí ə nyi iŋga tə fɛŋ ghè ni mbə fa' rikă. Mbè fa' əmbi Ənùŋisig əni tə fɛŋ rɛjim. ¹² Mbè gha'ri əwən imbə' ighi mbe ni mbə nuŋ rikɔndi i wòm, yim fɛŋ əni mɛnyòmə jim mbe ni mbəə zəə ŋgə' bə kɔŋgi ə Nwiè əni mɛnyòmə jim. ¹³ Bəd Nwiè mɔ'w mi kwan ighi, mbə na' ighi mbe əmbi mɛməd. Mbè niŋ bəd rɛsɔ'w iŋga tə nəb.

¹⁴ Mbè zi əbɔrəbɔd igun ə bəd mbe niə nwèndi tə rikyeri-iwu. Mbè zi ye' əbɔrəbɔd, ka'i ndɔn. ¹⁵ Mbè gha'ri mbi ə bəd mbe niə gha'a, bə zə' mbi mbe niə zə'a. ¹⁶ Mbè chub əni ənù ə mɔ' mbi mbə bɔŋgɔb. Tɛ mbə nɔ ə inyod, àyiə mbə jigni mbi ə bəd kwa kwa. Tɛ mbə kɔndi ə ni mbə beri iwe ché bəd mɛjim.

¹⁷ Tɛ mbə wi ə ibə əni ibə, àyiə mbə kywi ənywi ghè ye' inù mbe ni wèd jim kyeri ni à yi inù chòm. ¹⁸ Ichi mi chwia, mbə ghi inù jim əni əzən əbà i zə ni mbə chub əni əbɔrəbɔd mbi ə wèd jim. ¹⁹ Mbi bɔŋgɔb ni mə gha'i kwà' rɛŋgə', tɛ mbə wi ə pən, àyiə mbə saŋ ənù ni wi pən əmbi ə Nwiè, imbə' ighəm ni ə zi iŋga Əŋwà'nè ə Nwiè ni, Ənùŋisig ə ghà ni, "À yi mɔ' ə wèd pən. Mə biri wɛ." ²⁰ Àyiə "Nji ri mi ye'a zaŋ e wèd pən, à na' ighijig i bɔ; ədɔ' ə mi ye'a ne əməd, à nà' əghi ə mɔ'w i bɔ ni wɛ nɔ. À mi ghè əne, ətu əməd ə biri nɔd." ²¹ Tirə ben e ni inù ribòŋ baŋ əwe, àyiə baŋ inù ribòŋ mbi ìchòm.

Mbè zuuni bəd mbe niə tumbi əwən

13 Wèd jim zuuni bəd mbe niə tumbi əberɛ, imbə' ighəm ni chài mbi beri ika ni tumbi bəd kiri əni ə yiə Nwiè na' ika we əmbi mɛməd. À yiə Nwiè nuŋ bəd mbe niə tumbi iberɛ. ² Əne wèd we ni ton bəd mbe niə tumbi əberɛ, fə bə ton bəd mbe ni Nwiè chɔ'w. Bəd mbe ni ghi əne biri zi isa'i igwi mbə itu, ³ imbə' ighəm ni bəd mbe niə ghi inù ribòŋ mbiə bəə bəd mbe niə tumbi mɛməd, àyiə ka mbe niə ghi inù chòm mbiə bɔ ə mɛməd. Mbə wa kəb ni tɛ mbə bɔ ə bəd mbe niə tumbi əwən ə? Mbə ghi inù chòm, imbə' mbi ben əwən. ⁴ Mbi yiə bəd əfà'i Nwiè. I mbi əŋgu imbə' weerə əwən. Mbə mi ye'a ghè ibə, mbə beri bɔ mɛməd, imbə' ighəm ni mbi beri fà' mbi ika we ni Nwiè na' əmbi mɛməd. Mbi yiə bəd əfà'i Nwiè imbə' zi ichə igwi ə bəd mbe niə ghè

inù ribòŋ. ⁵ Əne mbə beri zuuni mɛməd, ka àmei imbə' ichi ni mbi biri zi ichə igwi nən, àyiə bə imbə' ni tɛ tə fɛŋ sa' i əwən. ⁶ Əton ni mbəə bə mà' mɛtagsɛ yi ni, bəd mbe niə tumbi əwən yiə bəd əfà'i Nwiè. Mbi beri zi ətu àmei əni əfà'i ze. ⁷ Mbə na' ighi əmbi ə bəd mbe ni mbə beri ni na' əmbi mɛməd. Mbə ma' mɛtagsɛ əmbi ə bəd mbe niə feti mɛtagsɛ. Mbə chwɛ mɛtagsɛ igwi ighi mbe ni mbə beri əmbi ə bəd mbe ni mbiə chwɛ əmbi mɛməd. Mbə bɔ bəd mbe ni mbə beri ni bɔ, bə wumni mbe ni mbə beri ni wumni.

Inù ni bəd beri ghè əni mbi chera

⁸ Tɛ mbə yim ə njɔ wèd. Njɔ ze ni mbə beri ni yimi yi ni gha' mbə bɔŋgɔb, imbə' ighəm ni wèd we ni gha' wɛ chera fə nuŋ tikə rɛjim. ⁹ Ə zi iŋga tikə ri Mose ni, "Tirə ni e əyi chera kɛ mbaŋə chera. Tirə zwiiri e wèd. Tirə jɛ e. Tirə feeni e əghi ə wèd." Tikə tɔ mbi rikə chera fə fɔti əni ikə we ni gha ni, "À beri gha' wèd ni tindi iban ne ichi ni à gha' e nyamnyod." ¹⁰ Wèd mi gha' wèd we ni tindi iban məd, ka wɛ biri ghi i ibə əni məd. Əne i gha' bəd yi ni nuŋ tikə rɛjim. ¹¹ Ka'i əjim əze, mbə fə kàŋ kyeri ə nyùmə wɔ rɛnɛn. À yiə nyùmə i nən ni nɔ' ri əŋgwəni, imbə' ighəm ni ənù ni jwi rəŋgə' fə tiini iban na tɛnɛn ché ri əni nyùmə we ni tɛ nya'a be beeni. ¹² Izimi fə kà ché, itu' fə siə wo chig. Əne tɛ wa' inù mbe ni bəd ə ghè iŋga isi firi, əne tɛŋ ighi bid imbə' zəŋ əni isi ə zəŋə. ¹³ Tɛ ghi mba inù ichi ni ku'ni, àmei ighabi ichi ni bəd ə ghè inù əziə. Tɛ rɛ wo a əni ichwɛ ni bəd ə ghè inù əbəŋ əbəŋ, kɛ ni bəd ə nɔə beə. Tɛ rɛ ni a məyi kɛ mbaŋə ni ka'i a iwi kɛ a inom, kɛ bə ghi inyamni-inù. Tɛ rɛ chɔb a. Tɛ rɛ bi ghè a ədii. ¹⁴ Àyiə mbə ghi ni Ənùŋisig Yeso Kristo kubri əwən ichi ni ngywɛ ə kubrə bəd. Əne tɛ mbə na' ə əpan əmbi tə nyamnyod ni tɛ ghi inù ribòŋ mbe ni nyamnyod ə feeniə.

Tɛ mbə sa' ə bəd chera

14 "Mbə niŋ bəd mbe ni ibeni mɛməd bɔri, àyiə tɛ mbə taŋ ə mbi mɛməd imbə' tikɔndi mɔ'w te ni mbi beri. ² Wèd mɔ'w ə ben ni tə we tɛ rə jig ighijim, àyiə we ni ibeni məd bɔri we tɛ wɛ jig àmei mbòb. ³ Tɛ we niə jig ighijim təəni i we ni chài wiə jig ighijim. Tɛ we ni chài wiə jig ighijim bi sob i isa'i igwi we niə jig ighijim, imbə' ighəm ni Nwiè fə niŋ əməd əni wi. ⁴ Àwɔ kiə we niə sob isa'i igwi ə wèd əfà'i wèd chera ə? À yi mbə' əfà'i məd biri gha ni wɛ fə fà' ichi chòm kɛ ni wɛ fə fa' ichi ribòŋ. Wɛ biri fa' ichi chòm imbə' ighəm ni Ənùŋisig ə beri ika ni ghi ni wɛ ghi əne.

⁵ "Wèd mɔ'w wiə kɔndiə ni ini mɔ'w ə bɔŋ ché ini chera. Wɛ chera wiə kɔndiə ni ini jim yi əndəŋ əndəŋ. Wèd mɔ'w ben ni ənù ze ni wiə kɔndiə yi əze ni ku'ni. ⁶ Wèd we ni zə ni əni ə mɔ'w ə ché mbi chera, wiə ghè əne imbə' wumni Ənùŋisig. We niə jig ighijim, wiə jig imbə' wumni Ənùŋisig, imbə' ighəm ni mɛməd mijim mbiə nà'ə məben-əwe əmbi ə Nwiè imbə' ighijig mbe. We ni chài wiə jig ighijim, wiə ghè əne imbə' wumni Ənùŋisig. Məd wiə bə nà'ə məben-əwe əmbi Nwiè imbə' ighijig mbe. ⁷ Chài wèd mɔ'w rəbɔ' na ni ye' ikă əni i ighəm.

Chai wad maw' rabw' na nia kwi ani i igham. ⁸ Ti mi ye' ikā, ti wi ika imbə' wumni Ənənşisig. Ti mi kwi, ti fa kwi imbə' wumni Ənənşisig. Əne ti mi ye' ikā kē ti mi kwi, ti yia bəd Ənənşisig. ⁹ Kristo nya'a kwi bə wiri zwemə im-bə' wə ye' Ənənşisig igwi ivi bəd bə fəri igwi ə bəd mbe ni ye' ikā.

¹⁰ "A kia sob isa'i igwi we aŋgəb imbə' ə ye? Kē à kia təənē we aŋgəb imbə' ə ye? Mbə kyeri ni mba mijim biri təm ifē Nwiə ni wə sa' əwa. ¹¹ Ə zi iŋga Əŋwà'nē ə Nwiə ni,

Ənənşisig ə ghà ni, 'Ichī ni mē ye' ikā,
wəd jim biri chindi itu inywi ani mi ifē,
wəd jim biri ghà ani i ichū ni m' yia Nwiə."

¹² Əne wad maw' rabw' na biri gha inū mbe ni wə ghē əmbi ə Nwiə."

Ti mbə ghi ə ni wad maw' rabw' nən gu ə

¹³ Ti tirə bə sa' a mba bəŋgəb, àyia ti nuŋ iŋga ta fiŋ ni chai ti biri nuŋ əghi ni ti wəd tigrī igun, kē əghi ni ti zia kən inənşē əmbi wa aŋgəb. ¹⁴ Ichī ni mē ye' ani ifcti mbi Ənənşisig Yeso, mə kyeri ni chai əghijig ə maw' ni zē rika zeri i ifē Nwiə. Əghijig ə maw' ze ti zia chubi zi ri zeri əmbi wəd we ni kəndi ni zi rika zeri i. ¹⁵ Əghi ze ni àwə ə jigə mi ye'ə təb we aŋgəb, nji zia chwi ni chai àwə ə wiria ghē inū mbi igha'i. Tirə ben e ni əghi ze ni àwə ə jig ə nimni ibeni wəd maw' we ni Kristo nya'a kwi igwi ətu əməd. ¹⁶ Tirə ben e ni əghi ze nia bəŋ i ne ə ye' əghi ni bəd ə ghà ni zē rika bəŋ i. ¹⁷ Mbə kyeri ni ka ənū ifən ə Nwiə yi i ənū ni jig bə n. À yī ənū ni ghi inū ni k' nē, ənū ni chub ani əbərəbəd mbi ənū ni chub ani igha'i ichī ni ti ye' ani ifcti mbi Əzwī ə Zeri. ¹⁸ Əni wəd ə fā' əmbi Kristo ikwi ichī wī, Nwiə wia gha'ə, bəd bə ben ni i wia ghē ənū ni ku'ni.

¹⁹ Əne ti beeni əbw' inū mbe nia ghē ni ti chub ani əbərəbəd, bə beeni ye' əbw' mbe nia ghē ni ti təm kàànē inən. ²⁰ Ti mbə chəki ə əfā'i ə Nwiə imbə' əghijig. Ighijig jim ə zeri, àyia zi rika bəŋ i ni mbə jig əghi ze ni biri ghi ni ibeni wəd cherə bəd. ²¹ Zia bəŋ ni ti wəd kud i nyam, kē bə n. mīno', kē bə ghē əghi maw' ze ni biri ghē ni ibeni we aŋgəb bəd. ²² Ənū ze ni à benī ə ten i i ne mbi ə Nwiə. Nwiə zi əbərəbəd igun ə bəd mbe ni chai mbi zi isa'i igun ə inyod, imbə' igham ni mbiə ghē inū mbe ni mbi kyeri ni mbi yi inū ni ku'ni. ²³ Nwiə biri zi isa'i igun ə bəd mbe nia bid ikwi əghijig ə maw' bəŋ wiri jig, imbə' igham ni chai mbiə jig əŋjim ibeni. Ənū ə maw' ze ni wəd ə ghē ni chai zia ye'e ri ani ibeni yi ənū ribəŋ.

Mbə ghi ni fiŋ ri bəd cherə bəŋ ə, ka' àmei tən

15 Mba mbe ni a ibeni kaani beri yim fiŋ mbi mbe ni ibeni mīməd kiri bəd. Ti rē ghi a àmei inū mbe ni biri ghi ni ta fiŋ bəŋ ə. ² Wəd maw' maw' rabw' na zə ni fiŋ aŋgəb məd bəŋ imbə' wə chub ichī chòm. Wə bə ghē ni ibeni məd kaanə. ³ Chai Kristo nya'a ghē ni àmei i fiŋ bəŋ ə. Ə zi iŋga Əŋwà'nē ə Nwiə ni, "Mizəm bəd mbe ni zəm əwe fə feri igwi num." ⁴ Iŋgam wə yi imbə' igham ni inū mbe ni mbi nya'a ŋwa'ni rəŋwe, mbi nya'a ŋwà'nē imbə' kəri əwa. Mbi nya'a ŋwa'ni imbə' igham

ni əŋjim inyī' fiŋ bə fəri əŋjim ika we ni Əŋwà'nē ə Nwiə ə nā' i na, ti we ti rē wòm inū mbe ni Nwiə nya'a ka' i na. ⁵ Nwiə we nia ghē ni ti beri inyī' fiŋ, bə beri ika fiŋ ghi ni mbə chub ani ənū ə maw' mbi mbə bəŋgəb ichī ni mbəə beeni əbw' Kristo Yeso, ⁶ imbə' mbə mbe ti mbə fcti gi yiiri ə Nwiə Mbā' a Ənənşisig Yeso Kristo.

Ikən chòm yia bə əmbi ə bəd mbe ni ka' i mējū

⁷ Mbə niŋ wəd maw' maw' ichī ni Kristo fə niŋ əwən. Mbə ghi əne imbə' na' iwumni əmbi ə Nwiə. ⁸ Mə ghà i nən ni Kristo nya'a berə ani ə wəd əfā'i əmbi mējū, imbə' chwi ni Nwiə wia ghē inū mbe ni wə ghā, fəri ni wə biri ghi inū mbe ni wə nya'a ka' i əmbi mīməb' inəbi mīməd. ⁹ Wə nya'a ghi əne imbə' bəd mbe ni ka' i mējū mbe ti mbi bə wumni ə Nwiə imbə' ichī ni wia diirē mīməd. Ə zi iŋga Əŋwà'nē ə Nwiə ni,
"Mə biri yiiri əwe əka' bəd mbe ni ka' i mējū,
bə kweri mikiyi yiiri əwe."

¹⁰ Ə zia bə iŋga Əŋwà'nē ə Nwiə ni,
"Mbən mbe ni ka' i mējū, mbə gha'ri mbi ə bəd iməd."

¹¹ Mbi bə yi ŋwa'ni ni,
"Mbən mijim mbe ni ka' i mējū yiiri Ənənşisig
bə ghē ni bəd mijim yiiri əməd."

¹² Wəd ikən Nwiə Aizayə nya'a bə yi ghà ni,
"Wan biri jwi ri ani əgharə ə Jesə,
ni biri tumbi bəd mbe ni ka' i mējū,
əne mbi biri nuŋ tə rikəndi igwi məd."

¹³ Nwiə we nia ghē ni mbə beri ghi mbe ni mbəə wòmə, ghi ni igha'i swi iŋga tə fiŋ, mbə bə chub ani əbərəbəd ichī ni mbə ben əməd, imbə' Əzwī ə Zeri ə ghē ni mbə wo imbi wòm inū mbe ni Nwiə nya'a ka' i.

Əton ni Pəl nya'a ŋwa'ni əŋwà'nē zō mbi ika fiŋ

¹⁴ Mbi bəŋgəb, mə kəri kyeri imbə' əwən ni ichòm ə swi iŋga tə fiŋ, ni mbə kyeri inū jim mbi ni mbə mbe ti mbə kəri mbə bəŋgəb. ¹⁵ Mə fə ŋwà'nē inū maw' i nən mbi ika fiŋ imbə' nəri mbə itu, imbə' ichòm we ni Nwiə na' i num ¹⁶ ni mə ye' wəd əfā'i Kristo Yeso əmbi ə bəd mbe ni ka' i mējū. Mə wia fā' ighabi ə wəd mbən Nwiə ichī ni miə ghà ikən chòm imbə' ə Nwiə. Əne yi imbə' bəd mbe ni ka' i mējū ye' ighi əfā' ni Nwiə beeni, ni Əzwī ə Zeri fə bə ghē ni mbi zeri. ¹⁷ Əne, ichī ni mə ye' ani ifcti mbi Kristo Yeso, mə beri əton ni goŋ igō imbə' əfā' ze ni miə fā' əmbi ə Nwiə. ¹⁸ Chai mə biri tə gha ənū ə maw', kiri ani mə gha àmei əze ni Kristo che əŋjim num bəŋ ghē. Wə nya'a ghē ni bəd mbe ni ka' i mējū zuuni ə Nwiə əŋjim inū mbe ni miə ghàə, əŋjim inū mbe ni miə ghēə, ¹⁹ əŋjim inweeni-inū ni kaani, əŋjim inū yiiri bə fəri əŋjim ika we ni Əzwī ə Nwiə ə nā'ə. Əne mə fə ghà ikən chòm imbə' ə Kristo iŋga isi jim, kə ri ə Jèrusalèm kad wə pə əbà əberə ze ri ə Ilirikum. ²⁰ Ənū ni miə kəbə yi ni mə gha ikən chòm ye' iŋga isi mbe ni chai bəd kiri zu ənū imbə' ə Kristo əŋgu, imbə' ti mə kod əmi igun əchi ə nəb wəd cherə. ²¹ Àyia ə zi iŋga Əŋwà'nē ə Nwiə ni,

"Bəd mbe ni chai mbi kwe' gha imbə' əməd əmbi mīməd biri zə əməd,

mbe ni chài mbi kwe' zu imbè' əməd biri zu, itu m̄m̄əd zej."

P̄l nya'a tarj ni tē biri wo ghandi ə Rom

²² Mə nya'a kəb ye'e əsi nən ighəm nɔnɔ', àyiə inû mɔ'ɔ' nya'a kən əmi. ²³ Àyiə t̄n̄n̄n̄ ni chài mē wiri beri əfā'i iŋga iba ibeŋ mbɔ' mbi ichi ni mə nya'a kəŋ kəb ighəm iwu nɔnɔ' ni ye' əsi nən, ²⁴ mə fə nūŋ iŋga mi ikɔndi ni mə biri zə əwən əni miə chēè wò ə Spein. Mə mi ye'e, mə biri chubi moori mbi nən əni əkɔb ə nyùmə, imbè' mbə wèèr̄i chā əmi əni miə siə wiriə wòè. ²⁵ T̄n̄n̄n̄, mə wi inēŋj̄i wò ə Jèrusalèm i wo na' ighi əmbi ə bēd Nwiə mbe ni ye' əŋgu. ²⁶ Ifeti bēd Kristo we ri ə Məsèdonià mbi we ri ə Àkàiyà nya'a zə ni zia b̄n̄ŋ ni mbi chob ikab əni ə ighəm nà' əmbi ə bēd ikwarj mbe ni ye' əka' bēd Nwiə mbe ni ye' ə Jèrusalèm. ²⁷ Mbi nya'a gha' ni gh̄i əne əni ə ighəm. Təs̄i' yi ni, mbi nya'a beri gh̄i əne imbè' ighəm ni ichi ni bēd mbe ni ka'i m̄j̄ū fə f̄t̄i mbi m̄j̄ū i jig əbɔrəbɔd ze ni Əzw̄i ə Nwiə ə nà'è, əne bē, mbi beri bi weeri m̄j̄ū mbi ighi mbe ni mbi beri. ²⁸ Əni mə fə maani əfā'i z̄i, nà' ikab we ni mē feti əmbi m̄m̄əd, mə biri che mo əwən bɔŋ siə wò ə Spein. ²⁹ Mə kyeri ni əni mə ye'e əsi nən, əbɔrəbɔd ze ni Kristo ə nà' əbu əbu ə biri swi igwi nən.

³⁰ Mbi bɔŋgɔb, mə wiə bu' ibɔ i nən ənjim a Ənūŋisig Yeso Kristo bē f̄ri ənjim igha'i we ni Əzw̄i ə nà' i na, ni mbə f̄t̄i mbi num j̄eŋḡi k̄ŋŋḡi ə Nwiə igwi num. ³¹ Mbè k̄ŋŋḡi ə Nwiə ni w̄i ch̄i əmi r̄iŋga t̄ikyeri-ibɔ bēd mbe ni chài mbi ben ə Kristo ə J̄udeyà, bē k̄ŋŋḡi ni bēd Nwiə mbe ri ə Jèrusalèm niŋ ikab we ni miə wò nà' əmbi m̄m̄əd. ³² Mbè gh̄i əne, imbè' Nwiə mi beni, mə we t̄i mə ye'e əsi nən mbi igha'i, mbə gh̄i mi f̄iŋ z̄it̄i. ³³ Nwiə we niə nà' əbɔrəbɔd chubi mbi mbèn mijim. À yi əne.

P̄l chà'r̄i bēd mɔ'ɔ' ə Rom

16 Mə kəb ni mbè kyeri a njābi Febè. Məd wiə wèèr̄i iŋga ifeti bēd Kristo we ri ə Senkrià. ² Mbè niŋ əməd əni ikum Ənūŋisig ichi ni zia ku' ni mbi niŋ bēd Nwiə. Mbè bē wèèr̄i əməd mbi əgh̄i ə mɔ'ɔ' ze ni w̄i biiri i nən, imbè' ighəm ni məd zia fə wèèr̄i bēd m̄n̄n̄ɔ', bē wèèr̄i əmi.

³ Mbè chà'r̄i ə Priskà † mbi Àkwilà. M̄ mbi m̄m̄əd mbiə fà' əmbi Kristo Yeso. ⁴ Mbi nya'a s̄ŋ ə it̄en̄i imbè' əmi. Ka' àmei m̄ ə nà' maben-əwe əmbi m̄m̄əd, t̄ifeti bēd Kristo rijim te ni ka'i t̄i m̄j̄ū t̄iə bē nà'è maben-əwe əmbi m̄m̄əd. ⁵ Mbè bē chà'r̄i ifeti bēd Kristo we niə b̄m̄n̄i iŋga nəb m̄m̄əd.

Mbè chà'r̄i ə Epenetūs. Məd yi mi s̄ə' ni mē gha'i kwà' r̄iŋgə'. À yiə məd nya'a be ben ə Kristo əbà əbeŋ ze ri ə Esia. ⁶ Mbè chà'r̄i ə Mèri. Məd fə fa' i nən kwà' r̄ikā. ⁷ Mbè chà'r̄i ə Àndronikūs mbi Juniàs. Mbi yi mbi ifuri ni t̄i nya'a ə nəb ndəŋ in̄ɔn. Bēd tom Kristo j̄eŋḡi kyeri m̄m̄əd kwà' ichi ch̄m. Mbi nya'a bē ben ə Kristo rəbɔ' num.

⁸ Mbè chà'r̄i ə Àmpliatūs. Məd yi mi s̄ə' ni mē gha'i kwà' r̄iŋgə' ichi ni w̄i ye' əni if̄t̄i mbi Ənūŋisig. ⁹ Mbè

† I mbiə t̄ŋ əməd iŋga iŋwà'n̄i mɔ'ɔ' ni Prislà.

chà'r̄i ə Ōbanūs. Məd yiə wèd əfā'i Kristo mbi na. Mbè bē chà'r̄i ə Stakis. Məd yi mi s̄ə' ni mē gha'i kwà' r̄iŋgə'. ¹⁰ Mbè chà'r̄i ə Apelès. Məd fə chwi ni tē yiə kàn ə wèd Kristo. Mbè chà'r̄i bēd mbe ni ye' iŋga nəb Àristobulūs. ¹¹ Mbè chà'r̄i ə Hèrc̄diòn. Məd yi mi əfuri. Mbè bē chà'r̄i bēd Kristo mbe ni ye' iŋga nəb Nasisūs.

¹² Mbè chà'r̄i ə Trifenà mbi Trifosà. M̄m̄əd mbiə fà' əmbi Ənūŋisig. Mbè chà'r̄i ə Pesì ni ye' mi s̄ə' ni mē gha'i kwà' r̄iŋgə'. Məd fə fà' kwà' r̄ikā əmbi Ənūŋisig.

¹³ Mbè chà'r̄i ə Rufūs. Ənūŋisig fə ch̄' əməd əni wi. Mbè bē chà'r̄i iŋgɔb məd ni bə ye' avi wum. ¹⁴ Mbè chà'r̄i ə Asinkritūs mbi Flegòn mbi Hemès mbi Pàtrobàs mbi Hamàs, bē chà'r̄i bēd Kristo mbe ni ye' mbi m̄m̄əd. ¹⁵ Mbè chà'r̄i ə Filologūs mbi Julià mbi Nerèus bē chà'r̄i njābi məd. Mbè bē chà'r̄i ə Olimpàs mbi ə bēd Nwiə mijim mbe ni ye' mbi m̄m̄əd.

¹⁶ Mbè chà'r̄i wèd mɔ' mɔ' kwà' ichi ch̄m. Mbè chà'r̄i əne chwi igha'i we ni ye' əka' bēd Kristo. T̄ifeti bēd Kristo rijim chà'r̄i əwən.

Tikə te ni si nwiè

¹⁷ Mbi bɔŋgɔb, mə wiə bu' ibɔ i nən ni mbè we əwən mbi ə bēd mbe niə gh̄i ni bēd Kristo ghabrə mbi ni mbi feb inēŋj̄i. I mbiə gh̄i əne ichi ni mbiə ton inû mbe ni mbè nya'a fə be kwembi. Ti mbè tiini ə iban m̄m̄əd, ¹⁸ imbè' ighəm ni chài tikwiri bēd t̄i ə fà' əmbi a Ənūŋisig Kristo. I mbiə fà' àmei əmbi tē ribum. I mbiə niŋ iŋgam niə nəmè wəŋ bē niŋ iŋgam niə b̄t̄iə tam-biə bēd mbe ni chài mbi kyeri ənū. ¹⁹ Wèd j̄im ə kyeri ni mbə mbiə zuuni Ənūŋisig. À yi əton ni igha'i kəŋ swi iŋga mi f̄iŋ imbè' əwən. Mə kəb ni mbè beri iwe imbè' gh̄i àmei inû mbe ni ye' mbi ch̄m f̄ri ni mbè chub əni m̄m̄būd ni chài mbè kyeri ichi ni gh̄i inû rib̄ŋ. ²⁰ Nwiə we niə nà' əbɔrəbɔd biri zambi barj ə Satàn, əne gh̄i ni mbè beri ika igwi məd.

A Ənūŋisig Yeso Kristo gh̄i i ch̄m əni ə nən.

²¹ Timotì niə fà'ə mbi num wiə bē chà'r̄i əwən. Lusiūs mbi Jas̄in f̄ri ə Sosipatà, ni ye' mbi ifuri, mbiə bē chà'r̄i əwən. ²² M̄ Tetiūs, ni ŋwà'n̄i əŋwà'n̄i z̄i, ə bē chà'r̄i əwən əni ikum Ənūŋisig. ²³ Gayūs, ni miə chub əkwi məd mbi ə bēd Kristo mbe niə feti iŋga nəb məd bē chà'r̄i əwən. Erastūs, niə nuŋ ikab iŋga əsi z̄i mbi Kwatūs, wa aŋgɔb, bē chà'r̄i əwən. [²⁴ A Ənūŋisig Yeso Kristo gh̄i i ch̄m əni mbèn mijim. À yi əne.] ††

Ək̄ŋŋḡi ni yiiri ə Nwiè ni si nwiè

²⁵ T̄i yiiri ə Nwiè we ni t̄i w̄i gh̄i mbə t̄əm k̄àn̄i ənjim ik̄n̄ ch̄m, ənjim iŋgam we ni miə ghà imbè' ə Yeso Kristo bē f̄ri ənjim inû mbe ni nya'a ənəm̄ t̄i əŋwe r̄əŋwe ni mbi fə du əsaŋ. ²⁶ T̄in̄n̄n̄ mbi fə to' inû mbe əsaŋ ənjim iŋwà'n̄i mbe ni bēd ik̄n̄ Nwiè nya'a ŋwà'n̄i gh̄i ni ibeŋ ijim kyeri. Nwiè we ni ten i k̄ŋŋ nya'a fə sob əne, imbè' ibeŋ j̄im ben əməd bē zuuni əməd.

²⁷ Mbè na' iwumni we ni ten i k̄ŋŋ, ənjim ə Yeso Kristo, əmbi ə Nwiè we mɔ' ni beri iwe! À yi əne.

†† Chài əsi əŋwà'n̄i z̄i iŋga iŋwà'n̄i ənun mɔ'ɔ'.

1 Kòrèn

Inû imbè' àṅwà'nè zî

À yia P̄l nya'a ṅwà'nè àṅwà'nè zî. Wî nya'a ṅwà'nè àmbi ifeti b̄d Kristo we ri à Kòrèn. Wî nya'a ṅwà'nè àni à nyùmè we ni wî nya'a à Efesùs. Wî nya'a ṅwà'nè ṅga àghàm əwu iwum tân ch̄b r̄tân àni mbi nya'a fə gywi à Yeso. À yia P̄l nya'a k̄o ifeti b̄d Kristo we ri à Kòrèn.

Wî nya'a ṅwà'nè i m̄ è ichî ni t̄i b̄d Kristo mbe ri à Kòrèn gh̄i mbi inû n̄k̄n' m̄w' mbe ni nya'a ṅga ifeti we. Inû mbe nya'a dè ichî ni t̄i b̄d Kristo chubi b̄ dè inû imbè' ibeni m̄m̄d.

Kòrèn yia nya'a əs̄i à kyeṅ ze ni ḡm̄nà we ni nya'a t̄umb̄i əbà əbeṅ ze ri à Àkàiyà nya'a chub əṅgu. Mbi nya'a ky-eri əs̄i ze imbè' iwin, imbè' m̄ichî əbeṅ, imbè' ichî ni b̄d mbe r̄ṅgu nya'a niir̄iə mban̄ə mbi m̄ayi əbəṅ əbəṅ b̄ f̄ri imbè' ichî ni mbi nya'a beri inû ṅwiè n̄k̄n'.

Inû kyeṅ mbe ni P̄l nya'a k̄əb teki yi inû ighabi ichî ni əghàbr̄i ə nya'a jwi ṅga ifeti we, inû imbè' ichî ni b̄d m̄w' r̄ṅga ifeti nya'a gh̄i ifabri-inû, inû ni ni mban̄ə ki əyi, inû imbè' inami, inû imbè' ichî ni f̄iṅ beri sa' b̄d, inû imbè' ichî ni iwan̄ inû beri yèn ṅga ifeti, inû imbè' mine'e mbe ni Əzw̄i ə Zeṅi ə n̄'ə f̄ri inû imbè' ichî ni ivi b̄d biri zwemə.

Əkwiri ə kyeṅ wum ch̄b ritad ə chwi ni igha' yi ine'e kyeṅ we ni Nwiè na' əmbi mbi b̄d.

Itu inû ṅga àṅwà'nè zî

Əchà'r̄i 1.1-9

Əghàbr̄i ṅga ifeti 1.10-4.21

Ifabri-inû mbi inû inəbi 5.1-7.40

B̄d Kristo mbi ə b̄d ni ch̄i mbiə wumni ə Nwiè 8.1-11.1

Inû r̄ṅga ifeti mbi inû ni wumni ə Nwiè 11.2-14.40

Inû imbè' ichî ni Kristo nya'a zwemə mbi ichî ni b̄d Kristo biri bi zwemə 15.1-58

Ichî ni mbi biri feti ikab n̄' əmbi ə b̄d Kristo mbe ri ə Jèrusalèm 16.1-4

Inû ni dè ə P̄l mbi inû ni si nwiè 16.5-24

Əchà'r̄i

1 À yia m̄w' P̄l mbi wa aṅḡəb Sòstenès ṅwà'nè àṅwà'nè zî. Nwiè nya'a t̄ṅ əmi ichî ni wî nya'a k̄əb ni m̄ə ye' w̄d tom Kristo Yeso.

² T̄i wia ṅwà'nè àmbi ifeti b̄d Nwiè we ri à Kòrèn, əmbi ə b̄d mbe ni Nwiè gh̄i mbi zeṅ ichî ni mbi ye' àni if̄t̄i mbi Kristo, ni Nwiè nya'a b̄ t̄ṅə ni mbi ye' mbi b̄d. T̄i wia b̄ ṅwà'nè àmbi ə b̄d m̄j̄im mbe niə wumni a Ən̄ṅ̄isig Yeso Kristo isi j̄im. M̄əd yi Ən̄ṅ̄isig m̄m̄d b̄ f̄ri wa.

³ Nwiè a Mb̄ä' mbi Ən̄ṅ̄isig Yeso Kristo gh̄i ìch̄m̄ əni ə n̄ən b̄ na' əbc̄r̄əbc̄d i n̄ən.

P̄l n̄' m̄əben-əwe əmbi ə Nwiè

⁴ M̄ə wia n̄'ə m̄əben-əwe əmbi ə Nwiè ighàm j̄im im- b̄' ìch̄m̄ we ni wî che əṅj̄im ə Kristo Yeso gh̄i àni ə n̄ən. ⁵ Wî f̄ə n̄' mine'e i n̄ən àni m̄in̄əṅj̄i j̄im ichî ni mb̄ə ye' àni if̄t̄i mbi Kristo. Wî f̄ə gh̄i ni mb̄ə gha inû j̄im mbe ni wî k̄əbi ni mb̄ə gh̄i. Wî nya'a b̄ gh̄i ni mb̄ə ky-eri inû j̄im mbe ni wî k̄əbi ni mb̄ə kyeri. ⁶ Əz̄i ə chwi i n̄ən ni inû mbe ni miə gh̄i imbè' ə Kristo beri ye' ən̄u r̄əs̄i'. ⁷ Əne ch̄i mb̄ə kwan̄ ine'e m̄w' we ni Əzw̄i ə n̄' ichî ni mb̄ə w̄m̄ əni t̄ə f̄iṅ rij̄im ni a Ən̄ṅ̄isig Yeso

Kristo wiri ye'e. ⁸ M̄əd biri gh̄i ni mb̄ə t̄əm k̄ààn̄i w̄o p̄ə àni inw̄i, imbè' t̄i w̄i z̄ə i ən̄u rib̄ṅə ə m̄w' igwi n̄ən àni ze ni a Ən̄ṅ̄isig Yeso Kristo biri wiri ye'e. ⁹ Nwiè we niə gh̄i ən̄u ze ni w̄i ka' i nya'a t̄ṅ əw̄ən ni mb̄ə chub àni if̄t̄i mbi Wan m̄əd Yeso Kristo a Ən̄ṅ̄isig.

Əghàbr̄i ze ni ye' ṅga ifeti b̄d Kristo

¹⁰ Mbi b̄ṅḡəb, m̄ə wia bu' i b̄w' i n̄ən àni ikum a Ən̄ṅ̄isig Yeso Kristo ni mb̄ən m̄ij̄im chub àni ən̄u ə m̄w', mbi ni t̄i əghàbr̄i ə nyi i əka' n̄ən, àyiə mb̄ə nuṅ t̄ə f̄iṅ àni z̄i m̄w' b̄ n̄ṅ t̄ə rik̄ndi àni w̄i m̄w'. ¹¹ Mbi b̄ṅḡəb, m̄ə wia gh̄i əne imbè' ighàm ni b̄d m̄w' r̄ṅga inəbi Kloè f̄ə gh̄i i num ni mb̄ə mbiə t̄əṅə. ¹² Ən̄u ni miə gh̄iə yi ni w̄i m̄w' r̄əb̄w' n̄ən wia gh̄iə ni t̄ə wia beeni əb̄w' ə P̄l, w̄i cherə wia gh̄iə ni t̄ə wia beeni əb̄w' ə Àpolòs, w̄i cherə wia gh̄iə ni t̄ə wia beeni əb̄w' ə Sefàs, † w̄i cherə wia b̄ yia gh̄iə ni t̄ə wia beeni əb̄w' ə Kristo. ¹³ Mbi wa f̄ə ghabri ə Kristo ə? À wa kiə P̄l ni mbi nya'a k̄omb̄i əzed ə ba'ni imbè' əw̄ən ə? K̄i mbi wa nya'a n̄' minib i n̄ən ye' àni ikum P̄l ə?

¹⁴ M̄ə wia n̄'ə m̄əben-əwe əmbi ə Nwiè ni ch̄i m̄ə nya'a na' minib əmbi ə w̄d m̄w' r̄əb̄w' n̄ən ch̄i ri àni ə Krisp̄us mbi Gayùs. ¹⁵ Əne ch̄i w̄d m̄w' ni t̄i w̄i gh̄i ni

† Sefàs yia Pità.

mbə nya'a niŋ minib əni mi ikum. ¹⁶ Mə kyeri ni mə nya'a bə nà' minib əmbi inəbi Stefanàs. I chə ri əni bəd mbɔ, chəi mə wiri kɔndi ni mə nya'a nà' minib əmbi wəd chərə. ¹⁷ Mə wiə ghà əne imbə' ighəm ni chəi Kristo nya'a tom əmi ni mə nà' minib. Wɛ nya'a tom əmi ye' ni mə gha ikən chòm əni iŋgam ni chəi wi nɔ' rɪ əni iwe bəd mɛsɔŋichù, nji chəi ənù ze ni tiə ghà imbə' ichi ni Yeso nya'a kwi əzed ə ba'ni ə wiri beri ika.

Nwiə fə chə ənjim ə Kristo chwi i ika bə chwi i iwe

¹⁸ Iŋgam imbə' ichi ni Yeso nya'a kwi əzed ə ba'ni yi ənù əneŋ əmbi ə bəd mbe niə nimə, àyiə əmbi mbə mbe niə jwɛ rəŋgə', iŋgam we ə chwi ichi ni Nwiə beri ika. ¹⁹ Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni,

“Mə biri chwi əmbi ə bəd mbe ni kɔndi ni mbə beri iwe ni mbi yi inenŋ,

bə chwi əmbi mbe ni kɔndi ni mbə kyeri ənù ni chəi mbi kyeri ənù ə mɔ'ɔ.”

²⁰ Ziə niə ye' əne, nji əzɔ ə nùŋ wəd we ni kɔndi ni tə beri iwe ə yi, nùŋ wəd we niə chwi rɛkə ə yi, bə nùŋ wəd we niə tənŋ inù əni ə nyùmə wɔ ə yi? Imbə' Nwiə fə ghə ni iwe bəd riŋga isig berŋ əni ənù əneŋ ə? ²¹ Nwiə nya'a niŋ i iwe ghə ni tɪ bəd niŋ ə iwe bəd mɛsɔŋichù kyeri əməd. Əne ziə nya'a bɔŋ i bɔ ni wɛ chi bəd rəŋgə' ənjim ichi ni mbi nya'a ben ənù əneŋ ze ni tɪ nya'a ghàə. ²² Mɛjù mbiə kəb zə inù yiiri ni chwi ni ənù ze ni tiə ghàə yi ənù rəsɪ'. Bəd mbe ni ka'i mɛjù mbiə kəbə ni tɪ gha inù mbe ni beri iwe iŋga, ²³ àyiə tɪ wiə ghà imbə' ə Kristo ni mbi nya'a kombi əzed ə ba'ni. Chəi mɛjù gha' ni zu ənù zɔ. À yiə bə ənù əneŋ əmbi ə bəd mbe ni ka'i mɛjù. ²⁴ Àyiə əmbi ə bəd mbe ni Nwiə nya'a tɔŋ əni mbi, əne yi mɛjù mbi ə bəd mbe ni ka'i mɛjù, Kristo yi wəd we ni Nwiə che ənjim məd chwi i ika bə chwi i iwe.

²⁵ Bəd mɔ'ɔ mbiə kɔndiə ni ichi ni Nwiə nya'a ghɛ mbi kòmbɛ ə Kristo əzed ə ba'ni yi ənù əneŋ. Àyiə ənù ze ə beri iwe iŋga chə iwe bəd mɛsɔŋichù. Mbi mɔ'ɔ mbiə bə kɔndiə ni ichi ni Nwiə nya'a ghɛ mbi kòmbɛ ə Kristo ə chwiə ni Nwiə ə bɔd. Àyiə ənù ze ə beri ika chə ika bəd mɛsɔŋichù.

²⁶ Bɔŋgɔb, mbə kɔndi ichi ni mbə nya'a əni ə nyùmə we ni Nwiə nya'a tɔŋ əwən ni mbə ye' mbi bəd. Chəi mbən mɛnɔnɔ' nya'a beri iwe ichi ni bəd riŋga isig ə nənŋ bəd iwe. Chəi mbən mɛnɔnɔ' nya'a beri mɛrɪmbin kyeri iŋga əberŋ. Chəi mbən mɛnɔnɔ' nya'a beri mbɔn.

²⁷ Àyiə Nwiə nya'a chɔ' bəd mbe riŋga isig ni bəd ə kɔndi ni mbi yi inenŋ, imbə' na' tɛnɪd ətu əmbi mbe ni kɔndi ni mbə beri iwe. Nwiə nya'a chɔ' ighi mbe riŋga isig ni bəd ə kɔndi ni à yi ighi ni bɔri, imbə' na' tɛnɪd ətu əmbi mbe ni kɔndi ni mbə beri ika. ²⁸ Nwiə nya'a chɔ' bəd mbe ni bəd ə tɪbrɪə mbi mbe ni bəd ə təənɛ iŋga isig, ni ye' mbe ni bəd ə kɔndi ni à yi ighi əko, imbə' nimni mbe ni bəd ə kɔndi ni mbi yiə bəd kyeri. ²⁹ Wɛ nya'a ghə əne imbə' tɪ wəd mɛsɔŋichù goŋ i igɔ ifə Nwiə. ³⁰ À yiə Nwiə nya'a ghɛ ni mbə ye' əni ifɔtɪ mbi Kristo Yeso. Məd yi we ni Nwiə ghɪ ni tɪ che ənjim məd beri iwe. Wɛ fə ghɪ ni tɪ təm kù'nɛ. Wɛ fə zɛŋni əwa bə chɔ' mba itu. ³¹ Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, “Wəd we niə kəb goŋ igɔ, wɛ goŋ imbə' ənù ze ni Ənùŋisig ghɛ.”

Ənù imbə' ə Kristo we ni mbi nya'a kombi əzed ə ba'ni

² Mbi bɔŋgɔb, əni mə nya'a ye'e əsi nən, chəi mə nya'a gha inù mbe ni ye' ənəmə imbə' ə Nwiə † i nən əni miŋgam kyeri kɛ mbi iwe kyeri, ² imbə' ighəm ni əni mə nya'a mbi nən, mə nya'a nùŋ iŋga mi fiŋ ni chəi mə biri gha ənù ə chərə chə ri əni ənù imbə' ə Yeso Kristo fɔri ənù imbə' ichi ni mbi nya'a kombi əməd əzed ə ba'ni. ³ Əni mə nya'a ye'e əsi nən, mə nya'a bɔd, əne ibɔɔ nya'a ghə mə bindi ni chəi mə biri fa' ichi chòm. ⁴ Əni mə nya'a ghə iŋgam Nwiə i nən, chəi mə nya'a niŋ iwe mbi iŋgam nəmi nəmi bɔŋ ghəm. Mə wiə nya'a ghàə ye' ichi ni Əzwɪ ə nya'a chwi inənŋ i num bə nà' ika i num. ⁵ Mə wiə nya'a ghə əne imbə' mbə nunŋ fiŋ ye' igun ika we ni Nwiə ə nà'ə, ka'i igun iwe bəd mɛsɔŋichù.

Iwe we ni Nwiə ə nà'ə

⁶ Əni tɪ ye' əka' bəd Kristo mbe ni fə kaani, tɪ wiə ghəm iŋgam iwe. Ka iwe we yi i ri əmbi ə bəd mbe riŋga isig wɔ, kɛ ri əmbi izwɪ mbe niə tùmɔɪ isig wɔ, ni ika mɛməd biri mi. ⁷ Tɪ wiə ghəmə ye' imbə' iwe we ni Nwiə ə nà'ə. Iwe we wi ənəmə, ni chəi bəd kyeri, ni bɔŋ Nwiə nya'a siə teki isig, wɛ nya'a fə ghə ni tə biri che ənjim iwe we nà' iwumni i na. ⁸ Chəi wəd mɔ'ɔ rəbɔ' mbe niə tùmɔɪ isig wɔ nya'a kyeri ənù zɔ. À ki ni mbi nya'a kyeri, nji chəi mbi nya'a kombi Ənùŋisig we ni mbiə na' iwumni i bɔ. ⁹ Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, “Ənù ze ni chəi ighə kwe' zə, kɛ ətɔŋ ə kwe' zu, kɛ ni wəd kwe' kɔndi iŋga i fiŋ, yi əze ni Nwiə fə teki nùŋ əmbi ə bəd mbe ni gha' əməd.”

¹⁰ Àyiə Nwiə fə chwi inù mbe i na ənjim Əzwɪ əməd. Əzwɪ ze ə ziə kyè' inù jim, ka àbei inù mbe ni ye' ənəmə imbə' ə Nwiə. ¹¹ À kiə we ni kyeri tɪkɔndi bəd mɛsɔŋichù chə ri əni əzwɪ ze ni ye' iŋga məd ə? Əne bə, chəi əni tɪ wəd kyeri tɪkɔndi Nwiə chə ri əni Əzwɪ ə Nwiə. ¹² Tɛnɪn Əzwɪ ze ni Nwiə ə nà' ə fə si i iŋga na. Chəi əzwɪ ze ni ye' iŋga isig iŋga na. Əzwɪ ze ni Nwiə ə nà' ə zi iŋga na imbə' tɪ kyeri mine'e mbe ni Nwiə na' i na. ¹³ Chəi tiə ghə inù mbɔ əni miŋgam ni tɪ niŋ tɪ əni iwe bəd mɛsɔŋichù. Tɪ wiə ghàə ye' əni miŋgam ni Əzwɪ ə Nwiə ə na' i na. Tɪ wiə niŋə miŋgam mbe to'ri inù rəsɪ' imbə' Əzwɪ ə Nwiə əmbi ə bəd mbe ni Əzwɪ ə Nwiə ə ye' iŋga mɛməd. ¹⁴ Ka wəd we ni chəi Əzwɪ ə Nwiə iŋga məd we tɪ wɛ ben inù rəsɪ' mbe ni Əzwɪ ə Nwiə ə nà'ə, imbə' ighəm ni mbi yi ənù əneŋ i bɔ. Chəi əni tɪ wɛ kyeri inù mbe imbə' ighəm ni àmei Əzwɪ ə Nwiə ze tɪ ziə ghə ni wɛ kyeri. ¹⁵ Wəd we ni Əzwɪ ə Nwiə ə ye' iŋga məd we tɪ wɛ zə inù jim, ətu əməd ə zɛŋ imbə' mbiwən, àyiə chəi əni tɪ ətu ə wəd chərə zɛŋ imbə' inù mbe ni wiə ghàə. ¹⁶ Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, “À kiə we ni kyeri inù mbe ni Nwiə ə kɔndiə imbə' kəəri əməd ə?”

† Iŋga iŋwà'nɛ mɔ'ɔ mbi ŋwa'ni ni, “ghə inù mbe ni ye' mbi rəsɪ' imbə' ə Nwiə.”

Àyia tì we tì rì kyeri inû mbô imbà' ighàm ni ɛnû ze ni Kristo ɛ kondià ɛ zi inŋa ta fīŋ.

Bâd tom yia bâd nià fà' ɛmbi ɛ Njwià

3 Βουγυβ, chài ɛni tì mɛ nya'a ghàm i nɛn ichî ni tì mɛ nya'a ghàm ɛmbi ɛ bâd mbe ni Ɖzwî ɛ Njwià ɛ ye' inŋa mîmăd. Mɛ nya'a beri gham i nɛn ighabi ni mbə yia bâd riŋga isig, kî ighabi ni mbə yia bɔn bɔd ɛni ɛnû ɛ Kristo. ² Mɛ wiə nya'a nà' ibən i nɛn, ka'í ɛghijig ni kaani, imbà' ighàm ni chài mbə nya'a kiri ku' ni jig ighijig ni kaani. Ka àbei tînin chài mbə kiri ku', ³ imbà' ighàm ni mbə yia kiri ighabi ɛ bâd riŋga isig. Ɖni mbəə ghî ɛdîi bə chɔbə, imbà' mbə mbiə ghî ichî ni bâd riŋga isig ɛ ghî ɛ? Imbà' mbə mbiə ghî inû ighabi ɛ bâd ni chài mbi kiri kyeri Ɖnùŋisig ɛ? ⁴ Wəd mɔ'w rəb' nɛn mî ghà ni tɛ wiə beeni ɛbɔ' ɛ Pŋl, wî chərə bə ghà ni tɛ wiə beeni ɛbɔ' ɛ Àpolòs, imbà' mbə mbiə ghî ighabi ɛ bâd ni chài mbi kiri kyeri Ɖnùŋisig ɛ?

⁵ Àpolòs kiə we? Pŋl bə ɛ we? Tì yia àmei bâd ɛfà' mbe ni mbə nya'a che ɛnjim mîmăd ben ɛ Yeso Kristo. Wəd mɔ'w rəb' na wiə fà' ɛfà' ze ni Ɖnùŋisig nya'a na' i bɔ. ⁶ Mɛ nya'a kon, Àpolòs nya'a chùb. À yia Njwià nya'a ghî ni ighi mbe kwi. ⁷ Ka wəd we ni nya'a koni kî we ni nya'a chubi yi i ɛghi ɛ mɔ'w. We ni che bâd mîjim yia Njwià we ni nya'a ghi ni ighi mbe kwi. ⁸ Wəd we ni koni mbi we ni chubi mbiə ghî àmei ɛnû ɛ mɔ', àyia Njwià biri chwi wəd mɔ'w rəb' mîmăd ichî ni wî fà'. ⁹ Tì yia bâd nià fà' inɔn ɛmbi ɛ Njwià. Mbə yia mbenj Njwià, bə ye' nɛb ni Njwià kori.

¹⁰ Njwià nya'a ghî ɛchòm ɛni ɛ num, ghî mɛ bɔm ɛchi ɛ nɛb ighabi ɛbɔm nɛb ni jengj kyeri ɛfà'. Wəd chərə wiə kod igun ɛchi ze. Àyia wəd mɔ'w we i ichî ni wiə kod igun ɛchi ze, ¹¹ imbà' ighàm ni chài ɛchi ɛ nɛb ɛ chərə ni tì wəd bɔm chè ri ɛni ɛze ni Njwià nya'a fə bɔmi. Ɖchi ze yia Yeso Kristo. ¹² Wəd mɔ'w mî kod nɛb igun ɛchi ze ɛni ɛ gôl, ɛni ɛ sirivà, ɛni ɛti ika ɛnun, ɛni ized, ɛni igwəŋ kî ɛni izan, ¹³ mbi biri zə ɛfà' ɛmăd ichî ni wî kori, imbà' ighàm ni Ɖni ze ni Kristo biri wiri ye'e pə sa' isig, ɛ biri chwi ikwi nɛb we ni wəd we kori. Iwid biri du ɛfà' ɛ wəd ɛsan. Iwid we biri zwe'ri ikwi ɛfà' ze ni wəd mɔ'w fə fà'. ¹⁴ Ɖghi ze ni wəd bɔm igun ɛchi ze mî ton fi i, wəd we biri niŋ ichɔ' ɛfà'. ¹⁵ Ɖghi ze ni wəd bɔm ɛ mî fi ɛ, wî biri nim i ichɔ' ɛfà'. Măd ziə biri jwî rəŋgə' àmei ighabi ichî ni wəd jwî riŋga iwid.

¹⁶ Chài mbə kyeri ni mbə yia mbàn Njwià mbi ni Ɖzwî ɛ Njwià ɛ zi inŋa nɛn ɛ? ¹⁷ Wəd mɔ'w mî nimni mbàn Njwià, Njwià biri bi nimni ɛmăd, imbà' ighàm ni mbàn Njwià ɛ zenj. Mbə yia mbàn ze.

¹⁸ Tì wəd mɔ'w tambi i i inyod. Wəd mɔ'w rəb' nɛn mî kondi ni tɛ yia wəd iwe, ichî ni bâd riŋga isig kyeri bâd iwe, wî beŋ ɛni ɛneŋ imbà' wî beri iwe we ni Njwià ɛ nà' ɛ, ¹⁹ imbà' ighàm ni ɛnû ze ni bâd riŋga isig wî kondi ni à yi iwe, Njwià wiə zə ɛni à yi ɛnû ɛneŋ. Ɖ zi inŋa Ɖŋwà'nî ɛ Njwià ni, "Njwià wiə gywî ɛ bâd mbe ni kondi ni mbə beri iwe àmei ɛnjim iwe mîmăd." ²⁰ Mbi bə yi ŋwà'nî ni, "Ɖnùŋisig ɛ kyeri ni tikondi bâd mbe ni kondi ni mbə beri iwe yi ɛtu ɛkô." ²¹ Ɖne tì wəd mɔ'w goŋ i igŋi ni tɛ wiə beeni ɛbɔ' wəd mîsɔŋichù mɔ'w, im-

bə' ighàm ni Njwià fə nà' ighijim i nɛn. ²² Kî à ki ɛ Pŋl, kî ɛ Àpolòs, kî ɛ Pità, kî isig wî, kî itènî, kî ivi, kî ɛ nyùmə wî, kî nyùmə we ni biri ye'e, Njwià fə nà' ighi mbô jim i nɛn. ²³ Mbə yia bâd Kristo. Kristo yia bə ɛ wəd Njwià.

Tì yia bâd tom Kristo

4 Bâd beri neŋ əwa ni tì yia bâd ɛfà' Kristo fɔri bâd ni Njwià ghi ni mbi gha inû mbe ni ye' ɛnəmə im-bà' ɛmăd. ² Ɖnû ni mbi kəb ri ɛmbi ɛ bâd mbe ni mbi zi inû inŋa tikyeri-ibɔ mîmăd yi ni mbi beri fà' ɛni tɛ fīŋ rîjim. ³ I num, à yi ɛnû ɛ kwa ni mbə sa' ɛmi, kî ni bâd mîsɔŋichù chərə sa' ɛmi. Chài mɔ' ɛ bə ɛ sa' ɛ mî inyod. ⁴ Chài mɛ kyeri ɛnû ribɔŋ ɛ mɔ'w ze ni mɛ ghi, àyia zi ri-ka chwi i ni chə mɛ kwe' ghî ɛnû ribɔŋ. Àmei Ɖnùŋisig we ni tì wî sa' ɛmi. ⁵ Ɖne tì mbə sob ɛ isa' i igun ɛ wəd mɔ'w bɔŋ nyùmə siə kù' ɛ. Mbə womə pə ɛni Ɖnùŋisig wiri ye'e. Măd biri du inû mbe ni bâd ɛ ghî inŋa isi firi, bə chwi rikondi te ni ye' inŋa fīŋ ri bâd. Ɖni ɛ nyùmə we, Njwià biri na' maben-əwe ɛmbi wəd jim ichî ni ziə ku' ɛmbi wəd mɔ'w mɔ'.

⁶ Tînin, kyia bouγyb, mɛ fə niŋ mî ɛnû mbi ɛzi Àpolòs ighabi ɛmigi. Mɛ niŋ ɛne imbà' weeri ɛwən, imbà' mbə kwembî ɛnû ri na imbà' inŋam we niə ghà ɛ ni, "Mbə ghi àmei inû mbe ni ye' inŋa Ɖŋwà'nî ɛ Njwià." Mbə mî ghî ɛne, chài mbə biri nɔ wəd mɔ', ɛne tɛ ɛni wî chərə. ⁷ À kiə ye ni mbə beri ni chwi ni mbə chə bâd chərə ɛ? À kiə ye ni mbə beri ni ka' i Njwià na' i nɛn ɛ? Wî mî nya'a nà' ighi i nɛn, nji ɛton ni mbəə goŋ igŋi ighabi ni chài wî nya'a na' ighi i nɛn ki imbà' ɛ yə ɛ?

⁸ Mbə mbiə ghî ighabi ni mbə fə beri ighijim mbe ni mbə kəbi! Mbə mbiə ghî ighabi ni mbə fə beri mbôn! Mbə mbiə ghî ighabi ni mbə fə si mifŋn, ka à bə ye' i ni ka tì yi a mifŋn! Mɛ wiə kànə kəb ɛ ni mbə ye' mifŋn im-bà' tì bə ye' mifŋn mbi nən! ⁹ Ziə chub i num ighabi ni Njwià fə nùŋ əwa, mbə bâd tom, ni tì ye' bâd ni si nwiə ɛni iwanj imbà' ɛ bâd zə əwa. Tì yi ighabi ɛ bâd ni mbi fə sob isa' i ni mbi zwiiri mîmăd, imbà' ighàm ni isig wiə nèŋ əwa, mbiəŋgirə mbiə nèŋ əwa, bâd mîsɔŋichù bə nèŋ əwa. ¹⁰ Tì yi inèŋ imbà' ichî ni tì fà' ɛmbi Kristo, àyia mbə yia bâd iwe ichî ni mbə fɔti mbi Kristo. Tì bɔd, àyia mbən ɛ kà. Bâd mbiə wumni ɛwən, àyia i mbiə tibrɛ əwa! ¹¹ I pe rînin, tì wiə chubə nji, ɛdɔ' ɛ ziə ne əwa, tì wiə zè ita ngywî, bâd mbiə som əwa, chài tì beri ikwi. ¹² Tì wiə fà' rîkă ɛni mba ibɔ. Ɖni bâd zɔm əwa, tì wiə nà' ɛ ye' ɛbɔrəbɔd. Ɖni mbi nwendî ta rikyeri-iwu, tì wiə nyi' ɛ. ¹³ Ɖni mbi chəkî ta rikum, tì wiə wîlri ɛni inŋam chòm. I pe rînin bâd fə niŋ əwa ighabi ni tì yi ighi ribɔŋ fɔri ighabi ni tì yi rîfijî.

¹⁴ Chài miə ŋwà'nî ɛnû zî imbà' i na' tînid ɛtu i nɛn. Mɛ wiə ŋwà'nî imbà' kəəri ɛwən ichî ni mbə ye' mbi bɔn ni mɛ gha' i kwà' riŋgə'. ¹⁵ Ka à bə ye' i ni mbə beri bâd ni kaŋ nɔ' ɛku niə chwi ichî ni tì bâd Kristo chubi, àyia chài mbə beri mîmbă' nɔkɔ'. Mî yi ɛ mbă' ɛni ifɔti mbi Kristo Yeso ichî ni miə ghà ikân chòm. ¹⁶ Ɖne mɛ wiə bu' ibɔ i nɛn ni mbə beeni ɛbɔ' mɛ əwu yènî. ¹⁷ Ɖzî yi ɛton ni miə tom ɛ Timotî ɛsi nɛn. Măd yi mî wan ni mɛ gha' i kwà' riŋgə'. Măd wiə fà' ɛmbi Ɖnùŋisig ɛni i fīŋ jim. Măd biri nɔkri mbə itu imbà' inû mbe ni mɛ

nya'a ghì ɛni mà nya'a ben ɛ Kristo Yeso, ni ye' inù mbe ni mià chwi isi jìm inɔa rìfeti bɛd Kristo rìjim.

¹⁸ Bɛd mɔ'ɔ rɛbɔ' nɛn mbià seenià. I mbià kɔndià ni chài mà biri wiri ye'e ɛsi nɛn. ¹⁹ Àyià Nwià mi beni, mà biri zambi ye'e ɛsi nɛn. Mà mi ye'e, mà biri pe nwèndɛ inù mbe ni bɛd mbe nià seeni ɛ ghàà, bɛ nwèndɛ ika we ni mbi beri. ²⁰ Ka ɛnù ifɔn ɛ Nwià yi i ɛnù imbɛ' mɔngam, à yi ɛnù imbɛ' ika ni ghi inù mbe ni Nwià kɛbi. ²¹ Mbà kià kɛbà ni ye ɛ? Mbà wa kɛb ye' ni mà ye'e ɛsi nɛn mbi fɔngyerɛ, kɛ ni mà ye'e mbi igha'i fɔri ɛzwì ɛ bɔti bɔti ɛ?

Ɛfabiri-ɛnù ze ni nya'a inɔa ifeti bɛd Kristo we ri ɛ Kɔrèn

5 Mà fɛ kànj zu ɛni bɛd ɛ ghàà ni ɛfabiri-ɛnù ɛ zi ɛka' nɛn, ni ye' ikwi mɔ'ɔ we ni chɛ bei ɛka' bɛd mbe ni chài mbià wumnɛ ɛ Nwià. Mà fɛ zu ni mbanɛ mɔ'ɔ zià ni iwi i mbà'. ² Àyià mbà mbià seenià! Nji imbɛ' ɛkɛnɛ ɛ kɛ' swi inɔa tɛ fɔnj mbà chɛ mbanɛ ze ni ghì ɛnù zɔ rɛka' nɛn ɛ?

³ Ka à bɛ ye' ni chài ɛmi ɛka' nɛn mɔ' mɔ', àyià mà ɛzwì ɛ zi i mbi nɛn. Mbà niɔ ni mà wì ɛka' nɛn, ɛne mà fɛ sob isa'i igun ɛ mbanɛ ze ni ghi ɛnù zɔ ⁴ ɛni ikum Yeso Kristo. Ɛni mbɛ feti, ɛne mi ɛzwì mbi ika we ni a Ɛnùɔisig Yeso nya'a na' i nɛn ɛ ye' mbi nɛn, ⁵ mbɛ san mbanɛ zɔ inɔa tikyeri-ibɔ Satàn ni wì chɛki nyamnyod mɛd, imbɛ' ɛzwì ɛmɛd ɛ jwi rɛngɛ' ɛni ze ni Ɛnùɔisig Yeso biri wiri ye'e.

⁶ Ichì ni mbɛà ɛgɔ igɔ rika bɔnj i. Chài mbɛ kyeri ni àmei akɛ ifu' we nià ghì ni ngɛnj kɔ' we ɛ nɔɔrɛ ngɛnj jìm ɛ? ⁷ Mbɛ chi ifu' ɛnun we nià ghì ni ngɛnj kɔ', imbɛ' mbɛ ye' ighabi ɛ ngɛnj fi ni chài ifu' we nià ghì ni ngɛnj kɔ' inɔa. Mà kyeri ni mbà yià kan ɛne, imbɛ' igham ni mbi nya'a nà' ɛ Kristo ɛni ɛghi ɛfà igwi mba inù rìbɔnj. Mɛd yi ighabi ɛ wan njɛg we ni mɔ'ɔ nya'a kyem ɛni Ɛchwɛ ɛ Che-igun. ⁸ Ɛne tɛ jig ɛchwɛ ze, ka'i mbi ɛ ngɛnj ze ni ifu' ɛnun we nià ghì ni ngɛnj kɔ' ye' inɔa. Ifu' ɛnun we nià ghì ni ngɛnj kɔ' yi ɛnù ni ghì inù rìbɔnj mbi ɛnù ni ghi izig. Àyià tɛ jig ɛchwɛ ze ye' ɛni ɛ ngɛnj ni chài ifu' we nià ghì ni ngɛnj kɔ' inɔa. Tɛ jig ɛni ɛ fɔnj zenj zenj bɛ sià ghà inù mbe ni ye' mbi rɛsi'.

⁹ Mà nya'a njwa'ni i nɛn ni tɛ mbɛ jig ɛsɛ' mbi ɛ bɛd mbe nià ghì ifabri-inù. ¹⁰ Ka'i mà gha bɛd rɔngɛ isig wɔ nià ghì ifabri-inù, kɛ mbe nià ghì ɛjɛ, kɛ mbe nià jià, kɛ mbe nià wumnɛ mbɛanɛnj. Mbà mi kɛb ghi ɛne, nji mbà beri jwi rɔngɛ isig wɔ. ¹¹ Àyià rɛnɛn, mà wia njwà'nɛ i nɛn ye' ni tɛ mbɛ jig ɛsɛ' mbi wɛd mɔ'ɔ we ni gha ni tɛ ben ɛ Kristo, àyià i wia kiri ghi ifabri-inù, kɛ i wia ghì ɛjɛ, kɛ i wia wumnɛ mbɛanɛnj, kɛ i wia chɛkɛ rikum bɛd, kɛ i wia nɔɔ beà, kɛ i wia jià. Tɛ mbɛ be jig ɛ mbi ikwi wɛd wɔ.

¹² À wa kɛ ɛzum rimbɛn ni sa' bɛd mbe ni chài inɔa ifeti bɛd Kristo ɛ? Imbɛ' mbà beri sa' ye' bɛd mbe ni ye' inɔa ifeti bɛd Kristo ɛ? ¹³ À yià Nwià biri sa' bɛd mbe ni chài inɔa ifeti bɛd Kristo. Ɛ zi inɔa Ɛnjwà'nɛ ɛ Nwià ni, "Mbà fid izig we ni ye' ɛka' nɛn."

Ɛnù ni bɛd Kristo ɛ niɔ mbi cherà wɔ ɛ nɛb isa'i

6 Ɛni wɛd mɔ'ɔ rɛbɔ' nɛn beri isa'i mbi wɛd Kristo cherà, wì kià niɔ isa'i we wɔ ɛsi ɛ bɛd mbe ni chài mbià wumnɛ ɛ Nwià imbɛ' ɛ ye ɛ? Nji imbɛ' wì kɛ' niɔ wɔ ye' ɛsi bɛd Nwià ɛ? ² Chài mbɛ kyeri ni à yià bɛd Nwià biri sa' isig wɔ ɛ? À mi ye' ni à yià mbɛnɛ biri sa' isig, nji mbɛ ri wa ku' ɛ ni sa' bɔn tɛ misa'i ɛ? ³ Chài mbɛ kyeri ni à yià mbà biri sa' mbɛanɛnj ɛ? À nià ye' ɛne, nji tɛ beri bi sa' inù ni dɛ itɛnɛ wɔ! ⁴ Ɛne mbà mi beri misa'i ighabi mbɔ, mbà kià chɔ'ɔ bɛd mbe ni chài mbià nà' iwumnɛ ɛmbi mɛmɛd inɔa ifeti ni mbi sa' inù rɔngɛ im-bɛ' ɛ ye ɛ? ⁵ Mà wia ghà ɛnù zɔ imbɛ' na' tɛnɛd ɛtu i nɛn. Zià wa chwi ni chài wɛd mɔ'ɔ ɛka' nɛn ni kan beri iwe ni tɛ wì sa' bɛd Kristo ɛ? ⁶ Àyià mà wia zɛà ye' ni wɛd Kristo wia niɔ wɛd Kristo cherà mbi wɔ ifɛ bɛd mbe ni chài mbi ben ɛ Kristo ni mbi sa' mɛmɛd! ⁷ Ɛnù ni beri misa'i ɛka' nɛn ɛ chwi ni chài mbɛà ghì inù ighabi ɛ bɛd Kristo. Zi ri wa bɔnj i ni mbi ghi ɛnù rìbɔnj ye' ɛni ɛ nɛn ɛ? Zi ri wa bɔnj ni mbi fig ye' ɛwɛn ɛ? ⁸ Àyià mbà mbià ghì inù rìbɔnj bɛ fɔgɛ ka àbei mbà bɔngɔb inɔa ifeti.

⁹ Chài mbɛ kyeri ni chài bɛd mbe nià ghì inù rìbɔnj biri jig ɛnù ifɔn ɛ Nwià ɛ? Tɛ wɛd mɔ'ɔ tambɛ i ɛwɛn: chài bɛd mbe nià ghì ifabri-inù biri nɔ jig ɛnù ifɔn ɛ Nwià, kɛ mbe nià wumnɛ mbɛanɛnj, kɛ mbe nià niirià mɛyi kɛ mbanɛ, kɛ mbanɛ nià nià tɛ cherà, ¹⁰ kɛ miji, kɛ bɛd mbe nià ghì ɛjɛ, kɛ mbe nià nɔɔ beà, kɛ mbe nià chɛkɛ rikum bɛd, kɛ miji bagɛ. ¹¹ Bɛd mɔ'ɔ rɛbɔ' nɛn mbià nya'a ghì inù mbɔ. Àyià Ɛnùɔisig Yeso Kristo mbi Ɛzwì à Nwià fɛ sɔ ɛwɛn bɛ zɛnjni ɛwɛn, ghì mbà tɛm kù'nɛ.

Mbɛ niɔ tɛ nyamnyod wumnɛ ɛ Nwià ɛngɛ

¹² Wɛd mɔ'ɔ we tɛ wì ghà ni, "Mà we tɛ mà ghì inù jìm." À yi ɛne, àyià ka'i inù jìm biri weerɛ ɛwe. Mà kyeri ni, "Mà we tɛ mà ghì inù jìm," àyià chài mà biri ben ɛbɔ'ɔ ɛmbi ɛnù ɛ mɔ'ɔ. ¹³ Wɛd cherà we tɛ wì ghà ni, "Ighɛ mbe ni bɛd jigɛ mbià chɛɛ wɔ inɔa ibum mbi ni ibum wì ɛngɛ imbɛ' yim ighijig." À yi ɛne, àyià Nwià biri zi inwì ɛni inù mbɔ be. Chài tɛ beri ni niɔ nyamnyod ghì ifabri-inù ɛngɛ. Tɛ beri niɔ fà' ye' ɛmbi ɛ Nwià. À yi Ɛnùɔisig ɛ nɛngià nyamnyod. ¹⁴ Nwià we ni nya'a zwemni Ɛnùɔisig biri bi zwemni ɛwa ɛni i ika. ¹⁵ Chài mbɛ kyeri ni tɛ nyamnyod yi iba ri ɛni ɛ nyamnyod Kristo ɛ? Ɛne mà wa niɔ iba ri ɛni nyamnyod Kristo fɔti mbi nyamnyod ɛkùnɛ ɛ? Chɛ! ¹⁶ Chài mbà kyeri ni mbanɛ ze ni fɔti i inyod mbi ɛkùnɛ fɛ bɛnj sià nyamnyod mɔ' mbi mɛd ɛ? Ɛ zi inɔa Ɛnjwà'nɛ ɛ Nwià ni, "Mɛmɛd mbe mibe biri fɔti sià nyamnyod mɔ'." ¹⁷ Àyià wɛd we ni fɔti i inyod mbi Ɛnùɔisig, ɛzwì ɛmɛd mbi Ɛzwì Ɛnùɔisig fɛ si ɛzwì ɛ mɔ'.

¹⁸ Mbà ton ifabri-inù! Chài inù rìbɔnj jìm cherà mbe ni bɛd ɛ ghì ɛ bɛtɛà nyamnyod, àyià wɛd we nià ghì ifabri-inù wia ghì inù rìbɔnj ɛni i nyamnyod. ¹⁹ Chài mbà kyeri ni tɛ nyamnyod yià mbàn ɛmbi Ɛzwì ɛ Zɛnj ze ni ye' inɔa nɛn, ni Nwià nya'a na' i nɛn ɛ? Ka tɛ nyamnyod yi i

tæn. ²⁰ Njwiè nya'a fə zɔn əwən əni ikab nɔnɔ'. Əne mbə niŋ ə inyod wumnɪ ə Njwiè əŋgu.

Ənû imbə' inami

7 Tɛnɪn, i wo əni inû mbe ni mbə nya'a ŋwa'ni: Mə ghà ni zia bɔŋ ni tɪ mbanjə nam i. ² Àyia ichi ni ifabrɪ-inû fə nɔɔ', zia kù' ni mbanjə mɔ' mɔ' beri i iwi, əyi mɔ' mɔ' bə beri i inom. ³ Inom ghi ənû ze ni inom beri ghi mbi i iwi. Əyi beri bi ghi ənû ze ni əyi beri ghi mbi i inom. ⁴ Chəi əyi beri ika igun i inyod. À yi inom məd beri ika igun inyod məd. Chəi inom bə beri ika igun i inyod. À yi iwi məd beri ika igun inyod məd. ⁵ Tɛ wəd ton i ni na' i inyod əmbi awɪn, kiri əni mbə fə ben ni mbə biri ghi əne əni ikə nyumə, imbə' mbə niŋ ə nyumə kɔŋgɛ ə Njwiè. Mbə mi fə määnɪ, mbə wiri fɔti əsi imbə' ti Satàn numbi i əwən ənjim ichi ni chəi mbəə yimbi inyod. ⁶ Mə wiə ghàə ni mbə ghi əne, ka'i ni à yi mə sobi sobi. ⁷ Mə kəb ni wəd jim ye' ighabi ə mɔ'. Àyia wəd mɔ' mɔ' ə beri i ine'e ni Njwiè na'i. Wəd mɔ' ə beri i ikwi ine'e, wi chərə bə beri wi.

⁸ Tɛnɪn, mə wiə ghà əmbi ə bəd mbe ni chəi mbi nami bə ghà əmbi miku əyi ni: zia bɔŋ ni mbi chub ri nam ichi ni mə bə chubi. ⁹ Àyia à mi ye' ni chəi əni tɛ mbi yimbi ə inyod, mbi nam. Zia bɔŋ ni mbi nam chə ichi ni inyod biri nòm əbɔ' məyi kə əbɔ' ə mbanjə.

¹⁰ Mə wiə ghà əmbi ə bəd mbe ni fə nami ni: Tɪ əyi ghabri i tɪ əni i inom. Ka'i mɔ' ə ghàə, à yi Ənùŋisig ə ghàə. ¹¹ Àyia wɛ mi ghàbrɛ tɪ əni i inom, tɪ wɛ wiri nam i. Wɛ mi kəb nam, wɛ beri maani tən wiri chubi mbi i inom. Tɪ mbanjə saani i inami mbi i iwi.

¹² Mə wiə ghà əmbi ə bəd ni: Mbanjə mɔ' ze ni ben ə Kristo mi beri i iwi ni chəi wɛ ben ə Kristo, əne əyi we bə ben ni tə biri chubi mbi məd, tɪ wɛ saani i inami mbi əyi we. À yia mɔ' ə ghàə, ka'i Ənùŋisig. ¹³ Əyi mɔ' mi beri i inom ni chəi wɛ ben ə Kristo, əne mbanjə ze bə ben ni tə biri chubi mbi məd, tɪ wɛ saani i inami mbi ə mbanjə ze. ¹⁴ Njwiè wiə ghi ni mbanjə ze ni chəi zɛ ben ə Kristo zɛŋ ənjim i iwi. I wiə bə ghiə ni əyi we ni chəi wɛ ben ə Kristo bə zɛŋ ənjim i inom. Zia mi ton ye'i əne, nji mbə bɔn biri chubi rizerɛ. Àyia ichi ni zia ye' əne, mbə bɔn ə zɛŋ. ¹⁵ Wəd mɔ' rəbɔ' mbe ni chəi mbi ben ə Kristo mi kəb saŋ we ni ben ə Kristo, mbə saŋ əməd wɛ wo i. Ichi ni zia ye' əne, chəi mbi kod inom kə əyi we ni ben ə Kristo ni wɛ beri chubi mbi məd. Njwiè fə tɔŋ əwən ni mbə chub əni əbɔrəbɔd. ¹⁶ Əyi, à kyeri tɪ əni ə ye ni ka'i əwɔ biri chi e inom rəŋgə' ə? Inom, à kyeri tɪ əni ə ye ni ka'i əwɔ biri chi e iwi rəŋgə' ə?

Mbə chub àmei ichi ni Njwiè nya'a tɔŋ əwən

¹⁷ Wəd mɔ' mɔ' chub àmei ichi ni Ənùŋisig ghi ni wɛ chubi. Wɛ bə chub àmei ichi ni Njwiè nya'a tɔŋ əməd. Wɔ yi mi ikə we ni miə nà' əmbi ə bəd iŋga tifeti bəd Kristo rɛjim. ¹⁸ Mbi wa nya'a fə nè wəd mɔ' əni ə nyùmə we ni Njwiè nya'a tɔŋ əməd ə? Tɪ wɛ kəb i ni chi inweeni mbe ni chwi ni mbi fə nè əməd. Chəi mbi wa nya'a kiri ne wəd mɔ' əni ə nyùmə we ni Njwiè nya'a tɔŋ əməd ə? Tɪ wɛ kəb i ni mbi ne əməd. ¹⁹ Mbi mi fə nè

wəd kə chəi mbi kiri ne əməd, ka əze yi i ənû ə mɔ'. Ənû ni ku'ni yi ni mbi nuŋ tikə ri Njwiè. ²⁰ Wəd mɔ' mɔ' chub àmei ichi ni Njwiè nya'a tɔŋ əməd. ²¹ Àwɔ wa kə nya'a əbɔ' əni ə nyùmə we ni Njwiè nya'a tɔŋ əwe ə? Tɪ əze ə tɔb i əwe. Àyia à mi beri əpan ni jwɛ ri əni əbɔ', niŋ əpan ze jwɛ e. ²² Wəd we ni Ənùŋisig nya'a tɔŋ əməd əni wɛ nya'a əbɔ', fə si əni i ighəm ichi ni wɛ ye' əni ifɔti mbi Ənùŋisig. À yia bə əndəŋ əndəŋ ni wəd we ni nya'a əni i ighəm əni ə nyùmə we ni Ənùŋisig nya'a tɔŋ əməd fə si əbɔ' ə Kristo. ²³ Njwiè nya'a fə zɔn əwən əni ikab nɔnɔ'. Əne tɪ mbə beŋ əni ɪbɔ' ə bəd mɛsɔŋichù. ²⁴ Mbi bɔŋgɔb, wəd mɔ' mɔ' chub àmei ichi ni Njwiè nya'a tɔŋ əməd.

Ənû imbə' məyi mbe ni chəi mbi nami mbi ənû imbə' miku əyi

²⁵ Tɛnɪn, imbə' məyi mbe ni chəi mbi kiri nam: chəi mə beri ikə ri əmbi Ənùŋisig ni gha i nən. Àyia mə biri na' mi ikɔndi ighabi wəd ni Ənùŋisig fə diiri əne ghi mə ye' wəd ni tɛ mbə ben ənû ze ni miə ghàə. ²⁶ Mə mi nɛŋ ŋgə' ze ni ye' rɛnɪn, mə kɔndi ni zia bɔŋ ni wəd chub i ichi ni wɛ ye' ə. ²⁷ À wa fə nam? Tɪrə kəb e ni saani inami. Chəi à kiri nam? Tɪrə kəb e əyi. ²⁸ À mi nam, chəi à ghi ənû ribɔŋ. Wan əyi mi nam, chəi wɛ ghi ənû ribɔŋ. Àyia bəd mbe ni nami biri beri ŋgə' nɔnɔ' iŋga isig wɔ. Əne chəi mə kəb ni ŋgə' ze nyi igwi nən.

²⁹ Mbi bɔŋgɔb, ənû ni miə ghàə yi ni nyùmə ni isig wɔ biri nwiə fə tiini. Əne i kɔ rɛnɪn, mbanjə te ni beri məyi chub ighabi ni chəi mbi kiri nam. ³⁰ Bəd mbe niə diə chub ighabi ni chəi mbiə diə, mbe niə gha'ə chub ighabi ni chəi mbi beri ighi, ³¹ mbe niə fà'ə mbi ighi rɛŋga isig bə chub ighabi ni chəi mbi beri ənû ni ghi mbi mbiwən, imbə' ighəm ni isig wɔ ni ye' rɛnɪn wiə che i che.

³² Chəi mə kəb ni mbə nwi' inyod. Mbanjə ze ni chəi zɪ nami zia kɔn imbə' Ənùŋisig, ichi ni tɛ wɛ ghi ni fiŋ Ənùŋisig bɔŋ ə. ³³ Àyia mbanjə ze ni nami zia kɔn inû rɛŋga isig, ichi ni tɛ wɛ ghi fiŋ iwi məd bɔŋ. ³⁴ Əne tikɔndi məd ə ghàbrə. Əyi ni chəi wɛ nami kə əyi ri kyeri mbanjə wiə kɔn imbə' Ənùŋisig, ichi ni chub izenɪ zɛŋi əni ə nyamnyod bə fɔri əni əzwɪ. Əyi ni nami wiə kɔn inû rɛŋga isig, ichi ni tɛ wɛ ghi fiŋ inom məd bɔŋ. ³⁵ Mə wiə ghà ənû zɪ imbə' weeri əwən, ka'i ni mə kəb ton ni tɪ mbə ghiə mbə inû. Mə wiə kəbə ye' ni mbə chub ichi ni ku'ni. Mə wiə bə kəbə ni tɪ əghɪ ə mɔ' ə ghabri i tə rikɔndi ichi ni mbəə fà' əmbi Ənùŋisig.

³⁶ Mbanjə mɔ' mi kɔndi ni chəi tiə ghi inû ichi ni ku'ni əmbi wi əyi kwiri, wɛ mi ye'ə nòm əku ichi ni zia beri ni ye' əne, wɛ ghi ənû ze ni wɛ kəbi. Wɛ nam. Ka'i ənû ribɔŋ ni nam. ³⁷ Àyia mbanjə mɔ' mi fə teki iŋga i fiŋ, ni chəi mbi nyɛŋ əməd, àyia i we tɛ wɛ yimbi i inyod ichi ni wiə nòmə, əne fə nùŋ iŋga i fiŋ ni chəi tə biri nam wi əyi kwiri, mbanjə ze fə ghi ənû ni ku'ni. ³⁸ Əne mbanjə ze ni nam wi əyi kwiri fə ghi ənû ni ku'ni. Ze ni ton i ni nam, fə ghi ənû ni bɔŋ chə.

³⁹ Əyi beri chubi mbi i inom əni ə nyùmə we ni inom məd kiri i ikə. Àyia inom məd mi fə kwi, i wi tɛ wɛ nam

mɔnɔn ɔmɔn ze ni wɛ gha'i, àyia mɔnɔn ze beri ye' wɛd Kristo. ⁴⁰ Əni mi ikɔndi, mɔ kyeri ni wɛ biri gha' chɛ əbɔ əwɔ ze ni chɛi wɛ wiri nam. Mɔ kɔndi ni Əzwɛ ə Nwiə ə zi iŋga num, əne à yɛ əzi əwɔn ə ghi ni mɔ gha əne.

Ənɔ imbɛ' ighijig mbe ni mbi na' əni ighi əfà əmbi mbɔanɛn

8 Tɛnɛn mɔ wia kɛb ghà imbɛ' tijig te ni mbi na' əni ighi əfà əmbi mbɔanɛn: Tɛ kyeri ni, "Mba mijim ə beri iwe," ichi ni mbɛn mimɔ' ə ghà. Iwe wia ghɛ ni bɛd nɔ inyod, àyia igha'i wia korɔ bɛd əni mbi mɔ'. ² Chɛi wɛd mɔ' we ni kɔndi ni tɛ kyeri ənɔ kiri kyeri ichi ni tɛ wɛ kɛ' kyeri. ³ Nwiə ə kyeri wɛd we ni gha' əmɛd.

⁴ Əne, mɔ wia kɛb gha imbɛ' tijig te ni mbi na' əni əghi əfà əmbi mbɔanɛn: Tɛ kyeri ni, "Ka' anɛn yɛ i əghi ni ye' ikɛ" ichi ni mbɛn mimɔ' ə ghà. Tɛ bɛ kyeri ni, "Nwiə mei we mɔ'" ichi ni mbɛn mimɔ' ə bɛ ghà. ⁵ Ka à bɛ ye'i ni ighi mɔ' mbe ni mbɛn mimɔ' ə tɔn əni mɛnwiə i mbi ikaŋ kɛ igwi ə si, ichi ni à yɛ rɛsɪ' ni mɛnwiə nɔnɔ' mbi mɛ-ənɔnɔsig nɔnɔ' mbiə bə əŋgu, ⁶ àyia i na, Nwiə mei we mɔ', ni ye' Mbɛ'. Ighijim yɛ ri i bɔ. Tɛ wɛ ika imbɛ' əmɛd. Tɛ bɛ beri Ənɔnɔsig mɔ', ni ye' ə Yeso Kristo. Nwiə nya'a tekɛ ighijim ənjim mɛd. Tɛ wia bɛ ika imbɛ' əmɛd.

⁷ Àyia ka'i wɛd jim kyeri ənɔ zɔ. Bɛd mɔ' mbe ni fə jɛŋgi mɛd mbi mbɔanɛn mi ye'ə jigə tikwi rijig tɔ, i mbiə kiri kɔndiə ni à yɛ rijig ni mbi na' əni əghi əfà əmbi mbɔanɛn. Əne fiŋ ti mɛmɛd te ni bɔri tɛ sa'ə mɛmɛd, mbi siə kɔndiə ni mbə mbi rizen. ⁸ Ka rijig biri ghi i ni tɛ ye' bɛd chɔm ifɛ Nwiə. Chɛi tɛ biri sam əghi ə mɔ' əwɔ ze ni chɛi tɛ jigɛ. Chɛi tɛ biri bi jig njim mɔ' əwɔ ze ni tɛ jigɛ.

⁹ Mbə we əwɔn ni tɛ ichi ni tɛ mbə jig əghi ə mɔ' kɛ ichi ni chɛi əni tɛ mbə jig ə ghi ni bɛd mbe ni ibeni mɛmɛd bɔd gu ənɔ. ¹⁰ Wɛd mɔ' we ni fiŋ mɛd bɔri mi zə əwe, àwɔ ni beri iwe, ni àwɔ ə jig iŋga mbɔn anɛn, ka wɛ wa biri gha'i ni bi jig ighi mbe ni mbi na' əni ighi əfà əmbi mbɔanɛn ə? ¹¹ Əne yɛ ni aŋɔb wɔ ni bɔri, ni Kristo nya'a bɛ kwi imbɛ' əmɛd, fə nim imbɛ' ichi ni à beri iwe. ¹² Əni à ghi ənɔ ribɔn əni mbe bɔnɔb əni ikwi ichi wɔ, əne zɛ əna əni ə fiŋ ti mɛmɛd te ni fə be bɔri i, kyeri ni à fə ghɛ ənɔ ribɔn əni Kristo. ¹³ Əne, əghi ze ni mɔ' jig ə mi ghɛ ni wum aŋɔb gu ənɔ, chɛi mɛ biri nɔ wiri kud nyam, imbɛ' tɛ wum aŋɔb gu i.

İnɔ ni bɛd beri ghi əmbi ə bɛd tom Kristo mbi mbe ni bɛd tom Kristo beri ghi əmbi ə bɛd

9 Imbɛ' mɔ wɛ əni mi ighɛm ə? Imbɛ' mɔ yia wɛd tom Kristo ə? Imbɛ' mɔ fə zə ə Yeso a Ənɔnɔsig ə? Imbɛ' mbə fə ben Ənɔnɔsig imbɛ' ichi ni mɔ fa' rika ə? ² À mi ye' ni chɛi bɛd mɔ' ben ni mɔ yia wɛd tom Kristo, nji mɔ kyeri ni mbɔn ə beni, imbɛ' ighɛm ni mbə yɛ ənwɛni ze ni chwi ni mɔ yia wɛd tom Kristo.

³ Əni bɛd ə biiri i num ni mɔ kɛ ghà ni mɔ yia wɛd tom Kristo imbɛ' ə ye ə? Mɔ biri wiiri ni: ⁴ Zɛ ri wa ku'i ni mbə na' ighijig fɔri mino' i na ə? ⁵ Zɛ ri wa ku'i ni tɛ yɛnə

mbi mba mɔyɛ ni ben ə Kristo ichi ni bɛd tom chɛrə mbi ə bɔnɔb Ənɔnɔsig mbi Pità † ə ghɛ ə? ⁶ Kɛ à wa kɛ àmei mɔ mbi Banabàs ni beri fà' əni mba ibɔ bɔnɔ jig ə? ⁷ À kɛ sɔgyɛ wi ni wɛ mi fà' wɛ chwi i inyod zi ə? À kɛ we ni biri kon mbeŋ vain ni chɛi wɛ biri kud ritam vain mɔ' ə? À kɛ we niə nɔnɔŋiə njig ni chɛi wɛ biri nɔ ibɔn mɛd ə?

⁸ Mɔ wia wa ghà ənɔ zɔ tɛ əni rikɔndi bɛd mɛsɔŋichɔ ə? Imbɛ' tikə ri Mose tɛ bɛ ghà àmei əndəŋ əndəŋ ə? ⁹ Ə zi iŋga tikə ri Mose ni, "Tirə kod e ichi rikun əni zia kwɛtɛ † kywi-kɔ'." Nwiə wa nya'a ghà ənɔ zɔ àmei imbɛ' mbirikun ə? ¹⁰ Imbɛ' wɛ nya'a ghà ənɔ zɔ ye' imbɛ' əwa ə? Mbi nya'a bɛ nɔwà'nɛ ye' imbɛ' əwa, imbɛ' ighɛm ni wɛd we niə ni' ibɔn wia ni'ə, we niə kwɛtɛ kywɛ wia bɛ kwɛtɛ. I mbiə ghɛ əne imbɛ' beri əba tɛ əni ighi mbe. ¹¹ Tɛ mi fə kon ighi mbe ni Əzwɛ ə na' i na əka' nɔn, nji zia wa nɔ' əku əwɔ ze ni tɛ biiri ighi mɔ' ri nɔn ə? ¹² Bɛd mɔ' mi beri ika ni biiri ighi mbɔ ri nɔn, nji chɛi tɛ beri ika chɛ mɛmɛd ə?

Àyia chɛi tɛ niŋ ika we. Tɛ fə nyi' inɔ jim imbɛ' tɛ ri kən a ikən chɔm we ni tɛ ghà imbɛ' ə Kristo. ¹³ Chɛi mbə kyeri ni bɛd mbe niə fà' iŋga mbɔn Nwiə mbiə jigə ri ə mbɔn Nwiə ə? Chɛi mbə bə kyeri ni bɛd mbe niə nà' ighi əfà mbiə niŋ əbà ri əni ighi mbe ni mbiə na' əni mbɔn ə? ¹⁴ À yia bɛ əndəŋ əndəŋ ni Ənɔnɔsig fə sob ni bɛd mbe niə ghà ikən chɔm jig ri əni ikən chɔm we.

¹⁵ Àyia chɛi mɛ kiri niŋ ika wɔ imbɛ' ghi inɔ ighabi mbɔ. Chɛi miə nɔwà'nɛ nɔwà'nɛ zɔ imbɛ' mbə ghi inɔ ighabi mbɔ əni ə num. Zia biri kaŋ bɔn ni mɔ kwi chɛ ichi ni wɛd mɔ' biri ghi ni tɛ mɔ gɔŋ əmi igɔ imbɛ' ichi ni miə ghà ikən chɔm ni chɛi mbiə chwi əmi. ¹⁶ Mɔ mi ghà ikən chɔm, ka' ənɔ i num ni gɔŋ igɔ, imbɛ' ighɛm ni mɔ beri gha ikən chɔm. Ngə' biri nyi' igwi num əwɔ ze ni chɛi mɔ gha ikən chɔm! ¹⁷ Mɔ mi ye'ə ghà ikən chɔm əni mi ighɛm, nji mɔ biri kɛb ichɔ' əfà'i. À mi ye' ni chɛi miə ghà əni mi ighɛm, nji mɔ wia ghɛ ye' ənɔ ze ni Nwiə zi iŋga tum rikyeri-ibɔ. ¹⁸ Əne mi ichɔ' əfà'i kɛ ye ə? Àmei ni mɔ mi ye'ə ghà ikən chɔm, tɛ mɔ ghɛ əmi ni bɛd chwi əmi. Əne chɛi mɔ biri niŋ ika we ni mɔ beri imbɛ' ghɛ ni mbə chwi əmi.

¹⁹ Ka à bɛ ye' ni mɔ wɛ əni mi ighɛm, ni chɛi mɔ ben əbɔ'ə əmbi wɛd mɔ', àyia mɔ fə ben əbɔ'ə əmbi wɛd jim imbɛ' mɔ ghi ni bɛd mɛnɔnɔ' ben ə Kristo. ²⁰ Əni mɔ ye' əka' mɛjɔ, mɔ yɛ ighabi wɛ mɔ' rəbɔ' mɛmɛd, imbɛ' mɔ ghi ni mbi ben ə Kristo. Əni mɔ ye' əka' bɛd mbe niə nɔn rikə, mɔ yɛ ighabi ə wɛd niə nɔn rikə, imbɛ' mɔ ghi ni bɛd mbe niə nɔn rikə ben ə Kristo, ka à be ye' ni chɛi miə nɔn rikə. ²¹ Əni mɔ ye' əka' bɛd mbe ni chɛi mbiə nɔn rikə, mɔ yɛ ighabi ə wɛd ni chɛi wia nɔn rikə, ka à be ye' ni chɛi miə nɔn rikə te, àyia mɔ wɛ əton rikə Kristo, imbɛ' mɔ ghi ni bɛd mbe ni chɛi mbiə nɔn rikə ri Nwiə ben ə Kristo. ²² Əni mɔ ye' əka' bɛd mbe ni bɔri, mɔ bɛ bɔd, imbɛ' mɔ ghi ni bɛd mbe ni bɔri ben ə Kristo. Mɔ fə bɛŋ əni ighijim əmbi ə bɛd mɛjɔm, imbɛ' mɔ che əni tikwiri inɛnɛjɛ jim chɛ mbi mɔ' rəŋgə'. ²³ Mɔ

† Iŋga iŋwà'nɛ ənun mɔ', ikum Pità yia Sefàs. †† À nya'a əni ə nyumə we, mbi nya'a kod iti əni rikun, tiŋ rikun ze əni əzed, zi siə sɔnɛ iti we kwɛtɛ kywi-kɔ'.

wiə ghè inû mbô jîm imbè' jaŋ ikân chòm. Mə wiə ghè əne imbè' mə bə berî əbɔrəbɔd ze nî ikân chòm ə ghè nî bəd beri.

²⁴ Chəi mbə kyerî nî ənî ənòtî, bəd mɔ̀jîm mbiə nòrə, àyia àmei wəd mɔ' we ə nîŋ ichwi ə? Əne mbə notə ənî ikwî inənjî nî tî mbə nîŋ ichwi we. ²⁵ Bəd mɔ̀jîm mbe niə feria mbiə yimbi inyod ichî chòm ənî inû jîm. I mbiə ghè əne imbè' nîŋ ichwi nî ye' tîkwè te niə bəə. Àyia tî wiə ghè əne imbè' nîŋ te nî chəi tîə bəə. ²⁶ Əne chəi miə nòtî əŋgu əŋgu. Chəi miə bə zŋŋ ighabi ə wəd niə kòm əsi əko. ²⁷ Mə wiə yimbi mi inyod imbè' wi ben əb'ò' i num, imbè' mə mi ghà ikân chòm əmbi ə bəd cherə, tî mə sam əmi ichwi we.

Bəd nîŋ iwe ri ənî inû mbe nî nya'a ghè ənî mɔ̀zre iŋga ibad rikwà'î

10 Mbi bɔŋɔb, mə kəb nî mbə wirî kɔndi nî à yia pà' nya'a chəə mba mɔ̀mbà' rəŋwe iŋga ibad rikwà'î. Mə bə kəb nî mbə wirî kɔndi nî mɔ̀məd mɔ̀jîm nya'a baani iŋga rîbàə. ² Mɔ̀məd mɔ̀jîm nya'a nîŋ minib ichî nî mbi nya'a yèn əton ə pà'. Mbi nya'a bə nîŋ ichî nî mbi nya'a yèn iŋga rîbàə. Mbi nya'a nîŋ ichî nî mbi nya'a beeni əbɔ' ə Mose. ³ Mɔ̀məd mɔ̀jîm nya'a jig ikwi ighijig mɔ'. À yia Nwiə nya'a na' ighijig mbe əmbi mɔ̀məd. ⁴ Mɔ̀məd mɔ̀jîm nya'a bə nɔ minib mɔ'. À yia Nwiə nya'a bə na' minib mbe əmbi mɔ̀məd. Mbi nya'a nɔ minib mbe nî nya'a jwè ri ənî iwɔ we nî Nwiə nya'a na' əmbi mɔ̀məd. İwɔ we wiə nya'a yènə mbi mɔ̀məd. İwɔ we yî nya'a Kristo. ⁵ Ka à bə ye'î əne, chəi fîŋ Nwiə nya'a bɔŋ əbɔ' bəd mɔ̀nɔɔ' rəka' mɔ̀məd. Mbi nya'a kwî, əne ivi bəd mbe nî nya'a kwî nya'a jaŋ iŋga ibad rikwà'î.

⁶ Inû mbô yî inweeni i na tɔ̀nɔ̀n imbè' tî kwembi inû rəŋgu nî tî rî feeni a inû rîbɔŋ, ichî nî mbi nya'a feeniə. ⁷ Tî mbə wumni ə mbɔ̀nəŋ, ichî nî mɔ̀məd mɔ' nya'a wumniə. Ə zî iŋga əŋwà'nî ə Nwiə nî, "Bəd mbe nya'a chub ə si i jig bə nɔ. Mbi nya'a ghè əne, n' kɔ bini." ⁸ Tî rî ghè a ifabri-inû, ichî nî mɔ̀məd mɔ' nya'a ghè, əne mɔ̀məd chu' iwum be chɔ̀b rîtaɔ nya'a kwî igwi ənî ə mɔ'. ⁹ Tî rî kwa'nî a ənùŋzîsîg † ichî nî mɔ̀məd mɔ' nya'a kwa'nî, əne jɔ ri nya'a zwiiri mɔ̀məd. ¹⁰ Tî mbə ghambi ə, ichî nî mɔ̀məd mɔ' nya'a ghambi, əne Nwiə nya'a chə əŋgîrə niə zwiiriə bəd nî wè wo nimni mɔ̀məd.

¹¹ Inû mbô nya'a ghè ənî mɔ̀məd ighabi ənweeni əmbi ə bəd cherə. Mbi nya'a bə ŋwà'nî imbè' mbə mbe nî ye' ikā ənî ə nyùmə wî nî isig ə siə wo nwîə. ¹² Əne wəd mɔ' we nî kɔndi nî tə fə təm kàànə berî we i imbè' wè si gù. ¹³ Chəi ənù ə mɔ' ə kwe' numbi əwən nî chəi zia kwe' numbi bəd cherə. Nwiə wiə ghè ənù ze nî wè kà'î, əne ka wè birî saŋ i nî ənù ə mɔ' ə numbi əwən chə ə ika. Ənî mbi numbi əwən, wè birî chwi inənjî, imbè' mbə mbe tî mbə nyî' ənù ze.

¹⁴ Əne mbi bɔŋɔb nî mə gha'î kwà' rîŋgə', mbə ton ənù nî wumni mbɔ̀nəŋ. ¹⁵ Mə wiə ghə əmbi ə bəd nî berî iwe ni: Mbə kwa'nî mbə itu imbè' ənù zî nî mə birî gha i nən. ¹⁶ To' ze nî tîə nɔə rîŋga ənî tîə jig İtari Ənùŋzîsîg, əne nà'ə məben-əwe əmbi ə Nwiə, ka à wa kî i nî mbə mijim mbiə nɔ ənəm ə Kristo ə? Nŋəŋ ze nî

† Ə zî iŋga əŋwà'nî ənəm mɔ' nî Kristo.

tîə bə'riə bə jigə, ka à wa kî i nî mbə mijim mbiə kura nyamnyod Kristo ə? ¹⁷ Chîŋ ŋgəŋ mei mɔ', əne mbə mbe nî nɔ' mbiə jigə tî ənî ə chîŋ ŋgəŋ ze mɔ'. Əze ə chwi nî tî yia nyamnyod mɔ'.

¹⁸ Mbə neŋ mɔ̀zre: imbè' bəd mbe niə jig ighi mbe nî mbi na' ənî ighi əfà fə fɔtî mbi mbe niə na' ighi əfà mbe əmbi ə Nwiə ə? ¹⁹ Mə kî ənî ghəə nî yè ə? Mə kî ənî ghəə nî ighi mbe nî mbi na' ənî ighi əfà əmbi mbɔ̀nəŋ yî ighi ə mɔ' ə, kî nî anəŋ yî əghî ə mɔ' ə? ²⁰ Chə! Mə wiə ghəə ye' nî bəd mbe nî chəi mbiə wumni ə Nwiə mbiə nà' ighi əfà ye' əmbi izwî rîbɔŋ, ka'î əmbi ə Nwiə. Chəi mə kəb nî mbə fɔtî mbi izwî rîbɔŋ. ²¹ Chəi ənî tî mbə nɔ rîŋga to' Ənùŋzîsîg bə nɔ rîŋga to' izwî rîbɔŋ. Chəi ənî tî mbə jig igun ə tebrə Ənùŋzîsîg bə jig igun ə tebrə izwî rîbɔŋ. ²² Tî wa kəb nî Ənùŋzîsîg sə itəm ə? Tî wa kà chə əməd ə?

Mbə ghi inû jîm imbè' wumni ə Nwiə

²³ Bəd mɔ' mbiə ghəə nî, "Tî we tî rî ghè inû jîm." À yî əne, àyia chəi inû jîm mbe tî mbi wèèrî əwən. "Tî we tî rî ghè inû jîm," ichî nî mbi gha, àyia chəi inû jîm ə ghè nî ibeni kaanə. ²⁴ Tî wəd mɔ' kəb i àmei inû mbe nî bɔŋ i bɔ. Wè kəb ye' mbe nî bɔŋ əmbi ə bəd cherə.

²⁵ Mbə kud əghî ze nî mbiə fèn iwîn nyam, zî ri biiri ənù ə mɔ' ze nî birî ghè nî tə fîŋ sa' əwən. ²⁶ Ə zî iŋga Əŋwà'nî ə Nwiə nî, "Si mbi ighijim mbe nî ye' igwi ə si yî mbi Ənùŋzîsîg."

²⁷ Wəd mɔ' we nî chəi wè ben ə Kristo mi won əwən nî mbə wo jig, əne mbə bə ben nî wò, mbə pe jig əghî ze nî wè nuŋ ifè nən, zî ri biiri ənù ə mɔ' ze nî birî ghè nî tə fîŋ sa' əwən. ²⁸ Àyia wəd mɔ' mi ghə i nən nî, "Mbi fə na' ighi mbô ənî ighi əfà əmbi mbɔ̀nəŋ," tî mbə jig ə ighi mbe imbè' wəd we nî ghə ənù ze i nən. Tî mbə bi jig ə imbè' tî fîŋ sa' i wəd mɔ'. ²⁹ Mə wiə ghə ye' fîŋ wəd we nî gha ənù ze i nən, ka'î zən. Əton nî fîŋ wəd cherə birî sa' əghî ze nî miə jigə kè əze nî chəi miə jigə kî imbè' ə yè ə? ³⁰ Mə mi nà' məben-əwe əmbi ə Nwiə, əne jig tijig te, nji əton nî bəd birî zî əzum imbè' ighi mbe nî mə na' məben-əwe bɔŋ jig kî imbè' ə yè ə?

³¹ Əne, kè à jig, kè à nɔ, kè à ghè ənù ə mɔ', ghè inû mbe jîm imbè' wumni ə Nwiə. ³² Mbə we əwən nî tî mbə ghè ə ənù ə mɔ' ze nî birî ghè nî mɔ̀jîm kè bəd mbe nî ka'î mɔ̀jîm kè bəd rîŋga ifetî bəd Nwiə gu ənù. ³³ Mbə ghè ighabi ə mɔ', imbè' ighəm nî mə wiə kəbi nî fîŋ ri bəd mijim bɔŋ ichî nî miə ghè inû jîm. Chəi mə kəb nî ghè àmei inû mbe nî bɔŋ i num. Mə wiə kəb ghè ye' mbe nî bɔŋ əmbi ə bəd mɔ̀nɔɔ', imbè' i mbe tî mbi jwè rəŋgə'.

11 Mbə beeni əbɔ' mi əwu yènə, ichî nî miə beeni əbɔ' əzi ə Kristo.

Ənù nî kubri ətu bɔŋ wumni ə Nwiə

² Mə wiə ben əwən imbè' ighəm nî mbə mbiə kɔndi əmi ənî inû jîm. Mə wiə bə ben əwən nî mbə mbiə ghè àmei ichî nî mə nya'a chwi i nən. ³ Mə wiə kəbə nî mbə kyerî nî ətu igwi ə mbaŋə rîjîm yia Kristo, kyerî nî ətu igwi əyi yî inom məd, bə kyerî nî ətu igwi ə Kristo yia

Nwià. ⁴ Mbanjè jìm ze ni zì aghi à mɔ'w kubri e àtu àni wià kòngɔ̀ à Nwià kɛ̀ àni wià ghà ikân Nwià wià tibrɛ̀ à Kristo ni ye' àtu igwi mäd. ⁵ Əyi jìm we ni chài wɛ̀ kubri e àtu àni wià kòngɔ̀ à Nwià kɛ̀ àni wià ghà ikân Nwià, wià tibrɛ̀ inom mäd ni ye' àtu igwi mäd. Ə zì əndəŋ əndəŋ ighabi ni mbi fə seri àtu əmäd. ⁶ Əyi mi ton kubri e àtu, wɛ̀ seri. À mi ye' ni àtu əyi mɔ'w ə biri nìd àni mbi seri kɛ̀ àni wɛ̀ seri e àtu zìə, wɛ̀ kubri àtu ze. ⁷ Chài mbanjè beri kubri e àtu, imbə' ighəm ni mäd yi ighabi à Nwià. Mäd wià bə chwi iwumni we ni Nwià beri, àyiə əyi wià chwiə ye' iwumni we ni mbanjè beri. ⁸ Chài Nwià nya'a niŋ əsi inyod ti àni əyi teki mbanjè. Wɛ̀ nya'a niŋ əsi inyod ti àni mbanjè teki əyi. ⁹ Chài Nwià nya'a teki mbanjè əmbi əyi. Wɛ̀ nya'a teki əyi əmbi ə mbanjè. ¹⁰ À yi əton ni əyi beri beri əghi ə mɔ'w ni kubri e àtu imbə' chwiə ni tə wi əton i inom fɔri imbə' ighəm ni mbɔ̀aŋgɔ̀rɛ̀ mbɔ̀ə nɛ̀ŋ inŋ mbe ni əne chɛ̀ə. ¹¹ Àyiə ichi ni tɛ̀ ye' àni ifɔti mbi Ənùŋɛ̀sig, chài əyi àni i ighəm ni chài mbanjè. Chài bəi mbanjè àni i ighəm ni chài əyi. ¹² Ichi ni mbi nya'a teki əyi ri àni ə mbanjè, əne tɛ̀nɛ̀n, à yi əyi ə gywi ə mbanjè. Inŋ mbɔ̀ jìm yi ri əmbi ə Nwià. ¹³ Mbə kwa'ni mbə itu zə ni zìə wa bɔ̀ŋ ni əyi kɔŋgi ə Nwià ni chài wɛ̀ kubri e àtu ə? ¹⁴ Imbə' ichi ni Nwià nya'a nuŋ inŋ rɛ̀ŋga isig ə chwi i nən ni à yi tɛ̀nid àtu əmbi ə mbanjè ni nuŋ nyôŋ ri se ə? ¹⁵ Àyiə əyi mi beri nyôŋ ri se, à yi iwumni i bɔ, imbə' ighəm ni Nwià nya'a nà' nyôŋ ri se i bɔ ni wɛ̀ kubri e àtu əŋgu. ¹⁶ Wäd mɔ'w mi kəb taŋ ənŋ zɛ̀, wɛ̀ kyeri ni chài mbə kɛ̀ tɛ̀fɛ̀ti bə̀d Nwià beri ichi chə̀ə ni ghi inŋ chə̀ ri àni ichi wɔ̀.

Ichì ni bə̀d beri jig Itari Ənùŋɛ̀sig
(Mt 26.26-29; Mk 14.22-25; Lk 22.14-20)

¹⁷ Inga tikə̀ tɔ̀ ni beeni, chài mə biri ben ni mbə mbɔ̀ə ghɛ̀ ənŋ ni ku'ni, imbə' ighəm ni àni mbə bomni, mbə mbɔ̀ə ghɛ̀ ye' inŋ mbe niə ye'e mbi ə ŋgə', ka'i mbe niə ye'e mbi ichɔ̀m. ¹⁸ Ənŋ rɛ̀tu yi ni, mə fə zu ni àni mbə feti ighabi ə bə̀d Kristo, əghə̀brɛ̀ ə zìə jwɛ̀ əka' nən. Mə we tɛ̀ mə ben ni à yi rəsɪ'. ¹⁹ Mə kyeri ni əghə̀brɛ̀ ə beri jwɛ̀ əka' nən imbə' mbi kyeri bə̀d Kristo rəsɪ'. ²⁰ Əni mbə bomni, ka'i Itari Ənùŋɛ̀sig ni mbəə jigə, ²¹ imbə' ighəm ni àni mbəə jigə, wäd mɔ'w mɔ'w rəbɔ' nən wiə wə̀ imbɛ̀ jigə ti rɛ̀jig. Əni inwɪ mbi mɔ'w mbɔ̀ə chubə̀ nji, mbi chə̀ə fə nɔ be. ²² À kɛ̀ ənŋ ə ye! Chài mbə beri tə nəb ni tɛ̀ mbə jig bə̀ nɔ inga ə? Kɛ̀ mbə mbɔ̀ə kə̀b təəni ifeti bə̀d Nwià, əne tibrɛ̀ bə̀d mbe ni chài mbi beri əghi ə mɔ'w ə? Mbə wa kə̀b ni mə ben ni ənŋ zɛ̀ ni mbəə ghi ə bɔ̀ŋ ə? Chə̀! Chài mə biri beeni!

²³ Ənŋ ze ni mə nya'a zu ri əmbi Ənùŋɛ̀sig zìə, à yi əzi əwən ze ni mə nya'a gha i nən. Ənŋ ze yi ni, izimi we ni mbi nya'a fen Ənùŋɛ̀sig Yeso, wɛ̀ nya'a niŋ chɛ̀ŋ ŋgə̀ŋ, ²⁴ àni wɛ̀ nya'a fə nà' məben-əwe əmbi ə Nwià, wɛ̀ nya'a bə̀ri ghà ni, "Əzɔ̀ yi mi nyamnyod ni mə nà' àni əghi əfà igwi mbə itu. Mbə siə ghɛ̀ əne kɔ̀ndi əmi." ²⁵ À yiə bə̀ əndəŋ əndəŋ ni, àni mbi nya'a fə jigɛ̀ määnɛ̀, wɛ̀ nya'a niŋ to' mɛ̀no' ghà ni, "To' mɛ̀no' zɛ̀ yi fiso fi fe ni mə san àni mi ənəm. Əni mɛ̀nyùmə̀ jìm mbe ni mbə̀ nɔ rɛ̀ŋga to' zɛ̀, mbə̀ siə ghɛ̀ əne kɔ̀ndi əmi." ²⁶ Əne yi ni àni mɛ̀nyùmə̀ jìm mbe ni mbəə jigə ŋgə̀ŋ zɛ̀ bə̀ nɔə rɛ̀ŋga

to' zɛ̀, mbə mbɔ̀ə ghà imbə' ivi Ənùŋɛ̀sig. Mbə biri gha əne pə̀ əni wɛ̀ wiri ye'e.

²⁷ Əne, wäd mɔ'w we ni jig ŋgə̀ŋ zɛ̀, kɛ̀ ni nɔ rɛ̀ŋga to' Ənùŋɛ̀sig àni inəŋjɛ̀ ni rika ku'i, təŋgə̀ŋ fə gù ichi ni wɛ̀ ghi ənŋ rɛ̀bɔ̀ŋ àni ə nyamnyod Ənùŋɛ̀sig bə̀ fɔri àni ənəm əmäd. ²⁸ Wäd mɔ'w mɔ'w kye' i inyod bɔŋ wɛ̀ siə jigə ŋgə̀ŋ ze. Wɛ̀ bə̀ kye' i inyod bɔŋ wɛ̀ siə nɔ rɛ̀ŋga to' ze, ²⁹ imbə' ighəm ni wäd mɔ'w we ni jig ŋgə̀ŋ ze bə̀ nɔ mɛ̀no' mbe ni chài wɛ̀ kyeri ni à yiə nyamnyod Ənùŋɛ̀sig ni wiə jigə bə̀ nɔə, biri jig bə̀ nɔ bə' ndɔn igwi ni. ³⁰ À yi əton ni bə̀d mɛ̀nɔnɔ' əka' nən ə bɔrə̀ bə̀ wɔ̀nə̀, mbi mɔ'w fə bə̀ kwɛ̀. ³¹ Tɛ̀ mi kàŋ kyə' a inyod, chài Nwià biri zì isa'i igwi na. ³² Əni Ənùŋɛ̀sig ə sa' əwa bə̀ chə̀ əwa, i wiə kə̀b ni tɛ̀ təm kàənɛ̀, imbə' ti wɛ̀ zì i isa'i igwi na àni ə nyùmə̀ we ni wɛ̀ biri sa' isig.

³³ Əne, mbi bɔŋgɔ̀b, àni mbə bomni i jig, mbə̀ wom məmbə. ³⁴ Nji mi ye'ə zəŋə̀ wäd mɔ'w, wɛ̀ jig rɛ̀ŋga i nəb, imbə' àni mbə̀ fɔti, ti Nwià zì i isa'i igwi nən.

Əni mə ye'e, mə biri kə̀əri əwən imbə' inŋ mɔ'w mbe ni si bŋ'.

Mine'e mbe ni Əzwɪ ə Zeri ə nà' əmbi ə bə̀d

12 Mbi bɔŋgɔ̀b, tɛ̀nɛ̀n mə kə̀b ni mbə kyeri rəsɪ' imbə' mine'e mbe ni Əzwɪ ə Zeri ə nà' əmbi ə bə̀d.

² Mbə nya'a fə kyeri ə ni àni chài mbə nya'a kiri ben ə Nwià, i mbi nya'ə fəbrɛ̀ əwən ni mbə wumni mbɔ̀anəŋ ni chài mbɔ̀ə ghəmə. ³ Əne tɛ̀nɛ̀n mə kə̀b ni mbə kyeri ni chài wäd mɔ'w we niə ghà ingam ni Əzwɪ ə Nwià ə nà' i bɔ we tɛ̀ wɛ̀ ghà ni, "Ndɔn nyi igwi ə Yeso." Mə bə̀ kə̀b ni mbə kyeri ni chài wäd mɔ'w we tɛ̀ wɛ̀ ghà ni, "Yeso yi Ənùŋɛ̀sig," ni ka'i Əzwɪ ə Zeri ə ghi ni wɛ̀ gha əne.

⁴ Mine'e mbi əŋgu tikwirikwi, àyiə àmei Əzwɪ ə Zeri ə nà' mine'e mbe. ⁵ Ifà'i mbi əŋgu tikwirikwi, àyiə àmei Ənùŋɛ̀sig we mɔ' ə nà' ifà'i mbe. ⁶ Minəŋjɛ̀ ni fà' mbi əŋgu tikwirikwi, àyiə àmei Nwià we mɔ' ə ghɛ̀ə ni wäd jìm fə' əfà'i ze ni wɛ̀ nà' i bɔ. ⁷ Nwià wiə chwiə ni e Əzwɪ ə zì inga wäd mɔ'w mɔ', imbə' təŋgə̀ŋ weeri bə̀d mɛ̀jìm. ⁸ Nwià wiə nà' Əzwɪ ze niə ghɛ̀ ni bə̀d gha ingam iwe əmbi wäd mɔ'. I wiə bə̀ chə̀ àmei ənjìm Əzwɪ ze ghɛ̀ ni wi chə̀ə gha ingam ni chwiə ni wɛ̀ kyeri ənŋ. ⁹ Nwià wiə ghɛ̀ ni wäd mɔ' beri ibeni ənjìm Əzwɪ ze ə mɔ'. I wiə bə̀ chə̀ àmei ənjìm Əzwɪ ze nà' in'e'e ni vi bə̀d əwɔn əmbi wi chə̀ə. ¹⁰ Nwià wiə nà' ika əmbi wäd mɔ' ni wɛ̀ ghi inŋ yiiri. I wiə nà' in'e'e əmbi wi chə̀ə ni wɛ̀ gha ikân Nwià. I wiə nà' in'e'e əmbi wi chə̀ə ni wɛ̀ kyeri ikwepi rəbɔ' mine'e mbe ni Əzwɪ ə Zeri ə nà' rəbɔ' mbe ni chài Əzwɪ ə Zeri ə nà'ə. I wiə nà' in'e'e əmbi wi chə̀ə ni wɛ̀ gham mɛ̀ŋgam tikwirikwi. I wiə bə̀ nà' in'e'e əmbi wi chə̀ə ni wɛ̀ to'ri mɛ̀ŋgam mbe. ¹¹ Inŋ mbɔ̀ jìm yi ri əmbi Əzwɪ ze ə mɔ'. Əzwɪ ze ə zìə nà' in'e'e əmbi wäd mɔ'w mɔ' ichi ni wɛ̀ kə̀bi.

Nyamnyod mɔ' mbi isi inyod nɔnɔ'

¹² Ichi ni nyamnyod me mɔ' mbi isi inyod nɔnɔ', əne isi inyod jìm, ka mbi bə̀ nɔ' i, yiə nyamnyod mɔ'. À yi ichi ni nyamnyod Kristo ye' we. ¹³ Tɛ̀ nya'a niŋ minib ənjìm Əzwɪ ze ə mɔ'. Əne tɛ̀ fə fɔti siə nyamnyod mɔ'.

Nwiè nya'a zì Ɖzwí ze ə mɔ' iŋga ta fɪŋ, kɛ tɛ yi mɔ̀jũ kɛ bɛd ni ka'í mɔ̀jũ, kɛ tɛ yi ɪbò'ò kɛ bɛd ni ye' əni ə ighəm.

¹⁴ Chəi nyamnyod beri əmei əsi inyod ə mɔ'. Zì beri isi inyod Ɔkɔ'ɔ'. ¹⁵ Ɖwu ə mi ghà ni, "Ɔchî ni ka mɔ' yi əmi əbɔ, əne ka mɔ' yi əmi əba ri əni ə nyamnyod." Ka əze ə biri ghi i ni ti mɛd ye'í əba ri əni ə nyamnyod. ¹⁶ Ɖtɔŋ ə mi ghà ni, "Ɔchî ni ka mɔ' yi əmi ighə, əne ka mɔ' yi əmi əba ri əni ə nyamnyod." Ka əze ə biri ghi i ni ti mɛd ye'í əba ri əni ə nyamnyod. ¹⁷ Nyamnyod jɪm mi ye' ighə, zì kiə wo zu ənũ ri ye ə? Nyamnyod jɪm mi ye' ətɔŋ, zì kiə wo ŋwe'ri ighi ri ye ə? ¹⁸ Ɔchî ni zia ye' əne, Nwiè nya'a teki nyamnyod mbi isi inyod Ɔkɔ'ɔ'. Əne wɛ nya'a zì isi inyod i mɔ' mɔ' igun ə nyamnyod ze əmei ɪchî ni wɛ nya'a kəbi. ¹⁹ Isi inyod jɪm mi ye' əmei əsi ə mɔ', nji nyamnyod jɪm kiə wo ye' ri ye ə? ²⁰ Ɔchî ni zia ye' əne, isi inyod Ɔkɔ'ɔ' mbi əŋgu, àyiə nyamnyod mei mɔ'.

²¹ Chəi əni tɛ ighə ghà əmbi əbɔ ni, "Chəi mɛ kəb əwe!" Chəi əni tɛ ətu ə bə ghà əmbi iwu ni, "Chəi mɛ kəb əwən!" ²² Ənũ ni ye' əŋgu yi ni chəi əni tɛ nyamnyod fà' ɪchî chɔm ni chəi isi inyod mɔ' mbe ni ye' ighabi ni mbi ə bɔd. ²³ Isi inyod mbe ni chəi bɛd ə nɛŋə ni mbi yi ighi mɔ'ɔ', yi mbe ni tiə jɛŋgiə wumnɪə. Mbe ni chəi mbi bɔŋ ni zə, yi mbe ni tiə jɛŋgiə nɛŋgiə. ²⁴ Chəi tiə jɛŋgiə nɛŋgi isi inyod mbe ni bɔŋ ni zə. Àyiə Nwiè nya'a fə fɔti isi inyod jɪm əni mbi mɔ', əne nà' iwumni kyerŋ əmbi isi inyod mbe ni chəi bɛd ə nɛŋə ni mbi yi əghi ə mɔ'ɔ'. ²⁵ Wɛ nya'a ghɛ əne ɪmbə' tɛ əghəbrɛ ə jwi i əka' isi inyod mbe. Wɛ nya'a kəb ye' ni isi inyod jɪm nɛŋgi mbə bɔŋgɔb. ²⁶ Əsi inyod ə mɔ' ə mi ye'ə zəə ŋgə', isi inyod jɪm biri bi zə ŋgə' mbi mɛd. Mbi mi nà' iwumni əmbi əsi inyod ə mɔ', isi inyod jɪm biri gha'ri mbi mɛd.

²⁷ Tɪnɪn, mbə yiə nyamnyod Kristo, əne wəd mɔ' mɔ' rəbɔ' nən yi əba ri əni ə nyamnyod ze. ²⁸ Nwiè fə chɔ' bɛd iŋga ifeti bɛd Kristo. Mbi ritu yiə bɛd tom, mbe ni pe əni mbi be yiə bɛd ɪkən, mbe ni pə əni mbi tad yi məchwɪə-inũ, beeni mbe niə ghɛ inũ yiiri, beeni mbe niə vɪ iwɔn, beeni mbe niə wèèrɪ mbi chərə, beeni mbe niə teki ɪchî ni inũ biri yènɛ, beeni mbe niə ghəm mɪŋgam tɪkwɪrɪkwɪ. ²⁹ Bɛd mɔ̀jɪm wa kiə bɛd tom ə? Bɛd mɔ̀jɪm wa kiə bɛd ɪkən ə? Bɛd mɔ̀jɪm wa ki məchwɪə-inũ ə? Bɛd mɔ̀jɪm mbiə wa ghɛ inũ yiiri ə? ³⁰ Bɛd mɔ̀jɪm wa beri ɪne'e ni vɪ iwɔn ə? Bɛd mɔ̀jɪm mbiə wa ghəm mɪŋgam risɔ'ɔ' ə? Bɛd mɔ̀jɪm mbə wa tɔ'rɪ mɪŋgam mbe ə? ³¹ Mbə kan kəb ye' mine'e mbe ni chə mbɔ.

Mə biri chwi ɪnəŋjɛ i nən ni bɔŋ chə minəŋjɛ jɪm.

Ənũ ɪmbə' igha'í

13 Mə mi ye'ə ghəm əni mɪŋgam bɛd mɪsɔŋichũ kɛ əni iŋgam mbɛŋgɪrə, àyiə chəi mə gha' bɛd, mə yi ighabi mɛkakaŋ niə ja isi, kɛ ighabi ə ŋgɔŋ ni mbiə bu'ə. ² Mə mi beri ɪne'e ni gha ɪkən Nwiè, bə kyeri inũ jɪm mbe ni ye' ənəmə bə beri iwe jɪm, mə mi beri ɪbeni ni tɛ mə ghəm tiwum mənə, àyiə chəi mə gha' bɛd, mə yi əghi əko. ³ Mə mi nà' ighijɪm mbe ni mə beri əmbi ə bɛd ɪkwan, bə nà' ka əbei mi inyod ni mbi tɔn ə, àyiə chəi mə gha' bɛd, chəi mə biri jig əghi ə mɔ'ɔ' rəŋgu.

⁴ Ɔgha'í wiə ghɛ ni wəd yim fɪŋ. I wiə bə ghɛ ni wəd ghɛ ɪchɔm. Ka ɪgha'í wiə ghɛ i ni wəd ghɛ ədli, kɛ ni wəd gɔŋ

igɔ, kɛ ni wəd nɔ inyod. ⁵ Ka ɪgha'í wiə ghɛ i ni wəd seeni, kɛ ni wəd kəb əghi əmei əmbi i nyamnyod, kɛ ni wəd kiə sə itəm, kɛ ni wəd nuŋ inũ rɪbɔŋ jɪm mbe ni mbi ghi əni mɛd. ⁶ Chəi ɪgha'í gha' ni zə ni bɛd ghɛ inũ rɪbɔŋ. Wi kəb ye' ni bɛd ghɛ inũ ni ku'ni. ⁷ Ɔgha'í wiə kəbə ni bɛd yim fɪŋ əni inũ jɪm. I wiə ghɛ ni bɛd nũŋ fɪŋ igwi ighijɪm. I wiə ghɛ ni bɛd nuŋ ɪkɔndi wom inũ jɪm mbe ni tɛ beni. I wiə bə ghɛ ni bɛd chi inũ jɪm.

⁸ Chəi ɪgha'í ə nɔ miə. A ye' ɪmbə' ənũ ni gha ɪkən Nwiè, zia biri nwiè. A ye' ɪmbə' ənũ ni gham mɪŋgam risɔ'ɔ', zia biri nwiè. A ye' ɪmbə' ənũ ni beri iwe, zia biri bi nwiè. ⁹ Iwe we ni tɛ beri mei əkwiri əkwiri. Tɛ wiə bə ghà ɪkən Nwiè əmei əkwiri əkwiri. ¹⁰ Əni əghi ze ni bɔŋ mɔ̀nɛ ə ye'e, əze ni ye' əmei əkwiri əkwiri ə biri nim. ¹¹ Əni mə nya'ə wan kwa, mə wiə nya'ə ghəm ighabi ə wan kwa, mə wiə nya'ə kɔndi inũ ighabi wan kwa, mə nya'a beri iwe wan kwa. Əni mə nya'a kwi siə wəd kyerŋ, mə nya'a wa' inũ bɔn kwa. ¹² Tɪnɪn, əghi ze ni tiə zə ighabi ni à yi iŋga əneŋ-ifɛ yi əziŋ ni ye' əfubri əfubri, àyiə əni ə nyùmə we ni Kristo biri wiri ye'e, tɛ biri zə əmɛd tɪfɛ rɪfɛ. Tɪnɪn, mə kyeri ə Nwiè əkwiri əkwiri, àyiə əni ə nyùmə we ni Kristo biri wiri ye'e, mə biri kyeri əmɛd mɔ̀nɛ, əmei ɪchî ni mɛd bə kyeri əmi mɔ̀nɛ. ¹³ Əne inũ mbɔ tad fə ten i kɔŋ. Inũ mbe yi ənũ ni nuŋ fɪŋ igun ə Kristo, ənũ ni nuŋ ɪkɔndi wòm inũ jɪm mbe ni tɛ beni mbi ənũ ni gha' aŋgɔb. Àyiə əze ni che mbi chərə yi ənũ ni gha' aŋgɔb.

Mine'e ni gha ɪkən Nwiè mbi mine'e ni gham mɪŋgam risɔ'ɔ'

14 Mbə kywi ənywi zə ni ɪgha'í ye' əghi ze niə tin əwən wə ɪmbi. Mbə jɛŋgi kəb ye' mine'e mbe ni Ɖzwí ə Zɛŋi ə nà'ə, mɔ̀nɛ ɪne'e ni gha ɪkən Nwiè. ² Chəi wəd mɔ'ɔ' we niə ghəm iŋgam risɔ'ɔ' ə ghəm əmbi ə bɛd. I wiə ghəmə ye' əmbi ə Nwiè, ɪmbə' ighəm ni chəi wəd chərə kyeri ənũ ze ni wiə ghàə. A yi Ɖzwí ə Zɛŋi ə ghi ni wɛ gha inũ mbe ni ye' ənəmə. ³ Wəd we niə ghà ɪkən Nwiè wiə ghàə ye' əmbi ə bɛd, ɪmbə' mbi təm kàənɛ. Ɔkən we wiə tɪmbɛ mɪmɛd bə nəəriə mɪmɛd. ⁴ Wəd we niə ghəm mɪŋgam risɔ'ɔ' wiə ghɛ ni mɛd zia təm kàənɛ. We niə ghà ɪkən Nwiè wiə ghɛ ye' ni ifeti bɛd Kristo təm kàənɛ. ⁵ Mə kəb ni mbən mɔ̀jɪm gham mɪŋgam risɔ'ɔ', àyiə ənũ ni mə jɛŋgi kəb yi ni mbə gha ɪkən Nwiè. Wəd we niə ghà ɪkən Nwiè ə chə we niə ghà iŋgam risɔ'ɔ', kiri əni wəd mɔ'ɔ' ye' əŋgu niə tɔ'rɪ iŋgam we. Wɛ beri tɔ'ri ɪmbə' ifeti bɛd Kristo jɪm təm kàənɛ.

⁶ Mbi bɔŋgɔb, mə mi ye'e əsi nən tɪnɪn pə kɔ ghəm i nən əni iŋgam risɔ'ɔ', ə ze ə kiə wo weeri əwən əni ə ye ə? Chəi zia biri weeri əwən, kiri əni mə ye'e mbi ənũ ni Nwiè chwi i num, kɛ mbi ənũ ni Nwiè kəbi ni mbə kyeri, kɛ mbi ɪkən Nwiè, kɛ mbi ənũ ni kəəri əwən. ⁷ Mbə niŋ ka əbei ighi mbe ni mbiə bu' əbin əŋgu ni chəi ɪtənɛ iŋga ighi mbe, əne yi ighabi əmbari kɛ ighabi inoŋi ŋgyi, wəd kiə wo chə ri yə kyeri ɪkyi we ni mbiə bəɾə, kiri əni gɛ mɔ' mɔ' jwi əsaŋ ə? ⁸ Təŋ mi nà' gɛ ni chəi bɛd jɛŋgi kyeri, à kiə we ni biri teki inyod i wo ma' bid ə? ⁹ A yi əndəŋ əndəŋ mbi nən. Mbə mi ghəm iŋgam ni chəi wi zɛŋi, wəd kiə wo chə ri yə kyeri ənũ ze ni mbəə ghà ə?

Mbɛ mi ye'ɛ ghà ɛne, nji mbɛ mbɛià ghàmɛ ye' ɛmbi ifɛ. ¹⁰ Ka'í ɛnù ɛ birí ni tɪkwírí ìngam ɛberɛ nɔnɔ' tɪ ìnga isig, àyia chài wí mɔ' ɛbɔ' nɪ chài bɛd ɛ zu inù nɪ mbɛià ghàɛ. ¹¹ Mɛ mi ton kyeri ɛmi ìngam ɛberɛ we nɪ wɛd mɔ'ɔ ɛ ghàmɛ, ɛne mɔ' yia wɛd rɪsɔ'ɔ i bɔ, mɛd yia bɛ ɛ wɛd rɪsɔ'ɔ i num. ¹² À yí bɛ ɛndɛɗ ɛndɛɗ mbɪ nɛn. Ichí nɪ mbɛà kàɗɛ kɛb nɪ berí mɪne'e mbe nɪ ɛzwí ɛ Zeri ɛ nà'ɛ, ɛne mbɛ kywi ɛnywi zɛ nɪ mbɛ berí mɪne'e mbe nɪ ghɛ nɪ ifeti bɛd Kristo tɛm kàànɪ.

¹³ ɛne, wɛd we nià ghàm ìngam risɔ'ɔ berí kɔɗgi ɛ Nwià nɪ wɛ na' ika i bɔ nɪ wɛ to'ri inù mbe nɪ wià ghàɛ, ¹⁴ ìmbɛ' ìghɛm nɪ mɛ mi kɔɗgi ɛ Nwià ɛni ìngam risɔ'ɔ, mi ɛzwí ɛ zia kɔɗgi ɛ Nwià, àyia chài mi fɪɗ ɛni ɛnù ze nɪ mià ghàɛ. ¹⁵ ɛne, mɛ kɪa wò ghɪ ye ɛ? Mɛ birí kɔɗgi ɛ Nwià ɛni mi ɛzwí bɛ kɔɗgi ɛmɛd ìnga mi fɪɗ. Mɛ birí kweri mɪkyí nɪ yiiri ɛ Nwià ɛni mi ɛzwí bɛ kweri mɪkyí nɪ yiiri ɛmɛd ìnga mi fɪɗ. ¹⁶ À bɛ kàɗ kɔndi nɪ ɛni àwɔ ɛ yiiri ɛ Nwià ɛni ɛ ɛzwí, tɪ wɛd mɔ'ɔ we nɪ ye'e ɛka' nɛn, nɪ chài ɛtu ɛmɛd ɛ zeri ìmbɛ' ɛnù ze nɪ àwɔ ɛ ghàɛ, ghà nɪ "À yí ɛne" ichí nɪ àwɔ ɛ kɔɗgi ɛ Nwià nà'ɛ mɛben-ɛwe i bɔ ɛ? Tɪ wɛ yiiri ɛ Nwià mbɪ ne nɪ chài wɛ kyeri ɛnù ze nɪ àwɔ ɛ ghàɛ ɛ? ¹⁷ À we tɪ à nà' mɛben-ɛwe ichí nɪ ku'ni, àyia chài ɛze ɛ weeri wɛd chera we nɪ ye' ɛɗgu nɪ wɛ tɛm kàànɪ.

¹⁸ Mɛ wià nà'ɛ mɛben-ɛwe ɛmbi ɛ Nwià nɪ mɛ wià ghàm ìngam risɔ'ɔ chɛ mbɛn mɪjim. ¹⁹ Àyia ìnga ifeti bɛd Kristo, mɛ birí gha' nɪ gham inù tɛn ìmbɛ' kɛari bɛd, nɪ mbɪ birí zu itu mɪmɛd zeri, chɛ ichí nɪ mɛ birí gham inù chur' wum ɛni ìngam risɔ'ɔ.

²⁰ Mbɪ bɔɗɔb, tɪ tɛ rɪkɔndi ye'í ìghabi tɪ bɔn kwa. Mbɛ ye' ìghabi ɛ bɔn bɔd ɛni zia de inù rɪbɔɗ, àyia mbɛ berí tɪkɔndi bɛd kyerɛ. ²¹ ɛ zɪ ìnga ɛɗwà'nɛ ɛ Nwià nɪ, "ɛnùɗisig ɛ ghà nɪ,

mɛ birí chɛ ɛɗjim bɛd mbe nià ghàm ìngam risɔ'ɔ, bɛ chɛ ɛɗjim mɪchù bɛd risɔ'ɔ ghàm ɛmbi ɛ bɛd mbɔ. Ka à bɛ ye'í ɛne, chài mbɪ birí zweti ɛnù ze nɪ mià ghàɛ."

²² ɛne, ɛnù nɪ gham ìngam risɔ'ɔ yí ɛnweeni ɛmbi ɛ bɛd mbe nɪ chài mbɪ ben ɛ Kristo, ka'í ɛmbi mbe nɪ ben ɛmɛd. Àyia ɛnù nɪ gha ikɛn Nwià yí ɛmbi ɛ bɛd mbe nɪ ben ɛ Kristo, ka'í ɛmbi mbe nɪ chài mbɪ ben ɛmɛd.

²³ ɛni bɛd mɪjim rɪnga ifeti bɛd Kristo ye'e bòmni, ɛne wɛd jim kɔ gham ìngam risɔ'ɔ, ka bɛd mbe nɪ chài ɛbɔ' ifeti we, kɛ mbe nɪ chài mbɪ ben ɛ Kristo nɪ ye'e nyi, wa birí gha ɛ ni mbɛ fɛ be ɛ? ²⁴ Àyia bɛd mɪjim mi ye'ɛ ghà ikɛn Nwià, ɛne we nɪ chài wɛ ben ɛ Kristo, kɛ we nɪ chài ɛmɛd ɛbɔ' ifeti bɛd Kristo ye'e nyi, wɛd jim birí ghɪ wɛ kyeri nɪ tɛ wià ghɛ inù rɪbɔɗ, ɛne inù jim mbe nɪ mbɛà ghàɛ birí sa' ɛmɛd. ²⁵ Inù mbe nɪ ye' ɛnɛmɛ ìnga fɪɗ mɛd birí jwi ɛsarɛ. ɛne wɛ birí gundi ɛ si wumni ɛ Nwià ghà nɪ, "À yí rɛsɪ' nɪ Nwià wɛ mbɪ nɛn."

Ichí nɪ inù berí yèn ìnga ifeti bɛd Kristo

²⁶ Mbɪ bɔɗɔb, tɪ gha nɪ ye ɛ? ɛni mbɛ bomni, wɛd mɔ'ɔ na' ikyí, wɛ chera chwi ɛnù, wɛ chera gha ɛnù ze nɪ Nwià gha i bɔ, wɛ chera gham ìngam risɔ'ɔ, wɛ chera to'ri ìngam we. Mbɛ sià ghɛ inù jim ìmbɛ' mbɛn mɪjim

tɛm kàànɪ. ²⁷ Wɛd mɔ'ɔ mi kɛb gham ìngam risɔ'ɔ, mbɪ ye' àmei mɛbe, kɛ mbɪ mi nɔ', mbɪ ye' mɪtad. Wɛd mɔ' mɔ' ghamà nà' ɛpan ɛmbi wɛ chera. Wɛd chera to'ri mɪngam mbe. ²⁸ À mi ye' nɪ chài wɛd nɪ to'ri, wɛd mɔ' mɔ' rɛbɔ' bɛd mbɔ kɛm rɛzià ìnga ifeti. Wɛ sià ghàm àmei ɛmbi i ìnyod fɔri ɛmbi ɛ Nwià. ²⁹ Bɛd ikɛn mɛbe kɛ mɪtad ghamà. ɛbù' ɛ bɛd ɛ jengi kɔndi mbɛ itu ìmbɛ' inù mbe nɪ mbɛià ghàɛ. ³⁰ Nwià mi ghà ɛnù ɛmbi wɛd mɔ'ɔ we nɪ chub ɛ si, we nɪ kɛ' tɛm rɛzià kɛm rɛzià.

³¹ Mbɛn mɪjim mbe tɪ mbɛ ghà ikɛn Nwià i mɔ' mɔ', ìmbɛ' wɛd jim kwɛmbi ɛnù. ɛze ɛ birí ghɛ mbɛ tɪmbɛ mbɛ bɔɗɔb. ³² Bɛd mbe nià ghà ikɛn Nwià mbe tɪ mbɪ ghɪ nɪ mbɛ izwí zuuni ɛwɛn, ³³ ìmbɛ' ìghɛm nɪ ka Nwià yí i Nwià nià bùnrɛ isi. Mɛd yia Nwià nià kɛb ɛbɔrɛbɔd.

Ichí nɪ zia ye' ìnga tɪfeti bɛd Nwià mɪjim, ³⁴ mɛyi kɛm rɛzià ìnga rɪfeti. Chài mbɪ ben nɪ mbɪ ghamà, àyia mbɪ berí zuuni mbe mɪnom ichí nɪ zia ye' ìnga tɪkɛ rɪ Mose. ³⁵ Mbɪ mi kɛb kyeri ɛnù ɛ mɔ'ɔ, mbɪ biiri ɛmbi mbɛ mɪnom ìnga nɛb, ìmbɛ' ìghɛm nɪ à yí tɛnɪd ɛtu ɛmbi ɛyi nɪ ghàm ìnga ifeti bɛd Kristo.

³⁶ Ìngam Nwià wa nya'a kɔ rɪ nɛn ɛ? Kɛ à wa kɛ àmei i nɛn nɪ wɛ fɛ pe ɛ? ³⁷ Wɛd mɔ'ɔ mi kɔndi nɪ tɛ yia wɛd ìkɛn, kɛ nɪ mɪne'e mbe nɪ ɛzwí ɛ Zeri ɛ nà' i mbɪ ìnga mɛd, wɛ kyeri nɪ ɛnù zɔ nɪ mià ɗwà'nɛ i nɛn yí ikɛ ɛnùɗisig. ³⁸ Wɛd mɔ'ɔ mi tɛnɛn ɛnù zɔ, Nwià birí bi tɛni ɛmɛd. ³⁹ ɛne, kyia bɔɗɔb, mbɛ kɛɗ zɪ ɛtu nɪ zɛ nɪ mbɛ ghà ikɛn Nwià, àyia tɪ mbɛ tɛmni ɛ ɛnù nɪ gham ìngam risɔ'ɔ. ⁴⁰ Mbɛ ghɪ inù jim ichí nɪ ku'ni bɛ beeni ɛbɔ' iwarɛ inù.

ɛnù ìmbɛ' ichí nɪ Kristo nya'a zwemà

15 Mbɪ bɔɗɔb, mɛ wià kɛb nɔnɔ' mbɛ itu ìmbɛ' ikɛn chòm we nɪ mɛ nya'a gha i nɛn, mbɛ zu bení, ɛne fɛ tɛm ìgun kàànɪ. ² Mbɛ birí jwɛ rɛɗgɛ' ɛɗjim ikɛn chòm wɔ ɛwɔ ze nɪ mbɛ yim ìngam Nwià we nɪ mɛ gha i nɛn wɛ kàànɪ. Mbɛ mi ton ghɪ ɛ ɛne, nji inù mbe nɪ mbɛ bení yí ɛtu ɛkɔ.

³ ɛnù ɛ kyerɛ rɪtu ze nɪ mbɪ nya'a gha i num, mɛ nya'a bɛ ghà i nɛn. ɛnù ze yí nɪ Kristo nya'a kwi ìmbɛ' mba inù rɪbɔɗ, ichí nɪ mbɪ nya'a ɗwà'ni ìnga ɛɗwà'nɛ ɛ Nwià.

⁴ Mbɪ nya'a twerɛ ɛmɛd, ɛne Nwià nya'a zwemni ɛmɛd ɛni ìni nya'a che itad, ichí nɪ mbɪ nya'a ɗwà'ni ìnga ɛɗwà'nɛ ɛ Nwià. ⁵ Wɛ nya'a jwɛ ifɛ Pità, † bɛ jwɛ ifɛ bɛd tom mbe wum chòb rɪbe. ⁶ À nya'a ɛni ɛ nyùmɛ chera, wɛ nya'a jwɛ ìghɛm we mɔ' ifɛ bɛd mbe nɪ nya'a beeni ɛbɔ' mɛd. Bɛd mbe nya'a chɛ rɪ ɛni ɛkɪ ɛtɛn. Mɪmɛd mɛnɔnɔ' mbɛi kɪri ikɛ, ka à bɛ ye'í nɪ mbɪ mɔ'ɔ fɛ kwi.

⁷ Wɛ nya'a bɛ yí jwɛ ifɛ Jems. ɛni ɛgha ɛ nya'a saari, wɛ nya'a bɛ jwɛ ifɛ bɛd tom mɪjim. ⁸ Wɛ nya'a si nwià jwɛ ɛni mi ifɛ. Mɔ' yí ìghabi ɛ wɛd nɪ mbɪ nya'a gywi nɪ chài nyùmɛ nya'a kɪri ku'.

⁹ À yí ɛne ìmbɛ' ìghɛm nɪ rɛbɔ' bɛd tom Kristo mɪjim, mɔ' yia we nɪ kɛ chɛ. Chài mɛ ku' nɪ tɪ mbɪ tɔɗ ɛmi ɛni ɛ wɛd tom, ìmbɛ' ìghɛm nɪ mɛ wià nya'a nwendɪ rɪkyeri-iwu bɛd mbe nɪ nya'a ìnga ifeti bɛd Nwià. ¹⁰ Mɛ yia wɛd we nɪ mɛ ye' wɛwɛn ɛɗjim ìchòm Nwià. Chài ìchòm we nɪ Nwià nya'a ghɛ ɛni ɛ num nya'a che ɛtu ɛkɔ. Àyia

† Ìnga ìɗwà'nɛ ɛnun mɔ'ɔ, ikum we yí nɪ Sefàs.

mə nya'a fà' rikã chë mîmăd mijîm. Ka à bè ye'i ni ka'i mɔ nya'a fà'i, àyiə Nwiə nya'a che ənjîm ðchòm məd ghî mə fà'. ¹¹ Əne yi ni kî à ki ñngam Nwiə we ni mə nya'a ghàə, kî we ni mîmăd nya'a ghàə, ənû ni ye' əngju yi ni mbə nya'a zu beni.

Ənû imbə' ichî ni ivi bəd biri zwemə

¹² Mbi mi ye'ə ghàə ni Nwiə nya'a zwemni ə Kristo, nji zia si wiri chë ri yè ni bəd mɔ'w rəbɔ' nən ə ghà ni chəi bəd biri zwemə ə? ¹³ À mi ye' ni chəi bəd biri zwemə, əne chəi Nwiə nya'a bə zwemni ə Kristo. ¹⁴ À mi bə ye' ni chəi Nwiə nya'a zwemni ə Kristo, nji ñngam Nwiə we ni tiə ghàə yi ətu əkō. Ə ibeni yiə bə ətu əkō. ¹⁵ Zia mi niə ye' əne, nji zia chwi ni tî wiə ghà inû ni chəi Nwiə nya'a ghî, imbə' ighəm ni tî nya'a gha imbə' əməd ni wî nya'a zwemni ə Kristo. Əne chəi wî nya'a zwemni əməd, əwù ze ni à yi rəsî' ni chəi ivi bəd biri nɔ zwemə. ¹⁶ À mi ye' ni chəi ivi bəd biri nɔ zwemə, əne chəi Nwiə nya'a bə zwemni ə Kristo. ¹⁷ À mi ye' ni chəi Nwiə nya'a kaŋ zwemni ə Kristo, nji ichî ni mbə nuŋ fîŋ igun ə Kristo yi ətu əkō, nji mbə mbiə bə kiri ghî inû ribòŋ. ¹⁸ Əne yi ni bəd mbe ni nya'a be ben ə Kristo bɔŋ kwi fə nim. ¹⁹ Ənû ze ni tiə nùŋə fîŋ igun ə Kristo wòmə mi ye'ə nwiə àmei əni ðtènɛ wɔ, nji bəd biri kən əni ə na chë ichî ni mbi biri kən əni ə bəd cherə.

²⁰ À yi rəsî' ni Nwiə nya'a zwemni ə Kristo. À yiə bə rəsî' ni Kristo yiə wəd ritu ni Nwiə zwemni rəbɔ' bəd mbe ni nya'a fə kwi. ²¹ Ichî ni ivi nya'a ye'e ñnga isig im-bə' ənû ze ni wəd mɔ' nya'a ghî, əne bə ənû ni zwemə fə bə ye'e imbə' ichî ni wəd cherə nya'a zwemə. ²² Bəd mîjîm berî kwi ichî ni mbi ye' əni ifɔtî mbi Adəm, əne bə bəd mîjîm biri chub ikã ichî ni mbi ye' əni ifɔtî mbi Kristo. ²³ Nwiə biri zwemni wəd mɔ' mɔ' iwan iwan. Wəd ritu we ni wî zwemni yiə Kristo. Əni Kristo wiri ye'e, wî biri beeni zwemni bəd mbe ni ye' mbi Kristo. ²⁴ Əni wî ghî əne inwî biri si ye'e. Əni ə nyùmə we, Kristo biri nimni izwî jîm mbe ni ye' ikaŋ, nimni izwî jîm mbe ni ye' ñnga ifə bə nimni izwî jîm mbe ni ye' ñnga isig, si nà' ənû ifɔn əmbi ə Nwiə Mbă'. ²⁵ Kristo berî tumbi isig pè əni wî fə nuŋ mbi bəd pən mijîm əton mbi iwu. ²⁶ Wəd pən we ni wî biri si nwiə nimni yi ivi. ²⁷ Ə zî ñnga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, "Nwiə fə nùŋ ighijîm əton iwu iməd." Zia mi ye' ñnga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, "Nwiə fə nùŋ ighijîm əton iwu iməd," əne zia zəŋ ni chəi Nwiə əbɔ' ighî mbe. À yiə məd zia nuŋ ighijîm əton ə Kristo. ²⁸ Əni Nwiə fə nuŋ ighijîm əton məd, Wan zia biri chub əton ə Nwiə we ni nya'a nuŋ ighijîm əton məd, imbə' Nwiə ye' igwi ighijîm bə tumbi ighijîm.

²⁹ À mi ye' ni chəi Nwiə biri zwemni bəd, nji əton ni bəd ə niŋə minib əni ikum bəd ni fə kwi kî imbə' ə yè ə? À mi ye' ni chəi Nwiə biri nɔ zwemni bəd, nji bəd kîə niŋə minib əni ikum mîmăd imbə' ə yè ə? ³⁰ Ngs' kîə beeni əbɔ' na əni mînyùmə jîm imbə' ə yè ə? ³¹ Mbi bɔŋgɔb, mə wî ichû ivi ini jîm! Əne yi imbə' ighəm ni mə wiə goŋ igɔ' imbə' əwən ichî ni tî ye' əni ifɔtî mbi Kristo Yeso a Ənùŋisig. ³² À mi ye' ni mə kaŋ kə' zòŋ mbi ə "nyam ri tɔɔ" ə Efesùs, ichî ni bəd mîsɔŋichû ə kɔndiə, nji njiŋ ni mə biri jig kî ə ye ə? À mi ye' ni chəi

Nwiə biri zwemni bəd, nji tî ghi ənû ze ni mbi ŋwa'ni ni,

"Tî jig bə nɔ,

imbə' ighəm ni isɔ tî biri kwi."

³³ Tî wəd mɔ'w tambi i əwən, àyiə mbə kyeri ni: "Misə' ribòŋ mbiə chəkîə bəd chòm." ³⁴ Mbə wiri kɔndi mbə itu kwà' ichî chòm. Tî mbə wiri ghi ə inû ribòŋ. Chəi bəd mɔ'w rəbɔ' nən kyeri ə Nwiə. Mə wiə ghà ənû zî imbə' na' tîŋid itu i nən.

Nyamnyod ni bəd biri zwemə mbi ziwən.

³⁵ Wəd mɔ'w biri biiri ni, "Nwiə kîə wo zwemni ivi bəd ri ye ə? Mbi biri berî ikwi nyamnyod wi ə?" ³⁶ Àwò yi əneŋ! À mi kon fitam, ka fi biri gwed i kiri əni fi fə bə kwi. ³⁷ Ka əghi ze ni à koni biri ye' àmei əzi əwən əwù ze ni zia fə kwi. À kon àmei fitam, ighəm à yi fitam kywi kî fitam əghi ə cherə. ³⁸ Nwiə wiə nà' inyod əmbi fitam ichî ni wî nya'a nuŋi. I wiə nà' inyod əmbi fitam igwi ichî ni zia ku' əmbi fitam fe. ³⁹ Ka nyamnyod jîm yi i ikwi mɔ'. Ikwi mɔ'w yi əmbi ə bəd, ikwi cherə yi əmbi ə nyam, ikwi cherə yi əmbi rinən, ikwi cherə yi əmbi əgwi. ⁴⁰ Ighi mbe ni ye' ikaŋ mbi əngju, ighi mbe ni ye' igwi ə si mbiə bə əngju. Àyiə ighi mbe ni ye' ikaŋ mbiə teeniə əni ə ikwi ichî, mbe ni ye' ə si mbiə bə teeniə əni ə ikwi ichî. ⁴¹ Nyùmə wiə te əni i ikwi ichî, imig wiə te əni i ikwi ichî, tîtəmi bə te əni ə ikwi ichî. Ichî ni fitəmi fibi ə teə ə kwepi ri əni ichî ni fi cherə ə bə teə.

⁴² À yi ichî ni zia biri ye' we əni ə nyùmə we ni bəd biri zwemə. Əghi ze ni mbi kon ə zia kwia. Ka əze ni mbi nɔ ikaŋ ə zia nɔ kwi i. ⁴³ Əni mbi koni, chəi əghi ze ə bɔŋi, àyiə əni mbi nɔ ikaŋ, əghi ze ə biri te. Əni mbi koni, əghi ze ə bɔd, àyiə əni mbi nɔ ikaŋ, əghi ze ə biri kà. ⁴⁴ Əni mbi koni, əghi ze ə berî nyamnyod əgɔ, àyiə əni mbi nɔ ikaŋ, Əzwî ə biri ye' ñnga nyamnyod ze. ⁴⁵ Ə zî ñnga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, "ðtènɛ wiə nya'a ñnga Adəm ni nya'ə wəd ritu." Adəm we ni si nwiə yi Əzwî niə nà' ðtènɛ. ⁴⁶ Ka'i nyamnyod ze ni Əzwî ə ye' ñnga ni Nwiə nya'a be teki. Nwiə nya'a bə teki nyamnyod əgɔ, beeni teki ze ni Əzwî ə ye' ñnga. ⁴⁷ Nwiə nya'a teki mbanjə ritu əni richa'. Məd yiə si. Mbanjə ze ni beeni yi rikaŋ. ⁴⁸ Bəd mbe ni mbi teki əni richa', yi ighabi ə mbanjə ze ni mbi nya'a teki əni richa'. Mbe ni ye' bəd rikaŋ, yi ighabi ə mbanjə ze ni ye' ikaŋ. ⁴⁹ Ichî ni tî ye' ighabi ə mbanjə ze ni mbi nya'a teki əni richa', əne bə tî biri bi ye' ighabi əməd we ni ye'e rikaŋ.

⁵⁰ Bɔŋgɔb, ənû ze ni miə ghà i nən yi ni, chəi əghi ze ni berî nyamnyod bə berî ənəm ə ze tî zia jig ənû ifɔn ə Nwiə. Chə bəi əghi ze niə kwia ə ze tî zia jig ighi mbe ni chəi mbiə kwia.

⁵¹ Mbə zweti mə gha ənû ni ye' ənəmə i nən. Ka mba mijîm biri kwi a, àyiə Nwiə biri kwepi mbə mijîm ⁵² əni ikə nyumə. Zia biri ghî ighabi ichî ni wəd ə gwipə əghə. Ənû zî ə biri ghî əni ə nyùmə we ni tənŋ ze ni si nwiə biri ghəm, imbə' ighəm ni tənŋ biri ghəm, Nwiə nɔ ivi bəd əne chəi mbi biri nɔ wiri kwi. Wî biri bi kwepi əwa. ⁵³ Əghi ze niə kwia ə biri beŋ əni əze ni chəi zia kwia. Nyamnyod zî niə kwia biri beŋ əni ze ni chəi zia kwia. ⁵⁴ Əni əghi ze niə kwia ə fə beŋ əni əze ni chəi zia kwia,

nyamnyod ze nià kwia bè beŋ ɔni ze ni chài zia kwia, iŋgam Nywiè we ni mbi ŋwa'ni biri jwɛ ɔni rasi' ni, "Nywiè fə baŋ ivi nimni."

⁵⁵ "Ivi, chài à biri wiri baŋ bəð ə?"

Ivi, mbe mɛtɛg mbi ə?"

⁵⁶ Mitig mbe ni ivi ə niŋə zwiiriə bəð yi inû ribòŋ. Inû ribòŋ mbiə niŋ ika ri ɔni tikə ri Mose. ⁵⁷ Ayiə tɛ nà' maben-əwe əmbi ə Nywiè ni ghi ni tɛ baŋ inû ribòŋ ənjim à Ənùŋɛsig Yeso Kristo!

⁵⁸ Əne mbi bɔŋgɔb ni mə gha'i kwà' riŋgə', mbə təm kàànɛ. Ti mbə ben ə ni əghi ə mɔ'ɔ chɪ' əwən. Mbə fa' əfà'ɪ ze ni Ənùŋɛsig zi iŋga tə rikyeri-ibɔ. Mbə fa' əne wò imbi. Mbə mi ye'e ghi əne, mbə kyeri ni chài ɔnù ə mɔ'ɔ ze ni mbə ghi əmbi Ənùŋɛsig ə biri che ətɔ əkɔ.

Ənù ni chob ikab imbə' weeri bəð Nywiè ə Jèrusalèm

16 Tɛnɪn, mə kəb gha imbə' ɔnù ni chob ikab imbə' weeri bəð Nywiè. Mbə ghi ɔnù ze ni mə nya'a ghà əmbi rifeti bəð Kristo te ni ye' ə Gàlesià. ² Ənù ze yi ni: ini Sɔndè jim, wəð mɔ' mɔ' rəbɔ' nən chi inun ikab mɔ'ɔ rəbɔ' we ni wɛ fà'ɪ, nùŋ, imbə' ɔni mə ye'e, ti mbə wiri chob ə ikab we. ³ Əni mə ye'e, mə biri ŋwa'ni imbə' bəð mbe ni mbə chɔ'ɔ, əne tom mɛməd ni mbi wo nà' ikab we ni mbə chob ə Jèrusalèm. ⁴ Ziə mi chwi ni mə bə wò, mbi biri yen mbi num.

Pɔl nya'a taŋ ni tə biri wò ə Kɔrèn

⁵ Mə biri ye'e əsi nən ɔni mə fə che ə Məsèdonià, imbə' ighəm ni mə fə teki ni mə biri chə ə Məsèdonià. ⁶ Ighəm mə biri chubi mbi nən ɔni ikə nyùmə, kɛ mə bè chub əwɔ ɔni ə nyùmə we ni ifə ə kɔ əku, imbə' mbə weeri chà əmi əsi ze ni miə wòð. ⁷ Mi rika kəb əmi ni zə əwən tɛnɪn ɔni miə chəè. Mə kəŋ kəb chubi mbi nən ɔni əgha ni tɔ saari, əne yi əwù ze ni Ənùŋɛsig beni. ⁸ Ayiə rɛnɪn, mə biri kiri chub ə Efesùs pè ɔni ə Pentekòs, ⁹ imbə' ighəm ni əpan ə chòm ə fə jwɛ i num ni mə fa' əfà'ɪ ə kyeri, ayiə chài bəð mɛnɔnɔ' kəbi ni mə fa' əfà'ɪ ze.

¹⁰ Timotì mi ye'e, mbə zə ni wɛ chub ichi chòm əka' nən. Məð wiə fà' əmbi Ənùŋɛsig ichi ni mɔ' ə bə fà'ə.

¹¹ Ti wəð mɔ'ɔ təni i əməd. Mbə weeri əməd ni wɛ yèn ɔni əbɔrəbɔd ɔni wiə wiriə bəndzə ye'e əsi num. Mə wiə wòm əməd ni wi ye'e mbi ə bɔŋgɔb cherə mbe ni ben ə Kristo.

¹² À ye' imbə' wa aŋgɔb Àpolòs, mə wiə nya'a kəŋə ghà i bɔ ni məð mbi ə bɔŋgɔb cherə ye'e əsi nən. Chài wɛ kəb ni ye'e tɛnɪn, ayiə wɛ biri ye'e ɔni ə nyùmə we ni wɛ beri əpan.

¹³ Mbə we əwən. Mbə nùŋ fɪŋ ni kaani igun ə Kristo. Ti mbə bɔ ə. Mbə təm kàànɛ. ¹⁴ Mbə ghi inû jim ɔni igha'ɪ.

¹⁵ Mbi bɔŋgɔb, mbə nya'a fə kyeri ə ni inəbi Stefanàs yiə nya'a inəbi ritu ni nya'a ben ə Kristo ə Àkaiyà. Mɛməd nya'a fə swen ə inyod ni fa' əmbi ə bəð Nywiè. Əne mə wiə bu' i bɔ i nən ni, ¹⁶ mbə zuuni bəð ighabi mɔbɔ, bə zuuni wəð jim we niə fà'ə bə nwi' inyod mbi nən ɔni əfà'ɪ zɔ. ¹⁷ Mə nya'a kəŋ gha' əku ɔni Stefanàs mbi Fɔtunatùs fɔri ə Àkaiçùs nya'a ye'e, imbə' ighəm ni mbi nya'a fa' əfà'ɪ ze ni, à ki ni mbə nya'a əgha mbi num, nji mbə nya'a fà'. ¹⁸ Mbi nya'a ghi mi fɪŋ zùtɛ ichi ni mbi nya'a bə ghi tən zùtɛ. Ziə bɔŋ ni bəð kyeri ni mɛməd mbiə fà' əfà' ə chòm.

¹⁹ Tifeti bəð Kristo te ri əbà əberŋ ze ri ə Esià chà'rɛ əwən. Àkwilà mbi Priskà † mbi ifeti bəð Kristo we niə nyi iŋga nəb mɛməd bə chà'rɛ əwən kwà' ichi chòm ɔni ikum Ənùŋɛsig. ²⁰ Bəð mɛjim mbe ni ben ə Kristo chà'rɛ əwən. Mbə cha'rɛ wəð mɔ' mɔ' kwà' ichi chòm. Mbə cha'rɛ əne chwi igha'ɪ we ni ye' əka' bəð Kristo.

²¹ À yiə mɔ' Pɔl kaŋ ŋwa'ni ə chà'rɛ zɔ ɔni mi əbɔ. ²² À mi ye' ni chài wəð mɔ'ɔ gha' Ənùŋɛsig, ndɔn yi zi məð. A Ənùŋɛsig, ye'e!

²³ Ənùŋɛsig Yeso ghi ɛchòm ɔni ə nən.

²⁴ Mə gha' mbən mɛjim ichi ni tɛ ye' ɔni ifɔti mbi Kristo Yeso. À yi əne.

† I mbiə tɔŋ əməd iŋga iŋwà'nɛ mɔ'ɔ ni Prisià.

2 Kòrèn

Ìnù imbè' èṅwà'nì z̄

À yìè P̄l n̄yá'á ṅwá'nì èṅwà'nì z̄. W̄i n̄yá'á ṅwá'nì ṅga èghàm əwu iwum t̄an chɔb rit̄an əni mbi n̄yá'á gywi ə Yeso. W̄i n̄yá'á ṅwá'nì əmbi ifeti b̄əd Kristo we ri ə Kòrèn. W̄i n̄yá'á ṅwá'nì əni ə nyùmè we ni w̄i n̄yá'á chub əbà əbeṅ ze ri ə Màsèdonià. W̄i n̄yá'á ṅwá'nì əni əkɔb ə nyùmè mɔ'ɔ ze ni ch̄ai w̄i n̄yá'á əni ənù ə mɔ' mbi ə b̄əd Kristo mbe ri ə Kòrèn. B̄əd mɔ'ɔ r̄iṅga ifeti we n̄yá'á chu' əməd əsaṅ əsaṅ ni ka məd yi i wəd tom Kristo r̄asi'. Àyìè ṅga ṅnù mbe ni w̄i n̄yá'á ṅwá'nì, w̄i n̄yá'á kaṅ gha' r̄iṅgə' ni zə ni mbi n̄yá'á fə mààṅṅ t̄aṅ ze.

ṅga əbà ritu əni èṅwà'nì z̄, P̄l n̄yá'á ghà ich̄i ni w̄i n̄yá'á chubə mbi ə b̄əd Kristo mbe ri ə Kòrèn. W̄i n̄yá'á tò'r̄i əton ni w̄i n̄yá'á wiiri ṅgam n̄yá'á əni mbi n̄yá'á z̄m əməd. W̄i n̄yá'á b̄ə tò'r̄i əton ni b̄əd r̄iṅga ifeti we n̄yá'á ton èf̄a'í əməd. W̄i n̄yá'á b̄ə gha' ni zə ni ich̄i ni w̄i n̄yá'á n̄yá'á əne ə n̄yá'á gh̄i mbi beṅ t̄aṅ.

ṅga əbà èṅwà'nì ze ni beeni, w̄i n̄yá'á bu' ibɔ əmbi ə b̄əd Kristo mbe ni mbi na' ikab mbi weer̄i b̄əd Kristo mbe ni n̄yá'á b̄əd ikw̄aṅ ə Jùdeyà.

ṅga əbà èṅwà'nì ze ni si n̄wiè, P̄l n̄yá'á f̄è e ətu ighabi ə wəd tom Kristo ri əmbi ə b̄əd mɔ'ɔ mbe ni n̄yá'á ghàè ni mbə yìè b̄əd tom Kristo r̄asi'. Mbi n̄yá'á chu' ə P̄l ni məd yìè wəd tom Kristo m̄ghab.

Itu ṅnù ṅga èṅwà'nì z̄

P̄l chà'r̄i b̄əd Kristo b̄ə nà' m̄aben-əwe əmbi ə N̄wiè 1.1-11

Ich̄i ni P̄l n̄yá'á chubi mbi ifeti b̄əd Kristo we ri ə Kòrèn 1.12-7.16

Ikab we ni mbi n̄yá'á feti əmbi ə b̄əd Kristo mbe ri ə Jùdeyà 8.1-9.15

P̄l n̄yá'á chwi ni t̄a yìè wəd tom Kristo r̄asi' 10.1-13.10

Ìnù ni si n̄wiè 13.11-13

Èchà'r̄i

1 À yìè m̄ P̄l, ni m̄è ye' wəd tom Kristo Yeso ich̄i ni N̄wiè k̄abi, ṅwá'nì èṅwà'nì z̄.

Mə wiə ṅwá'nì əmbi ifeti b̄əd N̄wiè we ni ye' ə Kòrèn. Mə wiə b̄ə ṅwá'nì əmbi ə b̄əd N̄wiè mijim mbe ni ye' əbà əbeṅ ze ri ə Àk̄aiyà. M̄ mbi Timotì ni ye' wa aṅgɔb chà'r̄i əwən. ² N̄wiè a Mb̄á' mbi Ènùṅs̄ig Yeso Kristo gh̄i ìch̄òm əni ə n̄ən b̄ə nà' əbɔr̄əbɔd ì n̄ən.

P̄l nà' m̄aben-əwe əmbi ə N̄wiè

³ T̄i yiiri ə N̄wiè ni ye' Mb̄á' a Ènùṅs̄ig Yeso Kristo. Məd yìè Mb̄á' niè d̄iir̄iè b̄əd. Məd yìè b̄ə ə N̄wiè we niə n̄əriə b̄əd əni m̄inyùmè j̄im. ⁴ Məd wiə n̄əri əwa əni m̄inyùmè j̄im mbe ni t̄i ye' əṅgə', imbè' mb̄a mbe t̄i ri b̄ə n̄əri b̄əd mbe ni ye' ṅga t̄ikw̄iri ṅgə' j̄im. T̄i n̄əri m̄im̄əd ich̄i ni N̄wiè ə b̄ə n̄əri əwa. ⁵ T̄i wiə z̄ə ṅgə' əni ṅnù n̄ɔɔ' ich̄i ni Kristo n̄yá'á b̄ə z̄ə, əne əṅj̄im ə Kristo, N̄wiè wiə n̄əri əwa əni m̄in̄əṅj̄i n̄ɔɔ'. ⁶ T̄i mi ye'ə z̄ə ṅgə', n̄ji t̄i wiə z̄ə imbè' əwən, imbè' N̄wiè n̄əri əwən b̄ə ch̄i əwən r̄əṅgə'. N̄wiè mi ye'ə n̄əri əwa, n̄ji w̄i bir̄i bi n̄əri əwən, imbè' mbə nyi'ə b̄ə yim f̄iṅ əton ikw̄i ṅgə' we ni mb̄a ə b̄ə z̄ə. ⁷ Ch̄ai əgh̄i ə mɔ'ɔ ni t̄i z̄iə ch̄i' ik̄ondi we t̄i n̄ṅ igw̄i n̄ən, imbè' ighàm ni t̄i kyeri ni ich̄i ni mb̄ə z̄ə ikw̄i ṅgə' ze ni mb̄a ə b̄ə z̄ə, yìè b̄ə ich̄i ni N̄wiè ə n̄əri əwən ich̄i ni wiə b̄ə n̄əri əwa.

⁸ Mba b̄ɔṅgɔb, t̄i k̄əb ni mbə kyeri ṅgə' ze ni t̄i n̄yá'á z̄ə ṅga əbà əbeṅ ze ri ə Esià. Ìkom we ni mbi n̄yá'á z̄i

igw̄i na n̄yá'á kaṅ faṅ b̄ə n̄id k̄əb nyem əwa. W̄i n̄yá'á gh̄i t̄i k̄ondi ni ch̄ai t̄i bir̄i wir̄i chub ik̄a. ⁹ À yì r̄asi' ni ə z̄iə n̄yá'á ighabi ni mbi n̄yá'á fə sob ni mbi zwiiri əwa. Ənù z̄i ə n̄yá'á gh̄i imbè' t̄i ri z̄i a mba ṅnù ṅga ta rikyeri-ibɔ. Z̄iə n̄yá'á gh̄i imbè' t̄i z̄i mba ṅnù ye' ṅga rikyeri-ibɔ N̄wiè we niə z̄wemniə b̄əd. ¹⁰ Məd we ni n̄yá'á ch̄i əwa r̄iṅga ṅgə' rib̄ṅ ze ni n̄yá'á niṅ zwiiri əwa, bir̄i kir̄i wo imbi ch̄i əwa. T̄i fə n̄ṅ ta rik̄ondi igw̄i məd ni w̄i bir̄i kir̄i yi ch̄i əwa r̄əṅgə' ¹¹ ich̄i ni mb̄ə k̄ṅṅṅ ə N̄wiè igw̄i na. Mbə mi gh̄i əne, b̄əd m̄in̄ɔɔ' bir̄i na' m̄aben-əwe əmbi ə N̄wiè imbè' əwa, imbè' ighàm ni w̄i bir̄i wiiri ək̄ṅṅṅ ə b̄əd m̄in̄ɔɔ', əne nà' əgh̄i ze ni mbi k̄ṅṅṅ əməd n̄ən.

P̄l n̄yá'á kwepi ṅnù mbe ni w̄i n̄yá'á t̄aṅ

¹² T̄in̄in, ənù ze ni tiə goṅ iḡṅ ṅun yi ni, ta f̄iṅ ə zeṅ ni t̄i wiə gh̄i ṅnù ni zeṅi mbi ni t̄i wiə b̄ə gh̄i ṅnù mbe ni ye' mbi r̄asi' ich̄i ni t̄i ye' ṅga isig, mààṅṅ ich̄i ni t̄i ye' əka' n̄ən. À yì ìch̄òm we ni N̄wiè n̄yá'á gh̄i əni ə num n̄yá'á gh̄i ni m̄è gh̄i əne, ka' iwe b̄əd m̄is̄ɔṅch̄i. ¹³ T̄i n̄yá'á ṅwá'nì àmei ṅnù mbe ni mbə mi f̄oṅ, mbə itu bir̄i zeṅ. Mi ik̄ondi yi ni mbə bir̄i j̄eṅṅi kyeri ṅnù mbe ij̄im. ¹⁴ Ch̄ai mb̄ə kir̄i j̄eṅṅi kyeri əwa. Mbə bir̄i j̄eṅṅi kyeri mbə itu zeṅ əni ze ni Ènùṅs̄ig Yeso bir̄i wir̄i ye'e, imbè' mb̄ə goṅ iḡṅ imbè' əwa ich̄i ni tiə b̄ə goṅ imbè' əwən.

¹⁵ Əni m̄è n̄yá'á kyeri əne, m̄ə n̄yá'á k̄əb ni m̄ə bir̄i be ye'e əsi n̄ən imbè' mb̄ə ber̄i əbɔr̄əbɔd ighàm be. ¹⁶ Mə wiə n̄yá'á k̄əb̄ə ni m̄ə bir̄i ch̄è mo əwən əni miə w̄ə ə

Màsèdonià bè fɔri ɔni miə wìrè bèndìè, imbè' mbè weeri chà ɔmi ɔni miə wò ə Jùdeyà. ¹⁷ Mə wa nya'a taŋ ɔnù zɔ mbìə fɪŋ rìbe ighabi ə wəd niə feri feri ə? Mə wiə wa taŋ inù ichì ni béd mɔ̀sɔ̀ŋichù ə taŋ ə, ni tɛ mə ghà ni, "Ee, ee," bə wiri berɔ ghà ni, "Chə, chə" əmei əwu əwəŋ ə? ¹⁸ Nwiè wiə kà' inù bə ghìè, ɔne ka ɪŋgam we ni tiə ghà i nən yì i ɔnù ni gha ni "Ee" kè ɔnù ni gha ni "Chə," ¹⁹ imbè' ighəm ni ka Yeso Kristo ni ye' Wan Nwiè we ni mɔ̀, Silvanùs mbi Timoti nya'ə ghà imbè' əməd əka' nən wiə ghà i ni "Ee" bə wiri berɔ ghà ni "Chə" əmei əwu əwəŋ. Məd wiə ghà əmei ni "Ee." ²⁰ Məd yì we niə ghì ni inù jìm mbe ni Nwiè ka' i mbi jwi ɔni rəsì'. À yì ɔton ni tiə che ɔnjim məd ghàè ni, "À yì ɔne" imbè' yìiri ə Nwiè. ²¹ À yìə Nwiè ghì ni mbə mbi nən təm kààni ichì ni tì ye' ɔni ifɔti mbi Kristo. Wì fə chɔ' əwa ɔni mbi béd, ²² zì ɔnweeni əməd igwi na, bə zì e Əzwì ɪŋga ta fɪŋ. Əzwì ze yì əghi rəbɔ' mbe ni wì ka' ni tə biri na' i na.

²³ Mə wiə tɔŋ ə Nwiè ni wì ye' zərɪmbin i num ni ɔton ni chəi mə nya'a wiri ye'e ə Kɔrèn yì ni, chəi mə nya'a kəb chəki tə fɪŋ. ²⁴ Chəi tiə nyèm əwəŋ ni mbè ben inù mbe ni tiə ghàè. Tì kyeri ni mbə fə nùŋ fɪŋ zì kààni igun ə Kristo. Àyìə tì wiə fà'è mbi nən imbè' igha' i swi ɪŋga tə fɪŋ.

2 Mə nya'a fə nùŋ ɪŋga mi fɪŋ ni chəi mə biri wiri ye'e mo əwəŋ, imbè' tì mə tɔɔni ɔmi tə fɪŋ. ² Mə mɔ̀ tɔɔni tə fɪŋ, nji à ki miwe cherə ye' ɔŋgu ni biri ghi ni igha' i swi ɪŋga mi fɪŋ chə əmei ri ɔni mbèn mbe ni mə tɔɔni tə fɪŋ ə? ³ Mə nya'a ŋwa'ni əŋwà'nì ze ichì ni mə nya'a ŋwa'ni, imbè' mə mi ye'e, tì béd mbe ni ka' beri ghi ni igha' i swi ɪŋga mi fɪŋ wiri bèn ə tɔɔni mi fɪŋ. Mə kyeri rəsì' imbè' mbèn mijim ni igha' i mi swi ɪŋga mi fɪŋ, wì biri bi swi ɪŋga tən. ⁴ Ɖni mə nya'a ŋwa'ni əŋwà'nì ze i nən, mə nya'a kàn kən əku, mi fɪŋ bə tɔb ɔmi, ɔne mə nya'a zè'. Chəi mə nya'a ŋwa'ni imbè' tɔɔni tə fɪŋ. Mə nya'a ŋwà'nì imbè' mbè kyeri ni mə kàn gha' əwəŋ kwà' rɪŋgə'.

Mbè wa' inù rìbɔ̀ŋ wəd we ni gu ɔnù i nən

⁵ Wəd mɔ̀ɔ mi tɔɔni fɪŋ wəd cherə, chəi wì ghi ɔne ye' ɔni ə num. Wì fə chə ɔni ikwi inəŋjì mɔ̀ɔ ghè ye' ɔni mbèn mijim. Chəi mə biri gha əku imbè' ɔnù zɔ. ⁶ Ichə we ni béd mɔ̀nɔ̀ɔ' əka' nən nya'a zi igwi məd fə kù'. ⁷ Àyìə rìŋnì, mbə beri wa' inù rìbɔ̀ŋ məd bə nəəri əməd imbè' tì wì kən əku, nji əkənì ze ə biri ghì ni ibeni məd wiri bɔ̀d. ⁸ Ɖne mə wiə bu' ibɔ̀ i nən ni mbè chwi i bɔ̀ ni mbə kiri gha' əməd. ⁹ Mə nya'a ŋwa'ni əŋwà'nì ze imbè' zwe'ri əwəŋ i zə ni mbə mbìə zuuni ɔmi ɔni inù jìm ə. ¹⁰ Mbə mi fə wa' inù rìbɔ̀ŋ wəd mɔ̀ɔ, mə fə bə wa'. Mə mi fə wa', nji ɔnù ze ni mə fə wa'a, mə fə wa' ifè Kristo imbè' əwəŋ. ¹¹ Tì wiə ghì ɔne imbè' tì Satàn che i əwa ɔni iwe. Tì kyeri inù rìbɔ̀ŋ jìm mbe ni wiə taŋə.

Ɖnù ni nya'a tɔb fɪŋ Pɔ̀l ə Troàs

¹² Ɖni mə nya'a wò ə Troàs i gha ikən chòm imbè' ə Kristo ɔŋgu, Ɖnùŋisig nya'a chwi ɔpan i num ni mə fa' i bɔ̀. ¹³ Chəi mi fɪŋ nya'a zuri imbè' ighəm ni chəi mə nya'a zə wum ɔŋɔb Taitùs ɔŋgu. Ɖne mə nya'a ndà'nì mbi ə béd mbe nɔ̀' wò ə Màsèdonià.

¹⁴ Tì na' məben-əwe ɔmbi ə Nwiè ni, ɔnjim ichì ni tì ye' ɔni ifɔti mbi Kristo, i wiə che imbi na ighəm jìm ghìè ni tì yèn ighabi ə béd ni che bid. I wiə ghèè ni tì jaŋ inù mbe ni tì kyeri imbè' ə Kristo isi jìm. Inù mbe yì ighabi ifɔ chòm. ¹⁵ Tì yì ighabi əghi ze niə nyù'ri ifɔ chòm ni Kristo ə nà' ɔmbi ə Nwiè. Tì wiə nyù'ri ifɔ chòm əka' béd mbe ni Nwiè ə chè rəŋgə' bə fɔri əka' mbe niə nimə. ¹⁶ Ɖmbi ə béd mbe niə nimə, ifɔ we wiə zwiiriə béd. Ɖmbi mbe niə jwì rəŋgə', ifɔ we wiə nà' itènì. À kiə we ni kaŋ kù' ni fa' ikwi əfà'ì wò ə? ¹⁷ Ka tì yì a ighabi ə béd mɔ̀nɔ̀ɔ' mbe niə niŋ ɪŋgam Nwiè be'ri iwin ɔŋgu imbè' jìg njim. Tì wiə ghà rəsì' ɔni ta fɪŋ rìjìm ifè Nwiè ichì ni tì ye' ɔni ifɔti mbi Kristo. À yìə Nwiè ziə tom əwa ni tì ghamə.

Béd əfà'ì ɔton fiso fi

3 Tì wa biri wiri kɔ gha imbè' a inyod mbə mbə ni tì yìə béd əfà'ì chòm ə? Kì mbə wa kəb, ichì ni béd mɔ̀ɔ ə ghìè, ni tì ŋwa'ni əŋwà'nì i nən, kè ni mbè ŋwa'ni əŋwà'nì imbè' əwa, imbè' béd ben ni tì wiə fà' ichì chòm ə? ² Mbèn mbɔ̀ yì mba ɪŋwà'nì ni mbi ŋwa'ni ɪŋga ta fɪŋ, imbè' wəd jìm mi fɔŋ, wì kyeri ɔnù ze ni ye' ɪŋga. ³ Mbə mbìə chwìə ni mbə yì əŋwà'nì ze ni Kristo nya'a ŋwà'nì, ɔne tom əwa mbi əzi əwəŋ. Chəi wì nya'a ŋwa'ni ɔni fimbən əŋwà'nì. Wì nya'a ŋwà'nì ye' ɔni Əzwì ə Nwiè we ni ye' ikă. Chəi wì nya'a ŋwa'ni igun əbapɪ ətì. Wì nya'a ŋwà'nì ye' ɪŋga fɪŋ ri béd.

⁴ Tì wiə ghà ɔne ichì ni tì che ɔnjim ə Kristo nùŋ fɪŋ igun ə Nwiè. ⁵ Tì rika kù' a ni gha ni inù mbɔ̀ yì ri na. À yìə Nwiè ghì ni tì ku' ə. ⁶ Wì fə ghè ni tì ku' ni fà' ɔton fiso fi. Ka fiso fi fe yì i əghi ni mbi ŋwa'ni. Fiso fe yì ri ɔmbi ə Əzwì. Tìkə te ni mbi ŋwa'ni tiə ye'e mbi ivi, àyìə Əzwì ə ziə nà' itènì.

⁷ Tìkə te ni mbi nya'a chəb igun əbapɪ ətì tiə nya'ə ye'e mbi ivi. Tì nya'a kɔ mbi izenji zenji ghì ni tì mɔ̀lzre neŋ ə ifè Mose ichì ni wì nya'ə teə. Izenji zenji we wiə nya'ə sigrè nimə. ⁸ Izenji zenji we mi nya'ə te ɔne, nji ka əfà'ì ze ni Əzwì ə Zenji ə nà'ə wa biri ye'e i mbi izenji zenji niə te chə əbɔ ə? ⁹ Əfà'ì ze niə zi isa' i igwi ə béd mi nya'a ye'e mbi izenji zenji, nji əze niə ye'e mbi inù ni təm kù'nì biri ye'e mbi izenji zenji ni che əbɔ! ¹⁰ À yì rəsì' ni əghi ze ni nya'a kwe' beri izenji zenji fə nimni i izenji zenji imbè' izenji zenji we ni che əbɔ. ¹¹ Əghi ze ni nya'ə sigrè nimə mi nya'a ye'e mbi izenji zenji, nji əze ni ten i ighəm mɔ̀ fə ye'e mbi izenji zenji ni che əbɔ!

¹² Ichì ni tì nùŋ ta rìkɔndi igun ɔnù zɔ, tì wiə ghì inù mbi ika fɪŋ. ¹³ Chəi əwa ighabi ə Mose ni nya'a niŋ ngy-wì kubri i ifè ɔŋgu, imbè' tì mɔ̀lzre zə ə izenji zenji we ni nya'ə sigrè nimə. ¹⁴ Àyìə fɪŋ tì mɔ̀məd nya'a tu. I pe rəchɔ̀ŋ, mbi mi fɔŋ əŋwà'nì fiso ɔnun, ngywì ze ziə kiri

† Ichə we yì ni chəi mbi nya'ə wiriə jignìə mbi məd.

kənə fɪŋ tɪ mɪmǎd. Àmei imbà' ichî nɪ bâd ye' ɔni ɪfɔtɪ mbi Kristo nɪ tɛ mbi chɛ ngywɛ ze. ¹⁵ À yɪ rəsɪ' nɪ i pe rəchɔŋ, mbi mi foŋ əŋwà'nɛ tɪkə rɪ Mose, ngywɛ zɪə kɪrɪ kənə fɪŋ tɪ mɪmǎd. ¹⁶ Àyɪə wəd mɪ bɛŋ wo əsɪ ɛnɔnɔŋsɪg, wɛ bɪrɪ chɪ ngywɛ ze. ¹⁷ Tɛnɪn ɛnɔnɔŋsɪg yɪ ɛzwɪ ze, ɔne əsɪ ze nɪ ɛzwɪ ɛnɔnɔŋsɪg ə ye' əŋgu, bâd mbi ɔni ə ɪghəm. ¹⁸ Mba mɪjɪm mbe nɪ chɛi ngywɛ kən ta rɪfɛ, nɪ tɪə zə ɪzenjɪ zɛŋjɪ ɛnɔnɔŋsɪg ichî nɪ wɪə mɛŋnɛ ɪghabi nɪ à yɪ ɪŋga ɔneŋ ɪfɛ, fə bɛŋ ɪghabi əməd ichî nɪ tɪə teə wɔ ɪmbɪ ɪmbɪ. ɪzenjɪ zɛŋjɪ we yɪ rɪ əmbɪ ɛnɔnɔŋsɪg we nɪ ye' ɛzwɪ.

Mbɔn ze nɪ ye' ɪŋga tɪkyɪŋ sɪ

⁴ Njwɪə fə dɪɪrɪ əwa nà' əfà'ɪ zɔ i na, ɔne chɛi ta fɪŋ bɪrɪ bɔd. ² Tɛ fə ton ɪnɔ mbe nɪ bâd ə ghɛ ɔnəmə, nɪ ye' ɪnɔ mbe nɪə nà' tɛnɪd ɔtu. Tɛ fə ton nɪ ghɪ ɪbɛkɪ ɪnɔ, kɪ nɪ nyam ɪŋgam Njwɪə mbi mɪghab. Àyɪə ichî nɪ tɪə ghà rəsɪ' əsaŋ əsaŋ, tɛ wɪə chwɪə nɪ bâd kyerɪ nɪ ɪnɔ mbe nɪ tɪə ghɛə yɪ ɪnɔ nɪ bɔŋ ɪfɛ Njwɪə. ³ À mɪ ye' nɪ ngywɛ kən ɪkən chɔm, nɪ zɪə kən àmei əmbɪ ə bâd mbe nɪə nɪmə. ⁴ Mbə zə nɪ njwɪə we rɪŋga ɪsɪg wɔ fə kən fɪŋ bâd mbe nɪ chɛi mbi ben ə Kristo, ɪmbə' tɪ mbi zə ə ɪzenjɪ zɛŋjɪ rɪ ɔni ɪkən chɔm ɪmbə' Kristo. Kristo wɪ ɪghabi ə Njwɪə. ⁵ Chɛi tɪə ghà ɪmbə' a ɪnyod. Tɛ wɪə ghàə ye' nɪ Yeso Kristo yɪ ɛnɔnɔŋsɪg. Tɛ wɪə bə ghàə nɪ tɛ yɪ ɪbɔ'ò i nən ɪmbə' ə Yeso. ⁶ Njwɪə we nɪ nya'a gha nɪ, "ɪzenjɪ zɛŋjɪ te ɪŋga ɪsɪ fɪrɪ," fə te ɪŋga ta fɪŋ ɪmbə' na' ɪzenjɪ zɛŋjɪ i na, ɪmbə' tɛ kyerɪ ɪzenjɪ zɛŋjɪ Njwɪə we nɪə te ɔni ɪfɛ Kristo.

⁷ Àyɪə tɛ berɪ mbɔn zɔ ɪŋga rɪkyɪŋ sɪ, ɪmbə' zɪə zɛŋjɪ nɪ ɪka kyeŋ wɔ yɪ wɪ Njwɪə, ka'ɪ wa. ⁸ Njgə' zɪə nyɪ ɪgwɪ na ɔni mɪnɛŋjɪ jɪm, àyɪə chɛi zɪə zwiirɪ əwa. Mba ɪtu mbiə bɔ'urɪə, àyɪə chɛi tɛ kɪrɪ bɔd. ⁹ Bâd mbiə nwɛndɛ tɛ rɪky-erɪ-ɪwu, àyɪə chɛi Njwɪə wa' əwa. Bâd mbiə gywɛ əwa tum ə sɪ, àyɪə chɛi ɔni tɛ mbi zwiirɪ əwa. ¹⁰ Bâd mbiə kəb zwiirɪ əwa, ɔne yɪ nɪ tɛ wɪə bə' ɪkwɪ ɪvɪ we nɪ Yeso nya'a kwɪ ɪŋga ta nyamnyod, ɪmbə' bâd bə zə ɪtɛnɛ məd ɪŋga na. ¹¹ ɔni tɛ ye' ɪka, tɛ wɪ ɪchɔ ɪvɪ ɔni mɛnyumə jɪm ɪmbə' ə Yeso, ɪmbə' bâd zə ɪtɛnɛ məd ɪŋga ta nyamnyod te nɪə kwɪə. ¹² ɔne tɛ wɪ ɪchɔ ɪvɪ ɪghəm jɪm, ɪmbə' mbə jɪg ɪtɛnɛ.

¹³ Tɛ berɪ ɪkwɪ ɪbenɪ mɔ' mbi məd we nɪ nya'a njwà'nɪ nɪ, "Mə nya'a benɪ, ɔne mə fə ghàm." Mba bə tɛ bə benɪ, ɔne tɛ wɪə ghàmə. ¹⁴ Tɛ kyerɪ nɪ Njwɪə we nɪ nya'a zwemni ɛnɔnɔŋsɪg Yeso bɪrɪ bɪ zwemni əwa mbi Yeso. Wɛ bɪrɪ nɪŋ əwa mbi nən wɔ ɪfɛ məd. ¹⁵ ɪnɔ mbɔ jɪm yɪ ɪmbə' weerɪ əwən, ɪmbə' ɪchɔm we nɪə jàŋə wɔ əmbɪ ə bâd mɛnɔwɔ', i we tɛ wɪ ghɛ nɪ bâd na' məben-əwe əmbɪ ə Njwɪə, ɪmbə' wumni əməd.

Tɛ mɪ benɪ, tɛ bɪrɪ chub ɪchî chɔm

¹⁶ Chɛi ta fɪŋ ə bɔrə. Ka à bə ye' nɪ ta nyamnyod tɪə chəəɪə wɔə, àyɪə Njwɪə wɪə nà' ɪtɛnɛ fi i na ɪnɪ jɪm. ¹⁷ Ka njgə' kwa kwa zɔ nɪ tɪə zəə bɪrɪ tandɪ i. I zɪə tekɪ əwa nɪ mbi na' ɪwumni we nɪ ten i kɔŋ i na. ɪwumni we ə chə njgə' zɔ jɪm. ¹⁸ ɔne yɪ nɪ chɛi tɪə nɛŋ ɪghɪ mbe nɪ bâd ə zəə. Tɛ wɪə nɛŋə ye' mbe nɪ chɛi ɔni tɛ bâd zə, ɪmbə'

ɪghəm nɪ ka ɪghɪ mbe nɪ bâd ə zəə bɪrɪ tandɪ i, àyɪə mbe nɪ chɛi ɔni tɛ bâd zə bɪrɪ ten i kɔŋ.

⁵ Tɛ kyerɪ nɪ mbi mɪ sà' ɪŋwenɪ we nɪ tɪə chub ɪŋga ɪgwɪ ə sɪ, ɔne yɪ a nyamnyod, nɪ tɛ berɪ nəb ɪkaŋ nɪ à yɪə Njwɪə zɪə kɔrɪ, nɪ ka'ɪ bâd mɛsɔŋichɔ kɔrɪ. Nəb ze bɪrɪ ten i kɔŋ. ² Tɛ wɪə sɔ ɪchɔ ɪŋga nyamnyod zɔ, ɔne tɛ wɪə kəbə nɪ Njwɪə na' nyamnyod fi ze rɪkaŋ i na. ³ Tɛ mɪ ye' ɪŋga nyamnyod fi ze, nɪ chɛi əwa rɪsɔ' ɪkyerɪ. ⁴ ɔni tɛ kɪrɪ ɪŋga nyamnyod zɔ, tɛ wɪə sɔ ɪchɔ ɛton ɪghɪ mbe nɪə nɪd əwa. Chɛi tɛ kəb nɪmni nyamnyod ɔnun. Tɛ wɪə kəbə ye' nɪ Njwɪə zɪə nyamnyod fi ɪgwɪ na, ɪmbə' nyamnyod ze nɪ bɪrɪ ten i kɔŋ nɪŋ rɪmbɪn ze nɪə kwɪə. ⁵ Njwɪə nya'a fə tekɪ əwa nɪ tɛ bɪrɪ berɪ nyamnyod fi. ɔne wɛ fə nà' e ɛzwɪ i na. ɛzwɪ ze yɪ əghɪ rəbɔ' mbe nɪ wɛ nya'a ka' nɪ tə bɪrɪ na' i na.

⁶ ɔne tɛ wɪə ben ɔni mɛnyumə jɪm nɪ ɪnɔ mbɔ yɪ ɪnɔ rəsɪ'. Tɛ bə kyerɪ nɪ tɛ mɪ ye' ɪŋga nyamnyod zɔ, nɪ tɛ wɪə əsa əgha rɪ əmbɪ ɛnɔnɔŋsɪg. ⁷ Tɛ wɪə ɪkə ɪmbə' ɪbenɪ, ka'ɪ ɪmbə' ɪghɪ mbe nɪ tɪə zəə. ⁸ Ee, ɪnɔ mbe nɪ tɛ benɪ yɪ mbi rəsɪ', ɔne tɛ bɪrɪ kəb saŋ nyamnyod zɔ, ɪmbə' chub ɪŋga nyamnyod fi mbi ɛnɔnɔŋsɪg. ⁹ ɔne, kɪ tɛ kɪ ɪŋga nyamnyod zɔ, kɪ ɔni tɛ fə saŋ nyamnyod zɔ, ɔnɔ nɪ tɛ kəbɪ yɪ nɪ fɪŋ ɛnɔnɔŋsɪg bɔŋ ə. ¹⁰ Mba mɪjɪm berɪ təm ɪfɛ Kristo nɪ wɛ sa' əwa, ɪmbə' wəd mɔ' mɔ' nɪŋ əghɪ ze nɪ ku' i bɔ. Wɛ bɪrɪ nɪŋ ɪchɔm kɪ wɛ nɪŋ ɪbə beenɪ əbɔ' ɪchî nɪ wɛ nya'a fa' ɔni wɛ nya'a kɪrɪ ɪŋga nyamnyod.

Njwɪə wɪə ghɛ əsə' mbi ə bâd ənjɪm ə Kristo

¹¹ Tɛ kyerɪ ɛton ɪmbə' ɔnɔ nɪ wumni ɛnɔnɔŋsɪg, ɔne tɛ wɪə kywɪ ɔnywɪ i ghɪ nɪ bâd cherə bə kyerɪ. Njwɪə fə kyerɪ əwa məànɛ, ɔne mə kyerɪ nɪ mbə fə bə kyerɪ ɔnɔ zɔ tə fɪŋ zɛŋjɪ. ¹² Chɛi tɛ kəb nɪ wɪrɪ gha i nən nɪ tɛ yɪə bâd əfà'ɪ chɔm, àyɪə tɛ wɪə nà' ɔpan i nən nɪ mbə goŋ ɪgɔ ɪmbə' əwa, ɪmbə' mbə mbe tɛ mbə wɪrɪ ɪŋgam əmbɪ ə bâd mbe nɪə goŋ ɪgɔ ɪmbə' ɪnɔ mbe nɪ bâd ə zəə, nɪ ka'ɪ mbe nɪ ye' ɪŋga fɪŋ. ¹³ Tɛ mɪ ye'ə beə, nɪ tɛ wɪə be ɪmbə' ə Njwɪə. Mba ɪtu mɪ kù'nɛ, nɪ mbi kù'nɛ ɪmbə' əwən.

¹⁴ ɔghɪ ze nɪə tɪn əwa yɪ ɪgha'ɪ we nɪ Kristo gha' əwa. Tɛ kyerɪ ɔne ɪmbə' ɪghəm nɪ wəd mɔ' nya'a kwɪ ɪgwɪ ɔtu ə bâd mɪjɪm, ɔne bâd mɪjɪm fə bə kwɪ. ¹⁵ Wɛ nya'a kwɪ ɪgwɪ ɔtu ə bâd mɪjɪm. Wɛ nya'a kwɪ ɪmbə' tɛ bâd mbe nɪ ye' ɪkə wɪrɪ chub ɔni ə ɪghəm, àyɪə nɪ mbi chub ye' ɪmbə' məd we nɪ nya'a kwɪ Njwɪə zwemni əməd.

¹⁶ ɔne, i kɔ rɪnɪn chɛi tɪə wɪrɪə nɛŋə wəd ɪchî nɪ wəd mɛsɔŋichɔ ə nɛŋə. Ka à bə ye' nɪ tɛ nya'a kwe' nɛŋ ə Kristo ɪchî nɪ bâd mɛsɔŋichɔ ə nɛŋə, àyɪə chɛi tɪə wɪrɪə nɛŋ əməd ɔne. ¹⁷ ɔze ə chwɪə nɪ wəd mɔ'w mɪ ye' ɔni ɪfɔtɪ mbi Kristo, məd yɪə sɪə wəd fi. ɪnɔ ɔnun fə chə, mbi fi fə ye'e. ¹⁸ ɪnɔ mbɔ jɪm yɪ rɪ əmbɪ ə Njwɪə. Wɛ nya'a chə ənjɪm ə Kristo məànɛ taŋ mbi na. Wɛ fə nà' əfà'ɪ ze nɪ maani taŋ i na nɪ tɛ sɪə fà'ə. ¹⁹ ɔne yɪ nɪ, Njwɪə nya'a chə ənjɪm ə Kristo məànɛ taŋ mbi ə bâd ɪmbə' mbi ye' bâd ɪməd. Chɛi wɛ nya'a taŋ tɪguri-ɪnɔ bâd ɪgwɪ mɪmǎd. Wɛ nya'a zɪ ɪkən ɪmbə' ɔnɔ nɪ maani taŋ ɪŋga ta rɪkyerɪ-ɪbɔ nɪ tɛ sɪə ghà əmbɪ ə bâd. ²⁰ Tɛ yɪə bâd nɪ təm ɔni ɪkum Kristo. Njwɪə wɪə chə ənjɪm na bu' ɪbɔ əmbɪ ə bâd. ɔne tɛ wɪə bu' ɪbɔ i nən ɔni ɪkum Kristo nɪ mbə maani taŋ mbi ə Njwɪə. ²¹ Njwɪə nya'a ghɛ nɪ Kristo ye' wəd ɪnɔ

ribbòŋ ni chə nya'a i ənû ribbòŋ igwi məd, imbə' əni ifcti mbi məd, t̄t̄ we t̄t̄ ri təm kù'n̄i ifě Njwiə.

6 Ichî ni tiə fà' in̄n mbi ə Njwiə, əne t̄t̄ wiə bu' ibc i nən ni t̄t̄ mbə ben ə ni ichòm we ni Njwiə ghi əni ə nən che ətu əkō. ² Njwiə ə ghà ni, "Əni nyùmə nya'a ku' əni miə gh̄i ichòm, mə nya'a zu ənû ze ni à nya'a gh̄a; mə nya'a weeri əwe əni ze ni mə nya'a ch̄iə bəd rəŋgə'."

Mə ghà i nən ni t̄n̄n̄n̄ yia nyùmə we ni Njwiə ə gh̄i ichòm, t̄n̄n̄n̄n̄ yia nyùmə we ni Njwiə ə ch̄iə bəd rəŋgə'!

³ Chəi tiə kən in̄n̄j̄i əmbi wəd mɔ'w, imbə' t̄t̄ mbi gha ə ənû ribbòŋ imbə' əfà'i ze ni tiə fà'ə. ⁴ Àyia ighabi ə bəd əfà'i Njwiə, t̄t̄ wiə chwia ni t̄t̄ yia bəd əfà'i chòm əni tik-wiri in̄n̄j̄i j̄im. T̄t̄ wiə nyi' əton ə ŋgə', t̄t̄ wiə zə tikwiri ŋgə' j̄im, in̄n̄ mbiə nyèm əwa, in̄n̄ ribbòŋ n̄cɔ'w mbiə nyi' igwi na. ⁵ I mbiə som əwa. I mbi zia əwa ə ndəŋ. I mbiə b̄u əchɔb kəb zwiiri əwa. T̄t̄ wiə nwi' inyod mbi ifà'i. T̄t̄ wiə ni izimi mɔ'w zi ri gweni. T̄t̄ wiə chubə n̄ji. ⁶ T̄t̄ wiə chwia ni t̄t̄ yia bəd ni zen̄j̄. T̄t̄ wiə chwia ni tiə kyeri ənû. T̄t̄ wiə yimə f̄iŋ. T̄t̄ wiə gh̄i ichòm. Əzw̄i ə Zen̄j̄ ə zi iŋga na. T̄t̄ wiə gha'ə bəd əni ta f̄iŋ r̄ij̄im. ⁷ T̄t̄ wiə gh̄a iŋgam rəs̄i'. T̄t̄ wiə gh̄i in̄n̄ əni ika we ni Njwiə na' i na. Mba in̄n̄ mbe ni təm kù'n̄i ȳi ighi bid ni t̄t̄ yim əbc ə j̄igi, i zòŋ, bə yim əbc ə twen̄j̄, i kən inyod. ⁸ Bəd mɔ'w mbiə wumn̄i əwa, mbi mɔ'w tibr̄i əwa. Bəd mɔ'w mbiə gh̄a in̄n̄ ribbòŋ imbə' əwa, mbi mɔ'w gha in̄n̄ chòm imbə' əwa. Bəd mɔ'w mbiə gh̄aə ni ka t̄t̄ ȳi a bəd mbe ni t̄t̄ ye' mbiwən, àyia t̄t̄ yia kəŋ mbiwən. ⁹ Bəd mɔ'w mbiə gh̄i mbi na ighabi ni chəi mbi kyeri əwa, àyia mbi kəŋ j̄en̄gi kyeri. Bəd mɔ'w mbiə som əwa, àyia chəi mbi k̄iri zwiiri əwa. ¹⁰ Bəd mɔ'w mbiə gh̄i mbi na ighabi ni t̄t̄ yia bəd niə kənə, àyia t̄t̄ wiə gha'ri əwa ighəm j̄im. Bəd mɔ'w mbiə gh̄i mbi na ighabi ni t̄t̄ yia bəd ikwan̄j̄, àyia t̄t̄ wiə gh̄i ni bəd m̄n̄cɔ'w fu' əwən. Bəd mɔ'w mbiə n̄eŋ əwa ni t̄t̄ yia bəd ni chəi əghi, àyia t̄t̄ beri ighij̄im.

¹¹ Mba m̄sə' ə Kòrèn! T̄t̄ fə ghàm i nən əsəŋ əsəŋ. T̄t̄ fə f̄i' ta f̄iŋ i nən. ¹² Chəi in̄w̄i əni ich̄i ni t̄t̄ gha' əwən, àyia chəi mbə gha' əwa ich̄i ni t̄t̄ gha' əwən. ¹³ Mə wiə ghàm i nən t̄n̄n̄n̄n̄ ighabi ni mbə ȳi mbi bcn. Əne, ich̄i ni t̄t̄ f̄i' ta f̄iŋ i nən, mbə bə f̄i' tən i na.

Ipati imbə' ənû ni fcti mbi ə bəd ni chəi mbi kyeri ə Njwiə

¹⁴ T̄t̄ mbə fa' ə in̄n̄ mbi ə bəd mbe ni chəi mbi kyeri ə Njwiə. À ki ifcti wi ni ənû ni təm kù'n̄i ə beri mbi ənû ni ghi in̄n̄ ribbòŋ ə? K̄i à ki ifcti wi ni izen̄j̄ zen̄j̄ beri mbi isi fir̄i ə? ¹⁵ T̄t̄ Kristo mbi Belià † z̄i in̄n̄ əni mbi mɔ' ə? À ki ənû ə ye ni wəd we ni ben ə Njwiə beri mbi we ni chəi w̄i ben əməd ə? ¹⁶ À ki ənû ə ye ni mbàn Njwiə beri mbi mb̄ian̄n̄j̄ ə? T̄t̄ yia mbàn Njwiə we ni ye' ikā. Njwiə zia ə ghà ni:

"Mə biri chubi mbi m̄iməd bə yèn əka' m̄iməd.

Mə biri ye' Njwiə m̄iməd, m̄iməd bə ye' mbi bəd."

¹⁷ Ən̄n̄j̄isig ə ghà ni,

"Mbə jwi rəka' m̄iməd əne ghàbr̄i mbi m̄iməd. T̄t̄ mbə beti ə əghi ə mɔ'w ze ni r̄ika zen̄j̄ i, əne mə biri wiri n̄iŋ əwən.

¹⁸ Mə biri ye' Mbă' i nən, əne mbə biri ye' mbi bcn mban̄j̄ə mbi mbi bcn məyi. Əz̄i ȳi ənû ni Ən̄n̄j̄isig Njwiə' gh̄a."

7 Mbi b̄cŋgɔb ni mə gha'i kwà' r̄iŋgə', ich̄i ni Njwiə ka' in̄n̄ mb̄i i na, əne t̄t̄ ton in̄n̄ ribbòŋ mbe niə gh̄i ni nyamnyod mbi əzw̄i chubi ri zen̄j̄. T̄t̄ kywi ənywi zə ni t̄t̄ zen̄j̄ m̄àn̄i ich̄i ni tiə wumn̄i ə Njwiə.

P̄li nya'a gha' ich̄i ni bəd Kristo mbe ri ə Kòrèn nya'a beŋ tə f̄iŋ

² Mbə tek̄i əsi i na iŋga tə f̄iŋ. Chəi t̄t̄ ghi ənû ribbòŋ əni ə wəd mɔ'w. Chəi t̄t̄ febr̄i wəd mɔ'w. Chəi t̄t̄ nyem wəd mɔ'w imbə' j̄ig əməd. ³ Chəi mə ghà ənû z̄i imbə' zi isa'i igwi nən, imbə' ighəm ni mə fə be kə' ghà ni mbə mbi iŋga ta f̄iŋ. T̄t̄ biri kwi in̄n̄ bə tèn in̄n̄. ⁴ M̄i f̄iŋ zia kəŋ igwi nən. Mə wiə kàŋə n̄cɔ'w inyod imbə' əwən. Mbə fə t̄imb̄i əmi kwà' ich̄i chòm. Iŋga a ŋgə' j̄im, igha'i ni chə əbc ə swi iŋga m̄i f̄iŋ imbə' əwən.

⁵ Ka àb̄ei əni t̄t̄ nya'a pe ə Məs̄edonià, chəi nya'a i əzw̄iir̄i i na, àyia t̄t̄ wiə nya'a zə ŋgə' əni ikwi in̄n̄j̄i j̄im. T̄t̄ wiə nya'a t̄àn̄j̄ə mbi ə bəd. Ibcɔw nya'a bə swi iŋga ta f̄iŋ. ⁶ Àyia Njwiə we niə n̄əəriə bəd mbe ni in̄n̄ ə chə m̄iməd, nya'a n̄əəri əwa ich̄i ni Taitùs nya'a ye'e. ⁷ Ka àm̄ei ich̄i ni Taitùs nya'a ye'e we nya'a n̄əəri əwa. Ich̄i ni mbə nya'a timbi əməd nya'a bə n̄əəri əwa. W̄i nya'a ghà i na imbə' ich̄i ni mbə kəb ni zə əmi. W̄i nya'a ghà imbə' ich̄i ni mbə mbiə kən imbə' in̄n̄ mbe ni mbə nya'a gh̄i. W̄i nya'a bə ghà imbə' ich̄i ni mbə zi ika ni ghi in̄n̄ mbe ni mə nya'a gha i nən. In̄n̄ mb̄i nya'a gh̄i igha'i swi iŋga m̄i f̄iŋ.

⁸ Əŋwà'n̄i ze ni mə nya'a cha i nən ə nya'a m̄i gh̄i ni əkən̄i ə swi iŋga tə f̄iŋ, n̄ji chəi mə kən imbə' əzi əwən. Mə m̄i nya'a kən, n̄ji mə nya'a kən imbə' ich̄i ni mə nya'a zə ni zia nya'a gh̄i əkən̄i ə swi iŋga tə f̄iŋ əni əkɔb ə nyùmə. ⁹ T̄n̄n̄n̄n̄ mə wiə gha'ə, ka' i imbə' ich̄i ni əkən̄i ə nya'a swi iŋga tə f̄iŋ. Mə wiə gha' imbə' ich̄i ni əkən̄i ze ə nya'a gh̄i ni mbə bèn̄j̄ tə f̄iŋ. Ich̄i ni ikwi əkən̄i we ni Njwiə kəbi nya'a swi iŋga tə f̄iŋ, əne chəi t̄t̄ nya'a gh̄i ənû ribbòŋ ə mɔ'w əni ə nən. ¹⁰ Ikwi əkən̄i we ni Njwiə kəb ə zia gh̄i ni bəd beŋ tə f̄iŋ. Ə zia gh̄i ni bəd jwi rəŋgə'. Chəi bəd beri ni kən imbə' ənû z̄i! Àyia ikwi əkən̄i we ni bəd r̄iŋga isig kəb ə zia gh̄i ni bəd kw̄i.

¹¹ Mbə zə əghi ze ni ikwi əkən̄i we ni Njwiə kəb ə fə gh̄i iŋga nən. Mbə fə gh̄i ika ni ch̄i mbə ibc r̄iŋga in̄n̄ mɔ'w mbe ni mbi nya'a chu' əwən imbə' mbiwən. Mbə nya'a sə itəm əbc' wəd we ni nya'a gu ənû. Mbə nya'a b̄c ni Njwiə biri chə əwən. Mbə nya'a kəb ni mə ye'e mō əwən. Mbə fə zi ika ni ghi in̄n̄ ni ku'ni. Mbə nya'a bə chə wəd we ni nya'a gu ənû! Əni in̄n̄ j̄im, mbə fə chwia ni chəi mbə gu ənû ə mɔ'w.

¹² Əne ka à bə ye'i ni mə nya'a ŋwà'n̄i i nən, chəi mə nya'a ŋwà'n̄i imbə' wəd we ni nya'a gu ənû, ki imbə' we ni w̄i nya'a gu ənû i b̄c. Mə nya'a ŋwà'n̄i, imbə' ifě

† Belià yia Satàn.

Njwiè, mbə mbe tì mbə zə ichî ni mbə gha' əwa bə zə ichî ni mbəə zuuni əwa. ¹³ Ənû zî ə fə kàn nəəri əwa.

I yì əbɔ' ichî ni mbə fə nəəri əwa, tì wiə bə kànə gha' ichî ni igha'i nya'a swi iŋga fīŋ Taitùs, imbə' ighəm ni mbən mijim nya'a ghè fīŋ məd zùtì. ¹⁴ Mə wiə nya'ə goŋ igɔ əmbi Taitùs imbə' əwən, əne chəi mbə na' tɪnɪd ətu i num. Ichî ni inû jim mbe ni tì nya'a gha i nən yìə nya'a inû rəsì', əne bə ənû ze ni tì nya'ə goŋ igɔ ifě Taitùs im-bə' əwən fə bə jwè əni rəsì'. ¹⁵ I wiə gha' əwən rɪnɪn chə ichî ni wè nya'ə beə gha'ə, määnɪ əni wè kɔndi ichî ni mbən mijim nya'ə zuuni əməd fɔri əni wè kɔndi ichî ni mbə nya'a niŋ əməd mbi ibɔɔ fɔri iwumni kyerɛ. ¹⁶ Mə kan gha' əku imbə' ighəm ni mə we tì mə nùŋ mi fīŋ ig-wi nən əni inû jim!

Bêd Kristo beri saŋni

8 Mba bɔŋgɔb, tì kəb ni mbə kyeri ìchòm we ni Njwiè nya'a ghi əni rifeti bêd Kristo te ri əbà əbenj ze ri ə Məsèdonià. ² I mbiə nya'a zə ŋgə' əku, àyiə igha'i nya'a swi iŋga fīŋ tì mɪməd. Əze ə nya'a ghè ni mbi saŋni chə əbɔ, ka à bə ye'i ni ikwanj mɪməd nya'a bə chə əbɔ. ³ Mə we tì mə ghà ni mbi nya'a nà' ikab chə ichî ni mbi nya'a beri. Mbi nya'a nà' ichî ni mbi nya'a gha' ni na', ka'i ni mbi nya'a nyèŋ mɪməd. ⁴ Mbi nya'a bu' ibɔ i na əni tə fīŋ rɪjim ni tì na' əpan mbə weeri bêd Njwiè mbe ni ye' bêd kwanj ə Jèrusalèm. ⁵ Mbi nya'a ghè ənû zî chə ichî ni tì nya'a kɔndi. Mbi nya'a bə nà' ə inyod əmbi Ənùŋisig. Mbi nya'a beeni nà' ə inyod i na ichî ni Njwiè nya'a kəb ni mbi ghi əne. ⁶ Əne tì nya'a bu' ibɔ əmbi Taitùs, ni nya'a kɔ əfà' zî, ni wè wo imbi määnɪ əfà' ə chòm zî əka' nən. ⁷ Tɪnɪn, ichî ni mbə ye' imbi əni inû jim, əne yì əni ibeni, əni iŋgam, əni ikyeri inû, əni ə fīŋ chòm ni weeri bêd bə fɔri əni igha'i we ni mbə gha' əwa, mbə zə ni mbə bə ye' imbi əni ənû ni saŋni.

⁸ Chəi mə ghà ənû zî i nən ighabi ni à yì mə sobi sobi. Mə wiə kəb mig ye' ichî ni mbə gha' bêd əni tə fīŋ rɪjim mbi ichî ni bêd cherə gha' ənû ni wèèrɪ. ⁹ Mə kyeri ìchòm we ni Ənùŋisig Yeso Kristo nya'a ghè, ni ka à bə ye'i ni wè nya'a beri mbɔn, àyiə wè nya'a bèn əni wəd ikwanj imbə' əwən, imbə' ənjim ichî ni wè kwanj, mbə mbe tì mbə beri mbɔn.

¹⁰ Ikə we ni mə beri ni na' i nən imbə' ənû zî yì ni: zìə kù' ni mbə maani ənû ze ni mbə nya'a be kɔ əghəm əwu. Mbə yìə bêd rɪtu ni nya'a be kəb wèèrɪ. Mbə yìə bə ə bêd rɪtu ni nya'a ghi əne. ¹¹ Mbə maanə feti ikab we ichî ni mbə nya'a be kanj nuŋ iŋga tə fīŋ ni mbə biri wèèrɪ. Mbə kanj ghi əne əni ighi mbe ni mbə beri, ¹² im-bə' ighəm ni wəd mi beri fīŋ chòm ni wèèrɪ, Njwiè biri niŋ əghɪ ze ni wè na'a ichî ni wè beri ighi, ka'i ichî ni chəi wè beri ighi.

¹³ Chəi mə kəb ni ghi ni inû zam igwi ə bêd mɔ'ɔ, si nɪd ye' igwi nən. Mə kəb ye' ni bêd mijim ye' əndəŋ əndəŋ. ¹⁴ Tɪnɪn ni mbə beri ighi kɔkɔ', mbə na' ighi mbe ni mbi kəbi, imbə' əni mbi bə beri ighi kɔkɔ', mbi biri bi na' mbe ni mbə kəbi. Mbə mi ghè əne, bêd mijim biri ye' əndəŋ əndəŋ. ¹⁵ Ə zì iŋga Əŋwà'nɪ ə Njwiè ni, "Chəi wəd we ni nya'a feti ighi kɔkɔ', nya'a beri mbi nɔ' əku.

Chəi we ni nya'a feti àmei ripiɪ, nya'a beri mbi kə əku."

Mbi nya'a tom ə Taitùs ə Kòrèn

¹⁶ Mə wiə nà'ə məben-əwe əmbi ə Njwiè ni nya'a ghi ni Taitùs beri fīŋ chòm ni weeri əwən ichî ni mə bə beri. ¹⁷ Chəi wè nya'a ben àmei ənû ze ni tì nya'a gha i bɔ, àyiə ichî ni wè kanj gha' ni weeri əwən, məd zìə wiə ye'e əsi nən əni i ighəm. ¹⁸ Tì wiə chə əməd mbi aŋgɔb cherə ni tifeti bêd Kristo rɪjim jɛŋgi kyeri əməd imbə' ichî ni wiə ghà ikən chòm. ¹⁹ Ka' àmei əze, tifeti bêd Kristo rɪjim fə bə chɔ' əməd ni wè yenə mbi na əni tiə wo na' əwèèrɪ zî. Tì wiə wo nà' imbə' wumni Ənùŋisig fɔri imbə' chwia fīŋ chòm ze ni tì beri. ²⁰ Tì wiə kəbè ni tì wəd mɔ'ɔ gha i ni chəi tì jɛŋgi yim ine'e wɔ ni tiə wo nà', ²¹ imbə' ighəm ni tì wiə kəb ghi inû ni ku'ni ifě Njwiè fɔri ifě bêd.

²² Əne tì wiə bə chə wa aŋgɔb mbi mɪməd. Aŋgɔb wɔ yì we ni tì fə zwe'ri əməd ighəm kɔkɔ' zə ni wiə kanj gha' ənû ni weeri əni inû kɔkɔ'. Wè gha' ənû ni wèèrɪ tɪnɪn chə ichî ni wè nya'ə bəè ghè. I wiə ghè əne imbə' ighəm ni wè fə nuŋ i fīŋ igwi nən. ²³ À ye' imbə' ə Taitùs, məd wiə fà'ə mbi num ichî ni tiə fà' i nən inɔn. À ye' im-bə' mba bɔŋgɔb, à yì tifeti bêd Kristo tom mɪməd. I mbiə ghè ni Kristo beri iwumni. ²⁴ Əne mbə chwi ən-weeni əmbi ə bêd mbɔ ni mbə gha' mɪməd, bə chwi əton ni tiə goŋ igɔ imbə' əwən, imbə' tifeti bêd Kristo te zə.

Əwèèrɪ ze ni mbi nya'a wo na' əmbi ə bêd Kristo mbe ni ye' ə Jèrusalèm

9 Chəi əton i num ni ŋwa'ni i nən imbə' əwèèrɪ ze ni mbəə kəb cha əmbi ə bêd Njwiè mbe ni ye' ə Jèrusalèm. ² Mə kyeri ni mbə kàn gha' ni wèèrɪ, əne mə wiə goŋ igɔ imbə' əwən əmbi ə bêd Kristo mbe ni ye' ə Məsèdonià. Mə wiə ghà əmbi mɪməd ni bêd Kristo mbe ni ye' ə Àkàiyà nya'a fə teki ə inyod ni na' əwèèrɪ ze nɔ' tì ri əghəm əwu. Ichî ni mbə gha' ni na' əwèèrɪ ze ə fə ŋwè bêd mɪnɔkɔ' əka' mɪməd ni mbi bə wèèrɪ.

³ Mə wiə tom ə bɔŋgɔb mbɔ imbə' tì zìə chwi ni ichî ni tiə goŋ igɔ imbə' ənû ze ni mbə fə ghi yì ətu əkɔ. Mə wiə tom mɪməd imbə' mbə teki inyod, ichî ni mə nya'a fə gha əmbi ə bêd cherə ni mbə fə teki. ⁴ À mi ye' ni chəi mbə kiri teki inyod, nji bêd mɔ'ɔ ri ə Məsèdonià mi ye'e mbi num pè zə ni chəi mbə kiri teki inyod, mba itu biri nɪd. Mba itu mi nɪd, nji zìə kìa wo ye' ri ye mbi mbən mbe ni tì nuŋ ta fīŋ igwi nən ə? ⁵ Əne mə kàn kə' kɔndi ni zìə kù' ni mə bu' ibɔ əmbi ə bɔŋgɔb mbɔ ni mbi be ye'e əsi nən imbə' mbə teki ine'e kyerɛ we ni mbə kə' kà'. Əze ə biri chwi ni mbə nà' ine'e we ichî ni mbə gha', ka'i ni à yì mbi nyen əwən nyenj.

⁶ Ənû ze ni miə ghàə yì ni: Wəd we ni kon ighi ripiɪ, biri bi kwəŋ ighi ripiɪ. We ni kon ighi kɔkɔ', biri bi kwəŋ ighi kɔkɔ'. ⁷ Wəd mɔ' mɔ' beri nà' àmei ichî ni wè fə teki iŋga i fīŋ ni tə biri nà'. Tì wè na' i yènə dùmɔbè. Tì wè bi na' i ighabi ni à yì mbi nyen əməd nyenj, imbə' ighəm ni Njwiè wiə gha'ə wəd we niə nà' ighi mbi igha'i iŋga i

fɪŋ. ⁸ Nɔwiə we tɛ wɛ nà' ighijim i nən chè mbe ni mbè kəbi, imbə' mbè berɪ ighijim əni mɛnyumə jɪm imbə' mbè bi nà' ni mbi ghɛ inŋ chòm əŋgu. ⁹ Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nɔwiə ni:

"I wiə sàŋnə, i wiə nà' ighi əmbi ə bəd ikwanɔ.

Ichɪ ni wiə ghɛ inŋ ni ku'ni ə ten i koŋ."

¹⁰ Nɔwiə we niə nà' ighi ŋgwəd əmbi wəd we niə fà'ə mberɔ, bə nà'ə ŋgəŋ ni bəd jig, biri na' ighijim mbe ni mbè kəbi mbi nɔ'. Əne bəd mɛnɔnɔ' biri jig ti əni ichɪ ni mbən ə sàŋnə. ¹¹ Mbə mi ye'ə sàŋnə, nji Nɔwiə biri ghi ni mbè berɪ ighi nɔnɔ' əni ikwi inəŋjɛ jɪm. Isarɔni we biri ghi ni bəd mɛnɔnɔ' che əŋjɪm na nà' maben-əwe əmbi ə Nɔwiə. ¹² Əne ka ənŋ zɪ ni mbè ghi biri na' əmei ighi mbe ni bəd Nɔwiə kəbi, ziə biri bi ghi ni bəd mɛnɔnɔ' na' maben-əwe əmbi ə Nɔwiə. ¹³ Mbə mi ye'ə ghɛ inŋ ighabi mbɔ, nji mbə fə chwi ikwi bəd mbe ni mbè ye' mbiwən. Əne bəd mɛnɔnɔ' biri yiiri ə Nɔwiə imbə' ichɪ ni mbè beeni əbɔ' ikən chòm we ni mbè nya'a ben imbə' ə Kristo. Mbi biri bi na' maben-əwe əmbi ə Nɔwiə imbə' ighi mbe ni mbè na' əmbi mɛməd fɔri imbə' mbe ni mbè na' əmbi ə bəd cherə. ¹⁴ Mbi biri kɔŋgi ə Nɔwiə igwi nən mbi igha'i iŋga tə fɪŋ imbə' chòm kyeŋ we ni Nɔwiə ghi əni ə nən. ¹⁵ Tɛ nà' maben-əwe əmbi ə Nɔwiə imbə' ine'e məd we ni wɛ nya'a na' i na, ni ye' ine'e we ni chəi əni tɛ bəd mə!

Pɔl nya'a ghəm i chwi ni əfà'i əməd ə ku'

10 Mɔ Pɔl, wiə niŋ ikum Kristo we ni nya'a bɔti inyod bə bɔtiə fɪŋ bu' ibɔ i nən. Bəd mɔ'w rəbɔ' nən mbiə ghà ni mə wiə swi inyod əni mə ye' ifə nən, əyiə mə berɪ ika fɪŋ əni chəi əmi mbi nən. ² Mə wiə bu' ibɔ ni əni mə ye'e əsi nən, ti mbè nyeŋ əmi mə ghamə mbi ika fɪŋ. Mə kyeri ni mə we tɛ mə ghəm mbi ika fɪŋ əbɔ' bəd mbe ni kɔndi ni tɛ wiə ghɛ inŋ ichɪ ni bəd mɛsɔŋichŋ ə ghɛ. ³ Ka à bə ye'i ni tɛ wi iŋga isig, əyiə chəi tɛ mə'ə bid ichɪ ni bəd mɛsɔŋichŋ ə mə'ə. ⁴ Ka ighi bid mbe ni tɛ zɔŋə mbi riwən yi i ighi bid bəd mɛsɔŋichŋ. Mbi yi ighi bid Nɔwiə ni berɪ ika ni chəki isi mbe ni bəd pən məd ka əŋgu. ⁵ Tɛ wiə niŋ ighi bid mbe nimni inŋ mɔ'w mbe ni bəd ə tən imbə' mbiwən. Tɛ wiə bə niŋə nimni inŋ jɪm mɔ'w mbe ni mbi nɔ ni kən ni tɛ bəd kyeri ə Nɔwiə. Tɛ wiə niŋ ighi bid mbe banə tikɔndi riŋim, si ghɛ ni tɛ zuuni ə Kristo. ⁶ Əni mbə fə chwi ni mbə mbiə zuuni ə Kristo, tɛ biri si zi ichə igwi ə bəd mbe niə chəi mbiə zuuni əməd.

⁷ Mbə mbiə neŋ ighi əmei əsəŋ əsəŋ. Wəd mɔ'w mi kyeri ni tə yiə wəd Kristo, wɛ bə kyeri ni tɛ yiə bəə bəd Kristo ighabi ə məd. ⁸ Ka à bə ye'i ni mə wiə goŋ igɔ əku imbə' ika we ni Ənŋjɛsɪg na' i na, chəi mi ətu ə biri nid. Ika we yi ni tɛ ghi mbə təm kàànɛ, ka' i ni ghi ni tə fɪŋ bɔd. ⁹ Ti ziə chub i ighabi ni mə wiə fən əwən mbi iŋwà'nɛ, ¹⁰ imbə' ighəm ni bəd mɔ'w mbiə ghàə ni, "Iŋwà'nɛ mbe ni wɛ ŋwa'ni mbiə kə əku bə tɔə, əyiə əni wɛ ye' əka' na, i wiə bɔrə, chəi iŋgam məd ə bə yim minib." ¹¹ Tikwiri bəd tɛ berɪ kyeri ni inŋ mbe ni tɛ ŋwa'ni ni chəi əwa rɪmbin, tɛ biri ghɛ əni tɛ ye' mbi nən.

¹² Chəi tɛ biri tɔ miŋ ta ritəb kɛ bə mɛŋ à inyod mbi mɛməd mɔ'w mbe niə goŋ igɔ ni mbə mbiə fà'ə chè bəd

cherə. Mbi yi inen, imbə' ighəm ni i mbiə mɛŋ ə inyod mbənə mbənə. I mbiə bə mɛŋ tə ritəb mbənə mbənə. ¹³ Ə ye' imbə' əwa, chəi tɛ biri goŋ igɔ chè ichɪ ni tɛ berɪ ni goŋ. Əyiə tɛ mi kəb goŋ, tɛ biri goŋ pə əni inəri əfà'i we ni Nɔwiə na' i na, bə goŋ əka' nən. ¹⁴ Chəi tɛ nya'a chè inəri əni tɛ nya'a ye'e əsi nən. Tɛ yiə bəd ritu ni nya'a ye'e əsi nən mbi ikən chòm imbə' ə Kristo. ¹⁵ Chəi tɛ biri goŋ igɔ imbə' əfà'i ze ni bəd cherə fa'i. Ə ikɔndi yi ni ichɪ ni ə ibeni ə kwia, a əfà'i əka' nən ə biri bə siə nɔ'ə wə imbɪ, ¹⁶ imbə' ti we tɛ rɛ bə ghà ikən chòm wə iŋga iben cherə. Tɛ rika kəb a ni goŋ igɔ imbə' əfà'i ze ni mbi fa' iŋga isi əfà'i wəd cherə.

¹⁷ Ə zi iŋga Əŋwà'nɛ ə Nɔwiə ni,

"Wəd mɔ'w mi kəb goŋ igɔ,

wɛ goŋ ye' imbə' ənŋ ze ni Ənŋjɛsɪg ghɛ."

¹⁸ Chəi Ənŋjɛsɪg ben wəd we ni gha ni tə fà' chè bəd cherə. I wiə beni ye' we ni məd ziə ghà ni wɛ fə fà' ichɪ chòm.

Pɔl mbi ə bəd tom miŋhab

11 Mə kəb ni mbè yim fɪŋ mbi num ichɪ ni mə fundi rɪpiɪ. Mbə wom yim fɪŋ mbi num! ² Mə wiə ghɛ ədɪl igwi nən ichɪ ni Nɔwiə ziə ə bə ghɛ. Mbə yi əyi ri kyeri mbanə ni mə nya'a nyi əmbi inom mɔ', əne yiə Kristo. ³ Əyiə mə wiə bɔə ni ichɪ ni jɔ nya'a niŋ iwe tambɪ ə Efà, † i mbe ti mbi bə fəbrɪ tə rikɔndi ti əni ichɪ ni mbəə fà' əmbi Kristo əni ə fɪŋ jɪm bə fɔri əni ə fɪŋ ni zenɪ. ⁴ Mə wiə ghà əne imbə' ighəm ni mbə mbiə zəmbɛə benə wəd mɔ'w we ni ye'e ghà inŋ i nən imbə' ə Yeso cherə chè ri əni we ni tɛ nya'a gha i nən imbə' əməd, kɛ imbə' əzwɪ ə cherə chè ri əni əze ni mbə nya'a niŋi, kɛ mbə zu ikən chòm cherə chè ri əni we ni mbə nya'a beni. ⁵ Chəi mə kɔndi ni mə kə chè "bəd tom Kristo mbe niə ghàə ni mbə chè mbi miŋim." ⁶ Chəi mə kyeri ichɪ ni ghəm ichɪ chòm, əyiə mə berɪ iwe. Tɛ fə niŋ tikwiri inəŋjɛ jɪm i ghi ni inŋ mbɔ zenɪ i nən.

⁷ Mə wa nya'a ghɛ ənŋ rɪbɔŋ əni mə nya'a swi mi inyod imbə' nɔ əwən, ki ichɪ ni mə nya'a gha ikən chòm ri əmbi ə Nɔwiə i nən ətu əkɔ ə? ⁸ Mə nya'a ji ri əmbi rifeti bəd Kristo cherə ichɪ ni mə nya'a niŋ əwəɛrɪ tɛ əmbi mɛməd imbə' fa' i nən. ⁹ Əni mə nya'a mbi nən kwanɔ əghɪ ə mɔ'w, chəi mə nya'a chə wəd mɔ'w rəbɔ' nən, im-bə' ighəm ni mbi bɔŋgɔb mbe ri ə Məsədoniə nya'a na' ighi mbe ni mə nya'a kwanɔ. Mə nya'a ton, əne mə wiə bə kɪri ton ni chə əwən. ¹⁰ Mə wiə ghà rəsɪ' ichɪ ni Kristo nya'a ghàə. Əne chəi wəd mɔ'w riŋga əbà əbenɔ ze ri ə Àkàiyà we tɛ wɛ təmni ichɪ ni miə goŋ igɔ. ¹¹ Əton ki ni ye ə? À ki imbə' ighəm ni chəi mə gha' əwən ə? Nɔwiə ə kyeri ni mə gha' əwən.

¹² Mə biri wo imbɪ ghi ənŋ ze ni miə ghɛ, imbə' chɪ ətən ri inyɪ bəd mbe niə ghàə ni mbə mbi əndəŋ əndəŋ mbi na əni inŋ mbe ni mbiə goŋ igɔ imbə' mbiwən. ¹³ Tikwiri bəd tɛ yiə bəd tom miŋhab. I mbiə tambɪ ə bəd əni inŋ mbe ni mbiə ghɛ. I mbiə bə bəgrə ighabi ni mbə yiə bəd tom Kristo rəsɪ'. ¹⁴ Chəi ənŋ əbirɪ

† Efà yiə nya'a iwi Adəm. Mɛməd yiə nya'a bəd ritu mbe ni Nɔwiə nya'a teki. Satən, ni nya'a berɪ əni ə jɔ nya'a tambɪ əməd. Zə ikɔ-inŋ 1-3.

əni ənû zî! Satàn zîə wîə bègrè ighabi ni tə yîə aŋgirè Njwiè niə nà' izeri zeri. ¹⁵ Əne ka' i ənû rîs'w' ni bəd əfà'i məd mbiə bə bègrè ighabi ni mbə yîə bəd niə ghî inû ni ku'ni. Inwî mîməd biri ye' ichî ni fà'i mîməd chwîə.

Ichî ni P̄l nya'a zə ŋgə'

¹⁶ Mə yî ghà ni, ti wəd m'w' kəndi i ni mə yî əneri. Àyîə mbə mi kəndi əne, mbə si niŋ ni mə yî əneri, imbè' mə bə goŋ iḡi rîpîi. ¹⁷ Ənû zî ni miə ghà imbè' ənû ni goŋ iḡi, ka' i Ənùŋisig nà' ika i num ni mə ghà əne. Mə wîə ghàə ye' ighabi əneri. ¹⁸ Bəd mînk'w' mbiə goŋ iḡi ichî ni bəd iŋga isig ə goŋə, əne mə biri bi goŋ. ¹⁹ Ichî ni mbə ye' bəd iwe, mbə mbiə ghà'ə ni ben inû mbe ni ineri ə ghàə! ²⁰ Mbə mbiə benə wəd m'w' we ni beri əwən əni ìb'ò, kè we ni tambî əwən fè mbə ighi, kè we ni nyem əwən imbè' jig mbə ighi, kè we ni ghi ighabi ni tə yîə Wəd kyeri m'w', kè we ni tum əb'w' əni ə fè. ²¹ Mi ətu ə zîə nîrè ni gha i nən ni t̄ nya'a b'w' əku ni ghi tik-wiri inû t̄!

Ənû ze ni wəd m'w' yim fiŋ goŋ iḡi imbè' əzi əwən, mə wîə ghàm ighabi əneri, mə biri bi yim fiŋ goŋ iḡi imbè' əzi əwən. ²² Mbi wa ki m̄Hibrù ə? M̄ yîə bə wi m'w'. Mbi wa ki m̄Izre ə? M̄ yîə bə wi m'w'. Mbi wa kiə b'w' ti əni əghaŋ ə Abrahām ə? M̄ yîə bə wi m'w'.

²³ Mbi wa kiə bəd əfà'i Kristo ə? Mə wîə ghàm ighabi ətəd. Mə chè mîməd. Mə fə fà' rîkă chè mîməd, mə fə nyi ndəŋ ighəm k'w', mbi fə som əmi ighəm ni chəi əni t̄ mbi taŋ, mə fə jw' rî ichû iwi ighəm k'w'. ²⁴ M̄jû nya'a te əmi əni ə ŋgwad ighəm iwum tad ch'w' əbuə. Mbi nya'a ghi əne ighəm t̄n. ²⁵ Mbi nya'a bu' əmi əni ə mbàŋ ighəm tad. Mbi nya'a tumbi əmi əni əti ighəm m'w'. İbaŋ igyè nya'a sandi mbi num iŋga ighəm tad. Mə nya'a nəŋ igwi rîbàə izimi m'w' mbi əziə m'w'. ²⁶ Mə wîə nya'a kiə yènə. Mə nya'a nîrə koŋ iŋga igyè kyeri. Miji ka ka nya'a nîrə zwiiri əmi. Mbi bəd əberŋ nya'a nîrə zwiiri əmi. Bəd mbe ni ka' i m̄jû nya'a nîrə zwiiri əmi. Mə nya'a nîrə kwi iŋga isi kyeri. Mə nya'a nîrə kwi iŋga ibad rîkwà'i. Mə nya'a nîrə kwi iŋga rîbàə. B'w'g'w' mighab nya'a nîrə zwiiri əmi. ²⁷ Mə wîə nya'a fà' rîkă bə nwî' inyod. Chəi mə nya'a gweni izimi k'w'. Mə wîə nya'a chub ə nji, əd' ə bə ne əmi. Mə wîə nya'a chub ighəm k'w' ni chəi əghijig. Mə wîə nya'a kwanŋ nygw̄ əne ifə wîə nya'a k'w' əmi. ²⁸ İ yî əb'w' inû mb'w', mə wîə nya'a k'w' inû inî jîm imbè' t̄feti bəd Kristo rîjîm. ²⁹ À kiə we ni b'w', ni chəi mə bə b'w' ə? À kiə we ni mbi ghi ni wè ghî ənû rîb'w', ni chəi mi fiŋ t'w' əmi ə?

³⁰ À mi kàn ye' ni mə berŋ goŋ iḡi, nji mə biri goŋ im-bə' inû mbe ni chwîə ni mə b'w'. ³¹ Njwiè Mbă' Ənùŋisig Yeso ə kyeri ni chəi miə ghà mighab. T̄ yiri məd koŋ! ³² Əni mə nya'a ə Dàmask'w', g'w'nə we ni nya'a əton if'w' Aretàs nya'a chə mîs'w'g'w' ni mbi nəŋgi əsi ze imbè' gywî əmi. ³³ Àyîə bəd m'w' nya'a swi əmi iŋga rîkă' əni ə windò ni nya'a əgù' ikam, əne mə nya'a vi rîŋga tikyeri-ib'w' məd.

† M̄jû nya'a beri te wəd əni ə ŋgwad ighəm iwum kwè, àyîə mbi nya'a b'w' ni t̄ mbi chè ə inun ighəm we. À yî əton ni mbi nya'a te ə P̄l àmei ŋgwad iwum tad ch'w' əbuə.

P̄l nya'a zə t̄taani n̄jəm bə zə ighi mbe ni Njwiè nya'a chwî i b'w'

12 Mə berŋ goŋ iḡi. Ka à bə ye' ni chəi n̄jîm əŋgu, àyîə mə biri wo imbi ghà ighi mbe ni mə nya'a zə iŋga t̄taani n̄jəm bə ghà mbe ni Ənùŋisig nya'a chwî i num. ² Mə kyeri mbanjə Kristo m'w', ni ighəm iwu fə che wum ch'w' rikwè, ni Njwiè nya'a ghî wè wò ikaŋ we ni che rikaŋ jîm. Kè wè nya'a wo əni i nyamnyod kè əni əzwî, chəi mə kyeri, à yîə Njwiè kyeri. ³ Mə kyeri ni Njwiè nya'a ghi mbanjə z'w' ə Paradais, kè à ki əni i nyamnyod, kè à ki əni əzwî, chəi mə kyeri, à yîə Njwiè kyeri. ⁴ Mə kyeri ni wè nya'a wò ə Paradais pè zu inû ni chəi əni ti wəd ghà, ni ye' inû ni chəi mbi ben ni wəd mîs'w'ichû wiri ghà. ⁵ Mə biri goŋ iḡi imbè' ə mbanjə ighabi z'w', àyîə chəi mə biri goŋ iḡi imbè' mi ighəm. Mə biri goŋ àmei imbè' inû mbe ni chwîə ni mə b'w'. ⁶ Mə mi kəb goŋ iḡi, chəi mə biri ye' əneri, imbè' ighəm ni mə biri gha rəsî'. Àyîə chəi mə biri goŋ iḡi, imbè' ti wəd m'w' kəndi i ni mə chè wəd we ni mə ye' wîwən. Wè neri ye' inû mbe ni miə ghîə kè mbe ni miə ghàə.

⁷ İ ghi ni ti mə n'w' əmi inyod imbè' inû yiri kyeri mbe ni Njwiè nya'a chwî i num, wè nya'a zi əw'w' iŋga mi nyamnyod, ni ye' əghi ni Satàn nya'a tom ni zîə chə əmi, imbè' ti mə n'w' əmi inyod. ⁸ Mə nya'a bu' i'w' əmbi Ənùŋisig ighəm tad ni wè ch'w' əw'w' z'w'. ⁹ Àyîə wè nya'a wîirî i num ni, "İch'w' we ni miə ghîə ə ku' i ne, imbè' ighəm ni wəd biri zə mi ika jîm əni wè fə b'w'." Əne mə biri jengi gha' imbè' ichî ni mə b'w', imbè' ika Kristo we t̄ wî chub iŋga num. ¹⁰ À yî əton ni imbè' ə Kristo, mi fiŋ zi i ich'w' mbi ighi mbe niə ghî ni mə b'w', mbi mîz'w', mbi inû mbe niə nyem əmi, mbi ich'w' ni bəd ə nwèndî tum rikyeri-iwu f'w' mbi ich'w' ni ŋgə' k'w' ə nyi ə igwi num, imbè' ighəm ni əni mə b'w', mə wî ikă.

P̄l nya'a z̄ fiŋ igwi ə bəd Kristo mbe ni ye' ə Kòrèn

¹¹ Mə fə bèn əni əneri! À yîə mbənə nyem əmi ni mə ghî əne. Nji à yîə mbənə nya'a beri gha ni mə wîə fà' ich'w' ni ku'ni. Ka à bə ye' ni mə yî əghî əko, àyîə chəi mə kə chè "bəd tom Kristo mbe niə ghàə ni mbə chè mbi mijîm." ¹² Mə nya'a niŋ iyim fiŋ ni kaani ghî inweeni-inû, ghî inû yiri bə ghî inû kyeri kyeri əka' nən i chwî ni mə yîə wəd tom Kristo rəsî'. ¹³ Mə wa nya'a ghi ənû ə m'w' iŋga rifeti bəd Kristo chərə ni chəi mə nya'a ghi i nən ə? İmbè' àmei ni chəi mə nya'a chə əwən ə? Əze ə mi bə, mbə wa' mbi inû rîb'w'!

¹⁴ Mə wîə tekî mi inyod ni ye'e əsi nən əni ighəm ni pe tad. Chəi mə biri chə əwən imbè' ighəm ni chəi mə kəb ikab. Mə kəb ye' əwən. Ka' i b'w' berŋ nuŋ ighi əmbi mbə mîmbă' f'w' əmbi mbə mîŋŋ. À yîə mîmbă' mbi mîŋŋ beri nuŋ ighi əmbi mbə b'w'. ¹⁵ Mə biri kaŋ gha' ni na' ighijîm mbe ni mə berŋ bə nà' mi inyod i nən. Mə mi gha' əwən əku, mbə wa biri gha' əmi àmei rîpîi ə?

¹⁶ Mbə biri kaŋ ben ni chəi mə nya'a chə əwən. Àyîə bəd m'w' rəb'w' nən nya'a ghà ni mə wîə nya'a ghî kòb tambî əwən. ¹⁷ Mə wa nya'a chə ənjîm wəd m'w' rəb'w' mbe ni mə nya'a tom i nən nyem əwən imbè' jig mbə

ighi ɛ? ¹⁸ Mə nya'a bu' ibɔ ɛmbi Taitùs ni wɛ ye'e ɛsi nən. Mə nya'a bə tom ɛ wəd Kristo cherə mbi məd. Taitùs wa nya'a nyèm ɛwən imbə' jig ɛwən ɛ? Tɛ ri wa nya'a fa' a ɛni ɛzwɛ ɛ mɔ' ɛ? Tɛ ri wa nya'a ghi a inû ɛni inɛnjɛ mɔ' ɛ?

¹⁹ Mbə mbiə wa kə'ə kɔndiə ni ɛni ɛ nyùmə wɛ jɪm, tɛ wiə kə'ə chɛ inû ri igwi na ifɛ nən ɛ? Tɛ wiə kə'ə ghəm ifɛ Nwiə ighabi ɛ bəd ni ye' ɛni ifcti mbi Kristo. Mbi bɔɲgɔb ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', ighijim mbe ni tiə ghɛə yi ni ghi ni mbə təm kàànɛ. ²⁰ Mə wiə bɔə ni mə mi ye'e, chəi mə biri zə ɛwən ichi ni mə kəb ni mbə ye' ɛ. Mə wiə bə bɔə ni chəi mbə biri zə ɛmi ichi ni mbə kəb ni mə ye' ɛ. Mə wiə bɔə ni ighəm mə biri zə bəd niə tənɛ, zə mbe niə ghɛ ɛdii, zə mbe niə sə itəm, zə mbe niə siə, zə mbe niə chəki rikum mbi cherə, zə mbe niə ghɛ minia, zə mbe niə tərə bə zə mbe niə bùürɛ isi. ²¹ Mə wiə bɔə ni ɛni mə wiri ye'e, Nwiə we ni miə wumnia biri swi ɛmi ifɛ nən. Mə wiə bə bɔə ni mə biri di imbə' bəd mɛnɔɔ' mbe ni nya'a kwe' ghɛ inû ribɔɲ ɔyiə chəi mbi kiri beɲ tə fɪɲ ti ɛni inyɔɔni-inû, ti ɛni ifabri-inû bə fɔri ti ɛni inyamni-inû mbe ni mbi nya'ə ghɛə.

Tɪpatɪ ni si nwiə

13 Tɛnɪn yi ighəm ni pe tad ni miə ye'e ɛsi nən. ɛ zi iŋga ɛŋwà'nɛ ɛ Nwiə ni, "Mbi mi zɛ isa'i igun ɛ wəd mɔ'ɔ, mɛzərɪmbin mibe kɛ mitad beri təm ben ni mbi kə' zə ɛnû ze." ² Mə nya'a fə pati bəd mbe ni nya'a ghi inû ribɔɲ bə pati bəd cherə ɛni mə nya'a ye'e ɛni ighəm ni pe be. Mə yi ɛni wiriə pati mɛməd tɛnɪn ni chəi ɛmi mbi nən, ni ɛni mə wiri ye'e, chəi mə biri diiri mɛməd. ³ Ichi ni mbə kəb ɛnweeni ni iŋgam we ni miə ghàə yi ri ɛmbi ɛ Kristo, mə biri chwi i nən. Chəi Kristo

bɔd ni ghi ɛnû i nən, ɔyiə məd wiə fà'ə kwà' rɪkă ɛka' nən. ⁴ Mbi nya'a kombi ɛməd ɛzed ɛ ba'ni ɛni ɛ nyùmə we ni wɛ nya'a bɔri, ɔyiə i wi ikă ɛni ika Nwiə. Ichi ni tɛ ye' ɛni ifcti mbi məd, tɛ bə bɔd, ɔyiə ichi ni tiə fà' i nən, tɛ biri chubi mbi məd ɛnjim ika Nwiə.

⁵ Mbə kwa'ni ɛ inyod mbənə mbənə zə ni mbə kiri nuɲ fɪɲ igun ɛ Kristo ɛ. Mbə kwa'ni ɛ inyod. Chəi mbə zə ni ɛzwɛ ɛ Yeso Kristo ɛ zi iŋga nən ɛ? Kiri ɛni mbə fə gù ɛkwà'nɛ ze! ⁶ Mə kaɲ kyeri ni mbə biri zə ni chəi tɛ kiri gu ɛkwà'nɛ ze. ⁷ Tɛnɪn, tɛ wiə kɔŋgɛ ɛ Nwiə ni tɛ mbə tɔ ghi ɛ ɛnû ribɔɲ. Tɛ wiə kɔŋgɛ ɛne, ka'i ni chwi ni tɛ fə chə ɛkwà'nɛ ze. Tɛ wiə kɔŋgɛ imbə' mbə ghi inû mbe ni ku'ni, ka à be ye'i ni ziə chub ighabi ni tɛ fə gù ɛkwà'nɛ ze. ⁸ Chəi ɛni tɛ rɛ ghi ɛnû ɛ mɔ'ɔ ze ni chwi ni chəi tɛ gha' rəsɪ', imbə' ighəm ni tɛ fə təm àmei igun rəsɪ'. ⁹ Tɛ wiə gha'ə ni ɛni tɛ bɔd, mbə mbiə kàə. Tɛ wiə kɔŋgɛ ɛ Nwiə ni mbə bɔɲə màànɛ. ¹⁰ Mə wiə ŋwa'ni inû mbɔ ni chəi ɛmi mbi nən, imbə' ɛni mə ye'e, chəi mə biri niɲ ika we ni ɛnùŋɛsɪg na' i num nya ɛbɔ' nən. Ika we yi ni ghi ni mbə təm kàànɛ, ka'i ni ghi ni mbə bɔd.

ɛchà'rɛ ze ni si nwiə

¹¹ Mbi bɔɲgɔb, i màànɛ, tɛ biri wiri zəeni. Mbə kywi ɛnywi zə ni mbə ghi mbə michi bɔɲ ɛ. Mbə zu inû mbe ni mə bu' ibɔ gha i nən. Mbə fcti mbə michi ɛni wi mɔ' bə chub ɛni ɛbɔrəbɔd. Mbə mi ghɛ ɛne Nwiə we ni igha'i mbi ɛbɔrəbɔd ye' ri bɔ biri ye' mbi nən.

¹² Mbə cha'ri wəd mɔ' mɔ' kwà' ichi chòm. Mbə cha'ri ɛne chwi igha'i we ni ye' ɛka' bəd Kristo. ¹³ Bəd Nwiə mijim mbiə chà'rɛ ɛwən.

¹⁴ Ichòm ɛnùŋɛsɪg Yeso Kristo, igha'i Nwiə mbi ifcti we ni tɛ beri mbi ɛzwɛ ɛ Zeri ye' mbi mbən mijim.

Gàlesia

Inû imbè' àḡwà'nè zḡ

À yia Pḡl nya'a ḡwa'ni àḡwà'nè zḡ. Wì nya'a ḡwa'ni àmbi rifeti bād Kristo te ri àbà àbeḡ ze ri à Gàlesia. Əni mbi nya'a kɔ gha ikān chòm imbè' ə Yeso Kristo àmbi ə bād mbe ni ka' i mḡjŭ, ibiiri nya'a jwè ni wəd wa beri nuḡ tikə ri Mose bɔḡ ye' wəd Kristo rəsí' ə? Pḡl nya'a tḡḡ ni chəi zia beri ni ye' əne. Wì nya'a ghà ye' ni ənŭ ni bād beri ni ghè imbè' chub əni ifɔti mbi Kristo yi ni mbi nuḡ fḡḡ ḡgun ə Kristo, imbè' ḡghəm ni wəd beri nuḡ fḡḡ ḡgun ə Kristo bɔḡ təm ku'ni ifè Njwiə.

Bād mɔ'ɔ nya'a wò ḡḡga tífeti te ri à Gàlesia pè kɔ taḡ inŭ mbe ni Pḡl nya'a chwiə. Mbi nya'a ghà ni wəd beri be nuḡ tikə ri Mose bɔḡ təm ku'ni ifè Njwiə.

Pḡl nya'a ḡwà'nè àḡwà'nè zḡ imbè' wiri niḡ bād mbe ni mbi nya'a fèbrè mīməd mbi ənŭ miḡhab zḡ. Wì nya'a kəb ni mbi wiri beeni əbɔ' ibeni rəsí' we ni mbi nya'a be kyeri, bə ghè inŭ mbe ni bād Kristo beri ghè.

Wì nya'a kɔ àḡwà'nè zḡ bə ghà imbè' ichi ni məd zia ye' ə wəd tom Kristo rəsí'. Wì nya'a ḡwà'nè kòmbè ni à yia Njwiə nya'a tḡḡ əwi ni tə ye' wəd tom Kristo, ka' bād mḡsɔḡichŭ. Wì nya'a bə ḡwà'nè ni Njwiə nya'a tḡḡ əwi tom àmbi ə bād mbe ni ka' i mḡjŭ. Wì nya'a wo imbi ghà ni àmei əḡjim ichi ni bād nuḡ fḡḡ ḡgun ə Kristo ə ze tḡ zia ghè ni bād təm kŭ'ni ifè Njwiə.

ḡḡga ikwiri kyeḡ mbe ni si nwiə, Pḡl nya'a chwi ni bād biri zə tḡguri-inŭ bād Kristo ti əni ichi ni mbi gha' mbə bɔḡḡɔb, bə zə ri əni ichi ni mbi nuḡ fḡḡ ḡgun ə Kristo.

Itu inŭ ḡḡga àḡwà'nè zḡ

Əchà'rè 1.1-10

Wəd we ni na' ika àmbi Pḡl ni wè fa' ḡghabi ə wəd tom Kristo 1.11-2.21

Ikān chòm imbè' ichòm Njwiə 3.1-4.31

Ichí ni bād Kristo ye' əni ə ḡghəm mbi inŭ ni mbi beri ghè 5.1-6.10

Inŭ ni si nwiə 6.11-18

Əchà'rè

1 À yia mḡ Pḡl, ni mə ye' wəd tom Kristo, ḡwa'ni àḡwà'nè zḡ. Ka' bād nya'a chɔ' əmi tom. Ka ika we ni chɔ' əmi yi i ri àmbi ə bād. Ika we yi ri àmbi Yeso Kristo bə fɔri ri àmbi Njwiə Mbă' we ni nya'a zwemni əməd. ² Bād Kristo mḡjim mbe ni ye' əgha fə fɔti mbi num chà əchà'rè àmbi mbən mbe ni ye' ḡḡga rifeti bād Kristo te ri à Gàlesia.

³ Njwiə Mbă' mbi a ənŭḡsig Yeso Kristo ghi ichòm əni ə nən bə nà' əbɔrəbɔd i nən. ⁴ Yeso Kristo nya'a nà' i inyod əni əghí əfà imbè' mba inŭ ribɔḡ. Wì nya'a ghè əne imbè' chɔ' əwa riḡga isig wḡ ni inŭ ribɔḡ swi ḡḡga. Wì nya'a ghè əne ichi ni Njwiə a Mbă' nya'a kəbi. ⁵ Tḡ wumni Njwiə koḡ koḡ. À yi əne.

Chəi ikān chòm chera

⁶ Zia chə əmi ni mbə mbia kia zàmbiə wa' əməd we ni nya'a tḡḡ əwən ni mbə ye' mbi bād əḡjim ichòm we ni Kristo ə ghè, siə beeniə ye' əbɔ' ikān chòm chera. ⁷ Ka' i ni ikān chòm chera wì əḡḡu, àyia bād mɔ'ɔ mbia bŭŭrḡ mbə itu. I mbia bə kəb beḡ ikān chòm imbè' ə Kristo.

⁸ Àyia ka àbei mbă kḡ əḡḡirə ni ye'e rikanḡ, wəd mɔ'ɔ rəbɔ' na mi ghà ikān chòm ni kwepi ri əni we ni tḡ nya'a ghà i nən, Njwiə zḡ ndən ḡḡwi məd! ⁹ Ichí ni tḡ nya'a fə

gha rimbì, mə yi əni yia ghàè tənín ni: Wəd mɔ'ɔ mi ye'ə ghà ikān chòm i nən ni kwepi ri əni we ni mbə nya'a fə be zu beni, Njwiə zḡ ndən ḡḡwi məd.

¹⁰ Mə kia kəbə ni bād gha ni mə bɔḡ, kḡ ni Njwiə gha ni mə bɔḡ ə? Kḡ mə kia kəb ghi ni fḡḡ ri bād bɔḡ ə? Mə mi ye'ə kiri kəb ni ghi ni bād gha ni mə bɔḡ, nḡ ka mḡ yi əmi wəd əfà'i Kristo.

Ichí ni Pḡl nya'a beḡ siə wəd tom Kristo

¹¹ Mbi bɔḡḡɔb, mə kəb ni mbə kyeri ni ka ikān chòm wḡ ni miə ghàè yi i ri àmbi ə bād mḡsɔḡichŭ. ¹² Ka' i wəd mḡsɔḡichŭ mɔ'ɔ nya'a gha ikān chòm wḡ i num, kḡ ni à yia wəd mɔ'ɔ nya'a chwi i num. À yia Yeso Kristo zia nya'a chwi i num.

¹³ Mbə nya'a fə zu ichi ni mə nya'a ghè inŭ əni mə nya'a kiri ḡḡga ənŭ ə Njwiə mḡjŭ. Mbə nya'a zu ichi ni mə nya'a nwendḡ rikyeri-iwu bād mbe ni nya'a ḡḡga ifeti bād Njwiə kwà' əni ikă. Mbə nya'a bə zu ichi ni mə nya'a bə kəb nimni ifeti we. ¹⁴ Mə wia nya'a wò imbi əni ənŭ ə Njwiə mḡjŭ chə mḡjŭ nɔnɔ' ni nya'a tum riḡghəm. Mə nya'a kàḡ jeyḡi zḡ ətu ni ghi inŭ mbe ni mba mīm-bă' rəḡwe nya'a ghè. ¹⁵ Bɔḡ mbi nya'a siə ḡḡwi əmi, Njwiə nya'a ghè ichòm əni ə num chɔ' əmi bə tḡḡ əmi ni mə ye' wəd məd. Wì nya'a kàḡ gha' əku ¹⁶ ni chwi i Wan i num, imbè' mə gha ikān chòm imbè' əməd àmbi ə

bâd mbe ni ka'i mǝjǝ. Əni wǝ nya'a ghi ǝchǝm we əni ə num əne, chǝi mə nya'a ghambi mbi wǝd mǝw'. 17 Chǝi mə nya'a be wǝ ə Jǝrusalǝm i zǝ bǝd mbe ni nya'a ə bǝd tom Kristo imbi num. Mǝ nya'a wǝ əwu əwǝn ye' ə Ārebiǝ bǝn mə nya'a si wiri bǝndǝ wǝ ə Dǝmaskǝs. 18 Əni ighǝm iwu nya'a chǝ itad, mǝ nya'a kǝ' wǝ ə Jǝrusalǝm i wǝ zǝ ə Pitǝ. Mǝ nya'a pǝ chubi mbi mǝd ini wum chǝb rǝtǝn. 19 Chǝi mǝ nya'a zǝ wǝd tom chǝrǝ chǝ ri əni ə Jems we ni ye' ǝnǝwǝb ǝnǝnǝsiǝ Yeso. 20 Nǝwiǝ ə kyeri ni ənǝ ze ni miǝ nǝwǝ'nǝ i nǝn yi ənǝ rǝsi'. 21 Mǝ nya'a nǝ' rǝnǝgu wo iǝga iba ibenǝ mbe ri ə Siriǝ mbi ə Sillisǝ. 22 Chǝi bǝd rǝnǝga rifeti bǝd Kristo te ri ə Jǝdeyǝ nya'a be kiri zǝ əmi. 23 Mbi nya'a zu əmei əni ni bǝd nya'a ghǝə ni, "Mbanǝ zǝ ni nya'a nǝwǝndǝ ta rikyeri-iwu wǝ siǝ ghǝ inǝ imbǝ' ibeni we ni wǝ nya'a kǝb nimni." 24 Əne mbi nya'a wumni ə Nǝwiǝ imbǝ' əmi.

Bǝd tom mbǝ nya'a ben ni Pǝl yiǝ bǝ ə wǝd tom Kristo

2 Əni ighǝm iwu nya'a che wum chǝb rǝkwǝ, mǝ nya'a bǝ yi kǝ' wǝ ə Jǝrusalǝm mbi Banabǝs. Mǝ nya'a bǝ niǝ ə Taitǝs tǝ wǝ inǝn. 2 Mǝ nya'a wǝ imbǝ' ighǝm ni ə yiǝ Nǝwiǝ nya'a chwi i num ni mǝ wo ənǝgu. Mǝ nya'a wǝ pǝ tǝrǝ ikǝn chǝm we ni mǝ nya'a ghǝ əmbi ə bǝd mbe ni ka'i mǝjǝ. Mǝ nya'a tǝrǝ əmei əmbi ə bǝd mbe ni nya'a chǝ ifeti we ri ə Jǝrusalǝm. Mǝ nya'a ghǝ əne imbǝ' tǝ ǝfǝ'i ze ni miǝ fǝ'ǝ kǝ əze ni mǝ nya'a fǝ fa'i, ə che ətu əkǝ. 3 Chǝi mbi nya'a be nyǝn ni mbi ne ə Taitǝs ni nya'a mbi num, ka ə be ye'i ni mǝd yiǝ nya'a ri ə Gris. 4 Ənǝ zǝ ə nya'a kǝ ichǝ ni bǝnǝwǝb mǝghab mǝw' nya'a nya'ri ye'e nyi əka' na kǝb kyeri ichǝ ni tǝ nya'a chubi əni a ighǝm ichǝ ni tǝ ifǝti mbi Kristo Yeso. Mbi nya'a kǝb ye' ni tǝ ben əbǝ'ǝ əton tǝkǝ ri Mose. 5 Chǝi tǝ nya'a ben ənǝ ze ni mbi nya'a ghǝ, ka əbei əni ikǝ nyǝmǝ, imbǝ' mbǝ wo imbi ben ikǝn chǝm rǝsi' we ni tǝ nya'a gha i nǝn. 6 Chǝi bǝd mbǝ ni bǝd nya'a nǝnǝ ni mbi yiǝ bǝd kyeri nya'a yi ənǝ ə mǝw' əbǝ' ikǝn chǝm we ni mǝ nya'a ghǝə. (Kǝ bǝd mbǝ nya'a yim mbǝrimbin mbi, ka əze yi i ənǝ ə mǝw' i num. Ənǝ ni mǝ kyeri yi ni chǝi Nǝwiǝ ə nǝnǝ bǝd ye' əni mbǝrimbin mbe ni mbi yimi). 7 Āyiǝ mbi nya'a zǝ ni Nǝwiǝ fǝ zǝ ənǝ ni gha ikǝn chǝm əmbi ə bǝd mbe ni ka'i mǝjǝ iǝga tum rikyeri-ibǝ, əmei ichǝ ni wǝ nya'a zi ənǝ ni gha ikǝn chǝm əmbi mǝjǝ iǝga rikyeri-ibǝ Pitǝ. 8 Itu mǝmǝd nya'a zǝn ni Nǝwiǝ we ni nya'a chǝ' ə Pitǝ tom ni wǝ fǝ' əka' mǝjǝ, nya'a bǝ chǝ' əmi tom ni mǝ fa' əka' ə bǝd mbe ni ka'i mǝjǝ. 9 Əni ə Jems mbi Pitǝ fǝri ə Jǝn, ni nya'a tǝ' iǝga ifeti we, nya'a zǝ ǝchǝm we ni Nǝwiǝ nya'a ghǝ əni ə num, mbi nya'a te əbǝ ə jǝgi mbi num mbi Banabǝs i chwi ni tǝ wi əni ənǝ ə mǝw' mbi mǝmǝd. Mbi nya'a ghǝ əne imbǝ' tǝ wo əsi ə bǝd mbe ni ka'i mǝjǝ, mǝmǝd si wǝ əsi mǝjǝ. 10 Ənǝ ni mbi nya'a gha i na əmei ni tǝ kǝndǝ ənǝ ni weeri bǝd ik-wǝn, ni ye' ənǝ ni mǝ nya'a kǝb ni ghǝ.

Pǝl nya'a gham əbǝ' ə Pitǝ ə Antiǝk

11 Əni Pitǝ nya'a ye'e ə Antiǝk, mǝ nya'a ghǝm əbǝ' əmǝd ifǝ bǝd. Mǝ nya'a ghǝm əbǝ' əmǝd imbǝ' ighǝm

ni wǝ nya'a ghǝ ənǝ ni ri ku' i. 12 Mǝ nya'a ghǝm əbǝ' əmǝd imbǝ' ighǝm ni bǝn bǝd mbe ni Jems nya'a tomǝ nya'a ye'e, i wǝ nya'a jǝgǝ mbi ə bǝd mbe ni ka'i mǝjǝ. Āyiǝ əni mbi nya'a ye'e, wǝ nya'a kǝ sǝnǝgǝ i rǝbǝw' bǝ kǝ ghǝbrǝ i inyod, imbǝ' ighǝm ni wǝ nya'a bǝ bǝd mbe ni nya'a ghǝə ni mbi ne bǝd mǝjǝm mbe ni ben ə Kristo. 13 Əni wǝ nya'a ghǝ əbǝkǝ ənǝ zǝ, mǝjǝ chǝrǝ nya'a beeni əbǝ' mǝd. Ka əbei ə Banabǝs, wǝ nya'a bǝ fǝbǝ ichǝ ni wǝ nya'a beeni əbǝ' bǝd mbe ni nya'a ghǝ əbǝkǝ ənǝ zǝ. 14 Əni mǝ nya'a zǝ ni chǝi mbi nya'a beeni əbǝ' rǝsi' we ni ye' iǝga ikǝn chǝm, mǝ nya'a ghǝ əmbi Pitǝ ifǝ mǝmǝd mǝjǝm ni, "Āwǝ yiǝ Jǝ, əne ə mi ye'e ghǝ inǝ ighabi ə wǝd ni ka'i Jǝ, ne əwǝ yiǝ Jǝ, nǝi əwǝ kiǝ wǝ nyen bǝd mbe ni ka'i mǝjǝ ni mbi ghi inǝ ighabi mǝjǝ ri ye ə?"

Mǝjǝ mbi ə bǝd mbe ni ka'i mǝjǝ biri jwǝ rǝnǝgǝ' ənjǝm ichǝ ni mbi nǝn fǝn iǝgun ə Kristo

15 Mbǝ, tǝ yiǝ bǝn tǝb si mǝjǝ. Ka tǝ yi a "Bǝd ni ka'i mǝjǝ niǝ ghǝ inǝ ribǝn," ichǝ ni bǝd mǝw' ə tǝnǝ mǝmǝd. 16 Ənǝ ni tǝ kyeri yi ni chǝi wǝd tǝm kǝ'nǝ ifǝ Nǝwiǝ ichǝ ni wǝ nǝnǝ tǝkǝ ri Mose. Wǝ tǝm kǝ'nǝ əmei ichǝ ni wǝ nǝn fǝn iǝgun ə Yeso Kristo. Mba bǝ fǝ nǝn fǝn iǝgun ə Kristo Yeso, əne tǝ fǝ tǝm kǝ'nǝ ənjǝm ichǝ ni tǝ nǝn fǝn iǝgun ə Kristo, ka'i imbǝ' ichǝ ni tǝ nǝn tǝkǝ ri Mose. Chǝi wǝd biri tǝm kǝ'nǝ ichǝ ni wǝ nǝnǝ rikǝ. 17 Tǝ mi ye'a kǝb ni tǝm kǝ'nǝ ichǝ ni tǝ ye' əni ifǝti mbi Kristo, əyiǝ tǝ zǝ ni tǝ wǝ kiri ghi inǝ ribǝn, əze ə wa chwǝ ni Kristo wǝ ghǝə ni bǝd ghi inǝ ribǝn ə? Chǝ! 18 Mǝ miǝ wirǝ ghǝ inǝ mbe ni mǝ nya'a fǝ toni, nǝi zǝ chwǝ ni mǝ fǝ gǝ ikǝ. 19 Mǝ wǝ nya'a nǝn rǝkǝ, əne tǝnǝn, mǝ fǝ zǝ ni chǝi əni tǝ rikǝ weeri əmi. Əne mǝ yi ighabi ə wǝd ni rikǝ fǝ zwiiri, imbǝ' mǝ chubi ikǝ fǝ' əmbi ə Nǝwiǝ. Mbi fǝ kǝmbǝ əmi əzed ə ba'ni mbi Kristo, 20 əne ka'i mǝ ye' ikǝ. Wǝd we ni ye' ikǝ yiǝ Kristo we ni ye' iǝga num. Itǝnǝ we ni mǝ beri tǝnǝn yi imbǝ' ichǝ ni mǝ nǝn fǝn iǝgun ə Wan Nǝwiǝ we ni nya'a gha' əmi əne nǝ' i inyod əni əghi ǝfǝ imbǝ' əmi. 21 Chǝi mǝ ton ni Nǝwiǝ wǝ ghǝ ǝchǝm. Āyiǝ wǝd mi beri tǝm kǝ'nǝ ichǝ ni wǝ nǝnǝ rikǝ, nǝi Kristo nya'a kwi ətu əkǝ.

Ənǝ ni nǝn fǝn iǝgun ə Kristo mbi ənǝ ni nǝn rikǝ

3 Wǝi, mbǝn mǝGàlesia yi inenǝ! Ā kiǝ we nǝ' əwǝn ə? Imbǝ' mbi nya'a fǝ kǝn chwi i nǝn zǝ zǝn ni mbi nya'a kǝmbǝ ə Yeso Kristo əzed ə ba'ni ə? 2 Mbǝ si mǝ biri əmei ənǝ zǝ ə mǝw' i nǝn: Nǝwiǝ wa nya'a nǝ' əzwǝ i nǝn imbǝ' ichǝ ni mbǝ nya'a ghi inǝ mbe ni ye' iǝga rǝkǝ, kǝ imbǝ' ichǝ ni mbǝ nya'a ben ənǝ ze ni mbǝ nya'a zu ə? 3 Mbǝ kiǝ kǝn inenǝ əni imbǝ' ə ye ə? Mbǝ nya'a kǝ mbi əzwǝ ə Nǝwiǝ, əne mbǝ kiǝ kǝb mǝǝnǝ əni ə ika ə? 4 Inǝ nǝwǝ' mbe ni nya'a ghǝ əni ə nǝn wa nya'a ətu əkǝ ə? Chǝ, ka ə yiǝ nya'a i ətu əkǝ. 5 Nǝwiǝ we ni nǝ' əzwǝ i nǝn bǝ fa' inǝ yiiri əka' nǝn wa nya'a ghi əne imbǝ' ichǝ ni mbǝ nya'a ghi inǝ mbe ni ye' iǝga rǝkǝ, kǝ imbǝ' ichǝ ni mbǝ nya'a ben ənǝ ze ni mbǝ nya'a zu ə? 6 Mbǝ kǝndǝ ə Abrahǝm. Ə zi iǝga Ənǝwǝ'nǝ ə Nǝwiǝ ni, "Wǝ nya'a ben ə Nǝwiǝ, əne Nǝwiǝ nya'a niǝ ni mǝd ə tǝm

kù'nè." ⁷ Ɖne mbè kyeri ni béd mbe ni nuŋ fiŋ igun ə Nwiè yia bɔn ti əni əghaŋ ə Abràham. ⁸ Əŋwà'nè ə Nwiè ə nya'a fə ghà rimbì ni Nwiè birì ghi ni béd mbe ni ka'i mɔ̀jù təm kù'nè ənjim ichì ni mbi nuŋ fiŋ igwi məd. Ɖne wè nya'a fə bè ghà ikàn chòm əmbi ə Abràham ni, "Mə birì che əni e njim zì əbɔrəbɔd igwi iben jìm." ⁹ Ɖne Nwiè birì bi zì əbɔrəbɔd igun ə béd mbe ni nuŋ fiŋ igwi məd, ichì ni wè nya'a zì igun ə Abràham ni nya'a bə nùŋ fiŋ igwi məd.

¹⁰ Ndòn zì igun ə béd mɔ̀jim mbe ni zì ətu àmei ni ghi inù mbe ni ye' iŋga rìkə. Ə zì iŋga Əŋwà'nè ə Nwiè ni, "Ndòn zì igun ə wəd jìm we ni chəi wiə nùŋ inù jìm mbe ni ye' iŋga Əŋwà'nè rìkə fɔri igwi we ni chəi wiə bə ghè." ¹¹ Tɛnìn zia zəŋ ni chəi wəd mɔ̀w ni təm kù'nè ifè Nwiè imbè' ighəm ni i wiə nùŋə rìkə. Ə zì iŋga Əŋwà'nè ə Nwiè ni, "Béd mbe niə ghè inù ni ku'ni birì chub ikə ənjim ichì ni mbi nuŋ fiŋ igun ə Nwiè." ¹² Chəi ənù ni nuŋ rìkə berì ənù ni ghè mbi ənù ni nuŋ fiŋ igun ə Nwiè. Ə zì iŋga Əŋwà'nè ə Nwiè ni, "Wəd we niə ghè inù mbe ni ye' iŋga rìkə ighəm jìm birì chubì ikə imbè' rìwən." ¹³ Kristo nya'a cho' mba itu ti əni ə ndòn ze ni rìkə nya'a zì igwi na. Wè nya'a ghè əne ichì ni wè nya'a be' ndòn imbè' əwa. Ə zì iŋga Əŋwà'nè ə Nwiè ni, "Ndòn zì igun ə wəd jìm we ni mbi tiŋ əməd ikaŋ əzed."

¹⁴ Kristo Yeso nya'a ghè əne imbè' əbɔrəbɔd ze ni Nwiè nya'a ka'i əmbi Abràham ə nyi igun ə béd mbe ni ka'i mɔ̀jù. Ichì ni zia ye' əne, Əzwì ə Zəŋi ze ni Nwiè nya'a ka'i ə birì nyi igwi na ənjim ichì ni tì nuŋ fiŋ igwi məd.

Chəi tikə nya'a kwepi ənù ze ni Nwiè nya'a ka'i

¹⁵ Mbi bɔŋgɔb, mə birì niŋ ənweeni ri əni inù mbe ni béd mɔ̀sɔŋichù ə ghè ini jìm: Béd mi fə ben ənù ə mɔ̀w, san fiso, chəi wəd ni tì wè wiri ghà ni chəi əni tì fiso fe təm, kè ni tì wè yì ənù ə mɔ̀w əni fiso fe. ¹⁶ Nwiè nya'a kà' inù mbɔ əmbi Abràham bə kà' əmbi ə wan ti əni əghaŋ əməd. Chəi Əŋwà'nè ə Nwiè ə gha ni, "Əmbi ə bɔn ti əni əghaŋ əməd," əne yia béd mɔ̀nɔnɔ'. Zia ghə ye' ni, "Əmbi ə wan ti əni e əghaŋ," əne yia Kristo.

¹⁷ Ənù ni mə gha yì ni, "Nwiè nya'a san fiso mbi Abràham kà' ni tə birì nuŋ fiso fe. Ɖne ka rìkə te ni si ye'e əni ighəm iwu fə che əki əkwè mbi iwum tad birì nimni i fiso fe ni Nwiè nya'a fə be san, əne ghè ni ənù ze ni Nwiè nya'a ka'i ə che ətu əkɔ." ¹⁸ Nwiè mi ye'e nà' ighi əmbi ə béd ənjim ichì ni mbiə nùŋə rìkə, nji ka à yia wiri i ichì ni wè nya'a kà'i. Wè nya'a nà' ighi əmbi Abràham àmei ichì ni wè nya'a ka'i.

¹⁹ Nwiè nya'a nà' rìkə imbè' ə yè ə? Wè nya'a yì rìkə əbɔ' fiso imbè' ighəm ni béd mbiə nya'a gù inù. Tikə nya'a berì ye' əŋgu pè əni ə wan we ni Nwiè nya'a ka'i inù mbe i bɔ ye'e. Nwiè nya'a chə ənjim mbiəŋgìrə nà' rìkə te əmbi Mose ni wè na' əmbi ə béd. Ɖne wəd wè iŋga migharə Nwiè mbi ə béd. ²⁰ Wəd mi ye' iŋga migharə, əne yì ni béd ə nɔ'. Ayia Nwiè meì we mɔ̀.

²¹ Tikə ə wa ton inù mbe ni Nwiè kà' ə? Chə! Ikə mɔ̀w mi kə' ye' əŋgu ni tì wè nà' tɛnèŋ, nji ənù ni təm kù'nè ifè Nwiè berì ye'e ənjim ichì ni béd ə nùŋə rìkə. ²² Ayia ə zì iŋga Əŋwà'nè ə Nwiè ni isig jìm wè əton inù rìbɔŋ. Ɖne inù mbe ni Nwiè nya'a ka'i ənjim ichì ni béd nuŋ fiŋ

igun ə Yeso Kristo, i we tì wè nà' əmbi ə béd mbe ni benì.

²³ Bɔŋ ənù ni nuŋ fiŋ igun ə Kristo nya'a siə ye'e, tikə nya'a wùb əwa ighabi ni tì yia béd ndəŋ. Tì nya'a wùb əne pè əni Nwiè nya'a chwi ənù ni nuŋ fiŋ igun ə Kristo. ²⁴ Tikə tìə nya'a tùmɔ̀bì əwa pè əni Kristo nya'a ye'e. Ɖne Kristo nya'a ye'e imbè' tì təm kù'nè ifè Nwiè ənjim ichì ni tì nuŋ fiŋ igwi məd. ²⁵ Ayia tɛnìn ni ənù ni nuŋ fiŋ igun ə Kristo ə fə ye'e, chə wiri əwa əton rìkə te ni nya'a tùmɔ̀bì əwa.

²⁶ Mbən mijim yia bɔn Nwiè ənjim ichì ni mbè nuŋ fiŋ igun ə Kristo Yeso. ²⁷ Mbən mijim mbe ni nya'a fɔti mbi Kristo əni mbè nya'a niŋ minib, fə si ighabi ə Kristo.

²⁸ Ɖne chə wiri i Jù kè wəd ni ka'i Jù, chə wiri i əbɔ'ò kè wəd ni ye' əni i ighəm, chə wiri i mbaŋə kè əyi, imbè' ighəm ni mbən mijim fə siə wəd mɔ̀' ichì ni mbə ye' əni ifɔti mbi Kristo Yeso. ²⁹ Mbə mi ye' béd Kristo, əne yì ni mbə yia bɔn ti əni əghaŋ ə Abràham. Ichì ni mbə ye' bɔn ti əni əghaŋ ə Abràham, əne yì ni mbə birì jìg ighi mbe ni Nwiè ka'i.

4 Ənù ni miə ghəə yì ni, əjinəb mi ye' wan kwa, əne yì ni i wiə kiri i ighabi əbɔ'ò niə zu inù rì əmbi ə béd chərə, ka à bè ye' i ni ighijim yì mbi məd. ² Wè birì chub əton ə béd mbe niə nəŋgi əməd bə chub əton mbe niə nəŋgi ighi məd pè əni ə nyùmə we ni mbə' məd nuŋ. ³ À yì əndəŋ əndəŋ mbi na. Ɖne yì ni əni tì nya'a bɔn kwa, tì yia nya'a əbɔ'ò əton izwì mbe ni nya'a tùmɔ̀bì isig. ⁴ Ayia əni ə nyùmə nya'a fə ku'u, Nwiè nya'a tom i Wan. Mbi nya'a gywi əməd ighabi ə wəd mɔ̀sɔŋichù. Wè nya'a bə kwi iŋga rìkə, ⁵ imbè' wè cho' itu béd mbe ni nya'a əton rìkə. Wè nya'a ghè əne imbè' tì ye' bɔn Nwiè. ⁶ Ichì ni mbə ye' bɔn, Nwiè fə chə Əzwì ə Wan məd iŋga ta fiŋ. Əzwì ze ə zia kyeŋə ghəə ni, "Mbə', mi Mbə'!" ⁷ Ɖne ka àwɔ yia wiri e əbɔ'ò. Àwɔ yia wan. Ichì ni àwɔ yia wan, əne àwɔ yì əjinəb.

Fìŋ nya'a tɔb ə Pɔlì imbè' məGàlesia

⁸ À nya'a rì imbi, əni chəi mbè nya'a kiri kyeri ə Nwiè, mbə yia nya'a əbɔ'ò əmbi ighi mbe ni ka nya'a bei mɔ̀ŋwìə. ⁹ Ayia rìnìn ni mbə fə kyeri ə Nwiè, kè mə we tì mə ghà ni ni Nwiè fə kyeri əwən, mbə kìa kəb wiri bəŋ əbɔ' izwì mbe niə tùmɔ̀bì isig, ni bɔri, ni chəi əghi əmbi mɔ̀məd imbè' ə yè ə? ¹⁰ Mbə mbiə wumni ini mɔ̀w, wumni əmig ə mɔ̀w, wumni mɔ̀nyùmə mɔ̀w bə wumni ighəm iwu mɔ̀w! ¹¹ Mə wiə bɔə ni ighəm mə fə fà' igwi nən ətu əkɔ.

¹² Mbi bɔŋgɔb, mə wiə bu' ibɔ i nən ni mbə ye' ighabi ə mɔ̀, imbè' ighəm ni mə fə bə si ighabi ə mbənə. Chəi mbə nya'a gu ənù ə mɔ̀w i num. ¹³ Mbə kàŋ kyeri ə ni à yì imbè' əwɔn ni mə nya'a be ghà ikàn chòm i nən. ¹⁴ Ka à bè ye'i ni mi əwɔn yia nya'a əkwà'nè i nən, chəi mbə nya'a təəni əmi kè bə ton əmi. Ayia mbə nya'a niŋ əmi ighabi ni mɔ̀ yia əŋgìrə Nwiè, kè ighabi ni mɔ̀ yia Kristo Yeso zia. ¹⁵ Mbə mbiə nya'a kìa gha'riə. À ki ənù ə ye si ghè ə? Mə we tì mə ghà ni, à mi ye' ni ichì nya'a chwiə, nji mbə nya'a ghè inù jìm i num, ka àbei ni chɔ'ri ə əghə nà' i num. ¹⁶ Mə wa fə bəŋ əni ə wəd pən ichì ni mə ghə rəs'i i nən ə?

¹⁷ Bâd mbe niâ kâb beŋ ikân chòm mbiâ kâbâ ni mbe ben inû mbe ni mbiâ ghââ, àyiâ châi æze æ biri weeri æwân. I mbiâ kâb ghabri æwân ti æni æ num imbâ' mbâ ben inû mbe ni mbiâ ghââ. ¹⁸ Ziâ bôn ni mbâ ben inû mbe ni mbiâ ghââ æwu ze ni mbiâ ghî inû mbe ni biri weeri æwân. Mbi ghi æne æni mînyùmâ jîm ka' àmei æni mà ye' aka' nân. ¹⁹ Mbi bôn ni mà gha'i kwâ' rîngâ', mà wiâ yiâ zu ribu' ighabi æyi niâ nombiâ. Mâ biri zu æne pè æni mbâ ye' ighabi æ Kristo. ²⁰ Mâ kân kâb ni nji mà wi mbi nân tînîn imbâ' mà kwepi ichî ni miâ ghâmâ, imbâ' ighâm ni mi fîŋ ziâ kânjâ tób æmi imbâ' æwân!

Ænweeni ti æni ænû æ Hagâ mbi Sêra

²¹ Mbân mbe niâ kâb chub æton rikâ, mbâ gha i num: châi mbâ kyeri ænû ze ni ye' iŋga rikâ æ? ²² Æ zi iŋga Æŋwâ'nî æ Nwiâ ni Abrâham nya'a beri bôn mbanjâ mibe. Wi fibî yiâ nya'a ti æni æyi ni nya'a èbô'ò. Wi fibî yiâ nya'a ti æni æyi ni ka nya'a i èbô'ò. ²³ Mbi nya'a gywi wan mbanjâ we ni iŋgâb màd nya'a èbô'ò ichî ni mbiâ gywiâ bôn cherâ, àyiâ mbi nya'a gywi we ni ka iŋgâb màd yiâ nya'a i èbô'ò ichî ni Nwiâ nya'a ka'i. ²⁴ Tî we tî rî mîg ænû zî æni: mæyi mbô mibe æ tæm æni tiso ribe. Æyi we niâ gywiâ bôn ni biri ben èbô'ò yiâ Hagâ. Màd æ tæm æni fiso fe ni mbi nya'a san ikaŋ Iwum Sinâi. ²⁵ Hagâ æ tæm æni Iwum Sinâi æ Àrebiâ. Màd yi ighabi æ Jêrusalêm wô rêchôn, imbâ' ighâm ni màd mbi mbi bôn yi èbô'ò. ²⁶ Àyiâ ka Sêra yi i èbô'ò. Màd æ tæm æni Jêrusalêm we ni ye' ikaŋ. Màd yi a nîŋ. ²⁷ Æ zi iŋga Æŋwâ'nî æ Nwiâ ni,
 "Gha'ri æwe, kyiâ æyi ni châi wiâ gywiâ!
 Kweri ikyî, kyeri rikâ,
 àwò we ni châi à kwe' zu ribu' wan!
 Æyi we ni inom màd nya'a wa' æmâd
 biri beri bôn ni n'c'
 chè mbi æyi we ni beri inom."

²⁸ Mbi bônjâb, mbânâ, ighabi æ Aizik, yiâ bôn Nwiâ ichî ni wî nya'a fâ ka'i. ²⁹ À nya'a æni æ nyùmâ we, wan mbanjâ we ni mbi nya'a gywi æmâd ichî ni mbiâ gywiâ bôn cherâ, nya'a nwëndî tikyeri-iwu wan mbanjâ we ni Æzwî æ Nwiâ æ nya'a ghî mbi gywi æmâd. À yi ichî ni ziâ ye' we rînîn. ³⁰ Ziâ kî iŋga Æŋwâ'nî æ Nwiâ ni yè æ? Æ zi iŋga ni, "Kândi èbô'ò ze mbi æ wan màd, imbâ' ighâm ni ka wan èbô'ò we biri fôti i imbâ' jig ighi mbi we ni ka iŋgâb màd yi i èbô'ò." ³¹ Æne, kyiâ bônjâb, ka tî yi æwa bôn æyi we ni ye' èbô'ò. Tî yiâ bôn æyi we ni ka'i èbô'ò.

Kristo fæ chî æwa ri æton èbô'ò

5 Kristo fæ chî æwa ri æton èbô'ò, imbâ' ti rî wiri chub a æton èbô'ò. Mbâ tæm kâânî, imbâ' ti wâd m'c' ghî i ni mbâ wiri ben èbô'ò æmbi rikâ.

² Mbâ zweti! M' P'Îl wiâ ghâ i nân ni mbâ mi tó ben ni mbi ne æwân, nji ænû ze ni Kristo ghî imbâ' æwân æ ché ætu ækô. ³ Mâ yi ghâ æmbi wâd jîm we ni ben ni mbi ne æmâd ni wî beri nuŋ rikâ jîm. ⁴ Mbân mbe niâ kâb tæm kû'nî ichî ni mbââ nuŋ rikâ, fâ sûngî rî æni æ Kristo. Mbâ fæ ton èchôm we ni Nwiâ ghî æni nân. ⁵ Tî wiâ kânjâ wômâ ni Nwiâ ghi tî tæm kû'nî ænjîm ichî ni tî nuŋ fîŋ

igwi màd. I wiâ ghî æne ænjîm Æzwî æmâd. ⁶ Ichî ni tî ye' æni ifôti mbi Kristo, æne châi ænû ni mbi ne wâd kî ænû ni châi mbi ne wâd æ beri ænû æ m'c' ni ghî. Ænû æ kyeri yi ni chwi ni tî fæ nuŋ fîŋ igun æ Kristo ichî ni tiâ gha'æ bâd.

⁷ Mbâ mbiâ kâ'è ghî mbâ inû ichî chòm. À kiâ we tæm-ni æwân ni tî mbâ beeni æ æb'c' rasi' æ? ⁸ Ka'i Nwiâ we ni nya'a t'ŋ æwân ni mbâ ye' mbi bâd ghi ni tî mbâ beeni æwân æb'c' rasi'. ⁹ Bâd mbiâ ghââ ni, "Àmei akæ ifu' we niâ ghî ni ngâŋ k'c' we æ ghîâ ni ngâŋ jîm k'c'." ¹⁰ Mâ wiâ nuŋ mi fîŋ igwi nân ichî ni tî ye' æni ifôti mbi Ænûnjîsig ni châi mbâ biri niŋ ikôndi cherâ ché rî æni we ni mà nâ' i nân. Nwiâ biri sa' wâd we niâ chæ æwân, kî à kiâ we nji'.

¹¹ Mbi bônjâb, mà mi ye'æ ghââ ni mbi ne bâd, nji æton ni bâd æ kiri nwendi tum rikyeri-iwu kî imbâ' æ yè æ? À mi ye' ni mà kaŋ gha æne, nji châi ænû ze ni miâ ghâ imbâ' ichî ni Kristo nya'a kwî æzed æ ba'ni æ wiri beri ænû æ m'c' ni ghî. ¹² À ye' imbâ' bâd mbe niâ tób æwân, mà kâb ni mbi wo imbi za' æ inyod mbânâ mbânâ!

¹³ Mbi bônjâb, Nwiâ nya'a t'ŋ æwân ni mbâ ye' mbi bâd, imbâ' tî mbâ wiri ben æ èbô'ò æmbi rikâ. Tî ænû zî ni châi mbâ wiri ben èbô'ò æ chwi ni mbâ ghi inû mbe ni tæ nyamnyod æ feeniâ. Mà kâb ye' ni igha'i ghi ni mbâ fâ' æmbi mbâ bônjâb, ¹⁴ imbâ' ighâm ni tikâ rijîm fâ fôti æton ikâ m'c'. Ikâ we m'c' yi ni, "À beri gha' wâd ni tindi iban ne ichî ni à gha' e nyamnyod." ¹⁵ Tî mbâ ye' æwân ighabi æ nyam rî t'c'c' ni nombiâ bà kurâ ti cherâ. Mbâ we æwân imbâ' mbâ niâ nimni æwân mbânâ mbânâ.

Mbâ beeni æb'c' Æzwî æ Nwiâ ché ichî ni beeni æb'c' ighi mbe ni nyamnyod æ feeniâ

¹⁶ Ænû ni mi ghâ yi ni: mbâ chub ichî ni Æzwî æ kâbi. Tî mbâ ghi æ inû mbe ni tæ nyamnyod æ feeniâ, ¹⁷ imbâ' ighâm ni inû mbe ni nyamnyod æ feeniâ yi mbe ni châi Æzwî æ kâbi, mbe ni Æzwî æ kâbi yi mbe ni châi nyamnyod kâbi. Mîmâd mbô mîbe mbiâ z'ŋjâ èbâ' tî mbâ ghi æ inû mbe ni mbâ kâbi. ¹⁸ Àyiâ mbâ mi ye'æ ghî àmei inû mbe ni Æzwî æ kâbi, nji châi rikâ wiri beri ika igwi nân.

¹⁹ Inû mbe ni nyamnyod æ feeniâ mbi zeri. Mbi yi ænû ni ni mbanjâ kî mæyi æberj æbâŋ, ænû ni ghi inyôc'ni-inû, ænû ni ghi inyamnî-inû, ²⁰ ænû ni wumnî mbîânêŋ, ænû ni ghi mîsâ, ænû ni ghi pân, ænû ni ch'c'b, ænû ni ghi èdîi, ænû ni sâ itæm, ænû ni ghi ighabi ni àmei mbânâ beri ighi, ænû ni ghabri bâd, ænû ni ghi tîfôti kwa kwa, ²¹ ænû ni feeni ighi bâd, ænû ni n'c' be, ænû ni n'c' bùùrî mbi inû cherâ ighabi mbe. Mà wiâ patî æwân rînîn, ichî ni mà nya'a be patî ni, châi bâd mbe niâ ghî tikwiri inû tî biri jig ænû ifôti æ Nwiâ.

²² Àyiâ inû mbe ni Æzwî æ kâbâ yi ænû ni gha' bâd, ænû ni chub æni igha'i, ænû ni chub æni æb'c'æb'c'd, ænû ni yim fîŋ, ænû ni beri ib'ŋ fîŋ, ænû ni ghi èchôm, ænû ni nuŋ fîŋ igun æ bâd, ²³ ænû ni swi inyod mbi ænû ni yim-bi inyod. Châi ikâ m'c' ni ton inû mbô. ²⁴ Bâd Kristo Yeso fæ kômbî tæ nyamnyod bà kômbî inû mbe ni

nyamnyod ə kəbə bə feeni əzed ə ba'ni. ²⁵ À yi Əzwî ə ghè ni tì ye' ikă, əne tì ghi inû mbe ni Əzwî ə kəbè. ²⁶ Tì rî nɔ a inyod. Tì rî ghi a ni bəd cherə sə itəm. Tì rî ghi a ədiì.

Wəd mɔ'w mi ye' ə ɲgə', mbə weeri əməd

6 Mbi bɔɲgɔb, wəd mɔ'w rəbɔ' nən mi ghè ənû ribòɲ, mbən mbe niə ghè inû mbe ni Əzwî ə kəbi wiri ghè ni wè təm, àyiə mbə ghi əne əni əbɔrəbɔd. Mbə we əwən imbə' əkwà'nè ə bə nyi igwi nən. ² Wəd mɔ'w mi ye' ə ɲgə', mbə weeri əməd. Mbə mi ghè əne, nji mbə fə nùɲ ikə we ni Kristo nya'a na' i na. ³ Wəd mɔ'w mi kɔndi ni tə yi əghi ə mɔ'w, ni ka məd yi i əghi ə mɔ'w, nji i wiə tambi i inyod. ⁴ Wəd mɔ'w mɔ'w neɲ ti righiri-inû. Tì mi bɔɲ, i we tì wè goɲ igɔ ni tə wiə ghi ichi chòm, ni chəi wè berɪ ni miɲ i inyod əni ə wəd cherə, ⁵ imbə' ighəm ni wəd mɔ'w mɔ'w berɪ be' i ikom.

⁶ Wəd mɔ'w we ni mbi chwi inɲam Nwiè i bɔ berɪ na' əbà ti əni ighi chòm jim mbe ni wè berɪ əmbi we ni chwi inɲam we i bɔ.

⁷ Tì mbə tambi ə inyod. Chəi wəd ni tì wè ba'ri ə Nwiè. Wəd biri kwəɲ àmei əghi ze ni wè koni. ⁸ Wəd mi kon əghi ze ni nyamnyod məd ə feeniə, əghi ze ni wè biri kwəɲ yi ivi. Wè mi kon əghi ze ni Əzwî ə kəbè, əghi ze ni wè biri kwəɲ yi itènè ri mi. ⁹ Tì rî bɔd əwa ni ghi ichòm. Tì mi ton bɔd əwa, tì biri kwəɲ ighi kɔɔ' əni ə

nyùmə ku'u. ¹⁰ Əne, tì mi berɪ əpan, tì ghi ichòm əni ə wəd jim, màànè əni mbe ni ben ə Kristo.

ɪpati ni si nwiè mbi əchà'rè

¹¹ Mbə zə ichi ni mə niɲ mi əbɔ ɲwà'nè əɲwà'nè zɔ i nən əni əghə əɲwà'nè ni fanɲi! ¹² Bəd mbe niə kəb nyen ni mbi ne əwən mbiə kəb chwi əsaɲ əsaɲ ni mbə bɔɲ. I mbiə ghè əne imbə' ti bəd nwendɪ ə tikyeri-iwu mɪməd ichi ni mbiə ghàə ni àmei əɲjim ichi ni Kristo nya'a kwi əzed ə ba'ni ni tì bəd jwè rəɲgə'. ¹³ Ka àbei bəd mbe niə ghàə ni mbi ne bəd, chəi mɪməd ə nùɲ rɪkə. Àyiə i mbiə kəbè ni mbi ne əwən imbə' mbi goɲ igɔ ni mbə fə ghè mbi nè əwən. ¹⁴ À ye' imbə' əmi, chəi mə biri nɔ goɲ igɔ, kirɪ əni mə goɲ igɔ imbə' ənû ze ni ivi à Ənùɲisig Yeso Kristo əzed ə ba'ni ə nya'a ghè. Ichi ni Yeso Kristo nya'a kwi əzed ə ba'ni, əne chəi ighi riɲga isig wiri berɪ ənû ə mɔ'w ni ghè mbi num. Chəi mə bə berɪ ənû ə mɔ'w ni ghè mbi ighi riɲga isig. ¹⁵ Kè mbi nè wəd, kè chəi mbi ne wəd, chəi əze ə berɪ ənû ə mɔ'w ni ghè. Ənû ə kyerɲ ni ye' əɲgu yi ni tì yiə siə bəd fi.

¹⁶ Nwiè zi əbɔrəbɔd bə diirè bəd mbe ni nun ikə wɔ. Wè bə ghi əne igun ə bəd Nwiè mɪjim.

¹⁷ Nɔ' ti rəchòɲ, tì wəd mɔ'w wiri chə i əmi, imbə' ighəm ni inweenɪ mbi igwi num ni chwi ni mɔ'w yiə siə wəd Kristo.

¹⁸ Mbi bɔɲgɔb, à Ənùɲisig Yeso Kristo ghi ichòm əni ə nən. À yi əne.

Efesùs

Inû imbè' àḡwà'nè z̄

À yia P̄l nya'a ḡwà'nè àḡwà'nè z̄. W̄i nya'a ḡwà'nè àmbi ifeti b̄d Kristo we ri à Efesùs. W̄i nya'a ḡwà'nè àni w̄i nya'a à n̄b ndəŋ à Rom. Əḡwà'nè z̄ yia jenḡi imbè' inû mbe ni Nwiə nya'a fə tan̄i nùŋ. Əne ȳi ni "Nwiə biri niŋ ighijim mbe ni ye' ikaŋ mbi mbe ni ye' igwi ə si fcti mbi Kristo ni ye' ətu igwi ighi mbe jim" (1.10). P̄l nya'a bə ḡwà'nè imbè' b̄d zə ichi ni Nwiə gha' m̄iməð, gh̄i m̄iməð àni mbi m̄isə' bə gh̄i ɛchòm àni m̄iməð. W̄i nya'a ḡwà'nè ni Nwiə fə fcti b̄d m̄ijim mbe ni w̄i chi rəŋgə' àni mbi m̄w', əne gh̄i mbi b̄əŋ wo əsi m̄əd. W̄i nya'a gh̄i əne ichi ni Kristo nya'a kw̄i əne bu'ri mikam mbe ni nya'ə ghàbr̄i ə b̄d. Nwiə nya'a fcti b̄d m̄ijim mbe ni w̄i chi rəŋgə' àni ə nyamnyod m̄w'. Nyamnyod ze ȳi ifeti b̄d Kristo. Əz̄ ȳi ənù ze ni nya'a ənəm̄ə ni Nwiə zia nya'a gh̄i ni P̄l kyeri. W̄i nya'a ḡwà'nè zia zəŋ ni à ȳi iŋga ifeti b̄d Kristo ni Nwiə chwi i iwe jim əmbi izw̄i ka ka mbe ni ye' ikaŋ f̄ri if̄ŋ m̄iməð (3.10). P̄l nya'a ḡwà'nè gh̄a ichi ni Ənùŋisig na' mine'e əmbi ə b̄d mbe ni ye' iŋga ifeti b̄d Kristo imbè' mbi fa' əmbi w̄əd m̄w' m̄w', gh̄i b̄d chub àni ifcti bə t̄əm kààni iŋga ə ibeni. W̄i nya'a ḡwà'nè ni b̄d saŋ minəŋj̄i ənun beeni ye' əbc' minəŋj̄i fi ichi ni mbi ye' àni ifcti mbi Kristo. W̄i nya'a ḡwà'nè ni b̄d zi ighi bid Nwiə z̄ŋ ə Deb̄r̄ə.

Itu inû iŋga àḡwà'nè z̄

Əton imbè' àḡwà'nè z̄ 1.1-2

Kristo mbi ifeti b̄d Kristo 1.3-3.21

İt̄ən̄i fi ichi ni b̄d ye' àni ifcti mbi Kristo 4.1-6.20

Əchà'r̄i ni si nwiə 6.21-24

Əchà'r̄i

1 À yia m̄w' P̄l, ni mə ye' w̄əd tom Kristo Yeso ənjim ichi ni Nwiə nya'a k̄əbi, ḡwà'nè àḡwà'nè z̄.

Mə wiə ḡwà'nè əmbi mb̄n b̄d Nwiə mbe ni ye' ə Efesùs ni ber̄i ibeni ichi ni mb̄ə ye' àni ifcti mbi Kristo Yeso. ² Nwiə a Mb̄ǎ' mbi Ənùŋisig Yeso Kristo gh̄i ɛchòm àni ə n̄n bə nà' əbc̄r̄əbc̄d i n̄n.

Mine'e mbe ni Əzw̄i ə nà' ichi ni b̄d ye' àni ifcti mbi Kristo

³ T̄i yiiri ə Nwiə we ni ye' Mb̄ǎ' a Ənùŋisig Yeso Kristo. W̄i fə z̄i əbc̄r̄əbc̄d igwi na ichi ni t̄i ye' àni ifcti mbi Kristo. Əne ȳi əbc̄r̄əbc̄d əjim ze ni Əzw̄i ə zia igwi na riŋga isi mbe ni ye' ikaŋ. ⁴ B̄ŋ Nwiə nya'ə siə teki isig, w̄i nya'a fə ch̄w' əwa ichi ni t̄i ye' àni ifcti mbi Kristo ni t̄i ye' b̄d zəŋi if̄ə m̄əd, bə ye' b̄d ni ch̄əi ənù rib̄ŋ igwi na. W̄i nya'a ch̄w' əne ichi ni w̄i gha' əwa. ⁵ W̄i nya'a fə bə ch̄w' nùŋ ni w̄i biri niŋ əwa àni mbi b̄cn ənjim ə Yeso Kristo. W̄i nya'a ch̄w' əne ichi ni w̄i nya'a kaŋ gha' bə k̄əb ni gh̄i. ⁶ T̄i yiiri əm̄əd imbè' ɛchòm zəŋi m̄əd we ni w̄i na' i na əb̄u-əb̄u ichi ni t̄i ye' b̄d Wan m̄əd we ni w̄i gha' kw̄a' riŋgə'.

⁷ Nwiə fə ch̄w' mba itu ənjim ənəm ə Kristo ze ni w̄i nya'a ch̄əmni əzed ə ba'ni. W̄i fə bə wa' mba igu ənù ənjim ɛchòm m̄əd we ni kaŋ n̄w'. ⁸ İ wiə gh̄i ɛchòm we àni ə na əb̄u-əb̄u. İ wiə bə gh̄iə ni t̄i ber̄i iwe jim bə kyeri əton inû jim. ⁹ W̄i nya'a niŋ iwe jim mbi ikyeri-inû jim gh̄i t̄i kyeri inû m̄w' mbe ni nya'a ənəm̄ə. W̄i nya'a

gh̄i əne ichi ni w̄i nya'a k̄əbi f̄ri imbè' ichi ni w̄i nya'a fə tan̄i nùŋ àni ifcti mbi Kristo. ¹⁰ W̄i nya'a nūŋ əne, imbè' àni nyum̄ə ku'u, w̄i biri niŋ ighijim mbe ni ye' ikaŋ mbi mbe ni ye' igwi ə si fcti mbi Kristo ni ye' ətu igwi ighi mbe jim.

¹¹ Nwiə nya'a gh̄i inû jim ichi ni w̄i nya'a fə tan̄i bə nùŋ. W̄i nya'a ch̄w' əwa àni ifcti mbi Kristo ni t̄i ye' mbi b̄d àmei ichi ni w̄i nya'a k̄əbi bə nùŋ. ¹² W̄i nya'a gh̄i əne imbè' mb̄ə mbe ni t̄i nya'a b̄d ritu ni nùŋ ik̄ond̄i igun ə Kristo yiiri ə Nwiə.

¹³ Mb̄n b̄ə mbiə nya'a àni ifcti mbi Kristo, àni mb̄ə nya'a zu iŋgam we ni ye' wi r̄əs̄i', ni ye' ik̄ān chòm imbè' ichi ni Nwiə biri chi əw̄ən rəŋgə'. Mb̄ə nya'a zu ben̄i, əne Nwiə nya'a z̄i ənween̄i igwi n̄n ni ye' Əzw̄i ə Zəŋi ze ni w̄i nya'a ka'i. ¹⁴ Əzw̄i ə Zəŋi ze ȳi ənween̄i ni chw̄iə ni t̄i biri k̄ə ber̄i ighi mbe ni Nwiə ka' əmbi mbi b̄d w̄ə p̄ə àni w̄i ch̄w' ətu m̄iməð. T̄i yiiri ə Nwiə.

P̄l nya'a k̄ŋḡi ə Nwiə

¹⁵ T̄i àni m̄ə nya'a zu imbè' ibeni we ni mb̄ə ber̄i igwi Ənùŋisig Yeso bə zu ichi ni mb̄ə gha' b̄d Nwiə mijim, ¹⁶ ch̄əi m̄ə nya'a sob ni ben ə Nwiə imbè' əw̄ən. Mə wiə k̄ond̄i əw̄ən àni miə k̄ŋḡi ə Nwiə ighəm jim. ¹⁷ Mə wiə k̄ŋḡi ə Nwiə ni ye' Mb̄ǎ' a Ənùŋisig Yeso Kristo, ni ye' Mb̄ǎ' ni iwumni jim ye' wi m̄əd, ni w̄i na' e Əzw̄i i n̄n imbè' mb̄ə ber̄i iwe. Mə wiə bə k̄ŋḡiə ni w̄i chwi wi r̄əs̄i' i n̄n imbè' mb̄ə jenḡi kyeri əm̄əd. ¹⁸ Mə wiə k̄ŋḡi ə Nwiə ni w̄i fi' t̄ə fiŋ mb̄ə zə izəŋi zəŋi imbè' mb̄ə kyeri ənù mbe ni mbiə nùŋ rik̄ond̄i w̄òm̄ə, ni ye' inû mbe ni

Njwiè tɔŋ əwən imbə' mbiwən. Inû mbe yi ɛchòm ri mi we ni Njwiè ka' əmbi mbi bəd. ¹⁹ Mə wiə kɔŋgɛ ə Njwiè ni wɛ ghi mbə kyeri ni ika məd we ni chəi əni ti mbi mig, ə dabə chə əbɔ. Ika we wiə fà' iŋga mba mbe ni nuŋ fiŋ igwi məd. Ika məd we yi ika kyeŋ we ni ²⁰ wɛ nya'a fa' mbi wiwən əni wɛ nya'a zwemni ə Kristo, ghi wɛ chub əbà əbɔ ə jig əməd iŋga isi mbe ni ye' ikaŋ. ²¹ Məd wiə tùmɔi izwí jim mbe ni ye' əton ikaŋ, ka à be ye'i ni mbi beri ika. Ikum məd ə chə tikum rijim te ni mbiə tɔŋ əka' ə bəd tɛnɛn fɔri əni mbi biri tɔŋ əni ə nyùmə we niə ye'e. ²² Njwiè fə nùŋ ighijim əton iwu məd. Wɛ fə bə ghɛ ni məd ye' ətu igwi ighijim imbə' weeri ifeti bəd Kristo. ²³ Ifeti we yiə nyamnyod Kristo. I wiə swe inû mbe ni bu ri əni Kristo. Kristo zia wiə bə swe inû jim isi jim.

I nɔ' ri əni iwi nyi iŋga itənɛ

2 Mbə nya'a fə kwi imbə' tə rɛgùri-inû. Mbə fə bə kwi imbə' mbə inû ribòŋ. ² Mbə mbiə nya'a ghɛ inû ribòŋ mbe ichi ni mbə nya'a beeni əbɔ' inû riŋga isig, bə beeni əbɔ' wəd we niə tùmɔi izwí mbe ni ye' iŋga ifə, ni ye' izwí mbe niə fà' rɛnɛn iŋga bəd mbe ni ghɛ rɛzuə əmbi ə Njwiè. ³ Mba mijim kwe' ye' ighabi mɛməd ichi ni tɛ nya'a feeni ighi mbe ni ta nyamnyod nya'a kəbə. Tɛ wiə nya'a bə beeni əbɔ' ighi mbe ni ta nyamnyod fɔri ta rikɔndi nya'a bə kəbə. I beeni əbɔ' mba michi, Njwiè nya'a sə itəm əbɔ' na ichi ni wɛ nya'a sə əbɔ' wəd jim. ⁴ Ayiə Njwiè we niə diirɛ bəd kwà' ichi chòm, niə bə gha' əwa kwà' riŋgə' ghi ni, ⁵ ka àbei ye'i ni ta rɛgùri-inû nya'a fə zwiiri əwa, wɛ nya'a ghi ni tɛ chub ikə ichi ni tɛ ye' əni ifɔti mbi Kristo. À yi ənjim ɛchòm Njwiè ni mbə fə jwɛ rəŋgə'. ⁶ Njwiè nya'a zwemni əwa mbi Kristo, imbə' tɛ chubi mbi məd iŋga isi mbe rikaŋ ichi ni tɛ ye' əni ifɔti mbi Kristo Yeso. ⁷ Wɛ nya'a ghɛ əne, imbə' əni nyùmə we niə ye'e, məd we ti wɛ chwɛə ni chəi əni ti mbi mig ɛchòm məd we ni kaŋ nɔ', ichi ni wiə ghɛ ɛchòm we əni ə na ənjim ə Kristo Yeso. ⁸ Ichi ni mbə beni, Njwiè fə ghɛ ɛchòm əni nən chɛ əwən rəŋgə'. Ka'i mbənə ghi ənù zɔ. À yi in'e'e ni nɔ' ri əmbi ə Njwiè. ⁹ Chəi Njwiè nya'a chi əwən rəŋgə' imbə' ichi ni mbə nya'a ghi ənù ə mɔ'w, əne ti wəd mɔ'w ɔŋ i igɔ. ¹⁰ Tɛ yi əbɔ əfà' ə Njwiè ni wɛ nya'a teki imbə' ti chubi əni ifɔti mbi Kristo Yeso siə ghɛ inû chòm mbe ni Njwiè nya'a fə be teki rimbɔi ni tɛ siə ghɛ.

Yeso Kristo fə ghɛ bəd mijim siə wəd mɔ'

¹¹ Mbə kɔndi ni à nya'a əni ə nyùmə mɔ'w, "Bəd mbe ni mbi nya'a ne mɛməd" mbiə nya'a tɔŋə mbən bəd mbe ni ka'i bɔn tɔb si mijù ni, "Bəd ni chəi mbi ne mɛməd," ni ye' ikwi we ni bəd ə ghɛ əni ibɔ. ¹² À nya'a əni ə nyùmə we, chəi mbə nya'a əni ənù ə mɔ' mbi Kristo, chəi mbə nya'a əbɔ' inəbi mɛIzre we ni Njwiè nya'a chɔ'w, chəi mbə nya'a kyeri inû mbe ni Njwiè nya'a san tiso kà' əmbi mɛməd. Mbə mbiə nya'a iŋga isig, ayiə chəi mbə nya'a nuŋ rikɔndi igwi ighi mbe ni mbi nya'a wòmə, chəi mbə nya'a be kyeri ə Njwiè. ¹³ Ayiə tɛnɛn, ənjim ənəm ze ni Kristo nya'a chəmni, mbi fə niŋ mbən mbe ni nya'a kwe' əsa əgha ri əni ə Njwiè, mbə ti-

ini iban məd ichi ni mbə fə si əni ifɔti mbi Kristo Yeso. ¹⁴ Məd zia nya'a ghɛ əbɔrəbɔd ə nyi əka' mijù mbi ə bəd mbe ni ka'i mijù ichi ni wɛ nya'a fɔti əwa əni mbi mɔ'. Əne wɛ fə swe əkən ze ni nya'a ghabri əwa, əne yiə pən ze ni nya'a əka' na. ¹⁵ Əni wɛ nya'a kwi əzed ə ba'ni, wɛ nya'a nimni tikə ri Mose bə nimni inû mbe ni tikə nya'a kəbə ni bəd ghi ə. Wɛ nya'a ghi əne imbə' niŋ tɛnəbi tɔ rɛbe teki inəbi fi mɔ'. Əze ə nya'a ghɛ ni əbɔrəbɔd ə nyi əka' tɛnəbi tɔ rɛbe. ¹⁶ Kristo nya'a kwi əzed ə ba'ni fɔti tɛnəbi tɔ rɛbe əni nyamnyod mɔ'. Əze ə nya'a maani tan mɛməd əne ghɛ mbi wò əmbi ə Njwiè. Zia nya'a ghɛ ni ənù ze ni mbi nya'a chɔb imbə' əzi əwən ə mi ə. ¹⁷ Wɛ nya'a ye'e pə ghà ikən chòm imbə' əbɔrəbɔd əmbi mbən mbe ni nya'a əsa əgha ri əni ə Njwiè. Wɛ nya'a bə ghà əmbi mijù mbe ni nya'a tiini iban ə Njwiè. ¹⁸ À yiə Kristo ghi ni mba mijim, əne yi mijù mbi ə bəd ni ka'i mijù, tɛ beri inənjɛ ni wò əmbi ə Mbə' ənjim Əzwí ə Zeŋi. ¹⁹ Əne ka mbə yiə wiri əwən bəd rɛsɔ' mbi inɔ'w. Mbə yiə siə bəd əbenə ə mɔ' mbi ə bəd Njwiè. Mbə yiə bə ə bəd iŋga inəbi Njwiè, ²⁰ ni mbi bɔm igun əchi ze ni bəd tom Kristo mbi ə bəd ikən Njwiè nya'a bɔmi. À yiə Kristo Yeso zia ni ye' iti ri ibu nəb. ²¹ Əni ifɔti mbi məd, nəb ze jim fə si əni zɔ mɔ'. Bəd mɛnɔ'w' biri ye'e nyi iŋga zɔ kwi siə mbən Njwiè zeŋi. ²² Əni ifɔti mbi məd, i mbiə bə bɔmə mbən mbe ni ka'i mijù əni əsi ze ni Njwiè ni ye' əzwí ə chub əŋgu.

Inû mbe ni Pɔl nya'a ghi əmbi bəd mbe ni ka'i mijù

3 À yi imbə' ənù zɔ ni Njwiè fɔti bəd əni mbi mɔ' ni mɔ', Pɔl, ye' wəd ndəŋ imbə' mbən mbe ni ka'i mijù. Mə yiə wəd ndəŋ imbə' ighəm ni mə wiə ghà ikən chòm imbə' ə Kristo Yeso. ² Mə kyeri ni mbə fə zu imbə' əfà' ze ni Njwiè chɔ' əmi na' i num. Wɛ nya'a chɔ' əmi ni mə gha imbə' ɛchòm we ni wɛ ghi əni ə nən. ³ Njwiè nya'a ghɛ mə kyeri inû mbe ni ye' ənəmə, ichi ni mə fə kə' ŋwà'nɛ əni akə iŋgam. ⁴ Mbə mi foŋ, mbə itu biri zeŋ imbə' ənù ze ni mə kyeri dè ənù zɔ ni ye' ənəmə imbə' ə Kristo. ⁵ Chəi Njwiè nya'a ghi ni tɛghəm ri bəd te ni nya'a fə che kyeri ənù zɔ ichi ni wɛ fə che ənjim Əzwí tɛnɛn chwɛ əmbi mbi bəd tom zeŋi bə chwɛ əmbi mbi bəd ikən. ⁶ Ənù zɔ ni ye' ənəmə yi ni, ənjim ikən chòm, bəd mbe ni ka'i mijù fə si mɛjinəb mbi mijù. Mbi fə si isi inyod ti əni ə nyamnyod mɔ'. Mbi fə bə beri əbà əni ənù ze ni Njwiè nya'a che ənjim ə Kristo Yeso kà'.

⁷ Mə wiə fà'ə ni ghà ikən chòm wɔ ənjim ɛchòm Njwiè we ni wɛ che ənjim ika məd nɛ' əmi əŋgu. ⁸ Ka à bə ye'i ni mə kə chə wɛ kwa rəbɔ' bəd Njwiè mijim, ayiə Njwiè nya'a ghɛ ɛchòm əni ə num ni mə gha əmbi ə bəd mbe ni ka'i mijù imbə' mbɔn ze ni chəi zɛ biri nɔ mi, ni tɛ beri àmei ichi ni mbi kyeri ə Kristo. ⁹ Wɛ nya'a bə chɔ' əmi ni mə ghi wəd jim kyeri ənù zɔ ni ye' ənəmə, ni Njwiè we ni nya'a teki ighijim, nya'a nəm iŋga i fiŋ ti əni wɛ nya'a teki isig. ¹⁰ Wɛ nya'a ghɛ əne, imbə' tɛnɛn, ənjim ifeti bəd Kristo, izwí ka ka mbe ni ye' ikaŋ fɔri mifɔn mɛməd mbe ti mbi zə iwe Njwiè əni mɛnənjɛ nɔ'w. ¹¹ Əzɔ yi ənù ni wɛ nya'a fə tanj bɔŋ wɛ nya'a siə teki isig. Wɛ fə chə ənjim ə Kristo Yeso a ənənjɛsi ghɛ ənù rəŋgu. ¹² Əni ifɔti mbi

Kristo bà fɔri ɛnjim ibeni we ni tɛ nuŋ igwi mɛd, tɛ fə beri ika ni wò ɛsi ɛ Njwiè ni chɛi ibɔɔ. ¹³ Ɖne mɛ wiə bu' ibɔ ni ti tɛ fɪŋ bɔd i, imbə' ighəm ni mɛ wiə zəə ŋgə' im-bə' ɛwən. Inu mbɔ jim yi imbə' weeri ɛwən.

Kristo ɛ gha' bəð

¹⁴ Mɛ mi kɔndi ɛnɔ ze ni Njwiè nya'a fə tanji, mɛ chindɛ itu inywi ifɛ Mbə' ¹⁵ we ni inɛbi jim we ni ye' ikaŋ mbi we ni ye' igwi ɛ si niŋ ikum ri ibɔ. ¹⁶ Mɛ wiə kɔŋgɛ ɛ Njwiè ni, ichi ni wɛ beri mbɔn ze ni ka zi biri nɔ mi i, i we ti wɛ ghɛ tɛ fɪŋ kaani ɛnjim ika we ni Ɖzwɛ ɛmɛd ɛ nà'è. ¹⁷ Mɛ wiə bə kɔŋgɛ ni ɛ ibeni ghi ni Kristo chub iŋga tɛ fɪŋ fɔri ni mbə gha' ɛ Njwiè bə gha' mbə bɔŋgɔb. Mbə mi ghi ɛne, mbə biri ye' ighabi ɛzed ni ighan nyi ɛ si, bə ye' ighabi ɛ nɛb ni mbi bɔm igun ɛchi. ¹⁸ Mɛ wiə kɔŋgɛ ɛ Njwiè ni mbənə mbi ɛ bəð Njwiè mijim beri ika ni kyeri ni Kristo ɛ gha' ɛwən ɛndan. ¹⁹ Mɛ wiə kɔŋgɛ ɛ Njwiè ni mbə kyeri ni ichi ni Kristo gha' ɛwən ɛ chɛ ichi ni tɛ bəð kyeri. Mbə mi kɔŋ kyeri ichi ni wɛ gha' ɛwən nji mbə mɛchi biri si ye' ighabi michi Njwiè.

²⁰ À yia Njwiè na' ika we niə fà' iŋga na. Mɛd we ni tɛ wɛ ghɛ inu ni nɔ' chɛ mbe ni tɛ ri biiri, kɛ mbe ni tɛ kɔndi. ²¹ Tɛghəm ri bəð rɛjim te ni ye' iŋga ifeti bəð Kristo mbi ɛ bəð mbe ni ye' ɛni ifɔti mbi Kristo Yeso wumni Njwiè koŋ koŋ! À yi ɛne.

Bəð Kristo yia nyamnyod mɔ'

4 Mɔ, ni mɛ ye' wəð ndəŋ imbə' ichi ni miə fà' ɛmbi ɛnɔŋsig, wiə bu' ibɔ i nən ni mbə chub ichi ni ku'ni, ni ye' ichi we ni Njwiè tɔŋ ɛwən ni mbə chubi. ² Mbə swi inyod bə bɔti inyod. Mbə yim fɪŋ bə chwia ni mbə gha' mbə bɔŋgɔb ichi ni mbəə chi inu mɔ' mbe ni mbi ghi ɛni ɛ nən. ³ Mbə ghi inu jim imbə' nuŋ ifɔti we ni Ɖzwɛ ɛ nà' ɛnjim ɛbɔrɛbɔd ze ni kod ɛwən fɔti. ⁴ Nyamnyod ze mɔ', Ɖzwɛ ɛ bə ɛ mɔ'. Ɖnɔ ze ni Njwiè nya'a tɔŋ ɛwən ni mbə nuŋ ikɔndi i wòm miə bə me i ɛ mɔ'. ⁵ Ɖnɔŋsig we mɔ', ibeni we mɔ', ɛnɔ ni niŋ minib ze ɛ mɔ'. ⁶ Njwiè me i we mɔ' ni ye' Mbə' igwi mbi bəð mijim. Mɛd wiə tumbɛɛ mbi bəð mijim. Mɛd wiə fà'è mbi ifà' ɛnjim mbi bəð mijim. Mɛd wi iŋga mbi bəð mijim ɛni Ɖzwɛ.

⁷ Àyia Kristo fə ghɛ ɛchɔm ɛni ɛ na, nà' ine'e ɛmbi wəð mɔ' mɔ' ni wɛ fa' ɛŋgu ɛmei ichi ni wɛ kəbi. ⁸ À yi ɛton ni mbi ŋwà'nɛ iŋga ɛŋwà'nɛ ɛ Njwiè ni,

“Ɖni wɛ nya'a wo ikaŋ,
wɛ nya'a niŋ bəð mbe ni wɛ nya'a gywɛ wò mbi mɛmɛd.

Wɛ nya'a bə nà' mine'e ɛmbi ɛ bəð.”

⁹ Mbi ki mi ŋwà'nɛ ni, “Wɛ nya'a wo ikaŋ,” ɛne yi mbi gha ni ye ɛ? Ɖne yi mbi gha ni wɛ nya'a bə swi' i wò iŋga isi mbe ri ɛton. ¹⁰ We ni nya'a swi' i yia bə we ni nya'a wo chɛ rikaŋ jim. Wɛ nya'a wò imbə' ghi ni ighijim bɔŋ ɛ mɔnɛ. ¹¹ À yia mɛd nya'a na' mine'e ɛmbi ɛ bəð; wɛ nya'a ghɛ mbi mɔ' ɛni ɛ bəð tom, ghɛ mbi mɔ' ɛni ɛ bəð ɛkən, ghɛ mbi mɔ' ɛni ɛ bəð mbe niə jàŋ ikən chɔm, ghɛ mbi mɔ' ɛni ɛ bəð niə nɔŋgɛ bə chwi inu

† Ɖne yi isi mbe ni ye' igwi ɛ si.

ɛmbi ɛ bəð Njwiè. ¹² Wɛ nya'a ghi ɛne, i teki bəð Njwiè ni mbi fa' i bɔ, imbə' nyamnyod Kristo ^{††} kwi ¹³ wò pè ɛni mba mijim biri fɔti si wəð mɔ' ɛni ɛ ibeni, bə jɛŋgi kyeri Wan Njwiè, bə kwi ku' si ighabi ɛ Kristo. ¹⁴ Ɖne ti ri ye' ɛ ighabi ɛ bɔn kwa niə ben inu jim mbe ni bəð miŋhab ɛ chwi ɛmbi mɛmɛd. Bəð miŋhab mbɔ mbiə tiə miŋhab tambia bəð imbə' mbi febə. ¹⁵ Àyia ɛni tiə ghà rəs' mbi igha'i, tɛ beri kwi ɛni minɛŋjɛ jim si ighabi ɛ Kristo, ni ye' ɛtu. ¹⁶ À yi ɛton mɛd ni isi inyod jim fɔti ghɛ nyamnyod mɔ'. Tɛnyè tiə ghɛ ni isi inyod jim fɔti. Ɖsi inyod ɛ mɔ' ɛ mi ye'ə fà' ichi chɔm, igha'i biri ghi ni inyod jim siə kwia wò imbi.

Bəð mi ye' ɛni ifɔti mbi Kristo, mbi biri jig ɛtɛnɛ fi

¹⁷ Mɛ wiə ghà i nən kwà' rikə ɛni ikum ɛnɔŋsig ni ti mbi rəbə chub ɛ ichi ni bəð mbe ni ka' i mɛjɔ ɛ chubə. Tɛkɔndi ti mɛmɛd yi ɛtu ɛkɔ. ¹⁸ I mbiə kiri iŋga izimi. Chai mbi beri ɛnɔ ɛ mɔ' ɛ iŋga ɛtɛnɛ we ni Njwiè ɛ nà'è, imbə' ighəm ni chɛi itu fɪŋ mɛmɛd ben mbi kyeri ɛnɔ. ¹⁹ Chai ɛtu mɛmɛd ɛ wiria nira. Mbi fə na' ɛ inyod ɛmbi inu ribɔŋ. I mbiə bə kəb ni ghi tikwiri ifabri-inu jim.

²⁰ Ka' i ɛnɔ ze ni mbə nya'a kwembi imbə' ɛ Kristo ɛ ze! ²¹ Mɛ kyeri ni mbə nya'a fə zu imbə' ɛmɛd. Mɛ bə kyeri ni mbi nya'a bə chwi inu i nən imbə' ɛmɛd ni ye' inu rəs' imbə' ɛ Yeso. ²² Mbi nya'a chwi i nən ni mbə wa' nyamnyod ɛnun, ɛne yi inu ɛnun mbe ni mbə nya'ə ghɛə. Inu ɛnun mbe yi tifeeni ribɔŋ te ni nya'ə tambia ɛwən bə chɛki ɛwən. ²³ Mbə saŋə ni Njwiè ghi tɛ fɪŋ bə ghɛ tɛ rikɔndi beŋ ɛni ri fi, ²⁴ bə ghɛ ni mbə zi inyod fi we ni mbi nya'a teki ni wɛ ye' ighabi ɛ Njwiè, ichi ni wiə ghɛ inu rəs' mbe ni kù'nɛ, bə ye' mbe ni zeŋi.

²⁵ Ɖne ti mbə ghàə miŋhab: Wəð mɔ' mɔ' rəbɔ' na gha ɛmei wi rəs' ɛmbi mbi bɔŋgɔb, imbə' ighəm ni mba mijim yia si isi inyod ri ɛni ɛ nyamnyod mɔ'. ²⁶ Mbə mi sɛ itəm, ti mbə ben ɛ ni isə itəm we ghi ni mbə ghi ɛnɔ ribɔŋ. Ti mbə ben ɛ ni nyumə nyi ikɔb ni mbəə kiri sɛ itəm. ²⁷ Ti mbə tɔ na' ɛ ɛpan ɛmbi Debira. ²⁸ Ti wəð we niə jia rəbə ji i. Wɛ kɔ fa' ɛni mbi ibɔ, beri ighi ichi ni ku'ni, imbə' bi weeri bəð ikwaŋ. ²⁹ Ti iŋgam ribɔŋ mɔ' ɛ jwi i rɛŋga mbə michu. Mbə gha ɛmei inu mbe ni bɔŋi, ni tɛ mbi weeri bəð ichi ni mbi kəbi. Ɖnɔ mbe ni mbəə ghàə beri ghi ni bəð mbe niə zuə zə ɛchɔm. ³⁰ Ti mbə ghi ɛ ni Ɖzwɛ ɛ Njwiè ɛ Zeŋi ɛ kənə. Ɖzwɛ ɛ Zeŋi ze yi ɛweeni ni chwi ni mbə yia bəð Njwiè wò pè ɛni ze ni Njwiè biri cho' mbə itu. ³¹ Mbə wa' miŋgam jim mbe niə tɔbə fɪŋ ri bəð, wa' ɛnɔ ni chɔb, wa' ɛnɔ ni sɛ itəm, wa' ɛnɔ ni tanj, wa' ɛnɔ ni ghambɛ wəð, bə wa' ɛnɔ ni ghi tikwiri ibə jim. ³² Àyia mbə ghi ɛchɔm ɛni mbə bɔŋgɔb, beri ibɔti fɪŋ bə wa' inu ribɔŋ mbə bɔŋgɔb, ichi ni Njwiè fə che ɛnjim ɛ Kristo wa' mba inu ribɔŋ.

Mbə chub iŋga izenji zeŋi

5 Mbə yia bɔn Njwiè ni wɛ gha' i kwà' rɛŋgə', ɛne mbə kywi ɛnywi ni ye' ighabi ɛ mɛd. ² Mbə gha' mbə bɔŋgɔb ichi ni Kristo gha' ɛwa ɛne kwi igwi mba itu.

†† Ɖne yi ifeti bəð mɛd.

Məd yi ighabi əghi əfà niə nyu'ri ifɔ chòm. Məd yiə bə ighabi ichəmni ni mbiə na' əmbi ə Nwiə.

³ Ti mbə tɔ ghambi ə imbə' ənū ni ni məyi kɛ mbanjə əbəŋ əbəŋ, ənū ni ghi inycɔni-inū kɛ ənū ni feeni ighi, imbə' ighəm ni chəi bəd Nwiə beri ghɛ tikwiri inū tɔ. ⁴ Zi rika ku'i ni mbə gham əbɔb ɪŋgam, gham mɪŋgam əneŋ kɛ bə gham mɪŋgam əbənɛ, àyiə mbə na' məben-əwe əmbi ə Nwiə imbə' inū mbe ni wɛ ghi əni ə nən. ⁵ Mbə kyeri ni chəi wəd we niə ni əyi kɛ mbanjə əbəŋ əbəŋ, kɛ we niə nycɔniə, kɛ we niə feeni ighi bəd (əne yiə wəd niə wumnə mbɛanən) beri əghi ə mɔ'ɔ ni wɛ biri jig ɪŋga ənū ifɔn ə Kristo mbi ə Nwiə.

⁶ Ti mbə ben ə ni wəd mɔ'ɔ tambɛ əwən mbi mɪŋgam əko, imbə' ighəm ni à yi imbə' inū mbɔ ni isə itəm Nwiə biri ye'e igwi ə bəd mbe niə ghɛ rɪzuə. ⁷ Əne ti mbə beri ə ənū ə mɔ'ɔ ni ghi mbi tikwiri bəd tɔ. ⁸ À nya'a əni ə nyùmə mɔ'ɔ, mbə mbiə nya'a ɪŋga isi firi, àyiə tɪnɪn ni mbə si bəd Ənùŋɪsɪg, mbə mbi ɪŋga ɪzeŋi zeŋi. Əne mbə chub ighabi ə bəd ni ye' ɪŋga ɪzeŋi zeŋi, ⁹ imbə' ighəm ni ɪzeŋi zeŋi mi ye'ə te ɪgun ə bəd, mbi biri ghi inū ni bɔŋi bə ku'ni bə ye' mbi rəsɪ'. ¹⁰ Mbə kywi ənywi kwembɛ ənū ze ni bɔŋ əmbi Ənùŋɪsɪg imbə' siə ghɛ. ¹¹ Ti mbə zi ə ɪbɔ ɪŋga inū əko mɔ'ɔ mbe ni bəd ə ghɛ ɪŋga isi firi, àyiə mbə du inū mbe əsaŋ ni bəd zə. ¹² À yi tɪnɪd ətu i be ghà imbə' inū mbe ni bəd mbe ə ghɛ ənəmə. ¹³ Bəd biri zə ighijim əni ɪzeŋi zeŋi te du ighi mbe əsaŋ, ¹⁴ imbə' ighəm ni ighijim mbe ni bəd ə zəə yi mbe ni ɪzeŋi zeŋi ə te ɪgun. À yi əton ni mbi ŋwa'ni ni,

“Wəd we niə gwenə, nɔ' ri əŋgweni zwemə, əne ɪzeŋi zeŋi Kristo biri te igwi ne.”

¹⁵ Əne mbə we ichi ni mbəə chubə. Ti mbə chub ə ighabi inen. Mbə chub ighabi ə bəd iwe. ¹⁶ Ti mbə ben ə ni əpan ə mɔ'ɔ ze ni mbə beri ni ghi inū ni ku'ni ə chə ətu əkɔ, imbə' ighəm ni bəd mbiə ghɛ inū rɪbɔŋ nɔnɔ' əni ə nyùmə wɔ. ¹⁷ Əne ti mbə ghi ə ighabi inen, àyiə mbə kywi ənywi ni kyeri ənū ze ni Ənùŋɪsɪg kəbi.

¹⁸ Ti mbə nɔ ə mɪno' be, imbə' ighəm ni mbə mi nɔ be, mbə biri ghi inū mbe ni biri chəki əwən. Mbə saŋə ye' ni Əzwɪ ə Zeŋi ə swi ɪŋga nən. ¹⁹ Mbə kwəri mɪkyɪ əka' nən əni mɪsəm, kwəri mɪkyɪ ni yiiri ə Nwiə bə kwəri mɪkyɪ ni nɔ' ri əmbi Əzwɪ. Mbə kwəri mɪkyɪ yiiri Ənùŋɪsɪg ɪŋga tə fɪŋ. ²⁰ Mbə kiə nà'ə məben-əwe əmbi ə Nwiə ni ye' Mbə'. Mbə kiə ghɛ əne əni mɪnyùmə jɪm bə fɔri imbə' ighijim. Mbə ghi əne əni ikum a Ənùŋɪsɪg Yeso Kristo.

Məyi mbi mɪnom

²¹ Mbə zuuni ə mbənə mbənə imbə' chwi ni mbə mbiə wumnɪ ə Kristo.

²² Məyi, mbə zuuni mbə mɪnom ichi ni mbəə zuuni Ənùŋɪsɪg, ²³ imbə' ighəm ni inom yi ətu igwi i wi, ichi ni Kristo ye' ətu igwi ifeti bəd Kristo. Ifeti we yiə nyamnyod məd ni wɛ chi rəŋgə'. ²⁴ Ichi ni ifeti bəd Kristo ə zuuni ə Kristo, əne bə, məyi beri zuuni mbə mɪnom əni inū jɪm.

²⁵ Mɪnom, mbə gha' mbə məyi ichi ni Kristo gha' ifeti bəd iməd. Wɛ nya'a kwi igwi ətu ifeti we, ²⁶ imbə' ifeti we chub ɪzeŋi zeŋi ichi ni wɛ nya'a so əni mɪnɪb bə sɔ əni ɪŋgam Nwiə. ²⁷ Wɛ nya'a ghi əne imbə' nuŋ ifeti we əni i ifə, ni wɛ fə ye' wi bɔŋ, ni chəi rɪfɪŋ ɪgun, ni chəi ifə nyɔpi, ni chəi ənɔ'ɔ kɛ əghi ə mɔ'ɔ ighabi əze ɪgun, im-bə' ifeti we chub ɪzeŋi zeŋi ni chəi əghəm ɪgun.

²⁸ Əndəŋ əndəŋ, mɪnom beri gha' mbə məyi ichi ni mbi gha' tə nyamnyod. Mbanjə ze ni gha' i iwi ə bə gha' i inyod. ²⁹ Chəi wəd mɔ'ɔ kwe' bən i inyod. I wiə jə inyod we bə nəŋgiə kwə' ichi chòm, ichi ni Kristo ə ghɛ əmbi ifeti bəd məd. ³⁰ Tɛ yiə isi inyod ri əni ə nyamnyod məd. ³¹ Ə zi ɪŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, “À yi əton ni mbanjə biri saŋ i mbə' mbi i niŋ wo fɔti mbi i iwi, mɪməd mbe mɪbe siə nyamnyod mɔ'.” ³² Əzɪ yi ənū ə kyeri ni ye' ənəmə ni mə kyeri ni ə zəə beri ənū ni ghi mbi Kristo fɔri mbi ifeti bəd Kristo. ³³ Əne mbanjə mɔ' mɔ' rəbɔ' nən gha' i iwi ichi ni wɛ gha' i inyod. Əyi beri bi wumnɪ i nom.

Ənū ni de bɔn, dè mɪmbə' mbi mɪnɪŋ

6 Bɔn, mbə zuuni mbə mɪmbə' mbi mbə mɪnɪŋ im-bə' ighəm ni mbə ye' əni ifɔti mbi Ənùŋɪsɪg. Ə ze yi ənū ni ku' ni mbə ghi ə. ² Ə zi ɪŋga Əŋwà'nɛ ə Nwiə ni, “Wumnɪ e mbə' mbi e nɪŋ.” Wɔ yi ikə rɪtu ni nwi mbi ənū ni Nwiə kà'i. ³ “Wumnɪ mɪməd imbə' mbe inū yen ichi chòm, à chubi tàndɛ igwi ə si.”

⁴ Mɪmbə', ti mbə ghi ə ənū ni biri ghɛ ni mbə bɔn sə itəm, àyiə mbə dandɪ mɪməd bə ghi ni mbi kwi əton rika Ənùŋɪsɪg.

Ənū ni de ɪbò'ò mbi mɪmbə' əfà'i

⁵ ɪbò'ò, mbə zuuni mbə mɪmbə' əfà'i mbe ri igwi ə si. Mbə gundɪ ə si əmbi mɪməd bə wumnɪ mɪməd. Mbə ghi əne əni ə fɪŋ ni zeŋi ighabi ni mbə mbiə wumnɪ ə ye' ə Kristo. ⁶ Mbə ghi əne, ka' àmei əni mbiə nən əwən, kɛ ni mbi gha' əfà'i ze ni mbəə fà'ə. Mbə fa' əni tə fɪŋ rɪjɪm ighabi ni mbə yi ɪbò'ò Kristo, niə ghɛ inū mbe ni Nwiə kəbi. ⁷ Mbə fa' əni ə fɪŋ chòm ighabi ni mbə mbiə fà' ye' əmbi Ənùŋɪsɪg, ka'i əmbi ə bəd. ⁸ Mbə kyeri ni ti mi ghɛ ɪchòm mɔ'ɔ, Ənùŋɪsɪg biri chɔ' a əfà'i, kɛ ti ki ɪbò'ò kɛ bəd ni ye' əni ə ighəm.

⁹ Mɪmbə' əfà'i, mbə bə ghɛ əndəŋ əndəŋ mbi mbə ɪbò'ò. Ti mbə ka' ə ni mbə biri chə mɪməd. Mbə kyeri ni mbən mijim beri Mbə' əfà'i mɔ' ni ye' ikaŋ. Chəi məd ə ghɛ ighə.

Ighi bid Nwiə jɪm

¹⁰ Ənū ze ni mə biri si nwiə gha i nən yi ni: Mbə chub əni ifɔti mbi Ənùŋɪsɪg imbə' ikə məd we ni che ika jɪm we tɛ wi ghɛ tə fɪŋ kàànɛ. ¹¹ Mbə zi ighi bid Nwiə imbə' mbə beri ikə təm kən ə inyod ti əni mɪnaŋ Debɪrə, ¹² imbə' ighəm ni chəi tɪə zòŋə mbiə bəd pən ni ye' bəd mɪsɔŋichù. Tɛ wiə zòŋə ye' izwɪ ka ka mbe ni ye' ikaŋ mbi mɪfɔn mɪməd. Tɛ wiə zòŋ izwɪ ka ka mbe ni ye' ɪŋga isi firi mbɔ ni ye' ɪŋga isig tɪnɪn. Tɛ wiə bə zòŋ izwɪ rɪbɔŋ mbe ni ye' ɪŋga ifə. ¹³ Əne mbə zi ighi bid Nwiə jɪm im-

bè' ani rìbòŋ ze ə mi ye'e, mbə təm kàànɪ. Mbè niə fə għi inû jìim, mbə kírì təm kàànɪ.

¹⁴ Əne mbè təm kàànɪ, kod inû rəsì' ani ə ikyeri ighabi ni à yì ìkòbɪ. Mbè zì ənù ni təm kù'nì ifě Nwiə ig-wi nən ighabi ni à yì pariwa ətəni. ¹⁵ Mbè teki inyod gha ikən chòm we niə ghè ni bəd chub ani əbcrəbɔd àmei ichi ni bəd mbe niə teki inyod i wo zòŋ ə zì itabi ani mbə iwu. ¹⁶ I yì əbɔ' inû mbɔ jìim, mbè niŋ ichi ni mbè nuŋ fìŋ igun ə Kristo ighabi ni à yì əgù' ə bid ni mbə mbe tì mbə niŋ nimni iwid we niə beria tì ani ə kyed te ni wəd rìbòŋ tumi. ¹⁷ Mbè niŋ ichi ni Nwiə fə chɪ əwən rəŋgə' ighabi ni à yì idəm ətəni ni kən ətu. Mbè bə niŋ iŋgam Nwiə ighabi ni à yì ibi bid ni Əzwì ə nà'ə. ¹⁸ Mbè kəŋgì ə Nwiə ani mɪnyùmə jìim bə fɔrì ani mbəə ghè inû jìim. Mbè ghì əne ichi ni Əzwì ə na' ika i nən. Əne mbè chub ikye'e. Tì mbè bɔd ə ni kəŋgì ə Nwiə igwi ə bəd məd mijim. ¹⁹ Mbè kəŋgì ə Nwiə igwi num bə, ni Nwiə na' iŋgam i num ani miə ghàmə, im-

bè' mə ghàm mbi fìŋ ni kaani əne ghè bəd kyeri ənù ze ni ye' ənəmə imbə' ikən chòm. ²⁰ Mə wi ə nəb ndəŋ im-bə' ighəm ni mə təm ani ikum Yeso Kristo. Mbè kəŋgì ə Nwiə ni mə gha ikən we mbi fìŋ ni kă, ichi ni mə kaŋ beri ni ghàm.

Əchà'rì ni si nwiə

²¹ Taikikùs, ni ye' aŋgɔb ni mə gha' kwà' rìŋgə', ni bə ye' wəd niə fà' əmbi Ənùŋsìg ani i fìŋ jìim, biri gha inû jìim imbə' əmi i nən imbə' mbə kyeri ichi ni mə ye'ə bə kyeri əghì ze ni miə ghè. ²² Mə wiə tom əməd əsi nən imbə' ənù zì ni mbə kyeri ichi ni tì ye'ə. Mə wiə bə tom əməd ni wì timbi əwən. ²³ Nwiə Mbă', mbi Ənùŋsìg Yeso Kristo na' əbcrəbɔd, nà' igha' bə nà' ibeni əmbi ə bəŋgɔb mijim. ²⁴ Nwiə ghì ìchòm ani ə bəd mijim mbe ni gha' a Ənùŋsìg Yeso Kristo mbi ikwi igha' we ni ka wì biri nɔ mi i.

Filipì

Inû imbè' èŋwà'nè zî

À yia Pîl nya'a ŋwa'ni èŋwà'nè zî. Wî nya'a ŋwà'nè əmbi ifeti bəd Kristo we ri ə Filipi. Wî nya'a ŋwà'nè əni wî nya'a ə nəb ndəŋ ə Rom. Wî nya'a ŋwà'nè iŋga əghəm əwu iwum rifuə chòb mɔ' əni mbi nya'a gywi ə Yeso.

Pîl nya'a ŋwa'ni imbè' na' məben-əwe əmbi ə bəd Kristo mbe ri ə Filipi imbè' ighi mbe ni mbi nya'a tom i bɔ. Wî nya'a niŋ əpan zî ghà inû mbe ni nya'ə che imbè' əməd. Wî nya'a bə niŋ əpan zî ni timbi mīməd imbè' ŋgə' ze ni məd mbi mīməd nya'ə zəə. Wî nya'a ŋwà'nè ni mbi bɔti inyod, chub əni ənû ə mɔ'. Wî nya'a ghà imbè' ɪchòm we ni Timoti mbi Èpəfroditùs nya'a ghɪ, Wî nya'a bə ghà ni ɪtənɪ mīməd, ɪchɪ ni mbi ye' əni ifɔti mbi Kristo, yi ine'e ni nɔ' ri əmbi ə Nwiə, ni mbi nya'a beri ənjim ɪchɪ ni mbi nya'a nun fɪŋ ɪgun ə Kristo, ka' i imbè' ɪchɪ ni mbi nya'ə nūŋ miçhɪ ibeŋ bəd mɪsɔŋichù.

Èŋwà'nè zî ə jɛŋgi kombi ənû ni gha' bɔŋgɔb, ənû ni chub əni ifɔti mbi ənû ni nyi' əni mbiə nwèndɪ rɪkyeri-iwu mīməd ɪchɪ ni mbiə beeni əbɔ' ə Kristo. ɪchɪ ni Pîl nya'a ŋwa'ni èŋwà'nè zî ə chwi ni wî nya'a kàŋ gha' ifeti bəd Kristo we ri ə Filipi.

Itu inû iŋga èŋwà'nè zî

Èchà'rɪ 1.1-2

Pîl kɔŋgi ə Nwiə bə nà' məben-əwe i bɔ 1.3-11

Pîl nya'a ə nəb ndəŋ 1.12-26

Ənû ni chub əni ifɔti mbi Kristo 1.27-2.18

Pîl ŋwà'nè inû imbè' ə Timoti mbi Èpəfroditùs 2.19-30

Tɪpati imbè' bəd pən fɔri imbè' ŋgə' 3.1-4.9

Pîl nà' məben-əwe imbè' ighi mbe ni bəd mbe ri ə Filipi nya'a na' i bɔ 4.10-20

Èchà'rɪ ni si nwiə 4.21-23

Èchà'rɪ

1 À yia mɔ' Pîl mbi Timoti, ni tɪ ye' bəd əfà' Kristo Yeso, ŋwa'ni èŋwà'nè zî.

Tɪ wia ŋwà'nè əmbi mbən bəd Nwiə mɪjɪm mbe ni ye' ə Filipi, ni ye' əni ifɔti mbi Kristo. Tɪ wia ŋwà'nè əmbi mbən mbe ni ye' itu niə chà ifeti bəd Kristo. Tɪ wia bə ŋwà'nè əmbi mbən mbe niə wèèrɪ mīməd.

² Nwiə a Mbə' mbi Ənùŋisig Yeso Kristo ghi ɪchòm əni ə nəb bə nà' əbɔrəbɔd i nəb.

Pîl nya'a kɔŋgi ə Nwiə bə nà' məben-əwe i bɔ

³ Mə wia nà'ə məben-əwe əmbi mi Nwiə əni mɪnyùmə jɪm mbe ni mə kɔndi əwən. ⁴ Əni mɪnyùmə jɪm mbe ni miə kɔŋgɪ ə Nwiə imbè' mbən mɪjɪm, mə wia kɔŋgɪə mbi igha'i iŋga mi fɪŋ, ⁵ imbè' ighəm ni mbə mbiə wèèrɪ əmi ni jaŋ ikən chòm imbè' ə Kristo. Mbə nya'a kɔ ghi əne ti əni mbə nya'a zu ikən we beɪ. Mbə mbiə bə kiri ghi əne ye'e pè rɪnɪn. ⁶ Mə kàŋ kyeri ni Nwiə we ni nya'a kɔ əfà' ə chòm zî iŋga nəb biri chə imbi mbi əzi əwən pè əni ze ni Kristo Yeso biri wiri ye'e. ⁷ Ziə kàŋ kù' ni mə kɔndi əne imbè' mbən mɪjɪm, imbè' ighəm ni mə kàŋ gha' əwən əku. Nwiə wia ghɪ ɪchòm əni mba mɪjɪm ɪchɪ ni tɪə fà' i bɔ. I wia ghɪ əne əni mə ye' ə nəb ndəŋ, əni miə ghà ni ikən chòm yi ənû rəsɪ' ka' i mɪghab bə fɔri əni mə nya'ə ghɪə ni bəd ben inû

mbe ni ye' iŋga ikən chòm. ⁸ Nwiə ə kyeri ni mə gha' əwən fɔri ni mə wia bə kàŋ kəb zə mbən mɪjɪm. Mə wia ghi əne əmei ɪchɪ ni Kristo Yeso ziə gha' əwən.

⁹ Mə wia kɔŋgɪ ə Nwiə ni mbə gha' mbə bɔŋgɔb wò imbi. Mə wia bə kɔŋgɪə ni mbə kyeri rəsɪ' imbè' ə Nwiə bə kyeri ikwepi rəbɔ' inû chòm mbi inû rɪbɔŋ, ¹⁰ imbè' mbə chɔ' əze ni jɛŋgi bɔŋ. Mbə mi ghɪ əne, mbə biri chub izerɪ zɛŋ fɔri ni chəi bəd biri gha inû rɪbɔŋ imbè' əwən əni ze ni Kristo biri wiri ye'e. ¹¹ Àmei Yeso Kristo we ti wə ghɪ ni mbə ghi inû ɪchɪ ni ku'ni, imbè' bəd wumni ə Nwiə bə yiiri əməd.

ɪchɪ ni Pîl nya'a ə nəb ndəŋ ə nya'a ghɪ ni ikən chòm wò imbi

¹² Mbi bɔŋgɔb, mə kəb ni mbə kyeri ni ənû ze ni nya'a ghɪ əni ə num ə nya'a wèèrɪ ni ghɪ ni ikən chòm wo imbi. ¹³ Ziə nya'a ghɪ ni mɪsɔgyɪ mɪjɪm mbe ni nya'ə nəŋgi ə tɔ' mbiə bəd chera mɪjɪm kyeri ni mə wi ə nəb ndəŋ imbè' ɪchɪ ni miə ghà ikən chòm imbè' ə Kristo. ¹⁴ ɪchɪ ni mə ye' ə nəb ndəŋ ə fə ghɪ ni bɔŋgɔb kɔkɔ' rəbɔ' mbe ni ben ə Kristo jɛŋgi ghà iŋgam Nwiə əni ə fɪŋ ni kə fɔri əni chəi mbiə bə bɔ ə.

¹⁵ À yi rəsɪ' ni bəd mɔ'ɔ mbiə ghà ikən chòm imbè' ə Kristo ənjim ədɪi bə fɔri ənjim əwindi, àyia mbi mɔ'ɔ mbiə ghàə mbi fɪŋ chòm. ¹⁶ Mbe niə ghàə mbi ə fɪŋ chòm mbiə ghɪ əne mbi igha'i, imbè' ighəm ni mbi ky-

eri ni mæ wê agha imbè' ichî ni Nwiè na' èfà'i i num ni mæ chwi ni ikân chòm yi ânû rasi' ka'i mighab. ¹⁷ Chæi béd mbe niæ ghè àdii æ ghà ikân chòm mbi æ fîj ni zenj. I mbiæ ghàè ye' imbè' igham ni mbi kæb ni béd mæncon' beeni æb'w' mîmæd. I mbiæ kændiæ ni inû mbe ni mbiæ ghèè biri ghi mæ jengj nyi ngæ' ichî ni mæ ye' æ næb ndæj.

¹⁸ Ka æze yi i ânû æ m'w'! Ènû æ kyej ni ye' ængu yi ni æni minænji jîm, kè à ki mbi æ fîj chòm kè mbi æ fîj ribòj, mæ wiæ gha'æ ni i mbiæ ghà ikân chòm imbè' æ Kristo. ¹⁹ Mæ wiæ gha' imbè' igham ni mæ kyeri ni ænjim ækònjgè ze ni mbæn æ kònjgèè bè f'ri ænjim æwèèrè ze niæ n' r' æmbi Èzw' æ Yeso Kristo, Nwiè biri chi æmi rængæ' koj. ²⁰ Ènû ni mæ kàn kæb bè kyeri ni zia biri jwi æni ænû ni mæ fæ bè nûj mi ikondi i wòm yi ni chæi mi ætu æ biri n' n' id imbè' ænû ze ni miæ ghèè. Àyiæ æni mænynùmè jîm, màànè rînîn, mæ beri ika fîj imbè' wumni æ Kristo mbi mi itènè jîm, kè à ki æni mæ ye' ikä kè æni mæ fæ kwi, ²¹ imbè' igham ni mæ mi ye' ikä, à yi imbè' wumni æ Kristo mæ mi kwi, æze æ b'oj chè. ²² Mæ mi ch' ni chub ikä, mæ biri wò imbi ghè inû cheræ ni kaani. Àyiæ æbà ze ni mæ biri ch'w', chæi mæ kiri kyeri. ²³ Inû mb' be mbi ig-wi num. Zia kàn se ni ch'w' æzi æ fibè. Ènû ni mæ kan kæb yi ni mæ san isig w' wò chubi mbi Kristo. Èze yi ænû ni b'oj chè. ²⁴ Àyiæ zia b'oj ni mæ chub ikä imbè' weeri æwæn. ²⁵ Mæ kyeri ni ænû z' yi ænû rasi'. Mæ bè kyeri ni mæ biri chub ikä imbè' wò imbi wèèrè mbæn mijîm, im-bè' igha'i swi inga tæ fîj ichî ni mbè ben æ Kristo, ²⁶ im-bè' æni mæ wiri ye'æ æsi næn, mbæ biri kan beri æton ni wumni æ Kristo Yeso imbè' ænû ze ni wè che æni mi njim ghè.

Ichî ni chub æni if'oti mbi Kristo

²⁷ Kè à ki ænû æ ye æ, mbæ michî beri kù'nè mbi ichî ni ikân chòm imbè' æ Kristo chwi, imbè' zia mi chwi ni mæ ye'æ zæ æwæn kè ni t' mæ ye'æ æmi, mæ biri zu ni mbæ fæ tæm kàànè mbi æ fîj m'w' f'ri mbi ikondi m'w', bè zu ni mbæ mbiæ kywi ænywi in'ân i zæ ni béd nuj fîj igun Kristo ichî ni ikân chòm chwiæ. ²⁸ T' mbè b' æ mbæ béd pæn. Èz' æ biri chwi æmbi mîmæd ni mbi biri nim, àyiæ mbæ biri jwi rængæ'. Nwiè fæ ghà ni zia biri ye' æne. ²⁹ Nwiè fæ nà' æpan i næn ni mbè fæ' æmbi Kristo, ka' àmei ni ben æmæd, à yi bè ni zæ ngæ' imbè' æmæd. ³⁰ Mbæ mbiæ zòjè tînîn mbi æ béd pæn àmei ichî ni mæ nya'æ bè zòjè. Mbæ mbiæ zuæ ni mæ wiæ bè kiri zòjè.

Kristo nya'a swi i inyod, Nwiè n' æmæd

2 Ichî ni mbè ye' æni if'oti mbi Kristo zia timbè æwæn. Ichî ni wè gha' æwæn wiæ næari æwæn. Mbæ mbi æni if'oti mbi Èzw' æ Nwiè. Mbæ mbiæ ghè èchòm æni mbæ b'ojg'ob. Mbi mbiæ kæn æni wèd m'w' we ræb'w' næn niæ zæ ngæ'. ² Ène mbè ghi ni igha'i swi inga mi fîj ichî ni mbèè nuj rikondi æni wi m'w', ichî ni mbèè gha'æ mbæ b'ojg'ob, ichî ni mbèè ghè inû æni mbi m'w' mbi ichî ni mbèè kondi ænû æ m'w'. ³ T' mbè ghi æ ighabi ni àmei mbèèni beri ighi. T' mbè bi ghi æ inû ni chwi ni mbæ mbiæ n' inyod, àyiæ mbæ swi inyod kondi ni béd cheræ

æ chè æwæn. ⁴ T' mbè nej æ àmei inû mbe ni de æwæn. Mbè nejæ mbi mbe ni de béd cheræ. ⁵ Mbè ghi inû ichî ni Kristo Yeso nya'æ ghèè.

⁶ Wè nya'a beri michî Nwiè, àyiæ chæi wè nya'a kæb chwi ni tæ wi ændæj ændæj mbi æ Nwiè.

⁷ Wè nya'a san ikyèj mæd, swi i inyod æni èb'ò.

Mbi nya'a gywi æmæd ichî ni mbiæ gywiæ béd m'is'ojichù.

Wè nya'a ye'æ ighabi æ wèd m'is'ojichù, æne béd nya'a zæ æmæd.

⁸ Ichî ni wè yiæ nya'æ wèd m'is'ojichù æne, wè nya'a swi i inyod, zuuni wò pè æni wè nya'a beni ni kwi. Wè nya'a kwi æzed æ ba'ni.

⁹ Ène Nwiè fæ n' æmæd nûj æsi ze ni che isi jîm. Wè fæ bè nà' ikum i b' ni che tikum rijim.

¹⁰ Wèd m'w' mi t'oj ikum Yeso, béd mijîm ikan, igwi æ si, mbi æton æ si biri chindè itu inywi æ si.

¹¹ Wèd jîm biri ben æsan æsan ni Yeso Kristo yi èn'ùj'isig, imbè' béd mijîm wumni æ Nwiè Mbä'.

Béd mbe ni ben æ Kristo beri te ighabi ritæmi

¹² Mbi b'ojg'ob ni mæ gha'i kwä' r'ingæ', ichî ni mbè nya'æ zuuni æ Nwiè igham jîm æni mæ nya'a mbi næn, æne tînîn ni chæi æmi mbi næn, mbè jengj zuuni æmæd. Nwiè fæ chè æwæn rængæ', æne mbè kywi ænywi màànè ichî ni wè chè æwæn rængæ' ichî ni mbèè b' æmæd bè wumni æmæd. ¹³ Mbè kyeri ni Nwiè wiæ fä' inga næn i ghi ni mbè ghi inû chòm mbe ni wè kæbi, mbi ni mbè gha' ni ghi inû mbe.

¹⁴ Mbæ ghi inû jîm ni chæi mbèè ghàm'bèè kè ni mbèè t'anjè, ¹⁵ imbè' t' béd gha æ inû ribòj imbè' æwæn, f'ri imbè' mbè zenj ighabi æ b'oj Nwiè ni chæi igu ænû igwi mîmæd. Igu ænû yi æka' béd mbe niæ ghè inû ribòj bè ghè inû ni chæi mbi ku'ni. Mbè beri chub æka' mîmæd ichî ni ritæmi æ te inga isig. ¹⁶ Mbè yim ingam we niæ nà' itènè, imbè' mæ goj ig' æni ze ni Kristo biri wiri ye'æ ni chæi mæ nya'a noti ætu ækò kè bè fä' ætu ækò.

¹⁷ Kè mæ be kwi, mi ænæm æ biri ye' ighabi ichæmni ni mbi zi igun ighi èfä. Ighi èfä mbe yi ibeni we ni mbè nuj igun æ Nwiè. Ène mi inyod wiæ b'ojè, mæ bè gha'ri ichî ni mbèè æ bè gha'riæ. ¹⁸ Ène bæ, æ inyod bè b'oj, mbè bæ gha'ri ichî ni m'w' æ bè gha'riæ.

Pål nwa'ni imbè' æ Timoti f'ri imbè' Èpàfroditùs

¹⁹ Èn'ùj'isig Yeso mi beni, mæ biri tom æ Timoti æsi næn, imbè' igha'i swi inga mi fîj æni wè wiri ye'æ pe gha inû i num imbè' æwæn. ²⁰ Chæi mæ wiri beri wèd m'w' ighabi æmæd niæ kànè kèbè ni mbè chub ichî chòm.

²¹ Béd mijîm mbæ mbiæ z' itu àmei æni inû mbe ni mbi kæbi, ka'i mbe ni Yeso Kristo kèbi. ²² Mbæ kyeri æ ni Timoti nya'a chwi ni tæ yiæ wèd èfä' chòm. Ighabi æ wan mbi i mbä', wè fæ fä' mbi num ni gha ikân chòm. ²³ Mæ

wià kòndià ni mæ biri tom æmæd æsi næn æni mæ kyeri ichî ni inû biri yènè mbi num. ²⁴ Mæ kyeri ni Ònùnjìsig mi beni, mæ biri zambi ye'e æsi næn mǎ mǎ.

²⁵ Mæ kànj kòndi ni zia bònj ni mæ wiri tom æ Èpàfroditùs æsi næn. Mæd yi wa aṅgɔb. Mæd wiæ fà'è mbi num bə ghà ikân chòm mbi num ighabi æ sɔgyɛ chòm. À yiæ mæd ni mbè nya'a tom ni wè ye'e weeri æmi. ²⁶ I wiæ kəbè ni nji tæ zæ æwæn mbèn mijim. Fɪŋ zia tɔb æmæd imbè' ichî ni mbè nya'a zu ni wè nya'a wòn. ²⁷ À yi rəsì' ni wè nya'a wòn siæ wò kwí. Àyiæ chæi Nwiè nya'a diiri àmei æmæd. Wè nya'a bə diirè æmi, nji àkənè ni che æbɔ æ nya'a swi igwi num. ²⁸ Əne mæ wiæ kànjə gha'ə ni wiri cha æmæd, imbè' æni mbè zæ æmæd, igha'i biri swi iŋga tæ fɪŋ. Chæi mæ biri wiri nwi' inyod imbè' æwæn. ²⁹ Əne mbæ niŋ æmæd mbi igha'i ichî ni mbèə niŋə bəd mbe ni ben æ Kristo. Mbè na' iwumni æmbi æ bəd ni ye' ighabi æmæd, ³⁰ imbè' ighəm ni wè nya'a nirə kwí ichî ni wè nya'a fà' æmbi Kristo. Wè nya'a bə sɔŋ i itènè imbè' weeri æmi ni chæi æni tæ mbæ nya'a ghè əne.

Ichî ni tæ ibeni ghè ni bəd təm kù'nè

3 Mbi bɔŋgɔb, bɔŋ mæ siæ màànè, mæ wiæ ghà i næn ni mbè gha' ichî ni mbè ye' æni ifɔti mbi Ònùnjìsig. Ka'i ŋgə' mɔ'ɔ i num ni wiri ŋwa'ni inû mbe ni mæ nya'a be ŋwà'nè i næn. Mæ wiæ ghè əne imbè' tɪ ŋgə' nyi i igwi næn. ² Mbè we æ mbi æ bəd mbe niæ ghè inû ribɔŋ. Mbi yi ighabi æ bu. I mbiæ yènə ghàə ni mbi beri ne bəd. ³ À yiæ mbə ni mbi ne ichî rəsì'. Əzwí æ zia wèèrè əwa ni tɪ wumni æ Nwiè. Tɪ wiæ gha' ichî ni tæ ye' æni ifɔti mbi Kristo Yeso əne chæi tɪə zɪ ta fɪŋ æni inû mbe ni bəd mɔ'ɔŋichù æ ghè, ⁴ ka à bə ye'i ni mæ beri æton ni zɪ fɪŋ æni inû mbe ni bəd mɔ'ɔŋichù æ ghè. Wəd mɔ'ɔ mi kòndi ni tæ beri æton ni zɪ fɪŋ æni inû mbe ni bəd mɔ'ɔŋichù æ ghè, nji mæ beri chè æmæd. ⁵ Mbi nya'a nè æmi æni mæ nya'a inɪ fami. Mi mbə' mbi mi niŋ yiæ nya'ə mɔ'ɔzre riŋga inəbi Benjamìn, əne mǎ yiæ kànjə wəd Hibrù rəsì'. I beeni əbɔ' rikə, mæ yi riŋga ifɔti mɔ' Farisi. ⁶ I zɪ ətu æni ænù æ mɔ'ɔ, mæ wiæ nya'ə nwèndɛ rikyeri-iwu bəd Kristo. I təm kù'nè ichî ni rikə chwia, chæi bəd kwe' ghà ænù ribɔŋ imbè' æmi.

⁷ Mæ nya'a kòndi ni mæ we tæ mæ jig ŋjim ri ni inû mbɔ, àyiæ tɪnɪn mæ fə zæ ni mbi yi inimi. Mbi yi inimi imbè' ichòm we ni Kristo ghè æni æ num. ⁸ Təsì' ni ye' əŋgu yi ni inû jim yi inimi æni mæ miŋ mbi ænù æ kyeŋ ze ni bɔŋj chè. Ənù æ kyeŋ ze yi ni kyeri æ Kristo Yeso wum Ònùnjìsig. Mæ fə nim inû mbe jim imbè' æ Kristo Yeso. Mæ fə zæ ni inû mbe jim yi inyɔri, imbè' mæ chubi mbi Kristo ⁹ əne fɔti si ænù æ mɔ' mbi mæd. Chæi mæ təm kù'nè imbè' ighəm ni miæ ghè inû mbe ni ye' iŋga rikə. Mæ təm ku'ni əŋjim ichî ni mæ nuŋ fɪŋ igun æ Kristo. Nwiè fə ghè ni mæ təm kù'nè əŋjim ichî ni mæ nuŋ fɪŋ igun æ Kristo. ¹⁰ Mæ wiæ kəb kyeri æ Kristo. Mæ wiæ bə kəb kyeri ika we ni Kristo nya'a beri æni wè nya'a zwemə. Mæ wiæ kəb zæ ŋgə' ichî ni wè nya'a zæ, bə kəb kwí ichî ni wè nya'a bə kwí ¹¹ imbè' ichî mi chwia, mæ bə zwemə.

Ənù ni kywi ənywi imbè' beri ine'e

¹² Chæi mæ gha ni mæ fə beri inû mbɔ jim, kɪ ni mæ fə bònj màànè, àyiæ mæ wiæ kywi ənywi imbè' beri mbiwæn. Kristo Yeso nya'a ghi ni mæ ye' wəd mæd imbè' beri inû mbɔ jim. ¹³ Mbi bɔŋgɔb, chæi mæ gha ni mæ fə beri mbiwæn, àyiæ ænù æ mɔ' ni mæ ghi yi ni: mæ fə neb inû mbe ni fə che, əne mæ wiæ kywi ənywi imbè' beeni əbɔ' mbe ni ye' imbi. ¹⁴ Mæ wiæ kywi ənywi wò pe æni inwi imbè' beri ine'e we ni Nwiè che əŋjim æ Kristo Yeso nuŋ i num ikaŋ.

¹⁵ Mba mijim mbe ni ye' bəd Kristo ni fə kaani beri nuŋ ta rikòndi æni wi mɔ' imbè' inû mbɔ. Àyiæ mbæ mi beri tikòndi cherə, Nwiè biri ghi ni zia zəŋ i næn. ¹⁶ Àmei ni tæ yim inû mbe ni tæ nya'a fə be kyeri.

¹⁷ Mbi bɔŋgɔb, mbè miŋ æmi æni inû mbe ni miæ ghè. Mbæ niŋ ənweeni ri æni bəd mbe niæ ghè inû mbe ni tæ nya'ə ghè. ¹⁸ Mæ nya'a fə ghà i næn ighəm nɔ'ɔ', əne mæ wiæ bə yiæ ghà i næn tɪnɪn mbi misi əghə ni bəd mɔ'ɔŋ' mbi əŋgu niæ chub ighabi æ bəd pæn Kristo ichi ni chæi mbiæ ben ni zu æton ni wè nya'a kwí əzed æ ba'ni. ¹⁹ Bəd mbɔ biri nwi iŋga iwid ri nimə, əne ŋwiè mɔ'ɔd yi ighi mbe ni nyamnyod tɪ mɔ'ɔd æ feeniə. I mbiæ gha'ə imbè' inû mbe ni nji itu mɔ'ɔd kə' nìd im-bə' mbiwæn. I mbiæ kòndiə àmei inû riŋga isig. ²⁰ À ye' imbè' əwa, a əbeŋ yi ikaŋ. Tɪ wiæ wòmə ni Ònùnjìsig Yeso Kristo, ni biri chɛ əwa rəŋgə', biri ye'e rəŋgu. ²¹ Mæd biri kwepi ta nyamnyod tɪ niæ kwia, əne ghè tæ beri nyamnyod ighabi zɪ mæd ze ni wè nya'a zwemə mbi ziwæn. Wè biri ghi əne əŋjim ika we niæ ghè ni wè tumbi ighijim.

Pɔl nya'a kəəri bəd Kristo mbe ri æ Filipi

4 Mbi bɔŋgɔb, mæ gha' əwæn bə kànj kəb ni zæ əwæn. Mbæ mbiæ ghè ni mi fɪŋ bɔŋ ə. Mbæ yiæ bə ichɔ' əfà'i æni əfà'i ze ni mæ fa'i. Əne kyia bɔŋgɔb ni mæ gha'i kwà' riŋgə', mbè təm kàani ichî ni mbè ye' æni ifɔti mbi Ònùnjìsig. ² Mæ wiæ bu' i bɔ i ne àwɔ Euodià bə bu' i ne àwɔ Sintikè ni mbæ chub æni ænù æ mɔ' ichî ni mbè ye' bəd Ònùnjìsig. ³ Mæ wiæ bə gha i ne, àwɔ niæ fà'è mbi num æni e fɪŋ jim, ni à weeri mæyi mbɔ ghè mbi chub æni əbɔrəbɔd, imbè' ighəm ni mɔ'ɔd, Klemèn mbi æ bəd cherə fə fà' rikə mbi num ni ghà ikân chòm. Tikum tɪ mɔ'ɔd tɪ iŋga əŋwà'nè ze ni mbi ŋwa'ni rikum bəd mbe ni biri jig itènè.

⁴ Mbè gha'ri ighəm jim ichî ni mbè ye' æni ifɔti mbi Kristo. Mæ yi ghà i næn ni: Mbæ gha'ri! ⁵ Mbè chwi æmbi wəd jim ni mbæ beri ibɔti fɪŋ. Ònùnjìsig biri zambi ye'e. ⁶ Tɪ mbè nwi' æ inyod imbè' ænù æ mɔ'ɔ, àyiæ mbæ kɔŋgi æ Nwiè imbè' inû jim, nɔn inû jim mbe ni mbæ kwanj bə nà' maben-əwe i bɔ. ⁷ Mbæ mi ghè əne, nji əbɔrəbɔd æ Nwiè, ni chæi æni tɪ iwe bəd mɔ'ɔŋichù kyeri màànè, biri ghi ni tæ fɪŋ bɔri i, bə ghè ni tæ rikòndi tɔb i əwæn ichî ni mbè ye' æni ifɔti mbi Kristo.

⁸ Mbi bɔŋgɔb, ænù ni si nwiè yi ni, ænù æ mɔ'ɔ mi bònj, ænù æ mɔ'ɔ mi ye' əŋgu ni bəd ə yiiriə, mbæ nuŋ tæ rikòndi igun inû mbe. Ənù ni ye' əzi rəsì', ænù ni tæ bə

wumni, ənû ni ku'ni, ənû ni zenji, ənû ni bêd ə gha'ə mbi ənû ni ti bêd feeni, yi mbe ni tî mbə nùŋ tə ríkɔndi igun. ⁹ Mbə ghi inû mbe ni mə nya'a chwi i nən mbə beni. Mbə ghè mbe ni mbə nya'a zu ri num bə zə əni miə ghè. Əne Nwiè niə nà' əbɔrəbɔd biri chubi mbi nən.

Pîl nà' maben-əwe imbè' bêd Kristo mbe ri ə Filipì

¹⁰ Igha'i kyeŋ wi iŋga mi fiŋ ichi ni mə ye' əni ifɔti mbi Ənùŋisig, imbè' ighəm ni əgha ə fə kàŋ sà ni chəi mbə weeri əmi. Mbə nya'a kàŋ gha' ni weeri, àyiə chəi mbə nya'a beri əpan. ¹¹ Chəi mə gha əne imbè' ighəm ni mə nya'a kwanj əghi ə mɔ'ɔ. Mə wiə ghà ye' imbè' ighəm ni mə fə kwembɪ ni kè à kɪ ənû ə ye ə, ighi mbe ni mə beri mbi kù'. ¹² Mə kyeri ichi ni chub əni mə kwanj fɔri əni mə beri ighi ni nɔ'ɔ, imbè' isi jim bə fɔri əni mɔnyùmə jim, mə fə məd mbi ighi mbe ni mə beri, kè mə jig kod kè mə chubi nji, kè mə beri ighi mbi nɔ' kè mə beri mbi kə. ¹³ Mə we tɪ mə ghè inû jim ənjim ika we ni Kristo na' i num.

¹⁴ Àyiə mbə nya'a ghè ɪchòm ichi ni mbə weeri əmi əni mə nya'a ə ŋgə'. ¹⁵ Mbən məFilipì kàŋ kyeri ə kwà' ichi

chòm ni əni mə nya'a nɔ' ri ə Məsèdonià kɔ gha ikən chòm, chəi ifeti cherə nya'a weeri əmi. Àmei mbənə nya'a weeri əmi. ¹⁶ Ka àbei əni mə nya'a ə Tèsàlonikà, mbə nya'a chà əwèèrɪ i num chə ri əni ighəm mɔ'. ¹⁷ Chəi mə gha əne imbè' ighəm ni mə kəb ni mbə na' ighi i num. Mə kəb ye' ni Nwiè chwi əwən ichi ni mbə weeri əmi. ¹⁸ Mə fə beri ighijim mbe ni mə nya'a kwanj mbi nɔ' chə. Mə fə beri ighijim mbe ni mə kwanj tɪnɪn ni Èpàfroditùs fə na' ikab we ni mbə tom i num. Ikab we yi ighabi ighi əfà niə nyù'ri ifɔ chòm əne ghè ni fiŋ Nwiè bɔŋ ə. ¹⁹ Mi Nwiè biri na' ighijim mbe ni mbə kəbi. Wɪ biri che ənjim ə Kristo Yeso na' i nən riŋga mbɔn nɔnɔ' ze ni wɪ beri. ²⁰ Bêd wumni Nwiè a Mbă' kɔŋ kɔŋ. À yi əne.

Əchà'rɪ ni sɪ nwiè

²¹ Mbə cha'ri bêd Kristo mijim əwɔ. Mba mijim mbi əni ifɔti mbi Kristo ichi ni tɪ nùŋ fiŋ igwi məd. ²² Bêd Kristo mijim chà'rɪ əwən, màànɪ mbe niə fà' iŋga tɔ' Kaisà.

²³ Ənùŋisig Yeso Kristo ghi ɪchòm əni ə nən.

Kòlosè

Ɔnũ ɨmbè' èŋwà'nè z̄

À yìè P̄l n̄yà'a ŋwà'nì èŋwà'nè z̄. Wì n̄yà'a ŋwà'nè àmbì ifetì b̄èd Kristo we rì è Kòlosè. Kòlosè yìè n̄yà'a àsì è m̄w' èbà èben̄ ze rì è Esià. Wì n̄yà'a ŋwà'nè ɨŋga èghàm èwu ɨwum r̄ɨfuè ànì mbi n̄yà'a gywi è Yeso. Wì n̄yà'a ŋwà'nè ànì wì n̄yà'a è nèb ndəŋ è Rom.

Ka'ì P̄l n̄yà'a kɔ ifetì b̄èd Kristo we rì è Kòlosè, àyìè à yìè m̄əd n̄yà'è ch̄àè b̄èd èf̄à'ì tì è Efesùs nì mbi fa' ɨŋga ifetì we. Wì n̄yà'a zu nì m̄əchwìè-ɨnũ m̄ìghab m̄w' mbiè n̄yà'a ɨŋga ifetì we nì n̄yà'è chwì ɨnũ nì n̄yà'a kwepì rì ànì ɨk̄ən chòm we nì mbi n̄yà'a be chwì àmbì m̄ìm̄əd. Ɔnũ m̄w' r̄əbɔ' mbe nì mbi n̄yà'è chwìè yì nì, bɔŋ b̄èd nì ben è Kristo kyerì è N̄wiè b̄è jwì r̄əŋgə', mbi berì wumni m̄b̄iŋgìr̄è b̄è wumni ɨzwì mbe nì ye' ɨŋga ɨsìg, mbi berì ne m̄ìm̄əd, mbi berì b̄ì nuŋ r̄ikə m̄w' ɨmbè' r̄ijig. Mbi n̄yà'è chwì ɨnũ mb̄ɔ b̄è chwìè mbi cherə.

P̄l n̄yà'a ŋwà'nè èŋwà'nè z̄ ɨmbè' ton ɨnũ mbe nì m̄əchwìè-ɨnũ m̄ìghab mbe n̄yà'è gh̄àè. Ɔŋgam kyerì nì P̄l n̄yà'a wiiirì ɨnũ mb̄ɔ èŋgu yì nì Yeso Kristo we t̄ì wì ch̄ì b̄èd m̄j̄im mbe nì ben èm̄əd r̄əŋgə'. Wì n̄yà'a b̄è wiiirì nì ɨnũ m̄ìghab mb̄ɔ j̄im mbiè gh̄ìè nì t̄ì b̄èd wumni è Kristo.

Ètu ànũ ɨŋga èŋwà'nè z̄ yì nì àmei Kristo we nì ku'u m̄ààn̄ nì t̄ì wì ch̄ì b̄èd r̄əŋgə', ka'ì ɨnũ èko m̄w' mbe nì b̄èd m̄ìsɔŋichũ è gh̄àè.

Ɔtu ɨnũ ɨŋga èŋwà'nè z̄

Èchà'r̄ì 1.1-2

Èk̄ɔŋḡì f̄r̄ì ànũ nì na' m̄əben-əwe àmbì è N̄wiè 1.3-8

Kristo yì ètu ànì ɨnũ j̄im 1.9-2.19

Ɔtèn̄ì fì ànì ɨf̄t̄ì mbi Kristo 2.20-4.6

Èchà'r̄ì nì s̄ì n̄wiè 4.7-18

Èchà'r̄ì

1 À yìè m̄w' P̄l, nì m̄ə ye' w̄əd tom Kristo Yeso nì N̄wiè ch̄w'w', mbi Timotì nì ye' wa àŋgɔb, ŋwà'nì èŋwà'nè z̄.

² T̄ì wìè ŋwà'nè àmbì è m̄bèn b̄èd N̄wiè mbe nì nuŋ f̄iŋ ɨgun è Kristo è Kòlosè.

N̄wiè a Mb̄ǎ' ghi ɨchòm ànì è n̄ən b̄è nà' èbɔr̄əbɔd ɨ n̄ən.

P̄l n̄yà'a k̄ɔŋḡì è N̄wiè na' m̄əben-əwe ɨ bɔ

³ T̄ì wìè nà'è m̄əben-əwe àmbì è N̄wiè nì ye' Mb̄ǎ' a ènũŋ̄sìg Yeso Kristo. T̄ì wìè na' ànì m̄ìnyũm̄è j̄im mbe nì t̄ìè k̄ɔŋḡì è N̄wiè ɨmbè' èwən. ⁴ T̄ì wìè nà' ɨmbè' ɨghàm nì t̄ì f̄ə zu ɨch̄ì nì mbèè nuŋ f̄iŋ ɨgun è Kristo Yeso b̄è zu ɨch̄ì nì mbèè gha'è b̄èd N̄wiè m̄j̄im. ⁵ T̄ì wìè b̄è nà' ɨmbè' ɨnũ mbe nì mbə nuŋ r̄ikɔnd̄ì wòm nì N̄wiè nuŋ ɨ n̄ən ɨkan̄. Mbə n̄yà'a f̄ə be zu ànũ z̄ ɨŋga ɨŋgam r̄asì' we nì ye' ɨk̄ən chòm we ⁶ nì f̄ə ye' è n̄ən. Ɔk̄ən chòm w̄ wìè kwìè b̄è gh̄ìè nì b̄èd m̄j̄im ɨŋga ɨsìg ghi ɨnũ mbe nì N̄wiè k̄əbì, àmei ɨch̄ì nì mbə n̄yà'a f̄ə b̄è f̄ə kɔ gh̄ì, kɔ rì ànì ze nì mbè n̄yà'a zu b̄è kyerì r̄asì' ɨmbè' ɨchòm N̄wiè. ⁷ Mbə n̄yà'a zu ànũ ɨmbè' ɨchòm N̄wiè rì àmbì Epafràs nì ye' wa àŋgɔb nì t̄ì gha'ì kwà' r̄iŋgə', nì t̄ìè b̄è f̄à' ɨn̄ɔn mbi m̄əd. M̄əd wìè f̄à' àmbì Kristo ànì ɨ f̄iŋ j̄im

ànì èza † r̄imbin. ⁸ M̄əd f̄ə ghi t̄ì kyerì nì Èzwì è N̄wiè è z̄iè gh̄ì nì t̄ì gha' mba bɔŋgɔb.

⁹ À yì èton nì t̄ì ànì ze nì t̄ì n̄yà'a zu ɨmbè' èwən, ch̄èi t̄ì k̄irì sob nì k̄ɔŋḡì è N̄wiè ɨmbè' èwən. T̄ì wìè k̄ɔŋḡìè nì Èzwì èm̄əd è ghi mbèè j̄əŋḡì kyerì ɨnũ mbe nì wì k̄əbì. Mbə ɨtu b̄irì z̄əŋ mbə kyerì ɨnũ mbe àŋj̄im ɨwe we nì Èzwì è nà'è. ¹⁰ T̄ì wìè k̄ɔŋḡì èm̄əd ɨmbè' wì ghi nì mbèè chub ɨch̄ì nì ènũŋ̄sìg k̄əbì. T̄ì wìè b̄è k̄ɔŋḡìè nì mbèè s̄iè gh̄ì ɨnũ j̄im mbe nì b̄irì ghi nì f̄iŋ m̄əd bɔŋ è. Ɔch̄ì nì mbèè chubə b̄irì ghi nì mbə ghi ɨchòm ànì tikw̄irì ɨn̄əŋj̄ì nɔnɔ' b̄è gh̄ì nì mbə s̄iè j̄əŋḡìè kyerì è N̄wiè w̄ò ɨmbì.

¹¹ N̄wiè we nì berì ɨka nì ch̄è ɨka j̄im ghi nì mbèè j̄əŋḡì t̄əm k̄ààn̄ ɨmbè' mbèè s̄iè nyì' èton è ŋgə', s̄iè yimə f̄iŋ, s̄iè gha'è bɔŋgɔb, ¹² b̄è s̄iè nà' m̄əben-əwe àmbì Mb̄ǎ' we nì ghi nì mbə ku' nì berì èbà rì ànì ɨghì mbe nì wì nuŋ àmbì mbi b̄èd ɨŋga àsì ze nì izer̄i z̄əŋj̄i è teə. ¹³ Wì f̄ə ch̄ì èwa r̄iŋga tikyerì-ɨbɔ m̄əd we n̄iè t̄ùm̄b̄ì ɨsì f̄irì, ène z̄ì ɨŋga ànũ ɨf̄ɔn è Wan m̄əd we nì wì gha'ì kwà' r̄iŋgə'. ¹⁴ À yìè m̄əd n̄yà'a ch̄o' mba ɨtu b̄è wa' mba ɨnũ r̄ib̄ŋ.

Kristo yì ètu ɨgwi ɨghij̄im

¹⁵ Kristo we nì mbiè z̄əə yì ɨghabì è N̄wiè we nì ch̄èi b̄èd è z̄əə. M̄əd yìè wan-f̄əd ɨgwi ɨghij̄im mbe nì N̄wiè teki. ¹⁶ N̄wiè n̄yà'a ch̄è àŋj̄im m̄əd teki ɨghij̄im mbe nì ye' ɨkan̄ mbi mbe nì ye' ɨgwi è s̄ì. Wì n̄yà'a ch̄è àŋj̄im

† è z̄ì ɨŋga èŋwà'nè m̄w' nì "èze".

məd teki ighi mbe ni mbiə zəə mbi mbe ni chəi mbiə zəə. Wɛ nya'a bə chə ənjim məd teki mbɛ̃ɔŋgɪrə, teki izwɪ mbe niə tumbɛ̃ isi mbe ri igwi si bə teki izwɪ ka ka mbe niə tumbɛ̃ isi mbe ri ətɔn ikaŋ. Nwiə nya'a teki ighijim ənjim məd, bə teki ighijim imbə' mbi wumnɪ əməd. ¹⁷ Nwiə nya'a teki əməd bɔŋ wɛ nya'a siə teki ighijim. À yɪ iŋga məd ni ighijim fɔtɪ əni mbi mɔ'. ¹⁸ Məd yɪ ətɔ ri əni nyamnyod məd, əne yɪ ifeti bəd Kristo. Məd yɪ ikɔ ri əni ifeti we. Məd yɪə bə ə wan-fəd ni zwemə tɪ əni ivi. Əne yɪ ni məd yɪ əchəmbi əni ighijim. ¹⁹ Ziə nya'a bɔŋ əmbi ə Nwiə ni Wan məd beri michi məd mijim iŋga ni. ²⁰ Ziə nya'a bə bɔŋ i bɔ ni wɛ chə ənjim məd määnɛ̃ tɔŋ mbi ighijim, əne yɪ ighi mbe ni ye' igwi ə si mbi mbe ni ye' ikaŋ. Wɛ nya'a bə ghɛ̃ ni bəd mijim chub əni əbɔrəbɔd. Wɛ nya'a ghɛ̃ əne ənjim ənəm Wan məd ze ni wɛ nya'a chəmni əzed ə ba'ni. ²¹ À nya'a əni ə nyùmə mɔ'ɔ, mbə mbiə nya'a əsa əgha ri əni ə Nwiə. Mbə mbiə nya'a əni ə pən mbi məd imbə' ichi ni mbə mbiə nya'a kɔndi inu ribɔŋ bə ghɛ̃. ²² Ayiə rɪnɪn wɛ fə määnɛ̃ tɔŋ mbi nən ichi ni Kristo nya'a kwi əzed ə ba'ni. Kristo nya'a kwi imbə' niŋ əwən ni mbə fə zeŋ, ni chəi ənɪ ribɔŋ ə mɔ'ɔ kɛ isa'i mɔ'ɔ igwi nən wə ifɛ̃ Nwiə. ²³ Mbə beri chə imbɪ yim ə ibeni bə təm iŋga ibeni we kààni. Tɪ mbə sunŋi ə ri əni inu mbe ni mbə nya'a nuŋ rikɔndi igun əni ə nyùmə we ni mbə nya'a zu ikən chòm. Mbi fə ghà ikən chòm wɔ iŋga isig jim. Nwiə nya'a chɔ' əmi, mɔ' Pɔl, ni mə gha ikən chòm rəŋgu.

Inu mbe ni Pɔl nya'a ghɛ̃ əmbi ifeti bəd Kristo we ri ə Kòlosè

²⁴ Mə wiə gha'ə rɪnɪn ichi ni miə zəə ŋgə' imbə' əwən, imbə' ighəm ni mə wiə määnɛ̃ ichi ni Kristo nya'a zə ŋgə' imbə' i nyamnyod. Nyamnyod ze yɪ ifeti bəd məd. ²⁵ Nwiə nya'a fə nà' ika i num ni mə fa' əmbi ifeti we, imbə' mə ghɛ̃ ni mbə jəŋgi kyeri iŋgam məd. ²⁶ Mbi nya'a fə nəm iŋgam we rəŋwe rəŋwe bə nəm ri əmbi righəm ri bəd kɔkɔ'. Ayiə rɪnɪn Nwiə fə ghɛ̃ ni bəd məd kyeri. ²⁷ Nwiə nya'a kàŋ kəb ni bəd məd kyeri ni ənɪ ə kyey ze ni ye' ənəmə yɪə bə əmbi ə bəd mbe ni ka'i mɛ̃jɪ. Ənɪ ze ni ye' ənəmə yɪ ni Kristo wɛ iŋga mbən mbe ni ka'i mɛ̃jɪ. Əne yɪ ni mbə biri bi beri iwumnɪ ighabi wɛ məd. ²⁸ Tɛ wiə ghà ənɪ imbə' ə Kristo əmbi ə wəd jim. Tɛ wiə niŋ iwe we ni Nwiə na' i na patiə mɛ̃məd bə chwi inu əmbi wəd jim, imbə' tɪ niŋ wəd jim we ni fə kwi kààni ichi ni wɛ ye' əni ifɔtɪ mbi Kristo wə ifɛ̃ Nwiə. ²⁹ Mə wiə ghɛ̃ inu mbɔ̃ əni ika jim we ni Kristo na' i num.

2 Mə wiə kəbə ni mbə kyeri ni mə wiə fə' rika imbə' əwən, imbə' bəd mbe ri ə Laodisiə, fɔri imbə' bəd mijim mbe ni chəi mbi kyeri əmi. ² Əton yɪ ni mə wiə kəb nəəri fɪŋ tɪ mɛ̃məd ni mbi gha' mbə bɔŋgɔb əne chub əni ənɪ mɔ', imbə' mbi beri mbɔŋ ze ni biri ghi ni mbi beri iwe bə jəŋgi kyeri inu mbe ni ye' ənəmə imbə' ə Nwiə. Inu mbe ni ye' ənəmə yɪə Kristo ziə. ³ Nwiə fə nəm iwe jim bə nəm ikyeri-inu jim iŋga məd.

⁴ Mə wiə ghà əne imbə' tɪ wəd mɔ'ɔ tambɪ i əwən mbi miŋgam nəmi nəmi mɔ'ɔ. ⁵ Ka à bə ye' i chəi əmi mbi nən əni nyamnyod, ayiə mə wi mbi nən əni əzwɪ. Mə

wiə gha'ə ni zə ni mbə mbiə chub ichi ichòm bə gha'ə ni zə ni mbə beri ibeni ni kaani igun ə Kristo.

Bəd mbe ni ben ə Kristo biri beri itənɛ̃ we ni ye' i swi

⁶ Ichi ni mbə fə ben ni Kristo Yeso yɪ ənɪnɪsig, əne mbə wo imbɪ chub əni ənɪ ə mɔ' mbi məd. ⁷ Mbə swɔri mbə ighan mbi jəŋgi nyi iŋga məd, nuŋ ə itənɛ̃ əmei igwi məd bə ghɛ̃ ni ə ibeni kaani ichi ni mbi nya'a chwi i nən. Mbə na' məben-əwe i bɔ ighəm jim imbə' inu jim mbe ni wiə ghɛ̃ əni ə nən.

⁸ Tɪ mbə ben ə ni wəd mɔ'ɔ niŋ iwe əko bəd mɛ̃sɔŋichu tambɪ əwən əŋgu əne ghɛ̃ mbə ben itə'ò i bɔ. Iwe əko we yɪ ri əni michi mɛ̃mbə' mbi rəŋwe bə fɔri ri əmbi izwɪ mbe niə tumbɛ̃ isig. Ka iwe əko wɔ yɪ i ri əmbi Kristo. ⁹ Michi Kristo əni wɛ nya'a wəd mɛ̃sɔŋichu yɪə nya'a ighabi michi Nwiə. ¹⁰ Itənɛ̃ wi iŋga nən i swi ichi ni mbə ye' əni ifɔtɪ mbi Kristo. Məd ə chə izwɪ jim mbe ni ye' ikaŋ bə chə izwɪ jim mbe ni ye' iŋga isig.

¹¹ Ichi ni mbə ye' əni ifɔtɪ mbi məd, əne mbi nya'a fə bə ne əwən. Ka' i bəd mɛ̃sɔŋichu nya'a ne əwən əni mbə ibɔ. À yɪə Kristo ziə nya'a ne əwən ichi ni wɛ chɪ əwən ri əton ika we inu ribɔŋ nya'a beri igwi nən. ¹² Mbi nya'a fə tweŋ əwən mbi Kristo əni ə nyùmə we ni mbə nya'a niŋ minib. Nwiə fə bə zwemni əwən mbi məd ənjim ichi ni mbə ben ni məd ə beri ika ni ghi əne. À yɪə məd nya'a zwemni ə Kristo. ¹³ Əni mbə nya'a fə kwi imbə' mbə inu ribɔŋ fɔri imbə' ichi ni chəi mbi nya'a kiri ne əwən əni mbə nya'a kiri ghi inu ribɔŋ, Nwiə nya'a wa' ta rɪguri-inu jim, əne ghɛ̃ mbə chub ika mbi Kristo. ¹⁴ Wɛ nya'a ghɛ̃ əne ichi wɛ nya'a fu əghi ze ni mbi nya'a ŋwa'ni ta rɪguri-inu igun bə fu rikə te ni nya'a əbɔ' wə kombi əzed ə ba'ni. ¹⁵ Wɛ nya'a fe ika ri əmbi izwɪ ka ka mbe ni ye' ikaŋ bə fe ri əmbi izwɪ ka ka mbe ni ye' iŋga isig. Əze ə nya'a chwi əmbi bəd mijim ni wɛ fə ban mɛ̃məd əzed ə ba'ni.

¹⁶ Əne tɪ wəd mɔ'ɔ zi i isa'i igwi nən imbə' rijig, kɛ im-bə' əghi ni kɔ, kɛ imbə' ənɪ ni jig əchwɛ̃, kɛ imbə' əchwɛ̃ imig fi, kɛ imbə' əni əkwi. ¹⁷ Mbɔ̃ yɪ izinŋ tɪ əni ighi mbe ni biri ye'e. Tɛ we tɛ ri zə rəsɪ' we ni ye' iŋga inu mbɔ̃ əmei ənjim ə Kristo. ¹⁸ Tɪ mbə ben ə ni wəd mɔ'ɔ ghɛ̃ ni mbə nim ine'e we ni Nwiə ka' i nən ichi ni wiə nyey əwən ni mbə swi inyod bə nyèŋə ni mbə wumnɪ mbɛ̃ɔŋgɪrə. Bəd mbe niə ghɛ̃ əne mbiə ghàə ni mbə zə inu mbe iŋga rɪtaani njəm. I mbiə nɔ inyod imbə' ighi mbe ni mbi kɔndi ni mbə kyeri, ayiə chəi mbi beri əton ni nɔ inyod. ¹⁹ Chəi mɛ̃məd ə wiriə beeni əbɔ' Kristo we ni ye' ətɔ ri əni ə nyamnyod mɛ̃məd. Nyamnyod ze yɪ ifeti bəd Kristo. À yɪə Kristo ə jəə nyamnyod ze. À yɪə məd ə fɔtɪ isi inyod mbe ni gumə, bə fɔtɪ rinye tɪ kwia ichi ni Nwiə kəbi.

À mi kwi mbi Kristo, à biri bi chub ikə mbi məd

²⁰ Mbə mi fə kwi mbi Kristo, əne wɛ fə chə əwən ri əton ika we ni izwɪ ribɔŋ mbe rɪŋga isig beri igwi nən. À kiə ye si ghɛ̃ ni mbə chub ighabi bəd ni kiri iŋga isig ə? Mbə kiə zuuni rikə te rɪŋga isig imbə' ə yə ə? Tɪ mɔ'ɔ rəbɔ' yɪ ni: ²¹ "Tɪ mbə yim ə əghi zɔ! Tɪ mbə zwe'ri ə əghi

zia! Tì mbà beti à ighi mɔ'w!' 22 (Əne yi mbià ghà imbà' ighijim mbe nià bə əwu ze ni mbi fa' mbi mbiwəwə). I mbià ghà əne beeni əbɔ' rika te ni bəd mɔsɔɔichù ə nùŋə bə fɔri əbɔ' inù mbe ni mbià chwia. 23 Tikə tɔ ti ighabi ni tì beri iwe iŋga ichi ni tiə nyèŋə bəd ni mbi wumni ə Nwiə, swi inyod bə chə inyod, àyiə chəi ti beri ika ni yim bəd ni mbi ton inù mbe ni nyamnyod ə kəbə.

3 Nwiə mi fə zwemni əwən mbi Kristo, əne mbə si kɔ kəb ye' ighi mbe ni ye' ikaŋ, əsi ze ni Kristo chub əbà əbɔ ə jig ə Nwiə. 2 Mbə nuŋ tə rikɔndi àmei igun ighi mbe ni ye' ikaŋ, ka'i igun mbe ni ye' ə si. 3 Mbə fə kwi, əne ə itənɛ wi ənəmə mbi Kristo ifə Nwiə. 4 Əni Kristo ni ye' a itənɛ wiri jwɛ, mbə biri bi jwi mbi məd iŋga iwumni məd.

Itənɛ ənun mbi itənɛ fi

5 Əne mbə zwiiri ighi ri igwi ə si mbe ni tə nyamnyod ə feeniə. Əne yi ənù ni niiri məyi kɛ mbanjə əbəŋ əbəŋ, ənù ni ghi inyɔɔni-inù, ənù ni feeni əyi kɛ mbanjə, tikɔndi imbə' inù ribɔŋ, ənù ni ghi əjə. (Əjə yi ənù ni wumni anəŋ.) 6 À yi imbə' inù mbɔ ni Nwiə biri sə itəm əbɔ' bəd mbe ni chəi mbiə zuuni əməd. 7 Mbə mbiə nya'ə kwe'ə ghɛ inù mbɔ əni mbə nya'ə niŋə ni à mi ye' ni chəi inù mbɔ, nji chəi bəi itənɛ.

8 Àyiə riŋin, mbə beri wa' inù mbɔ jim. Əne yi ənù ni sə itəm, ənù ni chɔb, ənù ni ghi ibə, ənù ni ghambi wəd mbi ənù əni gham əbɔb iŋgam. 9 Tì mbə gha ə miŋhab əmbi mbə bɔŋɔb, imbə' ighəm ni mbə fə wa' nyamnyod ənun bə wa' inù ənun mbe ni mbə nya'ə ghɛ. 10 Tɛniŋ, mbə fə niŋ nyamnyod fi. Nwiə wiə beŋə nyamnyod fi zɔ ni zɛ jɛŋgi kyeri əməd bə chub ighabi əməd. 11 Əne chəi wiri i ikwepi əka' bəd ni ka'i mɔjù mbi mɔjù, chəi wiri i ikwepi əka' bəd mbe ni mbi ne mbi mbe ni chəi mbi ne mɔməd, chəi wiri i ikwepi əka' bəd əgyeŋ ni kiri iŋga izimi, chəi wiri i ikwepi əka' ibɔ'ò mbi ə bəd ni ye' əni ə ighəm. Kristo yi inù jim. Məd wi iŋga bəd mijim mbe ni ye' əni ənù ə mɔ' mbi məd.

12 Əne mbən mbe ni Nwiə fə chɔ' ni mbə ye' mbi bəd beri ye' bəd zeŋi ni wɛ gha'i kwà' riŋgə'. Mbə beri diiri bəd cherə. Mbə beri beri ibɔŋ fiŋ. Mbə beri beri bɔti inyod. Mbə beri beri ibɔti fiŋ bə beri iyim fiŋ. 13 Əne mbə yim fiŋ mbənə mbənə bə wa' tɛguri-inù wəd we ni gu ənù əmbi aŋɔɔb. Ichì ni Ənùŋisig fə wa' mbə igu inù, əne bə, mbə beri bi wa' mbi bəd cherə. 14 Igwi inù mbɔ jim yi igha'i. Igha'i yi əghi niə korə bəd mijim ni mbi ye' əni mbi mɔ'. 15 Mbə saŋ ə ni əbɔrəbɔd ze ni Kristo ə nà'ə ə tumbi tə fiŋ. À yi imbə' əbɔrəbɔd zɔ ni Nwiə nya'a tɔŋ əwən ni mbə ye'e fɔti iŋga nyamnyod mɔ'. Mbə na' məben-əwe əmbi ə Nwiə əni mɔnyumə jim. 16 Iŋgam imbə' ə Kristo kaŋ tən iŋga tə fiŋ kwà' ichi chòm. Mbə chwi inù, bə kəəri mbə bɔŋɔb əni iwe jim. Mbə kweri mɔsəm, kweri mikyí ni yiiri ə Nwiə bə kweri mikyí ni nɔ' ri əmbi Əzwí na' əmbi ə Nwiə. Mbə ghi əne mbi igha'i kyey iŋga tə fiŋ. 17 Əne inù jim mbe ni mbəə ghɛ, kɛ əni mbe ni mbəə ghəə, mbə ghi əni ikum Ənùŋisig Yeso. Mbə miə ghɛə əne, mbə biri ye'ə chə ənjim məd nà'ə məben-əwe əmbi Nwiə Mbá'.

Tikə minəbi bəd Kristo

18 Məyi, mbə zuuni mbə minom. Əzɔ yi ənù ni ku' əmbi Ənùŋisig.

19 Minom, mbə gha' mbə məyi. Tì mbə nya ə əbɔ' mɔməd.

20 Bɔn, mbə zuuni mbə mɔmbə' bə zuuni mbə mɔniŋ əni inù jim, imbə' ighəm ni əze ə bɔŋ əmbi Ənùŋisig.

21 Mɔmbə', ti mbə nɔmbi ə mbə bɔn, nji fiŋ ti mɔməd biri bɔd.

22 İbɔ'ò, mbə zuuni mbə mɔmbə' əfà'i mbe ri igwi ə si əni inù jim. Tì mbə zuuni ə mɔməd àmei əni mbiə neŋ əwən, imbə' mbi gha' əwən. Mbə fa' əmbi mɔməd əni tə fiŋ riŋim, fà'ə bɔ Ənùŋisig. 23 Kɛ à ki ikwi əfà'i wi, mbə fa' əni tə fiŋ riŋim, ighabi ni mbə mbiə fà' ye' əmbi Ənùŋisig, ka'i əmbi ə bəd. 24 Mbə mi ye'ə fà'ə, mbə kyeri ni Ənùŋisig biri chɔ' ə əfà'i əni ighi mbe ni wi nuŋ i nən ikaŋ. Mbə mbiə fà'ə ye' əmbi Ənùŋisig Kristo.

25 Mbi biri chwi wəd we niə ghɛ inù ribɔŋ igwi inù ribɔŋ mbe ni wɛ ghɛ. Mbə kyeri ni chəi Nwiə ə ghɛə ighə.

4 Mɔmbə' əfà'i, mbə ghi mbi mbə ibɔ'ò ichi ni ku'ni bə bɔŋ. Mbə kyeri ni mbə bə beri Mbá' əfà'i ikaŋ.

Tikə cherə

2 Mbə kɔŋgi ə Nwiə əni mɔnyumə jim. Mbə mi ye'ə kɔŋgɛə, mbə chub ikye'e bə nà'ə məben-əwe i bɔ.

3 Mbə bə kɔŋgi ə Nwiə ə igwi na, imbə' wɛ na' əpan ni tɛ gha inù mbe ni ye' ənəmə imbə' ə Kristo. À yi inù mbe ghi ni mə ye' ə nəb ndəŋ. 4 Mbə kɔŋgi ə Nwiə ni mə gha inù mbe mbi zeŋ, àmei ichi ni mə kə' beri ghɛ.

5 Mbə we əwən ichi ni mbəə ghɛə mbi ə bəd mbe ni ka'i bəd Kristo. Mbə niŋ əpan ze ni mbə beri fà' mbi mɔməd ichi chòm. 6 Iŋgam we niə jwi ri əni mbə miçhù beri miə nəm ighabi ni mbi fə nù' əni fiŋgwan. Mə kəb ni mbə kyeri ichi ni wiiri iŋgam əmbi wəd jim.

Əchà'rɛ ni si nwiə

7 Taikikùs ni ye' aŋɔɔb ni mə gha'i kwà' riŋgə' biri gha inù jim i nən imbə' əmi. Məd wiə fà' əni i fiŋ jim. Məd yiə bə wum aŋɔɔb əfà'i ichi ni tiə fà' əmbi Ənùŋisig.

8 Mə fə tom əməd i nən imbə' ənù zɔ, ni mbə kyeri ichi ni ti ye'e. Mə bə tom əməd ni wɛ timbi əwən. 9 Məd wiə ye'e mbi Ənèsimùs, ni ye' aŋɔɔb ni mə gha'i kwà' riŋgə'. Məd wiə bə fà' əni i fiŋ jim. Məd yi wi mɔ'w rəbɔ' nən. Mɔməd mbɔ biri gha inù jim mbe ni fə che əgha i nən. 10 Àristakùs, ni mə ye' ə nəb ndəŋ mbi məd wiə chà'rɛ əwən. Mak we ni məd mbi Banabàs ye' bɔn ti əni əghaŋ ə wəd mɔ' wiə bə chà'rɛ əwən. (Mbi fə gha i nən imbə' əməd. Wɛ mi ye'e əsi nən mbə niŋ əməd ichi chòm.)

11 Yeso we ni mbiə tɔŋ əni Jostùs wiə bə chà'rɛ əwən. Mbɔ mei mɔjù mbe ni ye' əbɔ' bəd mbe niə fà'ə mbi num imbə' ənù ifɔn ə Nwiə. Mbi fə kàŋ kəŋgi əmi kwà' ichi chòm.

12 Epafràs, ni ye' wəd əfà'i Kristo, ni bə ye' wəd rəbɔ' nən wiə chà'rɛ əwən. I wiə kɔŋgɛ ə Nwiə kwà' rika ighəm jim kɔndi əwən ni mbə təm kàànɛ bə jɛŋgi kyeri

inû jìim mbe ni Nwìè kèbì. ¹³ Mǎ yìè zərìmbin ì bɔ ni wì fə fa' kwà' rìkǎ ì nən bə fà' kwà' rìkǎ əmbi bēd mbe ni ye' ə Laodisià fɔri ə Hirapolis. ¹⁴ Luk, ni ye' wəd ifu' ni mē gha'ì kwà' rìngə' fɔri ə Demàs bə chà'rì əwən.

¹⁵ Mbə na' mi èchà'rì əmbi ə bɔngɔb mbe ni ye' ə Laodisià, əmbi Nimfà fɔri əmbi ə bēd Kristo mbe niə nyi ifeti iŋga nəb məd. ¹⁶ Əni mbi fə fəŋ əŋwà'nì zì əka'

nən, mbə zə ni mbi bə fəŋ iŋga ifeti bēd Kristo we ri ə Laodisià. Mbə bə zə ni mbə fəŋ əŋwà'nì ze ni nɔ' ri ə Laodisià. ¹⁷ Mbə gha əmbi Akipùs ni wì maani əfà'ì ze ni Ənùŋisig zi iŋga tikyeri-ibɔ məd.

¹⁸ Àyìə mǎ, Pǎl ŋwà'nì èchà'rì zì əni mi əbɔ. Mbə kɔndi ichì ni mbi kod əmi əni mǎkàrè.

Nwìè ghi ìchòm əni ə nən.

1 Tèsàlonikà

Inû imbè' àḡwà'nè zḡ

À yia Pḡl nya'a ḡwà'ni àḡwà'nè zḡ. Wì nya'a ḡwà'nè àmbi ifeti bād Kristo we ri à Tèsàlonikà. Tèsàlonikà yia nya'a àberḡ à kyeḡ àbà ze ri à Màsèdonià. Gómna wià nya'a chub àḡḡu. Pḡl nya'a kò ifeti bād Kristo we ri à Tèsàlonikà àni wì nya'a nò' ri à Filipì. Əni chàì àgha à nya'a saari àni wì nya'a kò ifeti we, mḡjû mò'w ni nya'a ḡhè àdlii nya'a ton ikân chòm we ni Pḡl nya'a ḡhà. Mbi nya'a ton àka' bād mbe ni ka' mḡjû ni nya'a kàb beeni àbò' ànù à Nwià mḡjû. Əze à nya'a ḡhè ni Pḡl nò' ri à Tèsàlonikà wò à Berià. Wì nya'a nò' ri à Berià wò à Kòrèn. Əni wì nya'a àḡḡu, Timotì ni nya'a fà'ə mbi mäd, nya'a gha inû mbe ni nya'a che iḡḡa ifeti we ri à Tèsàlonikà àmbi Pḡl.

Əne Pḡl nya'a ḡwà'nè àḡwà'nè ritu zḡ àmbi ifeti bād Kristo we ri à Tèsàlonikà imbè' timbi mämäd bə ḡhà ni mbi wò imbi nuḡ fiḡ iḡun à Kristo. Wì nya'a na' maben-əwe àmbi à Nwià imbè' ibeni we ni mbi nya'a beri. Wì nya'a bə nà' imbè' ichi ni mbi nya'a gha' mbə bəḡḡob. Wì nya'a ḡhà àmbi mämäd ni mbi kòndi ikwi ichi ni wì nya'a chubə àni wì nya'a mbi mämäd. Wì nya'a bə wiiri tibiiri te ni nya'a jwì imbè' ichi ni Kristo biri wiri ye'e. Tibiiri te ye ni: Wäd mò'w we ni ben à Kristo mi kwì bəḡ Kristo siə wiriə ye'e, ti wì bə kiri jḡ itènḡ ri mi ə? A ki àni à nyùmə wi ni Kristo biri wiri ye'e ə? Pḡl nya'a niḡ əpan zḡ ḡhà àmbi mämäd ni mbi wo imbi nyi'ə fà'ə wòm ə nyùmə we ni Kristo biri wiri ye'e.

Itu inû iḡḡa àḡwà'nè zḡ:

Əchà'rḡ 1.1

Pḡl nà' maben-əwe àmbi à Nwià bə yiiri əmäd 1.2-3.13

Pḡl gha ni mbi chub ichi ni bād Kristo beri chubi 4.1-12

Pḡl à kəəri bād imbè' ichi ni Kristo biri wiri ye'e 4.13-5.11

Inû mbe ni Pḡl si nwià gha ni mbi siə ḡhè 5.12-22

Inû ni si nwià 5.23-28

Əchà'rḡ

1 À yia mḡ Pḡl mbi Sailàs † fòri à Timotì ḡwà'ni àḡwà'nè zḡ. Tì wià ḡwà'nè i nən mbən bād Kristo mbe ni ye' iḡḡa ifeti we ri à Tèsàlonikà, ni mbə ye' bād Nwià Mbă' fòri bād Ənùḡisig Yeso Kristo.

Nwià ḡhì iḡhòm àni ə nən bə nà' əbòrəbòd i nən.

Pḡl nà' maben-əwe àmbi à Nwià imbè' ichi ni bād mbe ri à Tèsàlonikà nya'a ben à Kristo

² Tì wià nà'ə maben-əwe àmbi à Nwià imbè' mbən mḡjim. Tì wià ḡhè əne àni mḡnyùmə jim mbe ni tiə kòḡḡi à Nwià kòndi əwən. ³ Əni tiə kòḡḡi Nwià a Mbă', tì wià kòndi inû mbe ni mbəə ḡhè ichi ni mbə nuḡ fiḡ iḡun à Yeso. Tì wià bə kòndi ichi ni mbəə fà'ə rìkă imbè' weeri bād imbè' iḡhəm ni mbə gha' mämäd. Tì wià bə kòndi ichi ni mbəə nyi'ə fiḡ wòm ichi ni a Ənùḡisig Yeso Kristo biri chí əwən rəḡḡə'.

⁴ Mba bəḡḡob, tì kyeri ni Nwià ə gha' əwən kwà' rḡḡə' əne wì nya'a chò' əwən ni mbə ye' mbi bād. ⁵ Tì kyeri əne imbè' iḡhəm ni tì nya'a ye'e əsi nən mbi ikân chòm. Chəi tì nya'a ye'e mbi ikân chòm àmei àni iḡḡam. Tì nya'a bə ḡhà ikân chòm àni ika we ni Əzwí ə Zeri ə nà'ə. Tì nya'a bə kàḡ chwi ichi ni tì ben ni inû mbe ni

ye' iḡḡa ikân chòm yi inû rəsì'. Mbə kyeri inû mbe ni tì nya'a ḡhè àni tì nya'a əka' nən. Tì wià nya'a ḡhì inû mbò jim imbè' weeri əwən. ⁶ Mbə mbiə nya'a ḡhè inû mbe ni tì nya'a ḡhè bə ḡhè mbe ni Ənùḡisig nya'a ḡhè. Ka à bə ye'i ni mbə mbiə nya'a zəə ḡḡə', Əzwí ə Zeri ə nya'a ḡhè mbə niḡ iḡḡam we mbi iḡha'i. ⁷ Əze ə nya'a ḡhè ni bād mḡjim mbe ni nya'a ben à Kristo ə Màsèdonià fòri ə Àkàiyà mbi beeni àbò' tə rìkyeri-iwu. ⁸ Ka' àmei ni iḡḡam Nwià fə jàḡ ri nən wò iḡḡa iberi mbe ri à Màsèdonià fòri ə Àkàiyà, ànù imbè' ibeni we ni mbə nuḡ iḡun à Nwià fə bə jàḡ isi jim. Chəi ànù ə mò'w ni tì ri wiri ḡhà imbè' əzi əwən, ⁹ imbè' iḡhəm ni bād mbe ni ye' iḡḡa iba iberi mbe fə ḡhà mbəə mbəə imbè' ikwi ichi ni mbə nya'a niḡ əwa əka' nən. Mbi fə bə ḡhà imbè' ichi ni mbə nya'a ton ànù ni wumni mbəanèḡ si bèn kò wumni ə Nwià we ni ye' ika bə ye' wi rəsì'. ¹⁰ Mbi nya'a bə ḡhà ni mbə mbiə wòmə ni Wan Nwià we ni wì nya'a zwemni wiri ye'e rìkaḡ. Wan we yia Yeso we niə chə əwa rḡḡa ḡḡə' ze ni Nwià biri sə itəm chə bād inû rìbòḡ.

Inû mbe ni Pḡl nya'a ḡhì à Tèsàlonikà

2 Mba bəḡḡob, mbə fə kyeri ə ni ichi ni tì nya'a ye'e mò əwən, ri nya'a chə i ətu əkò. ² Bād mbe ri à Filipi nya'a ḡhè tì zə ḡḡə'. Mbi nya'a bə nà' tìnid ətu na

† I mbiə tḡḡ ə Sailàs iḡḡa àḡwà'nè chera ni Silvanüs.

ichî ni mbè kyeri. Àyia Nwiè nya'a nà' ika i na ni tē gha ikân chòm i nən, ka à bē ye'i ni chāi bād m̄n̄n̄n̄' nya'a kəb ni tē gha ikân we. ³ Ka ichî ni tē nya'a ghà ìngam Nwiè yì i rì ɛni ichî ni tē feb ɛn̄ù, k̄i rì ɛni tikɔndi ribòŋ, k̄i ìmbə' tambì ɛwən. ⁴ Tē wiə ghà àmei ichî ni Nwiè kəbi ni tē ghamə. W̄i fə n̄ɛŋ ɛwa zə ni tē kù' ni w̄i saŋ ikân chòm w̄o ìnga ta rikyeri-ibɔ. Chāi tiə ghà ìmbə' ghi ni f̄iŋ rì bād bɔŋə. Tē wiə ghàə ye' ìmbə' f̄iŋ Nwiè we ni kyeri ta rikɔndi bɔŋə. ⁵ Mbə kyeri ɛ ni chāi tē nya'a gha ìngam n̄ami n̄ami i nən ìmbə' tambì ɛwən. Nwiè bə kyeri ni ka tē yì a bād ɛjə, ɛne chāi tē nya'a gha in̄u mbe ìmbə' n̄am ni tē yì bād ɛjə. ⁶ Chāi tē nya'a kəb ni bād wumni ɛwa, k̄i à k̄i ɛ mbənə k̄i bād cherə, ⁷ ka à be ye'i ni ighabi ɛ bād tom Kristo n̄ji tē nya'a biiri ighi rì nən. Tē wiə nya'a kànɛ bɔti ɛka' nən ighabi ìngɔb niə n̄ɛŋgiə mbi bɔn. ⁸ Ɖne ichî ni tē nya'a gha' ɛwən kwà' r̄iŋgə', chāi tē nya'a kəb àmei ni ghi ni mbə kyeri ikân chòm ìmbə' ɛ Nwiè, tē nya'a bə kəb ni ghi in̄u j̄im ìmbə' weeri ɛwən. Mə wiə ghà ɛne ìmbə' ighəm ni tē nya'a gha' ɛwən, ɛne tē wiə bə k̄iri gha' ɛwən ɛni ta f̄iŋ r̄j̄im.

⁹ Mba bɔŋɔb, mbə kyeri ɛ ichî ni tē nya'a fà' ɛka' nən kwà' r̄ik̄a. Tē wiə nya'a fà' ɛziə mbi izimi ìmbə' tì r̄i chə a wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən ìmbə' ɛn̄u r̄ij̄ig ɛni tē nya'a ghà ikân chòm ìmbə' ɛ Nwiè i nən. ¹⁰ Mbənə mbi ɛ Nwiè yì m̄iz̄ar̄imbin ni tē wiə nya'a chub izen̄j̄i z̄en̄j̄i, gh̄iè in̄u ni kù'n̄i bə gh̄iè in̄u ni chāi ɛni tē wəd mɔ'ɔ ghà in̄u ribòŋ ìmbə' ɛwa ɛmbi mbən mbe ni ben ɛ Kristo. ¹¹ Mbə kyeri ɛ ni tē wiə fà' ɛ mbi nən ichî ni mbə' ɛ fà' ɛ mbi mbi bɔn. ¹² Tē wiə nya'a timb̄i ɛwən, n̄ɛriə ɛwən bə ghà i nən ni mbə chub ichî ni biri ghi ni f̄iŋ Nwiè bɔŋə. À yì məd tɔŋ ɛwən ni mbə ye'e nyi ìnga ɛn̄u ifɔn ɛməd f̄ri ìnga iwumni məd.

¹³ Tē wiə bə nà' ɛ maben-əwe ɛmbi ɛ Nwiè ighəm j̄im ìmbə' ɛn̄u z̄i ni ɛni tē nya'a ye'e mbi ìngam Nwiè i nən, mbə nya'a zu benì, ka' ìghabi ni à yì ìngam bād m̄is̄ɔŋich̄u. Mbə nya'a kàn ben ni à yì ìngam Nwiè. Ìngam we wiə fà' ìnga mbən mbe ni ben ɛ Kristo.

¹⁴ Mba bɔŋɔb, mbə mbiə nya'a gh̄i in̄u mbe ni bād mbe ni nya'a ìnga rifeti bād Nwiè te r̄i ɛ J̄udeya ni ye' ɛni ifɔti mbi Kristo Yeso nya'a gh̄iè. Mbə mbiə nya'a zə ɛŋə' r̄i ɛmbi mbə bād ɛber̄j̄i àmei ichî ni mbi nya'a zə r̄i ɛmbi m̄j̄ù. ¹⁵ Mbi mɔ'ɔ nya'a zwiiri ɛ Yeso, mbi mɔ'ɔ nya'a zwiiri bād ìkən Nwiè, mbi mɔ'ɔ nya'a fid ɛwa t̄i ìnga ìber̄j̄i m̄iməd. I mbiə nya'a gh̄i in̄u ni chāi f̄iŋ Nwiè nya'a bɔŋ ɛbɔ' m̄iməd. Mbi yì bād p̄ən ɛmbi wəd j̄im, ¹⁶ ichî ni mbi nya'a kəb kən ni t̄i r̄i gham a ɛmbi ɛ bād mbe ni ka' m̄j̄ù ìmbə' mbi jw̄i r̄ɛŋgə'. Àyia tē nya'a wo ìmbi rəbə gham a ghami. Ichî ni mbi nya'a gh̄i ɛne ɛ nya'a swe mbə in̄u ribòŋ mbi swi. Nwiè nya'a sə itəm ɛbɔ' m̄iməd ɛni inw̄i.

P̄l̄i nya'a kəb ni n̄ji tə zə bād Kristo mbe r̄i ɛ Tèsàlonikà

¹⁷ Mba bɔŋɔb, ɛni tē nya'a berì saŋ ɛwən ɛni ikə nyùmə, tē nya'a kywi ɛnywi kàn kəb kwà' r̄ika ni ye'e ɛsi nən ìmbə' w̄iri zə ɛwən. Chə nya'a i ɛwa mbi nən, àyia tē wiə nya'a kɔndi ɛwən ighəm j̄im. ¹⁸ Tē nya'a kàn kəb ni w̄iri ye'e ɛsi nən àyia Satàn nya'a kən ɛwa. M̄s̄ P̄l̄i nya'a kàn kəb ye'e ighəm n̄n̄n̄'. ¹⁹ À k̄i miwe ɛ gh̄i ni tē

nun̄ ikɔndi igwi ighi mbe ni t̄i ɛ wòm ɛ? À k̄i miwe biri ghi ni tē gha'ri ɛ? À k̄i miwe biri ghi ni tē goŋ iḡi if̄e ɛn̄n̄j̄is̄ig Yeso ɛni w̄iri ye'e ighabi ni tē yì bād ni chə ɛn̄òt̄i ɛ? Ka' à wa k̄i i mbənə ɛ? ²⁰ À yì r̄əsi' ni à yì mbənə biri ghi ni tē goŋ iḡi bə chub ɛni igha'.

3 Ɖni chāi ɛni tē nya'a wò ìmbi nyi' z̄i r̄i zə ɛwən, tē nya'a ben ni chub ɛ Atens t̄əz̄i' wa. ² Tē nya'a tom wa aŋgɔb Timotì ni w̄i ye'e ghi tə f̄iŋ kaanə bə timb̄i ɛwən ichî ni mbə nun̄ f̄iŋ igun ɛ Kristo. Məd wiə fà' ɛmbi ɛ Nwiè mbi na ichî ni tiə ghà ikân chòm ìmbə' ɛ Kristo. ³ Tē nya'a bə tom ɛməd ìmbə' t̄i wəd mɔ'ɔ bɔri i ichî ni mbiə nwènd̄i tə rikyeri-iwu. Mbə fə kàn kyeri ɛ ni mbi berì nwènd̄i ta rikyeri-iwu. ⁴ Mbə kyeri ɛ ni ɛni tē nya'a mbi nən, tē nya'a ghà i nən ni mbi biri nwènd̄i ta rikyeri-iwu. Ɖn̄u ze ɛ fə jw̄i àmei ichî ni tē nya'a gha i nən. ⁵ À yì ɛton ni ichî ni chāi ɛni tē mə nya'a w̄iri nyi' wò ìmbi, mə nya'a tom ɛ Timotì ɛsi nən ni w̄i ye'e zə ni mbə mbiə k̄iri nun̄ f̄iŋ igun ɛ Kristo ɛ. Mə nya'a gh̄i ɛne ìmbə' ighəm ni mə wiə nya'a bɔə ni ighəm ɛnumbi bād fə numbi ɛwən ɛne gh̄i ɛf̄a'ì ze ni tē nya'a fa' ɛ chə ɛtu ɛk̄ò.

⁶ T̄in̄in̄ Timotì fə b̄ənd̄i ye'e ɛsi na mbi ikân chòm ìmbə' ichî ni mbə nun̄ f̄iŋ igun ɛ Kristo f̄ri ìmbə' ichî ni mbə gha' mbə bɔŋɔb. W̄i fə ghà i na ni mbə mbiə kɔndi ɛwa ighəm j̄im ɛni ɛ f̄iŋ chòm bə f̄ri ni mbə mbiə kəb zə ɛwa àmei ichî ni tiə bə kəb zə ɛwən. ⁷ Mbi bɔŋɔb, ichî ni mbə nun̄ f̄iŋ igun ɛ Kristo ɛ z̄iə n̄ɛri ɛwa ɛni tiə zə ikwi ɛŋə' j̄im bə f̄ri ɛni mbiə nwènd̄i ta rikyeri-iwu. ⁸ T̄in̄in̄ ta f̄iŋ fə w̄iri b̄ənd̄i ye'e ichî ni mbə təm kààn̄i ìnga ibeni we ni mbə nun̄ igun ɛn̄n̄j̄is̄ig Yeso. ⁹ Tē k̄iə kan̄ wo na' maben-əwe ni kù' ɛmbi Nwiè ìmbə' ɛwən r̄i ye, ìmbə' chwi igha'ì we ni tē berì if̄e a Nwiè ìmbə' ɛwən ɛ? ¹⁰ Tē wiə k̄ɔŋḡi ɛ Nwiè ɛni ta f̄iŋ r̄j̄im ɛziə mbi izimi ni tē we t̄i r̄i w̄iri zə ɛwən ɛne gh̄i mbə j̄en̄gi berì ɛgh̄i ze ni k̄iri bu' ichî ni mbə nun̄ f̄iŋ igun ɛ Kristo.

¹¹ Tē wiə k̄ɔŋḡi ɛ Nwiè ni ye' à Mbə' bə k̄ɔŋḡi a ɛn̄n̄j̄is̄ig Yeso ni mbi gh̄i ɛpan ɛ jw̄i ni tē ye'e ɛsi nən. ¹² Ɖn̄n̄j̄is̄ig ghi ni igha'ì we ni ye' ɛka' nən bə f̄ri ɛka' bād m̄j̄im swi gwèè, àmei ichî ni wa bə swi igwi nən gwèè. ¹³ Tē wiə k̄ɔŋḡi ni w̄i ghi tə f̄iŋ kaani ìmbə' chāi ɛni t̄i wəd mɔ'ɔ z̄i ɛn̄u igwi nən f̄ri ìmbə' mbə chub izen̄j̄i z̄en̄j̄i if̄e Nwiè a Mbə' ɛni a ɛn̄n̄j̄is̄ig Yeso w̄iri ye'e mbi mbi bād.

I chub ichî ni f̄iŋ Nwiè biri b̄ɔŋ

4 Mba bɔŋɔb, i wo ìmbi, tē nya'a fə chwi ichî ni tē mbə chubi ìmbə' ghi ni f̄iŋ Nwiè bɔŋ ɛ. À yì r̄əsi' ni mbə mbiə chub ɛne. T̄in̄in̄ tē wiə bu' ibɔ bə ghà i nən ɛni ikum ɛn̄n̄j̄is̄ig Yeso ni mbə wo ìmbi ghi ɛne chə ichî ni mbə nya'a bəè gh̄iè. ² Mbə fə kyeri ɛ tikə te ni ɛn̄n̄j̄is̄ig Yeso nya'a na' ika i na ni tē chwi i nən. ³ Ɖn̄u ze ni Nwiè kəbi yì ni mbə chub izen̄j̄i z̄en̄j̄i ìmbə' t̄i mbə ni ɛ m̄ayi k̄i mban̄ə ɛbəŋ ɛbəŋ. ⁴ Wəd mɔ'ɔ mɔ'ɔ rəbɔ' nən kyeri ichî ni yimbi i inyod † ɛni in̄əŋj̄i ni z̄en̄j̄i bə f̄ri ɛni in̄əŋj̄i ni ku'ni. ⁵ Tē wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən feeni i ɛn̄u ni ni ɛyì k̄i mban̄ə ɛku ichî ni bād mbe ni chāi mbi kyeri ɛ

† ɛ z̄i ìnga ìŋwà'n̄i mɔ'ɔ ni "w̄i berì kyeri ichî ni chubi mbi i iwi".

Njwiè a ghè. ⁶ Tì wèd mɔ'w rəbɔ' nən chəkɪ i fɪŋ wi aŋgɔb əni ənɔ zɪ. Tì wɛ nɪŋ i iwi wi aŋgɔb. Ənɔŋɪsɪg bɪrɪ chə bəd mbe niə ghɛ tɪkwɪrɪ inɔ rɪbɔŋ tɪ rɪjɪm, əmei ichɪ ni tɛ nya'a fə gha i nən bə pati əwən. ⁷ Chəi Njwiè nya'a tɔŋ əwa ni tɛ ye' mbi bəd imbə' ghɪ inyɔwɔni-inɔ. Wɛ nya'a tɔŋ əwa ye' ni tɛ chub ɪzenjɪ zɛŋjɪ. ⁸ Chəi wèd mɔ'w we ni ton tɪkə tɪ ton wèd mɪsɔŋichɔ, wɛ ton ye' Njwiè we niə nà' e Əzwɪ ə Zɛŋjɪ i nən.

⁹ Tɪnɪn chəi tɛ berɪ əton ni wirɪ ŋwa'ni i nən imbə' ichɪ ni mbə berɪ gha' mbə bɔŋgɔb. Njwiè zɪə fə chwi i nən ni mbə gha' bɔŋgɔb. ¹⁰ A yɪ rəsɪ' ni mbə kəŋ gha' mbə bɔŋgɔb mɪjɪm mbe ni ye' ɪŋga isɪ jɪm mbe rɪ ə Məsè-doniə. Àyɪə tɛ wɪə bu' ɪbɔ i nən, kyɪə bɔŋgɔb, ni mbə wo imbɪ ghɪ əne tɪnɪn chə ichɪ ni mbə nya'a bəə ghè. ¹¹ Mbə kywɪ ənywɪ ghɪ inɔ jɪm imbə' chub əni əbɔrəbɔd. Tɪ mbə zɪ ə mbə mɪchɔ ɪŋga inɔ bəd chɛrə. Wèd jɪm zɪ e ətu əmei əni e əfà'ɪ bə fà' əni mbi ɪbɔ ichɪ ni tɛ nya'a gha i nən. ¹² Mbə ghɪ əne imbə' bəd mbe ni ka'ɪ bəd Kristo wumni əwən fɔrɪ imbə' tɪ mbə kəb ə ni bəd chɛrə na' ɪghɪ mbe ni mbə kəbi.

Inɔ imbə' ichɪ ni Ənɔŋɪsɪg bɪrɪ wirɪ ye'e

¹³ Mba bɔŋgɔb, tɛ kəb ni mbə kyɛrɪ rəsɪ' imbə' bəd mbe ni fə kwɪ, imbə' tɪ mbə kən ə ɪghabi ə bəd ni chəi mbi nuŋ ɪkɔndɪ ni mbə bɪrɪ chubɪ mbi ə Njwiè. ¹⁴ Tɛ ben ni Yeso nya'a kwɪ wirɪ zwemə. Tɛ bə ben ni Njwiè bɪrɪ wirɪ nɪŋ bəd mbe ni nya'a ben Yeso bɔŋ kwɪ ni mbi chub mbi Yeso. ¹⁵ Ənɔ zɪ ni tɪə ghà i nən yɪ ənɔ ni Ənɔŋɪsɪg zɪə nya'a ghà. Wɛ nya'a ghà ni ka mbə mbe ni ye' ɪkə əni ə nyùmə we ni Ənɔŋɪsɪg wirɪ ye'e bɪrɪ be wə a imbɪ mbe ni fə kwɪ. ¹⁶ Əni ə nyùmə we ni Ənɔŋɪsɪg zɪə bɪrɪ swɪ' rɪkəŋ, bəd bɪrɪ zu ɪŋgam ka ka, zu gɛ aŋgɪrə kyɛŋ bə zu təŋ Njwiè. Bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo bɔŋ kwɪ bɪrɪ be zwemə. ¹⁷ Mbe niə zwemə, Njwiè sɪ nɪŋ mba mbe ni ye' ɪkə ni sɪ bu' ɪgwɪ isɪg ni tɛ wo fɔtɪ mbi mɪməd ɪŋga pə' əne bòmni mbi Ənɔŋɪsɪg ɪŋga ifə. Əne tɛ bɪrɪ sɪə chubə mbi Ənɔŋɪsɪg kɔŋ. ¹⁸ Əne mbə nəərɪ wèd mɔ'w mbi ɪŋgam wɔ.

Mbə tekɪ inyod wòm nyùmə we ni Ənɔŋɪsɪg bɪrɪ wirɪ ye'e

5 Mba bɔŋgɔb, chəi əton ni ŋwa'ni i nən imbə' nyùmə kɛ imbə' ini mbe ni Ənɔŋɪsɪg bɪrɪ wirɪ ye'e, ² imbə' ɪghəm ni mbə fə kyɛrɪ ə kwà' ichɪ chòm ni əni ze ni Ənɔŋɪsɪg bɪrɪ wirɪ ye'e bɪrɪ ye' əmei ɪghabi ichɪ ni ɪjɪ ə ye'e ɪzɪmɪ. ³ Əni bəd ə ghàə ni, "Tɛ wɪ ə əni əbɔrəbɔd, chəi əton ni bɔ ənɔ ə mɔ'w," ŋgə' rɪbɔŋ bɪrɪ sa' nyɪ ɪgwɪ mɪməd əmei ɪghabi ichɪ ni əyɪ ə zu rɪbu' əni wɪə nombɪə. Chəi bəd bɪrɪ vɪ rɪŋga ŋgə' ze. ⁴ Àyɪə mba bɔŋgɔb, chəi mbən ə ghɛ inɔ rɪbɔŋ ɪghabi ə bəd mbe ni ye' ɪŋga isɪ firɪ, ni əni ze ə bɪrɪ sa' ye'e ɪgwɪ nən ichɪ ni ɪjɪ ə ye'e.

⁵ Mbən mɪjɪm mbiə ghɛ inɔ ni ku'ni əmei ichɪ ni bəd ə ghɛ əzɪə əni isɪ ə zɛŋə. Ka tɪ yɪ ə bəd ni chəi tɪə ghɛ inɔ ni ku'ni ɪghabi mbe niə ghɛ inɔ ɪzɪmɪ kɛ ɪŋga isɪ firɪ.

⁶ Əne tɪ rɛ gwenɪ a ichɪ ni bəd chɛrə ə gwenə ni chəi mbi kyɛrɪ inɔ niə chəə, àyɪə tɪ chub ɪkyè'e kyɛrɪ inɔ niə chəə bə yɪmbɪ a inyod. ⁷ Bəd mbe niə gwenə, mbiə gwen ɪzɪmɪ, mbe niə nɔə beə, mbiə nɔə beə ɪzɪmɪ. ⁸ Àyɪə ichɪ ni tɪə ghɛ inɔ ni ku'ni, tɛ yɪmbɪ a inyod, zɛ fɪŋ ɪgun ə Kristo bə gha' mbə bɔŋgɔb əmei ɪghabi ichɪ ni sɔgyɪ zɪ ə pariwa ətəni ni kən ɪgɔ. Mbə nuŋ ɪkɔndɪ wòm ichɪ ni Ənɔŋɪsɪg bɪrɪ chɪ əwa rəŋgə' əmei ɪghabi ichɪ ni sɔgyɪ zɪ ɪdəm ətəni ni kən ətu. ⁹ Chəi Njwiè nya'a chɔ' əwa imbə' zɪ ŋgə' ɪgwɪ na. Wɛ nya'a chɔ' əwa ye' ni tɛ bɪrɪ jwɪ rəŋgə' əŋjɪm a Ənɔŋɪsɪg Yeso Kristo, ¹⁰ ni nya'a kwɪ ɪgwɪ mba ɪtu imbə' kɛ tɪ wɪ ɪkə kɛ tɪ fə kwɪ, tɛ we tɪ rɪ chubɪ mbi məd. ¹¹ Əne mbə timbɪ mbə bɔŋgɔb, ghɛ ni ɪbenɪ wèd mɔ'w mɔ' təm kàəni. Mbə ghɪ əne əmei ichɪ ni mbəə ghɛ rɪnɪn.

Tɪkə te ni sɪ nwɪè

¹² Mba bɔŋgɔb, tɛ wɪə bu' ɪbɔ i nən ni mbə na' ɪwumni əmbɪ ə bəd mbe niə fà' rɪkə i nən, chə əwən bə kəərɪ əwən. ¹³ Mbə wumni mɪməd bə chwiə ni mbə gha' mɪməd imbə' inɔ jɪm mbe ni mbiə ghɛ i nən. Mbə chub əni əbɔrəbɔd mbi mbə bɔŋgɔb.

¹⁴ Mba bɔŋgɔb, tɛ wɪə bu' i bɔ i nən ni mbə pati mɪg-wed, nɔwɪ ɪka mbe niə bɔ inɔ, weerɪ mbe niə kəb əwèrɪ, bə nyɪ'ə ghəm əmbɪ ə wèd jɪm. ¹⁵ Mbə zə ni tɛ wèd mɔ'w rəbɔ' nən wi i ɪbə ɪgwɪ ɪbə, àyɪə mbə kywɪ ənywɪ ghɛ ɪchòm əni wèd mɔ'w bə ghɛ əni ə wèd jɪm.

¹⁶ Mbə chub əni ɪgha'ɪ əni mɪnyùmə jɪm, ¹⁷ kɔŋgɪ ə Njwiè əni mɪnyùmə jɪm, ¹⁸ bə nà' məben-əwe əmbɪ ə Njwiè imbə' inɔ jɪm. Mbɔ yɪ inɔ mbe ni Njwiè kəbi rɪ nən ichɪ ni mbə ye' əni fɔtɪ mbi Kristo Yeso.

¹⁹ Tɛ mbə kən ə əfà'ɪ ze ni Əzwɪ ə Zɛŋjɪ ə fà' ɪŋga nən. ²⁰ Tɪ mbə təəni ə mɪkən mbe ni bəd ə ghàə, ²¹ àyɪə mbə zwe'ri mɪkən mbe jɪm, yɪm mbe ni bɔŋjɪ, ²² ton tɪkwɪrɪ inɔ jɪm mbe ni rɪka bɔŋ i.

²³ Njwiè zɪə we niə nà' əbɔrəbɔd ghɪ ni mbə zɛŋ màəni. Njwiè ghɪ ni Əzwɪ mbi tə fɪŋ fɔrɪ tə nyamnyod ghɪ inɔ ni ku'ni imbə' tɪ wèd mɔ'w zə i ənɔ rɪbɔŋ ɪgwɪ nən əni ə nyùmə we ni a Ənɔŋɪsɪg Yeso Kristo bɪrɪ wirɪ ye'e. ²⁴ Məd we ni tɔŋ əwən wɪə ghɛ inɔ mbe ni wɛ ka'ɪ. Wɛ bɪrɪ ghɛ inɔ mbɔ.

²⁵ Mba bɔŋgɔb, mbə kɔŋgɪ ə Njwiè ɪgwɪ na.

²⁶ Mbə cha'ri bəd Kristo mɪjɪm kwà' ichɪ chòm. Mbə cha'ri əne chwi ɪgha'ɪ we ni ye' əka' bəd Kristo.

²⁷ Mə wɪə ghà i nən ɪfə Ənɔŋɪsɪg ni wèd mɔ'w fɔŋ əŋwà'nɛ zɪ əmbɪ ə bəd Kristo mɪjɪm.

²⁸ A Ənɔŋɪsɪg Yeso Kristo ghɛ ɪchòm əni ə nən.

2 Tèsàlonikà

Ɔnù imbà' àŋwà'nè zì

Ɔnù imbà' ichì ní mbi nya'ə wòm ə nyùmə we ní Kristo biri wiri ye'e ə nya'a zi əbùurì ɪŋga ifeti bād Kristo we ri ə Tèsàlonikà. P̄l nya'a ŋwà'nè àŋwà'nè zì ní pe əni mbi be imbà' ighəm ní bād mɔ'ɔ nya'a ben ní əni ze ní Ənùŋisig biri wiri ye'e nya'a fə pè. P̄l nya'a sèmbè ikɔndi wɔ gha ní bɔŋ ə Kristo biri wiri ye'e, inù ribɔŋ mbi inù ní ghi izig biri nɔ' əku əton ə wəd mɔsà we ní mbiə tɔŋ ní "Ɔzig." Məd biri ton ənù imbà' ə Kristo.

Wəd tom Kristo wɔ nya'a jɛŋgi ghà imbà' ichì ní ibeni bād mbe ní biri fɔŋ àŋwà'nè zì beri kàànì, ka à bè ye'í ní í mbiə chəə mɔməd, mbi bə zəə ŋgə'. Wì nya'a ghà ní mbi beri fa' imbà' beri əghi ní jig àmei ichì ní P̄l mbi ə bād mbe ní nya'ə fà'ə mbi məd nya'ə bə fà'ə. Wì nya'a bə gha ní mbi yim fɪŋ ghi inù ní ku'nì.

Ɔtu inù ɪŋga àŋwà'nè zì

Əchà'rì 1.1-2

P̄l yiiri ə Nwiə bə ghà ɪŋga ɪchòm imbà' ifeti bād Kristo we ri ə Tèsàlonikà 1.3-12

Ɔnù imbà' ichì ní Kristo biri wiri ye'e 2.1-17

Ɔchì ní bād Kristo beri chubi 3.1-15

Ɔnù ní sí nwiə 3.16-18

1 À yia m̄ P̄l mbi Sailàs fɔri ə Timoti ŋwa'ni àŋwà'nè zì. Tì wiə ŋwà'nè í nən mbən bād Kristo mbe ní ye' ɪŋga ifeti we ri ə Tèsàlonikà, ní mbə bə ye' bād Nwiə a Mbǎ' fɔri bād Ənùŋisig Yeso Kristo.

² Nwiə Mbǎ' mbi Ənùŋisig Yeso Kristo ghi ɪchòm əni ə nən bə nà' əbɔrəbɔd í nən.

Nwiə biri sa' bād əni ə nyùmə we ní Kristo biri wiri ye'e

³ Mba bɔŋgɔb, tì beri na' məben-əwe əmbi ə Nwiə ighəm jim imbà' əwən. Tì beri ghi əne ichì ní zia ku'nì, imbà' ighəm ní ə ibeni wiə kwia wò imbì. Mbə mbiə gha'ə mbə bɔŋgɔb wò imbì. ⁴ Əne tì wiə gɔŋ ɪgɔ imbà' əwən ɪŋga rifeti bād Nwiə ichì ní mbəə nyi'ə fɔri imbà' ichì ní ə ibeni kaani əni mɔnyùmə jim mbe ní mbiə nwəndì tə rikyeri-iwu fɔri əni mbiə zəə ŋgə'.

⁵ Ɔnù mbɔ jim ə chwi ní Nwiə biri sa' bād ichì ní ku'nì. Əne Nwiə biri zə ní mbə ku' ní nyi ɪŋga ənù ɪfɔn əməd. Mbə mbiə zəə ŋgə' imbà' ənù ɪfɔn rəŋgu ze. ⁶ Nwiə wiə ghi inù ní ku'nì, əne wì biri chə bād mbe niə chə əwən. ⁷ Wì biri na' əzwiirì əmbi mbən mbe niə zəə ŋgə'. Wì biri bi na' í na. Wì biri ghi əne əni ə nyùmə we ní Ənùŋisig Yeso biri swi' rikaŋ mbi mbi mbəŋgiriə ní beri ika. ⁸ Wì biri swi' mbi iwid niə beriə, pè zè ŋgə' ɪgun ə bād mbe ní chəi mbi kyeri ə Nwiə, zè ɪgun mbe ní ton ní wumni əməd bə zè ɪgun mbe ní chəi mbiə ghi inù mbe ní ye' ɪŋga ikən chòm a Ənùŋisig Yeso. ⁹ Nwiə biri zi ŋgə' ɪgwi mɔməd, bə ghi ní ŋgə' ze chə mɔməd kɔŋ. Wì biri chí mɔməd ri ifè Ənùŋisig Yeso. Chəi mbi biri bi nyi ɪŋga iwumni məd we ní kaŋ dabə. ¹⁰ Ɔgwi əni ze ní wì biri ye'e, bād məd biri yiiri, bād mijim mbe ní ben əməd bə nà' iwumni í bɔ. Mbən bə biri ye' əbɔ' mɔməd, imbà' ighəm ní mbə ben ənù ze ní tì nya'ə ghà í nən.

¹¹ Əne tì wiə kɔŋgì a Nwiə ighəm jim ní wì ghi mbə ku' ní chub ichì ní wì nya'a tɔŋ əwən ní mbə chubi. Tì wiə bə kɔŋgìə ní əŋjim ika məd, mbə mbe tì mbə ghi ɪchòm we ní mbə kəb ní ghi, bə màànì əfà'í ze ní ibeni ghi ní mbə fa'a. ¹² Tì wiə kɔŋgì ə Nwiə ní bād wumni Ənùŋisig Yeso imbà' əwən. Tì wiə bə kɔŋgìə ní bād bə wumni əwən. Ənù zì ə biri ghi imbà' ighəm ní a Nwiə mbi Ənùŋisig Yeso Kristo mbiə ghi ɪchòm əni ə nən.

Wəd we ní ton ə Nwiə bə ton rikə məd

2 Mba bɔŋgɔb, imbà' ənù ní a Ənùŋisig Yeso Kristo biri wiri ye'e fɔri imbà' ichì ní tì biri feti wo kumni əməd, tì wiə bu' ibɔ í nən ní, ² tì mbə ɪtu buuri í kè tə fɪŋ tɔb əwən imbà' bād mbe niə ghà ní əni ze ní Ənùŋisig biri wiri ye'e fə pè. Ka mbi bə ghà ə ní à yì Əzwì ə gha í na, kè ní à yia mbǎ nya'a ŋwa'ni, kè ní à yia mbǎ nya'a ghami, tì mbə ben ə. ³ Tì mbə ben ə ní wəd mɔ'ɔ che əni ikwi inəŋjì mɔ'ɔ tambì əwən, imbà' ighəm ní chəi əni ze ə biri kiri ye'e pè əni bād mbe ní biri ton inù jim imbà' ə Nwiə fə ye'e, wəd we ní ton ə Nwiə bə ton tikə ri məd bə jwì bād zə. Məd yì we ní biri nim. ⁴ Wì biri ton ighijim mbe ní bād ə tɔŋ ní ŋwiə, kè mbe ní bād ə wumniə, əne ghà ní tə chə ighi mbe jim. Wì biri wo chub ɪŋga mbən Nwiə ghà ní tə yia Nwiə. ⁵ Chəi mbə wiri kɔndi ní əni mə nya'a mbi nən mə nya'a ghà ənù zì í nən ə? ⁶ Mbə kyeri ənù ze niə kiri yim əməd tɔnɪn, im-bə' əni nyùmə ku'u, wì jwì bād zə. ⁷ Ənù ze ní Satàn ə ghi ní bād ton ə Nwiə bə ton tikə ri məd fə siə fà'ə. Àmei məd we ní yim ənù ze biri wo imbi yim pè əni Nwiə chí əməd ri inəŋjì. ⁸ À yì əni ə nyùmə we ní wəd we niə ton ə Nwiə bə tonə tikə ri məd biri jwì mbi zə. Ənùŋisig Yeso biri zwiiri əməd əni ifə we niə jwì rɪŋga ichù məd, əne nimni əməd əni izerjì zeri we ní biri tɔ

əni ə nyùmə we ni wɛ wiri ye'e. ⁹ Wəd we ni ton ə Nwiə bə ton tikə ri məd biri ye'e mbi ika we ni Satàn na' i bɔ. Wɛ biri pe ghɛ tikwiri inû yiiri mighab jim, ghɛ tikwiri inweeni-inû mighab jim bə ghɛ tikwiri inû mighab jim ni dabə. ¹⁰ Wɛ biri niŋ tikwiri inənjɛ ribɔŋ jim tambɛ bəd mbe ni biri nim imbə' ighəm ni chəi mbi ben rəsɪ' imbə' Ənùŋɛsɪg Yeso imbə' jwi rəŋgə'. ¹¹ Əne Nwiə fə fəbrɛ tikɔndi ti mɛməd imbə' mbi ben ənû əko. ¹² Wɛ fə bə ghɛ əne imbə' wɛ zi isa' i igun ə bəd mɛjim mbe ni chəi mbi nya'a ben rəsɪ', ni mbiə ghɛ ye' inû ni chəi mbi ku'ni.

Nwiə nya'a chɔ' əwən imbə' chɪ rəŋgə'

¹³ Mba bɔŋgɔb ni Ənùŋɛsɪg gha'i kwà' rɪŋgə', tɛ berɪ na' maben-əwe əmbi ə Nwiə ighəm jim imbə' əwən, imbə' ighəm ni Nwiə nya'a chɔ' əwən imbə' chɪ rəŋgə' ənjim ichi ni Əzwɪ ə Nwiə ə ghi mbə zəŋ bə fɔri ənjim ichi ni mbə ben rəsɪ'. ¹⁴ Nwiə nya'a tɔŋ əwən imbə' chɪ rəŋgə' ənjim ikən chòm we ni tɛ nya'a gha i nən. Əne yi imbə' bəd na' ikwi iwumni we ni mbiə nà' əmbi a Ənùŋɛsɪg Yeso Kristo i nən. ¹⁵ Əne kyə bɔŋgɔb, mbə təm kàànɛ, yim inû mbe ni tɛ nya'a chwi i nən kɛ à ki əni mɪŋgam mbe ni tɛ nya'a ghàə kɛ iŋga əŋwà'nɛ ze ni tɛ ŋwà'nɛ i nən.

¹⁶ A Ənùŋɛsɪg Yeso Kristo zɪə mbi Nwiə a Mbă', ni gha' əwa ənjim ɛchòm məd, nəəri əwa kɔŋ bə ghɛ ni tɛ nuŋ ikɔndi wòm inû chòm mbe ni wɛ ka' i na. ¹⁷ Wɛ nəəri əwən bə nà' ika i nən ni mbə ghi ənû chòm jim bə ghà iŋgam chòm jim.

Pɔl nya'a bu' ibɔ ni mbi kɔŋgɪ ə Nwiə igwi ni bə kɔŋgɪ igwi mbi bɔŋgɔb əfà'i

3 Mba bɔŋgɔb, i wo imbɛ, mbə kɔŋgɪ ə Nwiə igwi na ni ikən chòm imbə' Ənùŋɛsɪg zambi kɪə jàŋə wo imbɛ, bəd zu benɪ bə wumni, àmei ichi ni mbə nya'a zu benɪ bə wumni. ² Mbə kɔŋgɪ ə Nwiə ni wɛ chɪ əwa rɪŋga rikyeri-ibɔ bəd niə ghɛ izig bə chɛ rɪŋga rikyeri-ibɔ bəd inû ribɔŋ, imbə' ighəm ni ka' i bəd mijim ben ə Yeso Kristo. ³ Ayiə Ənùŋɛsɪg Yeso wiə ghɛ inû mbe ni wɛ ka' i. Wɛ biri ghi tə fɪŋ kaanə bə kən əwən ri əmbi Satàn Wəd

inû Ribɔŋ. ⁴ Ənùŋɛsɪg ə fə ghɛ ni tɛ nuŋ ta fɪŋ igwi nən ichi ni mbəə ghɛə bə kiri wə imbɛ ghɛ inû mbe ni tɛ gha i nən. ⁵ Ənùŋɛsɪg ghɛ ni mbə jəŋgɪ kyeri ichi ni Nwiə gha' əwən, bə ghɛ ni mbə nyi' əni bəd ə nwəndɛ tə rikyeri-iwu àmei ichi ni Kristo zɪə nya'a bə nyi'.

Pɔl nya'a patɪ mɪgwed

⁶ Mba bɔŋgɔb, tɛ wiə ghà i nən əni ikum Ənùŋɛsɪg Yeso Kristo ni tɛ mbə jɪgɪ ə mbi ə bəd Kristo mbe niə ghɛ igwed, ni chəi mbiə beeni əbɔ' rikə te ni tɛ nya'a na' i nən. ⁷ Mbə fə kyeri ə kwà' ichi chòm ni mbə berɪ fà' àmei ichi ni tɛ nya'a fà'ə. Chəi tɛ nya'a ghɛ igwed əni tɛ nya'a mbi nən. ⁸ Chəi tɛ nya'a jɪg tɪjɪg wəd mɔ'ɔ ni chəi tɛ nya'a chwi. Tɛ wiə nya'a fà'ə kwà' rikə əziə mbi izimi im-bə' ti rɛ chə a wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən. ⁹ Tɛ wiə nya'a ghɛ əne, ka' i imbə' ighəm ni chəi tɛ nya'a berɪ ika we ni biiri əwèèrɛ ri nən. Tɛ wiə nya'a ghɛ əne imbə' mbə fa' àmei ichi ni mbə nya'a zə əni tɪə fà'ə. ¹⁰ Ka àbeɪ əni tɛ nya'a mbi nən, tɛ wiə nya'a ghà i nən ni, "Wəd mɔ'ɔ mi ton ni ka tə biri fa' i, ti wɛ bi jɪg i." ¹¹ Tɛ wiə ghà əne imbə' ighəm ni mbi fə ghà i na ni bəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən yi mɪg-wed. Mbi yi mbi-əŋganyɪ', ni chəi mbiə fà' əghi ə mɔ'ɔ. ¹² Tɛ wiə ghà əmbi tikwiri bəd tɔ bə kəəriə mɛməd əni ikum Ənùŋɛsɪg Yeso Kristo ni mbi nye' chubi fà' mbə ɛfà'i bə berɪ əghi ni ni ə inyod əŋgu. ¹³ Mba bɔŋgɔb, ti mbə bɔd ə ni ghi inû ni ku'ni.

¹⁴ Wəd mɔ'ɔ mi ton i ni zuuni inû mbe ni tɛ ŋwà'nɛ iŋ-ga əŋwà'nɛ zɔ, mbə nweeni əməd. Ti mbə berɪ ə ənû ə mɔ'ɔ ni ghi mbi məd, imbə' ətu ə nid i bɔ. ¹⁵ Tɛ mbə niŋ əməd ighabi ni à yə wəd pən, àyɪə mbə patɪ əməd ichi ni mbəə patɪ əŋgɔb ni ben ə Kristo.

Pɔl si nwiə chà'rɛ bəd

¹⁶ Ənùŋɛsɪg zɪə niə nà' əbɔrəbɔd, na' əbɔrəbɔd i nən əni mɛnyùmə jim bə fɔri əni mɪnənjɛ jim. Ənùŋɛsɪg chubi mbi mbən mijim.

¹⁷ À yə mɔ' Pɔl ŋwà'nɛ əchà'rɛ zɔ əni mi əbɔ. Əzɔ yi ənweeni ni miə zi igun ɛŋwà'nɛ jim mbe ni miə ŋwà'nɛə. Əzɔ yi mi əbɔ əŋwà'nɛ.

¹⁸ A Ənùŋɛsɪg Yeso Kristo ghi ɛchòm əni mbən mijim.

1 Timotì

Ìnù imbà' èŋwà'nè zì

À yia Pól nya'a ŋwa'ni èŋwà'nè zì. Wì nya'a ŋwa'ni əmbi Timotì. Timotì yia nya'a ŋwà' wəd. Wì yia nya'a bə ə wəd Kristo. Wì yia nya'a ri əbà əbeŋ ze ni mbi nya'a tɔŋ əni ə Esià Mainò. Ìŋgɔb məd yia nya'a wan ri ə Izre. Mbǎ' məd yia nya'a wəd ri ə Gris. I wiə nya'a fà'ə mbi Pól yènə wèèrɛ əməd əni wì nya'a ghà ìŋgam Nwiə.

Èŋwà'nè ritu zì ni Pól nya'a ŋwa'ni əmbi Timotì ə beri itu ìnù kyeŋ ìŋga itad. Əzi ritu yi ni wì nya'a pati bəd Kristo imbà' bəd mɔ'ɔ mbe ni nya'a ìŋga ifeti bəd Kristo ni nya'a chwi ənù ə Nwiə mighab. Ìnù mbe ni mbi nya'a chwiə yi ibeni mɔ'ɔ ni mbi nya'a nyam ìnù ni ka'í mbi mɔ'ɔ əbɔ'. Bəd mbe ni nya'a chwi ìnù mbɔ nya'a ben ni isig wɔ yi isig ribòŋ. mbi nya'a bə ben ni wəd we tɛ wì jwi rəŋgə' àmei imbà' ichí ni wì kyeri ìnù mɔ'ɔ mbe ni ye' ənəmə fɔri imbà' ichí ni wiə ghè ìnù mɔ'ɔ ighabi ənù ni ton rìjig mɔ'ɔ mbi ənù ni chub ri nam.

Ənù ni beeni yi ni tikə ti ìŋga èŋwà'nè zì imbà' ichí ni ti bəd yim ifeti bəd Kristo fɔri imbà' ichí ni ti mbi wumnì ə Nwiə. Pól nya'a bə ŋwà'nè imbà' michí mbe ni ti bəd mbe niə chà tífeti bəd Kristo fɔri mbe niə wèèrɛ míməd chubi.

I nwiə, Pól nya'a kəəri ə Timotì imbà' ichí ni tɛ wì chub ighabi wəd əfà'í chòm əmbi Yeso Kristo. Wì nya'a bə ŋwà'nè imbà' ìnù mbe ni məd beri ghè əka' tífɔti bəd Kristo tikwirikwi.

Ìtu ìnù ìŋga èŋwà'nè zì

Əton imbà' èŋwà'nè zì 1.1-2

Tikə imbà' tífeti bəd Kristo fɔri imbà' itu mbe niə chà tífeti te 1.3–3.16

Tikə əmbi Timotì mbi rikə imbà' əfà'í əməd 4.1–6.21

1 À yia mǔ Pól ŋwa'ni èŋwà'nè zì. Mə yia wəd tom Kristo Yeso ichí ni Nwiə we niə chɛ əwa rəŋgə' mbi Kristo Yeso we ni tɛ nun ta rikɔndi igwi məd gha.

² Mə wiə ŋwà'nè i ne àwò Timotì, ni à ye' mi wan rəsì' ichí ni tɛ ben ə Kristo.

Nwiə Mbǎ' mbi Kristo Yeso a Ənùŋisig ghi ɛchòm əni ə ne, diirɛ əwe bə nà' əbɔrəbɔd i ne.

Pól pati ə Timotì imbà' məchwiə rìkə mighab

³ Mə yi ghà i ne àmei ichí ni mə nya'a be ghà bɔŋ siə wò ə Məsèdonià ni à chub ə Efesùs. Bəd mɔ'ɔ mbi əŋgu niə chwi ìnù cherə, əne mə kəb ni à təmni míməd. ⁴ Gha əmbi míməd ni tɛ mbi wiriə gha ə tipo' əko mbi ənù imbà' tiwaŋ bəd ni chəi ìnwí. Ìnù mbɔ mbiə ghè ìnù bəd tan ə. Chəi tan ə ghè ni bəd ghi ìnù mbe ni Nwiə kəbi. Bəd biri kyeri ìnù mbe ni Nwiə kəbi àmei əŋjim ibeni. ⁵ Əton ni mə gha ənù zì i ne yi ni bəd Kristo beri gha' əwən mbənə mbənə. Igha'í we beri jwi rìŋga fìŋ ni zeŋi, rìŋga fìŋ ni chəi ìnù ribòŋ ìŋga bə fɔri rìŋga ibeni we ni ye' wi rəsì'. ⁶ Bəd mɔ'ɔ fə wa' ìnù mbe ni mbi beri ni ghà. Əne mbi fə bəŋ siə ghàə ye' mìŋgam əko. ⁷ Mbi nya'a kəb ni nji mbə mbiə chwiə tikə ri Mose, àyia chəi mbi nya'a kyeri ìnù mbe ni mbi nya'a ghàə, kɛ mbe ni mbi nya'a bə ghàə ni mbə kyeri.

⁸ Tɛ kyeri ni tikə ə bòŋ əwù ze ni mbi fa' mbi riwən əni ìnəŋjɛ ni ku'ni. ⁹ Tɛ bə kyeri ni chəi Nwiə nya'a na' rikə imbà' bəd mbe niə ghè ìnù ni ku'ni. Wì nya'a nà' ye' im-bə' mbe niə gù rikə fɔri əmbi mbe ni chəi mbiə zuuni əməd. Wì nya'a nà' imbà' mbe ni chəi mbiə wumnì

əməd bə nà' imbà' mbe niə ghè ìnù ribòŋ. Wì nya'a nà' imbà' mbe ni chəi mbi zeŋ ifə məd bə nà' imbà' mbe niə tənən ənù ə Nwiə. Wì nya'a nà' imbà' mbe niə zwi-irə mbə míməbǎ' mbi mbə mìnɛŋ, imbà' mbe niə zwiirə mbi cherə, ¹⁰ imbà' mbe niə ghè ifabri-ìnù, imbà' mbanə te niə niə mbanə ri cherə, imbà' mbe niə gywè bəd wo fèndɛ, imbà' mbe niə ghà mighab, imbà' mbe niə nɔ gù àyia i mbiə kiri ghà mighab. Wì nya'a bə nà' imbà' mbe niə ghè ìnù cherə mbe ni chəi mbi ku'ni mbi mbe ni bəd Nwiə ə chwiə. ¹¹ Tɛ we tɛ rɛ zə ìnù mbɔ ìŋga ikən chòm we ni Nwiə zì ìŋga tum rikyeri-ibɔ. Məd yia Nwiə we ni bəd ə yiirə bə wumnìə.

Pól na' məben-əwe imbà' ichí ni Nwiə diiri əməd

¹² Mə wiə nà'ə məben-əwe əmbi Kristo Yeso a Ənùŋisig. Wì fə nà' ika i num imbà' ighəm ni wì fə neŋ əmi zə ni i we tɛ wì zɛ i fìŋ igwi num. Əne wì nya'a chɔ' əmi ni mə fa' i bɔ. ¹³ Ka à bə ye'í ni mə wiə nya'a ghà ìnù ribòŋ igwi məd, nwèndɛ tɛkyeri-ìwu bəd mbe ni nya'a beeni əbɔ' məd bə zòm əməd, àyia wì nya'a diirɛ əmi imbà' ighəm ni chəi mə nya'a kyeri ənù ze ni mə nya'a ghè. Wì nya'a bə diirɛ əmi imbà' ichí ni chəi mə nya'a bə kiri ben əməd. ¹⁴ À Ənùŋisig nya'a ghè ɛchòm əni ə num wì swi siə gwèə. Wì nya'a bə nà' ibeni i num bə ghè ni igha'í swi ìŋga mi fìŋ ichí ni mə ye' əni ifɔti mbi Kristo Yeso. ¹⁵ Ìŋgam wɔ yi wi rəsì' ni ku' ni tɛ ben əni ta fìŋ rìjim. Ìŋgam rəŋgu yi ni Kristo Yeso nya'a ye'e ìŋga isig imbà' chi bəd mbe niə ghè ìnù ribòŋ rəŋgə'. Mǔ yia kàŋ ə wəd ìnù ribòŋ we ni bə chə bəd mìjim

mbe niə ghì inû ribòŋ. ¹⁶ Àyiə Njwiè nya'a diirì əmi im-bə' Kristo Yeso chwi ichî ni wî kaŋ jengŋi yim fiŋ imbə' əmi, mɔ̄ we ni ye' wəd inû ribòŋ ni bə chə mbi mijim. Wî nya'a ghì əne imbə' mə ye' ənweeni əmbi ə bəd mijim mbe ni biri ni ben əməd əne jig itènè ri mi. ¹⁷ Bəd wumni bə yiiri Ifɔn we ni ten i koŋ, ni chəi wî biri nɔ kwî, ni chəi bəd ə zə əməd, ni ye' əmei we mɔ' koŋ koŋ. À yi əne.

¹⁸ Mə ghà i ne, àwɔ̄ Timotì mi wan, ni à ghi inû mbɔ̄ beeni əbɔ' mbe ni wəd ikən Njwiè nya'a ghà imbə' əwe. À mi beeni əbɔ' inû mbe, à we tì à zòŋ ichî ni ku'ni im-bə' ikən chòm we ni ye' wî rəsì'. ¹⁹ Əni àwɔ̄ ə ghìə əne, à beri yim e ibeni wî kaanə bə beri fiŋ ni zenŋi. Ichî ni chəi bəd mɔ'w ə zweti inû mbe ni fiŋ tì mīməd ə ghàə, mbi fə nimni ibeni we ni mbi nya'a beri. ²⁰ Mbi mɔ'w rəbɔ' mīməd yə Haimenaüs mbi Àlèzandà. Mə fə sàŋ mīməd iŋga tikyeri-ibɔ Satàn imbə' mbi kwembì ni zì ri-ka bɔŋ i ni gha iŋgam ribòŋ imbə' ə Njwiè.

Ichî ni bəd Kristo beri wumni ə Njwiè

2 Ənû ritu yi ni mə wiə bu' ibɔ ni mbə nɔŋ ighi ri əmbi ə Njwiè, kòŋgì əməd, biiri ighi bə nà' maben-əwe i bɔ igwi ətu ə wəd jim. ² Mbə ghi əne igwi ətu mifɔn bə fɔri igwi ətu ə bəd mijim mbe niə tumbɔ̄ bəd, imbə' tì nye' bɔti chubi bə chub əni əbɔrəbɔd, əne nà' iwumni əmbi ə Njwiè əni tikwiri inəŋjì jim bə fɔri ni tì ghì inû ni ku'ni. ³ Ənû ni kəŋgi ə Njwiè igwi ətu ə bəd mijim ə kàŋ bòŋ. Njwiè ziə niə chì əwa rəŋgə' ə ben ni ziə bòŋ. ⁴ Məd ə kəb ni wəd jim kyeri rəsì' imbə' jwi rəŋgə'. ⁵ Njwiè mei we mɔ'. Wəd we ni ye' iŋga miŋharə, maaniə taŋ ze ni Njwiè beri mbi ə bəd mei we mɔ'. Təŋgàŋ yə Kristo Yeso. ⁶ Wî nya'a nà' i inyod əni əghi əfà imbə' cho' itu bəd mijim. Əzì yi ənweeni ni əni ə nyùmə nya'a ku'u, Njwiè nya'a kəb ni bəd mijim jwi rəŋgə'. ⁷ À yi imbə' ənû zì ni Kristo nya'a cho' əmi ni mə gha iŋgam Njwiè, bə ye' wəd tom, bə ye' wəd niə chwi inû imbə' ibeni mbi we niə chwi rəsì' imbə' Kristo əmbi bəd mbe ni ka' mījû. Chəi miə ghàə miŋhab. Mə wiə ghàə ye' rəsì'.

⁸ Mə kəb ni isì jim mbe ni bəd feti əŋgu i wumni ə Njwiè, mbanə te ni zenŋi nɔwri ibɔ kəŋgi ə Njwiè. Mbi beri ghi əne ni chəi mbiə sə itəm bə fɔri əni chəi mbiə təŋə. ⁹ Mə bə kəb ni məyi yè' inyod ichî ni ku'ni. Mbi zi ngywɔ̄ te ni ku'ni ifě bəd cherə. Tì mbi ba' ə mbə itu zi iyè'è igun kè bə tiŋ ighi mbe ni mbi teki əni ə gól kè əni ə pəl. Tì mbi zi ə ngywɔ̄ əka inun. ¹⁰ Mbi yè' ə inyod ye' əni inû chòm mbe ni mbiə ghìə, ni ye' inû mbe ni məyi mbe ni gha ni mbə mbiə wumni ə Njwiè ə ghìə. ¹¹ Məyi beri kwembì inû rəziə rəziə mbi iwumni jim. ¹² Chəi mə ben ni əyi mɔ'w chwi ənû kè ni əyi tumbi mbanə. Wî beri kəm rəziə əni mbiə chwi inû. ¹³ Əton yi ni Njwiè nya'a bə teki Adəm bɔŋ wî nya'a siə teki ə Efà. ¹⁴ Chəi Satàn nya'a tambì ə Adəm. Wî nya'a tambì ye' əyi we. Əne əyi we nya'a beŋ əni ə wəd ritu ni nya'a gu ikə Njwiè.

¹⁵ Àyiə Njwiè biri chì əyi rəŋgə' ənjim ichî ni wiə gywiə bɔŋ, əwù ze ni wî wò imbi nùŋ i ibeni, gha' bəd, chub izenŋi zenŋi bə ghì inû inəŋjì ni ku'ni.

Əfà' itu mbe niə chà ifeti bəd Kristo

3 Iŋgam wɔ̄ yi iŋgam rəsì' ni: mbanə mi kaŋ nùŋ iŋ-ga i fiŋ ni tə kəb ye' ətu igwi ə bəd Kristo, əne yi ni wî fə nuŋ i fiŋ ni tə biri fa' əfà' iwumni. ² Əne ətu niə chà ifeti bəd Kristo beri ye' wəd ni chəi bəd ə ghàmbì əməd. Wî beri beri əmei əyi mɔ'. Wî beri ye' əbɔti ə wəd. Wî beri kyeri ichî ni yimbi i inyod. Wî beri ye' wəd niə wumni i inyod. Wî beri niŋ bəd rəsɔ'w iŋga i nəb. Wî beri kyeri ichî ni chwi inû. ³ Tì wî ye' wəd niə nɔə mino' beə. Tì wî ye' wəd ni gha' ənû ni zòŋ. Wî beri ye' wəd niə bɔtiə, ka' wəd niə təŋə mbi ə bəd. Tì wî ye' wəd ni gha' ikab. ⁴ Wî beri kyeri ichî ni yim bəd mijim mbe niə chub iŋga nəb məd. Wî beri ghì ni bɔn məd zuuni əməd bə na' iwumni i bɔ əni minəŋjì jim. ⁵ Mbanə mi ton kyeri i ichî ni yim bəd mbe ni ye' iŋga nəb məd, nŋi wî kiə wò chə ri ye bɔŋ nəŋgi ifeti bəd Njwiè ə? ⁶ Tì wî ye' wəd ni cherə ben ənû ə Kristo, imbə' tì wî nɔ i inyod, Njwiè chə əməd ichî ni wî nya'a chə ə Debìrə. ⁷ Bəd mbe ni ka' bəd Kristo beri gha inû chòm imbə' əməd, imbə' tì wî beri i tìnid ətu əne feŋ iŋga ətam ə Debìrə.

Əfà' bəd mbe niə weeri iŋga ifeti bəd Kristo

⁸ Bəd mbe niə weeri iŋga ifeti bəd Kristo beri bi ye' bəd ni bəd cherə ə wumni ə. Mbi beri ye' bəd ni təm igun rəsì'. Tì mbi ye' ə bəd niə ghàm iŋgam be be. Tì mbi ye' ə bəd niə zi ətu əni mino'. Tì mbi ye' ə bəd mbe niə ghì ədɔ' əni ikab. ⁹ Mbi beri yim rəsì' we ni Njwiè ghi ni bəd kyeri. Mbi beri ghi əne mbi ə fiŋ ni zenŋi. ¹⁰ Bəd mbe ni fə ben ə Kristo beri be zwe'ri mīməd. Mbi mi zwe'ri zə ni chəi igu ənû mɔ'w igwi mīməd, mbi sàŋ ni mbi fà' ighabi ə bəd niə weeri iŋga ifeti bəd Kristo. ¹¹ Əndəŋ əndəŋ, məyi † mīməd beri ye' mbe ni bəd ə bə wumni mīməd. Tì mbi ye' məyi niə chəki rikum bəd. Mbi beri ye' ibɔti məyi bə ye' məyi ni bəd nuŋ tə fiŋ ig-wi mīməd əni inû jim. ¹² Mbanə ze niə weeri iŋga ifeti bəd Kristo beri beri i wi əmei mɔ'. Wî beri yim mbi bɔn bə yim bəd mbe niə chub iŋga nəb məd ichî chòm. ¹³ Bəd mbe niə weeri iŋga ifeti bəd Kristo mi fa' ichî chòm, bəd biri wumni mīməd. I mbe tì mbi ghàm mbi ika fiŋ imbə' ibeni we ni mbi beri igun ə Kristo Yeso.

Ənû ə kyeŋ ze ni ye' ənəmə

¹⁴ Ə zi iŋga mi ikɔndi ni mə biri zambi ye'e əsi ne. Àyiə mə wiə ŋwà'nì inû mbɔ̄ i ne imbə' ¹⁵ à mi ye' ni mə tani, à we tì à kyeri ichî ni tì bəd ghì inû iŋga ifeti bəd Njwiè, ni ye' ifeti Njwiè we ni ye' ikə. Bəd Njwiè mbɔ̄ mbiə yimə rəsì' we ni ye' iŋga ikən chòm əmei ichî ni tə' mbi əchi ə yimə nəb. ¹⁶ Ənû ze ni ye' ənəmə ni Njwiè ghi tì kyeri ichî ni tì ben ə Kristo yi ni:

Kristo nya'a niŋ nyamnyod wəd mɔsɔŋichù ye'e iŋga isig,

Əzwî ə Zenŋi ə nya'a chwi ni məd wiə ghì inû ni ku'ni, mbəŋgìrə nya'a zə əməd, mbi nya'a gha imbə' əməd iŋga ibenŋ jim, bəd riŋga isig jim fə nuŋ tə fiŋ igwi məd,

† Iŋga ŋwà'nì mɔ'w à yi məyi bəd niə weeri iŋga ifeti.

Njwiè nya'a niŋ əməd ikaŋ əne nà' iwumni i bɔ.

Pɔl nya'a pati ə Timotì imbə' məchwìə-inû mighab

4 Əzwí ə Zeŋi ə zìə ghàə zìə zeŋ ni iŋga ini mbe niə wo ye'e, bəð mɔ'ɔ biri wa' ibeni we ni mbi beri, siə zuuniə ye' bəð mbe niə zweti inû ri əmbi izwí mbe niə tambìə bəð. Mbi biri bi chwi inû mighab mbe ni izwí ribòŋ ə kəbè ni bəð beni. ² Bəð mbe niə chwi tikwiri inû tɔ yi ibeki bəð fɔri bəð mighab. Fɪŋ ti mɔməð fə kwi. ³ I mbiə tonə ni ti bəð nam ə mbi ni ti mbi jig ə tikwiri ighijig mɔ'ɔ. Njwiè nya'a teki rijig tɔ ni bəð mbe ni ben əməd bə kyeri rəsi' na' məben-əwe i bɔ jig. ⁴ Ighijim mbe ni Njwiè nya'a teki ə bɔŋ. Chəi əghi ə mɔ'ɔ ni ti bəð ton. Àyiə bəð beri na' məben-əwe i bɔ imbə' ighijim mbe ni wə na' əmbi mɔməð, ⁵ imbə' ighəm ni iŋgam Njwiè mbi əkòŋgɪ fə ghè ni ighi mbe zeŋ.

Pɔl nya'a kəəri ə Timotì ni wə fa' ichi chòm

⁶ À mi ghà inû mbɔ ni mə gha i ne əmbi ə bəð Kristo bə beeni əbɔ' miŋgam mbe niə ghè ni ibeni kaanə bə beeni əbɔ' rəsi' we ni à nya'a fə zu, nji à biri kaŋ ye' wəð əfà'i Kristo Yeso chòm. ⁷ Ton tipo' əko mɔ'ɔ te ni chəi tiə ghè ni bəð kyeri ə Njwiè. Dandi e inyod ni ghi inû mbe ni chwi ni à wiə wumni ə Njwiè. ⁸ Ənû ni ghi inû mbe ni biri ghi ni inyod kaani ə bɔŋ, àyiə ənû ni ghi mbe ni chwi ni à wiə wumni ə Njwiè ə bɔŋ chə əni inû jim, im-bə' ighəm ni Njwiè fə kà' itənɪ ri mi i ne tɪnɪn bə fɔri əni ə nyumə we ni biri ye'e. ⁹ Iŋgam wɔ yi wi rəsi' ni ku' ni bəð ben əni tə fiŋ rijim. ¹⁰ Ti wiə kywi ənywi ni fa' rikă imbə' ighəm ni ti nuŋ ta rikondi igun ə Njwiè we ni ye' ikă. Məð wiə chɪə bəð mijim mbe ni kəb ni mbi chi əwən rəŋgə', məànɪ mba mbe ni nuŋ ta rikondi igwi məð.

¹¹ Chwi inû mbɔ jim əmbi ə bəð mbe ni ben ə Kristo bə ghà ni mbi siə ghɪə. ¹² Tirə ben e ni wəð mɔ'ɔ təəni əwe imbə' ighəm ni əwɔ ye' wan kwa. À beri ye' əmig əmbi ə bəð mbe ni ben ə Kristo ichi ni əwɔ ə ghəmə, ichi ni əwɔ ə ghè inû, ichi ni əwɔ ə gha'ə bəð bə fɔri ichi ni əwɔ chub ə zeŋi zeŋi. ¹³ Zə ni à niŋ ə nyumə foŋ iŋgam Njwiè əmbi ə bəð əsaŋ əsaŋ, niŋ ə nyumə gha iŋgam Njwiè bə niŋ ə nyumə chwi inû. Ghi əmei əne pə əni mə ye'e. ¹⁴ Tirə wa' e ine'e we ni à beri, ni Əzwí ə Zeŋi ə nya'a na' i ne əni ə nyumə we ni bəð ikən Njwiè nya'a gha inû imbə' əwe, bəð niə chà ifeti bə zab mbə ibɔ igwi ne. ¹⁵ Ghi inû mbɔ ni mə gha i ne, bə zeŋgi zì e fiŋ igun, imbə' bəð mijim zə ichi ni ə əfà'i ə wə imbi. ¹⁶ We əwe imbə' e nyamnyod bə we əwe imbə' inû mbe ni əwɔ ə chwiə. Yim inû mbe ni mə gha i ne imbə' ighəm ni à mi ghè əne, əwɔ mbi ə bəð mbe niə zu inû mbe ni əwɔ ə ghàə biri jwɪ rəŋgə'.

Tikə imbə' miku əyi, imbə' bəð niə chà ifeti fɔri imbə' ibò'o

5 Tirə gham e əbɔ' mbanjə te ni fə nuni chə əwe, àyiə kəəri mɔməð ighabi ni mbi yi mbe mɔməbă'.

† Ə zì iŋga iŋwà'nɪ mɔ'ɔ ni fiŋ ti mɔməð fə kwi ighabi ni à yi mbi tɔn əni ətəni niə nòmə.

Ghi mbi ə bɔn ijŋ ighabi ni mbi yi mbe bɔŋgɔb. ² Ghi mbi məyi mbe ni fə nuni chə əwe ighabi ni mbi yi mbe mɔməŋ. Ghi inû izeŋi zeŋi mbi mɔkwiri ighabi ni mbi yi te njəbi.

³ Wumni miku əyi mbe ni chəi wəð ə nəŋgi mɔməð. ⁴ Àyiə iku əyi mi beri bɔn kɪ wə mi beri bɔn bɔn, bɔn mbe kɪ bɔn bɔn mbe beri be kwembi ichi ni ghi ənû ze ni ənû ə Njwiè ə kəb ni mbi ghi əni inəbi mɔməð, əne wi ichi ni mɔməbă' mɔməð mbi mɔməbă' kyeŋ mɔməð nya'ə nəŋgi mɔməð. Mbi ghi əne imbə' ighəm ni əzɔ ə bɔŋ əmbi ə Njwiè. ⁵ Iku əyi we ni chəi wəð niə nəŋgi əməð, ni ye' təzɪ' wi, fə nuŋ ti rikondi igun ə Njwiè. I wiə wə im-bi bɔn inû ri əmbi ə Njwiè bə kòŋgɪ əməð izimi mbi əz-iə. ⁶ Àyiə iku əyi we niə jig isig fə kwi, ka à bə ye'i ni i wiə kiri ikă. ⁷ Gha inû mbɔ ni mə gha i ne, imbə' ki wəð mɔ'ɔ ghà i ənû ribòŋ ə mɔ'ɔ igwi mɔməð. ⁸ Wəð mi ton ni nəŋgi mbi ifuri, məànɪ mbe ni ye' inəbi məð, əne wə fə wa' i ibeni. Wə fə bə chə wəð we ni chəi wə ben ə Kristo.

⁹ Tirə ŋwa'ni e ikum iku əyi əbɔ' rikum miku əyi mbe ni tɪ mbi wèerɪ, kiri əni wə fə pe ighəm iwu iwum rifuə. Wə beri ye' iku əyi ni nya'a nam əmei inom mɔ'. ¹⁰ Bəð beri kyeri əməð imbə' inû chòm mbe ni wiə ghɪə, ighabi ichi ni wiə niə bɔn ichi chòm, ichi ni wiə niŋə bəð əkwɪ ni, ichi ni wiə sò iwu bəð Njwiè †† ichi ni wiə weeri bəð mbe ni ye' ə ŋgə' mbi ichi ni wiə nà' i inyod ni ghi inû chòm əni tikwiri inəŋjɪ jim.

¹¹ Tirə ŋwa'ni e rikum miku əyi mbe ni chəi mbi kiri pə ighəm iwu iwum rifuə, imbə' ighəm ni inû mbe ni nyamnyod ti mɔməð ə feeniə biri ghè ni mbi kəb ni wiri nam, əne wa' ənû ni fa' əmbi Kristo. ¹² Mbi mi tɔ ghè əne, Njwiè biri sa' mɔməð imbə' ighəm ni mbi fə wa' ənû ze ni mbi nya'a fə be kà'. ¹³ Ka' əmei əze, mbi biri kwembi ənû ni kɔ ghi igwed. Mbi biri bə kɔ ghanə nyirə nəb. Ka' əmei ənû ni ghi igwed, mbi biri kɔ ghanə ghè minia bə kɔ zì ichi iŋga inû mbe ni chəi mbi de mɔməð. Mbi biri bə kɔ ghà inû ni chəi mbi beri ni ghà. ¹⁴ Əne mə wiə kəəriə miku əyi mbe ni chəi mbi kiri nunə ni mbi wiri nam, gywi bɔn, nəŋgi bəð mbe ni ye' iŋga nəb ti mɔməð, imbə' ti bəð pən beri ə əpan ni gha inû ribòŋ igwi na, ¹⁵ imbə' ighəm ni miku əyi mɔ'ɔ fə fèbə siə beeni əbɔ' Satàn. ¹⁶ Əyi we ni ben ə Kristo mi beri mbi ifuri mɔ'ɔ ni ye' miku əyi, wə beri weeri mɔməð. Ti wə saŋ i ni ifeti bəð Kristo be' ikom we, imbə' ifeti we weeri ye' miku əyi mbe ni chəi bəð ni ti mbi weeri mɔməð.

¹⁷ Zə ni mbi na' iwumni əmbi ə bəð mbe niə chà ifeti bəð Kristo bə zeŋgi chɔ' əfà'i mɔməð, maani mbe niə fà' rikă ni ghà iŋgam Njwiè bə fɔri ni chwi inû imbə' ə Kristo. ¹⁸ Ə zì iŋga Əŋwà'nɪ ə Njwiè ni, "Tirə kod e ichi rikun ni ti zì kud i kywi əni zìə tə'rɪə kywɪ kwètɪə," ‡ mbi ni, "Mbi beri chwi wəð əfà'i." ¹⁹ Tirə ben e ni mbi zì isa'i igun ə wəð mɔ'ɔ rəbɔ' mbe niə chà ifeti, kiri əni bəð miɓe kɪ bəð mɪtad ye'e mbi isa'i we ighabi mizərimbin.

†† Wəð mi nya'a yèn wə pə əkwɪ wi chera, təŋgəŋ nya'a beri na' minib i bɔ ni wi sò əgywi ri əni mbi iwu. Təŋgəŋ mi ye' wəð kyeŋ, əbò'o nya'a beri so iwu məð. ‡ Mbi nya'a mi seri kywɪ kɪ əkon ə mikarə nuŋ ə si, i mbiə nya'a niŋə mbirikun ni ti ye'e tə'ri. Ichi ni tiə tə'rɪə yi ichi ni tiə bə kwètɪə.

20 Bêd maw'c mi ye'a ghî inû ribòŋ ni chài mbi ben ni berŋ tã fîŋ, ghàm əbɔ' mîmăd ifě bēd Kristo mîjîm, imbè' əbù' ə bēd bɔ ni wiri ghî inû ribòŋ.

21 Mə wiə ghà i ne ifě Nwiə, ifě Kristo Yeso bə fɔri ifě mbɔŋgírə mbe ni Nwiə chɔ'c ni à nuŋ tîkə tî ni mə na' i ne zi ri ghî ighə, kî ni chwîə ni à gha' wəd maw'c. 22 Tîrə kîə zàmbèè zab e mbe ibɔ igun ə bēd əni àwɔ ə zɔ'ə mîmăd əni ə bēd niə chà ifeti. Tîrə zi e əbɔ iŋga inû ribòŋ bēd cherə. Nuŋ e inyod ni wi chub izerŋi zenŋi.

23 Tîrə bə nɔ e àmei minib. Bə nɔ ikə mino' imbè' əwɔn ze niə nà'ə ŋgə' iŋga fe ibum fɔri imbè' iwɔn cherə mbe niə sà'ə nà'ə ŋgə' i ne.

24 Inû ribòŋ bēd maw'c mbi əsaŋ əsaŋ ni bēd ə zəə. Inû ribòŋ mbe ə zenŋ chwîə ni mbi fə gù isa'í bɔŋ mbi be siə sa'ə mîmăd. Inû ribòŋ bēd cherə birŋ jwè əsaŋ əni əgha ə tɔ sààrî. 25 Əndəŋ əndəŋ bə, bēd mbiə zəə inû chòm mbe ni bēd ə ghîə. Ka à bə ye'í mbe ni chài bēd ə zəə, àyie chài əni tî mbi nəm.

6 Bēd Kristo mîjîm mbe ni ye' íbò'ò berŋ na' iwumni əmbi mbə mîmbă' əfà'í əni rîkwî inəŋjî jîm, imbè' tî bēd mbe ni chài mbi ben ə Kristo gha ə inû ribòŋ maw'c imbè' ə Nwiə fɔri imbè' ikân chòm we ni tiə ghàə. 2 Tî íbò'ò mbe ni berŋ mîmbă' əfà'í ni ben ə Kristo təəni ə mîmbă' əfà'í mbe imbè' ighəm ni mîmăd mîjîm ye' bēd Kristo. Àyie mbi berŋ fa' əmbi mîmăd kwà' ichî chòm, chè ichî ni tî mbi fa' əmbi mîmbă' mbe ni chài mbi ben ə Kristo. Mbi berŋ ghî əne imbè' ighəm ni bēd mbe ni birŋ jîg njîm tî əni əfà'í ze yie bēd ni ben ə Kristo ni bə ye' mbe ni mbi gha'í kwà' rîŋgə'.

İpatî əmbi ə bēd mbe niə chwi inû mighab

À berŋ chwi inû mbɔ bə zə ni bēd Kristo beeni əbɔ'. 3 Wəd maw'c mi ye'a chwi inû ni kwepi ri əni mbɔ, ni chài wè ben iŋgam rəsî' we ni ə ònùŋisig Yeso Kristo ghă, ni chài wè bə ben inû mbe ni tiə chwi imbè' ichî ni tî bēd Kristo chubi, 4 wiə nò inyod. Chài wè kyeri ənû ə maw'c. Wè berŋ fîŋ ribòŋ. Fîŋ ze zîə ghî ni wè ghanə chɔbə bə tãŋ imbè' əton əni mîŋgam əko maw'c. Əchɔb mbi ə tãŋ mbiə ye'e mbi ədîi, mbiə ye'e mbi inû ni ghabri bēd, mbiə ye'e mbi ənû ni gham inû ribòŋ imbè' bēd cherə, mbiə ye'e mbi inû ni kɔndi inû ribòŋ imbè' bēd cherə, 5 bə ye'e mbi ənû ni ghî ni əchɔb ə kîə gùə əka' bēd mbe ni chài ənû ə chòm iŋga fîŋ tî mîmăd fɔri əka' mbe ni chài mbiə ghà rəsî'. I mbiə kɔndiə ni ənû ə Nwiə yî inəŋjî ni tî mbi chè berŋ ikab.

6 Ənû ə Nwiə ze tî zîə ghî ni wəd berŋ ikab. Wè birŋ berŋ ikab əwù ze ni wəd ben ni ighî mbe ni tã berŋ ə kù'.

7 Əton yî ni chài tî nya'a ye'e iŋga isig mbi əghî ə maw'c. Chài tî birŋ bi niŋ əghî ə maw'c jwè rîŋga isig mbi əzi

əwən. 8 Əne tî mi berŋ ighijig bə berŋ ngywî, mbe ə kù' i na. 9 Àyie bēd mbe niə kəb berŋ ikab birŋ nyi iŋga ək-wà'nè əne fenŋ iŋga ətam ze ni birŋ ghî ni mbi ghî inû inenŋ nɔw'c bə ghî inû ribòŋ mbe ni nyamnyod tî mîmăd ə feeniə. Inû ribòŋ rəŋgu mbe tî mbi chəki mîmăd bə nimni mîmăd, 10 imbè' ighəm ni ənû ni gha' ikab yî əsi ni tikwi inû ribòŋ jîm ə jwè rəŋgu. À yî ənû ni beeni əbɔ' ikab ze ə ghî ni bēd mînɔw'c wa' ibeni, əne ghî əkənè ə swi iŋga fîŋ tî mîmăd imbè' ichî ni mbiə zəə ŋgə'.

Pîl nya'a kəəri ə Timotî

11 À ye' imbè' əwe, àwɔ wəd Nwiə, fə ton inû mbɔ jîm. Ghî ye' ənû mbe ni ku'ni bə ghî ye' mbe ni Nwiə kəbi. Nuŋ fîŋ igun ə Kristo, gha' bēd, chi inû bə berŋ ibɔtî fîŋ.

12 Kaŋ zòŋ ichî chòm imbè' ibeni we ni à nuŋ igun ə Kristo. À berŋ kywi ənywi kwà' rîkă imbè' jîg itənè ri mi. Nwiə nya'a tɔŋ əwe ni à jîg itənè we əni à nya'a ben ifě mîzərimbin nɔw'c ni àwɔ yie wəd Kristo. 13 Ifě Nwiə we niə nà' itənè əmbi ighijîm fɔri ifě Kristo Yeso we ni nya'a gha rəsî' ifě Pontius Pailèt, mə ghà i ne ni, 14 ghî inû jîm mbe ni Nwiə kəbi pè əni ze ni Ənùŋisig Yeso Kristo birŋ wiri ye'e. À mi ghî əne, chài wəd maw'c birŋ gha ribòŋ imbè' əwe, kî bə zî ənû igwi ne. 15 Əni nyùmə ku'u, Nwiə birŋ ghî ni Kristo wiri ye'e. Nwiə yî we ni bēd məd ə wumnîə. Àmei məd ye' ətùmbi isig ni ye' Ifîŋ igwi mifîŋ mbi Ənùŋisig igwi mî-ənùŋisig. 16 Àmei məd we maw'c ni chài wè birŋ nɔ kwî. Məd wiə chub iŋga izerŋi zenŋ we ni chài əni tî wəd tindî iban. Chài wəd maw'c kwe' zə əməd. Chài wəd maw'c birŋ nɔ zə əməd. Isig jîm wumnî əməd, məd bə tumbi isig mbi ika we ni ten i kɔŋ. À yî əne.

17 À ye' imbè' bēd mbɔn mbe ni ye' iŋga isig wɔ, gha əmbi mîmăd ni tî mbi nɔ ə inyod, kî bə nùŋ tã rîkɔndi igun mbɔn ze niə che i che. Mbi nuŋ rîkɔndi ye' igun ə Nwiə we niə nà' ighî i na əbù-əbù. I wiə nà' imbè' tî chub ichî chòm. 18 Gha əmbi mîmăd ni mbi ghî tikwiri chòm jîm bə ghà ni mbi saŋni mbi ni mbi na' ighî əmbi ə bēd mbe ni kwanŋ ighî. 19 Mbi mi ye'a ghî inû mbɔ, njî mbi fə zî əchi ni kaani imbè' ighî mbe ni mbi birŋ berŋ əwu rəŋjîm. Mbi birŋ bi jîg itənè we ni ye' wi rəsî'.

20 Àwɔ Timotî, jəŋgî yim inû mbe ni Nwiə zi iŋga te rîkyeri-ibɔ. Tîrə zi e ətu əni mîŋgam mbe ni chài mbi berŋ ənû ni ghî mbi ə Nwiə. Tîrə zi e ətu əni mîŋgam əko maw'c mbe ni bēd ə tanŋ igun, ni mbiə ghà ni à yî iwe, àyie ka' à yî i iwe. 21 Bēd maw'c mbiə ghàə ni mbə berŋ iwe, əze ə fə ghî ni mbi wa' ibeni we ni mbe nya'a be berŋ.

Nwiə ghî ìchòm əni mbèn mijîm.

2 Timotì

Inû imbà' àṅwà'nè zî

À yia Pôl nya'a ṅwa'ni àṅwà'nè zî. Wî nya'a ṅwà'nè àni à nyùmè we ni wî nya'a à nàb ndəṅ. Wî nya'a kyeri ni ka tə biri jwi i riṅga ndəṅ ze. Wî nya'a bə kyeri ni nyùmè we ni mbi biri zwiiri əwi fə ku'i.

Inû mbe ni jəṅgi nɔ' iṅga àṅwà'nè zî yi rikə te ni Pôl na' əmbi Timotì. Wî nya'a nà' i bɔ iṅhabi wi aṅgɔb kwa àni əfà'i à Nwiə bə fɔri iṅhabi ə wəd niə kòndɛ əwi. Ətu ənù ə kyeṅ iṅga àṅwà'nè zî yi inyi' fiṅ. Pôl wiə kəəri ə Timotì bə timbɛ əməd ni wî wo imbi ghà inû imbà' ə Yeso Kristo àni i fiṅ jìm, ni wî yim rəsì' we ni ye' iṅga Ikən chòm fɔri iṅga Fiso ənun. Wî nya'a bə kəəri əməd bə timbɛ əməd ni wî nyi' fiṅ fà' mbi ifà'i iṅhabi ə wəd niə chwi inû fɔri iṅhabi ə wəd niə ghà iṅgam Nwiə. Wî berì zə ṅgə' àni wiə ghi inû mbɔ jìm bə zə ṅgə' imbà' ichi ni bəd mɔ'ɔ ə ton inû mbe ni wiə chwiə.

Pôl nya'a jəṅgi patì ə Timotì imbà' ṅgə' ze ni biri nyi' igwi məd əwu ze ni wî zì mbi ibɔ iṅga "Miṅgam əneṅ mbi miṅgam əko mɔ'ɔ mbe ni bəd ə tən iṅun, ni chəi àni tì miṅgam mbe weeri bəd àni ənù ə mɔ'ɔ. I mbiə chəkiə bəd mbe niə zwetiə."

Əni inû mbɔ jìm, Pôl wiə nɔ'ri ətu ə Timotì imbà' ichi ni Pôl ziə nya'ə chubə bə ghɛ inû. Inû mbe yi ichi ni Pôl nya'a berì ibeni, ichi ni wî nya'ə yimə fiṅ, ichi ni wî nya'ə gha' bəd, ichi ni wî nya'ə nyi' əton ə ṅgə' fɔri ichi ni wî nya'a zəə ṅgə' àni mbi nya'ə nwèndɛ rikyeri-iwu məd.

Itu inû iṅga àṅwà'nè zî:

Inû imbà' àṅwà'nè zî 1.1-2

Pôl nya'a yiiri ə Nwiə bə nà' rikə 1.3-2.13

Pôl nya'a kəəri ə Timotì bə patì əməd 2.14-4.5

Ənù imbà' ə Pôl 4.6-18

Inû ni si nwiə 4.19-22

1 À yia mɔ' Pôl, ni mə ye' wəd tom Kristo Yeso ichi ni Nwiə nya'a kəbi, ṅwa'ni àṅwà'nè zî. Nwiə nya'a tom əmi ni mə gha imbà' itənɛ we ni wî nya'a ka'i ichi ni tɛ ye' àni ifɔti mbi Kristo Yeso.

² Mə wiə ṅwà'nè i ne, àwɔ Timotì, ni ye' mi wan ni mə gha'i kwà' riṅgə'.

Nwiə Mbă' mbi ə Kristo Yeso a Ənùṅsiṅ ghi iṅhòm àni ə ne, diiri əwe bə nà' əbɔrəbɔd i ne.

Pôl na' məben-əwe əmbi ə Nwiə bə timbɛ ə Timotì

³ Mə wiə nà'ə məben-əwe əmbi ə Nwiə we ni miə fà' i bɔ mbi mi fiṅ ni zəṅi. Mə wiə ghɛ əne ichi ni mbi mɛm-bă' rəṅwe nya'ə bə ghɛ. Mə wiə kɔndi əwe àni mɛnyùmə jìm mbe ni miə kɔṅgɛ ə Nwiə izimi mbi əziə.

⁴ Mə wiə kɔndi misi mbe ni à nya'a chwenjì, əne mə wiə kàṅə kəb ni nji mə wiri zə əwe, imbà' iṅha'i swi iṅga mi fiṅ. ⁵ Mə fə bə wiri kɔndi ibeni rəsì' we ni à berì, ni ye' ikwi ibeni we ni Lwis avi we kyeṅ mbi Yunis avi we nya'a berì. À berì ibeni riṅin ichi ni mə kyeri. ⁶ Ichi ni à ben ə Kristo àni, mə wiə kəbə ni à nɔ'ri ine'e we ni ye' iṅga ne, ni Nwiə nya'a na' i ne àni ə nyùmè we ni mə nya'a zab mbi ibɔ igwi ne. ⁷ Chəi Əzwì ze ni Nwiə na' i na ə ghɛ ni tɛ beṅ àni ikwəd. Ə ziə ghɛ ye' ni tɛ berì ika, gha' bəd bə yimbi inyod.

⁸ Əne tì e ətu ə nid i ni gha imbà' a Ənùṅsiṅ, kɛ ni gha imbà' ichi ni mə ye' wəd ndəṅ imbà' əməd. Àyia

teki inyod ni zə ikwi ṅgə' we ni miə zə imbà' ikən chòm. À biri ghi əne ənjim ika we ni Nwiə na' i ne. ⁹ Nwiə nya'a chi əwa rəṅgə', əne tɔṅ əwa ni tɛ ye' mbi bəd im-bə' chub izenji zəṅi. Chəi tɛ nya'a ghi ənù ə mɔ'ɔ bɔṅ wî nya'a siə tɔṅ əwa. Wî nya'a tɔṅ əwa imbà' iṅhəm ni wî nya'a fə nuṅ əne. Wî nya'a bə tɔṅ imbà' iṅhòm məd we ni wî nya'a fə ghi àni ə na rəṅwe rəṅwe ənjim ə Kristo Yeso. ¹⁰ Àyia riṅin, inû mbɔ jìm fə jwɛ zəṅ i na ənjim ichi ni Kristo Yeso we niə chɛ əwa rəṅgə' nya'a ye'e. Wî fə nimni ika we ni ivi berì igwi na, əne chə ənjim ikən chòm chwi ichi ni bəd biri chub ikă bə chwi ichi ni chəi bəd biri nɔ kwì. ¹¹ À yi imbà' ikən chòm wɔ ni Kristo nya'a chɔ' əmi ni mə gha iṅgam Nwiə, ni mə ye' wəd tom məd, mbi ni mə chwi inû imbà' əməd. ¹² À yi əton ni miə zəə ṅgə' ichi ni miə zəə. Àyia chəi mi ətu ə nid imbà' iṅhəm ni mə kyeri wəd we ni mə nuṅ mi fiṅ igwi məd. Mə bə kàṅ kyeri ni i we tɛ wî nəṅgi ənù ze ni wî zì iṅga tum rikyeri-ibɔ † pè àni ze ni Nwiə biri sa' isig. ¹³ Yim iṅgam rəsì' we ni mə gha i ne iṅhabi ənweeni ni à biri beeni əbɔ'. Yim ibeni we ni à berì bə gha' bəd. Ghi əne ichi ni tɛ ye' àni ifɔti mbi Kristo Yeso. ¹⁴ Nəṅgi rəsì' we ni Əzwì ə Zəṅi ze ni ye' iṅga na ə zi iṅga te rikyeri-ibɔ.

¹⁵ Kyeri ni bəd Kristo nɔ'ɔ' ri əbà əbeṅ ze ri ə Esiə fə fid njim àni ə num. Ka àbei Faigelus mbi Hemogenès,

† Ə zi iṅga iṅwà'nè mɔ'ɔ ni, "ni mə zi iṅga tikyeri-ibɔ məd."

mbi fə bə fid njim əni num. ¹⁶ Mə wiə kòŋgɛ ʔnùŋɛsig ni wɛ diiri bəd mbe riŋga nəb ʔnèsiforùs, imbə' ighəm ni məd wiə nya'a kiə zùtɛ mi fɪŋ. Chəi ətu əməd ə nya'a nid imbə' əmi ichi ni mə nya'a ə nəb ndəŋ. ¹⁷ ʔni wɛ nya'a ye'e ə Rom, wɛ nya'a kəb əmi kwə' riŋgə' pə əni wɛ nya'a zə əmi. ¹⁸ Mə wiə kòŋgɛ ʔnùŋɛsig Yeso ni wɛ diiri əməd əni ze ni wɛ biri sa' isig! À kyeri e ichi ni wɛ nya'a weeri əmi ə Efesùs.

Sɔgyɛ Kristo Yeso chòm

2 À ye' imbə' əwe, àwò Timotì mi wan, à beri təm kaani iŋga ɛchòm we ni Nwiə ghi əni ə na ənjim ichi ni tɛ ye' əni iftɛ mbi Kristo Yeso. ² Niŋ inù mbe ni à nya'a zu əni mə nya'a gha ifɛ mizərimbin nɔɔ', əne zɛ iŋga rikyeri-ɪbɔ bəd mbe ni tɛ wəd zi fɪŋ igwi mɛməd, imbə' mbi bə chwi əmbi ə bəd cherə. ³ À beri zə ŋgə' mbi na ighabi ə sɔgyɛ chòm niə fà' əmbi Kristo Yeso. ⁴ Chəi sɔgyɛ mɔ'ɔ ni kiri əni əfà'i ni tɛ wɛ zi mbi ɪbɔ iŋga inù riŋga əbeŋ, imbə' ighəm ni wɛ beri fà' imbə' ghi ni wəd kyeri məd gha' əməd. ⁵ Chəi mbiə nə' in'e'e əmbi wəd we ni notɪ, kiri əni wɛ beeni əbɔ' tikə əndɔtɛ. ⁶ Wəd mbeŋ we niə fà' rikə beri beri əbà ritu ri əni mbi kwəŋ ighi. ⁷ Kwa'ni inù mbɔ ni miə gha i ne iŋga e ətu, imbə' ighəm ni ʔnùŋɛsig biri ghi ni à kyeri inù rəŋgu ijim e ətu ə zeŋ.

⁸ Kɔndi ə Yeso Kristo, ni nya'a wan ti əni əghaŋ ə Dəvid. Nwiə nya'a zwemni məd. Wɛ yi ikən chòm we ni miə ghəə. ⁹ À yi imbə' ikən chòm wɛ ni miə zəə ŋgə' pə əni mbi fə kod əmi əni mɛkàrə mbɔ ighabi ni mə fə gù ikə. I mbe tɛ mbi kod əmi, àyiə chəi əni tɛ mbi kod iŋgam Nwiə əni mɛkàrə. ¹⁰ Əne mə wiə nyi' əton inù jim imbə' bəd mbe ni Nwiə chɔ'ɔ jwi rəŋgə' bə beri iwumni we ni ten i kɔŋ ichi ni mbi ye' əni iftɛ mbi Kristo Yeso.

¹¹ Iŋgam wɛ yi iŋgam rəsɪ' ni:

Tɛ mi fə kwi mbi Kristo,
tɛ biri bi chub ikə mbi məd.

¹² Tɛ mi nyi',
tɛ biri bi tumbi isig mbi məd.

Tɛ mi ton əməd,
wɛ biri bi ton əwa.

¹³ Tɛ mi ton nuŋ a ibeni igwi məd,
wɛ biri kiri gha' əwa,
imbə' ighəm ni chəi əni tɛ wɛ wiri ton ənù ze ni wɛ nya'a fə be beeni.

Timotì yiə wəd əfà'i ni Nwiə chɔ'ɔ

¹⁴ Kiə nɔɔ'ri ɪtu bəd Kristo imbə' inù mbɔ. Pati mɛməd ifɛ Nwiə ni ti mbi taŋ ə imbə' əton əni mɛŋgam əko mɔ'ɔ, imbə' ighəm ni chəi taŋ ə weeriə wəd. I zia chəkɛ fɪŋ ri bəd mbe niə zwetɪə. ¹⁵ Kywi ənywi ghè ni Nwiə ben əfà'i ze ni àwɔ ə fà'ə, imbə' à ye' wəd əfà'i ni chəi e ətu ə nɪrə, bə ye' we niə chwi iŋgam we ni ye' wɛ rəsɪ' əni inəŋjɛ ni ku'ni. ¹⁶ Ton mɛŋgam mɔ'ɔ mbe ni chəi mbiə ghè ni bəd kyeri ə Nwiə, imbə' ighəm ni əni mbiə ghəmə, mbi biri gha inù nɔɔ' ni chwɪə ni chəi mbiə wumni ə Nwiə. ¹⁷ Inù mbe ni mbiə ghəə biri jaŋ əmei ichi ni mɛchɔ'ɔ ə jàŋ igwi inyod wəd. Bəd mɔ'ɔ rəbɔ'

mbe niə ghà inù mbɔ yiə Haimenaùs mbi Filetùs.

¹⁸ Mbi fə kàŋ wa' inù rəsɪ'. I mbiə ghəə ni ənù ni zwemə ə nya'a fə che i. I mbiə bə chəkɛ ibeni bəd mɔ'ɔ. ¹⁹ Àyiə əchi ə nəb ə ka ka ze ni Nwiə fə zi ə kàŋ təm kàànɛ. Mbi ŋwà'nɛ igun ni, "ʔnùŋɛsig ə kyeri bəd mbe ni ye' mbi məd," mbi ni, "Wəd jim we niə ghà ni tə yiə wəd ʔnùŋɛsig beri wa' inù ribɔŋ."

²⁰ Ikwi ikaŋ ə nɔ' iŋga nəb kyeri. Mbi teki mbi mɔ'ɔ əni ə gòl bə teki mbi cherə əni ə sirivà. Mbi tɔ mbi mɔ'ɔ əni əzed bə teki mbi cherə əni əbɔmi. Mbi mɔ'ɔ yi mbi əni ənù. Mbi cherə yi mbe ni mbiə fà'ə mbi mbiwəŋ ini jim.

²¹ Wəd mɔ'ɔ mi zeŋni i inyod wa' mbi inù ribɔŋ, wɛ biri ye' ighabi əkaŋ ze ni Nwiə biri niŋ fà' mbi əzi əwəŋ əni ənù. Wɛ biri fə zeŋ maaŋɛ. Əne Mbə' əfà'i məd biri niŋ əməd fà' mbi məd ichi ni wɛ fə teki i inyod ni ghi inù chòm jim. ²² Ton inù ribɔŋ mbe ni ŋgwə' bəd ə feeniə. Beeni ye' əbɔ' inù jim mbe niə ghè ni à ghi inù ni ku'ni. Əne yi ənù ni nuŋ fɪŋ igun ə Kristo, ənù ni gha' bəd cherə mbi ənù ni chub əni əbɔrəbɔd. Ghi inù mbɔ fɔtɪ mbi ə bəd mbe niə kòŋgɛ ʔnùŋɛsig əni ə fɪŋ ni zeŋi.

²³ Tirə beri e ənù ə mɔ'ɔ ni ghi mbi inù əneŋ mbe ni bəd ə tàŋ imbə' mbiwəŋ, ni chəi iwe iŋga. À fə bə kyeri e ni taŋ te tiə ye'e mbi əchɔb. ²⁴ Tɛ wəd əfà'i ʔnùŋɛsig ye'i wəd niə tàŋə. Wɛ beri ye' wəd niə ghè ɛchòm əni ə wəd jim. Wɛ beri ye' wəd ni kyeri ichi ni chwi inù. Wɛ beri bi ye' wəd niə yimə fɪŋ. ²⁵ Wɛ chwi inù əni ɪbɔtɪ fɪŋ əmbi ə mbe niə ton inù mbe ni wiə chwɪə. Ighəm Nwiə biri ben ni mbi beŋ tə fɪŋ kyeri rəsɪ' imbə' ə Kristo.

²⁶ Mbi biri wiri beri iwe, əne vi riŋga ətam ze ni Debərə kə' zɛ əmbi mɛməd. Wɛ kə' fə gywi mɛməd imbə' mbi ghi inù mbe ni wɛ kəbi.

Bəd biri ton ə Nwiə iŋga ini mbe ni si nwiə

3 Kyeri ni iŋga ini mbe ni si nwiə, ŋgə' ribɔŋ biri ye'e. ² Bəd biri siə gha' əmei ə inyod, siə gha' əmei ikab, siə nɔ inyod, siə seeniə, siə zɔm ə bəd bə siə ghè rɪzuə əmbi mbə mɛmbə' fɔri əmbi mbə mɛnɪŋ. Chəi mbi biri na' məben-əwe imbə' inù mbe ni mbi ghi əni mɛməd. Chəi mbi biri ben ənù ə Nwiə. ³ Chəi mbi biri neŋ bəd ni mbi yiə bəd. Chəi mbi biri diiri bəd. Mə biri siə chəkɛ rikum bəd cherə. Chəi mbi biri yimbi inyod. Mbi biri siə tɔə. Mbi biri ban inù chòm. ⁴ Mbi biri siə fənə bəd, siə ghè inù zi ri kɔndi, bə siə nɔ inyod. Mbi biri siə gha' inù mbe ni nyamnyod tɛ mɛməd ə feeniə chə ichi ni mbi gha' ə Nwiə. ⁵ Mbi biri siə ghè ighabi ə bəd ni kyeri ə Nwiə, àyiə mbi biri ton ika Nwiə we ni tɛ wi ghi ni mbi ye' bəd Nwiə rəsɪ'. Tirə beri e ənù ə mɔ'ɔ ni ghè mbi tikwiri bəd tɔ. ⁶ Mbi mɔ'ɔ rəbɔ' mɛməd mbiə nyi iŋga nəb ri bəd. Mbi mi nyi əne, mbi tambi məyi mbe ni fɪŋ tɛ mɛməd bɔri, ni inù ribɔŋ fə nyem mɛməd fɔri əni mbi fə na' tə fɪŋ əmbi tikwiri inù ribɔŋ jim mbe ni nyamnyod tɛ mɛməd ə feeniə. ⁷ I mbiə zwetɪ inù ri əmbi wəd jim, àyiə chəi mbi biri nɔ kyeri rəsɪ' imbə' ə Nwiə. ⁸ Ichi ni Janès mbi Jambres † nya'a ton ənù ze ni Mose nya'a ghəə, əne bəd mbɔ mbiə bə tonə rəsɪ'. Chəi iwe mɛməd ə wiriə fà'ə. Ka ibeni mɛməd yi i wi

† À yi ibeni mɛlzre ni nya'a ghi ni bəd mbɔ mbe ni nya'a mɛlɪpt ton ə Mose.

rəsi'. ⁹ Àyià chài mbi biri wo əsa əgha, imbə' ighəm ni bəd mǝjim biri zə ənũ əneŋ mǝmǝd, ze ichĩ ni mbi nya'a zə əzi ə Janès mbi Jambrès.

Tikə ni P̄l nya'a si nwìè na' əmbi Timoti

¹⁰ À ye' imbə' əwe, àwò Timoti, à fə kyeri e inũ mbe ni mē nya'a chwia, à fə kyeri e ichĩ ni mē nya'a ghè inũ, à fə kyeri e inũ mbe ni mē nya'a kəb ni ghi. À fə kyeri e ichĩ ni mē nya'a nuŋ fiŋ igun ə Nwià. À fə kyeri e ichĩ ni mē nya'a yimə fiŋ. À fə kyeri e ichĩ ni mē nya'a gha' ə bəd. À fə kyeri e ichĩ ni mē nya'a nyi' əton ə ngə'. ¹¹ À fə kyeri e ichĩ ni mbi nya'a nwèndi tum rikyeri-iwu bə kyeri ichĩ ni mē nya'a zəə ngə'. À fə kyeri e ənũ ze ni nya'a ghi əni ə num ə Antičk, ə Ikoniùm f̄ri ə Listrà, ichĩ ni mē nya'a nyi' əni mbi nya'a nwèndi tum rikyeri-iwu kwà' rikă. À yi' Ənũŋisig nya'a chi əmi riŋga ngə' t̄ rǝjim. ¹² Mbi biri kàn nwendi tikyeri-iwu bəd mǝjim mbe ni ben ə Kristo Yeso. Mbi beri ghi əne imbə' ichĩ ni i mbiə chub ichĩ ni Nwià kəbi. ¹³ Àyià bəd mbe niə ghè inũ ribòŋ mbi mbe niə niŋ rikum bəd cherə tambia bəd əŋgu biri rəbə ghè ə inũ ribòŋ ghè wò imbi. Mbi biri miə tambia ə bəd, bəd bə tambia ə mǝmǝd. ¹⁴ Àyià à ye' imbə' əwe, àwò Timoti, chē imbi ghè inũ mbe ni à nya'a fə kwembi bə ben əni e fiŋ jim, imbə' ighəm ni à kyeri bəd mbe ni à kwembi inũ mbe ri əmbi mǝmǝd. ¹⁵ À nya'a fə kyeri iŋgam Nwià ti əni à nya'a wan kwa. Iŋgam we fə kəəri əwe imbə' à beri iwe jwi rəŋgə' ichĩ ni à nuŋ fiŋ igun ə Kristo Yeso. ¹⁶ À yiə Nwià nya'a fe bəd ni mbi ŋwà'nè Iŋgam Nwià jim. Iŋgam Nwià ə bəŋ ni mbi niŋ chwi inũ, ni mbi niŋ gham əbɔ' ə bəd, ni mbi niŋ ghà ənũ ribòŋ ze ni wəd ghè imbə' wè kwepə. Wi bə bəŋ ni mbi niŋ chwi ichĩ ni t̄ bəd chub ichĩ ni ku'ni, ¹⁷ imbə' wəd we niə fà' əmbi ə Nwià kyeri inũ jim bə kyeri ichĩ ni ghi inũ chòm jim.

4 Mə wiə ghà i ne ifè Nwià bə f̄ri ifè Kristo Yeso we ni biri sa' bəd mbe ni ye' ika mbi mbe ni fə kwi, bə gha imbə' ichĩ ni wè biri wiri ye'e i tumbi isig ni: ² gha iŋgam Nwià. Kè bəd gha' ni zu kè chài mbi gha' ni zu, gha e gha. Mbi mi ghi ənũ ribòŋ, à gha əmbi mǝmǝd. Gham əbɔ' mbe niə ghè inũ ribòŋ. Mbi mi ghè inũ ni ku'ni, à timbè mǝmǝd. À beri yim fiŋ əni à ghè inũ mb̄. ³ Nyùmə wiə ye'e ni chài bəd biri gha' ni zu iŋgam rəsi'. Mbi biri feti məchwia-inũ iban mǝmǝd ni biri gha inũ mbe ni itòŋ mǝmǝd ə zòè ni zu. ⁴ Mbi biri zindi mbə ɛ-tòŋ ni zu inũ rəsi'. Əne mbi biri bəŋ siə zwetia ye' t̄ipo' əko. ⁵ À ye' imbə' əwe, àwò Timoti, yimbi e inyod əni ənũ jim. Nyi' fiŋ əni à zəə ngə'. À beri fà' imbə' zə ni bəd ye'e əsi Kristo. Ghi inũ jim mbe ni Nwià zi iŋga te rikyeri-ibɔ.

⁶ À ye' imbə' əmi, nyùmə fə ku'i ni mbi biri na' əmi əni əghi əfà. Nyùmə fə kù'i ni mē biri saŋ isig. ⁷ Mə fə kàn

zòŋ ichĩ chòm ichĩ ni miə fà' əmbi Kristo. Mə fə nòtè wò pè əni inwí. Mə fə nuŋ mi fiŋ igun ə Kristo wò pè əni inwí. ⁸ Əne Ənũŋisig we niə sa'ə bəd ichĩ ni ku'ni biri na' əjwi-əgu i num əni ze ni wè biri ye'e i sa' isig. Wè biri na' imbə' ighəm ni mə wiə ghè inũ ni ku'ni. Chài wè biri na' əmei i num. Wè biri bi na' əmbi ə bəd mbe niə wòmə ni wè wiri ye'e.

Inũ mbe ni P̄l kəbi ni Timoti ghi i bɔ

⁹ Kywi ənywi zambi ye'e əsi num, ¹⁰ imbə' ighəm ni Demàs fə wa' əmi wo əwi ə Tèsalonikà. Wè fə wò əŋgu imbə' ighəm ni wè gha' inũ riŋga isig w̄. Kresèn fə wò ə Galesià. Taitùs fə bə wò ə Dalmatià. ¹¹ Àmei Luk ye' əgha mbi num. Əni àwò ə ye'e, niŋ ə Mak ye'e mbi məd, imbə' ighəm ni wè biri weeri əmi əni mi əfà'i. ¹² Mə fə tom ə Taikikùs ə Efesùs. ¹³ Əni àwò ə ye'e, bə niŋ mi ngywɛ ma'i ze ni mə nya'a nuŋ mbi Kapùs ye'e mbi ziwən. Mə nya'a nuŋ ngywɛ ze əni mē nya'a ə Troàs. Bə niŋ mbi iŋwà'nè mbe ni mbi kari ye'e mbi mbiwən, mǝànè mbe ni mbi teki əni ə gòb ri nǝŋ.

¹⁴ Àlèzandà we niə kywi ighi əni ə kopà nya'a zè ngə' kɔkɔ' igwi num. Ənũŋisig biri chwi əməd imbə' inũ mbe ni wè nya'a ghè. ¹⁵ Àwò we əwe imbə' əməd, imbə' ighəm ni wè fə ton inũ mbe ni t̄ nya'a ghàə. Wè nya'a ton kwà' rikă.

¹⁶ Əni ə nyùmə ritu we ni mə nya'a təm ni mbi sa' əmi, chài wəd mɔ'ɔ nya'a ye'e i kəŋgi əmi. Wəd jim nya'a wa' əmi. T̄i Nwià ŋwà'ni i inũ mbe ni mbi ghi əni rikum ti mǝmǝd. ¹⁷ Mbi nya'a ghè əne, àyiə Ənũŋisig nya'a təm iban num, na' ika i num ni mə gha iŋgam Nwià jim, imbə' ə bəd mǝjim mbe ni ka'i mǝjũ zu. Əni mē nya'a gha əne, Ənũŋisig nya'a chè əmi ri ichũ ivi, ichĩ ni mbi nya'a nira sobə ni mbi zwiiri əmi. ¹⁸ Ənũŋisig biri chè əmi riŋga tikwiri ngə' jim, əne niŋ əmi kwà' əni əbɔrəbɔd wò z̄i iŋga ənũ if̄ɔn əməd ze ni ye' ikaŋ. Iwumni ye' wi məd koŋ koŋ. À yi' əne.

Əchà'r̄i ni si nwìè

¹⁹ Cha'ri ə Priskà † mbi Àkwilà, bə chà'r̄i bəd mbe ni ye' iŋga nəb Ònèsiforùs. ²⁰ Erastùs nya'a tèn əwi ə Kòrèn. Mə nya'a bə sàŋ ə Trofimùs ə Miletùs, imbə' ighəm ni i wiə nya'a w̄nə. ²¹ Kywi ənywi ye'e bəŋ ə nyùmə we ni ifə ə kɔ əku siə kù'ə. Eubulùs bə chà'r̄i əwe. Pudèn mbi Lainùs mbi Klaudià mbi ə bəd Kristo mǝjim chà'r̄i əwe.

²² Ənũŋisig chubi mbi e əzwí. Nwià ghi i chòm əni mbən mijim.

† I mbiə tɔŋ əməd iŋga iŋwà'nè mɔ'ɔ ni Prisià.

Taitùs

Inù imbè' èḡwà'nè zḡ

À yia Pḡl nya'a ḡwa'ni èḡwà'nè zḡ. Wì nya'a ḡwà'nè əmbi Taitùs. Taitùs yia nya'ə ḡgwà' wəd ri ə Gris ni Pḡl nya'a ḡhì wì siə wəd Kristo. Taitùs wiə nya'ə fà'ə mbi Pḡl bə kòndì əməd əni wì nya'ə yènə ḡhà ḡḡgam Nḡwiə. Pḡl nya'a ḡwà'nè èḡwà'nè zḡ əmbi Taitùs əni wì nya'a saḡ Taitùs ni wì nəḡḡi əfà'ḡ ḡḡga ifeti bəd Kristo we ri ə Kret. Itu inù tad mbi ḡḡga èḡwà'nè zḡ.

Əzi rītu yī ni Pḡl nya'a nḡḡrē ətu ə Taitùs imbè' michī mbe ni itu mbe ni nya'ə chà tīfeti bəd Kristo beri beri, màànè imbè' ichī ni bəd mìnḡḡw' ri ə Kret nya'a beri michī rībḡḡ. Əze ni beeni yī ni Pḡl nya'a kəəri ə Taitùs imbè' ichī ni tē wì chwi inù əmbi tīfḡti te ni ye' ḡḡga tīfeti bəd Kristo: əne yī ifḡti mbaḡə te ni fə nuni, ifḡti məyi mbe ni fə nuni, imbè' mbi bə chwi inù əmbi məyi bəd, ifḡti ḡḡwà' bəd mbi ifḡti ibḡ'ḡ. Ənū ze ni pe əni mbi tad yī ni Pḡl nya'a kəəri ə Taitùs imbè' ichī ni tē wəd Kristo chubi. Wì nya'a jəḡḡi kḡmbè ənū ni chub əni əbḡrəbḡd mbi ənū ni ḡhì əsə' mbi wəd Kristo jīm. Wì nya'a bə kḡmbè ni tē mbi wiriə bən ə bəd, tē mbi wiriə tḡḡ ə mbi ni tē mbi wiriə saani ə bəd ḡḡga ifeti bəd Kristo.

Itu inù ḡḡga èḡwà'nè zḡ

Əton əni èḡwà'nè zḡ 1.1-4

Inù imbè' itu bəd mbe niə chà tīfeti bəd Kristo. 1.5-16

Itu ifà'ḡ tīfḡti te ni ye' ḡḡga ifeti bəd Kristo 2.1-15

Pḡl nya'a kəəri ə Taitùs bə pati əməd 3.1-11

Inù ni si nwiə 3.12-15

Èchà'rē

1 À yia mḡ Pḡl, ni mə ye' wəd əfà'ḡ Nḡwiə bə ye' wəd tom Yeso Kristo, ḡwa'ni èḡwà'nè zḡ. Nḡwiə nya'a chḡ' əmi ni mə ḡhè ni ibeni bəd mbe ni wì chḡ'w wi kaanə, bə ḡhè ni mbi kyeri rəsī' we ni biri ḡhì ni mbi chub ichī ni Nḡwiə kəbi. 2 Təsī' wḡ biri ḡhì ni tē nuḡ rīkḡndi wòm itènè ri mi we ni Nḡwiə ka'i. Nḡwiə we ni chəi wiə ḡhà mighab nya'a kà' itènè wḡ bḡḡ wì nya'a siə teki isig. 3 Əni nyùmə nya'a ku'u, Nḡwiə ni chē əwa rəḡḡə' nya'a ḡhè ni bəd kyeri rəsī' we ichī ni wì nya'a zī ikəḡn we ḡḡga tum rīkyeri-ibḡ.

4 Mə wiə ḡwà'nè i ne, àwḡ Taitùs, ni ye' mi wan rəsī' ichī ni mḡ mbi ne tē ben ə Kristo.

Nḡwiə Mbă' mbi Kristo Yeso niə chē əwa rəḡḡə', ḡhì èchḡm əni ə ne bə nà' əbḡrəbḡd i ne.

Inù mbe ni Taitùs nya'a beri ḡhì ḡḡga ifeti bəd Kristo we ri ə Kret.

5 Əton ni mə nya'a saḡ əwe ə Kret yī ni à teki inù jīm mbe ni nya'a kiri bu' ḡḡga ifeti bəd Kristo we. Mə nya'a bə saḡ əwe əḡḡu ni à chḡ' bəd mbe niə chà tīfeti bəd Kristo ḡḡga isī jīm mbe ni ye' ə Kret àmei ichī ni mə nya'a fə ḡhà i ne. 6 Wəd niə chà ifeti bəd Kristo beri ye' we ni chəi ḡḡu ənū ḡḡwi məd. Wì beri beri àmei əyi mḡ'. Bḡn məd beri ben ə Kristo. Tī mbi ye' ə bḡn niə ḡhè rī-tḡn ki bḡn niə ḡhè rīzuə. 7 Ətu ḡḡwi ifeti bəd Kristo yia wəd niə nəḡḡi əfà'ḡ ə Nḡwiə. Wì beri ye' wəd ni chəi ḡḡu ənū ḡḡwi məd. Tī wì ye' i wəd niə seeniə, kī wəd niə kīə

sə itəm, kī wəd niə nḡə beə, kī wəd niə zḡḡə, kī wəd niə ḡhì ədḡ' əni ikab. 8 Wì beri ye' wəd niə niḡə bəd əkwī ni. Wì beri ye' wəd niə ḡhà'ə ni ḡhè èchḡm. Wì beri ye' wəd niə ḡhè inù mbi iwe. Wì beri ye' wəd ni təm kù'nè ifē Nḡwiə. Wì beri ye' wəd ni chub izeri zeri bə ye' wəd niə yimbì inyod. 9 Wì beri yim ḡḡgam Nḡwiə we ni mbi chwi i bḡ, imbè' məd ziə we tē wì chwi rəsī' imbè' ənū ə Nḡwiə ichī ni ku'ni, fḡri ni məd we tē wì bə chwi əmbi ə bəd mbe niə taḡ inù ə Nḡwiə ni inù mbe ni mbiə tḡḡə yī inù rəsī'.

10 Mə wiə ḡhà əne imbè' ḡḡhəm ni bəd mìnḡḡw' mbi əḡḡu ni chəi mbiə zuuniə bəd kyeri, màànè mḡjū mbe niə ḡhàə ni mbi ne bəd. I mbiə ḡhà ḡḡgam ni chəi wiə yim mīnib. I mbiə bə tambi ə bəd. 11 À beri ḡhì ni mbi kubri mbə mīchū, imbè' ḡḡhəm ni i mbiə bùrē mīnəbi jīm ichī ni mbiə chwi inù mbe ni chəi mbi beri ni chwiə. I mbiə ḡhè əne imbè' beri ikab əni inēḡjē ni chəi wi ku'ni. 12 Wəd mḡ'w rəbḡ' mīməd ni nya'ə wəd-iwe nya'a ḡhà ni, "MəKret mbiə ḡhà mighab ḡḡhəm jīm. I mbiə ḡhè zig ḡḡhəbi nyam ri tḡḡ. Mbi yī mīgwed niə jig əku." 13 Ənū zḡ ni wəd-iwe we nya'a ḡhà yī ənū rəsī'. Əne à beri ḡhəm əbḡ' tīkwiri bəd tī kwà' rīkă, imbè' ibeni mīməd wiri kàànè. 14 Əne chəi mbi biri wiri zweti ripo' əko mḡ'w te ni mḡjū nya'a teki, kī bə zweti inù mbe ni bəd mbe ni ton rəsī' ə ḡhàə. 15 Inù jīm ə zeri əmbi ə bəd mbe ni fīḡ tī mīməd zeri, àyiə chəi mbi zeri əmbi ə bəd mbe ni chəi fīḡ tī mīməd bə zeri. Chəi mbi bə zeri əmbi mbe ni chəi mbi nuḡ fīḡ ḡḡu ə Kristo, imbè' ḡḡhəm ni ibə fə nyi ḡḡga tīkḡndi tī mīməd bə nyi ḡḡga fīḡ tī mīməd. 16 I mbiə ḡhàə ni mbə kyeri ə Nḡwiə, àyiə

ənu mbe ni mbiə ghìè mbiə chwia ni i mbiə ton əməd. Chəi bəd gha' mīməd. Chəi mbiə zuuni ə Nwiə. Mbi ri-ka kaŋ ku' əwən ni ghi ənu ə chòm ə mɔ'ɔ.

Ənu ni Taitùs beri chwi əmbi tifti te ni ye' iŋga ifeti bəd Kristo we ri ə Kret

2 À ye' imbə' əwe, àwò Taitùs, chwi àmei inu mbe ni ye' mbi rəsì' bə ye' mbe ni ku'ni. ² Gha əmbi ə mbaŋə te ni fə kaani ni ti bəti inyod, chwi ni mbə fə kààni, chwi ni mbə kyeri inu, chwi ni ə ibeni ə kààni, chwi ni mbə gha' bəd Kristo bə chwi ni mbə kyeri ichi ni nyi' əton ə ŋgə'. ³ Əndəŋ əndəŋ, bə ghà əmbi məyi mbe ni fə kaani ni mbi chub izeri zeri. Ti mbi chəki ə tikum bəd kə bə ben əbò'ò əmbi mino'. Mbi beri ye' məyi niə chwi inu chòm, ⁴ imbə' dandi məyi bəd ni mbi gha' mbə minom bə gha' mbə bən, ⁵ ni mbi yimbi ə inyod chub àmei mbi mbə minom, ni mbi kyeri ichi ni nuŋ tə nəb, ni mbi ghi ichòm, ni mbi zuuni mbə minom. Mbi mi ghè əne, chəi bəd biri gha inu ribòŋ imbə' iŋgam Nwiə.

⁶ Əndəŋ əndəŋ, bə gha əmbi ijɔŋ ni mbi yimbi ə inyod. ⁷ Chwi əni inu jim ni àwò yi əmig ichi ni àwò ə ghè inu chòm. Chwi inu ichi chòm əni e fiŋ jim. ⁸ Gha àmei iŋgam ni ku'ni ni chəi əni tɛ wəd zə ənu ribòŋ iŋga. À mi ghè əne, tənìd ətu biri yim mbe bəd pən, imbə' ighəm ni chəi mbi zə ənu ribòŋ ni tɛ mbi gha imbə' əwa.

⁹ Gha əmbi ibò'ò ni mbi zuuni mbə mīməb' əfà'i bə ghè ni fiŋ ti mīməd bɔŋ ichi ni mbiə ghè inu jim kwə' ichi chòm. Ti mbi chaani ə iŋgam mbi mīməd ¹⁰ kə bə jì əghì ə mɔ'ɔ. Mbi beri chwi ni mbə yə bəd chòm bə chwi ni mbə mbiə fà' əni tə fiŋ rijim. Mbi beri ghi əne imbə' chwi ni əni inu jim ni i mbe ti mbi ghè bəd gha' ni zu iŋgam Nwiə we niə chə əwa rəŋgə'.

¹¹ Nwiə nya'a ghè ni bəd kyeri ichòm məd, imbə' wè chə mīməd mijim rəŋgə'. ¹² Ichòm we wiə ghè ni tɛ ton inu mbe niə ghè ni tɛ rɛ wumni a Nwiə bə ton ni beeni əbɔ' inu riŋga isig. I wiə ghè ni tɛ yimbi inyod, wumni ə Nwiə bə chub iŋga isig wə ichi ni ku'ni. ¹³ Tɛ wiə nuŋə rikəndi wòm əbɔrəbɔd ze ni Nwiə ka' i na. Əbɔrəbɔd ze ə biri ye'e əni ə nyùmə we ni a Nwiə kyeri Ənùŋisig Yeso Kristo wiri ye'e mbi iwumni. ¹⁴ Yeso Kristo nya'a nə' i inyod imbə' cho' mba itu ti əni inu ribòŋ jim. Wè nya'a bə nə' imbə' zeri əwa ni tɛ ye' bəd niə zè ətu ni ghi inu chòm.

¹⁵ Gha inu mbɔ. Niŋ ika jim we ni Kristo na' i ne tìmbè bəd əŋgu, bə niŋ ghəm əbɔ' mīməd. Tirə ben e ni wəd mɔ'ɔ təəni əwe.

Ichì ni tì bəd Kristo chubi

3 Nɔɔri ətu bəd Kristo mbe ri ə Kret ni mbi zuuni bəd mbe niə tùmbe mīməd bə zuuni mbe ni beri ika igwi mīməd. Ti mbi ghi ə rizuə əmbi mīməd. Mbi teki inyod ni kiə ghè ichòm. ² Ti mbi gha ə ənu ribòŋ igwi ə wəd. Mbi chub əni əbɔrəbɔd, ghè ichòm bə chwi ibɔti fiŋ əni wəd jim. ³ Mba bə, tɛ nya'a kwe' ghè inu ineri bə kwe' ghè rizuə. Mbi nya'a kwe' tambì əwa tɛ febə. Mbi nya'a kwe' ghi tɛ ben ibò'ò əmbi tikwiri inu jim mbe ni nyamnyod ə feeniə bə gha'ə. Tɛ wiə nya'ə ghè izig əni ə bəd. Tɛ wiə nya'ə bə ghè ədli. Bəd mbiə nya'ə bən əwa. Tɛ wiə nya'ə bə bən à inyod mbə mbə. ⁴ Ayiə əni Nwiə we niə chə əwa rəŋgə' nya'a chwi ichòm məd i na bə chwi ichi ni wè gha' əwa, ⁵ wè nya'a chə əwa rəŋgə'. Chəi wè nya'a ghi əne imbə' inu chòm mɔ'ɔ mbe ni tɛ nya'a ghè. Wè nya'a chə əwa ye' imbə' ighəm ni wè diiri əwa əne che ənjim Əzwì ə Zeri sò əwa tɛ zeri, bəŋ əwa tɛ si ighabi ə bən bəd bə nə' itèni fi i na. ⁶ Nwiə nya'a che ənjim ə Yeso Kristo niə chə əwa rəŋgə' əne nə' Əzwì ə Zeri ze i na əbù-əbù. ⁷ Wè nya'a nə' əne imbə' tɛ we tɛ ri chə ənjim ichòm we təm kù'nì ifè məd bə jig itèni ri mi we ni tɛ nuŋ ikəndi i wòm. ⁸ Inu mbɔ jim ni mə fə gha i nəŋ yi inu rəsì'.

Mə kəb ni à gha inu mbɔ kòmbe, imbə' bəd mbe ni ben ə Nwiə we əwən bə ghè inu chòm. Inu mbɔ yi inu chòm. Mbi biri bi wèrɛ wəd jim. ⁹ Tirə beri e ənu ə mɔ'ɔ ni ghi mbi inu ineri mbe ni bəd ə taŋ imbə' mbiwən: Mbi yi inu ni ghəm imbə' tiwəŋ bəd ni chəi inwì, inu ni ghabri bəd mbi inu ni taŋ imbə' inu mbe ni tikə ə ghəə. Chəi njim əni inu mbɔ. Chəi mbi biri bi weeri wəd mɔ'ɔ. ¹⁰ Əni à fə pati wəd mɔ'ɔ we niə saaniə bəd ighəm mɔ' ki ighəm be, tirə wiri beri e ənu ə mɔ'ɔ ni ghè mbi məd. ¹¹ À fə bə kyeri e ni ikwi wəd wè fə ton rəsì' mbi ni i wiə bə kiri ghè inu ribòŋ. Wè fə sob i isa'i zia.

Tikə te ni si nwiə

¹² Əni mə tom ə Atemàs kə ə Taikikùs əsi ne, kywi ənywi zə ni à zambi ye'e kumni əmi ə Nikopolis, imbə' ighəm ni mə fə kà' ni mə biri chub əŋgu əni ə nyùmə we ni ifə ə kɔ əku. ¹³ Kywi ənywi zəmbè chə ə Àpolòs mbi Zenàs we ni kyeri tikə inəŋjè we ni mbiə wòə. Zə ni mbi beri ighijim mbe ni mbi kəbi. ¹⁴ Bə zə ni mba bəd kwembi ənu ni ghi ichòm, imbə' mbi weeri mbe ni kwəŋ ighi. Ti mbi ye' ə bəd ni chəi mbiə ghè ichòm.

¹⁵ Bəd mijim mbe ni ye' əgha mbi num chà'rì əwe. Bə chà'rì bəd Kristo mijim mbe ni gha' əwa.

Nwiə ghi ichòm əni mbən mijim.

Filemòn

Ìnû imbè' èŋwà'nè zî

À yia Pîl nya'a ŋwa'ni èŋwà'nè zî. Wî nya'a ŋwà'nè əmbi Filemòn ni nya'ə wəd Kristo kǎ kǎ. Filemòn yia nya'ə riŋ-ga ifeti bəd Kristo we ri ə Kòlosè. Wî nya'a beri əbò'ò ə mɔ'ɔ ni mbi nya'ə tɔŋ əni Ònèsimùs. Əbò'ò zî ə nya'a nòrè ti əni i mbǎ' əfà'i. Wî nya'a nòd əne ché wò bòmni mbi Pîl əni wî nya'a ə nəb ndəŋ. Ònèsimùs nya'a ché ən-jim ə Pîl si bèn siə wəd Kristo.

Pîl nya'a ŋwà'nè èŋwà'nè zî imbè' i bu' ibɔ əmbi Filemòn ni wî chub əni ənû ə mɔ' mbi Ònèsimùs. Pîl nya'a wiri chà ə Ònèsimùs əmbi Filemòn ni wî niŋ əməd ka' àmei iŋhabi əbò'ò ni wî fə wa' inû ribòŋ məd, à yia wî niŋ əməd iŋhabi ə wəd Kristo cherə.

Itu inû iŋga èŋwà'nè zî

Əchà'rè 1-3

Pîl nya'a yiiri ə Filemòn 4-7

Pîl nya'a bu' i bɔ əmbi Filemòn dè ə Ònèsimùs 8-22

Əchà'rè ni si nwiè 23-25

1 À yia mǎ Pîl, ni mǎ ye' wəd ndəŋ imbè' ə Kristo Yeso mbi Timoti ni ye' wa aŋɔɔb, ŋwa'ni èŋwà'nè zî.

Tî wiə ŋwà'nè i ne, àwò Filemòn, ni ye' aŋɔɔb niə fà'è mbi na. Tî gha' əwe kwà' riŋgə'. ² Tî wiə bə ŋwà'nè i ne, àwò Afia, ni ye' a njəbi. Tî wiə bə ŋwà'nè i ne, àwò Akipùs, ni ye' ə sɔgyi Kristo iŋhabi ə mbǎ. Tî wiə bə ŋwà'nè əmbi ə bəd mɔjim mbe ni ye' iŋga ifeti bəd Kristo we niə nyi iŋga e nəb.

³ Nwiè a Mbǎ' mbi Ənùŋisig Yeso Kristo ghi ɔchòm əni ə nən bə nà' əbɔrəbɔd i nən.

Filemòn nya'a gha' bəd Nwiè bə ben ə Kristo

⁴ Mə wiə nà'ə məben-əwe əmbi ə Nwiè iŋhəm jim əni miə kòŋgɔ əməd kɔndi əwe. ⁵ Mə wiə ghè əne imbè' iŋhəm ni mə zu ichi ni à gha' bəd Nwiè mɔjim, bə zu ichi ni à ben Ənùŋisig Yeso. ⁶ Mə wiə kòŋgɔ ə Nwiè ni ichi ni àwò ə ghà inû imbè' e beni, ə ze tɔ zia ghè ni bəd jengɔ kyeri ɔchòm jim mbe ni ye' wa ichi ni tɔ ye' əni fɔti mbi Kristo. ⁷ Aŋɔɔb, ichi ni à gha' bəd ə fə ghè ni iŋha'i kaŋ swi iŋga mi fiŋ. Ichi ni àwò ə zùtə fiŋ ri bəd Nwiè fə bə nəəri əmi.

Pîl nya'a bu' ibɔ əmbi Filemòn imbè' ə Ònèsimùs

⁸ Mə we tɔ mə beri fiŋ ni ka ichi ni mǎ ye' əni ifɔti mbi Kristo ni gha i ne ni à ghi ənû ze ni ku'ni, ⁹ àyia ichi ni mə gha' əwe, mə kəb ye' ni bu' ibɔ i ne. À yia mǎ Pîl, ni mbi zi əmi ə ndəŋ imbè' iŋhəm ni mə təm əni ikum Kristo Yeso, ¹⁰ ə bu' ibɔ i ne imbè' mi wan, Ònèsimùs, ni mǎ ye' mbǎ' məd ichi ni mǎ ye' ə nəb ndəŋ. ¹¹ À nya'a rimbì, chəi wî nya'a beri əfà'i i ne, àyia tɔnɔn wî fə beri əfà'i i ne bə beri i num.

¹² Mə wiə wiriə chà əməd i ne, məd we ni kaŋ ye' mi fiŋ. ¹³ Mə kàŋ kə' gha' ni nuŋ əməd əgha mbi num, im-

bə' i we tɔ wî fà' i num əni əze rimbìn ichi ni mə ye' ə nəb ndəŋ imbè' ikən chòm we ni miə ghàè. ¹⁴ Àyia chəi mǎ gha' ni ghi ənû ə mɔ'ɔ ze ni chəi à beni, imbè' ɔchòm we ni à biri ghi ye' ni à ghè əni e iŋha'i, ka'i ni à yi mbi nyen əwe nyenɔ.

¹⁵ Iŋhəm, à yi əton ni wî nya'a saŋ əwe əni ikə nyumə, imbè' à we tɔ à wiri niŋ əməd rəbɔ' koŋ. ¹⁶ Chəi à biri wiri niŋ əməd iŋhabi əbò'ò. À biri niŋ əməd iŋhabi wəd ni ché əbò'ò. Məd yi aŋɔɔb ni tɔ gha'i kwà' riŋgə'. Mə gha' əməd, àyia mə kyeri ni à gha' əməd ché əmi. Gha' əməd iŋhabi əbò'ò fɔri iŋhabi aŋɔɔb ichi ni tɔ ye' əni ifɔti mbi Ənùŋisig.

¹⁷ Əne à mi kɔndi ni mǎ yia wəd niə fà'è mbi ne, niŋ əməd ichi ni tɔ à niŋ əmi. ¹⁸ À mi ye' ni wî gu ənû i ne, kɔ ni wî ə yim e əghi ə mɔ'ɔ, ŋwa'ni əni mi ikum. ¹⁹ Àyia mǎ Pîl ŋwa'ni èŋwà'nè zî əni mi əbɔ, mə biri wi i ne. Kyeri ni à yim njɔ i num imbè' ichi ni mə nya'a ghi ni à ben ə Kristo. ²⁰ Ee, kyia aŋɔɔb, mə kəb ni à ghi ɔchòm wə i num əni ikum Ənùŋisig. Kaŋ zùtə mi fiŋ ichi ni tɔ ye' əni ifɔti mbi Kristo.

²¹ Mə kàŋ kyeri əni rəs'i' ni à biri ghi inû mbe ni mə gha i ne. Mə wiə ŋwa'ni i ne ni à kyeri ni à biri ghi inû mbe ché ichi ni mǎ nya'a ghi i ne. ²² Ənû ə cherə yi ni, tekɔ ətu ə nəb ə bəd rɔs'ɔ' i num, imbè' iŋhəm ni mə wiə wòmə ni ənjim əkòŋgɔ ze ni mbəə kòŋgɔ, Nwiè we tɔ wî wiri nà' əmi i nən.

Əchà'rè ni si nwiè

²³ Epafràs, ni tɔ ye' ə nəb ndəŋ inòm imbè' ikum Kristo Yeso, wiə chà'rè əwe. ²⁴ Mbi bɔŋgɔb mbe ni miə fà'è mbi mɔməd əne yia Mak, Àristakùs, Demàs mbi Luk bə chà'rè əwe.

²⁵ Ənùŋisig Yeso Kristo ghi ɔchòm əni mbən mijim.

Mìhibrù

Inû imbè' àḡwà'nè zî

Chài wèd we ni nya'a ḡwà'ni àḡwà'nè zî nya'a gha wèd we ni tã ye' wíwøn. Àyia béd mbe ni wè nya'a ḡwà'ni àmbi mímèd nya'a kyeri àmèd kwà' ichî chòm. Təḡgàḡ nya'a ḡwà'ni àmbi ifcti béd Kristo mɔ'ɔ ni mbi nya'ə nwèndɛ tɪkyeri-íwu mímèd. Wè nya'a ḡwà'ni ni ka mbi bè ye'ə zəə ḡḡə', tɪ mbi wa' ə ibeni we ni mbi nuḡ ḡgun ə Kristo. Wè nya'a tímbe mímèd ichî ni mbi nya'a nuḡ fɪḡ ḡgun ə Kristo. Wè nya'a ḡhè əne ichî ni wè nya'a chwíə ni Yeso Kristo yíə wèd we ni béd birí che əḡjím məd bɔḡ kyeri ə Nwíə. I ḡhè əne, wè nya'a ḡhà inû kyeri tad. Əzɪ rítu yí ni Yeso yíə nya'a bè ə Wan Nwíə bɔḡ Nwíə nya'a síə teki isig. Məd ə ché béd ɛkən Nwíə mɛjím. Wè ché mbɛḡḡḡrè mɛjím bè ché ə Mose zia. Ənû ze ni pe əni mbi be yí ni, Nwíə nya'a fə ḡhà ni Yeso yíə wèd mbàn kɔḡ fɔrɪ ni məd ə ché béd mbàn Nwíə mɛjím. Ənû ze ni pe əni mbi tad yí ni, əḡjím ə Yeso, Nwíə fə wa' inû ríbɔḡ wèd jím we ni ben əməd, chɛ ibɔɔ rɪḡḡa fɪḡ tɪ mímèd bè zwemni mímèd.

Təḡgàḡ nya'a bu' i bɔ əmbi ə béd mbe ni wè nya'ə ḡwà'ni àmbi mímèd ni mbi nuḡ fɪḡ ḡgun ə Kristo àmei ichî ni idabi béd mɔ'ɔ ḡḡa Izre nya'a nuḡ fɪḡ ḡgun ə Nwíə. Wè nya'a bè ḡwà'ni ni mbi nuḡ ə ibeni wò pè əni inwí, ni mbi chà ə Yeso imbi əni ənû jím mbe ni mbiə ḡhè, ni mbi nyí' ḡḡa tɪkwírɪ ḡḡə' jím bè fɔrɪ əni béd pən ə nwèndɛ tɪkyeri-íwu mímèd.

Itu inû ḡḡa àḡwà'nè zî

Nwíə nya'a ché əḡjím i Wan ḡham əmbi ə béd 1.1-3

Kristo ə ché mbɛḡḡḡrè 1.4-2.18

Kristo ə ché ə Mose mbi Jòsuà 3.1-4.13

Kristo ə ché béd mbàn Nwíə mɛjím 4.14-7.28

Fiso fi fe ni Kristo ye'e mbi fíwøn ə ché fɪ rítu 8.1-9.22

Yeso yí əḡhɪ əfà ni ché ḡḡhɪ əfà jím 9.23-10.39

Ibeni ə ché inû jím. 11.1-12.29

Nwíə ə ḡha' əwa 13.1-19

Əkɔḡḡɛ mbi ḡḡam ni si nwíə 13.20-25

Nwíə fə ché əḡjím i Wan ḡhàm əmbi ə béd

1 À nya'a əḡwe, Nwíə nya'a ché əḡjím mbi béd ɛkən ḡhàm əmbi mba míməb' rəḡwe. I wíə nya'ə ḡhè əne ḡḡhəm nɔ'ɔ' bè fɔrɪ əni mɪchɪ nɔ'ɔ'. ² Àyia ḡḡa nyùmə wɔ ni si nwíə, wè fə ḡhàm i na əḡjím i Wan we ni wè nya'a nuḡ əni əjɪnəb ḡwí ḡḡhɪjím. Wè nya'a bè ché əḡjím məd teki isig. ³ Wan we wíə chwí ichî ni izerɪ zeri Nwíə ə teə. Inû jím imbè' əməd mbiə chwí ichî ni Nwíə zia ye' ə. I wíə ḡhè ni isig chub ichî ni wí ye' ə. I wíə ḡhè əne əḡjím ika we ni ye' əni ḡḡam məd. Əni wè nya'a fə ḡhè Nwíə wa' inû ríbɔḡ béd, wè nya'a chub əbà əbɔ ə jɪḡ ə Məd we ni beri ika jím.

Wan Nwíə ə dabə

⁴ Nwíə nya'a ḡhɪ ni Wan məd dabə ché mbɛḡḡḡrè, ichî ni ikum we ni wè nya'a na' i bɔ bə ché wí mímèd.

⁵ À kɪ əmbi ḡḡḡrè wí ni Nwíə nya'a kwe' ḡha i bɔ ni,
“Àwò yí mi Wan,
təchɔḡ mə fə sí e Mbă' ə?”

Kɪ à kɪ əmbi ḡḡḡrè wí ni wè nya'a ḡha i bɔ ni,
“Mə birí ye' Mbă' məd,
məd birí ye' mi Wan ə?”

⁶ Əni Nwíə nya'a cha i wan fəd ḡḡa isig, wè nya'a ḡhà ni,

“Mbɛḡḡḡrè Nwíə mɛjím beri wumni əməd.”

⁷ Wè nya'a ḡhà imbè' mbi mbɛḡḡḡrè ni,
“Wè ḡhè ni mbi mbɛḡḡḡrè ye' ḡḡhɪ ifə,
bè ḡhè ni mbi béd əfà' ye' ḡḡhɪ mɪnemɪ iwí.”

⁸ Àyia wè nya'a ḡhà imbè' i Wan ni,
“À birí chub ḡgun e ətən ifɔn kɔḡ kɔḡ, kyia Nwíə.
À wíə tùmbe mbe béd ichî ni ku'ni.

⁹ À wíə ḡha'ə inû ni ku'ni bè bənə mbe ni chài mbi ku'ni,

əne Nwíə, e Nwíə fə zɔ' e
əni mɪwud imbè' ḡḡhɪ swi ḡḡa e fɪḡ.
Wè fə zɔ' e ché ichî ni wè zɔ' mbe bɔḡḡɔb.”

¹⁰ Wè nya'a bè ḡhà ni,
“Àwò Ənùḡisig, nya'a teki si tɪ əni ikɔ.
À nya'a teki ikaḡ əni mbe ibɔ.

¹¹ Si mbi ikaḡ birí nim, àyia à birí tènə.
Si mbi ikaḡ birí chəəɛḡ ḡḡhɪ ə ngywɛ.

¹² À birí ḡwí' si bè ḡwí' ikaḡ ichî ni mbiə ḡwí' ə ngywɛ.
Si mbi ikaḡ birí kwepi ichî ni mbiə kwepi ə ngywɛ.
Àyia à wí e ichî.

Chài mbe ḡḡhəm iwu birí nɔ mɪ.”

¹³ À kɪ əmbi ḡḡḡrè wí ni Nwíə nya'a kwe' ḡhà ni,

“Chub ɛni mi ɛbo ɛ jigɪ
pɛ ɛni mɛ baŋ mbe bɛd pɛn
ɛne ghɛ ni mbi ye’ ighi ni à biri teeri mbe iwu igun
ɛ?”

¹⁴ Imbè’ mbɛangirè m̃jim yi izwɪ niɛ fà’è, ni Nwiè
nya’a tom ni mbi weeri bɛd mbe ni biri jwɛ rɛngɛ’ ɛ?

Nwiè fɛ ghɛ ɛnù ɛ kyerɛ ichi ni wɛ chi ɛwa rɛngɛ’

2 Tɛ jɛngɪ zɛ ɛtu ɛni inù mbe ni tɛ fɛ zu, imbè’ tɛ rɛ
saŋ a inù mbe siɛ beeni ye’ ɛbo’ inù cherɛ. ² Ikɛn
we ni mbɛangirè nya’a gha ɛmbi mba m̃imbǎ’ rɛngwe
yiɛ nya’a ikɛn rɛsi’. ɛne bɛd m̃jim mbe ni chɛi mbi
nya’a ghɛ inù mbe ni mbi nya’a gha iŋga ikɛn we, kɛ
mbe ni chɛi mbi nya’a ghi inù mbe, nya’a beri ichɛ ni
ku’ni. ³ Tɛ kiɛ wò nod ichɛ we ri ye ɛni chɛi tɛ zi ɛtu ɛni
ɛnù ɛ kyerɛ ze ni Nwiè biri chɛ ɛwa rɛngɛ’ ɛ? À yi
ɛnùŋɛsiɛ zɛ nya’a bè ghɛ imbè’ ɛzi ɛwɛn. Bɛd mbe ni
nya’a zu nya’a bè ghɛ tɛ kyeri ni à yi rɛsi’ ni Nwiè biri chɛ
ɛwa rɛngɛ’. ⁴ Nwiè nya’a bè chwɛ ni ikɛn we ni
mbɛangirè nya’a gha yi wɛ rɛsi’, ichi ni wɛ nya’a ghɛ in-
weeni-inù, ghɛ inù ni chɛ bɛd bè ghɛ inù yiiri tikwirikwi.
Wɛ nya’a bè ghɛpɛ mine’e mbe ni ɛzwɪ ɛ Zɛŋi ɛ nà’è. Wɛ
nya’a ghɛ ɛne ichi ni wɛ nya’a kɛbi.

Wɛd niɛ chwi inɛn̄jɛ ni tɛ jwɛ rɛngɛ’

⁵ Chɛi Nwiè nya’a nuŋ ni isiɛ we ni tiɛ ghɛm imbè’
wiwɛn ye’ ɛton mbɛangirè. ⁶ ɛ zi ɛsi ɛ mɔ’ɔ iŋga
ɛŋwà’nɛ ɛ Nwiè ni,
“Wɛd m̃ɛwɛnichù kiɛ we ni àwɔ ɛ kɔndi ɛmɛd ɛ,
kɛ wɛd m̃ɛwɛnichù kiɛ we ni àwɔ ɛ nɛngɪ ɛmɛd ɛ?”
⁷ À fɛ ghɛ ni wɛ tɔ swi’ ɛton mbɛangirè àmei ɛni ikɛ
nyumɛ.

À fɛ ghɛ ni wɛ beri izɛŋi zɛŋi bè beri iwumni.
⁸ À fɛ bè nuŋ ighijim ɛton mɛd.
ɛni Nwiè nya’a nuŋ ighijim ɛton mɛd, chɛi wɛ nya’a
saŋ ɛghɛ ɛ mɔ’ɔ. Àyiɛ tɛnɪn chɛi tɛ kiri zɛ ighijim ɛton
mɛd. ⁹ Àyiɛ tɛ wɛ zɛ ɛ Yeso ni Nwiè nya’a ghi ni wɛ tɔ
swi’ ɛton mbɛangirè ɛni ikɛ nyumɛ. Wɛ fɛ ghɛ ni wɛ beri
izɛŋi zɛŋi bè beri iwumni. Wɛ nya’a zɛ ŋgɛ’ kwi, imbè’
ɛnjim ichòm Nwiè, i we tɛ wɛ kwi igwi ɛtu ɛ bɛd m̃jim.
¹⁰ I ghi ni mbi wumni bɛd m̃ɛwɛnichù ichi ni mbiɛ wum-
ni ɛmɛd, zɛ ɛ nya’a kù’ ni Nwiè ghi ni wɛd we niɛ chɛ
bɛd rɛngɛ’ bɔŋ ɛ m̃ànɛ ichi ni wɛ nya’a zɛ ŋgɛ’. À yiɛ
Nwiè nya’a teki ighijim, ighijim mbiɛ bè ɛŋgu ɛnjim
mɛd.

¹¹ Mɛd we niɛ zɛŋni ɛ bɛd mbi ɛ bɛd mbe ni mbi
zɛŋni m̃mɛd, beri àmei mbǎ’ mɔ’. À yi ɛton ni chɛi ɛtu
ɛmɛd ɛ nìd ni tɔŋ m̃mɛd ni mbi yi mbi bɔŋgɔb. ¹² Wɛ
nya’a ghà ni,

“Mɛ biri sa’ inù imbè’ ɛwe ɛmbi mbi bɔŋgɔb.
Mɛ biri yiiri ɛwe iŋga ifeti m̃mɛd.”

¹³ Wɛ nya’a yi ghà ni,
“Mɛ biri nuŋ mi fɪŋ igun ɛ Nwiè.”

Wɛ nya’a bè yi ghà ni,
“À yiɛ m̃ wɔ mbi ɛ bɔn mbe ni Nwiè fɛ na’ i num.”

¹⁴ ɛne ichi ni bɔn mbe beri nyamnyod mbi ɛnɛm,
mɛd zɛ nya’a bè ye’ wɛd m̃ɛwɛnichù, imbè’ ɛnjim ivi

mɛd, wɛ biri nimni ɛmɛd we ni beri ika igwi ivi, ɛne yiɛ
Debìrè. ¹⁵ Wɛ biri nimni ɛne chɛ bɛd mbe ni ɛnù ni bɔ
ivi ɛ nya’a ghɛ mbi chub ɛni ɛbò’ò ɛni mbi nya’a kiri ikɛ.
¹⁶ Ziɛ zɛŋ ni ka’i mbɛangirè ni wɛ wèèrɛ. I wɛ wèèrɛ
ye’ bɔn tɛ ɛni ɛghaŋ ɛ Abrahàm. ¹⁷ À yi ɛton ni wɛ nya’a
beri ye’ ighabi mbi bɔŋgɔb ɛni inù jim, imbè’ wɛ ye’ ɛtu
igwi ɛ bɛd mbàn Nwiè. I wɛ diirɛ bɛd bè fà’ ɛmbi ɛ
Nwiè ɛni i fɪŋ jim. I wɛ ghɛ ɛne imbè’ Nwiè wa’ inù
ribòŋ bɛd. ¹⁸ Ichi ni wɛ nya’a zɛ ŋgɛ’ ɛni Satàn nya’a
numbi ɛmɛd, i we tɛ wɛ bè wèèrɛ bɛd mbe ni Satàn ɛ
numbi m̃mɛd.

Yeso ɛ chɛ ɛ Mose

3 Mbi bɔŋgɔb zɛŋi ni Nwiè nya’a bè tɔŋɛ, mbè jɛngɪ
kɔndi ɛ Yeso ni tɛ ben ni mɛd yiɛ wɛd tom fɔri ɛtu
igwi ɛ bɛd mbàn Nwiè. ² Wɛ nya’a fà’ ɛni i fɪŋ jim ɛmbi
Nwiè we ni nya’a chɔ’ ɛmɛd. Wɛ nya’a fà’ ichi ni Mose
nya’a bè fà’ ɛni i fɪŋ jim iŋga nɛb Nwiè. ³ I mbiɛ nà’
iwumni ɛmbi Yeso chɛ ichi ni mbiɛ nà’ ɛmbi Mose,
àmei ichi ni mbiɛ bè nà’ iwumni ɛmbi wɛd we ni bɔm
nɛb chɛ ichi ni mbiɛ nà’ ɛmbi ɛ nɛb ze ni wɛ bɔmi. ⁴ Ziɛ
zɛŋ ni nɛb jim ɛ beri wɛd ni bɔmi, àyiɛ wɛd ni teki
ighijim yiɛ Nwiè. ⁵ Mose nya’a fà’ iŋga nɛb Nwiè ɛni i
fɪŋ jim. Wɛ nya’a ghɛ ɛne àmei ighabi wɛd ɛfà’i. I wɛ
nya’a ghà imbè’ inù mbe ni Nwiè biri ni ghà. ⁶ Kristo
wɛ fà’ ɛni i fɪŋ jim igwi ɛ nɛb Nwiè ighabi ɛ wan. Tɛ yiɛ
nɛb mɛd ɛwù ze ni tɛ yim a ibeni wɛ kàànɛ bè nuŋ ta
rikɔndi àmei igwi ighi mbe ni tiɛ goŋ igɔ wòmɛ.

Bɛd mbe ni chɛi mbi ben iŋgam Nwiè we ɛwɛn

⁷ ɛzwɪ ɛ Nwiè ɛ zɛ ghàè ni,
“Tèchòŋ, mbè mi niɛ zu gɛ Nwiè,
⁸ tɛ mbè tuuri ɛ tɛ fɪŋ,
ichi ni mbè m̃imbǎ’ rɛngwe nya’a ka ɛtu ghɛ ɛne
ɛni mbi nya’a kwa’ni m̃mɛd iŋga ibad rikwà’i.
⁹ Mbè m̃imbǎ’ rɛngwe nya’a kwà’nɛ ɛni iŋga ibad rik-
wà’i
ka à bè ye’i ni mbi nya’a zɛ inù mbe ni mɛ nya’a ghɛ
ɛni ighɛm iwu iwum kwè.

¹⁰ Mɛ nya’a sɛ itɛm ɛbo’ ighɛm bɛd we, ɛne ghà ni,
‘Fɪŋ tɛ m̃mɛd tiɛ kiɛ febɛ,
chɛi mbi kiri kyeri mbi m̃chì.’
¹¹ Mɛ nya’a sɛ itɛm kàn ghà ni,
‘Chɛi mbi biri nɔ nyi iŋga ɛsi ɛzwilɛ ze ni mɛ biri na’
ɛmbi m̃mɛd.’”

¹² Mbè we ɛwɛn, kyɛ bɔŋgɔb, imbè’ tɛ wɛd mɔ’ɔ rɛbo’
nɛn beri i fɪŋ ribòŋ ni chɛi zi ben ɛ Nwiè, ɛne ghɛ mbè
sàŋ Nwiè we ni ye’ ikɛ. ¹³ Àyiɛ mbè kɛrɛ ɛwɛn mbɛnɛ
mbɛnɛ ini jim, ichi ni mbiɛ kiri tɔŋɛ ɛni ze ni, “Tèchòŋ.”
Mbè ghɛ ɛne imbè’ tɛ ɛnù ribòŋ ɛ mɔ’ɔ ɛ tambɛ i ɛwɛn,
ɛne ghɛ tɛ fɪŋ tu. ¹⁴ Tɛ biri ye’ ɛni ɛnù ɛ mɔ’ mbi Kristo
ɛni tɛ yim ɛnù ze ni tɛ nya’a be beni wò pɛ ɛni inwɪ.

¹⁵ ɛ zi iŋga ɛŋwà’nɛ ɛ Nwiè ni,
“Tèchòŋ, mbè mi niɛ zu gɛ Nwiè,
tɛ mbè tuuri ɛ tɛ fɪŋ,
ichi ni mbè m̃imbǎ’ rɛngwe nya’a ka ɛtu ghɛ ɛne.”

¹⁶ À ki miwe ni nya'a zu ḡi Njwiè kiri ka ètu ə? Ka' à wa ki i b̄əd m̄j̄im mbe ni Mose nya'a niŋ mbi jw̄i ri ə Ij̄ipt ə? ¹⁷ À ki əb̄o' miwe ni Njwiè nya'a sə itəm ighəm iwu iwum kwè ə? Ka' à wa ki i əb̄o' b̄əd mbe ni nya'a ghi in̄u rib̄òŋ, əne ḡu kwiri iŋga ibad rikwà'i ə? ¹⁸ À ki əmbi miwe ni Njwiè nya'a kan ni ch̄ai mbi biri n̄o nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze ni w̄i biri n̄à' əmbi m̄im̄əd ə? Ka' à wa ki i əm-bi ə b̄əd mbe ni ch̄ai mbi nya'a zuuni əm̄əd ə? ¹⁹ Əne t̄i fə zə ni ch̄ai əni t̄i mbi nya'a nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze im-b̄ə' ighəm ni ch̄ai mbi nya'a beni.

Əzw̄iir̄i ze ni Njwiè nya'a ka' əmbi mbi b̄əd

4 Ən̄u ze ni Njwiè nya'a ka'i ə kiri təm. W̄i nya'a kà' ni b̄əd biri nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze ni w̄i biri n̄a' əmbi m̄im̄əd. Əne t̄i we əwa imb̄ə' t̄i w̄əd m̄o'c' rəb̄o' n̄ən nim i əpan ni nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze. ² Ik̄ən ch̄òm nya'a ye'e i na ich̄i ni w̄i nya'a b̄ə ye'e əmbi ə b̄əd mbe ni nya'a ghi in̄u rib̄òŋ iŋga ibad rikwà'i. Mbi nya'a zu ik̄ən we àyiə ch̄ai w̄i nya'a weeri m̄im̄əd, imb̄ə' ighəm ni mbi nya'a zu àyiə ch̄ai mbi nya'a beni. ³ Àmei mba mbe ni fə beni biri nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze. Njwiè nya'a ghà imb̄ə' b̄əd mbe ni ch̄ai mbi nya'a ben ni,

"Mə nya'a sə itəm əne kàn ni,

'Ch̄ai mbi biri n̄o nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze ni mə biri n̄a' əmbi m̄im̄əd."

W̄i nya'a ghà əne, ka à be ye'i ni əf̄à' əm̄əd ə nya'a fə m̄i i əni w̄i nya'a teki isig. ⁴ W̄i nya'a ghà əsi ə m̄o'c' iŋga Əŋwà'n̄i ə Njwiè imb̄ə' əni ze ni pe əni mbi sambe ni, "Njwiè nya'a m̄ààn̄i mbi f̄f̄à'i j̄im, əne zw̄iir̄i əni ze ni pe əni mbi sambe." ⁵ W̄i nya'a b̄ə yi ghà iŋga əsi əŋwà'n̄i ze ni, "Ch̄ai mbi biri n̄o nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze ni mə biri n̄a' əmbi m̄im̄əd." ⁶ B̄əd m̄o'c' biri nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze. Ch̄ai mbe ni nya'a be zu ik̄ən ch̄òm nya'a nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze imb̄ə' r̄izuə. ⁷ Njwiè nya'a yi n̄uŋ əni ə m̄o'c' ni mbiə t̄oŋ əni "T̄əch̄òŋ". Ighəm iwu n̄o'c' niə fə che ri əni b̄əd mbe nya'a ghi r̄izuə, w̄i nya'a che əŋjim ə w̄əd ik̄ən D̄əvid ghà iŋgam we ni w̄i nya'a be ghà. Iŋgam we yi ni,

"T̄əch̄òŋ, mbə mi niə zu ḡi Njwiè, t̄i mb̄ə tuuri ə t̄ə fiŋ."

⁸ À ki ni J̄osuə nya'a cha m̄im̄əd iŋga əsi əzw̄iir̄i ze, nji ch̄ai Njwiè nya'a wiri yi ghà imb̄ə' əni ə ch̄erə. ⁹ Əne əni əzw̄iir̄i ə z̄iə kiri i əmbi ə b̄əd Njwiè. ¹⁰ W̄əd m̄o'c' mi fə ni nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze ni Njwiè ka'i, nji w̄i biri bi zw̄iir̄i t̄i əni mbi f̄f̄à'i àmei ich̄i ni Njwiè nya'a bə zw̄iir̄i t̄i əni mbi. ¹¹ Əne t̄i kywi ənywi nyi iŋga əsi əzw̄iir̄i ze. T̄i w̄əd m̄o'c' sam i, ich̄i ni m̄j̄u nya'a ghi r̄izuə sam.

¹² Iŋgam Njwiè wi ik̄à. I wiə b̄ə gh̄i ən̄u ze ni Njwiè k̄əbi. Wi t̄o ch̄ə ibi iba j̄im. I wiə zum ə w̄əd w̄ə p̄ə əsi ze ni it̄ən̄i mbi əzw̄i ghabrə. I wiə b̄ə w̄ə p̄ə əsi ze ni ti-naani inyod mbi r̄if̄om ghabrə. I wiə sa'ə tik̄ondi b̄əd b̄ə sa' in̄u mbe ni fiŋ t̄i m̄im̄əd ə k̄əb̄ə. ¹³ Ch̄ai əghi ə m̄o'c' rəb̄o' mbe ni Njwiè teki ni t̄i z̄iə n̄əmbi ri əni əghə əm̄əd. Ighijim mbi əsan̄ if̄ə m̄əd we ni t̄i biri gha in̄u j̄im mbe ni t̄i fə ghi i b̄o.

Yeso ə ch̄ə ətu igwi ə b̄əd mbàn Njwiè

¹⁴ T̄i beri ətu igwi ə b̄əd mbàn Njwiè ni dabə. M̄əd yiə Yeso Wan Njwiè we ni nya'a w̄ə ikaŋ. Əne t̄i yim ən̄u ze ni t̄i beni z̄iə kaanə. ¹⁵ Ch̄ai t̄i beri ətu igwi ə b̄əd mbàn Njwiè ni ch̄ai əni t̄i w̄i k̄ən imb̄ə' ich̄i ni t̄i b̄ori. T̄i beri ye' we ni mbi nya'a numbi əm̄əd əni m̄in̄ənj̄i j̄im ich̄i ni mbiə b̄ə numbi əwa, àyiə ch̄ai w̄i nya'a gh̄i ən̄u rib̄òŋ. ¹⁶ Əne t̄i niŋ fiŋ ni k̄ă t̄indi iban ətən if̄on ə Njwiè we niə gh̄i ich̄òm, imb̄ə' m̄əd we t̄i w̄i d̄iir̄i əwa b̄ə gh̄i ich̄òm əni ə na əni ə nyum̄ə we ni t̄i k̄əb̄ əw̄èr̄i.

5 I mbiə ch̄o' itu j̄im igwi ə b̄əd mbàn Njwiè r̄əka' b̄əd m̄əd. I mbiə ch̄o'ə m̄im̄əd ni mbi fa' əmbi ə Njwiè d̄ə ətu b̄əd mbe. I wiə n̄à' ich̄əmni b̄ə n̄à' ighi əf̄à' əmbi ə Njwiè igwi in̄u rib̄òŋ m̄im̄əd. ² I wiə nye'ə gh̄i in̄u əni əb̄o'rəb̄o'c' əni ə b̄əd mbe niə f̄àn in̄u. I wiə gh̄i əne imb̄ə' ighəm ni ch̄ai mbi kyeri in̄u mbe ni mbiə gh̄iə. Ich̄i ni mbi b̄o'c' yiə b̄ə ich̄i ni m̄əd z̄iə b̄ə b̄o'c' əni m̄in̄ənj̄i j̄i n̄o'c'. ³ Ich̄i ni z̄iə ye' əne, w̄i beri n̄a' ighi əf̄à' imb̄ə' mbi in̄u rib̄òŋ b̄ə n̄à' imb̄ə' mbi b̄əd ch̄erə. ⁴ Ch̄ai w̄əd m̄o'c' ni t̄i w̄i ye' ətu igwi ə b̄əd mbàn Njwiè imb̄ə' ich̄i ni w̄i gha' iwumni we. Àmei Njwiè beri ch̄o' əm̄əd ich̄i ni w̄i nya'a ch̄o' ə Er̄on.

⁵ Əndəŋ əndəŋ, ka'i Kristo z̄iə nya'a k̄əb̄ iwumni we ni ye' ətu igwi ə b̄əd mbàn Njwiè, àyiə Njwiè nya'a ghà i b̄o ni,

"Àw̄o yi mi Wan, t̄əch̄òŋ mə fə si e Mb̄ă'."

⁶ W̄i nya'a b̄ə yi ghà iŋga əsi əŋwà'n̄i ə ch̄erə ni, "Àw̄o yiə w̄əd mbàn Njwiè koŋ, əni iwan̄ M̄èlkizedèk." †

⁷ Əni Yeso nya'a igwi ə si, i wiə nya'ə k̄òŋḡi ə Njwiè b̄ə n̄o'c' in̄u ri əmbi ə Njwiè we ni t̄i w̄i nya'a fe əm̄əd t̄i əm-bi ivi. I wiə nya'ə k̄òŋḡi əne mbi əwob ə ka ka f̄ori mbi m̄isi əghə. Njwiè nya'a zu ək̄òŋḡi əm̄əd imb̄ə' ighəm ni w̄i nya'a swi i inyod wumni ə Njwiè. ⁸ Ka' w̄i b̄ə ye'i Wan Njwiè, w̄i nya'a kwembi ən̄u ni zuuni ə Njwiè ich̄i ni w̄i nya'a zə ŋgə'. ⁹ Əni Njwiè nya'a fə gh̄i w̄i b̄òŋ m̄ààn̄i, w̄i nya'a b̄əŋ siə gh̄iə ni b̄əd mijim mbe niə zuuni əm̄əd jw̄i r̄əŋgə' koŋ. ¹⁰ Əne Njwiè nya'a ch̄o' əm̄əd ni w̄i ye' ətu igwi ə b̄əd mbàn əni iwan̄ M̄èlkizedèk.

T̄i mb̄ə ben əwən ni ə ibeni b̄o'c'

¹¹ T̄i beri in̄u n̄o'c' ni ghà imb̄ə' ən̄u z̄i, àyiə z̄iə k̄àn se ni to'ri i n̄ən, imb̄ə' ighəm ni ch̄ai mb̄əə k̄iə z̄àmb̄iə ky-eri in̄u mbe ni mbi chwi i n̄ən. ¹² T̄in̄in̄ nji mbə mbiə siə chwi in̄u, àyiə mbə mbiə wiriə k̄əb̄ə ni w̄əd m̄o'c' yi chwi in̄u ritu mbe ni mb̄ə nya'a be kwembi imb̄ə' iŋgam Njwiè. Mbə kiri k̄əb̄ ye' ibən, ka'i ighijig ni kaani. ¹³ W̄əd we niə n̄yoc̄ àmei ibən yiə wan b̄o'c'. Ch̄ai w̄i kiri kyeri in̄u mbe ni ye' iŋga iŋgam Njwiè imb̄ə' in̄u ni ku'ni. ¹⁴ Ighijig ni kaani yi əmbi ə b̄əd kyeri mbe ni fə kwembi in̄u m̄əd əne kyeri ikwepi rəb̄o' in̄u ch̄òm mbi in̄u rib̄òŋ.

6 T̄i san̄ in̄u mbe ni t̄i nya'a be kwembi imb̄ə' ə Kristo, əne w̄ə imbi kwembi mbe ni fə kaani. T̄i ri wiri

† M̄èlkizedèk yiə nya'a if̄on ə Salēm. W̄i yiə nya'ə b̄ə ə w̄əd mbàn Njwiè. I wiə nya'ə f̄à' əni ə nyum̄ə Abrahām.

gha a inû ritu mbe ni b̄êd berj t̄ə f̄iŋ t̄i ʔni inû mbe niə zwiir̄iə b̄êd mbi ni b̄êd nuŋ f̄iŋ igun ə N̄wiə. ² T̄i r̄i wiri gha a imb̄ə' ʔn̄u ni niŋ minib, imb̄ə' ʔn̄u ni zab ib̄c igwi ə b̄êd, imb̄ə' ʔn̄u ni b̄êd bir̄i zwemə f̄r̄i imb̄ə' ʔn̄u ni N̄wiə bir̄i sob misa'i koŋ. ³ N̄wiə mi beni, t̄i bir̄i saŋ inû mb̄d wo imb̄i.

⁴ Ziə k̄aŋ seə ni wiri ghi ni b̄êd b̄eŋ t̄ə f̄iŋ b̄end̄i w̄o əmbi ə N̄wiə əw̄u ze ni mbi kwe' zə izer̄i zeri N̄wiə, kwe' zwe'ri ighi rikaŋ mbe ni w̄i ne' əwa əŋgu, Əzw̄i ə Zeri ə nyi iŋga m̄im̄əd, ⁵ mbi b̄ə kwe' zwe'ri ich̄i ni iŋgam N̄wiə b̄cŋi b̄ə zə inû yiiri mbe ni bir̄i jw̄i ʔni nyum̄ə we niə wo ye'e. ⁶ Mbi mi fə ton ə N̄wiə, n̄ji ziə k̄aŋ seə ni wiri ghi ni mbi berj t̄ə f̄iŋ, imb̄ə' igh̄əm ni i mbiə wir̄iə k̄omb̄i ə Wan N̄wiə əzed ə ba'ni b̄ə n̄ə' t̄ən̄id ət̄u i b̄c əsaŋ əsaŋ.

⁷ N̄wiə bir̄i zi əbc̄r̄əb̄c̄d igun ə si ze ni mb̄əŋ chubi, zi gh̄i ighi kwi, b̄êd mbe ni mbi kon ighi mbe imb̄ə' m̄im̄əd b̄ə jig. ⁸ Ch̄ai si ze ni ʔj̄əŋ̄i mbi ifu kwi igun weeri ʔn̄u ə m̄w̄c. N̄wiə we t̄i w̄i f̄i si ze. Mbi bir̄i si n̄wiə t̄n̄ ʔni iw̄id.

⁹ B̄cŋc̄b̄ ni t̄i gha'i kw̄ə' riŋgə', ka t̄i ye'ə gh̄a a ʔne, t̄i k̄aŋ kyeri ʔni r̄asi' imb̄ə' əw̄ən ni mb̄ə ber̄i ighi ni b̄cŋi ch̄e, ni ye' ighi mbe ni bir̄i ghi mb̄ə jw̄i r̄əŋgə'. ¹⁰ N̄wiə wiə gh̄i àmei inû ni ku'ni. Ka' m̄əd bir̄i neb i inû mbe ni mb̄ə fə gh̄i. Ka' m̄əd bir̄i bi neb i igh̄a'i we ni mbiə chwi i b̄c ʔni mb̄ə nya'ə weeri b̄êd m̄əd b̄ə kiri w̄o imb̄i w̄èr̄iə. ¹¹ T̄i wiə k̄əb̄ə ni w̄əd m̄w̄c r̄əb̄c' n̄ən wo imb̄i àmei ʔne, f̄a' ʔni i f̄iŋ jim w̄o p̄ə ʔni inw̄i, imb̄ə' mb̄ə ber̄i ighi mbe ni mb̄ə nuŋ t̄ə rik̄ndi i w̄òm. ¹² Ch̄ai t̄i k̄əb̄ ni mb̄ə ghi igwed. Mb̄ə ghi ye' inû mbe ni b̄êd mbe ni ʔnjim ibeni f̄r̄i ʔnjim iyim f̄iŋ nya'ə gh̄iə. Mbi nya'ə gh̄i ʔne imb̄ə' jig ighi mbe ni N̄wiə nya'ə ka'i.

Ən̄u ze ni N̄wiə ka'i ə t̄əm

¹³ ʔni N̄wiə nya'ə ka' ə Abr̄ah̄am, w̄i nya'ə k̄an ziə ziə ni t̄ə bir̄i ghi ʔn̄u ze ni t̄ə ka'i. W̄i nya'ə gh̄i ʔne imb̄ə' igh̄əm ni ch̄ai w̄i nya'ə ber̄i w̄əd m̄w̄c ni ch̄e əm̄əd.

¹⁴ W̄i nya'ə k̄ə' ʔne gh̄a ni, "M̄ə bir̄i kaŋ zi əbc̄r̄əb̄c̄d igwi ne b̄ə gh̄i ni b̄cŋ t̄i ʔni ə əgh̄aŋ san." ¹⁵ Abr̄ah̄am nya'ə yim f̄iŋ b̄ə w̄òm, ʔne w̄i nya'ə ber̄i əgh̄i ze ni N̄wiə nya'ə ka' i b̄c. ¹⁶ ʔni b̄êd ə k̄an̄ə, i mbiə k̄an ʔni ikum w̄əd we ni che m̄im̄əd. ʔni mbi k̄an ʔne, ʔn̄u ə t̄aŋ ə m̄w̄c ze ni mbi ber̄i ə bir̄i mi i. ¹⁷ ʔni N̄wiə nya'ə k̄əb̄ gh̄i ziə zeri ʔmbi ə b̄êd mbe ni w̄i nya'ə ka' m̄im̄əd ni ch̄ai t̄ə bir̄i n̄c kwepi ʔn̄u ze ni t̄ə nya'ə fə nuŋi, w̄i nya'ə niŋ i ikum k̄an əŋgu. ¹⁸ In̄u ni ch̄ai ʔni t̄i mbi kwepi mbi ibe ni ch̄ai N̄wiə bir̄i n̄c gha m̄ighab̄ imb̄ə' mbiw̄ən. ʔne mb̄ə mbe ni fə nori wo n̄əmb̄i ət̄on m̄əd mbe t̄i r̄i yim f̄iŋ imb̄ə' ber̄i ʔn̄u ze ni t̄i ʔn̄u n̄ŋ rik̄ndi w̄òm. ¹⁹ ʔn̄u z̄i ni t̄i w̄òmə ȳi əgh̄i ze ni a ʔt̄ən̄i t̄əm igun k̄ān̄i ni ch̄ai ʔni t̄i əgh̄i ə m̄w̄c ch̄i'. Ziə bir̄i gh̄i ni t̄i wo ʔsi iwum̄ni ze ni ye' ʔnjim ngyw̄i ze ni mbi tam iŋga mb̄ən N̄wiə, ²⁰ ni ye' ʔsi ze ni Yeso nya'ə nyi iŋga imb̄ə' əwa. M̄əd fə si ət̄u igwi ə b̄êd mb̄ən N̄wiə koŋ ʔni iwan̄ M̄èlkized̄ək.

M̄èlkized̄ək ni nya'ə w̄əd mb̄ən N̄wiə,

⁷ M̄èlkized̄ək w̄i ȳiə nya'ə if̄ŋn̄ ə Sal̄əm. W̄i ȳiə nya'ə b̄ə ə w̄əd mb̄ən ʔch̄e-isig N̄wiə. W̄i nya'ə b̄òmni mbi Abr̄ah̄am ʔni Abr̄ah̄am nya'ə b̄end̄i r̄i ʔni ibid we ni w̄i nya'ə baŋ m̄if̄ŋn̄ m̄ikw̄e. ʔni mbi nya'ə bomni ʔne, M̄èlkized̄ək nya'ə z̄i əbc̄r̄əb̄c̄d igun ə Abr̄ah̄am. ² Abr̄ah̄am nya'ə gh̄əp̄i ighi mbe ni w̄i nya'ə ye'e r̄i ə bid mbi mbiw̄ən isi wum, n̄ə' ʔsi ə fib̄i i b̄c. ʔton ritu ʔni ə M̄èlkized̄ək ȳi ni, "If̄ŋn̄ ni in̄u m̄əd ku'ni." W̄i ȳiə nya'ə b̄ə if̄ŋn̄ ə Sal̄əm, ʔne ʔton ə ch̄erə ʔni ikum we ȳi ni, "If̄ŋn̄ niə gh̄i ni b̄êd chub ʔni əbc̄r̄əb̄c̄d." ³ Ch̄ai mbi ŋwa'ni imb̄ə' mb̄ə' m̄əd, imb̄ə' iŋḡc̄b̄ m̄əd k̄i imb̄ə' in̄əbi m̄əd. Ch̄ai mbi ŋwa'ni imb̄ə' ich̄i ni mbi nya'ə gywi əm̄əd k̄i imb̄ə' ich̄i ni w̄i nya'ə kwi, àȳiə ich̄i ni w̄i nya'ə igh̄abi ə Wan N̄wiə, w̄i ȳiə w̄əd mb̄ən N̄wiə koŋ.

⁴ Mb̄ə zə ich̄i ni M̄èlkized̄ək nya'ə dab̄ə! Abr̄ah̄am a mb̄ə' in̄əbi m̄īz̄re nya'ə n̄ə' ʔsi ə fib̄i r̄əb̄c' isi wum t̄i ʔni ighi mbe ni w̄i nya'ə niŋ r̄i ə bid i b̄c. ⁵ B̄êd t̄i ʔni əgh̄aŋ ə Levi ni ye' b̄êd mb̄ən N̄wiə ber̄i ik̄ə m̄w̄c iŋga tik̄ə r̄i Mose ni gha ni mbi niŋ ʔsi ə fib̄i iŋga mbi wum t̄i ʔmbi ə b̄êd, ʔne ȳi r̄i ʔmbi ə b̄cŋc̄b̄ m̄im̄əd, ka à be ye'i ni mbi ȳiə b̄ə ə b̄cŋ t̄i ʔni əgh̄aŋ ə Abr̄ah̄am. ⁶ Ka' M̄èlkized̄ək ȳiə nya'ə i r̄iŋga in̄əbi Levi, àȳiə w̄i nya'ə niŋ ʔsi ə fib̄i iŋga mbi wum r̄i ʔmbi Abr̄ah̄am. W̄i nya'ə niŋ ʔne z̄i əbc̄r̄əb̄c̄d igwi m̄əd we ni N̄wiə nya'ə ka' ʔn̄u ze i b̄c. ⁷ Ziə zeri ni w̄əd we niə n̄ə' əbc̄r̄əb̄c̄d ə ch̄e we niə niŋə. ⁸ I wo ʔni ə b̄êd mb̄ən N̄wiə, à ȳiə b̄êd niə kw̄iə ə niŋ ʔsi ə fib̄i iŋga mbi wum. I wo ʔni ə M̄èlkized̄ək, mbi ŋw̄ə'n̄i ni à ȳiə w̄əd ni kiri ik̄ə nya'ə niŋi. ⁹ W̄əd we t̄i w̄i be gh̄a ni Levi ziə, ni nya'ə niŋ ʔsi ə fib̄i iŋga mbi wum, nya'ə b̄ə n̄ə' ʔsi ə fib̄i iŋga mbi wum ʔnjim ə Abr̄ah̄am, ¹⁰ imb̄ə' igh̄əm ni ʔni M̄èlkized̄ək nya'ə bomni mbi Abr̄ah̄am, Levi wiə nya'ə kiri i iŋga mich̄er̄j Abr̄ah̄am ni nya'ə mb̄ə' m̄əd r̄əŋwe.

¹¹ À ȳi ʔnjim b̄êd mb̄ən ni rik̄ə nya'ə ye'e. ʔne à mi ye' ni ʔf̄ā'i b̄êd mb̄ən mbe ni nya'ə r̄iŋga in̄əbi Levi nya'ə b̄cŋi m̄ān̄i, n̄ji ʔton ni mbi bir̄i wiri k̄əb̄ w̄əd mb̄ən ch̄erə t̄i ʔni iwan̄ M̄èlkized̄ək, ni ka'i t̄i ʔni iwan̄ Er̄on, ki ni ye' ə? ¹² À ȳi imb̄ə' igh̄əm ni mbi mi kwepi iwan̄ b̄êd mb̄ən N̄wiə, tik̄ə r̄i b̄ə kwep̄ə. ¹³ W̄əd w̄i ni mbiə gh̄a in̄u mb̄d imb̄ə' əm̄əd ȳi r̄iŋga in̄əbi ch̄erə. Ch̄ai w̄əd m̄w̄c iŋga in̄əbi we kwe' f̄ā' igh̄abi w̄əd mb̄ən N̄wiə. ¹⁴ Ziə zeri ni a ʔn̄uŋ̄isig ȳiə nya'ə r̄iŋga in̄əbi Jud̄a. Ch̄ai Mose nya'ə gha ʔn̄u ə m̄w̄c imb̄ə' b̄êd mb̄ən N̄wiə d̄e in̄əbi we.

Kristo ȳi igh̄abi ə M̄èlkized̄ək

¹⁵ ʔn̄u ze ni t̄i gha ə jw̄i zeri ni w̄əd mb̄ən N̄wiə ch̄erə fə jw̄i, ni ye' igh̄abi ə M̄èlkized̄ək. ¹⁶ M̄əd ȳiə w̄əd mb̄ən N̄wiə, ka' i imb̄ə' ich̄i ni tik̄ə in̄əbi chwi ʔne. M̄əd ȳiə w̄əd mb̄ən N̄wiə ʔnjim ika we ni ye' ʔni ʔt̄ən̄i we ni ch̄ai ʔni t̄i əgh̄i ə m̄w̄c nimni. ¹⁷ Mbi nya'ə ŋw̄ə'n̄i imb̄ə' əm̄əd ni, "Àw̄d ȳiə w̄əd mb̄ən N̄wiə koŋ, ʔni iwan̄ M̄èlkized̄ək."

18 Mbi nya'a tindi ikə r̄itu we iban imbə' ighəm ni w̄i nya'a b̄or̄i f̄or̄i imbə' ighəm ni ch̄ai w̄i nya'a weer̄iə b̄əd. 19 Ch̄ai ikə nya'a gh̄i ni ən̄u ə m̄w̄' ə b̄oŋ m̄ààn̄. Əne in̄u mbe ni t̄i nuŋ f̄iŋ igun t̄in̄in ə b̄oŋ ch̄è mbe ni t̄i nya'a be n̄uŋ f̄iŋ igun. T̄i w̄iə che ən̄jim in̄u mbe tindi iban ə N̄wiə.

20 N̄wiə nya'a k̄àn ən̄i w̄i nya'a n̄uŋ əm̄əd ən̄i i w̄əd mb̄àn. Ch̄ai w̄i nya'a k̄àn ən̄i w̄i nya'a n̄uŋə b̄əd mb̄àn cher̄ə. 21 N̄wiə nya'a k̄àn, n̄uŋ w̄əd mb̄àn w̄' gh̄a i b̄o ni, "Ən̄uŋ̄isig ə f̄ə k̄àn,

ch̄ai w̄i bir̄i wir̄i kwep̄i i f̄iŋ,
'Aw̄' ȳiə w̄əd mb̄àn N̄wiə koŋ."

22 Ich̄i ni N̄wiə nya'a k̄àn əne, Yeso f̄ə gh̄i ni t̄i ber̄i fiso fe ni b̄oŋj̄ ch̄è.

23 B̄əd mb̄àn N̄wiə r̄itu nya'a n̄w' imbə' ighəm ni ch̄ai iv̄i nya'a saŋ ni mbi w̄' imb̄i mbi əf̄ā'ī, 24 əȳiə m̄əd ə yim ə əf̄ā'ī w̄əd mb̄àn N̄wiə koŋ, imbə' ighəm ni m̄əd z̄iə ə b̄è ten i koŋ. 25 Əne m̄əd ə ber̄i ika ən̄i m̄nȳum̄ə jim ni ch̄i b̄əd mbe ni che ən̄jim m̄əd tindi iban ə N̄wiə r̄əŋḡ', imbə' ighəm ni m̄əd w̄i i ik̄a koŋ imbə' k̄oŋḡi ə N̄wiə igw̄i m̄im̄əd.

26 Ikwi ətu igw̄i ə b̄əd mb̄àn N̄wiə w̄' f̄ə k̄àn k̄u' i na. M̄əd ə zeŋ. Ch̄ai igu ən̄u igw̄i m̄əd. Ch̄ai ib̄ə igw̄i m̄əd. Ch̄ai m̄əd əb̄w' b̄əd mbe niə gh̄i in̄u rib̄oŋ. Mbi nya'a f̄ə b̄è n̄' əm̄əd ikaŋ. 27 Ch̄ai w̄i ber̄i əton, ighabi itu cher̄ə igw̄i ə b̄əd mb̄àn N̄wiə, ni na' ighi əf̄ā' in̄i jim, r̄itu igw̄i mbi in̄u rib̄oŋ, beeni mbi b̄əd cher̄ə. W̄i nya'a f̄ə gh̄i əne f̄ən ighəm m̄w'. Əne ȳi ən̄i w̄i nya'a na' i inyod ən̄i əgh̄i əf̄ā. 28 Tik̄ə ri Mose nya'a chw̄iə ni mbi ch̄w' b̄əd ni t̄i mbi nya'a ḡu ən̄u ən̄i itu igw̄i ə b̄əd mb̄àn N̄wiə, əȳiə iŋgam we ni N̄wiə nya'a ka'a k̄àn, ni nya'a si beeni r̄ən-jim tik̄ə te, nya'a ch̄w' Wan ni N̄wiə f̄ə gh̄i w̄i zeŋ m̄ààn̄i koŋ.

Yeso ȳi ətu igw̄i ə b̄əd mb̄àn N̄wiə

8 Ən̄u ə kyep̄ ni ye' iŋga ən̄u z̄' ȳi ni, t̄i ber̄i ətu igw̄i ə b̄əd mb̄àn N̄wiə ni ye' ighabi w̄' ni t̄i gha imbə' əm̄əd. I w̄i ikaŋ əb̄ə əb̄w' ə jiḡ ət̄ən if̄ōn ə N̄wiə əch̄è-isig. 2 I w̄iə f̄ā' iŋga əsi iwum̄ni ni ye' iŋweni r̄əsi' we ni Ən̄uŋ̄isig z̄iə kor̄i, ni ka' i b̄əd m̄is̄oŋj̄ich̄u kor̄i.

3 I mbiə ch̄w' ətu igw̄i ə b̄əd mb̄àn N̄wiə jim ni mbi na' ich̄əmni b̄è n̄' ighi əf̄ā əmbi ə N̄wiə. Əne z̄iə ku' ni w̄əd mb̄àn w̄' b̄ə ber̄i əgh̄i ni n̄'. 4 À ki ni m̄əd ə k̄ə' igw̄i ə si, n̄ji ka m̄əd ȳi i w̄əd mb̄àn N̄wiə, imbə' ighəm ni b̄əd mb̄àn N̄wiə mbi əŋgu niə n̄' ich̄əmni ich̄i ni tik̄ə ri Mose chw̄iə. 5 In̄u mbe ni m̄im̄əd ə gh̄i iŋga əsi iwum̄ni ȳi əmig b̄è f̄or̄i əziŋ t̄i ən̄i mbe ni ye' ikaŋ. Əni Mose nya'a k̄əb kod iŋweni we, N̄wiə nya'a pati əm̄əd ni, "Z̄ə ni à tek̄i igh̄ijim ich̄i ni m̄ə nya'a chw̄i i ne ikaŋ iwum̄." 6 Əȳiə t̄in̄in əf̄ā'ī ze ni N̄wiə na' əmbi Yeso ə ch̄è əzi m̄im̄əd, àmei ich̄i ni fiso fe ni m̄əd ye'e mbi fiw̄ən b̄ə ch̄è fiso ə nun, imbə' ighəm ni fiso fe ə ber̄i in̄u ni b̄oŋ ch̄è mbe ni ye' iŋga fiso ənun.

7 À ki ni ch̄ai ən̄u ə m̄w' ə nya'a b̄ə iŋga fiso r̄itu fe, n̄ji ch̄ai əton ən̄i fiso fe ni beeni. 8 Əȳiə N̄wiə nya'a z̄ə ib̄ə əka' mbi b̄əd, əne w̄i nya'a gha ni, "Ən̄uŋ̄isig ə gh̄a ni, in̄i bir̄i ye'e,

ni m̄ə bir̄i san fiso fi mbi ə b̄əd m̄iZre f̄or̄i mbi m̄ijud̄a.

9 Ka' fiso f̄i ȳi i ighabi fe ni m̄ə nya'a san mbi m̄im̄b̄' m̄im̄əd r̄əŋwe

ən̄i ze ni m̄ə nya'a niŋ m̄im̄əd ən̄i m̄i əb̄w, ch̄è ri ə Ij̄ipt. Ch̄ai mbi nya'a wir̄iə n̄uŋ fiso fe ni m̄ə nya'a sani mbi m̄im̄əd,

əne ch̄ai m̄ə nya'a wir̄i z̄i ətu ən̄i in̄u mbe ni mbi nya'a gh̄iə.

10 Ən̄uŋ̄isig ə gh̄a ni, fiso fe ni m̄ə bir̄i san mbi m̄iZre ȳi ni:

ən̄i in̄i mbe f̄ə che i,
m̄ə bir̄i z̄i tum rik̄ə iŋga itu m̄im̄əd,
b̄è ŋw̄ā'n̄i iŋga f̄iŋ t̄i m̄im̄əd.
M̄ə bir̄i ye' N̄wiə m̄im̄əd,
m̄im̄əd b̄ə ye' mbi b̄əd.

11 Ch̄ai w̄əd ni bir̄i chw̄i ən̄u əmbi wi aŋḡob, k̄i b̄è gh̄a əmbi wi aŋḡob ni, 'Kyeri Ən̄uŋ̄isig,'

imbə' ighəm ni m̄im̄əd mijim bir̄i kyeri əmi, k̄o ri ən̄i wi kwa w̄' p̄è ən̄i wi kyep̄.

12 M̄ə bir̄i wa' in̄u rib̄oŋ m̄im̄əd.

Ch̄ai m̄ə bir̄i wir̄i k̄ondi t̄iguri-in̄u m̄im̄əd."

13 Ich̄i ni w̄i nya'a gh̄a imbə' fiso fi ə chw̄iə ni nȳum̄ə fiso ənun f̄ə ch̄è i. Əgh̄i ze niə siə n̄un̄ə, ni nȳum̄ə m̄əd f̄ə che i, ə bir̄i zamb̄i nim.

Ich̄i ni mbiə wum̄ni ə N̄wiə igw̄i ə si b̄ə wum̄ni ikaŋ

9 Fiso r̄itu nya'a ber̄i tik̄ə ni nya'a chw̄i ich̄i ni mbiə wum̄ni ə N̄wiə. Fi nya'a b̄ə chw̄i əsi ni mbiə wum̄ni əm̄əd igw̄i ə si. 2 Mbi nya'a kod iŋweni sobri ən̄i ə ngy-w̄', əne gh̄i itu be. I mbiə nya'a t̄oŋ ətu ze niə n̄əŋ isig ən̄i əsi ə Zeŋj̄. I mbiə nya'a n̄uŋ igh̄i mbe ni mbiə te ənam igun b̄è n̄uŋ ə tebr̄ə f̄or̄i ŋḡəŋ ze ni mbi nuŋ əmbi ə N̄wiə iŋga ətu ze. 3 I mbiə nya'a t̄oŋ ətu ə nəb ze riŋga ən̄i əsi ni Zeŋj̄ M̄ààn̄. 4 Ikwi ij̄əŋ əf̄ā'ar̄i ni mbi nya'a t̄oŋ ə inep̄ igun w̄iə nya'a iŋga ətu ə nəb ze. Mbi nya'a tek̄i ikwi ij̄əŋ we ən̄i ḡol. Tik̄ub ə fiso ni mbi nya'a z' ika jim ən̄i ə ḡol z̄iə nya'a b̄ə iŋga ətu ə nəb ze. Fiky-iŋ ni mbi nya'a tek̄i ən̄i ə ḡol z̄i ə man̄ə iŋga mbi mb̄əŋ Er̄on ni nya'a ch̄ə'ə f̄ə nya'a b̄ə iŋga ətu ə nəb ze. Ibar̄i əti mbe ibe ni mbi nya'a ŋwa'ni tik̄ə igun nya'a b̄ə iŋga ətu ə nəb ze. 5 M̄icher̄ub̄ ni nya'a chw̄iə ni N̄wiə w̄i əsi ze, mbiə nya'a igun əkubri ə tik̄ub ə fiso ze. I mbiə nya'a t̄oŋ əsi ze ni tik̄ub ə fiso ze ə nya'a əŋgu ni à ȳi əsi ni N̄wiə ə wa' in̄u rib̄oŋ b̄əd. Ka' t̄i bir̄i gh̄a a imbə' in̄u mb̄' jim t̄in̄in izwenj̄i zwenj̄i.

6 Əni mbi f̄ə tek̄i igh̄ijim ich̄i w̄', b̄əd mb̄àn N̄wiə mbiə nya'a w̄' nyi iŋga ətu ə nəb ze niə n̄əŋ isig ighəm jim imbə' f̄ā' mb̄ə f̄ā'ī. 7 Àmei ətu igw̄i ə b̄əd mb̄àn N̄wiə ə nyi iŋga ətu ə nəb ze riŋga. I w̄iə gh̄i əne àmei ighəm m̄w' iŋga əghəm əwu. W̄i mi k̄əb nyi, w̄i bir̄i niŋ ənəm ni w̄i bir̄i ch̄əmni imbə' e ətu f̄or̄i imbə' in̄u rib̄oŋ mbe ni b̄əd ə gh̄iə ni ch̄ai mbi kyep̄. 8 Ich̄i ni z̄iə ye' ich̄i w̄', Əzw̄' ə Zeŋj̄ ə z̄iə chw̄iə ni ch̄ai mbi kiri fi' in̄ənj̄i ni wo iŋga əsi iwum̄ni ni ətu ə nəb ze niə n̄əŋ isig ə kiri əŋgu. 9 Əz̄' ȳi ənweeni niə chw̄i in̄u imbə' nȳum̄ə w̄'. Əne ȳi ni ch̄ai ich̄əmni mbi igh̄i əf̄ā mbe t̄i mbi zeŋj̄ni f̄iŋ w̄əd

we niə wumni ə Njwiə. ¹⁰ Ighi mbɔ̃ ə beri inû ni ghi àmei mbi ighijig, mbi mino' fɔri mbi tikwiri inənjɛ ni bəd ə zeŋni inyod. Tɔ̃ yi rikə te niə ghɛ̃ ni bəd zeŋ ri əsaŋ. Ti biri ye' əŋgu pə əni Njwiə kwepi ighijim.

¹¹ Kristo nya'a ye'e ighabi ətu igwi ə bəd mbàn Njwiə əni ighi chòm mbe ni fə si əgha. † Iŋweni we ni məd ə fà' iŋga ə bəŋ màànɛ. À yia bə iŋweni ni chə miŋweni jim. Ka' i bəd nya'a kod iŋweni we, əne yi ni, ka' iŋweni we yi i əba ri əni isig wɔ̃. ¹² Əni Kristo nya'a nyi iŋga Əsi ze ni Zeŋi Màànɛ fən ighəm mɔ', chəi wɛ nya'a niŋ ənəm ə gywi mbi ənəm ə bɔn mbirikun imbə' na' əni ighi əfà. Wɛ nya'a niŋ ye' e ənəm cho' itu ə bəd əŋgu koŋ. ¹³ À mi ye' ni mbi sab ənəm ə gywi mbi ənəm ə mbirikun bə fù' əburɛ ti əni ə wan rikun igun ə bəd mbe ni chəi mbi zeŋi, əne əze ə ghɛ̃ ni inyod m̃m̃əd zeŋ, ¹⁴ nji ənəm ə Kristo ə biri zeŋni əwa chə. Əzwɛ ze ni ten i koŋ ə nya'a ghɛ̃ ni Kristo na' i inyod əmbi ə Njwiə əni əghi əfà ni chəi ənɔ̃'w̃ imbə' zeŋni ta fiŋ ti əni inû ribɔ̃ŋ mbe niə ghɛ̃ ni bəd kwi. Əne yi imbə' tɛ fa' əmbi ə Njwiə we ni ye' ikă.

¹⁵ Məd wi iŋga migharə Njwiə mbi ə bəd əni fiso fi fe ni mbi sani, imbə' bəd mbe ni Njwiə nya'a tɔŋ əni mbi jig ighi mbe ni wɛ nya'a ka' əmbi m̃m̃əd koŋ. Kristo nya'a kwi imbə' cho' itu m̃m̃əd ti əni inû ribɔ̃ŋ mbe ni mbi nya'a ghɛ̃ əton fiso ritu.

¹⁶ Bɔŋ mbi siə ghɛ̃ ənû ze ni ye' iŋga itə wəd, mbi beri be chwia ni wəd we ni tə i fə kwi. ¹⁷ I mbia ghɛ̃ ənû ze ni ye' iŋga itə wəd àmei əni wəd we ni tə i fə kwi. Chəi mbia ghɛ̃ ənû ze ni ye' iŋga itə wəd əni rəŋgàŋ kiri i ikă. ¹⁸ À yi əton ni chəi əni tɛ mbi nya'a ghɛ̃ ni fiso ritu fe təm ni chəi ənəm. ¹⁹ Əni Mose nya'a fə ghà rikə jim əmbi ə bəd mbe mijim, wɛ nya'a niŋ inəŋ bə niŋ ndàb niə bəŋə buù ni mbi nya'a teki əni nyòŋ ri njɛŋ. Wɛ nya'a niŋ əne chùb iŋga ənəm ə bɔn mbirikun mbi əzi ə gywi ni mbi fɔti tɔpi iŋga minib, əne ŋwiirɛ igun əŋwà'nɛ ze ni rikə ye' iŋga bə ŋwiirɛ igun ə bəd mbe mijim. ²⁰ I wiə nya'a ŋwiirɛ ghàə ni, "Əzɔ̃ yi ənəm ni chwi ni Njwiə fə san fiso mbi nən." ²¹ À yi əndəŋ əndəŋ ni wɛ nya'a bə ŋwiirɛ ənəm ze igun iŋweni we bə ŋwiirɛ igun ighijim mbe ni mbi nya'a wumni ə Njwiə əŋgu. ²² À yi rəsɪ' ni ə zi iŋga rikə ni à bu' àmei ripiɪ ənəm ə zeŋni ighijim. Ənəm ə mi ton chəmbi i, chəi mbi biri wa' inû ribɔ̃ŋ bəd.

Kristo nya'a na' i inyod əni əghi əfà imbə' Njwiə wa' inû ribɔ̃ŋ bəd

²³ Ziə nya'a kù' ni mbi zeŋni imig ri əni ighi mbe ni ye' ikaŋ əni ighi əfà mbɔ̃, àyia ighi mbe ni ye' ikaŋ mbia kəb ye' ighi əfà mbe ni bɔŋ chə mbɔ̃. ²⁴ Chəi Kristo nya'a nyi iŋga əsi iwumni ze ni mbi teki əni ibɔ̃, ni ye' əmig əni əzi rəsɪ'. Wɛ nya'a nyi ikaŋ, imbə' chub ifə Njwiə imbə' əwa. ²⁵ Chəi wɛ nya'a na' i inyod əni əghi əfà ighəm kɔ̃'w̃, ichi ni ətu igwi ə bəd mbàn Njwiə ə nyi iŋga Əsi ni Zeŋi Màànɛ ighəm iwu jim mbi ənəm ni ka' i əzi əməd. ²⁶ À ki ni wɛ nya'a ghɛ̃ əne, nji wɛ nya'a beri zə ŋgə' ighəm kɔ̃'w̃ ti əni Njwiə nya'a teki isig. Ayia ichi ni ziə ye' əne, wɛ nya'a fə jwɛ fən ighəm mɔ' əni isig ə siə

† Ə zi iŋga iŋwà'nɛ ənun mɔ̃'w̃ ni, 'ighi chòm mbe niə wo ye'e.

wo nwiə, imbə' wa' inû ribɔ̃ŋ ichi ni wɛ nya'a na' i inyod əni əghi əfà. ²⁷ Ichi ni Njwiə nya'a fə nuŋ ni wəd ə beri kwi ighəm we mɔ', à si əwu rəŋjim wɛ sa' əməd, ²⁸ yia bə ichi ni wɛ nya'a na' ə Kristo əni əghi əfà fən ighəm we mɔ', imbə' wɛ be' inû ribɔ̃ŋ bəd m̃ñkɔ̃'w̃. Ka' wɛ biri ye'e əni ighəm ni pe be i ghi ni Njwiə wa' inû ribɔ̃ŋ bəd. Wɛ biri ye'e imbə' chi bəd rəŋgə', əne yi mbe niə wòm əməd əni tə fiŋ r̃jim.

Kristo nya'a na' i inyod əni əghi əfà fən ighəm mɔ'

10 Tikə ri Mose yi əziŋ ri əni ighi chòm mbe ni biri ye'e. Ka rikə te yi i ighi chòm mbe. Ka ti biri nɔ̃ ghi i ni bəd mbe ni tindi iban ə Njwiə bɔŋ màànɛ àmei imbə' ichi ni mbia nà' tikwiri ighi əfà ə mɔ' igwi əghəm əwu. ² À mi kə' ye' ni ighi əfà mbe tɛ mbi zeŋni inû ribɔ̃ŋ, nji chəi mbi kiri saŋ ənû ni na' ighi əfà ə? À mi ye' ni mbi nya'a fə zeŋni bəd mbe niə wumni ə Njwiə fən ighəm mɔ', nji chəi fiŋ tiə wiria sa'ə m̃m̃əd imbə' inû ribɔ̃ŋ. ³ Àyia inû ni faari ighi mbe ə ghɛ̃ ni bəd kondi mbə inû ribɔ̃ŋ əghəm əwu jim, ⁴ imbə' ighəm ni ka ənəm ə mbirikun mbi ənəm ə gywi ə ze tɛ ziə nimni inû ribɔ̃ŋ.

⁵ À yi əton ni əni Yeso nya'a wo ye'e iŋga isig, wɛ nya'a ghà ni, "Chəi à kəb ighi əfà mbi ighi mbe ni mbia chəmni əwe əŋgu.

À fə teki ye' nyamnyod nà' i num.

⁶ Chəi à gha' ighi əfà mbe ni mbia tɔn i ne.

Chəi à bə gha' ichəmni we ni mbia nà' imbə' inû ribɔ̃ŋ.

⁷ Əne mə nya'a ghà ni, 'Njwiə zə, mə fə ye'e imbə' ghi ənû ze ni à kəbi,'

àmei ichi ni mbi ŋwà'nɛ imbə' əmi iŋga əŋwà'nɛ rikə."

⁸ Wɛ nya'a bə ghà ni, "Chəi à kəbi kə gha' ighi əfà mbi ichəmni mbi ighi əfà tɔni fɔri ichəmni imbə' inû ribɔ̃ŋ." (Bəd mbia nya'a nà' ighi mbɔ̃ ichi ni ziə ye' iŋga rikə ri Mose). ⁹ Wɛ nya'a bə yi ghà ni, "Zə, mə fə ye'e imbə' ghi ənû ze ni à kəbi." Əne Njwiə fə nimni fiso ritu imbə' nuŋ fe ni beeni. ¹⁰ Ichi ni Yeso Kristo nya'a ghi ənû ze ni Njwiə nya'a kəbi, Njwiə fə che ənjim məd zeŋni əwa ti əni mba inû ribɔ̃ŋ. Kristo nya'a ghɛ̃ əne ichi ni wɛ nya'a na' i inyod əni əghi əfà fən ighəm mɔ'.

¹¹ Wəd mbàn jim wiə təmə fà' mbi f̃f̃à' i ni jim. I wiə nà' ikwi əfà mɔ' ighəm kɔ̃'w̃, ni chəi əghi əfà ze biri nɔ̃ nimni inû ribɔ̃ŋ bəd. ¹² Àyia əni Kristo nya'a na' əghi əfà fən ighəm mɔ' imbə' nimni inû ribɔ̃ŋ, wɛ nya'a chub əbà əbɔ̃ ə jig ə Njwiə. ¹³ Wɛ biri chub əŋgu wòm nyùmə we ni Njwiə biri ghi bəd pən məd əni ətən ni wɛ biri teeri mbi iwu igun. ¹⁴ Ənjim əghi əfà ə mɔ', wɛ fə zeŋni bəd Njwiə, mbi bəŋ màànɛ koŋ.

¹⁵ Əzwɛ ə Zeŋi yia bə ə zərimbin i na əni inû mbe ni wɛ nya'a ghà. Əzwɛ ze ə nya'a bə ghà ni,

¹⁶ "Ənùŋisig ə ghà ni, fi yi fiso fe ni mə biri san mbi m̃m̃əd

əni ini mbe fə che:

Mə biri zi tum rikə iŋga fiŋ ti m̃m̃əd,
bə ŋwà'nɛ tikə te iŋga itu m̃m̃əd."

¹⁷ Wɛ bə yi ghà ni,

“Ch̄ai m̄a biri wiri k̄ondi in̄u rib̄òŋ mbi t̄iguri-in̄u m̄im̄äd.”

¹⁸ Əne ch̄ai əton ni wiri na' ighi əf̄a imb̄ə' in̄u rib̄òŋ əni mbi f̄a wa' in̄u rib̄òŋ b̄äd.

T̄i tindi iban ə N̄wiə

¹⁹ Mbi b̄oŋḡob, t̄i kyeri ni t̄i biri nyi iŋga Əsi ni Zen̄i M̄aän̄i ənjim ənəm ə Yeso. ²⁰ W̄i nya'a ch̄e ənjim ə ngy-w̄i ze ni mbi nya'a tam fi' in̄əŋj̄i fi i na ni t̄i che əŋgu j̄ig it̄ən̄i. W̄i nya'a gh̄i əne ich̄i ni w̄i nya'a kwi imb̄ə' əwa.

²¹ T̄i beri ədabi ə w̄əd mb̄an niə n̄əŋgi ə nəb N̄wiə.

²² Əne t̄i tindi iban ə N̄wiə mbi ə fiŋ jim b̄e n̄uŋ ta rik̄ondi j̄im àmei igwi m̄əd. T̄i gh̄i əne mbi ə fiŋ ni mbi f̄a zeriŋi ti əni tik̄ondi rib̄òŋ. T̄i b̄e gh̄i əne əni ə nyam-nyod ni mbi so əni minib ni zeriŋi. ²³ T̄i j̄erŋgi yim in̄u mbe ni t̄i beni b̄e n̄uŋ ik̄ondi w̄òm, imb̄ə' igh̄əm ni N̄wiə biri ghi in̄u mbe ni w̄i ka'i. ²⁴ T̄i k̄ondi ich̄i ni timbi əwa mb̄a mb̄a, imb̄ə' t̄i gha' a in̄yod b̄e siə gh̄i in̄u ch̄òm. ²⁵ T̄i r̄i wa' a ən̄u ni kiə feti, ich̄i ni b̄əd m̄o'c ə gh̄iə, àyiə t̄i timbi a in̄yod mb̄a mb̄a. Mb̄e j̄erŋgi gh̄i əne ich̄i ni mb̄e zə ni əni ze ni Ən̄uŋisig biri wiri ye'e f̄a tiini.

²⁶ T̄i mi kyeri in̄u rib̄òŋ wiri gh̄i, əni mbi f̄a gh̄i t̄i kyeri r̄asi', n̄ji t̄i kyeri ni ch̄ai əgh̄i əf̄a ə m̄o'c ni wiri b̄u' ni t̄i ziə gh̄i N̄wiə wa' in̄u rib̄òŋ. ²⁷ Ən̄u ni si b̄u' yi ni t̄i chubi mbi ib̄o'c w̄òm əni ze ni N̄wiə biri sa' isig. T̄i b̄e b̄o iwid ka ka we ni biri nimni b̄əd p̄ən N̄wiə. ²⁸ Ch̄ai mbi nya'a diiri ə w̄əd m̄o'c we ni ch̄ai w̄i nya'a n̄uŋə rik̄ə ri Mose. Mbi nya'a zwiiri əm̄əd əni mbi nya'a zu iŋgam ri əmbi m̄iz̄erimbin mibe k̄i ri əmbi m̄iz̄erimbin mitad. ²⁹ Ziə niə ye' əne, n̄ji mb̄e k̄on əzən ni à ki ikwi ich̄e ni kaani ri ye ni t̄i mbi n̄a' əmbi ə w̄əd we ni t̄əəni Wan N̄wiə, t̄ibr̄i ənəm ze ni mbi nya'a niŋ san fišo fe ni nya'a zeriŋi əm̄əd, b̄e z̄òm Əzw̄i ə N̄wiə ze niə gh̄i i'ch̄òm əni ə na ə? ³⁰ T̄i kyeri m̄əd we ni nya'a gha ni, “À yiə m̄' ə wiə p̄ən. M̄a biri wi.” W̄i nya'a b̄e yi gh̄a ni, “Ən̄uŋisig biri sa' mbi b̄əd.” ³¹ Ən̄u ni w̄əd jim beri ni b̄o yi ni fer iŋga t̄ikyeri-ib̄o N̄wiə we ni ye' ik̄ä.

³² Mb̄e k̄ondi in̄i mbe ni nya'a f̄a che i. Mb̄e k̄ondi ich̄i ni əni mb̄e nya'a zə izeri zeri N̄wiə, mb̄e mbiə nya'a k̄əŋə zə ə ŋgə' àyiə mb̄e nya'a nyi' kw̄a' ich̄i ch̄òm. ³³ À nya'a əni m̄inyum̄ə m̄o'c, i mbiə nya'a z̄òm əw̄ən b̄e ch̄ə əw̄ən əka' b̄əd. Əni m̄inyum̄ə cher̄ə, mb̄e mbiə nya'a w̄èr̄i' b̄əd cher̄ə mbe ni mbi nya'a z̄òmə m̄im̄äd b̄e ch̄ə m̄im̄äd. ³⁴ Mb̄e mbiə nya'a diiri' b̄əd mbe ni nya'a ə nəb ndəŋ. Əni mbi nya'a fe mb̄e igh̄i, mb̄e nya'a ben əni igha'i. Mb̄e mbiə nya'a gh̄i əne imb̄ə' igh̄əm ni mb̄e nya'a kyeri ni mb̄e beri igh̄i ni b̄oŋ ch̄e mbe, ni ye' igh̄i ni biri ten i koŋ. ³⁵ Əne ti mb̄e wa' əw̄ən ən̄u ni n̄uŋ fiŋ igun Ən̄uŋisig, imb̄ə' igh̄əm ni əze ə biri ye'e mbi ich̄o' əf̄a' k̄yerŋ. ³⁶ Mb̄e beri nyi', imb̄ə' mb̄e gh̄i ən̄u ze ni N̄wiə k̄əbi. Mb̄e mi gh̄i əne, mb̄e biri beri əgh̄i ze ni N̄wiə ka' i nən. ³⁷ Ə zi iŋga Əŋw̄a'n̄i ə N̄wiə ni, “À bu' àmei ik̄ə nyum̄ə,

we niə ye'e biri ye'e.

Ka w̄i biri wiri tandi i.

³⁸ W̄əd we niə gh̄i in̄u ni ku'ni biri chubi ik̄ä ənjim ibeni.

W̄i mi b̄eŋ r̄əb̄o'c,

ka mi fiŋ biri b̄oŋ i mbi m̄əd.”

³⁹ Ch̄ai əwa əb̄o'c b̄əd mbe niə b̄eŋ r̄əb̄o'c. T̄i mi b̄eŋ r̄əb̄o'c n̄ji t̄i biri nim. T̄i yi əb̄o'c b̄əd mbe ni beni, əne t̄i f̄a jw̄i r̄əŋgə'.

B̄əd mbi r̄əŋwe nya'a ben ə N̄wiə

11 Ibeni yi ni kyeri ni t̄i biri beri ighi mbe ni tiə w̄òmə. À yi b̄e ni kyeri ni t̄i biri beri ighi mbe ni ch̄ai tiə zəə. ² À yi ənjim ibeni b̄əd mbe r̄əŋwe ni N̄wiə nya'a chw̄iə ni t̄ə gha' m̄im̄äd.

³ À yi ənjim ibeni ni t̄i kyeri ni N̄wiə nya'a teki isig àmei əni i iŋgam. Əne yi ni w̄i nya'a teki ighi mbe ni tiə zəə ti əni mbe ni ch̄ai tiə zəə.

⁴ À yi ibeni nya'a ghi ni Ab̄əl n̄a' əgh̄i əf̄a əmbi ə N̄wiə ni nya'a b̄oŋ ch̄e əzi ə Kain. À yi ənjim ibeni m̄əd ni N̄wiə nya'a gha ni m̄əd wiə gh̄i in̄u ni ku'ni. N̄wiə nya'a gh̄a əne imb̄ə' igh̄əm ni w̄i nya'a ben ighi mbe ni w̄i nya'a na'a. Ab̄əl nya'a kwi, àyiə ənjim ibeni m̄əd, i wiə kiri gh̄am̄ə.

⁵ À yi ibeni nya'a ghi ni N̄wiə niŋ ə En̄k̄ ikaŋ ni ch̄ai w̄i nya'a kiri kwi. Ch̄ai əni t̄i mbi nya'a wiri zə əm̄əd, im- b̄ə' igh̄əm ni N̄wiə nya'a f̄a niŋ əm̄əd. B̄oŋ N̄wiə nya'a siə niŋ əm̄əd, b̄əd nya'a ben ni m̄əd wiə nya'a gh̄iə ni fiŋ N̄wiə b̄òŋ ə. ⁶ Ibeni mi b̄u' i, ch̄ai əni t̄i b̄əd gh̄i fiŋ N̄wiə b̄òŋ, imb̄ə' igh̄əm ni w̄əd we niə k̄əb tindi iban ə N̄wiə beri ben ni N̄wiə wi əŋgu b̄e ben ni w̄i biri ch̄o' əf̄a' b̄əd mbe niə k̄əb əm̄əd əni t̄ə fiŋ r̄iŋim.

⁷ À yi ibeni nya'a gh̄i ni Noà † zuuni ə N̄wiə, əne teki əbaŋ igȳi ze ni nya'a ch̄i in̄əbi m̄əd r̄əŋgə'. W̄i nya'a gh̄i əne əni N̄wiə nya'a f̄a pati əm̄əd d̄e in̄u mbe ni ch̄ai w̄i nya'a kiri zə. À yi ibeni m̄əd nya'a ghi ni N̄wiə zi isa' i ig-wi isig. Əne N̄wiə nya'a niŋ ni m̄əd wiə gh̄i in̄u ni ku'ni ənjim ibeni.

⁸ À yi ibeni nya'a ghi ni Abr̄ah̄am zuuni ə N̄wiə əni w̄i nya'a t̄oŋ əm̄əd ni w̄i jw̄i ə w̄ò əsi ze ni w̄i nya'a wo na' i b̄o. W̄i nya'a jw̄i w̄ò, ka à b̄e ye'i ni ch̄ai w̄i nya'a kyeri əsi ze ni w̄i nya'a w̄ò əŋgu. ⁹ À yi ibeni nya'a ghi ni w̄i wo chub iŋga əbeŋ ze ni N̄wiə nya'a ka' ni t̄ə biri na' i b̄o. W̄i nya'a w̄ò chub əŋgu ich̄i ni w̄əd r̄is̄' ə chub iŋga əbeŋ ə cher̄ə. W̄i nya'a chub iŋga m̄iŋw̄ən̄i ich̄i ni Aizik mbi Jak̄ob nya'a b̄ə chubi. Mbi nya'a beri bi j̄ig ighi mbe ni N̄wiə nya'a ka' əmbi Abr̄ah̄am. ¹⁰ Abr̄ah̄am nya'a gh̄i əne imb̄ə' igh̄əm ni i wiə nya'a n̄eŋ imbi imb̄ə' chub iŋga əsi ni əchi ə nəb ə nya'a si əŋgu, ni w̄əd we ni nya'a ŋwa' əsi ze b̄e b̄oŋ yiə N̄wiə.

¹¹ À yi ibeni nya'a ghi ni Abr̄ah̄am ni nya'a f̄ə nun i, mbi S̄era † ni nya'a k̄òm əyi, we t̄i w̄i nya'a beri wan, imb̄ə' igh̄əm ni w̄i nya'a ben ni w̄əd we ni ka' əm̄əd biri ghi ən̄u ze ni w̄i ka'i. ¹² Əne ti əni ə w̄əd w̄i m̄o', ni nya'a f̄ə si i ighabi əvi ə w̄əd, mbi nya'a beri b̄oŋ ti əni əghaŋ əm̄əd ni nya'a n̄o' ighabi rit̄əmi te ri əton ikaŋ, b̄e n̄o' ighabi risi ze ni ye' əŋgo r̄i' b̄aà ni ch̄ai əni t̄i w̄əd taŋ.

¹³ M̄im̄äd mb̄i mijim nya'a n̄uŋ ibeni igun ə N̄wiə p̄e əni mbi nya'a kwi. Mbi nya'a kwi ni ch̄ai mbi nya'a kiri

† Noà yi nya'a w̄əd ch̄òm. M̄əd wiə nya'a gh̄i in̄u ni ku'ni if̄e N̄wiə əne N̄wiə nya'a gh̄a i b̄o ni w̄i teki əbaŋ igȳi imb̄ə' əni wiə nimni isig, Noà mbi i in̄əbi jw̄i r̄əŋgə'. †† Ə zi iŋga iŋw̄a'n̄i ənun m̄o'c ni à yi ibeni nya'a ghi ni S̄era beri wan.

beri ighi mbe ni Njwiè nya'a ka' əmbi m̃m̃əd. Mbi nya'a zə ighi mbe ni Njwiè nya'a ka' ri əsa əgha, əne mbi nya'a gha' kwà' r̃ngə'. Mbi nya'a zə əne, kyeri ni mbə yia bəd r̃sɔ̀ɔ̀ niə che ə che iŋga isig w̃. ¹⁴ Bəd mbe niə ghà tikwiri inû t̃ fə ghè zia zey ni i mbiə kəb əbenj ze ni ye' əzi m̃m̃əd. ¹⁵ À ki ni mbi nya'a kəndiə ye' əbenj ze ni mbi nya'a jwi rəŋgu, nji mbi nya'a beri əpan ni wiri bəndi wò əŋgu. ¹⁶ Mbi nya'a kəb ye' əbenj ze ni bɔŋi chə əze, əne yi əbenj ze ni ye' ikaŋ. Chəi ətu ə nid əmbi ə Njwiè əni mbi tɔŋ əməd ni w̃ yia Njwiè m̃m̃əd. Chəi zia nid imbè' ighəm ni w̃ fə teki əsi əmbi m̃m̃əd.

¹⁷ À yi ibeni nya'a ghè ni Abrāham na' ə Aizik əni əghi əfà əni ə nyumə we ni Njwiè nya'a kwa'ni əməd. Məd we ni Njwiè nya'a ka' inû mbe i bɔ nya'a fə teki inyod ni na' i wan we mɔ' əni əghè əfà. ¹⁸ Njwiè nya'a fə ghà i bɔ ni, "À yi ənjim ə Aizik ni à biri beri bɔn mbe ni m̃ ka'." ¹⁹ Abrāham nya'a ben ni Njwiè we t̃ w̃ zwemni bəd, əne yi inənj̃i mɔ' ni ghà ni w̃ nya'a wiri niŋ ə Aizik ni nya'a fə kwi.

²⁰ À yi ibeni nya'a ghè ni Aizik zi əbɔrəbɔd igun ə Jakɔb bə z̃ igun ə Esað imbè' inû mbe ni nya'a wo ghè əni m̃m̃əd. ²¹ À yi ibeni nya'a ghè ni əni Jakɔb nya'a siə wo kwi, w̃ nya'a zi əbɔrəbɔd igun ə bɔn mbanjə Jòsɛf i mɔ' mɔ'. W̃ nya'a gundi zə'ri igun i mbàn, wumni ə Njwiè.

²² À yi ibeni nya'a ghè ni əni ə Jòsɛf nya'a siə wò kwi, w̃ ghà imbè' ichi ni m̃Izre biri jw̃ ri ə Ij̃ipt bə ghà imbè' ichi ni mbi biri twen əməd.

²³ À yi ibeni nya'a ghè ni, əni mbi nya'a gywi ə Mose, mbǎ' məd mbi iŋgɔb məd nya'a nəm əməd əmig ə tad. Mbi nya'a ghè əne imbè' ighəm ni mbi nya'a zə ni wan we nya'a təm. Chəi mbi nya'a bɔ ənû ze ni ifɔn we ri ə Ij̃ipt nya'a sobi.

²⁴ À yi ibeni nya'a ghè ni əni Mose nya'a fə kwi i, w̃ nya'a ton ni ti mbi tɔŋ əwi əni ə wan wan əyi Ferò. ²⁵ W̃ nya'a dəb ye' ni zə ŋgə' mbi ə bəd Njwiè, chə ichi ni niŋ ikə nyumə ghè inû ribɔŋ mbe ni nyamnyod ə feeniə.

²⁶ W̃ nya'a zə ni ənû ni zə ŋgə' imbè' Wəd we ni Njwiè zɔ' ə bɔŋ chə mbɔn ze ri ə Ij̃ipt, imbè' ighəm ni i wiə nya'a nən̄ imbi imbè' ichɔ' əfà' we ni w̃ biri beri. ²⁷ À yi ibeni nya'a ghè ni w̃ nɔ' ri ə Ij̃ipt, ni chəi w̃ nya'a bɔ ni ifɔn we ri ə Ij̃ipt biri sə itəm. W̃ nya'a ton ni benj rəbɔ'ɔ', imbè' ighəm ni w̃ nya'a zə əməd we ni chəi bəd ə zəə.

²⁸ À yi ibeni nya'a ghè ni w̃ nuŋ ni m̃j̃i kɔ j̃ig əchw̃i ə Che-igun bə ghè ni mbi ŋwiiri ənəm ətu əkɔŋ, imbè' ti aŋgiriə we niə zwiiri ə bəd zwiiri i bɔn mbanjə fəd m̃m̃əd.

²⁹ À yi ibeni nya'a ghè ni m̃Izre baani iŋga R̃ibàà Bəgi ighabi ni à yi igun ə si zobi. Àyia əni m̃Ij̃ipt nya'a n̄rə ghè əne, mbi nya'a kɔŋ.

³⁰ À yi ibeni nya'a ghè ni iŋgù' ikam mbe ri ə Jerikò bu' ə si əni m̃Izre nya'a niŋ in̄i sambe yèn̄ kad. ³¹ À yi ibeni nya'a ghè ni ti əkùn̄i ze ni mbi nya'a tɔŋ əni ə Rahàb kwi i mbi ə bəd mbe ni nya'a ghè r̃izuə. Chəi w̃ nya'a kwi imbè' ighəm ni w̃ nya'a niŋ m̃-ànəŋgɔŋ mbe ni nya'a ye'e jiri neŋ ə Jerikò. W̃ nya'a niŋ m̃m̃əd kwà' əni əbɔrəbɔd.

³² Mə ghə wò pə ə yi? Chəi mə beri nyumə ni ghà imbè' ə Gidiòn, imbè' ə Baràk, imbè' ə Sams̃in, imbè' ə

Jeftà, imbè' ə Dèvid, imbè' ə Samwèl fɔri imbè' bəd ikən Njwiè ³³ mbe ni ibeni m̃m̃əd nya'a ghè mbi mɔ' m̃ bid mbi ibenj mifɔn chera chə, mbi mɔ' sa' bəd ichi ni ku'ni, mbi mɔ' beri inû mbe ni Njwiè nya'a ka' əmbi m̃m̃əd, mbi mɔ' kubri michu m̃ŋgwàba', ³⁴ mbi mɔ' nimni iwid ka ka, mbi mɔ' nòd ivi ri ichu ibi, mbi mɔ' nya'a bɔd àyia Njwiè nya'a nà' ika əmbi m̃m̃əd, mbi mɔ' nya'a beri ika ni ma' bid əne ghè minɔn m̃sɔgyi r̃ŋga ibenj chera nòrə. ³⁵ À yi ibeni nya'a ghè ni məyi niŋ mbə ifuri mbe ni nya'a kwi wiri zwemə.

Mbi nya'a chə mbi mɔ' ə nəb ndəŋ, àyia mbe nya'a ton ni ti mbi chi əwən sàŋi, imbè' mbə mi kwi, mbə biri wiri zwemə əne j̃ig it̃en̄i we ni bɔŋi chə. ³⁶ Mbi nya'a ba'ri mbi mɔ'ɔ', wid mbi mɔ' əni ə ŋgwad, kod mbi mɔ' əni m̃kàrə z̃i ə ndəŋ. ³⁷ Mbi nya'a tumbi mbi mɔ' əni əti, sandi mbi mɔ' ibə be əni əsɔ, zwiiri mbi mɔ' əni ibi bid. Mbi mɔ' mbiə nya'a t̃ŋə gɔb ri n̄j̃i bə t̃ŋə gɔb ri gywi ghanə yènə. Mbi mɔ' mbiə nya'a chub əni ik-wan, mbi nwèndi tikyeri-iwu mbi mɔ' bə chə mbi mɔ' kwà' ichi ribɔŋ. ³⁸ Chəi isig w̃ nya'a ku' əmbi m̃m̃əd. I mbiə nya'a yèn iŋga ribad rikwà' bə yen ikaŋ riwum. I mbiə nya'a chub àmei iŋga m̃sùm fɔri iŋga ribigi te r̃ŋga si.

³⁹ Njwiè nya'a ben bəd mb̃ m̃j̃im imbè' ibeni m̃m̃əd, àyia chəi mbi nya'a niŋ ighi mbe ni Njwiè nya'a ka' əmbi m̃m̃əd. ⁴⁰ Njwiè nya'a fə taŋ ənû ni bɔŋi chə n̄ŋ i na. Əne yi ni àmei əni ifɔti mbi na ni t̃ mbi bɔŋ m̃àn̄i.

Njwiè wiə kəəri ə bəd bə chəə mbe ni w̃ gha'i

12 Ich̄i ni m̃zərimbin mb̃ in̄ɔn kyeŋ kaŋ kad əwa, əne t̃ wa' inû j̃im mbe niə kən in̄ənj̃i i na bə wa' inû ribɔŋ mbe ni kod əwa. T̃ not̃i ənòt̃i ze ni ye' imbi i na mbi inyi' f̃iŋ. ² T̃ neŋ àmei Yeso we ni a ibeni kɔ bə nwiə àmei igwi məd. W̃ nya'a nyi' əzed ə ba'ni imbè' ighəm ni w̃ nya'a kyeri igha'i we ni nya'a imbi i bɔ. W̃ nya'a bə t̃əñ̄i ichi ni w̃ nya'a wo beri t̃n̄id ətu əni mbi nya'a kombi əməd əzed ə ba'ni. I wiə si əbɔ ə j̃igi ətən ifɔn ə Njwiè.

³ Mbə kəndi ichi ni w̃ nya'a nyi' mbi ə bəd inû ribɔŋ mbe ni nya'a bən əməd. Mbə bə nyi', imbè' ti mbə bɔd əwən əne s̃ŋg̃i rəbɔ'ɔ'. ⁴ Mbə mbiə m̃à'ə bid mbi inû ribɔŋ, àyia chəi mbə kiri ma' wò pə əsi ze ni t̃ mbi zwi-iri əwən. ⁵ Mbə wa fə neb iŋgam Njwiè we niə t̃imb̃i əwən ni mbə yia bɔn məd ə? Iŋgam we ə ghà ni, "Mi wan, Njwiè mi chə e, tirə niŋ e ni à yi əfed.

Ti e f̃iŋ bɔd i əwù ze ni Njwiè gham əbɔ' ne, ⁶ imbè' ighəm ni Njwiè wiə chəə wəd j̃im we ni w̃ gha'i.

I wiə bə chəə wəd j̃im we ni w̃ ben ni à yi i wan." ⁷ Mbə kàn nyi' əni mbiə chə əwən. À yi ichi ni Njwiè ə ghè mbi mbi bɔn. Wan mɔ' wiə wa əŋgu ni chəi mbǎ' məd ə chə əməd əwù ze ni w̃ gù ənû ə? ⁸ Njwiè mi ton chə i əwən ichi ni wiə chəə mbi bɔn chera, nji ka mbə yia kàn ə bɔn məd. Mbə yia bɔn ni chəi mbǎ'. ⁹ Ənû ə chera yi ni, t̃ nya'a kwe' beri m̃imbǎ' igwi ə si ni nya'a chə əwa. T̃ wiə nya'a wumniə m̃m̃əd ichi ni mbi nya'a ghè əne. À mi ye' ichi ni t̃ nya'a ghè we, nji ka t̃ wa biri swi a inyod əmbi a Mbǎ' we ni na' əzw̃i i na chə ichi ni

tì nya'ə swi əmbi m̃m̃əd ə? Tì beri swi inyod imbə' chub ikă. ¹⁰ Mba m̃mbă' r̃i igwi ə si mbiə nya'ə chə əwa ich̃i ni zia nya'a ku' əmbi m̃m̃əd. I mbiə nya'ə gh̃i əne àmei əni ikə nyùmə. Àyia Njwiè wiə chə əwa imbə' weer̃i əwa. I wiə gh̃i əne imbə' t̃i chub izeñj̃i zeñj̃i ighabi əməd. ¹¹ Chəi əñu ze ni mbiə chə əwa ə nya'a b̃ɔŋ əni ə nyùmə we. Ə zia nya'ə t̃ə kwà' r̃iŋgə'. Àyia əmad ə niə zombi, ichə we gh̃i ni b̃əd mbe ni mbi chə m̃m̃əd gh̃i iñu ni ku'ni b̃ə gh̃i ni mbi chub əni əb̃ɔrəb̃ɔd.

¹² Əne mb̃ə zə ni mb̃ə ib̃ɔ niə siə b̃ɔrə wiri kààñi b̃ə zə ni mb̃ə s̃emb̃i mb̃ə itu inywi niə bindiə. ¹³ Mb̃ə teki miñənj̃i ni yen igun mbi t̃əm, imbə' t̃i b̃əd mbe niə t̃é' iwu bu'ri ə mb̃ə iwu. Miñənj̃i mbe gh̃i ye' ni iwu mbe kaanə.

Tikə mbi r̃ipati

¹⁴ Mb̃ə kywi ənywi zə ni mb̃ə chub əni əb̃ɔrəb̃ɔd mbi ə b̃əd m̃j̃im, b̃ə kywi ənywi zə ni mb̃ə chub izeñj̃i zeñj̃i, imbə' ighəm ni chəi wəd we ni r̃ika zeñj̃i bir̃i ñɔ zə Əñuŋ̃isig. ¹⁵ Mb̃ə zə ni t̃i wəd m̃ɔ'ɔ sam i ̃ich̃ɔm we ni Njwiè ə gh̃iè, b̃ə zə ni t̃i wəd m̃ɔ'ɔ ye' i ighabi ighañ niə nyw̃iè niə kwia gh̃iè ni b̃əd m̃iŋk̃ɔ' zə ŋgə' mbi iñi' we niə j̃w̃i r̃əŋgu. ¹⁶ Mb̃ə zə ni t̃i wəd m̃ɔ'ɔ ni i m̃əyi k̃i mbañə əb̃əŋ əb̃əŋ, b̃ə zə ni t̃i wəd m̃ɔ'ɔ chub i ni chəi wiə b̃ɔ ə Njwiè ich̃i ni Esað nya'a gh̃i. W̃i nya'a fen i ikỹəŋ ighabi ə wan-fəd əni əkaŋ əgh̃ij̃ig. ¹⁷ Mb̃ə kyeri ni əwu r̃ənj̃im, əni w̃i nya'ə k̃əb̃ niŋ əb̃ɔrəb̃ɔd r̃i əmbi i mbă', mbă' m̃əd nya'a ton i imbə' ighəm ni chəi əni t̃i w̃i nya'a kwepi əñu ze ni w̃i nya'a fə gh̃i, ka à b̃ə ye' ni i w̃i nya'ə k̃əb̃ əb̃ɔrəb̃ɔd ze mbi m̃isi əgh̃ə.

¹⁸ Chəi mb̃ə k̃iri pe, ich̃i ni m̃iIzre nya'a pe, əni iwum ni t̃i b̃əd b̃ət̃i, ni ye' iwum we ni iwid ə berə igun. Chəi mb̃ə k̃iri pe iŋga isi fir̃i. Chəi mb̃ə k̃iri pe iŋga isi mbe niə fiñə k̃iim. Chəi əfim ə ka ka ə k̃iri kumni əwən.

¹⁹ Chəi mb̃ə k̃iri zu g̃i tañ k̃i b̃ə zu iŋgam we ni nya'a ghami. Əni Njwiè nya'a ghami, b̃əd mbe ni nya'a zu nya'a bu' ib̃ɔ ni t̃i w̃i wiri gham i, ²⁰ imbə' ighəm ni chəi əni t̃i mbi nya'a nyi' iŋgam we ni nya'a gha ni, "Ka àbei nyam, zi mi b̃ət̃i iwum w̃i, mbi tumbi əni əti zwiiri." ²¹ Igh̃i mbe ni mbi nya'a z̃ə nya'a gh̃i ni ifeŋ yim m̃m̃əd. Mbi nya'a gh̃i Mose gh̃a ni, "Mə wiə bindiə b̃ə b̃ɔə."

²² Mb̃ə fə ye'e ikaŋ iwu m̃ Zayl̃n. Mb̃ə fə ye'e ə J̃erusal̃m we ni ye' ikaŋ, ni ye' əsi ə Njwiè we ni ye' ikă. Mb̃ə fə ye'e əsi m̃b̃iŋg̃ir̃ə chu' mbi ə chu' ni f̃ɔti chub əni igha'i. ²³ Mb̃ə fə ye'e əsi ifeti b̃ɔn f̃əd Njwiè mbe ni mbi fə ŋwa'ni tikum t̃i m̃m̃əd ikaŋ. Mb̃ə fə ye'e əsi Njwiè we niə sa'ə b̃əd m̃j̃im. Mb̃ə fə ye'e əsi izw̃i b̃əd mbe niə gh̃i iñu ni ku'ni, ni Njwiè fə gh̃i mbi b̃ɔŋ m̃ààñi. ²⁴ Mb̃ə fə ye'e əsi ə Yeso we ni nya'a ye'e mbi fiso fi. Mb̃ə fə b̃ə ye'e əsi ənəm ze ni mbi nya'a ŋwiiri. Ənəm ze ə zia gh̃a əñu ni b̃ɔŋ ch̃ə əze ni ənəm ə Ab̃el † ə nya'a gh̃a.

²⁵ Mb̃ə zə ni t̃i mb̃ə ton ə m̃əd we niə gh̃am i ñən. À mi ye' ni chəi b̃əd mbe ni nya'a ton wəd we ni nya'a pat̃i m̃m̃əd igwi ə si nya'a j̃wi r̃əŋgə', ñji t̃i kiə wo ch̃ə r̃i

† Ab̃el yia nya'ə wan Ad̃am. M̃əd wiə nya'ə gh̃i əñu ni nya'a b̃ɔŋ if̃ə Njwiè. W̃i nya'a ñə' igh̃i əf̃a ni nya'a b̃ɔŋ ch̃ə mbi ŋg̃ɔb̃ m̃əd Kain.

ye b̃ɔŋ nori m̃əd we niə pat̃i əwa r̃ikaŋ ə? ²⁶ G̃i m̃əd nya'a gh̃i si w̃ud, àyia r̃iŋiñ w̃i fə k̃a' ni, "Chəi mə bir̃i wiri gh̃i ni àmei si wud ighəm chera. Mə bir̃i bi gh̃i ni ikaŋ bə wud." ²⁷ Iŋgam we ni, "Ighəm chera," ə chwi ni igh̃i mbe ni mbi teki əni ib̃ɔ bir̃i w̃ud, imbə' mbe ni chəi əni t̃i mbi gh̃i mbi w̃ud mbi tenə.

²⁸ Əne t̃i na' m̃əben-əwe əmbi ə Njwiè ich̃i ni t̃i beri əñu if̃ɔn ni chəi əni t̃i mbi gh̃i zia w̃ud. T̃i wumni ə Njwiè ich̃i ni b̃ɔŋ i b̃ɔ. T̃i wumni əməd b̃ə b̃ɔ əməd, ²⁹ imbə' ighəm ni a Njwiè yi iwid niə t̃ɔn igh̃i.

Tikə te ni si nwiè

13 Mb̃ə che imbi gha' əwən m̃əbən m̃əbən ich̃i ni b̃ɔŋg̃ɔb̃ ə gha' ə inyod. ² T̃i mb̃ə wa' ə əñu ni niŋ b̃əd r̃is̃ɔ' əkw̃i ñən, imbə' ighəm ni b̃əd m̃ɔ'ɔ nya'a gh̃i əne niŋ m̃b̃iŋg̃ir̃ə əkw̃i ñən zi r̃i kyeri. ³ Mb̃ə k̃ondi b̃əd mbe ni ye' ə ñəb̃ ñəŋ, ighabi ni mb̃ə mbi ə ñəb̃ ñəŋ mbi m̃m̃əd. Mb̃ə k̃ondi mbe ni mbiə chəə m̃m̃əd, ighabi ni mb̃ə mbiə zəə ŋgə' mbi m̃m̃əd. Mb̃ə gh̃i əne imbə' ighəm ni mb̃ə yia siə nyamnyod m̃ɔ' mbi m̃m̃əd.

⁴ Wəd j̃im yim inami mbi iwumni. T̃i mb̃ə gh̃i ə ifabri-iñu, imbə' ighəm ni Njwiè bir̃i sa' b̃əd mbe niə gh̃i ifabri-iñu, b̃ə sa' mbe niə ni m̃əyi k̃i mbañə əb̃əŋ əb̃əŋ.

⁵ T̃i mb̃ə zi ə əd̃ɔ' əni ikab. Mb̃ə ben ni igh̃i mbe ni mb̃ə beri ə k̃u', imbə' ighəm ni Njwiè fə gh̃a ni, "Chəi mə bir̃i ñɔ saŋ əwən k̃i b̃ə wa' əwən."

⁶ Əne t̃i we t̃i r̃i gh̃a əni ta f̃iŋ r̃j̃im ni, "Əñuŋ̃isig wiə w̃èr̃i əmi, əne chəi mə bir̃i b̃ɔ.

À kiə ye ni t̃i wəd m̃iŋk̃ɔ'ich̃u gh̃i əni ə num ə?"

⁷ Mb̃ə k̃ondi b̃əd mbe ni nya'ə ch̃ə əwən. À yi m̃m̃əd nya'a be gha iŋgam Njwiè i ñən. Mb̃ə k̃ondi ich̃i ni mbi nya'ə chubə, əne beeni əb̃ɔ' ich̃i ni mbi nya'a nuŋ f̃iŋ igun ə Njwiè. ⁸ Yeso Kristo wi əndəŋ əndəŋ ich̃i ni w̃i kiə k̃ə' r̃iw̃i, ich̃i ni w̃i ye' r̃ach̃ɔŋ mbi ich̃i ni w̃i bir̃i ten əne k̃ɔŋ. ⁹ T̃i mb̃ə ben əwən ni tikwiri iñu r̃is̃ɔ' j̃im mbe ni b̃əd ə chwiə beŋ t̃ə f̃iŋ t̃i əni iñənj̃i r̃asi'. À yi ̃ich̃ɔm Njwiè bir̃i gh̃i ni t̃ə f̃iŋ kaanə, ka' i əñu ni zuuni r̃ik̃ə im-b̃ə' t̃ij̃ig. Chəi tikə te ə w̃èr̃i b̃əd mbe niə beeni əb̃ɔ' r̃iwən.

¹⁰ T̃i beri ikwi iŋəŋ əf̃ààr̃i m̃ɔ'ɔ ni chəi b̃əd mbe niə f̃a' iŋga iŋweni Njwiè beri ika ni j̃ig əgh̃i ə m̃ɔ'ɔ ze ni mbi t̃ɔn igun ikwi iŋəŋ we. ¹¹ Ətu igwi ə b̃əd mb̃añ Njwiè wiə nya'ə niŋ ənəm ə nyam te ni mbi nya'a war̃i w̃ə nyi iŋga əsi ni Zeñj̃i M̃ààñi. I wiə nya'ə ñə' əni əgh̃i əf̃a ni ch̃i iñu r̃ib̃ɔŋ. I mbiə nya'ə t̃ɔnə nyam te ənj̃im əsi ze ni mbi nya'ə chubə. ¹² À yi ich̃i ni Yeso nya'a b̃ə zə ŋgə' ənj̃im ikam imbə' b̃əd zeñj̃i ənj̃im ənəm əməd. ¹³ Əne t̃i wo əsi m̃əd ənj̃im əsi ze ni mbi chubi, b̃ə niŋ t̃iñid ətu we ni mbi nya'a zi igwi m̃əd. ¹⁴ Chəi t̃i beri əsi ze ni ten ighəm m̃ɔ'. T̃i wiə w̃òm̃ə ye' əsi ze ni bir̃i ye'e. ¹⁵ Əne t̃i che ənj̃im m̃əd w̃ə imbi ñə' əgh̃i əf̃a ni yiiri ə Njwiè, əne yi ni, t̃i niŋ mba mich̃u mbe ni ben ni m̃əd yi Əñuŋ̃isig wumni əməd əŋgu. ¹⁶ T̃i mb̃ə wa' ə əñu ni gh̃i ̃ich̃ɔm. T̃i mb̃ə bi wa' ə əñu ni gh̃ap̃i igh̃i mbe ni mb̃ə beri, imbə' ighəm ni tikwiri igh̃i əf̃a t̃i ə b̃ɔŋ əmbi ə Njwiè.

¹⁷ Mbè zuunì b̄êd mbe nià chà əwən, b̄è gh̄è inû mbe ni mbi gha i nən. I mbiə nəngi əwən ni ch̄ai mbi ə zw̄ir̄è. Mbi ber̄i gha inû mbe ni mbi f̄ə gh̄i əmbi ə N̄wiè. Mbə mi zuunì m̄im̄əd, mbi bir̄i f̄à' mbi igha'i ka'i mbi àk̄ən̄, imbè' ighəm ni ch̄ai àk̄ən̄ ə bir̄i weeri əwən.

¹⁸ Mbè k̄ngi ə N̄wiè igwi na. Ti k̄n̄ kyeri ni ta f̄iŋ ə zeŋ. Ti wiə b̄è k̄əb gh̄è inû j̄im ich̄i ni ku'ni. ¹⁹ Mə j̄eŋgi yì bu' ib̄c i nən ni mbè k̄ngi ə N̄wiè ni mə wir̄i zambi ye'e əsi nən.

Èk̄nḡè ze ni si nw̄iè

²⁰ N̄wiè we niə n̄à' əbc̄r̄əbc̄d, ni nya'a che ənj̄im ənəm ze ni w̄è nya'a niŋ san f̄iso fe ni ten i k̄nḡ əne zwemni ə Yeso a Èn̄n̄is̄ig ni ye' ən̄əŋḡi-n̄j̄ig ni dabə, ²¹ na' ighi

ch̄òm j̄im i nən imbè' mbə gh̄i inû mbe ni w̄è k̄əbi. W̄è che ənj̄im ə Yeso Kristo gh̄è inû mbe ni b̄c̄nḡ i b̄c̄ iŋga na. T̄è wumni ə Yeso Kristo k̄nḡ k̄nḡ. À yi əne.

Iŋgam we ni si nw̄iè

²² Mbi b̄c̄nḡc̄b, mə wiə bu' ib̄c i nən ni mbè niŋ iŋgam w̄è ni miə timb̄i əwən ənḡu əni ə f̄iŋ ch̄òm, imbè' ighəm ni ch̄ai əŋw̄à'n̄i z̄i ni mə ŋwa'ni i nən ə j̄eŋgi sà.

²³ Mbè kyeri ni mbi f̄ə ch̄è wa aŋḡc̄b Timoti ri ə ndəŋ. W̄è mi z̄amb̄i p̄è əgha, mə bir̄i ye'e zə əwən mbi m̄əd.

²⁴ Mbè cha'ri b̄êd m̄j̄im mbe niə chà əwən b̄è chà'r̄i b̄êd N̄wiè m̄j̄im. Mba b̄c̄nḡc̄b mbe ri ə Itali b̄è chà'r̄i əwən.

²⁵ N̄wiè gh̄i ìch̄òm əni mbèn m̄j̄im. À yi əne.

Jems

nya'a ηwa'ni

Inû imbè' àηwà'nè zî

À yia Jems we ni nya'a "Wèd àfà'i Nwiè fàri wi ànùηìsig Yeso Kristo ηwa'ni àηwà'nè zî" (1.1). Məd yia nya'a aηgɔb Yeso Kristo riηga itɔ. Məd yia nya'a bə ətu ə kyey iηga ifeti we ri ə Jèrusalèm. Ka məd yia nya'a i əmàèni-inû Yeso rəbɔ' mbe wum chɔb rɛbe. Wɛ nya'a ηwà'nè àηwà'nè zî ighabi ighəm iwu iwum tən əni mbi nya'a gywi ə Yeso. Wɛ nya'a ηwà'nè əmbi "minəbi mɛjɔ mbe wum chɔb rɛbe ni jaη iηga isig jim" (1.1).

Wɛ nya'a ηwà'nè i kəəri mɛməd imbè' inû mɔ'ɔ mbe ni tɛ mbi nya'a ghè ighabi ə bəd Kristo. Wɛ nya'a kəəri mɛməd imbè' ichi ni tɛ mbi niη iwe ghè inû bə kəəri mɛməd imbè' ichi ni tɛ bəd Kristo chubi bə ghè inû. Wɛ nya'a ηwà'nè inû mbɔ əni itu inû kwa kwa nɔnɔ'. Mbi mɔ'ɔ rəbɔ' y' ənù ni beri mbɔn fàri ənù ni chub əni ikwaη, ənù imbè' ichi ni inû ə numbiə bəd, ənù ni ghi ichi ni ku'ni, ənù ni neη bəd mɔ'ɔ təənɛ, ənù imbè' ibeni, ənù ni ghi ichòm, ənù imbè' inemi, ənù imbè' iwe, ənù ni tən, ənù ni nɔ inyod mbi ənù ni swi inyod, ənù ni sa' bəd cherə, ənù ni gɔη igɔ, ənù ni yim fiη mbi ənù ni kɔηgi ə Nwiè.

Iηgɔb ənù iηga àηwà'nè zî y' ni əni bəd ə beeni əbɔ' ənù ə Nwiè bəd Kristo, mbi beri zə ni inû chòm mbe ni wəd ə ghèə beri yeni mbi ibeni.

Itu inû iηga àηwà'nè zî

əchà'rɛ 1.1

ənù imbè' ibeni fàri iwe 1.2-8

ənù ni chub əni ikwaη mbi ənù ni beri mbɔn 1.9-11

ənù imbè' əkwà'nè mbi ənumbi 1.12-18

ənù ni zu bə ghè 1.19-27

ipati imbè' ənù ni ghi əghə 2.1-13

ibeni mbi inû chòm mbe ni wəd ə ghèə 2.14-26

ənù ni yimbi inemi 3.1-18

Wəd Kristo mbi ighi riηga isig 4.1-5.6

Tikə mɔ'ɔ 5.7-20

əchà'rɛ

1 À yia mɔ' Jems, ni mə ye' wəd àfà'i Nwiè mbi wi ànùηìsig Yeso Kristo, ηwa'ni àηwà'nè zî. Mə wiə ηwà'nè əmbi mbèn minəbi mɛjɔ mbe wum chɔb rɛbe ni jaη iηga isig jim.

Mə chà'rɛ əwən.

ənù ni beri ibeni ni kaani mbi ənù ni nɔn iwe ri əmbi ə Nwiè

² Mbi bɔηgɔb, mbə gha'ri əwən əni mɛnyùmə jim mbe ni tikwiri ikwà'nè nɔnɔ' nyi igwi nən. ³ Mbə fə kyeri ə ni mbi mi zwe'ri ə ibeni, mbə mbe tɛ mbə nyi'. ⁴ Mbə zə ni mbə nyi' ə wə imbì. Mbə mi ghè əne, mbə biri kwi kàənɛ, mbə mɛchì bə bɔη màənɛ ni chəi mbə bɔd əni əba ə mɔ'ɔ.

⁵ Wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən mi kwaη iwe, wɛ nɔn ri əmbi ə Nwiè. Məd wiə nà' ighi əmbi ə bəd mɛjɔm əbu əbu. I wiə bə nà' əni ə fiη chòm. Wɛ biri na' iwe i bɔ. ⁶ Àyia əni wɛ nɔn, wɛ ben iηga i fiη ni Nwiè biri na' i bɔ. Tɛ wɛ bid i, imbè' ighəm ni wəd we niə birə y' ighabi minib iηga rɛbàə ni əfim ə tinə mbi nɔ'ə swi'ə. ⁷ Tɛ ikwi wəd we

kɔndi i ni ànùηìsig biri na' əghi ə mɔ'ɔ i bɔ. ⁸ Fiη məd zi ibə be. Əni inû jim mbe ni wiə ghèə, i wiə bid i biri.

⁹ Aηgɔb we ni chəi bəd ə neη əməd ni wɛ y' əghi ə mɔ'ɔ beri gha' əni Nwiè nɔ əməd. ¹⁰ Aηgɔb we ni beri mbɔn beri gha' əni Nwiè swi əməd, imbè' ighəm ni wəd mbɔn y' ighabi ikwé niə nəηə kwia. ¹¹ Nyùmə wiə teə mbi əzu' ə ka ka. Əzu' ze ə zia ghè ni ighi nəηə. Ighi mbe niə nəηə, tikwé feηgi. Tikwé te ni nya'a kaη bɔη fə wiri bəη bə i. À yia bə əndəη əndəη ni wəd mbɔn biri nim ichi ni wiə beeni əbɔ' mbi inû.

¹² Nwiè zi əbɔrəbɔd igun ə wəd we niə nyi' əni ək-wà'nè ə nyi igwi məd, imbè' ighəm ni əni wɛ chə ək-wà'nè ze, wɛ biri niη ine'e. Ine'e we y' itənɛ ri mi we ni Nwiè nya'a ka' əmbi ə bəd mbe ni gha' əməd. ¹³ Əni ənumbi ə nyi igun ə wəd, tɛ wɛ ghà i ni, "À yia Nwiè numbi əmi," imbè' ighəm ni chəi ənù rɛbɔη ə mɔ'ɔ ni tɛ zia numbi ə Nwiè. Chəi Nwiè zia ə bə numbi ə wəd.

¹⁴ Ənumbi ə zia nyi igun ə wəd əni inû mbe ni wiə feeniə zi ətam i bɔ bə tambɛ əməd. ¹⁵ Inû mbe ni wiə feeniə biri nyi iηga fiη məd, si ghè ni wɛ ghè inû rɛbɔη. Əni inû rɛbɔη mbe fə kaani iηga məd, mbi biri zwiiri əməd.

¹⁶ Mbi bɔŋɔɔb ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', tɪ wəd mɔ'ɔ tambi i əwən. ¹⁷ Ighi chòm jɪm mbi ine'e jɪm we ni bɔŋɔɔ mǎànɪ yɪ rɪkəŋ. Mbi yɪ rɪ əmbɪ ə Mbǎ' we ni nya'a teki ighijim mbe ni ye' ɪkəŋ, ni à yɪə məd ə nà' ɪzenjɪ zenjɪ. Ka' məd wɪə kwepɪ i. Ka' ɪchɪ ni wɪə beŋ ɪnyod wɪə ghɪ i ni ɪsɪ fin. ¹⁸ À yɪə məd zɪə, ənɪ i ɪghəm, nya'a gha' ni nɪŋ əwa ənɪ mbi bɔŋ ənjɪm ɪŋgam məd we ni ye' wɪ rəsɪ'. Wɪ nya'a nɪŋ əwa ɪmbə' tɪ berɪ tɪmbɪn rɪtu rəbɔ' ɪghi mbe ni wɪ nya'a teki.

Ənû ni zu bə ghɪ

¹⁹ Mbi bɔŋɔɔb ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', mbə berɪ kyeri ənû zɪ. Wəd jɪm tɔ ɪtɔŋ zu ənû. Tɪ wɪ kɪə ghəm i. Tɪ wɪ kɪə sə i ɪtəm, ²⁰ ɪmbə' ɪghəm ni ənɪ wəd ə sə ɪtəm, chəi wɪ bɪrɪ ghɪ ɪnû mbe ni Njwɪə kəbɪ. ²¹ Əne mbə wa' ɪzwɪ ɪnû jɪm bə wa' ɪnû ɪzɪg jɪm mbe ni mbɪə ghɪə. Mbə swɪ ə ɪnyod, ben ɪŋgam Njwɪə we ni wɪ zɪ ɪŋga tə fɪŋ. ɪŋgam we bɪrɪ ghɪ ni mbə jwɪ rəŋgə'.

²² Tɪ mbə ye' ə bəd nɪə zu ɪŋgam Njwɪə zu, əne tambi ə ɪnyod. Mbə ghɪ ɪnû mbe ni ɪŋgam we gha ni mbə ghɪ ə. ²³ Wəd we nɪə zu ɪŋgam Njwɪə, àyɪə chəi wɪə ghɪə, yɪ ɪghabɪ wəd ni neŋ i ɪnyod ɪŋga əneŋ-ɪfɛ. ²⁴ Wɪ bɪrɪ neŋ i ɪnyod kwà' ɪchɪ chòm sɪ nɔ' wo i. Àmeɪ əwu əwən, wɪ bɪrɪ neb ɪchɪ ni wɪ kɪə kə'ə. ²⁵ Njwɪə bɪrɪ zɪ əbɔrəbɔd ɪgun ə wəd we ni jɛŋgɪ neŋ rɪkə te ni bɔŋɔɔ mǎànɪ, ni ye' rɪkə te nɪə ghɪ ni wəd chub ənɪ i ɪghəm. Wɪ bɪrɪ zɪ əbɔrəbɔd ze ɪmbə' wɪ wo ɪmbɪ ghɪ ɪnû mbe ni ye' ɪŋga rɪkə te, ni chəi wɪ neb ɪnû mbe ni wɪ nya'a be zu, àyɪə i wɪə ghɪ ɪnû rəŋgu.

²⁶ Wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən wa kɔndɪ ni tə kǎànɪ ɪŋga ənû ə Njwɪə ə? Wɪ mɪ ton yɪmbɪ i i ɪchû, i wɪə tambi i ɪnyod, əne ənû ə Njwɪə əməd ze yɪ ətu əkɔ. ²⁷ Ənû ə Njwɪə ze ni Njwɪə Mbǎ' ben ni zɪə zenjɪ, ni chəi ənû rɪbɔŋ ɪŋga, yɪ ni nəŋgɪ mɪchɪ bə fɔrɪ ni nəŋgɪ mɪku əyɪ mbe nɪə zəə ŋgə'. À yɪə bə ni tɪ wəd ben i ɪnû rɪŋga ɪsɪg chəkɪ i əməd.

ɪpətɪ ɪmbə' ənû ni ghɪ əghə

2 Mbi bɔŋɔɔb, ɪchɪ ni mbə ben Ənûŋɪsɪg Yeso Kristo we ni bəd ə wumnɪə, tɪ mbə ghɪ ə əghə. ² Tɪ nɪŋ ni mbanə mɔ'ɔ ni zɪ mɪkàrə gɔl bə zɪ ngywɪ əka ɪnun ye'e nyɪ ɪŋga ə ɪfeti, wəd ɪkwaŋ mɔ'ɔ ni zɪ ɪbe' ngywɪ bə ye'e nyɪ. ³ Mbə mɪ nà' ɪwumnɪ əmbɪ ə mbanə ze ni zɪ ngywɪ əka ɪnun əne ghà i bɔ ni, "Chub ɪgun ətən ə chòm zɪ," àyɪə mbə ghà əmbɪ ə wəd ɪkwaŋ we ni, "Təm ə yɪə" kɪ ni, "Chub ɪban mbi ɪwu," ⁴ nɪ chəi mbə kɪrɪ ghabrɪ bəd əka' nən, bə sa' bəd mbi rɪkɔndɪ rɪbɔŋ ə?

⁵ Mbi bɔŋɔɔb ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', mbə zwetɪ! Njwɪə nya'a chɔ' bəd mbe ni ye' bəd kwaŋ ɪŋga ɪsɪg ɪmbə' mbi ye' bəd mbɔŋ ɪchɪ ni mbi ben ə Yeso Kristo. Əne mbi bɪrɪ jɪg ənû ɪfɔŋ ze ni Njwɪə nya'a ka' əmbɪ ə bəd mbe ni gha' əməd. ⁶ Àyɪə mbə fə tɪbrɪ wəd ɪkwaŋ. Ka' à wa kɪ i bəd mbɔŋ mbe ə nyèm əwən ə? Ka' à wa kɪ i mɪməd ə sùŋ əwən nɪŋə wə ɪŋga nəb ɪsɪ' ə? ⁷ Ka' à wa kɪ i mɪməd ə chəkɪ ɪkum ɪwumnɪ we ni Njwɪə na' i nən ə?

⁸ Mbə mɪ kàŋ nɪŋ ɪkə we ni ɪfɔŋ we nɪə nùŋ ɪsɪg nya'a gha mbi ŋwa'ni ɪŋga Əŋwà'nɪ ə Njwɪə ni, "À berɪ gha'

wəd ni tɪndɪ ɪban ne ɪchɪ ni à gha' e nyamnyod," əne mbə fə ghɪ ənû ni ku'ni. ⁹ Mbə mɪ ye'ə ghɪ əghə, nɪ mbə fə ghɪ ənû rɪbɔŋ. Əne ɪkə fə yɪm əwən ɪchɪ ni wɪ yɪm bəd ni fə gù ɪkə. ¹⁰ Wəd mɔ'ɔ mɪ nɪŋ tɪkə rɪjɪm əne gù àmeɪ ɪkə mɔ', əne wɪ fə gù tɪkə te rɪjɪm. ¹¹ Wəd we ni nya'a gha ni, "Tɪrə ni e ɪwɪ kɪ ɪnom wəd chɛrə," nya'a bə ghà ni, "Tɪrə zwiirɪ e wəd." À mɪ ye' ni chəi à ni ɪwɪ kɪ ɪnom wəd chɛrə, àyɪə à zwiirɪ wəd, à fə gù ɪkə. ¹² Mbə ghàmə bə ghɪ ɪnû ɪghabɪ ə bəd mbe ni Njwɪə bɪrɪ sa' mɪməd əton ɪkə we nɪə ghɪ ni bəd chub ənɪ ə ɪghəm, ¹³ ɪmbə' ɪghəm ni ənɪ Njwɪə ə sa'ə bəd, chəi wɪ bɪrɪ diirɪ mbe ni chəi mbɪə bə diirɪ mbi chɛrə. Wəd mɪ ye'ə diirɪ bəd, Njwɪə bɪrɪ bɪ diirɪ əməd ənɪ ə nyùmə we ni wɪə sob mɪsɪ'.

ɪbenɪ ni chəi ɪnû chòm mbe ni wəd ə ghɪə əbɔ' yɪ ətu əkɔ

¹⁴ Mbi bɔŋɔɔb, nɪm ni wəd bɪrɪ jɪg kɪə yè, əwù ze ni wɪ gha ni tə ben ə? Tɪ ɪbenɪ we chɪ əməd rəŋgə' ə?

¹⁵ Aŋgɔb mɔ'ɔ kɪ nɪbɪ mɔ'ɔ mɪ ye' əŋgu ni kwaŋ ngywɪ bə kwaŋ ɪghijɪg, ¹⁶ əne wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən gha əmbɪ aŋgɔb we kɪ əmbɪ ə nɪbɪ ze ni, "Wo e ənɪ əbɔrəbɔd. Ghɪ e ɪnyod nom ə, à bə jɪg kod," ni chəi wɪ na' ɪghɪ mbe ni bɪrɪ ghɪ ni ɪnyod məd chub ɪchɪ chòm, nɪ nɪm ni wɪ bɪrɪ jɪg kɪə ye? ¹⁷ Əne ɪbenɪ təzɪ' wɪ ni chəi ɪnû chòm mbe ni wəd ə ghɪə əbɔ' yɪ ətu əkɔ.

¹⁸ Wəd mɔ'ɔ bɪrɪ gha ni, "À benɪ, àyɪə mə wɪə ghɪə ɪnû chòm." Wɪ mɪ ghà əne, mə bɪrɪ gha i bɔ ni, "Chwɪ e ɪbenɪ i num ni chəi ɪnû chòm mbe ni əwɔ ə ghɪə, əne mə bɪrɪ chwɪ mɪ ɪbenɪ i ne ənɪ ɪnû chòm mbe ni mɪə ghɪə." ¹⁹ À ben ni Njwɪə meɪ we mɔ'. Zɪə bɔŋ! Ka àbeɪ ɪzwɪ rɪbɔŋ, mbi bə ben əne, àyɪə i mbɪə benə bə bɪndɪə. ²⁰ Ənɛŋ! À wa kəb ni mbi chwɪ i ne ni ɪbenɪ ni chəi ɪnû chòm mbe ni wəd ə ghɪə yɪ ətu əkɔ ə? ²¹ Ənɪ chəi Abrahəm nya'a ton ni na' i wan we ni mbi nya'ə tɔŋ ənɪ ə Aizik ənɪ əghɪ əfə əmbɪ ə Njwɪə, ɪmbə' Njwɪə nya'a nɪŋ ni wɪ fə ghɪ ənû ni ku'ni ə? ²² À fə zə ni ɪbenɪ məd nya'a yèn mbi ɪnû chòm mbe ni wɪ nya'ə ghɪə. À fə bə zə ni ɪbenɪ məd nya'a bɔŋ mǎànɪ ənjɪm ɪnû chòm mbe ni wɪ nya'ə ghɪə. ²³ Əŋwà'nɪ ə Njwɪə ə nya'a jwɪ ənɪ rəsɪ' ɪchɪ ni zɪə nya'a gha ni, "Abrahəm nya'a ben ə Njwɪə əne Njwɪə nya'a ben ni məd ə təm kù'nɪ." Əze ə nya'a ghɪ ni Njwɪə tɔŋ əməd ənɪ i sə'. ²⁴ Əne à fə zə ni Njwɪə wɪə benə ni wəd ə təm kù'nɪ ɪmbə' ɪnû chòm mbe ni wɪə ghɪə, ka' àmeɪ ɪmbə' ɪbenɪ təzɪ' wɪ.

²⁵ À yɪ bə əndəŋ əndəŋ ni Njwɪə nya'a ben ni əkùnɪ ze ni mbi nya'ə tɔŋ ənɪ ə Rahàb nya'a təm kù'nɪ ənjɪm ənû ə chòm ze ni wɪ nya'a ghɪ ənɪ mɪ-ànəŋgɔŋ mɪzre mbe ni nya'a wo jɪrɪ neŋ ə Jerikò. Wɪ nya'a nɪŋ mɪməd ɪchɪ chòm əne cha mɪməd ni mbi wə əwən ɪnəŋjɪ chɛrə. ²⁶ ɪchɪ ni nyamnyod ni chəi əzwɪ yɪ ətu əkɔ, əne bə, ɪbenɪ ni chəi ɪnû chòm mbe ni wəd ə ghɪə yɪ ətu əkɔ.

Ənû ni yɪmbɪ ɪnemɪ

3 Mbi bɔŋɔɔb, tɪ bəd mɪnɔŋɔ' rəka' nən ye' əwən məchwɪə-ɪnû, ɪmbə' ɪghəm ni mbə fə kyeri ə ni Njwɪə bɪrɪ sa' mbə mbe nɪə chwɪ ɪnû ənɪ ɪnəŋjɪ ni kaani.

² Mba mijim mbiə fān inū əni minənjə nɔnɔ'. Wəd mɔ'w mi ye' ənggu ni chəi wiə fān əni inū mbe ni wiə ghàə, nji məd ə bɔŋ məànɛ, bə kyeri ichi ni yimbi i inyod jim. ³ Ti mi zè ətəni inŋa ichū ngyi imbə' zi zuuni əwa, əne tɛ we tɛ rɛ ghɛ ni zè wo əsi ze ni tɛ kəbi. ⁴ Mbə bə nɛŋ əbaŋ igyɛ, ka à bə ye'i ni zia faŋ əfim ə ka ka ə bə tin əməd, əghi ze niə bɛŋ əməd yi ətəni ə kwa kwa. Wəd we niə tinə wiə bɛŋ ətəni ə kwa kwa ze ghɛ ni zia wo əsi ze ni wɛ kəbi. ⁵ À yi ichi ni zia ye' we mbi inemi. Inemi yi əsi inyod ni kaŋ kə, àyiə i wiə goŋ igɔ imbə' inū kyeŋ.

Mbə kɔndi ichi ni akə iwid ə tɔnə bu' kyeŋ! ⁶ Ti əbɔ' isi inyod mbe ni ye' inŋa na, inemi yi isig ni inū ribɔŋ swi inŋa. I wiə chəkɛə nyamnyod wəd jim, bə tɔn itənɛ məd jim. À yi iwid ri nimə we ni ye' əsi ichə ə tɔn əməd.

⁷ Wəd mɛsɔŋichū we tɛ wɛ yimbi əne fə bə yimbi tikwiri nyam jim fɔri tikwiri tinən jim. Əne yiə nyam te niə kɔ ibum ə si mbi te ni ye' inŋa igyɛ. ⁸ Ayiə chəi wəd mɛsɔŋichū mɔ'w ni tɛ wɛ yimbi inemi. Inemi yi ənū ribɔŋ ni chəi əni tɛ wəd yimbi. Mitig ribɔŋ mbi inŋa i swi ni tɛ mbi zwiiri wəd. ⁹ Tɛ wiə niŋ inemi yiiri ə Ənūŋisig Mbə'. Tɛ wiə bə niŋə zɛə ndɔn igwi ə bəd mbe ni Nwiə teki ni mbi ye' ighabi ə məd. ¹⁰ Ənū ni yiiri ə Nwiə mbi ənū ni zɛ ndɔn igun ə wəd mbiə jwɛ əmei inŋa ichū mɔ'. Mbi bɔŋgɔb, tɛ zia ye' əne! ¹¹ Tɛ minib zwɛ mbi mbe niə ny-wɛə jwɛ inŋa jwɛ-əmbɔŋ mɔ' ə? ¹² Mbi bɔŋgɔb, tɛ əzed ə manŋɔrə ə kɔ əkwebi ə? Kɛ tɛ əzed ə namsɛ ə kɔ mɛ-tamtig ə? Chəi minib niə nywɛə mbi minib zwɛ mbe tɛ mbi jwɛ ri əni jwɛ-əmbɔŋ mɔ'.

Iwe ni Nwiə ə nà'ə

¹³ À kiə we əka' nən ni beri iwe bə kyeri ənū ə? Wɛ beri chwi mbi inū chɔm mbe ni wiə ghɛə ichi ni wiə ghɛ inū əni ibɔti fiŋ bə fɔri əni iwe. ¹⁴ À mi beri ədli ribɔŋ, à mi bə kəb ighi əmei imbə' e ighəm, tirə goŋ e igɔ imbə' əzi əwən kɛ bə ton inū mbe ni ye' mbi rəsɛ'. ¹⁵ Ka' ikwi iwe wɔ yi i we ni Nwiə ə nà'ə. Wɛ yi ri əmbi ə bəd ri igwi ə si, ka' ri əmbi Əzwɛ ə Nwiə. Wɛ yi ri əmbi ə Debɛrə. ¹⁶ Əsi ni ədli mbi ənū ni wəd ə kəb ighi əmei imbə' i ighəm ye' ənggu, əbùurɛ mbi tikwiri inū ribɔŋ jim biri ye' ənggu. ¹⁷ Iwe we ni Nwiə ə nà'ə wiə ghɛə ni tɛ chub zɛŋi zɛŋi, chub əni əbɔrəbɔd, beri ibɔti fiŋ, zweti inū ni bəd ə ghàə, diiri bəd bə ghɛ ichɔm. I wiə bə ghɛ ni tɛ rɛ ghɛ a ighə mbi ni tɛ rɛ ghɛ a ibeki inū. ¹⁸ Bəd mbe niə ghɛə ni bəd chub əni əbɔrəbɔd mi kon əbɔrəbɔd inŋa bəd, mbi biri kwəŋ inū chɔm.

Ənū ni tindi iban ə Nwiə

4 Ənū ni zɔŋ mbi ənū ni chɔb ki ri ə yi əka' nən ə? Ka' à wa kɛ i ri əni ighi mbe ni tɛ fiŋ ə feeniə, ni ye' mbe niə kiə zɔŋ inŋa nən ə? ² Mbə mbiə kəb ighi, àyiə chəi mbə beria, əne mbə mbiə zwiiri ə bəd imbə' beri ighi mbe. Mbə mbiə ghə'nɛ ighi bəd, àyiə chəi əni tɛ mbə niŋ, əne mbə mbiə chɔbə bə zɔŋə imbə' niŋ ighi rəŋgu. Chəi mbə beri ighi imbə' ighəm ni chəi mbəə nɔnə ri əmbi ə Nwiə. ³ Mbə mbiə nɔn ighi, àyiə chəi mbiə nà' i nən imbə' ighəm ni mbə mbiə nɔnə mbi rikɔndi ribɔŋ. Mbə mbiə nɔn imbə' niŋ ghɛ inū mbe ni

tə nyamnyod ə feeniə. ⁴ Mbə yi ighabi məyi nami niə niiriə mbaŋə! Chəi mbə kyeri ni wəd we niə kəb jig əsə' mbi isig yiə wəd pən Nwiə ə? Əne wəd mɔ'w we ni gha' ənū ni jig əsə' mbi isig yiə wəd pən Nwiə. ⁵ Kɛ mbə wa kɔndi ni à yi ətu əkɔ ni Əŋwə'nɛ ə Nwiə ə ghà ni, "Nwiə wiə ghə'nɛ Əzwɛ əməd ze ni wɛ ghɛ ni zia ye' inŋa na." ¹⁶ À yiə Nwiə ə ghɛ ichɔm əni ə na imbə' tɛ beri ika ni baŋ inū ribɔŋ. Ə zi inŋa Əŋwə'nɛ ə Nwiə ni, "Nwiə wiə tonə bəd mbe niə nɔ inyod, àyiə i wiə ghɛ ichɔm əni mbe niə swi inyod."

⁷ Əne mbə zuuni ə Nwiə əni inū jim. Mbə ton ə Debɛrə, əne wɛ biri nod i tɛ əni ə nən. ⁸ Mbə tindi iban ə Nwiə, əne wɛ biri bi tindi iban nən. Mbən mbe niə ghɛ inū ribɔŋ, mbə so mbə ibɔ! Mbən mbe ni beri fiŋ rɛbə, mbə zɛŋi tɛ fiŋ! ⁹ Mbə kənə, di bə chweŋ misi. Mbə kwepi ichə'ri əni əwob, bə kwepi igha' əni əkənɛ. ¹⁰ Mbə swi inyod ifə Ənūŋisig, əne wɛ biri nɔ əwən.

Ipati imbə' ənū ni sa' aŋgɔb

¹¹ Mbi bɔŋgɔb, tɛ wəd gha i inū ribɔŋ igwi wi aŋgɔb. Wəd we niə ghà inū ribɔŋ igwi wi aŋgɔb kɛ beə sa' əməd wiə ghàə ni tikə ri Nwiə rika ku'i. Məd wiə bə sa'ə tikə ri Nwiə. Àwɔ mi ye' wəd niə sa'ə tikə ri Nwiə, nji ka' àwɔ wiə nūŋ e rikə te. À wiə sa'ə riwən. ¹² Wəd niə nà'ə rikə bə sa'ə misa'i mei we mɔ'. Àmei məd we tɛ wɛ chɛ bəd rəŋgə'. Àmei məd we tɛ wɛ bə nimni bəd. Əne àwɔ kiə we ni sa' we aŋgɔb ə?

Ipati imbə' ənū ni goŋ igɔ

¹³ Mbə zu, mbən mbe niə ghàə ni, "Təchɔŋ kɛ isɔ tɛ biri wo inŋa əbeŋ ə mɔ'w, pə chub əghəm əwu, ghɛ iwɛn, jig njiŋm." ¹⁴ Chəi mbə kyeri inū mbe ni biri ye'e isɔ. Ə itənɛ kiə ye ə? Mbə yi ighabi ə ndi' ni nam isi əni ikə nyùmə, əmad ə niə zombi, zi nim i. ¹⁵ Nji mbə kə' ghà ye' ni, "Ənūŋisig mi beni, tɛ biri chub ikə ghɛ ənū zɛ kɛ əzi ə cherə." ¹⁶ Tɛnɛn, mbə mbiə nɔ inyod bə goŋ igɔ. Ənū ni goŋ igɔ yi ənū ribɔŋ. ¹⁷ Əne wəd we ni kyeri ənū ni ku'ni ni tɛ wɛ ghɛ, àyiə chəi wɛ ghɛ, fə ghɛ gū ənū.

Ipati əmbi ə bəd mbɔn

5 Mbən bəd mbɔn, mbə zweti! Mbə chweŋ misi, zə' kwə' rikə imbə' inŋə' nɔnɔ' ze niə ye'e igwi nən! ² Mbɔn ze ni mbə beri fə bɛŋ əni ighi əko. Isə'i fə kud tə ngywɛ. ³ Gól mbi ə sirivə we ni mbə beri fə bɛŋ əni ighi əko. Ighɛ mbɔ ni beŋ əni ighi əko biri ye' ənweeni i nən ni mbə mbiə ghɛ əjə. Mbɔn ze biri tɔn əwən ichi ni iwid ə tɔn ə wəd. Mbə fə feti mbɔn nūŋ inŋa ini mbɔ ni si nwiə. ⁴ Mbə zə, bəd mbe ni nya'ə fà' inŋa tə mbeŋ, ni mbə nya'a yim ikab mɛməd əni ikə, mbiə zə' əwob im-bə' əwən. Əwob ə bəd mbe ni nya'a kwəŋ mbə ighi fə pə inŋa ətɔŋ ə Nwiə Ətùmɛ isig. ⁵ Mbə fə chub igwi ə si inŋa mbɔn. Mbə mbiə bə ghɛ əmei inū mbe niə ghɛ ni tɛ fiŋ bɔŋə. Mbə fə jig faŋ ighabi ə nyam ni mbiə wo wəd. ⁶ Mbə fə sob isa'i zwiiri bəd ni chəi mbi gu ənū. Chəi ichi ni tɛ mbi fə ə inyod ri nən.

† Ə zi inŋa inŋə'nɛ cherə ni: Əzwɛ ze ni Nwiə zi inŋa na ə swi mbi tifeeni ka ka.

Ənû ni yim fiŋ ətɔn ə ŋgə'

⁷ Mbi bɔŋgɔb, mbə yim fiŋ pè ɔni ze ni Ənùŋisig biri wiri ye'e. Mbə zə, wəd niə fà'ə mbeŋ wiə wòmè ni ighijig kɔ' ə mbeŋ. I wiə yimə fiŋ wòmè kɔ ri ɔni mbəŋ chubi wò pè ɔni mbəŋ ə sobə. ⁸ Mbən bə, mbə yim fiŋ ghì ə ibeni kaanə imbə' ighəm ni Ənùŋisig biri zambɪ ye'e.

⁹ Mbi bɔŋgɔb, ti mbə ghambi ə mbə bɔŋgɔb imbə' ti Nwiə sa' i əwən. Mbə zə, wəd we ni biri sa' isig fə si i ichû nəb!

¹⁰ Mbi bɔŋgɔb, mbə kɔndɪ bəd ɪkən mbe ni nya'a ghà inû ɔni ikum Ənùŋisig. Mbə niŋ ənweeni ri əmbi mɪməd ni yim fiŋ ətɔn ə ŋgə'. ¹¹ Mbə zə, Nwiə nya'a zɪ əbɔrəbɔd igwi mɪməd imbə' ighəm ni mbi nya'a nyi'i. Mbə fə zu ichî ni Job nya'a nyi'i bə zə ichî ni Nwiə nya'a ghi ɪchɔm ɔni məd ɔni inwɪ. Nwiə wiə kɔə mɪsin bə diirɪə bəd.

¹² Mbi bɔŋgɔb, ɔnû ni che inû jim yi ni ti mbə kan ə, kɪ à ki ɔni ikaŋ, kɪ à ki ɔni ə si, kɪ ɔni əghi ə cherə ni tɪ bəd kàn igun. Mbə mi ben ɔnû ə mɔ'ɔ, mbə gha àmei ni, "Ee". Mbə mi ton ɔnû ə mɔ'ɔ, mbə gha àmei ni, "Chə." Mbə ghi àmei ɔne imbə' ti Nwiə zi i isa'i igwi nən.

Əkòŋgɪ ni wəd beri ben ə Nwiə bɔŋ kòŋgɪ

¹³ Wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən wiə wa ə ŋgə' ə? Wɪ kòŋgɪ ə Nwiə. Wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən wiə wa gha'ri əwi ə? Wɪ kw-eri ɪkyi yiiri ə Nwiə. ¹⁴ Wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən wiə wa wɔn ə? Wɪ tɔŋ bəd mbe niə chà ifeti bəd Kristo mbi ye'e kòŋgɪ ə Nwiə igwi məd, bə zɔ' əməd ɔni miwud ɔni ikum Ənùŋisig. ¹⁵ Əkòŋgɪ ə wəd we ni ben ə Nwiə biri ghi ni wəd əwɔn we bɔti. Ənùŋisig biri ghi ni inyod məd wiri kààŋ. À mi ye' ni wɪ ghɪ inû ribɔŋ mɔ'ɔ, Nwiə biri wa' inû ribɔŋ mbe. ¹⁶ Əne mbə ben tə rɪguri-inû əka' nən mbənə mbənə, kòŋgɪ ə Nwiə igwi mbə bɔŋgɔb, imbə' Nwiə ghi ni mbə bɔti. Əkòŋgɪ ə wəd we ni təm kù'nɪ, ə beri ɪka kyerŋ ni ghi ɔnû ze ni wɪ kòŋgɪ ə Nwiə nɔn. ¹⁷ Əlaijə yiə nya'a wəd mɪsɔŋichù ighabi ə mbə. Wɪ nya'a kòŋgɪ ə Nwiə ɔni i fiŋ jim ni ti mbəŋ nɔ i. Əne chəi mbəŋ nya'a bə nɔ ighəm iwu tad mbi əmɪg rɪ-fuə. ¹⁸ Əni wɪ nya'a wiri kòŋgɪ ə Nwiə, Nwiə nya'a ghi mbəŋ nɔ, tijig kɔ'.

¹⁹ Mbi bɔŋgɔb, wəd mɔ'ɔ rəbɔ' nən mi fəbə ti ɔni rəsɪ', wi cherə wiri niŋ əməd rəbɔ'ɔ, ²⁰ wɪ kyeri ni wəd we ni wiri niŋ wəd ni ghì inû ribɔŋ ti ɔni ichî ni wɪ febə, biri chi ɪtənɪ wəd we niə ghì inû ribɔŋ ri ichû ivi, ɔne ghì Nwiə wa' inû ribɔŋ nɔnɔ' mbe ni wɪ nya'a ghìə.

sa'ə bād. Əne mbə bɔ əməd ichî ni mbə ye' ighabi ðnò'ò igwi ə si əgha. ¹⁸ Mbə kyeri ni Nwiə nya'a fə cho' mbə itu ti əni michî ribòŋ mbe ni mbə nya'a niŋ ri əmbi mbə m̄mbă' rəŋwe. Chəi w̄i nya'a ghi əne əni ə sirivà ki əni ə gól ni t̄i mbi bə. ¹⁹ W̄i nya'a cho' ye' əni ənəm əka inun ze ni Kristo nya'a chəmni. Kristo yi ighabi ə wan n̄jig ni chəi ənɔ'ɔ k̄i əduri igun. ²⁰ Nwiə nya'a fə cho' əməd bɔŋ w̄i nya'a siə teki isig. W̄i fə gh̄i ni bād kyeri əməd iŋga ini mb̄ɔ ni si nwiə. W̄i nya'a gh̄i əne imbə' weeri əwən. ²¹ Mbə fə ch̄e ənjim məd ben ə Nwiə ni nya'a zwemni əməd bə na' iwumni i bɔ. À yi əton ni mbə beri nuŋ tə f̄iŋ bə n̄uŋ tə rikondi àmei igun ə Nwiə.

²² Mbə fə gh̄i tə f̄iŋ zeŋ ichî ni mbəə gh̄i inû mbe ni ye' mbi rasi'. Mbə mbiə kàŋə gha'ə mbə bɔŋgɔb kwà' ichî chòm. Əne mbə gha' m̄măd kwà' r̄iŋga f̄iŋ. ²³ Mbi fə gywi əwən ighəm cherə imbə' mbə jig ðt̄en̄ fi ənjim iŋgam Nwiə we ni ye' ikă. Ka ðt̄en̄ we yi i ri əmbi ə mbă' niə kwia. Wi yi ri əmbi ə Mbă' ni chəi w̄i biri nɔ kw̄i. ²⁴ Ə zi iŋga əŋwá'n̄i ə Nwiə ni,

“Bād mijim yi ighabi ifu,
iwumni m̄măd yi ighabi wi rikwě.
Ifu wiə kwia, rikwě nəŋə fengia,
²⁵ àyiə iŋgam ən̄n̄isig ə ten i koŋ.”

Iŋgam we yi ikân chòm we ni mbi gha i nən.

2 Mbə wa' inû ribòŋ jim, wa' inû ni fig bād, wa' ibeki inû, wa' inû ni ghi əd̄il bə wa' inû ni ghi minia. ² Ighabi ə bɔn bɔd niə kiri nyɔŋ ibən, mbə kəb ye' ibən zeŋi we ni əzwí ə nà'ə, imbə' mbə mi nyɔŋ, mbə biri kwi kààn̄i, Nwiə ch̄i əwən rəŋgə'. ³ Mbə fə zwe'ri zə ni ən̄n̄isig ə bɔŋ.

Iti ni ye' ika mbi ə bād ni Nwiə chɔ'ɔ

⁴ Mbə ye'e əsi məd we ni ye' iti we ni ye' ika. Bād nya'a ton əməd, àyiə Nwiə nya'a cho' əməd. Məd ə bòŋ kwà' r̄iŋgə' if̄e Nwiə. ⁵ Mbə ye'e ighabi əti ni ye' ika im-bə' mbi niŋ əwən bɔm nəb əzwí əŋgu. Mbə mi gh̄i əne, mbə biri ye' bād mbàn Nwiə zeŋi, əne ch̄e ənjim ə Yeso Kristo na' ighi əf̄a əzwí mbe ni Nwiə beni. ⁶ Ə zi iŋga əŋwá'n̄i ə Nwiə ni,

“Mbə zə, mə wiə zi iti ə Zayɔn.
À yi iti ibu nəb ni mə nya'a cho' n̄uŋ, wi bòŋ kwà' r̄iŋgə'.

Chəi wəd we ni nuŋ f̄iŋ igwi məd biri nɔ beri t̄inid ətu.”

⁷ Əmbi mbən mbe ni beni, iti we ə bòŋ kwà' r̄iŋgə', àyiə əmbi mbe ni chəi mbi beni,

“Iti we ni məbɔmi nəb nya'a toni,
fə b̄en̄ əni iti ri ibu nəb,”

⁸ f̄ri ni,

“À yi iti ni biri ghi ni bād t̄igrə,
bə ye' iw̄ɔ ni biri ghi ni bād gu ə.”

I mbiə t̄igrə imbə' ighəm ni chəi mbiə gh̄i inû mbe ni ye' iŋga iŋgam Nwiə. Əz̄ɔ yi ən̄u ni Nwiə nya'a fə nuŋ əmbi m̄măd.

⁹ À ye' imbə' əwən, mbə yi inəbi ni Nwiə nya'a chɔ'ɔ. Mbə yiə bād mbàn Nwiə niə fà' əmbi if̄ɔn kyeŋ. Mbə yi əbeŋ ni zeŋi. Mbə yiə bād Nwiə imbə' gha inû yiiri mbe

ni w̄i fə gh̄i. À yiə məd nya'a tɔŋ əwən r̄iŋga isi firi əne z̄i iŋga əsi ə zeŋi ze ni w̄i na' əmbi ə bād. ¹⁰ À nya'a əni ə nyùmə mɔ'ɔ, ka mbə yiə nya'a əwən bād Nwiə, àyiə t̄in̄in mbə yiə siə bād iməd. À nya'a əni ə nyùmə mɔ'ɔ, chəi Nwiə nya'a kiri diiri əwən, àyiə t̄in̄in w̄i fə diiri əwən.

Mbə chub ichî ni bād əf̄a' Nwiə beri chubi

¹¹ Mbi bɔŋgɔb ni m̄e gha'i kwà' r̄iŋgə', mbə kyeri ni mbə yi ðnò'ò f̄ri ni mbə yiə bād r̄is̄ò'ò iŋga isig w̄. Əne mə wiə bu' ibɔ i nən ni ti mbə ghi ə inû ribòŋ mbe ni tə nyamnyod ə feeniə. Mb̄ɔ yi inû mbe niə m̄à'ə bid iŋga tə f̄iŋ. ¹² Mbə michî əka' bād mbe ni ka'i m̄j̄u beri bòŋ, imbə' ka mbi bə gha ə ni mbə yiə bād niə gh̄i inû ribòŋ, mbi biri zə inû chòm mbe ni mbəə gh̄i əne yiiri ə Nwiə əni ze ni w̄i biri wiri ye'e.

¹³ Ichî ni mbə ben ən̄n̄isig, mbə zuuni bād mijim mbe ni mbi nuŋ igwi nən ni mbi tumbi əwən, k̄i à ki if̄ɔn kyeŋ ni ye' igwi mif̄ɔn cherə, ¹⁴ k̄i m̄igɔmnà mbe ni w̄i cho' n̄uŋ ni mbi chə bād mbe niə gh̄i inû ribòŋ, bə wumni mbe niə gh̄i inû ni ku'ni. ¹⁵ Nwiə nya'a kəb ye' ni mbə ghi inû ni ku'ni imbə' kubri michû iney bād mbe niə ghà inû ni chəi mbi kyeri. ¹⁶ Mbə chub ighabi ə bād mbe ni ye' əni ə ighəm, àyiə ti mbə niŋ əwən ichî ni mbəə chub əni ə ighəm imbə' ghi inû ribòŋ. Mbə chub ichî ni bād əf̄a' Nwiə beri chubi. ¹⁷ Mbə wumni bād mijim, gha' bɔŋgɔb mbe ni ben ə Kristo, bɔ ə Nwiə bə wumni if̄ɔn kyeŋ.

Ənweeni ni kwembi ri əni ichî ni Kristo nya'a zə ŋgə'

¹⁸ Bād əf̄a'ì, mbə zuuni mbə m̄mbă' əf̄a'ì mbi iwumni jim. T̄i mbə wumni ə àmei mbe ni beri f̄iŋ chòm bə beri ibɔti f̄iŋ. Mbə zuuni f̄ri mbe niə nyaə. ¹⁹ Nwiə biri zi əbɔrəbɔd igun ə wəd we niə nyi'ə f̄iŋ zuə ribu' bə zəə ŋgə' ətu əko, imbə' ighəm ni w̄i kyeri ni məd wi əŋgu. ²⁰ Njim kia ye, ni à mi gu ən̄u, mbi som əwe, à nyi' ə? Àyiə à mi ghi ən̄u ni ku'ni, əne zə ŋgə' imbə' əzi əwən, Nwiə biri zi əbɔrəbɔd igwi ne. ²¹ À yi imbə' ikwi ŋgə' w̄ ni Nwiə nya'a tɔŋ əwən ni mbə ye' mbi bād. Mbə kyeri ni Kristo nya'a bə zə ŋgə' imbə' əwən. Əne w̄i nya'a chwi ənweeni i nən imbə' mbə siə beeni əbɔ' tikyeri-iwu iməd. ²² Chəi w̄i nya'a ghi ən̄u ribòŋ ə mɔ'ɔ. Chəi m̄iŋhab mɔ'ɔ nya'a jw̄i r̄iŋga ich̄u məd. ²³ Əni mbi nya'a zɔm əməd, chəi w̄i nya'a bə zòm bād mbe ni nya'a zɔm əməd. Əni w̄i nya'a zə ŋgə', chəi w̄i nya'a gha ni tə biri w̄i. W̄i nya'a nuŋ i f̄iŋ ye' igun ə Nwiə we niə sa'ə bād ichî ni ku'ni. ²⁴ Kristo ziə nya'a be' mba inû ribòŋ iŋga i inyod əni w̄i nya'a əzed ə ba'ni. W̄i nya'a ghi əne imbə' t̄i r̄i wiri ghi a inû ribòŋ. T̄i siə chub àmei ichî ni ku'ni. Ina mbe ni nya'a igwi məd fə ghi mbə bɔti. ²⁵ Mbə mbiə nya'a ighabi ə n̄jig te ni nya'a febə, àyiə t̄in̄in mbə fə wiri bənd̄i wo əsi ən̄əŋḡi-n̄jig, ni ye' Wəd we niə n̄əm əwən.

Ənû imbə' məyi mbi mbə minom

3 À yi əndəŋ əndəŋ ni mbən məyi beri zuuni mbə minom, imbə' à mi ye' ni chəi w̄i mɔ'ɔ rəbɔ' m̄măd

kiri ben iŋgam Njwiè, mɔ̀yɪ mɔ̀mɔ̀d mbe tɪ mbi berɪ mɔ̀mɔ̀d ɔ̀nɪ tɔ̀ rɪghɪrɪ-inù, nɪ chɛɪ mbi gha ɔ̀nù ɔ̀ mɔ̀'ɔ̀.
 2 Mbi biri bèŋ ɔ̀nɪ mbi zɛ ichɪ nɪ mbɛ̀n mɔ̀yɪ ɔ̀ wumnɪ mɔ̀mɔ̀d fɔ̀rɪ imbɔ̀' ichɪ nɪ mbɛ̀ə ghɛ̀ inù nɪ zɛŋjɪ. 3 Tɪ ichɪ nɪ mbɛ̀ tɛm ye'e i rɪ ɔ̀saŋ. Tɪ zɪə ye'e ɔ̀nɪ ikwɪ ichɪ nɪ mbɛ̀ə tekɪ tɔ̀ nyɔ̀ŋ rɪ ɔ̀tu kɛ̀ ɔ̀nɪ ichɪ nɪ mbɛ̀ə tɪŋ ɪghɪ mbe nɪ mbi tekɪ ɔ̀nɪ gɔ̀l kɛ̀ ɔ̀nɪ mbɛ̀ə zɪə ngywɛ̀ rɪ chòm.
 4 Ichɪ nɪ mbɛ̀ tɛm berɪ jwɪ ye' rɪŋga fɪŋ. Ka' ikwɪ itɛm wɔ̀ wiə bəi. Wɪ yɪ rɪ ɔ̀nɪ ɔ̀zwɪ ze nɪə bɔ̀tɪə. ɔ̀zwɪ ze nɪə bɔ̀tɪə yɪ ɔ̀ghɪ ɔ̀ka inùn ɔ̀ghɛ ɔ̀ Njwiè. 5 À yɪ ɔ̀nɪ ikwɪ ichɪ wɔ̀ nɪ mɔ̀yɪ zɛŋ mbe rɔ̀ŋwe nya'ə ye' ɔ̀ inyod. I mbiə nya'ə ye' àmei ichɪ nɪ mbi nya'ə zuunɪə mbə mɪnom. 6 Sɛra wiə nya'ə ɔ̀ne. I wiə nya'ə zuunɪ ɔ̀ Abràham, ɔ̀ne i wiə nya'ə tɔ̀ŋ ɔ̀mɔ̀d ɔ̀nɪ ɔ̀ masà. Mbə yɪə bɔ̀n mɔ̀d ɔ̀wù ze nɪ mbɛ̀ə ghɪ inù nɪ ku'nɪ fɔ̀rɪ ɔ̀nɪ chɛɪ mbɛ̀ə bɔ̀ ɔ̀ghɪ ɔ̀ mɔ̀'ɔ̀.
 7 ɔ̀ndəŋ ɔ̀ndəŋ, mbɛ̀n mɪnom berɪ wumnɪ mbə mɔ̀yɪ bə chubi mbi mɔ̀mɔ̀d ichɪ nɪ ku'nɪ. Mbə miə ye'ə ghɛ̀ ɔ̀ne, nji mbə kyerɪ nɪ mɔ̀mɔ̀d ɔ̀ bɔ̀d chɛ ɔ̀wəŋ. Mbə ghɛ̀ ɔ̀ne imbɔ̀' ɪghəm nɪ Njwiè biri na' ɪtɛnɛ ɔ̀mbɪ mbɛ̀n mɔ̀jɪm. Mbə ghɛ̀ ɔ̀ne imbɔ̀' tɪ ɔ̀ghɪ ɔ̀ mɔ̀'ɔ̀ ɔ̀ kən i ɔ̀ ɔ̀kɔ̀ŋgɛ̀.

ɔ̀nù nɪ zə ŋgə' imbɔ̀' tɪguri-inù chòm

8 I nwiè, mbɛ̀n mɔ̀jɪm berɪ chub ɔ̀nɪ ɔ̀nù ɔ̀ mɔ̀'ɔ̀. Mbə kən ɔ̀nɪ mbə bɔ̀ŋgɔ̀b, gha' mbə bɔ̀ŋgɔ̀b, ghɛ̀ ɪchòm ɔ̀nɪ bɔ̀ŋgɔ̀b bə swi ɔ̀ inyod ɔ̀nɪ mbə ye' ɔ̀ka' bɔ̀ŋgɔ̀b. 9 Tɪ mbə wi ɔ̀ ibə ɪgwɪ ibə. Tɪ mbə wi ɔ̀ mizɔ̀m ɪgwɪ mizɔ̀m. Bə̀d mɪ ghɛ̀ ɔ̀nù ɔ̀nɪ ɔ̀ nən, mbə wi ye' ɔ̀nɪ ɔ̀bɔ̀rɔ̀bɔ̀d. Njwiè nya'ə tɔ̀ŋ ɔ̀wəŋ nɪ mbə ghɛ̀ ɔ̀ne imbɔ̀' wɛ̀ zɪ ɔ̀bɔ̀rɔ̀bɔ̀d ɪgwɪ nən. 10 ɔ̀ zɪ iŋga ɔ̀ŋwà'nɛ ɔ̀ Njwiè nɪ, "Wə̀d we nɪ gha' nɪ chub ichɪ chòm bə zə inɪ chòm, berɪ yɪmbɪ i inemɪ imbɔ̀' tɪ wɛ̀ gha i iŋgam rɪbɔ̀ŋ. Wɛ̀ bə yɪmbɪ i ichù imbɔ̀' tɪ wɛ̀ gha i mɪghab. 11 Wɛ̀ berɪ wa' inù rɪbɔ̀ŋ ɔ̀ne bèŋ sɪə ghɛ̀ ye' inù chòm. Wɛ̀ berɪ kywɪ ɔ̀nywɪ imbɔ̀' chub ɔ̀nɪ ɔ̀bɔ̀rɔ̀bɔ̀d mbi wə̀d jɪm. 12 ɔ̀ghɛ ɔ̀nùŋɛsɪg ɔ̀ zɪ ɪgun ɔ̀ bə̀d nɪə ghɛ̀ inù chòm. ɪtɔ̀ŋ mɔ̀d mbi ɔ̀jə nɪ zu ɔ̀kɔ̀ŋgɛ̀ mɔ̀mɔ̀d. Àyɪə chɛɪ wɛ̀ gha' bə̀d mbe nɪə ghɛ̀ inù rɪbɔ̀ŋ." 13 À kɪə we nɪ tɛ wɛ̀ ghɛ̀ ɔ̀ghəm ɔ̀nɪ ɔ̀ nən ɔ̀wù ze nɪ mbə zɪ ɔ̀tu nɪ ghɛ̀ inù nɪ ku'nɪ ɔ̀? 14 Àyɪə ka mbə bè ye'ə zəə ŋgə' imbɔ̀' ichɪ nɪ mbɛ̀ə ghɛ̀ inù nɪ ku'nɪ, Njwiè biri zɪ ɔ̀bɔ̀rɔ̀bɔ̀d ɪgwɪ nən. ɔ̀ne tɪ mbə bɔ̀ ɔ̀, kɛ̀ bè nwɪ' ɔ̀ nyamnyod. 15 Àyɪə mbə wumnɪ ɔ̀ Kristo iŋga tɔ̀ fɪŋ nɪ mɔ̀d yɪ ɔ̀nùŋɛsɪg. Mbə tekɪ inyod ɔ̀nɪ mɔ̀nyùmə jɪm nɪ wiiri iŋgam ɔ̀mbɪ ɔ̀ wə̀d jɪm we nɪ biiri ɔ̀ton imbɔ̀' ikɔ̀ndɪ we nɪ mbə berɪ. Mbə ghɛ̀ ɔ̀ne mbi ɪbɔ̀tɪ fɪŋ fɔ̀rɪ mbi iwumnɪ. 16 Mbə berɪ fɪŋ nɪ zɛŋjɪ, imbɔ̀' itu nid bə̀d mbe nɪə ghà inù rɪbɔ̀ŋ imbɔ̀' michɪ chòm mbe nɪ mbə berɪ ichɪ nɪ mbə ye' bə̀d Kristo, 17 imbɔ̀' ɪghəm nɪ zɪə bɔ̀ŋ nɪ mbə zə ŋgə' imbɔ̀' ichɪ nɪ mbɛ̀ə ghɛ̀ ɪchòm ichɪ nɪ Njwiè kəbi, chɛ ɪchɪ nɪ zə ŋgə' ɔ̀nɪ mbɛ̀ə ghɛ̀ inù rɪbɔ̀ŋ. 18 Kristo nya'ə kwi imbɔ̀' inù rɪbɔ̀ŋ fən ɪghəm mɔ̀'ɔ̀. Wə̀d nɪ nya'ə ghɛ̀ inù nɪ ku'nɪ nya'ə kwi ɪgwɪ ɔ̀tu ɔ̀ bə̀d mbe nɪə ghɛ̀ inù rɪbɔ̀ŋ, imbɔ̀' wɛ̀ nɪŋ ɔ̀wa wò ɔ̀sɪ ɔ̀ Njwiè. Mbi nya'ə zwiiri nyamnyod mɔ̀d, àyɪə ɔ̀zwɪ ɔ̀ Njwiè ɔ̀ nya'ə ghɛ̀ wɛ̀ wɪrɪ chub ɪka. 19 À yɪ ɔ̀zwɪ ze ɔ̀ nya'ə ghɛ̀ nɪ wɛ̀ wo ghà

iŋgam Njwiè ɔ̀mbɪ ɪzwɪ mbe nɪ nya'ə ɔ̀ ndəŋ. 20 Mbɔ̀ yɪ ɪzwɪ bə̀d mbe rɔ̀ŋwe nɪ chɛɪ mbi nya'ə zuunɪ ɔ̀ Njwiè ɔ̀nɪ wɛ̀ nya'ə yim fɪŋ wom ɔ̀nɪ ɔ̀ nyùmə we nɪ Noà nya'ə kombɪ ɔ̀baŋ ɪgyɛ̀ ze. Àmei bə̀d rɪpɪi, ɔ̀ne yɪə bə̀d famɪ nya'ə jwɪ rɔ̀ŋgə' iŋga ɔ̀baŋ ze. 21 Mɪnɪb mbɔ̀ nɪ mbi nya'ə nəŋ ɪgun nya'ə tɛm ɔ̀nɪ ɔ̀nù nɪ bə̀d ɔ̀ nɪŋə mɪnɪb. À yɪ mɪnɪb mbe ɔ̀ chɛ ɔ̀wəŋ rɔ̀ŋgə' tɛnɪn. Ka' ɔ̀nù nɪ nɪŋ mɪnɪb yɪ i ɔ̀nù nɪ chɪ rɪfɪŋ tɪ ɔ̀nɪ inyod. À yɪ ɔ̀nù nɪ mbə ka' ɔ̀mbɪ ɔ̀ Njwiè mbi ɔ̀ fɪŋ nɪ zɛŋjɪ. ɔ̀nù nɪ nɪŋ mɪnɪb ɔ̀ zɪə chɛ ɔ̀wəŋ rɔ̀ŋgə' ɔ̀njɪm ichɪ nɪ Yeso Kristo nya'ə zwemə. 22 Wɛ̀ fə wo ɪkaŋ pɛ chub ɔ̀bà ɔ̀bɔ̀ ɔ̀ jɪgɪ ɔ̀ Njwiè. I wiə sɪə tùmɔ̀ mbɛ̀ŋgɪrə̀ bə̀ tùmɔ̀ ɪzwɪ jɪm mbe nɪ ye' ɪkaŋ fɔ̀rɪ ɪgwɪ ɔ̀ sɪ.

Ichɪ nɪ bə̀d Njwiè berɪ chubi

4 Kristo nya'ə zə ŋgə' ɔ̀nɪ mbi nya'ə kombɪ ɔ̀mɔ̀d, ɔ̀ne mbə berɪ bɪ berɪ tikwɪ rikɔ̀ndɪ te nɪ wɛ̀ nya'ə berɪ, imbɔ̀' ɪghəm nɪ chɛɪ wə̀d mɔ̀'ɔ̀ we nɪ fə zə ŋgə' biri wɪrɪ berɪ ɔ̀nù nɪ ghɛ̀ mbi inù rɪbɔ̀ŋ. 2 ɔ̀ne mbə nɪŋ nyùmə we nɪ bu' i nən ɪgwɪ ɔ̀ sɪ ghɛ̀ inù mbe nɪ Njwiè kəbi, ka' i mbe nɪ bə̀d rɪ ɪgwɪ ɔ̀ sɪ ɔ̀ kəbə̀. 3 Nyùmə we nɪ mbə kɪə kə̀ə ghɛ̀ inù mbe nɪ bə̀d mbe nɪ ka' mɔ̀jɪ ɪgha' nɪ ghɛ̀ fə chɛ i. Mbə mbiə nya'ə ghɛ̀ inyamnɪ-inù. Mbə mbiə nya'ə feenɪ mɔ̀yɪ kɪə mbaŋə̀. Mbə mbiə nya'ə nɔ̀ə beə. Mbə mbiə nya'ə jɪg ɔ̀chwɛ̀ nɪ bə̀d ɔ̀ nɔ̀ə bùùrɛ̀ə. Mbə mbiə nya'ə bə̀ wumnɪ mbɛ̀ŋnəŋ nɪ chɛɪ tikə rɪ Njwiè ben nɪ mbə ghɛ̀ ɔ̀ne. 4 Tɛnɪn i mbiə yɪiriə nɪ chɛɪ mbə ɔ̀ wɪrɪə fɔ̀tɪ ɔ̀bɔ̀' mɔ̀mɔ̀d imbɔ̀' ghɛ̀ inù rɪbɔ̀ŋ mbe nɪ mbə nya'ə beə ghɛ̀ə. Ichɪ nɪ chɛɪ mbɛ̀ə wɪrɪə fɔ̀tɪ ɔ̀bɔ̀' mɔ̀mɔ̀d, i mbiə sɪə zɔ̀m ɔ̀wəŋ. 5 Mbi biri gha inù mbe nɪ mbi fə ghɛ̀ ɔ̀mbɪ ɔ̀ mɔ̀d we nɪ fə tekɪ inyod nɪ sa' bə̀d mbe nɪ ye' ɪka mbi mbe nɪ fə kwi. 6 ɔ̀zɔ̀ yɪ ɔ̀ton nɪ mbi nya'ə gha ɪkən chòm fɔ̀rɪ ɔ̀mbɪ ɪvɪ bə̀d, ka à bè ye' nɪ mbi nya'ə fə sa' mɔ̀mɔ̀d ichɪ nɪ mbiə sa'ə bə̀d cherə. ɔ̀ne yɪ imbɔ̀' ɪzwɪ mɔ̀mɔ̀d ye' ɪghabɪ ɔ̀zwɪ ɔ̀ Njwiè.

Tɛ fa' ichɪ chòm mbi inɛ'e we nɪ Njwiè na' i na

7 Inwɪ ɪghɪjɪm fə tiini, ɔ̀ne mbə nuŋ mbə itu mbi zɛŋ bə̀ yɪmbɪ ɔ̀ inyod imbɔ̀' kyerɪ ichɪ nɪ kɔ̀ŋgɪ ɔ̀ Njwiè. 8 ɔ̀nù nɪ chɛ inù jɪm yɪ nɪ mbə gha' ɔ̀ inyod mbəŋə mbəŋə kwà' rɪŋga fɪŋ, imbɔ̀' ɪghəm nɪ ɪgha'ɪ wiə kubri inù rɪbɔ̀ŋ nɔ̀kɔ̀'ɔ̀. 9 Mbə nɪŋ mbə bɔ̀ŋgɔ̀b iŋga tɔ̀ nəb. Àyɪə mbə mɪ nɪŋ, tɪ mbə dumbɪ ɔ̀. 10 Mbə nɪŋ mɪnɛ'e mbe nɪ Njwiè na' ɔ̀mbɪ wə̀d mɔ̀' mɔ̀' rəbɔ̀' nən wə̀èrɛ̀ mbə bɔ̀ŋgɔ̀b ɔ̀ŋgu. ɔ̀ne yɪ ichɪ nɪ Njwiè ɔ̀ chɛ ɔ̀nɪ ɔ̀ nɪŋ ghɛ̀ tɪkwɪrɪ chòm jɪm ɔ̀nɪ ɔ̀ bə̀d. 11 Wə̀d mɔ̀'ɔ̀ mɪ ye'ə ghà iŋgam Njwiè, wɛ̀ gha àmei ɔ̀nù ze nɪ Njwiè gha i bɔ̀. Wɛ̀ mɔ̀'ɔ̀ mɪ ye'ə fà'ə, wɛ̀ fa' àmei ɔ̀nɪ ɪka we nɪ Njwiè na' i bɔ̀, imbɔ̀' ɔ̀nɪ inù jɪm, bə̀d mbe tɛ mbi yɪiri ɔ̀ Njwiè ɔ̀njɪm ɔ̀ Yeso Kristo. ɪwumnɪ jɪm mbi ɪka jɪm yɪ wɛ̀ mɔ̀d kɔ̀ŋ kɔ̀ŋ. À yɪ ɔ̀ne.

Wə̀d Kristo berɪ zə ŋgə'

12 Mbi bɔ̀ŋgɔ̀b nɪ mə gha' kwà' rɪŋgə', tɪ mbə yɪiri ɔ̀ nɪ ɪkwà'nɛ̀ ka ka mbiə ye'e ɪgwɪ nən imbɔ̀' zwe'ri ɔ̀ ibenɪ. Zɪə biri ye' ɪghabɪ nɪ inù rɛ̀sɔ̀' mɔ̀'ɔ̀ mbiə ghɛ̀ ɔ̀nɪ ɔ̀ nən. 13 Àyɪə mbə gha' ichɪ nɪ mbɛ̀ə zəə ŋgə' ichɪ nɪ Kristo nya'ə bə zə. ɪgha'ɪ biri swi iŋga tɔ̀ fɪŋ ɔ̀nɪ wɛ̀ wɪrɪ ye'e iŋ-

ga izeri zeri mad. ¹⁴ Bâd mi ye'a zôm awan imbê' ichi ni mbê ben a Kristo, Nwiê biri zi abwabod igwi nan. Ene yi ni Awî a Zeri ze ni ye' Awî a Nwiê a fa si i igwi nan. ¹⁵ Wêd maw' rabw' nan mi ye'a zê ngê', ti wê zê i imbê' igham ni wê zwiiri wêd, kî imbê' igham ni wê jî, kî imbê' igham ni wê ghi anû ribdî, kî imbê' igham ni wê zi i ichû inga inû bêt cherê. ¹⁶ Ayiê wêd maw' rabw' nan mi ye'a zê ngê' imbê' igham ni mad yiê wêd Kristo, ti atu a mad a nid i. Wê yiiri a Nwiê imbê' igham ni wê ben ikum Kristo.

¹⁷ Nyûmê fa ku' ni Nwiê biri ko sa' bêt. Wê biri ko mbi inabi Nwiê. Wê mi niê ko mbi na, nji inwî bêt mbe ni chai mbiê zuuni ikân chôm imbê' a Nwiê kiê wo ye' ri ye a? ¹⁸ E zi inga êngwânî a Nwiê ni,

"Ziê mi ye'e se embi a bêt mbe niê ghi inû ni ku'ni ni jwi rêngê',

nji zîê kiê wo ye' ri ye mbi mbe ni chai mbiê wumni a Nwiê firi mbe niê ghi inû ribdî a?"

¹⁹ Ene bêt mbe niê zê ngê' ichi ni Nwiê kabi, chê imbi ghi inû ni ku'ni. Mbi bê nâ' a itênî embi Nwiê we ni nya'a teki mîmêd. Mad wiê ghi inû jim mbe ni wê ka'i.

Tikê embi bêt niê chà ifeti firi embi a ngwâ' bêt

5 Mê yiê wêd niê chà ifeti bêt Kristo. Mê yiê zêrimbin ichi ni Kristo nya'a zê ngê'. Mê yiê bê wi maw' rabw' bêt mbe ni biri zê izeri zeri we ni Nwiê biri chwi ani Kristo wiri ye'e. Ene mê wiê bu' ibw embi mbên mbe niê chà ifeti bêt Kristo ni, ² mbê nêngi njîg ri Nwiê te ni wê zi inga tê rikyeri-ibw. Ti mbê ghi a ene ighabi ni i mbiê nyen awan nyeri. Mbê ghi ene ichi ni mbê beni firi ichi ni Nwiê kabi. Ti mbê ghi a ene imbê' êd' ikab. Mbê ghi ye' imbê' ichi ni mbê gha' ni fâ'. ³ Ti mbê nyem a bêt mbe ni mbi zi inga tê rikyeri-ibw, ayiê mbê ye' embi mîmêd ighabi emig. ⁴ Ani ênêngî-njîg

kyeri ye'e, mbê biri niê achwî agu a zeri ze ni chai zê biri ko ch'ri.

⁵ Ngwâ' bêt, mbê zuuni bêt mbe ni fa kaani chê awan. Mbên mijim swi a inyod fâ' embi mbê bêngob imbê' igham ni,

"Nwiê wiê bânê bêt mbe niê ko inyod, ayiê i wiê ghi êchôm ani mbe niê swi inyod."

⁶ Ene mbê swi a inyod aton ika Nwiê, imbê' nyûmê mi niê ku'a wê nôrî awan. ⁷ Mbê san ighijim mbe niê chê awan i bw, imbê' igham ni a yiê mad a nêngi awan.

⁸ Mbê yimbi inyod bê chub ikyê'e. E wêd pân, ene yiê Debîrê wiê yênê zû'ê ighabi a ngwâba'. I wiê kâbê wêd maw' we ni wê biri nimni. ⁹ Ti mbê benê ni a ibeni bwd. Mbê fe a inyod ri bw. Mbê kyeri ni mbê bêngob inga isig jim mbiê zê ikwi ngê' we ni mbên a zê.

¹⁰ Mbê niê fa zê ngê' ani ikê nyûmê, Nwiê we niê ghi êchôm ani a wêd jim biri wiri teki ighijim i nan. Wê biri ghi ni a ibeni wiri kâânî bê ghi ni mbê têm kâânî. A yiê mad nya'a chê anjim a Kristo tîng awan ni mbê ye'e nyi inga izeri zeri mad we ni chai wi biri ko' mi. ¹¹ Mad tumbi isig koŋ koŋ. A yi ene.

Êchârî ni si nwiê

¹² A yiê Sailâs weeri emi ni mê ngwâ'ni akê êngwânî wê i nan. Mad yi aŋgob ni mê kyeri ni wê nuŋ fîng igun a Kristo. Mê ngwânî êngwânî zî imbê' timbi awan firi ni ghi mbê kyeri ni Nwiê wiê kânê ghi êchôm ani a nan. Mbê têm kâânî inga êchôm we.

¹³ Mbê bêngob mbe rînga ifeti bêt Kristo we ri a Babilôn cha êchârî i nan. A yiê Nwiê nya'a bê ch' mîmêd. Mi wan, Mak, a bê chârî awan. ¹⁴ Mbê cha'ri wêd maw' maw' kwâ' ichi chôm ene chwi igha'i bêt Kristo.

Nwiê na' abwabod embi a mbên mijim mbe ni ye' ani ifoti mbi Kristo.

2 Pità

nya'a ηwa'ni

Ənû imbə' əηwà'nè zî

À yia Pità we ni nya'a wəd tom Kristo rəbɔ' bəd tom mbe wum chòb rìbe nya'a ηwa'ni əηwà'nè zî. Wè nya'a ηwà'nè əmbi ə bəd Kristo isi nɔɔɔ'.

İngɔb ənû ni ye' iŋga əηwà'nè zî yî ni zɔŋ inû mbe ni məchwìə-inû mighab nya'a chwìə bə fɔri ni zɔŋ ifabri-inû mbe ni nya'a jwî rî əni inû mbe. Əwìrî əni inû mbɔ yî ni bəd yim rəsî' imbə' ə Nwìə bə yim rəsî' imbə' Ənùŋisig Yeso Kristo. Təsî' we yî inû mbe ni bəd mbe ni nya'a zə ə Yeso bə zu inû mbe ni wè nya'a chwìə nya'a gha əmbi ə bəd. Pità nya'a jengî zî ətu əni inû mbe ni bəd mbe ni nya'a ghàə ni ka Kristo birî wirî ye'e i nya'a chwìə. Wè nya'a ghà ni əton ni chəi Kristo kîri ye'e yî imbə' ighəm ni "Chəi Nwìə kəb ni wəd mɔ'ɔ nim. Wè kəb ye' ni wəd jîm beŋ i fîŋ, wa' mbi inû rîbɔŋ" (3.9).

İtu inû iŋga əηwà'nè zî

Əchà'rî 1.1-2

İnû ni bəd Kristo berî ghî 1.3-21

Ənû imbə' məchwìə-inû mighab 2.1-22

Ənû imbə' ichî ni Kristo birî wirî ye'e 3.1-18

Əchà'rî

1 À yia mɔ Saimon Pità, ni mə ye' wəd əfà'î fɔri wəd tom Yeso Kristo, ηwa'ni əηwà'nè zî.

Mə wìə ηwà'nè əmbi mbən mbe ni ə ibeni ye' əndəŋ əndəŋ mbi wa əŋjîm a Nwìə Yeso Kristo niə chîə bəd rəŋgə'. Məd wìə ghî inû ni kù'nî.

² Nwìə ghî ìchòm əni ə nən bə nà' əbɔrəbɔd i nən i swi. Wè ghî əne əŋjîm ichî ni mbə kyeri əməd bə kyeri ə Yeso a Ənùŋisig.

Bəd Kristo berî chub ichî ni Nwìə kəbi

³ Nwìə fə chə əŋjîm i ika nà' ighijîm mbe ni tî kəbi, im-bə' tî chub ikă wumnî əməd. Wè fə nà' əne əŋjîm ichî ni tî kyeri əməd. Wè nya'a tɔŋ əwa ni tî berî əbà iŋga iwumnî məd bə fɔri iŋga ìchòm məd. ⁴ Wè nya'a chə əŋjîm ika we na' mîne'e mbe ni wè nya'a ka' ni tə birî na' i na, ni chəi əni tî wəd taŋ inun. Wè nya'a ghî əne imbə' əŋjîm mîne'e mbɔ, mbə mbe tî mbə nòd inû rîbɔŋ mbe ni bəd rîŋga isig ə feeniə, si bəŋ ye' ighabi ə Nwìə.

⁵ Ichî ni Nwìə fə ghî inû mbɔ i na, mbə berî kaŋ kywi ənywî zə ni ichî ni mbə nuŋ fîŋ igun ə Nwìə ə ghî ni mbə ghî ìchòm. Ichî ni mbəə ghî ìchòm ə ghî ni mbə kyeri ə Nwìə. ⁶ Ichî ni mbə kyeri ə Nwìə ə ghî ni mbə yimbî inyod. Ichî ni mbəə yimbî inyod ə ghî ni mbə chi inû. Ichî ni mbəə chî inû ə ghî ni mbə wumnî ə Nwìə.

⁷ Ichî ni mbəə wumnî ə Nwìə ə ghî ni mbə gha' mbə bɔŋgɔb. Ichî ni mbəə gha' mbə bɔŋgɔb ə ghî ni mbə gha' bəd cherə. ⁸ Mbɔ yî inû mbe ni mbə berî ghî. Mbə mî ghî əne wò imbî, mbə birî fə fà' ichî chòm bə ghî inû chòm nɔɔɔ'. Əzə ə chwî ni ka' i ətu əkò ni mbə kyeri a Ənùŋisig Yeso Kristo. ⁹ Wəd mɔ'ɔ we ni chəi wìə ghî inû

mbɔ yî ighabi ə wəd we ni chəi wìə zə isi ichî chòm. Wè yia bə ighabi ifigî. Wè fə neb ni Nwìə nya'a fə zəŋŋi əwi tî əni inû rîbɔŋ ə nun.

¹⁰ Əne kyia bɔŋgɔb, mbə jengî kywi ənywî zə ni mbə chub àmei ichî ni Nwìə nya'a chɔ' əwən bə tɔŋə ni mbə ye' mbi bəd. Mbə mî chub əne, nji chəi mbə birî nɔ ghî inû rîbɔŋ. ¹¹ Əne Nwìə birî na' ika jîm i nən ni nyi iŋga ənû ifɔn rî mî a Ənùŋisig Yeso Kristo we niə chî əwa rəŋgə'.

¹² Mə wìə nòrî mbə itu ighəm jîm imbə' inû mbɔ, ka à bə ye' i ni mbə fə bə kyeri inû rəŋgu bə kyeri ni mbə fə təm kàənî iŋga rəsî' we ni mbi nya'a chwî i nən.

¹³ Mə kəŋ kɔndî ni zia kù' ni mə nɔɔri mbə itu imbə' inû mbɔ əni mə kîri ikă. ¹⁴ Mə kyeri ni mə birî zambi saŋ isig ichî ni a Ənùŋisig Yeso Kristo fə ghî zia zəŋ i num.

¹⁵ Mə birî kywi ənywî zə ni əni mə fə saŋ isig, mbə mbe tî mbə siə kɔndî inû mbɔ jîm.

Pità mbi ə bəd tom cherə nya'a zə iwumnî Kristo

¹⁶ Chəi tî nya'a beeni əbɔ' tipo' əko te ni bəd nya'a niŋ iwe tekî əni tî nya'a ghà i nən imbə' ika a Ənùŋisig Yeso Kristo fɔri imbə' nyùmə we ni wè birî wirî ye'e. Tî yia nya'a mizərimbin əni wè nya'a jig ənû ifɔn. ¹⁷ Nwìə Mbă' nya'a nà' iwumnî bə nà' izəŋi zəŋi i bɔ əni ə nyùmə we ni gî Nwìə we ni mbiə nà' iwumnî kyeri i bɔ nya'a gham i bɔ ni, "Wɔ yî mî Wan ni mə gha' i kwà' rîŋgə', mî fîŋ ə bɔŋ əku imbə' əməd!" ¹⁸ Tî nya'a zu gî zî ni nya'a gham rikaŋ əni tî nya'a mbi məd ikaŋ iwum Nwìə.

¹⁹ Əne tî fə kyeri ni iŋgam we ni bəd ìkən nya'a ghà imbə' əməd yia kəŋ iŋgam rəsî'. Mbə jengî zî ətu əni iŋgam wɔ, imbə' ighəm ni i wî ighabi ənam niə te iŋga

isi firí. Mbè ghi inû mbe ni ñngam wô gha i nən imbè' itu' mi chig i chigi, Kristo te ñnga tã fñj ichí ni tãbid ã te ənjitu'. ²⁰ Ənû ritu ni mbè berí ni kyeri yi ni chài wəd mɔ'ɔ ni tã wɛ tɔ'rɛ ənû ze ni bəd ìkən Njwiè nya'a ñwa'ni ñnga Əñwà'nɛ ə Njwiè əni i ighəm, ²¹ imbè' ighəm ni chài ìkən Njwiè nya'a ye'e ichí ni bəd mɛsɔŋichù nya'a kəbi. À yi Əzwí ə Zənɟi ə nya'a ghi ni bəd gha ìkən Njwiè.

Pità nya'a pati bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo imbè' mächwiè-inû mighab

2 Bəd ìkən mighab mbiə nya'a əka' bəd mbi rəŋwe àmei ichí ni mächwiè-inû mighab biri bi ye' əka' nən. Mbi biri nya'ri ye'e mbi mɛŋgam mighab imbè' ə Njwiè. Mɛŋgam mighab mbe yi mɛŋgam ni biri nimni bəd. Mbi biri bi ton Mbǎ' əfà'ì mɛməd we ni nya'a cho' itu mɛməd. Mbi mi ghɛ əne, Njwiè biri zambi nimni mɛməd. ² Bəd mɛnɔnɔ' biri kiri beeni əbɔ' inyamni-inû mächwiè-inû mighab mbe. À yi imbè' inû mbe ni mbiə ghɛə ni bəd biri gha inû ribɔŋ imbè' ichí rəsí' we ni bəd beri chubi. ³ Ichí ni mbi gha' ənû ni ghi əjə, mbi biri gha tɔpɔ' əko i nən imbè' jig əwən. Əgha ə fə kàn sà ni Njwiè nya'a fə zi isa'ì igwi mɛməd. Njwiè we ni biri nimni mɛməd wi i ikyè'e.

⁴ Wɛ biri ghi əne imbè' ighəm ni wɛ nya'a bə chə mbəŋgírə mbe ni nya'a ghi inû ribɔŋ. Wɛ nya'a mà' mɛməd ñnga əsi ichə, ni ye' əsi ni wɛ kod mɛməd əni mɛkàrə ñnga isi mbe niə finə kɪim, imbè' mbi chub əŋgu pə əni ze ni wɛ biri sa' isig. ⁵ Wɛ nya'a chə isig rəŋwe, àyiə wɛ nya'a chɛ ə Noà mbi ə bəd cherə sambe rəŋgə'. Wɛ nya'a ghɛ əne əni ə nyùmə we ni minib nya'a kubri isig bəd mbe ni chài mbi nya'a wumni ə Njwiè. Noà wiə nya'a sa'ə ni bəd ghi inû ni ku'ni. ⁶ Njwiè nya'a bə zɛ ichə igwi isi mbe ni mbi nya'a tɔŋ əni ə Sodòm mbi Gòmora'. Wɛ nya'a nimni isi mbe əni iwid. Wɛ nya'a ghɛ ni mbi ye' ənweeni əmbi ə bəd mbe ni chài mbiə wumni əməd. ⁷ Wɛ nya'a bə chɛ ə Lɛt rəŋgə'. Lɛt yiə nya'a wəd chòm. I wiə nya'a kànə kən imbè' inyamni-inû mbe ni bəd mbe ni chài mbi nya'a wumni ə Njwiè nya'a ghɛə. ⁸ Fñj mbaŋə zɔ ni nya'a ghɛ inû ni ku'ni zɛə nya'a tɔb əməd ini jim imbè' ichí ni i wɛ nya'a zəə bə zuə inû mbe ni bəd mbe ni chài mbi nya'a wumni ə Njwiè nya'a ghɛə bə ghàə. ⁹ Əne yi ni Ənùŋɛsɪg ə kyeri ichí ni chɛ bəd mbe niə wumni əməd ti əni ìkwà'nɛ. Wɛ bə kyeri ichí ni chə mbe ni chài mbiə ghɛ inû ni ku'ni. Wɛ biri nuŋ mɛməd wò pə əni ze ni wɛ biri nwiè sa' isig, ¹⁰ màànɛ mbe niə beeni əbɔ' inû ribɔŋ mbe ni nyamnyod ti mɛməd ə feeniə. I mbiə bə tonə ni chài Njwiè berí ika ni tumbi əwən.

Mächwiè-inû mighab mbɔ mbiə seeniə bə berí ika fñj. Chài mbiə bɔə ni zɔm ighi mbe ni mbiə wumni ikaŋ. ¹¹ Ka àbei mbəŋgírə ni berí ika bə berí əzɪŋ chə mächwiè-inû mighab mbɔ, chài mbi kwe' zɛ isa'ì igwi ighi mbe ni mbiə wumni ikaŋ imbè' chəki mɛməd ifé Njwiè. ¹² Bəd mbɔ mbiə ghɛ ye' inû mbe niə kɔ' ñnga fñj ti mɛməd. Chài mbiə kɔndi inû bɔŋ ghɛ. Mbi yi ighabi ə nyam ri tɔtɔ ni mbi nya'a gywi mɛməd ni bəd gywi ə zwiiri. I mbiə chəki inû mbe ni chài mbi kyeri, əne mbi biri bi zwiiri mɛməd ichí ni mbiə zwiiriə nyam ri tɔtɔ.

¹³ Mbi biri chwi mɛməd əni ə ñgə' imbè' ighəm ni i mbiə zɛə ñgə' igun ə bəd cherə. À yi igha'ì əmbi mɛməd ni ghɛ inû mbe ni nyamnyod ti mɛməd ə kəbə əziə. Mbi yi ighabi tifiŋi bə fɔri ighabi inyɔɔri. Əni mbiə jigə mbi nən, i mbiə tambɛ əwən. ¹⁴ I mbiə kiə nənə məyi mbe niə niiriə mbaŋə imbè' ni mɛməd. Chài mbiə bɔrə ni ghi inû ribɔŋ. I mbiə tambɛ ə bəd mbe ni chài fñj ti mɛməd kiri kaani. Mbi fə kwembi ənû ni kiə ghɛ əjə. Njwiè biri zɛ ndɔn igwi mɛməd. ¹⁵ Chài mbiə wiriə ghɛ inû ni ku'ni. I mbiə siə ghɛ àmei inû ribɔŋ. I mbiə ghɛ ye' inû mbe ni Balàm ni nya'a wan Beò nya'a ghɛə. Balàm nya'a gha' ikab we ni wɛ nya'a wo berí ti əni inû ribɔŋ mbe ni wɛ nya'a ghɛə. ¹⁶ Əni wəd ìkən wɛ nya'a ghɛ inû ribɔŋ məd mbe, jàkas, ni chài wiə ghàmə, nya'a ghàm əbɔ' əməd. Jàkas we nya'a ghàm əbɔ' əməd əni ə gɛ wəd. Əze ə nya'a təmni ətəd əməd ze.

¹⁷ Mächwiè-inû mighab mbɔ yi ighabi mɛjwɛ-əmbonɟ ni fə zomɛ. Mbi yi ighabi ə pà' ni əfim ə bə'è chə i che, ni chài zɛə ghɛ ni mbəŋ nɔ. Njwiè fə nuŋ rimbin əmbi mɛməd ñnga əsi ze niə finə kɪim. ¹⁸ I mbiə ghəm mɛŋgam əneŋ gɔŋ igɔ. I mbiə niŋə inyamni-inû mbe ni nyamnyod ə feeniə tambɛ bəd mbe ni fə cherə jwɛ rəbɔ' mbe niə chub ñnga ifebri-inû. ¹⁹ I mbiə kà'ə ni mbə biri chɛ bəd mbɔ rəŋgə', àyiə əni ə ighəm, mbi yi ìbò'ò əmbi inû ribɔŋ, imbè' ighəm ni wəd yi əbò'ò əmbi əghi ze ni baŋ əməd. ²⁰ Bəd mi fə kyeri a Ənùŋɛsɪg Yeso Kristo niə chɛ əwa rəŋgə', əne nòrɛ ti əni inû ribɔŋ mbe ni ye' ñnga isig, àyiə inû ribɔŋ mbe wiri gywɛ mɛməd baŋə, nji ñgə' ze ni biri nyi igwi mɛməd biri bə chə ze ni mbi nya'a be ñnga. ²¹ Zɛə nya'a kàn bɔŋ ni ti mbi be kyeri ə inû ni ku'ni, chə ichí ni mbi kyeri, əne wiri firí nɟim əni rikə zənɟi te ni mbi nya'a na' əmbi mɛməd. ²² Ənû ze ni nya'a ghɛ əni mɛməd ə chwɛə ni ñngam ma'ì mbɔ be fə jwɛ əni rəsí'. Mɛŋgam rəŋgu yi ni, "Bu mi zèŋ, zɛ wiri bəŋ wò jig mbi mizen," mbi ni, "Mbi mi fə sò ə kuŋə, wɛ biri wiri bəndɛ wò biŋgi ñnga richa'."

Ənùŋɛsɪg wiə wiriə ye'e

3 Mbi bɔŋgɔb ni mə gha'ì kwà' rɛŋgə', əñwà'nɛ zɔ ni mə ñwa'ni i nən tɛnɪn yi əñwà'nɛ ze ni pe əni mbi be. Ñnga ñwà'nɛ mbɔ be, mə fə kywi ənywi ni nɔɔrɛ mbə itu imbè' inû mbe ni mbə nya'a fə be kyeri, imbè' mbə wiri kɔndi inû rəŋgu mbi ə fñj ni zənɟi. ² Mə kəb ni mbə kɔndi ñngam we ni bəd ìkən Njwiè zənɟi nya'a ghəm rəŋwe bə kɔndi rikə te ni Ənùŋɛsɪg ni chɛə bəd rəŋgə' nya'a che ənjim mbə bəd tom nà' i nən.

³ Ənû ritu ni mbə berí ni kyeri yi ni ñnga ini mbe ni si nwiè, məba'ri-bəd biri ye'e pə ba'ri əwən. Mbi biri beeni əbɔ' inû mbe ni nyamnyod ti mɛməd ə feeniə. ⁴ Mbi biri biiri ni, "Imbè' Yeso nya'a kà' ni tã biri wiri ye'e ə? Məd wi ə? Ti əni mba mɛmbǎ' rəŋwe nya'a fə saŋ isig, inû jim mbiə kiri i àmei ichí ni mbi nya'a i ti əni Njwiè nya'a teki isig!" ⁵ Mbi kàn kyeri ə bɔŋ siə təəni ənû ze ni, à nya'a rəŋwe, Njwiè nya'a teki ikaŋ bə teki si àmei əni i ñngam. Wɛ nya'a ghàbrɛ si ti əni minib, əne si nya'a jwɛ rɛŋga minib. ⁶ À yiə bə ənjim ichí ni minib nya'a kubri isi ni Njwiè nya'a nimni isig we rəŋwe. ⁷ À yiə bə àmei əni ñngam ni Njwiè fə nuŋ ni tã biri nimni

ikaŋ wî ni ye' rîñîñ bə nimni si zî ni ye' rîñîñ iŋga iwid. Njwiè fə nùŋ ni ikaŋ mbi ə si chubi pè əni ze ni wî biri sa' mîmăd bə nimni bəd mbe ni chəi mbiə wumni əmăd.

⁸ Mbi bɔŋɔɔb ni mə gha'i kwà' rîŋgə', tî mbə təəni ə ənû zî ə mɔ'. Ənû rəŋgu yî ni əmbi Ənùŋisig əni ə mɔ' yî ighabi ighəm iwu chu' fibî, mbi ni ighəm iwu chu' fibî yî ighabi əni ə mɔ'. ⁹ Chəi Ənùŋisig ə kiə chəkiə nyumə bɔŋ ghi inû mbe ni wî ka'i, ichî ni bəd mɔ'ɔ ə kɔndiə ni i wiə chəkiə. Ayiə məd wiə yimə fîŋ mbi nən imbə' ighəm ni chəi wî kəb ni wəd mɔ'ɔ nim. Wî kəb ye' ni wəd jîm beŋ i fîŋ, wa' mbi inû rîbòŋ. ¹⁰ Ayiə əni ze ni Ənùŋisig biri wiri ye'e ə zî ighabi ichî ni iji ə ye'e. Əni ze, ikaŋ biri jù' rikă nim. Iwid biri tɔn ighijîm mbe ni ye' ikaŋ, mbi sam. Iwid biri tɔn si bə tɔn ighijîm mbe ni ye' igwi ə si, mbi nim. †

¹¹ Ichî ni Njwiè biri nimni ighi mbî jîm ichî wî, mbə kiə wo ye' ikwi bəd mbi ə? Mbə beri chub izenji zenji bə swen ə inyod əmbi ə Njwiè ¹² ichî ni mbiə wòm əni ze ni wî biri wiri ye'e. Mbə kywi ənywi zə ni əni ze ə zambi ye'e. Igwi əni ze, iwid biri tɔn ikaŋ, wî nim. Əzu' rî əni iwid we bə ghî ni ighi mbe ni ye' ikaŋ mbi sam. ¹³ À ye'

† Iŋga ɪŋwà'nɛ ənun mɔ'ɔ, à yî ni, "Iwid biri du si fɔri ighijîm mbe ni ye' igwi ə si".

imbə' əwa, tî wiə wòm ikaŋ fi mbi si fi ze ni Njwiè ka' i na, ni ye' əsi ze ni wəd jîm biri chub ichî ni ku'ni.

¹⁴ Əne kyiə bɔŋɔɔb ni mə gha'i kwà' rîŋgə', ichî ni mbiə wòm inû mbî, mbə kywi ənywi zə ni mbə chub izenji zenji imbə' tî Njwiè zə i igu ənû mɔ'ɔ igwi nən. Mbə bə zə ni mbə chub əni əbɔrəbɔd mbi ə Njwiè. ¹⁵ Mbə neŋ ichî ni Njwiè ə yimə fîŋ mbi nən, əne niŋ əze ighabi əpan ni wî na' i nən ni mbə jwi rəŋgə'. Wa aŋɔɔb Pɔl, ni tî gha'i kwà' rîŋgə', nya'a bə ŋwà'nɛ ənû zî i nən ichî ni Njwiè nya'a na' iwe i bɔ ni wî ghi əne. ¹⁶ Ənû ze ni wî ŋwà'ni mbi iŋga ɪŋwà'nɛ jîm mbe ni wî ŋwà'ni. Inû mɔ'ɔ mbi iŋga ɪŋwà'nɛ mbe ni Pɔl ŋwà'ni ni chəi əni tî itu bəd zenji imbə' mbiwən. Bəd mbe ni chəi mbi kyeri inû, ni ibeni mîmăd kîri bɔd, biri to'ri inû mbî ichî cherə. Bəd mbiə kwepi inû iŋga ɪŋwà'nɛ mbî àmei ichî ni mbiə kwepi iŋga ɪŋwà'nɛ Njwiè cherə. Ichî ni mbiə ghî əne, i mbiə tɔŋə ŋgə' igwi mbə itu.

¹⁷ Əne mbənə mbi bɔŋɔɔb ni mə gha'i kwà' rîŋgə', mbə fə bə kyeri ə ənû zî. Mbə we əwən imbə' ichî ni bəd mbe ni chəi mbi kyeri tikə ə kəb febrî əwən, nji mbə biri nim inənjî, əne feŋ rî əsi ze ni mbə kə' fə təm igun kàànɛ. ¹⁸ Ayiə mbə wo imbi kwi iŋga ɪchɔm fɔri iŋga ənû ni kyeri a Ənùŋisig Yeso Kristo niə chî əwa rəŋgə'. Bəd mîjîm wumni məd kɔ rîñîñ wò nwî koŋ! À yî əne.

1 Jŕn

nya'a ŕwa'ni

Inŭ imbè' èŕwà'nè zŕ

À yia Jŕn we ni nya'a wan Zebèdîi, ni nya'a bè èmèèni-inŭ Yeso, ŕwa'ni èŕwà'nè zŕ. Məd yi we ni mbi nya'a bè tŕŕj èni è "Wèd we niè chà ifeti béd Kristo". Məd yia nya'a bè è wèd tom Kristo rəbŕ' béd tom Kristo mbe wum chòb rŕbe. Wŕ nya'a ŕwà'nè èŕwà'nè zŕ əmbi béd mŕjŕm mbe ni nya'a ben ə Kristo.

Jŕn nya'a beri iton inŭ kyerŕ be ni nya'a ghŕ wŕ ŕwà'nè èŕwà'nè zŕ. Əzi ritu yi ni timbi béd mbe ni foŕ èŕwà'nè zŕ ni mbi chub èni ifcti mbi ə Nwiè bè chub èni ifcti mbi ə Wan məd Yeso Kristo. Əze ni beeni yi ni pati mŕməd ni ti mbi beeni əwən əbŕ' inŭ mŕghab mbe ni béd mŕw' nya'a chwia. Inŭ mbe nya'a biri chəki ifcti we. Inŭ mŕghab mbe ni mbi nya'a chwia nya'a nŕ' ri èni ibeni we ni inŭ rŕbŕŕ yi ri èni ichŕ ni béd fcti mbi isig. Əne chəi Yeso, ni ye' Wan Nwiè, we tŕ wŕ nya'a bè ye' wèd mŕsŕŕichù. Béd mbe ni nya'a chwi inŭ mbŕ nya'a ghà ni bŕŕ wèd siə jwŕ rəŕŕŕ', wŕ beri sŕŕ inŭ ni zi ətu èni inŭ rŕŕŕ isig. Mbi nya'a bè chwia ni chəi ènŭ ni jwŕ rəŕŕŕ' beri ènŭ ni ghŕ mbi michŕ chòm kŕ mbi ènŭ ni gha' béd.

Jŕn nya'a ton inŭ mbe ni béd mbe nya'a chwia, əne wŕ nya'a ghà ziə zəŕ ni Yeso Kristo yia nya'a kàŕ ə wèd mŕsŕŕichù. Wŕ nya'a bè ghà kòmbè ni béd mŕjŕm mbe ni ben ə Yeso bè gha' ə Nwiè beri bi gha' béd chera.

Itu inŭ iŕŕŕ èŕwà'nè zŕ

Iŕŕŕŕ we niə ghŕè ni béd jŕg ètèni 1.1-4

Izèŕŕi zèŕŕi mbi isi firi 1.5-2.29

Bŕn Nwiè mbi ə bŕn Debŕrè 3.1-24

Ikwepi ri èni Əzwŕ ə Nwiè bè fŕri ti èni əzwŕ ə béd pən Kristo 4.1-6

Nwiè ə gha' mbi bŕn, bŕn bè gha' ə inyod mbènə mbènə 4.7-21

Béd mbe ni ben Wan Nwiè fə chè isig 5.1-21

Iŕŕŕŕ we niə ghŕè ni béd jŕg ètèni

1 Tŕ wia ŕwà'nè èŕwà'nè zŕ i nən imbè' Iŕŕŕŕ. Iŕŕŕŕŕ we wia nya'a i əŕŕŕ bŕŕ Nwiè nya'a siə teki isig. Tŕ nya'a zu əməd èni wŕ nya'a ghàm i na. Tŕ nya'a kàŕ zə əməd mbă mbă. Tŕ nya'a nèŕ əməd bè kàŕ bètŕ əməd mbă mbă. Iŕŕŕŕŕ we wia ghŕè ni béd jŕg ètèni. 2 Ètèni we nya'a chwi i inyod əsŕŕ. Tŕ nya'a zə əməd, əne tŕ wia ghà rəsŕ' imbè' əməd i nən. Tŕ wia bè ghàè ni məd yia nya'a ètèni ri mi we ni nya'a i mbi Mbă', ni Mbă' ziə nya'a ghŕ tŕ kyeri. 3 Inŭ mbe ni tŕ nya'a zə bè zu yi mbŕ tiə ghà i nən. Əne yi imbè' mbè fcti mbi na èni ifcti we ni tŕ beri mbi Mbă' bè beri mbi Wan məd Yeso Kristo. 4 Tŕ wia ŕwà'nè inŭ mbŕ i nən imbè' iŕgha' swi iŕŕŕ ta fŕŕ.

Nwiè yi izèŕŕi zèŕŕi

5 Ikən we ni tŕ nya'a zu ri əmbi ə Wan Nwiè, ni tiə bè ghà i nən yi ni, Nwiè yi izèŕŕi zèŕŕi, fŕri ni chəi isi firi beri ènŭ ə mŕw' ni ghŕ mbi məd. 6 Tŕ mi ghà ni tŕ wŕ èni ifcti mbi məd, àyia tŕ wia kiri iŕŕŕ isig firi, əne yi ni tŕ wia ghàè mŕghab fŕri ni chəi tiə beeni əbŕ' rəsŕ'. 7 Tŕ mi ye' iŕŕŕ izèŕŕi zèŕŕi, ichŕ ni məd ziə bə ye' iŕŕŕ izèŕŕi zèŕŕi, nŕŕi tŕ wŕ èni ifcti mbă mbă, əne ènəm ə Yeso, Wan məd, ə ziə sŕ mba inŭ rŕbŕŕ jŕm.

8 Tŕ mi ghà ni chəi ènŭ rŕbŕŕ ə mŕw' iŕŕŕ na, nŕŕi tŕ wia tambŕ a inyod, əne chəi rəsŕ' iŕŕŕ inŭ mbe ni tiə ghàè.

9 Tŕ mi ben mba inŭ rŕbŕŕ, nŕŕi məd we niə ghŕè inŭ mbe ni wŕ ka' i bè ghŕè mbe ni ku'ni, biri wa' mba inŭ rŕbŕŕ bè zèŕŕŕi əwa ri èni ta rŕŕŕri-inŭ jŕm. 10 Tŕ mi ghà ni chəi tŕ kwe' ghŕ ènŭ rŕbŕŕ, əne tŕ wia ghàè ni Nwiè yia wèd mŕghab. Chə bəi iŕŕŕŕ məd iŕŕŕ ta fŕŕ.

Kristo wia wèèrŕi əwa

2 Mbi bŕn ni mē gha' i kwà' rŕŕŕŕ', mə wia ŕwà'nè inŭ mbŕ i nən imbè' ti mbè ghŕi ə inŭ rŕbŕŕ. Àyia wèd mŕw' mi ghŕ ènŭ rŕbŕŕ, tŕ beri wèd mŕw' niə bu' ibŕ əmbi Mbă' igwi mba itu. Məd yia Yeso Kristo we niə ghŕè inŭ ni ku'ni. 2 Məd yi əghŕi èfà ze ni Nwiè che əŕŕŕm məd wa' mba inŭ rŕbŕŕ. Ka wŕ biri wa' i àmei mba inŭ rŕbŕŕ, wŕ biri bi wa' mbi béd mŕjŕm rŕŕŕŕ isig.

3 Tŕ mi ye'a nŕŕŕè rikə ri Nwiè, nŕŕi ziə chwi ni tŕ ə kyeri əməd. 4 Wèd mŕw' we ni ghà ni tə kyeri əməd, àyia chəi wia nŕŕŕè rikə məd, yia wèd mŕghab. Chəi rəsŕ' iŕŕŕ inŭ mbe ni wia ghàè. 5 Wèd mŕw' mi ye'a ghŕè inŭ mbe ni ye' iŕŕŕ iŕŕŕŕ məd, əne yi ni iŕgha' i igwi ə Nwiè ə kàŕ swi iŕŕŕŕ fŕŕ məd. Wŕ yi inèŕŕŕi ni kyeri ni tŕ wŕ èni ifcti mbi məd. 6 Wèd mŕw' we ni ghà ni tə wŕ èni ènŭ ə mŕ' mbi ə Nwiè beri beeni àmei əbŕ' tŕkyeri-iwu Yeso Kristo.

Ikə fi

⁷ Mbi bɔŋɔɔb ni mə ɣha'i kwà' rɪŋgə', ka ikə wɔ̄ ni miə ɣwà'nɪ i nən yi i ikə fi. À yi ikə ənun ni mbə nya'a kyeri ti əni mbə nya'a ben ə Kristo. Ikə ənun we yi ɪŋgam we ni mbə nya'a fə be zu. ⁸ Àyiə ikə wɔ̄ ni miə ɣwà'nɪ i nən yiə kàn wi fi. Bêd mbə zə rəsɪ' we ni ye' ɪŋga ikə wɔ̄ ri əni ichi ni Kristo nya'a ɣhɪ inû bə fɔri ti əni ichi ni mbən ə bə ɣhɪ inû, imbə' ɪghəm ni isi firi fə siə che i, əne izeri zeri rəsɪ' fə siə teə.

⁹ Wəd we ni ɣhà ni tə wi ɪŋga izeri zeri àyiə i wiə kiri ban wi aŋɔɔb, wiə kiri i ɪŋga isi firi. ¹⁰ We ni ɣha' wi aŋɔɔb wi ɪŋga izeri zeri, əne chəi ənû ə mɔ'ɔ ɪŋga məd ni tɪ zia ɣhɪ wɪ tɪgrə gù. ¹¹ Àyiə we ni ban wi aŋɔɔb wiə kiri i ɪŋga isi firi. Məd wiə yèn ɪŋga isi firi, əne chəi wɪ kyeri əsi ze ni wiə wəd, imbə' ɪghəm ni isi firi fə ɣhɪ ni tɪ wɪ wiri zə i isi.

¹² Mbi bɔn ni mə ɣha'i kwà' rɪŋgə', mə wiə ɣwà'nɪ i nən imbə' ɪghəm ni Nwiə fə wa' mbə inû ribɔŋ imbə' ə Kristo. ¹³ Mɪmbă', mə wiə ɣwà'nɪ i nən imbə' ɪghəm ni mbə kyeri məd we ni nya'a i əŋgu bɔŋ Nwiə nya'a siə teki isig. Nɣwà' bəð, mə wiə ɣwà'nɪ i nən imbə' ɪghəm ni mbə fə baŋ wəd rɪbɔŋ. ¹⁴ Mbi bɔn, mə wiə ɣwà'nɪ i nən imbə' ɪghəm ni mbə kyeri ə Mbă'. Mɪmbă', mə wiə ɣwà'nɪ i nən imbə' ɪghəm ni mbə kyeri məd we ni nya'a i əŋgu bɔŋ Nwiə nya'a siə teki isig. Nɣwà' bəð, mə wiə ɣwà'nɪ i nən imbə' ɪghəm ni mbə beri ika, ɪŋgam Nwiə wi ɪŋga nən, mbə fə bə baŋ wəd rɪbɔŋ.

¹⁵ Ti mbə ɣha' ə isig kɪ be ɣha' ighi mbe ni ye' ɪŋga isig. Wəd mɔ'ɔ mi ɣha' isig, əne chəi wɪ ɣha' ə Mbă', ¹⁶ imbə' ɪghəm ni ka' ighijim mbe ni ye' ɪŋga isig, əne yi ighi mbe ni nyamnyod ə feeniə, mbe ni əghə ə nənə feeniə mbi mbe ni bəð ə nɔ̄ inyod imbə' mbiwən, yi i ri əmbi ə Mbă'. Mbi yi rɪŋga isig. ¹⁷ Isig mbi ighijim mbe ni bəð ə feeniə wiə che i che, àyiə wəd we niə ɣhɪ inû mbe ni Nwiə kəbi biri ten i koŋ.

Ipatɪ imbə' wəd pən Kristo

¹⁸ Mbi bɔn, nyùmə we ni isig ə wəd nwiə fə tiini. Mbə nya'a fə zu ni wəd pən Kristo wiə ye'e. Tɪnɪn bəð pən Kristo kɔnɔ' fə ye'e. Əzɔ̄ ə fə ɣhɪ tɪ kyeri ni nyùmə we ni isig ə wəd nwiə fə tiini. ¹⁹ Bəð pən mbɔ̄ yi rəka' na, àyiə chə nya'a i mɪmăd ɪŋga a ifɔti. À ki ni mbi nya'a rɪŋga a ifɔti, nji mbi nya'a chubi mbi na. Àyiə mbi nya'a jwɪ imbə' zia zeri ni chə nya'a i mɪmăd ɪŋga a ifɔti.

²⁰ À ye' imbə' əwən, Wəd Zeri fə zɔ' əwən, əne mbən mijim fə kyeri rəsɪ'. ²¹ Chəi miə ɣwà'nɪ i nən imbə' ɪghəm ni chəi mbə kyeri rəsɪ'. Mə wiə ɣwà'nɪ ye' imbə' ɪghəm ni mbə kyeri rəsɪ' bə kyeri ni chəi mɪghab ə jwɪ əni rəsɪ'. ²² Wəd mɪghab kiə we? Ka' à wa ki i wəd we niə ɣhà ni ka Yeso yi i wəd we ni Nwiə zɔ' ə? Wəd we ni ton ə Mbă' bə ton Wan yiə wəd pən Kristo. ²³ Wəd we ni ton Wan fə bə ton ə Mbă'. We ni ben Wan fə bə ben ə Mbă'. ²⁴ Inû mbe ni mbə nya'a zu ti əni mbə nya'a ben ə Kristo, mbə nuŋ ɪŋga tə fɪŋ. Mbə mi nùn inû mbe, mbə biri ye' əni ifɔti mbi ə Wan fɔri mbi ə

† Ə zi ɪŋga ɪŋwà'nɪ ənun mɔ'ɔ ni, "Mbə fə kyeri inû jim".

Mbă'. ²⁵ Ənû ze ni Wan fə ka' ni tə biri na' i na yi ɪtənɪ ri mɪ.

²⁶ Mə wiə ɣwà'nɪ ənû zɔ̄ i nən imbə' bəð mbe niə kəb tambɪ əwən. ²⁷ À ye' imbə' əwən, Əzwɪ ze ni Kristo nya'a cha i nən ə fə ten i ɪŋga nən, əne chəi əni tɪ wəd mɔ'ɔ wiri chwi ənû i nən. Əzwɪ ə zia chwi inû jim i nən. Inû mbe ni zia chwiə yi inû rəsɪ', ni chəi mɪghab ɪŋga. Mbə ɣhɪ inû mbe əne chubi əni ifɔti mbi Kristo.

²⁸ Əne tɪnɪn, kyia bɔn ni mə ɣha'i kwà' rɪŋgə', mbə chubi əni ifɔti mbi məd, imbə' əni wɪ wiri ye'e, chəi tɪ biri bɔ. Chəi tɪnɪd ətu biri ɣhɪ ni tɪ nəmɔi ri bɔ. ²⁹ Mbə mi kyeri ni Kristo wiə ɣhɪ inû ni ku'ni, nji mbə biri bi kyeri ni wəd jim we niə ɣhɪ inû ni ku'ni yiə wəd Nwiə.

Bəð Kristo yiə bɔn Nwiə

3 Mbə zə ichi ni Mbă' ɣha' əwa chə əbɔ. Əze ə fə ɣhɪ wɪ tɔŋ əwa ni tɪ yi mbi bɔn. Tɪ yiə kàn mbiwən.

Əton ni chəi isig kyeri əwa yi ni chəi wɪ nya'a be kyeri əməd. ² Mbi bɔŋɔɔb ni mə ɣha'i kwà' rɪŋgə', tɪ yiə bɔn Nwiə tɪnɪn. Chəi zia kiri zeri ni tɪ kiə wə ye' ri ye əni ə Kristo wiri ye'e. Ənû ni tɪ kyeri yi ni tɪ biri ye' ɪghabi əməd, imbə' ɪghəm ni tɪ biri zə əməd ichi ni wɪ ye' ə. ³ Əne wəd jim we ni nuŋ ikɔndi wɔ̄ igwi məd fə zeri ni inyod ichi ni məd zia bə zeri.

⁴ Wəd jim we niə ɣhɪ ənû ribɔŋ fə gù ikə, imbə' ɪghəm ni ənû ribɔŋ yi ənû ni gu ikə. ⁵ Mbə kyeri ə ni Kristo nya'a ye'e imbə' nimni inû ribɔŋ. Mbə bə kyeri ə ni chəi məd ə ɣhɪ inû ribɔŋ. ⁶ Chəi wəd we ni ye' əni ifɔti mbi məd biri kiri wə imbi ni ɣhɪ inû ribɔŋ. Chəi ətu ə wəd we niə kiri wə imbi ni ɣhɪ inû ribɔŋ ə kiri zeri imbə' əməd. Chəi wɪ be kwe' kyeri wəd we ni wɪ ye' wiwən.

⁷ Mbi bɔn ni mə ɣha'i kwà' rɪŋgə', ti mbə ben ə ni wəd mɔ'ɔ tambɪ əwən. Wəd we niə ɣhɪ inû ni ku'ni ə təm kù'nɪ ichi ni Kristo bə təm kù'nɪ. ⁸ Wəd we niə ɣhɪ inû ribɔŋ yiə wəd Debɪrə. À yi əne imbə' ɪghəm ni Debɪrə nya'a kɔ ɣhɪ ənû ribɔŋ ti əni Nwiə nya'a teki isig. Wan Nwiə nya'a ye'e imbə' nimni inû mbe ni Debɪrə nya'a ɣhɪə.

⁹ Chəi wəd we ni ye' wəd Nwiə we tɪ wɪ kiri wə imbi ni ɣhɪ inû ribɔŋ, imbə' ɪghəm ni michi Nwiə mbi ɪŋga məd. Chəi əni tɪ wɪ wiri ɣhɪ ənû ribɔŋ imbə' ɪghəm ni məd yiə wəd Nwiə. ¹⁰ Ichi ni tɪ rɪ kyeri bəð mbe ni ye' bɔn Nwiə mbi mbe ni ye' bɔn Debɪrə yi ni: Ka' wəd we ni chəi wiə ɣhɪ inû ni ku'ni, kɪ we ni chəi wɪ ɣha' wi aŋɔɔb yi i wəd Nwiə.

Mbə ɣha' ə inyod mbənə mbənə

¹¹ Ikən we ni mbə nya'a kɔ zu ti əni mbə nya'a ben ə Kristo yi ni: tɪ beri ɣha' a inyod mbă mbă. ¹² Ti rɪ ye' a ɪghabi ə Kaɪn ni nya'a wan wəd rɪbɔŋ. Wɪ nya'a zwiiri wi aŋɔɔb Abəl. Wɪ nya'a zwiiri əməd imbə' ə ye' ə? Wɪ nya'a zwiiri əməd imbə' ɪghəm ni tɪguri-inû məd nya'a bə, àyiə mbi aŋɔɔb məd nya'a bɔŋ.

¹³ Mbi bɔŋɔɔb, ti mbə bid ə ni isig ə bən əwən. ¹⁴ Tɪ ə kyeri ni tɪ wiə nya'a ɪghabi ivi bəð, àyiə tɪnɪn, tɪ fə jig ɪtənɪ, imbə' ɪghəm ni tɪ ɣha' mba bɔŋɔɔb. Wəd we ni chəi wɪ ɣha' wi aŋɔɔb wiə kiri i ɪghabi əvi ə wəd. ¹⁵ Wəd

we niə bən wi aŋgɔb yi əzwiirɪ-bəd. Mbə fə bə kyeri ə ni chəi əzwiirɪ-bəd biri jig itənɪ ri mi. ¹⁶ Ichɪ ni tɪ rɪ kyeri ənɔ ze ni igha'i kaŋ ye' wiwən yi ni: Kristo nya'a kwi ig-wi mba itu. Əne mbə bə, tɪ berɪ bi kwi igwi itu mba bɔŋgɔb. ¹⁷ Tɪ wəd mɔ'ɔ we ni berɪ mbɔn ghà ni tə gha' ə Njwiə əwu ze ni wɛ zə wi aŋgɔb ni kwaŋ əghi ə mɔ'ɔ àyia chəi wɛ wèrɪ əməd ə?

¹⁸ Mbi bɔn ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', tɪ rɪ gha' a bəd àmei əni iŋgam bə fɔri əni ichù. Tɪ berɪ chwi əni ta righiri-inù bə fɔri əni rəsɪ' we ni tiə ghàə ni tɪ gha' mɪməd.

¹⁹ Əne yi ichɪ ni tɪ biri kyeri ni tɪ yia bəd niə ghà rəsɪ'. Əze ə biri ghi ni ta fɪŋ bɔti ifɛ Njwiə ²⁰ əni mɪnyùmə jɪm mbe ni ta fɪŋ ə sa' əwa. Tɪ ə kyeri ni Njwiə ə chə ta fɪŋ. Tɪ bə kyeri ni məd ə kyeri inù jɪm.

²¹ Mbi bɔŋgɔb ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', à mi ye' ni chəi ta fɪŋ ə sa' əwa, nji chəi tɪ berɪ bɔ əni tɪ ye' ifɛ Njwiə.

²² Məd wiə nà' ighijim mbe ni tɪ biiri i bɔ. I wiə ghɛ əne imbə' ighəm ni tɪ wiə nɔŋ tikə ri məd bə ghɛ inù mbe ni bɔŋ i bɔ. ²³ Ikə we ni Njwiə na' i na yi ni ti ben Wan məd Yeso Kristo bə gha' mba bɔŋgɔb. Tɪ ghi əne àmei ichɪ ni Kristo nya'a fə gha' i na. ²⁴ Bəd mɪjim mbe ni nuŋ tikə ri Njwiə mbi əni ifɔti mbi məd. Məd zia wɛ bə əni ifɔti mbi mɪməd. Tɪ ə kyeri ni məd wi əni ənɔ ə mɔ' mbi na ənjim Əzwɪ ze ni wɛ na' i na.

Ikwepi ri əni Əzwɪ ə Njwiə bə fɔri ti əni əzwɪ ə wəd pən Kristo

4 Mbi bɔŋgɔb ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', tɪ mbə ben ə wəd jɪm we ni gha' ni Əzwɪ ə Njwiə ə zi iŋga məd, àyia mbə zwe'ri izwɪ jɪm imbə' zə ni mbi yi ri əmbi ə Njwiə kɛ chə, imbə' ighəm ni bəd ikən mighab nɔnɔ' fə jàŋ iŋga isig. ² Ichɪ ni mbə biri kyeri wəd we ni Əzwɪ ə Njwiə ə ye' iŋga məd yi ni: Wəd jɪm we ni ben ni Yeso Kristo nya'a ye'e iŋga isig iŋga nyamnyod wəd mɪsɔŋichù, Əzwɪ ə Njwiə ə zi iŋga məd. ³ Chəi Əzwɪ ə Njwiə iŋga wəd jɪm we ni chəi wɛ ben ə Yeso. Əzwɪ ze ni ye' iŋga məd yi ri əmbi ə wəd pən Kristo. Mbə nya'a fə zu ni əzwɪ ze ə biri ye'e, əne tɪnɪn ə zia si i iŋga isig.

⁴ Mbi bɔn ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', mbə yia bəd Njwiə əne mbə fə baŋ bəd ikən mighab mbe. Mbə fə baŋ mɪməd imbə' ighəm ni Əzwɪ ze ni ye' iŋga nən ə chə əze ni ye' iŋga isig. ⁵ Bəd ikən mighab mbɔ yia bəd rɪŋga isig, əne inù mbe ni mbiə ghàə yi inù rɪŋga isig. Isig wiə zwetɪ inù mbe mbiə ghàə. ⁶ Tɪ yia bəd Njwiə, əne wəd mɔ'ɔ we ni kyeri ə Njwiə wiə zwetɪ inù mbe ni tiə ghàə. Chəi wəd we ni ka' i wəd Njwiə ə zwetɪ inù mbe ni tiə ghàə. Wɔ yi ichɪ ni tɪ rɪ kyeri ikwepi ri əni əzwɪ ze niə ghɛ ni tɪ kyeri rəsɪ' bə fɔri ti əni əze niə tambia bəd.

Njwiə ə gha' mbi bɔn, bɔn bə gha' ə inyod mbəna mbəna

⁷ Mbi bɔŋgɔb ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', tɪ wo imbi ni gha' mba bɔŋgɔb, imbə' ighəm ni à yia Njwiə ə ghɛə ni bəd gha' mbə bɔŋgɔb. Wəd we ni gha' mbi bɔŋgɔb yia wəd Njwiə, əne məd ə kyeri ə Njwiə. ⁸ We ni chəi wɛ gha' mbi bɔŋgɔb rika kyeri i ə Njwiə. Mbə kyeri ni Njwiə wiə

gha'ə bəd. ⁹ Njwiə wiə chwi ichɪ ni wɛ gha' əwa əni: Wɛ nya'a tom i Wan we mɔ' iŋga isig imbə' tɪ we tɪ rɪ chə ənjim məd jig itənɪ. ¹⁰ Wɔ yia kaŋ igha' rəsɪ'. Ka' i ni tɪ nya'a gha' ə Njwiə, àyia ni məd zia nya'a gha' əwa əne tom i Wan ni wɛ ye' əghi əfà ze ni wɛ biri chə ənjim məd wa' mba inù ribɔŋ.

¹¹ Mbi bɔŋgɔb ni mə gha'i kwà' rɪŋgə', wɔ mi ye' ichɪ ni Njwiə gha' əwa, nji tɪ berɪ bi gha' a inyod mbə mbə.

¹² Chəi wəd mɔ'ɔ kwe' zə ə Njwiə, àyia tɪ mi gha' a inyod mbə mbə, Njwiə biri ye' əni ənɔ ə mɔ' mbi na. Wɛ niə ghi əne, igha' biri swi iŋga ta fɪŋ. ¹³ Njwiə fə nà' e Əzwɪ i na, əne wɔ yi inənjɛ ni tɪ kyeri ni məd wi əni ənɔ ə mɔ' mbi na bə kyeri ni tɪ wɛ əni ənɔ ə mɔ' mbi məd. ¹⁴ Tɪ nya'a fə zə, əne tɪ wiə ghà əmbi ə bəd ni Mbə' nya'a tom i Wan ni wɛ ye' wəd niə chɛ isig jɪm rəŋgə'. ¹⁵ Wəd we ni ben ni Yeso yia Wan Njwiə wɛ əni ənɔ ə mɔ' mbi ə Njwiə. Njwiə wiə bə əni ənɔ ə mɔ' mbi məd. ¹⁶ Əne tɪ fə kyeri bə ben ni Njwiə ə gha' əwa.

Njwiə wiə gha'ə bəd, əne wəd we ni gha' wi aŋgɔb wɛ əni ənɔ ə mɔ' mbi ə Njwiə, Njwiə zia wiə bə əni ənɔ ə mɔ' mbi məd. ¹⁷ Ichɪ ni zia ye' əne, igha' berɪ swi iŋga ta fɪŋ, imbə' chəi tɪ biri bɔ ənɔ ə mɔ'ɔ əni ze ni Njwiə biri sa' isig. Chəi tɪ biri bɔ imbə' ighəm ni a itənɪ iŋga isig wɔ yi ighabi wɛ Kristo. ¹⁸ Chəi ibɔɔ əsi ze ni igha' i ye' əŋgu. Àyia igha' i we ni bɔŋi màànɪ wiə fid ibɔɔ jɪm, im-bə' ighəm ni ibɔɔ ə berɪ ənɔ ni ghɛ mbi ichə, əne chəi igha' i swi iŋga fɪŋ wəd we niə bɔə.

¹⁹ Tɪ wiə gha'ə Njwiə imbə' ighəm ni məd zia nya'a bə gha' əwa. ²⁰ Wəd mɔ'ɔ mi ghà ni tə gha' ə Njwiə, àyia wɛ bən wi aŋgɔb, əne məd yia wəd mighab, imbə' ighəm ni ka wəd we ni chəi wɛ gha' wi aŋgɔb ni wiə zəə, biri bi gha' i Njwiə we ni chəi wɛ kwe' zə. ²¹ Ikə we ni Njwiə fə na' i na yi ni, wəd we ni gha' əməd berɪ bi gha' wi aŋgɔb.

Bəd mbe ni ben Wan Njwiə fə chə isig

5 Wəd we ni ben ni Yeso yia Wəd we ni Njwiə zɔ'ɔ yia wəd Njwiə. Wəd we ni gha' mbə' wan, ə bə gha' wan məd. ² Ichɪ ni tɪ kyeri ni tɪ gha' bɔn Njwiə yi ni: Tɪ berɪ gha' ə Njwiə bə nɔŋ tikə ri məd. ³ I gha' ə Njwiə ə chwiə ni tɪ berɪ nuŋ tikə ri məd. Chəi tikə te jɛŋgi se i na ni nuŋ, ⁴ imbə' ighəm ni wəd Njwiə jɪm fə baŋ isig. Tɪ we tɪ rɪ baŋ isig ənjim ichɪ ni tɪ nuŋ fɪŋ igun ə Yeso. ⁵ À kiə we ni tɪ wɛ baŋ isig ə? Àmei wəd we ni ben ni Yeso yia Wan Njwiə.

Ənɔ ni mɪzərimbin nya'a gha' imbə' ə Yeso Kristo

⁶ Əni Yeso Kristo nya'a ye'e, wɛ nya'a chwiə ni tə yia Wan Njwiə ichɪ ni wɛ nya'a niŋ minib mbi ichɪ ni wɛ nya'a chəmni e ənəm əzed ə ba'ni. Chəi wɛ nya'a niŋ àmei minib, wɛ nya'a niŋ minib bə chəmni e ənəm. Əzwɪ zia ə zia ghàə ni ənɔ zɔ'ɔ yia ənɔ rəsɪ', imbə' ighəm ni à yia Njwiə ə nà' Əzwɪ rəsɪ'. ⁷ Mɪzərimbin mɪtad mbiə ghàə ni ənɔ zɔ'ɔ yia ənɔ rəsɪ'. ⁸ Mɪzərimbin mbe yi Əzwɪ ə Njwiə, minib mbi ənəm. Mɪzərimbin mbɔ mɪtad mbiə ghà əmei ənɔ ə mɔ'. ⁹ Bəd mɪsɔŋichù mi ghà ənɔ ze ni mbi zə, tɪ wiə benə, àyia əze ni Njwiə ghà ə chə əzi mɪməd.

Njwìè zìə fə ghà ni ənû ìmbè' i Wan yì ənû rəsì'. ¹⁰ Wèd we ni ben Wan Njwìè fə bə ben ənû ze ni Njwìè ghǎ. We ni chəi wè ben ənû ze ni Njwìè ghǎ ìmbè' i Wan wìə ghàə ni Njwìè yìə wèd mìghab, ìmbè' ìghəm ni chəi məd ben ənû ze ni Njwìè ghǎ ìmbè' i Wan. ¹¹ Ənû ze ni wè ghǎ ìmbè' i Wan yì ni: Njwìè nya'a ghè ni tì jig ìtènì rì mì, əne à yìə Wan məd ə nà' ìtènì rì mì we i na. ¹² Wèd we ni ye' əni ənû ə mɔ' mbi ə Wan birì jig ìtènì we. Ka' wèd we ni chəi əməd əni ənû ə mɔ' mbi ə Wan Njwìè birì jig i ìtènì we.

Ìnû ni sì nwìè

¹³ Mə wìə njwà'nè ənû zì i nən, mbən mbe ni ben Wan Njwìè, ìmbè' mbə kyerì ni mbə birì jig ìtènì rì mì. ¹⁴ Əton ni chəi tiə bɔə əni tiə kɔŋgi ə Njwìè yì ìmbè' ìghəm ni tì fə kyerì ni məd wìə zu ìnû mbe ni tiə biirìə əwù ze ni tì biirì ìchî ni wè kəbi. ¹⁵ Ichî ni tì kyerì ni məd wìə zu əwa əni tiə biirìə ìnû rì bɔ, əne tì bə kyerì ni wè birì na' ìghì mbe ni tiə biirìə.

¹⁶ Wèd mɔ'ɔ mì zə wi əŋɔb əni wìə ghè ənû rìbòŋ ze ni chəi zìə birì ghì ni wè kwì, wè kɔŋgi ə Njwìè ni wè na' ìtènì i bɔ. Mə wìə ghà ye' mbe niə ghè ìnû rìbòŋ mbe ni chəi mbi birì ghì ni wè kwì. Ənû rìbòŋ ə mɔ'ɔ ə zì əŋgu niə ghè ni bəd kwì. Chəi mə ghà ni wè kɔŋgi ə Njwìè ìgwì ə bəd mbe niə ghè ìkwì ənû rìbòŋ we. ¹⁷ Ìgu ənû jìm yì ìnû rìbòŋ, àyìə ìnû rìbòŋ mɔ'ɔ mbi əŋgu ni chəi mbiə ghè ni wèd kwì.

¹⁸ Tì ə kyerì ni chəi wèd Njwìè mɔ'ɔ əŋgu niə wò ìmbì kìrì ghè ìnû rìbòŋ. Wan Njwìè wìə nəŋgi əməd, əne chəi əni tì Satàn wìrì ghì ənû ə mɔ'ɔ əni məd.

¹⁹ Tì ə kyerì ni tì yìə bəd Njwìè. Tì bə kyerì ni ìsig jìm wì əton ə Satàn. ²⁰ Tì bə kyerì ni Wan Njwìè fə ye'e. Wè fə ghè ni tì kyerì ìnû, ìmbè' tì kyerì Njwìè we ni ye' wè rəsì'. Tì wè əni ìfɔtì mbi Njwìè we ni ye' wè rəsì'. Tì wìə bə əni ìfɔtì mbi Wan məd Yeso Kristo. Məd yìə Njwìè rəsì' we niə ghè ni bəd jig ìtènì rì mì.

²¹ Mbi bɔn ni mə gha'ì kwà' rìŋgə', tì mbə berì ə ənû ə mɔ'ɔ ni ghè mbi mbìanèŋ.

2 Jñn

nya'a ñwa'ni

Ɔnũ imbè' èñwà'nè zĩ

À yià Jñn we ni nya'è wan Zebèdii, ni nya'a bè èmèèni-ĩnũ Yeso, ñwa'ni èñwà'nè zĩ. Məd yi we ni mbi nya'è tɔŋ əni ə "Wəd we niə chà ifeti bəd Kristo". Məd yiə nya'è bè ə wəd tom Kristo rəbɔ' bəd tom Kristo mbe wum chòb rĩbe. Wĩ nya'a ñwa'ni əmbi Əyi kyeŋ we ni Nwiè nya'a chɔ' əni wi bè fɔri əmbi ə bɔn məd. Əyi wĩ mbi ə bɔn məd yi ifeti bəd Kristo mɔ'ɔ mbi ə bəd məd. Èñwà'nè zĩ yi ni bu' Ɔbɔ ni bəd gha' mbə bɔŋɔɔb bè fɔri ni pati bəd imbè' məch-wiè-ĩnũ mĩghab mbi Ɔnũ mbe ni mbi nya'ə chwia.

Ɔtu Ɔnũ Ɔŋga èñwà'nè zĩ

Èchà'rè 1-3

Ənũ ni gha' bɔŋɔɔb 4-6

Ɔpati imbè' ənũ mĩghab 7-11

Ənũ ni si nwiè 12-13

Èchà'rè

1 À yià mɔ, ni mə ye' wəd we niə chà ifeti bəd Kristo, ñwa'ni èñwà'nè zĩ. Mə wiə ñwà'nè i ne, àwɔ Əyi kyeŋ we ni Nwiè nya'a chɔ'ɔ fɔri əmbi mbe bɔn. Mə kàn gha' əwən əni rəsĩ'. Ka' àmei mɔ gha' əwən, bəd mijim mbe ni kyeri rəsĩ' we ni tiə ghàè bè gha' əwən. ² Mə gha' əwən imbè' ighəm ni tĩ kyeri rəsĩ', əne rəsĩ' we biri ten i Ɔŋga na kɔŋ.

³ Nwiè Mbă' mbi Yeso Kristo, Wan Mbă', ghi Ɔchòm əni ə nən, diirĩ əwən bè nà' əbɔrəbɔd i nən. Ɔnũ mbĩ biri ye' mba Ɔchĩ ni tĩ kyeri rəsĩ' fɔri imbè' Ɔchĩ ni tĩ gha' əwa mbă mbă.

Mbè ghi Ɔnũ ni ku'ni bè gha' mbə bɔŋɔɔb

⁴ Mə nya'a kàn gha' əku ni zə ni mbe bɔn mɔ'ɔ mbiə beeni əbɔ' rəsĩ' àmei Ɔchĩ ni Mbă' nya'a gha i na. ⁵ Tĩnĩn mə wiə bu' Ɔbɔ i ne, kyi àwɔ Əyi Kyeŋ, ni ka' Ɔkə wĩ ni miə ñwà'nè i ne yi i Ɔkə fi. À yi Ɔkə ni tĩ nya'a fə kyeri tĩ əni tĩ nya'a ben ə Kristo. Ɔkə rəŋgu yi ni tĩ gha' əwa mbă mbă. ⁶ Ɔgha'i wĩ ni miə ghà imbè' wiwən yi ni tĩ

nun tĩkə ri Nwiè. Ɔkə wĩ, Ɔchĩ ni mbè nya'a zu ri əni mbè nya'a ben ə Kristo yi ni mbè gha' mbə bɔŋɔɔb.

⁷ Mətambi-bəd mĩnɔɔɔ' fə jàn Ɔŋga isig. Chəi mbi ben ni Yeso Kristo nya'a ye'e Ɔŋga isig Ɔŋga nyamnyod wəd mĩsɔŋichũ. Ɔkwi wəd ighabi wĩ yi ətambi-bəd fɔri wəd pən Kristo. ⁸ Mbè we əwən imbè' tĩ mbè nim ə əghi ze ni mbè fə fa' imbè' əzi əwən, àyiə mbè wo imbi fà' im-bè' mbè beri Ɔchɔ' èfà'i i swi. ⁹ Wəd we ni chəi wiə ghi Ɔnũ mbe ni Yeso nya'ə chwi i na, àyiə i wiə wo imbi ghiè ye' Ɔnũ mbe ni che mbe ni wĩ chwia, chəi məd əni ənũ ə mɔ' mbi ə Nwiè. We niə ghi Ɔnũ mbe ni Kristo nya'ə chwia wi əni ənũ ə mɔ' mbi Mbă' fɔri mbi ə Wan. ¹⁰ Wəd mɔ'ɔ mi ye'e əsi nən ni chəi wiə chwi Ɔkə wĩ, tĩ mbè niŋ ə məd əkwi nən kè bè chà'rè əməd. ¹¹ Wəd mɔ'ɔ we ni cha'ri əməd wiə fɔtiə mbi məd əni Ɔnũ izig mbe ni wiə ghiè.

Ɔnũ ni si nwiè mbi èchà'rè

¹² Mə beri Ɔnũ nɔɔɔ' ni gha i nən, àyiə chəi mə biri ñwà'nè Ɔŋga èñwà'nè. Mə kondi ye' ni mə biri ye'e zə əwən bè ghàmbè mbi nən mɔ' mɔ', imbè' Ɔgha'i swi Ɔŋga ta fiŋ. ¹³ Bɔn e njàbi ze ni Nwiè chɔ'ɔ wiə chà'rè əwe.

3 Jŋn

nya'a ŋwa'ni

Inû imbè' èŋwà'nè zŋ

À yia Jŋn we ni nya'a wan Zebèdîi, ni nya'a bè èmèèni-inû Yeso, ŋwa'ni èŋwà'nè zŋ. Məd yi we ni mbi nya'a tŋ əməd əni ə "Wəd we niə chà ifeti bəd Kristo." Məd yia nya'a wəd tom Kristo rəb' bəd tom Kristo mbe wum chòb rìbe. Wè nya'a ŋwà'nè əmbi Gayùs ni nya'a wəd kyeri m'w' iŋga ifeti bəd Kristo.

Jŋn nya'a ŋwà'nè èŋwà'nè zŋ i timbi ə Gayùs imbè' ichi ni məd wiə nya'a wèèrè bəd Kristo cherə. Jŋn nya'a bè pati bəd Kristo mbe ni wè nya'a ŋwa'ni əmbi m'iməd imbè' ə Diotrefès. Wè nya'a bè timbi ə Dèmetriùs.

Itu inû iŋga èŋwà'nè zŋ

Èchà'rè 1-4

Jŋn nya'a timbi ə Gayùs 5-8

Jŋn nya'a pati bəd Kristo imbè' ə Diotrefès 9-10

Jŋn nya'a timbi ə Dèmetriùs 11-12

Inû ni si nwìè 13-15

Èchà'rè

1 À yia m'w', ni mə ye' wəd niə cha ifeti bəd Kristo, ŋwa'ni èŋwà'nè zŋ.

Mə wiə ŋwà'nè i ne, àwò Gayùs ni mə gha'i kwà' rìŋgə'. Mə kaŋ gha' əwe əni rəsì'.

² Wum aŋgəb ni mə gha'i kwà' rìŋgə', mə wiə kòŋgè ə Nwiè ni inû jìm yen mbi ne kwà' ichi chòm. Mə wiə bè kòŋgè ni e inyod kaanə ichi ni e fìŋ bè kàànè. ³ Mə nya'a kàŋ gha' əku əni bəŋgəb m'w' nya'a ye'e pè ghà i num imbè' ichi ni àwò ə beeni əb'w' rəsì'. Mə kyeri ni àwò wiə kàŋgè beeni əb'w' rəsì' we iŋhəm jìm. ⁴ Chəi iŋha'i cherə iŋga mi fìŋ ni che ri əni ichi ni mə zu ni mbi bəŋ mbiə beeni əb'w' rəsì'.

⁵ Wum aŋgəb ni mə gha'i kwà' rìŋgə', à wiə kàŋgè fà' əni e fìŋ jìm əni àwò ə ghè inû əmbi ə bəd Kristo, màànè əmbi mbe ni ye' bəd rìs'ò. ⁶ Mbi fə ghà əmbi ifeti wi ri əgha imbè' ichi ni àwò ə gha'ə bəd. A biri fə kàŋ ghè ənù ə chòm əwù ze ni à na' iŋhi mbe ni mbi kəbi əni mbiə siə wiriə wò ə. Əze ə biri kaŋ bəŋ əmbi ə Nwiè, ⁷ imbè' iŋhəm ni mbi fə jwè i wo fà' əmbi Kristo ni chəi mbi ben ni niŋ əghè ə m'w' rì əmbi ə bəd mbe ni chəi mbi kiri ben ə Kristo. ⁸ Əne tì beri kəŋgi bəd iŋhabì mbò, imbè' tì fa' inòn mbi m'iməd ichi ni tiə ghà rəsì' imbè' Kristo.

Inû Diotrefès mbi əzi ə Dèmetriùs

⁹ Mə fə ŋwà'nè ənù ə m'w' əmbi ifeti bəd Kristo. Àyia chəi Diotrefès, niə kiə gha' ənù ni che imbi əni inû jìm, ben ni mə beri ika ni gha ənù ə m'w'. ¹⁰ Əni mə ye'e, mə biri ghi mbə kyeri inû jìm mbe ni wè fə ghè, əne yi inû rìbòŋ mbe ni wiə ghà imbè' əwa. Ighabi ni chəi əze ə kiri ku', chəi məd ə niŋə bəŋgəb əkwì ni əwù ze ni mbi ye'e. I wiə bè təmniə bəd mbe niə kəb niŋ bəŋgəb mbò əkwì nən. Mbi mi t'w' niŋ, wè chè m'iməd rìŋga ifeti bəd Kristo.

¹¹ Wum aŋgəb ni mə gha'i kwà' rìŋgə', tìrè m'g ə ənù rìbòŋ. M'g ye' ənù ə chòm. Wəd we niə ghè iŋhəm yia wəd Nwiè. Chəi wəd we niə ghè inû rìbòŋ kwe' zə ə Nwiè. ¹² Wəd jìm wiə ghà inû chòm imbè' ə Dèmetriùs. Məd wiə chub àmei ichi ni rəsì' we ni ye' iŋga èŋwà'nè ə Nwiè kəbi. Mba bə tì bè ben ni məd wiə chub ichi ni rəsì' chwia. Əne mbə kyeri ni ənù ze ni tì gha yi ənù rəsì'.

Èchà'rè ni si nwìè

¹³ Mə beri inû k'w'w' ni gha i nən, àyia chəi mə kəb ni ŋwa'ni iŋga èŋwà'nè. ¹⁴ Mə k'ndi ni mə biri zambi ye'e zə əwe. Əni mə ye'e, tì biri ghambi inòn.

¹⁵ Nwiè na' əb'w'əb'w' i ne.

Mbe m'isə' mbe ni ye' əgha mbi chà'rè əwe. Bə cha'ri mba m'isə' i m'w' m'w'.

Jûd

nya'a nwa'ni

Inû imbè' àḡwà'nè zḡ

À yia Jûd ni nya'a aḡḡb Jems (1.1) nya'a nwa'ni àḡwà'nè zḡ. Wî nya'a nwa'ni àmbi à béd Kristo isi si. Wî nya'a nwa'ni i pati béd Kristo imbè' mächwiè-inû mighab mbe ni nya'a ghàè ni mbè yia béd Kristo. Wî nya'a nwa'ni timbè béd mbe ni fon ni, "Mbè zḡḡ wò imbi imbè' ibeni we ni Nwiè nya'a fà zi iḡga tikyeri-ibc mbi béd fən ighəm mɔ" (1.3).

Itu inû iḡga àḡwà'nè zḡ

èchà'rè 1-2

Tìghiri-inû, inû mbe ni mächwiè-inû mighab nya'a chwia mbi ḡḡ' ze ni biri nyi igwi mìmèd 3-16

Jûd à timbè béd Kristo ni mbi nuḡ à ibeni 17-23

Èbcràbcd ni si nwiè 24-25

èchà'rè

1 À yia mḡ Jûd, ni mà ye' wèd èfà'i Yeso Kristo bà ye' aḡḡb Jems, nwa'ni àḡwà'nè zḡ.

Mə wiə nwa'ni àmbi à béd mbe ni Nwiè Mbá' nya'a gha'i kwà' rihḡə', əne tḡ mìmèd ni mbi ye' mbi béd, bə nūḡ mìmèd wòm nyùmə we ni Yeso Kristo biri wiri ye'e.

² Nwiè diiri əwən, na' əbcràbcd i nən bə ghè ni igha'i swi iḡga tə fih.

Mächwiè-inû mighab

³ Mbi bcḡḡb ni mà gha'i kwà' rihḡə', mə wiə nya'a kàḡè kəb ni nwa'ni i nən imbè' ichi ni mba mijim fcti jwè rəḡḡ', àyia mə nya'a zə ni ziə bḡḡ ni mà nwa'ni timbè əwən ni mbè zḡḡ wò imbi imbè' ibeni we ni Nwiè nya'a fə zi iḡga rikyeri-ibc mbi béd fən ighəm mɔ'. ⁴ Mə wiə ghà əne imbè' ighəm ni béd mɔ'c ni chəi mbiə wumni ə Nwiè fə nya'ri ye'e nyi əka' nən. I mbiə bènḡ èchòm a Nwiè imbè' ghi inyamni-inû. I mbiə bə ton ə Yeso Kristo ni àmei mäd ye' a Mbá' èfà'i bə ye' a ènùḡisig we mɔ'. èḡwà'nè ə Nwiè ə nya'a fə ghà rəḡwe ni Nwiè biri zi isa'i igwi mìmèd.

⁵ Ka à bə ye'i ni mbə nya'a fə kyeri inû mbḡ jim, àyia mə kəb ncwri mbə itu ni ènùḡisig ni nya'a chi mizre ri ə Ijpt, nya'a wiri nimni mbe ni chəi mbi nya'a benì.

⁶ Mə wiə bə nḡrè mbə itu imbè' mbəḡḡḡrè mbe ni chəi mbi nya'a yim isi mbe ni Nwiè nya'a na' əmbi mìmèd. Mbi nya'a sàḡ əsi ze ni mbi nya'a chub əḡḡ. Nwiè fə kod mìmèd əni mīkàrə koḡ əne nūḡ iḡga isi mbe ri əton niə finə kīim. Mbi biri chub əḡḡ siə wòm Əni ə kyeri ze ni Nwiè biri sa' isig. ⁷ Mbè kōndi ə Sodòm mbi Gòmora bə kōndi ibeḡ mbe ni nya'a iban iban. I mbiə nya'a ghè inyamni-inû bə ghè tikwiri ifabri-inû jim mbe ni béd ə feeniə. Ichi ni mbiə zəə ḡḡ' iḡga iwid we ni ten i koḡ yì ənweeni əmbi à béd mḡjim.

⁸ À yia bə əndəḡ əndəḡ ni mächwiè-inû mighab mbḡ ə zə inû mɔ'c iḡga tə nḡm niə ghè ni mbi fiini tə nyamnyod, tənè ika Nwiè bə zòm ighi mbe ni mbiə wumni ikaḡ. ⁹ Ka àbei Maikil ni ye' ətu igwi mbəḡḡḡrè, əni wè nya'a tḡḡ mbi ə Debèrè imbè' we rəbc' mìmèd ni biri niḡ əvi ə Mose, chəi wè nya'a kōndi ni zi isa'i iḡun ə Debèrè imbè' chəki ikum mäd. Wî nya'a ghà i bc àmei ni, "Ènùḡisig gham əbc' nè." ¹⁰ Àyia béd mbḡ mbiə ghàm iḡgam ribḡḡ imbè' inû mɔ'c mbe ni chəi itu mìmèd zəḡ imbè' mbiwən. Inû mbe ni mbi che kyeri kyeri mbiə chəkè mìmèd. Mbi yì ighabi ə nyam ri tɔtɔ niə ghè inû əbəḡ əbəḡ. ¹¹ ḡḡ' biri nyi igwi mìmèd! I mbiə ghè inû mbe ni Kain † nya'a ghè. I mbiə ghè əfebrì-ənu ze ni Balàm †† nya'a ghè imbè' ədc' ikab. I mbiə ghè rizuə àmei ichi ni Korà ‡ nya'a ghè. Əne mbi biri nim ighabi ə Korà. ¹² Béd mbḡ yì ighabi tifiḡ niə fiini əwən əni mbiə jigə tijig igha'i †† mbi nən. Chəi itu ə nìd mìmèd əni mbiə jigə mbi nən. I mbiə nəḡḡi àmei tə nyamnyod. Mbi yì ighabi pà' ni ifə ə tinə, ni chəi tiə ghè ni mbəḡ nɔ. Mbi yì ighabi ized mbe ni chəi tiə kɔ ritam, ka àbei əni ə nyùmə we ni ized ə kɔ ritam. Mbi yì ighabi ized ni mbi fə chɔ' ri ə si, mbi kwì. ¹³ Mbi yì ighabi rìbàà niə kɔ'ə swi'ə kwà' rìkă ghè əjo. Əjo ze yì tīnid ətu əmbi mìmèd. Mbi yì ighabi rītəmi te niə yènè yenì, ni Nwiè fə nuḡ əsi əmbi mìmèd iḡga isi mbe niə finə kīim. Mbi biri chub əḡḡ koḡ.

† Kain yia nya'a wan Adəm. Kain nya'a zwiri ə Abèl ni nya'a aḡḡb mäd. Iko inû 4.3-8. †† Balək nya'a kəb ni Balàm ye'e zè ndḡn iḡun mizre əni mbi nya'a che iḡga əbeḡ əmäd wə ə Kanāan. Balək nya'a kōndi ni ichi ni mbi nɔ'c, mbi biri ma' bid baḡ əwi. Əne wè nya'a nà' ikab əmbi Balàm ni wè zi ndḡn igwi mìmèd. Àyia chəi Nwiè nya'a ben ni wè zi ndḡn ze. Num 22.1-35. ‡ Korà nya'a niḡ béd əki əbe mbi iwum tan wə əsi Mose mbi Erōn. Wî nya'a pè ghà əmbi mìmèd ni Nwiè wi mbi ə wèd jim, ka' àmei mbi Mose. Wî nya'a bə biiri əmbi Mose ni à kīə we nuḡ əmäd igwi nən ə? Àyia Nwiè nya'a nimni mìmèd mijim. Num 16.1-35. †† Tijig igha'i yì tijig te ni béd Kristo nya'a fctiə jigə ikwiri kwiri. Tijig te nya'a nwiè mbi Itari ènùḡisig.

¹⁴ À yi imbè' ə bəd mbô ni Enòk nya'a ghami rəŋwe. Enòk yiə nya'a ti əni əghaŋ ə Adàm ni pè əni iwanj sambe. Wɛ nya'a ghà ni, "Mbè zə, Ənùŋisig wiə ye'e mbi mbi mbɛŋgɛrè zənɛ chu' mbi ə chu' ¹⁵ i sa' bəd mɛjim chə mɛməd, bə zɛ isa'i igwi ə bəd mɛjim mbe ni chəi mbiə wumni ə Nwiə. Wɛ biri zi isa'i igwi mɛməd im-bə' inù izig mbe ni chəi bəd mbe niə wumni ə Nwiə ə ghɛ. Wɛ biri bi zi isa'i imbè' mɛŋgam ribòŋ jim mbe ni bəd mbe niə ghɛ inù ribòŋ, ni chəi mbiə wumni ə Nwiə ə gha imbè' əməd." ¹⁶ Bəd mbô mbiə ghəmbɛ. Chəi ənù ə mɔ' ə bɔŋ əmbi mɛməd. I mbiə beeni əbɔ' inù ribòŋ mbe ni nyamnyod ti mɛməd ə feeniə. I mbiə niŋə mbə mɛchù gɔŋ igɔ' imbè' tə nyamnyod. I mbiə bə ghə mɛŋgam nəmi nəmi imbè' beri ighi mbe ni mbi kəbi.

Ɔpati mbi ətimbɛ imbè' bəd nuŋ fɛŋ igun ə Kristo

¹⁷ Àyiə mbi bɔŋgɔb ni mə gha'i kwà' rɛŋgə', mbè beri kɔndi inù mbe ni bəd tom a Ənùŋisig Yeso Kristo nya'a fə gha i nən. ¹⁸ Mbi nya'a ghà i nən ni, "Iŋga ini mbe ni si nwiə, məba'ri-bəd biri ye'e. Mbi biri beeni əbɔ' inù mbe ni nyamnyod ti mɛməd ə feeniə. Inù mbe mbiə

ghɛ ni ti mbi wumni ə Nwiə." ¹⁹ I mbiə ghəbrə bəd. I mbiə beeni əbɔ' inù mbe ni nyamnyod ti mɛməd ə kəbè. Chəi Əzwɛ ə Nwiə iŋga mɛməd. ²⁰ À ye' mbənə, mbi bɔŋgɔb ni mə gha'i kwà' rɛŋgə', mbè wo imbi kwi iŋga ə ibeni we ni fə zənɛ məànɛ. Mbè kɔŋgi ə Nwiə ichi ni Əzwɛ ə Zənɛ ə na' ika i nən. ²¹ Mbè chub kyeri ni Nwiə ə gha' əwən ichi ni mbiə wòmə ni a Ənùŋisig Yeso Kristo diiri əwən, ghɛ mbè jig ɛtənɛ ri mɛ. ²² Mbè diiri bəd mbe niə bɛdə, ²³ chɛ mbi mɔ' rɛŋga iwɛd əne chɛ mɛməd rəŋgə'. Mbè diiri mbi mɔ' wɔ, àyiə mbè we əwən imbè' inù ribòŋ mɛməd niə táb əwən. Mbè ban ka àbei ngywɛ te ni inyod mɛməd fə fiini əni inù ribòŋ.

Əbɔrəbɔd ni si nwiə

²⁴ Tɛ yiiri ə Nwiə we ni tɛ wɛ nùŋ əwən ni ti mbè gu ə. I we tɛ wɛ ghɛ ni mbè zənɛ məànɛ ifɛ məd bə ghɛ ni mbè siə gha'riə. ²⁵ Mbi na' iwumni, nə' ənù ifɛn ə kyerɛ, nə' ika bə nə' ənù ni tumbi isig əmbi ə Nwiə we mɔ'. Məd wiə chɛ əwa rəŋgə' ənjim a Ənùŋisig Yeso Kristo. Inù mbô nya'a i mbi məd kɔ ri əni ə nyùmə we ni nya'a fə che i. I mbi mbi məd tɛnɛn. Mbi biri ye' mbi məd kɔŋ. À yi əne.

Inû əwu rənjim

Inû imbə' əḡwà'nè zî

À yia Jñn we ni nya'ə wəd tom Kristo nya'a ḡwà'ni əḡwà'nè zî. Wî nya'a ḡwà'nè əni ə nyùmə we ni Dòmisiàn, ni nya'a Kaisà, nya'ə nwèndî tikyeri-iwu bəd mbe ni nya'a ben ə Kristo. Əni wî nya'ə nwèndî əne, wî nya'a fid ə Jñn cha iḡga əkəm əsi ə si ze ni minib kari, ni mbi nya'ə tɔŋ əni ə Patmòs.

Jñn nya'a ḡwà'nè əḡwà'nè zî iḡga əḡhəm əwu iwum əbuə chòb ritàn əni mbi nya'a fə gywi ə Yeso. Wî nya'a ḡwà'nè əmbi ə bəd Kristo mbe ni Kaisà nya'ə nwèndî tikyeri-iwu mîməd, imbə' iḡhəm ni mbi nya'a ben ni Yeso Kristo yî Ənùḡisig.

Wî nya'a bə ḡwà'nè imbə' timbi bəd Kristo mbe ni mbi nuḡ tə rikəndi wom ənù ze ni Nwiə ka'i fɔri ni mbi yim ibeni wî kaanə ichî ni mbiə zəə ḡḡə' bə fɔri imbə' ichî ni bəd ə nwèndî tikyeri-iwu mîməd.

Əba ə kyeḡ ri əni əḡwà'nè zî ə swi mbi inû nɔnɔ' fɔri mbi titaani njəm nɔnɔ' ni Nwiə nya'a ḡhî Jñn zə. Inû mbe yî inweeni-inû ni bəd Kristo mbe ri əwù ze nya'a kyeri, àyia chəi bəd cherə nya'a kyeri.

Ənù ə kyeḡ iḡga əḡwà'nè zî yî ni ənjim ə Kristo, Nwiə biri maani baḡ mbi bəd pən bə baḡ ə Satàn koḡ, əne nà' ichɔ' əfà'i əmbi ə bəd mbe ni nuḡ fiḡ iḡwi məd. Ichɔ' əfà'i we yî əbɔrəbɔd mbi itənè ri mi.

Itu inû iḡga əḡwà'nè zî

İḡgam ritu 1.1-3

Jñn nya'a chà əchà'rî əmbi tifeti bəd Kristo sambe əbà əbeḡ ze ri ə Esià 1.4-8

Jñn nya'a zə ə Kristo iḡga ritaani njəm 1.9-20

Mikân mbe ni Jñn nya'a tom əmbi rifeti sambe 2.1-3.22

Əḡwà'nè ze ni mbi kari neḡ isi sambe 4.1-8.1

Tàḡ sambe 8.2-11.19

Tis'ò jɔ mbi ə nyam kyeḡ ribe 12.1-13.18

Titaani njəm nɔnɔ' 14.1-15.8

İḡgupi ikaḡ sambe ni yim isə itəm Nwiə 16.1-21

Nwiə biri nimni ə Babilòn, baḡ nyam kyeḡ ze, baḡ bəd ikən miḡhab bə baḡ ə Debirə 17.1-20.10

Nwiə biri sob misa'i əni iḡhəm ni si nwiə 20.11-15

İkaḡ fi, si fi mbi ə Jèrusalèm fi 21.1-22.5

Yeso biri wiri ye'e 22.6-21

İḡgam ritu

1 Əḡwà'nè zî yî imbə' inû mbe ni biri zambi ḡhî, ni Nwiə nya'a ḡhà əmbi Yeso Kristo ni wî chwi əmbi mbi bəd əfà'i. Yeso Kristo nya'a tom wi aḡḡirə əsi i wəd əfà'i ni ikum məd nya'ə Jñn ni wî ḡhî bəd kyeri inû mbɔ. ²Jñn fə ḡhà inû jim mbe ni wî nya'a zə, əne yî inû imbə' iḡgam Nwiə mbi inû imbə' ə Yeso Kristo. ³Nwiə zi əbɔrəbɔd iḡun ə wəd we ni foḡ miḡgam mbɔ imbə' inû mbe ni biri ḡhî. Nwiə zi əbɔrəbɔd iḡun ə bəd mbe ni zu miḡgam mbɔ bə ḡhî inû mbe ni mbi ḡwà'nè, imbə' iḡhəm ni nyùmə we ni inû mbɔ biri ḡhî fə tiinə.

Jñn ə chà əchà'rî əmbi rifeti bəd Kristo sambe

⁴À yia mɔ Jñn ḡwà'ni əḡwà'nè zî əmbi rifeti bəd Kristo te sambe ni ye' əbà əbeḡ ze ri ə Esià.

Məd we ni ye' rɔnɔn, ni nya'a bei əḡḡu, ni biri wiri ye'e, ḡhî əchòm əni ə nən bə nà' əbɔrəbɔd i nən. İzwî mbe sambe ni ye' ifə ətən ifɔn əməd bə ḡhî əchòm əni ə nən bə nà' əbɔrəbɔd i nən. ⁵Yeso Kristo we niə ḡhà rəsî', ni

ye' wəd ritu ni nya'a zwemə mbi ni à yia məd ə tùmbi mifɔn mîjim ri iḡwi ə si, ḡhî əchòm əni ə nən bə nà' əbɔrəbɔd i nən.

Yeso ə ḡhà' əwa, əne wî nya'a chə ənjim ənəm ze ni wî nya'a chəmni, chî əwa ri əton ika we ni inû ribòḡ beri iḡwi na. ⁶Wî nya'a ḡhî əwa əni mifɔn bə fɔri əni ə bəd mbàn iḡga ənù ifɔn ə Nwiə. Wî nya'a ḡhî əne imbə' tî fà' əmbi Nwiə məd, ni bə ye' Mbă' məd. Tî wumni Yeso Kristo ni beri ika ni tumbi isig koḡ koḡ! À yî əne. ⁷Mbə zə, i wia ye'e iḡga pà'. Bəd miḡjim biri zə əməd, ka àbei mbe ni nya'a zum əməd. Minəbi jim ri iḡwi ə si biri di imbə' əməd. À yî ichî ni ziə biri ye' we! À yî əne.

⁸Ənùḡisig Nwiə we ni ye' rɔnɔn, ni nya'a bei əḡḡu, ni biri wiri ye'e, ə ḡhà ni, "Mɔ yia Alfà fɔri ə Omegà." †

Jñn nya'a zə ə Kristo iḡga ritaani njəm

⁹Mɔ, Jñn we ni ye' wən aḡḡɔb, wî əni ifɔti mbi nən ichî ni tiə zəə ḡḡə', ichî ni tî chub iḡga ənù ifɔn ə Nwiə bə

† Alfà yî iḡhə əḡwà'nè ritu əni iḡgam Griik. Omegà yî iḡhə əḡwà'nè we ni si nwiə.

fəri ichî ni tiə yimə fîŋ nyi' əton ə ŋgə'. Inû mbô yi imbə' ighəm ni tî ye' əni ifotî mbi Yeso. Mbi nya'a chà əmi iŋga əkəm əsi ə si ni minib kari, ni mbi nya'a tŋ əni ə Patmòs. Mbi nya'a chà əmi əŋgu imbə' ighəm ni mə wiə nya'a ghà iŋgam Nwiə mbi ni mə wiə nya'a ghà rəsî' imbə' ə Yeso. ¹⁰ À nya'a igwi əni Ənùŋisig, Əzwî ə nya'a nyi iŋga num, əne mə nya'a zu gî kă kă əni mi njim. Gî ze nya'a ghəm ighabi ə tən ¹¹ ni, "Nwa'ni inû mbe ni àwə ə zəə. À mi ŋwà'nî, à tom əmbi rifeti bəd Kristo te sambe: əmbi ifeti wi ri ə Efesùs, əmbi we ri ə Smainà, əmbi we ri ə Pegamùm, əmbi we ri ə Tiatirà, əmbi we ri ə Sadis, əmbi we ri ə Filadelfià fəri əmbi we ri ə Laodisià."

¹² Mə nya'a bèn nèn imbə' zə wəd we ni nya'a ghəm i num. Əni mə nya'a beŋ nèn əne, mə nya'a zə ighi sambe ni mbiə te inam iŋgun. Mbi nya'a teki ighi mbe əni ə gôl. ¹³ Wəd mɔ'ɔ ni nya'a ighabi ə Wan Wəd wiə nya'a əka' itən mbe. Wî nya'a zî ngywî se, bə neb əwâm ni mbi nya'a teki əni ə gôl. ¹⁴ Nyôŋ ətu riməd tiə nya'a fuə ighabi ə ndàb rîfî. Əghə əməd ə zîə nya'a te ichî ni inemi iwid ə teə. ¹⁵ Tîkyeri-iwu məd tiə nya'a ighabi ə brɔnz ni mbi tɔn iŋga isweŋ iwid ənam, chí' kwà' ichî chòm. Gî məd zîə nya'a ighabi ichî ni miŋyî nɔ'ɔ ə jù'ə. ¹⁶ Wî nya'a yim ritəmi sambe iŋga e əbɔ ə jigî. Ibi bid iba jim ni nya'a tə wiə nya'a jwî rîŋga ichû məd. Ifě məd wiə nya'a te ichî ni nyùmə ə teə kwà' rikă.

¹⁷ Əni mə nya'a zə əməd, mə nya'a gù ə si iban iwu məd si ighabi əvi ə wəd. Àyia wî nya'a zab e əbɔ ə jigî igwi num ghà ni, "Tirə bɔ e, mɔ' yia wi ritu bə ye' we ni si nwiə. ¹⁸ Mɔ' yia we ni ye' ikă. Mə nya'a kwi, àyia zə, mə wi ikă koŋ. Mə beri ika igwi ivi bə fəri igwi əbeŋ ivi bəd. ¹⁹ Əne ŋwà'nî inû jim mbe ni à fə zə, əne yi mbe ni ye' rîŋn mbi mbe ni biri ghè əwu rənjim. ²⁰ Ənù ze ni ye' ənəmə imbə' ritəmi te sambe ni à zə iŋga mi əbɔ ə jigî bə fəri imbə' ighi mbe sambe ni mbiə te inam iŋgun yi ni: ritəmi te sambe yi mbəŋgirə mbe niə nəŋgi rifeti bəd Kristo te sambe, ighi mbe sambe ni mbiə te inam iŋgun, ni mbi nya'a teki əni ə gôl yi rifeti bəd Kristo te sambe."

Ikən we ni Jŋn nya'a ŋwa'ni əmbi ifeti bəd Kristo we ri ə Efesùs

2 Ənùŋisig Yeso nya'a gha i num ni,
"Nwa'ni əmbi əŋgirə we niə nəŋgi ifeti bəd Kristo we ri ə Efesùs ni:

"Wəd we ni yim ritəmi te sambe iŋga e əbɔ ə jigî, niə yèn əka' ighi mbe sambe ni mbiə te inam iŋgun, ni mbi teki əni ə gôl, ə ghà ni, ² Mə kyeri inû mbe ni àwə ə ghè. Mə kyeri ichî ni à fə fà' rikă bə kyeri ichî ni à fə nyi' əton ə ŋgə'. Mə kyeri ni chəi à gha' ni zə bəd mbe niə ghè inû ribòŋ bə kyeri ni à fə kwà'nî bəd mbe niə ghàə ni mbə yia bəd tom àyia ka' i mbiwən, əne zə ni mbi yia bəd miŋhab. ³ Mə kyeri ni à wiə nyi'ə bə zəə ŋgə' əku imbə' əmi, àyia chəi à kîri bɔd. ⁴ Àyia mə beri ənù zî imbə' əwe. Ənù ze yi ni chəi àwə ə wiriə gha'ə bəd ichî ni à nya'a beə gha'ə. ⁵ Əne kɔndi ichî ni à nya'a beə bɔŋ à nya'a siə gùə! Beŋ e fîŋ siə wiriə ghè inû mbe

ni à nya'a beə ghè. À mi ton ghi e əne, mə biri ye'e əsi ne, pè chè əghè ze ni àwə ə te ənam iŋgun ri əsi ze ni zîə ye' əŋgu. ⁶ Àyia ənù ə chòm ze ni à ghè yi ni: à bən inû mbe ni bəd mbe niə beeni əbɔ' Nikolaüs † ə ghè, àmei ichî ni mə bə bən.

⁷ "Wəd we ni tî wî zu ənù, wî zu ənù ze ni Əzwî ə ghàə əmbi rifeti bəd Kristo. Mə biri na' ika əmbi ə bəd mbe ni baŋ inû ribòŋ ni mbi jig ri əni əzed ze niə ghè ni bəd jig itən. Əzed ze zi iŋga paradais Nwiə."

Ikən we ni Jŋn nya'a ŋwa'ni əmbi ifeti bəd Kristo we ri ə Smainà

⁸ Ənùŋisig nya'a bə ghà i num ni:
"Nwa'ni əmbi əŋgirə we ni ye' iŋga ifeti bəd Kristo we ri ə Smainà ni, 'Iŋgam wɔ' yi ri əmbi wi ritu ni bə ye' we ni si nwiə, ni nya'a kwi wiri zwemə. ⁹ Mə kyeri ichî ni àwə ə zəə ŋgə' bə kyeri ichî ni à kwanî, àyia àwə yia wəd ikab. Mə kyeri inû mbe ni bəd mbe niə ghà ni mbə yia mîjû, àyia ka' i mbiwən, ə ghàə imbə' chəki e ikum. Mbi yi rîŋga ifeti Satàn. ¹⁰ Tirə bɔ e ənù ze ni à biri zə ŋgə' imbə' əzi əwən. Zə, Debîrə biri zi mbən mîmɔ'ɔ ə ndəŋ, imbə' zwe'ri əwən. Mbi biri nwendi tə rîkyeri-iwu ini wum. Mbə nuŋ fîŋ iŋgun ə Kristo wə pè əni mbi zwi-iri əwən. Mə biri ne' əwən mbi itən. ¹¹ Wəd we ni tî wî zu ənù, wî zu ənù ze ni Əzwî ə ghàə əmbi rifeti bəd Kristo. Ka' ivi we ni pe əni wi be biri beti i wəd we ni baŋ inû ribòŋ."

Ikən we ni Jŋn nya'a ŋwa'ni əmbi ifeti bəd Kristo we ri ə Pegamùm

¹² Ənùŋisig nya'a bə gha i num ni:
"Nwa'ni əmbi əŋgirə we ni ye' iŋga ifeti bəd Kristo we ri ə Pegamùm ni, 'Iŋgam wɔ' yi ri əmbi wəd we ni beri ibi bid we niə tɔ' iba jim. ¹³ Mə kyeri əsi ze ni àwə ə chub əŋgu, əne yi əsi ze ni ətən ifɔn ə Satàn ə ye' əŋgu. Yim mi ikum wi wə imbî. Chəi à nya'a sob ni nuŋ fîŋ igwi num, ka àbe i əni ə nyùmə Antipàs we ni nya'a ghà inû imbə' əmi əni i fîŋ jim. Mbi nya'a zwiiri əməd əka' nən əsi ze ni Satàn ə chubə. ¹⁴ Àyia mə beri inû mɔ'ɔ rîpîi' imbə' əwe. Bəd mɔ'ɔ mbi əka' nən niə beeni əbɔ' inû mbe ni Balàm nya'a chwîə. Balàm nya'a chwî ichî əmbi Balàk ni wî febrî mîlzre imbə' mbi jig ighi mbe ni mbi nya'a na' əni ighi əfà əmbi mbianəŋ. Wî nya'a bə febrî mîməd ni mbi ghè ifabri inû. ¹⁵ À yia bə əndəŋ əndəŋ ni bəd mɔ'ɔ mbi əka' nən niə beeni əbɔ' inû mbe ni Nikolaüs nya'a chwîə. ¹⁶ Əne beŋ e fîŋ! À mi ton beŋ e, mə biri zambi ye'e əsi ne pè mə' bid mbi mîməd mbi ibi bid we ni ye' iŋga mi ichû. ¹⁷ Wəd we ni tî wî zu ənù, wî zu ənù ze ni Əzwî ə ghà əmbi rifeti bəd Kristo. Mə biri na' ə manà mɔ'ɔ rəbɔ' we ni ye' ənəmə əmbi wəd jim we ni baŋ inû ribòŋ. Mə biri na' iti rîfî ni mbi ŋwa'ni ikum fi iŋgun i bɔ. Chəi wəd mɔ'ɔ kyeri ikum we chə ri əni wəd we ni niŋ iti we."

† Chəi tî kyeri wəd we ni Nikolaüs wɔ' yia nya'a wiwən.

Ɔkən we ni Ɔn nya'a nwa'ni əmbi ifeti bəd Kristo we ri ə Tiatirə

¹⁸ Ənùnɔ̀sɔ̀sig nya'a bə gha i num ni:

"Nwa'ni əmbi anɔ̀gɔ̀rə we ni ye' ɔ̀ngga ifeti bəd Kristo we ri ə Tiatirə ni, 'Ɔngam wɔ̀ yi ri əmbi ə Wan Nwiə we ni əghə əməd ə beri ɔ̀ghabi inemi iwɔ̀d, ni tikyeri-iwu məd ye' ɔ̀ghabi ə brɔ̀nɔ̀z ni mbi chí'í. ¹⁹ Mə kyeri inũ mbe ni əwɔ̀ ə ghɔ̀. Mə kyeri ichí ni à gha' mbe bɔ̀nɔ̀ɔ̀b bə kyeri ni à fə nùnɔ̀ e fɔ̀n ɔ̀gwɔ̀ num. Mə bə kyeri ni à wiə fa'ə fɔ̀rɔ̀ ni à wiə nyi' əton ə nɔ̀gə'. Ɔ̀fà'í mbe ni à si nwiə fa', mbi chə mbi ritu. ²⁰ Àyiə mə beri ənũ ə mɔ̀'w ɔ̀mbə' əwe. Ənũ ze yi ni, chəi à təmni əyi we ni mbiə tɔ̀n əni ə Jesebəl. I wiə ghàə ni tə yiə wəd ɔ̀kən əyi. I wiə chwi inũ ɔ̀mbə' febrɔ̀ mbi bəd əfà'í ni mbi ghi ifabri-inũ fɔ̀rɔ̀ ni mbi jig tɔ̀jig te ni mbi na' əni əghi əfà əmbi mbɔ̀anənɔ̀. ²¹ Mə nya'a nà' nyùmə i bɔ̀ ni wɔ̀ beɔ̀ i fɔ̀n ɔ̀mbə' ifabri-inũ mbe ni wɔ̀ nya'ə ghɔ̀, àyiə wi nya'a ton i. ²² Zə, mə biri zi əwɔ̀n ɔ̀gwɔ̀ məd, bə zɔ̀ nɔ̀gə' kyeri ɔ̀gun ə mbaɔ̀nə te niə ni əməd, kiri əni mbi beɔ̀ tə fɔ̀n ti inũ mbe ni mbiə ghɔ̀ mbi məd. ²³ Mə biri zwiiri bɔ̀n məd. Tifeti bəd Kristo rɔ̀jim biri kyeri ni mɔ̀ yiə wəd niə kyè'rɔ̀ tɔ̀kɔ̀ndi bəd bə kyè'rɔ̀ fɔ̀n ti mɔ̀məd. Mə biri chwi wəd mɔ̀' mɔ̀' rəbɔ̀' nən beeni əbɔ̀' inũ mbe ni mbə ghɔ̀. ²⁴ Àyiə əmbi ə mbən mbe ni bu' ə Tiatirə, ni chəi mbiə beeni əbɔ̀' inũ mbɔ̀, ni chəi mbə kiri kwembi inũ mbe ni ye' ənəmə ɔ̀mbə' ə Satàn, mə ghà i nən ni chəi mə biri zi ikom chərə ɔ̀gwɔ̀ nən. ²⁵ Ɔ̀kom we ni mə biri zi ɔ̀gwɔ̀ nən mei ni mbə nuɔ̀ fɔ̀n ɔ̀gwɔ̀ num pə əni mə biri wiri ye'e. ²⁶ Mə biri na' ika ni tumbi ibeɔ̀ jim əmbi ə wəd we ni baɔ̀ inũ ribɔ̀n bə siə ghɔ̀ inũ mbe ni mə kəbi wə pə əni inwɔ̀. ²⁷ Məd biri tumbi ibeɔ̀ mbe əni ika jim àmei ichí ni wəd ə zwiə rɔ̀kiyɔ̀ si əni ə mbàn ətənɔ̀, ti sandi tikə rikə. ²⁸ Wɔ̀ biri beri ikwi ika we ni mi Mbă' nà' i num. Mə biri na' təbid i bɔ̀. ²⁹ Wəd we ni tɔ̀ wɔ̀ zu ənũ, wɔ̀ zu ənũ ze ni Əzwí ə ghà əmbi rifeti bəd Kristo."

Ɔkən we ni Ɔn nya'a nwa'ni əmbi ifeti bəd Kristo we ri ə Sadis

3 Ənùnɔ̀sɔ̀sig nya'a bə gha i num ni:

"Nwa'ni əmbi anɔ̀gɔ̀rə we ɔ̀ngga ifeti bəd Kristo we ri ə Sadis ni, 'Ɔngam wɔ̀ yi ri əmbi wəd we ni yim izwí Nwiə mbe sambe bə yim ritəmi te sambe. I wiə ghàə ni, mə kyeri inũ mbe ni əwɔ̀ ə ghɔ̀: mə kyeri ni à wiə ghɔ̀ ɔ̀ghabi ni à wiə kiri ikă, àyiə à fə kwi. ² Nɔ̀' ri əngweni, ghɔ̀ ni ti əghi ze ni bu' ɔ̀ngga ne ə kwi i, ɔ̀mbə' ɔ̀ghəm ni mə fə zə ni chəi inũ mbe ni əwɔ̀ ə ghɔ̀ kiri bɔ̀n məànɔ̀ ifə mi Nwiə. ³ Əne kɔ̀ndi inũ mbe ni mbi nya'a chwiə i ne à zu. Beɔ̀ e fɔ̀n, nùnɔ̀ inũ mbe. À mi ton nɔ̀' e ri əngweni, mə biri ye'e ɔ̀ghabi iji. Chəi à biri kyeri ə nyùmə we ni mə biri ye'e. ⁴ Àyiə bəd mɔ̀'w rɔ̀pɔ̀i mbi ə Sadis ni chəi mbi kiri tab tə ngywi. Mbi biri yen mbi num ɔ̀ngga ngywɔ̀ ti rɔ̀fi, ɔ̀mbə' ɔ̀ghəm ni mbi kàn kù' ni ghi əne. ⁵ Wəd we ni baɔ̀ inũ ribɔ̀n biri bi zi ngywɔ̀ ti rɔ̀fi ɔ̀ghabi mɔ̀məd. Chəi mə biri nimni ikum məd rɔ̀ngga ənwa'nɔ̀ ze ni mbi nwa'ni tikum bəd mbe ni biri jig itənɔ̀. Mə biri gha ifə mi Mbă' bə ghà ifə mbɔ̀anɔ̀gɔ̀rə

məd ni mə kyeri əməd. ⁶ Wəd we ni tɔ̀ wɔ̀ zu ənũ, wɔ̀ zu ənũ ze ni Əzwí ə ghà əmbi rifeti bəd Kristo."

Ɔkən we ni Ɔn nya'a nwa'ni əmbi ifeti bəd Kristo we ri ə Filədelfiə

⁷ Ənùnɔ̀sɔ̀sig nya'a bə gha i num ni,

"Nwa'ni əmbi anɔ̀gɔ̀rə we ni ye' ɔ̀ngga ifeti bəd Kristo we ri ə Filədelfiə ni, 'Ɔngam wɔ̀ yi ri əmbi wəd we ni zənɔ̀, niə bə ghà rəsí'. Məd ə beri əfí' ze ni ye' əzi ifɔ̀n Dèvid. Wɔ̀ mi fi' nəb, chəi wəd ni tɔ̀ wɔ̀ wúb. Wɔ̀ mi wúb nəb, chəi wəd ni tɔ̀ wɔ̀ fi'. ⁸ Mə kyeri inũ mbe ni əwɔ̀ ə ghɔ̀. Zə, mə fə fi' ichú nəb i ne ni chəi wəd ni tɔ̀ wɔ̀ wúb. Mə kyeri ni e ika ə kə, àyiə à fə ghɔ̀ inũ mbe ni mə nya'a gha i ne. Mə bə kyeri ni chəi à ton əmi. ⁹ Zə, mə biri ghi ni bəd mɔ̀ghab mbe ni ye' ɔ̀ngga ifeti bəd Satàn ye'e gundi ə si əni e ifə, əne ben ni mə gha' əwe. Mɔ̀məd mbiə ghàə ni mbi yiə mɔ̀jũ, àyiə ka mbi yiə mbiwən. ¹⁰ Ichí ni à fə yim fɔ̀n nyi' ichí ni mə nya'a gha i ne, mə biri nəm əwe əni ə nyùmə we ni nɔ̀gə' biri ye'e ɔ̀gwɔ̀ isig jim ɔ̀mbə' kwa'ni bəd mbe ni ye' ɔ̀gwɔ̀ ə si. ¹¹ Mə biri zambi ye'e. Əwɔ̀ nuɔ̀ fɔ̀n ɔ̀gwɔ̀ num, ɔ̀mbə' ti wəd mɔ̀'w fe i ine'e we ni à beri. ¹² Mə biri nuɔ̀ wəd we ni baɔ̀ inũ ribɔ̀n əni ə tə' ɔ̀ngga mbàn mi Nwiə. Chəi wɔ̀ biri nɔ̀ jwi rɔ̀ngga mbàn ze. Mə biri nwa'nɔ̀ ikum mi Nwiə ɔ̀gwɔ̀ məd, bə nwa'nɔ̀ ikum ti əni əsi mi Nwiə. Əsi ze yiə Jèrusalèm fi we ni Nwiə ə swiə rikaɔ̀. Mə biri bi nwa'nɔ̀ mi ikum fi ɔ̀gwɔ̀ məd. ¹³ Wəd we ni tɔ̀ wɔ̀ zu ənũ, wɔ̀ zu ənũ ze ni Əzwí ə ghàə əmbi rifeti bəd Kristo."

Ɔkən we ni Ɔn nya'a nwa'ni əmbi ifeti bəd Kristo we ri ə Laodisiə

¹⁴ Ənùnɔ̀sɔ̀sig nya'a bə ghà i num ni,

"Nwa'ni əmbi anɔ̀gɔ̀rə we ni ye' ɔ̀ngga ifeti bəd Kristo we ri ə Laodisiə ni, 'Wɔ̀ yi ɔ̀ngam ri əmbi À yi əne. Məd wiə ghà rəsí'. I wiə bə ghɔ̀ inũ mbe ni wɔ̀ ghă. Nwiə nya'a chə ənjim məd teki ɔ̀ghijim. ¹⁵ Mə kyeri inũ mbe ni əwɔ̀ ə ghɔ̀. Chəi əwɔ̀ ə nòmə kɔ̀ beə zwɔ̀. Mə kəb ni à nomə kɔ̀ ni à zwi ə! ¹⁶ Əne ichí ni à zabi, ni chəi əwɔ̀ ə nòmə kɔ̀ zwɔ̀, mə biri chwi əwe rɔ̀ngga mi ichú. ¹⁷ À wiə ghàə ni, 'Mə yiə wəd mbɔ̀n, mə beri ɔ̀ghɔ̀ nɔ̀nɔ̀', chəi mə kwaɔ̀ əghi ə mɔ̀'w.' Àyiə chəi à kyeri ni tə yiə wəd nɔ̀gə', ni tə yiə wəd ni bəd ə nənə kənə, ni tə yiə wəd ikwaɔ̀, ni tə yi ifigi fɔ̀rɔ̀ ni tə wi rɔ̀sɔ̀' ikyeri. ¹⁸ Əne mə wiə kəərɔ̀ əwe ni à zon ə gól ri num, ni ye' ə gól we ni mbi tɔ̀n ɔ̀ngga iwɔ̀d chí' kwà' ichí chòm. À mi ghɔ̀ əne à biri beri mbɔ̀n. Bə zon ngywɔ̀ rɔ̀fi zɔ̀, ɔ̀mbə' chí tɔ̀nid ətu we ni bəd ə zəə ni à wi rɔ̀sɔ̀' ikyeri. Zon ifu' əghə zɔ̀ ɔ̀ngga e əghə ɔ̀mbə' à wiri zə isi. ¹⁹ Mə wiə ghəm əbɔ̀' bəd mbe ni mə gha'í. Mə wiə bə chəə mbe ni mə gha'í. Əne, zə ni à zi ətu ni nòm, bə zə ni à bən e fɔ̀n. ²⁰ Zə, mə təm ichú nəb i gɔ̀ngɔ̀, wəd mɔ̀'w mi zu mi gɔ̀, fi' ichú nəb, mə biri nyi ɔ̀ngga nəb tɔ̀ jig inɔ̀n. ²¹ Mə biri ben ni wəd we ni baɔ̀ inũ ribɔ̀n chub ɔ̀gun ətən ifɔ̀n iban num, àmei ichí ni mə nya'a bə baɔ̀ mbi bəd pən əne chub iban mi Mbă' ɔ̀gun ətən ifɔ̀n əməd. ²² Wəd we ni tɔ̀ wɔ̀ zu ənũ, wɔ̀ zu ənũ ze ni Əzwí ə ghà əmbi rifeti bəd Kristo."

Jñn nya'a zə r̄taani njəm ni mbiə wumni ə Nwiə ikañ

4 Əni mə nya'a fə zə inû mb̄ jim, mə nya'a neñ ikañ, əne zə ichû nəb əf̄l̄ə. Ḡi ze ni mə nya'a be zu ni nya'a ghām i num ighabi ə tañ, nya'a ghà ni, "K̄' ye' əgha. Əni inû mb̄ fə che, mə biri chwi inû mbe ni beri gh̄i i ne." 2 Àmei əwu əwən, Əzw̄i ə nya'a nyi inga num, əne mə nya'a zə ətən if̄n ikañ, bə zə wəd we ni nya'a chub igun ətən ze. 3 İnyod wəd we ni nya'a chub igun ətən if̄n ze wiə nya'a te ighabi ə jaspà bə teə ighabi ə kaneliàn. Tənàbə ni nya'a ighabi ə emeràl nya'a kad ətən if̄n ze. 4 Itən if̄n cherə iwum be ch̄b rikwè nya'a kad ətən if̄n ze. Bəd kyeñ iwum be ch̄b rikwè nya'a chub igun itən if̄n mbe. Mbi nya'a z̄i ngyw̄i t̄i r̄f̄i bə z̄i ridəm mif̄n ni mbi nya'a teki əni ḡol. 5 İbi mbəñ wiə nya'a n̄wàñə, ḡi ri m̄'w' ghāmə, mbəñ bə kùmə ri əni ətən if̄n ze. T̄ibiñ r̄ika'ı sambe t̄iə nya'a berə if̄e məd. T̄ibiñ r̄ika'ı te yi izw̄i mbe sambe niə f̄a' əmbi ə Nwiə. 6 Əgh̄i ə m̄'w' z̄iə nya'a if̄e ətən if̄n ze ighabi r̄ibàà m̄-manəm ni t̄i wəd zə ighi ənjim, ich̄i ni mbiə zə ənjim ə kristal.

Igh̄i m̄'w' ikwè ni ye' ik̄, nya'a təm kad ətən if̄n ze əni iba məd mbe ikwè. Əghə ə nya'a swi igwi ighi mbe if̄e bə f̄r̄i ə njim. 7 Əgh̄i ritu ze ni ye' ik̄ z̄iə nya'a ighabi ə ngwàba'. Əze ni pe əni mbi be z̄iə nya'a ighabi ə rikun. Əze ni pe əni mbi tad ə nya'a beri if̄e ighabi wi wəd. Əze ni pe əni mbi kwè z̄iə nya'a ighabi izam niə firə. 8 Igh̄i mbe ikwè i m̄'w' nya'a beri t̄ibab̄i r̄ifuə. Əghə ə nya'a swi igun bə swi əton t̄ibab̄i te. Igh̄i mbe mbiə nya'a kweri ikȳi əziə mbi izimi z̄i ri sob. İ mbiə nya'a kweriə ni,

"Ən̄n̄j̄isig Nwiə'k̄' ə z̄eñ, ə z̄eñ, ə z̄eñ.

Məd yi we ni nya'a bei əngu, ni ye' əngu r̄in̄in, ni biri wiri ye'e!"

9 Əni ighi mbe ni ye' ik̄ na' wumni, yiiri bə nà' maben-əwe əmbi məd we ni chub igun ətən if̄n ze, ni w̄i ye' ik̄ koñ koñ, 10 bəd kyeñ mbe iwum be ch̄b rikwè gundi ə si if̄e məd we ni chub igun ətən if̄n, wumni əməd we ni ten i koñ. Mbi m̄a'r̄i t̄a ridəm mif̄n ə si if̄e ətən if̄n ze, kweri ikȳi ghà ni,

11 "Ən̄n̄j̄isig à Nwiə, àw̄ ə kù'

ni wəd jim yiiri əwe, nà' iwumni i ne bə ghà ni à beri ika,

imbə' ighəm ni à nya'a teki ighijim,

ighijim mbi əngu bə ye' ik̄ ich̄i ni à nya'a kəbi."

T̄itaani njəm ni Wan nj̄ig nya'a niñ əñwà'n̄i ni mbi kari †

5 Mə nya'a zə əñwà'n̄i ni mbi kari inga əb̄ ə j̄iḡi məd we ni nya'a chub igun ətən if̄n. Mbi nya'a n̄wà'n̄i inû igun əñwà'n̄i ze iba jim, kad əñwà'n̄i ze si neñ †† isi sambe. 2 Mə nya'a bə zə aṅḡirə k̄ k̄ m̄'w', ni nya'a sa' əni ḡi ni k̄ ni, "À kiə we ni ku'u ni t̄i w̄i kye'ri iney we fi' əñwà'n̄i ze ni mbi kari ə?" 3 Chəi wəd m̄'w' ikañ k̄ igwi ə si k̄ əton ə si ni t̄i w̄i k̄' fi' əñwà'n̄i ze k̄

† Əñwà'n̄i ni mbi kari yi əñwà'n̄i ni mbi nya'a n̄wà'n̄i igun ə ḡob̄ k̄ igun əbap̄i ifu'. Mbi mi n̄wà'n̄i n̄wà'n̄i mbe mbi n̄'w', mbi z̄on̄ si kad.

†† Mbi nya'a neñ imbə' t̄i wəd fi' i əñwà'n̄i ze kiri əni w̄i beri ika ni gh̄i əne.

bə n̄eñ inga. 4 Mə nya'a chweñ misi kwà' r̄ingə' imbə' ighəm ni chəi wəd m̄'w' ni k̄' kù' ni fi' əñwà'n̄i ze k̄i ni be n̄eñ inga. 5 Wəd m̄'w' rəb̄' bəd kyeñ mbe nya'a ghà i num ni, "T̄irə chweñ e misi. Zə, Ngwàba' we r̄inga inəbi Judà, ni ye' ri əni əghañ İf̄n D̄əvid, fə bañ mbi bəd p̄ən, əne i we t̄i w̄i kye'ri iney we isi mbe sambe, fi' əñwà'n̄i ze."

6 Mə nya'a zə Wan nj̄ig ni nya'a təm inga migharə ətən if̄n, inga migharə ighi mbe ikwè ni ye' ik̄ bə təm əka' bəd kyeñ mbe. Z̄iə chub ighabi ni mbi nya'a fə kyemi Wan nj̄ig we, àyiə i z̄i i ik̄. Z̄i nya'a beri ndoñ sambe mbi əghə ə sambe. Əghə ze sambe yi izw̄i mbe sambe niə f̄a' əmbi ə Nwiə, ni Nwiə nya'a cha inga isig jim. 7 Wan nj̄ig we nya'a w̄o niñ əñwà'n̄i ze r̄inga əb̄ ə j̄iḡi məd we ni nya'a chub igun ətən if̄n. 8 Əni w̄i nya'a niñ əñwà'n̄i ze, ighi mbe ikwè ni ye' ik̄ ə bəd kyeñ mbe iwum be ch̄b rikwè, nya'a gundi ə si if̄e Wan nj̄ig we. Wi m̄'w' m̄'w' rəb̄' m̄iməd nya'a yim inoñi ngyi bə yim ingup̄i ikañ ni mbi nya'a teki əni ə ḡol. İney nya'a swi inga ingup̄i ikañ mbe. İney we yi ĩk̄oñḡi bəd Nwiə.

9 Mbi nya'a kweri ikȳi fi ghà ni,

"Àw̄ ə k̄añ kù' ni niñ əñwà'n̄i ze,

kye'ri mineñ mbe, fi'i,

imbə' ighəm ni mbi nya'a kyem əwe, əne ənjim ənəm ze ni à nya'a chəmni, à fə cho' bəd nà' əmbi ə Nwiə

r̄inga m̄inəbi jim, r̄inga m̄ingam jim, r̄inga isi jim bə f̄r̄i r̄inga ibeñ jim.

10 À fə gh̄i m̄iməd əni ə bəd mbàn inga e ən̄u if̄n, im-bə' mbi fa' əmbi à Nwiə.

À fə bə gh̄i ni mbi tumbi si."

11 Mə nya'a wiri n̄eñ əne zu ḡi mb̄aṅḡirə əkam mbi əkam f̄r̄i chu' mbi ə chu'. Mbi nya'a təm kad ətən if̄n ze, kad ighi mbe ikwè ni ye' ik̄ bə kad bəd kyeñ mbe.

12 İ mbiə nya'a kweri ikȳi əni ə ḡi k̄ k̄ ghàə ni,

"Wan nj̄ig we ni mbi nya'a kyemi ə kù'

ni mbi na' ika, na' mb̄n, na' iwe, na' iwumni bə na' izen̄i z̄eñi i b̄.

W̄i bə kù' ni mbi z̄i əb̄rəb̄d igwi məd!"

13 Mə nya'a zu ḡi ighijim mbe ni Nwiə nya'a teki ikañ, teki igwi ə si, teki əton ə si, teki inga r̄ibàà. Mə nya'a bə zu ḡi ighijim mbe ni ye' inga m̄iməd. Igh̄i mbe mbiə nya'a kweri ikȳi ghàə ni,

"Mbə na' əb̄rəb̄d, nà' wumni, yiiri bə t̄imb̄i ika

məd we ni chub igun ətən if̄n.

Mbə bə gh̄i əne əni ə Wan nj̄ig koñ koñ."

14 Igh̄i mbe ikwè ni ye' ik̄ nya'a w̄iir̄i ni, "À yi əne!" Bəd kyeñ mbe nya'a gundi ə si wumni ə Nwiə bə wumni Wan nj̄ig.

T̄itaani njəm ni Wan nj̄ig nya'a kye'ri iney r̄ifuə

6 Mə nya'a zə əni Wan nj̄ig we nya'a kye'ri iney ritu rəb̄' mineñ mbe sambe. Mə nya'a bə zu ḡi əgh̄i ə m̄'w' rəb̄' ighi mbe ikwè ni ye' ik̄ ich̄i ni z̄i nya'a gham ighabi ich̄i ni mbəñ ə kùmə. Z̄i nya'a ghà ni, "Ye'e!" 2 Mə nya'a n̄eñ əne zə ngyi r̄f̄i. Wəd we ni nya'a k̄' ngyi ze nya'a yimi kyed. Mbi nya'a nà' idəm if̄n i b̄, əne w̄i

nya'a jwɛ ighabi ə wəd ni banj ibid imbə' wò banj mbi bəd pən.

³ Əni Wan njɛg we nya'a kye'ri inenj we ni pe əni wi be, mə nya'a zu əghi ze ni pe əni mbi be rəbɔ' ighi mbe ikwè ni ye' ikă ni nya'a ghà ni, "Ye'e!" ⁴ Ngyi cherə nya'a jwɛ ye'e. Ɔ zia nya'a bəŋə buù. Mbi nya'a nà' ika əmbi wəd we ni nya'a kɔ' ngyi ze ni wɛ niŋ əbɔrəbɔd ri igwi ə si imbə' bəd zwiiri mbə bɔŋgɔb. Mbi nya'a nà' ibi bid kyenj i bɔ.

⁵ Əni Wan njɛg nya'a kye'ri inenj we ni pe wi tad, mə nya'a zu gɛ əghi ze ni pe əni mbi tad rəbɔ' ighi mbe ikwè ni ye' ikă ni nya'a gha ni, "Ye'e!" Mə nya'a nenj əne zə ngyi firi. Wəd we ni nya'a kɔ' ngyi ze nya'a yim əghi ze ni mbiə mɛg ighi igun. ⁶ Mə nya'a zu əghi ə mɔ'ɔ' ighabi ə gɛ wəd əka' ighi mbe ikwè ni ye' ikă ni gha ni, "Mbi biri zon ə kirə əburi ə kywi-kɔ' əni ikab əfà'ɪ əni ə fibɛ, bə zən ə mikirə əburi ə kywi itad əni ikab əfà'ɪ əni ə fibɛ. Tɪrə chəki e miwud mbi mino!"

⁷ Əni Wan njɛg we nya'a kye'ri inenj we ni pe əni wi kwè, mə nya'a zu gɛ əghi ze ni pe əni mbi ikwè rəbɔ' ighi mbe kwè ni ye' ikă ni nya'a gha ni, "Ye'e!" ⁸ Mə nya'a nenj, əne zə ngyi ni nya'a əfu'ni əfu'nɛ. Ikum wəd we ni nya'a kɔ' ngyi ze yi ɪvi. Əbenj ɪvi bəd zia nya'a beeni əbɔ' məd. Mbi nya'a nà' ika əmbi mɛməd ni mbi zwiiri bəd riŋga əbà ə fibɛ ti əni mbi kwè igwi ə si əni ə bid, əni ə nji kă kă, əni iwɔn bə fɔri əni ə nyam tɔ tɔ te ri igwi ə si.

⁹ Əni Wan njɛg we nya'a kye'ri inenj we ni pe əni wi tən, mə nya'a nən əton ikwi ijən əfààrɛ, əne zə izwɪ bəd mbe ni mbi nya'a zwiiri imbə' ichi ni mbi nya'a ghà iŋgam Nwiə fɔri imbə' ichi ni mbi nya'a yim iŋgam Nwiə wi kààni. ¹⁰ Mbi nya'a kyenj əni ə gɛ ni kă ni, "Ətumbɛ isig ni zenj maaɛni, niə ghɛ inũ mbe ni wɛ ghă, əgha ə kiə wo sa ri ye bɔŋ à sob isa'i bəd mbe ni ye' igwi ə si əne wɛ ichi ni mbi nya'a zwiiri əwa ə?" ¹¹ Nwiə nya'a nà' ngywɛ rɛfi əmbi əzwɪ ə mɔ' mɔ' rəbɔ' izwɪ mbe, ghà əmbi mɛməd ni mbi zwiiri əni akə nyùmə pə əni inun bəd mbe niə fà' əmbi Kristo mbi inun bɔŋgɔb mbe ni mbi biri zwiiri ichi ni mbi nya'a zwiiri mɛməd fə ku'u.

¹² Əni Wan njɛg we nya'a kye'ri inenj we ni pe əni wi rɪ-fuə, mə nya'a nenj, əne zə ni si nya'a wud kwà' rɛkă. Nyùmə nya'a fin ighabi tikuri idɪ firi, imig bə bəŋ ighabi ənəm. ¹³ Tɪtəmi te ri əton ikaŋ nya'a feŋgi ə si ichi ni əfim ə chir əzed titam ri bɔd feŋgiə. ¹⁴ Ikaŋ nya'a kad ighabi əŋwà'nɛ ni mbi kari. Wi nya'a kad əne nim. Tɪwum riŋim mbi ikəm isi si ni minib kari nya'a nɔ' ri əni isi mbe ni mbi nya'a əŋgu. ¹⁵ Əne mifɔn mbe ri igwi ə si, bəd kyenj kyenj, itu igwi mɛsɔgyɛ, bəd mbɔn, bəd ika ka, wəd jim, ɛb'ò mbi ə bəd ni ye' əni ə ighəm nya'a nəmbɛ iŋga mɛsùm bə nəmbɛ əka' riwɔ te ikaŋ riwum. ¹⁶ Mbi nya'a kyenj ghà əmbi riwum te bə ghà əmbi riwɔ te ni, "Mbə su igwi na, nəm əwa ri əmbi ə məd we ni chub igun ətən ifɔn, bə nəm əwa ri əni ichə we ni Wan njɛg biri chə əwa, ¹⁷ imbə' ighəm ni əni ə kyenj ze ni Nwiə mbi ə Wan njɛg biri chə bəd ə fə ye'e. À kiə we ni tɛ wɛ chubi ikă əni mbi chə əməd ə?"

Tɪtaani njəm imbə' bəd 144,000

7 Əni rɪtaani njəm ze nya'a chɛ, mə nya'a zə mbɛŋgɪrə mikwè ni nya'a təm əni ribu te rɛkwè igwi ə si. Ɔ mbiə nya'a kən ifim mbe ikwè ri igwi ə si im-bə' ti əfim ə mɔ'ɔ' ə chə i igwi ə si ki igwi rɛbàà ki chə nun əzed ə mɔ'ɔ'. ² Mə nya'a zə ɛŋgɪrə cherə ni nya'a kɔ' ri əbà ze ni nyùmə ə jwɛ. Wɛ nya'a yim əghi ze ni Nwiə we ni ye' ikă ə zɛ ənweeni igwi mbi bəd. Wɛ nya'a kyenj rɛkă əbɔ' mbɛŋgɪrə mbe mikwè ni nya'a beri ika ni ghɛ əghəm əni ə si bə ghɛ əni rɛbàà. ³ Wɛ nya'a kyenj ghàə ni, "Tɪ mbə ghɛ ə əghəm əni ə si kə əni rɛbàà ki əni ized pə əni tɛ fə zɛ ənweeni əni ikəŋ isi bəd mbe niə fà' əmbi a Nwiə." ⁴ Mə nya'a zu inun bəd we ni wɛ nya'a zɛ ənweeni igun mɛməd. Mbi yiə nya'a chu' iki fibɛ mbi iwum kwè chɔb rikwè. Mbi yiə nya'a riŋga minəbi Izre mbe wum chɔb rɛbe. ⁵ Wɛ nya'a zɛ ənweeni igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Judà, zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Rubèn, zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Gad, ⁶ zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Ashà, zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Naftali, zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Mənasə, ⁷ zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Simiòn, zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Levi, zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Isakà ⁸ zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Zebulùn, zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Jòsəf, zɛ igun ə bəd chu' wum chɔb rɛbe iŋga inəbi Benjamìn.

Tɪtaani njəm imbə' inɔn bəd ni nya'a ikaŋ

⁹ Əni rɪtaani njəm ze nya'a chɛ, mə nya'a nən, əne zə inɔn bəd ni nya'a kwà' wi kyenj, ni chəi əni tɛ wəd nya'a taŋ. Mbi yiə nya'a riŋga ibenj jim, riŋga minəbi jim, riŋga isi jim bə fɔri riŋga mɛŋgam jim. Mbi nya'a təm ifɛ ətən ifɔn bə təm ifɛ Wan njɛg. Mbi nya'a zɛ ngywɛ ti rɛfi bə yim izan. ¹⁰ Ɔ mbiə nya'a kyenj əni gɛ kă kă ghàə ni, "À Nwiə we ni chub igun ətən ifɔn mbi ə Wan njɛg fə chɛ əwa rəŋgə!" ¹¹ Mbɛŋgɪrə mbe mɛjim nya'a təm kad ətən ifɔn ze, kad bəd kyenj mbe bə kad ighi mbe ikwè ni ye' ika. Mbi nya'a gù nòkɛ ə si rəkubə ifɛ ətən ifɔn ze wumni ə Nwiə, ¹² ghàə ni, "À yi əne! Tɛ yiiri à Nwiə, wumni əməd, nà' məben-əwe i bɔ, məd ə zenj, i wiə nà' əbɔrəbɔd, wɛ beri iwe bə beri ika kəŋ kəŋ! À yi əne."

¹³ Wi mɔ'ɔ' rəbɔ' bəd kyenj mbe nya'a biiri i num ni, "Bəd mbɔ ni zɛ ngywɛ ti rɛfi ki mɛwe ə? Mbi ki ri ə yi ə?" ¹⁴ Mə nya'a wiiri i bɔ ni, "Chəi mə kyeri, kyiə masà. Àwò ə kyeri."

Wɛ nya'a ghà i num ni, "Mbɔ yiə bəd mbe ni fə chə iŋga ŋgə' ze ni chə əbɔ, àyiə chəi mbi kwɪ. Mbi fə sò tə ngywɛ iŋga ənəm ə Wan njɛg ti siə fuə.

¹⁵ Əne i mbi ifɛ ətən ifɔn ə Nwiə fà' i bɔ əziə mbi izimi iŋga mbàn məd. Məd we ni chub igun ətən ifɔn biri kubri mɛməd.

¹⁶ Chəi nji biri nɔ wiri zan mɛməd. Chəi ədɔ' ə biri nɔ wiri ne mɛməd.

Chəi əchwɪ kɛ isi nomi ka ka biri nɔ wiri tɔn mɛməd,

¹⁷ imbə' ighəm ni Wan nj̄g we ni təm iŋga miġharə ətən ifɔn ze biri nəŋgi m̄məd ighabi ənəŋḡi-nj̄g; w̄i biri kəŋ m̄məd wə əni m̄jw̄i-əmbəŋ minib niə nà' itènè. Njw̄iə biri fu misi j̄im ti əni əghə m̄məd."

T̄taani nj̄əm imbə' Wan nj̄g ni nya'a kye'ri inen̄ we ni pe əni w̄i sambe

8 Əni Wan nj̄g nya'a kye'ri inen̄ we ni pe əni w̄i sambe, isi mbe ni ye' ikaŋ nya'a zw̄i ri nȳɔɔm. Mbi nya'a zw̄i əni əkwiri ə awà. ² Mə nya'a zə mb̄iŋḡirə mbe sambe niə təm if̄e Njw̄iə. Mbi nya'a nà' tən̄ sambe əmbi m̄məd.

³ Anġirə chərə, ni nya'a yim əkaŋ ni mbi teki əni ə gōl, nya'a ye'e təm iban ikwi ij̄əŋ əfààr̄i. Mbi nya'a nà' inen̄ nɔnɔ' i bɔ ni w̄i nyam əbɔ' ik̄əŋḡi b̄əd Njw̄iə m̄j̄im əne t̄n̄ igun ikwi ij̄əŋ we ni mbi nya'a teki əni ə gōl, ni nya'a if̄e ətən ifɔn ə Njw̄iə. ⁴ Ndi' ze ni nya'a jw̄i ri əni inen̄ we nya'a fɔti əbɔ' ik̄əŋḡi b̄əd Njw̄iə, əne n̄' ri ikye əbɔ anġirə we wə if̄e Njw̄iə. ⁵ Anġirə we nya'a niŋ əkaŋ ze, swe əni mb̄iakiwid niə gh̄ə'ə, ma' igwi ə si. W̄i nya'a ch̄i mb̄iakiwid mbe ri əni ikwi ij̄əŋ əfààr̄i we. Əni w̄i nya'a gh̄i əne mb̄əŋ nya'a k̄um, ḡi ri mɔ'ɔ gh̄əm, ibi mb̄əŋ ŋw̄əŋ, si b̄ə w̄ud.

T̄taani nj̄əm imbə' mb̄iŋḡirə m̄ikwè ni nya'a fə tə tən̄

⁶ Mb̄iŋḡirə mbe sambe ni nya'a yim tən̄ te sambe nya'a teki ə inyod ni fə.

⁷ Anġirə r̄itu nya'a fə i taŋ, əne əwəŋ mbi iw̄id, ni nya'a nyami mbi ənəm, nya'a feŋgi igwi ə si. Əba ə fib̄i əni mbi ghapi si iba tad nya'a fiə. Əba ə fib̄i əni mbi ghapi ized iba tad nya'a fiə. Ifu zw̄i j̄im nya'a b̄ə fiə.

⁸ Anġirə we ni pe əni mbi mibe nya'a fə i taŋ, əne mbi nya'a m̄' əgh̄i ə mɔ'ɔ ni nya'a ighabi iwum kyeŋ niə fiə iŋga r̄ib̄àà. Əba ə fib̄i əni mbi ghapi r̄ib̄àà iba tad nya'a b̄əŋ əni ənəm. ⁹ Əba ə fib̄i əni mbi ghapi igh̄i mbe niə chub iŋga r̄ib̄àà iba tad nya'a kwi. Mbi nya'a ch̄əki əba ə fib̄i əni mbi ghapi iban̄ igȳi iba tad.

¹⁰ Anġirə we ni pe əni mbi mitad nya'a fə i taŋ, əne fitəmi kyeŋ ni nya'a te ighabi ika'i nya'a nɔ' r̄ikaŋ feŋ igun əba ə fib̄i əni mbi ghapi miġȳi iba tad b̄ə feŋ igun m̄jw̄i-əmbəŋ. ¹¹ Ikum fitəmi fe ȳiə Ənyw̄i-ənyw̄i. Əba ə fib̄i əni mbi ghapi minib iba tad nya'a b̄əŋ siə nyw̄iə. B̄əd m̄iɔnɔnɔ' ni nya'a nɔ minib mbe nya'a kwi imbə' ighəm ni minib mbe mb̄iə nya'a nyw̄iə.

¹² Anġirə we ni pe əni mbi m̄ikwè nya'a fə i taŋ, əne əgh̄i ə mɔ'ɔ ə nya'a nun əbà ə fib̄i əni mbi ghapi nyùmə iba tad, əni mbi ghapi im̄ig iba tad, b̄ə f̄ri əni mbi ghapi r̄itəmi iba tad. Əba ə fib̄i əni mbi tad əni izen̄i zen̄i m̄məd nya'a fin. Ch̄ai nyùmə nya'a te əni əba ə fib̄i əni mbi ghapi əni iba tad. Ch̄ai im̄ig mbi r̄itəmi nya'a te əni əbà ə fib̄i əni mbi ghapi izimi iba tad. ¹³ Mə nya'a n̄əŋ, əne zə izam ni nya'a fid əton ikaŋ. I w̄iə nya'a gh̄əmə r̄ik̄ā gh̄àə ni, "Nġə' biri nyi, ŋġə' biri nyi, ŋġə' biri nyi igun ə b̄əd mbe ni ye' igwi ə si əni ə nyùmə we ni mb̄iŋḡirə chərə tad fə tə taŋ!"

T̄taani nj̄əm imbə' anġirə ni pe əni mbi mitān

9 Anġirə we ni pe əni mbi mitān nya'a fə i taŋ, əne mə nya'a zə fitəmi ni nya'a nɔ' r̄ikaŋ feŋ igwi ə si. Mbi nya'a nà' əfi' ti əni ich̄i ibigi ni ch̄ai inw̄i i bɔ. ² W̄i nya'a fi' ich̄i ibigi we ni ch̄ai inw̄i, əne ndi' nya'a jw̄i riŋga ibigi we ich̄i ni ndi' ə jw̄i riŋga isweŋ iw̄id ənam kyeŋ. Nyùmə mbi əton ikaŋ nya'a fin ti əmbi ə ndi' ze. ³ Nġw̄emi nya'a jw̄i riŋga ndi' ze ye'e igwi ə si. Mbi nya'a nà' ika ni nya'a ighabi ika mb̄iɔkafu'-ikon əmbi ə ŋw̄emi te. ⁴ Mbi nya'a gh̄à əmbi m̄məd ni ti mbi tɔ gh̄i ə əghəm əni ifu we ri igwi ə si, ki əni ikwi ighijim mbe niə z̄i r̄ifu', ki əni ikwi ized j̄im. Mbi gh̄i əghəm àmei əni ə b̄əd m̄iɔŋich̄u mbe ni ch̄ai Njw̄iə z̄i ənweeni əni ikəŋ isi m̄məd. ⁵ Njw̄iə nya'a ben ni ŋw̄emi te ch̄ə m̄məd əm̄ig ətān, àȳiə ti mbi zw̄iiri ə m̄məd. Mbi nya'a ch̄ə m̄məd ziə tɔ ich̄i ni tikafu'-ikon mi te w̄əd ziə tɔ. ⁶ Əni əm̄ig ze ətān, b̄əd biri kəb ni ivi niŋ m̄məd, àȳiə ch̄ai mbi biri zə ivi. Mbi biri kəb ni mb̄ə kwi, àȳiə ch̄ai ivi biri ye'e.

⁷ Nġw̄emi t̄i ȳiə nya'a ighabi ə ngyi ni mbi nya'a zi igh̄i igun imbə' niŋ wə ə bid. Igh̄i mɔ'ɔ ni mbi kywi əni ə gōl mbi ə nya'a igwi itu m̄məd ighabi tidəm m̄ifɔn. Tif̄e ti m̄məd tiə nya'a ighabi ti b̄əd m̄iɔŋich̄u. ⁸ Nyōŋ ətu ti m̄məd tiə nya'a ighabi ə nyōŋ ti məyi. Əsɔŋ ə m̄məd ziə nya'a ighabi əsɔŋ m̄iŋgw̄əb̄a'. ⁹ Ti nya'a z̄i m̄ipariw̄à ətəni kən iḡi əŋgu. Tibab̄i ti m̄məd tiə nya'a gh̄əm əni tiə fir̄ə ighabi ich̄i ni tikari te ni ngyi tiə s̄uŋə n̄ərə wə əkɔb bid ə gh̄əmə. ¹⁰ Ti beri tikon mbi ifim əŋgu ighabi ti mb̄iɔkafu'-ikon. À ȳi əni rikon te ni ti beri ika ni ch̄ə b̄əd əm̄ig ətān. ¹¹ Anġirə we ni nya'a nəŋgi ibigi we ni ch̄ai inw̄i ȳi ifɔn m̄məd. Ikum məd əni iŋgam Hib̄r̄u ȳiə Àbad̄on. Ikum məd əni iŋgam Griġ ȳiə Àpoliōn. (Əton əni ikum we ȳiə, "W̄əd niə ch̄əki igh̄i.")

¹² Nġə' k̄ā k̄ā r̄itu fə ch̄ə. Nġə' ri k̄ā k̄ā chərə ribe tiə kiri wo ye'e.

T̄taani nj̄əm imbə' anġirə we ni pe əni mbi r̄ifuə

¹³ Anġirə we ni pe əni mbi r̄ifuə nya'a fə i taŋ, əne mə nya'a zu ḡi ni nya'a ri əni ə ndɔŋ te rikwè ni nya'a əni ribi ikwi ij̄əŋ əfààr̄i we ni mbi nya'a teki əni ə gōl. Ikwi ij̄əŋ we w̄iə nya'a if̄e Njw̄iə. ¹⁴ Ḡi ze nya'a gh̄à əmbi anġirə we ni pe əni mbi r̄ifuə ni, "Za mb̄iŋḡirə mbe m̄ikwè ni mbi kod igȳi kyeŋ we ni mb̄iə tɔŋ əni ə Yufretis." ¹⁵ Anġirə we nya'a zà mb̄iŋḡirə mbe m̄ikwè. Njw̄iə nya'a fə n̄uŋ ni igwi ə awà w̄i, igwi əni z̄i, iŋga im̄ig w̄i b̄ə f̄ri iŋga əghəm əwu z̄i, mb̄iŋḡirə mbe biri zw̄iiri b̄əd əba ə fib̄i əni mbi ghapi b̄əd m̄iɔŋich̄u iba tad. ¹⁶ Mə nya'a zu inun m̄iɔgȳi we ni nya'a k' ngyi. Inun m̄məd ȳiə nya'a chu' əkam əki əbe. ¹⁷ Mə nya'a zə b̄əd mbe ni nya'a k' ngyi b̄ə zə ngyi te iŋga r̄i-taani nj̄əm ze. Mbi nya'a z̄i m̄ipariw̄à ni kən iḡi ni nya'a b̄əŋə ighabi iw̄id, finə f̄u'nə ighabi ə safi, b̄ə b̄əŋə f̄u'nə ighabi ə sɔlf̄o. Itu ngyi te tiə nya'a ighabi ti m̄iŋgw̄əb̄a'. Iw̄id mbi ə ndi' f̄ri ə sɔlf̄o mb̄iə nya'a jw̄i riŋga mi ch̄u m̄məd. ¹⁸ Nġə' k̄ā k̄ā t̄i r̄itad nya'a zw̄iiri əba ə fib̄i əni mbi ghapi b̄əd m̄iɔŋich̄u iba tad. Nġə' k̄ā k̄ā t̄i ȳi iw̄id,

ndi' mbi ə sɔlfɔ we niə jwɛ rɪŋga michũ ngyi te. ¹⁹ Ɔka ngyi te wi ɪŋga michũ mɪmæd bə fɔri ɪŋga tikon ti mɪmæd. Tikon ti mɪmæd yi ighabi ə ju mbi itu. Ɔ mbiə niŋə tikon tɔ ghɛ əghəm əni ə bəd.

²⁰ Chəi əbũ' ə bəd mɪsɔŋichũ ze ni chəi ŋgə' kă kă tɔ nya'a zwiiri mɪmæd nya'a beŋ tə fɪŋ ti əni ighi mbe ni mbi nya'a teki əni mbə ibɔ. Chəi mbi kiri sob ni wumni izwɪ rɪbɔŋ bə fɔri ni wumni mbɛanənəŋ mbe ni mbi teki əni ə gɔl, əni ə sirivà, əni ə brɔnz, əni iti bə fɔri əni ized. Chəi əni tɛ mbɛanənəŋ mbɔ zə isi, zu ənũ kɛ yènɛ. ²¹ Chəi mbi nya'a beŋ tə fɪŋ ti əni ichi ni mbiə zwiiri ə bəd, ti əni ichi ni mbiə ghɛ mɪsà, ti əni ichi ni mbiə ghɛ ifabri- inũ kɛ ri əni ichi ni mbiə jə.

Tɛtaani njəm imbə' aŋgirə ni nya'a yim əŋwà'nɛ ə Kwa Kwa ni mbi kari

10 Mə nya'a zə aŋgirə cherə ni beri ɪka ni nya'a swi'a rikanə ye'e. Ngywɛ aŋgirə we yiə nya'a pà'. Tənàbə nya'a kad ətu əməd. Ɔfɛ məd wiə nya'a te ichi ni nyùmə ə teə. Ɔwu məd mbiə nya'a ighabi ə tə' niə beria ichi ni iwid ə beria. ² Wɛ nya'a yim əŋwà'nɛ ə kwa kwa ni mbiə kariə, àyiə chəi mbi nya'a kad əze ni wɛ nya'a yimi. Wɛ nya'a te əwu ə jigi ɪgun rɪbàà bə te əwu ə twerŋ ɪgun ə si. ³ Wɛ nya'a kyerə əni gɛ kă kă ichi ni ŋg-wàba' ə zù'ə. Əni wɛ nya'a kyerə əne, mbənəŋ nya'a kùm ighəm sambe. ⁴ Əni mbənəŋ ze nya'a kum ighəm sambe, mə nya'a nɪrə ŋwà'nɛ inũ mbe ni mbənəŋ ze nya'a kumi ghà i num, àyiə mə nya'a zu gɛ ni nya'a ghəm rikanə ghà ni, "Tirə tə ghà e ənũ ze ni mbənəŋ kum ighəm sambe ghà i ne. Tirə bi tə ŋwà'nɛ e ə si."

⁵ Aŋgirə we ni mə nya'a zə ni nya'a təm ɪgun rɪbàà bə təm ɪgun ə si nya'a nɔ e əbɔ ə jigi ɪkanə ⁶ əne kàn əni ɪkum məd we ni ten i koŋ, ni à yiə məd nya'a teki ɪkanə bə teki ighijim mbe ni ye' ɪkanə, teki si bə teki ighijim mbe ni ye' ɪgwi ə si, teki rɪbàà bə teki ighijim mbe ni ye' ɪŋga rɪbàà. Wɛ nya'a kàn ghà ni, "Chəi Njwiə biri wiri wòm. ⁷ Àyiə əni aŋgirə we ni pe əni mbi sambe fə i tan, Njwiə biri ghi inũ mbe ni ye' ənəmə, ichi ni wɛ nya'a fə ghà əmbi mbi bəd əfà'i mbe ni ye' bəd ɪkən iməd."

⁸ Əni wɛ nya'a gham əne, gɛ ze ni mə nya'a zu rikanə nya'a wiri ghəm i num ghà ni, "Ndə wo niŋ əŋwà'nɛ ze ni ye' əfi'ə ti ɪkye əbɔ aŋgirə we ni təm ɪgun rɪbàà bə təm ɪgun ə si."

⁹ Əne mə nya'a wò əsi aŋgirə we pè ghà i bɔ ni wɛ na' əŋwà'nɛ ə kwa kwa ze i num. Wɛ nya'a ghà i num ni, "Niŋ kud, wən biri nəm ɪŋga e ichi ighabi ə ju, àyiə wən biri bənəŋ fe ibum."

¹⁰ Mə nya'a niŋ əŋwà'nɛ ə kwa kwa ze ri ɪkye əbɔ aŋgirə we kud. Wən nya'a nəm ighabi ə ju ɪŋga mi ichi, àyiə əni mə nya'a fə kuri, wən nya'a bənəŋ fum ibum. ¹¹ Mbi nya'a ghà i num ni, "À beri wiri gha ɪkən Njwiə imbə' ənũ ze ni wɛ kà'i əmbi ə bəd mɪnɔkɔ', əmbi ə bəd ɪŋga ibenəŋ kɔkɔ', əmbi ə bəd niə ghəm miŋgam jim bə ghà əmbi mɪfɔn."

Tɛtaani njəm imbə' mɪzərimbin mibe

11 Mbi nya'a nà' əmigi i num ni nya'a ighabi ə mbənəŋ. Mbi nya'a nà' əne ghà i num ni, "Ndə wo mɪg mbənəŋ Njwiə ɪgwi ə si bə mɪg ɪkwi ɪjən əfààrɛ, bə tan bəd mbe niə wumni ə Njwiə ɪŋga mbənəŋ ze. ² Àyiə tirə mɪg e ɪkye ɪkam we ni kad mbənəŋ ze, imbə' ighəm ni mbi fə nà' əmbi ə bəd mbe ni ka' mɪjũ. Mbi biri tə'ri əsi ə zenj əmigi iwum kwè chɔb rɛbe. ³ Mə biri na' ɪka əmbi mbi mɪzərimbin mibe ni zi tikuri idi, ni mbi wò ghà ɪkən we ni mə ghà əmbi mɪmæd ini chur' fibi mbi əki əbe mbi iwum rɪfuə."

⁴ Mɪzərimbin mbɔ mibe yi ized olif mbe be mbi itən mbe be ni mbiə te inam ɪgun. Itən mbe mbi ifɛ ənũŋisig ri ɪgwi ə si. ⁵ Wəd mɔ'ɔ mi kəb ghi əghəm əni mɪmæd, iwid jwɛ rɪŋga ichi mɪmæd nimni bəd pən mɪmæd. À yi əni ɪkwi ichi wò ni mbi biri zwiiri wəd mɔ'ɔ we niə kəb ghi əghəm əni mɪmæd. ⁶ Mbi beri ɪka ni wub əton ɪkanə imbə' ti mbənəŋ nɔ i əni ə nyùmə we ni mɪmæd ə ghà ɪkən Njwiə. Mbi beri ɪka ni beŋ minib əni ənəm, bə beri ɪka ni ghɛ ni tikwiri ŋgə' kă kă jim ye'e ɪg-wi ə si əni mɪnyùmə jim mbe ni mbi kəbi.

⁷ Əni mbi fə maani ni gha ɪkən we, nyam kyerə ze ni kɔ' rɪŋga ɪbigi we ni chəi inwɛ biri ma' bid mbi mɪmæd, banəŋ mɪmæd əne zwiiri mɪmæd. ⁸ Ɔvi mɪmæd biri noki ɪgun inənɛŋ ɪŋga əberŋ ə kyerə ze ni mbi nya'a kombi ənũŋisig mɪmæd əzed ə ba'ni. Bəd mbiə tɔŋ əsi ze əni inənɛŋ cherə ni Sodòm fɔri ə Ɔjɪpt. ⁹ Bəd rɪŋga isi jim, rɪŋga minəbi jim, bəd niə ghəm tikwiri ɪŋgam əberŋ jim mbi ə bəd rɪŋga ibenəŋ jim biri tɔŋ ɪghə ɪgwi ɪvi mɪmæd ini tad ri əbà. Chəi mbi biri ben ni mbi twerŋ ɪvi mɪmæd. ¹⁰ Ɔgha'i biri swi ɪŋga fɪŋ bəd mbe niə chub ɪgwi ə si, im-bə' ighəm ni mɪzərimbin mbe fə kwi. Mbi biri chaani min'e mbənəŋ mbənəŋ bə ghɛ ɪgha'i imbə' ighəm ni bəd ɪkən mbɔ mibe mbiə nya'a chə ə bəd ri ɪgwi ə si. ¹¹ Əni ini mbe tad ri əbà nya'a fə chɛ, Njwiə nya'a chə əzwɪ niə nà' ɪtənɛ. Ziə nya'a ye'e nyi ɪŋga mɪmæd, əne ɪvi bəd mbe nya'a nɔ' təm rətia. Ɔfenj nya'a yim bəd mbe ni nya'a zə mɪmæd. ¹² Əne bəd ɪkən mbɔ mibe nya'a zu gɛ kă kă ni nya'a ghəm rikanə ghàə əmbi mɪmæd ni, "Mbə kɔ' ye'e əgha!" Əni bəd pən mɪmæd nya'a nənəŋ, mbi nya'a wo ɪkanə ɪŋga pà'. ¹³ Àmei əni ə nyùmə we, si nya'a wùd kwà' rɪkă, əba ə fibi əni mbi ghapi nəb te rɪŋga əsi ze isi wum nya'a bu'ə. Si ze nya'a wùd əne, zwiiri bəd chur' sambe. Əbũ' ə bəd ə nya'a bɔ kwà' rɪŋgə', əne mbi nya'a nà' iwumni əmbi ə Njwiə we ni ye' ɪkanə.

¹⁴ Nğə' kă kă ze ni pe əni ti ribe fə chə i, àyiə ze ni pe əni ti ritad biri zambi ye'e.

Tɛtaani njəm imbə' aŋgirə we ni pe əni mbi sambe

¹⁵ Aŋgirə we ni pe əni mbi sambe nya'a fə i tan, əne gɛ ri kă kă mɔ'ɔ tɛ nya'a gham rikanə ghàə ni, "Ənũ ɪfɔn ri ɪgwi isig fə bənəŋ si ənũ ɪfɔn a ənũŋisig mbi əzi wəd məd we ni wɛ zɔ'ɔ. Əne məd biri tumbi isig koŋ koŋ."

¹⁶ Bəd kyerə mbe iwum be chɔb rɪkwè niə chub ɪgun itən ɪfɔn ifɛ Njwiə nya'a gu nòkə ə si rəkubə wumni ə Njwiə. ¹⁷ Ɔ mbiə nya'a wumniə ghàə ni,

“Tĩ nà’ məben-əwe i ne, àwò Ɔnũnjisig Njwiàkò’, we ni ye’ tĩnĩn, ni nya’a be i ənggu, ni à fə niŋ e ika kyeŋ əne à fə kɔ tumbi isig.
 18 Bêd ni ka’i mɔjũ nya’a sə itəm kwà’ rĩngə’, àyiə nyùmə we ni àwò biri chə mĩmăd fə ye’e. Nyùmə fə kũ’i ni à biri sa’ ivi bêd, ni à biri na’ ichɔ’ ɛfà’i əmbi mbe bêd ɛfà’i, əmbi mbe bêd ɛkən, əmbi mbe bêd fɔri əmbi ə bêd mɔjim mbe niə wumni əwe, əne yi mbi kwa mbi mbi kyeŋ. Nyùmə fə kũ’i ni à biri nimni bêd mbe niə chəki ə si.”
 19 Mbi nya’a fi’ mbàn Njwiə ze ni ye’ ikaŋ, əne bêd nya’a zə tikub ə fiso ze iŋga. Ibi mbəŋ wiə nya’a ɲwàŋə, gĩ ri ghàmə, mbəŋ kùmə, si wùd, əwəŋ ə fəŋgi kwà’ rĩkă.

Tĩtaani njəm imbə’ əyi mbi rĩsɔ’ jɔ

12 Ənweeni-ənũ ni chə əbɔ ə nya’a jwĩ ikaŋ: Əyi mɔ’ɔ wiə nya’a ənggu, ni ngywɛ məd yiə nya’a nyùmə. Wĩ nya’a nũŋ mbi iwu igun imig, bə zĩ idəm ifɔn ni beri titəmi wum chɔb rĩbe. ² Əyi we wiə nya’a rĩbùmə. I wiə nya’a nombiə siə wò gywi. Tĩbu’ te ni wĩ nya’a zuə tiə nya’a ghĩ ni wĩ zə’ə kwà’ rĩkă.
³ Ənweeni-ənũ ə cherə ə nya’a jwĩ ikaŋ: Tĩsɔ’ jɔ bagi ziə nya’a ənggu. Zĩ nya’a beri itu sambe, beri ndɔŋ wum bə beri tidəm ifɔn sambe igwi itu məd mbe. ⁴ Ikon məd nya’a sũŋ əbà ə fibi əni mbi gharĩ ritəmi iba tad. Wĩ nya’a sũŋ əne mǎ’ igwi ə si. Tĩsɔ’ jɔ ze nya’a təm ifə əyi we ni nya’a nombiə, imbə’ wĩ mi gywi, zĩ kud wan məd. ⁵ Əyi we nya’a gywi wan mbaŋə. Wan mbaŋə we yi we ni biri tumbi ibeŋ jim əni ika jim. Mbi nya’a zambĩ fə wan mbaŋə we wò mbi wiwən əmbi ə Njwiə fɔri igun ətən ifɔn əməd. ⁶ Əyi we nya’a nòrə wò iŋga ibad rik-wà’i, əsi ni Njwiə nya’a fə teki i bɔ, əsi ni mbi biri nəŋgi əməd ini chu’ fibi mbi əki əbe mbi iwum rĩfuə.

Tĩtaani njəm ni mbɔŋgirə nya’a fid tĩsɔ’ jɔ ze rikaŋ

⁷ Bid nya’a kɔ ikaŋ. Maikil ni ye’ aŋgirə kyeŋ mbi mbi mbɔŋgirə nya’a zŋŋ tĩsɔ’ jɔ ze. Tĩsɔ’ jɔ ze mbi mbi mbɔŋgirə nya’a bə fɔti zŋŋ ə Maikil mbi mbi mbɔŋgirə. ⁸ Àyiə Maikil mbi mbi mbɔŋgirə nya’a baŋ mĩmăd, əne chəi tĩsɔ’ jɔ ze mbi mbi mbɔŋgirə nya’a wiri beri timbin ikaŋ. ⁹ Mbi nya’a mǎ’ tĩsɔ’ jɔ ze igwi ə si, ni ye’ jɔ ze ni nya’a rəŋwe, ni mbiə tɔŋ əni ə Debĩrə ki ə Satàn. Jɔ ze ziə nya’a tambi isig jim. Mbi nya’a mǎ’ əməd mbi mbɔŋgirə məd mijim igwi ə si.
¹⁰ Mə nya’a zu gĩ ni kă ikaŋ. Gĩ ze ziə nya’a ghàə ni, “Tĩnĩn Njwiə fə chĩ mbi bêd rəŋgə’, wĩ fə chwi i ika. I wiə tumbiə bêd mɔjim ighabi ifɔn! Tĩnĩn wəd we ni Njwiə zɔ’ɔ fə chwi i ika, imbə’ ighəm ni mbi fə chĩ wəd we ni nya’a təm ifə a Njwiə mǎ’ igwi ə si. Məd wiə nya’a chu’ə mba bɔŋgɔb mbe ni nya’a ben ə Kristo. I wiə nya’a chu’ə mĩmăd əziə mbi izimi. ¹¹ Mbi fə baŋ əməd ənjim ivi Wan njĩg bə fɔri ənjim ikən chòm we ni mbi nya’a ghàə. Chəi mbi nya’a bɔ ivi, ka à be ye’i ni i mbiə nya’a kəb zwiiri mĩmăd. ¹² Əne ikaŋ mbi wəd jim we ni ye’

ikaŋ, mbə gha’ əwən! Àyiə ɲgə’ kyeŋ biri nyi igwi nən, àwò si mbi rĩbàà, imbə’ ighəm ni Debĩrə we fə swi’i ye’e əsi nən mbi isə itəm kyeŋ. Wĩ kyeri ni i nyùmə fə tum-nə!”

Tĩsɔ’ jɔ ze nya’a nwendi tikyeri-iwu bɔn ti əni əghan əyi we

¹³ Əni tĩsɔ’ jɔ ze nya’a zə ni mbi fə mǎ’ əməd igwi ə si, zĩ nya’a kɔ fid əyi we ni nya’a gywi wan mbaŋə we. ¹⁴ Àyiə mbi nya’a nà’ tibabĩ izam kyeŋ əmbi əyi we. Tibabĩ te tiə nya’a rĩbe. Mbi nya’a nà’ i bɔ ni wĩ firə ti əni tĩsɔ’ jɔ ze wò iŋga ibad rikwà’i, əsi ni mbi biri nəŋgi əməd ighəm iwu tad ri əbà. ¹⁵ Tĩsɔ’ jɔ ze nya’a chwi minib rĩŋga i ichũ imbə’ mbi be’ əyi we wò. Minib mbe mbiə nya’a ighabi igyi kyeŋ. ¹⁶ Àyiə si nya’a wèrèrə əyi we. Zĩ nya’a fi’ i ichũ məd igyi kyeŋ we ni tĩsɔ’ jɔ ze nya’a chwi rĩŋga i ichũ. ¹⁷ Tĩsɔ’ jɔ ze nya’a sə itəm əbɔ’ əyi we. Əne zĩ nya’a wò kɔ ma’ bid mbi ə bɔn mbe ni bu’u ti əni bɔn əyi we, əne yiə bêd mbe niə nuŋ tikə ri Njwiə mbi mbe ni nya’a ghà rəsi’ imbə’ ə Yeso. [¹⁸ Tĩsɔ’ jɔ ze nya’a təm əŋgo rĩbàà.]

Tĩtaani njəm imbə’ nyam kyeŋ rĩbe

13 Mə nya’a zə nyam kyeŋ ni zĩ nya’a jwĩ rĩŋga rĩbàà. Zĩ nya’a beri ndɔŋ wum bə beri itu sambe. Ndɔŋ te i mɔ’ mɔ’ nya’a beri ridəm mifɔn kwa kwa igun. Itu mbe i mɔ’ mɔ’ nya’a beri tikum ni zɔm ə Njwiə igun. ² Nyam kyeŋ ze ni mə nya’a zə ziə nya’a ighabi əfɔn. Iwu məd mbiə nya’a ighabi iwu bə. Ichũ məd wiə nya’a ighabi ichũ ɲgwàba’. Tĩsɔ’ jɔ ze nya’a nà’ i ika, nà’ i ətən ifɔn bə nà’ ika kyeŋ ni tumbi bêd əmbi ə nyam kyeŋ ze. ³ Ə ziə nya’a ighabi ni nyam kyeŋ ze nya’a beri əna əni ətu əməd ə fibi ni ti ziə nya’a zwiiri əməd. Àyiə mbi nya’a fə vɛ əna ze. Bêd mɔjim ri igwi ə si nya’a yiiri ichĩ ni chəi əna ze ə nya’a zwiiri nyam kyeŋ ze. Mbi nya’a yiiri əne beeni əbɔ’ məd. ⁴ Bêd mbiə nya’a wumni tĩsɔ’ jɔ ze imbə’ ighəm ni zi nya’a fə nà’ ika ni tumbi bêd əmbi ə nyam kyeŋ ze. I mbiə nya’a bə wumniə nyam kyeŋ ze ghàə ni, “À kiə we ni ye’ ighabi ə nyam kyeŋ zɔ’ ə? À kiə we ni tĩ wĩ zŋŋ əməd ə?”
⁵ Mbi nya’a sàŋ ni nyam kyeŋ ze ghàmə goŋ igɔ bə zɔm ə Njwiə. Mbi nya’a bə ben ni zi chwi ika ni tumbi bêd əni əmig iwum kwə chɔb rĩbe. ⁶ Zĩ nya’a kɔ ghami zɔm ə Njwiə, kɔ zɔm ikum Njwiə, kɔ zɔm əsi ze ni Njwiə ə chubə bə kɔ zɔm bêd mɔjim mbe niə chub ikaŋ. ⁷ Mbi nya’a sàŋ əməd ni zĩ ma’ bid mbi ə bêd Njwiə bə baŋ mĩmăd. Mbi nya’a nà’ ika i bɔ ni zĩ tumbi bêd rĩŋga inəbi jim, rĩŋga isi jim, rĩŋga mĩŋgam jim bə fɔri rĩŋga ibeŋ jim. ⁸ Bêd mɔjim mbe niə chub igwi ə si biri wumniə nyam kyeŋ ze. Əne yi mbe ni chəi mbi nya’a ɲwa’ni tikum ti mĩmăd iŋga əŋwà’nɛ ze ni mbi ɲwa’ni tikum bêd mbe ni biri jig itən. Njwiə nya’a fə ɲwà’nɛ rikum te bɔŋ wĩ nya’a siə teki isig. Əŋwà’nɛ ze yi əzi ə Wan njĩg we ni mbi nya’a kyemi. ⁹ Wəd we ni tĩ wĩ zu, wĩ zu:
¹⁰ Mbi mi beri gywi wəd mɔ’ wò mbi wiwən, mbi beri bi gywi niŋ wò.
 Mbi mi beri zwiiri wəd mɔ’ əni ibi bid,

m̄bi beri b̄i zwiiri.
 Əne ȳi ni b̄əd N̄wiə beri nyi'. M̄bi b̄ə beri kiri nuŋ f̄iŋ ig-
 w̄i m̄əd.

¹¹ M̄ə nya'a zə nyam kyeŋ cherə ni nya'a jw̄i riŋga si.
 Z̄i nya'a beri ndoŋ r̄ibe ni nya'a ighabi t̄i wan n̄j̄ig. I z̄iə
 nya'a gh̄amə àmei ich̄i ni t̄is̄'ò'ò j̄o ze nya'a b̄ə gh̄amə.
¹² I z̄iə nya'a t̄umb̄iə b̄əd m̄bi ika we ni nyam kyeŋ ritu
 ze nya'a na' i b̄o. I z̄iə nya'a gh̄i əne if̄ē nyam kyeŋ ritu
 ze. I z̄iə nya'a gh̄i ni si m̄bi ə b̄əd m̄j̄im mbe ni ye' igwi
 ə si wumni nyam kyeŋ ritu ze ni m̄bi nya'a f̄ə vi əna
 əm̄əd. ¹³ I z̄iə nya'a gh̄i in̄u yiiri kyeŋ kyeŋ ni nya'a ch̄e
 b̄əd. Z̄i nya'a gh̄i iw̄id n̄' r̄ikaŋ feŋ ə si if̄ē b̄əd m̄j̄im.
¹⁴ M̄bi nya'a s̄aŋ ni z̄i gh̄i in̄u yiiri if̄ē nyam ritu ze imb̄ə'
 tamb̄i b̄əd m̄j̄im mbe ni ye' igwi ə si. I z̄iə nya'a gh̄aə ni
 m̄bi b̄om an̄eŋ imb̄ə' wumni nyam kyeŋ ritu ze ni m̄bi
 nya'a wad əni ibi bid, àȳiə i z̄iə kiri ik̄ā. ¹⁵ M̄bi nya'a s̄aŋ
 ni z̄i f̄ə əzw̄i iŋga an̄eŋ nyam kyeŋ ritu ze, imb̄ə' an̄eŋ
 we gh̄amə əne gh̄i ni m̄bi zwiiri b̄əd m̄j̄im mbe ni ch̄ai
 m̄biə wumniə an̄eŋ we. ¹⁶ I z̄iə nya'a b̄ə gh̄i ni m̄bi z̄i
 ənweeni igun əb̄o ə j̄iḡi k̄i əni əkəŋ isi b̄əd m̄j̄im, k̄i à k̄i
 ə b̄əd kwa k̄i m̄bi kyeŋ, k̄i à k̄i ə b̄əd mb̄ōn k̄i b̄əd ik-
 waŋ, k̄i à k̄i ə ìb̄ò'ò k̄i b̄əd ni ye' əni ə ighəm. ¹⁷ imb̄ə' t̄i
 w̄əd m̄'ò'ò fen i ighi k̄i zon ighi ni ch̄ai w̄i beri ənweeni
 ze igwi m̄əd. Ənweeni ze ȳi ikum nyam kyeŋ ze k̄i ə
 nomb̄a we ni t̄əm əni ikum m̄əd.
¹⁸ Ənũ z̄i ə k̄əb iwe. W̄əd we ni kyeri ənũ we t̄i w̄i k̄əb
 ə nomb̄a nyam kyeŋ z̄i, imb̄ə' ighəm ni à ȳiə nomb̄a
 w̄əd m̄iəw̄ich̄u. Nomb̄a m̄əd we ȳi əki r̄ifuə m̄bi iwum
 r̄ifuə ch̄òb r̄ifuə.

T̄itaani n̄j̄əm imb̄ə' Wan n̄j̄ig m̄bi ə b̄əd 144,000

14 M̄ə nya'a n̄əŋ, əne zə p̄a' r̄ifi. W̄əd m̄'ò'ò ni nya'a
 ighabi ə Wan W̄əd nya'a chub igun ə p̄a' ze. W̄i nya'a z̄i
 idəm if̄ōn ni m̄bi nya'a teki əni ə ḡol. W̄i nya'a b̄ə yim
 ibi t̄o'to ni m̄biə kw̄əŋ ighi əngu. ¹⁵ An̄ḡir̄ə cherə nya'a
 jw̄i riŋga mb̄an N̄wiə p̄e kyeŋ əni ə ḡi k̄ā k̄ā əmbi ə
 w̄əd we ni chub igun ə p̄a' ze, gh̄a ni, "Kw̄əŋ ighi ri igwi
 ə si m̄bi ibi we ni à yimi, imb̄ə' ighəm ni nyum̄ə ni kw̄əŋ
 ighi f̄ə k̄u' i. Igh̄i mbe ni m̄bi beri ni kw̄əŋ igwi ə si f̄ə
 t̄ən̄ə." ¹⁶ Əne w̄əd we ni nya'a chub igun ə p̄a' ze nya'a
 ŋw̄i fi ibi igun ə si əne kw̄əŋ ighi ri igwi ə si.
¹⁷ An̄ḡir̄ə cherə nya'a jw̄i riŋga mb̄an N̄wiə ze ni ye'
 ikaŋ. W̄i nya'a b̄ə beri ibi t̄o'to ni kw̄əŋ ighi əngu.
¹⁸ An̄ḡir̄ə cherə, ni nya'a beri ika igwi iw̄id, nya'a jw̄i ri
 iban ikwi iŋəŋ əf̄āar̄i p̄e kyeŋ əni ə ḡi k̄ā k̄ā əmbi we ni
 beri ibi t̄o'to we ni, "N̄iŋ fe ibi t̄o'to ni kw̄əŋ ighi əngu
 sop̄i iza vaìn t̄i əni ized vaìn mbe ri igwi ə si, imb̄ə'
 ighəm ni ritam vaìn te ri igwi ə si f̄ə t̄ən̄ə." ¹⁹ Əne
 an̄ḡir̄ə we nya'a ŋw̄i fi ibi sob iza ri əni ized vaìn mbe ri
 igwi ə si. W̄i nya'a feti ritam te m̄a' iŋga ibigi kyeŋ ni
 m̄biə m̄in̄ə m̄ino' iŋga. Əz̄i ə chwi ich̄i ni N̄wiə ə s̄ə
 itəm. ²⁰ M̄bi nya'a m̄in̄ ritam vaìn te iŋga əsi ze ni m̄biə
 m̄in̄ə m̄ino' əsaŋ əsi ze. Ənəm ə nya'a koŋ ri əsi ze ȳen
 ighabi m̄ikilomet̄ə əki ətad, b̄ə s̄ə iŋga ighabi ə met̄ə
 m̄' m̄bi əkwiri.

T̄itaani n̄j̄əm imb̄ə' mb̄iəŋḡir̄ə m̄itad

⁶ M̄ə nya'a zə an̄ḡir̄ə cherə niə fid əton ikaŋ. An̄ḡir̄ə
 we nya'a beri ik̄ən ch̄òm we ni ten i koŋ ni gha əmbi ə
 b̄əd mbe ni ye' igwi ə si, ni gha əmbi b̄əd iŋga ibeŋ j̄im,
 ni gha əmbi b̄əd iŋga m̄in̄əbi j̄im, ni gha əmbi ə b̄əd
 niə gh̄amə m̄iŋgam j̄im b̄ə f̄ori ni gha əmbi ə b̄əd

m̄j̄im isi j̄im. ⁷ W̄i nya'a gh̄a əni ə ḡi k̄ā k̄ā ni, "M̄b̄ə b̄o ə
 N̄wiə b̄ə n̄' iwumni i b̄o, imb̄ə' ighəm ni nyum̄ə we ni
 m̄əd biri sa' b̄əd f̄ə k̄u'. M̄b̄ə wumni əm̄əd we ni nya'a
 teki ikaŋ, teki si, teki r̄ib̄aə b̄ə teki m̄j̄w̄i-əmbon!"

⁸ An̄ḡir̄ə ni pe əni m̄bi m̄ibe nya'a beeni əb̄o' w̄i ritu
 we. I w̄iə nya'a gh̄aə ni, "Babil̄ōn kyeŋ ə f̄ə bu' ə! W̄i f̄ə
 bu' ə! W̄i nya'a gh̄i ibeŋ j̄im n̄o m̄ino' k̄ā k̄ā † t̄i əni ich̄i ni
 w̄i nya'a gh̄i ifabri in̄u."

⁹ An̄ḡir̄ə cherə ni pe əni m̄bi m̄itad w̄iə nya'a beeni
 əb̄o' m̄im̄əd. I w̄iə nya'a gh̄aə əni ə ḡi k̄ā k̄ā ni, "W̄əd
 m̄'ò'ò mi wumni nyam kyeŋ ze b̄ə wumni an̄eŋ m̄əd,
 m̄bi m̄i f̄ə b̄ə z̄i ənweeni əni əkəŋ isi əm̄əd k̄i igun əb̄o
 əm̄əd, ¹⁰ N̄wiə biri s̄ə itəm əb̄o' m̄əd əne ch̄ə əm̄əd.

Əne ȳi ighabi ni w̄i f̄ə z̄i m̄ino' iŋga to' m̄əd ni ch̄ai w̄i
 nyami, əne gh̄i ni w̄i n̄o. N̄wiə biri ch̄ə w̄əd w̄i iŋga
 iw̄id, iŋga s̄o'f̄o if̄ē mb̄iəŋḡir̄ə z̄eŋi f̄ori if̄ē Wan n̄j̄ig.

¹¹ N̄di' t̄i əni iw̄id we ni N̄wiə ə ch̄ə m̄im̄əd biri m̄iə k̄o'
 ikaŋ koŋ koŋ. Ch̄ai əzw̄iir̄i əziə k̄i izimi əmbi ə b̄əd mbe
 ni wumni ə nyam kyeŋ ze k̄i an̄eŋ m̄əd. Ch̄ai əzw̄iir̄i
 əmbi w̄əd we ni m̄bi z̄i ənweeni ze ni ye' ikum m̄əd ig-
 w̄i m̄əd."

¹² Əne ȳi ni b̄əd N̄wiə beri nyi', m̄bi beri n̄uŋ tik̄ə ri
 N̄wiə b̄ə n̄uŋ f̄iŋ igun ə Yeso.

¹³ N̄wiə z̄i əb̄o'r̄əb̄o'd igun ə b̄əd mbe ni kwi əni m̄bi ye'
 əni if̄o'ti m̄bi ən̄uŋisig!

Əzw̄i ə gh̄a ni, "Ee, à ȳiə k̄aŋ əne. M̄bi biri zwiiri t̄i əni
 if̄a' mbe ni m̄biə f̄a'ə, imb̄ə' ighəm ni in̄u mbe ni m̄bi f̄ə
 gh̄i biri beeni əb̄o' m̄im̄əd!"

T̄itaani n̄j̄əm imb̄ə' ich̄i ni m̄bi biri kw̄əŋ ighi ri igwi ə si

¹⁴ M̄ə nya'a n̄əŋ, əne zə p̄a' r̄ifi. W̄əd m̄'ò'ò ni nya'a
 ighabi ə Wan W̄əd nya'a chub igun ə p̄a' ze. W̄i nya'a z̄i
 idəm if̄ōn ni m̄bi nya'a teki əni ə ḡol. W̄i nya'a b̄ə yim
 ibi t̄o'to ni m̄biə kw̄əŋ ighi əngu. ¹⁵ An̄ḡir̄ə cherə nya'a
 jw̄i riŋga mb̄an N̄wiə p̄e kyeŋ əni ə ḡi k̄ā k̄ā əmbi ə
 w̄əd we ni chub igun ə p̄a' ze, gh̄a ni, "Kw̄əŋ ighi ri igwi
 ə si m̄bi ibi we ni à yimi, imb̄ə' ighəm ni nyum̄ə ni kw̄əŋ
 ighi f̄ə k̄u' i. Igh̄i mbe ni m̄bi beri ni kw̄əŋ igwi ə si f̄ə
 t̄ən̄ə." ¹⁶ Əne w̄əd we ni nya'a chub igun ə p̄a' ze nya'a
 ŋw̄i fi ibi igun ə si əne kw̄əŋ ighi ri igwi ə si.

¹⁷ An̄ḡir̄ə cherə nya'a jw̄i riŋga mb̄an N̄wiə ze ni ye'
 ikaŋ. W̄i nya'a b̄ə beri ibi t̄o'to ni kw̄əŋ ighi əngu.

¹⁸ An̄ḡir̄ə cherə, ni nya'a beri ika igwi iw̄id, nya'a jw̄i ri
 iban ikwi iŋəŋ əf̄āar̄i p̄e kyeŋ əni ə ḡi k̄ā k̄ā əmbi we ni
 beri ibi t̄o'to we ni, "N̄iŋ fe ibi t̄o'to ni kw̄əŋ ighi əngu
 sop̄i iza vaìn t̄i əni ized vaìn mbe ri igwi ə si, imb̄ə'
 ighəm ni ritam vaìn te ri igwi ə si f̄ə t̄ən̄ə." ¹⁹ Əne
 an̄ḡir̄ə we nya'a ŋw̄i fi ibi sob iza ri əni ized vaìn mbe ri
 igwi ə si. W̄i nya'a feti ritam te m̄a' iŋga ibigi kyeŋ ni
 m̄biə m̄in̄ə m̄ino' iŋga. Əz̄i ə chwi ich̄i ni N̄wiə ə s̄ə
 itəm. ²⁰ M̄bi nya'a m̄in̄ ritam vaìn te iŋga əsi ze ni m̄biə
 m̄in̄ə m̄ino' əsaŋ əsi ze. Ənəm ə nya'a koŋ ri əsi ze ȳen
 ighabi m̄ikilomet̄ə əki ətad, b̄ə s̄ə iŋga ighabi ə met̄ə
 m̄' m̄bi əkwiri.

† M̄ino' k̄ā k̄ā mbe ȳi ich̄i ni N̄wiə s̄ə itəm əb̄o' m̄im̄əd əne ch̄ə
 m̄im̄əd.

T taani nj m imb ' mb angir  sambe ni nya'a yim ng ' ri k  k  sambe

15 M  nya'a z   nweeni- nũ   cher  ikaŋ.  nweeeni- nũ ze   nya'a ch   b . Mb angir  sambe mbi  nya'a  ngwu. Mbi nya'a yim ng ' ri k  k  sambe, ni ye' te ni si nw  . Ng ' te mi f  mi i, ka Nwi  biri wiri s  i it m.

² M  nya'a z   ghi   m 'c ni nya'a ighabi   r b   m man m ni mbi nyami mbi iwid. M  nya'a b  z  b d mbe ni nya'a baŋ nyam kyeŋ ritu ze, baŋ an ŋ m d b  baŋ   nomb  we ni t m  ni ikum m d. Mbi nya'a t m iban r b   m man m we mbi minoŋi ngyi ni Nwi  nya'a na'  mbi m m d. ³ I mbi  nya'a kweri iky  we ni w d  f 'i Nwi  Mose nya'a kweri. I mbi  nya'a b  kweri we ni Wan nj g nya'a b  kweri. Iky  we yi ni, " n ngisig Nwi k'!"

Ɔnũ mbe ni  w  gh    mbi ch   b .

Mbe mich    k ŋ k '.   y  b  mich  r s '.

 w  yi if n igwi ibeŋ jim!

⁴  n ngisig,   k  we ni ch i w  biri b   we  ?

  k  we ni ch i w  biri yiiri e ikum  ?

 mei  w  r z ' we ni zeŋi m  n .

B d riŋga ibeŋ jim biri ye'e wumni  we, imb ' igh m ni w d jim f  z  ich  ni  w    gh  inũ ni ku'ni."

⁵  ni  nũ z    nya'a ch , m  nya'a z  mb n Nwi  ze ni ye' ikaŋ  f ' . M  nya'a b  z  iŋweni we ni chw  ni Nwi  wi mbi mbi b d. ⁶ Mb angir  mbe sambe ni nya'a yim ng ' ri k  k  te sambe nya'a jw  riŋga mb n ze. Wi m ' m ' r b ' m m d nya'a z  ngyw   ka inun ni nya'a zeŋ  b  teeni . Mbi nya'a b  neb iw m ni mbi nya'a teki  ni   g l. ⁷  ghi   m ' r b ' ighi ikw  mbe ni ye' ik  nya'a na' iŋgupi ikaŋ sambe ni mbi nya'a teki  ni   g l  mbi mb angir  mbe sambe. Is  it m Nwi  we ni t n i koŋ koŋ nya'a swi iŋga ngupi ikaŋ mbe. ⁸ Ndi' ni n ' ri  ni izeŋi zeŋi Nwi  b  f ri ri  ni ika m d nya'a swi mb n ze. Ch i w d ni t  w  nya'a nyi iŋga mb n ze p   ni ng ' ri k  k  te sambe ni mb angir  mbe sambe nya'a yimi nya'a f  mi i.

T taani nj m imb ' iŋgupi ikaŋ sambe ni is  it m Nwi  ye' iŋga

16 M  nya'a zu g  k  k  ni nya'a ye'a riŋga mb n Nwi . G  ze z  nya'a gh   mbi mb angir  mbe sambe ni, "Mb  niŋ iŋgupi ikaŋ mbe sambe ni is  it m Nwi  ye' iŋga w  sab igwi   si."

² Angir  ritu nya'a w  sab is  it m Nwi  we ni nya'a iŋga  ngupi  kaŋ  m d igwi   si.  ni w  nya'a sab  ne, mich 'c ni nya'a b  kw ' riŋg ' b  se  kw ' riŋg ' nya'a jw  igun   b d mbe ni mbi nya'a zi  nweeni   nyam kyeŋ ze igun m m d, mbi b  wumni an ŋ m d.

³ Angir  we ni pe  ni mbi mibe nya'a sab is  it m Nwi  we ni nya'a iŋga  ngupi  kaŋ  m d iŋga r b  .  ni w  nya'a sab  ne, r b   we nya'a b ŋ si ighabi  n m  vi   w d. Ighijim mbe ni nya'a ik  iŋga r b   nya'a kwi.

⁴ Angir  we ni pe  ni mbi mitad nya'a sab is  it m Nwi  we ni nya'a iŋga  ngupi  kaŋ  m d iŋga migy  kyeŋ f ri iŋga m jw - mboŋ.  ni w  nya'a sab  ne, migy  kyeŋ mbe mbi m jw - mboŋ mbe nya'a b ŋ  ni  n m. ⁵ M  nya'a zu angir  we ni nya'a beri ika igwi minib gh  ni,

" w  W d Zeŋi,

 w  we ni ye' t n n, ni nya'a bei  ngwu,

ich  ni  w    sa'  b d   k ŋ k '.

⁶ B d rib ŋ nya'a ch mni  n m mbe b d mbi  zi mbe b d ik n.

 ne   f  na'  n m  mbi m m d ni mbi n .

  y   ghi ni mbi k bi!"

⁷ M  nya'a zu g  ni nya'a kyeŋ  ri  ni ikwi iŋ   f  r . Z  nya'a kyeŋ  gh   ni,

"Ee,  n ngisig Nwi k',

ich  ni  w    sa'  b d   k ŋ k '.   y  b  ich  r s !"

⁸ Angir  we ni pe  ni mbi mikw  nya'a sab is  it m we ni nya'a iŋga  ngupi  kaŋ  m d igwi   ny m .  ni w  nya'a sab  ne, Nwi  nya'a s ŋ ni ny m  we t n b d  ni  zu'  ka ka. ⁹  zu'   ka ka ze   nya'a t n b d mbe,  ne mbi nya'a z m ikum Nwi  we ni beri ika igwi   ng ' ri k  k  te,  y  ch i mbi nya'a beŋ t  fiŋ wumni  m d.

¹⁰ Angir  we ni pe  ni mbi mit n nya'a sab is  it m we ni nya'a iŋga  ngupi  kaŋ  m d igun  t n if n   nyam kyeŋ ze.  ni w  nya'a sab  ne, isi nya'a fin iŋga  si ze ni nyam kyeŋ ze nya'a t mb  . B d mbi  nya'a kud    c ŋ imb ' ich  ni mbi nya'a z  ng '. ¹¹  ne mbi nya'a z m   Nwi  we ni ye' ikaŋ imb ' ich  ni mbi nya'a z  ng ' b  f ri imb ' mich 'c mbe ni nya'a igun m m d.  y  ch i mbi nya'a beŋ t  fiŋ ti  ni inũ rib ŋ mbe ni mbi nya'a gh  .

¹² Angir  we ni pe  ni mbi r fu  nya'a sab is  it m we ni nya'a iŋga  ngupi  kaŋ  m d igwi igy  kyeŋ we ni mbi  t ŋ  ni   Yufretis.  ni w  nya'a sab  ne, igy  kyeŋ we nya'a zom. W  nya'a zom imb ' teki in nj   mbi mif n mbe ri  b  ze ni ny m    jw  . ¹³ M  nya'a z  izw  tad ni ch i mbi nya'a zeŋi. I mbi  nya'a ighabi is n. I mbi  nya'a jw  riŋga ich  r s 'c j  ze, riŋga ich  nyam kyeŋ ze b  f ri riŋga ich  w d ik n mighab we. ¹⁴ Izw  mb  yi izw  rib ŋ mbe ni gh  inũ yiiri. Mbi nya'a jw  w   si mif n m jim riŋga isig, imb ' f ti m m d ni mbi ma' bid  ni   kyeŋ ze ni Nwi k' biri sa' isig.

¹⁵  n ngisig Yeso   gh  ni, "Mb  z , m  biri ye'e ighabi iji! Nwi  zi  b r b d igun   w d we ni chub iky 'e b  teki ti ngyw  n ŋ imb ' ti w  yen i t s ' ikyeri,  tu  m d   b  n d imb ' ich  ni b d   n ŋ  m d!"

¹⁶ Izw  mbe nya'a f ti mif n mbe  si ze ni mbi  t ŋ  ni iŋgam Hibr  ni Amaged n.

¹⁷ Angir  we ni pe  ni mbi sambe nya'a sab is  it m we ni nya'a iŋga  ngupi  kaŋ  m d iŋga if .  ni w  nya'a sab  ne, g  k  k  nya'a jw  ri  ni  t n if n ze ni nya'a iŋga mb n Nwi . Z  nya'a gh   ni, "Ɔnũ jim f  mi i!" ¹⁸ Ibi mb ŋ w  nya'a ŋw ŋ , g  ri gh m , mb ŋ k m , si w d kw ' rik  ich  ni ch i z  kwe' w d  ni b d nya'a k  chub igwi   si. Si nya'a w d ch  ich  ni z  nya'a

† W d ik n mighab we y  nyam kyeŋ ze ni pe be. Z  13.11 w  imbi.

kwe' bə wùd. ¹⁹ Əsi ə kyeŋ ze ə nya'a sandi iba tad. Isi kyeŋ jim riŋga isig nya'a bu' ə. Nwiə nya'a kəndi ə Babilōn kyeŋ we, əne nə' to' mənō' i bə. Mīnō' mbe ə chwia ni məd wiə sə itəm kwà' riŋgə'. ²⁰ Ɔkəm isi si jim mbe ni mīnib kari nya'a nim. Tīwum rijim nya'a bə nim. ²¹ Əwəŋ ə kyeŋ ni wi mɔ' rəbɔ' nya'a nīrə ighabi mikirə iwum tən nya'a nɔ' rikan fəŋgi ɣun ə bəd. Əni əwəŋ ze ə nya'a fəŋgi əne, mbi nya'a zɔm ə Nwiə imbə' ŋgə' ze ni əwəŋ ze ə nya'a zi ɣun ə bəd, imbə' ighəm ni ŋgə' ze nya'a chə əbɔ.

Titaani njəm imbə' əkùnə ə ka ni chub ɣun ə nyam kyeŋ

17 Anŋirə fibə rəbɔ' mbəŋŋirə mbe sambe ni nya'a yim iŋgupi ikaŋ mbe sambe nya'a ye'e pə ghà i num ni, "Ye'e, mə biri chwi ichi ni mbi biri chə əkùnə ə ka ze ni chub ɣun migyɛ kyeŋ kəncɔ' i ne. ² Mifōn ri ɣwi ə si fə niiri əməd əbəŋ əbəŋ. Bəd riŋga isig fə nɔ mino' mbe ni wə na' əmbi mīməd be, əne mbi fə niiri əməd əbəŋ əbəŋ."

³ Əzwī ə nya'a nyi iŋga num, əne anŋirə we nya'a niŋ əni tɔ wə iŋga ibad rikwà'i. Əni mə nya'a pə əŋgu, mə nya'a zə əyi ni chub ɣun ə nyam kyeŋ niə bəŋə buu. Tikum niə ba'riə ə Nwiə mbia nya'a ɣun inyod məd jim. Zə nya'a bə beri itu sambe mbi ə ndɔŋ wum. ⁴ Əyi we nya'a zə ngywɛ ti mifōn. Wə nya'a ye' i inyod əni ə ndəŋ te ni mbi teki əni ə gōl, əni əti ika inun bə fɔri əni ə pəl! Wə nya'a yim to' ni mbi teki əni ə gōl. Ɔnũ ribōŋ yi-iri yiiri mbi rifiŋ ti əni ichi ni wə nya'a niiriə mbaŋə əbəŋ əbəŋ nya'a swi iŋga to' ze. ⁵ Mbi nya'a ŋwà'nə ikum əni əkəŋ isi əməd ni əton əni ikum we ye' ənəmə. Ɔkum we yi ni, "Babilōn kyeŋ, iŋgɔb ɣkùnə jim mbi iŋgɔb inũ ribōŋ yiiri mbe ni ye' ɣwi ə si." ⁶ Mə nya'a zə ni əyi we nya'a fə nɔ ənəm ə bəd Nwiə bə nɔ ənəm ə bəd mbe ni nya'a ghà inũ imbə' ə Yeso. Wə nya'a nɔ əne be.

Əni mə nya'a zə əməd, mə nya'a yiiri kwà' riŋgə'. ⁷ Anŋirə we nya'a biiri i num ni, "À kiə yiiri imbə' ə ye ə? Mə biri gha ənũ ze ni ye' ənəmə imbə' əyi wɔ i ne. Mə biri bi ghà ənũ imbə' nyam kyeŋ ze ni wə kɔ'ɔ, ni beri itu sambe mbi ə ndɔŋ wum. ⁸ Nyam kyeŋ ze ni ə nya'a zə nya'a kwe' ye' ikā, əyiə rīnīn zə fə kwi. Zə biri kɔ' jwə riŋga ibigi we ni chəi inwī, si wə əsi ze ni mbi biri nimni əməd. Bəd mbe ri ɣwi ə si ni chəi mbi ŋwa'ni tikum ti mīməd iŋga əŋwà'nə ze ni bɔŋ ə Nwiə nya'a siə teki isig, mbi nya'a fə ŋwa'ni rikum bəd mbe ni biri jig itənə, biri yiiri. Mbi biri yiiri imbə' ighəm ni nyam ze nya'a kwe' ye' ikā, tənīn zə fə kwi i, əyiə zə biri wiri jwə.

⁹ "Ənũ zə ə kəb wəd ni beri iwe. Itu mbe sambe yi riwum sambe ni əyi we chub ɣun. Itu mbe yiə bə mifōn sambe. ¹⁰ Mifōn mītən rəbɔ' mifōn mbe fə kwi. Wə fibə wiə kiri i ikā. Chəi wi chəi kiri ye'e. Əni wə ye'e, wə biri chub əmei əni ikə nyumə. ¹¹ Nyam kyeŋ ze ni nya'a kwe' ikā, əyiə zə fə kwi, yi ifōn we ni pe əni mbi fami. Məd yi wi mɔ' rəbɔ' mifōn mbe sambe. Zə biri wə əsi ze ni mbi biri nimni əməd.

¹² "Nɔŋ te wum ni ə nya'a zə yi mifōn wum ni chəi mbi kiri na' ika əmbi mīməd. Əyiə mbi biri na' ika ni tumbi bəd əmbi mīməd bə nə' əmbi ə nyam kyeŋ ritu

ze ni mbi tumbi bəd əni ə awə fibə. ¹³ Mbi biri zi mbə itu əni mbi mɔ', əne nə' ika əmbi mīməd bə nə' ika ni tumbi bəd əmbi ə nyam kyeŋ ritu ze. ¹⁴ Mbi biri ma' bid mbi ə Wan ŋjig, əyiə Wan ŋjig mbi ə bəd mbe ni wə tɔŋə bə chɔ' fɔri mbe niə nūŋə fiŋ ɣwi məd biri baŋ mīməd. Mbi biri baŋ imbə' ighəm ni məd yi ənūŋisig ɣwi mī-ənūŋisig fɔri ifōn ɣwi mifōn."

¹⁵ Anŋirə we nya'a bə ghà i num ni, "Migyɛ mbe ni ə kə' zə ni əkùnə ze kə' chub ɣun yiə bəd isi jim, bəd mīnōn kyeŋ, bəd riŋga ibeŋ jim mbi ə bəd riŋga mīŋgam jim. ¹⁶ Nɔŋ te wum ni ə kə' zə mbi ə nyam kyeŋ ze biri ban əkùnə ze. Mbi biri niŋ ighijim ri bɔ, saŋ əməd tīsɔ' ikyeri. Mbi biri kud nyamnyod məd bə tən əməd əni iwid. ¹⁷ Mbi biri ghi əne imbə' ighəm ni Nwiə fə zə iŋga fiŋ ti mīməd ni mbi ghi ənũ ze ni wə nya'a fə taŋi. Mbi biri zə mbə itu əni mbi mɔ', nə' ika ni tumbi bəd əmbi ə nyam kyeŋ ritu ze pə əni iŋgam Nwiə jwi əni rəsī'. ¹⁸ Əyi we ni ə kə' zə yi əsi ə kyeŋ ze ni ifōn məd ə tumbi mifōn mījim ɣwi ə si."

Titaani njəm imbə' ichi ni Babilōn nya'a bu' ə

18 Mə nya'a zə anŋirə chəi ni nya'a swi'ə rikan. Wə nya'a kəŋ beri ika. Izeŋi zeŋi we ni nya'a teə ri əni məd nya'a ghə ni isi jim ɣwi ə si zeŋ. ² Wə nya'a kyeŋ əni ə gɛ kă kă ghà ni,

"Babilōn kyeŋ fə bu' ə! Wə fə bu' ə!
Wə fə bəŋ əni əsi ni izwī ribōŋ ə chub əŋgu,
əni əsi ni izwī mbe ni chəi mbi zeŋi ə nəmbi əŋgu,
əni əsi ni tənən te ni chəi ti zeŋi mbi te ni bəd ban ə nəmbi əŋgu.

³ Bəd riŋga ibeŋ jim fə nɔ mino' kă kă ti əni ichi ni wiə ghə ifabri inũ.

Mifōn ri ɣwi ə si fə niiri əməd əbəŋ əbəŋ.
Bəd iwīn mijim ɣwi ə si fə beri ikab ti əni ichi ni məd ə tad inyod iŋga mbōn."

⁴ Mə nya'a zu gɛ chəi ni nya'a ghəmə rikan ghàə ni,
"Mbi bəd, mbə jwi ə riŋga məd,
imbə' ti mbə ghi ə inũ ribōŋ mbe ni wə nya'a ghə,
imbə' ti ŋgə' kă kă te ni nyi ɣwi məd bi nyi i ɣwi nən.

⁵ Ɔnũ ribōŋ məd fə dum wə pə ikaŋ,
əne Nwiə fə kəndi inũ ribōŋ mbe ni wə nya'a ghə.

⁶ Mbə ghi əni məd ichi ni wə nya'a ghə əni bəd chəi.
Ɔnũ mbe ni wə nya'a ghə əni ə nən, mbə wi i bɔ ighəm be.

Mbə nyam mino' mbi ka ighəm be nə' i bɔ. Mbə na' əmei iŋga to' ze ni wə nya'a bə nə' i nən.

⁷ Ɔ wiə nya'a tərə i bə tad i inyod iŋga mbōn
əne mbə jeŋgi chə əməd bə ghə ni wə kənə.

Ɔ wiə ghà iŋga i fiŋ ni 'Mə yi ifōn əyi!
Ka' mə yi əmi iku əyi,
əne chəi mə biri nɔ dī!

⁸ Ichī ni wiə ghà əne, ŋgə' ri kă kă biri nyi ɣwi məd əni ə fibə.

Ŋgə' te yi iwɔn, yi əkənə mbi ə nji kă kă.

Mbi biri tən əməd əni iwid,
imbə' ighəm ni ənūŋisig Nwiə we niə sa' əməd ə beri ika."

⁹ Mifɔn mbe ri igwi ə si, ni nya'ə niiri əməd əbənɟ əbənɟ bə tad inyod inɟa mbɔn mbi məd, biri chwenɟ misi bə di əməd əni mbi zə ndi' ri əni iwid we niə tɔn əməd. ¹⁰ Ichɪ ni mbiə bɔə ni mbi biri zə nɟə' ighabi əməd, mbi biri təm əsa əgha ghà ni,
 "Nɟə' biri nyi igwi ne! Nɟə' biri nyi igwi ne, àwɔ əsi ə kyeɟ,

àwɔ Babilɔn ni ye' əbenɟ ni beri ika!

Nɟwiə fə niɟ àmei awà fibɛ chə əwe!"

¹¹ Bəd iwin mɟim biri chwenɟ misi bə di əməd, imbə' ighəm ni chəi wəd niə zon ighi mbe ni mbiə fənə.
¹² Chəi wəd niə zon ighi mbe ni mbi teki əni ə gɔl, əni ə sirivà, əni əti ika inun bə fɔri əni mɟpəl. Chəi wəd niə zonə ngywɛ ri əka inun: əne yia ngywɛ ni mbi ba' əni ə linen, ngywɛ ri bagɪ, ngywɛ silk mbi ə ngywɛ ti mifɔn. Chəi wəd niə zonə tikwiri ized jim te ni nyu'ri ifɔ chɔm. Chəi wəd niə zonə tikwiri ighijim mbe ni bəd ibɔ ɛfà'i ə teki əni əsɔɟ sen, əni ized əka inun jim, əni ə brɔnz, əni ə ayɔn fɔri əni ə mabɛl. ¹³ Chəi wəd niə zonə tikwiri ighi te niə nyu'ri ifɔ chɔm: əne yia sinamɔn, titiiri, iney, myrrh fɔri ə frankinsens. Chəi wəd niə zonə mino', zonə miwud, zonə əburi ə nɟəɟ, zonə kywɛ, zonə mbɛrikun, zonə nɟig, zonə ngyi, zonə tikari te ni ngyi tiə sɔnə bə zonə ka àbei bəd mɟɔɟichu mbe ni ye' ibɔ'ɔ.
¹⁴ Bəd iwin mbe biri gha i bɔ ni, "Ighi chɔm jim mbe ni à nya'a kəb beri, fə nɔd i ti əni ə ne. E mbɔn mbi mbe ighijim mbe niə teeniə, fə nim. Chəi à biri nɔ wiri zə ighi mbɔ!" ¹⁵ Bəd iwin mbe ni nya'ə fəndɛ ighi mbɔ bə beri mbɔn ti əni ichi ni mbi nya'ə ghɛ iwin mbi məd biri təm əsa əgha, ichi ni mbiə bɔə ni mbi biri zə nɟə' ighabi ə məd, chwenɟ misi bə di rɛkà ghàə ni,

¹⁶ "Nɟə' biri nyi igwi ne! Nɟə' biri nyi igwi ne, àwɔ əsi ə kyeɟ
 ni mbe bəd nya'ə zɛə ngywɛ ni mbi ba' əni ə linen, zɛə ngywɛ ti mifɔn,
 bə yè' inyod əni ə ndəɟ te ni mbi teki əni ə gɔl, əni əti əka inun bə fɔri əni mɟpəl!
¹⁷ Əni ə awà fibɛ, mbɔn ze jim fə nim i."
 Itu igwi ə bəd niə tin əbanɟ igyɛ, mbe niə yèn inɟa əbanɟ igyɛ, mbe niə tin əbanɟ igyɛ mbi ə bəd mɟim mbe niə fà' inɟa igyɛ, biri təm əsa əgha ¹⁸ kyeɟ rikà əni mbi zə ndi' ri əni iwid we niə tɔn əməd. Mbi biri zə əne ghà ni,

"À ki əsi zi ni nya'a ighabi əsi ə kyeɟ zɔ ə?"
¹⁹ I mbiə nya'ə sab əgywi igwi mbə itu ichi ni mbi nya'ə chwenɟə misi bə diə. I mbiə nya'ə ghɛə əne ghàə rɛkà ni,
 "Nɟə' biri nyi igwi ne! Nɟə' biri nyi igwi ne, àwɔ əsi ə kyeɟ

ni bəd mɟim mbe ni nya'a beri ibanɟ igyɛ

nya'a fu' əwən ti əni mbɔn ze ni à nya'a beri!
 Àmei əni ə awà fibɛ, mbɔn ze jim fə nim i.
²⁰ Bəd mɟim mbe ni ye' ikaɟ, mbə gha'ri əwən imbə' ighəm ni Nɟwiə fə nimni əməd!

Bəd Nɟwiə, bəd tom mbi ə bəd ɛkən, mbə gha'ri əwən imbə' ighəm ni Nɟwiə fə zɛ isa'i igwi məd imbə' inũ mbe ni wɛ nya'a ghɛ əni ə nən!"
²¹ Anɟirə ni beri ika nya'a bè' iti ni nya'a ighabi iti nɟəɟ kyeɟ mà' inɟa rɛbàə. Wɛ nya'ə mà' əne ghàə ni,

"À yɪ ichi ni mbi biri ma' ə Babilɔn ə si əni ika.

Chəi bəd biri nɔ wiri zə əməd.
²² Chəi bəd biri nɔ wiri bu' inonɟi nɟyi kɛ nɔ kwəri mikyɪ inɟa ne.

Chəi bəd biri nɔ wiri fə imbari bə fə tən inɟa ne.

Chəi wəd əbɔ əfà'i biri nɔ wiri teki ighi inɟa ne.

Chəi bəd biri nɔ wiri wɔ' ighi inɟa ne.

²³ Chəi ənam ə biri nɔ wiri te inɟa ne.

Chəi minom ighən mbi migən biri nɔ wiri ghi inami inɟa ne.

Mbe bəd iwin yia nya'ə bəd ni dabə igwi ə si.

À wia nya'ə tambia bəd rinɟa ibenɟ jim əni mɟsà.

²⁴ Ənəm ə bəd ɛkən, ənəm ə bəd Nɟwiə

mbi ənəm ə bəd mijim mbe ni mbi nya'a zwiiri igwi ə si fə táb əwe."

Ichɪ ni mbiə yiiri ə Nɟwiə ikaɟ

19 Əze ə niə cheə, mə nya'a zu əghi ə mɔ'ɔ ikaɟ ni nya'a ighabi ə gɛ inɔn bəd ni nya'a kwà' wi kyeɟ.

Gɛ ze zia nya'ə ghàə rɛkà ni,

"Tɛ yiiri ə Nɟwiə! Məd wia chɛə bəd rənɟə'. Bəd mbiə nà' iwumni i bɔ. Məd zia ə beri ika!"

² Tɛ ghɛ əne imbə' ighəm ni ichi ni məd ə chəə bəd ə kaɟ kù'. À yia bə ichi rəsɪ'.

Wɛ fə zɛ ichə igwi əkùnɛ əka ze ni nya'ə chəkɛ isig ichi ni wɛ nya'ə niiriə mbanə əbənɟ əbənɟ.

Nɟwiə fə zɛ ichə igwi məd imbə' ighəm ni wɛ nya'a zwiiri bəd əfà'i məd."

³ Mbi nya'a wiri yɪ kyeɟ ghà ni,

"Tɛ yiiri ə Nɟwiə! Ndi' ti əni iwid we niə tɔn əməd zia kɔ'ə wɔ ikaɟ kɔɟ kɔɟ."

⁴ Bəd kyeɟ mbe iwum be chɔb rɛkwè mbi ighi mbe ikwè ni ye' ikà nya'a gundi ə si wumni ə Nɟwiə ni nya'a chubi igun ətən ifɔn. I mbiə nya'ə wumnə ghàə ni, "À yɪ əne! Tɛ yiiri ə Nɟwiə!"

Tɛtaani nɟəm imbə' əchwɛ inami Wan nɟig

⁵ Gɛ nya'a ye'e ri əni ətən ifɔn, ghàə ni,

"Mbə yiiri a Nɟwiə,

mbən bəd əfà'i məd mijim.

Mbən mbe niə wumni əməd,

mbə yiiri əməd,

əne yɪ mbi kwa mbi mbi kyeɟ!"

⁶ Mə nya'a zu əghi ə mɔ'ɔ ni nya'a ighabi ə gɛ inɔn bəd ni nya'a kwà' wi kyeɟ. Gɛ ze zia nya'a ighabi ichi ni mi-gyɛ kɔɔ' ə jù'ə bə fɔri ighabi ichi ni mbən ə kùmə. Zɛ nya'ə ghàə rɛkà ni,

"Tɛ yiiri ə Nɟwiə!

Ənùɟsig a Nɟwiəkɔ' wia siə tùmɛə mbi bəd.

⁷ Tɛ gha'ri əwa bə do'ri əwa yiiri ə Nɟwiə,

imbə' ighəm ni nyùmə fə kù'i ni Wan nɟig biri nam.

Igən məd fə teki i inyod.

⁸ Nɟwiə fə nà' ngywɛ əka inun i bɔ ni wɛ zia.

Ngywɛ ze zia teeniə bə zənə."

(Ngywɛ əka inun ze yɪ inũ chɔm mbe ni bəd Nɟwiə ə ghɛə.)

⁹  ngir  we nya'a gh  i num ni, "Njwa'ni  nũ z : 'Njwi  zi  b r b d igun   b d mbe ni mbi won  ni  chw  inami Wan njig.'"  ngir  we nya'a yi gh  ni, "Mb  yi m ngam r s ' ni Njwi  ghami." ¹⁰ M  nya'a zu  ne gundi   si if  b  imb ' wumni  m d,  yi  w  nya'a gh  i num ni, "Tir  ghi e  ne! M  yi  w d  f 'i mbi ne b  f ri mbi mbe b ng b mbe ni  gh  r s ' imb '   Yeso. Wumni   Njwi !"

M  wi  gh   ne imb ' igh m ni r s ' imb '   Yeso yi  ghi ze ni  gh  ni b d  k n gh   k n Njwi .

T taani nj m imb ' w d ni k ' ngyi r fi

¹¹ M  nya'a z   kanj  fi' , b  z  ngyi r fi  nggu. I mbi  nya'a t n  mbanj  ze ni nya'a k ' ngyi ze ni W d ni  gh  r s ' b  t n  ni W d ni  gh  inũ mbe ni w  gh . I wi  sa'a b d b  m '  bid ich  ni ku'ni. ¹²  gh   m d   nya'a ighabi inemi iwid. Tid m f n n n ' ti  nya'a igun  tu  m d.  kum nya'a igwi m d, ni ch i w d m '  kyeri  kum we ch  ri  ni   m d zi . ¹³ W  nya'a z  ngyw  ni mbi nya'a chub  ngga  n m.  kum m d yi  nggam Njwi . ¹⁴ Min n m s gy  mbe ni ye'  kanj ni nya'a z  ngyw  r fi  ka inun ni nya'a zenj, mbi  nya'a beeni  b ' m d igun   ngyi ti r fi. ¹⁵ Ibi bid ni  t   f  jw  r ngga ich  im d. W  biri ni  ibi we banj  benj jim  nggu. W  biri tumbi m m d  ni  ka jim. W  biri min ritam valn  ngga  si ze ni mbi  min  m n '.  z    chwi ich  ni Njwi k '   k n  s  it m. ¹⁶  kum wi  nya'a igun   ngyw  m d b  f ri igun ibi iwu im d.  kum we yi ni:  f n igwi mif n mbi  n n ngisig igwi m - n n ngisig.

¹⁷ M  nya'a z   ngir  ni nya'a t m igun   ny m . W  nya'a kyeri rik   mbi tin n rijim te ni  fid  ton  kanj ni, "Mb  ye'e f ti jig  chw    kyeri ze ni Njwi  k 'i. ¹⁸ Mb  ye'e kud nyamnyod m f n, kud nyamnyod itu igwi m s gy , kud nyamnyod m s gy , kud nyamnyod ngyi, kud nyamnyod b d mbe ni  k '  ngyi te b  kud nyamnyod b d mijim,  ne yi  b '  mbi   b d ni ye'  ni   igh m,  ne yi  b d kyeri mbi mbi kwa!"

¹⁹ M  nya'a z  nyam kyeri ritu ze b  z  mif n ri igwi   si mbi min n m s gy  m m d. Mbi nya'a f ti imb ' ma' bid mbi w d we ni k ' ngyi ze mbi m s gy  m d. ²⁰ Mbi nya'a gyw  nyam kyeri ze b  gyw  w d  k n mighab we ni nya'a gh  inũ yiiri  ni  kum m d. W  nya'a ch   njim inũ yiiri mbe tambi b d mbe ni mbi nya'a zi  nweeni   nyam kyeri ze igun m m d b  tambi mbe ni nya'a wumni  n ng m d. Mbi nya'a m ' nyam kyeri ze b  m ' w d  k n mighab we  k   ngga  si ni sc f    gh  iwid kyeri ber . ²¹  ni mbi nya'a ghi  ne, w d we ni k ' ngyi ze nya'a zwiiri mif n mijim igwi   si b  zwiiri m s gy  m m d mijim  ni ibi bid we ni  jw  r ngga ich  im d. Tin n te rijim nya'a kud nyamnyod te tibum swi.

T taani nj m ni  ngir  nya'a kod   Deb r  igh m iwu chu' fib 

20 M  nya'a z   ngir  ni nya'a swi'  rikanj. W  nya'a yim  fi' ti  ni  bigi we ni ch i inw . W  nya'a b  yim kar  kyeri. ² W  nya'a gyw  t s ' j  ze, ni ye' j  ze ni nya'a r ngwe,  ne yi  Deb r  ki   Sat n,  ne kod  m d

igh m iwu chu' fib . ³ W  nya'a kod  ne, m '  ngga  bigi we, kubri ich   bigi we igwi m d b  z   nweeni igwi ich  we imb ' ti w  wiri tambi i  benj, p   ni igh m iwu mbe chu' fib  f  mi.  ni igh m iwu mbe f  mi, mbi beri ze  m d s ng  ni  k  nyum .

⁴ M  nya'a z  it n  f n. Mbi nya'a n '  ka  mbi   b d mbe ni nya'a chub igun it n mbe ni mbi sa' isig. M  nya'a b  z   t n  b d mbe ni mbi nya'a sopi itu m m d imb ' igh m ni mbi nya'a gh  r s ' imb '   Yeso b  f ri imb ' igh m ni mbi nya'a gh   nggam Njwi . Ch i mbi nya'a wumni nyam kyeri ritu ze k  b     n ng m d. Ch i mbi nya'a zi  nweeni   nyam kyeri ze  ni  k ng isi m m d, k  igun  b  m m d. Mbi nya'a zwem   ne t m-b  isig mbi Kristo igh m iwu chu' fib . ⁵ (Ch i  b '   b d ze ni nya'a f  kwi nya'a zwem  p   ni igh m iwu mbe chu' fib  f  mi.) W  yi igh m ritu ni b d biri zwem .

⁶ Njwi  biri na'  b r b d  mbi   b d mbe ni biri zwem   ni   ny m  ritu w . Mbi biri bi chub  zenj zenj. Ch i ivi we ni pe  ni wi be beri  ka igwi m m d. Mbi biri f ' ighabi   b d mb n  mbi   Njwi  f ri  mbi Kristo,  ne mbi biri bi tumbi isig mbi m d igh m iwu chu' fib .

T taani nj m ni Njwi  banj   Satın

⁷  ni igh m iwu mbe chu' fib  f  mi, mbi biri chi   Satın r ngga nd ng m d ze. ⁸ W  biri jw  w  tambi  benj jim mbe ni ye'  ni ribu te rikw  igwi   si,  ne yi  G g mbi   Mag g,  ne f ti m m d ni mbi ma' bid. Inun m m d nya'a n ' ighabi risi ze ni ye'  nggo r b  . ⁹ Mbi nya'a y n igwi   si jim w  kad  si ze ni b d Njwi  nya'a feti  nggu,  ne yi  si ze ni Njwi  gha' kw ' r ng '.  yi  iwid nya'a swi' rikanj t n m m d. ¹⁰ Mbi nya'a m '   Deb r  we ni nya'a tambi m m d  ngga  si ze ni sc f    gh  ni iwid kyeri ber , ni ye'  si ze ni mbi nya'a f  be m ' nyam kyeri ze mbi   b d  k n mighab mbe  nggu. Mbi biri si  ch   m m d  nggu  zi  mbi izimi k ng k ng.

T taani nj m ni Njwi  biri sob misa' igh m ni si nwi 

¹¹ M  nya'a z   t n  f n   kyeri   fufu b  z  m d we ni nya'a chub igun.  kanj mbi   si nya'a nim ri if  m d. Ch i mbi nya'a wiri z  m m d. ¹² M  nya'a z  ivi b d,  ne yi ivi b d kyeri mbi ivi b d kwa. Ivi b d mbe nya'a tambi if   t n  f n ze. Mbi nya'a fi'  ngw 'n . Mbi nya'a b  fi'  ngw 'n    cher .  ze yi  ngw 'n  ze ni mbi njwa'ni tikum b d mbe ni biri jig  t n . Njwi  nya'a sa' ivi b d mbe beeni  b ' inũ mbe ni mbi nya'a njwa'ni  ngga  ngw 'n  mbe,  ne yi  b ' inũ mbe ni mbi nya'a gh .

¹³ R b   nya'a ch  ivi b d mbe ni nya'a  ngga m d. Ivi mbi  benj ivi b d nya'a b  ch  ivi b d mbe ni nya'a  ngga m m d. Njwi  nya'a sa' m m d mijim beeni  b ' inũ mbe ni mbi nya'a gh . ¹⁴  ne mbi nya'a m ' Ivi mbi  benj ivi b d  ngga iwid kyeri. Iwid kyeri we yi ivi we ni pe  ni wi be. ¹⁵   mi ye' ni ch i mbi nya'a z   kum w d m '   ngga  ngw 'n  ze ni mbi njwa'ni rikum b d mbe ni biri jig  t n , mbi nya'a m '  m d  ngga iwid kyeri we.

T̄taani njəm imbə' ikaŋ fi mbi ə si fi

21 Mə nya'a zə ikaŋ fi bə zə si fi. Ikaŋ ritu mbi ə si ritu nya'a fə nim. R̄bàà nya'a fə bə nim. 2 Mə nya'a zə əsi ə zəŋi ni nya'a swi'ə rikaŋ ti əmbi ə Njwiə. Əsi ə zəŋi ze yia Jèrusalèm fi. Mbi nya'a fə teki əməd bə yè' ichi ni mbiə yè' igən ni mbiə wo chà əmbi inom məd. 3 Mə nya'a zu ḡi ri əni ətən ifɔn ze. Ḡi ze zia nya'a ghàè ni, "Mbè zə, t̄n̄n̄ əsi ni Njwiə ə chubə ə zi əka' ə bəd. W̄i biri chubi mbi m̄məd əne mbi biri ye' bəd iməd. Njwiə zia, ni ye' Njwiə m̄məd, biri chubi mbi m̄məd. 4 W̄i biri fu misi jim ti əni əghə m̄məd. Chəi bəd biri wiri kwi. Chəi bəd biri wiri di k̄i chweŋ misi k̄i zu bə ribu', imbə' ighəm ni inũ mbe ni nya'a bə əŋgu fə chə i."

5 Məd we ni nya'a chub igun ətən ifɔn ze nya'a ghà ni, "Mbè zə, mə wiə teki ighijim əni mbi fi!" W̄i nya'a bə ghà ni, "Njwa'ni ənũ z̄i imbə' ighəm ni m̄ŋgam mb̄i ȳi m̄ŋgam rəs̄i' ni t̄i bəd beni." 6 W̄i nya'a ghà i num ni, "Ɔnũ jim fə mi ! M̄i yia Alfà mbi ə Omegà. M̄i ȳi iko bə ye' inw̄i. Mə biri na' m̄inib ri əni jw̄i-əmbor̄ we ni m̄inib məd ə nà' it̄en̄i əmbi wəd we ni əd̄w' ə ne əməd. W̄i biri niŋ əko ni chəi w̄i na' ikab. 7 Wəd we ni bar̄ inũ rib̄n̄j biri j̄ig ighi mb̄i jim. Mə biri ye' Njwiə məd, məd bə ye' m̄i wan. 8 Ayiə ikwèd, bəd ni chəi mbi wiri ben ə Kristo, mbe niə gh̄i inũ rib̄n̄j yiiri yiiri, mbe niə zwiiriə mbi cherə, mbe niə niiriə mbar̄ə k̄i m̄əyi əbər̄j əbər̄j, mbe niə gh̄i m̄isà, mbe niə wumni mb̄ian̄əŋ mbi ə bəd m̄ighab m̄ijim, biri nwi iŋga əsi ze ni iwid kyeŋ we ni s̄l̄f̄ə ə gh̄i ni wi ber̄iə. W̄i ȳi ivi we ni pe əni wi be."

T̄taani njəm imbə' ə Jèrusalèm fi

9 Wi m̄w'c rəb̄w' mb̄iŋgir̄ə mbe sambe ni nya'a yim igupi ikaŋ mbe sambe ni ngə' k̄a k̄a te sambe ni si nwiə nya'a swi iŋga, nya'a ye'e ghà i num ni, "Ye'e, mə biri chwi igən we ni ye' iwi Wan nj̄ig i ne." 10 Əzw̄i ə nya'a nyi iŋga num, əne aŋgir̄ə we nya'a niŋ əmi t̄i wò ikaŋ iwum kyeŋ ni nya'a kaŋ j̄eŋgi sà ikaŋ. W̄i nya'a p̄ə əŋgu, chwi əsi ə zəŋi, əne yia Jèrusalèm, ni Njwiə nya'a swiə rikaŋ. 11 Iwumni Njwiə wiə nya'a te əsi ze. Ə zia nya'a m̄əŋn̄i ighabi ndəŋ əka inun bə m̄əŋn̄i ighabi ə jaspà. Ə zia nya'a bə zəŋ ighabi ə kristal. 12 Əsi ze ə nya'a ber̄i əḡu' ikam kyeŋ ni nya'a kaŋ j̄eŋgi sà ikaŋ. Ziə nya'a ber̄i m̄ich̄u' ikam wum ch̄b̄b r̄ibe. Mb̄iŋgir̄ə wum ch̄b̄b r̄ibe mbiə nya'a nəŋgi m̄ich̄u' ikam mbe. Mbi nya'a ŋwà'n̄i rikum m̄inəbi m̄izre mbe wum ch̄b̄b r̄ibe igun m̄ich̄u' ikam mbe. 13 M̄ich̄u' ikam tad mbiə nya'a əbà ze ni nyùmə ə jw̄iə, itad əbà ze ri ətu, itad əbà ze ri əton, itad əbà ze ni nyùmə ə nyi ikòb.

14 Əḡu' ikam ze ri əsi ze nya'a ber̄i əti əchi ə nəb wum ch̄b̄b r̄ibe. Mbi nya'a ŋwà'n̄i rikum bəd tom Wan nj̄ig mbe wum ch̄b̄b r̄ibe igun əti ze. 15 Aŋgir̄ə we ni nya'a gham i num nya'a ber̄i mbàn gól ni mbiə m̄ig ighi əŋgu. W̄i nya'a ber̄i m̄ig əsi ze, m̄ig m̄ich̄u' ikam mbe bə m̄ig iḡu' ikam. 16 Iba kwè mbe ri əsi ze mbiə nya'a əndəŋ əndəŋ. Isa məd mbi ifaŋ məd wiə nya'a əndəŋ əndəŋ. Aŋgir̄ə we nya'a m̄ig əsi ze əni ə mbàn ze, zə ni

zia nya'a sà m̄ikilometà chu' r̄ibe mbi əki əkwè. Isa məd mbi ifaŋ məd mbi isa ikaŋ məd mbiə nya'a əndəŋ əndəŋ. 17 W̄i nya'a bə m̄ig əḡu' ze ri əsi ze, əne zə ni zia nya'a sà ikaŋ m̄imətə iwum r̄ifuə ch̄b̄b r̄ifuə. W̄i nya'a m̄ig əne beeni əb̄w' ichi ni bəd m̄is̄w̄ich̄u' ə m̄ig ighi. 18 Mbi nya'a b̄wm əḡu' ze əni ə jaspà. Mbi nya'a b̄wm əsi ze əmei əni ə gól. Gól we wiə nya'a zəŋə ighabi manəm ni t̄i wəd zə ighi ənjim. 19 Mbi nya'a yè' ichi ri əni əḡu' ze əni tikwiri əti ika inun jim. Əti ritu yia nya'a jaspà. Əze ni pe əni mbi be yia nya'a safi. Əze ni pe əni mbi tad yia nya'a agate. Əze ni pe əni mbi kwè yia nya'a emeràl. 20 Əze ni pe əni mbi t̄an yia nya'a oniz. Əze ni pe əni mbi r̄ifuə yia nya'a kaneliàn. Əze ni pe əni mbi sambe yia nya'a Krisolit. Əze ni pe əni mbi fami yia nya'a beril. Əze ni pe əni mbi əb̄uə yia nya'a topàz. Əze ni pe əni mbi wum yia nya'a Krisopràs. Əze ni pe əni mbi mbi ch̄b̄b m̄w' yia nya'a jasin. Əze ni pe əni mbi wum ch̄b̄b r̄ibe yia nya'a ametist. 21 M̄ich̄u' ikam mbe wum ch̄b̄b r̄ibe yia nya'a m̄ip̄əl wum ch̄b̄b r̄ibe. Ich̄u' ikam m̄w' yia nya'a p̄əl m̄w'. Mbi nya'a teki in̄ənj̄i kyeŋ we r̄iŋga əsi ze əmei əni ə gól. Gól we wiə nya'a ighabi ə manəm ni t̄i wəd zə ighi ənjim.

22 Chə nya'a i mbàn Njwiə iŋga əsi ze, imbə' ighəm ni mbàn Njwiə məd ȳi ən̄n̄j̄isig Njwiə'k̄' mbi ə Wan nj̄ig. 23 Chəi əsi ze ə kəb ə nyùmə k̄i imig ni te igun, imbə' ighəm ni izenji zəŋi Njwiə wiə te igw̄i əsi ze. Wan nj̄ig yia bə ənam əməd. 24 Bəd r̄iŋga ibeŋ jim biri yen əni izenji zəŋi we niə te ri əni əsi ze. Mif̄n̄ ri igw̄i ə si biri wo mbi t̄ə mb̄n̄ iŋga əsi ze. 25 Chəi mbi biri n̄wub m̄ich̄u' ikam mbe ri əsi ze əziə. Chə b̄ai izimi əsi ze. 26 Mbi biri niŋ mb̄n̄ mbi ighi iwumni r̄iŋga isi jim wò iŋga əsi ze. 27 Chəi əghi ə m̄w'c ze ni rika zəŋ i biri n̄wub iŋga əsi ze, k̄i à ki ə wəd niə gh̄i inũ t̄n̄id ətu, k̄i we niə ghàè m̄ighab. Àmei bəd mbe ni mbi ŋwà'n̄i rikum ti m̄iməd iŋga əŋwà'n̄i ə Wan nj̄ig ni bəd biri j̄ig it̄en̄i biri nyi iŋga əsi ze.

22 Aŋgir̄ə we nya'a chwi igȳi kyeŋ we ni m̄inib məd ə nà' it̄en̄i. Igȳi we wiə nya'a zəŋ ighabi ə kristal. I wiə nya'a jw̄i ri əton ətən ifɔn ə Njwiə mbi Wan nj̄ig. 2 I wiə nya'a koŋ iŋga m̄ighar̄ə in̄ənj̄i kyeŋ we r̄iŋga əsi ze. Əzed ze niə nà' it̄en̄i zia nya'a əŋgo igȳi kyeŋ we iba jim. Əzed ze zia nya'a k̄wə ritam ighəm wum ch̄b̄b r̄ibe iŋga əghəm əwu. Əne ȳi ighəm m̄w' iŋga imig. Tifu' ri əzed te tiə nya'a v̄iə bəd r̄iŋga ibeŋ jim. 3 Chəi əghi ə m̄w'c ze ni Njwiə zi nd̄n̄ igun biri ye' iŋga əsi ze. Ətən ifɔn ə Njwiə mbi Wan nj̄ig biri ye' iŋga əsi ze, əne bəd əf̄à'i məd biri wumni əməd. 4 M̄iməd biri zə if̄é Njwiə. Mbi biri bi ŋwà'n̄i ikum Njwiə əni ikaŋ isi m̄iməd. 5 Chə wiri i izimi. Chəi mbi biri kəb izenji zəŋi ri əni ənam k̄i ri əni ə nyùmə, imbə' ighəm ni ən̄n̄j̄isig Njwiə biri ye' izenji zəŋi m̄iməd. Mbi biri tumbi isig koŋ koŋ.

T̄taani njəm ni Yeso biri wiri ye'e

6 Aŋgir̄ə we nya'a ghà i num ni, "Njwiə wiə ghà rəs̄i'. I wiə bə gh̄i inũ mbe ni w̄i gh̄i. Əne ən̄n̄j̄isig Njwiə, niə nà' e Əzw̄i əmbi ə bəd ik̄ən iməd, fə tom wi aŋgir̄ə ni w̄i chwi inũ mbe ni biri zambi gh̄i əmbi mbi bəd əf̄à'i."

⁷ Yeso ə ghà ni, “Mbè zə, mə biri zambi ye’e! Nwiè zi əbɔrəbɔd igun ə wəd we niə ghè inũ mbe ni mbi ŋwa’ni iŋga əŋwà’nè zĩ imbè’ inũ mbe ni biri ni ghè.”

⁸ Mĩ, jĩn, yiə wəd we ni nya’a zu bè zə inũ mbĩ. Əni mə nya’a zu bè zə, mə nya’a gundi ə si iban iwu aŋgirè we ni nya’a chwi inũ mbĩ i num. Mə nya’a gundi imbè’ wumni əməd. ⁹ Ayiə wè nya’a ghà i num ni, “Tirè ghi e əne! Mĩ yiə wəd əfà’i ighabi àwɔ. Mə yiə bə ighabi mbe bɔŋgɔb mbe ni ye’ bəd ikən Nwiè bè fɔri ighabi mbe niə ghè inũ mbe ni ye’ iŋga əŋwà’nè zĩ. Wumni ə Nwiè!”

¹⁰ Wè nya’a ghà i num ni, “Tirè tɔ nəm e miŋgam mbĩ ni mbi ŋwa’ni imbè’ inũ mbe ni biri ghè, imbè’ ighəm ni nyùmə we ni inũ mbĩ biri zambi ghè fə tiinə. ¹¹ Wəd we niə ghè inũ rĩbɔŋ wo imbi ghè inũ rĩbɔŋ. We niə nyɔɔniə wo imbi nyɔɔni. We niə ghè inũ ni ku’ni wo imbi ghè inũ ni ku’ni. We ni zəŋi wo imbi ghè inũ zəŋi zəŋi.”

¹² Yeso ə ghà ni, “Mbè zə, mə biri zambi ye’e! Mə biri ye’e mbi ichwi we ni mə biri nà’ əmbi wəd mɔ’ mɔ’ igwi inũ mbe ni wè ghè. ¹³ Mĩ yiə Alfà mbi ə Omegà. Mĩ yi wè rĩtu bè ye’ we ni si nwiè. Mĩ yi ikɔ bè ye’ inwĩ.”

¹⁴ Nwiè zi əbɔrəbɔd igun ə bəd mbe ni fə so tə ngywi ti zəŋ, imbè’ i mbe ti mbi chè əni mĩchũ ikam nyi iŋga əsi ze, əne jĩg rĩtam ti əni əzed ze niə nà’ itènè. ¹⁵ Bəd mbe ni ye’ isig yiə mbe ni chəi mĩnənjĩ mĩməd ku’ni. Mbi yi mbe niə ghè mĩsà, mbe niə niiriə mbaŋə kè məyi

əbəŋ əbəŋ, mbe niə zwiiri mbi cherə, mbe niə wumni mbĩanèŋ mbi wəd jĩm we niə gha’ə mĩghab bè ghè inũ mĩghab mĩghab.

¹⁶ “Mĩ, Yeso, fə tom wum aŋgirè ni wè gha inũ mbĩ əmbi mbèn mbe ni ye’ iŋga tĩfeti bəd Kristo. Mĩ yiə wan ti əni əghaŋ ə Dèvid. Mĩ yiə bè ə wan məd. Mĩ yiə təbid we niə njandə ənjĩtu.”

¹⁷ Əzwĩ mbi Igən ghà ni, “Ye’e!” Wəd jĩm we ni zu gha ni, “Ye’e!” Wəd jĩm we ni ədɔ’ ə ne əməd ye’e. We niə kəb mĩnib, ye’e nɔ mĩnib mbe niə nà’ itènè, ni chəi wè biri na’ ikab.

¹⁸ Mə wiə patia wəd jĩm we ni zu miŋgam mbĩ ni mbi əŋwà’nè imbè’ inũ mbe ni biri ghè. Wəd mɔ’ mɔ’ mĩ yi inũ əbɔ’ mbĩ, Nwiè biri yi ŋgə’ kă kă te ni mbi mə iŋga əŋwà’nè zĩ igwi məd. ¹⁹ Wəd mɔ’ mɔ’ mĩ chĩ ənũ ə mɔ’ rəbɔ’ miŋgam mbĩ ni mbi ŋwa’ni imbè’ inũ mbe ni biri ghè, chəi Nwiè biri ben ni wè nyi iŋga əsi ə zəŋi ze, kè ni wè jĩg rĩtam ti əni əzed ze niə nà’ itènè, ni mbi mə iŋga əŋwà’nè zĩ.

²⁰ Wəd we ni gha inũ mbĩ jĩm ə ghà ni, “À yi rəsĩ, mə biri zambi ye’e.”

À yi əne, Ənũŋisig Yeso, ye’e!

²¹ Ənũŋisig Yeso ghi ičhɔm əni ə bəd Nwiè mĩjĩm. À yi əne.